

doğuruş

* Doğurmak işi veya biçimi.

doğuş

* Doğmak işi veya biçimi.

doğuştan

* Doğumla beraber (gelen), yaradılıştan, fitrî.

* Kişinin doğduğu andan beri var olan, öğrenilmiş şeylerin sonucu olmayarak, doğuşla birlikte gelen, yaradılıştan, fitrî.

doğuştancılık

* Herhangi bir canlı türünün yapısal ve görevsel gelişiminde yaşantı, öğrenme gibi edinilmiş faktörlere değil, kalıtımla ilgili olanlara ağırlık ve öncelik veren görüş, fitriye, nativizm.

dok

* Gemilerin yükünün boşaltıldığı veya onarıldığı, üstü örtülü havuz.

* Ticaret mallarını saklamak için rıhtımda yapılan büyük depo.

doksan

* Seksen dokuzdan sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 90, XC.

* Dokuz kere on, seksen dokuzdan bir artk olan.

doksan (veya kırk, seksen) kapının ipini çekmek

* birçok yere uğramak.

doksanar

* Doksan sıfatının üleştirme biçimi, her birine doksan, her defasında doksanı bir arada olan.

doksanıncı

* Doksanın sıra sıfatı, sırada seksen dokuzuncudan sonra gelen.

doksanlık

* İçinde doksan tane bulunan.

* Doksan yaşında olan.

doktor

* Hekim.

* Bir fakülteyi veya bir yüksek okulu bitirdikten sonra belli bir bilim dalında en yüksek öğrenim basamağına vardığını, geçirdiği özel sınavla ve başarılı bir eserle gösterenlere verilen unvan.

doktor doktor dolaşmak (veya gezmek)

* tedavide çabuk ve kesin sonuç almak ümidiyle birçok doktora başvurmak.

doktora

* Doktor unvanını kazanmak için verilen sınav.

* Bir fakülte veya yüksek okulu bitirdikten sonra o bilim dalında sınav ve bilimsel bir eserle erişilen derece, basamak.

doktoralı

* Doktorası olan.

doktorasız

* Doktorası olmayan.

doktorluk

* Hekim olma durumu, hekimlik, tabiplik.

* Doktor olma durumu.

doktrin

* Öğreti.

doktrinci

- * Doktrinle ilgili (kimse veya görüş).

doku

- * Bir vücudun veya bir organın yapı ögelerinden birini oluşturan hücreler bütünü, nesiç.
- * Bir bütünün yapısı ve özelliği.

doku bilimci

- * Doku bilimiyle uğraşan kimse, bilgin.

doku bilimi

- * Canlılardaki dokuların oluşum, evrim ve birleşimini inceleyen bilim dalı, histoloji.

doku bozukluğu

- * Yara, darbe, iltihap, ur gibi sebeplerle bir organda ortaya çıkan bozukluk, yıpranma, lezyon.

dokuma

- * Dokumak işi, mensucat, tekstil.
- * Kumaş olabilen, kumaş yapılabilen.
- * Tezgâhta dokunarak elde edilen (kumaş).
- * Minder örtüsü, yatak kılıfı gibi şeyler için kullanılan ve boyalı pamuk ipliğinden dokunan bez.
- * Yapı, oluşum.

dokuma tezgâhı

- * Dokuma işinin yapıldığı makine veya araç.

dokumacı

- * Dokumacılık yapan kimse.

dokumacılık

- * Kumaş dokuma işi, sanatı veya dokuma ticareti, tekstil.
- * Dokuma sanayii.

dokumahane

- * Dokuma tezgâhlarının bulunduğu ve çalıştığı yer.

dokumak

- * Tezgâhta ipliği, çözgü ve atkı durumunda kullanarak kumaş yapmak.
- * En ince noktalara kadar özen göstererek, emek vererek ortaya çıkarmak.
- * Ağacın yemişlerini sıklıkla vurarak indirmek.

dokumalı

- * Dokuması olan.
- * Dokunmuş.

dokunaç

- * Birçok omurgasız hayvanın başında bulunan, dokunmaya, tutmaya yarayan hareketli uzantı.

dokunaklı

- * Etkili, insanın içine işleyen, müessir.

dokunaklılık

- * Dokunaklı olma durumu.

dokunca

- * Kötülüğe yol açan, sağlığı bozan.
- * Zarar, yıkım, tahrip.

dokunca görmek

- * zarara uğramak, harap olmak.

dokuncalı

* Dokuncası olan, zararlı.

dokuncasız

* Dokuncası olmayan, zararsız.

dokundurma

* Dokundurmak işi.

dokundurmak

* Dokunmasını sağlamak.

* Bir şeyi üstü kapalı ve sitem yollu hatırlatmak, tariz etmek.

dokunma

* Dokunmak (I) işi, temas.

dokunma

* Dokunmak (II) işi.

dokunma duyusu

* Deri üzerine yapılan değme, vurma, bastırma, çekme gibi etkileri alan duyu.

dokunmabana

* Kanser.

dokunmak

* Nesnelerin sıcaklık, soğukluk, sertlik, yumuşaklık gibi türlü niteliklerini derinin altındaki sinir uçları aracılığıyla duymak, değmek, el sürmek, temas etmek.

* Karıştırmak.

* Almak, kullanmak, el sürmek.

* Sağlığını bozmak.

* Tedirgin etmek, sataşmak.

* (iyilik, kötülük gibi kavramlarda) Olmak.

* (insan için) İçine işlemek, duygulandırmak, etkilemek, koymak, batmak.

* İlişkin, ilgili olmak, değinmek.

* Hafifçe değmek.

* Onur, anlayış vb. ile uyuşmaz bir durum ortaya çıkmak.

dokunmak

* Dokumak işi yapılmak.

dokunmatik

* Dokunma ile çalışan makine.

dokunsal

* Dokunum ile ilgili olan.

dokunulma

* Dokunulmak işi.

dokunulmak

* Dokunmak işine konu olmak.

dokunulmaz

* İlişilmez, el sürülmez, taarruzdan korunmuş.

* Hiçbir biçimde eleştirilemez.

dokunulmazlığını kaldırmak

* ilişilmez olma durumunu, masuniyetini saymamak.

dokunulmazlık

* Dokunulmaz, ilişilmez, karışılmaz olma durumu, masuniyet.

* Anayasa veya uluslar arası gelenekler gereğince, kişilere tanınan ilişilmez olma durumu veya ayrıcalık.

dokunum

* Çevremizdeki nesnelerin sıcaklık, soğukluk, sertlik, yumuşaklık gibi niteliklerini derimiz aracılığıyla bildiren duyarlık yeteneği, lâmise.

dokunuş

* Dokunmak (I) işi veya biçimi, temas.

dokunuş

* Dokunmak (II) işi veya biçimi.

* Dokunma ipliklerinin çaprazlama biçimi.

dokurcuk

* Desenli veya yollu dokunmuş yün kumaş.

dokurcun

* Ot veya ekin yığını, tokurcun.

* Dokuztaş oyunu.

* Çizgili şayak kumaş.

dokutma

* Dokutmak işi.

dokutmak

* Dokumak işini yaptırmak.

dokuyucu

* Dokumacı.

dokuyuş

* Dokumak işi veya biçimi.

dokuz

* Sekizden sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 9, IX.

* Sekizden bir artık olan.

dokuz ayın çarşambası bir araya gelmek

* birçok iş birden ortaya çıkıp sıkışık bir durum yaratmak.

dokuz babalı

* Babası belli olmayan birçok erkekle düşüp kalkan bir anadan doğma.

dokuz canlı

* Çok sağlam, kolay kolay ölmeyen.

dokuz doğurmak

* merakla, heyecanla, sabırsızlıkla beklemek.

dokuz körün bir değneği

* birçok kimsenin tek yardımcısı, tek dayanağı.

dokuz köyden kovulmuş

* geçimsizliği veya başka davranışları yüzünden birçok yerden atılmış.

dokuz yorgan eskitmek (veya paralamak)

* çok uzun yaşamak.

dokuzaltmışbeş

* Bkz. dokuzaltmışbeşlik.

dokuzaltmışbeşlik

* Bir tabanca türü.

dokuzar

* Dokuz sayısının üleştirme biçimi, her birine dokuz, her defasında dokuzu bir arada olan.

dokuzgen

* Dokuz kenarı olan çokgen.

dokuzlu

* Dokuz parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden dokuz tane bulunan.
* Üzerinde dokuz işareti bulunan iskambil kâğıdı.

dokuztaş

* Dokuz taşla oynanan ve taşların yerleri ile yürütme yolları çizgilerle gösterilen oyun, dokurcun.

dokuzuncu

* Dokuz sayısının sıra sıfatı, sırada sekizinciden sonra gelen.

doküman

* Belge, vesika.

dokümantasyon

* Belgeleme, bir çalışma için gerekli belgeleri arama ve sağlama, belgelere dayandırma.

dokümanter

* Belgesel.

dolaba girmek (veya gelmek)

* aldatılmak, oyuna gelmek.

dolabı bozulmak

* kurduğu iş düzeni bozulmak.

dolak

* Tozluk yerine bacaklara ayak bileğinden dize kadar dolanan ensiz ve uzun kumaş parçası.
* Baş örtüsü, yazma.
* Boyun atkısı.

dolaksız

* Dolağı olmayan, büzgüsü bulunmayan.

dolam

* Dolamak işinin her defası.
* Bir kez dolanacak miktar.

dolama

* Dolamak işi.
* Tırnak yöresindeki yumuşak bölümlerin, bazen de kemiğin iltihaplanmasından ileri gelen ağrılı şiş.
* Giysilerin üstüne giyilen, önü açık bir tür üstlük.
* Başa sarılan bir çeşit örtü, poşu, sarık.
* Çeşitli eserlerdeki barok ve rokoko üslûbunda iç içe süsleme motifi.

dolama otu

* Dolama otugillerden, çiçekleri küçük, yeşil veya beyaz bir bitki (*Paronychia serpyllifolia*).

dolama otugiller

* İki çeneklilerden, örnek bitkisi dolama otu olan ve içine kasık otunu da alan karanfilgillerin alt familyası.

dolamak

* İplik, şerit, tel gibi nesneleri bir şeyin üzerine döndürerek sarmak.
* Sarmak, kavuşturmak.

dolambaç

- * Dolanarak giden, dönerek uzanan yolun kıvrıntısı.
- * İç kulak.
- * Başlık.

dolambaçlı

- * Dolambacı olan.
- * İçinden zor çıkılır, çapraşık.

dolambaçsız

- * Dolambacı olmayan.
- * Açık, doğrudan doğruya olan.

dolamık

- * Bir tür ağ, bir tür avcı tuzağı.

dolan

- * \343 yalan dolan.

dolan taşı

- * Mineralleri gözle görülebilen, benekli ve yeşilimsiye renkli gabro ile bazalt arası püskürük kütle.

dolandırıcı

- * Birini aldatarak mal veya parasını alan (kimse).

dolandırıcılık

- * Dolandırıcı olma durumu veya dolandırıcıya yakışır iş.

dolandırılış

- * Dolandırılmak işi veya biçimi.

dolandırılma

- * Dolandırmak işine konu olmak.

dolandırılmak

- * Dolandırmak işine konu olmak.

dolandırış

- * Dolandırmak işi veya biçimi.

dolandırma

- * Dolandırmak işi.

dolandırmak

- * Birini aldatarak parasını veya malını elinden almak.
- * Dolaştırmak.

dolanı dolanı

- * Dolanarak, gezerek.

dolanım

- * Tedavül, sirkülasyon.

dolanış

- * Dolanmak işi veya biçimi.

dolanlı iflâs

- * Hileli iflâs.

dolanma

- * Dolanmak işi.

dolanmak

- * Bir şeyin çevresine sarılmak.
- * Bir şeyin çevresinde dönmek, gezmek.
- * Karışmak, dolaşmak.
- * Gelişigüzel gezmek.

dolantı

- * Gezip dolaşılan yer, alan.

dolap

- * Genellikle tahtadan yapılmış, bölme veya çekmelerine eşya konulan, kapaklı mobilya.
- * Dönerek çalışan ve özellikle su çeken düzen.
- * Bkz. dönme dolap.
- * Düzen, hile, manevra.
- * (İstanbul bedesteninde) Dükkân.

dolap beygiri

- * Kuyudan su çekip bahçe ve bostanları sulamaya yarayan çarklı düzeni işleten, döndüren at, eşek veya katır.

dolap beygiri gibi dönüp durmak (veya dolaşmak)

- * dar bir çevrede hiç değişmeyen yorucu bir işi yapmak.

dolap çevirmek (veya döndürmek)

- * hile ve dalavere ile iş yapmak.

dolapçı

- * Dolap yapan veya satan kimse.
- * Dolap işleten kimse.
- * Hileci, düzençi.

dolar

- * Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada gibi devletlerin para birimi.

dolaş

- * Bkz. sarmaş dolaş.

dolaşık

- * (saç, ip vb. için) Karışık.
- * Dolaşarak giden (yol).
- * Kolay çözülmeyecek veya içinden çıkılmayacak derecede karışık.
- * Amacı doğrudan doğruya değil de, dolayısıyla sezdiren.

dolaşıklık

- * Dolaşık olma durumu.

dolaşıksız

- * Dolaşık olmayan.

dolaşılma

- * Dolaşılmak işi.

dolaşılmak

- * Gezilmek.

dolaşım

- * Dolaşmak işi.
- * Kalbin sürekli olarak kasılıp gevşemesiyle kan ve lenfin damarlar içinde durmadan yer değiştirmesi,

deveran.

dolaşma

- * Dolaşmak işi.

dolaşmak

- * Gezmek, gezinmek.
- * Doğru gitmeyip yolu uzatmak veya (yol) uzamak.
- * Dönüp başka bir yönden gelmek.
- * (kan için) Akmak.
- * Saç, iplik vb. şeyler birbirine karışarak güç çözülür duruma gelmek.
- * Çok kimse tarafından söylenmek.
- * Bir yeri belli bir amaçla gezmek.
- * Denetlemek amacıyla bir yeri gezmek.
- * (nefes, el için) Bir şey üzerinde hafifçe hareket etmek.
- * Gezinmek.
- * Belirmek.

dolaştırılma

- * Dolaştırılmak işi.

dolaştırılmak

- * Dolaştırmak işine konu olmak.

dolaştırma

- * Dolaştırmak işi.

dolaştırmak

- * Dolaşmak işini yaptırmak.

dolay

- * Bir yeri saran başka yerlerin bütünü, çevre, havali, etraf.

dolay kutupsal

- * Kutup yakınında olan.
- * Herhangi bir yere göre 24 saat içinde çizdiği çember ufkun üstünde kalıp kendisi hiç batmayan (yıldız).

dolay1

- * Dolay, çevre.
- * Ötürü, yüzünden, sebebiyle.

dolay1 dolay1

- * Dolaşarak, dönerek.

dolayısıyla

- * Bağlı olarak doğrudan doğruya olmayarak.
- * Sebebiyle, yüzünden, ... -dan (-den) ötürü.

dolaylama

- * Süslü, sanatlı edebî söz: Atatürk yerine Büyük Kurtarıcı veya Türkiye'nin kalbi Ankara demek gibi.

dolaylı

- * Doğrudan doğruya olmayan, dolayısıyla olan, vasıtalı, bilvasıta.

dolaylı anlatmak

- * anıştırmak, ima etmek.

dolaylı özne

- * Bkz. sözde özne.

dolaylı tümleş

- * Fiilin anlamını bütünleyen ve yönelme, kalma, çıkma durumlarından birinde bulunan veya edat alan tümleş.

dolaylı vergi

- * Yükümlüsü önceden bilinmeyen, malı satın alanı yükümlendiren, tüketiciden alınan vergi.

dolaysız

* Doğrudan doğruya olan, araya herhangi bir araç girmeden, vasıtasız, bilâvasıta.

dolaysız vergi

* Yükümlüsü önceden bilinenden doğrudan doğruya alınan vergi.

doldurma

- * Doldurmak işi.
- * Bkz. yükleme.
- * Gereksiz sözler ve benzetmelerle dolu anlatım.

doldurmak

- * Dolmasını sağlamak, dolu duruma getirmek.
- * (ateşli silâhlar için) İçine mermi sürmek.
- * Bildirge, çizelge, fiş gibi basılı kâğıtların boş yerlerini tamamlamak.
- * Yaşını, yılını bitirmek.
- * Birini başkası için kötü düşünecek bir duruma getirmek.
- * (ses, koku için) Yayılıp kaplamak.
- * Belirli bir süreyi kaplamak, almak.
- * Canlandırmak.

doldurtma

- * Doldurtmak işi.

doldurtmak

- * Doldurmak işini yaptırmak.

doldurulma

- * Doldurulmak işi.

doldurulmak

- * Dolu bir duruma getirilmek.
- * (biri) Başkası için kötü düşünecek bir duruma getirilmek.

dolduruş

- * Doldurmak işi veya biçimi.

dolduruşa getirmek

- * (birini) önceden hazırlamak, kötü düşünecek hâle sokmak.

dolgu

- * Bir oyuğun, bir kovuğun içine doldurulan madde.
- * Cevher alınmasından sonra oluşan boşlukların doldurulma işleminde kullanılan taş, toprak ve benzeri malzeme.
- * Toprak doldurma işlemi; bu işlemin sonucu.

dolgu yapmak

- * doldurmak.
- * çürük dişleri temizleyip oyuğu, uygun bir madde ile doldurmak.

dolgulu

- * İçinde dolgu maddesi olan, doldurulmuş.

dolgun

- * Dolarak biçimi yuvarlaklaşmış.
- * Şişmana yakın, balık etinde.
- * (para için) Çok.
- * Öfke, kırgınlık, kırgınlık gibi duygularla dolu.
- * Birbirine uyan, uyum gösteren.

dolgun maaş

- * Dolgun ücret.

dolgun ücret

* Yüksek ve tatmin edici ücret.

dolgunca

* Biraz şişman.

* Fazlaca, çokça, bol.

dolgunlaşma

* Dolgunlaşmak işi.

dolgunlaşmak

* Dolgun duruma gelmek.

dolgunluk

* Dolgun olma durumu.

dolikosefal

* Uzun kafalı.

dolma

* Dolmak işi.

* Bazı sebze ve tavuk, kuzu gibi hayvanların içine pirinç ve başka şeyler doldurularak pişirilen yemek.

* Doldurularak yapılan.

* Yalan, hile, dalavere.

dolma biber

* Dolma yapmaya uygun, büyük biber türü.

dolma kalem

* İçine mürekkep doldurularak kullanılan yazı kalemi.

dolma otu

* Dolma otugillerden, çiçekleri küçük, yeşil veya beyaz bir bitki (Paronychia serpilifolia).

dolma otugiller

* İki çeneklilerden, örnek bitkisi dolma otu olan ve içine kasık otunu da alan karafigillerin alt familyası.

dolma yutmak

* kanıp aldanmak.

dolmak

* (bitkilerde) Olgunlaşmak, erginleşmek.

* Bir yere iyice yayılmak, kaplamak.

* Bir yerde pek çok kimse toplanmak, kalabalık duruma gelmek.

* (süre, hesap) Tamamlanmak.

* Sabrı tükenip öfkesi taşacak duruma gelmek.

dolmalık

* Dolma yapmaya yarar.

dolmen

* İki dikili, üçüncüsü de bunların üzerine kapak gibi yatırılmış üç büyük taştan oluşturulmuş taş devri

mezarı.

dolmuş

* Boş yeri kalmamış, meşbu.

* Teker teker yolcu alıp dolunca yola çıkan kayak, motor, otomobil gibi küçük taşıt.

dolmuş durağı

* Dolmuşların yolcu indirip bindirdiği yer.

dolmuş uçak

* Belirli merkezler arasında bir tarifeye bağı olmaksızın düzenlenen ucuz uçak seferi, çartır.

dolmuş yapmak

- * teker teker yolcu alıp dolunca yola çıkan taşıyla yolcu taşımak.
- * birkaç kişi ortaklaşa bir taşı tutmak.

dolmuşçu

- * Dolmuş işleten kimse.

dolmuşçuluk

- * Dolmuşçunun işi veya mesleği.

dolomit

- * Kalsiyum ve magnezyumlu karbonat birleşiminde bir mineral.

dolu

* Havada su buğusunun birden yoğunlaşp katlaşmasından oluşan, türlü irilikte, yuvarlak veya düzensiz biçimli saydam buz parçaları durumunda yere hızla düşen bir yağış türü.

dolu

- * İçi boş olmayan, dolmuş, meşbu, boş karşıtı.
- * Bir yerde sayıca çok.
- * Boş yeri yok, her yeri tutulmuş.
- * Boş vakit olmayan, meşgul.
- * (iş, uğraş, olay vb. için) Çok olan.
- * (top, tüfek gibi ateşli silâhlar için) İçinde atılacak mermisi bulunan.
- * İçki doldurulmuş bardak.
- * Bir duygunun güçlü etkisinde olan.
- * (tornacılıkta) Delik açılmamış, (gereç).

dolu dizgin

- * (süvari ve at arabası için) Son hızla.
- * Önüne geçilemeyecek biçimde; çok olarak.

dolu dizgin gitmek

- * son hızla koşmak.
- * önüne geçilemeyecek biçimde olmak.

dolu serpm

* Zımpara üretiminde tanecikler arasında belirli boşluklar kalmayacak biçimde düzenlenen tane yapıştırma işlemi.

dolu yağmak

- * dolu yere düşmek.

dolukma

- * Dolukmak işi.

dolukmak

- * Göz yaşarmak, ağlayacak duruma gelmek.

doluluk

- * Dolu olma durumu.

dolum

- * Doldurma işi.

dolunay

- * Ayın tam bir daire olarak dolgun, parlak görüldüğü evre, bedir.

dolup taşmak

- * gereğinden çok olmak, gereğinden çok kaplamak.

dolusu

* Doldurulacak miktar.

doluş

* Dolmak işi veya biçimi.

doluşma

* Doluşmak işi.

doluşmak

* Bir yerde toplanmak, bir araya gelmek.

doluya koydum almadı, boşa koydum dolmadı

* İçinden çıkılmayan güç bir durum karşısında söylenir.

domalan

* Askı mantarlardan, toprak içinde yumru biçiminde yetişen, yenilebilen bir bitki, yer mantarı, keme (Tuber melanosporum).

domalış

* Domalmak işi veya biçimi.

domalma

* Domalmak işi veya durumu.

domalmak

* Dizler bükük, baş ileride, çömelmiş bir durum almak.

domaltma

* Domaltmak işi veya durumu.

domaltmak

* Domalmasını sağlamak.

domates

* Patlıcangillerden, yaprakları tüylü, çiçekleri salkım durumunda, vitamince zengin, kırmızı ürünü için yetiştirilen bir bitki (Lycopersion esculentum).

* Bu bitkinin yenilen ürünü.

domates çorbası

* Ana maddesi domates suyu olan çorba.

domates salçası

* Yemeklere tat ve lezzet vermek için domatesten yapılan salça.

dombay

* Manda, su sığı.ı.

domdom kurşunu

* Vahşî hayvanları öldürmek için kullanılan tüfek kurşunu, dumdum.

domestik

* Evcil.

* İç, ülke içi.

dominant

* Hâkim, başta gelen, egemen, başat.

domino

* Üzerleri noktalarla işaretli dikdörtgen biçiminde 28 taşla masa üzerinde oynanan bir oyun.

* Maskeli balolarda giyilen kukuletalı uzun giysi.

dominyon

- * İngiliz uluslar topluluğuna üye olan bağımsız ülkelere verilen ad.

domur

- * Kabarcık.
- * Tomurcuk.

domur domur

- * Boncuk gibi iri taneler durumunda.
- * Kabank kabank.

domuz

- * Çift parmaklılardan eti ve yağı için beslenen evcil hayvan (*Susacrofa domestica*).
- * Hain, aksi, ters, inatçı.

domuz arabası

- * Ağır yükleri yakın yerlere taşımak için kullanılan, ufak tekerlekli, üstü düz, alçak araba.

domuz ayırık otu

- * Buğdaygillerden, tanıma zararlı bir bitki (*Cynodon dactylon*).

domuz balığı

- * Yunus balıgğillerden bir memeli türü (*Phocaena communis*).

domuz damı

- * Maden kuyularında, çökme tehlikesi olan yerlerde her yanı direklerle örülen boşluk.

domuz dikenli

- * Yaprakları sapsız ve dikenli, çiçekleri etli otsu bir bitki.

domuz gibi

- * kötü huylu ve hain.
- * adamakıllı, iyice.

domuz gibi yemek (veya tıkmak)

- * oburcasına çok yemek.

domuz otu

- * Kumsallarda ve kayalıklarda yetişen sarı çiçekli ot.

domuz yağı

- * Domuzdan çıkarılan yağ.

domuzayağı

- * Tüfek namlusundan sıkıyı çıkarmaya yarar çengelli çubuk.

domuzdan (bir) kıl çekmek (veya koparmak)

- * sevilmeyen veya eli sıkı olan birinden bir şey alabilmek.

domuzgiller

- * Çift parmaklılar takımının, geniş getirmeyenler alt takımına giren bir familya.

domuzlan

- * Kın kanatlılardan bir böcek (*Brachynus crepitans*).

domuzlaşma

- * Domuzlaşmak işi.

domuzlaşmak

- * Hainlik etmek, aksilik etmek.

domuzluk

- * Hainlik, haincesine inatçılık.
- * Su değirmeninde çarkın bulunduğu ve döndüğü yer.

domuzluk etmek

- * hainlik etmek, haince davranmak, inatçılık etmek.

domuztırnağı

- * Palanganın takılması için kullanılan, bir yanı çatal biçiminde çift tırnaklı, öbür yanı halkalı demir kanca.

domuzuna

- * İnat olsun diye, inadına.
- * İyiden iyiye, adamakıllı, çok.

don

- * Giysi.
- * Vücudun belden aşağısına giyilen uzun veya kısa iç giysisi, külot.
- * At tüyünün rengi.

don

- * Hava sıcaklığının sıfırdan aşağı düşmesiyle suların buz tutması.

don çözülmek

- * hava ısınarak buzlar erimeye başlamak.

don gömlek

- * Üzerinde sadece don ve gömlek var denilecek kadar soyunmuş durumda.

don kesmek

- * (bitki) soğuktan bozulmak, donmak.

don tutmak

- * buz tutmak, donmak.

don yağı

- * Bayağı sıcaklıkta katı durumda bulunan ve iç yağlarının eritilmesiyle elde edilen hayvansal yağ.
- * Soğuk ve sevimsiz kimse.

don yağı gibi

- * konuşmayan, hareketsiz kimseler için söylenir.

dona çekmek

- * hava, suları donduracak kadar soğumak.

donakalma

- * Donakalmak durumu.

donakalmak

- * Şaşırıp bir süre ne yapacağını, ne diyeceğini bilememek.

donam

- * Bir evin kapı, pencere, tavan, döşeme gibi bölümleri.
- * Gemi ve sandalların donatılması.

donama

- * Süsleme, tezyin.

donamak

- * Süslemek, tezyin etmek.

donanım

- * Bir gemi direğine, bir yelkene veya başka bir parçaya bağlı bulunan halat ve makara gibi manevra araçları.

- * Tesisat, döşem.
- * Bir bilgisayarda bulunan fiziksel birimler.

donanım kilidi

- * Bilgisayarda bazı programların izinsiz kullanılmasını engelleyen kilit.

donanma

- * Donanmak işi.
- * Bir devletin deniz kuvvetleri, savaş gemileri.
- * Belli bir amaçla kullanılan gemilerin bütünü.
- * Bayramlarda, sevinçli günlerde bayrak, ışık kullanarak, fışek yakarak yapılan şenlik.

donanmak

- * Giyinip kuşanmak, süslenmek.
- * Yayılıp kaplanmak.
- * Işıklı duruma gelmek, ışıklarla bezenmek.
- * Gerekli nesneler vb. bir araya getirilip süslenmek, gösterişli duruma getirilmek.

donatı

- * Donatmaya yarayan şeyler, teçhizat.

donatılma

- * Donatılmak işi.

donatılmak

- * Donatmak işine konu olmak veya donatmak işi yapılmak.

donatım

- * Donatma, teçhiz.
- * Bir fabrikayı, bir hava alanını, bir spor kuruluşunu veya bir askerî birliği etkinlik göstermesi için gerekli araç ve gereçlerle donatma.
- * Bir sanat eserinde ikinci derecede olan ayrıntılar, yardımcı öğeler.

donatımcı

- * Bir film veya tiyatro eseri için gerekli sahne donatımı işini yöneten kimse.

donatış

- * Donatmak işi veya biçimi.

donatma

- * Donatmak işi, teçhiz.

donatmak

- * Birinin giyimini sağlamak.
- * Göz alıcı şeyler kullanarak gösterişli bir duruma getirmek, süslemek.
- * Bir şeyin iş görebilmesi için gereken nesneleri, gereçleri katmak, teçhiz etmek.
- * Sövmek veya azarlamak.

donattırma

- * Donattırmak işi veya durumu.

donattırmak

- * Donatmak işini yaptırmak.

donduraç

- * Derin dondurucu, dipfriz.

dondurma

- * Dondurmak işi.
- * Şekerli sütün veya meyve sularının dondurulmasıyla hazırlanan soğuk yiyecek.

dondurmacı

- * Dondurma yapan veya satan kimse.
- * Dondurma satılan yer.

dondurmacılık

- * Dondurmacı olma durumu.
- * Dondurma yapma ve satma işi.

dondurmak

- * Donmasını sağlamak.
- * Bir şeyi değiştirilemez durumda tutmak.

dondurucu

- * Donmaya yol açan, donduran.
- * Çok soğuk, çok üşüten.

dondurulma

- * Dondurulmak işi.

dondurulmak

- * Dondurmak işine konu olmak veya dondurmak işi yapılmak.
- * Değişmez duruma getirilmek.

dondurulmuş

- * Buz durumuna getirilmiş.
- * Soğukta korunmuş, soğuktan katılaşmış.

done

- * Bkz. veri.

donkişotluk

- * Gereği yokken kahramanlık göstermeye kalkışma durumu.

donlu

- * Donu olan.

donma

- * Donmak işi.

donma derecesi

- * Bir maddenin akışkan durumdan katı duruma geçtiği (santigrat) derece.

donma noktası

- * Suyun donmaya başladığı derece.
- * Eriyik hâlde bulunan bir metalin kendi özelliğine bağlı olarak donmaya başladığı andaki ısı derecesi.

donmak

- * Soğğun etkisiyle katı duruma gelmek, buz tutmak.
- * (canlılar) Yaşamını yitirmek, soğuktan ölmek.
- * Çok üşümek.
- * (bitki için) Soğuktan zarar görmek; yararlanılmaz duruma gelmek.
- * Kimyasal bir etki ile katılaşmak.
- * Eriyik hâlde bulunan bir metalin katı hâle geçmeye başlaması hâli.
- * Beklenmedik bir durum karşısında birden hareketsiz kalmak.
- * Gelişmemek, yeniliklere açık olmamak.

donmuş sebze

- * Daha sonra kullanılmak üzere bir kap içinde dondurulmuş taze sebze.

donra

- * Saç kepeği, kaş konağı.
- * Kalınlaşmış, tabaka durumuna gelmiş kir.

donsuz

- * Don giymemiş olan.
- * Yoksul; serseri.

donuk

- * Parlaklığı olmayan, mat.
- * (göz için) Canlılığı olmayan, fersiz.
- * Canlılığı az olan, durgun, uyuşuk.

donuk donuk

- * Canlılığı olmayarak.
- * Rengini ve parlaklığını yitirmiş, mat.

donuklaşma

- * Donuklaşmak durumu.

donuklaşmak

- * Donuk duruma gelmek.

donuklaştırma

- * Donuklaştırmak işi.

donuklaştırmak

- * Donuk duruma getirmek.

donukluk

- * Donuk olma durumu.

donuna etmek

- * donuna küçük veya büyük abdestini yapmak.

donuna kaçırmak

- * istemeyerek donuna küçük veya büyük abdestini yapmak.

donuna yapmak (veya doldurmak)

- * (çocuk) küçük veya büyük abdestini donuna etmek.
- * çok korkmak.

donup kalmak

- * Bkz. donakalmak.

dopdolu

- * Büsbütün dolu.

doping

- * Bir spor yarışması sırasında vücuda üstün hareket ve enerji sağlamak için kullanılan uyarıcı ilâç.

doping yapmak

- * bazı bedensel özellikleri değiştiren veya çok artıran bir uyarıcı maddeyi çok az miktarda vermek.
- * uyarıcı etkide bulunmak.

dopingleme

- * Doping yapma.

dopinglemek

- * Doping yapmak.

doru

- * Gövdesi kızıl, ayakları ve yelesi koyu renkli olan (at).
- * Bu renkte olan (at donu).

doruk

- * Dağ, ulu ağaç gibi yüksek şeylerin tepesi, en yüksek yeri, zirve, şahika.
- * En üstün başarı düzeyi.

doruk çizgisi

- * Yüksek dağlarda, doruk uçlarını birbirine bağlayan ve bitişik iki aklamı ayıran sınırdır.

doruk dal

- * Aşıdan gelişen sürgünün dik uzaması ile oluşan ve ağacın gövdesini meydana getiren dal.

doruk toplantısı

- * Devlet katındaki en yetkili kişilerin bir araya gelerek yaptıkları görüşme.

doruklama

- * Doruklamak işi.
- * Tepeleme.

doruklamak

- * Bir kabı tepeleme doldurmak.

dorum

- * Deve yavrusu.

dosdoğru

- * Çok doğru.
- * Sağa sola sapmadan.

dost

- * Sevilen, güvenilen, yakın arkadaş, gönüldaş, iyi görüşülen (kimse), düşman karşıtı.
- * İyi geçinen, aralarında iyi ilişki bulunan.
- * Erkek ve kadının evlilik dışı ilişki kurduğu kimse.
- * Bazı hayvanların sahibine gösterdiği sevgi için kullanılır.
- * Bir şeye düşkün olan, aşırı ilgi duyan kimse.

dost ağlatır, düşman güldürür (veya dost sözü acıdır)

- * dost olan kimsenin söylediği söz, acı da olsa, insanın iyiliği içindir.

dost başa, düşman ayağa bakar

- * temiz giyinip kuşanmanın gerekliliğini anlatır.

dost düşman

- * Herkes (herkese).

dost edinmek

- * dost kazanmak.

dost kara günde belli olur

- * gerçek dostlar ancak üzüntülü, sıkıntılı günlerde insanı yalnız bırakmamakla belli olur.

dost kazığı

- * Dost bilinen kimseden gelen zarar veya kötülüğü anlatırken kullanılır.

dost olmak

- * yakınlık kurmak, ahabap olmak.

dost tutmak

- * (erkek veya kadın) evlilik dışı ilişki kurmak.

dosta düşmana karşı

- * dostalara üzüntü vermemek, düşmanları da sevindirmemek için, ele güne karşı.

dostane

- * Dostça.

dostça

- * Dosta yakışır (biçimde).
- * Dost gibi.

dostlar alış verişte görsün (diye)

- * gösteriş olsun, iş görüyor densin (diye).

dostlar başına

- * iyi bir şeyi dostları için de dilemek amacıyla kullanılır.

dostlar başından ırak

- * kötü bir durumun ağırlığını belirtmek için kullanılır.

dostlar şehit, biz gazi

- * tehlikeli işleri başkalarına bırakıp kendileri sonuçtan yararlanmak için bir kenara çekilenlerin bencilliğini alay yolu anlatır.

dostlaşma

- * Dostlaşmak işi veya durumu.

dostlaşmak

- * Dost durumuna gelmek, dost olmak.

dostluk

- * Dost olma durumu; dostça davranış.

dostluk başka, alış veriş başka

- * iki kişi arasındaki dostluk, alış verişte birinin ötekine özveri ile davranmasını gerektirmez.

dostluk etmek

- * yakınlık kurmak, dost gibi candan davranmak.

dostluk kantarla, alış veriş miskalle

- * iş ilişkilerine dostluk karıştırılmamalıdır anlamında kullanılır.

dostluk kurmak

- * yakınlık, ahbablık kurmak.

dostluk okkayla, alış veriş dirhemle

- * "dostluğun tartısı olmaz, alış veriş ise ölçüye göre olur" anlamında kullanılır.

dostsuz

- * Dostu olmayan.

dostun attığı taş baş yarmaz

- * dostun acı sözünden veya sert davranışından insana kötülük gelmez.

dosya

- * Aynı konu, aynı kimse, aynı işle ilgili belgeler bütünü.
- * Bu gibi belgelerin toplandığı kartondan kap.

dosya açmak (veya hazırlamak)

- * bir kimse, konu veya işle ilgili yeni bir dosya düzenlemek.

dosyalama

- * Dosyalamak işi.

dosyalamak

- * (yazıları) Dosyaya koymak.

dosyalanma

* Dosyalanmak işi.

dosyalanmak

* Dosyalamak işi yapılmak veya dosyalamak işine konu olmak.

doya doya

* Doyuncaya kadar.

doyasıya

* Doyuncaya kadar, bol bol.

doygu

* Yaşamayı sağlayacak besin, rızık.

doygun

* Her türlü ihtiyacını gidermiş olan, tatmin olmuş, müstağni.

doygunlaşmak

* İyice doymak veya doyguna bir duruma gelmek.

doygunluk

* Doygun olma durumu veya gönül tokluğu, istigna, tatmin.

* Bir isteğin yerine gelmesi, bir şeyin elde edilmesi, varılmak istenen bir hedefe ulaşılmasından doğan duygu, tatmin.

doyma

* Doymak işi.

* a) bir gazın, belli bir sıcaklıkta o sıcaklığa özgü olan en büyük basınç altında bulunması; b) yağınliğı gittikçe artırılan bir manyetik alanın içindeki bir çelik çubuğun alabileceğı en çok manyetizmayı almış olması.

* Bir sıvının içinde belli bir cisimden eriyebilecek en çok miktarın erimiş bulunması, işba.

doymak

* İsteğı kalmayıncaya kadar yemek, açlığı kalmamak.

* Yeter bulmak, kanmak, tatmin olmak.

* Bir ihtiyacını yeteri kadar karşılamak.

* (olumsuz biçimde) Bıkmamak.

doymaz

* Doymak bilmeyen, aç gözlü.

doymazlık

* Doymaz olma durumu, aç gözlülük.

doymuş

* Bir şey yiyerek tok duruma gelmiş.

* İsteğı kalmamış, isteğı giderilmiş, tatmin olmuş.

* Doyma durumuna gelmiş (gaz, sıvı veya elektromıknatıs), meşbu.

doyulma

* Doyulmak durumu.

doyulmak

* Doymak.

doyum

* Eldekinden hoşnut olma durumu, yetinme; kanma, kanaat.

* Bazı istekleri giderme, tatmin.

doyum evi

* Gösterişsiz, küçük lokanta.

doyum olmamak

* tadına doymamak, bir şeyden bıkmamak.

doyumlu

* Doyumu bulunan.

doyumluk

* Doyulacak kadar (miktar).

* Çapul, yağma.

doymsuz

* Bir türlü tatmin olmayan, bıkmayan.

doymsuzluk

* Doymama durumu.

* Tatmin olamama, cinsel birleşmede orgazma ulaşamama.

doyunma

* Doyunmak işi veya durumu.

doyunmak

* Yeteri kadar yemiş olmak, doymak.

doyuran

* Bir sıvının içinde eriyerek onu doyma durumuna getiren (madde).

* Bir çelik çubuğu doyma durumuna getiren indükleyici manyetik alan.

doyuran buhar

* Kendi sıvısı ile doyma durumunda olan buhar.

doyurma

* Doymak işi.

doymak

* Açlığını gidermek.

* Geçindirmek, yaşamasını sağlamak.

* Kandırıcı, inandırıcı, yeterli olmak, tatmin etmek.

* Para yedirmek.

* Bir maddenin içine alabileceği kadar başka bir madde katmak.

* Doyma durumuna getirmek.

doyurucu

* Doyma özelliği bulunan, tatminkâr.

* Kandırıcı, inandırıcı, yeterli.

doyurulma

* Doymak işi.

doyurulmak

* Doymak işine konu olmak.

doyuruş

* Doymak işi veya biçimi.

doyuş

* Doymak işi veya biçimi.

doyuşma

* Doymak işi.

doyuşmak

* Karşılıklı doymak.

doz

- * Bir ilâcın bir defada veya bir günde alınması gereken miktar.
- * Bir maddenin bir birleşige, bir karışıma giren veya girmesi gereken belli miktar, düze.
- * Genellikle bir davranışta, bir konuşmada vb. nde yeterli görülen ölçü.

dozaj

- * Dozu ayarlama.
- * Düzem.

dozer

- * Tırtıllı veya lâstik tekerlekli yol yapım makinesi, buldozer, yoldüzler.

dozunu kaçırmak (veya dozu kaçmak)

- * ölçüyü aşmak, aşırı gitmek.

Döger

- * Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

döğen

- * Bkz. döven.

döğme

- * Bkz. dövme.

döğmeci

- * Bkz. dövmeçi.

döğmek

- * Bkz. dövmek.

döğmelik

- * Bkz. dövmelik.

döğünme

- * Bkz. dövünme.

döğünmek

- * Bkz. dövünmek.

döğüş

- * Bkz. dövüş.

döğüşçü

- * Bkz. dövüşçü.

döğüşçülük

- * Bkz. dövüşçülük.

döğüşken

- * Bkz. dövüşken.

döğüşmek

- * Bkz. dövüşmek.

döke döke

- * Dökerek.

döke saça

- * Dağıtarak.

dökme

- * Dökmek işi.

- * Bir yerden bir yere dökülen, aktarılan.
- * Kapların içinde olmayan, yığın biçiminde ortaya dökülmüş olan.
- * Kalıba dökülmek yoluyla yapılmış.

dökme (veya taşıma) su ile değirmen dönmez

- * yetersiz ve gelişli güzel önlemlerle iş görülemez, yürütülemez.

dökme demir

- * İçinde % 2'den % 6'ya kadar karbon bulunan bir demir-karbon alaşımı, font, pik (İ).

dökmeci

- * Dökümcü.

dökmecilik

- * Dökümcülük.

dökmek

- * Sıvı veya tane durumunda olan şeyleri bulundukları yerden, kaptan başka bir yere boşaltmak.
- * Belli bir yere boşaltmak.
- * Akıtmak, düşürmek.
- * Saçmak, serpmek.
- * Salmak, bırakmak.
- * Üstünde bulunan bir şeyi düşürmek.
- * Teninde kızamık, kızıl, su çiçeği hastalıklarında olduğu gibi kırmızı lekeler çıkmak.
- * Maden, mum eriyiği veya çimento, alçı gibi şeyleri kalıba akıtarak biçim vermek, döküm yapmak.
- * Sulu hamuru kızgın yağ veya tepsinin içine akıtarak pişirmek.
- * Bir yere çokça bir şey yığmak, taşımak.
- * Bol bol vermek, ödemek, sarf etmek.
- * Çok söylemek.
- * Bir şeyi yok etmek için atmak.
- * Çok sayıda öğrenciyi sınavda veya bir üst sınıfa geçirmede başarısız saymak.
- * Bir işte veya bir konuyu ele alış biçiminde değişiklik yapmak.
- * Açığa vurmak, söylemek, ortaya koymak.
- * Yakmak, tutuşturmak.
- * Kullanmak, harcamak, sarf etmek.

döktürme

- * Döktürmek işi.

döktürmek

- * Dökmek işini yaptırmak.
- * Kolaylıkla ve güzel söylemek, yazmak veya oynamak.

dökük

- * Dökülmüş.
- * Çok eskimiş.
- * Dökümlü.

döküklük

- * Dökülmüş olma durumu.

dökülgen

- * Bir çeşit üzüm.

dökülme

- * Dökülmek işi.

dökülmek

- * Dökmek işi yapılmak veya dökmek işine konu olmak.
- * Kır, sokak gibi yerlerde insanlar çokça birikmek.
- * Çok eskimiş olmak, değerini ve güzelliğini yitirmek.
- * (kumaş için) Dökümlü olmak.

- * Çok yorgun, hasta olmak.
- * Bir işi, bir konuyu ele alış biçiminde değişiklik olmak.
- * (akarsular için) Göl veya denizde son bulmak.
- * Yerinden ayrılmak, düşmek.
- * Çıkmak, ortaya konulmak.
- * Salınmak, serbest bırakılmak.
- * Kaplamak, yayılmak.

dökülüp saçılmak

- * soyunmak, çok açılmak.
- * bir şey uğruna çok para harcamak.

dökülüş

- * Dökülmek işi veya biçimi.

döküm

- * Kalıba dökme işi ve bunun yapılış yöntemi.
- * Kalıba dökme yoluyla yapılmış (nesne).
- * Kumaşın dökümlü olma niteliği.
- * Bir şeyi ayrıntılı olarak ortaya koyma.
- * Dökülme zamanı.

döküm evi

- * Fabrikalarda döküm yapılan yer.

dökümcü

- * Döküm işleri yapan kimse, dökmeçi.

dökümcülük

- * Dökümcünün işi ve zanaatı, dökmeçilik.

dökümhane

- * Döküm evi.

dökümleme

- * Dökümlemek işi.

dökümlemek

- * Bir işin dökümünü yapmak.

dökümlü

- * Niteliğinden ötürü kolayca istenilen biçim verilebilen (kumaş).

dökünme

- * Dökünmek işi.

dökünmek

- * Kendi üstüne dökmek.
- * Rahat bir kıyafet giymek.

döküntü

- * Dökülmüş, saçılmış şeyler.
- * Bir topluluktan geri kalmış kimseler.
- * Bazı hastalıklarda görülen çıban, leke, uçuk gibi hastalık belirtisi.
- * Deniz yüzüne yakın, üzerinde dalgaların çatladığı kaya kümesi.
- * İşe yaramayan, değersiz, kötü, berbat.
- * Değersiz, bayağı, ayak takımından olan.
- * Parçalanmış taşların yamaç aşağı kayması, yuvarlanması, etekte birikmesiyle oluşan yer.
- * (kâğıtçılıkta) Üretimin herhangi bir safhasında ıskartaya çıkan, genellikle tekrar hamur hâline getirilen, yaş ve kuru biçimleri olan kâğıt veya karton artığı.

döküntülü

- * Döküntüsü olan.
- * Deride döküntü ile görülen, döküntü ile beliren (hastalık).

döküntüsüz

- * Döküntüsü olmayan.

döküp saçmak

- * dağıtmak, ziyan etmek.

döl

- * Canlıların üremesi sonucu ortaya çıkan yeni birey veya yeni bireylerin bütünü, zürriyet, nesil.
- * Yavru, çocuk.

döl almak

- * cins bir hayvandan yararlanarak iyi cins yavru almak.

döl ayı

- * Hayvanların yavruladıkları ay.

döl döş

- * Çocuklar ve torunlar, soy sop.

döl döş sahibi olmak

- * çocuk ve torunları bulunmak.

döl eşi

- * Etene, son, meşime.

döl vermek

- * yavru vermek, üremek.
- * ürün vermek.

döl yatağı

- * Memelilerde dölün ana karnında iken, içinde bulunduğu organ, rahim.

döl yolu

- * Döl yatağının ağzından dışarıya doğru uzanan yol, vagina.

dölek

- * Ağır başlı, uslu, ağır davranışlı.
- * Düz, engebesiz (toprak parçası).

dölleme

- * Döllemek işi, ilkah.

döllemek

- * Erkek gamet bir yumurtacıktaki dişi gametle kaynaşmayı sağlayarak yumurtacığı tam bir hücre durumuna getirmek, ilkah etmek.

dölleleş

- * Döllelenmek işi veya biçimi.

döllenme

- * Erkek gametle dişi gametin kaynaşmasıyla yumurtacığın embriyon durumuna gelmesi, aşılama, ilkah.
- * Tozlaşma.

döllelenmek

- * Döllemek işine konu olmak, aşılana.

döllelenmesiz

- * Döllelenmemiş olan.

döllenmesiz üreme

* Döllenmemiş yumurtanın gelişmesiyle oluşan üreme biçimi, partenogenez.

döllü döşlü

* Döllü döşü olan.

* Çocuk veya torun sahibi olarak.

dölüt

* Embriyonun, bütün organları belirdikten sonra aldığı ad, cenin.

dömifinal

* Yan final.

dömivole

* Futbolda topun yere vurup sektiği anda, ayakla yapılan vuruş.

dönbaba

* Turnagagası.

döndürme

* Döndürmek işi, irca, tahvil.

döndürmek

* Dönmesini sağlamak.

* Çevirmek.

* Sınıfta bırakmak.

* Düzene koymak, yönetmek.

döndürülme

* Döndürülmek işi.

döndürülmek

* Döndürmek işine konu olmak.

döndürüp dolaştırmak

* dolaylı yoldan anlatmak.

döndürüş

* Döndürmek işi veya biçimi.

döne döne

* Dönerek, çevrilerek.

döneç

* Dalgalı akımlı elektrik motor veya dinamlarında hareketli bölüme verilen ad, rotor.

dönek

* İnanç ve düşüncesini sık sık değiştiren, sözüne güvenilmeyen, kaypak.

dönekçe

* Döneğe yakışacak biçimde (olan).

döneklik

* Dönek olma durumu.

* Döneğe yakışacak biçimde davranış.

dönel

* Kendi eksenini çevresinde dönerek oluşmuş.

döneleme

* Dönelemek işi.

dönelemek

- * Dolaşmak, dolaşıp durmak.

dönelme

- * Dönelmek işi.

dönelmek

- * En yüksek noktaya çıktıktan sonra alçalmaya başlamak.

dönem

- * Belli özellikleri olan zaman parçası, devre, devir, periyot.
- * Bir çağ içinde belli özellikleri olan sınırlı süresi.
- * Yasama meclisinin iki seçilişi arasındaki zaman süresi, devre.
- * Bir yıl içindeki iki ayrı öğretim süresi.
- * Boksta üçer dakikalık dövüşme sürelerinden her biri, raunt.

dönemeç

- * Bir yolun yön değiştirdiği yer, viraj.
- * Bir durumda, tutumda, davranışta, düşüncedeki aşama.

dönence

- * Yer küresi üzerinde, güneş ışınlarının yılda iki kez dik açı ile geldiği, sıcak kuşağın kuzey ve güney sınırlarını oluşturan ve eşliğin 23° 27° kuzey ve güneyinden geçen çemberleri.

dönence yıl

- * Güneş'in ilkbahar noktasından art arda iki geçişi arasındaki süre (365 gün 5 saat 48 dakika 46 saniye).

dönencil

- * Dönence ile ilgili.

dönencil ay

- * Ay'ın ilkbahar noktasından geçen saat dairesinden art arda iki geçişi arasındaki süre (27 gün 1 saat 43 dakika).

dönenceli

- * Münavebeli.

dönenme

- * Dönmek işi.

dönenmek

- * Olduğu yerde veya bir şeyin çevresinde dönmek.
- * Fırsat kollayarak istediği bir şeyin çevresinde dönmek.

döner

- * Dönmekte olan, dönen, dönecek biçimde düzenlenen.
- * Bir eksene geçirilmiş etlerin döndürülerek pişirilmesiyle yapılan kebab, döner kebab.

döner ayna

- * Arkalı önlü ayna, iki tarafı da aynalı cam.
- * İki yüzlü, riyakâr (kimse).

döner kapı

- * Üç veya dört kanatlı, düşey ekseni çevresinde dönerek geçiş sağlayan kapı.

döner kavşak

- * Yol ortalarına inşa edilmiş aksi yöne veya sola dönüşleri sağlayan ada.

döner kebab

- * Bkz. döner.

döner kule

* Kulelerin üzerine kurulmuş kendi ekseni etrafında yavaşça dönen kule.

döner sahne

* Bir oyunun sergilenmesi sırasında kolayca dönüp seyircilerin önüne geçebilecek, kullanıma hazır sahne.

döner sermaye

* Kamu maliyesi alanında belirli ve sürekli bir amacın elde edilmesi için genel veya katma bütçeden bir miktar paranın, azaltılmamak şartı ile kuruluşa veya bu kuruluşla ilgili işletmelere verilmesi, mütedavil sermaye.

dönerci

* Döner yapıp satan kimse.

dönercilik

* Dönercinin işi.

döngel

* Muşmula.

döngel orucu

* Sürekli olarak aç kalma.

döngü

* Bkz. kısır döngü.

dönme

* Dönmek işi.

* Biçimi değişmeyen bir şeklin ekseni çevresindeki hareketi.

* Başka bir dinde iken Müslüman olan, mühtedi.

dönme dolap

* Eğlence alanlarında, bir eksen çevresinde yukarıdan aşağı dönen ve oturma yerleri olan eğlence aracı.

* Büyük konaklarda bir yerden bir yere yemek geçirmek için duvardaki bir açmaya yerleştirilmiş olan

dönebilen dolap.

dönme ekseni

* Dönen bir cismin her noktasının çizdiği çemberlerin merkezlerinden geçen doğru.

dönmek

* Kendi ekseni üzerinde veya başka bir şeyin dolayında hareket etmek.

* Geri gelmek, geri gitmek.

* Yönelmek.

* Sapmak.

* Bir şeyi andıracak duruma girmek, benzemek.

* Sınıfta kalmak.

* İnanç, din veya düşüncesini değiştirmek.

* Durumdan duruma geçmek, değişmek, olduğundan daha değişik bir durum almak.

* Dolap, dalavere vb. kelimelerle "gizlice yapılmak, çevrilmek" anlamında kullanılır.

* Belirli bir yerde dolaşmak.

* Kendini bir yandan bir yana çevirmek.

* Yönetilmek, düzene konulmak, çekip çevrilmek.

* Bırakılan bir konu veya işe başlamak; söz konusu etmek, hatırlamak.

* Benzemek.

dönmeli

* Bir tür halı motifli.

dönük

* Dönmüş, çevrilmiş.

* Yönelmiş.

dönülme

* Dönülmek işi veya durumu.

dönölmek

- * Dönmek işi yapılmak.

dönüm

- * 1000 m² lik bir alan ölçüsü.
- * Tekrarlanan belli bir olayın tamamlanması ve yenisinin başlaması.
- * Eni boyu kırkar mimar arşını olan alan ölçüsü.
- * Gidip gelme ile yapılan bir işin her seferi.
- * Dönmek işi.

dönüm noktası

- * Bir olayın yeni bir duruma geçme zamanı.

dönümlük

- * Dönüm ölçüsünde.
- * Dönüme yetecek ölçüde olan.

dönüp dolaşmak (veya döne dolaşa)

- * uzun süre gezmek.
- * arayış içinde olmak, her çareye başvurmak.

dönüş

- * Dönmek işi veya biçimi.
- * Oyuncunun bir ayağını yerden kesmeden yaptığı dönme hareketi.

dönüşlü

- * Dönüşü olan.
- * Öznesi ile nesnesi bir olan fiil, mutavaat.

dönüşlü çatı

* Fiildeki kavramın özneye döndüğünü bildiren çatı. Türkçede bu çatı çoğu kez -n-, bazen de -I- veya -ş- çatı ekleriyle kurulur: Sevinmek (sev-in-mek), yorulmak (yor-ul-mak), alışmak (al-ış-mak) gibi.

dönüşlü fiil

* Kavramın özneye dönüşmesini sağlamak için çoğu kez -n- bazen de -I- veya -ş- çatı ekleriyle kurulan fiil, mutavaat fiili: Öğrenciler sınıflarını geçince çok sevinirler gibi.

dönüşlü zamir

- * Kişi kavramını pekiştirerek belirten zamir. Türkçede bu kavram kendi kelimesiyle sağlanır.

dönüşlölük

- * Dönüşlü olma durumu.

dönüşme

- * Dönüşmek işi, tahavvöl.
- * Kelime içinde, yan yana düşen iki sestem birinci sesin ikincisinin etkisiyle değişmesi, benzeşme.

dönüşmek

- * Bir biçimden veya bir durumdan başka bir biçim veya duruma girmek, tahavvöl etmek.

dönüşsüz

- * Dönüşü olmayan.

dönüştürme

- * Dönüştürmek işi, tahvil.

dönüştürmek

- * Dönüşmesini sağlamak, tahvil etmek.
- * Bir şekli, belli bir kurala göre, başka bir şekle çevirmek.

dönüştürücü

* Dönüştüren.

* Aynı frekansta fakat yoğunluğu veya gerilimi genellikle farklı olan bir veya birçok değişik akım dizgesini, değişik bir akım dizgesine dönüştüren elektromanyetik indükleçli duruk araç, muhavvile, transformatör.

dönüştürölme

* Dönüştürölmek işi.

dönüştürölmek

* Dönüştürmek işine uğramak.

dönüştürüm

* Dönüştürmek işi, tahvil.

dönüşüm

* Olduğundan başka bir biçime girme, başka bir durum alma, tahavvül, inkılâp; transformasyon.

* Görevinin değişikliğe uğraması yüzünden bir organda ortaya çıkan değişme.

* Bilinçaltına itilmiş bir duygu veya isteğin, karşıtı görünümünde veya başka bir biçimde bilince yükselmesi, transformasyon.

dönüşümcü

* Dönüşümcülükle ilgili olan.

* Dönüşümcülük yanlısı (kimse).

dönüşümcülük

* Yaşayan türlerin yalın biçimlerden karmaşık biçimlere doğru evrimle gelişerek ortaya çıktığını öne süren öğretisi, transformizm.

dönüşümlü

* Değişerek, sıra ile.

* Değişen, sıra ile olan.

döpiyes

* Etek ceketten oluşan iki parçalı kadın giysisi.

dörder

* Dört sayısının üleştirme sayısı sıfatı, her birine dört, her defasında dördü bir arada olan.

dördül

* Kenarları ve açıları birbirine eşit olan dörtgen, murabba, kare.

* Rubaî.

dördün

* Ay veya benzeri gök cisimleri çemberlerinin yansımasının aydınlık olduğu evre, yarım ay, terbî.

dördüncü

* Dört sayısının sıra sıfatı, sırada üçüncüden sonra gelen.

dördüncü çağ

* Yeryüzünün yaklaşık iki veya üç milyon yıllık çağı.

dördüz

* Dördü birlikte doğmuş olan veya bir arada bulunan.

* Dördü bir batında doğmuş dört çocuk.

dördüz yumrucuklar

* Beyinle beyincik arasında bulunan dört kabartının adı.

dördüzleme

* (eski Yunan edebiyatında) Üçü trajedi, sonuncusu yerme dramı olan dört sahne eserinden oluşan bölüm.

dört

* Dört sayısının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 4, IV.

- * Üçten bir artık.
- * Dört sıfatı bazen "her, bütün" anlamına gelir.

dört ayak

- * Dört ayaklı hayvan.
- * Elleri de ayak gibi kullanarak.

dört ayak üstüne düşmek

- * tehlikeli bir durumdan hiç zarar görmeden kurtulmak.

dört ayaklılar

- * Sürüngenleri ve memelileri içine alan bir sınıf.

dört başı mamur

- * her bakımdan istenildiği gibi olan, eksiksiz, kusursuz.

dört bir

- * Bkz. cihanyek.

dört bir taraf (veya yan)

- * her yan, bütün çevre.

dört bucak

- * Her taraf, her yer.

dört çifte

- * Kürek yarışlarında sancak ve iskelesinde dörder küreği olan tekne.

dört dönmek

- * telâşla çare aramak.
- * bir iş yapmak için telâşla sağa sola koşmak.

dört dörtlük

- * Birlik.
- * Tam, kusursuz, mükemmel.

dört duvar arasında kalmak

- * evde, kapalı bir yerde kalmak zorunda olmak.

dört elle sarılmak (veya yapışmak)

- * bir işe büyük bir özen ve önem vererek girişmek.

dört göz

- * Gözlüklü kimse.

dört göz bir evlât için

- * "anne ve babanın bütün emek ve didinmesi evlât içindir" anlamında kullanılır.

dört gözle beklemek (veya bakmak)

- * çok isteyerek veya özleyerek beklemek.

dört işlem

- * Toplama, çıkarma, çarpma ve bölmeden oluşan, matematiğin dört temel işlemi.

dört kaşlı

- * Bıyığı yeni terleyen (delikanlı).
- * Kalın ve gür kaşlı.

dört köşe

- * Kare biçiminde.

dört köşe olmak

* çok keyiflenmek, çok zevk duymak.

dört üstü, murat üstü

* işi her zaman yolunda olanlar için söylenir.

dört yanı deniz kesilmek

* çaresiz ve umutsuz kalmak.

dört yol

* Dört yolun birleştiği yer.

dört yol ağzı

* Dört yolun birleştiği kavşak.

dört yüzlü

* Dört yüzü olan çok yüzlü.

* Tabanı üçgen olan piramit.

dörtcihar

* Oyunda, atılan zarların ikisinin de dört benekli olan yanlarının üste gelmesi.

dörtgen

* Dört kenarı olan çokgen, dört kenar.

dörtkenar

* Dörtgen.

dörtleme

* Dörtlemek işi.

* Bir gazelin her beytinin başına iki dize katılarak yapılan nazım biçimi, terbi.

* Tarlayı dört kez sürme.

dörtlemek

* Bir şeyin sayısını dörde çıkarmak.

dörtlü

* Dört parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden dört tane bulunan.

* İskambil, domino gibi oyunlarda üzerinde dört işareti bulunan kâğıt veya pul.

* Dört kişiden oluşan müzik topluluğu, kuartet.

dörtlü final

* Dört takımın katılımı ile oynanan final maçları.

dörtlük

* Dört taneden oluşmuş, dört tane alabilen.

* Birlik notanın dörtte biri uzunluğunda nota.

* Dört dizelik bölümlerden oluşmuş şiir veya şiir parçası, kıta.

* Birbirine dik iki çap boyunca dörde bölünmüş dairenin her bir dilimi.

dört nal

* Atın en hızlı koşma biçimi.

* Bir işi çok çabuk yapma, acele etme.

dört nala

* (at için) Dört nal koşarak.

dört nala kaldırmak

* dört nal koşturmaya başlamak.

dört nala kalkmak

* dört nal koşmak.

dörttek

- * Kürek yar şlarında sancak ve iskelesinde ikişer tek küreği olan tekne.

d ş

- * Göğüs, bağır.
- * Kaburga altı.

düşüğe düşmek

- * Bkz. yatağa düşmek.

d şek

- * Yatak.
- * Gemi gövdesinde, su basıncı, çarpma, karaya oturma vb. durumlarda darbeleri karşılayabilecek, y k ve makinelerin ağırlığına dayanabilecek dirençteki yapı gereci.
- * D v lmek üzere harman yerine serilen ekin sapları.

d şekli

- * D ş ği olan.
- * Yalpası az olan yayvan gemi.

d şeli

- * Döşenmiş olan, mefruş.
- * Bkz. dayalı d şeli.

döşem

- * Tesisat, donanım.

d şemci

- * D şeyici, tesisat ı.

d şemcilik

- * D şemcinin yaptığı iş, tesisat ılık.

döşeme

- * Döşemek işi.
- * Yapılarda taban üzerine döşenen tahta vb. kaplama.
- * Bir yapının döşenmesine yarayan her türlü eşya, mefruşat.
- * Koltuk, kanep , divan gibi eşyaların kumaş, yay, pamuk vb. bölümleri.
- * Halk edebiyatında ve türkülerden önce söylenen, bazen tekerleme biçiminde olan uyaklı giriş bölümü.

d şemeci

- * Döşeme yapan (kimse).
- * Perde, koltuk, kanep  gibi eşya satan veya onaran (kimse).

d şemeci çivisi

- * Özellikle mobilya d şemeciliğinde kullanılan büyük başlı, kore kesitli gövdeli, sivri uçlu ve siyah renkli çivi.

d şemecilik

- * Döşeme yapma işi.
- * Döşeme alıp satma işi.

döşemek

- * Bir tabanı, tahta, karo, mermer gibi yapı gereçleriyle kaplamak.
- * Açıp yaymak; kumaş, halı gibi şeyleri bir yeri iyice örtecek biçimde sermek.
- * Bir ev veya dairenin oturulabilir duruma gelmesi için gerekli eşyayı oraya yerleştirmek.
- * Yerleştirmek.

döşemeli

- * Döşemesi olan.

döşemelik

- * Yapılarda tabana döşemek için kullanılan (gereç).

* Kanepe, koltuk gibi eşyanın kaplanmasına elverişli (kumaş).

döşemesiz

* Döşemesi olmayan.

döşeniş

* Döşenmek işi veya biçimi.

döşenme

* Döşenmek işi.

döşenmek

* Döşemek işi yapılmak.

* Birine kızarak kötü ve küçük düşürücü sözler söylemek.

* Uzun uzadıya ve yererek yazmak.

döşetilme

* Döşetilmek işi.

döşetilmek

* Döşetmek işi yaptırılmak.

döşetme

* Döşetmek işi.

döşetmek

* Döşemek işini yaptırmak.

döşeyici

* Tesisat işini yapan usta, tesisatçı.

döşeyiş

* Döşemek işi veya biçimi.

döşgözü

* Hayvanın ön iki bacağı ile göbek arasındaki etten yapılan pastırma.

döteryum

* Çekirdeğinde bir proton ve bir nötron bulunduran hidrojen atomunun bir izotopu, ağır hidrojen.

Kısaltması D.

dövdürme

* Dövdürmek işi.

dövdürmek

* Dövmek işini yaptırmak.

dövdürtme

* Dövdürtmek işi.

dövdürtmek

* Birine dövdürmek işini yaptırmak.

* Dövme yaptırmak.

dövdürtülme

* Dövdürtülmek işi.

dövdürtülmek

* Birine dövdürülmek.

dövdürülme

* Dövdürülmek işi.

dövdürölmek

* Dövmek işi yaptırılmak.

döveç

* Ağaçtan yapılmış havan.

döven

* Bkz. düven.

dövenci

* Bkz. düvenci.

döviz

* Ülkeler arası ödeme yapmakta kullanılabilircek para, çek ve poliçe gibi her türlü ödeme aracı.

* Yabancı ülke parası.

* Propaganda veya tanıtma amacıyla üzeri yazılmış bez veya karton.

döviz kaçırınak

* yurt dışına izinsiz döviz çıkarmak.

dövizzede

* Bankalara dövizle borçlanıp ev veya araba satın alan, ancak dövizin aşırı artışı dolayısıyla aldığı kredileri geri ödeyemeyerek edindiğı malı yok pahasına elinden çıkarmak zorunda kalan kimse.

dövme

* Dövmek işi.

* Dövölerek kabuğı çıkarılmış buğday ve bundan yapılan yemek.

* Vücut derisi üzerine iğne gibi sivri bir araçla çizilmek ve içine renk veren maddeler konulmak yoluyla yapılan çıkmaz yazı veya resim.

* Kızgın durumda iken dövölerek biçim verilmiş (metal eşya).

* Dövölerek yapılan.

dövme yapmak

* vücuda dövme işlemek.

dövmeci

* Kullanılmadan önce dövölmesi gereken maden filizlerini veya diğer maddeleri döven işçi.

* Vücuda dövme yapan kimse.

dövmecilik

* Dövme yapma işi.

dövmek

* Vurarak canını acıtmak.

* Çamaşır, halı gibi şeyleri tokaç, sopa gibi şeylerle vurarak temizlemek.

* Bir şeyi toz durumuna getirmek için ezmek.

* Ezmek veya çırpmak.

* Ateşte kızdırılarak yumuşatılmış bir madeni, vurarak istenilen biçime getirmek.

* Topa tutmak.

* Çarpınak, vurnak.

dövmelik

* Mısır ve buğday dövmeğe yarayan, yarma buğday yapan bir araç.

dövölgen

* Dövölerek levha durumuna geçebilen (maden).

dövölgenlik

* Madenin dövölgen olma niteliğı.

dövölme

* Dövmek işi.

dövmek

* Dövmek işine konu olmak.

dövüş

* Dövmek işi veya biçimi.

dövünme

* Dövmek işi.

dövmek

* Aşırı üzüntü, çaresizlik, pişmanlık duyarak çırpınmak, kendi kendini dövmek.

* Çok üzölmek.

dövünüş

* Dövmek işi veya biçimi.

dövüş

* Dövmek işi veya biçimi.

* Tokat, yumruk, tekme gibi saldırılarla yapılan kavga.

dövüşçü

* Dövüşen kimse.

dövüşken

* İyi dövüşen veya dövüşmeyi seven.

dövüşkenlik

* Dövüşken olma durumu.

dövüşme

* Dövüşmek işi.

dövüşmek

* Karşılıklı birbirini dövmek.

* (iki silâhlı kuvvet) Çatışmak.

* Boks yapmak.

dövüştürme

* Dövüştürmek işi.

dövüştürmek

* Dövüşmelerini sağlamak.

dragoman

* Tercüman, dilmaç.

dragon

* Ejderha.

* Batı ordularında, atlı veya yaya olarak çarpışan asker sınıfı.

drahmi

* Yunan para birimi.

drahoma

* Gelinin güveye verdiği para veya mal.

draje

* Üstü şekerli, renkli ve parlak bir madde ile kaplanmış hap.

* Daha çok çikolata ile kaplanmış kuru yemiş.

dram

- * Sahnede oynanmak için yazılmış oyun.
- * Acıklı üzüntülü olayları, bazen güldürücü yönlerini de katarak konu alan sahne oyunu türü.
- * Tiyatro edebiyatı.
- * Acıklı olay.

drama

- * Dram.

dramatik

- * Sahne oyununa özgü olan.
- * Coşku veren, duyguları kamçılayan.
- * Acıklı.

dramatikleşme

- * Dramatikleşmek durumu.

dramatikleşmek

- * Dramatik bir durum almak.

dramatize etme

- * Dramatize etmek işi veya biçimi.

dramatize etmek

- * (bir edebî eseri) Radyo, televizyon veya sahne oyunu biçimine getirmek.
- * Bir olayı olduğundan daha acıklı, abartılı bir biçimde ortaya koymak.

dramaturg

* Oyun yazma ve yönetme kurallarını bilen, bir oyun yazılır veya sahnelenirken bu bilgisinden yararlanan kimse, oyun yazarı, tiyatro yazarı.

dren

- * Hendek.
- * Ameliyat sonrası vücut içinde kalan doku artıklarını ve sıvıları dışarı atmak veya yara üzerindeki ihtihabı akıtmakta kullanılan bükülgen tüp.

drenaj

- * Toprakta bitkilerin yetişmesine zararlı olan fazla suların akıtılması, akaçlama.
- * Yarada biriken sıvıyı akaçla boşaltma.

dretnot

- * XX. yüzyılın başlarında kullanılan bir zırhlı tipi.

drezin

- * Yol kontrol ve bakımı için demir yollarında kullanılan küçük araba.

dripling

- * Topu kısa aralıklarla veya yavaş yavaş vurarak ileri götürmek.

dripling yapmak

- * futbol, basketbol gibi oyunlarda topu kısa aralıklı ve denetimden çıkarmayacak vuruşlarla sürmek.

drog

* Hayvan ve bitkilerden, kurutularak veya özel metotlarla toplanarak elde edilen, eczacılık ve kısmen sanayide kullanılan ham veya yan ham madde.

drosera

* Droseragillerden, topuz biçimindeki yapraklarının üst yüzeyi, böcekleri yakalayan yapışkan tüyler ile örtülü otsu bir bitki (Drosera rotundifolia).

droseragiller

- * İki çeneklilerden, örnek bitkisi drosera olan bitki familyası.

-du

* Bkz. -dı / -di vb.

dua

* Tanrı'ya yalvarma, yakarış.

* İbadet veya yakarma amacıyla okunan din değeri olan metin.

dua etmek

* Tanrı'ya yalvarmak.

duacı

* Biri için Tanrı'ya yalvaran kimse.

duahan

* Dua okuyucu.

duası tutmak

* hayır duası gerçekleşmek.

duasını (veya dua) almak

* iyi yapılan bir işle birinin hoşnutluğunu kazanmak.

duayen

* Kordiplomatikte kıdemlilik bakımından başta gelen diplomat.

* Bir meslekte yaşça ve kıdemce ileri olan kimse.

duba

* Yük taşımak veya köprü kurmak için kullanılan altı düz bir tür deniz aracı.

* İçi boş, her yanı kapalı, suyun üstünde yüzen bir tür büyük şamandıra.

duba gibi

* çok şişman.

dubar

* Kefalgillerden, 30-40 cm uzunluğunda, eti lezzetli bir balık türü (Mugil cephalus).

dubara

* Oyunda, atılan zarlardan ikisinin de iki benekli yüzünün üste gelmesi.

* Oyun, hile, aldatmaca, düzen.

dubaracı

* Oyunla, hileyle, aldatmacayla, düzenle iş gören (kimse), düzenci.

dubaracılık

* Dubaracının yaptığı iş, hilekârlık.

dublâj

* Çekilmiş bir filmi sonradan sözlendirme.

* Yabancı dildeki filmlerin yerli veya başka bir dile çevrilmesi işi.

dublâjcı

* Sözlendirici, seslendirici.

dublâjcılık

* Sözlendiricilik, seslendiricilik.

duble

* Belirli miktarın veya büyüklüğün iki katı.

giyecek.
* Giysilerin iç bölümüne geçirilip kumaşla birlikte dikilen astar veya giysilerin içine ayrı olarak giyilen

duble etmek

* astar geçirmek.

dubleks

* Çift katlı.

dubleks daire

* Kendi iç merdiveni ile bağlanan iki ayrı kattan oluşan tek daire.

dublör

* Bir oyuncunun yerine oynayabilecek başka oyuncu.

dublörlük

* Dublör olma durumu, dublörün yaptığı iş.

duçar

* Uğramış, yakalanmış, tutulmuş.

duçar olmak

* uğramak, tutulmak.

dudağını (veya dudaklarını) ısırarak

* yakışsız bir durum karşısında şaşmak.

dudağını bükmek

* ağlayacak gibi olmak.

dudağının ucuna gelmek

* hemen söyleyecek durumda olmak.

dudak

* Ağzın, dişleri örten ve dışarıya doğru az veya çok kıvrılan üst ve alt kenarlarından her biri.

* Ağız.

dudak benzeşmesi

* Dudak ünsüzlerinin veya yuvarlak ünlülerin düz ünlüleri etkileyip yuvarlaklaştırması.

dudak boyası

* Dudakları boyamak için kullanılan kokulu, renkli madde, ruj.

dudak bükmek

* bir şeyi beğenmediğini, küçümsediğini belli etmek, umursamamak, küçüksemek, pek alırmış etmemek.

dudak çukuru

* Üst dudağın ortasındaki oluk.

dudak dudağa gelmek (veya kalmak)

* öpüşmek.

dudak eşlemesi

* Sözlendirilmede, perdedeki görüntüde yer alan dudak hareketlerine uygun ses çıkarma.

dudak ısırtmak

* hayran bırakmak.

* hayrete, şaşkınlığa düşürmek.

dudak kalemi

* Rujun daha kalıcı olmasını sağlayan ve dudak çizgilerini belirlemeye yarayan kalem.

dudak payı bırakmak

* bardak veya fincan gibi kapları, ağzına kadar doldurmayıp dudağın yanaşabileceği kadar boş bir yer bırakmak.

dudak sarkıtmak

* somurtmak.

dudak tiryakisi

* İÇtiği sigaranın dumanını içine çekmeksizin dışarı üfleyen tiryaki.

dudak ucuyla söylemek

* belli belirsiz anlatmak, isteksizce söylemek.

dudak ünsüzü

* Ağız boşluğundan gelen havanın dudaklara çarpıp patlamasıyla veya dudakların aralığından sızmasıyla oluşan ünsüz.

dudak yarığı

* Bkz. tavşan dudağı.

dudaksıl

* Boğumlanma noktası dudaklarda bulunan ses çeşidi.

dudaksıllaşma

* Bazı kelimelerde çeşitli sebeplerle düz ünlülerin yuvarlaklaşması veya ünsüzlerin dudak ünsüzlerine dönmesi: dîvâr > duvar, konş > komşu gibi.

dudu

* Kadınlara verilen bir unvan, hanım.

* Yaşlı Ermeni kadını.

dudu dilli

* Çok konuşan, tatlı dilli (kadın).

duetto

* Bir kadın ve bir erkek sesin sözleri dönüşümlü olarak okudukları hafif müzik parçası.

duhul

* Girme, giriş.

duhuliye

* Giriş ücreti.

duhuliye kartı

* Giriş belgesi, girimlik.

-duk

* Bkz. -dık / -dik vb.

duka

* Dük unvanının eskiden kullanılan biçimi.

* Bir çeşit Venedik altın akçesine verilen ad.

dukalık

* Bir dukanın yönetiminde bulunan ülke.

dul

* Eşi ölmüş veya eşinden boşanmış (kadın veya erkek).

dul kalmak

* (kadın veya erkek için) eşi ölmek.

dulaptal otu

* Dulaptal otugillerin örnek bitkisi olan, Kuzeydoğu Anadolu dağlarında yetişen çiçekleri güzel kokan, çalı görünüşünde, çok yıllık bir bitki (Daphne mezereum).

dulaptal otugiller

* Örnek bitkisi dulaptal otu olan, taşsız iki çeneklilerden bir familya.

dulavrat otu

* Birleşikgillerden, hekimlikte kullanılan bir bitki (Arctium tomentosum).

dulda

* Yağmur, güneş ve rüzgârın etkileyemediği gizli, kuytu yer, siper.
* Esirgeme, koruma, himaye.

dulda tutmak

* üstüne çekmek, örtünmek, koruyacak biçimde sarınmak.

duldalama

* Duldalamak işi.

duldalamak

* Korumak, siper altına almak.

duldalanma

* Duldalanmak işi.

duldalanmak

* Korumak, siper altına girmek.

duldalı

* Duldası olan.

duldasıız

* Duldası olmayan.

dulluk

* Dul olma durumu.

duluk

* Yüz.
* Şakak.
* Yüzün şakakla çene arasındaki yanı.

Duma

* Çarlık zamanında Rus parlâmentosuna verilen ad.

dumağı

* Nezle, ingin, zükâm, nevazil.

duman

* Bir maddenin yanması ile çıkan ve içinde katı zerrelerle buğu bulunan kara veya esmer renkli gaz.
* Havalanan tozların veya sisin havada oluşturduğu bulanıklık.
* Kötü, yaman.
* Esrar.

duman almak

* sis kaplamak, sis bürümek.
* sigara dumanını içine çekme.

duman altı olmak

* esrar içilen bir yerin havasından etkilenmek.

duman attırmak

* kötü duruma düşürmek, geride bırakmak, birini yıldırma k.

duman etmek

- * dağıtmak, bozmak, yok etmek.
- * yenmek, başarı sağlamak.

duman olmak

- * işi, durumu berbat olmak.
- * (bir kimse veya bir şey) ortadan kaybolmak.

duman rengi

- * Koyu kül rengi, fûme.
- * Bu renkte olan.

dumana boğmak

- * bunaltmak, şüphe içinde bırakmak.

dumanı doğru çıksın

- * "iyi ve güzel olmasa bile yöneme uygun olsun yeter" anlamında kullanılır.

dumanı üstünde

- * (sebze, meyve, yemek için) çok taze.
- * çok yeni, üzerinden çok zaman geçmemiş.

dumanı vermek

- * ortalığı karıştırmak.

dumanlama

- * Dumanlamak işi.

dumanlamak

- * Dumanlı duruma getirmek; dumana tutmak.

dumanlanma

- * Dumanlanmak durumu.

dumanlanmak

- * Dumanlı duruma gelmek.
- * Bulanmak, karışmak.

dumanlı

- * Duman olan, duman çıkaran.
- * Sisli, sisle örtülü.
- * Sıkıntılı, bulanık; esrik, sarhoş.

dumansız

- * Dumanı olmayan, duman çıkarmayan.

dumdum

- * Baş tarafı haç biçimi çentilmiş, çarptığı yerde tehlikeli yaralar açan bir tür tüfek kurşunu.

dumur

- * Körelme.

dumura uğramak

- * körelmek.

dun

- * Alçak, aşağı, aşağılık.
- * Altta, aşağıda.

duo

- * İki ses veya iki müzik.
- * Karşılıklı iki kişi tarafından söylenen şarkı.

dupduru

* Çok duru.

-dur

* -dır / -dir vb.

-dur-

* Bkz. -dır- / -dir- vb.

dur (veya durun!)

* "biraz zaman geçsin" anlamıyla cümlelerin başına gelir.

dur durak (veya dur dinlen, dur otur) yok

* durup dinlenmeden sürekli çalışmayı anlatır.

duraç

* Turaç.

duraç

* Heykel, sütun gibi şeylerin üstüne konulduğu parça, ayak, taban, kaide.

durağan

* Yerini değiştirmeyen, yerli, hareketsiz, sabit.

* Etkin olmayan, gelişmemiş.

durağan elektrik

* Kimyasal olarak enerjinin depo edildiği akümülatörün ürettiği elektrik.

durağanlaşma

* Durağanlaşmak işi veya durumu.

durağanlaşmak

* Durağan duruma gelmek.

durağanlık

* Durağan olma durumu.

durak

* Tren, tramvay, otobüs gibi genel taşıtların durmak zorunda olduğu veya durabileceği yer.

* Cümle sonundaki nokta.

* Hece ölçüsüyle yazılmış şiirlerde ölçü kalıpları içindeki durma yerleri.

* Bir ölçü uzunluğunda susma.

* Konuşmada, anlamın gerektirdiği biçimde kelimeler arasındaki ses kesintisi.

duraklama

* Duraklamak durumu.

* İlerlemekte bulunan bir birliğin, vakitsiz, yersiz ve düzensiz olarak yürüyüşünü durdurması.

duraklamak

* (hareket durumundaki bir şey) Kısa bir süre için durmak veya arada bir durmak.

* Bir süre ses çıkarmamak, bir şey söylememek, duraksamak, tereddüt etmek.

duraklatma

* Duraklatmak işi.

duraklatmak

* Bir şeyin duraklamasını sağlamak.

duraklayış

* Duraklamak işi veya biçimi.

duraklı

- * Durağı olan.
- * Hep aynı yerde kalan, hep aynı yerde tekrarlanan.

duraklı dalga

- * Bütün noktaları aynı anda, zıt ve aynı fazlı titreşimler yapan dalga, kararlı dalga.

duraklık

- * Durak olma durumu.
- * Durgunluk.

duraksama

- * Duraksamak durumu, tereddüt.

duraksamak

- * Ne yapmak veya ne demek gerektiğini kestiremeyerek duraklamak, tereddüt etmek.

duraksamalı

- * Duraksayan, tereddütlü.

duraksamasız

- * Duraksaması olmayan, tereddütsüz.

duraksayış

- * Duraksamak işi veya biçimi.

duraksız

- * (otobüs için) Mola vermeden, duraklarda durmadan.

dural

- * Hep bir durumda ve hiç değişmeden kalan.

duralama

- * Duralamak durumu.

duralamak

- * Duraklamak.

duralayış

- * Duralamak işi veya biçimi.

durallık

- * Dural olma durumu.

durdu, durdu, turnayı gözünden vurdu

- * uzun süre bekledi, ama sonunda büyük bir kazanç elde etti.

durduğu yerde

- * hiçbir emek harcamadan.
- * gereği yokken.

durdurma

- * Durdurmak işi.

durdurmak

- * Durmasını sağlamak.

durdurtma

- * Durdurtmak işi.

durdurtmak

- * Durmasını sağlamak, durmasına yol açmak.

durdurulma

* Durdurulmak işi.

durdurulmak

* Durdurmak işi yapılmak.

durduruş

* Durdurmak işi veya biçimi.

durendiş

* Uzağı görür, ileriye düşünür, ön görülü.

durgu

* Olmakta olan bir şeyin birdenbire durarak kesilmesi, sekte.

* Bir müzik eserinde, bitiş etkisi yapan armonik zincirlemeler bütünü.

durgun

* Kımıldanış ve canlılık göstermeyen, dingin, sakin.

* Neşesiz, keyifsiz, sessiz, canlı olmayan.

* Canlı olmayan, sönük, hareketsiz.

durgun şişkinlik

* Ekonomideki durgunluk ve enflasyonun aynı anda yaşanması, stagflasyon.

durgunlaşma

* Durgunlaşmak durumu.

durgunlaşmak

* Durgun olma durumu.

durgunlaştırma

* Durgunlaştırmak işi.

durgunlaştırmak

* Durgun duruma getirmek.

durgunluk

* Durgun olma durumu.

durgunluk çökmek

* sessiz, sakin duruma girmek.

durma

* Durmak durumu.

* Eğleşme, eğlenme, tevakkuf.

durmadan

* Ara vermeden, kesintisiz, sürekli.

durmak

* Hareketsiz kalmak, yürümez olmak.

* İşlemez olmak, çalışmamak.

* Bir yerde bir süre oyalanmak, eğlenmek, eğleşmek, tevakkuf etmek.

* Dinmek, kesilmek.

* Varlığını sürdürmek.

* Var olmak.

* Beklemek, dikilmek.

* Yaşamak.

* Birisinin malı olarak bulunmak veya o malla ilişkisi olmak.

* Kalmak.

* Hareketsiz durumda olmak.

- * Bir yerde olmak veya bulunmak.
- * Belli bir durumda, bir görevde bulunmak.
- * (olumsuz biçimiyle) Ara vermeden, sürekli olarak.
- * Bir konuyla çok ilgilenmek, üstüne düşmek.
- * Kök veya gövdeleri sonuna -a (-e) eki almış fiillere gelerek süreklilik bildiren birleşik fiiller oluşturur:

Çalışadurmak, bakadurmak, getiredurmak, yiyedurmak gibi.

durmuş oturmuş

- * olgun, davranışları tutarlı (kimse).
- * tutarlı, aşırılığa kaçmamış.

durmuş oturmuşluk

- * olgunluk, tutarlılık.

duromer plâstik

- * Sıkı ağ yapılı moleküllerden oluşan sert ve katı plâstik türü.

-durt-

- * Bkz. -dırt- / -dirt- vb.

duru

- * Bulanıklığı olmayan, temiz, berrak.
- * (ten) Pürüzsüz.
- * (dil, üslûp için) Anınmış, karışık olmayan.

durucu

- * Sürekli kalan, oturan.

duruk

- * Hareketi olmayan, belirli bir süre değişmeyen, statik, dinamik karşısı.
- * Kuvvetlerin dengelenmesiyle ilgili.
- * Hareket etmeyen nesnelerin üzerindeki kuvvet dengeleri ile uğraşan bilim dalı, statik.
- * Dalgalı akımlı elektrik motor veya üreteçlerinde hareketsiz bölüm, stator.

-duruk

- * İsimden isim türeten ek: boyun-duruk, burun-duruk, oğul-duruk vb.

durukluk

- * Duruk olma durumu.

duruksun

- * Karar veremeyen, mütereddit.

durulama

- * Durulamak işi.

durulamak

- * Yıkanmış şeyleri duru sudan geçirmek.

durulanma

- * Durulanmak işi.

durulanmak

- * (yıkanmış şeyler) Duru sudan geçirilmek.
- * (insan) Yıkandıktan sonra bir daha temiz su dökünmek.

durulaşma

- * Durulaşmak durumu.

durulaşmak

- * Duru bir duruma gelmek.

durulma

* Durulmak (I, II) durumu.

durulmak

* Duru duruma gelmek.

* (gürültü, kımıldanış, karışıklık, yağış, yel için) Dinmek, sükûn bulmak.

* Uslanmak, sakinleşmek.

durulmak

* Durmak işi yapılmak, kalınmak.

durultma

* Durultmak işi.

durultmak

* Duru duruma getirmek.

duruluk

* Duru olma durumu.

* (dil, uslûp için) Karışık olmama durumu.

durum

* Bir zaman kesiti içinde bir şeyi belirleyen şartların hepsi, vaziyet, hâl, keyfiyet, mevki, pozisyon.

* Duruş biçimi, konum.

* Bireyin toplum içindeki ilişkileriyle belirlenen yeri.

* İsim soyundan kelimelerin birbirleriyle edatlarla ve fiillerle ilişkilerini belirleyen biçim, hâl.

durum almak

* belli bir duruş biçimine geçmek.

* bir olay karşısında belli bir tavır almak.

durum eki

* İsmi bir isimle veya fiille ilgisini kuran ek.

durum ortacı

* Bkz. sıfat-fiil.

durum ulacı

* Bkz. zarf-fiil.

durum vaziyeti

* Görünüş.

durumca

* Duruma göre, durum bakımından.

durumu bozulmak

* maddî durumu kötüleşmek.

durumu düzelmek

* maddî durumu iyileşmek.

durumuna düşmek

* şartları kötüleşmek.

durumunda olmak (veya bulunmak)

* zorunluğunda olmak.

durup dinlenmeden

* arası kesilmeksizin, arka arkaya, sürekli olarak.

durup durup

- * Durarak.
- * Ara sıra, zaman zaman, bekleyerek.

durup dururken

- * gereği veya sebebi yokken.
- * birdenbire, ansızın.

duruş

- * Durmak işi veya biçimi.

duruşma

- * Davacı ile davalının yargıç karşısında hazır bulundukları yargılama evresi.

duş

- * Temizlik veya tedavi amacıyla yüksekten püskürtmek yoluyla su dökünme.
- * Bu biçimde su dökünmeye yarayan alet.

duş kabini

* Duş veya banyo küvetinin etrafına takılan, suyun dışarıya sıçramasını önleyen, buharın içeride kalmasını sağlayan, alüminyum veya plâstikten yapılmış çerçevelerine cam, mika ve benzeri plâstik malzeme geçirilmiş, ön panelleri bir ray üzerinde hareket edebilen bir tür banyo.

duş teknesi

- * Duş yapmak amacıyla banyonun bir köşesine yerleştirilmiş derinliği fazla olmayan tekne.

duşak

- * Hayvanın iki ayağını iple bağlayarak yapılan köstek.

duşaklama

- * Duşaklamak işi.

duşaklamak

- * Hayvanın iki ayağını duşakla bağlamak, kösteklemek.

dut

* Dutgillerden, kuzey yarım kürenin genellikle ılıman bölgelerinde yetişen, yapraklarıyla ipek böceği beslenen ağaç (Morus).
* Bu ağacın, ak, kara, pembe renkte ekşi veya tatlı, sulu meyvesi.

dut gibi olmak

- * çok sarhoş olmak.
- * utanmak, mahcup olmak.

dut kurusu

- * Dutun kurutulması ile elde edilen kuru yemiş.

dut pekmezi

- * Dut ezilmesi ve sırasının kaynatılması sonunda elde edilen bir pekmez türü.

dut yemiş bülbüle dönmek

- * neşe ve konuşkanlığı yitirmek, susmak.

dutçuluk

- * Dut ağacı yetiştirme.

dutgiller

- * Dut, incir ve benzeri cinsleri içine alan iki çeneklilerden bir bitki familyası.

dutluk

- * Dut ağaçlarının çok olduğu yer, dut bahçesi.

duvağına doymamak

* yeni gelirken ölmek veya kocasından ayrılmak.

duvak

- * Gelinin başını, bazen de yüzünü kapayan dantel veya tül den örtü.
- * Küp, tandır, baca gibi şeylerin taş veya topraktan yapılmış kapağı.
- * Bazı bebeklerin doğduğu zaman başlarını çevreleyen zar.

duvak düşkünü

- * Yeni gelirken dul kalan.

duvakçı

- * Duvak yapan veya satan kimse.

duvakçılık

- * Duvak yapma veya satma işi.

duvaklama

- * Duvaklamak işi.

duvaklamak

- * Başını ve yüzünü duvakla örtmek.

duvaklanma

- * Duvak örtünme.

duvaklanmak

- * Duvak örtünmek.
- * Gelin olmak.

duvaklı

- * Baş ve yüzü duvakla örtülü.
- * Doğduğunda, başında zar olan (bebek), perdeli.

duvaksız

- * Duvağı olmayan.

duvar

* Bir yapının yanlarını dışa karşı koruyan, iç bölümlerini birbirinden ayıran taş, tuğla vb. gereçlerden yapılan veya örülen dikey düzlem.

- * Bir toprak parçasını sınırlayan taş, tuğla, kerpiçten yapılan engel.
- * Engel.
- * Sonuçsuz, sonuç vermeyen yer.
- * Voleybolda ağ üzerinde karşı takım oyuncusunun vuruşuna karşı koyma.

duvar ayağı

* Yapılarda süs ögesinin dışında görevi olmayan, duvara yapışık, üzerinde yukarıdan aşağıya yivler bulunan yarım ayak.

duvar çekmek

- * duvar örmek.
- * aradaki ilişkiye son vermek, görüşmemek.

duvar dayacağı

- * Yıkılmaması için duvara eğik olarak konulan destek ağaç.

duvar dişi

- * İleride eklenecek duvarın iyice tutunması için duvarın bir yerinde bırakılan tuğla çıkıntıları, ekleme dişi.

duvar gazetesi

- * Duvara asılan, çoğunlukla elle, yazı makinesi ile yazılan okul veya dernek gazetesi.

duvar gibi

* çok sağır.

duvar halısı

* Duvara asmak üzere dokunmuş, üzerinde genellikle resim işlenmiş olan ince halı.

duvar kâğıdı

* Duvarları süsleyip güzelleştirmek için yüzeylerine yapıştırılan düz veya desenli kâğıt.

duvar pası

* İki oyuncunun rakip oyuncuya topu kaptırmadan birbirlerine atmaları ve alan kazanmaları.

duvar resmi

* Duvar yüzeyi üzerinde mum boyası, sulu boya, yağlı boya, mozaik veya kazıma gibi tekniklerle yapılan resim.

duvar saati

* Duvara asılı saat.

duvar sarmaşığı

* Yaprak dökmeyen, gövde yaprakları saplı, üst yüzü koyu, alt yüzü açık yeşil renkli, sert ve derimsi, küçük çiçekli, meyvesi bezelye tanesi büyüklüğünde etli, sarı veya morumsu siyah renkli bir bitki (Hedera helix).

duvar sedefi

* Bkz. dalak otu.

duvar takvimi

* Duvara asılan, günlük veya aylık durumu ayrı kâğıtlarla gösteren takvim.

duvar yapmak

* Bkz. baraj yapmak.

duvarcı

* Duvar ören nitelikli işçi.

duvarcılık

* Duvar örme işi.

duy

* Elektrik ampulünün takıldığı bakır veya pirinçten yivli yer.

duy priz

* Ampul takmaya veya elektrik akımı almaya yarayan araç.

duyar

* Duygulu, duygun, duyarlı, hassas.

* Beden üzerinde uyarıldığında hızlı ve güçlü tepkilere yol açan.

duyar kat

* Film tabanı üzerinde yer alan, ışığa karşı duyarlılığı olan gümüş bromürlü ecza tabakası.

duyarga

* Eklem bacaklılardan başın ön bölümünde bulunan, eklemlerden oluşmuş hareketli duyu alma organı, lâmise, anten.

duyargalılar

* Bir çift duyargası bulunan, böceklerle çok ayaklıları içine alan eklem bacaklılar topluluğu.

duyarlı

* Dış etkenlere karşı duyarlılığı olan, hassas.

duyarlık

* Duyum ve duyguları algılayabilme yeteneği, hassasiyet.

- * Zayıf bir etkiye karşı, tepki gösterebilme yeteneği.
- * Bir duyar katın ışıktan etkilenme yeteneği.

duyarlılık

- * Duyarlılığı olan.

duyarlılık

- * Duyarlı olma durumu.

duyarsız

- * Duyarlı olmayan.

duyarsızlaşma

- * Duyarsızlaşmak durumu.

duyarsızlaşmak

- * Duyarlı olma yeteneği kalmamak.

duyarsızlaştırma

- * Duyarsızlaştırmak işi.

duyarsızlaştırmak

- * Duyarsızlığını ortadan kaldırmak, duyarsız duruma getirmek.

duyarsızlık

- * Duyarsız olma durumu.

duygan

- * Aşırı duygulu.

duygu

- * Duyularla algılama, his.
- * Belirli nesne, olay veya bireylerin insanın iç dünyasında uyandırdığı izlenim.
- * Önsizi.
- * Ahlâkî, estetik vb. şeyleri değerlendirme, onlara bağlanma yeteneği.
- * Kendine özgü bir ruhî hareket ve hareketlilik.

duygu uyandırmak

- * bir duygu oluşturmak.

duygu uyanmak

- * bir duygu oluşmak.

duyguca

- * Duygu bakımından.

duygudaş

- * Bir konuda duygulanı başkası ile aynı olan.
- * Üyesi olmadığı hâlde bir partinin, bir kuruluşun görüşlerini benimseyen veya bir görüşü, bir öğretiyi, bir akımı tutan (kimse), sempatizan.

duygudaşlık

- * Aynı duyguları paylaşma.
- * Bir insanın bir başkasına karşı doğrudan doğruya bir eğilim duyması, sempati.

duygulandırma

- * Duygulandırmak işi.

duygulandırmak

- * Duygulanmasını sağlamak, duygulanmasına sebep olmak.

duygulanım

- * Etkilenme, duygulanma.
- * İstenç ve anlıktan ayrı görülen, duygusal tepkiler gösterme durumu.
- * Duyarlığın harekete geçişi.
- * Dış sebeplerle bir ruh durumunun değişmesi.
- * Tutkudan daha düzenli, ama daha güçsüz olan seçkin bir eğilim.

duygulanış

- * Duygulanmak işi veya biçimi.

duygulanma

- * Duygulanmak durumu, tahassüs.
- * İç salgı bezlerini de kapsayan türlü etkiler altında duygusal tepkiler gösterme.

duygulanmak

- * Bir olay, bir görünüm karşısında birdenbire güçlü duyguların etkisinde kalmak.

duyguları açığa vurmak

- * izlenimleri açıkça söylemek, belirtmek.

duygularıyla davranmak

- * (bir kimse) aklından çok duygularının etkisinde kalmak.

duygulu

- * Duygusu, duyarlığı çok olan, kolay duygulanan, içli, hassas.

duygululuk

- * Tepkilerin öncelikle duygulara dayanması durumu.
- * Çabuk, kolay heyecanlanma eğilimi.
- * Uyanımları almadaki incelik.

duygun

- * Duygulu, duyar, hassas.

duygunluk

- * Duygun olma durumu, hassasiyet.

duygusal

- * Duygularla ilgili, duygulara dayanan, hissî.
- * Duygunun ağır bastığı, duygunun aşırı etkilediği (eser veya insan).

duygusal düşünme

- * Bilgiye dayalı düşünmenin karşısında, duygusal yaşamdan çıkan ve onunla belirlenen düşünme.

duygusallık

- * Duygusal olma durumu.
- * Duyumların ve duyguların ağır basması, aşırı bir biçimde insanı etkilemesi durumu.

duygusuz

- * Duygusu, duyarlığı olmayan, hissiz.
- * Katı yürekli, umursamaz, hissiz.

duygusuzluk

- * Duygusuz olma durumu, hissizlik.
- * Duygusuzca davranış.

duyma

- * Duymak durumu.

duymak

- * İşitmek, ses almak.
- * Bilgi almak, öğrenmek, haber almak.
- * Sezmek, fark etmek, hissetmek.

- * Dokunma, koklama vb. duyularla algılamak, hissetmek.
- * Nesnelere dokunmakla onların sıcaklık, soğukluk, sertlik, ağırlık, hareket gibi fizik durumlarından bilgi edinmek, hissetmek.
- * Bir ruh durumu içine girmek.

duymamazlık

- * Duymazlık.

duymazlık

- * Duymamış gibi davranma durumu.

duymazlıktan gelmek

- * ilgilenmek istemediği için duymamış gibi davranmak.

duynak

- * Bkz. toynak.

duysal

- * Duyuyla alınan.

duyu

- * İnsanların ve hayvanların, dış dünyanın uyarılarını görme, işitme, koklama, dokunma ve tatma organlarıyla algılama yeteneği, hasse.

duyulma

- * Duyulmak durumu.

duyulmak

- * Duymak durumuna konu olmak.

duyulmamış

- * O güne kadar karşılaşılmamış (şey), şaşılacak (şey).

duyulur

- * Duyulan, duyularla algılanabilen.

duyulur duyulmaz

- * çok alçak, ancak işitilebilen (ses).
- * haber öğrenilir öğrenilmez.

duyum

- * Haber, istihbarat.
- * Duyu.

duyum eşiği

- * Bir uyarının, duyabileceği en aşağı derecesi.

duyum ikiliği

- * Bir duyunun başka nitelikte bir duyum uyandırması, bir sesin aynı zamanda bir renk duygusu vermesi gibi, sinestezi.

duyum yitimi

- * Bkz. anestezi.

duyumculuk

- * Her bilginin temelinde duyumların bulunduğu ileri sürülen öğretilerin genel adı, sansüalizm.

duyumlu

- * Duyumu olan.

duyumölçer

- * Derinin duyarlılığını ölçmeye yarayan alet.

duyumsal

* Duyu organları ile ilgili.

duyumsama

* Duyumsamak durumu.

duyumsamak

* Duyular aracılığıyla bir şeyi algılamak.

duyumsamazlık

* Duygusuzluk; az ve yavaş tepki gösteren, bunun sonucu duygulandırıcı sebeplere karşı ilgisiz kalan insanın niteliği.

* Düzgünlü olarak türlü durumların harekete getirdiği ilgi ve duygulardan yoksun olma durumu.

duyumsatma

* Duyumsatmak işi.

duyumsatmak

* Duyumsamasına sebep olmak.

duyumsuz

* Duyumu olmayan.

duyumsuzluk

* Duyumsuz olma durumu.

duyurma

* Duyurmak işi.

duyurmak

* Duyulmasını sağlamak.

* İlan etmek.

* Sezdirmek.

duyuru

* Herhangi bir olguyu, bir işi, bir durumu duyurmak için yayımlanan yazılı veya sözlü haber, ilan, anons.

duyuru tahtası

* İlanın üzerinde duyurulduğu tahta.

duyurucu

* Duyurma özelliği olan.

duyurulma

* Duyurulmak işi.

duyurulmak

* Duyulmasını sağlamak.

* İlan edilmek.

duyurum

* Duyurma işi.

duyusal

* Duyu ile ilgili.

duyuş

* Duymak işi veya biçimi.

* Sezgi.

duyuüstü

- * Duyularla verilmeyen.
- * Algılama yoluyla değil, düşünme ile kavranan.

-dü

- * Bkz. -dı / -di vb.

düalist

- * İkici, ikicilik yanlısı.
- * İkiciliğe ilişkin.

düalizm

- * İkicilik.

Dübbüasgar

- * Küçük Ayı.

Dübbükber

- * Büyük Ayı.

dübel

- * Duvarlarda çivinin daha sağlam yerleşmesi için açılan deliğe önceden çakılan plâstik yuva.
- * 4-20 mm çaplarında, uçları yank ve tırtıllı, baş tarafı uca doğru daralan delikli, orta sert veya sert plâstikten yapılmış özel kavelâ.

dübeş

- * Oyunda, atılan zarlardan ikisinin de beş benekli yüzünün üste gelmesi.

düden

- * Kireçli bölgelerde kirecin erimesi veya yer altındaki karstlı bir çukur tavanın çökmesiyle oluşan doğal kuyu.

düdük

- * İçinden hava veya buhar geçirilince keskin ses çıkaran ve işaret vermek için kullanılan araç.
- * Akılsız, boş kafalı.
- * Taşılarda karşı tarafı uyaran korna.

düdük gibi

- * (giysi için) çok dar, daracak.

düdük gibi kalmak

- * yapayalnız kalmak.
- * zayıflamak.

düdük makarnası

- * İçi delik makarna.
- * Aptal, anlayışsız.

düdükçü

- * Düdük yapan veya satan kimse.

düdükleme

- * Düdükleme işi veya durumu.

düdüklemek

- * Cinsel ilişkide bulunmak.
- * Aldatmak, kandırmak.
- * Değersiz bir şeyi çok değerliymiş gibi birine satmak.

düdüklü

- * Düdüğü olan.
- * Düdüklü tencere.

düdüklü tencere

* Buhar basıncından yararlanarak yemeği çabuk ve sağlıklı olarak pişiren bir tür tencere.

düello

- * İki kişi arasında, tanıklar önünde yapılan silâhlı vuruşma.
- * İki siyasî, ekonomik güç arasındaki çatışma.
- * Bkz. söz düellosu.

düellocu

- * Düello yapan kimse.

düet

- * Bkz. duo.

dügâh

- * Türk müziğinde bir birleşik makam.

düğme

- * Giyecek, yorgan vb.nin bazı yerlerine ilikleyici veya süs olarak dikilen kemik, metal, sedef gibi sert maddelerden yapılmış küçük tutturmalık.
- * Çevrilmek veya üzerine basılmak yoluyla bir elektrik akımını açan, kapayan herhangi bir makineyi işleten veya durdurun parça, komütatör.
- * Üst deri altındaki kıkırdak ve yağdan oluşmuş düğme biçimindeki çıkıntı.

düğmeci

- * Düğme, fermuar, boncuk gibi şeyler yapan veya satan kimse.

düğmecilik

- * Düğme yapma veya satma işi.

düğmek

- * Düğüm yapmak.

düğmeleme

- * Düğmelemek işi.

düğmelemek

- * Bir şeyin düğmesini iliğine geçirmek, iliklemek.

düğmelenme

- * Düğmelenmek durumu.

düğmelenmek

- * Düğmelenmek işine konu olmak veya düğmelemek işi yapılmak, iliklenmek.

düğmeli

- * Düğmesi olan.
- * Düğme ile tutturulan.

düğmesiz

- * Düğmesi olmayan.
- * Düğme ile tutturulamayan.

düğü

- * Elendikten sonra geriye kalan en ince bulgur.
- * Pirinç.

düğüm

- * İplik, ip, halat gibi bükülebilir şeyleri kıvrıp kendi üzerine veya birbirine dolayarak yapılan boğum.
- * Anlaşılamayan, çözülemeyen karışık durum.
- * Gelen ve yansımış dalgaların girişimiyle oluşan kararlı dalgalarda titreşim genliğinin sıfır olduğu noktalardan her biri.
- * Edebî eserlerde çapraşık olguların çözülmenden önce toplandığı en büyük merak unsuru.

düğüm atmak
* düğümlmek.

düğüm düğüm
* Üzerinde düğümler olan.

düğüm noktası
* Bir şeyin sonuçlanması için çözülmesi, açıklığa kavuşturulması gereken güç yanı.

düğüm üstüne düğüm vurmak (atmak)
* parasını pintilik ederek saklamak.

düğüm vurmak
* düğümlmek.
* parasını pintilik ederek saklamak, biriktirmek.

düğümleme
* Düğümlmek işi.

düğümlemek
* Düğüm yapmak.
* Düğüm yaparak bağlamak.

düğümlenme
* Düğümlenmek durumu.

düğümlemek
* Düğümlle bağlanmak.
* Sıkışmak.
* Bütün sorunlar bir yerde toplanıp birleşmek.

düğümlü
* Düğümlenmiş olan.
* Budaklı.
* Sorunlu, karışık.

düğümsüz
* Düğümü olmayan.

düğümünü çözmek
* anlaşılmaz bir şeyi anlaşılır duruma getirmek.

düğün
* Evlenme dolayısıyla yapılan tören, eğlence.
* Sünnnet düğünü.

düğün alayı
* Düğüne katılanların çalgı eşliğinde ve toplu hâlde yürümesiyle oluşan topluluk.

düğün bayram etmek
* çok sevinmek, çok sevinç duymak.

düğün çiçeği
* Düğün çiçeğigillerin örnek bitkisi (Ranunculus).

düğün çiçeğigiller
* İki çeneklilerden, bazı türleri süs bitkisi olarak kullanılan bir ailya.

düğün çorbası
* Et, un, yoğurt katılarak özellikle düğünlerde yapılan ve üzerine kızgın yağ dökülen çorba çeşidi.

düğün değil, bayram değil, eniştem beni neyi öptü
* gösterilen yakınlığın, iltifatın gizli bir sebebi olacak.

düğün dernek
* Evlenme dolayısıyla yapılan kutlama töreni ve eğlence.

düğün dernek, hep bir örnek
* olayların veya yapılan işlerin hep birbirine benzediğini anlatır.

düğün evi
* İçinde düğün yapılan yer.

düğün evi gibi
* sevinçli ve telâşlı bir kalabalık bulunan (yer).

düğün hamamı
* Düğünden bir gün önce gelin ve yakınlarının yiyecek, müzik, oyun ve gösterilerle hoş vakit geçirerek yıkanıp temizlenme.

düğün pilâvı
* Düğünlerde özel olarak pişirilen pilâv.

düğün pilâvıyla dost ağırlamak
* başkasının kesesinden veya elinden ikramda bulunmak.

düğün salonu
* Kiralanarak içinde eğlence ve toplantı yapılan salon.

düğün yahnisi
* Hafifçe kavrulan bol soğan içinde kemikli kuzu etinin ağır ateşte pişirilmesiyle hazırlanan, az sulu yemek türü.

düğüncü
* Düğün sahibi, toycu.
* Düğün çağrıcısı.
* Düğüne katılanlar.

düğüncübaşı
* Düğünü yöneten kimse.

düğünsüz
* Düğün olmadan, düğün yapmadan, düğünü olmayan.

düğününde kalburla (elekle) su taşımak
* bir yardımına karşılık olarak bekâr bir kimseye çok büyük bir yardımda bulunma sözü olarak kullanılır.

düğürcük
* İnce bulgur.

dük
* Bazı devletlerde prensten sonra gelen en yüksek soyluluk unvanı.

-dük
* Bkz. -dık / -dik vb.

dükkân
* Perakende satış yapan esnafın, küçük zanaat sahiplerinin satış yaptıkları veya çalıştıkları yer.
* Görevli olarak çalışılan yer, iş yeri.
* Kumarhane.

dükkâncı
* Dükkân işleten kimse.

düklük

- * Dük olma durumu.
- * Bir dükün yönetimindeki ülke.

düldül

- * Hz. Ali'ye Peygamber tarafından armağan edilen katırın adı.
- * Kötü at.
- * Eski otomobil veya modası geçmiş araç.
- * Mekanik olarak çalışan oyuncak çocuk arabası.

dülger

- * Yapıların kaba ağaç işlerini yapan kimse.

dülger balığı

- * Kemikli balıklar takımından, başı büyük, ağzı geniş, vücudu yassı ve söbe, üstü dikenli pullarla kaplı bir balık (Zeus faber).

dülgerlik

- * Dülgerin zanaatı.

dümbelek

- * Ağzına deri gerilmiş, çanak biçiminde, darbukaya benzer bir çeşit çalgı.
- * Anlayışsız, sersem.

dümbelekçi

- * Dümbelek çalan veya dümbelek satan kimse.

dümdar

- * Artçı.

dümdüz

- * Çok düz.
- * Kendi hâlinde, uysal (kimse), basit.
- * Bilgisi, görgüsü çok dar bir sınır içinde kalan (kimse).

dümen

- * Hava ve deniz taşıtlarında, taşıta istenilen yönü vermeye ve belirli bir doğrultuda götürmeye yarayan hareketli parça.
- * Dalavere, hile.
- * Yönetim, idare.

dümen bedeni

- * Dümen boğazını oluşturmak için boydan boya konulan tek parça.

dümen boğazı

- * Dümenin dümen yelpazesinden yukarı kalan bölümü.

dümen çevirmek

- * hileye, düzene başvurmak.

dümen evi

- * Dümen boğazının geçmesi için kış bodoslamasının üst ucuna ve teknenin kümbet olan bölümüne açılmış oval delik.

dümen kırmak

- * yön değiştirmek.

dümen kullanmak

- * bir işi kurnazca yönetmek.

dümen neferi

* En geride olan, sonuncu, en tembel.

dümen suyu

* Gemi giderken arkasında bıraktığı köpüklü iz.

dümen suyundan gitmek

* birine bağımlı olmak, her şeyde ona uyararak davranmak.

dümen tutmak

* teknenin gideceği yolu gözleyerek dümeni yönetmek.

dümen yapmak

* dalavere, hile ile birini kandırmak, aldatmaya çalışmak.

dümenci

* Gemilerde dümeni kullanan kimse.

* En geride olan, sonuncu, en tembel.

* Dalavereci, hileci, düzenbaz.

dümencilik

* Dümencinin işi.

* En geride olma durumu, sonuncu olma durumu.

* Dalaverecilik, düzenbazlık, hilecilik.

dümeni eğri

* Yan yan yürüyen.

dümeni kırmak

* çekip gitmek, kaçmak, uzaklaşmak.

dümenine bakmak

* şartlar ne olursa olsun çıkarını gözetmek.

dümensiz

* Dümeni olmayan.

dümtek

* Klâsik Türk müziğinde tempo.

dümtek tutmak

* tempo tutmak.

dün

* Bugünden bir önceki gün.

* Geçmiş.

* Bugünden bir önceki günde.

* Kısa bir süre önce.

dün bir, bugün iki

* (işe başladığından beri) çok az zaman geçtiği hâlde.

dün cin olmuş, bugün adam çarpıyor

* işinde ustalaşmadan hile yollarına başvuruyor.

dünden

* Bugünden bir önceki günden.

* Çoktan, seve seve.

dünden bugüne

* çabucak, az zamanda.

dünden hazır (veya razı)

* kendisine yapılan bir öneriyi seve seve ve hemen kabul eden.

dünden ölmüş

* çalışma hevesi kalmamış.

dünit

* Temel maddesi olivin olan iri taneli kayaç.

dünkü

* Bugünden bir önceki günle ilgili.

* Yakın geçmişteki.

* Acemi, yeni, toy.

dünkü çocuk

* Deneyimi az, toy, acemi.

dünür

* Karı kocanın baba ve analarının her biri.

dünür düşmek

* bir kızı evlenmek üzere başkası için istemek.

dünür gezmek

* evlenecek erkek için kız aramaya çıkmak.

dünür gitmek

* evlenecek kimse için kız istemeye gitmek.

dünürücü

* Kız görmeye giden kimse, görücü.

dünürcülük

* Dünürcünün işi.

dünürleşme

* Dünürleşmek işi veya durumu.

dünürleşmek

* Kız alıp verme yolu ile hısım olmak.

dünürlük

* Dünür olma durumu.

* Evlenme sonucu oluşan yakınlık, akrabalık, sıhriyet.

dünya

* Üstünde yaşadığımız gök cismi.

* Dış, çevre, ortam.

* İnançları bir olan ülke veya insanlar topluluğu.

* Duygu, düşünce ve hayal âlemi.

* El gün, herkes.

* Meslek veya iş birliği içinde bulunma, camia.

dünya ahret kardeşim olsun

* bir kişiye kardeşlik duygusundan başka bir gözle bakılmadığını anlatır.

dünya âlem

* Herkes, bütün insanlar.

dünya başına dar olmak (veya gelmek)

* çok sıkılmak, büyük bir çaresizlik içinde kalmak.

dünya başına yıkılmak

* çok sıkılmak, umutlanını yitirmek.

dünya bir araya gelse

* dünyadaki bütün insanlar engel olmaya kalksa bile.

dünya durdukça

* sonsuzluğa dek, ebediyen.

dünya durdukça durasın!

* çok yaşa, Tanrı sana sonsuz bir ömür versin!.

dünya evi

* Evlilik.

dünya evine girmek

* evlenmek.

dünya görmüş

* çok gezmiş, çok yer görmüş.

dünya görüşlü

* Evrenin ve hayatın anlamını, amacını, değerini insan varlığını ve davranışlarını bütünüyle kavramaya çalışan genel düşünce, evrene toplu bir bakış.

dünya görüşü

* İçinde yaşanan çağı tanıma, anlama yetisi.

dünya gözü ile görmek

* ölmeden önce, sağlığında.

dünya gözüne zindan olmak (görünmek veya kesilmek)

* büyük bir karamsarlık ve umutsuzluk içinde olmak.

dünya güzeli

* Çok güzel (kadın veya erkek).

dünya kadar

* pek çok.

dünya kelâmı

* Tanrı sözlerinden başka söz.

dünya kelâmı etmek

* konuşmak.

dünya malı

* Varlık, servet.

* İnsanın hoşuna gidecek, huzur verecek durum ve şartların bütünü.

dünya nimeti

* İnsanların dünyada yiyeceği, içeceği, kullanacağı imkânların tümü.

dünya penceresi

* Göz.

dünya varmış

* sıkıntılı bir durumdan kurtulan kimsenin söylediği söz.

dünya yıkılsa umurunda değil

* hiçbir şeyle ilgilenmez, sorumsuz, kaygısız.

dünya yüzü görmemek

* kapalı bir yerde sürekli kalmak.

dünyada

* (olumsuz fillerle) Hiçbir zaman, hiçbir biçimde.

dünyadan elini eteğini çekmek

* bir kenara çekilip çevresiyle ilgisini kesmek, toplumun yaşayışına karışmamak, dünya işleriyle ilgilenmez olmak.

dünyadan geçmek (veya el çekmek)

* bir kenara çekilip toplum yaşamına karışmamak.

dünyadan haberi olmamak

* çevresinde olup bitenleri bilmemek.

dünyalar (biri) -in oldu

* çok sevindi.

dünyalı

* Dünyaya ait olan.

dünyalığı doğrultmak

* yaşamı süresince yetecek parayı kazanmak.

dünyalık

* Mal, mülk, servet, para.

dünyanın (birşey) -i

* pek çok..., hesapsız.

dünyanın dört bucağı

* dünyanın her yanı, her yönü.

dünyanın kaç bucak (veya köşe) olduğunu göstermek (anlamak)

* dünyada ne gibi güçlükler olduğunu bildirmek (veya anlamak), insanın başına neler gelebileceğini öğretmek veya öğrenmek.

dünyanın öbür (veya bir) ucu

* çok uzak yerler için söylenir.

dünyanın tadını çıkarmak

* bütün zevklerden yararlanmak, mutlu ve rahat yaşamak.

dünyanın ucu uzundur

* yaşadıkça insanın türlü durumlarla, çeşitli olaylarla karşılaşabileceğini anlatır.

dünyanın yedi harikası

* Eski ulusların olağanüstü olarak niteledikleri yapılar (Mısır piramitleri, Semiramis'in asma bahçeleri, Zeus'un heykeli, Artemis tapınağı, Mausolos'un anıtkabri, İskenderiye feneri, Rodos heykeli).

dünyasından geçmek

* her şeye karşı ilgisiz duruma gelmek.

dünyaya gelmek

* (insan için) doğmak.

dünyaya getirmek

* doğurmak.

dünyaya gözlerini kapamak (veya yummak)

* (insan) ölmek.

dünyaya kazık çakmak (veya kakmak)

* çok uzun ömürlü olmak, çok yaşamak.

dünyayı anlamak

* dünyada neler olduğunu öğrenmek, deneyimi artmak.

dünyayı gözü görmemek

* üzüntü, öfke, karamsarlık ve çok mutlu olma gibi durumlarda başka bir şey düşünememek, ölçülü davranamamak, yoğun olarak bir iş ile uğraşma.

dünyayı haram etmek

* bir yeri yaşanılmaz duruma getirmek.

dünyayı toz pembe görmek

* üzücü durumlara bile iyimser gözle bakmak.

dünyayı tutmak

* çok yayılmak, her yere dağılmak.

dünyayı zindan (zehir) etmek (veya dünyayı başına dar etmek)

* bir kimseyi çok sıkıntılı bir duruma sokmak.

dünyevî

* Dünya ile ilgili, dünya işlerine ilişkin, uhrevî karşıtı.

düo

* Bkz. duo.

düpedüz

* Çok düz ve doğru bir biçimde, dümdüz olarak.
* Başka bir amaç gütmekten, açıktan açığa, açıkçası, gerçekten.
* Yalın, basit, süssüz, sade.

-dür

* Bkz. -dır / -dir vb.

-dür-

* Bkz. -dır- / -dir- vb.

dürbün

* Uzaktaki cisimlerin görüntülerini büyütmeye veya yaklaştırmaya yarayan, objektif ve oküler adlı iki mercekten oluşan optik alet.
* Gözetleme deliği.

dürbünlü

* Dürbünü olan.

dürbünün tersiyle bakmak

* o şeyi küçümsemek, olduğundan çok daha az önemli görmek.

dürme

* Dürmek işi.
* Lâhana.
* İçine peynir, kıyma gibi şeyler konularak yenilen pişmiş yufka; bir tür gözleme.

dürmece

* Bağlarda, tomurcuk, yaprak ve salkım yiyerek yaşayan, sarımsı gece keleş (Sparganothis pilleriana).

dürmek

* Bir şeyi kıvrıp silindirik biçiminde kendi üzerine sarmak.
* Bir şeyi üst üste katlamak.

-dürt-

* Bkz. -dırt- / -dirt- vb.

dürtme

* Dürtmek işi.

dürtmek

- * Ucu sivri bir şeyle hafifçe itmek.
- * İstenilen şeyi yaptırmak için birine kışkırtıcı söz söylemek, tahrik etmek.
- * Uyarmak, ikaz etmek.
- * Değmek, dokunmak.

dürtü

* Fizyolojik veya ruhî dengenin değişmesi sonucu ortaya çıkan ve canlıyı türlü tepkilere sürükleyebilen içten gelen gerilim, muharrik.

dürtükleme

* Dürtüklemek, işi.

dürtüklemek

- * Üst üste birkaç kez dürtmek.
- * Birini uyarmak veya kışkırtmak.

dürtülme

* Dürtülmek işi.

dürtülmek

* Dürtmek işine konu olmak veya dürtmek işi yapılmak.

dürtüş

* Dürtmek işi veya biçimi.

dürtüşleme

* Dürtüşlemek işi.

dürtüşlemek

* Birkaç kez dürtmek.

dürtüşme

* Dürtüşmek işi.

dürtüşmek

* Birbirini dürtmek.

dürtüştürme

* Dürtüştürmek işi.

dürtüştürmek

* Kısa aralıklarla sık sık dürtmek.

dürü

- * Dürülmüş şey.
- * Armağan, hediye.
- * Çeyiz.
- * Düğüne çağrılanlara düğün sahibince verilen armağan.

dürü

* Bel denilen tanım aracı.

dürülme

* Dürülmek işi.

dürölmek

- * Dürmek işine konu olmak veya dürmek işi yapılmak, kıvrılmak.
- * Bükölmek.
- * Toplanmak, sarılmak, katlanmak.

dürölü

- * Dürölmüş, kıvrılmış.

dürölüş

- * Dürölmek işi veya biçimi.

dürüm

- * Dürme, silindir biçiminde kıvrırna.
- * Yufka ekmeğinin, içine türlü katıklar konulan sarılmış biçimi.

dürüm dürüm

- * Kıvrarak, silindir biçiminde sararak.
- * Sövgü sözü olarak kullanılan dürzü sözcüğünün anlamını pekiştirir.

dürümleme

- * Dürümlemek işi.

dürümlemek

- * Dürüm biçiminde sarmak, kıvrımak.

dürüst

- * Sözünde ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan, doğru, onurlu.
- * Doğru, yanlışsız.

dürüst oyun

- * Kurallara ve karşılıklı hoşgöröye bağılı kalarak oynanan oyun, fair-play.

dürüstlük

- * Doğruluk.

dürüş

- * Sert, gücendirici, kırıcı.

Dürzî

- * Suriye'nin Havran bölgesinde yaşayan ve kendilerine özgü mezhepleri olan bir Müslüman topluluğı.

dürzü

- * Ağır bir hakaret ve küfür sözü olarak kullanılır.

düse

- * Oyunda, atılan zarlardan ikisinin de üç benekli olan yanlarının üste gelmesi.

düstur

- * Genel kural, kaide.
- * Yasalan içine alan kitap.

düş

- * Uyurken zihinde beliren olayların, düşüncelerin bütünü, rüya.
- * Gerçek olmayan şey, imge, hayal.
- * Gerçekleşmesi istenen şey, umut.

düş görmek

- * rüya görmek.

düş gücü

- * Bir şeyi zihinde canlandırma, yaratma, düşünme yeteneğı, hayal gücü.
- * Muhayyile.

düş kırıklığı

* Çok istenilen veya umulan bir şey gerçekleşmediğinde duyulan üzüntü, hayal kırıklığı.

düş kurmak

* bir şeyi zihinde düşünüp canlandırmak, hayal kurmak.

düşçü

* Sürekli hayal kuran, hayalperest.

düşçülük

* Düşçü olma durumu.

* Bilincin zayıflamasıyla ortaya çıkan bir ruh bozukluğu durumu.

düşe kalka

* Güçlkle.

* Biriyile yakın ilişki kurarak.

düşes

* Dükün karısı.

düşeslik

* Düşes olma durumu.

düşeş

* Oyunda, atılan zarlardan ikisinin de altı benekli olan yanlarının üste gelmesi.

* Umulmayan iyi bir rastlama.

düşeş atmak

* umulmadık bir başarı kazanmak.

düşey

* Yer çekimi doğrultusunda olan, şakulî.

düşey çember

* Bir yerin düşeyini sınırlayan çember (veya düzlem).

düşey düzlem

* İzdüşüm düzlemi.

düşeyazma

* Düşeyazmak işi.

düşeyazmak

* Düşecek gibi olmak.

düşeylik

* Düşey olma durumu veya düşey durumda bulunan bir cismin özelliği.

düşkü

* Görev ve meslek çalışması dışında severek yapılan, dinlendirici, oyalayıcı uğraş, hobi.

düşkün

* Bir şeye kendini aşırı vermiş olan çok bağı, meraklı, müptelâ.

* Eski değer ve onurunu yitirmiş.

* Büyük geçim sıkıntısına düşmüş.

* Yoksulluk sebebiyle mutluluk ve refahını yitirmiş.

* Yaşlılık, hastalık gibi sebeplerle çalışma gücünü yitirmiş.

düşkün olmak

* çok önem, değer vermek.

düşkünler evi

* Çalışma gücünden yoksun, kazancı olmayan yoksul kimselerin barındırıldığı toplumsal bir yardım kuruluşu, darülâceze.

düşkünler yurdu

* Bkz. düşkünler evi.

düşkünleşme

* Düşkünleşmek durumu.

düşkünleşmek

* Düşkün duruma gelmek.

düşkünlük

* Düşkün olma durumu, iptilâ.

* Çoğu kez yapıya bağlı sürekli ve aşırı güçsüzlük.

* Rezillik, insana yakışmayan hayat.

* (paraca) Sıkıntıda olma, gözden düşme.

düşkünü

* tutkun, çok önem, değer veren.

düşleme

* Düşlemek işi.

düşlemek

* Bir şeyi, bir kimseyi, bir durumu istenilen biçimde tasarlamak, zihinde canlandırmak.

düşman

* Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan (kimse), yağı, hasım.

* Birbirleriyle savaşan devletler ve bu devletlerin asker, sivil bütün uyrukları.

* Aralarında birbirleriyle çatışmaya varacak ölçüde anlaşmazlık olan tarafların her biri.

* Bir şeyin yaşamasına, barınmasına engel olan (güç, tutum vb.).

* Bir şeyi büyük ölçüde kullanıp tüketen.

* Bazı şeylerden nefret eden, tiksinen kimse.

düşman ağzı

* Düşmanın uydurduğu söz, bir durumu kötü gösteren söz.

düşman başına

* kötü bir durumun ağırlığını göstermek için kullanılır.

düşman çatlatmak

* iyi durum ve başarılarla düşmanı kışkırtmak veya kızdırmak.

düşman düşmana gazel (veya yasin) okumaz

* düşmandan ancak kötülük beklenir.

düşman kesilmek

* düşman olmak, düşman gibi görmek.

düşman olmak

* kin beslemeye başlamak.

düşmanca

* Düşman gibi, düşmana yakışır biçimde.

düşmanlaşma

* Düşmanlaşmak işi.

düşmanlaşmak

* Düşman durumuna girmek.

düşmanlık

- * Düşman olma durumu.
- * Düşmanca duygu veya davranış, yağlılık, hasımlık, husumet.

düşme

- * Düşmek işi.

düşmek

- * Yer çekiminin etkisiyle boşlukta, yukarıdan aşağıya inmek.
- * Durduğu, bulunduğu, tutunduğu yerden ayrılarak veya dayanağını, dengesini yitirerek yukarıdan aşağıya

inmek.

- * Yere devrilmek, yere serilmek.
- * Hava taşıtları kaza sonucu hızla yere inerek çarpmak.
- * Vücuda bol gelen giysi aşağı kaymak.
- * Yağmak.
- * Vurmak, değmek, rastlamak.
- * Vakti gelmeden (ölü) doğmak.
- * Atlanmak, aradan çıkmak, eksik kalmak.
- * Çıkarmak, eksiltmek.
- * Bir zorunluk sebebiyle bulunduğu yerden ayrılmak, gitmek.
- * Aşırı ilgi veya sevgi göstermek.
- * Uğramak, kapılmak.
- * Yakışmak, uygun gelmek.
- * Yakışık almak.
- * Ödevi veya yetkisi içinde bulunmak.
- * Bulunmak.
- * Birlikle yaşamak, çalışmak, birlikte olmak durumunda kalmak.
- * Bir bölüşme sonunda payına ayrılmak.
- * Kötü bir sebeple istenmeden bir yerde bulunmak.
- * İş başından uzaklaşmak.
- * Hızı, gücü, değeri azalmak.
- * (ısı ve basınç için) Eksilmek, azalmak.
- * Düşkünleşmek.
- * Bir yere ansızın gelmek, damlamak, tesadüfen gelmek.
- * Belirli zamana rastlamak.
- * Fırsat çıkmak.
- * Olmak, olumsuz bir duruma girmek.
- * Savaşta savunulmaz duruma gelerek teslim olmak.
- * Bazı deyimlerde "yürümek, birlikte gelmek" anlamlarında kullanılır.
- * Bayağlaşmak.
- * Alışmak, müptela olmak.

düşmez kalkmaz bir Allah

- * insanların talihsizliklere uğraması olağandır.

düşsel

- * Düş ile ilgili, hayali.

düşsüz

- * Düşü olmayan.

düşük

- * Aşağı doğru düşmüş, aşağı sarkmış.
- * Az.
- * Değeri azalmış.
- * İktidardan düşmüş veya düşürülmüş.
- * Belli dil kurallarına uymayan.
- * Eski değer ve onurunu yitirmiş olan.
- * Yaşayabilecek duruma gelmeden doğan yavru, ceninisakıt, sakıt, sıkıt (II).

düşük yapmak

* çocuk düşürmek.

düşüklük

- * Düşük olma durumu.
- * Adâlık, bayağılık, seviyesizlik.
- * Kurallara uymama durumu.

düşün

- * Duyularla değil, zihnî olarak tasarlanan, biçim verilen, canlandırılan nesne veya olay, fikir, ide.

düşün düşün, baktır işin

- * kötü bir durumda çıkar yol bulunamadığında söylenir.

düşünce

- * Düşünme sonucu varılan, düşünmenin ürünü olan görüş, mütalâa, fikir, mülâhaza, ide.
- * Dış dünyanın insan zihnine yansımaları.
- * Tasa, kaygı, sıkıntı.
- * Niyet, tasan.
- * İlke, yönetici sav.

düşünce alış veriş

- * Karşılıklı görüş bildirme, fikir teatisi.

düşünce özgürlüğü

- * Düşünmenin dış baskı ve yasaklarla sınırlandırılmaması, bunların etkisinden bağımsız olması.

düşünceci olmak

- * bir konuda kaygılanarak çözüm yolu bulmaya çalışmak.

düşüncel

- * Gerçekte olmayıp, yalnızca düşüncede, tasarımda içinde var olan.
- * Yalnız düşünce ile kavranabilen.

düşünceli

- * Düşüncesi olan.
- * Kaygılı, tasalı.
- * Düşünerek davranan, anlayışlı.

düşüncelilik

- * Düşünceli olma durumu.

düşüncellik

- * Düşüncel olma niteliği.
- * Nesnel gerçekliği olan varlığın karşısında, salt düşünce veya tasarımda varlık.

düşüncesini açmak

- * görüşünü bildirmek.

düşüncesini okumak

- * bir kimsenin ne düşündüğünü anlamak.

düşüncesiz

- * Düşüncesi olmayan.
- * Tasasız, kaygısız.
- * Düşünmeden davranan, anlayışsız.

düşüncesizlik

- * Düşüncesizce davranma durumu.

düşüncesizlik etmek

- * düşüncesizce davranmak.

düşünceye dalmak

* derin derin düşünmek.

düşünceye varmak

* bir görüşe veya karara varmak, bir inanca ulaşmak.

düşündaş

* Bkz. düşündaş.

düşündaş

* Aynı düşündaşta olan, aynı düşünceyi savunan, hemfikir.

düşündürme

* Düşündürmek işi veya durumu.

düşündürmek

* Düşünmesine sebep olmak, düşünmesine yol açmak.

* Tasalandırmak, kaygılandırmak.

* Akla getirmek, hatırlatmak, önceden kestirmek.

düşündürmelik

* Düşündürmeye yol açan şey.

düşündürtme

* Düşündürtmek işi veya durumu.

düşündürtmek

* Düşündürmesine sebep olmak.

düşündürücü

* Düşünmeye sebep olan, düşünmeye yol açan.

* Tasalandıran, kaygılandıran.

düşünme

* Düşünmek durumu, tefekkür.

* Duyum ve izlenimlerden, tasarımlardan ayrı olarak, aklın bağımsız ve kendine özgü durumu; karşılaştırmalar yapma, ayırma, birleştirme, bağlantıları ve biçimleri kavrama yetisi.

düşünme yasaları

* Doğru olması gereken bir düşünmenin belli şartlar altında nasıl gerçekleştiğini gösteren kurallar.

düşünmek

* Bir sonuca varmak amacıyla bilgileri incelemek, karşılaştırmak ve aradaki ilgilerden yararlanarak, düşünce üretmek, zihni yetiler oluşturmak, muhakeme etmek.

* Aklından geçirmek, göz önüne getirmek.

* Zihniyle arayıp bulmak.

* Bir şeye karşı ilgili ve titiz davranmak.

* Akıl etmek, ne olabileceğini önceden kestirmek.

* Tasarlamak.

* Tasalanmak, kaygılanmak.

* Farz etmek.

düşünsel

* Düşünce ile ilgili, düşünce sonucu ortaya çıkan, düşünceye dayanan, fikrî.

düşüntülü

* Kurgusal, spekülâtif.

düşünücü

* Düşünür.

düşünücülük

* Düşünücünün işi veya mesleği.

düşünüme

* Düşünülmek işi.

düşünülmek

* Düşünmek işine konu olmak veya düşünmek durumunda bulunulmak.

düşünüm

* Düşün, fikir, ide.

düşünüp taşınmak

* konuyu bütün yönleriyle inceleyip ona göre davranmak, iyice düşünmek.

düşünür

* Genel sorunlar üzerine yeni ve kendine özgü düşünceleri olan kimse, mütefekkir.

düşünürlük

* Düşünür olma durumu.

düşünüş

* Düşünmek işi veya biçimi, mütalâa.

* İnsanın, özellikle davranışlarına yön veren ahlâk tutumu ve düşünme biçimi.

düşüp kalkmak

* (erkek kadınla veya kadın erkekle) yasa ve töre dışı yakın ilişki kurmak.

* biriyle çok yakın arkadaşlık etmek.

düşürme

* Düşürmek işi.

düşürmek

* Düşmesine yol açmak, düşmesine sebep olmak.

* Değerini, fiyatını indirmek.

* Azaltmak.

* (taş, solucan için) Vücuttan atmak.

* İskat etmek.

* Uğratmak.

* Değerli bir şeyi ucuz veya kolay ele geçirmek.

* Zayıf bırakmak, gücünü azaltmak.

düşürtme

* Düşürtmek işi veya durumu.

düşürtmek

* Düşürmesini sağlamak.

düşürülme

* Düşürülmek işi veya durumu.

düşürülmek

* Düşürmek işine konu olmak veya düşürmek işi yapılmak.

düşürüm

* Düşürmek işi veya durumu.

düşürüş

* Düşürmek işi veya biçimi.

düşüş

* Düşmek işi veya biçimi.

düşüt

* Düşük.

düttürü

* Kılığı ciddi olmayan, tuhaf ve hafif giyimli.
* Dar ve kısa giysi.

düttürü Leylâ

* tuhaf, dar ve kısa giyinmiş kadın.

düve

* Boğaya gelmemiş, 1-2 yaşında dişi sığır.

düvel

* Devletler.

düven

* Harmanda ekinlerin sapı ve tanelerini ayırmak için kullanılan, önüne koşulan hayvanlarla çekilen, alt yüzünde keskin çakmak taşları dikine çakılı bulunan, kızak biçiminde araç, döven.

düven dişi

* Düvenin altına dikine çakılan keskin taş.

düven sürmek (veya dövmek)

* düvenle ekinlerin tanelerini başaklarından çıkarmak.

düvenci

* Harman zamanı düven sürmek için tutulan çocuk.
* Düven yapan veya satan kişi.

düver

* Yapılarda kullanılan kalın ağaç, direk, mertek.

düvesime

* Düvesimek işi veya durumu.

düvesimek

* Boğa dişi istemek.

düyek

* Türk müziğinde bir usul.

düyun

* Borçlar.

düz

* Yatay durumda olan, eğik ve dik olmayan.
* Kıvrımlı olmayan, doğru.
* Yüzeyinde girinti çıkıntı olmayan, müstevî.
* Kısa ökçeli, ökçesiz (ayakkabı).
* Yayvan, altı derin olmayan.
* Kıvrıcık veya dalgalı olmayan (saç).
* Yalın, sade, süssüz.
* Çizgisiz, desensiz ve tek renkli.
* Engebesiz olan yer, düzlük, ova.

düz

* İçinde anason, sakız gibi kokulu maddeler olmayan üzüm rakısı, düziko.

-düz

* İsimden zaman zarfı türeten ek.

düz baskı

* Kalıp izlerini önce kauçuğa, kauçuktan da kâğıda geçirmeye yarayan çift kopyalı baskı yöntemi, ofset.

düz duvara tırmanmak

* çok yaramaz çocuklar için kullanılır.

düz kanatlılar

* Uzunluğuna katlanan alt kanatları, az çok sert olan üsttekiler tarafından örtülen, dört kanatlı böcekler takımı.

düz rakı

* Sakız katılan ve mastika denilen sakız rakısından ayırt edilmek için üzüm rakısına verilen ad, düziko.

düz tümleç

* Yalın durumda bulunan tümleç.

düz ünlü

* Dudakların gerilip düzleşmesiyle oluşan ünlü: a, e, ı, i.

düz yazı

* Şiir olmayan yazı, nesir, mensur.

düzayak

* İçinde merdiven veya inilip çıkılacak bölüm bulunmayan (ev, yol).

* Basit, yavan, kuru, sathî.

* Bir halk oyunu türü.

düzce

* Oldukça düz.

düze

* Bkz. doz.

düze inmek

* eşkıyalıktan vazgeçmek.

düzeç

* Bir yüzeyin eğiklik derecesini anlamaya yarayan araç, tesviye aleti.

* Bkz. kabarcıklı düzeç.

düzeçleme

* Aynı düzeye getirme, yüzey ayrımlarını ölçme, tesviye.

* Bir yerin değişik noktalardaki yükseltisini, belli bir yatay düzleme göre (deniz yüzeyi) belirlemek için yapılan işlemlerin bütünü.

düzelme

* Düzelmek durumu.

düzelmek

* Düz duruma gelmek, düzleşmek.

* Kötü, bozulmuş bir durumda iken düzenli duruma gelmek.

* (hava için) Soğuk ve yağış azalmak.

* (hasta için) İyi olmak.

düzelti

* Düzeltmek işi, tashihi.

* Basılmakta olan bir eserin provaları üzerinde özel düzeltme işaretleriyle yanlışları gösterme.

düzeltici

* Düzeltme işini yapan.

* Düzeltmen, musahhih.

düzeltilici jimnastik

* Yaşama ve çalışma şartlarının etkisiyle oluşan vücut bozukluk ve aksaklıklarını önlemek veya gidermek için uygulanan özel beden eğitimi türü.

düzeltilicilik

* Düzeltilici olma durumu, düzeltilicinin görevi, musahhihlik.

düzeltilme

* Düzeltilmek işi.

düzeltilmek

* Düzeltilmek işine konu olmak veya düzeltilmek işi yapılmak.

düzeltilim

* Düzeltilme işi.

düzeltilme

* Düzeltilmek işi, tashih.
* Reform, iyileştirme, ıslahat.
* Düzeltili.

düzeltilme işareti

* Kalın olup da ince okunan ünlülerle birlikte bulunan g, k, l ünsüzlerini ve önünde ünlüleri ince okutmak veya yabancı kelimelerde uzun okunması gereken ünlüleri belirtmek için kullanılan işaretinin adı, şapka: âdet, âlem, âşık; kâğıt, tezgâh; ilâç, telâş; lâhana, lâmba, lâtin vb.

düzeltilmek

* Düzgün duruma getirmek.
* Bozukluğunu gidermek, onarmak.
* Yanlıştan kurtarmak, tashih etmek.

düzeltilmen

* Dizilmekte olan bir eserin provalarını düzeltilme ile görevli kimse, düzeltilici, musahhih.

düzem

* Bir birleşğe veya bir karışıma girecek madde miktarlarının belirtilmesi, dozaj.

düzeme

* Düzemek işi.

düzemek

* Herhangi bir karışımı istenilen orana göre hazırlamak, karışımın dozunu belirlemek.

düzen

* Belli yöntem, ilke veya yasalara göre kurulmuş olan durum, uyum, nizam, sistem.
* Soyut ve somut nesnelerin bir sıraya, bir hedefe, bir amaca göre sıralanması.
* Yerleştirme, tertip.
* Bir devletin belli başlı ilkeleri bakımından yönetimde tuttuğu yol, yönetim biçimi, rejim.
* Toplumsal bir yapı içinde ögelerin bütüne, bütünün ögelere ve ögelerin birbirlerine göre ilişkileri.
* Alet edevat takımı.
* Bez dokuma tezgâhı.
* Müzik aletlerinde ses ayan, akort.
* Dolap, hile.

düzen açıklaması

* Bir tiyatro eserinin metninde dekor, giysi vb. ile oyuncuların görünüşleri, davranışları üzerine yapılan açıklama.

düzen bağı

* Disiplin, düzence.

düzen kurmak

- * işler duruma getirmek.
- * düzenlemek.
- * hileye başvurmak.

düzen teker

- * Makinelerde, hareketin hızını düzgün tutmaya, çalışmayı düzenlemeye yarayan büyük çaplı çark, volan.

düzen vermek (düzene koymak veya düzene sokmak)

- * düzenlemek, dağınıklıktan kurtarmak.
- * akort etmek.

düzenbaz

- * Düzensiz, hileci.

düzenbazlık

- * Düzensiz olma durumu.

düzence

- * Sıkı düzen, disiplin.

düzensiz

- * Düzen, hile yapan, hileci, oyunbaz, düzensiz, deşas.

düzensizlik

- * Düzensiz olma durumu.

düzenek

- * Mekanizma.

düzenleme

- * Düzenlemek işi.
- * Belirli sesler, çalgılar veya topluluklar için yazılmış bir eserin, başka sesler, çalgılar veya topluluklar tarafından söylenip çalınabilmesi için o eserde yapılan değişiklik, aranjman.

düzenlemeci

- * Düzenleme yapan kimse.

düzenlemek

- * Düzensiz, düzgün duruma getirmek, düzen vermek, tanzim etmek.
- * Yapmak, hazırlamak.
- * Düzenleme yapmak.
- * Müzik aletlerini akort etmek.

düzenlenme

- * Düzenlenmek işi.

düzenlenmek

- * Düzensiz, düzgün duruma getirilmek.
- * Yapılmak, tertip edilmek.

düzenleşik

- * Düzenleri birbirine uygun.
- * Bir sınıflamada aynı düzen ve aynı sırada bulunan.

düzenleşim

- * Aynı sıradaki nesne veya kavramların birbirinin yanında oluşu.
- * Bir sınıflamada aynı sırada bulunan iki veya daha çok kavramın bağıntısı.

düzenleyici

- * Herhangi bir işi, kuruluşu gerçekleştirip düzenli sonuç alınmasını üstlenen kimse, organizatör.
- * Bir makinenin görevini istenilen ölçüde tutup ayarlayabilen araç, regülâtör.

düzenli

- * Düzeni olan, yerli yerinde, kararlı, tertipli, muntazam.
- * Sistemli, nizamlı.

düzenli ordu

- * En küçük birimden en büyük birliğe kadar her türlü donanımına sahip askerî güç.

düzenlik

- * Bkz. dirlik düzenlik.

düzenlilik

- * Düzenli olma durumu.

düzensiz

- * Düzeni olmayan veya düzeni bozuk, karışık, tertipsiz, intizamsız, gayrimuntazam.
- * Sistemsiz.

düzensizlik

- * Düzensiz olma durumu, tertipsizlik, intizamsızlık, nizamsızlık.

düzey

- * Bir yüzeyin veya bir noktanın nispi yüksekliği ve o yükseklikten geçtiği var sayılan düzlem, seviye.
- * Bir nesnenin veya kimsenin başka nesnelere veya kimselere göre olan değer ve yücelik derecesi, seviye.

düzeyli

- * Belli bir düzeyi olan, seviyeli (kimse).

düzeysiz

- * Belli bir düzeyi olmayan, seviyesiz (kimse).

düzeysizlik

- * Belli bir düzeyi olmama durumu, seviyesizlik.

düzgü

- * Yargılama ve değerlendirmenin kendisine göre yapıldığı ölçüt, uyulması gereken kural, norm.

düzgünlü

- * Düzgüye uygun, normal.

düzgün

- * Doğru ve pürüzsüz, muntazam.
- * Eksiksiz ve yerli yerinde, kusursuz, insicamlı, rabıtalı, muntazam.
- * Kurala uygun olarak, kusursuz bir biçimde.
- * Kenar veya ayrıntılar ile açılan birbirine eşit olan (biçim).
- * Kadınların, teni pürüzsüz göstermesi, renk vermesi için yüzlerine sürdükleri yarı sıvı veya boyalı krem, fondöten.

düzgüncü

- * Düzgün yapan veya satan kimse.
- * Gelinin düzgününü süren ve onu süsleyen kadın.

düzgünlü

- * Yüzüne düzgün sürmüş olan.

düzgünlük

- * Düzgün olma durumu.

düzgüsel

- * Kurallarla, yasalarla ilgili olan, kural, yasa koyan, normatif.

düzgüsüz

- * Düzgüye uymayan, düzgüsü olmayan, anormal.

düziko

- * Rakı, düz (II).

düzine

- * Aynı cinsten olan nesnelerin on iki tanesinin bir arada olması.
- * Çok.

düzlem

- * Üzerinde girinti ve çıkıntı olmayan, düz, yassı.
- * Üzerine, kesişen iki doğrunun her noktasının dokunması gereken yüzey, müstevî.

düzlem geometri

- * Bir düzlem içinde kalan, iki boyutlu olan şekli inceleyen geometri.

düzlem küre

- * Yer yuvarlağı üzerindeki biçimleri bütünüyle bir düzlem üzerinde göstermek amacıyla çeşitli haritacılık yöntemlerine başvurularak hazırlanmış harita.

düzleme

- * Düzlemek işi, tesviye.

düzlemek

- * Düzlem durumuna getirmek, tesviye etmek.

düzlemsel

- * Düzlem niteliğinde olan.

düzlenme

- * Düzlenmek durumu.

düzlenmek

- * Düz, düzlem durumuna gelmek.

düzleşme

- * Düzleşmek durumu.
- * Bazı kelimelerde, çeşitli sebeplerle, yuvarlak ünlülerin düz ünlülere dönmesi.

düzleşmek

- * Düz duruma gelmek.

düzletme

- * Düzeltmek işi.

düzletmek

- * Düz duruma getirmek.

düzlük

- * Düz olma durumu.
- * Geniş, düz yer.

düzme

- * Düzme işi.
- * Gerçek olmayan, aslına benzetilerek uydurulan, uydurma, sahte.

düzmece

- * Gerçek olmayan, düzme, sahte.

düzmececi

- * Düzme şeyler yapan, sahteci, sahtekâr.

düzmeçilik

* Düzmece olma durumu, düzmecilik, sahtekârlık.

düzmek

- * Bir ihtiyacı karşılamak amacıyla birçok şeyleri birbirini tamamlayacak biçimde bir araya getirmek.
- * Düzene sokmak, düzene koymak, sıralamak, elverişli, uygun bir duruma getirmek.
- * Yaratmak, oluşturmak, meydana getirmek.
- * Uydurmak.
- * Cinsel ilişkide bulunmak.

düztaban

- * Tabî ayak kemerinin kaybolması ile oluşan yapısal bozukluk.
- * Tabanı kemerli olmayan.
- * Dar tabanlı bir tür rende.
- * Uğursuz.

düztabanlık

- * Düztaban olma durumu.

düzülme

- * Düzülmek işi veya durumu.

düzülmek

- * Düzmek işine konu olmak veya düzmek işi yapılmak.

düzüm düzüm

- * Dizim dizim.

Dy

- * Disprosyum'un kısaltması.

e

- * Sonuç niteliğinde bulunan cümlelerin başına getirildiğinde "öyle ise", "öyle olunca", "mademki öyle" sözleri gibi şart niteliğinde olan bir cümle yerini tutar.
- * (e-) Başına getirildiği cümledeki kavrama göre çeşitli tonlar alarak birtakım duygular anlatır.
- * (soru vurgusuyla) Şaşma ve merak anlatır.

-e

- * Bkz. -a / -e (I).

-e

- * Bkz. -a / -e (II).

-e

- * Bkz. -a / -e (III).

-e hâli

- * Bkz. verme durumu.

e mi?

- * olur mu?.

e, E

- * Türk alfabesinin altıncı harfi; ses bilimi bakımından ince ünlülerin düz ve geniş olanını gösterir.
- * Nota işaretlerini harflerle gösterme yönteminde mi sesini bildirir.

ebabil

- * Dağ kırlangıcı, keçişagan.

ebadında

- * boyutlarında, çapında, ölçüsünde, büyüklüğünde.

ebat

* Boyutlar.

ebcet

* Arap alfabesinin her harfı bir rakamı karşılayan ve anlamsız sekiz kelimedenden oluşan değişik bir düzeni. Bu düzende baştaki elif harfinden başlanarak, her harfe, birden ona kadar birer birer, ondan yüze kadar onar onar, yüzden bine kadar yüzer yüzer arttırmak yoluyla bir değer verilmiştir.

ebcet hesabı

* Ebcet düzeninden yararlanarak bir kelimeyi rakama çevirmek veya kelimelerle ve genellikle eski şairlerin yaptığı gibi, mısralarla önemli bir olayın tarihini gösterme yöntemi.

ebe

* Doğum işini yaptıran kadın.

* Büyük anne, nine.

* Genellikle çocuk oyunlarında baş olan, diğer çocuklara veya gruba karşı cezasını çekmek ve bundan kurtulmak için tek başına bütün sorumluluğu üzerine alan çocuk.

ebe olmak

* oyun içinde ebelik yapmak.

ebebulguru

* Bulgur iriliğinde yağan kar.

ebedî

* Sonsuz, ölümsüz.

ebedî uyku

* Ölüm.

ebedî uykuya dalmak

* ölmek.

ebedîleşme

* Ebedîleşmek işi.

ebedîleşmek

* Ebedî duruma gelmek, sonsuzlaşmak, ölümsüzleşmek.

ebedîleştirme

* Ebedîleştirmek işi.

ebedîleştirmek

* Ebedî duruma getirmek, sonsuzlaştırmak, ölümsüzleştirmek.

ebedîlik

* Ebedî olma durumu, sonsuzluk.

ebediyen

* Sonsuz olarak, sonsuzluğa kadar.

* (olumsuz cümlelerde) Hiçbir zaman.

ebediyet

* Sonsuzluk.

ebegümeci

* Ebegümecigillerden, çiçekleri ilaç, yaprakları sebze olarak kullanılan, kendiliğinden yetişen çok yıllık ve mor çiçekli bir bitki (Malva sylvestris).

ebegümecigiller

* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, örnek bitkisi ebegümeci olan bir bitki familyası.

ebekuşağı

* Gök kuşağı, alkım.

ebeleme

* Ebelemek işi.

* Mayalı hamuru bezelere ayırarak, yufka haline getirip sac üzerinde pişirdikten sonra alt üst kısımlarının yağlanmasıyla yapılan ekmek.

ebelemek

* Oyunda ebe yapmak.

ebeleyiş

* Ebelemek işi veya biçimi.

ebeli

* Ebesi olan.

ebelik

* Ebe olma durumu veya ebenin yaptığı iş.

* Çocuk oyunlarında ebe olma durumu.

ebemkuşağı

* Ebekuşağı.

ebesiz

* Ebesi olmayan.

ebet

* Sonu olmayan gelecek zaman, sonsuzluk.

ebeveyn

* Ana ve baba.

ebleh

* Akılsız, budala, alık.

eblehleşme

* Eblehleşmek işi veya durumu.

eblehleşmek

* Ebleh durumuna gelmek.

eblehlik

* Ebleh olma durumu, eblehleşme.

ebonit

* 100 kısım kauçuğun 32 kısım kükürtle işlenmesinden elde edilen plâstik madde.

ebru

* Kâğıt süslemeciliğinde kitre ve kola gibi yapıştırıcılarla yoğunlaştırılmış su üzerine, neft yağı ile sulandırılmış yağlı boya damlatılarak yapılan ve kâğıda geçirilen süs.

ebrucu

* Renkleri karıştırarak süs kâğıtları üzerine ebru yapan sanatçı.

ebruculuk

* Ebru yapma sanatı veya ebru satma işi ile uğraşma.

ebrulama

* Ebrulamak işi.

ebrulamak

* Ebru yaparak boyamak.

ebrulî

* Üzerinde değişik renkler bulunan.

ebrulu

* Üzerine ebru yapılmış (kâğıt, kumaş).

ebucehil karpuzu

* Kabakgillerden, elma büyüklüğündeki meyvesi çok acı ve iç sürdürücü, ishal yapıcı bir bitki, acı hıyar, acı elma, it hıyarı (Citrullus colocynthis).

Ebussuut Efendinin gelini gibi

* eskiye bağlanıp pek kapalı giyinen kız veya kadın için alay yollu söylenir.

Ebussuut Efendinin torunu

* eskiye çok bağlı, tutucu olanlar için kullanılır.

ebülyoskop

* Cisimlerin kaynama sıcaklığını tespit etmeye yarayan cihaz.

ecdat

* Dedeler, atalar.

ece

* Güzel kadın, kraliçe.

-ecek

* Bkz. -acak / -ecek.

ecel

* Hayatın sonu, ölüm zamanı.

ecel aman verirse

* ömür yeterse, ölmezsem.

ecel beşiği

* Çok tehlikeli taşıt veya geçit.

ecel geldi cihana, baş ağrısı bahane

* ölümün herkes için kaçınılmaz bir olay olduğunu anlatır.

ecel şerbeti içmek

* ölmek.

ecel teri

* "Çok korkmak, çok sıkılmak veya bunalım geçirmek" anlamında ecel teri (veya terleri) dökmek deyiminde geçer.

ecel teri dökmek

* aşırı korkudan terlemek, ölüm duygusuna kapılmak.

ecel çare bulunmaz

* çaresiz gibi görünen her güç işin bir çıkar yolu vardır.

eceli gelen köpek cami duvarına siyer

* herkesin üzerine titrediği, kutsal saydığı şeyi kötileyen, bozan kimse kötü sonucuna katlanır.

eceli gelmek

* ölümü veya yok olması kaçınılmaz duruma gelmek.

eceline susamak

* ölmek istemiş gibi tehlikeli işlere girişmek.

eceliyle ölmek

* olağan sayılan herhangi bir biçimde ölmek.

-ecen

* Fiilden sıfat türeten ek: sevecen, evecen vb.

ecinni

* Cin.

ecinniler top oynuyor

* bomboş, kimse yok, ıssız ve sessiz.

ecir

* Sevap.

* Ücret.

* Ücretle çalışan kimse.

* İşçi, amele.

ecir sabır dilemek

* baş sağlığı dilemek.

ecirlik

* Ecir olma durumu.

eciş bücüş

* Hiçbir yeri düzgün olmayan, çirkin bir biçim almış bulunan, çarpık çurpuk, eğri büğrü.

ecnebi

* Başka devlet uyruğunda olan (kimse), yabancı.

* (sıfat tamlamalarında) Başka devlet.

ecnebilik

* Yabancı olma durumu.

ecu

* Bkz. ekü.

ecza

* Kimyasal yollarla elde edilen, ilâç yapmaya yarayan veya sanayide türlü işlerde kullanılan maddelerin genel adı.

ecza çantası

* Acil durumlarda kullanılmak üzere arabada veya evde bulundurulmuş ve pansuman için gerekli ilâç ile malzemenin konulduğu çanta.

ecza dolabı

* İçinde gerekli ilâçların ve aletlerin bulunduğu özel olarak yaptırılan küçük dolap.

ecza kutusu

* İlâç kutusu.

eczacı

* İlâç yapan veya hazır ilâçları satan diplomalı kimse.

eczacı kalfası

* Eczacının yardımcısı.

eczacılık

* İlâçların hazırlanmasıyla uğraşan uygulamalı bilim.

* Eczacının mesleği veya görevi.

eczahane

* İlâçların yapıldığı ve satıldığı yer.

eczalı

* Kimyasal madde ile kaplanmış, karıştırılmış, işlem görmüş.
* İçi kimyasal madde ile doldurulmuş mermi atan ateşli silâh.

eczalı pamuk

* Steril duruma getirilmiş pamuk.

eczane

* Bkz. eczahane.

eczasız

* Eczası olmayan.

-eç

* Bkz. -aç / -eç.

eçhel

* Çok cahil, çok bilgisiz olan.

eda

* Davranış, tavır.
* Naz, işve.
* Anlatış yolu.

eda

* Verme, ödeme.
* (namaz için) Kılma yerine getirme.

eda etmek

* borcunu ödemek.
* namaz kılmak.

edalı

* Herhangi bir biçim ve görünüşlü olan.
* Tavrıları hoş olan; nazlı, işveli.

edat

* Bir kelimedenden sonra gelerek o kelime ile diğer ögeler arasında ilgi kuran kelime, ilgeç.

edat grubu

* Edat tümleci.

edat tümleci

* Genellikle bir zarf tümleci görevinde kullanılan ve ismin edatla oluşturduğu kelime grubu, edatlı tümleş.

edatlı

* Edat bulunduran.

edatlı tümleş

* Edatla kurulmuş tümleş.

ede

* Büyük erkek kardeş, ağabey.

edebî

* Edebiyatla ilgili, edebiyata ilişkin.

edebî eser

* Edebiyatta sanat değeri taşıyan değişik edebiyat türlerinde kaleme alınmış eserlerin her biri.

edebî sanat

* Edebî sanatların her biri.

edebî sanatlar

* Edebiyatta anlatımı zenginleştirmek, renklendirmek ve daha çarpıcı hâle getirmek için temelde benzetme esasına dayalı söz ve manaya bağlı anlatım inceliği ve özelliği.

edebikelâm

* Söylenmesi kaba, çirkin ve sakıncalı nesnelerin veya kavramların değişik sözlerle daha uygun ve edepli bir biçimde anlatılması, örtmece.

edebini takınmak

* edepli davranmaya başlamak.

edebiyat

* Olay, düşünce, duygu ve imajların dil aracılığı ile biçimlendirilmesi sanatı, yazın, literatür.

* Bir bilim kolunun türlü konuları üzerine yazılmış yazı ve eserlerin hepsi, literatür.

* İçten olmayan, gereksiz, boş sözler.

edebiyat bilimi

* Edebiyatın içinde yer alan konuları sosyoloji, psikoloji gibi bilim dallarının yöntemlerini de kullanarak araştıran, inceleyen, irdeleyen ve tahlil eden bilim dalı.

edebiyat tarihi

* Bütün edebî hareketleri, dönemleri, yazar ve şairleri, dil ve üslûp özelliklerini açıklayan bilim dalı veya kitap.

edebiyat yapmak

* bir konu üzerinde gereksiz yere süslü sözler söylemek.

edebiyatça

* Edebiyata uygun, edebiyata benzer.

edebiyatçı

* Edebiyatla uğraşan kimse.

* Edebiyat dersi okutan öğretmen.

edebiyatçılık

* Edebiyatla uğraşma işi.

edebiyatsever

* Edebiyata tutkun.

edememe

* Edememek durumu.

edememek

* Rahat olamamak; kendinde bir eksiklik duymak; geçinememek.

edep

* Toplum töresine uygun davranma, incelik.

edep etmek

* utanmak, sıkılmak.

edep yahu!

* açık saçık söz söyleyenlere karşı "utan!", "edebini takın" anlamında kullanılan söz.

edep yeri

* İnsanlarda üreme organlarının bulunduğu yer, ut yeri.

edepleniş

* Edeplenmek işi veya biçimi.

edeplenme

* Edeplenmek işi veya durumu.

edeplenmek

* Uslanmak, ince ve terbiyeli olmak.

edepli

* Uslu, ince, terbiyeli, müeddep, uygun.

edepli edepli

* Uslu olarak, uslu uslu.

edepsiz

* Utanılacak işleri hiç sıkılmadan yapan, utanmaz, sıkılmaz, terbiyesiz.

* Sakınılacak kötü (kimse), şirret.

edepsiz edepsiz

* Edepsize yakışır biçimde.

edepsizce

* Terbiyesizce, utanmadan.

edepsizleşme

* Edepsizleşmek işi.

edepsizleşmek

* Edepsizce davranışlarda bulunmak, terbiyesizleşmek.

edepsizlik

* Utanmazlık, sıkılmazlık, terbiyesizlik, şirretlik.

edeptir söylemesi

* affedersiniz, söylemesi ayıptır ama.

eder

* Fiyat, paha.

edevat

* Bir iş için gerekli olan malzemelerin, parçaların tümü.

Edi

* Birbiriyle iyi anlaşılan iki yaşlının baş başa kalışını anlatan Edi ile Būdū, Şakire Dudu sözünde geçer.

edi

* İş yapma veya yapılan iş.

edibane

* Terbiyeli, nazik.

* Edebiyatçıya yakışır biçimde.

edik

* Yumuşak ve renkli sahtiyandan yapılmış yarım konçlu lâpçın.

* Kısa çizme.

edilgen

* Sözde özneyle kullanılan veya öznesi dolaylı yolla belirtilen fiil, meçhul, pasif, etken karşıtı.

edilgen çatı

* Çoğu kez -(i)l- bazen de -(i)n- çatı ekleriyle kurulan fiil çatısı.

edilgen fiil

* Gerçek öznesi belli sayılmayan fiil. Türkçede bu fiil -(i)l, bazen de -(i)n- edilgen çatı ekleriyle kurulur: yaz-
ılmak, oku-n-mak, tanı-n-mak vb.

edilgenleşme

* Edilgenleşmek durumu.

edilgenleşmek

* Edilgen duruma gelmek.

edilgenleştirme

* Edilgenleştirmek işi.

edilgenleştirmek

* Edilgen duruma getirmek.

edilgenlik

* Edilgen olma durumu.

edilgenlik eki

* Fiillerin gerçek öznesini gizleyen yapım eki.

edilgi

* Dışarıdan gelip bir şeyde belli bir değişiklik yapan iş veya bu işin sonucu, infial.

edilgin

* Hareketi ve etkisi olmayan, pasif.

* Etkileri alıcı durumunda olan, munfail, pasif, etkin karşıtı.

* Olayların gidişini etkilemek ve denetlemek için kişinin hiçbir çaba göstermemesi durumu.

edilginlik

* Edilgin olma durumu.

edilme

* Edilmek işi veya durumu.

edilmek

* Etmek fiiline konu olmak, yapılmak.

edim

* Yapılmış, gerçekleşmiş iş,amel, fiil.

* İnsan bilinç ve faaliyetlerinin tek tek davranışları.

* Belirli bir iş durumuyla karşılaştığı zaman kişinin yapabildiği davranış.

* Alacaklının isteyebileceği ve borçlunun yapmak zorunda olduğu davranış, ivaz.

edimli

* Edimi olan.

edimsel

* Edim niteliğinde olan, gerçek olarak var olan, fiili, aktüel, gizli ve tasarlı karşıtı.

edinç

* Edinilen şey veya şeyler, müktesebat.

edinilme

* Edinilmek işi.

edinilmek

* Edinmek işi yapılmak.

edinim

* Kazanma, iktisap.

edinme

* Edinmek işi, kazanma, iktisap.

edinmek

* Kendini (bir şeye) sahip kılmak, kendine sağlamak, iktisap etmek.

edinti

* Edinilen, kazanılan şey.

edip

* Edebiyatla uğraşan, edebî eser veren kimse, yazar.

edisyön

* Basım.

editör

* Basıcı, yayımcı, naşır, tâbi.

editörlük

* Basıcılık, yayımcılık.

edna

* Çok aşağı, en alt düzeyde.

edvar

* Çağlar, devirler.

* Alaturka müzik kurallarını inceleyen eser.

edvar musikisi

* Alaturka klâsik müzik.

efe

* Yiğit, özellikle Batı Anadolu köy yiğidi, zeybek.

* Ağabey.

* Kabadayı.

efece

* Efe gibi, efeye yakışır (biçimde).

efekt

* Radyo ve televizyon yayımlarında, tiyatro oyunlarında veya film seslendirmelerinde, hareketleri izlemesi gereken seslerin tabîî kaynakların dışında, optik, mekanik, kimyasal yöntemlerle gerçekleştirilmesi.

efektif

* Banknot ve metal sikke.

efelek

* Lâbada.

efeleniş

* Efelenmek işi veya biçimi.

efelenme

* Efelenmek işi.

efelenmek

* Diklenmek, kafa tutmak.

efeleşme

* Efeleşmek işi.

efeleşmek

- * Efe durumuna gelmek.

efelik

- * Efe olma durumu.
- * Kabadayılık.

efelik etmek (veya yapmak)

- * kabadayılık etmek.

efemine

* Kadınlara benzeyen veya kadınsı davranışlar içinde görünen, davranış ve kılık kıyafet bakımından kadına özenen (erkek).

efendi

- * Eğitim görmüş kişi için özel adlardan sonra kullanılan unvan.
- * Günümüzde bey unvanından farklı olarak özel adlardan sonra kullanılan ikinci derecede bir unvan.
- * Buyruğu yürüten, sözü geçen kimse.
- * Koca.
- * Saygıdeğer, ince, çelebi.
- * (erkekler için) Seslenme sözü olarak kullanılır.

efendi efendi

- * Uslu uslu.

efendi gibi yaşamak

- * sıkıntısız, varlık içinde yaşamak.

efendibaba

- * Bazı ailelerde çocukların babaları, gelinlerin kayınpederleri için kullandıkları saygı sözü.

efendice

- * Efendi gibi, efendiye yaraşır (biçimde).

efendiden bir adam

- * terbiyeli, kibar ve ağırbaşlı kimse.

efendilik

- * Efendi olma durumu, efendiye yakışır davranış.

efendim

- * Bir sesleniş karşısında "buradayım" anlamında kullanılır.
- * Anlaşılmayan bir sözü tekrarlatmak veya karşısındakinin ne düşündüğünü sormak için söylenir.
- * Nezaket veya saygı için söze katılır.

efendim nerede, ben nerede?

- * "Ben ne diyorum siz ne diyorsunuz" anlamında kullanılır.

efendime söyleyeyim

- * söz söylerken gerekli kelimeyi bulamayan bir kimsenin kullandığı bir söz.

efil efil

- * Saç, giysi gibi hafif şeylerin rüzgârda dalgalanmasını belirtir, ifil ifil.

efil efil esmek

- * yazın rüzgâr yavaş yavaş, serin serin esmek.

efil efil etmek

- * rüzgârda dalgalanmak.

efkâr

- * Eski düşünceler, fikirler.
- * Tasa, kaygı.
- * Kamuoyu, efkârıumumiye.

efkâr basmak

- * tasalanmak, kaygılanmak.

efkâr dağıtmak

- * sıkıntıyı gidermek, üzüntüden uzaklaşmak.

efkâr etmek

- * efkârlanmak.

efkârıumumiye

- * Kamuoyu.

efkârlanış

- * Efkârlanmak işi veya biçimi.

efkârlanma

- * Efkârlanmak işi.

efkârlanmak

- * Tasalanmak, kaygılanmak, üzülmek.

efkârlı

- * Tasalanmış, tasalı, kaygılı.

eflâk

- * Gökler.

eflâke ser çekmek

- * çok yüksek olmak.

eflâtun

- * Açık mor renk.
- * Bu renkte olan.

eflâtunî

- * Eflâtun rengine olan.
- * Plâtonik.

efor

- * Zihince ve bedence ortaya konan çaba, emek.

efradını cami, ağyarını mani

- * ne eksik ne fazla; eksigi artığı olmayan.

efrat

- * Bireyler, fertler.
- * Erler, erat.

efriz

- * Bkz. friz.

efsane

- * Eski çağlardan beri söylenegelen, olağanüstü varlıkları, olayları konu edinen hayalî hikâye, söylence.
- * Gerçeğe dayanmayan, asılsız söz, hikâye vb.

efsaneleşme

- * Efsaneleşmek işi.

efsaneleşmek

* Efsane durumuna gelmek.

efsaneleştirilme

* Efsaneleştirilmek işi.

efsaneleştirilmek

* Efsane niteliği kazandırılmak.

efsaneleştirme

* Efsaneleştirmek işi.

efsaneleştirmek

* Efsane durumuna getirmek.

efsaneli

* Efsanesi olan.

efsanevî

* Efsanelerde geçen, kendisi için efsaneler düzülen veya efsaneyi andırır nitelikte olan (kimse, hayvan, yer).

efsun

* Büyü, sihir.

efsunkâr

* Büyülü, sihirli.

efsunlama

* Efsunlamak işi.

efsunlamak

* Büyülemek, büyü yapmak.

eften püften

* Baştan savma yapılmış, dayanıksız, derme çatma, çürük, değersiz (şey).

ege

* Bir çocuğu koruyan, işlerine bakan ve her türlü davranışında sorumlu kimse, veli, iye.

Egeli

* Türkiye'nin batısından, Ege bölgesinden olan (kimse).

egemen

* Yönetimini hiçbir kısıtlama veya denetime bağlı olmaksızın sürdüren, bağımlı olmayan, hükümlan, hâkim.

* Sözüünü geçiren, üstünlük kazanan.

egemenlik

* Egemen olma durumu.

* Milletın ve onun tüzel kişiliğı olan devletin yetkilerinin hepsi, hükümlanlık, hâkimiyet.

eglog

* Kısa kır manzumesi, çoban türküsü.

ego

* Ben.

egoist

* Bencil, hodbin.

egoistlik

* Bencil olma durumu.

egoizm

* Bencillik, hodbinlik.

egosantrik

* Egosantrizm yanlısı.

egosantrizm

* Dünyada bireyin benliğini merkez sayan felsefe görüşü, benîçincilik.

egotizm

* Benlikçilik.

egzama

* Birdenbire ortaya çıkarak gelişen kızartı, kaşınma, sulanma, kabuk bağlama gibi doku bozukluklarıyla belirginleşen bir deri hastalığı, mayasıl.

egzamalı

* Egzaması olan.

egzamamsı

* Egzamayı andıran.

egzersiz

* Alıştırma.

* İdman.

egzersiz yapmak

* alıştırma yapmak.

egzistansiyalist

* Varoluşçu.

egzistansiyalizm

* Varoluşçuluk.

egzogami

* Dış evlilik.

egzomorfizm

* Dış başkalaşım.

egzotik

* Uzak, yabancı ülkelerle ilgili, bu ülkelerden getirilmiş, yabancı.

egzotik çorba

* Ana malzemesi; deniz kırlangıcı, kaplumbağa vb. deniz ürünleri olan bir çorba türü.

egzotizm

* Bir eserde uzak, yabancı ülkelerle ilgili olayları, kişileri, yöresel görüşleri yansıtmaya, yabancılaşma.

egzoz

* İçten yanmalı motorlarda yanan akaryakıt gazı ve bu gazın boşaltılması.

* Bu gazın atılmasını sağlayan düzen.

* Susturucu.

egzoz gazı

* Egzozdan atılan gaz.

egzozcu

* İçten yanmalı motorlarda egzoz düzenini yapan veya onaran usta.

eğdiriş

* Eğdirmek işi veya biçimi.

eğdirme

* Eğdirmek işi.

eğdirmek

* Eğik duruma getirmek.

eğge

* Göğüs kafesini oluşturan, arkadan omurgaya, önden de göğüs kemiğine eklenen uzun, yassı ve eğri kemiklerden her biri, kaburga.

eğge

* Madenleri, tahtayı vb. yi yontmak, düzeltmek, perdahlamak için kullanılan, üzeri pürüklü, sert, ensiz, çelik araç.

eğeleme

* Eğelemek işi.

eğelemek

* Eğe ile düzleştirmek, aşındırmak.

-eğgen

* Bkz. -ağan / -eğen.

eğger

* Şart anlamını güçlendirmek için şartlı cümlelerin başına getirilir, şayet.

eğgiç

* Yemiş koparıırken dalları çekmeye veya kovandan bal almaya yarayan araç.

eğik

* Yatay bir çizgi veya düzlemlle açı oluşturacak biçimde olan, mail, meyil, şev.
* Bükülmüş.
* Dik veya paralel olmayan doğru.

eğik biçme

* Ekseni tabanına dikey olmayan biçme.

eğik çizgi

* Düz olmayan çizgi.

eğik düzlem

* Bir cismi yükseğe çıkarmak için gerekli gücü ayarlama da kullanılan eğik, düz yüzey.

eğik silindir

* Ekseni tabanına dikey olmayan silindir.

eğiklik

* Eğik olma durumu, eğim, yamukluk, meyil.

* Bir düzlem üzerinde hareket eden bir gök cismine ilişkin yörünge düzleminin, tutuluma bakış doğrultusuna dik düzleme veya belirtilmiş herhangi bir düzleme göre yaptığı açı.

eğilim

* Bir şeyi sevmeye, istemeye veya yapmaya içten yönelme, meyil, temayül.

* Para piyasalarında zamanla oluşan değişim, alım satım işlemleriyle ilgili iniş çıkış seyri.

eğilimli

* Eğilimi olan, istekli, meyyal, mail.

eğiliş

* Eğilmek işi veya biçimi.

eğilme

- * Eğilmek işi.
- * Bir doğrunun, bir başka doğruya (veya düzleme) göre eğik olması.
- * Yerin manyetik alanında bulunan serbest mıknatıslı bir iğnenin doğrultusu ile yatay düzlem arasındaki açı.

eğilmek

- * Belirli bir yönle açı oluşturacak bir durum almak, bir yöne doğru çarpılmak.
- * (insan) Bir işi yapmak için belini eğmek.
- * Başkasının baskısını veya egemenliğini benimsemek, kabul etmek.
- * (bir işi) Önemseyip ele almak.

eğim

- * Eğilmiş olma durumu.
- * Bir yüzeyin yatay düzleme doğru eğilmesi, eğiklik, meyil.

eğimli

- * Eğimi olan.
- * Bir şeyi yapmaya içten yönelmiş, meyyal.

eğimölçer

- * Bir yüzey, düzlem, yol veya cihazın yatay düzleme oranla eğimini ölçen araç, klinometre.

eğimsiz

- * Eğimi olmayan.

eğin

- * Arka, sırt.
- * Beden, vücut.
- * Boy bos, endam.

eğinik

- * Eğilmiş olan, mail.
- * Bir şeyi sevmiş, istemiş veya yapmaya içten yönelmiş olan.

eğınme

- * Eğınmek durumu.

eğınmek

- * Bir şeyi sevmeye, istemeye veya yapmaya içten yönelmek, meyletmek.

eğinti

- * Egelenen bir şeyden dökülen ince toz.

eğır

- * Arıların çıkardığı bir tür salgı.

eğır kökü

- * Dere ve durgun su kenarlarında yetişen, 50-125 cm yüksekliğinde, çok yıllık ve otsu bir bitki (Acorus calamus).

eğır mumu

- * Kışın arıların kovan deliklerine sıvadıkları madde.

eğırme

- * Eğirmek işi.

eğirmek

- * Yün, pamuk gibi şeyleri iğ ile büküp iplik durumuna getirmek.

eğırmen

- * İplik eğirmeye yarar araç, kirmen.

eğirtme

* Eğirtmek işi.

eğirtmek

* Eğirmek işi yaptırmak.

eğış

* Eğmek işi veya biçimi.

eğitbilim

* Bkz. eğitim bilimi.

eğitici

* Eğitimi sağlayan, eğitmeye elverişli veya eğiten değerleri bulunan.

* Genellikle çocuk eğitimi ile uğraşan kimse, mürebbi.

eğiticilik

* Eğitici olma durumu veya eğiticinin işi.

eğitilme

* Eğitilmek işi.

eğitilmek

* Eğitmek işine konu olmak.

eğitim

* Belli bir bilim dalı veya sanat kolunda yetiştirme, geliştirme ve eğitme işi.

* Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme, terbiye.

* Eğitim bilimi.

eğitim bilimi

* Öğretim ve eğitimi kurallara bağlayan bilim kolu, pedagoji.

* Öğretmenlik sanatı, uygulaması veya mesleği için gerekli bilgi ve becerileri kazandıran bilim dalı, pedagoji.

eğitim dönemi

* Herhangi bir konuda bilgi ve becerileri geliştirmek için ayrılan süre.

eğitim enstitüsü

* Orta dereceli okullara öğretmen yetiştirmek için kurulmuş yüksek okul.

eğitim fakültesi

* İlk ve orta öğretim okullarına öğretmen yetiştirmek için kurulmuş dört yıllık yüksek öğrenim kurumu.

eğitim programı

* Eğitimi düzenleyen ve yönlendiren sistem.

eğitimci

* Eğitim işiyle uğraşan (kimse), terbiyeci, pedagog.

eğitimcilik

* Eğitimci olma durumu eğitme işi veya eğitimcinin görevi.

eğitilmiş

* Eğitim görmüş, eğitilmiş.

eğitimsel

* Eğitimle ilgili, terbiyevî.

eğitimsiz

* Eğitim görmemiş, eğitilmemiş.

eğitme

* Eğitmek işi, terbiye etme.

eğitmek

* Birinin akla uygun, fiziksel ve moral gelişmesi üzerine etki yaparak çeşitli davranış yatkınlıkları, bilgi ve görgü aşılayarak, önceden tespit edilmiş amaçlara göre onun belirli bir yönde gelişmesini sağlamak, terbiye etmek.
* (hayvan için) İstenilen davranışları yapabilecek biçimde yetiştirmek.

eğitmen

* Eğitim işiyle uğraşan kimse.
* Kurs görerek köyde öğretmenlik yapan kimse, köy öğretmeni.

eğitmenlik

* Eğitmenin işi.

eğitsel

* Eğitimle ilgili, terbiyevî.

eğitsellik

* Eğitsel olma durumu.

eğlek

* Sürünün yazın öğle sıcağında dinlendiği gölgelik.
* Yolcuların geceyi geçirdikleri yer, han, konak.

eğleme

* Eğlemek işi.

eğlemek

* Oyalamak, durdurmak.
* Avutmak.

eğlence

* Eğlenmek işi.
* Neşeli ve hoşça vakit geçirten şey.
* Neşeli ve hoşça vakit geçirilen toplantı.

eğlenceli

* Eğlendiren, hoşça giden.

eğlencelik

* Oyalanmak için yenilen şekerleme, kavrulmuş badem, fıstık kabak çekirdeği gibi şeyler.

eğlencesiz

* Eğlencesi olmayan.

eğlendirir

* Gülmece, mizah.

eğlendirici

* Eğlendirme niteliği olan, eğlendiren.

eğlendiriş

* Eğlendirmek işi veya biçimi.

eğlendirme

* Eğlendirmek işi.

eğlendirmek

* Eğlenmesini sağlamak, eğlenmesine yol açmak.

eğlenilme

* Eğlenilmek işi.

eğlenilmek

* Eğlenmek işi yapılmak.

eğleniş

* Eğlenmek işi.

eğlenme

* Eğlenmek işi.

* Neşeli, hoşça vakit geçirme.

* Alay etme.

* Oyalanma.

eğlenmek

* Neşeli, hoşça vakit geçirmek.

* Bir kimsenin herhangi bir kusuru veya zayıf noktası ile alay etmek.

* Bir yerde durmak, beklemek, tevakkuf etmek.

* Oyalanmak.

eğlenti

* Neşeli ve hoşça vakit geçirilen toplantı.

eğleşme

* Eğleşmek, oyalanmak işi, tevakkuf.

eğleşmek

* Oyalanmak, eğlenmek, tevakkuf etmek.

* Bir yerde oturmak, yaşamak, ikamet etmek.

eğme

* Eğmek işi.

eğmeç

* Kavis.

eğmeçli

* Eğmeci olan, kavisli, mukavves.

eğmek

* Düz olan bir şeyi eğik duruma getirmek.

* Sert bir cismi bükme.

Eğmür

* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

eğrelti

* Eğrelti otu.

eğrelti otu

* Eğrelti otugillerden, kumlu yerlerde yetişen, 150 cm kadar yükselebilen, tıpta bağırsak kurtlarını düşürmek için kullanılan çok yıllık ve otsu bir bitki (Driopteris filix-mas).

eğrelti otugiller

* Damarlı çiçeksizlerden, örneği eğrelti otu olan bir bitki topluluğu.

eğreti

* Belirli bir süre sonra kaldırılacak olan, geçici, iğreti, muvakkat.

* Takma.

* İyi yerleşmemiş, yerini bulmamış, belli belirsiz.

* Uyumsuz, yakışmamış.

* Üstünkörü, ciddiye almadan.

eğreti almak

* ödünç almak.

eğreti ata binen tez iner

* ödünç alınmış araçlarla girilen işler çok kez yürütülemez.

eğreti kuyruk tez kopar

* temeli olmayan işlere güvenilmez.

eğreti oturmak

* bir yerde çok kısa süre oturmak, ilişmek.

eğreti vermek

* ödünç vermek.

eğretileme

* İstiare, iğretileme.

eğretilik

* Eğreti olma durumu, iğritilik.

eğretiye almak

* bir yapının alt bölümünü onarmak için üstünü destekler üzerinde durdurmak.

eğrez

* Eğirdir Gölünde yaşayan bir balık.

eğri

* Doğru, düz olmayan, bir noktasında yön değiştiren, çarpık, iğri.

* Yay gibi kavislenmiş, eğmeçli, mukavves.

* Yatay veya düşey olmayan, bütünüyle bir yana eğilmiş bulunan, eğik, mail.

* Yankış.

* Bir olayın şiddetindeki azalış ve çoğalışları gösteren çizgi.

* Doğru olmayan (çizgi, yüzey), münhani.

eğri bakmak (veya eğri gözle bakmak)

* kötü düşünce ile bakmak.

eğri büğrü

* Yer yer eğrilmiş ve bükülmüş olan, çarpık çurpuk.

eğri çehre

* Asık yüz.

eğri gemi doğru sefer

* kullanılan araç yetersiz ama yapılan iş isteğe uygun.

eğri oturup doğru konuşalım

* birisine karşı tutumumuz ne olursa olsun doğruyu söylemeliyiz.

eğri söz

* Kötüleme sözü.

eğri yüz

* Aksi, sert (surat).

eğrice

* Az eğri olan.

eğrice

* Sığır sineği, büvelek.

eğrice

* Butların topak etlerinden yapılan pastırma.

eğrili

* Eğrisi olan.

eğrilik

* Eğri olma durumu.

eğrilış

* Eğrilmek işi veya biçimi.

eğrilme

* Eğrilmek işi.

eğrilmek

* Eğri duruma gelmek, iğrilmek.

eğriltme

* Eğriltmek işi.

eğriltmek

* Eğri duruma getirmek.

eğrim

* Burgaç.

* Eğri, dalgalı.

eğrim eğrim

* Eğri eğri, dalga dalga, eğriler çizerek.

eğrisi doğrusuna gelmek

* olmayacak gibi görünen bir iş, bir girişim, rastlantı sonucu olumlu bitmek.

eğritme

* Eğritmek işi.

eğritmek

* Eğriltmek, iğritmek.

eğriye eğri doğruya doğru

* gerçek neyse aynen belirtilmelidir.

eğsi

* Ucu yanmış odun, köseği.

eh

* Olur, peki veya fena değil anlamında kullanılır.

* Bezginlik anlatır.

ehem

* Çok önemli.

ehemmiyet

* Önem.

ehemmiyet vermek

* önem vermek.

ehemmiyetli

* Önemli, mühim.

ehemmiyetsiz

* Önemsiz.

ehil

* Topluluk, cemaat.
* Bir işte yetkili olan, bir işi yapan, yeterli, erbap.
* Karı kocadan her biri, eş.
* Sahip.

ehil olmak

* ustalaşmak, uzman olmak.

ehli

* Evcil.

ehlibeyt

* Hz. Muhammed'in kızı, damadı ve torunlarından oluşan ailesine verilen ad.

ehlidil

* Gönül eri, kalender, rint.

ehlihibre

* Bilirkişi.

ehlikeyf

* Rahatna düşkün, keyif sahibi.

ehlileşme

* Evcilleşme.

ehlileşmek

* Evcilleşmek.

ehlileştirilme

* Evcilleştirilme.

ehlileştirilmek

* Evcilleştirilmek.

ehlileştirme

* Evcilleştirme.

ehlileştirmek

* Evcilleştirmek.

ehlisalip

* Haçlılar.

ehlisünnet

* Hz. Muhammed'in sünnetini yerine getirenler.

ehlivukuf

* Bilirkişi.

ehliyet

* Üstat, uzluk.
* Sürücü belgesi.

ehliyetli

* Yeterlikli, yeterli, kifayetli.

* Ehliyeti olan.

ehliyetname

* Ehliyet, yeterlik belgesi, sürücü belgesi.

ehliyetsiz

* Yetersiz.

* Ehliyeti olmayan.

ehliyetsizlik

* Ehliyetsiz olma durumu, yetersizlik.

ehlizevk

* Güzel veya çirkin hükmünü verdiren duyguya sahip, zevki olan (kimse).

ehram

* Mısır firavunlarının piramit biçimindeki mezarlarına verilen ad.

* Piramit.

ehven

* Daha az kötü, yeğ, zararsız.

* Bkz. ucuz.

ehven kurtulmak

* ucuz kurtulmak.

ehvenişer

* Birkaç kötünden en az kötü olanı, kötünün iyisi.

ehveniyet

* Ehven olma durumu.

einstenyum

* Atom sayısı 99 olan, uranyumun sürekli ısınmasıyla veya termonükleer tepkimeler sırasında oluşan yapay element. Kısaltması E.

ejder

* Türlü biçimlerde tasarlanan korkunç bir masal canavarı, ejderha, dragon.

* Büyük yılan.

ejder (ejderha) gibi

* iri yapılı ve korkunç görünümlü.

ejderha

* Bkz. ejder.

ejektör

* Fıskırtıcı.

ek

* Bir şeyin eksikliğini tamamlamak için ona katılan parça.

* Bir gazete veya derginin günlük yayımından ayrı ve ücretsiz olarak verdiği parça, ilâve.

* Sonradan katılan, dikilen, yapıştırılan parçanın belli olan yeri.

* İki borunun birbirine birleştirildiği yer.

* Eklenmiş, katılmış.

* Kelime türetmek veya kelimenin görevini belirtmek için kullanılan şekil verici ses veya sesler, lâhika.

-ek

* Bkz. -ak / -ek.

ek bent olmak

* şaşırıp ne diyeceğini bilememek.

ek bileziği

* İki boruyu birbirine eklemekte kullanılan bağlantı parçası, manşon.

ek bütçe

* Yıllık bütçeye sonradan eklenen bütçe.

ek ders

* Haftalık mecburî ders yükünün dışında kalan ders.

ek cylem

* Ek fiil.

ek fiil

* İsim, sıfat, zamir gibi isim soyundan kelimelerin yüklem görevinde kullanılmasını sağlayan yardımcı fiil. Bu fiilin geniş zamanı, şahıs ekleriyle çekilir: çalışkan-ım, çalışkan-sın, çalışkan(-dır) çalışkan-ız, çalışkanlar(lar-dır). Bu fiilin belirli, belirsiz geçmiş zamanlarıyla şartının çekiminde ek fiil gerektiğinde kullanılabilir: güzeldi (<güzel i-di), yorgunmuş (<yorgun i-miş), iyiye (< iyi i-se) vb.

ek görev

* Devlet dairelerinde bir kimsenin asıl işiyle birlikte yürüttüğü ikinci iş.

ek kök

* Sapın yanlarından çıkan ince kök.

ek oylum

* Camilerde yarım kubbelerin iki veya üç yanında küçük yarım kubbelerle yapılan oylum eklemeleri.

ek ödenek

* Aylık ücretlere ek olarak verilen prim veya ikramiye.

ek tahsisat

* Ek ödenek.

ekâbir

* (makamca) Büyükler, devlet büyükleri, ileri gelenler.

* Kendini beğenmiş kimseler için kullanılır.

ekalliyet

* Azınlık.

ekarte

* Saf dışı etmek, konu dışında tutmak anlamındaki ekarte etmek sözünde geçer.

eke

* Büyük, yetişkin, yaşlı, kart.

* Yaşı küçük olduğu hâlde sözleri ve davranışları büyükmüş gibi olan çocuk.

ekecek

* Tohum.

ekenek

* Ekilen yer, mezraa.

ekici

* Herhangi bir tarım ürününü üreten, tanımla uğraşan (çiftçi).

ekili

* Ekilmiş olan, mezru.

ekilme

* Ekilmek işi.

ekilmek

* Ekmek işi yapılmak.

ekim

* Ekmek işi.

* Yılın 31 gün süren 10. ayı, teşrinievvel.

ekin

* Tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncaya kadar aldığı duruma verilen ad.

* Kültür, hars.

ekin biti

* Bkz. buğday biti.

ekin iti

* Başını dik tutup herkese yüksekten bakan kimse.

ekin kargası

* Tüyleri parlak, kara ve erguvanî parıltılı bir tür karga (Corvus frugilefus).

ekinci

* Ekin ekip biçmekle uğraşan kimse, çiftçi.

ekincilik

* Ekin ekip biçme işi, tarım.

ekini belli etmemek

* eksik, bozuk, yanlış, kusurlu bir işi sağlam, doğru ve doğal imiş gibi gösterme becerisini kanıtlamak.

ekinlik

* Ekin ekilmiş yer.

ekinokok

* Et oburların gelişmiş dönemlerinde bağırsaklarında yaşayan tenya türü.

ekinoks

* Gün gece eşitliği.

ekinti

* Ekilen şey.

ekip

* Takım, grup, kol.

* İşçilerin oluşturduğu takım.

ekip biçmek

* tarım yapmak.

ekipman

* Bir kuruluş veya işletmeye gerekli olan eşya.

-ekle-

* Bkz. -akla- / -ekle-.

eklektik

* Seçmecilik yanlısı, seçmeci.

eklektizm

* Seçmecilik.

eklem

* Vücut kemiklerinin uç uca veya kenar kenara gelip birleştiği yer, mafsâl.

eklem bacaklılar

* Birbirine eklenmiş halkalardan oluşan böcekler, örümcekler, kabuklular ve çok ayaklılar gibi bölümlere ayrılan hayvan sınıfı.

ekleme

- * Eklemek işi.
- * Eklenmiş.

ekleme dişi

- * Bkz. duvar dişi.

eklemek

- * Bir şeyi eklemek, ulamak, ilâve etmek.
- * Bir şeyi ek olarak kullanmak.

eklemeli

- * Bitişken.

eklemleme

- * Eklemlemek işi.

eklemlemek

- * Eklemle birleştirmek.

eklemlenme

- * Eklemlemek işi.

eklemlemek

- * Eklemle birleşmek.

eklemli

- * Eklemi olan.

eklemliiler

- * Eklem bacaklılar.

eklemsiz

- * Eklemi olmayan.

eklemsizler

- * Kolsu ayaklılardan, kavkı çenetleri arasında eklem olmayan bir sınıf.

eklenme

- * Eklenmek işi.

eklenmek

- * Eklemek işi yapılmak.
- * Ekle tamamlanmak.

eklenti

- * Bir şeye eklenmiş olan, ek durumunda bulunan parça, aksesuar.

eklentiler

- * Herhangi bir yapıya göre ayrı bir işlevi bulunan bölümler veya yapılar, müstemilât.

ekler

- * İçi krema ile doldurulmuş bir pasta türü.

eklesil

- * Üniversitelerde öğrencilerin ders seçme veya bırakma işlemi.

ekleşme

* Ekleşmek işi.

ekleşmek

* Ek durumuna gelmek.

ekleştirme

* Ekleştirmek işi.

ekleştirmek

* Vurmak, aşk etmek.

ekletme

* Ekletmek işi.

ekletmek

* Eklemek işini yaptırmak.

ekli

* Eklenmiş olan, eki olan.

ekli püklü

* Ekli, yamalı ve düzensiz.

ekme

* Ekmek işi.

ekmeden biçilmez

* emek vermeden beklenen bir sonuca erişilmez.

ekmediği yerden biter

* umulmayan ve istenilmeyen yerde karşılaşılan kimseler için kullanılır.

ekmeğinden etmek

* işinden çıkarmak, işinden atmak.

ekmeğinden olmak

* geçimini sağlayan işinden mecburî olarak ayrılmak.

ekmeğine göz koymak (veya dikmek)

* birinin geçimini sağlayan işi elinden almaya çalışmak.

ekmeğine yağ sürmek

* istenmediği hâlde birinin işine yarayacak biçimde davranmak.

ekmeğini çıkarmak

* çalıştığı işten geçimini karşılayacak kadar kazanç sağlamak.

ekmeğini kana doğramak

* büyük bir sıkıntı ve üzüntüye katlanmak.

ekmeğini kazanmak

* geçimini sağlamak.

ekmeğini taştan çıkarmak

* geçimini sağlamakta çok becerikli olmak.

ekmeğini yemek

* birisinin işinde çalışarak kendi geçimini sağlamak.

* geçim yönünden birisinin yardımından yararlanmak.

ekmeğiyle oynamak

- * birinin geçim kaynağını tehlikeye dşşşrmek.

ekmek

- * Bir bitkiyi şretmek için toprağa tohum atmak veya gşmmek.
- * Toprağı ekip biçmek için kullanmak.
- * Serpmek.
- * Bir şeyin başlamasına yol açacak sebepleri hazırlamak.
- * Birini uydurma bir sebeple bırakıp gitmek, savuşmak, atlatmak.
- * (para için) Boşuna harcamak, ziyan etmek.
- * Yanşta geçmek.

ekmek

- * Çeşitli tahıl unundan yapılmış hamurun fırında, saçta veya tandırda pişirilmesiyle yapılan yiyecek.
- * İnsanı geçindirecek iş, kazanç.
- * Yemek, aş.

ekmek ağacı

- * Dutgillerden, sıcak şlkelerde yetişen, meyvesi beyaz etli ve biraz unlu, besleyici bir bitki (Artocarpus incisa).

ekmek aslanın ağzında

- * geçim sağlayacak bir iş bulmak ve para kazanmak kolay değildir.

ekmek ayvası

- * Gevrek ve sulu bir tőr ayva.

ekmek arpşın

- * karşısındakini inandırmak için edilen yemin.

ekmek dolması

- * Soğan, maydanoz ve baharat karşımının ii boşaltılmış somun ekmeğe doldurulması ve pişirilmesi yoluyla hazırlanan bir yemek tőrü.

ekmek düşmanı

- * Bir ailede geçimin sağlanması katılmayan tüketicisi durumdaki kişiler.

ekmek elden, su gşlden

- * kendisi çalışmayıp başkasının kazancıyla geçinme durumu.

ekmek kadayıfı

- * Yuvarlak küçük pide biçiminde yapıp kurutulduktan sonra yumurtaya bulanıp yağda kızartılan bir tőr kadayıfa, ateş üzerinde koyu şeker şerbeti içirilerek hazırlanan tatlı.

ekmek kapısı

- * Geçim sağlayan iş yeri.

ekmek kavgası

- * Geçim sağlamak için çalışıp uğraşma, geçim savaşı.

ekmek kaygısı

- * Geçim sağlamak çabası.

ekmek kşfş

- * Doğal olarak ekmek, peynir ve benzeri besinler üzerinde gelişen asklı mantar (Penicillium crustaceum).

ekmek mayası

- * Ekmek yapımında hamurun mayalanmasını sağlayan madde.

ekmek şpmek

- * yeminin gşcşnş artırmak için ekmeği şpşp başa gştşrmek.

ekmek parası

- * Geçimi sağlayan para veya kazanç.

ekmek tahtası

- * Ekmeklik hamurun fırına sürülmek üzere hazırlandığı ve üzerine konulduğu uzun tahta.

ekmek tatlısı

- * Ekmekten yapılan tatlı.

ekmek ufağı

- * Ekmek kırıntısı.

ekmekçi

- * Ekmek yapan veya satan kimse.
- * Ekmek satılan dükkân.

ekmekçilik

- * Ekmek yapma veya satma işi.

ekmeklik

- * Ekmek yapmaya yarayan veya ayrılan.
- * İçine ekmek konulan kap.
- * Oyunda hep yenilerek kendisinden para kazanılan kimse.

ekmeksiz

- * Ekmegi olmayan.
- * Yiyecegi olmayan.
- * Ekmek olmadan.

ekol

- * Okul.

ekolâli

- * Bkz. yankıca.

ekoloji

- * Çevre bilimi.

ekolojik

- * Çevre bilimsel.

ekolojik ortam

- * Canlıların aralarındaki bağlantıların, ilişkilerin kurulduğu yer, çevre.

ekolojist

- * Çevre bilimci.

ekonometri

- * Ekonomik olayların açıklanmasında çok sayıda değişkeni göz önüne alarak ve karşılıklı bağıntılar kurarak, teorik çalışmaların deneylerle doğrulanmasını sağlayan matematiksel yöntem.

ekonomi

- * İnsanların yaşayabilmek için üretme ve ürettiklerini bölüşme biçimlerinin ve bu faaliyetlerden doğan ilişkilerin bütünü, iktisat.
- * Bu ilişkileri inceleyen bilim dalı, iktisat.
- * Aşırı harcamalardan sakınma, iktisat.

ekonomi coğrafya

- * Ekonomik olayların yeryüzünde, bir ülkede veya bir bölgede dağılışıını inceleyen coğrafya kolu.

ekonomi politik

* İnsan toplumlarında maddî refahın dağıtımını ve insanlar arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişimini konu alan bilim dalı.

ekonomi yapmak

* tutumlu davranmak.

ekonomik

* Ekonomi ile ilgili olan, iktisadî.

* Az masraflı, kazançlı, hesaplı, iktisadî.

ekonomik ambargo

* Bir ülkeyi cezalandırmak amacıyla ekonomik alanda yaptırım uygulama.

ekonomik davranmak

* tutumlu davranmak.

ekonomist

* Ekonomi uzmanı, iktisatçı.

ekonomizm

* Her şeyin ekonomik sebeplerle belirlendiği ve işçi sınıfı mücadelesinin yalnızca ekonomik bir mücadele olduğunu ileri süren düşünce akımı.

ekopraksi

* Başkasının yaptığı hareket ve davranışları anlamsız olarak tekrarlama, yansıma.

ekose

* Çeşitli renklerde kareli olan (kumaş).

ekran

* Üzerine bir cismin ışık yoluyla görüntüsü düşürülen, saydam olmayan düz yüzey, görüntülük.

* Beyaz perde, görüntülük.

* Televizyon camı, görüntülük.

eksantrik

* Dış merkezli, merkez dışı (olan).

* Ayrıksı.

eksantrik mili

* Makine parçalarının çalışmasını yöneten bir tür yuvarlak mil.

ekselâns

* Bakan ve elçiden başlayarak cumhurbaşkanlığına kadar yükselen, yüksek makam sahibi yabancılara verilen şeref unvanı.

* Bu unvanı taşıyan kimse.

eksen

* Bir cismi iki eşit parçaya bölen çizgi, mihver.

* Üzerinde bir pozitif yön var sayılan sonsuz doğru.

* Araba dingili.

eksen oyuncu

* Oyun kurucu.

eksen ülke

* (bir topluluğu veya paktı) Kurucu veya yönlendirici ülke.

ekser

* Büyük çivi, enser.

ekseri

* En çok, en çoğu, çoğu kez.

ekseriya

* Çoğunlukla, çokluk, çoğu kez.

ekseriyet

* Çoğunluk, çokluk.

ekseriyetle

* Genellikle, çoğunlukla, çoklukla.

eksi

* Çıkarma işleminde " - " işaretinin adı, nakıs.

* Sıfırdan küçük, önünde eksi işareti bulunan (sayı), negatif, nakıs, artı karşıtı.

eksi sayı

* Sıfırdan küçük sayı, negatif sayı.

eksi uç

* Elektrikli ayırıştırma sıvıya batılıp akımın geçmesini sağlayan metal uçlardan eksi yüklü olanı, katot.

* Elektrikle yapılan temizleme, parlatma vb. işlemlerde yer alan eksi yüklü elektrot.

eksibe

* Kum yığını, kumul.

eksik

* Gerekli duyulan, ihtiyaç duyulan (şey), noksan.

* Bir bölümü olmayan, natamam.

* Mükemmel olmayan, kusurlu, mualllel, sakat.

* Az.

eksik artık

* Biraz eksik veya fazla olabilir anlamında kullanılır.

eksik çıkmak

* tartı veya ölçünün tam olmadığı görülmek.

eksik doğmak

* vaktinden önce veya organları gelişmeden doğmak.

eksik etmek

* Kadın.

eksik etmemek

* her zaman bulundurmamak, sürdürmemek.

eksik gedik

* Ufak tefek ihtiyaçlar.

eksik gedik kapamak

* gerekli olan ufak tefek ihtiyaçları karşılamak.

eksik gelmek

* yetişmemek, yetmemek.

eksik olma

* "var ol, sağ ol" gibi hoşnutluk anlatır.

eksik olmamak

* her vakit ve her fırsatta bulunmak.

eksik olmasın

* "sağ olsun, var olsun" anlamında birine karşı hoşnutluk bildirir.

eksik olsun

- * "gereği yok" anlamında kullanılır.
- * ölsün!.

eksiklenme

- * Eksiklenmek işi veya durumu.

eksiklenmek

- * Eksiği bulunmak.

eksikli

- * Kendisine bir şey gerekli olan, muhtaç.
- * Kadın.

eksiklik

- * Eksik olma durumu, eksik olan miktar, noksan, nakısa, fıkdan.

eksiksiz

- * Eksiği olmayan, tam, tamam.
- * İyi, namuslu, temiz.

eksilen

- * Çıkarma işlemindeki ilk sayı.

eksiliş

- * Eksilme işi.

eksilme

- * Eksilmek işi, tenakus.

eksilmek

- * Azalmak, az duruma gelmek.
- * Bulunmak, var olmak, rastlanmak.

eksiltılme

- * Eksiltilmek işi.

eksiltilmek

- * Eksiltilmek işine veya durumuna konu olmak.

eksiltme

- * Eksiltmek işi.
- * Bir işin kimin tarafından daha ucuz yapılacağıın anlaşılması için istekliler arasında açılan fiyat kırma işi, münakaşa, ihale.

eksiltmek

- * Eksik duruma getirmek, sayısını azaltmak.

eksiltmeye çıkarılmak

- * bir iş, istekliler arasında en uygun olana bırakılmak için hazırlanıp sunulmak, ihaleye çıkarılmak.

eksin

- * Anyon.

ekskavatör

- * Kazı makinesi kazaratar, kazmaç.

eksper

- * Bilirkişi, uzman.

eksperimantalizm

* Deneyselcilik.

eksperlik

* Bilirkişinin görevi, uzmanlık.

ekspertiz

* Ekspertlerce yapılan inceleme, keşif, muayene.

ekspertiz raporu

* Ekspertler tarafından yapılan inceleme sonunda hazırlanan rapor.

ekspoze

* Bir yere sunulan bildiri özeti.

ekspozisyon

* Sergi.

ekspres

* Yalnız büyük duraklarda duran, büyük iskelelere uğrayan ve çok hızlı giden tren, uçak veya gemi.

* İvedilikle, çabuk yapılan (şey).

* (posta ile yollanan, hızla yerine gitmesi istenilen şeyler için) Özel ulak.

ekspres yol

* Taşıtların hızlarını kesmeden gidebileceği genişlikte, gidiş ve geliş yönleri bölünmüş yol.

ekspresyonist

* Dışa vurumcu.

ekspresyonizm

* Dışa vurumculuk.

ekstra

* En iyi, üstün nitelikli (tür).

* Fazladan, alışılan ve gerekenden başka.

ekstrafor

* Giysilerin etek, kol, yaka parçalarına, perdelerin ucuna geçirilen seyrek dokunmuş keten şerit.

ekstrasistol

* Kalp ve damarlarda normal iki kasılma arasında oluşan fazladan kasılma.

ekstre

* Hesap özeti veya dökümü.

* Öz, hülâsa.

ekstrem

* En uç, en son.

* Aşırı, müfrit.

ekşi

* Sirke veya limon tadında olan.

* Bu tadı veren şey.

ekşi elma

* Sert, sulu ve şeker oranı düşük bir tür elma.

ekşi kiraz

* Vişne.

ekşi limon

* Ekşiliği fazla olan ham limon.

ekşi maya

* Bir önceki ekşi veya mayalı hamurdan alınıp bir süre fermente edildikten sonra yeni yapılmış bir hamuru mayalamak amacıyla kullanılan maya.

ekşi surat

* Kuskünlük veya hoşnutsuzluk anlatan yüz.

ekşi yonca

* Ekşi yoncagillerden, çok yıllık otsu bitki (Oxalis acetosella).

ekşi yoncagiller

* İki çeneklilerden yapraklarında kuzukulağı asidi bulunan bir bitki familyası.

ekşi yüz

* Ekşi surat.

ekşikulak

* Kuzukulağı.

ekşili

* İçinde ekşisi bulunan.

ekşili çorba

* Nohut, dövme, kırmızı mercimek, patlıcan, sumak ekşisi, sarmsak, yağ ve baharat kullanılarak hazırlanan bir çorba türü.

ekşilik

* Ekşi olma durumu veya ekşi tat.

ekşime

* Ekşimek işi.

ekşimek

* Ekşi duruma gelmek.
* Mayalanmak.
* Utanmak, mahcup olmak.
* Sırnaşmak, ısrar etmek.
* Surat asmak.

ekşimik

* Yağı alınmış süttten yapılan peynir, kesmik, çökelek.

ekşimsi

* Tadı ekşiye çalan.
* Buruk.

ekşimtırak

* Az ekşi.

ekşitilme

* Ekşitilmek işi.

ekşitilmek

* Ekşitmek işi yapılmak.

ekşitme

* Ekşitmek işi.

ekşitmek

* Ekşimesine yol açmak.

ekti

- * Her yiyeceği canı çeken.
- * Başkalarının sırtından geçinen, asalak, tufeyli.
- * Anası ölüp başka bir koyuna alıştırılan veya elle beslenen koyun.
- * Arsız, yüzsüz, görgüsüz.
- * Cimri, pinti, görmemiş.
- * Anası ve babası olmayan veya atılmış, bırakılmış çocuk.

ekti püktüler

- * Bir eve dadanan asalak kimseler.

ektilik

- * Ekti olma durumu.

ektirme

- * Ektirmek işi.

ektirmek

- * Ekmek işini yaptırmak.

ektoderm

- * Bkz. dış deri.

ekü

- * Ortak pazar ülkelerince kabul edilen para birimi.

ekvator

- * Yer yuvarının eksenine dik olarak geçtiği ve yer yuvarını iki eşit parçaya böldüğü var sayılan en büyük çember, eşlek.

ekvatorial

- * Ekvatorla ilgili eşleksen.
- * Yıldızların açılım ve yükselimini ölçmekte kullanılan dürbün.

ekzotermik

- * Isı veren.

el

- * Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü.
- * Aracı, vasıta.
- * (yıelik ekleriyle veya bazı deyimlerde) Sahiplik, mülkiyet.
- * Kez, defa.
- * İşkambil oyunlarında kâğıt atma sırası.
- * Yönetim, baskı, etki.
- * Bazı nesne ve araçların tutmaya yarayan bölümü.
- * Elle yapılan.

el

- * Yabancı, yakınların dışında kalan kimse.
- * Ülke, yurt, il.
- * Halk, ahali.
- * Oba, aşiret.

-el

- * Bkz. -al / -el.

el açmak

- * dilenmek.
- * başkasının yardımını isteyecek durumda olmak.
- * Bkz. kâğıt açmak.

el adamı

- * Yabancı kimse.

el âlem

* Herkes, el gün, yabancılar.

el alışkanlığı

* Bir iş veya hareketin birçok kez yapılması ile kazanılan özellik, ustalık, maharet.

el almak

* tarikatlarda bir mürit, müşidinden, başkalarına yol gösterme iznini almak.

* bir sanatı yapmak için ustanın iznini almak.

* kâğıt oyunlarında karşı tarafın oynadığı kâğıdın daha önemlisini oynayarak üstünlük sağlamak.

el altında

* kolayca alınabilecek yerde, hazırda.

el altından

* gizlice.

el arabası

* Elle sürülen, taş, toprak gibi şeyleri taşımaya yarayan, tek tekerlekli ve iki kollu küçük araba.

el arı düşman gayreti

* dosta düşmana karşı küçük düşmemek için.

el atmak

* birisinin işine karışmak, müdahale etmek.

* bir işe girişmek, teşebbüs etmek.

el ayak (veya el etek) çekilmek

* ortalıkta hiç kimse kalmamak, ıssızlaşıp sessizleşmek.

el ayası

* Elin, bilekle parmaklar arasındaki iç bölümü.

el bağlamak

* saygı için ellerini göbeğinin üstüne kavuşturup durmak.

* namaza durmak.

el basmak

* kutsal bir şey üzerine el koyarak yemin etmek.

el bebek gül bebek

* nazlı, şımarık.

el beğenmezse yer beğensin

* beğenilmeyen bir kimse olmaktansa ölmek daha iyidir.

el bende!

* tekrarlanan oyunda başlama sırası veya hakkı bende.

el bezi

* Kurulama ve temizleme işlerinde kullanılan bez.

el birliği

* Bir iş yapmak için birleşme, beraberlik, dayanışma.

el birliği etmek

* birlikte davranmak, dayanışmak.

el bombası

* Elde taşınabilen ve pimi çekilerek ateşlenen küçük tip bomba.

el çabukluğu

- * Bir işi çabuklukla yapabilme ustalığı.
- * Hilesini kimseye sezdirmeden yapabilme.

el çantası

- * Günlük işlerde veya kısa gezilerde kullanılan, içinde özel eşya bulunan kap.

el çekmek

- * vazgeçmek.

el çektirmek (veya çektirilmek)

- * görevinden uzaklaştırılmak.

el çırpmak

- * alkışlamak, tempo tutmak.
- * birini çağırmak için ellerini birbirine vurmak.

el değirmeni

- * El gücüyle çalıştırılan ve kahve, baharat gibi şeyleri öğütmeye yarayan bir tür küçük değirmen.

el değiştirmek

- * kullanımı veya mülkiyeti bir kimseden başka bir kimseye geçmek.

el değmemiş

- * hiç kullanılmamış, dokunulmamış.
- * saflığı bozulmamış.

el dokunulmak (veya dokunulmamak)

- * daha önce kullanılmak (veya kullanılmamak), el değmiş olmak (veya olmamak).

el duşu

- * Yıkanırken elde tutup su püskürtmeye yarayan araç.

el el üstünde oturmak

- * herhangi bir iş yapmadan, boş oturmak.

el elde baş başta

- * elde bulunan her şeyin tükendiğini anlatır.

el elden üstündür (ta arşa kadar)

- * bir kimse, kendisinden üstün bir başkasının da olabileceğini bilmelidir.

el elden üstündür, taa arşa kadar

- * daha iyi, daha kaliteli, daha uzman kişilerin bulunabileceğini belirtir.

el ele

- * Birbirinin elini tutarak.

el ele vermek

- * birlikte davranmak, bir konuda birleşmek.

el elin aynasıdır

- * insanın her davranışını çevresindekiler açıkça görür.

el elin eşeğini türkü çağırarak arar

- * başkaları, insanın kendi sıkıntı ve sorunlarına gereken önemi vermez, gerektiği kadar ilgilenmez.

el emeği

- * Elde yapılan iş.
- * Bu çalışmanın karşılığı.

el emeği göz nuru

* çok incelik isteyen uzun zaman içerisinde elle yapılıp ortaya çıkarılan güzel eser veya işlerin değerini belirtmek için kullanılır.

el ense çekmek (veya etmek)

* güreşte, kolunu hasmın boynuna getirip baş parmağı gırtlığa, dört parmağı da enseye geçirerek hasmı yıkmak amacıyla çekmek.

* Yenmek, mağlûp etmek.

el erimi

* Çok uzakta olmayan, elin ulaşabileceği uzaklık.

el erki

* Demokrasi.

el ermez, güç yetmez

* bir iş karşısındaki güçsüzlüğü anlatmak için kullanılır.

el etek çekilmek

* Bkz. el ayak çekilmek.

el etek öpmek

* bir işi yaptırmak için çok yalvarmak.

* yaltaklanmak.

el etmek

* bir kimseyi el işaretiyle çağırarak.

el falı

* Avuç içindeki çizgilere göre bakılan fal.

el feneri

* Elektrik feneri.

el freni

* Motorlu taşıtlarda el ile çalıştırılan fren.

* Duran bir taşıtı, bulunduğu yerde sabitleştirmek veya hareket imkânını engellemek için kullanılan ve elle yönetilen fren.

el frenini çekmek

* çalışması durdurulmuş bir motorlu aracın hareketini önlemek için el frenini uygun konuma getirmek.

el gün

* Başkaları, yabancılar.

el havlusu

* El ve yüzü yıkadıktan sonra kurulanmak için kullanılan havlu, yüz havlusu, küçük havlu.

el için yanma nare, yak çubuğunu bak keyfine

* başkalarının derdini kendine sorun yapıp da kendi rahatını ve düzenini bozma.

el ile (elle) tutulur

* çok açık ve belli.

* somut.

el ile gelen düğün bayram

* bir topluluğun hep birlikte uğradığı bir sıkıntıya yakınmasız katlanılacağını anlatır.

el işçiliği

* Eşyanın makine kullanmadan yapılan bölümlerine harcanmış işçi emeği.

el işi

* Makine kullanmadan, el emeği ile yapılan iş.

* Okullarda kâğıt, mukavva, tahta gibi şeylerle yaptırılan çalışmalar.

el işi kâğıdı

* Kesip yapıştırma işlerinde kullanılan bir yüzü parlak renkli kâğıt.

el kadar

* küçük, küçücük.

el kaldırmak

* (biri) oy verdiğini veya söz istediğini elini kaldırarak belirtmek.

* (birine) vurmaya kalkışmak.

el kantarı

* Bkz. kantar.

el kapısı

* Aile ocağının dışında muhtaç olunan, gelir, geçim sağlayan, başkalarına ait olan yer.

* Yabancı ülke.

el kapısına düşmek

* yabancılara muhtaç olmak.

el katmak

* bir işe karışmak, müdahale etmek.

* bir işin yapılmasına yardım etmek.

el kazanıyla aş kaynatmak

* başkasının hazırladığı imkânları kendi hesabına kullanarak iş çevirmek.

el keseri

* Marangozluk işlerinde kullanılan küçük keser.

el kılavuzu

* Herhangi bir konuda basit konuları ve bilgileri içeren kitapçık.

el kızı

* Gelin, kadın, eş.

el kiri

* Kolayca vazgeçilir, atılır (şey).

el kitabı

* Herkesin kolaylıkla yararlanması için herhangi bir konuda, pratik amaçlarla hazırlanan kitap.

el koymak

* bir yolsuzluğu ortaya çıkarmak, incelemek, vaziyet etmek.

* yetkili organ bir malı veya bir kuruluşu kendi buyruğuna almak.

* (iş) üzerine almak, sorumluluğu üstlenmek.

el mi yaman bey mi yaman? el yaman!

* baştaki ne kadar güçlü görünürse görünsün, asıl gücün halkta olduğunu anlatır.

el oltası

* İzmarit balığı için kullanılan olta.

el öpenlerin çok olsun

* eli öpülenin söylediği bir iyi dilek sözü.

el öpmek

* yaşlı veya saygı gösterilmesi gereken kimselerin sağ elinin üstünü önce dudağa, sonra alna götürmek.

el pençe divan durmak

* saygı gösterilen kimse karşısında el kavuşturup ayakta durmak.

el sabunu

* El ve yüzü yıkamak için üretilen salon.

el sanatları

* El tezgâhlarında bir yardımcı araç kullanarak elle yapılan işlerin hepsi.

el sıkmak

* selâmlaşmak için birinin elini tutmak.

el sözlüğü

* Elde ve cepte taşınabilen küçük sözlük.

el sürmemek

* dokunmamak, değmemek.

* bir işi yapmak, ilgilenmemek.

el şakası

* Elle yapılan şaka.

el taşı

* El, yüz yıkanırken su dökünmek veya içinde sabunlu su hazırlanıp el temizlemekte kullanılan tas.

el tazelemek

* bir işte yorulan kimse yerine başka birini getirmek.

el telefonu

* Cep telefonu.

el telsizi

* Elde taşınabilen küçük menzilli telsiz.

el topu

* Yedi veya on birer kişilik iki takım arasında yalnızca elle oynan, topu karşı takımın kalesine atmaya dayanan oyun, hentbol.

el tutmak

* bir iş uzun süre uğraştırmak, vakit kaybettirmek.

el ulağı

* Yardımcı, yamak.

el ulaklığı

* Yamaklık.

el uzatmak

* birinden bir hakkı almaya kalkışmak.

* yardım etmek.

el uzluğu

* Ustalık, el alışkanlığı, maharet.

el üstünde tutmak

* bir kimseye çok saygı ve sevgi göstermek.

el vermek

* yardım etmek.

* tarikatlarda mürşit, bir müride, başkalarına yol gösterme izni vermek.

* halk hekimliği gibi konularda yetki vermek.

* kâğıt oyunlarında karşı tarafa elde olan veya olmayan sebeple oyun üstünlüğünü tanımak.

el vurmamak

* bir işi yapmaya yanaşmamak ve başlamamak.

el yatkınlığı

* İşe alışmış olma durumu, mümarese.

* El işlerini yapmakta yetkinlik.

el yazısı

* Elle yazılan yazı.

el yazması

* Yazma kitap.

* Yazma (şey).

el yıkamak

* o işle olan ilgisini kesmek.

el yordamı

* Elin duyumu ve yardımı ile varlıkları algılama.

el yordamıyla

* görmeden, elle yoklayarak.

elâ

* Gözde sarıya çalar kestane rengi.

* Bu renkte olan.

elaman

* Bezginlik ve sızlanma anlatır.

elaman çekmek

* bezginlik gösterip yakınmak.

elaman demek

* çok bezmek.

elan

* Şimdi, şu anda, hâlâ, henüz, daha.

elâstik

* Elastikî.

elâstikî

* Esnek.

elâstikiyet

* Esneklik.

elbasan tavaşı

* Önceden haşlanarak hazırlanmış yağsız etin üzerine yoğurt ve çırpılmış yumurta karışımının dökülüp fırında pişirilmesiyle yapılan bir yemek.

elbet

* Her hâlde, şüphesiz, kuşkusuz.

elbette

* Elbet.

elbise

* Giysi.

elbise dolabı

* İçindeki askılara giysi asılan, genellikle tahtadan yapılan ve özel bölmeleri olan mobilya.

elbiseli

* Elbisesi olan, giyinik.

elbiselik

* Giysi yapılmaya elverişli (kumaş).

elbisesiz

* Elbisesi olmayan, çıplak.

elci

* Bazı yörelerde mevsimlik tanım işçisi toplayıp işçi ile işveren arasında aracılık yapan kimse.

elcik

* Bisiklet ve motosiklette dmenin elle tutulan kısımlarına geçirilen ve yumuşak, sentetik maddeden yapılan kaplama.

elek

* Geline kına yakılmasından sonra elinin içine girdiğı, kumaştan yapılmış bir tür eldiven.

elçi

* Bir devleti başka bir devlet katında temsil eden kimse, sefir.
* Bir uzlaşma sağlamak veya iş bitirmek için birinin yanına gönderilen kimse.
* Yalvaç, peygamber, resul.

elçilik

* Elçi olma durumu.
* Elçinin görevi veya makamı, sefirlik, sefaret.
* Elçinin görevini yaptığı yapı, sefaret, sefarethane.

elçilik etmek (veya yapmak)

* elçilik görevinde bulunmak.
* iki taraf arasında uzlaştırma görevini yapmak.

elçilik uzmanı

* Eliliğın, belli bir kolundaki görevli uzmanı, ataşe.

elim

* Bir kerede ele alınabilecek kadar az olan nesne.
* Tutam, bir demet, bir parça.

elçiye zeval olmaz

* bir kimseden başka bir kimseye bir öneri ulaştıran kimse bu aracılığından dolayı sorumlu tutulmaz.

elde

* Çarpma ve toplama işlemlerinde bir sonraki sıranın rakamlarına katılacak olan (şey).

elde avuta (bir şey) kalmamak

* mal ve parasını harcıyıp bitirmiş olmak.

elde avuta (ne varsa)

* (mal, para vb. için) ne varsa, hepsi.

elde bir

* Kesinlikle gerçekleşecek şey.

elde bulunan

* sahip bulunulan, hazırda.

elde etmek

* bir şeye sahip olmak.

* bir kimseyi kendi hizmetine almak veya kendinden yana çekmek.

elde kalmak

* elinde kalmak.

elde olmamak

* elinde olmamak.

elde tutmak

* sahibi olsun olmasın, bir malı mülkiyeti altına bulundurmak, zilyet olmak.

eldeci

* Sahibi kendisi olsun olmasın bir malı kullanmakta olan, elinde tutan kimse, zilyet.

eldeki

* elde bulunan, hazırda.

eldeli

* Toplama veya çarpmalarda bir sonraki basamağa aktarılan sayı.

elden

* Aracısız olarak, kendisi tarafından.

* Birinin aracılığıyla.

elden ağza yaşamak

* günlük kazancı ancak ihtiyaçlarını karşılayacak kadar olmak.

elden almak

* bir malı pazara çıkarılmadan sahibinin elinden satın almak.

elden ayaktan düşmek (veya kesilmek)

* yaşlılık sebebiyle veya sağlığı büsbütün bozularak çalışamaz duruma gelmek.

elden bırakmamak

* bir şeyle sürekli ilgilenmek, elden düşürmemek.

elden çıkarmak

* bir şeyin sahipliğini başkasına geçirmek, satmak.

elden çıkmak

* malı olmaktan çıkmak, satılmak.

elden düşme

* Az kullanılmış ve sahibinin elinden ucuza alınmış (eşya).

elden düşürmemek

* bazı şeylerle bir süre çok ilgilenmek.

elden ele

* Bir kişiden ötekine.

elden ele dolaşmak

* birçok sahip değiştirmek veya birçok kimselerce ele alınmak.

elden ele geçmek

* bir şey sahip değiştirmek.

elden geçirmek

* eksiklik veya bozukluklarını gidermek veya denetlemek için incelemek.

elden gel!

* ver!.

* kutlayalım.

elden geldiği kadar

elden gelmemek

* yapamamak, dayanamamak.

elden gitmek

* bir şeyi yitirmek, o şeyden yoksun kalmak.

elden kaçırmak

* elde edilebilecek bir şeyden türlü sebeplerle yararlanamamak.

elden kaçmak

* elde edememek.

* fırsatı kaçırmak, değerlendirememek.

elden ne gelir?

* çaresiz bir durumda yapılacak bir şey olmadığını anlatır.

elden vefa, zehirden şifa

* zehirden şifa beklenilmeyeceği gibi yabancılardan da yardım ve iyilik beklemek boştur.

eldesiz

* Toplama veya çarpmalarda toplam ve çarpımın dokuzdan büyük olmaması.

eldiven

* Dış etkilere korumak için ele giyilen kumaş, deri veya kauçuktan yapılan el giysisi.

eldivenli

* Eldiveni olan.

eldivensiz

* Eldiveni olmayan.

-ele-

* Bkz. -ala- / -ele-.

ele alınır

* oldukça iyi, işe yarar.

ele alınmaz

* çok kötü, çok berbat.

ele almak

* bir şey üzerinde çalışmaya başlamak, incelemek, araştırmak.

ele avuca sığmamak

* söz dinlememek, baskı altına alınmamak, zapt edilememek.

* şımarık davranmak.

ele bakmak

* avuç içindeki çizgilere bakıp kişinin geleceğini okumak, el falına bakmak.

ele geçirmek

* yakalamak.

* sahibi olmak.

ele geçmek

* yakalanmak.

* edinilmek.

ele gelmek

- * tutulabilmek.
- * (bebek) kucağa alınacak kadar büyümüş olmak.

ele güne (veya ele güne karşı)

- * herkese, yabancılara karşı.

ele güne karşı

- * herkese, yabancılara karşı.

ele verir talkını, kendi yutar salkımı

- * başkalarına, kendisinin inanmadığı ve yapmadığı öğütleri kolayca verir.

ele vermek

- * suçlu bir kimseyi haber verip yakalatmak.

elebaşı

- * Oyunda arkadaşlarına baş olan çocuk.
- * Kötü, olumsuz iş veya hareketlerde önder olan kimse, sergerde.

elebaşılık

- * Elebaşı olma durumu, sergerdelik.

eleğimsağma

- * Gök kuşağı, alâmisema.

eleji

- * Ağıt, içli, acıklı yakanşları, yakınmaları ve melânkolik duyguları anlatan şiir.

elek

- * Taneli veya un gibi toz durumunda olan şeyleri yabancı maddelerden ayıklamak veya incisini kabasından ayırmak için kullanılan tahta bir kasnak ve tek tarafa gerilmiş, gözenekli tel, kıl, bez vb. ile yapılan araç.

-elek

- * Bkz. -alak / -elek.

elekçi

- * Elek yapan veya satan kimse.
- * Çingene.

elekçilik

- * Elek yapıp satma işi.

eleklik

- * Keçi kılından veya at yelesinden yapılmış iplikle dokunan ve sanayide bazı sıvıları süzmekte kullanılan özel dokuma türü.

elekten geçirmek

- * elemek.
- * ayıklamak.
- * araştırma sonunda doğruyu yanlış, iyiyi kötüyü ayırmak.

elektrifikasyon

- * Elektrik enerjisini endüstri, ulaşım ve gündelik hayata uygulama, elektrikleendirme.

elektriği kesmek

- * elektrik enerjisinin akışına engel olmak.

elektriği yakmak

- * elektrik enerjisini bir yeri aydınlatmak için açıp kullanmak.

elektrik

- * Maddenin elektron, pozitron, proton gibi parçacıklarının hareketleriyle ortaya çıkan enerji türü.
- * Bu enerjinin gündelik hayatta kullanılan biçimi.
- * Bu enerjiden elde edilen aydınlanma.
- * Fiziğin, elektrik olaylarını inceleyen kolu.
- * Elektrikle çalışan.
- * Çarpıcılık, cazibe, canlılık.

elektrik anahtarı

- * Elektrik gücünden ışık, ısı, hareket olarak yararlanırken akımı kesme veya sürdürmek için kullanılan araç.

elektrik çarpması

- * Akım geçen bir tele canlının dokunması sonunda şiddetli sarsılması veya ölmesi.

elektrik dinamosu

- * Güçlü bir elektromıknatısın kutupları arasında dönen sınımlar biçiminde düzenlenmiş bir iletkenin oluşan ve iletkenin döndürülmesiyle mekanik enerjiyi elektrik enerjisine dönüştüren araç.

elektrik direği

- * Elektrik enerji hatlarını taşıyan, ağaç veya metal direk.

elektrik düğmesi

- * Duvarda gömülü ve elektrik akımını açıp kesmeye yarayan düğme.

elektrik fabrikası

- * Elektrik enerjisi üreten ve bu enerjiyi nakil hatlarıyla dağıtan büyük iş yeri.

elektrik feneri

- * Pil ile çalışan fener, el feneri.

elektrik fırını

- * Elektrik enerjisi ile çalışan mutfak aleti.

elektrik fıncanı

- * Elektrik tellerinin sanıldığı akım geçirmeyen porselen.

elektrik kaynağı

- * Elektrik enerjisi kullanılarak yapılan kaynak işlemi.

elektrik ocağı

- * Elektrik enerjisi ile çalışan ve ısıtma aracı olarak kullanılan alet.

elektrik saati

- * Kullanılan elektrik enerjisinin miktarının gösteren araç.

elektrik santrali

- * Daha az donanımlı küçük elektrik fabrikası.

elektrik sayacı

- * Elektrik sarfiyatını ölçen ve kaydeden alet.

elektrik süpürgesi

- * Elektrik enerjisi ile çalışan süpürge.

elektrik teli

- * Elektrik akımını kolayca iletebilen ve özellikle bakırdan yapılan tel.

elektrik üretici

- * Jeneratör.

elektrik vermek

- * bir yeri elektrikle donatmak.
- * işkence amacıyla birinin çıplak bedenine doğru akım vermek.

* elektrik enerjisini kullanırmak.

elektrik yayı

* Biribirine değmeyen iki kömür çubuk arasında elektrik akımı sırasında oluşan yay biçimindeki ışık.

elektrik zili

* Elektrik gücünden yararlanan titreşim sonucu ses veren araç.

elektrikçi

* Elektrik işleri yapan usta.

elektrikçilik

* Elektrikçinin işi.

elektrikleme

* Elektriklemek işi.

elektriklemek

* Üzerinde elektrik gücü bulunmayan bir iletkene, elektrikli başka bir iletkeni yaklaştırmak veya değdirmek yoluyla elektrik gücü vermek.

elektriklendirme

* Elektriklendirmek işi.

* Bir yeri elektrik gücüyle donatma.

elektriklendirmek

* Elektrik sağlamak.

* Sinirli ve gergin bir duruma yol açmak.

elektriklenme

* Elektriklenmek işi.

elektriklenmek

* Elektrik enerjisiyle yüklü duruma gelmek.

* Sinirli ve gergin bir duruma gelmek, gerginleşmek.

elektrikli

* Elektrikli olan, elektrik enerjisiyle yüklü olan, elektrikle işleyen.

* Sinirli ve gergin bir duruma gelmiş olan.

elektrikli basaç

* Elektrikle veya uzaktan kumanda edilen kapı, pencere ve elektrikli araçlarda kullanılan sistem açıcı.

elektrikli daktilo

* Elektrik enerjisi ile çalışan yazı makinesi.

elektrikli ısıtıcı

* Elektrik enerjisinin oluşturduğu ısıyı çevreye yayan araç.

elektrikli sandalye

* Bazı ülkelerde ölüm cezasının uygulanmasında kullanılan idam aracı.

elektrikli tren

* Elektrik enerjisi ile çalışan tren.

elektriksiz

* Elektrikli olmayan, elektrik enerjisiyle yüklü olmayan, elektrikle çalışmayan.

elektro

* Bkz. elektrokardiyografi.

elektroensefalografi

* Beyin hücreleri arasında var olan ve saçlı derinin topladığı gizil güç farklarının yazılması.

elektroansefalogram

* Beyin hücrelerinin doğurduğu gizil güç farklarının yazılmasıyla elde edilen çizelge.

elektrobiyoloji

* Canlılarda görülen elektrik olaylarını inceleyen bilim.

elektrodinamik

* Elektrik akımlarının dinamik hareketini konu edinen fizik dalı.

* Bu dala ilgili olan.

elektrodinamometre

* Elektrik akımının şiddetini ölçen cihaz.

elektrodiyaliz

* Birtakım koloitlerin ortamdaki öteki parçacıklara oranla gözenekli zarlardan daha kolay geçmesi özelliğine dayanan kimyasal arıtma yönteminin elektrik enerjisiyle hızlandırılmış türü.

elektrofil

* Bir atom veya iyondan elektron alabilen veya onunla elektron paylaşabilen madde.

elektrofon

* Fonograf kayıtlarını okumak ve elektrik akımının aracılığıyla yükselterek sese çevirmek için gerekli araçları içinde toplayan cihaz.

elektrogitar

* Elektrikten yararlanılarak sesi yükseltile gitar.

elektrojen

* Elektrik üreten (sistem).

elektrokardiyograf

* Bkz. kardiyograf.

elektrokardiyografi

* Bkz. kardiyografi.

elektrokardiyogram

* Bkz. kardiyogram.

elektrokimya

* Elektrik akımının etkisiyle ortaya çıkan kimyasal değişimleri ve kimya işlemlerinde oluşan enerji elektrik üretiminde kullanmayı araştıran bilim dalı.

elektrolit

* Elektroliz işlemiyle çözülen madde.

elektroliz

* Bir elektrik akımının etkisiyle ortaya çıkan kimyasal ayrışma.

elektromanyetik

* Elektromanyetiği bulunan veya bununla ilgisi olan.

elektromanyetik dalgalar

* Yayılmak için herhangi bir ortama ihtiyaç duymayan, boşlukta yayılabilen, manyetik veya elektrik alanlarından oluşan, yüklü parçacıkların hızlanmasıyla meydana gelen enerji dalgaları.

elektromanyetik güç

* Manyetik alan içindeki elektrik akışını etkileyen güç.

elektromanyetizma

- * Elektriklenme ile mıknatıslanmanın karşılıklı olarak etkilenmelerinden ortaya çıkan olayların bütünü.
- * Elektrik akımıyla mıknatıs elde etme.

elektrometalürji

- * Metalürji ürünlerinin elde edilmesi ve artırılmasında termik elektriğin ısı ve elektroliz özelliklerinin kullanılması.
- * Elektrikle ısıtma olaylarından yararlanılarak yapılan ve madenlere uygulanan termik işlemlerin hepsi.

elektrometre

- * Elektrikte kullanılan türlü ölçü cihazları.

elektromıknatıs

- * İçinde manyetik akıyı toplayıp arttırıcı bir yumuşak demir bulunan, bobin veya bobinlere doğru akım geçirilerek elde edilen mıknatıs.

elektromobil

- * Elektrik enerjisiyle işleyen otomobil.

elektromotor

- * Mekanik veya kimyasal bir etki altında elektrik üreten.
- * Elektrik enerjisini mekanik enerjiye çeviren cihaz.

elektron

- * Bütün atomlarda bulunan negatif yüke sahip temel parçacık, pozitron karşısı.

elektron akışı

- * Serbest elektronların yer değıştirmesi.

elektron demeti

- * Aynı enerji kaynağından çıkan ve birbirine yakın yörüngede yayılan elektronlar.

elektron gazı

- * Boş veya gaz dolu bir ortamda, yahut bir iletkenin içinde dolaşan serbest elektronların tümü.

elektron lâmbası

- * Gaz geçirmeyen bir tür içindeki boşlukta veya bir gazlı ortamda elektron akımı oluşturan elektronik araç.

elektron mikroskobu

- * Normak ışık yerine bir elektron demeti ile çalışan ve bir milyon kere net büyütebilen özel mikroskop.

elektronegatif

- * Elektrolizde artı (pozitif) kutupta toplanma niteliğı olan (cisimler).

elektronik

- * Elektron temeline dayanan.
- * Serbest elektronları konu olarak alan bilim dalı.

elektronik beyin

- * Bkz. bilgisayar.

elektronik çağrılar

- * Elektrikten yararlanarak ses gücü yükseltile çağrılar.

elektronik müzik

- * Elektronik çağrı ve cihazlarla yaratılan müzik.

elektronik saat

- * Elektrik enerjisi ile çalışan saat.

elektronikçi

- * Elektronik işi ile uğraşan kimse.

elektropozitif

- * Elektrolizde eksi (negatif) kutupta toplanma niteliği olan (cisimler).

elektoradyoloji

- * Hastalıkların teşhis ve tedavi edilmesinde elektrik ışınlılarının uygulanmasını öngören tıp dalı.

elektrosaz

- * Bkz. elektronik çalgı.

elektroskop

- * Bir cismin elektriklenmesini ve bu elektriklenmenin derecesini gösteren araç.

elektrostatik

- * Elektrikle ilgili.
- * Elektriklenmiş cisimler üzerinde elektriği denge durumunda inceleyen fizik dalı.

elektrostatik serpm

- * Yüksek gerilimli bir elektrostatik alandan yararlanılarak zımpara taneciklerinin kâğıt veya beze yapıştılırken düzenli dağılımı sağlayan yöntem.

elektroşok

- * Ruh hastalıklarında, beyinden çok kısa süreli yüksek elektrik akımı geçirerek, hastayı iyileştirmeye çalışma yöntemi.

elektrot

- * Bir elektrolitin içine daldırılan iki iletken çubuktan her biri, bunların artısına (pozitifine) anot, eksisine (negatifine) katot denir.

elektroteknik

- * Elektrik tekniğine ait, elektrik tekniği ile ilgili.

elem

- * Acı, üzüntü, dert, keder.

eleman

- * Öge, unsur.
- * Bir toplulukta çalışan insanların her biri.
- * Kümeye ait varlıklardan her biri.

eleman sayısı

- * Bir kümedeki varlıkların sayısı.

eleme

- * Elemek işi.
- * Elenmiş, seçilmiş olan.
- * Çeyrek sona katılacak sporcu ve takımları ayırmak için düzenlenen seçme yarış.

eleme sınavı

- * Herhangi bir eğitim kurumuna başvuran istekliler arasından belli düzeyde başarı gösterenleri seçmek için düzenlenen iki aşamalı sınavdan ilki.

elemek

- * Elek yardımıyla ayıklamak veya incisini kabasından ayırmak, elekten geçirmek.
- * Gözden geçirmek, ayıklamak, iyisini kötüsünden ayırmak.
- * Sınav veya yarışma yoluyla en iyileri seçmek.
- * İpliği elemgeden geçirip yumak yapmak.
- * Bir yarışmacıyı yarışma dışı bırakmak.

element

- * Kimyasal çözümlemeyle ayrıştırılmayan veya bileşim yoluyla elde edilemeyen madde.

elemge

* Çile durumundaki ipliği yumak yapmak veya masuraya sarmak için, üzerine geçirilen kafes dolap biçimindeki hafif ve bir eksen üzerinde dönen araç.

elemli

* Üzüntülü, kederli.

elemsiz

* Elemi, üzüntüsü, kederi olmayan.

elenme

* Elenmek işi.

* Yenilen oyuncu veya takımın yarışmalardan çıkarılması.

elenmek

* Elemek işine konu olmak veya elemek işi yapılmak.

* Sınavdan geçirilmek, seçilmek.

* Turnuva dışı kalmak, yarışmadan çıkarılmak.

* Süzülme.

elenti

* Arpa, buğday ve benzerlerinin kalburdan geçirilmiş bölümü.

eleştirel

* Eleştiri niteliği taşıyan, tenkidî.

eleştiri

* Bir insanı, bir eseri, bir konuyu, doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek maksadıyla inceleme işi, tenkit.

* Bir edebiyat veya sanat eserini her yönüyle sağlamak ve değerlendirmek amacıyla yazılan yazı türü, tenkit,

kritik.

* Özellikle bilginin temellerini ve doğruluk durumunu inceleme, sınaama, yargılama.

eleştirci

* Eleştirmeci, eleştirmen.

* Eleştirme niteliği olan, tenkitçi.

eleştircilik

* Eleştircinin işi, eleştirmenlik, tenkitçilik, münekkiklik.

* İnsan bilgisinin sınırı üzerine felsefe bilinci ve bu bilincin uyanık tutulması, eleştirmencilik, kriticizm.

* Kant'ın akıl ve bilginin sınırını ve imkânlarını tespit etmek için, özellikle dogmacılığın ve şüpheciliğin

karşısına koyduğu felsefe yöntemi, kriticizm.

eleştirilme

* Eleştirilmek işi.

eleştirilmek

* Eleştirmek işi yapılmak.

eleştirim

* Eleştirmek işi.

eleştirimci

* Eleştirmencilikle ilgili olan.

eleştirmencilik

* Eleştircilik.

eleştirme

* Eleştirmek işi, tenkit.

eleştirmeci

* Eleştirme yapan kimse, eleştirmen, tenkitçi, münekkik.

eleştirmecilik

* Eleştirmecinin yaptığı iş tenkitçilik, münekkitlik.

eleştirmek

* Bir düşüncenin, bir eserin, bir yargının doğruluk veya yanlışlığını ortaya çıkarmak ve gerçek değerini belirtmek için onu incelemek, tenkit etmek.

eleştirmeli

* Eleştirme ile ilgili, eleştirme üzerine olan, eleştirel, tenkidî.

eleştirmen

* Eleştiri yazan kimse, eleştirmeci, tenkitçi, münekkit.

eleştirmenlik

* Eleştirmenin işi, eleştiricilik, münekkitlik.

elezer

* Sadist.

elezerlik

* Sadizm.

elgin

* Yabancı, gurbette yaşayan, garip.

elhak

* Gerçekten, hiç şüphesiz, doğrusu.

elhamdülillah

* Allah'a şükür.

elhasıl

* Sözü'n kısısı, kısacası, işin sonu, velhasıl.

eli açık

* Parasını ve malını esirgemeyen, cömert, bonkör.

eli ağır

* Yavaş iş gören.

* Vurunca çok acıtan (kimse).

eli alışmak

* bir işte uzluk, ustalık kazanmak.

* herhangi bir davranışı âdet edinmek.

eli altında olmak

* buyruğunda olmak, istediği anda o şeyden yararlanabilmek.

eli armut devşirmek

* birisinin bir iş yaparken öbürünün de boş durmayarak aynı işi yapabileceğini anlatır.

eli ayağı (olmak)

* yardımcısı (olmak), her işine yarar (olmak).

eli ayağı (veya eli kolu) bağlı

* çaresiz, istediğini yapamayacak bir durumda olan.

eli ayağı buz kesilmek (veya tutmamak)

* güçsüz, dermansız kalmak.

eli ayağı dolaşmak

* şaşırarak, telâşlanmak.

eli ayağı düzgün

* bedence kusursuz, sakat değil.

eli ayağı titremek

* korku, sinir gibi sebeplerle heyecanlanmak.

eli ayağı tutmak (veya tutmamak)

* beden gücü yerinde olmak, (veya olmamak).

eli aza varmamak

* bir şeyi bol bol alma veya bol bol verme alışkanlığında olmak.

eli bayraklı

* Şirret, edepsiz, kavgacı.

eli boş

* İşi olmayan, boş gezen.

eli boş çıkmak

* umduğunu alamamak, başarısızlığa uğramak.

eli boş dönmek (çevrilmek veya geri gelmek)

* umduğunu alamadan dönmek.

eli boş gelmek (veya gitmek)

* armağansız gelmek, gitmek.

* umulan şeyi getirirmeden gelmek.

eli böğründe

* Ahşap yapılarda çıkmaların altına eğik ve aralıklı olarak konulan ahşap destek.

* Halı ve kilimlerde kullanılan eski bir motif türü, eli belinde.

eli böğründe (veya koynunda) kalmak

* başarısızlığa uğramak, bir şey yapamaz duruma düşmek.

eli çabuk

* Çabuk iş gören, hamarat.

eli dar (veya eli darda) olmak

* para sıkıntısı içinde olmak.

eli değmek

* bir şey yapmaya vakit ve fırsat bulmak.

eli dursa ayağı durmaz

* kıpırdak, hareketli.

eli ekmek tutmak

* geçimini kendi emeğiyle sağlayacak duruma gelmek.

eli ermek (veya ermemek)

* yapabilmek, ulaşabilmek.

eli ermez gücü yetmez

* çaresiz, zavallı.

eli geniş

* Geçimi iyi olan, cömert.

eli genişlemek

* bolca paraya kavuşmak.

eli gitmek

* bir şeyi kavramak, tutmak istemek.

eli hafif

* (cerrah, dişçi, berber vb.) Acıtmadan, tedirgin etmeden iş gören.

eli harama uzanmak

* dince yasaklanmış bir işe yönelmek.

eli işe yatmak

* becerikli, eli yatkın olmak.

eli kalem tutmak

* yazı yazmayı bilmek.

* düşündüğünü güzel bir anlatımla yazmak.

eli kırılmak

* eli, işe yatkın bir duruma gelmek.

eli kolu bağlı kalmak (veya durmak, olmak)

* bir engel dolayısıyla hiçbir iş yapamaz duruma gelmek.

eli koynunda

* boş, işsiz; çaresiz.

eli koynunda kalmak

* çaresiz kalmak.

eli kulağında

* nerede ise olacak, çok yakında olması beklenen (şey).

eli kurusun

* "eli tutmaz olsun, eli bir iş göremez olsun" anlamında bir ilenme.

eli maşalı

* Kavgacı, şirret, daya atmayı seven.

eli olmak

* karışmış olmak, gizli bir ilgisi bulunmak.

eli para görmek

* eline para geçmek.

eli selek

* Eli açık, cömert.

eli sıkı

* Çok tutumlu, cimri, pinti.

eli silâh tutan

* silâh kullanabilen.

eli sopalı

* Zorba.

eli şakağında

* düşünceli, kaygılı.

eli uz

* Usta, belli bir işte becerikli, mahir.

eli uzun

* Fırsat buldukça öte beri aşran, hırsız.

eli varmamak (veya gitmemek)

* bir işi yapmaya gönlü razı olmamak.

eli yatkın

* eli o işe alışık, becerikli.

eli yatkın

* Elle yapılan işlerde becerikli (kimse).

eli yatmak

* eli alışmak.

eli yordamlı

* Eli işe yakışır, yatkın.

eli yüzü düzgün

* yüzüne bakılır, güzelce.

elif

* Arap alfabesinin ilk harfinin adı.

elifba

* Arapça, Farsça ve Osmanlıcanın alfabesi.

elifi

* Bantlarla süslenmiş bir tür kumaş.

elifi elifine

* tam, tam olarak, noktası noktasına.

elifi mertek sanmak

* çok cahil olmak.

elik

* Dağ keçisi, yaban keçisi.

elîm

* Acınacak, acıklı.

elimi sallasam ellisi, başımı sallasam tellisi

* Bkz. elini sallasa ellisi, başını sallasa tellisi.

elin (veya âlemin) ağzı torba değil ki büzesin

* başkalarının söyleyeceklerine engel olamazsınız; halk elverişli bir durum karşısında çeşitli yorumlar yapar.

elinde

* bakımı, gözetimi altında.

* egemenliği altında, yetkisinde.

elinde avcunda nesi varsa

* parasının, varlığının hepsi.

elinde bulunmak (veya olmak)

* o şeye sahip bulunmak.

elinde büyümek

* büyütülmek, bakılmak.

* eğitilmek, bilgi, görgü ve terbiye sahibi olmak, yetiştirilmek.

elinde kalmak

- * birinin bakımında, yönetiminde olmak.
- * bir şey satılmayıp sahibinde kalmak.

elinde olmak

- * isteyince o işi yapabilmek.

elinde olmamak

- * iradesi dışında bulunmak.

elinde tutmak

- * kendi tekelinde bulundurmak, başkalarına kaptırmamak.
- * bir malı satmayıp bekletmek.

elinde... var

- * yapar, bilir, bulundurur.

elinden

- * yüzünden,... -den dolayı.

elinden bir iş (veya şey) gelmemek

- * çaresizlikten veya yeteneksizlikten bir iş yapamamak.

elinden bir kaza (veya sakatlık) çıkmak

- * istemeyerek birini yaralamak veya öldürmek.

elinden çıkmak

- * birisi tarafından yapılmak.
- * ustaca hazırlanmak üretilmek.

elinden geleni ardına (arkasına) koymamak

- * yapabileceği bütün kötülükleri yapmak.

elinden geleni yapmak

- * gücünün yettiğini yapmak.

elinden gelmek

- * yapabilmek.

elinden gelmemek

- * çaresizlikten, başka türlü yapamamak.

elinden hiçbir şey kurtulmamak

- * her şeyi becerebilmek.

elinden iş çıkmamak

- * çabuk iş görememek.

elinden iyi iş gelmek

- * becerikli, hünerli olmak.

elinden kan çıkmak

- * cinayet işlemek.

elinden kurtulmak

- * birinden kaçmayı başarmak.

elinden tutmak

- * yardım etmek; kayırmak.

eline (elinize veya ellerinize) sağlık

- * el emeği ile güzel bir şey yapana söylenen bir övgü sözü.

eline ağır

- * elinden çabuk iş çıkmayan.

eline almak

- * bir işin veya yerin yönetimini emri altına almak.
- * bir işi kendi yapmaya başlamak.

eline ayağına kapanmak (sarılmak veya düşmek)

- * birine çok yalvarmak.

eline ayağına üşenmemek

- * her türlü ayak hizmetlerini yüksünmeden yapmak, hamarat olmak.

eline bakmak

- * bir kimsenin yardımıyla geçinmek.
- * ne getirdi diye gözlemek.

eline çabuk

- * Çabuk iş gören.

eline doğmak

- * yaşlı bir kimse, birini, çocukluğundan beri çok yakından tanımak.

eline düşmek

- * egemenliği, buyruğu altına girmek.
- * yakalanmak.
- * birine muhtaç olmak.
- * rastlamak, tesadüf etmek.

eline erkek eli değmemiş olmak

- * (kız için) namuslu olmak.

eline eteğine doğru

- * her türlü kötülükten uzak olan, dürüst.

eline eteğine sarılmak

- * çok yalvarmak.

eline fırsat geçmek

- * imkân bulmak.

eline geçmek

- * kazanmak, edinmek, elde etmek.
- * rastlamak, bulmak.
- * yakalamak.

eline kalmak

- * ondan başka yardım edeni olmamak, yalnız ona muhtaç olmak.

eline su dökemez

- * değerce ondan çok geride.

eline tutuşturmak

- * karşısındakinin isteyip istemediğini düşünmeksizin verivermek.

eline yüzüne bulaştırmak

- * gerektiği gibi bir işi yapamamak, başarısız olmak, becerememek.

elini ayağını kesmek (veya çekmek)

- * uğramaz olmak.
- * uğraşmamak, ilgilenmemek.

elini ayağını öpeyim

* "çok yalvarım" anlamında kullanılır.

elini belli etmek (veya göstermek)

* (kâğıt veya okey vb. oyunlarda) elindeki kâğıdı veya taşı, oynayanlara belli edecek biçimde sözle veya işaretlerle açıklayıp oynamak.

elini çabuk tutmak

* gerekli tedbiri zamanında almak .

elini eteğini çekmek (veya kesmek)

* o şeyle ilgisini kesmek.

elini kalbine (veya vicdanına) koyarak (söylemek, düşünmek veya hüküm vermek)

* doğru, yansız, hakça.

elini kana bulamak (veya bulaştırmak)

* öldürmek.

elini kolunu bağlamak

* bir şey yapamayacak duruma getirmek.

elini kolunu sallaya sallaya gelmek

* gelirken hiçbir armağan getirmemek veya bitirmeye gittiği işten sonuç almaksızın dönmek.

elini kolunu sallaya sallaya gezmek

* (ortada görünmemesi gereken kimse) pervasızca, kimseden çekinmeden dolaşmak.

elini kulağına atmak

* gazel veya türkü söylemek için elini kulak kepçesinin arkasına koymak.

elini oynatmak

* parayı esirgememek.

elini sallasa ellisi (başını sallasa tellisi)

* birinin karşı cinsten birçok insanı kolaylıkla elde edebileceğini anlatır.

elini sıcak sudan soğuk suya sokmamak

* evde hiçbir iş yapmamak, çok nazlı olmak.

elini sürmemek

* eliyle dokunmamak.

* bir işi kendine yakıştırmayarak, tenezzül etmemek.

elini uzatmak

* yardım etmek.

elini veren kolunu alamaz

* kendisine iyilik yapıldığında, devamını fazlasıyla isteyen kimseler için kullanılır.

elinin altında

* her zaman kolayca alınıp yararlanılabilecek yerde ve yakınlıkta.

elinin hamuruyla erkek işine karışmak

* (kadınlar için) beceremeyeceği işleri yapmaya kalkışmak.

elinin körü

* bıkıcı, usandırıcı durum karşısında azarlama yollu verilen karşılık.

* kötü, anlaşılmaz.

elinle ver, ayağımla ara

* ödünç aldığı şeyi geri vermeyi geciktirenler için yakınma olarak söylenir.

elips

* Bütün noktalarının odak denilen belirli iki ayrı noktaya olan uzaklıklarının toplamı birbirine denk olan kapalı eğri.

elipsoidal

* Elipsoitle ilgili, elipsoit biçiminde olan.

elipsoit

* Elipse benzeyen.

* Bir elipsin kendi eksenini etrafında döndürülmesiyle oluşan cismin biçimi.

eliptik

* Elips ile ilgili, elips biçiminde olan.

elit

* Seçkin.

eliyle

* aracılığıyla, marifetiyle.

eliyle koymuş gibi (bulmak)

* hiç aramadan, kolayca.

elle tutulacak tarafı (yanı) kalmamak

* sağlam bir yanı kalmamak.

* güvenilecek veya kayınılacak bir yönü olmamak; hiçbir değerli yanı olmamak.

elle tutulur gözle görülür (veya dille anlatılır)

* çok belirgin, çok açık.

elleme

* Ellemek işi.

* Seçilmiş, iyi.

ellemek

* Elle dokunmak, elle karıştırmak.

ellenme

* Ellenmek işi.

ellenmek

* (bir şeye) Elle dokunulmak.

ellenmiş dillenmiş

* iffetsizliği yayılmış (kadın).

eller yukarı!

* "ellerini kaldırarak teslim ol" anlamında kullanılır.

ellerde gezmek

* elden ele dolaşmak, el üstünde tutulmak, saygı ve sevgi görmek.

ellerim yanıma gelsin

* "Allah canımı alsın ki doğru söylüyorum" anlamında kullanılır.

ellerin dert görmesin

* "Allah senden razı olsun" anlamında iyi dilek sözü.

elleşme

* Elleşmek işi.

elleşmek

- * Elle dokunmak.
- * Elle itişerek şakalaşmak.
- * Alış verişte, alanla satan birbirlerinin ellerini tutup sıkarak uzlaşmak.
- * Birine dokunacak söz söylemek.
- * Birbirinin elini sıkarak güç denemesi yapmak.
- * El sıkarak selâmlaşmak.
- * Ağır bir yükü kaldırmak için birkaç kişi birden tutmak.
- * Yardımlaşmak.

elli

- * Kırk dokuzdan sonra gelen sayının adı, 50, L.
- * Beş kere on; kırk dokuzdan bir artı.

elli

- * Eli olan.

ellik

- * Eldiven.
- * Ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç.
- * Yelken dikenlerin kullandığı, madenî yüksüğü olan meşin eldiven.

ellilik

- * İçinde elli tane bulunan.
- * Elli yaşında olan.
- * Elli kuruş veya elli lira değerinde para.

ellinci

- * Ellinin sıra sıfatı; sırada kırk dokuzuncudan sonra gelen.

ellişer

- * Elli sıfatının üleştirme biçimi; her birine elli, her defasında ellisi bir arada olan.

elma

- * Gülgillerden, çiçekleri pembe veya beyaz bir ağaç (Pirus malus).
- * Bu ağacın kabuğu parlak, sert, kırmızıdan yeşile kadar türlü renkte, kokusu hoş, tadı ekşi veya tatlı, dokusu gevrek, ufak çekirdekli meyvesi.

elma çayı

- * Elmalı çay.

elma da, alma da demesini biliriz

- * şartlara göre uygun davranmayı ifade eder.

elma gibi

- * kırmızı (yanak).

elma sirkesi

- * Elma suyundan elde edilen sirke.

elma suyu

- * Elmadan çıkarılan meyve suyu.

elma şarabı

- * Elma şirasının mayanmasıyla elde edilen şarap.

elma şekeri

- * Boya katılmış şeker pekmeziye batınlarak şekerlenen ve çubuğa takılarak satılan elma.

elma şurubu

- * Elmanın şekerle kaynatılmasından elde edilen bir tür içecek.

elmabaş

* Tepeli dalgıç.

elmacı

* Elma yetiştiren veya satan kimse.

elmacık

* Yüzün yanakla göz arasında bulunan, az çok çıkıntılı bölümü.

elmacık kemiği

* Yüzün yanakla göz arasında bulunan kemiği.

elmacılık

* Elmacının yaptığı iş.

elmalık

* Elma bahçesi.

elmanın yarısı o, yarısı bu

* Bkz. bir elmanın yarısı o, yarısı bu.

elmas

* Billûrlaşmış anı karbon.

* Mücevher olarak kullanılan, saydam, değerli taş.

* Elmastıraş.

* Elmas taşlarıyla süslenmiş.

elmas gibi

* çok iyi, çok değerli.

elmasım

* övgü ile seslenme.

elmasiye

* Dondurulmuş meyve suyundan yapılan bir tür pelte.

elmashı

* Elmasla süslenmiş olan.

elmastıraş

* Üzeri elmas gibi yontulmuş (iyi tür cam, billûr).

* Ucu elmashı, kalem biçiminde cam keski.

eloğlu

* El, yabancı.

* Damat; koca.

elöpen

* Kertenkele.

elti

* Kardeş kanlarından her birinin ötekine göre adı.

eltieltiyeküstü

* Bir tür bitki.

eltilik

* Elti olma durumu.

elvan

* Renkler.

* Türlü renklerden olan.

elvan elvan

* Çeşit çeşit.

elveda

* Bir daha kavuşulmayacağı düşünölen bir şeyden ayrılırken kullanılır.

* Bir daha karşılaşılmayacak biçimde ayrılırken "Allaha ısmarladık, Allaha emanet olun" anlamında kullanılır.

elverir ki

* yeter ki.

elverişli

* Uygun, işe yarayan, müsait.

elverişlilik

* Uygun olma durumu.

elverişsiz

* Uygun olmayan, uygun gelmeyen.

elverişsizlik

* Uygun olmama durumu.

elverme

* Elvermek işi veya durumu.

elvermek

* Yetmek, yetecek kadar olmak.

* Uygun gelmek.

elvermemek

* Uygun olmamak, uygun gelmemek, imkân bulunmamak.

elyaf

* Lifler, teller.

elzem

* Çok gerekli, vazgeçilmez.

em

* İlâç, merhem.

-em

* \343 -am / -em.

emanet

* Korunmak için birine veya bir yere bırakılan eşya, kimse vb., inan, vedia.

* Bir kimse ile birine gönderilen şey.

* Eşyanın emanet olarak bırakıldığı yer.

* Bazı devlet dairelerine verilen ad.

* Can.

emanet bırakmak (veya vermek)

* bir eşyayı veya parayı koruma işini yapan kimseye veya bir yere vermek.

emanet dolabı

* Emanetçinin aldığı para veya eşyayı sakladığı mobilya.

emanet etmek

* bir şeyi veya bir kimseyi birine veya bir yere korumak için bırakmak.

emanetçi

* Ücret karşılığı eşyayı alıkoyup koruyan kimse.

emanetçilik

* Emanetçinin işi.

emanete hıyanet olmaz

* emanet olarak bırakılan şeyi titizlikle korumak gereklidir.

emaneten

* Emanet olarak.

emanetullah

* Sığıntı, yetim ve öksüz (çocuk).

emare

* Belirti, iz, ipucu.

emarecik

* Küçük iz, ufak belirti.

emaret

* Emirlik, beylik.

emay

* Bazı maddeleri korumak, belirli bir parlaklık kazandırmak veya boyamak için kullanılan, saydam veya donuk cama benzeyen cilâ.

emaye

* Üzeri emayla kaplanmış olan.

* (fotoğrafçılıkta) Işığa karşı hassas malzeme.

emaylama

* Emaylamak işi.

emaylamak

* Emayla kaplamak.

embriyolog

* Embriyoloji uzmanı.

embriyoloji

* Dölüt durumuna gelinceye kadar oğulcuğun geçirdiği gelişim evrelerini inceleyen biyoloji kolu.

embriyon

* Oğulcuk, rüşeym.

emcek

* Meme.

emcik

* Meme.

emdiği (helâl) süt haram olmak

* doğruluktan ayrılmak, kötü işler yapmak, anaya babaya saygısızca davranmak.

emdirme

* Emmesini sağlamak, emdirmek işi.

emdirmek

* Emmesini sağlamak.

emdirme

* Emdirtmek işi.

emdirmek

* Emdirmesini sağlamak.

eme seme yaramamak

* işe yaradığı kabul edilmemek, makbule geçmemek, takdir edilmemek.

eme yaramak

* işe yaramak, yararlı olmak.

emeç

* Su ve kara yosunlarının, kökü andıran tutunma organı.

-emeç

* Bkz. -amaç / -emeç.

emeği çekilmiş

* çok emek verilerek hazırlanmış (yemek).

emeği geçmek

* bir şeyin ortaya çıkması için çalışmış olmak.

emek

* Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü.

* İnsanın bilinçli olarak belli bir amaca ulaşmak için giriştiği hem doğal ve toplumsal çerçevesini hem de kendisini değiştiren çalışma süreci, say.

* Uzun ve yorucu, özenli çalışma.

-emek

* Bkz. -amak / -emek.

emek çekmek

* bir işte çok çalışarak yorulmak.

emek harcamak

* çaba göstermek.

emek vermek

* bir şeyin meydana gelmesi için özenle ve çok çalışmak.

emekçi

* Emek karşılığı geçimini sağlayan kimse.

* Herhangi bir üretim aracına sahip olmayan, geçimini emeği karşılığında sağlayan işçi.

emekçilik

* Emekçi olma durumu.

emekleme

* Emeklemek işi.

emekleme çağı

* Bir şeyde henüz olgunluk, tecrübe kazanılmamış dönem.

emekleme dönemi

* Emekleme çağı.

emeklemek

* Dizler ve eller üzerinde yürümek.

* Bir işe yeni başlarken tecrübesizlikten ötürü acemilik geçirmek.

emekli

- * Emek harcanarak elde edilen, zor, zahmetli.
- * Belirli bir süre çalıştıktan sonra kanunlar gereği işi ile ilgisi kesilerek kendisine aylık bağlanmış olan (kimse).

emekli maaşı

- * Bkz. emekli aylığı.

emekli aylığı

- * Emekli olduktan sonra ödenen aylık.

emekli ikramiyesi

- * Emekli olma sırasında yapılan toplu ödeme.

emekli olmak

- * belirli bir süre çalıştıktan sonra kanun ile sağlanan haklardan yararlanarak görevinden ayrılmak, tekaüt olmak.

emeklilik

- * Emekli olma durumu, tekaütlük.

emeklilik çağı

- * Emekli olduktan sonraki dönem.

emekliye ayırmak (çıkarmak veya çıkartmak)

- * kanuna göre aylık bağlayarak bir görevliyi görevinden ayırmak.

emekliye ayrılmak (veya çıkmak)

- * emekli olmak, tekaüde sevk olunmak.

emeksiz

- * Emek harcanmadan elde edilen, kolay, zahmetsiz.

emeksiz evlât

- * Üvey evlât.

emektar

- * Bir görevde uzun süre kalıp o işe emeği geçmiş olan (kimse).
- * Çok kullanılmış, eski.

emektarlık

- * Emektar olma durumu.

emel

- * Gerçekleştirilmesi zamana bağlı istek.

emel beslemek

- * isteği, arzuyu sürekli düşünmek veya güçlendirmek.

emeline âlet etmek

- * birini veya bir şeyi kendi istekleri doğrultusunda kullanmak.

emen

- * Çukur, bağ çubuğu, ağaç veya sebze dikmek için açılan çukur.

emici

- * Emme işini yapan.

emici kıllar

- * Bitkilerin köklerinde bulunan ve topraktaki besin maddelerini emip beslenmelerine yarayan tek hücreli uzantılar.

emici tüyler

* Emici kıllar.

emik

* Emmekten çürüyen yer, emme izi.
* İnsan beyni.

emik

* Bkz. imik, ümük.

emilme

* Emilmek işi.

emilmek

* Emmek işine konu olmak.

emin

* İnanılır, güvenilir.
* Sakıncasız, emniyetli, tehlikesiz.
* Şüphesi olmayan.
* Osmanlı imparatorluğunda bazı devlet görevlerindeki sorumlu kişilere verilen ad.

emin olmak

* inanmak, güvenmek.

emir

* Buyruk, komut.
* Bir makamdan öbürüne geçerken görevliye verilen belge.

emir

* Araplarda ve daha başka Müslüman ülkelerde bir kavim, şehir veya ülkenin başı.

emir almak

* talimat almak.

emir cümlesi

* Yükleme emir kavramı veren cümle.

emir eri

* Subayların kıt'a ve daire dışında buyruklarında bulunan er, emirber.

emir etmek

* Bkz. emretmek.

emir kipi

* Fiilin yapılmasını dileyen veya emreden isteme kipi. Türkçede bu kip birinci teklik ve çokluk kişiler için kullanılmaz. İkinci kişiler için -in, -iniz, üçüncü kişiler için, -sin, -sinler ekleri kullanılır.

emir kulu

* Bir işi, aldığı buyruk gereğince yapmak yükümlülüğünde olan kimse.

emir subayı

* Yüksek rütbeli komutanların emrine verilmiş subay.

emir vermek

* buyurmak, buyruk vermek.

emirber

* Emir eri.

emirberlik

* Emirber olma durumu, emirberin işi.

emircik

* Yalıçapkını, iskele kuşu.

emirlik

* Emir (II) olma durumu.
* Bir emirle yönetilen bölge.

emirname

* Yazılı buyruk.

emisyon

* Devletçe para, senet ve tahvil çıkarma, piyasaya sürme.

emiş

* Emmek işi veya biçimi.

emişme

* Emişmek işi veya durumu.

emişmek

* Karşılıklı olarak emmek.
* Sağılmadan önce koyunların kuzular tarafından gizlice emilmesi.

emiştirme

* Emiştirmek işi.

emiştirmek

* Emişmelerini sağlamak.

emlâk

* Ev, arsa, bahçe gibi taşınamayan mal ve mülklerin ortak adı, taşınmazlar, gayrimenkul.

emlâk bürosu

* Emlâk alım satımı, kiralanması ile uğraşan iş yeri.

emlâk vergisi

* Her yıl belediyelere ödenen ev, dükkân, arsa vb. mülklerin vergisi.

emlâkçi

* Emlâk alıp satma işiyle geçinen kimse.

emlâkçilik

* Emlâkçinin işi.

emleme

* Emlemek işi veya durumu.

emlemek

* İlâç sürmek, ilâç vermek.

emlik

* Emme dönemindeki küçük çocuk .
* Zamanından daha geç doğan kuzu veya oğlak .

emme

* Emmek işi.
* Soğurma, massetme.
* Boruda akan sıvının oluşturduğu çekiş.
* Petrol ile ilgili işlemlerde bir akışkanın çekilişi; bir deponun böyle bir çekilme ile doldurulması işlemi.

emme

* Amma, ama.

emme basma tulumba

- * Hem çeken hem de ileten tulumba.

emmeç

- * Kendisine bağlanan bir kabın içindeki gazı seyreltmeye veya sıkıştırmaya yarayan, içinden bir sıvı geçirilerek çalıştırılan araç, aspiratör.

emmek

- * Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek, somurmak.
- * Tükürük yardımıyla eriterek içine çekmek.
- * Soğurmak, massetmek.
- * Uzun süre yararlanmak.

emmi

- * Amca.

emmi oğlu

- * Amcanın oğlu.
- * Dost, arkadaş, teklifsiz olunan kimse.

emniyet

- * Güvenlik.
- * Güven, inanma, itimat.
- * Polis işleri.
- * Güvenlik işlerinin yürütüldüğü yer.
- * Bir araçta güven sağlayıcı parça.

emniyet pimi

- * Ateşli silâhlarda güvenli kullanımı sağlayan pim.

emniyet altına almak

- * korumak.

emniyet amiri

- * İlçelerin genel güvenliğınden kaymakama karşı sorumlu olan amir.

emniyet durağı

- * Su altına dalan kişilerin vurgun yememesi için su yüzüne çıkış mesafesinde sağlık yönünden güvenli bölge.

emniyet düğmesi

- * Patlayıcı ve yanıcı aletlerin güvenli kullanılmasına yardımcı olan, kullanıldığı zaman açık, kullanılmadığı zaman da kapalı tutulan düğme.

emniyet etmek

- * güvenmek.

emniyet kemeri

- * Uçaklarda, otomobillerde vb. de güvenlik bakımından bele takılan kemer.

emniyet kilidi

- * Kapı ve kasalarda güvenliğı sağlayan kilit.

emniyet müdürü

- * İlin genel güvenliğınden valiye ve iç işleri bakanına karşı sorumlu olan müdür.

emniyet supabı

- * Makinelerde güvenli kullanımı sağlayan alet.

emniyet vermek

- * güven vermek.

emniyetli

* İnanılır, güvenilir.

emniyetsiz

* İnanılmaz, güvenilmez.

emniyetsizlik

* Güvensizlik.

emoglobin

* Bkz. hemoglobin.

emoroit

* Basur.

empermeabl

* Yağmurluk.

emperyalist

* Emperyalizm yanlısı olan (kimse).

emperyalizm

* Bir milletin başka bir milleti siyasî ve ekonomik egemenliği altına alarak yayılması veya yayılmayı istemesi, yayılmacılık.

empirme

* Emprime.

empoze

* Zorla benimsetilmiş, kabul ettirilmiş olan.

empoze etmek

* bir şeyi zorla benimsetmek, kabul ettirmek.

empresyonist

* İzlenimci.

empresyonizm

* İzlenimcilik.

emprezaryo

* Belli bir yüzde karşılığında, bir sanatçının çalışma programlarını ve anlaşmalarını düzenleyen kimse.

emprime

* Değişik renkte boya kullanılarak, kumaş üzerine desen ve zemin basma işlemi.

* Bu işleme uğratılan (ipekli, yünlü vb. kumaş).

emraz

* Hastalıklar.

emre muharrer senet

* İçinde yazılı olan paranın gene onda yazılı kimseye veya onun göstereceği birine ödenmesi gereken buyruğa yazılı senet.

emretme

* Emretmek işi.

emretmek

* Buyurmak, emir vermek.

emretti patrik efendi!

* birinin yersiz bir buyruğuna karşı alay yollu kullanılır.

emreyleme

* Emreylemek işi veya durumu.

emreylemek

* Buyurmak, emretmek.

emrihak

* Ölüm.

emrihak vaki olmak

* ölmek.

emrine girmek

* bir kimsenin buyruğu altında bulunmayı kabul etmek.

emrine vermek

* görevlendirmek, atamak.

* yararlanması için ayırmak.

emrivaki

* Oldu bitti, olup bitti.

emrivaki yapmak

* Bkz. oldu bittiye getirmek.

emsal

* Benzerler.

* Yaşıt, eş, denk.

* Örnek.

* Kat sayı.

emsalsiz

* Eşsiz, eşi benzeri olmayan, bir benzeri daha bulunmayan.

emsalsizlik

* Eşsiz olma durumu, eşsizlik.

emtia

* Mallar, satılacak şeyler.

emval

* Mallar, para ile alınan şeyler.

emzik

* Süt çocuklarını oyalamak için ağızlarına verilen kauçuk meme.

* Beslemek için süt çocuklarına meme yerine emdirilen ağızlı kauçuklu süt şişesi, biberon.

* İbrik, çaydanlık, testi gibi kapların, suyu azar azar akıtmaya yarayan içi delik uzantısı, ibik.

* Sigara ağızlığı.

emzik borusu

* Doğrudan doğruya sobaya takılan dirsek boru.

emzikli

* Emziği olan.

* Memede çocuğu olan (kadın).

emziksiz

* Emziği olmayan.

emzirilme

* Emzirilmek işi.

emzirilmek

* Çocuğa meme verilmek.

emziriş

* Emzirmek işi veya biçimi.

emzirme

* Emzirmek işi.

emzirmek

* Kadın veya dişi hayvan memesindeki sütü yavruya vermek.

emzirtme

* Emzirtmek işi.

emzirtmek

* Emzirmek işini yaptırmak.

en

* Bir yüzeyde boy sayılan iki kenar arasındaki uzaklık, genişlik, boy karşıtı.

en

* Hayvanlara veya eşyaya vurulan damga, işaret.

en

* Başına geldiği sıfatların en üstün derecede olduğunu gösterir.

-en

* Bkz. -an / -en.

en azından

* en azı ile, hiç olmazsa.

en fenası

* Bkz. en kötüsü.

en iyisi

* en çok tercih edilen.

en kötüsü

* hiç istenmeyen.

enam

* Yaratılmış bütün canlılar.

* Halk.

enayi

* Fazla bön, avanak, et kafalı, budala.

enayi dümbeleşti

* Çok enayi.

enayice

* Enayi gibi.

enayicesine

* Enayice davranarak, enayi gibi.

enayileşme

* Enayileşmek işi veya durumu.

enayileşmek

* Enayi durumuna düşmek.

enayilik

* Enayi olma durumu, enayice davranış.

enayilik etmek

* enayi gibi davranmak.

enberi

* Çift yıldızlarda birleşenlerin kütle merkezine göre çizdikleri elips yörüngede, kütle merkezinin bulunduğu odağa en yakın nokta.

enbiya

* Nebiler, peygamberler.

encam

* Son, işin sonu.

* Gelecek.

encek

* Enik.

encik

* Enik.

encikleme

* Enciklemek işi.

enciklemek

* Bkz. eniklemek.

encümen

* Yarkurul, komisyon, komite.

endaht

* Atma, atış, atılma.

* Silâh atma, boşaltma.

endam

* Vücut, beden, boy bos.

endam aynası

* İnsanı boyunca gösteren ayna.

endamlı

* Boylu, boyu bosu yerinde.

endamsız

* Boyu bosu yerinde olmayan, kısa, çelimsiz.

endaze

* 65 cm boyunda bir uzunluk ölçüsü.

* Ölçü.

endazeleme

* Endazelemek işi.

endazelemek

* Endaze ile ölçmek.

endazesiz

* Ölçüsüz.

endazeyi kaçırmaq

* fazla abartmaq, ölçüyü kaçırmaq.

endazeyi şaşırmaq

* ne yapacağına karar verememek, eli ayağı dolaşmaq.

endeks

* İndeks.

endeksleme

* Endekslemek işi.

endekslemek

* Endekse bağlamak.

endekslenme

* Endekslenmek işi veya durumu.

endekslenmek

* Endekse bağlanmaq.

endeksli

* Endekse bağlanmış.

endemik

* Sadece orada yetişen.

ender

* Çok az, çok seyrek.

* Çok seyrek olarak, çok seyrek bir biçimde.

enderun

* Saraylarda harem ve hazine dairelerinin bulunduğu yer.

* Büyük sarayların iç bölümü.

* Devlet görevlilerini yetiştiren okul.

enderunlu

* Enderunda eğitim görmüş olan.

endirekt

* Doğrudan değil, dolaylı.

endişe

* Düşünce.

* Tasa, kaygı; kuşku, korku.

endişe etmek

* tasalanmaq, kaygılanmaq.

endişelenme

* Endişelenmek işi.

endişelenmek

* Tasalanmaq, kaygılanmaq.

endişeli

* Tasalı, kaygılı; kuşkulı, korkulu.

endişesiz

* Tasasız, kaygısız, kuşkusu olmayan, korkusuz; düşüncesiz.

endişesizlik

* Endişesiz olma durumu.

endişeye düşmek

* tasaya kapılmak, kaygılanmak.

endoderm

* İç deri.

endogami

* İç evlilik.

endokrin

* İç salgı.

endokrinoloji

* İç salgı bilimi.

Endonezyalı

* Endonezya halkından olan kimse.

endoskop

* İnsan vücudunun herhangi bir boşluğunu, muayeneyi kolaylaştırmak için aydınlatıp görünür hâle getiren alet, andoskop.

endoskopi

* İnsan vücudunda, organ veya kovuk içlerinin endoskopla muayenesi.

endotermik

* Isıalan.

endüksiyon

* Tüme varım.

endüstri

* Sanayi.

endüstrileşme

* Endüstrileşmek işi, sanayileşme.

endüstrileşmek

* Endüstri alanında gelişmek, sanayileşmek.

endüstriyalizm

* Sanayicilik.

endüstriyel

* Endüstri ile ilgili, sınai.

enek

* Enenmiş, burulmuş, erkekliği giderilmiş.

-enek

* Bkz. -anak / -enek.

eneme

* Enemek işi.

enemek

* Erkeklik bezlerini burarak veya çıkararak erkekliğini gidermek, iğdiş etmek, hadım etmek.

enenme

- * Enenmek işi.

enenmek

- * Enemek işi yapılmak, erkeklığı giderilmek.

enerji

- * Maddede var olan ve ısı, ışık biçiminde ortaya çıkan güç, erke.
- * Organizmanın etkin gücü.
- * Manevî güç.

enerjik

- * Enerji ile ilgili.
- * Güçlü ve hareketli.
- * Davranışlarında kararlarını kesinlikle uygulayan.

enerjiklik

- * Enerjik olma durumu.

enez

- * Cılız, zayıf, güçsüz.

eneze

- * Enez.

enezeleşme

- * Enezeleşmek işi.

enezeleşmek

- * Eneze duruma gelmek.

enfarktüs

- * Bir organda, bir atardamann, doku bozukluğu sonucu kan pıhtısı ile tıkanması.

enfeksiyon

- * Organizmada hastalığa yol açan bir mikrobun genel veya yerel gelişmesi, yayılması.

enfes

- * Çok güzel, en güzel.

enfiye

- * Çürütülmüş tütünden yapılan ve burna çekilen keyif verici toz, burun otu.
- * Burna çekilmek için hazırlanmış toz ilaç.

enflasyon

- * Para şişkinliği.
- * Pahalılık.
- * Gereğinden fazla artış, şişkinlik.

enflüanza

- * Grip, ingin, paçavra hastalığı.

enformasyon

- * Danışma, tanıtma.
- * Haber alma, haber verme, haberleşme.

enfraruj

- * Kızıl ötesi.

enfrastrüktür

- * Alt yapı.

enfüsî

* Nesnelerin gerçeğine değil, ferdin düşünce ve duygularına dayanan, öznel.

engebe

* İç ve dış güçlerin etkisiyle oluşan, yayla, ova, koyak, çukur gibi biçimlerin bütünü, yer biçimleri, yüzey şekilleri, arıza.

engebeli

* Engebese olan, engebese çok olan, anızalı.

engebelik

* Engeli olma durumu.

* Yer biçimleri, yüzey biçimleri, anza.

engebesiz

* Engeli olmayan.

engel

* Bir şeyin gerçekleşmesini önleyen sebep, mâni, mahzur, müşkül, mânia.

* Engelli koşullarda, her yarışmanın üzerinden atlaması gereken, çerçeve ile tabandan kurulu tahta düzen.

engel balığı

* Uskumru cinsinden küçük balık.

engel çıkarmak

* bir işin yapılmasını zorlaştırmak.

engel olmak

* önlemek, geciktirmek.

engel sınavı

* Yönetmeliklerde belirtilen özürleri sebebiyle herhangi bir sınava zamanında giremeyen öğrenciler için açılan sınav.

engelleme

* Engellemek işi.

* İstek, ihtiyaç veya bir davranışın belli bir sonuca ulaşmasının önlenmesi.

* (siyasî kuruluşlar vb. de) Tartışma yöntemlerinin bütün imkânlarından yararlanılarak kanunların tartışılmasını ve oylanmasını düzenli bir biçimde önlemek, geciktirmek amacıyla yapılan girişimler, obstrüksiyon.

engellemek

* Bir şeyin gerçekleşmesini önlemek.

* Güreşte hasmı çaprazda sürerken düşürmek için ayağına basmak veya topuğuna ayak takmak.

engellenme

* Engellenmek işi.

engellenmek

* Engel olunmak.

engelleyiş

* Engellemek işi veya biçimi.

engelli

* Engeli olan, mâniyalı.

engelli koşu

* Belirli aralıklarla konmuş, değişik yükseklikteki on çitli engelin üzerinden aşılarak sürdürülen koşu.

engelsiz

* Engeli olmayan, mâniasız.

engerek

* Engerekgillerden, başı üç köşeli, rengi kara veya karaya yakın, taşlık ve güneşli yerlerde yaşayan, zehirli bir yılan (Vipera aspis).

engerek otu

* Hodangillerden, türleri süs bitkisi olarak yetiştirilen, yaprakları sert tüylü bir ot (Echium vulgare).

engerekgiller

* Örneği engerek olan zehirli yılanlar familyası.

engin

* Ucu bucağı görünmeyecek kadar geniş, çok geniş, vâsi.

* Denizin kıyıda çok uzaklarda bulunan geniş bölümü; açık deniz.

engin

* Değer ve fiyatı düşük olan.

* Yüksekte olmayan, alçak (yer).

enginar

* Birleşikgillerden çok yıllık dikenli bitki (Cynara scolymus).

enginleşme

* Enginleşmek işi veya durumu.

enginleşmek

* Engin bir durum almak.

enginlik

* Engin olma durumu.

* Alabildiğine genişlik.

engizisyon

* Orta Çağda, Katoliklerde katı din inançlarına karşı gelenleri cezalandırmak için kurulan kilise mahkemelerinin adı.

* Orta Çağda, Katoliklerde katı din inançlarına karşı gelenleri cezalandırma yöntemi.

enik

* Kedi, köpek gibi çok memeli hayvanların yavrusu, encik.

* Çocuk.

enikleme

* Eniklemek işi.

eniklemek

* (kedi, köpek gibi çok memeli hayvanlar için) Doğurmak.

enikonu

* İyiden iyiye, iyice.

eninde sonunda

* ne zaman olsa.

* nihayetinde, en sonda.

enine boyuna

* gösterişli, iri yarı.

* eksiksizce, enikonu.

enine boyuna

* Çok ince ayrıntıları ile.

* İri yarı.

enir

* Bir tür yaban mersini.

enişte

* Bir kimsenin kız kardeşinin veya kadın hısımlarından birinin kocası.

enjeksiyon

* İğne yapma, iğne vurma.

enjeksiyoncu

* Enjeksiyon yapan kimse.

enjektör

* Bir sıvıyı herhangi bir yere basınçla veren bir tür pompa, iğne, şırınga.

enkaz

* Yıkıntı, döküntü, çöküntü.

enlem

* Yer yuvan üzerinde herhangi bir noktadan geçen paralel ile ekvator arasındaki yay parçasının açısal değeri, arz derecesi.

enlem dairesi

* Aynı enlemdeki noktaların oluşturduğu ekvatora paralel daire, arz dairesi.

enlemesine

* Eni boyuna göre daha fazla olarak.

enli

* Eni büyük olan, geniş.

enlice

* Eni biraz geniş.

enlilik

* Enli olma durumu.

enöte

* Çift yıldızlarda, yoldaşın başyıldıza göre çizdiği bağlı yörüngenin, başyıldıza en yakın noktası.

ense

* Boynun arkası.

ense çukuru

* Ensede boyun hizasında bulunan çukurluk.

ense kökü

* Ensenin gövde ile birleştiği yer.

ense kulak yerinde

* (erkek için) iri yan.

* kelli felli.

ense yapmak

* hiç çalışmadan rahatça yaşamak.

enseleme

* Enselemek işi.

enselemek

* Yakalamak.

enselenme

* Enselenmek işi.

enselenmek

* Yakalanmak, ele geçirilmek.

enser

* Büyük çivi, ekser.

ensesi kalın

* Güçlü, istediğini yapabilen, sözü geçer (kimse).

ensesinde boza pişirmek

* ısıtmak, kızgın duruma getirmek.

* birini çok üzme, tedirgin etmek, sürekli çalıştırmak.

ensesine binmek

* birine bir iş yaptırmak için sürekli baskı altında bulundurmak.

ensesine yapışmak

* yakalayıp sıkıştırmak.

ensiz

* Eni küçük olan, dar.

ensizlik

* Ensiz olma durumu.

enstantane

* Işıklama süresi saniyenin 1/25'i veya daha kısa olan hızlı bir hareketi çekme yöntemi.

* Bu yöntemle çekilen (fotoğraf).

* Bir anda olan.

enstantane fotoğraf

* Bkz. enstantane.

enstitü

* Bir üniversiteye bağlı veya bağımsız bir kuruluş olarak genellikle araştırma yapan ve bazı durumlarda öğretime de yer veren eğitim kurumu.

enstrüman

* Çalgı.

enstrümantal

* Yalnız çalgılarla ilgili olan.

enstrümantal müzik

* Yalnız çalgılar için hazırlanmış müzik.

enstrümantalizm

* Araççılık.

ensülin

* Şeker hastalığına karşı kullanılan bir hormon.

entari

* Genellikle tek parçalı kadın giyeceği.

* Arap ülkelerinde erkeklerin giydiği uzun, düz üstlük.

entarielik

* Entari yapılmaya uygun (kumaş).

entegrasyon

* Bütünleşme, birleşme.

entegre

* Bir bütünü, bir grubu oluşturan.

entel

* Entellektüel olmaya özenen ancak bunun için gerekli olan niteliği kazanmamış.
* Sahte aydın.

entelekt

* Akıl, zihin, idrak, anlık.

entelektüalizm

* Anlıkçılık, zihniye.

entelektüel

* Bilim, teknik ve kültürün, değişik dallarında özel öğrenim görmüş (kimse), aydın, münevver.
* Fikir sorunlarıyla ilgili.

entelektüellik

* Entelektüel olma.

entelekya

* Aristo'ya göre, her varlığın erişmeye yöneldiği olgunluk durumu.

enteresan

* İlgi çekici, ilginç.

enteresanlık

* Enteresan olma durumu, ilginçlik.

enterkoneksiyon

* \343 interkoneksiyon.

internasyonal

* Uluslar arası, milletler arası, beynelmilel.

internasyonalci

* Uluslar arası, beynelmilelci.

internasyonalcilik

* Uluslar arasıcilık.

internasyonalizm

* Uluslar arasıcilık, beynelmilelcilik.

enterne

* Göz altında (olan).

enterne etmek

* göz altına almak.

entertip

* Basımcılıkta harfleri satır olarak dizen ve döken dizgi makinesi.

entimem

* Bir veya birden çok öncülü (önceden bilindiği var sayılarak) kaldırılmış olan tasımsal çıkarım.

entipüften

* Hiç değeri olmayan, derme çatma, uydurma.

entomoloji

* Böcek bilimi.

entomolojist

* Böcek bilimci.

entrika

* Bir işi sağlamak veya bozmak için girilen gizli çalışma, oyun, dolap, düzen, dalavere, dek, desise, hile.

entrika çevirmek

* entrika ile amacına ermeye çalışmak, dolap çevirmek.

entrikacı

* Entrika çeviren, düzençi, dessor.

entrikacılık

* Entrikacı olma durumu.

entrikaya kurban gitmek

* bir hileli, dalavereli iş sonunda zarara uğramak.

enva

* Türler, çeşitler.

envaiçeşit

* Çeşit çeşit, türlü türlü.

envaiçeşitli

* Envaiçeşidi olan, türlü türlü.

envaitürlü

* Çok değişik türleri olan, çeşitli çeşitli, türlü türlü, envaiçeşitli.

envanter

* Bir ticaret kuruluşunun para, mal ve diğer varlıklarıyla genel olarak borçlu ve alacaklı durumlarını, nicelikleri ve değerleriyle ayrıntılı olarak gösterme.

* Bu durumu gösteren çizelge.

envestisman

* Yatırım.

enzim

* Bir tepkimeye sebep olan ve onu hızlandıran eriyebilir organik madde, ferment.

eosen

* Üçüncü çağın, memelilerin olduğu dönemi.

epe

* Eskrimde kullanılan bir tür kılıç.

* Bu kılıç kullanılarak oynanan bir tür kılıç oyunu.

eper

* Işığa karşı bakıldığında kâğıt tabakasının yapısal görünümü.

epey

* Az denmeyecek kadar, oldukça, hayli.

epeyce

* Oldukça, bir hayli.

epeyi

* Bkz. epey.

epidemi

* Salgın hastalık.

epidemioloji

* Salgın hastalıkları inceleyen hekimlik dalı.

epiderm

* Üst deri.

epifit

* Üst bitken.

epigenez

* Sıralı oluş.

epigrafi

* Yazıt bilimi.

epigram

* Her türlü konuda yapılmış kısa manzume.

epik

* Destana ilişkin, destana özgü, destanla ilgili, destansı (eser).

epikerem

* Önerilerinin biri veya her ikisi kanıtıyla birlikte ileri sürülen tasım.

Epikuroşçu

* Epikuros'un kurduğu felsefe akımını benimseyen, Epikuroşçuluk yanlısı olan kimse.

Epikuroşçuluk

* Epikuros'un düşüncelerinin yaşama ilkesi yapılması; hazlara, sevinçlere yönelik bir hayatın hedef edinilmesini ileri süren öğretisi.

Epikürcü

* Bkz. Epikuroşçu.

Epikürcülük

* Bkz. Epikuroşçuluk.

epilog

* Bir eserin sonuç bölümü.

epistemoloji

* Bkz. bilgi kuramı.

epitel

* Bkz. epitelyum.

epitelyum

* Tek veya çok hücreden oluşan, vücudun bütün dış ve iç yüzeylerini kaplayan doku.

epizot

* Bir roman veya hikâyede ikinci derecede bir olay.

* Değişik anlatı türü, masal, efsane, bilmece vb. bir metnin, bir eserin aslından az çok ayrılan değişik biçimli

olanı.

epope

* Destan.

eprime

* Eprimek işi.

eprimek

- * Bozulmak, ekşiyip çürümek.
- * (yemiş) Dura dura olgunlaşmak, yumuşamak.
- * Erimek.

epsilon

- * Yunan alfabesinin beşinci harfi (ε).

Er

- * Erbiyum'un kısaltması.

er

- * Erkek.
- * Kahraman, yiğit.
- * Asker, nefer.
- * İşini iyi bilen, yetenekli.
- * Koca.

er

- * Erken.

-er

- * Bkz. -ar / -er.

er bezi

- * Erkeklik hormonunu oluşturan erkek cinsiyet bezi, husye, haya, testis.

er dişi

- * Hem erkek hem dişi gametleri bulunan (birey), erselik, hünsa.
- * Çiçekliğinde hem erkek hem dişi çiçeği bulunan (bitki).

er dişilik

- * Er dişi olma durumu, erseliklik.

er ekmeği

- * Sahur yemeği.

er geç

- * Erken veya geç, her ne vakit olsa.

er lokması er kursağında kalmaz

- * insan gördüğü iyiliği karşılıksız bırakmaz.

er meydanı

- * Güreş meydanı.

er suyu

- * Atmık, meni.

eradikasyon

- * Yok etme.

erat

- * Erden başgedikliye kadar askerlere verilen genel ad.
- * Erler.

erbain

- * Hicrî takvimde 22 Aralıktan 31 Ocak gününe kadar süren kırk günlük kış dönemi.

erbap

- * Bir işten anlayan, bir işi iyi yapan kimse.

- erbaş
* İhtiyaçları devletçe karşılanan onbaşı ve çavuş rütbesindeki asker.
- erbaşlık
* Erbaş kademesi.
- erbin
* Erbiyum oksit (Er_2O_3) veya erbiyum hidroksit, $\text{Er}(\text{OH})_2$.
- erbiyum
* Tabiatı çok az olan, uygulama alanı bulunmayan, atom numarası 68, atom ağırlığı 167.2 olan bir element.
Kısaltması Er.
- erce
* Erken olarak, er gibi, ere benzer biçimde.
- ercecik
* Erkenden.
- ercik
* Çiçek tozu üreten ve on tanesi çeşitli şekillerde birleşerek erkek organı meydana getiren çiçek kısmı.
- erdem
* Ahlâkın övdüğü iyilikçilik, alçak gönüllülük, yiğitlik, doğruluk gibi niteliklerin genel adı, fazilet.
* İnsanın ruhî olgunluğu.
- erdemli
* Erdemi olan, faziletli.
- erdemlilik
* Erdemli olma durumu, faziletlilik.
- erdemsiz
* Erdemi olmayan, faziletsiz.
- erdemsizlik
* Erdemsiz olma durumu, faziletsizlik.
- erden
* Bakir.
- erdenlik
* Bakirlik.
- erdiğine erer, ermediğine taş atar
* sataşkan, edepsiz (kimse).
- erdirme
* Erdirmek işi.
- erdirmek
* Ermesini sağlamak, ermesine yol açmak.
- ere gitmek (veya varmak)
* (kadın, kız) evlenmek.
- ere vermek
* (kız) evlendirmek.
- erek
* Gerçekleştirmek için tasarlanan ve erişmek istenilen şey, amaç, gaye, maksat, hedef.

erek bilimi

* Evreni ereklerle araçlar arasında bir ilişkiler dizgesi olarak gören öğreti, teleoloji.

* Yalnızca insan hareketlerinin değil, tarih ve tabiat olaylarının ve bütünü olduğu gibi tek tek olayların da ereklerle belirlenmiş ve yönetilmiş olduğunu kabul eden öğreti, teleoloji.

erekçilik

* Her şeyin bir erekle belirlendiği, bir ereğe yöneldiğini; her şeyin bir ereklik yasasına göre olup bittiğini benimseyen görüş, finalizm.

ereklilik

* Bir erekle belirlenmiş olma veya bir ereğe yönelmiş olma durumu.

ereksel

* Erek niteliğinde olan.

ereksel neden

* Temelde bulunan erek veya varılmak istenen ereğe götüren sebep.

eren

* Benliğinden sıyrılmış, öz varlığından geçmiş, kendini Tanrı'ya adanmış, ermiş, evliya, veli.

* "Erenler" biçimi eskiden dervişler arasında bir seslenme sözü olarak kullanılırdı.

* Olağanüstü sezgileriyle birtakım gerçekleri gördüğüne inanılan kimse.

Erendiz

* Jüpiter, Müşteri.

erenlerin sağı solu olmaz

* cana yakın kişilerin bazı yersiz davranışları, bilerek yapılmadığı için hoş karşılanmalıdır anlamında kullanılır.

erg

* C. G. S. sisteminde, uygulama noktasını, kuvvet yönünde 1 cm hareket ettiren 1 dinlik kuvvetin yaptığı işe eşit olan iş birimi: Bir kilogram metre 981 x 105 erge eşittir.

erg

* Büyük Sahra'da kumullarla örtülü bölge.

erganun

* Org.

ergen

* Ergenlik çağında olan.

* Henüz evlenmemiş, bekâr.

ergen olmak

* evlenecek çağa girmek.

ergene

* Maden yeri.

ergene karı boşamak kolay

* bir işin içinde olmayanların o işteki güçlükleri küçümsediklerini anlatır.

ergenleşme

* Ergenleşmek işi veya durumu.

ergenleşmek

* Ergenlik çağına ulaşmak.

ergenleştirmek

* Ergenleştirmek işi.

ergenleştirmek

* Ergenlik ağına kavuşmasını sağlamak.

ergenlik

* Cinsî organların fizyolojik gelişmesiyle başlayan, bulûğa ermişlikle yetişkinlik arasındaki dönem.
* Çocukluk ağından yetişkinlik çağına geçen kimselerin yüzünde çıkan sivilceler.

ergi

* (dil inkılâbının ilk yıllarında) İyi bir şeye erişme durumu, mazhariyet.

ergilik

* Ergi durumu.

ergime

* Ergimek işi, zeveban.

ergime ısısı

* Bir katının sıvı durumuna geçmesi için verilmesi gereken ısı.

ergime noktası

* Bir katının katı durumdan sıvı duruma geçmeye başladığı ve ergime sona erene kadar koruduğu sıcaklık.

ergime yasası

* Ergime kurallarının değişmez oluşumu.

ergimek

* (sıcaklığı artırılmak yoluyla bir cisim) Katı durumdan sıvı duruma geçmek, zeveban etmek.

ergimiş

* Isı etkisiyle sıvı durumuna gelmiş (katı cisim).

ergimiş maden

* Sıvı duruma gelmiş maden.

ergin

* Olmuş, yetişmiş, kemale ermiş.
* Haklarını kendi kullanmak için yasanın gösterdiği yaşa gelmiş olan (kimse), reşit.

erginleme

* Erginlemek işi.

erginlemek

* Birini bir konu üzerinde aydınlatıp onu gerekli temel bilgi ve becerilerle donatarak ergin ve yetişmiş kılmak.

erginlenme

* Erginlenmek işi veya durumu.

erginlenmek

* Ergin duruma gelmek.

erginleşme

* Erginleşmek işi.

erginleşmek

* Ergin bir duruma gelmek, reşit olmak.

erginlik

* Ergin olma durumu, kemal, rüşt.

ergitme

* Ergitmek işi.

ergitmek

* Ergimesini sağlamak, ergimesine yol açmak.

ergonomi

* İnsanın, makinenin ve çevrenin bir arada uyumlu ve verimli bir biçimde çalışmasını inceleyen bilim dalı, iş bilimi.

erguvan

* Baklagillerden, eflâtunla kırmızı arası renkte çiçek açan, güzel bir süs ağacı (Cercis siliquastrum).

erguvangiller

* Almışık yapraklı ağaç familyası.

erguvanî

* Eflâtunla kırmızı arası renk.

* Bu renkte olan.

ergürmek

* Ulaştırmak, eriştmek.

-eri

* Bkz. -ar1 / -eri.

erigen

* Çabuk eriyip dağılan.

erik

* Gülgillerden, beyaz çiçekli bir ağaç (Grunus domestica).

* Bu ağacın kabuğu ince, sarıdan kırmızıya, mora kadar türlü renkte, mayhoş veya tatlı, eti sulu, tek ve sert çekirdekli yemişi.

erik hoşafı

* Eriğin şekerli suda kaynatılması ile hazırlanan ve soğuk içilen hoşafı.

erik kompostosu

* Eriğin şekerli suda kaynatılması ile hazırlanan tatlı.

erik marmelâdı

* Şeker karıştırılarak pişirilmiş erik ezmesi.

erik pestili

* Eriğin kaynatılması ve yufka biçiminde kurutulması ile hazırlanan pestil.

erik rakısı

* Erik suyunun damıtılmasıyla elde edilen bir tür rakı.

erik reçeli

* Eriğin şeker ile kaynatılması sonucu yapılan reçeli.

erika

* Süpürge otu.

eriklik

* Erik ağaçları çok olan yer, erik bahçesi.

eril

* Bazı dillerde erkek cinsten sayılan (kelime), müzekker.

erillik

* Bazı dillerde, kelimelerin eril olması durumu.

erim

* Bir şeyin erebileceği uzaklık, menzil.

erim

* İyi bir şeye işaret olan durum, beşaret.

erim erim

* Erimek işinin anlamını pekiştirir.

erime

* Erimek işi.

erimek

* Katı cisim sıvı içine kaşarak sıvı durumuna geçmek.

* Katı cisim ısı etkisiyle sıvı duruma gelmek.

* (dokumalar için) Aşınıp incelerek dağılmak.

* Çok zayıflamak.

* Utancından çok sıkılmak.

* Yok olmak, bitmek, tükenmek.

erimez

* Erime özelliğini yitirmiş olan ve bu özelliği olmayan.

erin

* Döl verme yetkinliğine eren, balığ.

erincek

* Tembel, üşenen.

erinç

* Hiçbir eksiği, hiçbir üzüntüsü ve acısı olmama durumu, dirlik, rahat, huzur.

erinçli

* Erinci olan, huzurlu, rahat.

erinçsiz

* Erinci olmayan, tasalı, huzursuz, rahatsız.

erinlik

* Erin olma durumu, bulûğ.

erinme

* Erinmek işi veya durumu.

erinmek

* Üşenmek.

erinsiz

* Erinci olmayan, huzursuz, rahatsız.

erirlik

* Eriyebilme niteliği veya derecesi.

eristik

* Didişim.

eriş

* Ermek işi ve durumu.

erişilme

* Erişilmek işi.

erişilmek

* Erişmek işi yapılmak, ulaşmak, yetişilmek.

erişim

* Erişmek işi.

* Belli iki yer arasında gidip gelebilme, ulaşım, muvasala.

erişkin

* Vücudunun gelişimi tamamlanmış olan, kâhil.

erişkinlik

* Erişkin olma durumu, olgunluk, kâhillik.

erişme

* Erişmek işi.

erişmek

* Varılması zamana, emeğe bağlı olan veya uzakta bulunan bir amaca varmak, ulaşmak.

* Bir yere ulaşmak, varmak.

* Belirli bir olgunluk durumuna varmak.

* (zaman için) Gelip çatmak.

erişte

* Kesilip kurutulmuş hamur, ev makarnası.

* Deniz yosunu.

eriştirme

* Eriştirmek işi.

eriştirmek

* Erişmesini sağlamak.

eriten

* İçinde katı bir madde eriyebilen veya katı bir maddeyi eritebilen (sıvı).

eritici

* Eritme özelliği olan.

* Bir başka maddeyi eriten, çözüdüren cisim.

eritilme

* Eritilmek işi.

eritilmek

* Eritmek işi yapılmak.

eritiş

* Eritmek işi veya biçimi.

eritme

* Eritmek işi.

* Metallerde erimeyi sağlamak amacıyla dökümden önce yapılan ısıtma işlemi.

eritme peynir

* Sert peynirlerin eritilip, bazen baharat katılmasıyla elde edilen bir tür peynir.

eritmek

* Erimesini sağlamak, erimesine yol açmak.

* Harcayıp tüketmek.

* Çok üzmemek.

* Zayıflatmak.

* Yok etmek.

eritrosit

* Alyuvar.

eriyik

* İçindeki katı bir madde erimiş bulunan sıvı, mahlûl.

eriyip bitmek

* üzüntü ve sıkıntıdan çok zayıflamak.

eriyiş

* Erimek işi veya biçimi.

erk

* Bir işi yapabilme gücü, kudret, iktidar.

* Sözü geçerlik, istediğini yaptırabilme gücü, nüfuz.

* Bir bireyin, bir toplumsal kümenin, bir toplumun, başka birey, küme veya toplumları egemenliği, baskısı ve denetimi altına alma, hürriyetlerine karışma ve onları belli biçimlerde davranmaya zorlama yetkisi veya yeteneği, iktidar.

erkân

* Bir topluluğun ileri gelenleri, büyükler, üstler.

* General veya amiral aşamasındaki askerler.

* Yol, yöntem.

erkân kürkü

* Padişah tarafından vezirliğe yükseltilenlere giydirilen kürk.

erkânıharbiyei umumiye

* Genelkurmay.

erkânıharp

* Kurmay.

erkânıharplik

* Erkânıharp olma durumu.

erke

* Enerji.

* (tabii bilimlerde) İş başarma gücü, bir direnmeyi yenme gücü.

erkeç

* Erkek keçi.

erkeçsakalı

* Keçisakalı; çayır melikesi.

erkek

* İnsan, hayvan ve bitkilerin dişiye dölleyecek cinsten olanı.

* Sperma oluşturan organizma.

* Yetişkin adam, kadın karşıtı.

* Koca.

* Sözüne güvenilir, mert.

* Girintili ve çıkıntılı olmak üzere bir çift oluşturan nesnelerin çıkıntısı.

* Sert, kolay bükülmez.

erkek anahtar

* Elektrikte veya makine alanında dişi yuvaya giren anahtar.

erkek bakır

* Sert bakır.

erkek demir

* Sert demir.

erkek erkeğe

* Yalnız erkekler arasında.

erkek fatma (veya ayşe)

* erkek gibi davranışları olan kadınlar için kullanılır.

erkek fiş

* Prize sokulan bacaklı elektrik fişi.

erkek gibi

* erkeğe yakışır biçimde, erkeğe benzer.

erkek işi

* Sadece erkeğin yapabileceği, daha çok güç, kuvvet isteyen zahmetli iş.

erkek olmak

* kadınsı cinsiyet değiştirmek.

* erkeğe yaraşır davranışlarda bulunur duruma gelmek.

erkek organ

* Bitkilerde taç yaprakların çevrelediği, döllenmeyi sağlayan tek veya birçoğu bir arada bulunan organ.

erkek terzisi

* Erkek elbisesi diken terzi.

erkekçe

* Erkek gibi, erkeğe yakışır (biçimde), yiğitçe, mertçe.

erkekçil

* Erkeğe düşkün.

erkeklenme

* Erkeklenmek işi.

erkeklenmek

* Kabadayılık gösterisinde bulunmak.

erkekler hamamı

* Sadece erkeklerin içinde yıkandığı veya erkeklere ayrılmış hamam.

erkekleşme

* Erkekleşmek işi.

erkekleşmek

* (erkek çocuk) Çocukluk çağından çıkıp erkeklik çağına girmek.

* (kız, kadın için) Erkek gibi sert davranışlar kazanmak.

erkekli

* Erkeği olan.

erkekli dişili

* İki cinsi bir arada bulunan.

erkekli kadınlı

* Kadın erkek hep bir arada olarak.

erkeklik

* Erkek olma durumu.

* Erkekçe davranış, yiğitlik, mertlik.

* Bir erkeğin fizyolojik görevini yerine getirme gücü.

erkeklik organı

* Erkeğin çiftleşme organı, kamış, penis, fallus.

erkeklik öldü mü?

* haksızlığa karşı koymak, mertlik göstermek gerekiyor.

erkeklik sende kalsın!

* karşısındakinin yakışsız davranışına uyup da tatsızlık çıkarma, efendice davran!

erkeklik taslamak

* erkekmiş gibi kendini göstermek, erkekçe davranışta bulunmak, kabadayıcı davranmak.

erkeksi

* Erkeğe benzeyen, erkeği andıran, erkeğe yaraşan.

erkeksilik

* Erkekliği andıran.

ereksiz

* Erkeği bulunmayan.

erken

* Zamanın ilerlememiş bir anında.

* Alışılan zamandan önce.

erken bunama

* Birbirinden ayrı görüntüleri bulunan şizofreni türündeki hastalıklar.

erkence

* Erken olarak.

* Oldukça erken.

erkenci

* Erken davranan.

* Erken olgunlaşan veya yetişen (meyve, sebze).

* Sabahın ilk saatlerinde harekete geçen.

erkenden

* Erken olarak, çok erken.

erkete

* Dikiz.

erketeci

* Dikizci, gözcü.

erketecilik

* Erketecinin yaptığı iş, dikizcilik.

erketecilik etmek (veya yapmak)

* gözcülük, dikizcilik görevini üzerine almak.

erketelik

* Dikizcilik, gözcülük.

erketelik yapmak

* gözcülük etmek.

erkin

* Hiçbir şarta bağlı olmayan, istediği gibi davranabilen, serbest.

erkinli

* Liberal.

erkinlik

* Bireyin özgürlüğünü ve ekonomik güçler arasında hür yarışmayı savunan, bireyler, sınıflar ve milletler arasındaki ekonomik ilişkilere devletin karışmamasını isteyen öğretisi, liberalizm, devletçilik, toplumculuk karşıtı.
* Herkese vicdan, inanç, düşünce özgürlüğü tanınmasının gerekli olduğunu savunan, hür düşünüşe bağlı dünya görüşü, liberalizm.

erkinlik

* Erkin olma durumu, serbestlik, serbest.

erki

* Erki olan, nüfuzlu, muktedir, kadir.

erklilik

* Erkli olma durumu.

erksizlik

* Başızsızlık, anarşi.

erlik

* Erkeklik, yiğitlik.
* Er olma durumu.

erme

* Ermek işi.

ermek

* Erişmek, kavuşmak.
* Yetişip dokunmak.
* (bitkiler veya bunların ürünleri için) Olgunlaşmak.
* (kendini Tanrı yoluna vermiş kimseler için) İnsanüstü kutsal bir aşamaya erişmek.

Ermeni

* Ermenistan'da yaşayan halk veya bu halktan olan kimse.
* Bu soyla ilgili, bu soya özgü olan.

ermenî gelini gibi kırmak

* ağır veya yavaş hareket edenlere alay yollu söylenir.

Ermenice

* Hint-Avrupa dil ailesinden, Ermenilerin kullandığı dil, Ermeni dili.

ermin

* Kakım, as.

ermiş

* Dinî inançlara göre kendisinde olağanüstü manevî güç bulunan kişi, evliya, veli.

ermişlik

* Ermiş olma durumu, evliyalık, velilik.

eroin

* Morfinden kimyasal yolla elde edilen uyuşturucu bir madde.

eroin kullanmak

* eroini sıvı veya toz hâlinde vücuda zerk yoluyla almak, sürekli kullanmak.

eroinci

* Eroin yapıp satan kimse.
* Eroin kullanan kimse, eroinman.

eroincilik

* Eroinci olma durumu.

eroinman

* Eroin kullanma alışkanlığı olan (kimse), eroinci.

eroinmanlık

* Eroinman olma durumu.

eros

* Ruhî çözümleme açısından cinsel eğilimler ve bundan doğan isteklerin tümü.

* (büyük E ile) Yunan mitolojisinde aşk tanrısının adı.

erosal

* Eroşçu, erotik.

eroşçu

* Erosla ilgili.

* Roman, hikâye, heykel, resim gibi sanat eserlerinde aşk konusuna ve cinsel ilişkilere geniş yer veren.

eroşçuluk

* Cinsel duygu ve isteklerine çok düşkün olma durumu, erotizm.

erotik

* Aşkla ilgili olan, aşkı anlatan, kösnül, erosal, şehvî, şehvanî.

* Cinsel aşkla, cinsiyetle ilişkisi olan, kösnül, erosal.

erotizm

* Eroşçuluk.

* Kösnüllük, şehvaniyet.

erozyon

* Aşınma; itikâl.

erozyona uğramak

* aşınmak veya aşınmak işine konu olmak.

ersatz

* Bkz. erzatz.

erselik

* Er dişi.

erseliklik

* Er dişilik.

ersemi

* Ersemek işi veya durumu.

ersemek

* Erkek istemek.

ersiz

* Kocasız.

ersizlik

* Kocasızlık.

erte

* Bir günün veya olayın arkasından gelen zaman.

erteleme

* Ertelemek işi, tehir, tecil, talik.

ertelemek

* Başka zamana bırakmak, tehir etmek, tecil etmek, talik etmek.

erteleniş

* Ertelenmek işi veya biçimi.

ertelenme

* Ertelenmek işi.

ertelenmek

* Daha sonraki bir zamana bırakılmak.

erteleyiş

* Ertelenmek işi veya biçimi.

ertesı

* Bir günün, bir haftanın, bir ayın, bir yılın ardından gelen günü, haftayı, ayı, mevsimi veya yılı gösterir.

ervah

* Ruhlar.

ervahına yuf olsun

* "yazıklar olsun", Allah kahretsin anlamında sövme veya kınama sözü olarak kullanılır.

erzak

* Uzun süre saklanabilen yiyeceklerin genel adı.

erzatz

* Başkasının yerine kullanılabilen, başka bir malın yerini alabilen, yedek.

es

* Notada duraklama zamanı ve bunu gösteren işaretin adı.

es geçmek

* üzerinde durmamak, boş vermek, önemsememek.

esami

* Adlar, isimler.

esamisi okunmamak

* kendisine değer verilmemek, adı anılmamak.

esans

* Bitkilerden türlü yollarla çıkarılan veya kimyasal yöntemlerle yapılan, kokulu ve uçucu sıvı.

esaret

* Kölelik, tutsaklık, esirlik.
* Hakimiyet altında bulunma.
* Boyunduruk.

esarete kalmak

* uzun süre esir olarak bulunmak.

esas

* Bir şeyin özünü oluşturan ana öge, temel.
* (bir iş veya sözde) Doğru biçim.
* Ana, temel olarak alınan, başlıca, asal, esasî.

esas duruş

* Hazır ol durumu.

esas vaziyet

* Dimdik kıınıldamaksızın, hazır ol durumu, esas duruş.

esas vaziyete geçmek

* hazır ol durumunu almak.

esasa bağlamak

* belirli bir kurala dayandırmak.

esasen

* Başından, temelinden, kökeninden.

* Doğrusu, doğrusunu isterseniz, zaten, zati.

* Nasıl olsa, gene.

esaslı olmamak

* gerçek olmamak, yalan olmak.

esasî

* Esasla ilgili, asıl ve temel olanla ilgili, asal.

esaslandırma

* Esaslandırmak işi veya durumu.

esaslandırmak

* Esaslı duruma getirmek, sağlamlaştırmak.

esaslanma

* Esaslanmak işi veya durumu.

esaslanmak

* Temeli sağlamlaşmak, temelleşmek.

esash

* Köklü, geniş ölçüde etkili, güzel, doğru.

* Köklü, etkili, güzel bir biçimde, doğru olarak.

esassız

* Sağlam bir temele dayanmayan, köksüz.

* Doğru olmayan, yalan.

esatir

* Tarih öncesi tanrıların efsaneli serüvenlerini anlatan ve bir topluluğun duygularını, anlayışını ve özlemlerini göstermesi bakımından değeri olan hikâyeler, mitoloji.

esatirî

* Esatirle ilgili, esatire ait.

esbabımucibe

* Gerekçe.

esbak

* Eski, geçmiş, önceki.

esbap

* Sebepler.

esef

* Acınma, yerinme.

esef etmek

* üzülmek, acınmak.

esefle

* Üzülererek, acınarak.

eseflenme

* Eseflenmek işi.

eseflenmek

* Acınmak.

esefli

* Esefi bulunan.

eselemek beselemek

* Kandırmak, allem etmek kallem etmek.

eseme

* Bkz. mantık.

esen

* Hiçbir hastalığı, vücutça hiçbir eksiği olmayan, sağlıklı, sıhhatli, salim.

esenleme

* Esenlemek işi, selâm.

esenlemek

* Biriyile karşılaşıldığında, birinin yanına gidildiğinde veya yanından uzaklaşıldığında kendisine sözle veya işaretle bir nezaket gösterisi yapmak, selâm vermek, selâmlamak.

* Birine esenlik dileyerek ayrılmak, veda etmek.

esenleşme

* Esenleşmek işi, selâmlaşma.

esenleşmek

* Birbirine selâm vermek, selâmlaşmak.

* Vedalaşmak.

esenlik

* Esen olma durumu, sağlık, afiyet, sıhhat, selâmet.

esenlikli

* Esenliği olan.

eser

* Emek sonucu ortaya konan ürün, yapıt.

* İz, işaret, im.

* (soyut kavramlar için) Belirti.

eser kalmamak

* hiçbir belirti, iz olmamak.

esericedit

* "Büyük boy yazı kâğıdı" anlamında kullanılan esericedit kâğıdı deyiminde geçer.

esericedit kâğıdı

* Eskiden kullanılan bir tür kâğıt.

eserme

* Esermek işi veya durumu.

esermek

* Bakmak, beslemek, yetiştirmek.

esermek besermek

* Emek vererek ortaya çıkarmak.

esham

* Paylar, hisseler.

* Borç alınan bir paranın belirli zamanda ödeneceğini gösteren senetler.

-esi

* Bkz. -ası /-esi.

esik

* Çukur yer.

esim

* Yelin esişi.

esin

* Etkilenme, çağrışım veya içe doğmayla akla gelen yaratıcı duygu, düşünce, ilham.

* Sabah yeli.

esindirme

* Esindirmek işi.

esindirmek

* Birinde esin uyandırmak, ilham etmek.

esinleme

* Esinlemek işi veya durumu.

esinlemek

* (birine) Esin duymasını sağlamak, ilham vermek.

esinlenme

* Esinlenmek işi.

esinlenmek

* Bir şeyden ilham almak, içine doğmak, mülhem olmak.

esinti

* Belli belirsiz hissedilen hafif yel, nefha.

esintili

* Esintisi olan.

esintisiz

* Esintisi olmayan.

esir

* Tutsak.

* Köle.

* Bir düşünceye veya bir kimseye körü körüne bağlı olan kimse.

esir

* Atomlar arasındaki boşluğu ve bütün evreni doldurduğu var sayılan, ağırlığı olmayan, ısı ve ışığı ileten töz (cevher).

* Hava.

esir almak

* tutsak etmek.

esir düşmek

* tutsak olmak.

esir etmek

* tutsak durumuna getirmek.

esir olmak

* tutsak olmak.

esir yatmak

* savaşta düşman eline düşüp uzun süre tutsak kalmak, esarette kalmak.

esirci

* Köle ve cariye alış verişi yapan kimse.

esircilik

* Köle ve cariye alış verişi yapma.

esire

* Dişi tutsak.

* Cariye, dişi köle.

esirgeme

* Esirgemek işi, himaye, vikaye.

esirgemek

* Korumak, himaye etmek, vikaye etmek.

* Bir şeyi yapmaktan veya vermekten kaçınmak.

* (olumsuz biçimde) Feda etmekten çekinmek, diriğ etmek.

esirgemezlik

* Özveride bulunma.

esirgenme

* Esirgenmek işi.

esirgenmek

* Esirgemek işi yapılmak.

esirgeyici

* Koruyan, koruyucu.

esirgeyiş

* Esirgemek işi veya biçimi.

esirifıraş

* Çok hasta olma, ayağa kalkamayacak biçimde yatma.

esirlik

* Esir olma durumu veya süresi, tutsaklık, kölelik.

esirme

* Esirmek işi.

esirmek

* Sarhoş olmak; aklını yitirmek, delirmek; kendinden geçmek.

* Çok kızmak, sertleşmek.

esiş

* Esmek işi veya biçimi.

eskatologya

* İnsanın ve dünyanın sonunu, öbür dünyayı anlatmaya çalışan tanrı bilimi kolu.

eski

* Çoktan beri var olan, üzerinden çok zaman geçmiş bulunan.

* Çok kullanmaktan yıpranmış, harap olmuş.

* Bir önceki, sabık.

* Geçerli olmayan.

* Herhangi bir meslekte uzun süreden beri çalışmış olan.

* Geçmiş çağlardaki.

* (tamlanan olarak kullanılınca alaylı olarak) Herhangi bir görevden düştüğü veya durumunu yitirdiği için bir kimsenin eski saygınlığının kalmadığını bildirir.

* Mesleğinde uzmanlaşmış, tecrübesi olan.

* Geçmiş dönemlerde yaşayan (kimse).

eski ağza yeni taam

* turfanda bir şey yenilirken söylenen söz.

Eski Çağ

* Yazının bulunuşuna kadar geçen süre.

eski çamlar bardak oldu

* devir değişti, eski tutumların değeri kalmadı.

eski defterleri karıştırmak (veya yoklamak)

* eski olayları, bir yarar umarak veya başka bir amaçla yeniden ele almak.

Eski Dünya

* Avrupa, Asya ve Afrika'ya topluca verilen ad.

eski eserler

* Eski toplulukların bilim, edebiyat, din ve güzel sanatına ilişkin her türlü ürünü veya kalıntısı, asarı, tika.

eski göz ağrısı

* eski sevgili, ilk göz ağrısı.

eski hamam eski tas

* hiçbir şeyi değişmemiş, eski durumunda kalmış.

eski hayratı da berbat etmek

* bir işi daha iyi bir duruma sokmaya çalışırken büsbütün bozmak.

eski kafalı

* Günün düşünce ve yaşayışına ayak uyduramayan (kimse).

eski kafalılık

* Eski kafalı olma durumu.

eski köye yeni âdet

* yadırganan bir yenilik yapmaya kalkışanlar için söylenir.

eski kurt

* Mesleğinde uzmanlaşmış olan kimse.

* Bir işin hileli yanlarını bilen ve kolay aldatılmayan kimse.

eski püskü

* Çok eski; iyice eski (şeyler).

eski toprak

* Yaşlandığı hâlde dinç (kimse).

eski tüfek

* Herhangi bir işte eski ve tecrübeli olan (kimse).

eski yazı

* Türklerin İslâmiyeti kabulünden sonra kullanmaya başladığı ve 1928 yılında Lâtin alfabesine dayalı yeni Türk harflerinin kabulüne kadar geçen dönemde yazı hayatında benimsenmiş olan Arap alfabesini esas alan yazı sistemi.

eskice

* Biraz eski, çok yeni olmayan.

eskici

* Her türlü eski eşya alım satımıyla uğraşan kimse.

* Eskimiş ayakkabıları onaran kimse.

eskicilik

* Eskicinin işi.

eskiden

* Geçmiş zamanlarda, geçmiş çağlarda, geçmişte, mukaddema.

eskiler

* eski çağ insanları, eski kuşaklar, bizden önce yaşayanlar.

* eski eşya.

eskileşme

* Eskileşmek işi.

eskileşmek

* Eskimek.

eskilik

* Eski olma durumu.

eskime

* Eskimek işi.

eskimek

* Eski duruma gelmek.

* Yıpranmış.

* Yaşlanmak.

Eskimo

* Kuzey Kutbu'nda yaşayan toplulukların adı.

* Bu topluluktan olan kimse.

* Bu topluluğa özgü, bu toplulukla ilgili (olan).

Eskimoca

* Eskimo dili.

eskimsi

* Biraz eski; eskiye benzer, eskiyi andıran, eski gibi.

eskisi gibi

* önceden olduğu gibi.

eskisi kadar (veya gibi)

* eskiden olduğu gibi, eskiden olduğu ölçüde.

eskisi olmayanın acarı olmaz

* yeni bir şey edinince eskisini hemen elden çıkarmamalıdır.

Eskişehir taşı

* Lüle taşı.

eskitilme

* Eskitilmek işi.

eskitilmek

* Eskitilmek işi yapılmak, eski duruma getirilmek.

eskitme

* Eskitmek işi.

eskitmek

* Çok kullanarak eskimiş duruma getirmek, yıpratmak.

* Yaşlandırmak.

* Etkisini sürdürememek, yıpratmak.

eskiyiş

* Eskimek işi veya biçimi.

eskiz

* Taslak.

eskort

* Koruma, muhafız takımı.

eskrim

* Dürtücü kılıç, kesici kılıç ve delici kılıç adı verilen silâhlarla yapılan spor, kılıç oyunu.

eskrimci

* Eskrim yapan kimse, kılıç oyuncusu.

eskülâbî

* Kargacık, burgacık, özensiz.

eslâf

* Bizden öncekiler, geçmişler, öncel, ahlâf karşıtı.

eslek

* Başkasının buyruk ve dileklerini yerine getiren, söz tutan, yumuşak başlı, itaatli, muti.

esleme

* Eslemek işi veya durumu.

eslemek

* Önem vermek, aldınış etmek.

esma

* Adlar, isimler.

esmayı üstüne sıçratmak

* davranışlarıyla belâyı üstüne çekmek.

esmayihüsna

* Allah'ın adları.

esmayışerife

* Esmayihüsna.

esme

* Esmek işi.

esmek

* (hava için) Hava bir yönden bir yöne akmak, rüzgâr olmak.

* Yapılması önce düşünölmüş olmayan veya beklenmeyen bir şeyi yapmaya birdenbire karar vermek.

esmer

- * Siyaha çalan buğday rengi.
- * Teni ve saçları karaya çalan, koyu buğday rengi olan (kimse), yağız.
- * (hava) Kurşunî renk.

esmer amber

- * Amber balığının bağırsaklarından çıkarılan amber.

esmer küf

* Esmer küfler familyasının asalak hayata uyabilen örnek türü, özellikle anlarda öldürücü gelişmeler doğuran ilkel mantar (Mucor mucedo).

esmer küfler

- * Asalak yaşayışa uymuş türleri de bulunan yosunumsu mantarlar familyası.

esmer su yosunları

- * Şeritleri bölmeli, renkleri esmer su yosunları.

esmer şeker

* Kristal şeker yapımı sırasında kristallerin santrifüjleme ile ayrılmasından sonra kalan şurubun kristallendirilmesi sonucu elde edilen daha çok kraker ve bisküvilerde kullanılan çok ince kristalli, koyu renkli, kokulu bir şeker.

esmerce

- * Esmere yakın, biraz esmer olan.

esmerimsi

- * Esmere çalan.

esmerleşme

- * Esmerleşmek işi.

esmerleşmek

- * Esmer duruma gelmek.
- * Siyaha yakın bir koyu renk almak.

esmerleştirme

- * Esmerleştirmek işi.

esmerleştirmek

- * Esmer duruma getirmek.

esmerlik

- * Esmer olma durumu.

esna

- * Bir işin yapıldığı an, sıra.

esnaf

* Küçük sermaye ve sanat sahibi.
* Kötü yola sapmış olan kadın.
* Başlıca düşüncesi, mesleğinin bütün inceliklerinden yararlanıp bunları karşısındakinin zararına kullanarak ve meslekte kötü örnek oluşturarak çok para kazanmak olan kimse.

esnaf ağzı

- * Çarşı ve pazarda satıcıların müşteri çekmek için kullandıkları dil.

esnaf loncası

- * Herhangi bir meslek dalında esnafların kurduğu dernek.

esnaflık

- * Esnaf olma durumu.
- * Esnafın yaptığı iş.

esnasında

- * Sırasında, olduğu anda.

esnek

- * Bir dış gücün etkisi altında uzamak, kısalmak, eğrilmek gibi biçim değişikliklerine uğradıktan sonra, etkinin kalkmasıyla eski biçimini alabilme özelliğinde olan, elâstikî.
- * Değişik yorumlara elverişli.

esnekleşme

- * Esnekleşmek işi veya durumu.

esnekleşmek

- * Esnek bir durum almak.

esnekleştirme

- * Esnekleştirmek işi.

esnekleştirmek

- * Esnek duruma getirmek.

esneklik

- * Esnek olma durumu, elâstikiyet.

esneme

- * Esnemek işi.

esnemek

- * Uykulu, sıkıntılı veya yorgunluk duyulan bir anda ağzı genişçe açarak soluk alıp vermek.
- * Bir cisim bir etki ile biçim değiştirmek.
- * Bollaşıp genişlemek.

esnetme

- * Esnetmek işi.
- * Türlü sebeplerle kısalan kasları açmak ve uzatmak için bağlı bulundukları eklemlerde yapılan esnek, yaylı ve zorlu germe hareketi.

esnetmek

- * Esnemesine sebep olmak.

esneye esneye

- * Sürekli esneyerek.

esneye gerine

- * Esneyerek.

esneyiş

- * Esnemek işi veya biçimi.

espas

- * Bir kelimenin harflerini ayırmak için kullanılan harflerden daha kısa ve küçük metal çubuk.
- * Aralık.

espaslı

- * (basımcılıkta) Espası olan.
- * Aralıklı.

Esperanto

* Polonyalı doktor L. Zamenhof tarafından bütün milletlerce kullanılmak için 1887'de hazırlanmış, grameri on altı kurala dayanan, kolay bir yapma dil.

Esperantocu

* Esperanto yanlısı.

esperi

* Ava alıştınlamayan bir tür do ğan.

espiyon

* Birinin kusur veya suçlarını gizlice bildirmesi için o kimsenin üstleri tarafından tutulmuş olan ve bundan çıkar sağlayan kişi.

espressivo

* Duygulu, içten.

espri

* İnce anlamlı, düşündürücü ve şakalı söz, nükte.
* Yazıda, resimde, sözde ve davranışta ince, derin anlam, nükte.

espri patlatmak

* konuşma sırasında, beklenilmedik anda, ortama uygun hoş, nükteli veya ilginç söz söylemek.

espri yapmak

* nükteli, şakalı söz söylemek.

esprili

* Esprisi olan.
* Espiri yapma niteliğini taşıyan (kimse).

espritüel

* Yerinde ve zamanında, güzel ve hoş karşılanan, ince anlamlı, düşündürücü söz söyleyen, nükte yapan (kimse).

esrar

* Gizler, sırlar.

esrar

* Hint kenevirinden çıkarılan ve kullanılacak miktara göre uyarıcı, sarhoş edici veya uyuşturucu etkileri olan bir madde.

esrar çekmek

* esrar içmek.

esrar kumkuması

* Kim olduğu ve neler yaptığı bilinmeyen kimse.

esrar otu

* Hint keneviri.

esrar perdesi

* Bir şeyin anlaşılmasını güçleştiren engel.

esrar tekkesi

* Toplu ve gizli olarak esrar içilen yer.

esrara dalmak

* sırlara gömülmek.

esrarcı

* Esrar yapan, satan veya esrar çeken kimse.

esrarcılık

* Esrarcının işi.

esrarengiz

* Gizlerle, sırlarla örtülü, esrarlı.

esrarengizlik

* Esrarlı olma durumu.

esrarkeş

* Esrar (II) kullanmayı alışkanlık durumuna getiren kimse.

esrarkeşlik

* Esrarkeş olma durumu.

esrarlı

* Gizli yönleri bulunan, ne olduğu anlaşılamayan, akıl erdirilemeyen, esrarengiz.

esrarlı

* İçinde esrar bulunan.

esre

* Arap yazısında, bir ünsüzün dar, düz ve kısa (ı, i) okunacağını gösteren işaret, kesre.

esri

* Esrik.

esrik

* Esrimiş, sarhoş, mest, sermest.

esriklik

* Sarhoş olma durumu.

esrime

* Sarhoş olma işi, gaşiy.

esrimek

* Herhangi bir sebeple kendinden geçmek, gaşyolmak.

* Coşup kendinden geçmek, vecde gelmek.

* Mest olmak, sarhoş olmak.

esritme

* Esritmek işi.

esritmek

* Sarhoş olmasına yol açmak, sarhoş etmek.

essah

* Doğru, gerçek, sahi.

estağfurullah

* Teşekkür edilen veya övülen bir kimsenin söylediği bir incelik ve alçak gönüllülük sözü.

estamp

* Metal, tahta vb.üzerine kazıldıktan sonra basılan resim.

estampaj

* Metal, tahta vb.üzerine resim basma, çoğaltma yöntemi.

estek köstek

* "Oyalamak, yersiz bahaneler bulmak, işten kaçınmak" gibi anlamlara gelen estek köstek etmek veya estek etmek, köstek etmek biçimlerinde de kullanılır.

ester

* Oksijenli asitler ile alkollerin aralanından bir su molekülü ayrılması sonucunda verdikleri madde.

esterleşme

* Oksijenli asitlerle alkollerin birleşerek ester oluşturması.

estet

* Güzeli en üstün, en yüce değer sayan kişi.

estetik

* Sanatsal yaratının genel yasalarıyla sanatta ve hayatta güzelliğin kuramsal bilimi, güzel duyu, bediiyat.
* Güzellik duygusu ile ilgili olan veya güzellik duygusuna uygun olan.
* Güzelliği ve güzelliğin insan belleğindeki ve duygularındaki etkilerini konu olarak ele alan felsefe kolu,

güzel duyu.

* Kusurlu bir organı düzeltmek veya güzelleştirmek amacıyla uygulanan (yöntemler).

estetikçi

* Estetikle uğraşan kimse.

estetikçilik

* Gerçeklik ve yarar kaygılarından sıynılarak, bir sanat veya felsefe konusunu salt güzelliği için sevmek kuramı, güzel duyuculuk.

estetizm

* Estetikçilik, güzel duyuculuk.

estirilme

* Esritilmek işi.

estirilmek

* Estirmek işi yapılmak.

estirme

* Estirmek işi.

estirmek

* Esmesini sağlamak.

estomp

* Kara kalem resimde çizgiyi veya pastel boyasını yaymak için kullanılan kendi üzerine sarılmış kâğıt veya deri.

esvap

* Giysi, giyecek, elbise.

esvaplık

* Esvap yapmaya elverişli (kumaş).

eş

* Birbirinin aynı olan veya birbirine çok benzeyen iki şeyden her biri, benzer.
* Karı kocadan her biri, hayat arkadaşı, refik, refika.
* Birlikte yaşayan dişi ve erkek hayvandan her biri.
* Kuma, ortak.
* Arkadaş.
* Etene, son, meşime.
* İkişer kişilik gruplarla oynanan oyunlarda, ortak oynayan iki kişiden her birinin öbürüne göre durumu.

eş adlı

* Bkz. eş sesli.

eş adlılık

* Bkz. eş seslilik.

eş anlam

* Sözcükler arasında anlam birliği olması durumu.

eş anlamlı

* Anlamları aynı veya birbirine çok yakın olan (kelimeler), anlamdaş, müteradif, sinonim.

eş anlamlılık

* Eş anlamlı olma durumu, anlamdaşlık.

eş bacaklılar

* Denizlerde, karalarda ve tatlı sularda, başka hayvanların asalağı, asalakların ara konakçısı veya özgür olarak yaşayan kabuklular takımı.

eş basınç

* Hava basınçları eşit olan yeryüzü noktalarını birleştirdiği varsayılan eğri, izobar eğrisi.

eş basınçlı

* Basıncın hep aynı kalması.

eş başkan

* Bir kurul, toplantı veya kongrenin başkanlığını yapan başkanlardan her biri.

eş biçim

* Başka bir şeyin biçim veya yapı bakımından aynısı olan şey, izomorf.

eş biçimli

* Biçim veya yapı bakımından birbirinin benzeri veya aynısı olan, izomorfik.

eş biçimlilik

* Benzer yapıda olan maddeler arasındaki billûrlaşma benzerliği, izomorfizm.

* İki matematik kümesi arasında benzerlik bağıntısı, izomorfizm.

* Organizmada çeşitli soylardan ileri gelen benzerlik, izomorfizm.

eş cinsel

* Kendi cinsinden kimselerle cinsel ilişkide bulunan kimse, homoseksüel.

eş cinsellik

* Eş cinsel olma durumu, homoseksüellik.

eş çekim

* Bkz. tıpkı çekim.

eş değer

* Değer yönünden birbirine eşit olan (şey), muadil.

eş değerli

* Değerleri eşit olan.

* Eş biçimli olmadıkları hâlde yüz veya hacim ölçümleri eşit bulunan (biçim).

* Cebirde karşılıklı olarak çözümleri aynı olan (denklemleri).

eş değerlik

* Eş değer olma durumu, muadelet.

eş deprem

* Çeşitli yerlerde aynı hızla duyulmuş (aynı dereceli) olan deprem.

eş dost

* Tanındıklar.

eş eksenli

* Motorlarda eksen ölçülerinin eşit olması.

eş güdüm

* Belli bir amaca ulaşmak için türlü işler arasında bağlantı, ilişki, düzen ve uyum sağlama, koordinasyon.

eş güdümcü

* Türlü işler arasında düzen ve uyum sağlayan (kimse), koordinatör.

eş güdümlü

* Aralarında eş güdüm bulunan, koordine.

eş kanatlı

* Kabuklu bitler, yaprak bitleri ve ağustos böcekleri gibi bitki sağlığı yönünden çok önemli familyaları içine alan, zarsı kanatları bir boyda, hortumlu böcekler takımının bir alt takımı.

eş koşma

* Tanrı'nın birden çok olduğuna inanma, Tanrı'ya ortak koşma, şirk.

eş koşmak

* Tanrı'ya ortak koşmak, Tanrı'dan başka bir tanrı bulunduğuna inanmak, şirk koşmak.

eş merkezli

* Merkezleri aynı olan iki veya daha çok şekil.

eş sesli

* Söylenişleri aynı, anlam ve kökleri ayrı olan (kelimeler), eş adlı, sesteş, homonim.

eş seslilik

* Eş sesli olma özelliği, eş adlılık.

eş sıcak

* Sıcaklığı eşit olan (yeryüzü noktası), izoterm.

eş sıcak eğrisi

* Sıcaklığın yeryüzünde veya bir bölgedeki dağılışını göstermek amacıyla düzenlenen haritalarda, eşit sıcaklıktaki yerleri birleştiren iç içe eğrilerden her biri, izoterm eğrisi.

eş tutmak

* talimde veya oyunda ikiyeşer olmak için arkadaş seçmek.

eş yapı

* Bol yağmur yağan orman bölgelerinde büyüyen ağaçların gövdelerindeki bölümler arasında belirli yapısal özellik farklarının bulunmaması durumu.

eş yapım

* İki tarafın ortak olarak oluşturduğu yapım.

eş yükselti

* Yükseklikleri birbirine eşit olan (yerler), izohips.

eş yükselti eğrisi

* Eş yükselti noktaları arasında çizilen çizgilerin oluşturduğu eğri, izohips eğrisi.

eş zaman

* Aynı zaman içinde hareket eden, senkron.

eş zamanlı

* Başlamalarıyla bitmeleri arasında geçen zaman eşit olan (olaylar), senkronik.

* Aynı zamanda oluşan.

eş zamanlı dil bilimi

* Bir dilin zaman içindeki değişme ve gelişmesi sırasında, belirli bir dönemde ortaya çıkan olgularını inceleyen dil bilimi.

eş zamanlılık

* Belli bir evrede görülen dil bilimi olgularının, olaylarının özelliği, senkroni.

eşantıyon

* Basit örnek.

* Bir malın niteliğini belirtmek, özelliklerini göstermek amacıyla, o malın parasız verilen veya gönderilen parçası.

eşarp

* Baş örtüsü.

eşeğe gücü yetmeyip semerini dövmek

* güçlü birine kızıp da ondan alamadığı hıncını çevresindekilerden çıkarmak.

eşeği düğüne çağırılmışlar, "ya su lâzımdır, ya odun" demiş

* yersiz veya zamansız yapılan ikramlara her zaman bir karşılık beklendiğini anlatır.

eşeğini (veya atını) sağlam kazığa bağlamak

* işini güven altına almak.

eşek

* Atgillerden, uzun kulaklı binek ve hizmet hayvam, merkep (Equus asinus).

* Kaba, yeteneksiz, inatçı kimse.

* Odun kesmek için kullanılan üç veya dört ayaklı sehpa.

* Duvar örmek, sıva yapmak gibi işlerde kullanılan dört ayaklı sehpa.

eşek arısı

* Zar kanatlılar takımından, ağılı iğnesi olan bir tür iri yaban arısı (Vespa crabro).

eşek cenneti

* Öbür dünya.

eşek davası

* Bir dik üçgende hipotenüsün karesinin dik kenarların kareleri toplamına eşit olduğunu kanıtlayan teorem.

eşek derisi gibi

* derisi çok kalın.

* duygusu az, duygusuz.

eşek dikenini

* Deve dikenini türünden bir bitki, kenger.

eşek gibi

* kaba, düşüncesiz.

eşek hıyan

* Kabakgillerden yabanî tırmanıcı, otsu bir bitki (Ecballium elaterium).

eşek hoşaftan ne anlar (suyunu içer, tanesini bırakır)

* beğenilebilecek bir şeyi değerlendiremeyen, küçümseyen kimseler için kullanılır.

eşek inadı

* Söylediğinden veya yaptığından dönmeme, çok direnme.

eşek kadar

* büyük, iri; aşırı derecede gelişmiş.

eşek kafalı

* Kalın kafalı, anlayışsız, kavrayışsız (kimse).

eşek kulağı kesilmekle küheylân olmaz

* aslında niteliksiz olan bir şeye ne yapılsa değişmez.

eşek kuyruğu gibi ne uzar, ne kısalır

* durumunda, çalışmasında hiçbir gelişme görülmeyen kimseler için kullanılır.

eşek marulu

* Bir tür yabanî marul.

eşek maydanozu

* Maydanozgillerden iki yıllık otsu bir bitki (Anthriscus silvestris).

eşek otu

* Evliya otu.

eşek sıpası

* Sövgü veya sevgi sözü olarak kullanılır.

eşek sırtı

* Beşik örtüsü.

eşek sudan gelinceye kadar dövmek

* adamakıllı dövmek.

eşek şakası

* Ağır el şakası.

eşekbaşı

* Yetkisi önemsenmeyen, gücünü gerektiği gibi göstermeyen kimse.

eşekçe

* Kaba (bir biçimde).

eşekçi

* Eşeklerle yük taşıyan veya insan gezdiren kimse, merkepçi.

eşekçilik

* Eşekçinin işi.

eşekkulağı

* Karakafes.

eşekleşme

* Eşekleşmek işi.

eşekleşmek

* Çok anlayışsız ve kaba davranışlarda bulunmak.

eşeklik

* Çok anlayışsız ve kaba davranış.

eşekten düşmüş karpuzla dönmek

* çok şaşırarak, donup kalmak.

* kötü bir duruma düşmek.

eşek

* Elma, armut, ayva gibi meyvelerin yenmeyen iç bölümü.

eşeleme

* Eşelemek işi.

eşelemek

- * Toprak, kül gibi toz durumunda bulunan şeyleri hafifçe kazıp karıştırmak.
- * Bir işin, sorunun aslını anlamaya çalışmak; kurcalamak.
- * Dağıtıp karıştırmak.

eşelenme

- * Eşelenmek işi.

eşelenmek

- * Eşelemek işi yapılmak.
- * Bulunduğu yeri kendi kendine eşelemek.

eşel mobil

- * Üretilen mal değerlerinin iniş çıkışına göre tespit edilen ücret ödeme ölçümü.

eşey

- * Bireye, üreme işinde ayrı bir görev veren ve erkekle dişi ayırt ettiren özel yapı, cinslik, cinsiyet.
- * Bir organizmanın dişi veya erkek olarak sınıflandırılmasını sağlayan görev, yapı ve karakter topluluğu.

eşeyli

- * Erkek veya dişi eşeyden birine sahip olan, diğer eşey olmadan üreyemeyen cinsli olan.

eşeyli üreme

- * İki bireyin bir araya gelmesini gerekli kılan ve gametlerin birbirleriyle döllenmesini sağlayan üreme biçimi.

eşeylilik

- * Eşeyli canlının durumu.

eşeyssel

- * Cinsel, cinsî.

eşeysiz

- * Eşeyi olmayan, cinsliksiz.

eşeysiz çoğalma

- * Eşey hücreleri oluşturmaksızın, bölünme yoluyla çoğalma.

eşgin

- * Bkz. eşkin.

eşhas

- * Kişiler, şahıslar.
- * Bir olayda veya edebî bir eserde yer alan kişiler.

eşi manendi olmamak

- * benzeri olmamak.

eşiğine yüz sürmek

- * bir dilekte bulunmak için bir kişiye yalvarmaya gitmek.

eşiğini aşındırmak

- * işini yaptırmak için bir yere çok gidip gelmek.

eşiğini atlamak

- * bir konuya veya bir soruna hakkıyla vakıf olmak .

eşik

- * Kapı boşluğunun alt yanında bulunan alçak basamak.
- * Kapı ağzında basamağın konulabileceği yer.
- * Başlangıç yeri, başlangıç noktası, yakını.
- * Telli çalgılarda üzerine tellerin bindiği köprü.

* Karalar üzerinde veya deniz diplerinde birbirine komşu iki çukurluğu ayıran tümsek biçiminde, üzeri çoğu kez düz kabartılar.

* Bir tepkinin başlamasında, ortaya çıkmasında etkili olan ruhî, fizyolojik nokta.

eşilme

* Eşilmek işi.

eşilmek

* Eşmek işine konu olmak.

eşinme

* Eşinmek işi.

eşinmek

* (hayvan) Ayağıyla yeri kazmak.

eşir

* Küstah, saygısız kimse.

eşit

* Yapı, değer, boyut, nicelik ve nitelik bakımından birbirinden ne artık ne eksik olmayan (iki veya daha çok şeyler), müsavî.

* Aynı haklardan yararlanan, aynı düzeyde olan.

eşit çenetli

* İki çenetli birbirine eşit yumuşakçalar.

eşitçi

* Eşitçilik yanlısı.

eşitçilik

* İnsanların özellikle hukuk, siyaset ve ekonomi bakımlarından eşitliğini isteyen öğretilerin genel adı, müsavatçılık.

eşitleme

* Eşitlemek işi.

eşitlemek

* Eşit duruma getirmek.

eşitlenme

* Eşitlenmek işi.

eşitlenmek

* Birbiriyle eşit duruma gelmek.

eşitleşme

* Eşitleşmek işi veya durumu.

eşitleşmek

* Eşit duruma gelmek.

eşitleştirme

* Eşitleştirmek işi.

eşitleştirmek

* Eşit duruma getirmek.

eşitlik

* İki veya daha çok şeyin eşit olması durumu, denklik, müsavat, muadelet.

* Kanunlar yönünden insanlar arasında ayırım bulunmaması durumu.

* Bedenî, ruhî, başkalıkları ne olursa olsun, insanlar arasında toplumsal ve siyasî haklar yönünden ayırım bulunmaması durumu.

eşitlik derecesi

* Gibi veya kadar edatları ile kavramların karşılaştırılıp eşit ölçüde gösterilmesi.

eşitlik eki

* Kelimeye "gibi, göre" anlamı katan ek. Türkçede bu kavramları -ce, -si ekleri verir.

eşitsiz

* Eşit olmayan, gayrimüsavî.

eşitsizlik

* İki veya daha çok şeyin eşit olmaması durumu, müsavatsızlık.

eşkâl

* Biçimler, şekiller, kılık.

eşkenar

* Kenarları eşit olan.

eşkenar dörtgen

* Dört kenarı da bir birine eşit olan dörtgen, main.

eşkenar üçgen

* Üç kenarı da birbirine eşit olan üçgen.

eşkîya

* Dağda, kırdan yol kesen hırsızlar, haydutlar.

* Haydut, kır hırsız.

eşkîya gibi

* yüzü, bakışları ve kılığı korkunç olan.

eşkîyalık

* Eşkîya olma durumu veya eşkıyaca davranış.

eşkin

* Atın bir tür hızlı yürüyüşü.

* Böyle yürüyen (at).

* Böyle bir yürüyüş ile.

eşkin

* Sürgün, filiz.

eşkinçi

* Savaşa giden eyalet askeri.

eşkinli

* Hızlı ve düzenli giden (at).

eşkinsiz

* Hızlı ve düzenli gitmeyen (at).

eşlek

* Ekvator.

eşleksen

* Ekvatorial.

eşlem

* Kopya.

eşleme

- * Eşlemek işi.
- * Görüntü ve ses kuşakları arasındaki bağ, senkronizasyon.

eşlemek

- * Benzer iki şeyi bir araya getirmek.
- * Ses ile görüntü arasında gerekli bağ sağlamaktır.

eşlemeli

- * Eşlemesi yapılmış (film).

eşlemesiz

- * Görüntü ve ses kuşakları veya ses kuşakları arasında eşleme bulunmayan (film).
- * Eşlemesi bozulmuş olan (film).

eşlenik

- * Herhangi bir biçimde birbiriyle oranlı bulunan (nokta, çizgi, sayı).

eşlenme

- * Eşlenmek işi.

eşlenmek

- * Eşlemek işine konu olmak.

eşleşme

- * Eşleşmek işi.

eşleşmek

- * Birbiriyle eş olmak, eş tutmak.
- * Çiftleşmek.

eşleştirme

- * Eşleştirmek işi.

eşleştirmek

- * Eşleşmesini sağlamak.

eşli

- * Eşi olan, eşi ile birlikte.

eşlik

- * Eş olma durumu.
- * Belirli bir modeli ile armoni oluşturan ve bir veya birkaç partiye bölüştürülen sesler bütünü.

eşlik etmek

- * bir solist, bir çalgı veya orkestra ile birlikte müzik icra etmek, refakat etmek.
- * beraberinde gitmek, arkadaşlık etmek, refakat etmek.
- * beraberinde bulunmak.

eşme

- * Eşmek işi.
- * Kaynak, pınar.

eşmek

- * Toprağı veya toprak gibi yumuşak bir şeyi biraz kazmak.
- * Araştırmak, incelemek.

eşmek

- * (at için) Hızlı gitmek.

eşofman

* Spor çalışmalarında giyilen, pamuklu veya sentetik kumaştan, iki parçalı giysi.

eşölçüm

* İzometri.

eşraf

* Bir yerin zenginleri, sözü geçenler, ileri gelenler.

eşraflık

* Eşraf olma durumu.

eşref

* Çok onurlu, çok şerefli.

eşref saati

* Bir işin olumlu yola girmesi için en uygun zaman.

* İş görece kimsenin ters davranmayarak, güçlük çıkarmayarak uysallık gösterdiği zaman.

eşribegâh

* Büfelerde içki ve benzeri şeylerin ikram edildiği yer.

eşsiz

* Eşi benzeri olmayan veya eşi benzeri görülmemiş olan.

* Eş bulmamış, eşinden ayrılmış veya yanında eşi olmayan.

eşsizlik

* Eşsiz olma durumu.

eştirme

* Eştirmek işi.

eştirmek

* Eşmesini sağlamak.

eştirmek

* Atı hızlı sürmek, koşturmak.

eşya

* Türlü amaçlarla kullanılan, insan yapısı, taşınabilir, cansız varlıkların bütünü.

eşyalı

* Eşyası olan.

et

* İnsanlarda, hayvanlarda deri ile kemik arasındaki kas ve yağdan oluşan tabaka.

* Kasaplık hayvanlardan sağlanan kaslardan oluşmuş besin maddesi.

* Ten.

* Meyvelerde çekirdekle deri arasındaki bölüm.

et bağlamak

* şişmanlamak.

* yara kapanmak.

et beni

* Deri dokusunun anormal büyüyüp yağlanmasıyla oluşan kabarcık.

et kafalı

* Anlayışsız, kaba; budala, enayi.

et kesimi

* Hristiyanların büyük perhize girmek üzere bulundukları günler, apukurya.

et kırımı

* Et kesimi.

et lokması

* Et yemeği.

et obur

* Etle beslenen, etçil.

et oburlar

* Etçiller.

et sığır

* Eti için beslenen sığır.

et sineği

* Bkz. kül rengi et sineği.

et sotesi

* Sote.

et suyu

* İçinde et kaynatılmış su.

et şeftalisi

* Eti çekirdeğinden ayrılmayan bir şeftali türü (Prunus persica duracina).

et tavuğu

* Eti için beslenen tavuk.

et tırnak olmak

* sıkı aile bağı kurmak.

et tırnaktan ayrılmaz

* yakın hısımlar arasındaki bağ kolay kolay kopmaz.

et toprak

* Yumuşak, kırmızı ve özlü toprak.

et tutmak

* şişmanlamak.

et unu

* Karada yaşayan memeli hayvanların deri, tırnak, boynuz ve kemikleri ile mide, bağırsak muhteviyatı ayrıldıktan sonra geriye kalan et ve diğer yumuşak dokularının veya kansız ve kemiksiz mezbaha artıklarının usulüne göre pişirilip pres edilerek yağları alındıktan sonra öğütölmesi ile elde edilen bir ürün.

etajer

* Rafları olan, kapaksız ve taşınır dolap.

etalon

* Ağırlık ve uzunluk ölçüleri için kabul edilmiş kanunî ölçü modeli.

etamin

* Pamuk, keten veya ipekten, seyrek dokunmuş delikli bir tür kumaş.

etanol

* Bkz. alkol.

etap

* Bir yarışın belirli uzaklığı kapsayan bölümlerinden her biri, aşama, merhale.

etçi

* Kasap.

etçik

* Küçük et parçası.

etçil

* Genellikle etle beslenen, et obur.

etçiller

* Dişleri et yiyecek biçimde gelişmiş omurgalı memeli hayvanlardan bir takım, et oburlar.

eteği ayağına dolaşmak

* eli ayağı dolaşmak.

eteği belinde

* kıvrak ve hamarat (kadın).

eteği düşük

* Pasaklı veya düşkün (kadın).

eteği kirlenmek

* (kadın için) namusuna dokunulmak.

eteğindeki taşı dökmek

* bütün bildiklerini açıklamak.

eteğine düşmek (veya sanılmak)

* yalvarıp yakarmak.

eteğine yapışmak (veya sığınmak)

* birinin koruyuculuğu altına girmek.

etek

* Giysinin belden aşağıda kalan bölümü.

* Vücudun belden aşağısına giyilen, değişik biçimlerde, genellikle kadın giysisi.

* Giysinin alt kenarı.

* Çadır, kanepe örtüsü gibi kumaştan olan şeylerin yere sarkan bölümü.

* Dağ, tepe, yığın gibi yamaçlı şeylerin alt bölümü.

* Edep yeri.

* Yağmur sularının, çatının bazı yerlerinden içeri sızmasını önlemek için yapılan saç örtü.

etek bezi

* Kundak çocuklarının belden aşağısına sarılan bez.

etek dolusu

* Pek çok, bol bol, alabildiğince fazla.

etek kiri

* Yolsuz ilişki.

etek öpmek

* yaltaklanmak, dalkavukluk etmek.

etek silmek

* el etek çekmek.

etekleme

* Eteklemek işi.

eteklemek

* Birinin eteğini saygı göstermek amacıyla öpmek veya öper gibi yapmak.

* Yaranmaya çalışmak, dalkavukluk etmek.

etekleri tutuşmak

* çok telâşlanmak.

etekleri zil çalmak

* çok sevinmek.

etekleyiş

* Eteklemek işi veya biçimi.

eteklik

* Vücudun belden aşağısını örten, beli dar, altı geniş, genellikle kadın giysisi, etek.

* Etek yapmaya elverişli (kumaş).

* Bir şeyin aşağıya doğru uzanan yüzü.

etelemek betelemek

* Kötü davranmak.

eten

* Etene.

* Yemişlerin yenilen bölümü.

etene

* Memelilerde ana ile dölüt arasında kan alıp verme işini sağlayan organ, son, eş, döl eşi, meşime, plâsenta.

* Meyve yaprağında yumurtacıkların bağlı olduğu bölüm.

etenelenme

* Embriyon veya eklentileriyle ana arasında kimyasal değiş tokuşu sağlamak amacıyla ilgi kurma.

etenelenmek

* Embriyon veya eklentileriyle ana arasında ilgi kurmak.

eteneli

* Etenesi olan.

eteneliler

* Etenesi bulunan memeliler alt sınıfı.

etenesiz

* Etenesi olmayan.

etenesizler

* Etenesi bulunmayan basit yapılı memeli hayvanlar.

eter

* Oksijenli asitlerin alkollerle birleşmesinden oluşan sıvılara verilen ad.

* Hekimlikte kullanılan, çok uçucu, renksiz ve kendine özgü kokusu olan bir sıvı, lokman ruhu.

eterleme

* Eterlemek işi.

eterlemek

* Eter buhan koklatarak anestezi yapmak.

eterleşme

* Eterleşmek işi.

eterleşmek

* Bir alkol veya bir asit eter durumuna dönüşmek.

eterleştirme

* Eterleştirmek işi.

eterleştirmek

* Eter durumuna getirmek.

etıbbı

* Doktorlar, hekimler.

Eti

* Hitit.

eti budu yerinde (veya etine dolgun)

* şişmanca, tımbul.

eti kemiği

* esası, ana ızelliği, asıl ağırlığı.

eti ne budu ne?

* yaşı kúçük.

* imkânları, gücü sınırlı, parası az.

eti senin, kemiği benim

* çocuk velilerinin ızgretmene, ustaya vb. ye çocuğun eğitiminde kendisine tam yetki verdiğini anlatmak için söylenir.

etik

* Töre bilimi, ahlâk bilimi.

* Ahlâkî, ahlâkla ilgili.

etiket

* Bir malın tür, miktar, fiyat vb. nitelikleri veya kitap, defter vb. şeylerin kime ait olduğunu belirtmek, belli etmek için üzerlerine konulan küçük kâğıt.

* Toplum içindeki davranışlarda izlenecek yol, teşrifat.

* Kimlik.

etiketçi

* Etiket yapıştırıcı kimse.

* Etikete önem veren, etikete sıkı sıkıya bağlı olan.

etiketçilik

* Etiketçinin işi veya mesleği.

* Etiketçi olma durumu.

etiketleme

* Etiketlemek işi.

etiketlemek

* Satışa çıkarılan mal üzerine etiket koymak.

etiketlenme

* Etiketlenmek işi.

etiketlenmek

* Satışa çıkarılan mal üzerine etiket konulmak.

etiketli

* Etiketi olan.

* Etikete bağlı.

etiketlik

* Etiket yapmaya yarayan veya etiket çubuğu.

etiketsiz

* Etiket olmayan.

etil

* Organik birleşiklerin birleşimine giren karbon ve hidrojen atomları grubu.

etilalkol

* Bkz. alkol.

etilen

* Yanıcı, renksiz, az kokulu, 0,97 yoğunluğunda karbon ve hidrojen birleşimi.

etimolog

* Etimoloji uzmanı.

etimoloji

* Köken bilimi.

* Bir kelimenin kökeni.

etimolojik

* Köken bilimi ile ilgili.

etinden et koparmak (veya kesmek)

* çok acı vermek.

etine dolgun

* Şişman sayılmayan, balık etinde.

etioloji

* Sebep bilimi.

Etiyopyalı

* Etiyopya halkından olan, Habeş, Habeşî.

etken

* Etki yapan (her şey), müessir, faktör.

* Bir madde üzerinde belli bir değişiklik yapan, müessir.

* Doğrudan doğruya öznenin yaptığı işi anlatan fiil, edilgen karşıtı, malûm.

etken fiil

* Öznesi belli olan fiil: Ali kediye çok sever. cümlesinde olduğu gibi.

etkenlik

* Etken olma durumu.

* Bir ışığın bir duyar katı etkileme özelliği.

etki

* Bir kimse veya nesnenin başka bir kişi veya şey üzerindeki gücü, tesir.

* Bir etken veya bir sebebin sonucu.

* Bir kimse üzerinde bırakılan izlenim.

etkileme

* Etkilemek işi, tesir.

etkilemek

* Etkiye uğratmak, tesir etmek.

etkilenme

* Etkilenmek işi.

etkilenmek

* Etkiye uğramak, müteessir olmak.

etkileşim

* Birbirini karşılıklı olarak etkileme işi.

etkileşme

* Etkileşmek işi.

etkileşmek

* Karşılıklı olarak birbirini etkilemek.

etkileyici

* Etkileyebilecek özellikte olan.

etkili

* Etkisi olan, tesirli, müessir.

etkili olmak

* etkisi duyulmak, etkisini göstermek, tesirli olmak.

etkililik

* Etkili olma durumu, müessiriyet.

etkime

* Etkimek işi, tesir.

etkimek

* Etkide bulunmak, tesir etmek.

etkin

* Hareketli, işleyen, çalışan, faal, aktif.

* Filde bulunan, etkinlik gösteren, edilgin karşıtı.

* Kimyasal tepkimelere katılma yatkınlığı gösteren (molekül, atom).

etkin okul

* Eğitim etkinliklerinin plânlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi konularında öğrencilere geniş çapta katılma imkânı sağlayan okul.

etkin öğretim

* Ele alınan bir sorunun çözümünde, geleneksel öğretim yöntemlerinden yararlanmak yerine, ilgili birkaç bilgi alanında araştırma, deneme ve inceleme yapmaya önem veren öğretim.

etkinci

* Etkincilik taraftarı (kimse).

etkincilik

* Bütün varlığın etkinlik olduğunu, bu etkinliğin bir taşıyıcıyı gerektirmediğini ileri süren öğreti, aktivizm.

etkinleşme

* Etkinleşmek işi.

* Bir molekül, bir atom veya bir iyonun normal durumundan, enerji yönünden daha zengin ve olaya girmeye hazır olduğu duruma geçmesi.

etkinleşmek

* Etkin özellik kazanmak.

etkinleştirme

* Etkinleştirmek işi.

etkinleştirmek

* Etkin duruma getirmek.

etkinlik

- * Etkin olma durumu, çalışma, iş yapma gücü, faaliyet.
- * Filde bulunanın, etkin olanın niteliği.

etkisiz

- * Etkisi olmayan, tesirsiz.

etkisizleşme

- * Etkisizleşmek işi.

etkisizleşmek

- * Etkisiz duruma gelmek.

etkisizleştirme

- * Etkisizleştirmek işi.

etkisizleştirmek

- * Etkisiz, etki yapamaz duruma getirmek.

etkisizlik

- * Etkisiz olma durumu.

etle tırnak arasına girilmez

- * aile anlaşmazlıklarında bir yanı tutmak doğru değildir.

etle tırnak gibi

- * birbirlerine candan bağlı, sıkı ilişkili.

etlenme

- * Etlenmek işi.

etlenmek

- * Şişmanlamak, semirmek.

etli

- * İçinde et bulunan.
- * Eti çok olan.
- * Dolgun, kalın.
- * (meyveler için) Yenecek kısmı çok olan.

etli bitki

- * Kurak ortamda yaşayan ve dokuları içinde bol su depo eden, yaprakları ve sapları kalın bitki.

etli butlu

- * Oldukça şişman.

etli canlı

- * Dolgun vücutlu, sağlıklı, güçlü.

etli ekmek

- * Bkz. etli pide.

etli meyve

- * Ortası etli ve sulu olan yemiş.

etli pide

- * Genellikle kıyma ve sebze ile hazırlanan iç malzemesinin ince açılmış hamur üzerine yayılarak fırında pişirilmesi ile yapılan pide.

etlik

- * Kış için etinden kıyma, kavurma, pastırma ve sucuk yapılan semiz hayvan.
- * Buzdolabında et koymak için ayrılmış yer.

etliye sütlüye karışmamak

* toplum içindeki çeşitli hareketlerden uzak durmak, hiçbir şeyle ilgilenmemek.

etme

* Etmek işi.

etme (veya etme yahu)

* şaşılacak durumlarda "öyle mi, doğru mu, gerçek mi?" gibi anlamlar bildirir.

etme bulma dünyası

* kötülük eden kötülük bulur.

etme eyleme

* kötü bir davranış karşısında "yapma, affet" anlamında kullanılır.

etmediğini bırakmamak (veya komamak)

* elinden gelen her türlü kötülüğü yapmak.

etmek

* Bir işi yapmak.

* Bir durumu ortaya çıkarmak.

* (iyi, kötü zarflarıyla) Davranmak.

* (olumsuz olarak) Bir ihtiyacı karşılamak.

* Bulmak, erişmek.

* Birini bir şeyden yoksun bırakmak.

* Vermek.

* Eşit değer kazanmak.

* Herhangi bir değerde olmak.

* (neler, çok, az gibi belgisiz sıfatlarla) Kötülükte bulunmak.

* (tümleç olarak yatak, alt gibi kelimelerle) Küçük veya büyük aptesini yapmak.

etmen

* Birlikte veya ayrı ayrı etkisini gösteren ve belli bir sonuca götüren güçlerden, şartlardan, öğelerden her biri, amil, faktör.

etnik

* Kavimle ilgili, budunsal, kavmi.

etnograf

* Etnografya uzmanı, budun betimci.

etnografya

* Kavimleri karşılaştırarak inceleyen, kültür oluşumlarını araştıran bilim, budun betimi, kavmiyat.

etnolog

* Etnoloji uzmanı.

etnoloji

* İnsanların ırklara ayrılışını, bunların nereden çıktığını, oluşumunu, yeryüzüne yayılışını, aralarındaki niteliklerini inceleyip karşılaştıran ve sınıflayan bilim, budun bilimi, ırkiyat.

etnolojik

* Etnoloji ile ilgili.

etokrasi

* Yalnızca ahlâk üzerine kurulu yönetim biçimi.

etol

* Genellikle kürkten, gösterişli kumaşlardan veya yün örgüden yapılmış uzun omuz atkısı.

etraf

* Yanlar, taraflar.

- * Çevre.
- * Bir kimsenin sürekli ilişkide bulunduğu kimseler, yakınlar, muhit.

etrafında dört dönmek

- * isteğini elde etmek için birinin yanından ayrılmayıp gönlünü etmeye çalışmak.

etrafını almak

- * çevresinde toplanmak, ortaya almak, kuşatmak.

etrafılı

- * Ayrıntılı, eksiksiz, kapsayıcı.

etrafılıca

- * Derinlemesine, ayrıntılı olarak, etrafılı.

etsiz

- * Eti olmayan.
- * Kuru, sıska, zayıf.

ettiği hayır, ürktüğü kurbaya değmemek

- * yol açtığı zarar, yaptığı iyilikten büyük olmak.

ettiği yanına (kâr) kalmak

- * yaptığı kötülük karşılıksız kalmak, cezasını görememek.

ettiğini bulmak (veya çekmek)

- * yaptığı kötü davranışın karşılığını görmek.

ettiğini yanına bırakmamak

- * yapılan kötü davranışa karşılık vermek.

ettiğiyle kalmak

- * yapmak istediği kötülüğü başanya ulaştıramayan kimse, başarısızlığın üzüntüsü ve utancı içinde kalmak.
- * yapmak istenilen kötülük amacına ulaşamamak.

ettirgen

- * Fiil kök ve gövdesine bir ek getirilerek, fiilin gösterdiği işin başkasına yaptırıldığını gösteren (fiil): Kırdırmak, bildirmek gibi.

ettirgen çatı

- * Taşıdığı kavram bir nesneye aktarılabilen ve geçişli veya geçişsiz fiil kök veya gövdesine -ir, -tir, -t- eklerinden birinin veya ikisinin üst üste getirilmesi ile kurulan çatı: içirmek (iç-ir-), söylettirmek (söyle-t-tir-), güldürtmek (gül-dür-t-) gibi.

ettirgen fiil

- * Taşıdığı kavram bir nesneye aktarılabilen çatılı fiil, faktitif. Geçişli veya geçişsiz fiil kök veya gövdelerine -ir-, -tir-, -t- eklerinden birinin veya ikisinin üst üste getirilmesiyle kurulur: İlâcı zorla içirdik. Bu işi başkasına yaptırtmak gerekir." cümlesinde olduğu gibi.

ettirgenlik

- * Ettirgen olma durumu.

ettirme

- * Ettirmek işi.

ettirmek

- * Başkasının yapmasını sağlamak.
- * Sebep olmak.

etüt

- * Herhangi bir konuda yapılan inceleme, araştırma.
- * Ön çalışma.

* Belli bir konuyu inceleyen, araştıran eser veya yazı.
* Öğrencilerin, bir öğretim görevlisinin gözetimi, denetimi altında ders çalışmalarına ayrılan zaman, mütalâa, müzakere.

etüt etmek

* incelemek, araştırmak.

etüv

* Yiyecekleri, nesneleri yüksek ısıyla sterilize ve dezenfekte etmekte kullanılan kapalı araç.
* Türlü eşyaları kurutmakta veya temizlemekte kullanılan araç.
* Mikropların üretilmesinde uygun sıcaklığı sağlayan kapalı araç.

etyaran

* Daha çok parmaklarda olan, derinlere kadar işleyen dolama, kurlağan.

etyemez

* Etyemezlikle ilgili.
* Etyemezlik rejimini uygulayan kimse, vejetaryen.

etyemezlik

* Her tür etin, et türevlerinin, hayvansal besinlerin yer almadığı beslenme biçimi, vejetaryenlik.

Eu

* Evropiyum'un kısaltması.

ev

* Yalnız bir ailenin oturabileceği biçimde yapılmış yapı.
* Bir kimsenin veya ailenin içinde yaşadığı yer, konut.
* Evin iç düzeni, eşyası vb.
* İçinde bir iş görülen veya bazen belirli bir amaçla kullanılan yer.
* Herhangi bir yerde toplumsal, kültürel, ekonomik yönlerden tanıtma görevini üstlenen veya belli alanlarda olan kişilerin toplanıp toplumsal ilişkilerini sürdürmelerini sağlayan kuruluş.
* Aile.
* Soy, nesil.

ev açmak

* aynı bir eve yerleşmek, ayrı bir eve geçmek.
* evlenmek.

ev adamı

* Evine bağlı erkek.

ev alma, komşu al

* komşuya verilen değeri anlatır.

ev altı

* Eski evlerde ambar, ahır olarak kullanılan zemin katı.

ev bark

* Ev, mülk.
* Aile, çoluk çocuk.

ev bark yıkmak

* karı kocayı birbirinden ayırmak.

ev bozmak

* (kan koca) ayrılmak veya ayrılmasına sebep olmak.

ev ekmeği

* Mayalı hamurdan ev tipi fırınlarda veya tandırlarda pişirilen çeşitli boyda ve kalınlıkta ekmek.

ev ekonomisi

* Evin bakımı, geçimi ve yaşayışı ile ilgili bilim dalı.

ev eşyası

* Evde kullanılan değişik nitelikli eşyaların bütünü.

ev ev dolaşmak (veya gezmek)

* her eve uğrayarak dolaşmak (gezmek).

ev gâilesi

* Evin maddî manevî yükü.

ev halkı

* Bir evde yaşayanların hepsi.

ev işi

* Evdekilerin ev içindeki ihtiyaçlarını sağlayan işler.

ev işletmek

* genel ev sahibi olmak.

ev kadını

* Ev işleriyle uğraşan ve bu işi iyi başaran kadın.

* Dışarıda çalışmayıp evinin işlerini yapan kadın.

ev kirası

* Kiralanan ev için ödenen para.

ev sahibi

* Evi veya konutu yasalara göre tasarrufu altında bulunduran, evin sahibi olan kimse, mülk sahibi.

ev sahibi mülk sahibi, hani bunun ilk sahibi

* malı mülkü yüzünden kendini üzüntüye kaptırmamak veya malı mülkü ile övünmemek gerektiğini anlatır.

ev sineği

* Böcekler sınıfının, çift kanatlılar takımından, kül renkli, dizanteri ve tifo mikropları taşıyan bir eklem bacaklı türü (Musca domestica).

ev tutmak

* ev kiralamak.

ev yemeği

* Evde yapılan yemek.

evaze

* (giysi için) Etek ucuna doğru genişleyen.

evcara

* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

evce

* Evcek.

evcek

* Bütün ev halkı birlikte.

evci

* Tatil günlerini evinde geçiren (yatılı öğrenci, er vb.).

evci çıkmak

* tatil günlerinde okuldan (kışladan vb. den) eve gelmek.

evcik

* K     , sevimli ev.

evcil

* Eve ve insana alışmış, kendisinden yararlanabilen (hayvan), ehli, yabanî karşıtı.

evcil hayvan

* Evde bakılabilen, insana alışmış olan, evcilleştirilmiş hayvan.

evcilik

* Genellikle kız   ocuklarının ev işlerini   rnek alarak oynadıkları oyun.

evcilleşme

* Evcilleşmek işi, ehlileşme.

evcilleşmek

* Evcil bir duruma gelmek, ehlileşmek.

evcilleştirilme

* Evcilleştirmek işi.

evcilleştirilmek

* Evcil duruma getirilmek, ehlileştirilmek.

evcilleştirme

* Evcilleştirmek işi, ehlileştirme.

evcilleştirmek

* Evcil bir duruma getirmek, ehlileştirmek.

evcillik

* Evcil olma durumu.

evcimen

* Evine, ailesine   ok bağlı (kimse).
* Ev işlerini iyi bilen, becerikli (kadın).
* Aklı başında, sakın.

ev  

* En y  ce yer.
* Yer yuvarına g  re, Yer   te, (G  ne  e g  re) G  n   te.
* Bkz. evi  .

evde kalmak

* (kız i  in) evlenme   ağı ge  miş olmak.

evdeci

*   iftliklerde i   ilere yemek hazırlayan a  cı.

evdeki pazar (veya hesap)   arşıya uymamak

*   nceden tasarlanan bir iş umulduğu gibi sonu  lanmamak, d  ş  n  ld  ğu gibi olmamak.

evdemonizm

* Mut  c  luk.

evdeş

* Aynı evde oturanlardan her biri.

evecen

* Aceleci, acul.

evecenlik

* Acelecilik.

evegen

- * İvecen.
- * İveğen, çabuk ilerleyen, had, akut.

evelemek

- * "Bir sözü tam söylememe, ağzının içinde mırıldanmak" anlamında evelemek develemek sözünde geçer.

everme

- * Evermek işi.

evermek

- * Evlendirmek.

evet

- * "Öyledir" anlamında doğrulama veya tasdik kelimesi.
- * Konuşma arasında cümlelerin olumlu anlamını pekiştirmek için de kullanılır.

evet efendimci

- * Kendine özgü bir düşüncesi olmadığından veya hoş görünmek için karşısındakinin her sözüne "evet efendim" diyen (kimse).

evetleme

- * Evetlemek işi veya durumu.

evetlemek

- * Evet demek, onaylamak.

evgin

- * Öncelikle yapılması gereken, ivedili, müstacel.

evham

- * Kuruntular, kuşkular, vehimler.

evhamlanma

- * Evhamlanmak işi.

evhamlanmak

- * Kuruntu duymak, kuruntuya kapılmak, kuşkulanmak, vehmetmek.

evhamlı

- * Kuruntulu, kuşkulu, vehimli, mütevehhim.

evhamsız

- * Evhamı olmayan.

evi sırtında

- * Evi yurdu olmadan herhangi bir yerde yaşayan.

eviç

- * Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam, evc.

evin

- * Bir şeyin içindeki öz, lüp.
- * Buğday tanesinin olgunlaşmış içi, özü, habbe.

evin bağlamak

- * ürün tanelenmek, tane bağlamak, olgunlaşmak.

evin direği

- * Ailenin en önemli kişisi.

evinin kadını

* Evine, kocasına bağlı ve bunlarla ilgili işleri başarı nitelikte olan kadın.

evinlenme

* Evinlenmek işi.

evinlenmek

* (buğday, arpa vb.) Olgunlaşmak.

evinli

* Özlü ve dolgun (tohum).

evinsiz

* Özsüz, boş, kof.

evire çevire

* İyice, istediği gibi, adamakılı.

evirgen

* İşini bilen, ölçülü ve hesaplı iş gören.

evirme

* Evirmek işi.

* Bir önermenin konusunu yüklem, yüklemine de konu durumuna getirerek, vargısı doğru olan yeni bir önerme çıkarma, akis: "Hiçbir insan ölümsüz değildir" önermesinden evirme yoluyla "hiçbir ölümsüz insan değildir" önermesi çıkarılabilir.

evirmek

* Döndürmek, çevirmek.

* Yapısını değiştirmek, taklip etmek.

evirmek çevirmek

* iyice, istediği gibi, adamakılı gözden geçirmek.

evirtik

* Evirtme uğramış.

evirtim

* Evirtmek işi, akis.

evirtmek

* (şakaroza) Glikoz ve levüloza çevirmek.

* Bakımlı olarak ters çevirmek.

eviye

* Mutfakta musluk altında bulaşık yıkamaya yarayan tekne.

eviye sifonu

* Mutfaklarda bulaşık yıkamaya yarayan teknenin altına konan ve pis suları ana atık su kanalına aktaran araç.

evkaf

* Vakıflar.

* Vakıf mallarını yöneten kuruluş.

evlâ

* Daha iyi, yeğ.

evlâdiyelik

* Evlâttan evlâda eskimeden kalacak kadar dayanıklı (eşya).

evlâdüyal

* Çoluk çocuk, ev halkı.

evlât

- * Bir kimsenin oğlu veya kızı, çocuk.
- * Soy, döl.
- * Yaşlı kimselerin çocukları yaşındakilere kullandıkları bir seslenme.

evlât edinmek

- * yasayla belirtilmiş şartlar içinde bir kimseyi evlât olarak nüfusuna geçirmek.

evlât gibi (veya evlâdı gibi)

- * özenle, titizlikle.

evlâtlı

- * Evlâdı olan.

evlâtlık

- * Evlât olma durumu.
- * Birinin yasayla evlât hakkı tanıdığı kimse.
- * Küçük yaştan beri eve alınıp yetiştirilen kimse.

evlâtsiz

- * Evlâdı olmayan.

evlek

- * Tarlanın, tohum ekmek için saban iziyle bölünen bölümlerinden her biri.
- * Dönümün dörtte biri kadar olan alan ölçüsü.
- * Tarlalarda suyun akması için açılan su yolu.
- * On liralık kâğıt para.

evlekleme

- * Evlekleme işi.

evlekleme

- * Sürülecek tarlayı eşit bölümlere ayırmak.

evlendirilme

- * Evlendirilmek işi.

evlendirilmek

- * Evlenmesi sağlanmak.

evlendirme

- * Evlendirmek işi.

evlendirmek

- * Evlenmesini sağlamak.

evleniş

- * Evlenmek işi veya biçimi.

evlenme

- * Evlenmek işi, izdivaç.

evlenmek

- * Erkekle kadın, aile kurmak için kanuna uygun olarak birleşmek, izdivaç etmek.

evlenmek barklanmak

- * evlenerek bir aile kurmak.

evlerden ırak (veya uzak)

* ölüm veya kötü bir durumdan söz edilirken dinleyenlerin aynı durumla karşılaşmamalarını dilemek için söylenir.

evlere şenlik

* beğenilmeyen, olumsuz karşılanan bir durum, bir davranış karşısında alay yollu söylenir.

evleviyet

* Öncelik.

evleviyetle

* Öncelikle, haydi haydi.

evli

* Evlenmiş bulunan (kadın veya erkek).

* Herhangi bir sayıda ev bulunan (yer).

* Evi olan.

evli barklı

* Evlenmiş, çocukları olan (kimse).

evli evine, köylü köyüne

* artık dağılım, herkes evine, işine gitsin.

evlik

* Herhangi bir sayıda evi olan, hanelik.

evlilik

* Evli olma durumu.

evlilik birliği

* Karı ve kocadan oluşan topluluk.

evlilik dışı

* Kanunî olmayan, kanuna uygun olmayan, gayrimeşru.

evliya

* Erenler, ermişler, veliler.

* Yatır.

evliya gibi

* uysal, çok iyi ahlâklı kimse.

evliya otu

* Baklagillerden, hayvanlara yedirilmek için ekilen bir bitki, eşek otu (Onobrychis).

evliyalık

* Ermişlik.

evmek

* Bkz. ivmek.

evolüsyon

* Değişme, gelişme.

evrak

* Kâğıt yaprakları, kitap sayfaları.

* Yazılmış kitaplar, mektuplar veya yazılar.

evrak çantası

* İçinde belge veya dosya bulunan ve taşınabilen, kösele, deri, kumaş vb. yapılan özel kap.

evrak dolabı

* Dosyaları, diğer yazı ve belgeleri saklamakta kullanılan dolap.

evrat

* Müslümanlarca belirli zamanlarda okunması âdet olan dualar ve Kur'ân ayetleri.

evrat çekmek

* okunması âdet olan duaları ve Kur'ân ayetlerini sürekli tekrarlamak.

evre

* Bir olayda birbiri ardınca görülen, bir işte birbiri ardınca beliren, gelişen değişik durumların her biri, aşama, safha, merhale, faz.

evren

- * Gök varlıklarının bütünü, kâinat, kozmos.
- * Düzenli ve uyumlu bir bütün olarak düşünülen bütün varlıklar.
- * Kişinin içinde yaşadığı, ilişkide bulunduğu ortam.

evren bilimi

- * Evreni yöneten genel yasalar bilimi, kozmoloji.
- * Evrenin oluşumunu, yapısını inceleyen felsefe ve bilimsel öğreti.

evren bilimsel

- * Evren bilimiyle ilgili, kozmolojik.

evren doğumu

- * Evrenin oluşumu, kökeni, doğuşu ve yaradılışı ile ilgili kuram, kozmogoni.

evren pulu

- * Mika.

evrensel

- * Evrenle ilgili.
- * Bütün insanlığı ilgilendiren, âlemşümül, cihanşümül, universal.
- * Dünya ölçüsünde, dünya çapında.

evrenselleşme

- * Evrenselleşmek işi.

evrenselleşmek

- * Evrensel duruma gelmek.

evrenselleştirme

- * Evrenselleştirmek işi.

evrenselleştirmek

- * Evrensel duruma getirmek.

evrensellik

- * Evrensel olma durumu.

evrik

* (başka bir önermeye, teoreme veya probleme göre) Terimleri ters durumda olan (önerme, teorem veya problem).

evrilir

* Konu ile yüklem birbiri yerine geçmesiyle doğruluğu bozulmayan (önerme): "Her insan güler evrilir bir önerme sayılır, çünkü "her gülen insandır" yargısı yanlış olmaz.

- * Alıcıda kullanılıp kimyasal işleminden geçtikten sonra doğrudan doğruya pozitif dönebilen (film).

evrim

- * Zaman içinde birdenbire olmayan, kesintisiz, niteliksel ve niceliksel gelişme süreci.
- * Bir canlıyı ötekilerden ayırt eden biçimsel ve yapısal karakterlerin gelişmesi yolunda geçirilen bir dizi değişme olayı, tekâmül.
- * İnkılâp.

evrimci

- * Evrimcilik yanlısı olan (kimse).
- * Evrimcilikle ilgili.

evrimcilik

- * Evrimi temel alan doğa bilimi ve felsefe öğretisi.

evrişik

- * Evirme yoluyla elde edilen (önerme): "Her insan güler" önermesinin evrişiği, "her gülen insandır" biçiminde olur.

evropiyum

- * Atom numarası 63, atom ağırlığı 122 olan, yalnız tuzları ve bir tek oksidi bulunan parlak gri renkte bir element.Kısaltması Eu.

evsaf

- * Nitelikler, vasıflar.

evsel

- * Evle ilgili.

evsel atık

- * Evde kullanımdan düşmüş, eskimiş, yıpranmış veya çöp durumuna gelmiş maddeler.

evseme

- * Evsemek işi veya durumu.

evsemek

- * Evini, yurdunu özlemek.

evsin

- * Avlanırken avcılann hayvanlardan gizlendiği yer.

evsiz

- * Evi olmayan.

evsiz barksız

- * İşsiz güçsüz, avare, başboş.

evvel

- * Önce.
- * İlk, önceki, geçmiş.

evvel Allah

- * "önce Tanrı yardımıyla" anlamında bir pekiştirme sözü.

evvel bahar

- * ilk bahar.

evvel ve ahir

- * başta da sonda da, eninde sonunda.

evvel zaman

- * Çok önceden, çok eskiden, önceleri.

evvelâ

- * Önce, ilk önce, ilkin.

evvelâ can, sonra canan

- * önce can, sonra sevgili.

evvelce

- * Önce.
- * Önceleri, eskiden.

evvelden

- * Önceden, eskiden, evvelce.

evveleminde

- * Öncelikle, ilk önce, her şeyden önce.

evveli

- * Evvelki.
- * Eskiden.

evveliyat

- * Bir işin önceki evreleri, öncesi, önceleri.

evvelki

- * Önce olan, önceki.
- * İki önceki.

evvelleri

- * eskiden, geçmişte.

evvelsi

- * Bkz. evvelki.

ey

- * Kendisine söz söylenilen kimse veya kimselerin dikkati çekilmek istendiğinde adın başına getirilir ve uzatılabilir.
- * Kendisine seslenen kimse, nesne vb.nin adının başına getirilerek anlamı güçlendirir.
- * Usanç anlatır.
- * (soru olarak) öyle ise, o hâlde?.

-ey

- * Bkz. -ay / -ey.

eyalet

- * Çoğunlukla valilerce yönetilen ve yönetim bakımından bir tür bağımsızlığı olan büyük il.
- * Osmanlı imparatorluğunda en büyük sivil ve asker yönetim bölgesi.

eyer

- * Binek hayvanlarının sırtına konulan, oturmaya yarayan nesne.

eyer boşaltmak

- * cirit oyununda hedef olmaktan kurtulmak için eyer üzerinde sağa sola eğilmek.
- * saldırıları boşa çıkaracak önlemler almak.

eyer kaltağı

- * Eyerin tahtadan yapılan kafes biçimindeki bölümü.

eyer kapatmak (veya kapamak)

- * eyeri atın sırtına koyup bağlamak.

eyer kaşı

- * Eyerlerin ön ve arka taraflarındaki çıkıntılı bölüm.

eyer vurmak

- * eyeri hayvanın sırtına koyup bağlamak.

eyerci

- * Eyer yapıp satan kimse.

eyercilik

* Eyer yapma veya satma işi.

eyere de gelir, semere de

* her işe yarar, incesine de, kabasına da.

eyeri boş kalmak

* binicisi ölmek.

eyerleme

* Eyerlemek işi.

eyerlemek

* At üzerine eyeri koyup bağlamak, eyer vurmak.

eyerlenme

* Eyerlenmek işi.

eyerlenmek

* Eyer vurulmak.

eyerli

* Eyer vurulmuş, sırtına eyer konulmuş (hayvan).

eyersiz

* Sırtına eyer konulmamış (hayvan).

eyitmek

* Demek.

eylem

* Eylemek işi, fiil, aksiyon.

* Fiil.

* Bir durumu değiştirme ve daha ileriye götürme yönünde etkide bulunma çabası, amel.

eylemci

* Düşüncesini eylemi ile gerçekleştirmeye çalışan (kimse).

eylemcilik

* Eylemci olma durumu.

* İnsan hayatı ve düşüncesinde başlıca gerçekliğin etki ve eylem olduğunu öne süren öğretisi ve dünya görüşü, aktivizm.

eylemde bulunmak

* bir harekete kalkışmak.

eyleme

* Eylemek işi.

eyleme geçmek

* tasarlanan bir işi uygulamaya başlamak.

eylemek

* Etmek, yapmak.

eylemli

* Eylem durumunda olan, amelî, fiilî.

* Kadrolu.

eylemlilik

* Mastar.

eylemsi

* Fiilimsi.

eylemsiz

* Eylemi olmayan.

eylemsizlik

* Eylemsiz olma durumu.

eylemsizlik ilkesi

* (bir cisme bir kuvvet etki etmedikçe) Cismin durması veya düzgün doğrusal bir hareket yapması.

eylül

* Yılın 30 gün süren dokuzuncu ayı.

eymir

* \343 eğmür.

eytam

* Yetimler.

eytam maaşı

* Memur yetimlerine verilen aylık.

eytişim

* Diyalektik.

eytişimsel

* Eyitişimle ilgili.

eyvah

* Beklenmedik, kötü, hoş gitmeyen bir haber veya olay karşısında duyulan acınmayı anlatır.

eyvallah

* "Teşekkür ederim", "Allaha ısmarladık" ve "evet, öyle olsun" anlamlarında kullanılır.

eyvallah demek

* hoş görerek kabul etmek veya edilmek.

eyvallah etmemek

* birinden yardım istememek, gönül borcu olmamak, boyun eğmemek.

eyvallahı olmamak

* gönül borcu olmamak.

eyvan

* Bkz. ayvan.

eyyam

* Günler.

eyyam ağası

* Her durum ve zamanda fırsat kollayarak büyüklere yaranan kimse.

eyyam efendisi

* Eyyam azası.

eyyam görmüş (veya sürmüş)

* iyi günler görmüş, mutlu zamanlar yaşamış.

eyyam ola

* "havanın iyi olmasını dilerim" anlamında bir söz.

eyyamcı

* Gününü dilediğince geçiren, gününü gün eden.

eyyamcılık

* Eyyamcı olma durumu.

ez de suyunu iç

* değersiz, faydasız şeyler için kullanılır.

eza

* Üzme, sıkıntı verme, üzü.

eza cefa

* Baskı ve zulüm.

ezan

* Müslümanlıkta namaz vaktini bildirmek için müezzinin yaptığı çağrı.

ezan saati

* Ezan okuma saati.

ezan vakti

* Ezan okunma zamanı.

ezancı

* Ezan okuyan kimse, müezzin.

ezanî

* Ezanla ilgili.

ezanî saat

* Güneşin batışında 12'yi gösterecek biçimde ayarlanan saat.

ezansız

* Ezan okunmayan, ezan olmayan.

ezber

* Bir metni veya bir sözü eksiksiz tekrarlayabilecek biçimde akılda tutma.
* Ezberleme ve akılda tutma yeteneği.
* Ezber edilecek ders.

ezber etmek

* ezberleyerek akılda tutmak.

ezber okumak

* herhangi bir yere bakmadan bellekte kalan biçimiyle söylemek veya konuşmak.

ezberci

* Dersini veya herhangi bir konuyu anlayarak değil de, kelime kelime hafızasında tutan (kimse).

ezbercilik

* Ezberci olma durumu.

ezberden

* Ezberlenmiş biçimde, ezbere.

ezberden yapmak

* bir yere bakmadan bellekte kalan biçimiyle okumak veya söylemek.

ezbere

- * Ezberleyerek, bir yerden okumayarak, bir yere bakmayarak.
- * Aslını, gerçeğini anlamadan, bilmeden, düşünmeden, incelemeden.

ezbere anlatmak

- * okunan bir şeyi olduğu gibi, bozmadan anlatmak.

ezbere bilmek

- * o yerin her yanını iyice bilmek.

ezbere iş görmek

- * incelemeden gelişigüzel yapmak.

ezbere konuşmak

- * bilmeden, aslını arayıp sormadan konuşmak.

ezbere yapmak

- * ezberden yapmak.
- * model veya doğa karşısında durmayarak fikirden tasavvur ve tahayyül suretiyle resim yapmak.

ezberinde

- * Belleğinde.

ezberleme

- * Ezberlemek işi.

ezberlemek

- * Bir şeyi olduğu gibi akılda tutmak, ezber etmek.

ezberlenme

- * Ezberlenmek işi.

ezberlenmek

- * Ezberlemek işi yapılmak.

ezberletme

- * Ezberletmek işi.

ezberletmek

- * Ezberlemesini sağlamak.

ezberleyiş

- * Ezberlemek işi veya biçimi.

ezcümle

- * Başlıca, belli başlı olarak, esas olarak.
- * Örnek olarak.

ezdirme

- * Ezdirmek işi.

ezdirmek

- * Ezmek işini yaptırmak.

ezdirtme

- * Ezdirtmek işi.

ezdirtmek

- * Ezdirmek işini yaptırmak.

ezel

- * Başlangıcı belli olmayan zaman, öncesizlik.

ezel ebet

* Ezelden ebede kadar, ebediyen.

ezeli

* Başlangıcı olmayan, öncesiz.
* Eski.

ezeli ebedî

* Önsüz, sonsuz.

ezeli takdir

* Yazgı.

ezercesine

* Ezer gibi, ezmeğe yakın.

ezgi

* Belli bir kurala göre çıkarılan ve kulakta haz uyandıran ses dizisi, nağme, melodi.
* Bir müzik parçasında baştan sona kadar belirli yerlerde tekrarlanan ses dizisi.
* Kulağa hoş gelen ses veya söz dizisi.
* Gidiş, yol, tarz, tempo.
* Üzüntü, sıkıntı.

ezgiç

* Boyaları ezmeye yarayan demir veya porselen alet.

ezgilenme

* Ezgilenmek durumu.

ezgilenmek

* Ezgi özelliğini kazanmak.

ezgili

* Ezgisi olan, melodik.

ezgin

* Paraca durumu bozuk olan (kimse).
* Çok cefa görmüş (kimse).
* Çürük, ezik (meyve).
* Üzüntü veren.

ezgince

* Ezgin bir biçimde.

ezginlik

* Ezgin olma durumu.
* Açlık duygusunu andıran bir tedirginlik.
* Üzüntü, sıkıntı.

ezici

* Ezmek işini yapan.
* Üstün, yok eden, ağır basan.
* Yıpratıcı, bunaltıcı, sıkıntılı.

ezik

* Ezilmiş veya yassılmış.
* Olaylar ve hayat şartları karşısında güçsüz ve sıkıntılı duruma düşmüş olan, üzüntülü.
* Bere, çürük.

ezik büzük

* Ezilmiş ve büzülmüş, eğri büğrü.

eziklik

* Ezik olma durumu.

ezile büzüle

* Utangaçlıkla, sıklıkla.

ezilgen

* Kolayca ezilip toz durumuna gelen.

ezilip büzülmek

* güç bir duruma düşüp davranışlarıyla utandığını belli etmek.

eziliş

* Ezilmek işi veya biçimi.

ezilme

* Ezilmek işi.

ezilmek

* Ezmek işine konu olmak.

* (mide, yürek ve iç sözlerini özne olarak aldığı) Açlık sıkıntısı duymak.

ezilmiş

* Ezik duruma gelmiş.

* Kendisine baskı yapılmış, hakları elinden alınmış.

ezilmişlik

* Ezilmiş olma durumu.

ezim evi

* Tohumların ezilip yağ çıkarıldığı yer.

ezim ezim

* Ezmek veya ezilmek fiillerine getirilerek onların anlamlarını pekiştirir.

ezinç

* Organik veya ruhî büyük sıkıntı, azap.

ezinti

* Açlık etkisiyle midede duyulan tedirginlik.

* Korku veya heyecan sebebiyle duyulan eziklik, sıkıntı.

ezip büzmek

* ezerek parçalayarak, tamamen değiştirerek kullanılmaz veya anlaşılmaz duruma getirmek.

eziyet

* Aşırı güçlük ve sıkıntı, üzü.

eziyet çekmek

* zahmet ve sıkıntıya uğramak.

eziyet etmek

* zahmet ve sıkıntı vermek, canını yakmak.

eziyet vermek

* zahmet çekirmek.

eziyetli

* Eziyet çekerek yapılan.

* Eziyet veren, eziyet çektiren, üzü.

eziyetsiz

* Eziyet çekmeden yapılan, sıkıntısız, üzgüsüz.

ezkaza

* Kaza ile, yanlışlıkla, rastgele.

ezme

* Ezmek işi.

* Sebze veya yemiş ezerek yapılan yiyecek.

* Bitkilerin etli ve yumuşak kısımlarını macun kıvamına getirmek üzere parçalamak, katı ve telsel kısımlarını süzerek ayıklamak işlemi.

ezme boya

* Yağ veya başka bir maddeyle ezilerek hamur hâline getirilmiş boya.

ezmek

* Üstüne basarak veya bir şey arasına sıkıştırarak yassıltmak, biçimini değiştirmek.

* Ağır bir şey, başka bir şeyin üzerinden geçmek, çğnemek.

* Sıvı içinde bastırıp karıştırarak eritmek.

* Üzmek, sıkıntıya sokmak.

* Baskı altında tutmak.

* Dayanıklılığını aşacak derecede çalıştırarak yormak.

* Yenmek, sindirmek.

* Harcamak.

ezofori

* İki gözde görme bozukluğu.

ezogelin çorbası

* Kırmızı mercimek, et suyu, yağ, nane, karabiber, kırmızı biber karışımı pişirilen ve Anadolu'da yaygın olan bir tür çorba.

ezoterik

* Belirli bir insan topluluğunun dışında kimseye bildirilmeyen, yalnızca sınırlı, dar bir çevreye aktarılan (her türlü bilgi, öğreti), batnî, içrek.

Ezrail

* Bkz. Azrail.

F

* Flüor'un kısaltması.

f, F

* Türk alfabesinin yedinci harfi. Fe adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ötümsüz, sürtünücü diş dudak ünsüzünü gösterir.

* Nota işaretleri harflerle gösterilirken fa sesini gösterir.

* Bazı ülkelerde ısı birimi olarak kullanılan fahrenheit derecesinin göstergesi.

* Merceğin odak uzaklığının sembolü.

F.K.B

* Fizik, kimya, biyoloji kısaltması.

fa

* Gam (II) dizisinde mi ile sol arasındaki ses.

* Bu sesi gösteren nota işareti.

fa anahtarı

* Portedeki notaların fa yüksekliğinde olacağını gösteren işaret.

faal

* Çok çalışan, çalışkan, canlı, hareketli, aktif.

* İşler durumda olan.

* Etkin.

faaliyet

- * Çalışkanlık, çalışma, canlılık, hareket.
- * İşler durumda olma, etkinlik.

faaliyet göstermek

- * çalışmak.
- * işler durumda olmak, etkinlik göstermek.

faaliyete geçmek

- * çalışmaya başlamak, çalışır duruma geçmek, işlemeye başlamak.
- * işler duruma gelmek, etkin duruma gelmek.

faaliyette bulunmak

- * çalışma içine girmek.

faaliyetten alıkoymak

- * çalışması durdurulmak, çalışmadan alıkonulmak.

fabl

- * Çoğunlukla manzum, sonuçta ahlâkî bir ders çıkarılan alegorik hikâye.

fabrika

* İşlenmemiş veya yarı işlenmiş maddelerin makine, araç ve benzeri ile işlenerek tüketime hazır duruma getirildiği sanayi kuruluşu, üretim evi.

fabrikacı

- * Fabrika sahibi veya fabrika işleten kimse, fabrikatör.

fabrikasyon

- * Fabrikada yapılarak tüketime hazır duruma getirilen (madde).

fabrikatör

- * Fabrikacı.

fabrikatörlük

- * Fabrika sahipliği veya işletmeciliği.

facia

- * Çok üzüntü veren, acıklı olay, afet.
- * Trajedi, ağlatı.

facialaşma

- * Facialaşmak durumu.

facialaşmak

- * Facia durumuna gelmek.

facialı

- * Faciası olan, facia gibi karşılanan.

faça

- * İskambil destesinin en altındaki kâğıt.
- * Yüz, çehre, surat.
- * Giysi.
- * Yüklü geminin bordasındaki su düzeyi ile boş geminin bordasındaki su düzeyi arasında kalan bölüm.

faça etmek

- * serenleri başa veya geriye doğru çevirerek yelkenleri sarmak.

façalı

- * Havalı, gösterişli.

façası olmak

* havalı, gösterişli olmak.

façasını almak (veya al aşağı etmek)

* birini mahcup etmek, bozmak.

façeta

* Elmasın yontulmuş yüzlerinden her biri, faseta.

façetalı

* Üzerinde façetaları bulunan.

façuna

* Halatın örselenecek yerine tel veya sicimle yapılan sargı.

façuna etmek

* sürtünme veya hava olaylarından korumak amacıyla, halatı ince iple sarmak.

façunalık

* Façuna yapmakta kullanılan tel veya sicim.

fagosit

* Yutar hücre.

fagositoz

* Hücre yutarlığı.

fagot

* Tahtadan parçaları uç uca takılı, uzun bir boru biçiminde, perdeli bir üflemeli çalgı.

fağfur

* Çin imparatorlarına verilen unvan.

* Çin'de yapılmış kâse, tabak, vazo gibi porselen eşya.

fağfurî

* Fağfurdan yapılmış.

fahiş

* Ölçüyü aşan, aşırı, çok fazla.

* Ahlâka ve törelere uygun olmayan.

fahişe

* Orospu.

fahişelik

* Orospuluk.

fahrenheit

* Erimekte olan buzun sıcaklığını 32° C, kaynar suyun buhar sıcaklığını 212° C de gösterebilecek biçimde derecelenmiş bulunan bir tür termometre.

fahrî

* Saygı için verilen veya övünç için kabul edilen (başkanlık, üyelik, doktora gibi unvan), onursal.

* Gönüllü, karşılıksız.

fahriye

* Divan edebiyatında şairlerin kendi özelliklerinden övünerek söz ettikleri manzume veya manzumenin bir bölümü.

fahte

* Klâsik Türk müziğinde daha çok ilâhi, beste ve özellikle peşrev formlarında kullanılan, yirmi zamanlı ve on iki vuruşlu bir büyük usul.

fahur

* Çok övünen, çok böbürlenlen.

faik

* Üstün, yüksek.

faikîyet

* Üstünlük, yükseklik.

fail

* Eden, yapan, işleyen.

* Hukukî sonuç doğuran bir suç işleyen kimse.

* Özne.

failimeçhul

* Kimin yaptığı belli olmayan veya bilinmeyen.

failimuhtar

* İstedğini yapmakta özgür, başına buyruk.

* Yaptıklarından sorumlu olacak durumda ve yaşta olan (kimse).

fainal four

* Dörtlü final.

fair-play

* Dürüst oyun.

faiz

* İşletmek için bir yere ödünç verilen paraya karşılık alınan kâr, getiri, ürem, nema.

* Kapitalist ekonomide, artık değerin değişikliğe uğramış biçimi olarak paranın fiyatı, kiralanan paranın kira bedeli.

faiz fiyatı

* Faize verilen 100 kuruş karşılığında alınan bir yıllık faiz.

faizci

* Faizle ödünç para veren kimse, tefeci.

faizcilik

* Faizcinin işi, tefecilik.

faize vermek

* (parayı) faizle ödünç vermek.

faizlendirme

* Faizlendirmek işi.

faizlendirmek

* Parayı faize verip işletmek, çoğaltmak, nemalandırmak.

faizli

* (para için) Faizi olan, faizle işlem gören.

faizsiz

* (para için) Faizi olmayan.

fak

* Tuzak, kapan.

Fak Fuk Fonu

* Sosyal yardımlaşma amacıyla 1990'lı yıllarda kurulan, halk arasında bu kısaltmayla tanınan fakir fukara fonu.

faka basmak

* aldatılmak, tuzağa düşmek.

faka bastırmak

* aldatmak, tuzağa düşürmek.

fakat

* Yalnız, ancak, ama, lâkin.

fakfon

* Bakır, nikel ve çinkodan oluşan gümüş görünüşünde bir alaşım.

fakır

* Yoksulluk, fukaralık.

fakih

* Fıkıh bilgini.

fakir

* Geçimini güçlükle sağlayan, yoksul, fukara.

* Zavallı.

* (nesneler için) Olması gerekenden az.

* Alçak gönüllülük için birinci kişi zamiri görevinde kullanılırdı.

* Hindistan'da yokluğa eziyete kendini alıstırmış derviş.

fakir cevher

* İçindeki madenin oranı düşük olan maden cevheri.

fakir düşmek

* yoksullaşmak.

fakir fukara

* Yoksullar, geçimini sağlamakta güçlük çekenler.

fakir tavuğu tek tek yumurtlar

* destekçisi olmayan, dayanağı olmayan kimsenin işleri yavaş yürür.

fakirane

* Fakir gibi, fakire uygun düşen biçimde.

fakirce

* Fakire benzer durumda.

fakirhane

* Düşkünler yurdu.

* Alçak gönüllülük göstermek için "evimiz" anlamında kullanılır.

fakirizm

* Hint felsefesinde insan vücudu bütün kötülüklerin kaynağı sayıldığından, bedene eziyeti ruhun kurtuluşu ve mutluluğu için gerekli gören çilekeşlik, Hint dervişliği.

fakirleşme

* Yoksullaşma.

fakirleşmek

* Yoksullaşmak.

fakirleştirme

* Fakirleştirmek işi veya durumu.

fakirleştirmek

* Yoksullaştırmak.

fakirlik

* Yoksulluk.

* Verimsizlik, kısrılık.

* Yetersizlik.

fakır

* Bkz. fakır.

faks

* Belgegeçer.

faksimile

* Tıpkıbasım.

fakslama

* Fakslama, belgegeçerleme işi.

fakslamak

* Belgeçerlemek, belgeçer ile göndermek.

faktitüf

* Ettirgen fiil.

faktör

* Etken, etmen.

fakül

* Benek.

fakülte

* Bir üniversitenin, öğrenim alanı veya uzmanlık konusu bakımından ayrılmış kollarından her biri.

fakülteli

* Fakülte öğrencisi olan (kimse).

fal

* Geleceği öğrenmek, şans ve kısmeti anlamak amacıyla oyun kâğıdı, kahve telvesi, el ayası gibi şeylere bakarak anlam çıkarma.

fal açmak (veya bakmak)

* bakla, su, iskambil vb. ne bakarak gelecekte olacak şeyleri anlamaya çalışmak.

fal taşı

* Falcıların fala bakmak için kullandıkları değişik biçim ve renklerdeki taş.

falaka

* Ceza olarak ayak tabanlarına vurmakta kullanılan, ayakları uygun bir durumda sıkıştırıp tutan kalınca bir sopa ile bunun iki ucuna bağlı bir ipi olan işkence aracı.

* Bu araçla uygulanan dayak cezası.

* Bazı kaldıraçlarda kullanılan ucu iple bağlı ağaç parçası.

falakacı

* Sadrazamın, İstanbul kadısının, yeniçeri ağasının veya sekbanbaşının denetlemeler sırasında yanında bulunan ve suçlu bulunanları falakaya yatan görevli.

falakalı

* Falakası olan.

falakaya çekmek (yatırmak, vurmak veya yıkmak)

* falakaya bağlayarak dövmek.

falân

* Söylenmesi istenmeyen veya gerekli görülmeyen bir özel adın yerini tutar.

* Tarih, yer, kişi ve benzeri sözlerle sıfat tamlamaları yapıldığında, bu tamlamalar, tekrarlanmak istenmeyen şeyleri genel olarak anlatmaya yarar.

* Cümlede belirtilen nesne veya nesnelerden sonra gelerek "ve benzerleri" anlamında kullanılır.

falân festekiz

* Bkz. falân filân.

falân feşmekân

* Bkz. falân filân.

falân fıstık

* Bkz. falân filân.

falân filân

* Önem verilmeyen, hafıfsenen şeyler için kullanılır.

falânca

* Falân.

falânıncı

* Söylenmesi gerekli görülmeyen sıra sayısı yerine kullanılır, filânıncı.

falânj

* Eski Yunanlılarda, özellikle Makedonya yayalarının çekirdeğini oluşturan mızraklı alay.

* Bazı ülkelerde yarı askerî siyasî kuruluşlara verilen ad.

falânjist

* İspanya'da falânj üyesi.

falcı

* Fala bakmayı kendine geçim yolu yapan kimse.

falcılık

* Falcının işi.

falçata

* Bkz. falçete.

falçete

* Eğri kunduracı bıçağı.

falez

* Bkz. yalı yar.

falihayır

* İyiye yorulur olgu.

fallus

* Erkeklik organı.

falname

* Fala bakmanın inceliklerini ve yorumlama özelliklerini anlatan kitap.

falso

* Bir parça çalınır veya söylenirken yapılan nota yanlışlığı.

* Yanlış davranış.

falso çıkmak

* bozuk olmak, umduğunu bulamamak.

falso vermek

* bozulmaya yüz tutmak, açık vermek.

falso yapmak

* yanlış çalmak, söylemek.

* yanlış davranışta bulunmak.

falsolu

* Yanlış, hatalı, kusurlu.

falsosuz

* Hatasız, kusursuz.

falya

* Toplan ateşlemek için ağız otunun konulduğu delik.

* Kapıp koyuverme, salıverme.

falyanos

* Yunus balığının iri bir türü.

familya

* Aile.

* Birçok ortak özellikleri sebebiyle bir araya getirilen cinslerin topluluğu, fasile.

* Kan, eş.

fan

* Havalandırma aracı, pervane, pervane kanadı; vantilâtör.

* Sıcak veya soğuk havayı dengeli olarak savuran araç.

fanatik

* Bir kimseye veya bir şeye aşırı düşkünlük ve tutkuyla bağlı olan (kimse), mutaassıp, bağnaz.

fanatizm

* Bir kimseye veya bir şeye aşırı düşkünlük ve tutkuyla bağlılık, taassup, bağnazlık.

fanfan

* Konuşması çok iyi anlaşılmayan (kimse).

fanfar

* Üfleli bakır çalgılardan oluşan orkestra.

* Bu orkestranın çaldığı tartımlı ve canlı parça.

fanfin

* "Anlaşılmayan yabancı bir dille konuşmak" anlamında kullanılan fanfin etmek deyiminde geçer.

fangri

* Mercan türünden bir balık.

fani

* İnsan gözünün algıladığı ışık şiddeti.

fâni

* Ölümlü, gelip geçici, kalımsız.

fâni dünya

* Ölümlü, kalımsız dünya.

fanilâ

- * Genellikle ince pamuk ipliğinden dokunmuş, ten üzerine giyilen iç çamaşırı.
- * Yumuşak yünden örülmüş veya dokunmuş, hafif ve gevşek kumaş.

fânîlik

- * Fânî olma durumu.

fanta

- * Mavimsi yeşil renkli bir tür baştankara.

fantasma

- * Gerçekte olmadığı hâlde var gibi görünen hayal.

fantastik

- * Gerçekte var olmayan, gerçek olmayan, hayalî.
- * XVIII. yüzyıldan başlayarak Fransa'da gelişen bir edebî tür.

fantaziye

- * Bkz. fantezi.

fantazya

- * Arap atlılarının bayramlarda yaptıkları gösteri, atlı gösteri.

fantazyalı

- * Fantazyası olan.

fantezi

- * Sonsuz, sınırsız hayal.
- * Değişik heves, değişik beğeni, değişik düşünüş.
- * Süslü ve türü değişik olan.
- * Serbest biçimli beste veya alaturkada serbest biçimli şarkı.

fantezist

- * Fantezi meraklısı, fanteziye düşkün.

fanti

- * İskambil oyunlarında oğlan, bacak, veya vale adlarıyla bilinen kâğıt.

fantom

- * Hayalet.

fanus

- * Süslü, ayaklı fener.
- * Saat, mikroskop gibi araçları tozdan korumak için üzerlerine kapatılan, yarım küre biçiminde cam kap.
- * Genellikle silindirik biçiminde olan mum, gaz lâmbası gibi aydınlatma araçlarının çevresini kapatarak rüzgârdan koruyan cam mahfaza.

fanuslu

- * Fanusu olan.

fanya

- * Gözlü bir balık ağına iri gözlü ikinci bir ağ eklendiğinde, bu ikinci ağa verilen ad.

fanyol

- * Bakırdan yapılmış bariton veya tenor ses veren çalgı.

far

- * Taşların ön bölümünde bulunan, uzağı aydınlatan güçlü ışık verici.

far

- * Kadınların süs için göz kapaklarına sürdükleri çeşitli renkte boya, düzgün.

farad

* Elektrik sığa birimi.

faraş

* Toplanan süprüntüleri alıp atmak için kullanılan kürek biçiminde teneke veya plâstikten, saplı kap.

faraş gibi (veya faraş kadar)

* çok büyük veya çok geniş açılan (ağız).

faraza

* Diyelim ki, sayalım ki, söz gelişi, ola ki, tutalım ki.

farazî

* Bir varsayıma dayanan, varsayımsal, hipotetik.

faraziye

* Varsayım, hipotez.

farba

* Fırfır, farbala.

farbala

* Fırfır.

fare

* Sıçangillerden, küçük vücutlu, kemirgen, memeli hayvan (Mus).

* Bazen sıçan yerine kullanılır.

fare çıktığı deliği bilir

* bir kabahate, suça veya gizli işe kalkışan kişi, yakalanacağını anlayınca nereye sığınacağını bilir.

fare deliğe sığmamış, bir de kuyruğuna (veya kıcına) kabak bağlamış

* yapamayacağı kadar ağır bir işi varken başka bir iş daha yüklenmiş.

* kendisi sığıntı durumunda iken yanına bir kişi daha almış.

fare deliği

* Gizlenecek yer.

fare deliği bin altın

* herkesin kaçıp saklanacak bir yer aradığı durumlarda, saklanılacak bir yer bulmak çok güçtür.

fare dişi

* Bir iğne veya boncuk oyası türü.

fare düşse, başı yarılr

* bir yerin boş ve yoksulluk içinde bulunduğunu anlatır.

fare kuyruğu

* Tahta işlemeciliğinde veya ahşap doğramada, kilit yeri açmakta kullanılan ince, dar testere.

fare otu

* Sütleğengillerden, mavi çiçekli, tohumları fare zehiri olarak kullanılan bir bitki.

farekulağı

* Çuha çiçeğigillerden, tohumu kuş yemi olarak kullanılan bitkilerin cins adı (Anagallis).

* Yabanî mercanköşk.

fareler cirit oynamak

* bir yerde kimseler bulunmamak.

farenjit

* Yutak iltihabı, hunnak, anjin.

farfara

- * Ağzı kalabalık, gürültücü.
- * Övünge.

farfaracı

- * Gürültücü, şamatacı (kimse).

farfaracılık

- * Farfaracı olma durumu.

farfaralık

- * Farfara olma durumu, farfara davranış.

farıma

- * Farımak işi.

farımak

- * Gücsüz düşmek, yorulmak.
- * Eskimek, yıpranmak.
- * Vazgeçmek, usanmak.
- * Kocamak, yaşlanmak, ihtiyarlamak.

farîğ

- * Vazgeçmiş, çekilmiş.
- * Sıkıntısız, rahat.
- * (bir mülkün) Kullanma hakkını başkasına bırakan.

farîğ olmak

- * vazgeçmek, çekilmek, el çekmek.

farika

- * Bir şeyin benzerlerinden ayırt etmeye yarayan durum veya öge, ayırmaç.

farıl

- * Balık ağlarının alt ve üst yanlarına geçirilen keçi kılından yapılmış ip.

Farisî

- * Farsça.

fariza

- * Tanrı buyruğu.
- * Yapılması gerekli ödev, görev.
- * Şeriata uygun bir biçimde mirasçılara düşen pay.

fark

özellik, başkalık, ayırım.

- * Ayırım.
- * Çıkarma işleminin sonucu.

fark atmak

- * ileri gitmek, çok üstün gelmek.

fark etmek

- * görmek, seçmek.
- * anlamak, sezmek.
- * değişmek, başkalaşmak.
- * ayırt etmek.

fark etmez

- * önemi yok, etkisi olmaz, değişmez.

fark gözetmek

- * ayrı tutmak.

fark olunmak

- * seçilip ayırt edilmek.
- * anlaşılmaq.
- * sezilmek.

farkına varmak

- * gözüne çarpmak, fark etmek, anlamak.

farkında olmak

- * sezmek, anlamak.

farkında olmamak

- * görülmesi veya bilinmesi gereken şeylerden haberi bulunmamak, kavranması gereken bir şeye dikkat etmemek.

farklı

- * Farkı olan, aralarında fark bulunan, değişik, ayrımlı.

farklıca

- * Farklı gibi.

farklılaşma

- * Farklılaşmak işi, ayrımlaşma.
- * Ayrımlaşma.

farklılaşmak

- * Farklı duruma gelmek, ayrımlaşmak.

farklılaştırma

- * Farklılaştırmak işi.

farklılaştırmak

- * Farklı duruma getirmek.

farklılık

- * Farklı olma durumu, ayrımlılık, başkalık.
- * Doğal, toplumsal ve bilince dayanan her olay ve olguyu bütün ötekilerden ayıran özellik.

farksız

- * Farkı olmayan.

farksızlaşma

- * Farksızlaşmak işi.

farksızlaşmak

- * Farksız duruma gelmek.

farksızlık

- * Farksız olma durumu, ayrımsızlık.

farmakodinami

- * Hasta veya normal organizmalar üzerinde, ilaçların etkisini deneysel olarak inceleyen veya araştıran bilim.

farmakodinamik

- * İlaçların etki gücü.
- * Hasta veya normal organizmalar üzerinde ilaçların etkisini inceleyen eczacılık dalı.

farmakognozi

- * İlaçların doğada bulundukları durumda incelenmesi.

farmakolog

* Farmakoloji ile uğraşan, farmakoloji uzmanı.

farmakoloji

* İlaçların etkisini ve kullanılışını inceleyen bilim dalı.

farmason

* Mason.

* Dinsiz, imansız.

farmasonluk

* Masonluk.

Fars

* İran'ın güneybatısında yaşayan halk veya bu halkın soyundan olan kimse.

fars

* İlkel, yalın güldürme öğelerinden yararlanan, bazen inanırlığın sınırını aşan, güldürmeyi amaç edinen oyun.

Farsça

* İran devletinin resmî dili.

fart furt

* Anlamsız, boş sözlerle böbürlenerek.

fart furt, farta furta etmek

* anlamsız, boş sözlerle böbürlenmek.

farta furta

* Bkz. fart furt.

fartası furtası olmamak

* patavatsızca konuşmak.

farz

* Müslümanlıkta, özür olmadıkça yapılması zorunlu, yapılmaması günah sayılan.

* Yapmak zorunda kalınan şey, boyun borcu.

farz etmek

* öyle kabul etmek, var saymak.

farz olunmak

* var sayılmak.

farzımuhal

* Olmayacak, gerçekleşmeyecek bir şeyi olacaktı, gerçekleşecekti gibi düşünerek, sayarak, tualım ki, sayalım ki.

fasa fiso

* Değer ve önemi olmayan, boş (şey veya söz).

fasarya

* Boş, anlamsız (söz).

* İşe yaramaz, yeteneksiz.

faset

* Baskı işlerinde harf ve satırları formada tutmak ve sıkmak için kullanılan kama.

* Dışın ön yüzüne estetik amaçla yapılan kaplama.

faseta

* Bkz. façeta.

fasıl

- * Bölüm, kısım, devre.
- * Orta oyununa başlamadan önce saz takımının çaldığı köçek havası ve curcuna.
- * Peşrev, nakış, şarkı, saz semaisi gibi parçaların belli bir sıraya göre çalınıp söylenmesi.
- * Osmanlı ve Arap tiyatrosunda oyunun perde bölümü.
- * Belli bir sürede yapılan iş, karşılaşılan durum veya olay.

fasıl heyeti

- * Gerekli sazlarla tam olarak bir fasıl yapabilecek durumdaki alaturka saz topluluğu.

fasıla

- * Aralık, ara, kesinti.

fasıla vermek

- * ara vermek, kesmek.

fasıllı

- * Aralı, aralıklı, kesintili.

fasılasız

- * Arasız, aralıksız, durmadan, ara vermeden, kesintisiz, biteviye.

fasih

- * (anlatış için) Açık ve düzgün.
- * Açık ve düzgün konuşma yeteneği olan.

fasikül

- * Cüz.

fasile

- * Familya.

fasit

- * Kötü, bozuk.
- * Ara bozucu, fesat çıkaran, müfsit.

fasit daire

- * Kısır döngü.

fasit olmak

- * (namaz, oruç, aptes gibi şeyler için) bozulmak.

faska

- * Kundak çocuklarının beline, zıbının üzerinden sarılan geniş sargı.

fasla fasla

- * Yer yer.

fasletme

- * Fasletmek işi.

fasletmek

- * Ayırmak, bölmek.
- * Çözmek, sonuçlandırmak.

Faslı

- * Fas halkından olan kimse.

fason

- * Kesim.

fasone

- * Çözgü veya atkının kumaş yüzeyi üzerinde, kendiliğinden bir desen oluşturduğu her tür kumaş.
- * Bu tür kumaşları oluşturan desen örneği.

fassal

- * İftira atan, gerçek olmayan isnatlarda bulunan (kimse).

fassallık

- * Fassal olma durumu.

fast food

- * \343 festfut.

fasulye

- * Fasulyegillerden, barbunya, çal, Ayşe kadın, horoz gibi birçok türleri bulunan bitki (Phaseolus vulgaris).
- * Bu bitkinin sebze olarak yararlanılan yeşil ürünü ve kuru tohumları.

fasulye gibi kendini nimetten saymak

- * kendine çok değer vermek.

fasulye pilâkisi

- * Kuru fasulyenin pişirilmesi ile yapılan pilâki.

fasulye piyazı

- * Haşlanmış kuru fasulye ile katı yumurta ve kuru soğan karışımı piyaz.

fasulye sırtığı gibi

- * zayıf, sıska ve çok uzun boylu.

fasulyegiller

- * Kapalı tohumlu, iki çenekli, ayrı taç yapraklı çiçekli bitkiler familyası.

faş

- * Açığa vurulmuş, ortaya dökülmüş.

faş etmek

- * (gizliyi) açığa vurmak, duyurmak, ortaya dökmek, dile vermek.

faş olmak

- * belli olmak, açıklanmak, ortaya çıkmak.

faşır faşır

- * Su veya başka sıvıların bol ve çok akmasını anlatır.

faşing

- * Hristiyanlarda büyük perhizden önce düzenlenen şenlik ve eğlenceler, karnaval.

faşist

- * Faşizm yanlısı olan (kimse, görüş vb.).

faşistleşme

- * Faşistleşmek durumu.

faşistleşmek

- * Faşist duruma gelmek.

faşistleştirme

- * Faşistleştirmek işi.

faşistleştirmek

- * Faşistleşmesini sağlamak.

faşistlik

* Faşizm.

faşizan

* Faşist eğilimli.

faşizm

* İtalya'da 1922-1943 yılları arasında etkinliğini sürdüren, meslek kuruluşlarına dayanan, devlet sınırlarını genişletmeyi amaçlayan, yetkinin, tek partinin elinde toplandığı düzen.

* Demokratik düzenin yerine aşırı bir ulusçuluk ve baskı düzeni kurmayı amaçlayan öğreti.

fatalist

* Yazgıcı, kaderci.

fatalite

* Alın yazısı, yazgı, kader.

* Uğursuzluk.

fatalizm

* Yazgıcılık, kadercilik, cebriye.

fatih

* Zafer kazanan, fetheden (kimse).

* İslâm devletlerinde bir ülkeyi veya bir şehri savaşarak alan hükümdar ve komutanlara verilen unvan.

* Büyük ve önemli bir iş bitiren kimse.

fatiha

* Ölümlere Tanrı'nın rahmetini dilemek için dua olarak okunan Kur'an'ın ilk suresi.

fatiha okumak

* o şeyden umudunu kesmek.

fatihane

* Fatih gibi, fatihe benzercesine.

fatura

* Satılan bir malın cinsini, miktarını ve fiyatını bildirmek için satıcının alıcıya verdiği hesap pusulası.

faturalama

* Faturalamak işi.

faturalamak

* Bir malın faturasını düzenlemek.

faturalı

* Faturası olan.

faturalı yaşam

* Yapılan alış verişte fatura alma alışkanlığı.

faturasını (birine) çıkarmak (veya ödetmek)

* sorumluluğu birine yüklemek.

faturasız

* Faturası olmayan.

faul

* Maç ve karşılaşmalarda bir sporcunun hareketini önlemek için yapılan kural dışı hareket.

faullü

* Faulü olan, faul yapan.

faulsüz

* Faulü olmayan, faul yapmayan.

fauna

* Belli bir bölgede yetişen hayvanların tümü, direy.
* Bu hayvanların tanımını yapan eser.

fava

* Bakla tanelerinin kabuğu soyulduktan sonra yapılan zeytin yağlı yemek.

favori

* Herhangi bir iş veya yarışmada üstünlük kazanacağına inanılan (kimse, takım vb.).
* Yanşı kazanacağı düşünülen at.
* Yüzün iki yanında bırakılan sakal demeti.
* En çok beğenilen.
* Bir maçta, yarışmada veya karşılaşmada kazanması beklenen taraf.

fay

* Kırk (III).

fayans

* Duvarları kaplayıp süslemek için kullanılan, bir yüzü sırlı ve genellikle çiçek resimleriyle bezenmiş, pişmiş balçıktan levha.

fayans döşemek

* bir yeri fayansla kaplamak.

fayansçı

* Fayans döşeyen veya satan kimse.

fayansçılık

* Fayansçının işi veya mesleği.

fayda

* Yarar, kâr.

fayda etmemek

* etkisi olmamak, işe yaramamak, yararlı olmamak.

fayda vermemek

* yararlı olmamak.

faydacı

* Faydası olan, fayda sağlayan, fayda, yarar gözetken kimse.

faydacıl

* Yararcıl.

faydacılık

* Yararcılık.

faydalanma

* Yararlanma.

faydalanmak

* Yararlanmak, istifade etmek.

faydalı

* Yararlı.

faydalı olmak

* yararlı olmak, yarar sağlamak.

faydası dokunmak

* yararlı olmak, kâr sağlamak.

faydası olmak

* yararlı olmak, olumlu etki yapmak.

faydasını görmek

* yarar sağlamak.

* kâr elde etmek.

* iyileştirmek.

faydasız

* Yararsız.

fayrap

* Bir istim kazanının, istim oluşturacak biçimdeki yanar durumu.

* Gemilerde ateşçiye ateşi harlandırmak için verilen komut.

* Herhangi bir şeyi veya işi hızlandırma.

* (kapı, pencere, giysi için) Açma, çıkarma.

fayrap etmek

* ocağın ateşini harlandırmak.

* herhangi bir işi veya şeyi hızlandırmak.

* açmak, çıkarmak.

fayton

* Tek körüklü, dört tekerlekli, genellikle çift atlı binek arabası, payton.

* Perde ayaklılardan, sıcak deniz kıyılarında yaşayan, uzun kuyruklu bir kuş (Phaeton).

faytoncu

* Fayton süren kimse.

* Fayton işleten kimse.

faytonculuk

* Faytoncunun işi.

faz

* Evre, safha.

faz kalemi

* Priz, dağıtma tabloları gibi yerlerde gerilim bulunup bulunmadığını anlamaya yarayan araç.

fazıl

* Faziletli, erdemli (kimse).

fazilet

* Erdem.

faziletkâr

* Fazilet sahibi, faziletli.

faziletli

* Erdemli.

faziletsiz

* Erdemsiz.

faziletsizlik

* Faziletsiz olma durumu.

fazla

- * Gereğinden, alışılmıştan çok, aşırı (olan), ziyade.
- * Daha çok, aşkın.
- * Artmış olan.
- * Gereksiz, yersiz.

fazla gelmek (veya gitmek, kaçmak)

- * çekilmeyecek, bıktırarak, tedirgin edecek bir durum almak.

fazla kaçırarak

- * alışılmış olan ölçüde çok içmek (veya yemek, konuşmak).

fazla mal göz çıkarmaz

- * ne kadar ve ne türden mal olursa olsun elden çıkarılmamalıdır.

fazla olmak

- * dayanma gücünü aşacak davranışlarda bulunmak, çok olmak.

fazlaca

- * Gereğinden biraz daha çok olarak, bir hayli çok.

fazladan

- * alışılana ek olarak, alışılardan çok, bol bol, çok çok.

fazlalaşma

- * Fazlalaşmak işi, ziyadeleşme.

fazlalaşmak

- * Çoğalmak, sayısı artmak, ziyadeleşmek.

fazlalık

- * Çokluk, gereğinden artık olma durumu.

fazlalık etmek

- * birinin varlığı, bulunduğu yerde gereksiz olmak.

Fe

- * Demir'in kısaltması.

fe

- * Türk alfabesinin yedinci harfinin adı.

fecaat

- * Çok acıklı, yürekler acısı durum.

feci

- * Acıklı, çok acıklı, yürekler acısı, trajik.

fecir

- * Tan vakti, gün ağarması.
- * Tan kızılığı.

fecrikâzip

- * Tan yerinde gün doğmadan beliren, sonradan kaybolan geçici aydınlık, yalancı tan, geçici tan.

fecrisadık

- * Tan yerinde gün doğuncaya kadar süren kesiksiz aydınlık, gerçek tan.

feda

- * Bir amaç uğrunda bir değer veya varlıktan vazgeçme, uğruna verme.

feda etmek

- * kıymak, gözden çıkarmak.

feda olsun

* varsın gitsin, uğrunda yok olsun!.

fedaî

* Bir ÷lku uğruna tehlikeli işlere girişerek canını esirgemeyen kimse, serdengeçti.

* Bir kimseyi veya bir yeri koruyan kimse.

fedaîce

* Fedaî gibi, fedaî olarak.

fedaîlik

* Fedaice davranış, serdengeçtilik.

fedakâr

* Özverili.

fedakârca

* Özverili (olarak).

fedakârlığa katlanmak

* bir amaca, bir emele ulaşmak için birçok sıkıntıya, üzüntüye, güçlüğe dayanmaya çalışmak.

fedakârlık

* Özveri.

fedakârlık etmek

* özverili davranmak.

* azlığına katlanmak, az oluşu ile yetinmek, vazgeçmek.

fedakârlık yapmak (veya göstermek)

* özverisini ortaya koymak.

federal

* Federasyon durumunda birleşmiş olan.

federalist

* Federalizme bağlı olan.

* Fedaralizm yanlısı.

federalizm

* Birçok devletin özel kanunlara ve bağımsızlığa sahip olarak tek bir devlet durumunda birleşmeleri yöntemi.

federalleşme

* Federalleşmek durumu.

federalleşmek

* Federal duruma gelmek.

federasyon

* Küçük devletlerin tek bir devlet durumuna gelmek için yaptıkları ortaklık, devletler birliği.

* Birçok kuruluşlardan oluşan birlik.

federatif

* Federalizme bağlı veya uygun olan.

federe

* Bir federasyona bağlı olan.

* Bir konfederasyonun üyesi.

feding

* Radyoda bir sesin gürlüğüünün zaman zaman azalması veya büsbütün yok olması durumu.

fehamet

- * Büyüklük, ululuk.
- * Değer.

fehametlu

- * Büyüklük, ululuk gösteren (kimse).
- * Osmanlı imparatorluğu zamanında sadrazamlara, Mısır hıdivi ve yabancı prenslere, eyalet beylerine verilen

unvan.

fehva

- * Anlam.
- * Kavram; terim, deyim.

fehvasınca

- * Uyanınca, sözü gereğince.

fek

- * Bozma, feshetme, kesme, ayırma, koparma.

fekül

- * Patates gibi bazı bitkilerin yumrularında bulunan nişasta.

fel

- * Görüngü.

felâh

- * Kurtuluş, selâmet, onma.

felâh bulmak

- * kurtulmak, onmak.

felâket

- * Büyük zarar, üzüntü ve sıkıntılara yol açan olay veya durum, yıkım, belâ.
- * Çok kötü.
- * Şaşkınlık, hayret, aşırılık bildirir.

felâketli

- * Felâket getiren.

felâketzede

- * Felâkete uğramış.

felce uğramak

- * bir iş yarım kalmak, yürümez duruma gelmek, tam olarak durmak.

felce uğratmak

- * bir işi yürüyemez duruma getirmek.

felç

- * İnme, nüzul.

felç gelmek

- * inme inmek.

felç olmak

- * inme inmek.

felçli

- * İnmeli, felç olmuş, meflûç.

feldmareşal

* Alman, Avusturya, İngiliz, Rus ve İsveç askerî hiyerarşisinde en yüksek rütbe.

feldspat

* Potasyumlu, sodyumlu ve kalsiyumlu olmak üzere üçe ayrılan en önemli silikatlı mineral grubu.

feleğe küsmek

* talihten yakınmak, şanstın ümidini kesmek.

feleğin çemberinden geçmiş

* hayatta acı tatlı birçok günler görmüş geçirmiş, olgunlaşmış, tecrübe kazanmış.

feleğin sillesine uğramak (veya sillesini yemek)

* büyük bir yıkıma uğramak.

feleğini şaşırmaq

* ummadığı bir durumda kalmak, şaşkınlık içine düşmek.

felek

- * Gök, gökyüzü, sema.
- * Dünya, âlem.
- * Talih, baht, şans.
- * Askerî mızıkada zilli bir müzik aracı.

felek

* Bkz. filek.

felek yâr olursa

* Tanrı yardım eder, bir terslik çıkmazsa, şartlar uygun giderse.

felekiyat

* Gök bilimi, astronomi.

felekten bir gün (veya gece) çalmak

* güzel bir gün (gece) geçirmek.

felekten kâm almak

* güzel bir vakit geçirmek, istediği gibi eğlenmek.

Felemenk

* Bugünkü Hollanda, Belçika ve Kuzeydoğu Fransa'ya eskiden verilen ad.

Felemenkçe

* Felemenk dili.

Felemenkli

* Felemenk halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

felfelek

- * Küçük bir kelebek türü.
- * Hurmagillerden, kestane büyüklüğündeki yemişi şerit düşürücü nitelik taşıyan Asya bitkisi (Areca catechu).

felfelek sokmak

* birini kuşkuyla düşürmek.

felfelleme

* Felfellemek işi.

felfellemek

- * Eski canlılığını yitirmek.
- * Afallamak, şaşırmaq.
- * Dönen, hareket eden bir cisim, durmadan önce hızını yitirmek.

feliks

* Palmiye yaprağına benzeyen, park ve bahçelerde süs için kullanılan iri gövdeli bir bitki (Phoenix canariensis).

fellâh

- * Çiftçi.
- * Mısır köylüsü.
- * Zenci, Arap.

fellek fellek

- * Telâşla, heyecanla, koşarak, koşuşturarak.

fellik fellik

- * Telâşla, koşuşturmayla.

felsefe

- * Varlığın ve bilginin bilimsel olarak araştırılması.
- * Bir bilimin veya bilgi alanının temelini oluşturan ilkeler bütünü.
- * Bir filozofun, bir felsefe okulunun, bir çağın öğretisi.
- * Dünya görüşü.
- * Bir konuda soyut düşünüş.

felsefe yapmak

- * olayların sebep ve sonuçları üzerine kendince soyut birtakım düşünceler ileri sürmek.
- * bilgiçlik taslamak.

felsefeci

- * Felsefe incelemeleri yapan kimse.
- * Felsefe öğretmeni.

felsefî

- * Felsefe ile ilgili olan, felsefeye ilişkin.

feminist

- * Feminizm yanlısı (kimse, görüş).

feminizm

* Toplumda kadının kısıtlı olduğuna inanılan ve yararlanması gereken hakları çoğaltıp ve erkeğinkiler düzeyine çıkarmak, eşitlik sağlamak amacını güden düşünce akımı.

fen

- * Fizik, kimya, matematik ve biyolojiye verilen ad.
- * Fizik, kimya, matematik ve biyolojiden elde edilen verileri iş ve yapım alanında uygulama, teknik.
- * Bilim, bilgi.
- * Hile, hilekârlık.

fen bilimi

- * Fizik, kimya, biyoloji gibi bilimlerin ortak adı.

fena

- * İyi nitelikte olmayan, kötü.
- * Üzücü.
- * Çok.
- * (kişiler için) İstenilen ve gereken nitelikte olmayan.
- * Hoşa gitmeyen, rahatsız edici.
- * Davranışları toplumun ahlâk anlayışına uymayan.
- * Çok, fazla, aşırı biçimde.

fena

- * Ölümlü olma durumu, ölümlülük.

fena bulmak

* ölmek, yok olmak.

fena değil (veya fena sayılmaz)

* oldukça iyi.

fena etmek

* kötü davranmak.

* kötü bir duruma düşürmek.

fena gözle bakmak

* kötü niyetini anlatır biçimde bakmak.

fena hâlde

* fazlaca.

fena hâlde

* Aşırı ölçüde, son derece, pek çok, adamakıllı.

fena kalpli

* Herkesin kötülüğünü isteyen, başkaları için kötülük düşünen.

fena olmak

* hasta gibi olmak, fenalaşmak.

* çok üzölmek, bozulmak.

fena yapmak

* kötü duruma düşürmek.

fena yerine vurmak

* tehlike yaratabilecek bir organa veya başka bir yere darbe indirmek.

fenafillâh

* Allah yolunda yok olma.

fenalaşma

* Fenalaşmak işi.

fenalaşmak

* Kötü bir duruma girmek.

* (hasta) Ağırlaşmak.

* Ansızın bayılacak gibi olmak.

fenalaştırma

* Fenalaştırmak işi durumu.

fenalaştırmak

* Fenalaşmasına sebep olmak, fena duruma getirmek.

fenalık

* Kötölük, şer.

* Uygunsuz durum, rahatsızlık veren yapı.

fenalık etmek

* kötölük etmek, kötölükte bulunmak.

fenalık geçirmek (veya gelmek)

* kendini bilmeyecek veya bayılacak bir duruma gelmek.

fenasına girmek

* üzölmek, gücenmek, kınılmak, sinirlenmek.

fenaya çekmek

* (söze) kötü anlam vermek.

fenaya sarmak

* iş veya durum kötüye gitmek.

fenci

* Fenle uğraşan kimse.

* Fen konularında ders veren öğretmen.

fener

aracı. * Saydam bir maddeden yapılmış veya böyle bir madde ile donatılmış, içinde ışık kaynağı bulunan aydınlatma

* Gemilere yol gösteren ışık kulesi, deniz feneri.

* Tepesinden kulplu kahveci tepsisi, askı.

fener alayı

* Bayram gecelerinde kalabalık halk topluluklarının, ellerinde fener veya meşalelerle şehri dolaşarak yaptıkları gösteri.

fener balığı

* Fener balığıgillerden, vücudunda pek çok ışık verme organı bulunan, tropik denizlerde yaşayan bir balık (Lophius piscatorius).

fener balığıgiller

* Kemikli balıklar takımının, vücutları basık, derileri çıplak, ağızları çok büyük olan, derin denizlerde yaşayan balıklar familyası.

fener çekmek

* elinde fenerle önden gitmek.

* bir kalabalığa önderlik etmek.

fenerci

* Fener yapan veya satan kimse.

* Deniz feneri bekçisi.

* Sokak fenerlerini yakan kimse.

fenercilik

* Fener yapmak veya satmak işi.

feneri nerede söndürdün

* geç kalanlara takılmak için söylenen bir söz.

fenerli

* Feneri olan.

fenerli burgu

* Ahşap bölümleri delmeye yarayan matkap.

fenersiz

* Feneri olmayan.

fenersiz yakalanmak

* beklenmedik bir zamanda istenmeyen bir durumla karşılaşmak.

fenik

* Alman markının yüzde biri.

Fenike portakalı

* Fenike ve yöresinde yetiştirilen sulu ve kokulu bir tür portakal.

Fenikeli

* Fenike halkından olan (kimse).

fenlenme

* Fenlenmek işi veya durumu.

fenlenmek

* Yaşına göre bilmemesi gereken şeyleri öğrenmiş olmak.

fennî

* Fenle ilgili.

* Yöntemine göre iş gören.

fennini almak (veya kapmak)

* bir işin inceliklerini, püf noktalarını kavrayıp o alanda usta olduğunu göstermeye başlamak.

fenol

* Boyacılıkla, plâstik maddelerin ve bazı ilâçların yapımında kullanılan, çoğunlukla maden kömürünün katranından çıkarılan benzinin oksijenli türevi, asit fenik.

fenomen

* Olay, olgu.

* Görüngü.

fenomenal

* Olguya ilişkin.

fenomenizm

* Görüngücülük.

fenomenoloji

* Görüngü bilimi.

fent

* Düzen, hile.

fent çevirmek

* düzen, hile yapmak.

feodal

* Derebeylikle ilgili.

feodalite

* Derebeylik.

feodalizm

* Derebeylik sistemi.

feodallık

* Derebeylik, derebeyi olma durumu.

fer

* Parlaklık, aydınlık.

* (gözde) Canlılık.

fer

* Pahalılık, ı ışık, nur, canlılık.

ferace

* Kadınların sokakta giydikleri, mantoya benzer, arkası bol, yakasız, çoğu kez eteklere kadar uzayan üst giysisi.

* Dervişlerin giydiği bol bir tür hırka.

feraceli

* Ferace giymiş olan (kimse).

feracelik

* Ferace yapmaya elverişli (kumaş).

feragat

* Hakkından kendi isteğiyle vazgeçme.

feragat etmek

* hakkından vazgeçmek, el çekmek.

feragat göstermek

* hakkından vazgeçmek.

feragatli

* Vazgeçebilen, özveride bulunabilen, özveri gösterebilen.

ferağ

* (bir işten) Vazgeçme, çekilme, el çekme, terk etme.

* (bir mülkü) Başkasına bırakma, başkasının üstüne geçirme.

ferah

* Bol, geniş.

* Havadar, aydınlık, iç açıcı.

ferah

* (kalp, gönül, iç vb. için) Sıkıntısız, tasasız, sevinçli olma durumu, sevinme, sevinç, iç rahatlığı, gönül açıklığı.

ferah fahur

* Ferih fahur, kolaylıkla, rahatlıkla.

ferah ferah

* Bol bol, geniş geniş.

* İyiden iyiye, haydi haydi, rahatlıkla.

* En aşağı.

ferah tut

* "iç rahatlığını, huzurunu koru" anlamında kullanılır.

ferahfeza

* Klâsik Türk müziğinde, yegâh perdesinde karar kılan makamlardan biri.

ferahî

* Bolluk, genişlik.

* Ucuzluk.

* Polis ve inzibat görevlilerinin boyunlarına taktıkları ayça biçiminde üstü yazılı metal arma.

* II. Mahmut devrinde feslerin tepesine püskülü tutturmak için takılan metal tepelik.

ferahlama

* Ferah duruma gelme.

ferahlamak

* Genişlemek, açılmak.

* Sıkıntısı, tasası dağılmak.

ferahlandırma

* Ferahlandırmak işi veya durumu.

ferahlandırmak

* Ferahlaması sağlanmak.

ferahlanma

* Ferahlanmak işi veya durumu.

ferahlanmak

* Rahatlamak, üzüntü veya sıkıntısı kalmamak, açılmak, genişlemek.

ferahlatıcı

* Ferahlık veren, ferahlık sağlayan.

ferahlatma

* Ferahlatmak işi.

ferahlatmak

* Ferah duruma getirmek, rahatlatmak.

ferahlık

* Ferah olma durumu, genişlik, gönül açıklığı.

ferahlık duymak

* İçinin açıklığını, rahatlığını hissetmek.

ferahnâk

* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

ferahnâkaşiran

* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

ferahnüma

* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

feraset

* Anlayış, seziş, sezgi, zekâ.

ferasetli

* Anlayışlı.

ferasetsiz

* Anlayışsız.

ferç

* Dişi canlılarda üreme organının dış bölümü, vulva.

ferda

* Erte, yarın, yarınki.

* Gelecek zaman, yarın.

ferde

* Küçük denk, top.

ferdenferda

* Tek tek.

ferdî

* Bireysel, kişisel, fertle ilgili.

ferdiyet

* Bireysellik.

ferdiyetçi

* Bireyci.

ferdiyetçilik

* Bireycilik.

ferhane

* Birden çok mağazası bulunan eski hanların tipinde, avlulu geniş bina, büyük han veya kervansaray.

feri

* Ayrıntılarla ilgili, ayrıntı niteliğinde olan.
* İkinci dereceden.

feribot

* Arabaları veya vagonları bir kıydan öbür kıyıya geçirmeye yarayan gemi, araba vapuru.

ferih

* Çok sevinçli, neşeli.

ferih fahur

* Bolluk içinde.
* Geniş ve sıkıntısız.
* Bağımsız, bağlantısız, canının istediği gibi.

ferik

* Tümgeneral veya korgeneral.

ferik

* Kümes hayvanlarının civcivlikten çıkmış yavrusu, piliç.
* Gevrek bir elma türü.

feriklik

* Tümgenerallik veya korgenerallik.

feriştah

* En iyisi, en güzeli, en üstünü.

ferişte

* Melek.

ferli

* Parlak (göz, ıstık).

ferma

* Av köpeğinin gizlendiği yerden avı gözetlemesi.

ferman

* Buyruk, emir.
* Osmanlı imparatorluğunda padişahın verdiği, uyulması gerekli hükümleri taşıyan yazılı buyruk, yarlık.

ferman çıkarmak

* padişah tarafından herhangi bir konuda emir verilmek.
* yetkili bir kimse tarafından buyruk verilmek.

ferman dinlememek

* yasa, kural, yol yöntem tanımamak.

ferman sizin

* siz nasıl isterseniz öyle olsun!.

fermanlı

* Hükûmete karşı gelmek suçuyla aranan ve cezalandırılması için hakkında ferman çıkan (kimse).
* Kimseden korkusu olmayıp dilediği gibi davranan.

fermanlı deli

* Deli olduğu herkesçe bilinen kişi.

fermantasyon

* Mayalanma, tahammür.

fermejüp

* Çıtçıt.

fermene

* Türlü nakışlarla işlemeli, önü kavuşmayan, yeleğe benzeyen bir giysi.

fermeneci

* Fermene yapan veya satan kimse.

fermeneli

* Fermenesi olan.

ferment

* Maya, enzim.

fermiyum

* (fizikçi Fermi'nin adından) Einstenyumla aynı zamanda bulunan ve atom sayısı 100 olan yapay element.
Kısaltması Fm.

fermuar

* Giysi, çanta vb. yerlerde kullanılan, karşılıklı dişler ve bunların üzerinde yürüyen kapatıcıdan oluşan mekanizma.

fernez

* Sünger toplamak için kullanılan makineli dalma aracı.

fersah

* Yaklaşık beş kilometrelik bir uzaklık ölçüsü.

* (çok uzun) Uzaklık.

fersah fersah

* Pek çok, bol bol.

fersahlık

* Arası herhangi bir fersah olan.

fersiz

* Donuk, cansız, (göz, ılık, yüz).

fersizleşme

* Fersizleşmek işi veya durumu.

fersizleşmek

* Fersiz duruma gelmek, donuklaşmak.

fersizlik

* Fersiz olma durumu.

fersude

* Eskimiş, yıpranmış, aşınmış.

fert

* Birey.

fertik

* Kaçma, uzaklaşma, sıvışma.

fertik çekmek (veya fertiği kırmak)

* kaçmak.

feryadı basmak

* çığlık koparmak, yüksek sesle haykırmaya başlamak.

feryat

* Haykırış, çığlık.

feryat etmek

* yüksek sesle haykırmak.

* büyük bir yokluk, zarar ve sıkıntı içinde bulunmak.

feryat fıgan

* Haykırmak, bağırma, çığlıklarla ağlama.

feryat koparmak

* yüksek sesle bağırma, haykırmak.

ferz

* Satranç oyununda vezir.

ferz çıkarmak

* acemi bir oyuncuya karşı vezirsiz oynamak.

ferz çıkmak

* satrançta piyade, karşıdaki en son kareye kadar sürülüp vezir olmak.

fes

* Şapka yerine kullanılan, kırmızı, kalın çuhadan yapılmış, tepesinde püskülü olan, silindirik biçiminde başlık.

fes rengi

* Koyu kırmızı renk.

* Bu renkte olan.

fesahat

* Anlatışta düzgünlük ve açıklıkla birlikte amaca uygunluk.

fesat

* Bozukluk.

* Karşıklık, kargaşalık, ara bozuculuk.

* Herhangi bir konuda iyimser olmayan, kötü yorumlayan.

* Karıştırıcı, ara bozucu.

* Hile.

fesat karıştırmak (veya fesat çıkarmak)

* ara bozmak, ortalığı karıştırmaya çalışmak, insanları birbirine düşürecek işler yapmak.

fesat kumkuması

* Fesat kaynağı, ortaklığı karıştırmayı huy edinmiş, kötülük peşinde koşan kimse.

fesata vermek

* fesat çıkarmak.

fesatçı

* Ara bozucu, karşıklık çıkaran, ordubozan, müfsit.

fesatçılık

* Karıştırıcılık, ara bozuculuk, ordubozanlık.

fesatlık

* Fesat olma durumu, fesatça davranma.

fesh etmek

* Bkz. feshetmek.

feshedilme

* Feshedilmek işi.

feshedilmek

* Kapatılmak, dağıtılmak, faaliyetten men edilmek.

feshetme

* Feshetmek işi.

feshetmek

* (verilmiş bir yargıyı) Kaldırmak, bozmak.

* Kapatmak, dağıtmak.

fesih

* (verilmiş bir yargıyı) Kaldırma, bozma.

* Dağıtma, dağıtılma.

fesini havaya atmak

* külâhını havaya atarak sevinç gösterisinde bulunmak.

fesleğen

* Ballıbabagillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, yaprakları güzel kokulu, beyaz veya pembe çiçekli, bir yıllık ve otsu bir süs bitkisi, reyhan (Ocimum basilicum).

festekiz

* Bkz. falan festekiz.

festfut

* Ayaküstü atıştırma, fast food.

* Büyük mağazalarda hazır yemek bölümü.

festival

* Dönemi, yapıldığı çevre, katılanların sayısı veya niteliği programla belirtilen ve özel önemi olan sanat gösterisi.

* Belli bir sanat dalında oyun ve filmlerin sunulması ve gösterilmesi sonunda ödül veya derece verilmesi biçiminde düzenlenen ulusal veya uluslar arası gösteri dizisi, şenlik.

* Bir bölgenin en ünlü ürünü için yapılan gösteri, şenlik.

* Düzensiz toplantı, curcuna.

fesuphanallah

* Şaşma anlatır.

feşmekân

* Bkz. falan feşmekân.

fetha

* Aralık, ağız, delik.

* Üstün (II).

fethetme

* Fethetmek işi.

fethetmek

* Bir yeri veya ülkeyi savaşarak almak, ülke açmak.

* Herkesin takdirini, övgüsünü kazanıp kendine hayran bırakmak.

fetih

* Bir şehir veya ülkeyi savaşarak alma.

fetihname

* Bir yerin alındığını müjdelemek için hükümdarların yabancı devlet adamlarına, şehzadelere, valilere vb. ne yazdıkları resmî mektup.

fetiş

- * İlkel toplumlar da doğaüstü bir güç ve etkisi olduğuna inanılan canlı veya cansız nesne, tapınacak, put.
- * Tapınırcasına sevilen şey veya kimse.
- * Uğurlu sayılan şey.

fetişist

- * Fetişizmi uygulayan (kimse, görüş).
- * Fetişizme düşkün (kimse).

fetişizm

* İlkel toplumlar da doğaüstü bir güç ve etkisi olduğuna inanılan canlı veya cansız nesnelere tapınma, tapınacaklık, putperestlik.

* Karşı cinsin giysi vb. şeyleriyle cinsî coşku ve doyunluk sağlama.

fetret

- * İki peygamber veya padişah arasında peygambersiz veya padişahsız geçen süre.
- * İslâm dinine göre Hz. İsa ile Hz. Muhammed arasında geçen süre.
- * İki olay arasındaki süre.
- * Hükûmet gücünün gevşediği bir yerde düzenin yeniden kurulmasına kadar geçen süre.

fettan

- * Fitneli, karıştıncı.
- * Gönül ayartıcı, cilveli.

fettanca

- * Fettan gibi.

fettane

- * Cilveli, gönül alıcı (kadın).

fettanlaşma

- * Fettanlaşmak işi.

fettanlaşmak

- * Fettan bir duruma gelmek.

fettanlık

- * Fettan olma durumu.

fetüs

* Embriyonun gelişimini büyük ölçüde tamamladığı, bütün organ taslaklarının oluştuğu üçüncü aydan doğuma kadarki durumu.

fetva

* İslâm hukuku ile ilgili bir sorunun dinî hukuk kurallarına göre çözümünü açıklayan, şeyhülislâm veya müftü tarafından verilebilen belge.

fetva vermek (veya çıkarmak)

- * bir işin yapılabilmesi için yargıda bulunmak.
- * gereksiz yere emir verir gibi konuşmak.

fetvacı

- * Gereksiz yerde ve haddi olmayan emirler veren.

fetvahane

- * Müftünün makamı.
- * Şeyhülislâm kapısı.

fetvayışerife

* Şeyhülislâm fetvası.

fetvayışerife çıkarmak

* Şeyhülislâm fetvası ilân etmek.

fevç

* İnsan kalabalığı.

fevç fevç

* Akın akın.

feveran

* Fıskırma, kaynama.

* Birdenbire öfkelenme, köpürme, parlaması.

feveran etmek

* birdenbire öfkelenmek, köpürmek, parlamak.

fevk

* Üst, yukarı.

fevkalâde

* Alışılmış olandan ayrı, olağanüstü, beklenmedik, görülmedik, işitilmedik.

* Aşırı, çok fazla.

* Çok iyi, çok üstün, çok güzel.

fevkalâde hâl

* Olağanüstü hâl.

fevkalâdelik

* Olağanüstülük, olağandan farklı olma durumu.

fevkalbeşer

* İnsan üstü.

* Üstün nitelikli insan.

fevkanî

* Üstte, üstteki.

fevrî

* Birdenbire, düşünmeden yapılan.

fevrîlik

* Fevri olma durumu.

fevt

* Elden çıkma (çıkarma), kaçırma, yitme.

* Ölme.

fevt etmek

* yitirmek, elden kaçırmak.

fevt olmak

* yitirmek.

* ölmek.

fevware

* Fıskiye.

feyezan

* Taşma, taşkın, seylâp.

* Bereket.

feyiz

* Verimlilik, gürlük, ongunluk.
* İlerleme, kültürel gelişme, olgunluk.

feyizlenme

* Feyizlenmek işi.

feyizlenmek

* Feyzalıp aydınlanmak, istifade etmek.

feyizli

* Çok rn veren, verimli.

feylesof

* Filozof.

feylesofa

* Filozofça.

feylosofluk

* Filozofluk.

feyyaz

* Çok verimli, gr.

feyzalmak

* Etkilenmek, olgunlaşmak, ders almak.

feza

* Uzay.

fezleke

* zet, hulâsa.
* Bir kararın kısaca yazılması.
* Tahkikat evrakı.

fıçı

* Bir araya getirilerek çemberlerle tutturulmuş ensiz tahtalardan yapılan, yuvarlak, karnı şişkin ve altı üstü düz kap.
* Bir fıının alabildiği ölçü.

fıçı balığı

* Fııya istif edilmiş balık tuzlaması.

fıçı gibi

* bodur ve çok şişman.

fııcı

* Fıçı yapan veya satan kimse.

fııcılık

* Fıçı yapıp satma işi.

fıılama

* Fııya koyma, fııya doldurma.

fıılamak

* Fııya koymak.

fıkara

* Bkz. fukara.

fıkdan

* Yokluk, bulunmama durumu, eksiklik.

fıkıh

* Bir şeyi, gereği gibi, iyice anlayıp bilme.

* İslâm hukukunda din ve dünya işleri ile ilgili ana kaynaklardan yararlanarak konulmuş olan kuralların bütünü.

fıkır fıkır

* Suyun, ses çıkararak kaynarken aldığı durumu veya herhangi bir sıvının kaynayışını anlatır.

* Cilveli, oynak.

fıkır fıkır kaynamak

* (bir şeyden bir yerde) çok bulunmak.

fıkırdak

* Cilveli, oynak (kadın).

fıkırdaklık

* Fıkırdak olma durumu.

fıkırdama

* Fıkırdamak işi.

fıkırdamak

* Fıkır fıkır kaynamak.

* Cilvelenmek.

fıkırdaşma

* Fıkırdaşmak işi.

fıkırdaşmak

* Oynakça davranışlarda bulunmak.

fıkırdatma

* Fıkırdatmak işi.

fıkırdatmak

* Fıkır fıkır kaynatmak.

* Cilve yapmasına sebep olmak.

fıkırdayış

* Fıkırdamak işi veya biçimi.

fıkırtı

* Kaynayan suyun çıkardığı ses.

* Cilveleşme.

fıkra

* Kısa ve özlü anlatımı olan, nükteli, güldürücü hikâye, anekdot.

* Gazetelerin veya dergilerin belirli sütunlarında, genel başlık altında gündelik konuları bir görüş ve düşünceye bağlayarak yorumlayan ciddî veya eğlendirici yazı türü.

* Kanun maddelerinin kendi içlerinde satır başlarıyla ayrıldıkları ufak bölümlerden her biri.

* Paragraf.

* Omur.

fıkracı

* Fıkra anlatan kimse.

* Fıkra yazarı.

fıkracılık

* Fıkra söyleme veya yazma işi.

fıkrama

* Fıkramak işi veya durumu.

fıkramak

* Herhangi bir yiyecek mayalanarak ekşimek, fişlamak.

fıldır

* Çabuk, hızlı, telâşlı.

fıldır fıldır

* Çabuk ve sürekli bir biçimde.

fındık

* Kayıngillerden, kuzey yarım kürenin ılık yerlerinde ve yurdumuzun daha çok Doğu Karadeniz bölgesinde yetişen bir ağaççık (Corylus avellana).

* Bu ağaççığın sert bir kabuk içinde bulunan yağlı, nişastalı ürünü.

* Hileli zar.

fındık altını

* Osmanlı İmparatorluğunda kenar süsleri fındığa benzediğinden bu adla anılan altın sikke, fındıkı.

* Küçük ve değerli şey.

fındık ateşi

* Nargilede tütünün üstüne ortalamasına konulan yuvarlak, küçük, yanar kömürler.

fındık biti

* Kın kanatlılardan, fındık kurdu dediğimiz kurtçukları dolayısıyla fındık ürününün en büyük düşmanı olan, uzun gagalı böcek (Balaninus nucum).

fındık faresi

* Kemiricilerden, karnı beyazımsı, sırtı boz renkli, fındıklılarda çok zarara yol açan bir memeli türü (Muscardinus avellanarius).

* Evlerde rastlanan küçük fare türü.

fındık kabuğu

* Fındığın kabuk rengini andıran bir tür kahverengi.

fındık kabuğunu doldurmaz

* çok önemsiz, değersiz.

fındık kırmak

* çapkınlık yapmak.

fındık kurdu

* Fındık bitinin fındık içinde gelişerek onun dökülmesine, değerini yitirmesine yol açan kurtçuğu.

fındık kurdu gibi

* ufak tefek tombulca (kadın).

fındık sıçanı

* Bkz. fındık faresi.

fındık yağı

* Fındıktan elde edilen yağ.

fındık yuvası

* Tombul ellerin dış yüzünde, parmak diplerinde görülen çukurluklar.

fındıkçı

- * Fındık yetiştiren veya satan kimse.
- * Cilveli, oynak kadın.

fındıkçılık

- * Fındık yetiştirme veya satma işi.
- * Cilveli, oynak olma durumu.

fındıkî

- * Fındık kabuğunun rengi.
- * Fındık altını.

fındıkkıran

- * Fındık ve buna benzer kabuklu yemişlerin kabuğunu kırmaya yarayan araç.
- * İşveli, şuh, baştan çıkarıcı (kadın).

fındıklık

- * Fındık ağaçları çok olan yer, fındık korusu.

fır

- * Fırıl fırıl.
- * Piç, fırlama.

fır dönmek

- * bir kimseye yaranmak veya yardım etmek için üstün çaba harcamak.

fır fır

- * Fırıl fırıl.

fırça

- * Bir şeyin tozunu, kirini gidermekte veya bir şeye boya, cilâ sürmekte kullanılan, bir araya getirilerek bağlanmış kıl veya kıla benzer başka tellerden yapılan araç.
- * Resim yapma sanatı ve biçimi.
- * Çökmeyi engelleyen bağların oynamasını veya kaymasını önlemek için aralara yerleştirilen direk parçası.

fırça çekmek

- * kendinden alt düzeyde olan birini çok azarlamak, fırçalamak.

fırça gibi

- * dik, sık ve sert (saç, sakal).

fırçacı

- * Fırça yapıp satan kimse.

fırçacılık

- * Fırça ve fırçaya benzer araçların yapım ve satımı.

fırçalama

- * Fırçalamak işi.

fırçalamak

- * Temizlemek veya parlatmak için fırça ile sürtmek.
- * (avcılıkta) Sık ve bataklık ormandan geçmek.
- * Kendinden alt düzeyde olan birini çok azarlamak, fırça çekmek.

fırçalanma

- * Fırçalanmak işi.

fırçalanmak

- * Fırça ile ovulmak, düzgünleştirilip parlatmak veya temizlenmek.
- * Çok azarlanmak.

fırçalatma

* Fırçalatmak işi.

fırçalatmak

* Fırçalamak işini yaptırmak.

fırçalayış

* Fırçalamak işi veya biçimi.

fırçalı

* Fırçası olan.

fırçalık

* İçine resim yapmada kullanılan fırçaların konulduğu süzgeçli kap.

fırdolayı

* Çepeçevre.

fırdöndü

* Biri döndüğünde ötekini de dönmesini engellemek için uç uca getirilerek serbest bir eksenle bağlanmış

çift halka.

* Topaç gibi çevrilerek oynanan, tunçtan, altı köşeli bir kumar aracı.

* Bir ipe bağlı olarak birden fazla çipa atıldığında çipaların kaşmaması için tekne zinciri ile parçaların bağlandığı zincir arasına konulan metal araç.

* Belirli bir görüş veya düşünce sahibi olmayan.

fırfır

* Giysi, perde gibi şeylerin kenarlarına dikilen kırmalı veya büzgülü süs, farba, farbala.

fırfırlı

* Fırfırılı olan.

fınl fınl

* Bir şey sürekli ve hızla dönerek.

fınıldak

* Rüzgârla dönen, çember biçiminde çocuk oyuncağı.

* Havalandırmak amacıyla oda veya mutfak pencerelerine takılan kanatlı araç.

* Ocak veya soba borusunun iyi çekmesini sağlamak için tepesine takılan ve rüzgârın gittiği yöne dönebilecek biçimde yapılan şapka.

* Dolap, düzen, hile.

fınıldak çevirmek (veya döndürmek)

* istediğini yapmak için hileli yollara başvurmak.

fınıldak çiçeği

* Çarkıfelek.

fınıldak gibi

* sürekli düşünce değiştiren, sözünden dönen (kimse).

fınıldakçı

* Fınıldak yapan veya satan kimse.

* Düzen çeviren, düzenci, dolap çeviren kimse.

fınıldakçılık

* Fınıldakçının işi veya mesleği.

fınıldanma

* Fınıldanmak işi veya durumu.

fınıldanmak

* Fırl fırl dönmek.

fırıldatma

* Fırıldatmak işi.

fırıldatmak

* Fırıl fırıl çevirmek.

fırın

* Her yandan aynı derecede ısı alarak ekmek, pasta vb. pişirmeye yarayan, tavanı tonoz biçiminde, önünde tek açıklık bulunan ocak.

* Ekmek, pasta vb. nin pişirildiği ve satıldığı dükkân.

* Isı verici bir düzenekle çalışan, yiyecekleri pişirmeye veya ısıtmaya yarayan alet.

* Bir maddeyi fiziksel veya kimyasal değişikliğe uğratmak amacıyla ısıtılan alet.

* Fırında pişirilmiş.

fırın gibi

* Çok sıcak (yer).

fırın kebabı

* Büyük tencerelelere yerleştirilerek fırında pişirilen et yemeği, et kebabı.

fırıncı

* Fırın işleten kimse.

fırıncılık

* Fırın işletme işi.

fırında makarna

* Haşlanmış makarnaların arasına özellikle kaşar peyniri konularak üzerine süt dökülüp fırında pişirilen makarna yemeği.

fırınlama

* Fırınlamak işi.

fırınlamak

* Pişirmek için fırına koymak.

* Fırında kurutmak.

fırınlanma

* Fırınlanmak işi.

fırınlanmak

* Fırına konulmak veya fırında kurutulmak.

fırınlama

* Fırınlamak işi.

fırınlamak

* Fırınlamak işini yaptırmak.

fırınlı

* Fırınlanmış.

fırınlık

* Fırında pişirilmeye hazır yemek.

* Bir fırının alacağı kadar.

fırka

* İnsan topluluğu.

* Tümen.

* Siyasî parti.

fırkacı

- * Parti üyesi.
- * Bir partiye çok bağlı olan, partici.

fırkacılık

- * Particilik.

fırkata

- * 10 - 15 çift kürekli, hızlı, eski bir savaş gemisi.

fırkate

- * Bkz. fırkate.

fırlak

- * Dışarı doğru fırlamış, çıkmış, çıkık.

fırlama

- * Fırlamak işi.
- * Arsız, terbiyesiz çocuk.
- * Piç.

fırlamak

- * Hızla, birdenbire bulunduğu yerden çıkmak, ayrılmak.
- * Yerinden oynayıp ileriye doğru çıkıntı yapmak.
- * Fiyatı birdenbire yükselmek.

fırlatılma

- * Fırlatılmak işi.

fırlatılmak

- * Fırlatmak işi yapılmak.

fırlatış

- * Fırlatmak işi veya biçimi.

fırlatma

- * Fırlatma işi.
- * Kol ve bacağın vücudun orta çizgisinden türlü yönlere, son eklemine kadar hızla ve gergin olarak uzaklaştırılması (açılması).

fırlatmak

- * Hızla atmak, bulunduğu yerden dışarı atmak.

fırlayış

- * Fırlamak işi veya biçimi.

fırsat

- * Uygun zaman, uygun durum veya şart, vesile.

fırsat beklemek (veya aramak)

- * en uygun şartı kollamak.

fırsat bilmek

- * bir şeyden belli bir amaçla hemen yararlanmak.

fırsat bu fırsat

- * yararlanılacak en uygun zaman.

fırsat bulmak

- * uygun, elverişli zaman bulmak.

fırsat düşkünü

* Kötülük yapmak için fırsat kollayan (kimse).

fırsat düşmek (veya çıkmak)

* bir imkâna kavuşmak.

fırsat kollamak (veya gözlemek)

* yapmak istediği iş için uygun bir zaman veya bir durum beklemek.

fırsat vermek

* bir işi yapmak için uygun, elverişli şartı sağlamak.

fırsat yoksulu

* Eline fırsat geçmediği için zararsız gibi görünen (kişi).

fırsatçı

* Fırsatları iyi değerlendiren, fırsat kollayan.

fırsatçılık

* Fırsatçı olma durumu.

fırsatı ganimet bilmek

* çıkan fırsattan en iyi biçimde yararlanmak.

fırsatı kaçırmamak

* elverişli durumdan yararlanmak.

fırsatını düşürmek

* kolayını bulmak.

fırsattan istifade etmek

* ele geçirilen imkân veya durumdan en iyi biçimde yararlanmak.

fırt

* Bir solukta veya bir yudumda içilebilecek miktarda sigara veya içki.

fırt fırt

* (yer değiştirme için) Sürekli olarak, ikide bir.

fırtına

- * Yağmur ve kasırga getiren çok güçlü rüzgâr.
- * Bu rüzgârın denizde veya kum çöllerinde yarattığı dalgalanma.
- * Güç atlatılan kötü durum.
- * Karşıt düşünce veya durumların yarattığı karışıklık; sıkıntı.
- * Saatteki hızı 70 mil olan rüzgâr.

fırtına çıkmak

* sert rüzgâr esmeye başlamak.

fırtına gibi

- * hızla, birdenbire.
- * telâşlı, aceleci.

fırtına kopmak (veya patlamak)

- * şiddetli fırtına çıkmak.
- * bir yerde kavga ve gürültü çıkmak.

fırtına kuşu

* Perde ayaklılardan, kıvrık gagalı, açık denizlerde yaşayan bir kuş, deniz ördeği (Thalassidroma pelagica).

fırtına kuşugiller

* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfına giren bir familya.

fırtına uğrağı

* Fırtınalı yer veya fırtınanın çok olduğı yer.

fırtınalı

* Çok rüzgârlı.

* Çok tartışmalı, çekişmeli, gürültülü, karışık.

fırttırma

* Fırttırmak işi veya durumu.

fırttırmak

* Aklını kaçırmak, delirmek, aklını yitirmek, çıldırmak.

fıs fıs

* Gizli ve yavaş konuşulurken çıkan sesi anlatır.

fısfıs

* Koku, ilâç vb. sıvıları püskürtmek için kullanılan araç.

fısfıslama

* Fısfıslamak işi.

fısfıslamak

* Koku, ilâç vb. sıvıları püskürtmek.

fısfıslanma

* Fısfıslanmak işi veya durumu.

fısfıslanmak

* Koku, ilâç vb. sıvılar püskürtölmek.

fısıfısı

* Fısıltı hâlinde, fısıldayarak, alçak sesle.

fısıldama

* Fısıldamak işi.

fısıldamak

* Başkalarının duyamayacağı kadar alçak sesle konuşmak, fıslamak.

fısıldanma

* Fısıldanmak işi.

fısıldanmak

* Fısıltı hâlinde söylenmek.

fısıldaşma

* Fısıldaşmak işi.

fısıldaşmak

* Birbirine fısıldamak.

fısıltı

* Fısıldarken çıkan, güçlölle duyulan ses.

fısıltı gazetesi

* Toplumı ilgilendiren bir konu ile ilgili dedikodu.

fısır fısır

* İnce bir şey yanarken veya dar bir delikten su geçerken çıkan sesi anlatır.

* Gizli olarak, alçak bir sesle.

fısırtı

* Fısıltı.

fıskiye

* Havuzda suyu yukarıya doğru, türlü biçimlerde fışkırtan ağızlık, fışkırık.

fıslama

* Fıslamak işi.

fıslamak

* Bkz. fısıldamak.

* Gizlice haber vermek.

fıslanma

* Fıslanmak işi.

fıslanmak

* Fıslamak işi yapılmak.

fıstık

* Antep fıstığı, çam fıstığı veya yer fıstığı denilen yemişlerin genel adı.

* Tombul, kısa boylu, tıknaz (kimse).

fıstık çamı

* Bkz. çam fıstığı.

fıstık ezmesi

* Fıstıkla yapılan bir şekerleme.

fıstık gibi

* dolgun, besili ve canlı.

* çok güzel.

fıstıkçı

* Fıstık yetiştiren veya satan kimse.

fıstıkçılık

* Fıstık yetiştirme işi.

* Fıstık alıp satma işi.

fıstıkî

* Sarıya çalan açık yeşil renk.

* Bu renkte olan, açık yeşil.

fıstıkî makam

* Çok ağır, ağır ağır, yavaş yavaş.

fıstıklamak

* Kışkırtma amacıyla araya nifak sokmak.

fıstıklık

* Fıstık ağaçları dikilmiş yer, fıstık bahçesi.

fış fış

* Fışır fışır.

fışıldama

* Fışır fışır ses çıkarma.

fışıldamak

* Fışır fışır ses çıkarmak.

fıfıltı

* Fıfırdama sesi.

fıfır fıfır

* İpek kumaş bir yere sürtünürken veya su hafif hafif akarken çıkan ses.

fıfırdama

* Fıfırdamak sesi.

fıfırdamak

* Fıfır fıfır ses çıkartmak.

fıfırdatma

* Fıfırdatmak işi.

fıfırdatmak

* Fıfır fıfır ses çıkartmak.

fıfırtı

* Fıfırdama sesi.

fıfıkı

* Atgillerin taze dıfıkısı, tersi.

fıfıkılama

* Fıfıkılamak işi.

fıfıkılamak

* Toprağı fıfıkı ile gübrelemek.

fıfıkılık

* Fıfıkının biriktirildiğı yer.

fıfıkın

* Bir ağacın dibinden süren ince dal, sürgün, filiz, dal, piç.

* Asma kütüğünde hereğın üst yanında biten dal.

fıfıkırdak

* Sıvıları fıfıkırtmaya yarayan araç.

* Ağzındaki iki cam borudan biri üflenince ötekinden su fıfıkıran, lâboratuvarlarda yıkama işlerinde kullanılan bir deney aracı.

fıfıkırık

* Su fıfıkırtmaya yarayan araçların genel adı, fıfskiye.

fıfıkırış

* Fıfıkırmak işi veya biçimi.

fıfıkırma

* Fıfıkırmak işi.

* Güneş yüzeyinden uzaya sıcak gaz kütlelerinin fırlaması.

fıfıkırmak

* Gaz veya sıvılar bir yerden basınç etkisiyle yukarıya doğru birdenbire ve hızla çıkmak.

* (bitkiler için) Toplu hâlde, gür olarak yetişmek.

* Bir şey bir yerde bol bol görölmek.

fıfıkırtı

* Fıfıkıran bir şeyin çıkardığı ses.

fıfıkırtıcı

* Belli hızla hareket eden bir akışkan yardımıyla, başka bir akışkanın boşalmasını sağlayan alet, ejektör.

fıskırtılma

* Fıskırtılmak işi.

fıskırtılmak

* Fıskırması sağlanmak.

fıskırtma

* Fıskırtmak işi.

fıskırtmak

* Fıskırmasını sağlamak.

fıslama

* Fıslamak işi.

fıslamak

* Fıkramak.

fıtık

* İç organlardan bir parçanın, daha çok bağırsak bölümünün karın çeperlerini geçip deri altında ur gibi bir şişkinlik yapması, kavlıç, yarımlik.

fıtık olmak

* büyük sıkıntı duymak, kahrolmak, çaresiz kalmak.

fıtıklı

* Fıtığı olan, kavlıç.

fıtrat

* Yaradılış, hilkat.

fıtraten

* Doğuştan, yaradılışı gereğince.

fıtrî

* Yaradılışla ilgili, yaradılıştan, doğuştan (olan).

fıtriye

* Doğustancılık.

fıttırmak

* Bkz. fırttırmak.

fi

* "-de, içinde" anlamlarında sözlerin başında kullanılan edat.

fi tarihinde

* oldukça eski bir zamanda.

fiber

* Sıkıştırılmış bitki tellerinden yapılmış mukavva veya tahta.

fiberglas

* Plâstik maddelerden, özellikle polyesterden parçalar yapımında kullanılan sağlamlaştırma maddesi.

fibrin

* Kan ve lenf serumunda bulunan albüminli bir madde.

fibrinojen

* Pıhtılaşma sırasında fibrine dönüşen bir kan proteini.

fidan

- * Ağaç ve ağaççıkların yeni yetişeni.
- * Başka bir yere dikilmek için bulunduğu yerden çıkarılan taze ağaç, dikme.

fidan biti

- * Yaprak biti.

fidan boylu

- * İnce uzun ve biçimli (kimse).

fidan gibi

- * ince ve uzun boylu.

fidancık

- * Küçük fidan.

fidanlılık

- * Fidan yetiştirilen yer, dikmelik.

fide

- * Bahçıvanlıkta yastıklarda tohumdan yetiştirilip başka yerlere dikilmek için hazırlanan sebze veya körpe çiçek.

fideci

- * Fide yetiştirip satan kimse.

fidecilik

- * Fide yetiştirip satma işi.

fideizm

- * İnancılık, imaniye.

fideleme

- * Fidelemek işi.

fidelemek

- * Fidan dikmek.

fidelik

- * Fide yetiştirilen yer.
- * Fide olmaya uygun.

fidye

- * Tutsak edilen veya rehin alınan bir kimsenin serbest bırakılması için istenen para, kurtulmalık.
- * Fidyecilik.

fidyeinecat

- * Kurtulma bedeli, kurtulmalık.

fifre

- * Yanlamasına çalınan, altı deliği olan, tahtadan bir tür flüt.

figan

- * Acı ile bağırma, inleme.

figan etmek

- * acı ile bağırma, inlemek.

figür

- * Resim ve heykel sanatlarında varlıkların biçimi.
- * Bir dansı oluşturan ölçülü adımlarla beliren zincirleme hareketlerden her biri.
- * Birbirini izleyerek melodik ve ritmik bakımdan bir bütün oluşturan notalar grubu.

figüran

- * Genellikle tiyatro ve sinemada, konuşması olmayan veya konuşması çok az olan rollere çıkan kimse.
- * Bir toplumda, bir toplulukta sönük, etkisiz olan kimse.

figüranlık

- * Figüran olarak çalışma.

figüratif

- * Figürlü, figürcü.

figüratif sanat

- * İçinde insan, hayvan ve doğa öğeleri yer alan, figürcü sanat.

figürlü

- * Figürü olan.

fiğ

- * Baklagillerden, hayvan yemi olarak yetiştirilen bir bitki (Vicia sativa).

fihris

- * İçindekiler.
- * Katalog.
- * Alfabetik sıralamalar için kullanılan, kenarında bütün harflerin yer aldığı not defteri.

fihrisleme

- * Fihristlemek işi.

fihrislemek

- * Fihriste geçirmek.

fiil

- * İş, davranış.
- * Olumlu veya olumsuz olarak çekimli durumda zaman kavramı taşıyan veya zaman kavramı ile birlikte şahıs kavramı veren kelime.

fiil cümlesi

- * Bildirme veya isteme kiplerinden biriyle kurulan ve olumsuzu ancak -ma/ -me eki ile yapılabilen cümle.

fiil çekimi

- * Fiil isim kök veya gövdelerine zaman kavramı ile birlikte şahıs kavramı da veren eklerin getirilmesi, fiil tasrifi.

fiil gövdesi

- * Kökü bir başka yapım eki almış fiil.

fiil kökü

- * Fiil soyundan bir kelimenin bölünmeyen anlamlı kısmı.

fiil tabanı

- * Fiil kök ve gövdelerinin çekim eki almamış hâli.

fiile koymak

- * eyleme geçirmek.

fiilen

- * Gerçekten, gerçekten yaparak, çalışarak.

fiili

- * Eylemli, edimsel, gerçekten yapılan (iş).

fiili bozuk

* Ahlâkça düşük (kimse).

filî hizmet

* Memur, işçi gibi çalışanların bağlı oldukları sosyal güvenlik kurumunda tam kesenek vermek suretiyle geçirdikleri süre.

filî hizmet zammı

* Yıpratıcı işlerde çalışanların yaptıkları ağır ve tehlikeli işten dolayı filî hizmet yıllarına eklenen süre.

filimsi

* Olumsuz yapılan ve tümleş olabilen mastar, sıfat-fil, zarf-fil gibi türleri bulunan fiilden türemiş şekillere verilen ad, eylemsi.

fiiliyat

* İş olarak yapılanlar, edim, edimler, işler, gerçekleştirilen işler.

fikir

* Düşünce, mülâhaza, mütalâa.
* Düşün, ide.
* Kuruntu.

fikir (veya birinin fikrini) almak

* (birinin) düşüncesinden yararlanmak.

fikir adamı

* Herhangi bir düşünce alanındaki görüşlerine değer verilen kimse.

fikir danışmak

* bilgi edinmek için bir yetkiliden bilgi almak.

fikir edinmek

* kanaat sahibi olmak.

fikir hürriyeti

* Düşünce özgürlüğü.

fikir işçisi

* Bilim ve fikir alanında çalışan kimse.

fikir vermek

* düşüncesini bildirmek.
* bir konuda yol gösterici bilgi edinmek.

fikir yazısı

* Düşünce yönü ağır basan yazı veya makale.

fikir yormak

* bir konuda çok düşünmek.

fikir yürütmek

* bir konu üzerine düşüncesini söylemek.

fikirli

* Herhangi bir konu üzerinde düşüncesi olan, akıllı, düşünceli.

fikirsiz

* Herhangi bir konu üzerinde düşünemeyen, görüşü olmayan, düşüncesiz.

fikirsizlik

* Fikirsiz olma durumu, düşüncesizlik.

fikren

* Düşünce yoluyla, düşünerek, zihnen.

fıkrî

* Düşünce ile ilgili.

fıkrını çelmek

* kandırmak, düşüncesini değiştirmek, ikna etmek.

fıkrisabit

* Saplantı, idefiks.

fıkriyat

* Düşünceler.

fıks mönü

* Türü ve fiyatı önceden belirlenen yemek.

fıkstür

* Yanşmaların zamanını ve sırasını belirleyen çizelge.

fiktif

* İtibarî.

fil

* Filgillerin hortumlular takımından, Afrika ve Asya'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, çok iri, kalın derili hayvan (Elephas).

* Satrançta çapraz hareket ettirilen taş.

fil dişi

* Filin silâh olarak kullandığı iki uzun ve eğri dişi.

* Diş tacında mine, köklerde ise seman denilen ve dişin sert bölümünü oluşturan doku.

* Fil dişinden yapılmış.

fil elması

* Turuncgillerden, Hindistan'da yetişen bir ağaç (Feronia elephantum).

* Bu ağacın yenilen meyvesi.

fil faresi

* Memeliler sınıfından, burun bölümü hortum gibi uzun olan, uzun kuyruklu, kanguru gibi sıçrayabilen bir hayvan (Macroscelides proboscideus).

fil gibi

* çok şişman, çok yemek yiyen kimse.

fil hastalığı

* Çoğunlukla bacakların şişip fil ayağı biçimini almasıyla beliren bir hastalık.

fil yürüyüşü

* Ellerin ve ayakların gergin kol ve bacaklarla birbirine çok yakın basarak oluşturduğu bir yürüyüş biçimi.

filâman

* Elektrik ampullerinden akım geçtiğinde akkor duruma gelen ince iletken tel.

filân

* İstenmeyen durum veya söylenmesi sakıncalı özel adların yerine kullanılır.

* Cümlede "ve benzerleri" anlamında kullanılır.

filân falan

* Bkz. falan filân.

filân festekiz

* Bkz. falan filân.

filânca

* Falanca.

filânıncı

* Falanıncı.

filântrop

* İnsansever, insanların iyiliği için çalışan kimse.

filâriz

* Keten dövmeye yarayan tokmak.

filârizleme

* Filârizlemek işi.

filârizlemek

* Keteni döverek tel durumuna getirmek.

filârmoni

* Güçlü müzik sevgisi.

* Müzik konserleri derneği.

filârmonik

* Müziği seven (kimse).

* Müzik sevenlerin kurdukları dernek veya konser dernekleri için kullanılır.

filbahar

* Taşkırangillerden, ilkbaharda beyaz ve güzel kokulu çiçekler açan, park ve bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilen ağaççık, akasma, filbahri (Philadelphus).

filbahri

* Bkz. filbahar.

fildekoz

* Bir çeşit pamuk ipliği.

* İskoçya ipliği denilen ince ve sağlam pamuk ipliğinden dokunmuş.

fildişi

* Fil dişinin donuk beyaz rengi.

fildişi gibi

* donuk, beyaz (ten).

fildişi karası

* Fil dişi külünden yapılan kara boya.

fildişi rengi

* Fildişi.

file

* Yün, pamuk vb. ipliklerden düğümlerle oluşmuş ağ.

* Alış verişte kullanılan ilmeklerden oluşmuş ağ torba.

* Saçların dağılmaması için kullanılan ağ biçiminde örgü.

filenk

* Ağır cisimleri bir yerden bir yere kaydırmak ve özellikle deniz teknelerini karaya çekmek için bunların altına sürülen yuvarlak ağaç, felek.

filet

* Derinliği aynı olan sığ su alanı.

- fileto
* Kasaplık hayvanların sırtında, dikensi çıkıntı boyunca iki yandaki et.
- filgiller
* Memeliler sınıfının hortumlular takımının bir familyası.
- filhakika
* Gerçekten, doğrusu, hakikaten.
- filibit
* Bkz. flebit.
- filigran
* Bazı kâğıtların dokusunda bulunan ve ancak aydınlığa tutulunca görülen çizgi, resim ve yazı gibi biçimler.
- filigranlı
* Filigranı olan.
- filika
* Gemilerde bulundurulan sandal.
- filikacı
* Filikalara bakmakla görevli kimse.
- filinta
* Namlusu kısa, kurşun atan bir çeşit küçük tüfek.
* Güzel, yakışıklı.
- filinta gibi
* genç, ince uzun boylu, çevik, yakışıklı (kimse).
- Filipinli
* Filipin adaları halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
- filiskin
* Yerden 2-3 karış yükseklikte, çok yıllık ve otsu bir bitki (Mentha pulegium).
- Filistinli
* Filistin halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
- filiz
* Yeni sürmüş körpe ve küçük dal veya yaprak, sürgün.
- filiz
* Ocaktan çıkarılan işlenmemiş, başka maddelerle karışık hâlde bulunan, ham maden birleşigi.
- filiz gibi
* ince ve güzel vücutlu.
- filiz vermek
* sürgün çıkmaya başlamak.
- filizcik
* Küçük sürgün.
- filizî
* Asma filizinin rengi, açık yeşil renk.
* Bu renkte olan.
- filizkıran
* Mayıs ayında ağaçların filizlendiği mevsimde esen bir fırtına.

filizleme

- * Filizlemek işi.

filizlemek

- * Bitkilerin gereğinden çok olan filizlerini kırmak.

filizlenme

- * Filizlenmek işi.
- * Yumruların üzerinde ince uzun filizlerin belirmesi biçiminde görülen patates hastalığı.

filizlenmek

- * (bitki) Filiz vermek.
- * Gelişmeye, büyümeye başlamak.

filizli

- * Filizi olan.

filkulağı

- * Yılan yastığıgillerden ana yurdu tropikal Amerika olan, kökü yumrulu bir süs bitkisi (Caladium).
- * Pazarlarda satılan bir tür sünger.

film

- * Fotoğrafçılıkta, radyografide ve sinemacılıkta resim çekmek için kullanılan, selülozdan, saydam, bükülebilir

şerit.

- * Sinemacılıkta, bir oyunun bütünü taşıyan şerit veya şeritlerin bütünü.
- * Sinema makinesiyle gösterilen eser.
- * Camlara yapıştırılarak içeriinin görünmesini engelleyen bir tür ince yaprak.

film çekmek

- * bir sinema kamerasıyla görüntüleri tespit etmek veya bir hareket ve görünüşün sıralı resmini çekmek.
- * vücudun röntgenini almak.

film çevirmek

- * beyaz perdede oynatılacak bir eseri filme almak veya bu eserin çekilişi sırasında rol yapmak.
- * eğlenmek, hoş vakit geçirmek.

film müziği

- * Filmin görüntülerine eşlik etmek amacıyla özel olarak bestelenmiş veya hazırlanmış müzik.

film oynamak

- * bir film, sinemada gösterilmekte olmak.

film oynatmak

- * bir filmi sinemada göstermek.

film yıldızı

- * Sinema dünyasında çok ünlü olan oyuncu, star.

filmci

- * Sinemacı.

filmcilik

- * Sinemacılık.

filmleştirmek

- * Film durumuna getirmek, filmleştirmek işi.

filo

- * Bir arada ve bir komuta altında bulunan savaş gemilerinin veya uçaklarının bütünü.
- * Aynı tür yük taşıyan ticaret gemilerinin veya kara taşıtlarının bütünü.
- * Bit.

filojenez

- * Soy oluş.

filoksera

- * Asma biti.
- * Asma bitinin yol açtığı bağ hastalığı.

filolog

- * Filoloji ile uğraşan bilgin.

filoloji

- * Dili ve yazılı belgeleri dil ve tarih açısından inceleme.
- * Dil yoluyla bir toplumun kültürünü inceleyen bilim, lisaniyat.

filolojik

- * Filoloji ile ilgili.

filotillâ

- * Torpidolardan oluşan filo.

filoz

- * Balıkçıların ağları su yüzünde tutmak için kullandıkları kabak veya mantardan yapılmış ağ şamandırısı.

filozof

- * Felsefe ile uğraşan ve felsefenin gelişmesine katkıda bulunan kimse, felsefeci, feylesof.
- * Felsefe yapmaya meraklı olan (kimse).
- * Sakin, kendi hâlinde yaşayan.

filozofça

- * Filozofa yaraşır biçimde (olan).

filozofik

- * Felsefe ile ilgili, felsefeye dayanan.

filozoflaşma

- * Filozoflaşmak işi veya durumu.

filozoflaşmak

- * Filozof özelliği kazanmak.

filozofluk

- * Filozof olma durumu.

filtre

- * Süzgeç.
- * Süzek.

filtreli

- * Filtre takılmış olan.

filtresiz

- * Filtre takılmamış olan.

filum

- * Canlıların bölünmesinde, dalların bir araya gelmesiyle oluşan birlik.

filvaki

- * Gerçekte, gerçekten, vakıa.

filvaki ... ama

- * her ne kadar ise de.

Fin

- * Finlandiya halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
- * Fin halkına özgü olan.

Fin hamamı

- * Çok sıcak yerden ve sudan çok soğuk yere ve suya girme gibi vücudu uyarıcı niteliği olan hamam, sauna.

Fin Ugor

- * Ural dillerinden bir dil öbeği.
- * Bu dil öbeği ile ilgili olan.

final

- * Sona eren, biten.
- * Elemeli yarışmalarda sonucu belirten karşılaşma.
- * Bir müzik parçasının son bölümü, bitiş.
- * Dönem sonu sınavı.

finale kalmak

- * son yarışmaya katılma hakkını kazanmak.

finalist

- * Son yarışmaya kalan sporcu veya takım.

finalizm

- * Bkz. erekçilik.

finans

geçer.

- * "Bir girişim için gereken parayı, krediyi sağlamak" anlamında kullanılan finans etmek birleşik fiilinde

finansman

- * Bir girişime işleyebilmesi, gelişebilmesi için gereken para ve krediyi sağlamak işi.

fincan

- * Çay, kahve gibi genellikle sıcak şeyler içmekte kullanılan küçük kap.
- * Elektrik tellerinin eklem noktalarına konulan porselenden yapılmış yalıtkan araç.
- * Bir fincanın alabildiği ölçü.

fincan böreği

- * Tepsiyi serildikten sonra fincan ağzı biçiminde bir kalıpla yuvarlaklar kesilerek yapılan bir çeşit börek.

fincan fincan

- * Fincanı andırarak, fincan biçiminde.

fincan gibi

- * iri ve patlak (göz).

fincan oyunu

- * Fincanların altına yüzük saklayarak oynanan bir oyun.

fincancı

- * Porselen veya cam eşya satan kimse.

fincancı katırlarını ürkütmek

- * zararı dokunabilecek bir kimsenin hoşuna gitmeyen bir davranışta bulunmak.

fincanlık

- * Miktarı herhangi bir fincan kadar olan.
- * Herhangi bir sayıda fincan alabilecek genişlikte olan.

Fince

- * Fin dili.

fingir fingir

* Davranış ve sözlerdeki aşırılığı anlatmak için fingirdemek fiiliyle birlikte kullanılır.

fingirdek

* Aşırı derecede oynak ve kırtkan, cilveli (kadın).

fingirdeme

* Fingirdemek işi.

fingirdemek

* Dikkati çekecek kadar kırtkan, oynak davranmak.

fingirdeşme

* Fingirdeşmek işi.

fingirdeşmek

* Birbiriyle fingirdeşmek.

fınış

* Bitme.

* Bir yarışın son bulduğu yer veya çizgi, varış.

fınışe kalkmak

* uzun veya orta mesafe koşullarda varışa yaklaşırken hızı artırmak.

fink

* "Hiçbir şeye aldırmadan gönlünce gezip eğlenmek" anlamına gelen fink atmak deyiminde geçer.

fino

* Çok tüylü küçük bir köpek türü.

* Esrar.

fırak

* Ayrılış, ayrılık.

fıraklı

* Üzüntülü, dokunaklı, içe işleyen.

fırar

* Kaçma, kurtulma.

* Bir sanık, tutuklu veya hükümlünün gözcülerin elinden kurtulması.

fırar etmek

* kaçmak.

fırara kadem basmak

* kaçmak.

fırarî

* Kaçak, kaçkın, kaçmış olan (kimse).

fıravun

* Eski Mısır hükümdarlarına verilen unvan.

* Kibirli, suratsız ve kötü yürekli kimse.

* İskambil kâğıtlarıyla oynanan bir çeşit oyun.

fıravun faresi

* Etçillerden, Afrika'da, özellikle Mısır'da yaygın, kedi büyüklüğünde bir hayvan (Herpestes ichneumon).

fıravun inciri

* Frenk inciri.

fırvunlaşma

* Fırvunlaşmak işi.

fırvunlaşmak

* Kötü, acımasız bir insan olmak.

fırvunluk

* Fırvun olma durumu.

* Fırvunun görevi.

fıre

* Her tür ticarî malda kuruma, dökölme, bozulma gibi sebeplerle eksilme, ağırlık yitimi.

* Bir iş yapılırken çıkan artık parça.

fıre vermek

* kuruma dolayısıyla eksilmek.

fırez

* Ekin.

* Yeni çıkmaya başlamış ekin.

* Biçilmiş tarlada kalan tahıl kökleri, anız.

fırfırı

* Parlak kırmızı renk.

* Bu renkte olan.

fırık

* Olgunlaşmak üzere olan tahıl.

* Çerez olarak yenen tahıl kavurgası.

fırıştahı gelse

* en güçlüşü, en yetkilisi, en üstünü olsa.

fırkat

* Ayrılış, ayrılık.

fırkate

* Bkz. fırkata.

fırkateyn

* Üç direkli, bir tür yelkenli savaş gemisi.

fırkete

* Kadınların saçlarını tutturmak için kullandıkları U biçimindeki naylon, tel veya bağıdan saç tokası.

fırketeleme

* Fırketelemek işi.

fırketelemek

* Fırkete ile tutturmak.

fırma

* Tüzel kişiliğı olsun olmasın bir ekonomik etkinlik birimi.

fıruze

* Küpe ve yüzük taşı gibi bezek işlerinde kullanılan, mavi renkli, saydam olmayan hidratlı doğıal alüminyum ve fosfattan oluşan değıerli bir mineral.

fisebilillâh

* Hiçbir karşılık beklemeden.

fiske

- * Parmaklardan birinin ucunu baş parmağın başına ilştirip birdenbire ileriye fırlatarak yapılan vuruş.
- * İki parmak ucu ile tutulabilen miktar.
- * İnsan derisinde herhangi bir sebeple ortaya çıkan ufak ve içi su dolu kabartı.

fiske fiske kabarmak (veya olmak)

- * kabarcıklar oluşmak.

fiske kondurmamak (veya dokundurmamak)

- * bir kimse veya nesneyi en küçük bir tehlikeden bile korumak, titizlikle savunmak.

fiskeleme

- * Fiskelemek işi.

fiskelemek

- * Fiske vurmak.
- * Hafifçe sitem etmek.

fiskos

- * Başkalarının duyamayacağı biçimde gizli ve alçak sesle konuşma.

fiskos etmek

- * başkalarının bulunduğu yerde birkaç kişi gizlice, alçak sesle konuşmak.

fistan

- * Giysi.
- * (İskoç, Arnavut ve Yunanlılarda) Erkeklerin giydikleri kısa, plili eteklik.

fistanlı

- * Fistan giymiş.

fistanlık

- * Fistan yapmaya elverişli.

fistansız

- * Fistan giymemiş.

fisto

- * Elde veya makinede işlenmiş süslü şerit.
- * Dantele benzer süsleri olan bir tür kumaş.
- * Bu kumaştan yapılmış.

fistolu

- * Üzerine fisto dikilmiş olan.

fistül

- * Akarca.

fiş

- * Prizden akım almaya yarayan araç.
- * Bir eserin hazırlanmasında kolaylık sağlamak veya bir işe kılavuzluk etmek için yazılıp sınıflandırılan küçük

kâğıt yapraklarından her biri.

- * Kumarda, bazı alış veriş işlerinde para yerine kullanılan pul ve benzeri.
- * Bir işi yaptırmak veya gereken sıranın alındığını belirtmek için bir koçandan koparılmış kâğıtlardan her biri,

makbuz.

fiş açmak

- * bir işle ilgili konuda gereken bilgileri fiş üzerine yazmaya başlamak, fişlemek.

fişe

- * Bazı mobilya kilitlerinin içinde bulunan, birbirinin benzeri fakat farklı ölçüdeki uçları yaylı kilit elemanı.

fışek

* Tüfek, tabanca gibi hafif ateşli silâhların içine, atılmak için sürülen ve içinde barut bulunan bir kovan ile bu kovanın ucuna yerleştirilmiş mermiden oluşan cephaneye, kurşun.

* Donanma ve şenliklerde kullanılan çeşitli yanıcı veya patlayıcı maddeler.

* Silindir biçiminde üst üste konarak kâğıda sarılmış madenî para.

* Fışek biçiminde yapılmış baharat ambalâjı.

fışek atmak

* ortalığı karıştıracak bir söz söylemek.

* cinsel birleşmede bulunmak.

fışek gibi

* hızla.

fışek salıvermek

* ara bozacak söz söylemek.

fışekçi

* Fışek yapan veya satan kimse.

fışekhane

* Fışek yapılan yer.

fışekli

* İçinde fışek bulunan.

fışeklik

* Üzerine tüfek, tabanca fışekleri geçirilip bele asılan veya omuzdan bele doğru çapraz geçirilen kemer, kargılık.

* Kütüklük.

fışeklikli

* Fışekliği olan.

fışini tutmak

* bir kimsenin davranışlarını fış üzerinde belirlemek.

fışka

* Çipo tırnağını kaldırıp asmak için geminin kenarında bulunan sabit veya hareketli demir askı.

fışleme

* Fışlemek işi.

fışlemek

* Fış üzerine yazmak.

* Bir işle ilgili konuda fış açmak.

fışlenme

* Fışlenmek işi.

fışlenmek

* Fışe geçirilmek, fışe yazılmak.

* Güvenlik kuruluşlarında dosyası bulunmak.

fışli

* Fışe yazılmış olan.

* Güvenlik kuruluşlarında kaydı bulunan (kimse).

fışlik

* Fış koymaya yarar yer veya kutu.

* Fış olmaya veya fış yapılmaya uygun olan.

fit	* Birini başkasına karşı kışkırtma.
fit	* Ödeşme, razı olma.
fit	* İngiliz uzunluk ölçüsü birimi olan foot, ayak sözünün çokluk biçimi.
fit olmak	* ödeşme, razı olmak.
fit vermek (veya fit sokmak)	* birini başkasına karşı kışkırtmak, arayı açmak; kuşku uyandırmak.
fitçi	* Kışkırtıcı, ara bozucu, kovcu.
fitçilik	* Kışkırtıcılık, ara bozuculuk, kovculuk.
fitil	* Lâmbada, kandilde ve mumda yağın, çakmakta benzinin yanmasını sağlayan, türlü biçimlerde bükülmüş veya dokunmuş pamuktan yapılan genellikle yağ çekici madde. * Derin yaraların tedavisinde, yara içine salınan steril gaz bezi şeridi. * Anüse konulan donmuş yağ kıvamında ve koni biçiminde ilaç. * Eskiden toplan ve şimdi lâğımları ateşlemekte kullanılan kaytan biçiminde tutuşturucu madde. * Kumaşın altına kaytan biçiminde bükülmüş bir şey koyup üstten dikerek yapılan kabartma yol. * Koltuk ve sandalye gibi oturan eşyanın yapımında dikiş veya çivileri gizlemekte kullanılan şerit. * Dokunuşunda yolları olan kumaş. * Elli kâğıtla oynanan ve en az sayısı olanın kazanması kuralına dayanan bir iskambil oyunu.
fitil fitil burnundan gelmek	* Bkz. burnundan gelmek.
fitil gibi	* çok sarhoş.
fitil olmak	* çok sarhoş olmak.
fitil vermek	* kızdırmak, azdırmak, kışkırtmak.
fitilci	* Fitil yapan veya satan kimse. * Kargaşalık çıkaran (kimse).
fitili almak	* birdenbire telâşlanmak, kaygılanmak, öfkelenmek.
fitilleme	* Fitillemek işi.
fitillemek	* Fişek, dinamit gibi patlayıcı maddelerin fitilini ateşlemek. * Birini kızdırmak veya kışkırtmak, fitil vermek.
fitillenme	* Fitillenmek işi.
fitillenmek	

- * Fitil takılmak.
- * Kızdırılmak, kıskırtılmak.

fitilli

- * Fitili olan veya fitille ateşlenen.
- * Üzerinde dokuma doğrultusunda fitiller olan kumaş.

fitilsiz

- * Fitili olmayan.

fitin

* Fitik asidin $C_6H_6[OPO(OH)_2]_6$, bir tuzu olan, fosforu tek mideliler tarafından değerlendirilemeyen organik bir bileşik.

fitleme

- * Fitlemek işi.

fitlemek

- * Birini, başkasına karşı kıskırtmak, fitnelemek.

fitlenme

- * Fitlenmek işi.

fitlenmek

- * Biri başkasına karşı kıskırtılmak.

fitne

- * Geçimsizlik, karışıklık, kargaşa.
- * Fitneci, ara bozucu.

fitne fesat çıkarmak

- * ara bozucu söz söylemek ya da davranışlarda bulunmak.

fitne fücür

- * Çok fitneci, ara bozucu, karıştırıcı.

fitne kumkuması

- * Ara bozucu kimse.

fitne sokmak

- * ara bozmak, (insanları) birbirine katmak.

fitneci

- * Fitne çıkaran, karıştırıcı, ara bozucu.

fitnecilik

- * Fitneci olma durumu.

fitneleme

- * Fitnelemek işi.

fitnelemek

- * Çekiştirmek, yermek, gammazlamak, kovlamak.

fitnelik

- * Karıştırma, çekiştirme, ara bozma.

fitopatoloji

- * Bitki hastalıklarını inceleyen bilim dalı.

fitre

- * Ramazan ayı içinde verilmesi dince buyrulan, miktarı belirli sadaka.

fitret

* Bkz. fetret.

fiyaka

* Gösteriş, çalım, afı, caka.

fiyaka satmak

* gösteriş yapmak, caka yapmak, çalım satmak.

fiyakacı

* Gösterişçi, cakacı, fiyaka yapan (kimse).

fiyakalı

* Gösterişli, cakalı, fiyakası olan.

fiyasko

* Bir girişimde gülünç ve başarısız sonuç.

fiyasko vermek

* bir girişim başarısızlıkla sonuçlanmak.

fiyat

* Alım veya satımda bir şeyin para karşılığındaki değeri, eder, paha.

* Bir mal veya iş gücü için uygun görülen para karşılığı.

* Bir değer ile para birimi arasındaki ilişki.

fiyat (veya değer) biçmek

* bir değer için ödenecek para karşılığını belirlemek.

fiyat ayarlamak

* para değerindeki değişiklik ve başka ekonomik şartlar dolayısıyla fiyatları düzenlemek.

fiyat kırmak

* fiyatı düşürmek, fiyatı indirmek.

fiyat vermek

* isteyeceği veya ödeyeceği fiyatı bildirmek.

fiyatlandırma

* Fiyatlandırmak işi.

fiyatlandırmak

* Fiyatını belirtmek, fiyat tespit etmek, fiyatlandırmak.

fiyatlanma

* Fiyatlanmak işi.

fiyatlanmak

* (bir şeyin) Fiyatı yükselmek, pahalılaşmak.

fiyatları dondurmak

* fiyatların yükselmesini önlemek, fiyatların olduğu gibi kalmasını sağlamak.

fiyatlı

* Fiyatı olan, pahalı.

fiyonk

* Kelebek biçiminde bağlanmış kurdele vb.

fiyonk makarna

* Fiyonk biçiminde dökülmüş ve satışa sunulmuş makarna.

fıyort

* Norveç, İskoçya ve Kuzey Amerika kıyılarında buzulların oluşturdukları dik yamaçlı, derin eski buzul koyaklarının aşağı kesimlerinin deniz altında kalmasıyla oluşan körfez.

fizibilite

* Yapılabilirlik.

fizik

* (maddenin kimyasal yapısındaki değişiklikler dışında) Genel veya geçici yasalara bağlı, deneysel olarak araştırılabilen, ölçülebilen, matematiksel olarak tanımlanabilen madde ve enerji olgularıyla uğraşan bilim dalı.

* İnsanın doğal yapısı.

* Kişinin dış görünüşü.

fizik gücü

* Güçlü yapısı, gücü kuvveti.

fizik kondüsyonu

* Fiziksel ve ruhsal bakımdan bir sporcunun durumu.

fizik ötesi

* Doğa ötesi.

fizik tedavisi

* Hastalıkları su, ışık, hava, elektrik gibi fiziksel ve mekanik yöntemlerle tedavi etme.

fizik yapısı

* Bir insanın vücut görünüşü.

fizikçi

* Fizik bilgini veya fizikle uğraşan kimse.

* Fizik öğretmeni.

* Fizik tedavisiyle uğraşan doktor.

fizikî

* Fiziksel.

fizikî coğrafya

* Yeryüzünün dışında insan ve öteki varlıklar üzerine etki yapan doğal olayların doğuşunu, oluşumunu ve sonuçlarını inceleyen coğrafya bilimi.

fizikî harita

* Herhangi bir yerin dağlarını, ovalarını, plâtolarını, akarsularını, göllerini gösteren harita.

fizikokimya

* Kimyasal olayları fiziksel yöntemlerle çözümleyen, fizik ve kimya konularını kapsayan bilim.

fiziksel

* Fizikle ilgili olan.

* Genel olarak doğaya, maddeye, nesnelere ilişkin olan.

* Gerçek, gerçek olma durumu.

fizyokrat

* Fizyokratlık yanlısı.

fizyokratlık

* Tarım emeğinin üretici emek olduğunu ve yalnızca bu emeğin, değeri yarattığını ileri süren XVIII.yüzyıl ekonomi görüşü.

fizyolog

* Fizyolojist.

fizyoloji

* Canlıların hücre, doku ve organlarının görevlerini ve bu görevlerin nasıl yerine geldiklerini inceleyen bilim dalı.

fizyolojik

- * Fizyoloji ile ilgili, vücutla ilgili.
- * Normal, doğal olarak işleyen.

fizyolojist

- * Fizyoloji bilgini, fizyolog.

fizyonomi

- * Yüz çizgilerinin genel durumundan çıkan anlam.

fizyoterapi

- * \343 fizik tedavisi.

fizyoterapist

- * Fizyoterapi uzmanı, hastaları fizyoterapi yoluyla tedavi eden kimse.

flâm

- * Bkz. emniyet kilidi.

flâma

- * İşaret olarak veya çeşitli amaçlarla kullanılan küçük bayrak.
- * Mühendislerin, haritacıların kullandığı renkli belirtme sırtığı.
- * Mızrak ucuna takılan küçük bayrak.
- * İki veya üç köşeli, küçük boyutlu bayrak.

flâmacı

- * Flâma kullanarak anlaşmayı sağlayan kimse.

Flâman

- * Flândra ülkesi halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
- * Flâman halkına özgü olan.

Flâman atı

- * Belçika kökenli iri koşum atı.

Flâman kuşu

- * Bkz. flâmingo.

Flâmanca

- * Hint-Avrupa dil ailesinden, Hollanda, Fransa ve Belçika'nın bir bölümünde konuşulan dil.

flâmangiller

- * Kuşlar sınıfının leyleksiler takımına bağlı flâmanlar alt takımının bir familyası.

flâmanlar

- * Kuşlar sınıfının, leyleksiler takımının bir alt takımı.

flâmingo

- * Leyleksilerden, tüyleri beyaz, pembe, kanatlarının ucu kara, eti yenir bir kuş (Phoenicopterus ruber).

flândra

- * Genellikle ince bezden yapılmış, uçurluk bölümü dar, kurdele biçiminde bayrak.

flândra balığı

- * Bkz. kurdele balığı.

flânel

- * Keten ve yünden dokunan kumaş.

flâş

* Fotoğraf çekiminde ışık yeterli olmadığında bir görüntüyü net almak için kullanılan çok kısa süreli ve güçlü parlıltı.

* Fotoğraf çekiminde güçlü parlıltıya ihtiyaç duyulduğunda kullanılan lâmba.

* İletişimde üstünlüğü, önceliği olan önemli haber.

* Gösterişe, ilgiye düşkün.

flâş conta

* Su motorlarında motor ile su borusu arasına geçirmezliği sağlamak için yerleştirilen yuvarlak lâstik veya kauçuk madde.

flâşör

* Otomobillerde dört sinyal lâmbasının aynı anda yanıp sönmesini sağlayan düzen.

flâvta

* Flüt.

flebit

* Toplardamarlarda iç zar iltihabı.

flegmon

* Deri altındaki veya organlar arasındaki katılgan dokunun iltihaplanması.

fleol

* Buğdaygillerden, küçük bir çayır otu (Pheleum pratense).

flibit

* Bkz. flebit.

flit

* Sinek, sivrisinek gibi böcekleri öldürmek için püskürtülen ilaç.

* Bu ilacı havaya püskürten araç.

flitleme

* Flitlemek işi.

flitlemek

* Flit vb. kullanarak bir yere ilaç püskürtmek.

flok

* Geminin cıvdrasına çekilen üçgen yelken.

flor

* Bkz. flüor.

flora

* Bir bölgede yetişen bitkilerin hepsi, bitki örtüsü, bitey.

floresan

* Bkz. flüoresan.

floresans

* Bkz. flüoresans.

flori

* Altın para.

florin

* Hollanda para birimi, gulden.

florya

* Bkz. flurya.

floş

* Selülozdan, yapay, parlak, bükümsüz iplik.

floş

* Poker oyununda aynı renkten ve aynı türden beş kâğıt.

flöre

* Eskrimde kullanılan, namlusu düz ve yuvarlak, ucu düğmeli kılıç.

flört

* Kadınla erkek arasındaki yakın ilişki, oynaş.

* Flört edilen kimse.

* Siyasal bir partiye, yabancı bir ülkeye vb. ne tam olarak bağlanmadan yaklaşma.

flört etmek (veya yapmak)

* karşı cinsten biriyle yakın ilişki kurmak.

flûrcun

* Bkz. kocabaş.

flûrya

* İspinozgillerden, tüyleri yeşilimsi, ağaçlık ve fundalıklarda yaşayan, güzel ötüşlü bir kuş, yelve (Chloris chloris).

flüor

* Atom numarası 9, atom ağırlığı 19, yoğunluğu 1,265, kokusu ozonu andıran, yeşilimsi sarı renkte, halojenler grubunun ilk elementi olan basit element. Kısaltması F.

flüoresan

* Flüorışıl.

flüoresan lâmba

* İçindeki seyreltilmiş gazdan oluşan elektrik boşalması sonunda yayılan ışınımın etkisiyle çeperleri flüorışıl durumuna gelen cam tüp.

flüoresans

* Flüorışı.

flüorışı

* Bazı cisimlerin aldıkları ışığı, boyu daha uzun ışık ışınımına dönüştürmesi özelliği.

flüorışıl

* Flüorışı özelliği gösteren, flüoresan.

flüorit

* Kalsiyum flüorür birleşiminde, çeşitli renkleri olan bir mineral.

flüorür

* Flüorün başka bir elementle verdiği ikili birleşik.

flüt

* Yan tutularak çalınan, orkestrada yer alan bir üflemeli çalgı.

flütçü

* Flüt çalan kimse.

fob

* Alıcı ile satıcı arasında kararlaştırılan bir fiyatın, malın satıcı tarafından belli bir limanda gemi üzerinde teslimi şartıyla biçilmiş olduğunu gösteren bir kısaltma.

fobi

* Belirli nesneler veya durumlar karşısında duyulan olağan dışı güçlü korku, yığı.

fodla

* Çoğunlukla imaretlerde yoksullara verilen kepekli undan yapılmış pideye benzer bir tür ekmek.

fodlacı

* Evlere fodla dağıtan kimse.

* Fodla ile geçinen kimse.

fodlacılık

* Fodlacı olma durumu.

fodra

* Düz ve dik durması için elbisenin bazı yerlerine kumaşla astar arasına konulan sert ve kolalı bez.

fodul

* Üstünlük taslayan, kibirlenen.

fodulca

* Fodul gibi, fodula yaraşır (biçimde).

fodulluk

* Üstünlük taslama durumu, fodulca davranış.

fok

* Etçiller takımının fokgiller familyasından, 1-2 m boyunda, postu değerli, memeli deniz hayvanı, ayı balığı (Phoca).

fokgiller

* Soğuk denizlerin kıyılarında yaşayan, etçiller takımının yüzgeç ayaklılar alt takımından bir familya.

fokstrot

* Dört tempolu bir dans.

fokur fokur

* Fokurdayarak.

fokurdak

* Fokurdama özelliği olan.

fokurdama

* Fokurdamak işi.

fokurdamak

* Ses çıkararak kaynamak.

fokurdatma

* Fokurdatmak işi.

fokurdatmak

* Fokurdamasını sağlamak.

fokurtu

* Sıvılar fokurdarken çıkan ses.

fol

* Tavuğun istenilen yere yumurtlaması için o yere konulan yumurta veya yumurtaya benzeyen şey.

fol yok yumurta yok

* ortada bu konu ile ilgili hiçbir belirti olmadığı hâlde varmış gibi bir kuşkuya düşmek.

folk

- * Halk.

folk müziği

- * Halk müziği.
- * Özellikle II. Dünya Savaşından sonra Amerika'da başlayan halk şarkılarından esinlenen müzik.

folk sanatçısı

- * Halk müziği ile uğraşan veya söyleyen sanatçı.

folklor

- * Halk bilimi.

folklorcu

- * Halk bilimci.
- * Halk oyunlarını öğreten veya oynayan kimse.

folklorculuk

- * Folklorcunun işi veya mesleği.
- * Halk bilimi ile uğraşmak işi.
- * Halk oyunlarını öğretmek veya öğrenmek işi.

folklorik

- * Halk bilimi ile ilgili.

folklorist

- * Bkz. folklorcu.

folluk

- * Tavukların yumurtlaması için hazırlanmış yer.

folyo kâğıdı

- * Yiyecekleri korumak ve saklamak için kullanılan, ince şeffaf kâğıt.

fon

- * Belirli bir iş için gerektiğçe harcanmak üzere ayrılıp işletilen para.
- * Sinemada, tiyatrodaki oyuncuların arkasındaki resim, fotoğraf veya çeşitli plâstik öğelerden oluşan dekor,

görüntü.

- * (resimde) Bir tabloda, üzerinde konunun işlendiği boya katı.
- * İç mimaride üstüne başka şeyler eklenen bölüm.
- * Bir kumaşın alt dokusu.

fon müziği

- * Bir sahne eseri oynanırken çalınan müzik.

fonda

- * Geminin demir attığı yer.

fonda

- * Gemiler için demir atma komutu.

fonda etmek

- * demir atmak.

fondan

- * İçinde likör, tatlı veya hoş kokulu maddeler bulunan, ağızda kolayca eriyen bir tür şekerleme.

fondip

- * Sonuna kadar, bir solukta bir dikişte.

fondip yapmak

- * bir solukta, bir dikişte içmek.

fondöten

* Kadınların, cildi pürüzsüz göstermesi, renk vermesi için yüzlerine sürdükleri yarı sıvı veya boyalı krem, düzgün.

fonem

* Ses birimi.

fonetik

* Ses bilgisi.

* Sesleri bütün özellikleri, ayrıntılarıyla gösteren, sesçil.

fonetikçi

* Ses bilgisi ile uğraşan, ses bilgisi uzmanı.

fonksiyon

* İşlev.

* Görev.

* Bir veya birçok değişken (değerleri değişebilen) niceliklere bağlı olarak değişen nicelik.

* Bir birleşikteki herhangi bir madde grubunun kimyasal görevi, bu görevi nitelendiren özelliklerin tamamı.

fonksiyonalizm

* İşlevcilik, görevcilik.

fonksiyonel

* Fonksiyonla ilgili; fonksiyonları inceleyen, işlevsel.

* Bir kimyasal fonksiyon ile ilgili.

fonograf

* Önceden özel bir madde üzerine tespit edilmiş sesleri istendiğinde tekrarlayan cihaz, sesyazar, gramofon.

fonografi

* Seslerin gerektiğçe tekrarlanmasını sağlamak için, bunların titreşimlerini, madde üzerine iz olarak geçirme yöntemi.

fonojenik

* Sesi radyo veya fonografa uygun olan (kimse).

fonolit

* Sesli taş.

fonolog

* Ses bilimci.

fonoloji

* Ses bilimi.

fonotelgraf

* Telefonla iletilen telgraf.

font

* Dökme demir, pik (I).

fora

* Yelkenleri açtırmak için verilen komut.

fora

* Ayakkabı üstüyle pençesi arasına konulan parça.

fora etmek

* açmak, çözmek.

* çekip çıkarmak.

* açmak, çıplak duruma getirmek.

forint

* Macar para birimi.

form

* Biçim, şekil.

* Bir şeyin istenilen ve olması gereken durumu.

* İstenilen şeylerin yazılması, doldurulması için hazırlanmış basılı belge.

forma

* Biçim, şekil.

* Öğrencilerin, sporcuların, bazı mesleklerde çalışanların giydikleri, bağlı bulundukları okul, spor klübü veya meslekleri belirten tek tip giysi.

* Tek kâğıt tabaka üzerine basılan 16 sayfalık kınılmış kitap parçası.

forma başlık

* Dalgıçların eskiden kullandığı yuvarlak metal başlık.

formaldehit

* Doymuş aldehitlerin ilk üyesi olan H-CHO formülündeki aldehit.

formalık

* Forma yapmak için ayrılmış, forma yapmaya uygun.

* Herhangi bir sayıda forması olan.

formalist

* Biçimci, formaliteci, şekilci.

formalite

* Yöntem veya yasaların gerektirdiği işlem.

* Önem verilmediği hâlde bir zorunluluğa bağlı olarak yapılan biçimsel davranış.

* Yerine getirilmesi kanunca zorunlu kılınan işlem.

formaliteci

* Özellikle resmî işlerde yöntemlere, tüzüklere sıkı sıkıya bağlanıp işlerin yürümesini güçleştiren kimse.

* Biçimci, şekilci, şekilperest, formalist.

formalizm

* Biçimcilik.

formasyon

* Biçimlenme.

* Belirli bir düzeyde eğitim görme, yetişme.

format

* Film veya fotoğrafta boyutlar.

formatlama

* Formatlamak işi.

formatlamak

* Bilgisayarda bir disketi zararlı ögelerden temizlemek.

formatlı

* Bilgisayarda bir disketin zararlı ögelerden temizlenmiş durumu.

formda olmak

* gerekli güç ve yeteneklere sahip olmak.

formdan düşmek

* güç ve yeteneği yitirmek.

formel

- * Biçimsel.

formen

- * Ustabası.
- * İşçilerin düzenli ve verimli çalışmasını sağlayan ve işçiler üzerinde otoritesi olan işçi.

formik asit

- * Karıncalarda ve bazı bitkilerde bulunan asit (HCOOH), karınca asidi.

formika

* Fenol formol reçinesine batırılmış ve yüzeyi yapay reçine ile kaplanmış birkaç kat kâğıttan oluşan ve çoğu marangozlukta kullanılan bir çeşit madde.

formol

- * Formaldehidin %40' lık değişik sulu çözeltisine verilen ad.

formunu korumak

- * gerekli güç ve yeteneği bozmadan devam ettirmek.
- * diri ve canlı görünmek.

formül

- * Genel bir olguyu, bir kuralı veya ilkeyi açıklayan simgeler takımı.
- * Bir belgenin yazılacağı biçimi ve ona özgü olan deyimi gösteren örnek.
- * Çıkar yol, tutulan yol, yöntem.
- * Kalıplaşmış, basmakalıp anlatım.
- * Bir veya birçok niceliğe bağlı bulunan bir niceliğin hesaplanmasına yarayan cebirsel anlatım.
- * Birleşik bir cismin birleşimine giren maddeleri ve bunların o birleşik maddedeki oranlarını gösteren kısaltma takımı.

formül bulmak

- * bir işi çözümleyecek çıkar yol bulmak, çözüm bulmak.

formüle

- * "Bir düşünceye bir anlatım biçimi vermek" anlamında kullanılan formüle etmek birleşik fiilinde geçer.

formüller

- * Formül dergisi.

formülleşme

- * Formülleşmek işi.

formülleşmek

- * Formül durumuna gelmek, kısa ve özlü duruma gelmek.

formülleştirme

- * Formülleştirmek işi.

formülleştirmek

- * Formül durumuna getirmek.

foroz

- * Bir ağ atılışında çıkarılan balık miktarı.

foroz kayığı

- * Dalyandan balık çıkarmak için kullanılan kayık.

fors

- * Devlet başkanının bulunduğu yerlere, amirallerin çalıştıkları kuruluşlara veya gemilere, generallerin garnizonlarına ve bu düzeydeki görevlilerin arabalarına çekilen üç veya dört köşeli bayrak.
- * Söz geçirirlik, saygınlık.

forsa

* Gemilerde kürek çeken tutsak veya hükümlü kimse.

forseps

* Bazı güç doğumlarda çocuğun başını tutup dışarı çekmeye yarayan araç.

forslu

* Üzerine fors çekilmiş (gemi, otomobil).
* Sözü geçer, güçlü.

forsmajör

* Zorlayıcı sebep.

forsu olmak

* bir konuda saygınlığı, gücü, söz geçirirliği bulunmak.

fort pense

* Küçük başlı vidaları sıkmakta kullanılan özel bir alet.

forte

* Parçanın güçlü çalınacağını gösterir.

fortepiano

* F. P. harfleriyle gösterilen, parçanın önce güçlü çalınıp söyleneceğini, hemen sonra hafifletileceğini belirten terim.

fortissimo

* Bir müzik eserinde bazı bölümlerin çok güçlü çalınması gerektiğini belirtir.

forum

* Eski Romalılar zamanında, Roma'da ve diğer şehirlerde kamu işlerini konuşmak için halkın toplandığı alan.
* Dinleyici durumunda olanların da söz alabildikleri belli bir konu üzerinde düzenlenmiş toplantı.
* Bazı sorunların görüşülerek karara bağlandığı genel toplantı.
* Tartışma alanı.

forvet

* Futbolda görevi karşı tarafa top sürmek ve gol atmak olan ileri uçtaki oyuncu, akıncı.

fos

* Çürük, temelsiz, boş, kof.

fos çıkmak

* bir işin sonu gelmemek, boş çıkmak.

fosfat

* Fosforik asidin tuzu veya esteri.

fosfatlama

* Fosfatlamak işi.

fosfatlamak

* Ekilen topraklara fosfatlı gübre vermek.
* Madensel bir parçanın yüzeyinde koruyucu bir fosfat tabakası oluşturmak.

fosfatlı

* İçinde fosfat olan.

fosfor

* Atom numarası 15, atom ağırlığı 30,97 olan, yarı saydam, bal mumu kıvamında, karanlıkta ışıldayan sarımsak kokulu, 1,83 yoğunluğunda, zehirli bir element. Kısaltması P.

fosforışı

* Bazı cisimlerin veya canlı varlıkların normal sıcaklığında hissedilir bir artış olmadan, karanlıkta ışık verme özelliği.

fosforışıl

* Fosforışı özelliği olan.

fosforik

* Gübre, sabun, deterjan yapımında ve eczacılıkta kullanılan, renksiz sıvı anlamına gelen fosforik asit teriminde geçer.

fosforik asit

* Fosfor, hidrojen ve oksijenden oluşan, suda kolay çözünen, 42° C' de eriyen, kristal yapılı, renksiz bir asit (H₃PO₄).

fosforlu

* Birleşiminde fosfor olan.

* Işıklı, parlak.

* Gösterişli, çok boyalı.

fosforsuz

* Fosforu olmayan.

fosgen

* Karbonmonoksit ile klordan meydana gelen boğucu bir gaz.

fosil

* Yerin altında kalıp taşlaşmış hayvan ve bitki kalıntısı, taşıl, müstehase.

* Düşünce, yaşayış biçimi vb. bakımlardan çağın gerisinde kalmış kimse.

fosilleşme

* Fosilleşmek durumu, taşıllaşma.

fosilleşmek

* Fosil durumuna gelmek, taşıllaşmak.

* Gerilemek, köhneleşmek.

fosilli

* İçinde fosil bulunan.

foslama

* Foslamak işi.

foslamak

* Fos çıkmak.

foslatma

* Foslatmak işi.

foslatmak

* Yanlışını veya hilesini ortaya çıkararak birini bozmak, utandırmak.

fosseptik

* Lâğım çukuru.

fosur fosur

* "Tütün, sigara vb.nin dumanını savurarak içmek" anlamında fosur fosur içmek deyiminde geçer.

fosurdama

* Fosurdamak işi.

fosurdamak

* Solurken ağızdan ses çıkarmak.

fosurdatma

* Fosurdatmak işi.

fosurdatmak

* Tütün, sigara vb. ni duman çıkararak içmek.

fosurtu

* Sigarayı fosur fosur içerken çıkan ses.

foşa

* Tombul fındık grubunda standart bir fındık çeşiti.

foşurdama

* Foşurdamak işi.

foşurdamak

* Foşur foşur ses çıkarmak.

foşurdata foşurdata

* Foşurdayarak, foşurdadır bir biçimde.

foşurdatma

* Foşurdatmak işi.

foşurdatmak

* Suyun foşurdamasına yol açmak.

fota

* İçinde şarap yapılan bir çeşit fıçı.

fotin

* Bkz. potin.

foto

* Işık.

foto

* Fotoğraf sözünün kısaltılmışı.

fotoakım

* Fotoelektrik olayından elde edilen akım.

fotoelektrik

* Işığın etkisiyle elektrik üretme, yaratma.

* Işık ışımlarının etkisiyle oluşan her tür elektrik olayı için kullanılır.

fotofiniş

* Bir yarışta, yarışanların vanş anını tespit eden araç.

fotoğraf

* Görüntüyü, ışığa karşı duyarlıklılı (cam, kâğıt gibi) bir yüzey üzerinde özel makine ile tespit etme yöntemi.

* Bu yöntemle tespit edilerek çoğaltılan resim.

fotoğraf çekmek

* fotoğraf makinesiyle görüntü tespit etmek.

fotoğraf makinesi

* Fotoğraf çekerken görüntüyü duyarlıklılı yüzey üzerinde tespit etmeye yarayan cihaz.

fotoğrafçı

- * Fotoğraf çeken veya basan kimse.
- * Fotoğraf çekilen veya fotoğraf makinesi satılan yer, fotoğrafane.

fotoğrafçılık

- * Fotoğraf çekme yöntemi.
- * Fotoğrafçının mesleği.

fotoğrafhane

- * Fotoğrafçının çalıştığı yer.

fotoğrafını almak

- * fotoğraf makinesiyle resmini çekmek.

fotoğraflama

- * Fotoğraflamak işi.

fotoğraflamak

- * Fotoğrafla tespit etmek, fotoğrafını çekmek, görüntülemek.

fotojen

- * Işık yaratan, doğuran.

fotojenik

- * Işığın bazı cisimler üzerine yaptığı kimyasal etki ile ilgili veya bu etkileri yaratma özelliği taşıyan.
- * Fotoğraf kâğıdını çok etkileyen.
- * Fotoğrafta veya sinema filminde güzel bir etki bırakan (yüz, duruş).

fotokimya

- * Işık etkisiyle oluşan kimyasal tepkimeleri inceleyen bilim.

fotokinezi

- * Bazı hayvanları karanlıkta ışık, çok aydınlıkta karanlık aramaya iteleyen dürtü.

fotokopi

- * Tıpkıçekim, eşçekim.

fotokopici

- * Fotokopi işlerini yapan, fotokopi çeken kimse.

fotokopencilik

- * Fotokopinin işi.

fotolitografi

- * Taş veya maden üzerindeki örneklerin, ışığa duyarlı tabakalar üzerinde fotoğraf veya kopya yoluyla çıkarılmasında kullanılan baskı tekniği.

fotomekanik

- * Fotoğraftan baskı klışesi elde etmek için uygulanan her türlü yöntem.

fotometre

- * Işıkkölçer.

fotometri

- * Işık ölçümü.

fotomodel

- * Fotoğraf veya reklâm fotoğrafları için modellik eden kimse.

fotomontaj

- * Bir konu üzerindeki eksik bölümleri tamamlamak veya daha çok konuyu bir araya toplamak için birkaç fotoğrafın birleştirilmesi.

fotomorfoz

* Canlı varlıkların birey oluş sırasındaki gelişimi üzerinde ışığın yaptığı etki.

fotoroman

* Bir metinle bir dizi fotoğraftan oluşan hikâye veya roman.

fotosentez

* Yeşil bitkilerin ışıktaki basit birleşiklerinden karmaşık yapıları organik moleküller yapması.

fotosfer

* Işık yuvarı.

fotoskop

* Merceklerin uyumundaki değişiklikleri, onların yüzeylerindeki yansımalarla gözlemeye yarayan alet.

fotoşimi

* Fotokimya.

fototaksi

* Bkz. fototaktizm.

fototaktizm

* Işığa göçüm.

fototek

* Fotoğraf belgeligi.

fototerapi

* Işığın tedavi amacıyla kullanılması.

fototropizm

* Işığa doğrulum.

foya

* Parlaklığı artırmak için elmas taşlarının altına konan ince metal yaprak.

foyası çıkmak

* bir olay dolayısıyla bir kimsenin kötü niteliği ortaya çıkmak.

foyasını belli etmek

* göz boyacılığı, suçu, kötü niteliği veya gizli niyeti ortaya çıkarmak.

fötr

* Şapka, çanta, çiçek ve başka süs eşyası yapmak için kullanılan ince ve yumuşak keçe.

Fr

* Fransiyum'un kısaltması.

fragman

* Tanıtma filmi.

frak

* Resmî törenlerde giyilen uzun etekli, eteğinin arkası beline kadar yırtmaçlı, siyah, resmî erkek ceketi ve takımı.

fraklı

* Fraklı olan.

fraksiyon

* Bir siyasî partinin politikasını parlâmentoda, yerel yönetimlerde, çeşitli kuruluşlarda yürütmek için teşkilâtlanmış grup, bölüntü, bölüngü.

* Bir siyasî partinin içinde, partinin izlemekte olduğu ana siyasî çizgiye karşı olan, ayrı bir teşkilât merkezi bulunan ve partinin çoğunlukla aldığı kararlara karşı savaşıyan parti içi grup.

francala

* İyi nitelikli undan yapılan ince uzun ekmek.

francalacı

* Francala yapan veya satan kimse.

francalacılık

* Francala yapma ve satma işi.

francalalık

* Francala yapmaya uygun olan (un).

frank

* Fransız para birimi.

franklık

* Frank değerinde.

Fransız

* Fransa'da yaşayan bir halk ve bu halkın soyundan olan kimse.

* Fransız halkına özgü olan, Fransa ile ilgili olan.

Fransızca

* Hint-Avrupa dillerinden, Fransa ve Fransız uygarlığını benimsemiş ülkelerde kullanılan dil.

* Bu dile özgü olan.

Fransızlaşma

* Fransızlaşmak işi.

Fransızlaşmak

* Fransız olmak, Fransızlığı benimsemek.

Fransızlaştırma

* Fransızlaştırmak işi.

Fransızlaştırmak

* Fransız kimliğini kazandırmak.

Fransızlık

* Fransız olma durumu.

fransiyum

* Aktinyum'dan elde edilen, atom numarası 87, atom ağırlığı 223 olan radyoaktif element. Kısaltması Fr.

frapan

* Göz alıcı, göze çarpıcı, alımlı.

frekans

* (Ses, dalga vb. için) Birim zamandaki titreşim sayısı, sıklık.

fren

* Bir makinenin, herhangi bir taşıtın hızını kesmeye veya onu durdurmaya yarayan mekanizma.

fren mesafesi

* Hareket hâlindeki aracın frene basıldığı durumda aldığı yol uzunluğu.

fren yapmak

* bu mekanizmayı kullanarak taşıtın hızını kesmek veya taşıtı durdurmak.

frenç

- * Tren yolu dönemesinde yol boyundaki frenlere kumanda eden görevli.

frenç

- * Genellikle cinsel birleşmelerle bulaşan, tedavi edilmezse inme, körlük, delilik gibi sonuçlara kadar varan, dölde de geçerek vücutta ve akılca sakat bir soyun yetişmesine yol açan hastalık.

frenç

- * Gemi güvertelerinde, suların dışarıya akması için bordalara açılan delik.

frençli

- * Frengi hastalığına tutulmuş olan.

Frenk

- * Anglosakson, Cermen veya Lâtin ırklarının birinden olan kimse.
- * Osmanlıların Avrupalılara, özellikle Fransızlara verdikleri ad.

Frenk asması

- * Asmagillerden, sonbaharda yaprakları güzel bir renk alan süs sarmaşığı (Ampelopsis).

Frenk çileği

- * Kokusuz, kırmızı iri meyve veren çilek türü.

Frenk gömleği

- * Yakası kravat takmaya uygun, çoğu uzun kollu, ceket veya yelek altına giyilen erkek gömleği.

Frenk inciri

- * Kaktüsgillerden, yaprakları etli ve yayvan dikenli bir bitki, fırvun inciri, Hint inciri (Opuntia ficus-indica).
- * Bu bitkinin kalın, dikenli kabuğu olan tatlı yemişi.

Frenk lâhanası

- * Brüksel lâhanası.

Frenk maydanozu

- * Maydanozgillerden, salata ve salçalarda kullanılan bodur ve ıtırılı bir bitki.

Frenk menekşesi

- * Turpgillerden, çiçekleri güzel kokulu bir süs bitkisi türü (Hesperis).

Frenk üzümü

- * Taşkırangillerden bir çalı (Fibes nigrum).
- * Bu bitkinin daha çok şurubu yapılan, uzun salkım biçiminde, taneleri ufak, kırmızı ve mayhoş yemişi.

Frenkçe

- * Frenk ve özellikle Fransız dili.
- * Frenklerin biçiminde ve Frenklere özgü olan.
- * Avrupalı gibi.

Frenkleşme

- * Frenkleşmek işi.

Frenkleşmek

- * Frenge benzemek, Frenk gibi davranışlarda bulunmak.

Frenkleştirmek

- * Frenklere özgü yaşayış tarzı kazandırmak.

Frenklik

- * Frenk gibi davranma.

frenleme

- * Frenlemek işi.

frenlemek

- * Bir taşıtın, mekanizmanın hareketini fren yardımıyla yavaşlatmak veya durdurmak.
- * Bir gidişin, bir tutumun aşrılığını engellemek, gemlemek.

frenlenme

- * Frenlenmek işi.

frenlenmek

- * Frenlemek işi yapılmak.

frenleyici

- * Bazı organların çalışmasını engelleyen.
- * Engelleyen, ilerlemeye, gelişmeye engel olan.

frenoloji

- * Kafatasının biçimine bakarak insanın karakterini ve zihnî yeteneğini inceleme.

frer

- * Erkek kardeş anlamında papazlar için kullanılan bir söz.
- * Yabancılarla ait okullarda görevli papaz.

fresk

- * Yaş duvar sıvası üzerine kireç suyunda eritilmiş madenî boyalarla resim yapma yöntemi.
- * Bu yöntemle yapılmış duvar resmi.

freze

- * Tornacılıkta, bir deliğin ağzını genişletmeye yarayan çelik alet.
- * Frezeleme işinde kullanılan takım tezgâhı.

frezeci

- * Teknik resme veya modele uygun her çeşit parçayı freze tezgâhında yapabilen işçi.

frezeleme

- * Frezelemek işi.

frezelemek

- * Bir parçayı freze tezgâhında işlemek.

fribord

- * Bir geminin su yüzünden yukarı kalan bölümü.

frigo

- * Dondurulmuş krema.
- * Sevimsiz, soğuk (kimse).

frigorifik

- * Soğutma özelliği olan, soğutucu.

frijider

- * Buz dolabı, soğutucu.

frijidite

- * Cinsel soğukluk.

frikik

- * Serbest vuruş.
- * Eteğin açılmasıyla bacağın görünmesi.

frikik yakalamak

- * açık bacak görmek.

friksiyon

* Ovma, ovuşturma.

frisa

* Tütünleme suretiyle kurutulmuş ringa balığı.

frişka

* Yelkeni dolduramayacak kadar hafif rüzgâr.

fritöz

* Patases kızartmaya yarayan özel kap.

friz

* Tavandan inerek sahnenin üst kısmını, sahne boyunca kaplayan kısa, dar perde.

* Eski Yunan ve Roma yapılarında taban kirişi ile çatı arasında kalan, üzeri boydan boya kabartmalarla süslü bölüm, efriz.

frize kaplama

* Ağacın yıl halkalarının kaplama yüzeyinde paralel çizgiler hâlinde görülmesiyle elde edilen bir kaplama çeşidi.

früktoz

* Levüloz, meyve şekeri.

fuar

* Belli zamanlarda, belli yerlerde ticarî mal sergilemek amacıyla açılan büyük sergi.

fuarcı

* Fuar işleriyle uğraşan kimse.

fuarcılık

* Fuar düzenleme işi.

fuaye

* Bir gösteri veya toplantı binasında, temsil veya toplantı aralarında kullanılan dinlenme yeri.

fuel oil

* Ham petrolün damıtılması sonunda elde edilen ve yakıt olarak kullanılan ürün, yağ yakıt.

fuhuş

* İçinde bulunulan toplumun kurallarına uymayan cinsel ilişkide bulunma; bir veya birkaç kişiyle para karşılığında cinsel ilişkide bulunma.

* Taşkınlık, aşırı davranış.

fujer

* Eğrelti otu, aşk merdiveni.

fukara

* Yoksul, fakir, fıkara.

* Zavallı.

* Derviş.

fukara babası

* Yoksullara yardım etmeyi seven kimse.

fukaralık

* Yoksulluk, fakirlik.

* Güçsüzlük.

fukusgiller

* Su yosunlarından, gelgitli denizlerin kayalıklara yakın yerlerinde yetişen esmer bir yosun.

ful

- * Taşkıragillerden, birçok türleri bulunan ağaççık ve bunun güzel kokulu beyaz çiçeği (Casmin sambac).
- * Küçük taneli bir bakla türü.

ful

- * Tam, bütün, eksiksiz.
- * İskambil oyununda benzer kâğıtların bir araya gelmesi.

fular

- * Bir tür ince ipek kumaş.
- * İpek eşarp.

fule

- * Adım aralığı.

full- time

- * Bkz. fultaym.

fultaym

- * Tam gün.

fultaymcı

- * Tam gün çalışan (kimse).
- * Tam gün çalışmayı destekleyen (kimse).

fultaymlı

- * Tam gün çalışmayı kabul eden (kimse).

fulya

* Nergisgillerden, soğan köklü bir bitki ve bu bitkinin zerrin ve nergis adlarıyla da anılan güzel kokulu çiçekleri (Narcissus jonquilla).

fulya balığı

- * Fulya balığıgillerden, yan kanatları çok geniş, kuyruğu testere gibi dişli bir balık türü (Myliobatis aquila).

fulya balığıgiller

- * Örnek hayvanı fulya balığı olan omurgalı hayvanlar sınıfı.

funda

- * Süpürge otu.

funda sıcağı

- * Şili ve Peru'da yaşayan kemiriciler takımından bir memeli türü (Ectadon degus).

funda tavuğu

- * Avustralya'da yaşayan tavuksulardan bir kuş türü (Cathetfurus lathami).

funda toprağı

- * Funda yapraklarının çürümesiyle oluşan ve gübre olarak yararlanılan toprak.

fundagiller

* Fundalar takımından, bayağı funda veya süpürge çalısı, azelya, yaban mersini, koca yemiş gibi çoğu her zaman yeşil birçok çalı ve ağaççığı içine alan bir bitki familyası.

fundalar

- * Fundagillerle birlikte bunlara benzeyen daha başka familyaları da içinde toplayan bir bitki takımı.

fundalık

- * Funda ile kaplanmış yer.

fundamentalist

- * Fundamentalist yanlısı olan kimse.

fundamentalizm

* Birinci Dünya Savaşı yıllarında Amerika'da ortaya çıkan protestan kökenli dinî akım.

funya

* Top ateşlemeye yarar kapsül.

* Topu ateşlemek için falya deliğine konulan araç.

furgon

* Yolcu katarlarına eklenen yük vagonu.

furta

* Bkz. farta furta.

furya

* Olağandan çok fazla bulunma durumu.

fut

* 30,480 cm'ye eşit olan İngiliz uzunluk ölçü birimi, ayak, kadem. Çoğulu: fit.

futa

* İpekli peştamal.

futa

* Dar, uzun ve hafif bir yanş kayığı, kik.

futbol

* Topu, kafa veya ayak vuruşları ile karşı kaleye sokma kuralına dayanan ve on birer kişilik iki takım arasında oynanan top oyunu, ayak topu.

futbolcu

* Futbol oyuncusu.

fuzulî

* Yersiz, gereksiz.

fücceten

* Birdenbire, ansızın (ölmek).

fücceten gitmek

* ansızın ölmek.

fücur

* Bkz. fitne fücur.

füg

* Çok sesli müzikte bir beste.

fülûs

* Bakır para.

fülûsüahmere muhtaç

* çok fakir, beş parası yok, düşkün, zavallı.

füme

* Duman rengi.

* Bu renkte olan.

* Tütsü ile kurutulmuş (balık, et).

fümerol

* Etkin olmayan dönemlerde, yanardağların ağzından yayılan gaz.

Fürs

* Eski Fars halkından olan kimse.

füru

* Dallar, kollar, ayrıntılar.

* Çocuklar, torunlar.

fürumaye

* Sütü bozuk, mayası bozuk, soysuz.

fusun

* Sihirli, büyü, afsunlu.

füsunkâr

* Sihirli, büyü, afsunlu.

fütuhât

* Zaferler, fetihler.

fütuhâtçı

* Fütuhât yapan.

fütür

* Bezginlik, umutsuzluk, usanç.

fütür etmemek

* umursamamak, önemsememek.

fütür getirmek

* bezginlik getirmek, bezmek.

fütursuz

* Çekinmez, umursamaz.

fütursuzca

* Önemsemeyerek, aldırmayarak.

fütürîst

* Gelecekçi.

fütürizm

* İtalyan şairi Marinetti'nin 1909 yılında yayımladığı bildiri ile ortaya çıkan, yeni hayatı övmek, geleneksel edebî kuralları yıkmak amacını güden ve Dadacılık, gerçek üstücülük gibi akımlara öncülük etmiş olan edebiyat çılgını, gelecekçilik.

fütüroloji

* Gelecek bilimi.

fütüvvet

* Dînî ve meslekî birlik, esnaf teşkilâtı.

füze

* İtiş gücü, bir yanıcı ve bir yakıcı maddenin sürekli olarak yanmasından doğan hareket ettirici öge.

füzeatar

* II. Dünya Savaşından bu yana otomatik mermiler atan bazı silâhlara verilen ad.

füzen

* Resim çizerken kullanılan, taflan çubuklarından yapılan kalem, kömür kalem.

* Kömür kalemle yapılmış resim.

füzesavar

* Saldırı nitelikli füzeleri etkisiz duruma getirmek amacıyla üretilen savunma sistemi.

füzyometre

* Erime ısını ölçmeye yarayan cihaz.

füzyon

* Birleşme, kaynaşma.

g, G

* Türk alfabesinin sekizinci harfi. Ge adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ince ünlülerle ön damak, kalın ünlülerle art damak patlayıcı ünsüzlerinin ötümlülerini gösterir.

* Nota işaretlerini harflerle gösterme yönteminde sol sesini bildirir.

Ga

* Galyum'un kısaltması.

-ga / -ge

* Fiilden isim türeten ek.

gabardıç

* Yaşlı ardıç ağacı.

gabardin

* Sık dokunmuş bir tür ince yünlü veya pamuklu kumaş.

* Su geçirmeyen kumaştan yapılmış reglân pardösü.

gabari

* Bazı eşyaya verilmesi gereken boyutları, yan görüşü çizmeye, hazırlamaya veya denetlemeye yarayan örnek.

* Motorlu veya motorsuz taşıtların köprü vb. altından rahatça geçebilmeleri için en yüksek boyutları belirten

ölçüler.

* Bir binanın yöre imar dairesinin öngördüğü azamî yüksekliği.

gabavet

* Anlayışsızlık, kalın kafalılık.

gabi

* Anlayışsız, ahmak, ebleh, kalın kafalı.

gabilik

* Anlayışsızlık, ahmaklık, kalın kafalılık.

gabin

* Alış verişte satın alınan mala ödenen karşılığın, malın değerinden çok fazla olması, alış verişte hile yapma.

* Edimler arasında açık oransızlık.

Gabonlu

* Afrika'daki Gabon halkından olan kimse.

gabro

* Renkli minerallerden (amfibol, piroksen ve olivin) oluşan bir tür iri taneli kaya.

gabya

* Ana direklerin üzerine sürülen çubuklara ve ana direklerin üstlerinde bulunan serenlere verilen ad.

gabya yelkeni

* Ana yelkenler üzerindeki yelkenler.

gabyacı

* Yelkenli gemilerde yelken, arma, seren ve bütün bunlara ait her tür işi yapan görevli, gabyar.

gabyar

* Bkz. gabyacı.

gacı

* Bkz. gaco.

gacı gacı

* Gacı gacı.

gacı gacı

* Sert cisimlerin çarpıştıklarında, birbirine sürtündüklerinde çıkan çirkin ve kulak tırmalayıcı sesi belirtmek için kullanılır.

gacı gacı etmek

* gacı gacı ses çıkarmak.

gacıdam

* Gacıdamak işi.

gacıdamak

* Tedirginlik veren, kulak tırmalayıcı ve düzensiz ses çıkarmak.

gacıdatma

* Gacıdatmak işi.

gacıdatmak

* Gacıdamasına sebep olmak.

gacırtı

* Gacıdarken çıkan ses.

gaco

* Kadın, dost, sevgili, metres.

* Torik yavrusu.

-gaç / -geç; -kaç / -keç

* Fiillerden isim türeten ek: bur-gaç, süz-geç, kıs-kaç, yüz-geç vb.

gaddar

* Acıması olmayan, başkalarına haksızlık eden, merhametsiz, katı yürekli, insafsız davranan, kıyıcı.

gaddar gaddar

* Acımasız bir biçimde, gaddarca.

gaddar olmak

* acımasız, haksız, insafsız davranmak.

gaddarca

* Gaddara yakışır (biçimde), insafsızca.

gaddarlık

* Gaddar olma durumu, kıyıcılık.

gaddarlık etmek

* gaddarca, insafsızca davranmak, kıyıcılık etmek.

gadir

* Haksızlık etme, zarar verme.

* Acımasızlık, merhametsizlik, kıyğı.

gadirlik

* Kıyğı, gadir.

gadolinium

* Atom numarası 64, atom ağırlığı 156,9 olan, yüksek ısıda eriyen, birtakım tuzları bilinen, parlak gri renkte katı element. Kısaltması Gd.

gadre uğramak

* haksız davranışlarla karşı karşıya gelmek.

gadretme

* Gadretmek işi.

gadretmek

* Haksızlık etmek.

gadrolma

* Gadrolmak işi veya durumu.

gadrolmak

* Haksızlığa uğramak.

gadrolunma

* Gadrolunmak işi veya durumu.

gadrolunmak

* Haksızlığa uğratılmak.

gaf

* Yersiz, beceriksiz, zamansız söz veya davranış, patavatsızlık pot.

gaf yapmak

* bilmeden, yersiz bir davranışta bulunmak veya başkasını incitecek söz söylemek, pot kırmak, çam devirmek.

gaffar

* Kullarının günahlarını affeden, bağışlayan, bağışlayıcı anlamında Allah'ın isimlerinden biri.

gafil

* Çevresindeki gerçekleri görmeyen, sezmeyen, bilgisiz, dalgın (kimse).

gafil avlamak

* umulmadık, beklenmedik bir zamanda yakalamak, zor duruma düşürmek.

gafil avlanmak

* beklenmedik bir sırada yakalanmak, habersiz ve hazırlıksız bir anda bir olayla karşılaşmak, zor duruma düşürülmek.

gafilâne

* Dikkatsizlikle, gafletle yapılan, gaflet içinde bulunan kimseye yakışan biçimde.

gafillik

* Gafil olma durumu, gaflet.

gafillik etmek

* çevresindeki gerçekleri görmemek, sezmemek.

gaflet

* Dalgınlık, dikkatsizlik, boş bulunma, aymazlık, dalgı, ihtiyatsızlık.

gaflet basmak

* dalgın, dikkatsiz bir durumda bulunmak.

* uykusu gelmek.

gaflet uykusu

* Dalgınlıktan ileri gelen uyuşukluk.

gafur

* Çok bağışlayıcı ve merhamet eden, sayan anlamında Allah'ın sıfatlarından biri.

gag

* Oyuna komiklik ve neşe katan beklenmedik söz veya hareket, gülüt.

gaga

* Genel olarak kuşlarda ağzın bir uzantısı durumunda olan, biçim ve büyüklüğü değişik, boynuz yapısında, katı ve çıkıntılı organ.

* Ağız.

gaga burun

* Burnu uzun ve aşağıya doğru kıvrık olan (kimse).

gagaburun

* Baş bodoslaması gagayı andırır biçimde yapılmış ticaret yelkenlisi.

gagalama

* Gagalamak işi.

gagalamak

* (kuş) Gagasıyla yemi toplamak.

* (kuş) Gaga ile vurup ısırmak.

* Azarlamak, hırpalamak.

gagalanma

* Gagalanmak işi.

gagalanmak

* Gagalamak işi yapılmak.

* Azarlanmak, hırpalanmak.

gagalaşma

* Gagalaşmak işi.

gagalaşmak

* (kuşlar için) Birbirini gagalamak.

* Birbirini gagalayarak oynamak.

gagalı

* Gagası olan.

* Gaga burun.

gagalı memeli

* Tek deliklilerin gagalı memeliler familyasından, vücudu yumuşak tüylerle kaplı, eti yenen, Avustralya ve Tasmanya ırmaklarında yaşayan bir memeli türü, ornitorenk (Ornithorhynchus anatinus).

gagalı memeliler

* Örnek türü gagalı memeli olan, tek delikliler takımının bir familyası.

gagamsı

* Gagayı andıran, gagaya benzeyen.

gagasından yakalamak

* bir kimseyi karşı koyamayacak duruma getirmek.

Gagavuz

* Büyük çoğunluğu Moldova'da, az bir kısmı Deliorman, Dobruca, Beserabya ve Ukrayna'da oturan Ortodoks Türk halkı veya halktan olan kimse.

Gagavuzca

* Gagavuz Türkçesi.

gâh

* Bkz. kâh.

gâhî

* Bazen, ara sıra.

gâhîce

* Zaman zaman.

gaile

* Sıkıntı, dert, keder, üzüntü.
* Uğraştırıcı, pürüzlü iş, yük.
* İstenmeyen durum, baş belâsı.

gaile açmak

* sıkıntı yaratmak, üzüntü vermek.

gaileli

* Başa dert olan, üzüntü veren, gaile çıkaran.
* Sıkıntısı olan, dertli.

gailesiz

* Gaile çıkarmayan.
* Gailesi olmayan, dertsiz, huzurlu, dinç.

gailesizlik

* Gailesiz olma durumu, dertsizlik.

gaip

* Göz önünde olmayan, hazır bulunmayan, nerede olduğu bilinmeyen.
* Üçüncü kişi.
* Görünmez âlem.

gaiplik

* Gaip olma durumu.
* Bir kimsenin ölüm tehlikesi içinde kaybolması veya kendisinden uzun süre haber alınmaması sonucu yargıç kararı ile kişiliğine son verilmesi.

gaipten haber vermek

* (kendisinde manevî güç olduğuna inanılan kimse) gelecekte neler olacağından veya bilinmeyen âlemde haber vermek.

gaita

* İnsan dışkısı.

gak

* Karganın çıkardığı ses.

gaklama

* Gaklamak işi.

gaklamak

* (karga) Gak diye ses çıkarmak.

gala

* Resmî bir törenden sonra verilen büyük ve gösterişli şölen.
* Genellikle resmî giysilerle gidilen, bir temsilin ilk oynanışı veya bir filmin ilk gösterilişi.

galaksi

* Gök adası.

galalit

* Arı kazeinden oluşan ve birçok işte kullanılan plâstik bir madde.

galat

* Yanlış (kelime veya söz).

galatıhis

* Duygu yanılması, yanılsama.

galatımeşhur

* Yaygın yanlış.

gale

* İçerisinde kalıp yapılan üç tarafı kaplı, bir tarafı açık tepsi şeklinde dizgi aleti.

galebe

* Yenme, yengi.

* Üstünlük, çokluk.

galebe çalmak

* yenmek.

* üstün gelmek, baskın çıkmak.

galenit

* İçinde doğal kurşun bulunan sülfür.

galeri

* Bir yapının birçok bölümlerini aynı katta birbirine bağlayan içten veya dıştan yapılmış geniş geçit.

* Sanat eserlerinin veya herhangi bir malın sergilendiği salon.

* Maden ocaklarında açılan yer altı yolu.

galerici

* Galeri işleten kimse.

galeta

* Fırında iyice pişirilerek kurutulan çeşitli biçimde peksimet.

galeta unu

* Galetadan veya kızarmış ekmek kabuğundan yapılan un.

galeyan

* Kaynama.

* Coşma.

galeyan etmek

* kaynamak.

* coşmak.

galeyana gelmek

* coşmak, hiddetlenmek.

galeyana getirmek

* coşturmak.

galeyanlı

* Galeyana gelmiş olan.

gali

* Alçak ve altı düz gemi.

* Gemilerin üst güvertelerinde ve palavralarında bulunan mutfak.

galiba

* Görünüşe göre, sanılır ki, anlaşılan.

galibarda

* Mora çalan kırmızı.

galibiyet

* Yenme, yengi.

galip

* Bir yarışma, karşılaşma, çatışma vb. sonunda yenen, üstün gelen, başarı kazanan.

galip gelmek

* yenmek, üstün gelmek.

galiz

* Kaba ve çirkin, iğrenç.

galon

* Anglosaksonların kullandığı yaklaşık 4,5 litrelik bir tür ölçü birimi.
* Çoğunlukla akaryakıt vb. sıvı maddeleri taşımada kullanılan, silindir biçiminde, metalden büyük kap.
* Boya sanayiinde kullanılan beş litrelik ambalaj.

galoş

* Tabanı tahtadan yapılmış deri ayakkabı.
* Sağlık kurumlarında ve özellikle hastahanelerde özel bölümlere girerken ayağa geçirilen ince ve şeffaf korumalık.

galsame

* Solungaç.

galvaniz

* "Galvanizlenecek parçanın batırıldığı erimiş çinko banyosu" anlamına gelen galvaniz banyosu teriminde geçer.

* Üzeri değerli madenlerle kaplanacak bir bakır levhanın batırıldığı altın, gümüş veya platin banyosu.

galvaniz banyosu

* Galvanizlenecek parçanın batırıldığı erimiş çinko banyosu.

galvanizci

* Madenî parçaların sıcakta daldırma yöntemiyle galvanizlenmesinde kullanılan erimiş çinko banyosunu hazırlamak ve denetlemekle görevli işçi.

galvanize

* Paslanmaktan korumak için erimiş çinkoya batırılarak kaplanmış (nesne).

galvanizleme

* Galvanizlemek işi.

galvanizlemek

* Madenî bir parçayı paslanmaktan korumak için galvaniz banyosunda erimiş çinko ile kaplamak.

galvanizlenme

* Galvanizlenmek işi.

galvanizlenmek

* Galvanizlemek işi yapılmak.

galvanizletme

* Galvanizletmek işi.

galvanizletmek

* Galvanizle kaplatmak.

galvanizli

* Galvanizlenmiş (madde).

galvanizm

* Canlı organizmalarda doğru akımın etkisi olayı.

galvano

* Elektroliz yoluyla yapılmış resim klişesi.

galvanokoter

* Elektrikle kızdırılan dağlağı.

galvanometre

* Mıknatıslı iğnede oluşan sapmaları gözlemek yoluyla elektrik akımının şiddetini ölçmeye yarayan cihaz.

galvanoplâsti

* İçinde herhangi bir maden erimiş bulunan bir sıvıya, istenilen eşyayı daldırıp sıvıdan elektrik akımı geçirmek yoluyla o eşyayı bir maden tabakasıyla kaplama işlemi.

galvanoskop

* Manyetik bir ibre yardımıyla elektrik akımının varlığını veya yönünü gösteren cihaz.

galvanotip

* Galvanoplâsti yoluyla hazırlanan ve tipo baskıda kullanılan kabartma klişe.

galvanotipi

* Tipografik klişeleri çoğaltmada kullanılan galvanoplâsti.

galyot

* Başı ve kıç ı çok yuvarlak gulet tipinde, alt ı düz bir gemi.

galyum

* Çok seyrek bulunan, alüminyumı andıran, yoğunluğu 5,9, atom ağırlığı 69,72 olan, 29,8 C° de eriyen element. Kısaltması Ga.

gam

* Tasa, kaygı, üzüntü.

gam

* Sekiz notanın kalın sest en inceye veya inceden kalna gitmek üzere sıralanmış dizisi. Do, re, mi, fa, sol, lâ, si, do veya do, si, lâ, sol, fa, mi, re, do.

gam çekmek

* tasalanmak, kaygılanmak, üzülmek.

gam yapmak

* gam biçiminde deneme ve alıştırma yı çalgı veya sesle uygulamak.

gam yememek

* tasa etmemek, kaygılanmamak, üzülmemek.

gama

* Yunan alfabesinin üçüncü harfi (g).

gama ışınları

* Radyoaktif cisimler tarafından yayılan ve x ışınlarından daha kısa dalgalı olan ışınlar.

gamaglobülin

* Kanda, lenfte, safrada vb. de bulunan bir protein türü.

- gamalı
* Bazı eski dinlerin ve Nazizmin sembolü olan, uçları Yunancanın gama harfi biçiminde kırılmış (haç).
- gamba
* İyi toplanmamış halat veya zincirlerde ortaya çıkan dolaşıklık, burulma.
- gambot
* Birkaç topu olan bir çeşit küçük ve hafif savaş gemisi.
- gamet
* Erkek veya dişi üreme hücresi.
- gametli
* Gameti olan, gamet oluşturan.
- gamlanma
* Gamlanmak işi.
- gamlanmak
* Tasalanmak, üzüntü duymak, kaygılanmak.
- gamlı
* Kaygılı, tasalı.
* Sıkıntı veya üzüntü veren.
- gamlılık
* Gamlı olma durumu.
- gamma
* Bkz. gama.
- gammaz
* Söz getirip götür, arkadan çekiştiren, ara bozucu, fitneci, kovcu.
- gammazlama
* Gammazlamak işi, kovlama.
- gammazlamak
* Birinin yaptığı işi, söylediği sözü yermek, kötülemek, birisini yerip çekiştirmek, kovlamak.
- gammazlanma
* Gammazlanmak işi.
- gammazlanmak
* Gammazlamak işi yapılmak, kovlanmak.
- gammazlık
* Gammazın işi, fitnecilik, kovculuk.
- gamsele
* Geçirmez kauçuklu yağmurluk.
- gamsız
* Üzüntüsü olmayan.
* Olayları kendine dert etmeden geçiştiren, aldınış etmeyen, tasasız.
- gamsızlık
* Gamsız olma durumu, tasasızlık.
- gamze
* Bazı insanların çenelerinde, yanaklarında doğal olarak bulunan veya güldükleri zaman görülen küçük çukur.

* Yan bakış, göz süzme, sitemli bakma.

-gan / -gen; -kan / -ken

* Fillerden sıfat türeten ek: sıkıl-gan, üşen-gen, çalış-kan, dövüş-ken vb.

Ganalı

* Batı Afrika'daki Gana'da yaşayan veya Gana halkından olan kimse.

gang

* Bir maden cevherini, bir değerli taşı saran değersiz madde.
* Maden cevher damarının işletilemeyen değersiz bölümü.

gangama teknesi

* Dibi tarayarak sünger avcılığında kullanılan tekne türü.

gangliyon

* Sinirlerde ve lenf damarlarında yer yer ortaya çıkan yuvarlak şişlik.
* Merkezi sinir sistemi dışında bulunan hücre gövdelerinin oluşturduğu kitle.

gangster

* Yasa dışı işler yapan çete üyesi.
* Herhangi bir çıkar için her türlü kötülüğü yapan kimse.

gangsterlik

* Gangster olma durumu.

gani

* Zengin, varlıklı.
* Bol.

gani gani

* Bol bol.

gani gönüllü

* Cömert, eli açık.

ganimet

* Savaşta düşmandan zorla ele geçirilen mal.
* Bir rastlantı sonucu ele geçen kazanç veya imkân.
* Yağma sonrasında elde kalan mal, çalıntı.

ganyan

* At yarışlarında birinciliği kazanan (at).
* Bu at için alınan bilet.

ganyan oynamak

* bir at yarışında resmî programda yer alan atın numarasını taşıyan bileti alarak onun birinci gelmesi tahmini üzerine para yatırmak.

gar

* Yolcu ve eşya ulaşımını sağlamak için demir yolu ile ilgili birçok kuruluşun bulunduğu yer.

garabet

* Yadırganacak yönü olma, gariplik, tuhafılık.

garaip

* Görülmemiş, şaşılacak şeyler, işitilmemiş olaylar.

garaj

* Otomobil, vagon gibi taşıtların konulduğu üstü örtülü yer.
* Otomobillerin bakım ve onarımının yapıldığı yer.
* Şehirler arası yolcu otobüslerine hareket ve varış noktası olarak belediyelerce ayrılan yer, otogar.

garajcı

* Otomobil, otobüs gibi taşıtları belli bir süre barındıracak kapalı yer sağlayan, gereğinde bakım ve onarımlarını yaptıran işletmeci.

garamî

* Düşünmeden çok, canlı duygulara ve aşka dayanan (sanat eseri).

garanti

* Güvence, inanca, teminat.

* Kesinlikle, kesin olarak, ne olursa olsun.

garanti etmek

* o şeyle ilgili olarak güvence vermek.

* bir işin gerçekleşmesi için gerekli önlemleri almak.

garanti vermek

* güvence altına almak.

garantileme

* Garantilemek işi.

garantilemek

* Bir işin gerçekleşmesi için gereken önlemleri almak, sağlama bağlamak.

garantili

* Garantisi olan, güvenceli.

garantisiz

* Garantisi olmayan, güvencesiz.

garantör

* Güvence veren ve bunun gerçekleşmesini gözeten ve denetleyen kimse, kuruluş veya devlet.

garaz

* Hedef, amaç, maksat.

* Birine karşı güdülen kötülük etme isteği, kin, düşmanlık.

garaz (veya garez) bağlamak

* birine karşı düşmanlık beslemek.

garazı (veya garezî) olmak

* birine karşı kötülük, kin beslemek.

garazkâr

* Garaz bağlayan.

garazkârlık

* Garaz bağlama durumu.

garazlı

* Düşmanlık besleyen, kin güden, garazı olan.

garazsız

* Düşmanlık beslemeyen, garazı olmayan.

garazsız ivazsız

* Hiçbir gizli maksat gütmeyen.

garbî

* Batı yönünde olan, batı ile ilgili, batıya özgü olan; batı.

garç gurç

* Birbirine sürtünen nesnelerin çıkardığı ses.

garç gurç etmek

* garç gurç diye ses çıkarmak.

gard

* Eskrim, boks gibi oyunlarda korunma için alınan durum.

gardenparti

* Bir bahçede veya parkta yapılan davet.

gardenya

* Kök boyasgillerden, sıcak bölgelerde yetişen bir ağaç veya ağaççık cinsi (Gardenia).

* Bu ağaççığın güzel kokulu çiçeği.

gardıfren

* Trenlerde vagon frenlerini işleten kimse.

gardırop

* Giysi dolabı veya yeri.

* Bir kişinin sahip olduğu bütün giysileri, giysi takımları.

gardıropçu

* Giydirici.

gardiyan

* Ceza evlerinde düzeni, tutukluların yasalara uygun biçimde davranmalarını sağlamakla görevli kimse.

gardiyanlık

* Gardiyan olma durumu veya gardiyanın görevi.

garez

* Bkz. garaz.

gargar

* Süzgeçli testi.

gargara

* Yutmadan, su veya başka bir sıvı ile ağzı veya boğazı çalkalama işi.

* Bu maksatla kullanılan ilâçlı sıvı.

gargara yapmak

* bir sıvı ile ağzı veya boğazı çalkalamak.

gargaraya getirmek

* gürültüye, kanışıklığa boğarak bir sözün veya bir işin etkisini azaltmak, dağıtmak, dikkatten kaçırmak.

gariban

* Kimsesiz, zavallı, garip.

garibanlık

* Gariban olma durumu.

garibe

* Şaşılacak şey, yadırganacak şey.

garibine gitmek

* yadırgamak, şaşırmak.

garip

* Kimsesiz, zavallı.

- * Yabancı, gurbette yaşayan, elgin.
- * Yadırganan, anlaşılmamış, gizli yönleri olan, yabansı, tuhaf.
- * Dokunaklı, hüznü veren.
- * Şaşılacak bir şey karşısında söylenir.

garip bulmak

- * yadırgayarak karşılamak, tuhaf ve anlaşılmaz olarak nitelemek.

garip garip

- * Zavallı, şaşkın bir biçimde.

garip kuşun yuvasını Allah yapar

- * garip ve kimsesiz kişiye Tanrı yardım eder.

garipleşme

- * Garipleşmek işi.

garipleşmek

- * Garip bir duruma gelmek.

gariplik

- * Garip olma durumu, garabet.

gariplik basmak

- * yalnızlık çökmek.

garipseme

- * Garipsemek işi.

garipsemek

- * Kendini gurbette veya kimsesiz gibi düşünerek içlenmek.
- * Bir şeyi garip, tuhaf ve uygunsuz bulmak, alışamamak, yadırgamak.

gark

- * (suya) Batma, batırma; boğulma.

gark etmek

- * batırmak, boğmak.
- * birine bir şeyi bol bol vermek.

gark olmak

- * gömülmek, batmak.
- * bir şeyden bol miktarda olmak.

garni

- * Herhangi bir yiyecek bölümü bulunmayan otel.

garnitür

- * Herhangi bir şeyi ona uygun nitelikte tamamlayan nesne.
- * Giyecekleri süslemek için eklenen şey, süs.
- * Et veya balık gibi asıl yemeğin yanına süslemek veya tamamlamak için eklenen sebze, patates gibi yiyecekler.

garnitürlü

- * Garnitürü olan.

garnizon

- * Bir şehri savunan veya yalnız orada bulunan askerî birlikler.
- * Askerî birliklerin bulunduğu yer.

garoz

- * Palamut ve toriğin iç organları.

garp

* Batı.

garpcı

* Batı kültür ve medeniyetinden yana olan.

garpcılık

* Batı yanlısı olma durumu.

garpkârî

* Batı örneklerine benzer, Batı yapısı.

garplı

* Batılı.

garplılaşma

* Batılılaşma.

garplılaşmak

* Batılılaşmak.

garplılaştırma

* Batılılaştırma.

garplılaştırmak

* Batılılaştırmak.

garplılık

* Batılı olma durumu, batılılık.

garson

* Lokanta, otel, pastahane, kahvehane gibi yerlerde müşterilere hizmet eden kimse.

garsoniyer

* Bazı erkeklerin, kendi konutlarından ayrı olarak evlilik dışı ilişkiler için tuttıkları özel konut.

garsonluk

* Garson olma durumu.

* Garsonun görevi.

gaseyan

* İç bulantısı.

* Kusma.

gaseyan etmek

* kusmak.

gasıp

* Zorla alan.

gasıl

* Ölü yıkama.

gasletme

* Gasletmek işi.

gasletmek

* (ölüyü) Yıkamak.

gasp

* Bir malı sahibinin izni ve haberi olmadan zorla ve hile ile alma.

gaspetme

* Gaspetmek işi veya biçimi.

gaspetmek

* Zorla, izinsiz almak.

gassal

* Ölü yıkayıcısı.

gastrit

* Mide iltihabı.

gastroenterolog

* Sindirim sistemi hastalıkları hekimi, sindirim bilimci.

gastroentoroloji

* Tıbbın sindirim sistemi hastalıklarını inceleyen dalı, sindirim bilimi.

* Hastahanelerde sindirim organları hastalıklarının incelendiği, tedavi edildiği bölüm.

gastronom

* Damak zevki olan, ağzının tadını bilen, iyi yemekten anlayan kimse.

gastronomi

* İyi yemek merakı.

* Sağlığa uygun, iyi düzenlenmiş, hoş ve lezzetli mutfak; yemek düzeni ve sistemi.

gastroskop

* Yutma borusu, mide ve on iki parmak bağırsağının gözle görülmesini sağlayan, hastaya ağız yolu ile uygulanan fiberoptik alet.

gastroskopi

* Gastroskopi ile yapılan muayene.

gastrulâ

* Yumurta hücresi oğlucuk durumuna gelirken blâstulanın bir noktasından çukurlaşarak iç içe geçmiş iki hücre katmanı biçimine girme evresi.

gaşiy

* Kendinden geçme, esrime.

gaşyolma

* Gaşyolmak işi veya durumu.

gaşyolmak

* Kendinden geçmek, esrimek.

gato

* Pasta, çörek.

gauss

* Manyetik alanın şiddet birimi. Kısaltması G.

gavot

* Bir tür eski Fransız halk dansı.

gâvur

* Müslüman olmayan kimse, Hristiyan.

* Dinsiz kimse.

* Merhametsiz, acımasız, inatçı.

gâvur etmek

* boşuna harcamak, yerinde harcamamış olmak, işe yaramaz duruma getirmek.

gâvur eziyeti

* Bile bile verilen zahmet, eziyetli iş.

gâvur icadı

* Batı yapısı teknik eşyaya eskiden tutucu çevrelerin verdiği ad.

gâvur inadı

* Yumuşatılamayan, yok edilemeyen inat.

gâvur inadı tutmak

* iyiden iyiye inatlaşmaya başlamak.

gâvur olmak

* Hristiyan olmak.

* boşuna harcanmak.

gâvur orucu gibi uzamak

* bir iş gereğinden çok sürmek.

gâvur ölüsü gibi

* çok ağır ve hantal.

gâvura kızıp oruç yemek (veya bozmak)

* başkasına kızıp kendine zararlı olan bir iş yapmak.

gâvurca

* Batılıların konuştuğu yabancı dillerden herhangi biri.

* Acımasız, insafsızca.

gâvurcasına

* Hiç acımaksızın, insafsızcasına.

gâvurlaşma

* Gâvurlaşmak işi.

gâvurlaşmak

* Gâvur olmak.

* Acımasız davranmaya başlamak.

gâvurluk

* Gâvur olma durumu, dinsizlik.

* Acımasızlık, insafsızlık, gaddarlık.

gâvurluk etmek

* acımasız, insafsız davranışta bulunmak, gaddarlık etmek.

gayakol

* Peygamber ağacı reçinesinden çıkarılan ve hekimlikte kullanılan bir sıvı.

gaybubet

* Bulunmayış, yokluk.

gaybubet etmek

* ortada görülmez olmak.

gaybubetinde

* bulunmadığı sırada, yokluğunda.

gayda

* Üfleme düdüğü olan tulumlu bir çalgı.

gaydacı

* Gayda çalan veya yapıp satan kimse.

gaye

* Amaç, hedef.

gayeli

* Amacı olan.

gayesiz

* Amacı olmayan.

gayet

* Pek, çok, pek çok, güçlü bir biçimde, etkili olarak.

gayetle

* Aşırı derecede.

gayr

* Başka kimse, başkası.

* (ga'yr) Arapça bazı sözlerin başına getirilerek "olmayan" anlamını verir.

gayret

* Olağanüstü çalışma, çaba, çalışma isteği.

* Kutsal sayılan şeylere yabancıların saldırmamasını görmekten doğan dayanamama duygusu.

* Koruma, esirgeme, kayırma duygusu.

gayret almak

* yüreklenmek, cesaret almak.

gayret dayıya düştü

* iş, onu başarabilecek olana kaldı.

gayret etmek

* emekle çalışmak, çabalamak, uğraşmak.

gayret göstermek

* çaba harcamak, başarmak için çalışmak.

gayret kuşağı

* Kuşak bağlama töreninde gelinin beline dolanan kuşak, kırmızı kemer.

gayret vermek

* isteklendirmek, özendirmek, yüreklendirmek.

gayrete gelmek

* bir işi yapmaya veya bitirmeye özenmek; canlanmak.

gayretine dokunmak

* bir işi yapamayacağını ileri sürenlere kızarak veya kendisinin yapması beklenen işi başkasının yapmasından utanç duyarak başarmaya çalışmak.

gayretkeş

* Çalışkan.

* Yan tutan, kayıran.

gayretkeşlik

* Gayretkeş olma durumu.

gayretlenme

* Gayretlenmek işi.

gayretlenmek

* Çalışma isteği duymak veya çalışma isteği artmak.

gayretli

* Çalışkan, çaba gösteren.

gayretlilik

* Gayretli olma durumu.

gayretsiz

* Çalışmayan, çaba göstermeyen.

gayretsizlik

* Gayretsiz olma durumu.

gayrı

* Artık, bundan böyle.

gayri

* Başka, diğer.

* Artık, bundan sonra.

gayriahlâkî

* Ahlâka aykırı, ahlâksızca.

gayriaklî

* Akıl dışı, irrasyonel.

gayriciddî

* Ciddî olmayan, lâubalî, ciddiyetsiz.

gayriihtiyarî

* İstemeksizin, düşünmeden, elinde olmayarak.

gayriilmî

* Bilime aykırı, bilime uymaz, bilim dışı.

gayriinsanî

* İnsanlık dışı.

gayriiradî

* İstençsiz, irade dışı.

gayrikabil

* Olamaz, olamayacak, çözümü olmayan.

gayrikabiliitiraz

* Karşı çıkılamayacak kadar kesin.

gayrikabilikiyas

* Karşılaştırılamaz, ölçülemez, bambaşka.

gayrikabilîşifa

* İyi onmaz, onulmaz.

gayrikabilitahmin

* Kestirilemez.

* Beklenmedik.

gayrikabilitelâfî

* Yerine konulamaz, onarılamaz, eksikliği giderilemez.

gayrikâfi

* Yetersiz, yetmez.

gayrikanunî

* Yasaya uygun olmayan, yasa dışı.

gayrikiyasî

* Kuralsız.

gayrilâyık

* Yakışmaz, yakışksız.

gayrimahdut

* Sınırsız, sonsuz, uçsuz.

gayrimahsus

* Duyulmaz, sezilmez.

gayrimakul

* Akla aykırı, saçma.

gayrimalûm

* Bilinmeyen, bilinmez, bilinmedik.

gayrimemnun

* Memnun olmayan, kızgın, hoşnutsuz, küskün, kırgın, sızlanan.

gayrimenkul

* Taşınmaz.

gayrimeskûn

* Boş, ıssız, şenliksiz.

gayrimesul

* Sorumsuz.

gayrimeşru

* Yolsuz, yasaya veya töreye aykırı.

* Evlilik dışı.

gayrimezru

* Ekilmemiş, açılmamış (toprak).

gayrimuayyen

* Belirsiz.

gayrimuhtemel

* İhtimali bulunmayan, olacağı sanılmayan.

gayrimuntazam

* Düzensiz, dağınık, gelişigüzel.

gayrimutabık

* Uyuşmayan; uymayan, uygun gelmeyen.

gayrimümbit

* Çorak, verimsiz.

gayrimümkün

* Olmaz, imkânsız.

gayrimünasip

* Uygunsuz, yakışksız.

gayrimüsavî

* Eşitsiz, denk olmayan.

gayrimüslim

* Müslüman olmayan.

gayrimüsmir

* Yararsız, verimsiz, sonuçsuz.

gayrimütecanis

* Ayrı cinsten, bağdaşmaz.

* Karışmamış, bağdaşmamış.

gayrinizamî

* Düzenli olmayan, düzensiz.

gayrisafî

* Karışık, katışık.

gayrisafî hasılât

* Net olmayan gelir.

gayrisafî millî hâsıla

* Bir ülkede bir yıl süresince üretilen mal ve hizmetlerin piyasa fiyatlarına göre hesaplanan değeri.

gayrisihhî

* Sağlıklı olmayan, sağlıksız.

gayrişahsî

* Kişilik dışı.

gayrişuurî

* Bilinç dışı olan veya bilinç dışı olarak, yaptığını bilmeyerek.

gayritabî

* Doğa dışı, doğaya aykırı.

* Olağan dışı.

* Acayip.

gayrivakî

* Olmamış, olmadık.

gayrivarit

* Hatıra gelmez.

gayrivazıh

* Anlaşılmaz, kapalı, örtülü.

gayur

* Gayreti olan, gayretli, çok çalışkan.

Gayya

* Cehennemde bulunduğu var sayılan bir kuyunun veya derenin adı.

gayya kuyusu

* Karmaşık işlerin döndüğü yer veya çok çapraşık durum.

gayz

* Öfke, hınç.

gayzer

* Volkan bölgelerinde, belli aralıklarla su ve buhar fışkırtan sıcak kaynak, kaynaç.

gayzerit

* Volkan bölgelerinde oluşan silisli çökelti, kaynaç taşı.

gaz

* Tül.

gaz

* Normal basınç ve sıcaklıkta olduğu gibi kalan, içinde bulunduğu kabın her yanına yayılmak ve bu kabın iç yüzeyinin her noktasına basınç yapmak özelliğinde olan akışkan madde.

* Gaz yağı, petrol.

* Sindirim borusunda, ağızdan yutulan hava ile mayalanma sonucu oluşan uçucu maddelerin karışması.

* Gaz lâmbası.

* (motorlu araçlarda) Benzin.

gaz bezi

* Gaz bezi.

gaz bombası

* İçinde canlılar için tehlikeli gazlar bulunan bomba.

gaz boyaması

* En son işlem olarak gaz yağına sokularak boyaları sabitleştirilmiş olan başlık, baş örtüsü.

gaz detektörü

* Boru hatlarıyla taşınan gazın kontrol edilen ortamda bulunup bulunmadığını tespit edebilen ve konstrasyonu ölçebilen cihaz.

gaz ibiği

* Gazın yandığı ağız.

gaz lâmbası

* İçine konan gaz yağını bir fitil yardımıyla yakan, şişeli, türlü biçimlerde lâmba.

gaz maskesi

* Zehirli gazlardan korunmak amacıyla özel olarak yapılmış gereç.

gaz ocağı

* Gaz yağıyla yanan ocak.

gaz ölçümü

* Gazların hacim, yoğunluk vb.nin ölçülmesi.

gaz sayacı

* İçinden geçen gazın ne kadar olduğunu ölçen araç, hava gazı saati.

gaz sobası

* İçine konan gaz yağının yanmasıyla ısınan soba.

gaz taşı

* Bileme işinde kullanılan bir tür taş.

gaz yağı

* Renksiz veya sarı renkte, ham petrolün 150-250 C° ler arasında eritilmesinden elde edilen akaryakıt.

gaz yuvarı

* Yeri veya herhangi bir gök cismini saran gaz katmanı, atmosfer.

gaza

* İslâm dinini korumak veya yaymak amacıyla Müslüman olmayanlara karşı yapılan savaş, kutsal savaş.

gaza basmak

* harekete geçirmek veya hızını artırmak için motorlu taşıtın gaz pedalına basmak.

gaza getirmek

* birini olmadık bir şey veya hayali bilgilerle coşturmak, ileri sürmek.

gazaba gelmek

* öfkelenmek, kızmak.

gazaba uğramak

* güçlü bir kimsenin hışmına uğramak.

gazabını yenmek

* öfkesini, şiddetini göstermemek veya bastırmak.

gazal

* Ceylân.

gazap

* Öfke, kızgınlık, hiddet.

gazaplandırma

* Gazaplandırmak işi.

gazaplandırmak

* Öfkelenmek, kızdırmak.

gazaplanma

* Gazaplanmak işi.

gazaplanmak

* Öfkelenmek, kızmak.

gazaplı

* Öfkeli, kızgın, hiddetli.

gazeki

* Cepken altına giyilen kolsuz bir çeşit giysi.

gazel

* Divan edebiyatında beş ile on beş beyit arasında değişen, ilk beytinin dizeleri birbiriyle, sonraki beyitlerinin ikinci dizeleri birinci beyitle uyaklı, en çok lirik konularda yazılan nazım biçimi.

* Klâsik Türk müziğinde belli bir kurala bağlı olmadan bir kişi tarafından herhangi bir makamda gezinerek sesle yapılan taksim.

gazel

* Sonbaharda kuruyup dökülen ağaç yaprağı.

gazel damarı

* Şah damarı.

gazel okumak

* gazel söylemek.

* oyalamak veya kandırmak üzere boş sözler söylemek.

gazel tutturmak

* yüksek sesle şarkı veya türkü söylemek.

gazelhan

* Gazel okuyan, gazel söyleyen kimse.

gazelhanlık

* Gazel söylemeyi kendine meslek edinme.

gazeliyat

* Bir şairin divanında bulunan gazeller bölümü.

gazellenme

* Gazellenmek işi veya durumu.

gazellenmek

* (ağaç) Yapraklarını dökmek.

* (yaprak) Sararıp kurumak.

gazete

* Politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularda haber ve bilgi vermek için, yorumlu veya yorumsuz, her gün veya belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan yayın.

* Gazetenin yönetildiği, hazırlandığı, basıldığı yer.

gazeteci

* Gazete yayımlayan kimse.

* Gazeteye yazı yazmayı, haber toplayıp vermeyi veya gazetenin yazı işlerinde çalışmayı iş edinen kimse.

* Gazete satan kimse.

gazetecilik

* Gazetecinin yaptığı iş.

gazetelik

* Gazete koymaya yarar küçük çatki.

* Gazeteye haber diye yazılacak nitelikte.

gazhane

* Hava gazı üretilen veya depolanan yer.

gaziş1

* Termik etki olmaksızın kendiliğinden görülen ışık.

gazişıl

* Gaziş1 ile ilgili, gaziş1 saçabilen.

gazi

* (İslâmlıkta) Düşmanla savaşan veya savaş yapmış (kimse).

* Olağanüstü yararlıklar göstererek düşmanı yenen komutanlara veya şehirlere devlet tarafından verilen onur

unvanı.

* Savaştan sağ ve zafer kazanmış olarak dönen (kimse).

gazi olmak

* savaştan, ölmeden dönmek.

gaziler helvası

* Undan yapılan bir tür helva.

gazilik

* Gazi olma durumu.

* Gazi unvanı.

* Yiğitlik.

gazino

* Yemek yenilen, gösteri izlenen, bazen oyun sergilenen eğlence yeri.

* Büyük kahvehane ve birahane.

gazinocu

* Gazino işleten kimse.

gazinoculuk

* Gazinocu olma durumu veya gazinocunun yaptığı iş.

gazla!

* defol, git!.

gazlama

* Gazlamak işi.

gazlamak

* Gaz yağı sürmek.

* (motorlu araçlarda) Motora fazla benzin gitmesini ve aracın hızlanmasını sağlamak için gaz pedalına kuvvetle basmak.

* Kaçmak.

gazlanma

* Gazlanmak işi.

gazlanmak

* Gaz yağı sürülmek.

* Sindirim yolunda gaz olmak.

gazlaşma

* Gazlaşmak işi veya durumu.

gazlaşmak

* Gaz durumuna girmek.

gazlaştırma

* Gazlaştırmak işi.

gazlaştırmak

* Bir maddeyi gaz durumuna dönüştürmek.

gazlı

* Gazlı olan veya gaz bulaşmış olan.

gazlı bez

* Yaralara kapatılan ince ve seyrek bez.

gazoil

* Açık sarı renkte, oldukça kıvamlı, yakıcı ve yanıcı olarak kullanılan petrol ürünü.

gazojen

* Sıvı veya katı yakıtı hava veya oksijen etkisiyle gazlaştırmaya yarayan araç.

gazolin

* Ham petrolün ilk damıtılmasında ayrılan çok uçucu, hafif akaryakıt.

gazometre

* Gazların toplanması, belirli basınç altında dağıtılması için kullanılan depo.

* Gazölçer.

gazometri

* Bkz. gaz ölçümü.

gazoyl

* \343 gazoil.

gazoz

* Meyve esansı, şeker ve karbon asidi ile yapılan, basınçlı hava ile şişelere doldurularak hazırlanan alkolsüz içecek.

gazoz ağacı

* Bir sözün çok saçma olduğunu bildirmek için söylenir.

gazozcu

* Gazoz yapıp satan kimse.

* Eğlence yerlerinde dolaşarak gazoz satan kimse, gazoz satıcısı.

gazozculuk

* Gazozcunun yaptığı iş.

gazölçer

* Belirli basınç altında gelen gazın hacmini ölçmeye yarayan araç, gazometre.

gazsız

* İçinde gaz olmayan veya gaz bulaşmamış olan.

gazup

* Öfkeli.

gazve

* Arap aşiretleri arasında yapılan savaş.

* Din uğruna yapılan savaş.

Gd

* Gadolinyum'un kısaltması.

Ge

* Germanyum'un kısaltması.

ge

* Türk alfabesinin sekizinci harfinin adı.

-ge

* Bkz. -ga / -ge.

gebe

* Karnında yavru bulunan (kadın veya hayvan), yüklü, hamile, aylı.

* İçinde oğulcuk veya dölüt bulunan (döl yatağı).

* Bir birikim sonucu ortaya çıkması beklenen (durum veya olaylar).

gebe kalmak

* (insan, hayvan için) karnında yavru oluşmak.

gebe olmak

* bir şeyin olma ihtimali bulunmak.

gebelik

* Gebe olma durumu, hamilelik.

* Döllenme ile doğum arasında geçen süre.

gebelik testi

* Gebe olup olmadığını anlamak için yapılan test.

geberik

* Ölü, ölmüş.

geberip gitmek

* istenmedik bir biçimde ve zamanda ölmek.

geberme

* Gebermek işi.

gebermek

* Ölmek.

gebertilme

* Gebertilmek işi.

gebertilmek

* Gebertmek işi yapılmak, öldürülmek.

gebertme

* Gebertmek İş.

gebertmek

* Öldürmek.

gebeş

* Aptal, sersem.

* Bodur ve şişman.

* Karnı şiş olan.

gebeşlik

* Gebeş olma durumu.

gebre

* Atı tımar etmekte kullanılan kıldan kese.

gebre

* Gebre otunun yemişi.

gebre otu

* Sürekli yeşil kalan çalı görünümünde bir bitki (Capparis).

gebre otuğiller

* Gebre otu gibi bitkileri kapsayan familya.

gebreleme

* Gebrelemek işi.

gebrelemek

* (hayvanı) Gebre (I) ile tımar etmek.

gebrenme

* Gebrenmek işi.

gebrenmek

* Gebrelemek işine konu olmak.

gece

* Güneş battıktan gün ağarmaya başlayıncaya kadar geçen süre, tün.

* Bu süre içindeki karanlık.

* Gece vaktinde, geceleyin.

* Eğlence, anma vb. amaçlarla geceleri düzenlenen toplantı.

gece bekçisi

* Bazı iş yerlerini, kuruluşları gece bekleyen kimse.

gece gözü kör gözü

* geceleyin iyi iş yapılamayacağını anlatır.

gece gündüz

* Her zaman, ara vermeden, aralıksız, geceli gündüzlü.

gece gündüz dememek

* vaktin uygun olup olmadığına bakmamak, vakit seçmemek.

* sürekli olarak, ara vermeksizin bir işi yapmak.

gece hayatı

* Gece eğlencelerine düşkünlük.

gece işçiliği

* Geceleyin yapılan hırsızlık.

gece işi körler işi

* gece yapılan işin randımanlı olamayacağını anlatır.

gece kıyafeti

* Gece giyilen elbise.

gece kulübü

* Geceleri açık olan, dans etmek, müzik dinlemek ve gösteri izlemek için gidilen eğlence yeri.

gece kuşu

* Gece gezmesini seven kimse.

* Gece uyuyamayan.

* Geceleri para karşılığı erkeklerle ilişki kuran kadın.

* Yarasa.

gece mavisi

* Koyu mavi.

gece silâhlı gündüz külâhlı

* kimseye sezdirmeden kötü işler yapan kimse.

gece uçuşu

* Askerî amaçla uçakların geceleyin yaptığı uçuş .

* Geceleri para karşılığı erkeklerle ilişki kurmak işi.

gece yanığı

* Uçuk gibi birdenbire oluşan kabarcıklı deri döküntülerine verilen ad.

gece yarısı

* Güneşin batması ile doğması arasındaki sürenin ortası.

* Gecenin ilerlemiş saatleri, gecenin ortası.

gece yatısı

* Geceyi bir yerde konuk olarak geçirme.

gece yayı

* Güneşin gök küresinde bir gün boyunca çizdiği çemberin ufuk altında kalan parçası.

gececi

* Çalışma sırası geceye rastlayan görevli.

geceki

* Gece olan, gece yapılan.

gecekond

* Yasa dışı, gizlice yapılan küçük konut.

* Acele ile yapılmış, derme çatma yapı.

gecekond gibi

* derme çatma yapılmış olan (yapı).

gecekonducu

- * Gecekonduda oturan kimse.
- * Gecekonduyu yapıp satan kimse.

gecekondulaşma

- * Gecekondulaşmak işi.

gecekondulaşmak

- * Gecekonduyu sayısı çoğalmak, gecekonduyla dolmak.

geceleme

- * Gecelemek işi.

gecelemek

- * Geceyi bir yerde geçirmek.

geceler gebedir

- * her sabah uyanığımız zaman yeni yeni olaylarla karşılaşırız.

geceleri

- * Gece vakti.
- * Her gece.

geceleyin

- * Gece vakti.

geceli

- * "Hem gece hem gündüz, sürekli, aralıksız" anlamındaki geceli gündüzlü deyiminde geçer.

geceli gündüzlü

- * Sürekli, durmaksızın.

gecelik

- * Geceye özgü olan, gece kullanılan.
- * Yatakta giyilen giysi, gömlek.
- * Bir gece için ödenen ücret.

gecesefası

- * İki çeneklilerden, gece açan küçük kokulu çiçekleri olan, otsu bir bitki (Mirabilis jalapa).

gecesefasıgiller

- * Örnek bitkisi gecese fası olan bir bitki.

geceyi gündüze katmak

- * aralıksız, gece gündüz çalışmak, büyük çaba göstermek.

gecikilme

- * Gecikilmek durumu.

gecikilmek

- * Gecikmek işi yapılmak.

gecikiş

- * Gecikmek işi veya biçimi.

gecikme

- * Gecikmek işi, tevhür, rötör.

gecikmek

- * Geç kalmak, herhangi bir işi kararlaştırılan zamandan sonra yapmak.

gecikmeli

* Gecikmesi olan, tehirli, rötarlı.

gecikmesiz

* Gecikmesi olmayan.

geciktirilme

* Geciktirilmek işi veya durumu.

geciktirilmek

* Gecikmesine yol açılmak.

geciktirim

* İzleyiciye herhangi bir olayın ortaya çıkacağını sezdirmek, fakat sonucu durmaksızın geciktürerek onu sürekli bir bekleme, gerginlik, sıkıntı içinde bırakmak biçimindeki anlatım.

geciktirme

* Geciktirmek işi, tehir.

geciktirmek

* Gecikmesine sebep olmak, tehir etmek.

geç

* Kararlaştırılan, beklenen veya alışılan zamandan sonra, erken karşıtı.
* Belirli zamandan sonra olan.

-geç

* Bkz. -gaç / -geç.

geç (veya geç efendim!)

* kulak asma, önem verme.

geç kalmak

* vaktinden sonra davranmak, gecikmek.

geç olsun da güç olmasın

* çeşitli engellerle gerçekleşmeyen işlerde avunmak için söylenir.

geççe

* Biraz geç olarak, geç saatlere yakın.

geçe

* (herhangi bir saat başını) Geçerek, geçerken.

geçe

* Karşılıklı iki yandan her biri, yaka.

geçek

* Çok geçilen yer, işlek yol.
* Küçük tahta köprü.

geçeli

* Geçesi (II) olan.

geçen

* (hafta, ay, yaz, kış gibi zaman anlatan sözlerle) Bir önceki.
* Belirsiz bir süre önceki, birkaç gün önceki.

geçende

* Ne kadar geçtiği belli olmayan yakın bir zaman önce.

geçenek

* Bkz. koridor.

geçenlerde

* Yakın bir geçmişte, yakında.

geçer

* Yürürlükte bulunan, geçerliği olan, kullanılan.
* Beğenilen, makbul, mergup.
* Sınıf geçme durumu.

geçer akçe

* herkesçe, aranan, beğenilen, muteber.

geçer akçe

* Herkesçe, aranan, beğenilen, muteber.

geçerleme

* Geçerlemek işi.

geçerlemek

* Geçmesini sağlamak.

geçerletme

* Geçerletmek işi.

geçerletmek

* Geçer duruma getirtmek.

geçerli

* Yürürlükte olan, uygulanan, muteber.
* Beğenilen, tutulan, sürümü olan.

geçerlik

* Yürürlükte olma, değerini sürdürme durumu, revaç.
* Sürümü olma durumu.

geçerlilik

* Geçerli olma durumu, geçerlik.
* Bir kavramın, bir yargının, mantık veya anlamı ve değeri bakımından onaylanabilir olması.

geçersiz

* Yürürlükten çıkarılmış, hükümsüz.

geçersizleşme

* Geçersiz duruma düşme.

geçersizleşmek

* Geçersiz duruma düşmek, geçerliğini yitirmek.

geçersizleştirmek

* Geçersiz duruma getirmek.

geçersizlik

* Geçersiz olma durumu, hükümsüzlük.

geçgeç

* Seyredilecek uygun bir program aramak amacıyla televizyon kanallarını tarama, zaping.

geçgeç yapmak

* geçgeçlemek.

geçgeçleme

* Geçgeçlemek işi veya durumu.

geçgeçlemek

* Televizyon kanallarını aramak veya taramak, zaping yapmak.

geçgin

* Geçkin.

geçici

* Çok sürmeyen.

* Kısa ve belli bir süre için olan, geçgeçen, muvakkat, palyatif.

* Bulaşan, bulaşıcı.

* Yaya, yoldan veya karşıdan karşıya geçen, yolcu.

geçici madde

* Yasa, tüzük ve yönetmeliklerde belirli bir süre geçerli olan madde.

geçicilik

* Geçici olma durumu.

geçiliş

* Geçilmek işi veya biçimi.

geçilme

* Geçilmek işi.

geçilmek

* Geçmek işi yapılmak.

* Bırakmak, terk etmek.

geçilmemek

* bol veya çok, aşırı olmak.

geçim

* Geçinmek işi, geçinme araçları, geçinme, maişet.

* Anlaşma, uyuşma.

geçim derdi

* Geçim sıkıntısı.

geçim dünyası

* Kişinin kendi çıkarlarını düşünmesi gerektiğini belirtmek için kullanılır.

geçim kapısı

* Yaşamak için gereken kazancın sağlandığı iş yeri.

geçim sıkıntısı

* Geçinmede çekilen güçlük.

geçim yolu

* Yaşamak için gereken kazancı sağlama aracı veya çaresi.

geçim zorluğu

* Geçim sıkıntısı.

geçimini doğrultmak

* geçinmek için para kazanmak.

geçimli

* Çevresindekilerle iyi geçinen.

geçimlik

* Yiyecek parası, nafaka.

geçimlilik

* Geçimli olma durumu.

geçimsiz

* Çevresindekilerle iyi geçinemeyen, kavga çıkaran, huysuz, şirret.

geçimsizleşme

* Geçimsiz olma.

geçimsizleşmek

* Çevresindekilerle iyi geçinememek.

geçimsizlik

* Geçimsiz olma durumu.

geçindirme

* Geçindirmek işi.

geçindirmek

* Geçinmesini sağlamak.

geçinilme

* Geçinilmek durumu.

geçinilmek

* Geçinmek işi yapılmak.

geçinim

* Geçinmek işi.

geçinip gitmek

* çok iyi değilse de şöyle böyle geçinmek.

geçinme

* Geçinmek işi.

geçinme endeksi

* Belirli bir sosyal grubun ortalama yaşama düzeyini sürdürebilmesi için yapması gereken giderleri izleyen fiyat endeksi.

geçinmek

- * Yaşamak için gerekeni sağlamak.
- * Uzlaşmak, anlaşmak.
- * Taslamak.
- * Kendi ihtiyaçlarını başkalarından sağlamak.
- * Ölmek.

geçinmeye gönlü olmamak

* herhangi bir konuda isteksizliği belli etmek için kullanılır.

geçirgen

- * İçinden gaz, sıvı gibi şeyleri kolaylıkla geçiren.
- * Sıvıların geçmesine elverişli (kayaç).

geçirgenlik

- * Bazı cisimlerin, içlerinden başka şeyler (gaz, sıvı, akım) geçirme özelliği.
- * Saydam cisimlerin ışığı geçirme derecesi.
- * Kayaçların, sıvıların geçebilmesine karşı elverişliliği.

geçirici

- * Geçirmek işini yapan (kimse).
- * Uğurlamaya gelen.

geçirilme

- * Geçirilmek işi.

geçirilmek

- * Geçirmek işi yapılmak.

geçirim

- * Geçirmek işi.

geçirimli

- * Geçirgen.

geçirimlilik

- * Geçirgenlik.

geçirimsiz

- * Geçirgenliği olmayan.

geçirimsizlik

- * Geçirimsiz olma durumu.

geçiriş

- * Geçirmek işi veya biçimi.

geçirme

- * Geçirmek işi.

geçirmek

- * Geçmek işini yaptırmak, geçmesini sağlamak.
- * Bir şeyi bir yandan öbür yana götürmek.
- * Bir şeyi bir yerden başka yere taşımak, nakletmek.
- * Tespit etmek, yazmak, kaydetmek.
- * Bir şeyi kendisine ayrılmış olan yere yerleştirmek; takmak.
- * Yola çıkan birini uğurlamaya gitmek, selâmetlemek, teşyi etmek.
- * (bir süre) Yaşamak, oturmak, kalmak.
- * Giymek, giyinmek.
- * Bir işi birden çok kişi üzerinde uygulamak.
- * (herhangi bir durumu) Yaşamış olmak, uğramak.
- * Etmek, yapmak.
- * Bulaştırmak.
- * Uğraşmak.
- * Bir ihtiyacı eldeki imkânla karşılamak.

geçirtilme

- * Geçirtilmek durumu.

geçirtilmek

- * Geçirmek işi yapılmak.

geçirtme

- * Geçirtmek işi.

geçirtmek

- * Geçirmek işini yaptırmak.

geçiş

- * Geçmek işi veya biçimi.
- * Herhangi bir durumdaki değişme, intikal.

- * Resimde iki ayrı rengi birbirine bağlayan ara ton.
- * Bir parça süresince bir tondan başka bir tona atlama.
- * Ses organlarının bir durumdan ötekine geçmesi.
- * Akış, sürekli oluş.

geçiş hakkı

- * Geçiş üstünlüğü.

geçiş üstünlüğü

- * Cankurtaran, itfaiye, güvenlik araçlarına tanınan, yolu öncelikle kullanma hakkı.

geçişim

- * Geçişmek işi, geçişme, tedahül.
- * Belirli bir işi yapma yeterliliğinin ilişkili veya bağlantılı başka bir işi yapma sonucunda artması, intikal.

geçişli

* Nesne ile kullanılabilen (fil): Sevmek (okuma-yı sevmek), görmek (ev-i görmek), kırmak (cam-ı kırmak), dökmek (süt-ü dökmek) gibi.

geçişme

- * Geçişmek işi.
- * Yan geçişgen bir zarla birbirinden ayrılmış iki sıvının karşılıklı geçerek birbirine karışması.
- * Yan geçişgen bir çeperin iki yanına yerleştirilmiş, derişikliği farklı iki sıvıdan oluşan yer değıştirme olayı,

ozmos.

geçişmek

- * Birbirinin içine geçip karışmak, tedahül etmek.

geçişsiz

- * Nesne ile kullanılmayan (fil), lâzım: Gülmek, ağlamak, düşmek, gitmek, küsmek, barışmak gibi.

geçıştirici

- * Tedavi edici etkisi olmayan, ağrı ve sızıları geçici olarak azaltan, dindiren (ilâç vb.).

geçıştirilme

- * Geçıştirilmek işi.

geçıştirilmek

- * Geçıştirmek işi yapılmak.

geçıştirme

- * Geçıştirmek işi.

geçıştirmek

- * Gereken önemi vermemek, üstünde durmadan başından savmak.
- * Az bir zararla atlatmak, kurtulmak.

geçit

- * Geçmeye yarayan yer, geçecek yer.
- * İki dağ arasında dar ve uzun yol.

geçit hakkı

- * Bir taşınmaz mal üzerinden diğeri bir taşınmaz mal sahibinin geçmesi biçiminde doğan yararlanma hakkı.

geçit resmi

- * Geçit töreni.

geçit töreni

- * Bir topluluğun özel günlerde düzenli bir biçimde belli bir yerden geçmesi, geçit resmi.

geçit vermek

- * geçilecek bir yeri olmak.

geçkin

- * İhtiyarlamaya yüz tutmuş, geçmiş.
- * Geçmiş.
- * (bitkiler için) Gereğinden çok olgun veya solmaya başlamış.

geçkinlik

- * Geçkin olma durumu.

geçme

- * Geçmek işi, mürur.
- * Birbirinin içine geçirilerek tutturulan iki şeyden birinde bulunan çıkıntılı parça.
- * Çakılmış, yapıstırılmış veya lehimlenmiş olmayıp gereğinde sökülebilecek biçimde parçaları birbirine takılıp kenetlenmiş olan.

geçme namert köprüsünden, ko aparsın su seni

- * namerde karşı minnet altında kalmaktansa sıkıntıya katlan.

geçmek

- * Bir yerden başka bir yere gitmek.
- * Bir yandan girip öte yandan çıkmak.
- * Yol olarak kullanmak.
- * (bir duruma) Uğramak, konu olmak.
- * Bırakmak, vazgeçmek.
- * Yaşamak.
- * Bir şeyi bundan böyle yapma durumunda olmamak.
- * Olmak, vuku bulmak, cereyan etmek.
- * (hastalık için) Bulaşmak, sirayet etmek.
- * Herhangi bir durum, soya çekim yoluyla birinde görünmek.
- * Bir yeri aşmak, öbür yana ulaşmak.
- * Yerini bırakıp başka yer almak.
- * Bir konu üzerinde veya bir yerde çalışmış olmak.
- * Etki yapmak, işletmek.
- * Görev almak.
- * Kalmak, devrolmak.
- * Geride bırakmak, aşmak.
- * Tükenmek, bitmek, sona ermek.
- * Üstünlük sağlamak.
- * Söylemeden veya bitirmeden atlamak.
- * (zaman için) Aşmak, geride bırakmak, harcamak.
- * Bir müzik parçasını meşk ederek öğrenmek, çalmak veya söylemek.
- * Birinden meşk etmek.
- * (haberî) Bir iletişim aracı ile bildirmek.
- * Sönmek.
- * Yazılmak, girmek.
- * Sürümü olmak, satılmak.
- * Konuşmada veya başında sözü edilmek.
- * Yürürlükte bulunmak, geçerli olmak.
- * Okulda, sınavda başarı göstermek.
- * Bir yere gidip oturmak.
- * (yol, araç veya akarsu için) Bir yerin yakınından veya içinden gitmek.
- * Çok bekletilmekten çürümeye yüz tutmak.
- * Sınılmak, kurtulmak, işin içinden çıkmak.
- * Çekiştirmek, yermek.
- * Bazı kelimelerle birleşik fiil yapar.

geçmeli

- * Geçmesi olan.

geçmelik

- * Bazı yerlerden geçenlerin ödemek zorunda oldukları para, müruriye.

geçmez

- * Sahte, değerini yitirmiş, kalp.

geçmez akçe

- * Değerini yitirmiş, kalp, sahte.

geçmiş

- * Geçmek işini yapmış.
- * Zaman bakımından geride kalmış.
- * Çürümeye yüz tutmuş.
- * Bu güne göre geride kalmış olan zaman, mazi.
- * Arkada kalan hayat, mazi.
- * Kişinin ölmüş yakınları.

geçmiş ola

- * "o fırsat bir daha ele geçmez" anlamında kullanılır.

geçmiş olsun

- * hastalık, kaza geçirenlere beklenmedik büyük bir olumsuz durumdan kurtulanlara veya hapis haneye girenlere söylenen iyi dilek sözü.

geçmiş zaman

- * Fiilin belirttiği zaman kavramının, içinde bulunduğu zamandan önceye ait olması. Türkçede bu zaman belirli geçmiş ve belirsiz geçmiş olarak iki türlüdür: Ali geldi, Ahmet bu havada İstanbul 'a gidip gelmiş gibi.

geçmiş zaman görünümü

- * -mış- geçmiş zaman eki almış fiille yardımcı fiilin veya başka bir fiilin birlikte kullanılmasından ortaya çıkan ve olayın tamamlanmış olduğu kavramı veren görünüm: Gelmiş olmak, gitmiş olmak, vermiş bulunmak gibi.

geçmiş zaman sıfat-fiili

- * Geçmiş zaman kavramı veren ve isim, sıfat gibi kullanılan sıfat-fiil. Türkçede bu sıfat-fiil -dik veya -miş ekleriyle kurulur. Bildiklerinizi anlatın. Tanıdık adam. Geçmiş saygıyla anıyoruz cümlelerindeki bildik, tanıdık, geçmiş birer geçmiş zaman sıfat-fiilidir.

geçmişe mazi, yenmişe kuzu derler

- * geçmişte kalan olayların üzerinde durulmasından hiçbir yarar beklenmez.

geçmiş i kandilli

- * Sövgü yerine söylenen bir söz.

geçmiş i kınalı

- * Sövgü sözü.

geçmiş i olmak

- * aralarında eskiye dayanan dostluk, arkadaşlık olmak.
- * aralarında kırgınlığa yol açacak bir durum geçmiş bulunmak.
- * bir durumun, daha önce geçmiş bir evresi bulunmak.

geçmişleri

- * birinin ölmüş anası, babası ve yakınları.

geçmişlerini karıştırmak

- * birinin ölmüşlerini yemek veya onlara sövmek.

geçti Bor'un pazarı, sür eşeğini Niğde'ye (veya geçti Bor'un pazarı)

- * artık iş iştenden geçti.

geçtiği yoldan geçmek

- * daha önce aynı olayları yaşamış olmak, tecrübe sahibi olmak.

geçtiği yoldan geçmek

- * daha önce aynı olayları yaşamış olmak, tecrübe sahibi olmak.

geçtim olsun

* vazgeçtim, kalsın.

geda

* Dilenci.

* Yoksul, fakir.

gedik

* Bir düzey üstündeki yıkık, çatlak veya aralık, rahne.

* Dağ geçidi.

* Boşluk, eksiklik.

* Güçlük, güç durum.

* Eksik dişli.

* Yarma saldırısında düşman mevzilerinde açılan yer.

* Bir işi yapmak, bir şeyden yararlanmak yolunda verilen hak, imtiyaz.

gedik açılmak

* giderilmesi çok güç bir eksiklik veya açık ortaya çıkmak.

gedik açmak

* düşman mevzilerindeki zayıf bir noktadan giriş yeri açmak.

gedik kapamak

* küçük bir ihtiyacı karşılamak.

gedik kapmak

* bir gelir kaynağı ele geçirmek.

gedikleri tıkmak

* çıkan veya çıkacak olan zorlukları önlemek.

gedikli

* Gediği olan.

* Bir yerle veya işle olan ilgisini sürüp götüren (kimse), sürekli, daimî.

* Astsubay.

gedilme

* Gedilmek durumu.

gedilmek

* Gedik olmak, gedik açılmak.

* Bıçak, keser vb.nin ağızları aşınmak.

gedme

* Gedmek işi.

gedmek

* Gedik açmak, çentmek, delmek.

geğiriş

* Geğirmek işi veya biçimi.

geğirme

* Geğirmek işi.

geğirmek

* Midede toplanan gazı sesle ağızdan çıkarmak.

geğirti

* Geğirirken çıkan ses.

geğrek

- * Yumuşak kaburga kemikleri.
- * Kaburganın alt yanında bulunan boşluklardan her biri.

geğrek batması

- * Geğrekte duyulan sancı.

geh

- * Bkz. gâh.

gehgeh

- * Bu söz nöbetli hastalığa yakalanmak anlamında kullanılan gehgeh tutmak deyiminde geçer.

gel gelelim

- * fakat, ama, ancak.

gel keyfim gel

- * büyük bir memnunluk veya alay anlatır.

gel zaman git zaman

- * aradan oldukça uzun bir zaman geçtikten sonra.

gelberi

- * Büyük ocaklardan ateşi dışarı çekmek için kullanılan uzun saplı demir araç.
- * Tırmık.
- * Harman döküntülerini toplamaya yarayan araç.
- * Ağaç dallarını budamak için kullanılan eğri demir.

gelberi etmek

- * aşırarak, çalmak, kendine mal etmek.

gele

- * Tavla oyununda elinde kırık taşı bulunan oyuncunun attığı uygun olmayan zar.

geleceği varsa göreceği de var

- * kötülük yapmaya kalkışacak olursa, karşılığını elbette görür.

geleceği varsa, göreceği de var

- * kötülük yapmaya kalkışacak olan, bunun karşılığını elbette görür.

gelecek

- * Zaman bakımından, ileride olması, gerçekleşmesi beklenen.
- * Daha gelmemiş, yaşanacak zaman, istikbal, atı.

gelecek bilimi

- * Fütüroloji.

gelecek zaman

- * Fiilin belirttiği zaman kavramının, içinde bulunduğu zamandan sonraya ait olması. Türkçede bu zaman başlıca -e, -ecek, -esi, -se, -meli ekleriyle kurulur: Gele, gelecek, gelse, gelmeli gibi.

gelecek zaman görünümü

- * Gelecek zaman sıfat-fiiliyle yardımcı fiilin birlikte kullanılmasından ortaya çıkan ve niyet kavramı veren görünüm.

gelecek zaman kipi

- * Fiilin belirttiği zaman kavramının, içinde bulunulan zamandan sonraya ait olduğunu sınırlı bir biçimde gösteren kip. Türkçede bu kip -acak / -ecek ekiyle kurulur: Geleceğim, geleceksin gibi.

gelecek zaman sıfat-fiili

- * İsim veya sıfat gibi kullanılan ve gelecek zaman kavramı veren fiilimsi. Türkçede bu sıfat-fiili -ecek / -esi ekleriyle kurulur: Akacak kan damarda durmaz. Göresim geldi gibi.

gelecekçi

* Gelecekçilik yanlısı, fütürist.

gelecekçilik

* Fütürizm.

geleğen

* Ana ırmağa kanşan (akarsu).

gelembe

* Koyun yatağı.

geleme

* İki yıl sürülmeyen, boş tarla.

gelen

* Gelmek işini yapan (kimse veya nesne).

* Bir ışık kaynağından çıkıp bir aynanın yüzüne veya saydam bir cismin yüzeyine düşen (ışın).

gelen ağıam giden paşam

* yönetim kimde olursa olsun benim için fark etmez.

gelen geçen

* Gelip geçenler, gelenler, uğrayanlar.

gelen giden

* Gelenler, uğrayanlar, ziyaret edenler, gelip geçenler.

gelen gideni aratır

* bir işe veya göreve sonradan gelen orada daha önce çalışandan daha başarısız ve geçimsiz olabilir.

gelen gideni aratır

* bir işe veya göreve sonradan gelenin, orada daha önce çalışandan daha başarısız, kötü olabileceğini anlatır.

gelen paşam, giden ağıam

* biri ötekini yerine geçen büyüklerine hoş görünmek yolunu tutanlar için söylenir.

gelenek

* Bir toplumda, bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışlar, an'ane.

gelenekçi

* Geleneklere bağlı (kimse).

gelenekçilik

* Toplumsal kurumları ve inançları daha çok geçmişten süregeldikleri için benimseyen, saygın tutan, destekleyen, yeni kültür öğelerine daha az değer veren tutum veya öğretisi.

gelenekleşme

* Gelenekleşmek işi.

gelenekleşmek

* Gelenek durumuna gelmek, gelenek değeri kazanmak.

gelenekleştirme

* Gelenekleştirmek işi.

gelenekleştirmek

* Bir şeyi gelenek durumuna getirmek.

gelenekli

* Gelenegi olan, geleneklere dayanan.

geleneksel

* Gelenegē dayanan, gelenekle ilgili olan, an'anevî.

gelenekselleşme

* Gelenekselleşmek durumu.

gelenekselleşmek

* Gelenek durumunu almak.

geleni

* Tarla faresi, büyük fare.

gelgeç

* Yerli, temelli olmayan, geçici.

* Bir iş üzerinde sürekli olarak durmayan, sebatsız.

gelgeççi

* Gelip geçici, sebatkâr olmayan (kimse).

gelgel

* Albeni, alım, çekicilik.

* Başa takılan elmas veya altın iğne.

gelgelelim

* Ancak, ne var ki, fakat.

gelgelli

* Gelgeli olan, alımlı.

gelgit

* Boşuna gidip gelme.

* Ay ve Güneş'in yer yuvarı üzerindeki çekim güçleri sebebiyle deniz yüzünde, özellikle ana denizlerde su düzeyinin alçalması, kabarması olayı, meddücezir.

gelin

* Evlenmek için hazırlanmış, süslenmiş kız veya yeni evlenmiş kadın.

* Bir kimsenin oğlunun karısı.

* Aileye evlenme yoluyla girmiş olan kadın.

gelin abla

* Yenge.

gelin alayı

* Gelini damat evine götürmek için gidenlerin hepsi.

gelin alıcı

* Gelini götürmek için oğlan evinden gelen kimse.

gelin almak

* erkege bir eş bulmak.

* gelini baba evinden özel bir törenle alıp güvey evine götürmek.

gelin böceği

* Hanım böceği.

gelin çiçeği

* Zambakgillerden bir bitki (Fritillaria imperialis).

gelin etmek

* kız evlendirmek.

gelin gitmek

* bir aileye, yere gelin olarak gitmek.

gelin güvey olmak

* ilgilinin nasıl karşılayacağını düşünmeden bir işi olmuş bitmiş sayarak sevinmek.

gelin hamamı

* Düğünden birkaç gün önce evlenecek kız için hamamda yapılan tören.

* Düğünün ertesi günü, gerdekten sonra, oğlan evinin kadınlarının gelini hamama götürüp topluca yaptıkları tören ve yıkanıp temizlenme.

gelin havası

* Gelin alayının kız evinden ayrılıp oğlan evine gidinceye kadar, yol boyunca, davul ve zurnanın çaldığı özel ezgi.

* Denizin hafif dalgalı, çırpıntılı olması.

gelin kuşağı

* Gök kuşağı.

gelin kuşu

* Tarla kuşugillerden bir kuş (*Otocoris pencillatus*).

gelin olmak

* (kız) evlenmek.

gelin otu

* Güveyfeneri.

gelin teli

* Gelinlerin başlarına takılan, parlak, uzun, ince gümüş tel.

gelin yazmak

* gelinin yüzünü değişik süs gereçleriyle bezemek.

gelinboğan

* Bir ahlat türü.

gelincik

* Yazın kırlarda, özellikle ekin tarlalarında yetişen, kırmızı ve otsu bitki (*Papaver rhoeas*).

* Sansargillerden, ince uzun yapılı, sivri çeneli, küçük bir hayvan, gelin kadın (*Mustela nivalis*).

* Mezgitgillerden, yılan balığına benzer, eti sevilen bir balık (*Mustela triccirrata*).

* Yılancık, arpacık, çaban vb. verilen ad.

gelincikgiller

* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, içine gelincik, haşhaş, kırlangıç otu gibi bitkileri alan familya.

gelinfeneri

* Kuş kirazı.

gelini ata bindirmişler "ya nasip" demiş

* kesin sonuç alınmadan hiçbir işe oldu bitti gözüyle bakılmaz.

gelinlik

* Gelin olma durumu.

* Gelin giysisi.

* Gelin giysisi yapmaya uygun (kumaş).

* Gelin olma çağına gelmiş (kız).

* Gelin için hazırlanmış.

gelinlik çağı

* Genç kızların evlenme dönemi.

gelinlik etmek (veya tutmak)

* (gelin) kocasının yakınları yanında bir süre başını örtmek.

gelinlikçi

* Gelinlik diken veya satan kimse.

gelinme

* Gelinmek işi.

gelinmek

* Gelmek işi yapılmak.

gelinparmağı

* Uzun taneli bir üzüm tütü.

gelip çatmak (veya gelip dayanmak)

* vakti gelmek, kaçınılmaz olmak.

gelip geçici

* Sürekli olmayan, kısa süreli.

gelip geçmek

* bir yerden geçmek.

* bir süre bir makam, bir yer vb.inde bulunmak.

* kısa bir süre etkin olmak.

gelir

* Bir kimseye veya topluluğa belli zamanlarda, belli yerlerden gelen para, varidat.

* Bir ekonomik birimin belli bir süre içinde kazandığı para (ücret, aylık, kira vb.), varidat, irat.

gelir dağılımı

* Bir ülkenin toplam gelirinin o ülkenin bireyleri arasındaki dağılımı.

gelir gider

* Sağlanan ve harcanan paralar.

gelir kaynağı

* Para sağlama yeri veya faaliyeti.

gelir vergisi

* Kişilerin gelirlerinden, bir oran ölçüsünde devlete ödedikleri dolaysız vergi.

geliş

* Gelmek işi veya biçimi.

gelişigüzel

* Herhangi bir, özensiz, itinasız, baştan savma, rastgele, lâlettayin.

gelişim

* Gelişmek işi, serpilip büyüme.

* İlerleme, inkişaf, tekâmül.

gelişkin

* Gelişmiş olan, mütekâmil.

gelişme

* Gelişmek işi, inkişaf, neşvünema, tekâmül.

* Yazılarda giriş bölümlerinden sonra konunun türlü yönlerden açılıp genişlediği, zenginleştiği, olgunlaştığı

bölüm.

* Olan biten.

gelişmek

- * Büyüyüp boy atmak, yetişmek, neşvünema bulmak.
- * İlerlemek, olgunlaşmak, genişlemek, inkişaf etmek.
- * Şişmanlamak.

geliştirici

- * Geliştirme özelliği olan.

geliştirilme

- * Geliştirilmek işi.

geliştirilmek

- * Geliştirmek işi yapılmak.

geliştirim

- * Senaryonun hazırlanmasında özet ile ayınlama arasında yer alan aşama.

geliştirme

- * Geliştirmek işi.

geliştirmek

- * Gelişmesini sağlamak, gelişmesine yol açmak.

gelme

- * Gelmek işi.
- * Gelmiş olan.
- * Yetişme.
- * Bir ışının, kaynağından çıkarak bir ayna yüzüne veya saydam bir cismin yüzeyine erişmesi.

gelmek

- * Bir yere gitmek, varmak.
- * Geriye dönmek.
- * Oturmaya, ziyarete gitmek.
- * İsabet etmek.
- * Varmak, ulaşmak.
- * Varlığını sürdürmek, yaşamak, intikal etmek.
- * Ortaya çıkmak, doğmak.
- * Belli bir süre dolmak veya belli bir zamana ulaşmak.
- * Kadar olmak.
- * Çıkmak, yönelmek.
- * İzlemek, takip etmek.
- * Bir yerden alınıp bir yere ulaştırılmak.
- * Katılmak, eklenmek, türemek.
- * Daha önce üzerinde durulmuş olan bir konuya yeniden dönmek.
- * Sonuç çıkmak.
- * Dayanmak, tahammül etmek.
- * Kendine yapılan herhangi bir davranış veya durumu iyi karşılamak.
- * Bir şeye sonradan inanmak, doğruluğuna hak vermek, eğilim göstermek, kabul etmek.
- * Etkisini herhangi bir biçimde göstermek.
- * Kazanılmak, sağlanılmak.
- * Uymak.
- * Olmak, -e uğramak.
- * Akmak.
- * Düşmek, rast gelmek.
- * Görünmek, sanılmak.
- * Uygun düşmek.
- * Başlamak, ortaya çıkmak.
- * Mal olmak.
- * Biriyle birlikte gitmek.
- * (zaman gösteren sözlerle birlikte) Başlamak, ulaşmak.
- * İhtiyaç anlatan deyimler kurmaya yarar.
- * Sürerlik fiili yapmaya yarar.

* -mez, -mezlik ile birlikte yapmacık anlatan deyimler yapar.
* Yönelme durumundaki bazı kelimelere getirilerek birleşik fiil yapar.
* Gelmek fiilinin olumlu emir kipi, bazen öğüt, istek anlatır.
* Gel, gelsin biçiminde "elinde ise" anlamında da kullanılır.
* dikçe...-eceği biçiminde kullanılan sıfat-fiil eklerinden sonra geldiğinde önceki fiille ilgili olarak pekiştirilmiş bir istek ve sürerlik bildirir.
* (sıralama gösteren kelimelerle ve sıralama sayı sıfatları ile) Herhangi bir sırada bulunmak.

gelmiş

* İri balıklarda kılçık durumunda olan kemik.

gelmiş geçmiş

* Bugüne kadar gelmiş olan.

gelsin... (veya gelsin... gitsin...)

* yaşantı veya durumun rahatlığını anlatır.

* sorumsuzca davranıp işine gereken önemi vermemeyi anlatır.

gem

* Atı yönetmek için ağzına takılan demir araç.

gem almak

* (at) alışıp hizmete elverişli duruma gelmek.

gem almamak

* söz dinlememek.

gem vurmak

* hayvanın ağzına gem takmak.

* birinin taşkınlığını önlemek.

gemi

* Su üstünde yüzen, insan ve yük taşımaya yarayan büyük taşıt, sefine.

gemi adamı

* Bir iş sözleşmesine dayanarak gemide çalışan kaptan, subay, tayfa vb. kimselere verilen ad.

gemi aslanı

* Gösterişi yerinde olduğu hâlde hiçbir işe yaramayan adam.

gemi azıya almak

* at, gemi azılan arasına alıp etkisiz bırakarak süvarisinin yönetiminden çıkmak ve alabildiğine koşmak.

* söz dinlemez olmak.

gemi enkazı

* Batmış veya hasara uğramış gemiden arta kalanlar.

gemi ızgarası

* Üstünde gemi yapılan büyük kızak.

gemi iskeleti

* Geminin gövdesinin yapılmasından önceki ana yapısı.

gemi karaya oturmak

* gemi, sığ bir yere saplanıp kalmak.

gemi leşi

* Batmış gemi teknesi.

gemi yatağı

* Gemileri korumaya elverişli koy.

gemici

* Gemide çalışan veya gemi işleten kimse.

gemicilik

* Gemi kullanma veya işletme işi.
* Gemi endüstrisi.

gemilik

* Gemi yapılan yer, tersane.

gemini kısmak

* bir kimsenin üzerindeki baskıyı arttırmak.

gemisi şapa oturmak

* iş düzelemeyecek kadar bozulmak.

gemisini kurtaran kaptan

* güç bir duruma düşünce ne yapıp yapıp kurtulanlara övgü olarak söylenir.

gemisini yürütmek

* (bir işi) hiçbir engel tanımadan sürdürmek.

gemleme

* Gemlemek işi.

gemlemek

* (hayvanın) Ağzına gem takmak.
* Aşırı istek ve davranışlara engel olmak, frenlemek.

gemlenme

* Gemlenme işi.

gemlenmek

* Gemlemek işi yapılmak veya gemlemek işine konu olmak.

gen

* Geniş.
* Üçgen, dörtgen gibi geometri terimlerinde "kenarlı" anlamıyla kullanılmıştır.

gen

* Bir süre sürülmeyle boş bırakılmış (tarla).

gen

* İçinde bulunduğu hücre veya organizmada özel bir etkisi olan, kuşaktan kuşağa ve hücreden hücreye geçen kalıtsal öge.

gencecik

* Çok genç.

gencelme

* Gencelmek durumu.

gencelmek

* Gençleşmek.

genç

* Yaşı ilerlememiş olan ihtiyar karşıtı.
* (bitki, hayvan için) Gelişmesini tamamlamamış olan.
* Gençlikteki özelliklerini koruyan, dinç.
* Zihin bakımından yeterince gelişmemiş, toy.
* Yeni gelişmekte olan, kısa bir geçmişi olan.

genç irisi

- * Yaşına göre çok serpilip büyümüş.

gençleşme

- * Gençleşmek işi.

gençleşmek

- * (bir kuruluş) Genç üyelerle yenileşmek.
- * Genç görünmek.
- * Yeniden gençlik ve canlılık kazanmak.

gençleştirilme

- * Gençleştirilmek işi.

gençleştirilmek

- * Gençleştirmek işi yapılmak.

gençleştirme

- * Gençleştirmek işi.

gençleştirmek

- * Yeniden gençliğine ve dinçliğine kavuşturmak.
- * (bir kuruluşu) Genç üyelerle canlandırmak.
- * Genç göstermek.

gençlik

- * Genç olma durumu, ihtiyarlık karşıtı.
- * İnsan hayatının ergenlikle orta yaş arasındaki dönemi.
- * Genç insanların bütünü.
- * Genç bir kimsenin tutumu.

gençten

- * Genç sayılan (kimse).

gene

- * Yeniden, bir daha, yine, tekrar.
- * Öyle de olsa; öyle olmasına karşılık.
- * Öylesi de.

gene de

- * öyle olduğu hâlde, rağmen.

genel

- * Bir şeye veya bir kimseye özgü olmayıp onun bütün benzerlerini içine alan, umum.
- * Ayrıntıları göz önüne alınmayarak bütünü bakımından ele alınan.
- * Geniş yetkileri olan bazı resmî görevlerin adında yer alır.
- * Herkesin yararlanabileceği (yer, nesne).
- * Bir genelleme sonucunda elde edilen.

genel af

- * Kamu yararına uygunluğu anlaşıldığında belli bir veya birkaç suç çeşidi için yapılan kovuşturmaların durdurulması, verilmiş cezaların kaldırılması veya azaltılması.

genel başkan

- * Bir kurum veya kuruluşun idaresinden bütünüyle sorumlu olan kimse.

genel başkanlık

- * Genel başkanın işi veya mesleği.

genel bütçe

- * Yıllık gelir ve gider kalemlerinin hepsini kapsayan bütçe.

genel coğrafya

* Yeryüzünün her türlü coğrafya olaylarını ayrı ayrı olarak araştıran; doğuşunu, işleyişini, yayılışını inceleyen coğrafya bilimi.

genel dil bilimi

* Dilin yapısını, gelişme ve değişmesini karşılaştırmalı olarak inceleyen bilim dalı.

genel ev

* Genel kadınların erkek kabul ettikleri ev, kerhane, umumhane.

genel gider

* Bir işin üzerinde görülmeyen ama yapımı için gerekli olan yardımcı giderler toplamı.

genel görünüm

* Bir yerin, bir olayın dıştan görünümü.

genel görünümlü

* Dıştan görüşlü.

genel görüşlü

* Görüşü geniş olan.

genel görüşlülük

* Genel görüşe sahip olma, görüşü geniş olma.

genel görüşme

* Toplumla veya devletin faaliyetleriyle ilgili konuların Türkiye Büyük Millet Meclisi genel kurulunda görüşülmesi.

genel grev

* Grevin bütün işçi kesimince uygulanması.

genel kadın

* Fuhşu meslek edinmiş kadın.

genel kurul

* Bir kuruluştaki bütün üyelerin katılmasıyla yapılan toplantı.

genel kütüphane

* Bütün alanlarda yazılmış ve yayımlanmış kitapları, süreli yayınları ve belgeleri bünyesinde toplayan kütüphane, umumî kütüphane.

genel müdür

* Bir kurum veya kuruluştaki idarenin en üst düzeydeki sorumlusu.

genel müdürlük

* Genel müdürün yetkisi ve makamı.

genel ölçek

* Fazla ayrıntıya girmeden yapılan ölçüm.

genel sekreter

* Bazı kamu kuruluşlarında veya büyük özel kuruluşlarda yönetim işlerini yürüten görevli.

genel sekreterlik

* Genel sekreterin yetkisi ve makamı.

genel uygunluk bildirimi

* Umum mutabakat beyannamesi.

genel yazman

* Genel sekreter.

genel yetenek

* Ölçüleri yeteneklerin ortalaması sayılan yetenek.

genel zekâ

* Bireyin belli, özel veya bağımsız yeteneklerinden ayrı olarak, karşılaştığı genel durumlara uymadan gösterdiği yetenek veya güç.

* Zekâ testleriyle ölçülen değişik yetenek ve güçlerin birleşimine verilen ad.

geneleme

* Bir düşüncenin başka başka sözlerle yeniden anlatılması, tamim.

genelge

* Yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasında yol göstermek, herhangi bir konuda aydınlatmak, dikkat çekmek üzere ilgililere gönderilen yazı, tamim, sirküler.

genelkurmay

* Yurdun savunmasıyla ilgili bütün şart ve olayları göz önünde tutarak, barışta ordunun eğitim ve donatımını, savaşta yüksek yönetimini düzenleyen makam, erkâniharbiyeiumumiye.

genelleme

* Genellemek işi.

* Zihnin genel düşünceler yapması işlemi veya özelden genele geçiş, tamim.

* Bir işlemin sonucu olan genel kavram, yargı, bilim yasası veya kuram.

genellemek

* Varlıklar veya olaylar arasındaki benzerlik bağıntılarını bir düşüncede toplamak, tamim etmek.

genelleşme

* Genelleşmek işi, taammüm.

genelleşmek

* Genel duruma gelmek, genel bir durum almak, taammüm etmek.

genelleştirilme

* Genelleştirmek işi.

genelleştirilmek

* Genelleştirmek işi yapılmak.

genelleştirme

* Genel duruma getirme.

* Tek tek veya özel durumlardan genel bir yasanın, önermenin çıkarılması, tamim.

genelleştirmek

* Genel duruma getirmek.

genellik

* Genel olma durumu, yaygınlık, umumiyet.

* Genel düşüncenin, yani kavramın özelliği.

genellikle

* Genel olarak, büyük bir çoğunlukla, umumiyetle.

genelmek

* Genişlemek.

general

* Kara ve hava ordularında albaydan sonra gelen ve mareşalliğe kadar olan yüksek rütbeli subaylara verilen genel ad.

generallik

- * General rütbesi.
- * Generalin görevi veya makamı.

genetik

- * Bitki, hayvan ve insanlarda kalıtım olaylarını inceleyen biyoloji dalı, kalıtım bilimi.

geniş

- * Eni çok olan, enli, vasi, dar karşıtı.
- * İçine alması gerekenden daha çoğunu alabilen, dar karşıtı.
- * Kapsamı büyük, dar sınırlar içinde kalmayan, yaygın.
- * Kolay kolay tasalanmayan, hoşgörülü, rahat.
- * Çok.

geniş aç

- * Bir dik açıdan daha büyük olan aç.

geniş bir nefes almak

- * sıkıntılı bir durumdan kurtulmak, ferahlığa kavuşmak.

geniş gönüllü

- * Her olayı hoş karşılayan.

geniş görüşlü

- * Konuları çok yönlü değerlendiren (kimse).

geniş görüşlülük

- * Konuları çok yönlü değerlendirmek işi veya biçimi.

geniş karşılamak

- * hoşgörü ile değerlendirmek.

geniş mezhepli

- * Bkz. mezhebi geniş.

geniş ufuklu

- * Görüşü ve bakış açısı geniş olan (kimse).

geniş ünlü

- * Alt çenenin açılmasıyla oluşan ünlü.

geniş yürekli

- * Hemen, çabucak telâş göstermeyen, merak etmeyen, tasasız.

geniş zaman

- * Fiilin her zaman yapıldığını, yapılmakta olduğunu veya yapılacağını belirten zaman. Türkçede bu kip -r, -ir veya -er ekiyle kurulur: Başla-r, severim (sev-er-im), geliriz (gel-ir-iz) gibi.

geniş zaman görünümü

- * Geniş zaman sıfat-fiiliyle yardımcı fiilin birlikte kullanılmasından doğan görünüm: Gelmez olmak. Görünmez olmak gibi.

geniş zaman sıfat-fiili

- * Fiilin her zaman yapıldığını, yapılmakta olduğunu veya yapılacağını belirten sıfat-fiil. Türkçede bu biçim -ir, -er, -mez ekleriyle kurulur: Gelir (varidat), gider (masraf), güler yüz, bitmez iş, dinmez ağır, görünmez kaza gibi.

genişçe

- * Biraz geniş.

genişçe konuşmak

- * uzun uzun, bol bol konuşmak, söyleşmek, sohbet etmek.

genişleme

* Genişlemek işi.

genişlemek

- * Geniş duruma gelmek, büyümek.
- * Rahat bir duruma gelmek, açılmak, ferahlamak.
- * Yaygın duruma gelmek.

genişletilme

- * Genişletilmek işi.

genişletilmek

- * Genişletmek işi yapılmak.

genişletme

- * Genişletmek işi.
- * Bir konuyu, ayrıntılarını katarak geliştirme.

genişletmek

- * Geniş duruma getirmek.

genişlik

- * Geniş olma durumu.
- * En, boy karşıtı.

genitif

- * Tamlayan durumu.

geniz

- * Ağız ve burun boşluğunun arka bölümü.

geniz ünlüsü

- * Geniz yoluyla çıkan ünlü. Türkçede bu ünlü n sesiyle birlikte kullanılır: Tanrı, sonra, deniz kelimelerindeki a, o, e ünlüleri gibi.

geniz ünsüzü

- * Geniz yoluyla çıkan ünsüz: Türkçede bölge ağızlarında rastlanan ñ ünsüzü gibi.

genizden (konuşmak) (veya çıkarmak)

- * burnu tıkalı gibi (konuşmak).

genizsi

- * Genzel.

genizsileşme

- * Dudak ünsüzünün, geniz ünsüzüne dönmesi. Türkçede ve Türk lehçelerinde b sesinin m sesine dönmesi gibi.

genleşme

- * Genleşmek işi.

genleşme kat sayısı

- * Birim nicelikte bir maddenin 10 C sıcaklık artışında gösterdiği hacim genişlemesi.

genleşmek

- * (bir cisim birleşimi ve yapısı değişmeden) Isı etkisiyle hacimce büyümek.

genleşmeölçer

- * Isınan sıvıların görünür genleşme kat sayılarını belirleyen araç, dilâtometre.

genleştirme

- * Genleştirmek işi.

genleştirmek

* Sıcaklığını yükselterek bir cismin yapısını ve birleşimini bozmadan hacmini, boyunu artırmak.

genlik

* Genişlik.
* Bolluk, refah.
* Dalga genliği.

genom

* Gametlerde bulunan kromozomların hepsine verilen ad.

genosit

* Jenosit.

gensoru

* Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir soru üzerine başbakana veya bakanlardan birine, milletvekilleriince açılan ve sonunda soruşturma yapılması istenebilen soru, istizah.

gensoru önergesi

* Gensoru teklifinde bulunma.

genzek

* Genizden konuşan.

genzel

* Genizsi.

geoit

* Yerküresinin geometrik olmayan gerçek biçimine (üzerindeki engbeler düşünölmeksizin) verilen ad. Bu yerküresi tam küre olmadığı gibi, elipsot biçiminden de ayrıdır.

geometri

* Nokta, çizgi, aç, yüzey ve cisimlerin birbirleriyle ilişkilerini, ölçümlerini, özelliklerini inceleyen matematik dalı, hendese.
* Bu konu ile ilgili olan kitap veya ders.

geometrik

* Geometriyle ilgili veya geometriye uygun olan, hendesi.

geometrik çizim

* Cetvel, pergel vb. ile elde edilen çizgi.

geometrik dizi

* Ardışık terimleri arasındaki oranı değışmeyen dizi.

geometrik toplamı

* iki ardışık kenarı, belirli iki vektörle gösterilen bir paralelkenarda, bu vektörlerin ortak bulundukları noktadan çıkan köşegenin oluşturduğu üçüncü vektör; iki kuvvetin bileşkesini belirtir.

geometrik yer

* Aynı özellikleri olan noktaların oluşturdukları çizgi veya yüzey.

gepegencecik

* Çok genç, körpe.

gepegenç

* Gepgenç, pek genç.

gepgenç

* Çok genç.
* Çok genç olarak, çok gençken.

gerçeğe aykırı

* Gerçeğe uymayan, hilâfihakikat.

gerçeğe aykınlık

* Gerçeğe uymama durumu, aykırı olma durumu.

gerçeğe uygunluk

* Gerçeğe uyma durumu.

gerçek

* Bir durum, bir nesne veya bir nitelik olarak var olan, varlığı inkâr edilemeyen, olgu durumunda olan, hakikî.

* Aslına uygun nitelikler taşıyan, sahici.

* Temel, başlıca, asıl.

* Doğadaki gibi olan, doğayı olduğu gibi yansıtan.

* Gerçek durum, gerçeklik, realite.

* Yalan olmayan, doğru olan şey.

* Düşünülen, tasarmlanan, imgelenen şeylere karşıt olarak var olan.

gerçek dışı

* Gerçeğin dışında olan, gerçek olmayan.

gerçek dışılık

* Gerçek dışı olma durumu.

gerçek kişi

* Hakikî şahıs.

gerçek mantarlar

* Bağlarda mildiyu hastalığını yapan emeçleri iyi gelişmiş mantarlar (Peronospora viticola).

gerçek sayı

* Bir eksen üzerindeki bir noktanın yerini belirlemeye yarayan sayı.

gerçekçi

* Gerçeği gören ve ona göre davranan veya gerçeğe uygun olarak yapılan, realist.

* Gerçekçilik yanlısı olan, realist.

gerçekçilik

* Gerçekçi tutum ve davranış, realizm.

* Gerçekleri olduğu gibi yansıtmaya çalışan sanat çıkırı, realizm.

* Düşünmenin temeli ve işin ölçüsü olarak gerçekliğe bağlanan görüş ve tutum; bilinçten bağımsız bir gerçekliğin var olduğunu benimseyen görüş, realizm.

gerçekleme

* Gerçeklemek işi, teyit.

gerçeklemek

* Bir şeyin doğruluğunu herhangi bir şeyle ortaya koymak, teyit etmek.

gerçekleşme

* Gerçekleşmek işi, tahakkuk.

gerçekleşmek

* Gerçek olmak, gerçek durumuna gelmek, tahakkuk etmek.

gerçekleştirilme

* Gerçekleştirilmek işi.

gerçekleştirilmek

* Gerçek duruma getirilmek.

gerçekleştirme

* Gerçekleştirmek işi.

gerçekleştirmek

* Gerçek duruma getirmek, yapmak, ortaya koymak.

gerçekli

* Gerçekleşmiş, gerçek olduğu anlaşılmış, muhakkak.

gerçeklik

* Gerçek olan, var olan şeylerin tümü, hakikat, realite.

gerçekte

* Aslında, tam anlamıyla, hakikatte.

gerçekten

* Gerçek olarak, hakikaten, sahi, sahiden, filhakika, filvaki.

gerçeküstü

* (gerçeküstücülere göre) Gerçeği aşan, gerçeğin üstündeki gerçek, sürrealite.

gerçeküstücü

* Gerçeküstücülükten yana olan (kimse).

* Gerçeküstücülükle ilgili olan (görüş, eser vb.).

gerçeküstücülük

* Aklın, geleneklerin, alışkanlıkların denetiminden uzak bilinçaltı gerçeklerini yansıtan, yani bilinen gerçekle bağımlı kesip kendince bir gerçek yaratmak amacını güden edebiyat ve sanat akımı, sürrealizm.

gerçi

* Her ne kadar, ise de, vakıa.

gerdan

* Vücudun omuzlarla baş arasında kalan ön bölümü.

* Şişmanlarda çenenin altındaki tombulluk.

* (kesilmiş hayvanlarda) Boyun.

gerdan kırmak

* naz ile boynu başla birlikte iki yana oynatarak kırmak.

* boynu, başı geriye oynatarak büyüklük taslar bir durum almak.

gerdaniye

* Klâsik Türk müziğinde ince sol notasını andıran perde ve bir makam adı.

gerdaniyebuselik

* Gerdaniye makamı ile buselik beşlisinden oluşan bir birleşik makam.

gerdanlık

* Çoğu değerli taş ve madenlerden veya altın paradan yapılmış, boyna takılan takı, kolye.

gerdeğe girmek

* (güvey) düğün gecesi gelinle bir araya gelmek.

gerdek

* Gelin ile güveyin düğün gecesi başbaşa kaldıkları oda.

* Zifaf.

gerdel

* Süt vb. şeyler koymaya veya hayvanlara yem vermeye yarayan kova biçiminde tahta veya deriden kap.

* Gemilerde temizlik işlerinde kullanılan, saç veya pirinç çemberli tahta kova.

gerdirilme

* Gerdirilmek işi.

gerdirilmek

* Gerdirmek işi yapılmak.

gerdirme

* Gerdirmek işi.

gerdirmek

* Germek işini yaptırmak.

gere gere

* Kendine güvenerek.

* Güvenerek.

gereç

* Bir şey yapmak için kullanılması gereken maddeler, malzeme, materyal.

gereği düşünölmek

* bir sorunu sonuçlandırmak için tutulacak yolu kararlaştırmak.

gereği gibi

* nasıl olması gerekli ise öyle.

gereğince

* Gereği gibi, gereğine göre, gerektiği gibi, mucibince.

gerek

* Bir şeyin yapılabilmesinin veya olabilmesinin bağı olduğu (şey), lâzım.

* Güçlü ihtimal belirtir.

* Kelimeleri, kelime öbeklerini, görevdeş öğeleri birleştirme, eşitlik, istenileni seçme gibi anlamlar katarak

bağlar.

* İcap.

gerek görmek

* yapılmasını istemek.

gerekçe

* Gerekirici sebep, esbabımucibe.

* Bir önermenin kendiliğinden var kıldığı gereklik.

* Bir yasanın önerilmesi ve hazırlanmasında, yasa tasarısının hazırlanış ve maddelerin düzenleniş sebepleri.

* Mahkeme kararlarında, kararın dayandığı yasal ve hukukî sebeplerin gösterilmesi.

gerekçe göstermek

* gerekirici sebep ve doküman ileri sürmek.

gerekçelendirme

* Gerekçelendirmek işi veya durumu.

gerekçelendirmek

* Gerekçeli duruma getirme.

gerekçeli

* Gerekçeye dayanan, gerekçesi olan.

gerekçesiz

* Gerekçeye dayanmayan, gerekçesi olmayan.

gerekirci

* Belirlenimci, determinist.

gerekircilik

* Belirlenimcilik, determinizm.

gerekli

* Yapılması, olması veya bulunması uygun olan, yerinde olan, lüzumlu, vacip.

gerekli görmek

* yapılması icap etmek.

gerekli kılmak

* icap ettirmek.

gereklik

* Gerek olma durumu, lüzum, icap, iktiza.

gereklik kipi

* Fiilin yapılması gerektiğini belirten isteme kipi. Türkçede bu kip -malı / -meli ekiyle kurulur: Gelmeliyim, gelmelisin, gelmeli, gelmeliyiz, gelmelisiniz, gelmeliler gibi.

gereklilik

* Gerekli olma durumu, lüzum.

gerekme

* Gerekmek işi, iktiza, istilzam.

gerekmek

* Bir şeyin yapılabilmesi veya gerçekleşmesi bazı nesne, fiil vb. ye bağlı olmak, gerek olmak, lâzım olmak, icap etmek, iktiza etmek.

gerekseme

* İhtiyaç.

gereksemek

* Bir şeyi kendisi için gerek saymak, ihtiyaç duymak, muhtaç olmak.

gereksinim

* İhtiyaç.

gereksinme

* Gereksinmek işi veya durumu.

gereksinmek

* İhtiyaç duymak.

gereksiz

* Gereği olmayan, yararsız, lüzumsuz.

gereksizlik

* Gereksiz olma durumu, lüzumsuzluk.

gerektirim

* Belirlenim.

gerektirme

* Gerektirmek işi, istilzam.

gerektirmek

* Gerekli kılmak, icap ettirmek, istilzam etmek.

gerelti

* Engel, perde.

geren

* Kuruyunca çatlayan toprak, verimsiz, tuzlu, killi toprak.

gergedan

* Gergedangillerden, sıcak ülkelerde yaşayan, burnunun üstünde bir veya iki boynuzu bulunan, kalın derili, saldırgan bir hayvan (*Rhinoceros indicus*).

gergedan böceği

* 4 cm'ye yakın boyda, erkeklerinde sert bir boynuz bulunan ve kurtçuk evresini, ağaç kökü kemirerek geçiren kın kanatlı böcek (*Oryctes nasicornis*).

gergedangiller

* Tek parmaklılar takımına giren gergedanları içine alan bir familya.

gergef

* Üzerine kumaş gerilerek nakış işlemeye yarar, çoğu dikdörtgen biçiminde olan çerçeve.

gergef işlemek

* gergefle nakış işlemek.

gergi

* Perde.

* İp, kayış, tel vb.yi gerginleştirme işinde kullanılan araç.

gergili

* Gergisi olan.

gergin

* Gerilmiş durumda olan.

* (cilt için) Buruşuğu, kınışığı olmayan.

* Bozulacak duruma gelmiş olan (ilişki).

* Huzursuz, sinirli.

gergince

* Biraz gergin.

gerginleşme

* Gerginleşmek işi.

gerginleşmek

* Gergin duruma gelmek.

gerginleştirme

* Gerginleştirmek işi.

gerginleştirmek

* Gergin duruma getirmek.

gerginlik

* Gergin olma durumu.

geri

* Arka, bir şeyin sonra gelen bölümü; art, alt taraf, ileri karşıtı.

* Bundan başkası.

* Son, sonuç.

* Bir şeyin sona kalan bölümü.

* Geçmiş, mazi.

* (hayvan için) Boşaltım organının dışı.

* Benzerlerine ayak uydurup ilerleyememiş, gelişememiş.

* (saat için) Eksik gösteren.

* Aptal, anlayışsız.

* Geriye doğru.

* Geri dön, geri git!.

geri

* Araba üzerine gerilerek kenarları arabanın korkuluğuna tutturulan ve içine saman veya tahıl doldurulan büyük kıl çuval.

geri almak

- * verdiğini geri istemek.
- * geriye doğru götürmek.
- * düşmandan kurtarmak.
- * arabayı geri geri götürmek için vites kolunu geri durumuna geçirmek.

geri basmak

- * geri geri gitmek.

geri çekilme

* savaşı daha elverişli şartlarda sürdürmek amacıyla bir askerî birliğin düşmandan çözülerek başka bir mevzi veya bölgeye hareket etmesi, ricat.

geri çekilmek

- * bulunduğu yerden arkaya doğru gitmek; kaçmak.
- * karıştığı bir işi sürdürmekten veya sürdürenler arasında bulunmaktan vazgeçmek.

geri çevirmek

- * geri vermek, geldiği yere göndermek, iade etmek.
- * kabul etmemek, reddetmek.

geri dönmek

- * geldiği yere gitmek.

geri durmak

- * (bir iş yapmaktan) kaçınmamak.

geri geri (çekilmek)

- * arka arka (gitmek).

geri gitmek

- * kötüleşmek.

geri göndermek

- * geldiği yere göndermek, iade etmek.

geri hizmet

* Silâhlı kuvvetlerin stratejik ve taktik anlamına girmeyen, her çeşit sağlık, veteriner, tahliye, ulaştırma ve diğer çeşitli hizmetlerin bütünü, lojistik.

- * Ordunun türlü ihtiyaçları ile ilgili işlerin bütünü.

geri kafalı

- * Yenilikleri istemeyen, eskiye bağlı.

geri kalmak

- * arkada kalmak.
- * gecikmek.
- * çağdaşlarının ve yaşlılarının düzeyine gelememek veya düzeyinde olmamak.

geri kalmamak

- * yapmaktan kaçınmamak.
- * birinden daha az başarılı olmamak.

geri kalmış

- * (ülke, toplum için) Az gelişmiş.

geri kalmışlık

* Az gelişmişlik.

geri komamak

* yapmamazlık etmemek.

geri plân

* Bkz. arka plânda.

geri saymak

* geriye doğru saymak.

geri tepme

* Merminin atılışı sırasında, bir ateşli silâhın namlusu içinde gazların geriye doğru sıkıştırmasından ileri gelen hareket.

geri vermek

* aldığı yere veya kimseye vermek, iade etmek.

geri vites

* Otomobilin geri gitmesini sağlayan dişli düzeni.

geri zekâlı

* Zekâ düzeyi gelişmemiş.

geriatri

* Yaşlanma ile ilgili sağlık konuları üzerinde duran tıp dalı, yaşlılık bilimi.

gerici

* Toplumda yeniliklere değer vermeyen, her yönüyle eskiyi özleyen veya eski düzeni getirmeye çalışan (kimse veya görüş), mürteci.

gerici

* Bir organı germeye yarayan (kas).

gericilik

* Gerici (I) olma durumu veya gerici davranış, irtica.

geriden geriye

* gizlice, sinsice; uzaktan, yakın bir ilgi göstermeyerek.

gerile gerile

* Kendini önemli göstererek, kabara kabara, kasılarak.

gerilek

* Kendi üstüne geri dönen veya döner görünen.

gerileme

* Gerilemek işi.

* Sonuçlardan ilkelere, etkilerden sebeplere ve birleşiklerden yalınçlara doğru usa vurma işlemi.

* Bir dokunun, bir organın bir evrim geçirmesi veya bir yapının basitleşmesi.

* Geri çekilme, ricat.

* Kavrama yeteneğinin giderek zayıflaması durumu.

gerilemek

* Geri çekilmek, geriye çekilmek.

* Daha aşağı bir dereceye düşmek.

* (hastalık) Gelişmeksizin yok olmaya yüz tutmak.

* Bir tepki karşısında katı sayılan bir tutumdan vazgeçmek.

geriletme

* Geriletmek işi.

geriletmek

- * Gerilemesine yol açmak.

gerileyici

- * Geri giden, gerileyen.

gerileyici benzeşme

- * Kelimelerde sonraki sesin önceki sesi etkilemesi: Eczacı > ezzacı, çarşanba > çarşamba gibi.

gerileyiş

- * Gerilemek işi veya biçimi.

gerili

- * Gerilmiş olan.

gerilik

- * Geri olma durumu.
- * İdrak etme yeteneğinde veya okul başarılarında yaşına göre geri kalma durumu.

gerilim

- * İki ucundan ters yanlara çekilen bir telin her noktasında, o iki güce karşı koyan güç, tevettür.
- * Bir iletkenin uçları arasındaki gizil güç farkı, potansiyel farkı, voltaj.
- * Gerginlik, tansiyon.
- * İhtiyaçların karşılanamadığı veya bir hedefe yönelmiş davranışlar engellendiğinde ortaya çıkan coşkulu durum.
- * Konuşmada bir sesin ortaya çıkması için ses kırımlarının gerginleşmesi, tansiyon.
- * Çeşitli yollara başvurularak filmde yaratılan sıkıntılı, gergin hava, tansiyon.

gerilim ölçümü

- * Sıvılardaki yüzey gerilimlerini belirleme işi, tansiyometri.
- * Mekanik gerilim niceliğini, birtakım ölçü araçlarından yararlanarak belirleme, tansiyometri.

gerilimli

- * Gerilimi olan.

gerilimölçer

- * Buhar, ayınışma, yüzey vb. ye ilişkin gerilimleri ölçen alet, tansiyometre.

gerilimsiz

- * Gerilimli olmayan.

geriliş

- * Gerilmek işi veya biçimi.

gerillâ

- * Düzensiz çete.
- * Özellikle bir örgütten güç alan, baltalama eylemlerine girişen birlik.
- * Bu birlikten olan kimse.

gerillâ savaşı

- * Düşman kuvvetlerinin eylemlerini engellemek, baltalamak veya geciktirmek amacıyla gerillâların yaptığı savaş.

gerillâcı

- * Gerillâ savaşı yapan birliğe bağlı olan kimse.

gerillâcılık

- * Gerillâcı olma durumu.

gerillâlaşmak

- * Gerillâ gibi faaliyet göstermek.

gerilme

- * Gerilmek işi.
- * Kasların son uzama gücü ile vücudun bütün bölümlerinde oluşan gergin durum, gevşeme karşıtı.

gerilmek

- * Germek işi yapılmak, gergin duruma gelmek, belirli bir uzama ile çekilmek.
- * Gergin bir biçimde açılmak.
- * Kasılmak.
- * (sinir, ilişki ve davranış için) Kızmak, öfkelenmek, sinirlenmek.

gerine gerine

- * Rahatlık, mutluluk, övünç duyarak.

geriniş

- * Gerinmek işi veya biçimi.

gerinme

- * Gerinmek işi.

gerinmek

- * Kolları açarak, gövdeyi gergin bir duruma sokmak.
- * Rahatlık, mutluluk, övünç duymak.

gerisingeri

- * Geldiği yere veya ters yöne doğru, geriye dönmek.
- * Yeniden, tekrar, bir daha.

gerisingeriye

- * Gerisingeri.

geriş

- * Dağların ve tepelerin üst kısmı, sırt.

geriye bırakmak

- * tehir etmek.

geriye dönmek

- * yüzünü arkaya çevirip ters yöne gitmek.

geriye yürütmek

- * makale şamil olmak.

geriz

- * Lâğım, keriz.

gerize taş atmak

- * edepsiz bir kimseye edepsizliğini göstermeye fırsat vermek.

Germanist

- * Cermen dilleri uzmanı.

Germanistik

- * Cermen dillerini konu olan bilim dalı.

Germanofil

- * Alman dostu, Alman yanlısı, Almansever.

germanyum

* Atom numarası 32, atom ağırlığı 72,6 ve yoğunluğu 5,46 olan, 937,4° C de eriyen, kalay ve silisyumu andırır, az rastlanır bir element. Kısaltması Ge.

germe

* Germek işi.
* Bir yeri bölmek, sınırı belli etmek için yapılan tahta perde.
* Birbirine yaklaşık bükülü vücut bölümlerini, gerici kasların çalışmasıyla birbirinden iyice uzaklaştırma, bükme karşıtı.

germek

- * Bir şeyin uçlarından veya kenarlarından çekerek gergin duruma getirmek.
- * Gergin bir şeyle örtmek.
- * (kol, bacak için) Uzatmak.
- * (sınır, ilişki, davranış için) Gergin duruma getirmek, sinirlendirmek.

germen

- * Kale, kermen.

germen

- * Canlı yaratıklarda gametlere dayanan ve gametlerle taşınan üreme öğelerinin tümü.

gerundium

- * Zarf-fil.

gerze tavuğu

- * Karadeniz bölgesinin genellikle siyah renkli ibikleri boynuz biçiminde çatallı, yerli bir tavuk ırkı.

gerzek

- * Geri zekâlı sözünün kısaltılmış biçimi.

gestalt

- * Psikolojik olayların bir bütün veya biçim olduğunu savunan görüş.
- * Biçim, boy, durum, yapı.

gestapo

- * Almanya'da Hitler döneminde kurulan gizli, siyasî polis örgütü.

getiri

- * Faiz.

getirilme

- * Getirilmek işi veya durumu.

getirilmek

- * Gelmesi sağlanmak.

getirim

- * Getirme işi.

getirimci

- * Getirim sağlayan şey veya kimse.

getirimli

- * Getirimi olan.

getiriş

- * Getirmek işi veya biçimi.

getirme

- * Getirmek işi.

getirmek

- * Gelmesini sağlamak.
- * Bir şeyi yanında veya üstünde bulundurmak.
- * Erişmek veya eriştiğini sanmak.
- * İleri sürmek.

- * Sebep olmak, ortaya çıkarmak.
- * İletmek, bildirmek.
- * Gelir sağlamak.
- * Bir makama atamak veya seçme.
- * Bazı kelimelerle birleşik fiil yapmaya yarar.

getirtme

- * Getirtmek işi.

getirtmek

- * Getirmek işini yaptırmak.

getr

- * Bacağın alt bölümünü ve ayakkabının üstünü örten kumaş veya köseleden yapılmış bir tür tozluk.

getto

- * (eskiden Avrupa ülkelerinde) Yahudilerin gönüllü olarak veya zorlanarak yerleştikleri ve her türlü ihtiyaçlarını başka yere gitmeden karşılayabildikleri mahalle, Yahudi mahallesi.
- * Bir şehrin herhangi bir azınlıkça yerleşilen bölümü.

geveleme

- * Gevelemek işi.

gevelemek

- * Çiğnemedi ağız içinde evirip çevirmek.
- * Bir sözü tam olarak ve açıkça söylememek.

geveleyiş

- * Gevelemek işi veya biçimi.

geven

- * Baklagillerden, çok yıllık, dikenli bir çalı; bazı türlerinden kitre denilen zamlık çıkarılır, keven (Astragalus).

gevenlik

- * Geveni çok olan yer.

geveze

- * Çok konuşan, çenesi düşük, lâfçı, lâfazan.
- * Sır saklamayan, boşboğaz.

gevezelenme

- * Gevezelenmek işi.

gevezelenmek

- * Gevezelik etmek.

gevezelik

- * Geveze olma durumu, lâfazanlık.
- * Düzensiz, gelişigüzel konuşma, yazma.

gevezelik etmek

- * saçma sapan konuşmak.
- * yârenlik etmek.

gevher

- * Cevher.

geviş

- * (hayvan için) Çiğneme.

geviş getirenler

- * Çift parmaklı hayvanların, sindirim organları geviş getirmeye uygun olan alt takımı.

geviş getirmek

* yutmuş olduğu yiyeceği midesinden ağzına çıkarıp yeniden çiğnemek.

geviş getirmeyenler

* Çift parmaklılar takımına giren, mide yapıları basit olan bir alt takım.

gevme

* Gevmek işi.

gevmek

* Ağızda katı bir şey çiğnemek, geviş getirmek.

gevrecik

* Çok gevrek veya incecik.

* Çok taze, yumuşacık.

gevrek

* Kolayca kırılıp ufalanan.

* (gülüş için) Şen, neşeli.

* Ağzın içinde kolayca parçalanıp dağılacak biçimde hazırlanmış bir tür çörek.

gevrek gevrek gülmek

* kendine güvendiğini veya karışındakini hafıfsedığini anlatır.

gevrekçi

* Gevrek yapan veya satan kimse.

gevrekçilik

* Gevrekçinin işi veya mesleği.

gevreklik

* Gevrek olma durumu.

gevreme

* Gevremek işi.

gevremek

* Kolay kınılır duruma gelmek.

* Ekin olgunlaşmak.

gevretilme

* Gevretilmek işi.

gevretilmek

* Gevremek işi yapılmak.

gevretme

* Gevretmek işi.

gevretmek

* Bir şeyin gevremesini sağlamak.

gevşek

* Sıkı veya gergin olmayan, gevşemiş olan.

* İlgisiz, kayıtsız.

* Cansız, hareketsiz, iradesiz.

gevşek ağzlı

* Geveze, boşboğaz.

gevşek vurgu

* Üzerinde vurgu olan bir ünlüden sonra, ünsüzle başlayan bir hecenin gelişiyile zayıflayan vurgu.

gevşeklik

- * Gevşek olma durumu.
- * İlgisiz, kayıtsız davranış.
- * Uyuşukluk, kesiklik, rehavet.

gevşeme

- * Gevşemek işi.
- * İsteğin, çabanın, ciddiyetin azalması.
- * Yüreğin atmasında kasılmadan sonra gelen dinlenme ve içine kan dolma dönemi.
- * Gerilen kasların veya öfke, kaygı, korku gibi coşkularla artan ruhî gerilimin normal duruma gelmesi.
- * Gerilmiş vücut bölümlerinin, direnci olmadan, kendi ağırlıklarıyla, bazı hareketlerle yeniden kendi durumuna gelmesi, gerilme karşıtı.
- * Para piyasasında değer yitimi.

gevşemek

- * Sertlik ve gerginliği bozulmak.
- * Çözülme.
- * Yumuşamak, yatışmak, sakinleşmek.
- * Para piyasasında değer yitirmek.
- * Sevmek, hoşlanmak.

gevşetilme

- * Gevşetilmek işi.

gevşetilmek

- * Bir şeyin gevşemesini sağlamak, bir şeyi gevşek duruma getirmek.

gevşetme

- * Gevşetmek işi.

gevşetmek

- * Sertlik ve gerginliğini bozmak.
- * Rahatlatmak, sakinleştirmek.

gevşeyiş

- * Gevşemek işi veya biçimi.

geyik

- * Geyikgillerden, erkeklerinin başında uzun ve çatalı boynuzları olan memeli hayvan (*Cervus elaphus*).
- * Karsının veya bir kadın yakınının ihanetine uğramış erkek.

geyik böceği

- * Geyik boynuzunu andıran sağlam çeneleriyle, orman ve tarım ağaçlarını kemirerek beslenen, 20 ile 60 mm boyunda kın kanatlı böcek (*Lucanus cervus*).

geyik böcekleri

- * Geyik böceği ve benzerlerini içine alan kın kanatlılar familyası.

geyik diken

- * Bkz. akdiken.

geyik etine girmek

- * (genç kız) erginlik çağına ermek.

geyik muhabbeti

- * Boş konuşma.

geyik otu

- * Sedef otugillerden, bahçelerde süs olarak yetiştirilen ıtırli bir bitki (*Dictamnus fraxinella*).

geyikdili

* Eğrelti otugillerden, Kuzey ve Batı Anadolu'nun kıyı kesimlerinde yetişen, yaprakları uzunca dil biçiminde çok yıllık otsu bir bitki (Scolopendrium officinale).

geyikgiller

* Geviş getirenlerden geyik, alageyik, karaca gibi hayvanları içine alan bir familya.

geyikler kırkımında

* hiçbir zaman olmayacak işler için söylenir.

geyşâ

* Dansçı ve şarkıcı Japon kadını.

* Özel olarak konuk ağırlamak için yetiştirilmiş Japon kadını.

gez

* Okun, kirişe geçen ucundaki kertik.

* Tüfek, tabanca gibi ateşli silâhlarda namlunun gerisinde bulunan ve nişan alırken arpacıkla birlikte göz ile hedef arasında aynı doğru üzerine getirilen kertik.

gez

* Yer ölçmeye yarar düğümlü ip.

* Yapı işlerinde kullanılan çekül.

gez göz arpacık

* tüfekte yapılan atışlarda daha iyi nişan almak için kullanılan bir söz grubu.

gezdirlme

* Gezdirmek işi.

gezdirmek

* Gezdirmek işi yapılmak.

gezdiriş

* Gezdirmek işi veya biçimi.

gezdirme

* Gezdirmek işi.

gezdirmek

* Birinin gezmesini sağlamak, dolaştırmak.

* Tanıtmak amacıyla dolaştırmak.

* Bir şeyi başka bir şeyin üzerinde dolaştırarak dökmek.

* Sürterek, değdirerek hareket ettirmek.

* Bir şeyi herkesin alması için dolaştırmak, sunmak.

* Herhangi bir biçimde giydirmek.

geze almak

* tüfeği hedefe doğrultmak.

gezegen

* Güneş çevresinde dolanan, ondan aldıkları ışığı yansıtan gök cisimlerinin ortak adı, seyyare, plânet.

gezegenler arası

* Güneş çevresinde dolanan cisimler arasındaki boşluk.

gezeğen

* Çok gezen (kimse).

gezeleme

* Gezelemek işi.

* Düğünden sonra, gelin ve damadın akrabalarına yaptıkları ziyaret.

gezelemek

- * Gezinmek.
- * Sıkıntılı bir durumda dolaşmak, gezinmek.

gezenti

- * Vaktini gezmekle geçiren, gezmeyi çok seven, gezeğen.

gezerçalar

- * Pille çalışan kulaklık aracılığı ile müzik dinlemeye yarayan, insanın üzerinde taşıyabileceği teyp, walkman.

gezgin

- * Gezmek, tanımak, görmek, dinlenmek amacıyla geziye çıkan (kimse).

gezginci

- * Gezerek iş gören, gezici, seyyar.

gezgincilik

- * Gezginci olma durumu.

gezginlik

- * Gezgin olma durumu, turistlik, seyyahlık.

gezi

- * Ülkeler veya şehirler arasında yapılan uzun yolculuk, seyahat.
- * Gezilir hava alınacak yer.
- * Gezinti yeri.

gezi

- * Pamuk ve ipekle karışık dokunmuş harelî kumaş.
- * Bu kumaştan yapılmış olan.

gezi yazısı

- * Gezilir görülen yerleri, özelliklerini, oralarındaki insanların yaşantılarını, geleneklerini anlatan düz yazı.

gezici

- * Gezerek iş gören, gezginci, seyyar.
- * Halk topluluklarına eğitim ve öğretim amacıyla götürülen (hizmet).

gezici topluluk

- * Belli bir yeri olmayıp özel araçlarla dolaşarak oyunlar sergileyen topluluk.

gezcilik

- * Gezici olma durumu.

geziliş

- * Gezilmek işi veya biçimi.

gezilme

- * Gezilmek işi.

gezilmek

- * Gezmek işi yapılmak, dolaşmak.

gezimcilik

- * Derslerini öğrencileriyle birlikte gezinerek veren Aristoteles'in felsefesi, Aristotelesçilik, peripatetizm.

geziniş

- * Gezinmek işi veya biçimi.

gezinme

- * Gezinmek işi, seyrân.

gezinmek

- * Eğlenmek, vakit geçirmek için gezmek, dolaşmak, seyran etmek.
- * Belirli bir çevre içinde gezip durmak.
- * Özellikle doğaçtan yapılan müzikte, ezgiyi belli bir makam anlayışı içinde değişik perdeler üzerinde çalmak, dolaşmak.

gezinti

- * Uzak olmayan bir yere yapılan gezi, tenezzüh.
- * Kale duvarlarının iç tarafında kuleleri birbirine bağlayan dar yol.
- * Evlerde oda kapılarının açıldığı aralık, koridor.
- * Sofa, balkon.
- * Bir çalgıyla belli bir parça çalmaksızın ezgiler çıkarma işi.

gezinti yeri

- * Yürüyüş yapmak, dolaşmak ve hava almak amacıyla ayrılmış yol veya bölge, promönat.

gezip tozmak

- * eğlenmek amacıyla çokça gezmek.

geziş

- * Gezmek işi veya biçimi.

geziye çıkmak

- * uzak yerleri dolaşmak.

gezleme

- * Gezlemek işi.

gezlemek

- * Bir yeri ölçmek.
- * Bir hedefi vurmak için silâha gerekli doğrultuyu vermek, nişan almak.
- * Okun gezini kırışe yerleştirmek.

gezlük

- * Eğri kılıçların ağız bölümü.

gezme

- * Gezmek işi, seyran.

gezmek

- * Hava almak, hoş vakit geçirmek gibi bir amaçla bir yere gitmek, seyran etmek.
- * Bir yerde dolaşmak, yürümek.
- * Gitmek, başvurmak.
- * Bulunmak.
- * Bir yeri görüp incelemek.
- * (hasta için) Ayağa kalkmak.
- * Herhangi bir biçimde gezinmek.
- * Bir yerde gezi yapmak.

gezmen

- * Gezgin.

-gı/ -gi, -gu / -gü

- * Fiilden isim türeten ek: çal-gı, sil-gi, sor-gu, gör-gü; as-ki, tep-ki, coş-ku, küs-kü vb.

gıcık

- * Boğazda duyulup aksırtan, öksürten yakıcı kaşıntı.
- * Sözleriyle, davranışlarıyla karşısındakini kızdıran, sinirlendiren, sıkan (kimse).
- * Beyaz renkli, dağlıç koyununa benzer vücut yapısında, kuyruğu son omurlara kadar yağ kitlesi ile kaplı ve bu sebeple alt kısmı yuvarlakça görünen, kaba, kanşık yapagılı bir koyun türü.

gıcık almak (kapmak veya olmak)

* bir davranışa veya bir kimseye sürekli sinirlenmek.

gıcık etmek

* sinirlendirmek, öfkelenlendirmek, kızdırmak.

gıcık tutmak

* bir süre boğaz gıcıklamasına yakalanmak.

gıcık vermek

* boğazı yakıp kaşındırarak öksürmeye yol açmak.

gıcıkça

* Gıcık bir biçimde (olan).

gıcıklama

* Gıcıklamak işi.

gıcıklamak

* Gıcık oluşturmak, kaşındırmak.

* Kuşkulandırmak.

* Cinsî istek uyandırmak.

gıcıklanma

* Gıcıklanmak işi.

gıcıklanmak

* Gıcık duymak.

* Kuşkulanmak, huylanmak.

* Cinsî istek uyanmak.

gıcıklayış

* Gıcıklanmak işi veya biçimi.

gıcır

* Sakıza kıvamını arttırmak için katılan, kauçuk cinsinden bir madde.

* Yeni.

gıcır gıcır

* Sert şeylerin birbirine sürtünmesinden çıkan sesi anlatır.

* Tertemiz, yepyeni, pırıl pırıl (olarak).

gıcır gıcır etmek

* gıcırıtı sesi çıkarmak.

gıcırdama

* Gıcırdamak işi.

gıcırdamak

* Gıcırıtı çıkarmak.

gıcırdatma

* Gıcırdatmak işi.

gıcırdatmak

* Gıcırıtı çıkarmasına yol açmak.

gıcırdayış

* Gıcırdamak işi veya biçimi.

gıcırn bükme

* hemen yetiştirilen.

* zoraki.

* zorla ve çabucak.

gıcırıtı

* Sert nesnelerin sürtünmesi sonucu çıkan ses, gıcırdama sesi.
* İleri geri söylenme, tepki gösterme, protesto.

gıcırıklı

* Gıcırıtısı olan.

gıcırıtısız

* Gıcırıtısı olmayan.

-gıç / -giç, -guç / -güç

* Fiillerden isim ve sıfat türeten ek: dal-gıç, bil-giç; bas-kıç, del-giç vb.

gıda

* Besin.

gıda rejimi

* Gıdaya bağlı rejim.

gıdıklama

* Gıdıklamak işi.

gıdıklamak

* (tavuk) Kesik kesik bağırarak.

gıdıklayış

* Gıdıklamak işi veya biçimi.

gıdalı

* Besini olan, besinli.

gıdasız

* Besini olmayan, yeterli besin alamayan, besinsiz.

gıdasızlık

* Besinsizlik.

gıdı gıdı

* Çocukları gıdıklar veya güldürürken söylenen söz.

gıdık

* Çene altı, gerdan.

gıdıklama

* Gıdıklamak işi.

gıdıklamak

* Vücudun bazı yerlerine dokunarak birinde ürperme veya gülererek kaçınma ile beliren bir sinir tepkisi uyandırmak.

* Eğlendirici, hoşla giden sözler söylemek.

gıdıklanma

* Gıdıklanmak işi.

gıdıklanmak

* Gıdıklamak işi yapılmak.

gıdıklayış

* Gıdıklamak işi veya biçimi.

gıdım

* Küçük parça, bir miktar.

gıdım gıdım

* Azar azar, yavaş yavaş.

gıgı

* (çocuk dilinde) Çene altı.

gık

* Bazı deyimlerde geçen yansıma bir söz.

gık dedirtmemek

* ses çıkarmasına fırsat vermemek.

gık demek

* ses çıkarmak; karşı çıkmak, yakınmak.

gık dememek (veya gık çıkmamak)

* hiç sesini çıkarmamak, karşı çıkmamak, yakınmamak.

gıldır gıldır

* Tok ve yüksek bir ses çıkarak.

gıllığış

* Bkz. gıllüğüş.

gıllığışlı

* Bkz. gıllüğüşli.

gıllığışsız

* Bkz. gıllüğüşsiz.

gıllüğüş

* Kin, gizli ve kötü amaç.

gıllüğüşli

* Gizli amaçlı, kandırıcı.

gıllüğüşsiz

* Gizli amacı olmayan, inandırıcılık ve kandıncılıktan uzak.

-gın/ -gin, -gun/ -gün

* Fiillerden sıfat türeten ek.

gına

* Zenginlik, bolluk.

* Bıkma, usanma.

gına gelmek

* usanmak, bıkmak.

gına getirmek

* bıkmak, usanmak.

gıpta

* İmrenme, imrenti.

gıpta etmek

* imrenmek.

gıptasını çekmek

* gıptayla bakmak, imrenmek, özenmek .

gır

* Söz, lâkırdı.
* Yalan, uydurma.

gır atmak

* konuşmak, lâf atmak.

gır geçmek

* bol bol konuşmak; çene çalmak.
* dikkat etmemek, aklı başka yerde olmak.

gır gır

* Sürekli ve usanç verecek biçimde ses çıkarmayı anlatır.

gır gır geçmek

* alay etmek.

gır gıra almak (veya getirmek)

* alaya almak.

gır kaynatmak

* (birkaç kişi) işlerini bırakıp yârenlik etmek.

gırç gırç

* Gırç sesi çıkararak.

gırgır

* Mekanik olarak çalışan süpürge.
* Açık denizlerde balık avlamakta kullanılan büyük ağ.
* Mekanik düzenekli süpürme aracının firma adı ve bu türden bütün süpürgeler.
* Usanç veren sürekli ve kaba bir sesle.
* Komik, matrak, eğlenceli.

gırgırcı

* Boş lâf etmeyi seven, alaycı, komik (kimse).

gırgırlama

* Gırgırlamak işi.

gırgırlamak

* Gırgırla süpürmek.

gırl gırl

* Sert ve gürültülü ses çıkararak.

gırla

* Alabildiğine, çok.

gırla gitmek

* uzun sürmek, sürüp gitmek.
* bol bol ortaya dökülüp harcanmak.

gırnata

* Klârnet.

gırnatacı

* Klârnetçi.

gırt

* Sert veya kalın bir şey kesilirken çıkan ses.

gırt gırt

* Gırt sesi çıkararak.

gırtlığna basmak

* birine bir şey yaptırmak için dayatmak veya inat etmek.

gırtlığna düşkün

* çok yiyip içen.

gırtlığna kadar

* çok fazla, bol bol.

gırtlığna sarılmak

* peşini bırakmamak, musallat olmak.

gırtlığından kesmek

* herhangi bir amaç için yiyeceğinden kısıntı yapmak, boğazından kesmek, tasarruf etmek.

gırtlak

* Soluk borusunun üst bölümü, imik, hançere.

* Yiyip içme.

* Ses rengi, yapısı.

gırtlak gırtlığa gelmek

* kıyasıya dövüşmek.

gırtlak ünsüzü

* Akciğerlerden gelen havanın gırtlaktaki yarı kapalı engellere çarpıp gevşemesi ile oluşan sert ünsüz.

gırtlaklama

* Gırtlaklamak işi.

gırtlaklamak

* Birinin gırtlığını sıkmak.

gırtlaklaşma

* Gırtlaklaşmak işi.

gırtlaklaşmak

* Birbirinin gırtlığına sarılarak dövüşmek.

gırtlaklayış

* Gırtlaklamak işi veya biçimi.

gırtlaksı

* Gırtlakta boğumlanan (ses), gırtlak ünsüzü.

gırtlama

* Gırtlamak işi.

gırtlamak

* (çayı) Şekerini ağızda tutarak içmek.

gıy gıy

* Keman vb. çalgıların çıkardığı sesleri anlatmak için kullanılır.

gıyaben

* Kendi yokken, ortada olmaksızın.

* Adını, sözünü başkalarından duyarak, görmeden.

gıyabında

* Kendi yokken, arkasından.

gıyabî

* (bir kimse) Bulunmadığı sırada yapılan, verilen.
* Uzaktan, görüşmeden (olan).

gıyabî hüküm

* Kendi yokken arkasından verilen hüküm.

gıyabî tutuklama

* Kendi yokken arkasından yapılan tutuklama.

gıyap

* Yokluk, bulunmama, yitiklik.

gıyap karan

* Duruşmaya gelmemenin yaptırımını.

gıybet

* Çekiştirme, yeme, kötöleme, kov.

gıybet etmek

* çekiştirmek, yermek.

gıybetçi

* Çekiştirici, kovcu.

gıygıy

* Herhangi bir tür yaylı çalgı.

gıygıycı

* Kemancı.
* Beceriksiz.

-gi

* Bkz. -gı / -gi, -gu / -gü.

gibi

* ...-e benzer.
* O anda, tam o sırada, hemen arkasından.
* İmişçesine, benzer biçimde.
* ...-e yakışır biçimde.

gibi gelmek

* ... sanısı vermek, ... sanısı yaratmak.

gibi olmak

* bir duruma, bir duyguya yaklaşmak.

gibi yapmak

* imişçesine davranmak.

gibilerden

* Ona benzer biçimde.

gibisi

* Benzeri.

gibisinden

* Bir ismin tamlananı durumunda olduğu zaman, "bir şeye benzer durumda olandan" anlamında kullanılır.
* Bir fiilden sonra geldiğinde o fiilin benzeri bir durumu anlatır.

gibisine gelmek

* imiş gibi gelmek, sanmak.

gibisine getirmek

* sanısı uyandırmak, sanısı vermek.

gicişme

* Gicişmek işi veya durumu.

gicişmek

* Kaşınmak, kaşıntı duymak, gidişmek.

-giç

* Bkz. - gıç / -giç, -guç / -güç.

gide gide

* Gidip dolaşarak, gezip görerek.

gideğen

* Göl ayağı.

gider

* Bir iş için harcanan paranın bütünü, masraf.

* Gelecekte sağlanacak değerler karşılığı yapılan harcamalar.

* Binalarda ortak kullanımla ilgili atık suların merkezî kanalizasyona iletilmesini sağlayan boru hattı.

giderayak

* Gitme anında, gitmek üzere iken.

giderek

* Yavaş yavaş, derece derece, gittikçe, tedrici olarak, tedricen.

gideren alan

* Bir demiri mıknatısladıktan sonra bunun bir noktasından çıkan indüklemeye akışını sıfıra indirmek için gereken şiddetteki manyetik alan.

giderici

* Yok eden; dindiren.

giderilme

* Giderilmek işi.

giderilmek

* Ortadan kaldırılmak, yok edilmek.

giderme

* Gidermek işi.

gidermek

* Ortadan kaldırmak, yok etmek.

gidertme

* Gidertmek işi.

gidertmek

* Giderilmesine, ortadan kaldırılmasına yol açmak.

gidi

* Şaka yollu söylenen azarlama sözü.

* Bir şeye duyulan özlem ve isteği belirtmek için kullanılır.

* Ahlâksız, pezevenk.

gidici

- * Gitme durumunda bulunan, gitmek üzere olan, kısa süre için var olan, kalıcı karşıtı.
- * Ölmek üzere olan.

gidiliş

- * Gidilmek işi veya biçimi.

gidilme

- * Gidilmek işi.

gidilmek

- * Gitmek işi yapılmak.

gidimli

- * Bir tasarımdan ötekine geçerek, çıkarımlar yaparak, bir önermeden ötekine mantıkî bir yolla ilerleyerek, parçalardan bütünlüğü olan bir düşünce kuran (düşünce yolu).

gidip gelme

- * Gidiş, dönüş.

gidiş

- * Gitmek işi.
- * Gitme biçimi, tempo.
- * Tutum, durum, davranış.
- * Bir yere gitme.

gidiş alayı

- * Padişahların saray dışı gezilere çıkmaları dolayısıyla düzenlenen tören.

gidiş dönüş

- * Gitme ve gelme (veya dönme).

gidiş geliş

- * Trafik, seyrüsefer.

gidiş o gidiş

- * konuşmaya konu olan kimsenin bir daha dönmediğini anlatır.

gidişat

- * Olayların durumu, işlerin gelişme biçimi.
- * Tutum, durum, davranış.

gidişme

- * Gidişmek işi.

gidişmek

- * Kaşını duymak, kaşınmak, gicişmek.

gidon

- * Yönelteç.
- * Komodorlara özgü çıması çatal biçiminde kesilmiş sancak, fors.

-gil

- * Bir adın sonuna eklenerek "soy, aile" kavramı veren ve ünlü uyumuna girmeyen bir ek.
- * Çoğul eki -ler ile birlikte hayvan ve bitki familyalarını bildiren isimler yapar: kedi-gil-ler, bakla-gil-ler vb.

gilaburu

- * Kuzey ve Orta Anadolu'da orman kenarlarında yetişen, 2-4 m yükseklikte bir ağaççık (Viburnum opulus).

-gin

- * Bkz. -gın / -gin, -gun / -gün.

gine

* Gene, yine.

Gineli

* Gine halkından olan kimse.

ginseng

* Uzak Doğu ülkelerinde (Çin, Japonya, Kore vb.) yetişen, geleneksel tedavilerde kullanılan, kazık köklü, otsu ve çok yıllık bir bitki (Panax ginseng).

gipür

* İplikten veya ipekten olan, geniş ilmeklerden oluşan bir tür dantel.

* Kumaş.

giranbaha

* Pahada ağır, değerli .

giray

* Kırım hanlarına ve han ailesinden olan prenslere verilen unvan.

girdap

* Bir engelle karşılaşan su veya hava akıntısının dönerek yaptığı çevrinti, ters akıntılarını oluşturduğu dönme,

burgaç.

* Tehlikeli yer veya durum.

girdi

* Bir üretimde yararlanılan para, gereç ve iş gücü, çıktı karşısı.

girdisi çıktısı

* Yakın ilişki.

* Bilinmeyen karışık yönler, ayrıntılar.

* Bir üretimde yararlanılan para, gereç ve iş gücü.

girecek delik aramak

* saklanmak veya saklanmak istemek.

giren

* Hafif bulutlu, sisli hava.

girenleme

* Girenlemek işi veya durumu.

girenlemek

* Hava bulutlanmak, serinlemek.

girgin

* Herkesle çabucak yakınlık kurarak işini yürütebilen, pısrık karşısı.

girginlik

* Girgin olma durumu.

girift

* Birbirinin içine girip karışmış, girişik, çapraşık.

* (eski güzel yazı sanatında) Boş yer bırakmayacak biçimde iç içe istif edilmiş (yazı).

* Klâsik Türk müziğinde kullanılmış neye benzer bir çalgı.

giriftar

* Tutulmuş, yakalanmış.

giriftar olmak

* yakalanmak, tutuklanmak.

giriftlik

* Girift olma durumu .

giriftzen

* Girift çalan kimse.

giriliş

* Girilmek işi veya biçimi.

girilme

* Girilmek işi.

girilmek

* Girmek işi yapılmak.

girim

* Girmek işi, girme.

girimlik

* Bir yere girmek hakkını gösteren kâğıt, giriş kartı, duhuliye kartı.

girinti

* Düz bir yüzeyde bulunan içerlek bölüm.

girintili

* Girintisi olan.

girintili çıkıntılı

* Düz veya düzgün olmayıp girinti ve çıkıntıları olan.

girintisiz

* Girintisi olmayan.

girintisiz çıkıntısız

* Düzgün, dümdüz.

giriş çıkmak

* az kalmak üzere uğramak.

* bir yere sık sık gelmek.

giriş

* Girmek işi veya biçimi.

* Bir yapıda giriş geçilen yer, methal, antre.

* Bir eserin konusunu tanıtarak kolay kavranmasını sağlayan, ön sözden sonra yer alan bölüm, methal.

* Bir anlatımda gelişme bölümüne hazırlık yapmayı sağlayan bölüm, girizgâh.

* Bir bilime hazırlık amacıyla yazılan eser.

* Bir müzik parçasında baştaki bölüm, methal.

* Bir yere girmek için ödenen para, giriş ücreti, duhuliye.

giriş kapısı

* Yapılarda içeri girmek için kullanılan kapı.

giriş kartı

* Bir kuruluşa, bir toplantıya veya bir spor karşılaşmasına serbestçe girebilme olanağı sağlayan belge.

giriş katı

* Bkz. yer katı, zemin katı.

giriş ücreti

* Bir gösteriyi görmek için ödenen ücret, duhuliye.

girişik

* Birbirinin içine girmiş, karışmış olan, girift.

girişik bezeme

* Kıvrılarak, birbirinin içine geçerek uzayıp giden, yapraklı dalları andıran geometrik görünüşte birtakım biçimlerden oluşmuş bezeme çizgileri, girift tezyinat, arabesk.

girişik cümle

* Bir temel cümle ile bir veya birkaç fiilimsiden kurulan cümle, mudil cümle: Koşarak geldi. Öğrenciler sabahleyin koşa koşa okula gidiyorlardı gibi.

girişik tamlama

* İçinde tümlec, sıfat tamlaması veya zarf bulunan tamlama: Ali'nin eve gelmesi gibi.

girişilme

* Girişilmek işi.

girişilmek

* Girişmek işi yapılmak.

girişim

* Bir işe girişme, teşebbüs.

* İki veya daha çok dalga hareketinin, aynı noktaya aynı anda gelmesiyle birbirini yok edebilmesi veya kuvvetlendirebilmesi olayı.

girişim ölçme

* İki veya daha fazla dalga hareketini ölçme işi.

girişimci

* Bir işi yapmak için girişimde bulunan kimse, müteşebbis.

* Ticaret, endüstri gibi alanlarda sermaye koyarak girişimde bulunan kimse, müteşebbis.

girişimcilik

* Girişimci olma durumu.

girişimde bulunmak

* davranmak, teşebbüs etmek.

girişimölçer

* Işık girişim saçaklarını uzaktan ölçmeye yarayan araç, interferometre.

girişken

* Kendi kendine iş, uğraş yaratabilen, bir işe hiç çekinmeden girebilen, başkalarıyla kolayca ilişki kurabilen, müteşebbis.

girişkenlik

* Girişken olma durumu.

girişlik

* Bir başka söze yol açmak için söylenen söz, girizgâh.

girişme

* Girişmek işi, teşebbüs.

girişmek

* Bir işe, bir şeye başlamak için hazırlık yapmak, ele almak, teşebbüs etmek.

* Dövmeye başlamak.

girişmek

* birbirine karışmak.

* kavgaya tutuşmak.

Girit kekiği

* Girit adasında yetişen, beyaz tüylü, pembe çiçekli ve çok yıllık bir bitki (Origanum dictamnus).

Giritli

* Girit adası halkından olan kimse.

girizgâh

* Girişlik, giriş.

girme

* Girmek işi.

girmek

* Dışarıdan içeriye geçmek.
* Sığmak.
* Yer almak, katılmak, iltihak etmek.
* (ordu) Almak, fethetmek.
* İncelemek, ayrıntılara inmek.
* Girişmek, başlamak.
* Bulaşmak.
* (zaman anlamlı kavramlar için) Başlamak.
* (ağrı, sancı) Başlamak, saplanmak.
* Yeni bir duruma geçmek, dönüşmek.
* (soyut şeyler için) İyice anlamak, iyice bilmek.
* Kavgaya tutuşmak.
* Başlamak.
* Erişmek, ulaşmak.
* Bir şeyin yapımında, birleşiminde yer almak.
* Yazılmak, başlamak.
* Yemek yemek.

girmelik

* Bir yere girmek için verilen para, giriş ücreti.

girmesiyle çıkması bir olmak

* işi çabucak bitirip çıkmak.

gişe

* İstasyon, sinema, banka, mağaza ve bazı giriş kapılarında bilet veya para alıp verilen, çoğu küçük pencere biçiminde olan yer.

gitar

* Genellikle altı telli, telleri iki parmak arasında çekilerek çalınan bir çalgı, kitara.

gitarıcı

* Gitar çalan kimse.

gitarcılık

* Gitarıcı olma durumu.

gitarist

* Gitarıcı.

gitgide

* Zaman ilerledikçe, giderek, gittikçe, ileride.

gitme

* Gitmek işi.

gitmek

* Bir yere doğru yönelmek.
* Bir yerden veya bir işten ayrılmak.
* Çıkmak, ulaşmak.

- * Belli bir amaçla bir yere devam etmek veya bir işle uğraşmak.
- * Bir duruma, bir sonuca ulaşmak, varmak.
- * Yakışmak, yaraşmak.
- * Tüketilmek, harcanmak.
- * Götürülmek, gönderilmek.
- * Yeter olmak, yetmek, yetişmek.
- * Yürümek, yol almak.
- * Dayanmak.
- * Geçmek.
- * Herhangi bir durumda olmak.
- * Yok olmak, elden çıkmak.
- * Ölmek.
- * Başvurmak, yapmak.
- * Bir şey zarar görmüş olmak.
- * (makine için) İşlemek, çalışmak.
- * (bir durum) Sürmek.
- * Satılmak.
- * değerlendirmek, saymak, karşılamak.

gitsin!

- * emir kiplerinden sonra gelerek buyurulan işin yapılmasından sorunun kapanması istendiğini anlatır.

gitti

- * geçmiş zaman kipindeki fiillerden sonra gelerek, istenmeyen bir şeyin yapıldığını, yapılacağını, istenen bir şeyin olmadığını veya olmayacağını anlatır.
- * aynı biçimde, fiillerin sonuna gelerek yapılması ilk önce pek istenmeyen bir şeyin kabul edildiğini anlatır.

gitti de geldi

- * yaşayabileceğinden umut kesilecek kadar ağır hastalık geçirip de iyi olanlar için söylenir.

gitti gider (dahi gider)

- * söz konusu olan şeyin bir daha gelmeyeceğini, ele geçmeyeceğini anlatır.

gittikçe

- * Zaman ilerledikçe, gitgide, giderek.

giydiği yakışırken eller bakışırken

- * gençken, güzelken.

giydirici

- * Stüdyolarda baş kadın oyuncuların giyimine yardım eden kimse, gardıropçu.
- * Oyuncuların giysilerini giydiren kimse, gardıropçu.

giydirilme

- * Giydirilmek işi.

giydirilmek

- * Giydirmek işi yapılmak.

giydirip kuşatmak

- * temiz, yeni üst baş yapmak.

giydiriş

- * Giydirmek işi veya biçimi.

giydirme

- * Giydirmek işi.

giydirmek

- * Giymek işini yaptırmak.
- * Ağır sözler söylemek, hakaret etmek.

giyecek

* Giymek için kullanılan her şey, giyim, giysi.

giyiliş

* Giymek işi veya biçimi.

giyilme

* Giymek işi.

giyilmek

* Giymek işi yapılmak.

giyim

* Giymek işi.

* Giyme biçimi.

* Giyilen şeylerin tümü, giysi, giyecek.

giyim evi

* Her türlü giysi satan dükkân veya mağaza, konfeksiyon mağazası.

giyim kuşam

* Üst baş.

giyimi kuşamı yerinde

* temiz ve özenli giyinmiş.

giyimli

* Giyinmiş, giyinik.

giyimli kuşamlı

* Temiz ve özenle giyinmiş (kimse).

giyinik

* Giyinmiş olan.

giyinip kuşanmak

* özenle giyinmek.

giyiniş

* Giyinmek işi veya biçimi.

giyinme

* Giyinmek işi.

giyinmek

* Kendi üzerine giymek.

* (giysiyi) Belli bir yerden almak veya belli bir yerde diktirmek.

* (ağır bir söze veya davranışa) Sesini çıkarmadan içermek.

giyiş

* Giymek işi veya biçimi.

giyit

* Giysi.

giyme

* Giymek işi.

giymek

* Örtünüp korunmak için bir şeyi vücuduna geçirmek.

* Ağır söz veya hakareti, küçültücü davranışı ses çıkarmadan dinlemek.

giyotin

* Fransa'da ölüm cezasına çarptırılanların başını kesmek için kullanılan araç.

giysi

* Her türlü giyim eşyası, giyecek, elbise, libas, çamaşır.

giz

* Sır.

giz

* Yelken gemilerinde mizana direği denilen kış direkte eğik duran bayrak sereni.

gizem

* Aklın erişemediği, açıklanmayan veya çözülemeyen şey, sır.

gizemci

* Gizemcilik düşünceleri taşıyan (kimse), mistik.

gizemcilik

* Aklın yetmediği alanlarda ve özellikle Tanrı kavramında, gerçeğe gönül yoluyla veya bir irade zorlayışıyla ulaşılabileceğini kabul eden felsefe ve din öğretisi, mistisizm.

gizemli

* Gizem niteliğinde olan veya içinde gizem bulunan, esrareniz.

gizemsel

* Gizemle ilgili, gizeme ilişkin, mistik.

gizil

* Gizli kalmış, henüz varlığı ortaya çıkmamış olan, potansiyel.

gizil güç

* Henüz yapılmış değil de güç olarak var olan, gerçekleşmeyen ama gerçekleşebilecek olan, imkân durumunda olan, saklı olan güç, potansiyel.

* Bir iletkenin herhangi iki noktası arasında bir elektrik akımının ortaya çıkmasına yol açan güç.

gizleme

* Gizlemek işi.

gizlemek

* Saklamak, görünmeyecek, belli olmayacak bir yere veya bir duruma koymak.

* Bilerek ve isteyerek bir olguyu haber vermemek.

gizlenilme

* Gizlenilmek işi.

gizlenilmek

* Gizlenmek işi yapılmak, saklanmak.

* Gizli tutulmak.

gizleniş

* Gizlenmek işi veya biçimi.

gizlenme

* Gizlenmek işi veya durumu.

gizlenmek

* Kendi kendini gizlemek, saklanmak.

* Gizlenilmek, gizli tutulmak.

gizlenmiş

* Saklanmış.

gizleyiş

- * Gizlemek işi veya biçimi.

gizli

- * Görünmez, belli olmaz bir durumda olan.
- * Başkalarından saklanan, duyurulmayan, saklı kalan, mahrem, mestur.
- * Niteliği anlaşılmayan, bilinmeyen.
- * Saklı olarak, saklayarak.

gizli celse

- * İlgililerden başkasının katılmasına ve dinlemesine izin verilmeyen duruşma.

gizli cemiyet

- * Gizli örgüt, illegal kurulmuş cemiyet.

gizli dernek

- * Belli sayıda kişilerin illegal faaliyetleri sürdürmek amacıyla kurdukları dernek.

gizli dil

dil.

- * Bazı kişilerin başkalarının anlamadığı ve sadece kendilerinin özel anlamlarını bildiği kelimelerle konuştuğu

gizli din

- * Taşınan veya inanılan din kurallarının hiç kimseye açıklanmadığı, sır gibi saklanan din.

gizli din taşımak

- * din veya inancını kimseye bildirmemek.

gizli duruşma

- * Adliyede, sadece izinli veya görevli olanların katılabildiği, kamuya kapalı duruşma, gizli celse.

gizli gizli

- * Gizli olarak, saklayarak.

gizli kapaklı

- * Başkalarına duyurulmayan, kimseye haber verilmeyerek yapılan (iş).
- * Açık, anlaşılır olmayan (söz, konuşma).

gizli oturum

- * Genellikle ilgililerden başkasının katılmasına, dinlemesine izin verilmeyen toplantı.

gizli oy

vermeleri yöntemi.

- * Bir işlemin herhangi bir kurulun oyuna bağlı olması durumunda oy verecek olanların oylarını gizli olarak

gizli polis

- * Millî Emniyet Teşkilâtı görevlisi.
- * Ajan, sivil güvenlik görevlisi.

gizli sıtma

- * Kendini belli etmeyen sıtma.
- * Gizlice kötülük eden kimse.

gizli şeker

- * Henüz teşhisi konulmamış veya yüksek düzeyde seyretmeyen şeker hastalığı.

gizli tutmak

- * başkalarına duyurmamak, saklamak.

gizli yama

- * Gözle görülemeyecek kadar özenle yapılmış yama.

gizlice

* Kimseye göstermeden, kimseye belli etmeksizin, gizli olarak.

gizlililik

* Özellikle ruhlar dünyasıyla ve evrenin bilinmeyen güçleriyle ilgili bilgi dünyasına dayalı çeşitli kuramlar, uygulamalar ve ayinler için kullanılan genel ad.

gizliden gizliye

* Kimsenin haberi olmadan, kimseye haber vermeden, el altından, kimseye duyurmadan, gizlice.

gizlilik

* Gizli olma durumu.

glâdyatör

* Eski Roma'da arenada birbirleriyle veya yırtıcı hayvanlarla dövüşen kimse.

glâse

* Yumuşak deri.

* Üzerine saydam bir cilâ tabakası çekilmiş olan (eşya).

glâsnost

* Açıklık, şeffaflık.

glâsyolog

* Buzul bilimi uzmanı, buzul bilimci.

glâsyoloji

* Buzul bilimi.

glâyöl

* Kuzgunkılcı.

glükijen

* Karaciğer ve kaslarda bulunan, hidrolizle şeker veren karbonhidrat.

glükol

* Çok dayanıklı filmlerin ve bazı sentetik kumaşların yapımında kullanılan, birleşiminde iki alkol grubu bulunan madde, dialkol ($\text{CH}_2 \text{OH}-\text{CH}_2 \text{OH}$).

glükoz

* Özellikle üzüm suyunda bulunan karbon, hidrojen ve oksijenden oluşan şeker, üzüm şekeri ($\text{CH}_2\text{-OH-}(\text{CHOH})_4\text{-CHO}$).

glükozit

* Birçok bitkilerde bulunan glükoz birleşiklerinin genel adı.

glükozüri

* İdrarda şekerli bir maddenin, özellikle glükozun bulunması durumu.

gliserin

* Yağlı maddelerden, sabunlaştırma yoluyla çıkarılan renksiz, tatlı şurup kıvamındaki sıvı ($\text{CH}_2 \text{OH-CHOH-CH}_2 \text{OH}$).

global

* Toptan, toplam.

* Küresel.

globalleşme

* Küreselleşme.

globalleşmek

* Kreselleşmek.

globülin

* Kanı oluşturan maddelerden biri olan iri moleküllü protein.

glokom

* Karasu (göz hastalığı).

glokoni

* Koyu yeşil renkli, hidratlı doğal demir ve potasyum silikat.

glüten

* Katı cisimlerin parçalarını birbirine yapıştıran madde.

* Tahıl unlarından nişasta çıkarıldıktan sonra geri kalan albminli madde.

glüten ekmeği

* şeker hastalığı olanlar için yapılan nişastasız ekmek.

glüten tutkalı

* Hayvanların deri, kemik, sinir vb. artıklarıından elde edilen genellikle sıcak olarak kullanılan bir yapıştırıcı türü.

gnays

* Kuvars, mika ve feldspattan birleşmiş kayaç.

goblen

* Kanavie veya telleri sayılabilecek türde kumaş üzerine renkli iplikle yapılan özel bir işleme.

* Bu tür işlenmiş (kumaş).

gocuk

* Tek parça hayvan postundan yapılan ceket.

* İi krk, pelş, vb.den yapılan kalın ceket.

gocuklu

* Gocuğu olan.

gocundurma

* Gocundurmak işi.

gocundurmak

* Gocunmasına sebep olmak.

gocunma

* Gocunmak işi.

gocunmak

* Bir şeyden alınmak, çekinmek, kaçınmak.

gofret

* zeri petek biçiminde, biskviye benzer tatlı, hafif bir yiyecek.

gol

* Çift kale ile oynanan futbolda, voleybolda veya hentbolda topun kaleye sokulmasıyla kazanılan sayı.

gol atmak

* topun karşı takımın kalesine girmesini sağlamak.

gol kaçırmak

* uygun durumda olmasına rağmen karşı takımın kalesine topu sokamamak.

gol olmak

* top kaleye girmek.

gol toto

* Futbol maçlarındaki en çok gollü sonuçları önceden kestirip para ödülü kazanmak temeline dayanan bir oyun.

gol yapmak

* topu karşı takım kalesine sokarak sayı kazanmak.

gol yemek

* topun, kendi kalesine girmesine engel olamamak.

golcü

* Çok gol atan oyuncu.

golf

* Ufak bir topu özel sopalarla çelerek, değişik engelleri aşarak, belli bir deliğe sokmak amacıyla geniş, çimenlerle kaplı bir alanda, açık havada oynanan bir oyun.

golf pantolon

* Paçaları büzgülü bacak bölümü daha geniş pantolon.

golfçü

* Golf oynayan kimse.

golfstrim

* Atlas Okyanusunda, Meksika körfezinden başlayarak Britanya ve İskandinavya kıyılarına kadar ulaşıp Avrupa Rusya'sının kuzey kıyılarına kadar gelen ve Batı Avrupa'nın deniz iklimini yumuşatan sıcak su akıntısı.

gollük

* Gol olmaya elverişli, gol olabilecek.

gomalak

* Alkolde eriyen hayvanî reçine.

gonca

* Henüz açılmamış veya açılmak üzere olan çiçek, tomurcuk.

gondol

* Genellikle Venedik'te kullanılan, ayakta, kış tarafta tek kürekle yürütülen, 10 m uzunluğunda, yassı ve iki başı yukarıya kıvrık kayık.

gondolcü

* Gondol çalıştıran kimse.

gonk

* Keçe veya bez kaplı bir tokmakla vurularak titreşmesi sağlanan bir kurstan oluşan vurgulu çalgı.
* Boksta her raundun başlangıç ve bitimini bildiren ses verici araç.

gonokok

* Bel soğukluğu mikrobi.

goril

* Afrika'nın Ekvator bölgesinde ormanlarda yaşayan, insanımsıların en iri ve en güçlüsü (Gorilla gorilla).
* Koruyucu.

goşist

* Goşizm yanlısı olan (kimse veya tutum), aşırı solcu, ihtilâlcı solcu.

goşizm

* Aşırı solculuk, ihtilâlcı solculuk.

gotik

* Gotlarla ilgili.

gotik harfler

* İlk basım denemelerinde kullanılmış olan köşeli harfler.

gotik sanat

* Temel özelliği sivrilik olan, XII. yüzyıldan sonra Rönesans'a kadar Avrupa'da gelişen sanat ve mimarlık üslûbu.

Gotlar

* Orta Çağda Orta Avrupa'da yaşayan bir ulus.

goygoycu

* Arap takviminin Muharrem ayında kapı kapı dolaşarak ve ilâhîler okuyarak dilenen kimse.

* Dilenci.

* Boşu boşuna, bilgisiz olarak, gereksiz yere çok konuşan (kimse).

goygoyculuk

* Goygoycunun yaptığı iş.

göbeği biriyle bağlı (veya beraber kesilmiş)

* her zaman birlikte bulunan, birbirinden ayrılmayan kimseler için kullanılır.

göbeği çatlamak

* birçok güçlükleri yenmek için çok uğraşmak.

göbeği düşmek

* göbek deliğinin kapanmamasından fıtık oluşmak.

göbeği sokakta kesilmiş

* evde durmayıp hep sokaklarda gezen, sürtük.

göbeğini kesmek

* çocuğun göbeğiyle etene arasındaki damar örgüsünü kesmek.

* birini çok eskiden beri tanımak, bilmek.

göbek

* İnsan ve memeli hayvanlarda göbek bağının düşmesinden sonra karnın ortasında bulunan çukurluk.

* Dölütte, yumurtanın dölüt dışında kalan bölümlerle ilişkisini sağlayan organların çıktığı yer.

* Yağ bağlamış şişman karn.

* (şehir, ülke vb. için) Orta kısım.

* Bazı sebze ve meyvelerin ortası.

* Kuşak, nesil, batın.

* Bahçe, halı, tavan, tepsi gibi süslü şeylerin ortalarındaki biçim.

* Hızı azaltarak trafiği yönetmek amacıyla bir kavşağın girişine yerleştirilen çember veya üçgen biçimindeki

ada.

* Ön ve arka tekerlerin ortasına oturtulmuş mil üzerinde dönen ve teker tellerinin takılmasına yarayan parça.

* Kağnı tekerleğinin ortası, araba tekerleğinin dingil geçen yeri.

* Değirmen taşının ortası.

* Kilitleme sistemlerinde, anahtar dişlerinin tam olarak birbirine oturduğu pirinç yuva.

göbek adı

* Yeni doğan çocuğun göbeği kesilirken konulan ad.

göbek atmak

* karnını hareket ettirerek oynamak.

* çok sevinmek.

göbek bağı

* Yeni doğan çocuğun göbeği kesildikten sonra geri kalan damar örgüsüne (kan gelmemesi için) bağladıkları

bağ.

* Bir bitkide yumurtacığın yumurtalığının etenesine bağlayan kordon.

göbek bağlamak (veya salıvermek)

* şişmanlayarak karnı büyümek, göbeklenmek.

göbek çalkamak (veya çalkalamak)

* göbeğini sağa sola hareket ettirerek oynamak.

göbek dansı

* Daha çok göbek ve kalça sallamak veya kıvrımla yapılan dans.

göbek havası

* Sanat değeri olmayan, hafif, eğlenmek amacıyla çalınan veya söylenen oyun havaları.

* Çok eğlenceli durum.

göbek odunu

* Ağaç gövdesinin diğer bölümlerine göre farklı özellik gösteren iç odun bölümü.

göbek otu

* Yaprakları etli; otsu bir bitki (Umbilicus pendulinus).

göbek taşı

* Hamamlarda, terlemek için üzerine uzanılan ve alttan ısıtılan geniş mermer seki.

göbeklenme

* Göbeklenmek işi.

göbeklenmek

* Karnı yağlanıp şişmanlamak.

* (marul, lâhana için) Yaprakları büyüyüp sıklaşmak.

göbekli

* Karnı yağlanıp şişmanlamış.

* (marul, lâhana için) Yaprakları büyüyüp sıklaşmış.

göbel

* Babası belli olmayan çocuk, piç.

* Kimsesiz, başıboş çocuk.

* Çocuk.

* Sınırları ayırmak için tarla kenarlarında yapılan toprak tepelikler.

göbelek

* Yenilen bir çeşit mantar.

göbelez

* Köpek yavrusu.

göce

* Tarhana, bulgur yapmak için kullanılan kabuğu soyulmuş ve kırılmış buğday.

* Yanılmış ve kırılmış bulgurdan yapılan çorba.

göcen

* Tavşan yavrusu.

* Kedi, köpek yavrusu.

* Domuz yavrusu.

göç

* Ekonomik, toplumsal veya siyasî sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, muhaceret.

* (evden eve) Taşınma, nakil.

* Göç sırasında taşınan ev eşyaları.

* Kuşların, geyiklerin, yarasaların, bazı balık ve böceklerin mevsim, iklim, besin miktarı vb. ye göre çevre değiştirmeleri.

göç etmek (veya eylemek)

- * oturduğu yerden başka bir yere gidip yerleşmek, göçmek.
- * ölmek.

göçebe

- * Değişik şartlara bağlı olarak belli bir yöre içinde çadır, hayvan ve öteki araçlarla yer değiştiren, yerleşik olmayan (kimse veya topluluk), göçer.
- * (bazı hayvanlar için) Mevsimlere göre ülke veya yer değiştiren.

göçebeleşme

- * Göçebeleşmek işi veya durumu.

göçebeleşmek

- * Göçebe durumuna gelmek.

göçebelik

- * Göçebe olma durumu.
- * Bir toplumsal birliğin, yaşamak için gerekli kaynakları elde edebilmek üzere düzenli aralıklarla yer değiştirme gelenek veya alışkanlığında olması.

göçelge

- * Göçülen yer.

göçer

- * Göçebe.

göçer konar

- * Göçebe bir yaşam süren, sürekli bir yere yerleşemeyen, göçer.

göçeri

- * Sürekli yer değiştiren, göç etmekten hoşlanan.

göçerme

- * Göçermek işi.
- * Bitkileri yerinden çıkarıp başka yere dikme.

göçermek

- * Bir kimseden diğer kimseye geçirmek, havale etmek, devretmek.
- * Bitkileri yerinden, çıkarıp başka yere dikmek, değiştirmek, göçürmek.

göçertme

- * Göçertmek işi.

göçertmek

- * Bir şeyin çökmesine sebep olmak.

göçken

- * Bkz. göcen.

göçkün

- * Göçecek duruma gelmiş.
- * Göçebe.
- * Yaşı ilerlemiş (kimse), çok yaşlı (kimse).

göçme

- * Göçmek işi.

göçmek

- * Yerleşmek amacıyla mahalle, köy, şehir veya ülke değiştirmek.
- * (bazı hayvanlar) Sıcak iklimli ülkelere gitmek.
- * Çökmek.

- * Ölmek, yok olmak.
- * Oturmak.

göçmen

- * Kendi ülkesinden ayrılarak, yerleşmek için başka ülkeye giden (kimse, aile veya topluluk), muhacir.
- * Sıcak iklimli ülkelere giden (hayvan).

göçmenleşme

- * Göçmenleşmek işi veya durumu.

göçmenleşmek

- * Göçmen durumuna girmek.

göçmenleştirme

- * Göçmenleştirmek işi.

göçmenleştirmek

- * Göçmen durumuna getirmek.

göçmenlik

- * Göçmen olma durumu, muhacirlik.

göçü

- * Toprak kayması, kayşa, heyelân.

göçücü

- * Mevsimine göre yer değiştiren (hayvan).

göçük

- * Çökmüş, göçmüş (yer).
- * Çökmüş, kaymış toprak, çöküntü, yıkıntı.
- * Kaya veya cevherin kendi kendine yer altına doğru çökmesi.

göçüm

- * Bazı kimyasal maddelerin veya ışık, ısı, elektrik gibi güçlerin etkisiyle protoplâzmanın yavaş yavaş veya uzaklaşma biçiminde olan yer değiştirmesi, taksit (II).

göçüp gitmek

- * ölmek.

göçürme

- * Göçürmek işi.

göçürmek

- * Göçmesine sebep olmak.
- * Çökertmek.
- * (miktar çok olan şeyler için) Yiyip bitirmek.
- * Bitkileri yerinden çıkarıp başka yere dikmek, göçürmek.

göçürtme

- * Göçürtmek işi.

göçürtmek

- * Göçmesine sebep olmak.

göçürücü

- * Seferde padişah tuğlarının ikisini bir konak ilerde taşıyan dört kişiden ikisine verilen unvan.

göçürülme

- * Göçürülmek işi veya durumu.

göçürülmek

* Göçürmek işi yapılmak.

göçüş

* Göçmek işi veya biçimi.

göçüşme

* Bir kelime içinde birbirini izleyen iki sesin yer değiştirmesi, metatez: çömlek > çölmek, yalnız > yanlız, kibrit > kirbit vb.

göden

* Kalın bağırsağın son bölümü, rektum.

* Karın, içkembe.

* Mide.

göden bağırsağı

* Bkz. göden.

gödeş

* Semiz, etli.

göğçek

* Gökçek.

göğ merdiven dayamış

* çok uzun boylu.

göğem

* Yeşile çalar mor.

göğermek

* Bkz. gövermek.

göğerti

* Göverti.

* Vurma ve çarpma sonucu vücutta oluşan çürük, morartı.

göğsü daralmak (veya tıkanmak)

* güçlükle nefes almak.

* içi sıkılmak.

göğsü kabarmak

* övünç duymak, kıvanmak, iftihar etmek.

göğsünü gere gere

* kendine güvenerek.

* övünerek.

göğsünü kabartmak

* bir olay dolayısıyla kıvanç duygusunu ortaya koymak, övünmek.

göğsünü yırtmak

* coşkunluğunu ortaya koymak, coşmak, cıvıldamak .

göğüs

* Vücudun boyunla karın arasında bulunan ve yürek, akciğer gibi organları içine alan bölümü, sine.

* Bu vücut bölümünün ön tarafı, sırt karşıtı.

* Bu bölümün içindeki organlar.

* Meme.

göğüs bağı açık (olmak)

* özensiz bir kılıkta.

göğüs boşluğu

* Akciğerlerle kalbi içine alan akciğer zarının çevrelediği boşluk, göğüs kovuğu.

göğüs cerrahisi

* Cerrahinin göğüs içi organlarıyla ilgili dalı.

göğüs çaprazı

* (güreşte) Karşısındakini koltuk altlarından çapraz yakalama.

göğüs çukuru

* Bkz. göğüs boşluğu.

göğüs darlığı

* Solunumu güçleştiren hastalık.

göğüs eti

* Göğüs kısmında bulunan et.

göğüs geçirmek

* üzülmek derinden soluk almak, içini çekmek.

göğüs germek

* bir güçlüğe karşı koymak, dayanmak.

göğüs göğüse

* Karşı karşıya, yüz yüze.

göğüs hastalığı

* Göğüs bölgesi ile ilgili hastalık.

göğüs ingini

* Solunum yollarının iltihaplanması.

göğüs kafesi

* Vücutta omurganın, kaburgaların ve göğüs kemiğiyle bunları saran kasların oluşturduğu yürek ve akciğerleri koruyan boşluk.

göğüs kemiği

* Göğsün ön tarafında, üzerine kaburga kırıkdağları ile köprücük kemiklerinin eklendiği yassı kemik, iman tahtası.

göğüs kovuğu

* Bkz. göğüs boşluğu.

göğüs sesi

* Baş veya boğazdan gelmeyen gür ve açık bir biçimde çıkarılan ses.

göğüs tahtası

* Göğüs kemiği.

* Mandolin, gitar, keman veya ut gibi telli çalgılarda tellerin gerili bulunduğu gövde bölümü, çalgının göğsü.

göğüs vermek

* eziyete, sıkıntıya katlanmak, tahammül etmek.

göğüsleme

* Göğüslemek işi.

göğüslemek

* Göğüsle zorlamak.

* Karşı durmak, engel olmak, direnmek.

göğüslü

- * Göğsü olan.
- * Göğsü geniş olan.
- * İri memeli (kadın).

göğüslüce

- * Biraz iri göğüslü.

göğüslük

- * Genellikle ilkokul öğrencilerinin giydiği bir örnek üstlük, önlük.
- * Elbisenin kirlenmemesi için göğse takılan önlük veya giyilen bir tür gömlek.

gök

- * İçinde gök cisimlerinin hareket ettiği sonsuz boşluk, uzay, feza.
- * Yeryüzü üzerine mavi bir kubbe gibi kapanan boşluk, sema.
- * Gökyüzünün, denizin rengi, mavi veya yeşile çalan mavi.
- * Olgunlaşmamış.

gök ada

- * Milyonlarca yıldızdan, yıldız kümelerinden, bulutsu ve gaz bulutlarından oluşmuş, saman yolu gibi bağımsız uzay adası, galaksi.

gök adası

- * Bkz. gök ada.

gök atlası

- * Yıldızların gök küresi üzerindeki yerlerini gösteren harita.

gök bilimci

- * Gök bilimiyle uğraşan bilgin, astronom.

gök bilimi

- * Gök cisimlerinin konumlarını, hareketlerini, birbirine olan uzaklıkların ölçülmesini, bunların fizik ve kimya bakımından yapılarını anlatan bilim, felekiyat, astronomi.

gök bilimsel

- * Gök bilimle ilgili, astronomik.

gök cismi

- * Gök yüzünde bulunan Güneş, Ay, gezegenler, kuyruklu yıldızlar, nebülözler gibi bütün cisimlere verilen ortak ad.

gök delinmek

- * birdenbire çok ve hızlı yağmur yağmak.

gök doğan

- * Kuzey yarım kürede yaşayan bir tür göçmen kuş (Accipitridae).

gök eksen

- * İki ucu sonsuza uzatılmış, olarak düşünülen yer eksen, günlük harekette yıldızların çevresindeki eksen.

gök eşleği

- * Gök eksenine yer merkezinde dik olan düzlemin gök küresiyle ara kesiti.

gök evi

- * Gök olaylarını yıldızların, Güneş, Ay ve gezegenlerin konumlarını, hareketlerini küresel bir kubbe içinde, çeşitli araçlarla gösteren yapı, plânetaryum.

gök fiziği

- * Yıldızların ışığını inceleyen, fizik yapılarını araştıran bilim kolu, astrofizik.

gök gözlü

- * Gözleri mavi ile açık yeşil arası olan.

gök gürlemesi

* Şimşek çaktıktan veya yıldırım düştükten önce veya sonra havada duyulan gürültü.

gök gürültüsü

* Gök gürlemesi.

gök güvercin

* Genellikle Avrupa ve yakın doğuda bahçelik yerlerde yaşayan bir tür kuş (Columba oenas).

gök kır

* At donlarından maviye çalan kır.

gök kubbe

* Kubbeye benzemesi bakımından gök.

gök kumu

* Gök taşlarında görülen küresel tanecikler.

gök kuşağı

* Düşmekte olan yağmur damlacıklarında güneş ışınlarının kırılıp yansınmasıyla gök yüzünde oluşan yedi renkli, kemer biçimindeki görüntü, alkım, ebe kuşağı, ebem kuşağı, eleğimsağma, hacılar kuşağı, yağmur kuşağı, alâimisema.

gök kutbu

* Gök ekseninin gök küresini deldiği iki noktadan her biri.

gök küresi

* İç yüzü gökyüzü olarak kabul edilen, yan çapı sonsuza uzanmış yer merkezli küre.

gök taşı

* Gezegenlerin arasında hareket eden, tümüyle gaz durumuna geçmeden yer yüzüne ulaşan katı cisim, meteor taşı, meteroit.

gök yakut

* Mavi renkli değerli bir korindon türü, safir.

gökçe

* Gök ile ilgili, semavî.

* Gök rengi, mavi.

* Güzel.

gökçe yazın

* Edebiyat, yazın.

gökçek

* Güzel, sevimli (insan).

gökçül

* Maviye çalan renk, mavimsi.

* Gök ile ilgili, semavî.

gökdelen

* Yirmi, otuz veya daha çok katlı yapı.

gökkandil

* Kendini bilmeyecek kadar sarhoş.

gökkuzgun

* Gökkuzgunumsular takımının gökkuzgungiller familyasından, başı, kanatları mavi, boyun ve karnı yeşil göçücü kuş (Coracias garrulus).

gökkuzgungiller

* En iyi bilinen türü gökkuzgun olan gökkuzgunumsular takımının, gökkuzgunlar alt takımına giren bir familya.

gökkuzgunlar

* Kuşlar sınıfının, gökkuzgunumsular takımına giren bir alt takımı.

gökkuzgunumsular

* Gökkuzgunları, ağaçkakanları, çobanaldatanları, sağanları içine alan kuşlar sınıfından bir takım.

göklere çıkarmak

* aşırı derecede övmek.

göklere çıkmak

* pek çok yükselmek.

gökmen

* Mavi gözlü (kimse).

gökmar

* Bkz. köknar.

göksel

* Gök ile ilgili, semavî.

gökte ararken yerde bulmak

* çok güçlük ile ele geçirebileceğini sandığı şeyi veya kimseyi birdenbire bulmak.

gökten zembille mi indi

* Tann'ının özel olarak gönderdiği, saygınlık görmesini istediği bir kişi mi?

* uğraşmadan, didinmeden, kendiliğinden mi türedi?

göktürmalayan

* Gökdelen.

göktürmalayıcı

* Gökdelen.

Göktürk

* VI.-VIII. yüzyıllarda Moğolistan ve Orta Asya'da yaşamış eski bir Türk ulusu ve bu ulustan olan kimse.

Göktürkçe

* Göktürk dili, Orhon Türkçesi.

gökyolu

* Samanyolu, saman uğrusu.

gökyüzü

* Göğün görünen yüzeyi, sema.

gökyüzü mavisi

* Açık mavi.

göl

* Oluşması genellikle tektonik, volkanik vb. olaylara bağlı olan, toprakla çevrili, derin ve geniş, tuzlu veya tuzsuz durgun su örtüsü.

* Yapay su birikintisi.

göl ayağı

* Bir gölün artan sularını denize, başka bir göle veya ırmağa taşıyan akarsu, ayak.

göl başı

* Göle akan çay.

göl kestanesi

* Suda yetişen ve meyvesi kestane gibi yenilen bitki (Trapa natans).

göl olmak

* gereksiz olarak bir yerde su toplanmak, göllenmek.

gölbölası

* Avrupa ve Anadolu göllerinde yaşayan bir tür alabalık (Salmo lacus tris).

gölcük

* Küçük göl.

gölcül

* Göllerde, göl kıyılarında yetişen veya yaşayan.

gölek

* Küçük su birikintisi, gölcük.

gölerme

* Gölermek işi veya durumu.

gölermek

* Göl durumuna gelmek.

* Hayvanın ipi ayağına ve boynuna dolaşarak kalkamayacak biçimde yere yıkılmak.

gölet

* Gölek.

* İçinde ham deri ıslatılan taş havuz.

gölge

* Saydam olmayan bir cisim tarafından ışığın engellenmesiyle ışıklı yerde oluşan karanlık.

* Güneş ışınlarından korunacak yer.

* Ne olduğu anlaşılamayan karaltı, silüet.

* Resimde bir şekli cisimlendirmek için, onun ışık almaması gereken yerlerine vurulan az çok koyu renk.

* Birinin yanından hiç ayrılmayan kimse.

* Koruma, kayırma himaye.

gölge balığı

* Alabalıkgillerden, uzunluğu 20-50 cm, sırt yüzgeci büyük, tatlı su balığı (Thymallus thymallus).

* Gölge balığıgillerden, büyük, eti lezzetli, Atlantik Okyanusu, Akdeniz ve Karadeniz'de yaşayan bir balık, taş levreği, minakop (Umbrina cirrhosa).

gölge balığıgiller

* Örnek hayvanı gölge balığı olan kemikli balıklar takımı.

gölge düşmek

* bir şey üzerine karaltı inmek, üzerine gölge gelmek.

gölge düşürmek

* bir şeyin değerini veya ününü azaltacak işler yapmak.

gölge etmek

* ışığa engel olmak.

* engel olmak.

gölge gibi

* varlığını belli etmeyen, gizlice.

gölge olay

* Bir olaya katılan, fakat ona hiçbir etki yapmayan veya başka bir olay tarafından var edilerek ona bağlı kalan olay.

gölge olaycılık

* Ruh etkinliğinin bilinçli olmadan da var olabileceğini ileri sürerek bilinci, bir gölge olay sayan felsefe öğretisi.

gölge oyunu

* Geriden ışıkla aydınlatılmış bir perde arkasında hareket ettirilen resimlerin gölgelerinden yararlanılarak oynatılan oyun.

gölge tiyatrosu

* Saydam bir perde üzerinde, arkadan kuvvetli bir ışıkla aydınlatılan oyuncuların gölgeleriyle yaptıkları gösteri.

gölgecil

* Gölgede yetişen veya gölgeyi seven.

gölgede bırakmak

* ondan daha üstün bir düzeye yükselmek, ondan çok daha başarılı olmak.

gölgede kalmak

* adı sanı pek duyulmamak, ön plâna çıkamamak, daha az ünlü olmak.

gölgeleme

* Gölgelemek işi.

gölgelemek

* Gölgeci duruma getirmek.

* Resimde gölge oluşturmak.

* Bir kimsenin veya bir şeyin değerini azaltmak, sönüklük getirmek.

gölgelendirme

* Gölgelendirmek işi.

gölgelendirmek

* Gölge etmek, gölgeci yapmak.

* Bulandırmak, bozmak.

* Dinlendirmek.

gölgeleme

* Gölgelemek işi.

gölgelemek

* Gölgeci duruma girmek.

gölgeleyici

* Gölge veren, gölgeleme işini yapan.

gölgeleyiş

* Gölgelemek işi veya biçimi.

gölgeci

* Gölge altında olan.

* Nitelik ve ayrıntıları iyice bilinmeyen.

gölgeci resim

* Gölge ile hacim etkisinin verildiği resim.

gölgeci

* Gölge altında bulunan yer.

* Gölgesinde oturan tente, çardak gibi herhangi bir şey.

gölgesinden korkmak

* çok korkak olmak, bir sakınca söz konusu olmayan işlere girişmekten bile korkmak.

gölgesine sığınmak

* birinin emri altına girmek.

gölgesiz

* Gölgesi olmayan.

gölgeye yatmak

* daha önce elde edilen para, makam, ün vb. sığnarak zaman geçirmek veya bundan yararlanmak.

gölleme

* Göllemek işi.

göllemek

* Göl durumuna getirmek.

göllenme

* Göllenme işi.

göllemek

* Akarsu, çukurlarda birikmek, gölcük olmak.

gölleşme

* Gölleşmek durumu.

gölleşmek

* Göl hâline gelmek.

göllük

* Gölü olan yer.

gölük

* At, eşek, beygir, katır vb. yük taşıyan ve binilen hayvan.

gömeç

* Bkz. gümeç.

gömgök

* Her yanı mavi, masmavi.

gömleğinden (veya gömlekten) geçirmek

* evlât olarak kabul etmek, evlât edinmek.

gömlek

- * Vücudun üst kısmına giyilen ince kollu veya yarım kollu, yakalı giysi.
- * Kadınların giydikleri ince kumaştan yapılmış kolsuz, yakasız iç çamaşırı, kombinezon.
- * Vücudun üst kısmına giyilen iç çamaşırı.
- * Kitap kapağına geçirilen kap, kılıf.
- * Göbek, batın.
- * Beyaz ılık sağlamak için lâmbanın üzerine geçirilen amyanttan kılıf.
- * Basamak, kat, derece.
- * Dosya kartonu.
- * Memeli hayvanlarda bağırsakları dıştan saran yağlı zar.

gömlek değiştirmek

- * (yılan) üst derisini değiştirmek.
- * huy veya düşünce değiştirmek.

gömlek eskitmek

* hayat sürdürmüş olmak.

gömlekçi

* Gömlek diken veya satan kimse.

gömlekçilik

* Gömlekçinin yaptığı iş.

gömlekli

* Gömleği olan.

gömleklilik

* Gömlek yapmaya elverişli (kumaş).

gömlekliler

* Vücutları torba biçiminde ve yan saydam, sert bir gömlekle örtülü, denizlerde yaşayan bir hayvan sınıfı.

gömleksiz

* Gömleği olmayan.

gömme

* Gömmek işi.

* Defnetme, tedfin.

* Mayalı veya mayasız, yağlı veya yağsız olarak yapılan bir tür küllü pidesi.

* Güzün veya kışın ekilen ekin.

* Üzerinde bulunduğu yüzeyin içine gömülmüş olan.

gömme balkon

* Dış yüzeyden dışarı taşmayan, evin kullanım alanı içinde kalarak yapılmış balkon.

gömme banyo

* Çini veya benzeri bir madde ile kaplanarak gömülü olarak yerleştirilmiş olan banyo teknesi.

gömme dolap

* Duvarın içine yerleştirilmiş dolap.

gömme kilit

* Gövdesi kapak veya çekmecenin kenarına açılan yuvaya gömülerek takılan kilit.

gömmek

* Toprağın içine koymak, toprakla örtmek.

* Bir ölüyü toprağın içine yerleştirmek, defnetmek.

* Birinin cenaze törenine katılmak veya bir cenazeyi kaldırmak.

* Bir nesnenin içine yerleştirmek, batırmak.

* Birinden daha çok yaşamak.

gömü

* Toprak altına gömülerek saklanmış para veya değerli şeyler, define.

gömük

* Gömülmüş olan, gömülü.

gömüldürük

* Boyunduruğa geçirilen kısa değnek.

* Eyerin geriye kaymaması için atların boyunlarından aşırılıp kolanlarına bağlanan kayış.

gömülemek

* Para veya değerli şeyleri toprak altına gömerek saklamak.

gömülme

* Gömülmek işi.

gömölmek

- * Gömmek işi yapılmak veya gömmek işine konu olmak.
- * Yerleşmek, oturtulmak, kendini gömmek.
- * Yok olmak, kaybolmak, görünmez olmak.
- * Bir şeyin derinliğine inmek.

gömöltü

- * Avcının avını beklerken içine saklandığı çukur.

gömölü

- * Gömülmüş olan, toprak altında saklanmış olan, metfun.
- * Batmış, kaybolmuş olan.

gömölüş

- * Gömülmek işi veya biçimi.

gömüş

- * Gömmek işi veya biçimi.

gömüt

- * Mezar, metfen, kabir, makber, sin.

gömütlük

- * Mezarlık, kabristan, sinlik.

gön

- * Tabaklanmış deri.
- * Kösele.
- * Hayvan derisi.

göncü

- * Ham veya işlenmiş deri satan kimse.
- * Ayakkabı tamircisi.

gönç

- * Zengin, varlıklı.

gönçlük

- * Zengin olma durumu.

gönder

- * Bayrak çekilen direk.
- * Üvendere.
- * Kayık ve yelkenli gemilere yön vermeye yarayan, ucunda metal olan ağaç sopa.

gönderi

- * Bir yerden bir yere özellikle posta ile gönderilen paket, telgraf, mektup vb.
- * Yolcu etme, uğurlama.

gönderici

- * Posta ile paket, telgraf, mektup vb. gönderen kimse.

gönderiliş

- * Gönderilmek işi veya biçimi.

gönderilme

- * Gönderilmek işi.

gönderilmek

- * Gönderilmek işi yapılmak veya göndermek işine konu olmak.

gönderiş

* Göndermek işi veya biçimi.

gönderli

* Gönderi olan.

gönderme

* Göndermek işi, irsal.

* (sözlükçülükte) Bir madde başını işlerken, ilgisi dolayısıyla başka bir madde başına yollama.

* Atıf yapmak işi.

gönderme belgesi

* Bir yere gönderilen eşyanın listesi, irsaliye.

göndermek

* Bir yere doğru yola çıkarmak, yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak, irsal etmek.

* Yetki vererek gitmesini sağlamak.

* Bir kaynaktan çıkıp gelmek, ulaşmak.

* Yolcu etmek.

göndertme

* Göndertmek işi.

göndertmek

* Göndermek işini yaptırmak.

gönen

* Ekilecek toprağın sulandırılması.

* Nem, rutubet.

* Nemli (toprak).

gönenç

* Bolluk, rahatlık ve varlık içinde iyi yaşama, refah.

gönençli

* Gönenci, iyi bir hayatı olan, müreffeh.

gönendirilme

* Göndermek işi.

gönendirilmek

* Mutluluğa kavuşturulmak.

gönendirme

* Gönendirmek işi.

gönendirmek

* Mutluluğa, esenliğe, huzura kavuşturmak, sevindirmek, abat etmek.

gönendirtme

* Gönendirtmek işi.

gönendirtmek

* Mutluluğa, huzura kavuşmasını sağlamak.

gönenme

* Gönenmek işi.

gönenmek

* Mutlu, mesut olmak, rahat bir hayat sürmek, sevinç duymak, sevinmek, abat olmak.

gönlü akmak

* birine karşı güçlü sevgi duymak.

gönlü bol

* Yeterli imkânlardan yoksun olmasına karşılık cömert, eli açık davranmak isteyen.

gönlü bulanmak

* kusacak gibi olmak.

* kuşkulananmak.

gönlü çekmek

* imrenip istemek.

gönlü çelinmek

* güzel sözlere aldanmak, kapılmak.

gönlü çökmek

* yaşama gücü azalmak, ruhî dengesi bozulmak.

gönlü gani

* Cömert ve gözü tok, gani gönüllü.

gönlü ile oynamak

* birini sever görünüp eğlenmek.

gönlü kalmak

* isteyip de edinemediği bir şeyi istemekten vazgeçmemek.

* gücenmek.

gönlü kanmak

* bir işle ilgili kaygısı kalmamak, mutmain olmak, müsterih olmak.

gönlü kara

* Başkalarının kötülüğünü isteyen.

gönlü kararmak

* dünya zevklerine karşı isteği kalmamak.

gönlü kaymak

* sevmeye eğimli olmak.

gönlü kırılmak

* üzülmek, incinmek, yerinmek.

gönlü olmak

* sevip istemek.

gönlü olmak

* razı olmak.

gönlü razı olmamak

* hiç istememek.

gönlü takılmak

* bir şeye karşı ilgi duymak.

* aşk ile sevmeye başlamak.

gönlü tok

* Zorunlu ihtiyaçları karşılanınca bununla yetinen, fazla mal ve para istemeyen, müstağni.

gönlü varmamak

* istek duymamak, istememek, çekinmek.

gönlü yaralı

* âşık, tutkun, aşkı karşılık görmeyen.

gönlü zengin

* İmkânları ölçüsünde para ve malını esirgemedi veren.

gönlünce

* Dileğine uygun.

gönlünde kalmak

* çok istediği hâlde ulaşamamak, elde edememek.

gönlünden geçirmek (veya geçmek)

* bir şeyin olmasını veya bir şey yapmayı istemek; düşünmek.

gönlünden kopmak

* kendiliğinden birdenbire vermek.

gönlüne doğmak

* içine doğmak, sezmek, hissetmek.

gönlüne dokunmak

* üzülmek, rahatsızlık duymak.

gönlüne göre

* dileğine göre, isteğine uygun olarak.

gönlünü çelmek

* kandırmak, yola getirmek, aşkını kazanmak.

* kendi yanına çekmek, sempatisini kazanmak.

gönlünü düşürmek

* âşık olmak, sevdalanmak.

gönlünü etmek (veya yapmak)

* birini razı ve hoşnut etmek.

gönlünü hoş etmek

* birinin dileğini yerine getirerek onu sevindirmek.

gönlünü kaptırmak

* âşık olmak.

gönlünü karartmak

* yaşamaya karşı sevgi ve isteğini azaltmak.

gönlünü pazara çıkarmak

* sevmek için kendine yakışanı seçmeyip rastgele birini sevmek.

gönlünü serin tutmak

* sakin, soğukkanlı olmak, hemen heyecanlanmamak.

gönlünü söndürmek

* küstürmek, kırmak, incitmek.

gönlünü yaralamak

* incitmek, kırmak, üzme.

gönlünün dümeni bozuk

* isteklerinde, özellikle gönül işlerinde tutarlılık göstermeyen, sık sık istek değiştiren.

gönül

* Sevgi, istek, düşünüş, anma ve hatır gibi kalpte var sayılan duygu kaynağı.

* İstek, arzu.

gönül (veya kalp) kırmak (veya yıkmak)

* birini çok üzecek bir davranışta bulunmak, gücendirmek.

gönül açmak

* insanın iç sıkıntısını gidermek, iç açmak.

gönül akıtmak

* âşık olmak, sevmek.

gönül almak (veya gönlünü almak)

* sevindirmek.

* kırılan bir kimseyi güzel bir davranışla hoşnut etmek.

gönül avcısı

* Geçici aşklar arkasında koşan kimse, çapkın.

gönül avlamak

* huyunu suyunu yakından bilerek olumlu davranışta bulunmak, tavlama.

gönül avutmak

* hoşça vakit geçirmek .

gönül bağı

* Sevgi bağı, duygusal ilişki.

gönül bağlamak

* severek bağlanmak, içten sevmek.

gönül belâsı

* Aşkın verdiği sıkıntı, dert.

gönül birliği

* Duygusal anlaşma.

gönül borcu

* Yapılan iyiliğe karşı kendini borçlu sayma, minnet, minnettarlık, şükran.

gönül borçlusu

* Yapılan iyiliğe karşı kendini borçlu sayan, minnettar.

gönül bulandırmak

* mide bulandırmak.

* kuşkulandırmak.

gönül çekmek

* sevdalı olmak.

gönül çöküşü

* Yaşama gücünün yitmesi, ruhî dengenin bozulması.

gönül darlığı

* İç sıkıntısı.

gönül dilencisi

* Sevdâğınden ayrılmamak için onun her davranışına katlanan kimse.

gönül eğlencisi

* İnsanı oyalayıp hoşça vakit geçiren şey.

gönül eğlendirmek

* geçici bir ilgi ve sevgi göstererek hoşça vakit geçirmek.

gönül eri

* Hoşgörüsü geniş, açık yürekli, güvenilir kimse, rint, ehilidil.

gönül ferahlığı

* İç rahatlığı, dertsizlik.

gönül ferman dinlemez

* gönül sevdiğinden asla vazgeçmez.

gönül gezdirmek

* seçmek için aklından birçok şeyleri geçirmek.

gönül hoşluğu

* Hiçbir baskının etkisi altında olmaksızın, severek isteyerek.

gönül indirmek

* kendisine yakıştıramadığı bir şeye razı olmak.

gönül kimi severse güzel odur

* güzellik anlayışının kişiden kişiye değiştiğini anlatır.

gönül kocamamak

* ruhen dinç kalmak.

gönül koymak

* gücenmek, alınmak, darılmak.

gönül maskarası

* Sevdâ yüzünden gülünç durumlara düşmüş kimse.

gönül meselesi

* Aşk yüzünden ortaya çıkan sorun, aşk derdi.

gönül okşamak

* birini hoş bir söz veya davranışla sevindirmek, iltifat etmek.

gönül okşayıcı

* Hoşa giden.

gönül rahatlığı

* İç rahatlığı iç huzuru baş dinçliği, huzur.

gönül rızası

* İsteyerek, içinden gelerek.

gönül tokluğu

* Doygunluk, istigna.

gönül uğrusu

* Gönül almayı bilen kimse.

gönül vermek (veya bağlamak)

* sevmek, âşık olmak.

gönül yakmak

* insanı aşırı derecede etkilemek, sarsmak, kendinden geçmesine yol açmak.

* aşk dolayısıyla iç yangınına tutulmak.

gönül yarası

* Bir kimseyi derin üzüntü içinde bırakan acı; gönül belâsı.

gönül yıkmak

* birini çok üzecek bir davranışta bulunmak, gücendirmek, gönül kırmak.

gönüldaş

* Duyguları aynı olanlardan her biri, candan dost.

gönülden çıkarmak

* sevmez veya anmaz olmak.

gönülden çıkarmamak

* sevilen kimseyi hiç unutmamak.

gönülden ırak olmak

* sevmekten yoksun kalmak, sevilmemek.

gönülllenme

* Gönülllenme işi veya durumu.

gönüllenmek

* Gücenmek, danılmak, alınmak.

gönüllü

* Ağır veya tehlikeli bir işi yapmayı hiçbir yükümü yokken isteyerek üstlenen.

* Çok istekli.

* Seven kimse veya sevgili.

gönüllü gönülsüz

* Yan istekli yarı isteksiz olarak.

gönüllüce

* Biraz gönüllü.

gönüllülük

* Gönüllü olma durumu.

gönülsüz

* Gönü olmayan, isteksiz, istemeyerek.

gönülsüzce

* İsteksiz bir biçimde istemeyerek.

gönülsüzlük

* Bir işi istemeyerek yapma, isteksizlik.

gönye

* Dik açıları ölçmeye ve çizmeye yarayan dik üçgen biçiminde araç.

gönyeleme

* Gönyeleme işi.

gönyelemek

* Gönye ile ölçmek.

gör (veya görürsün)

* (tehdit yolu) anla, gör.

gör bak

* "görürsün, göreceksin" anlamında kullanılır.

gördek

* Acı balık.

gördürme

* Gördürmek işi veya durumu.

gördürmek

* Görmek işini yaptırmak.

* Bir işi başkasına yaptırmak.

göre

* (bir şeye) Uygun olarak, bir şey uyarınca, gereğince.

* Bakılırsa, hesaba katılırsa, göz önünde tutulunca, nazaran.

* Sorulursa.

göre

* uygun, elverişli, için.

görece

* (bir şeye) Göre olan, varlığı başka bir şeyin varlığına bağlı olan, kesin olmayıp kişiden kişiye, zamandan zamana, yerden yere değişebilen, bağıl, izaf.

görececilik

* Görecilik.

göreceği gelmek (veya göresi gelmek)

* görmek isteğini duymak, özlemle görmek istemek, özlemek.

göreceli

* İzafî, bağıntılı, bağıl.

görecelik

* Görece olma durumu.

görecilik

* Bağıntıcılık, izafiye, rölâtivizm.

görelî

* Bağıntılı, izaf, nisp, rölâtif.

görelîlik

* Bağıntı, izafet.

görelîlik

* Bağıntılık, bağıllık, izafiyet, rölâtivite.

görenek

* Bir şeyi eskiden beri görüldüğü gibi yapma alışkanlığı.

görenekçi

* Göreneklere bağlı (kimse).

görenekçilik

* Göreneklere bağlılık.

görenekli

* Göreneklerine bağlı göreneği olan.

göreneksel

* Görenekle ilgili.

göreneksiz

* Göreneği olmayan.

göreneksizlik

* Göreneksiz olma durumu.

göresime

* Göresimek işi.

göresimek

* Göreceği gelmek, görmek isteği duymak, özlemek.

görev

- * Bir nesne veya bir kimsenin yaptığı iş; iş görme yetisi, fonksiyon.
- * Resmî iş, vazife.
- * Bir organ veya hücrenin yaptığı iş.
- * Bir cümlede bir dil biriminin öbür birimlerle ilişkisi aracılığıyla yerine getirdiği iş.
- * Bir değerın başka değerlerle olan ilişkisi.

görev almak

* bir görevde bulunmak, bir görevi üstlenmek.

görevcilik

* İşlevcilik.

görevdaş

* Birlikte görev yapan; aynı görevi yapan.

görevdaşlık

* Bir görevin yerine getirilmesi için birkaç organın birlikte çalışması durumu, sinerji.

görevden alınmak

- * bulunduğu görevden çıkarılmak, işine son verilmek, azlolunmak.
- * bulunduğu makamdan daha az yetkisi olan bir başka makama atanmak.

görevden almak

* bir görevliyi işinden ayırıp açıkta bırakmak, çıkarmak, azletmek.

görevden ayrılmak

* yapmakta olduğu işi bırakmak.

görevden uzaklaştırmak

* yapmakta olduğu görevi üzerinden almak.

görevlendirilme

* Görevlendirilmek işi.

görevlendirilmek

* Görev verilmek, tavgif edilmek.

görevlendirme

* Görevlendirmek işi.

görevlendirmek

* Birine bir görev vermek, vazifelendirmek, tavgif etmek.

görevlenme

* Görevlenmek işi veya durumu.

görevlenmek

* Görev almak.

görevli

- * Görevi olan, vazifeli.
- * Resmî görevi olan kimse, memur.

görevlilik

- * Görevli olma durumu, memurluk.
- * Resmî iş.

görevsel

- * Göreve ilişkin, görevle ilgili.

görevsel dil bilimi

- * Kelimeleri cümle içinde yüklendikleri görev bakımından inceleyen dil bilimi.

görevselcilik

- * İşlevcilik.

görevsiz

- * Bir görevi bulunmayan.

görevsizlik

- * Bir görevi bulunmama durumu.

göreyim seni

- * senden başanlı sonuçlar bekliyorum.
- * (tehdit yolu) sen bunu yaparsan karşılığını da görürsün!.

görgü

- * Bir toplum içinde var olan ve uyulması gereken saygı ve incelik kuralları, terbiye.
- * Bir kimsenin, karşılaştığı ve kişiliği üzerinde olumlu etki yapan deneysel bilgi, deneyim.
- * Görmüş olma durumu.

görgü fukarası

- * Görgüsü az veya iyi olmayan (kimse).

görgü kuralları

- * Bir toplumda veya toplulukta, davranışların dış biçimlerini denetlemeye yönelik olan kuralların bütünü, adabımuaşeret.

görgü tanığı

- * Tanıklığı, olay görmüş olmasına dayanan tanık.

görgücülük

- * Deneycilik.

görgülenme

- * Görgülenmek işi veya durumu.

görgülenmek

- * Görgülü duruma gelmek.

görgülü

- * Görgüsü olan.

görgülüce

- * Görgülü bir biçimde (olan).

görgüsüz

- * Görgüsü olmayan.

görgüsüzce

- * Görgüsüz bir biçimde (olan).

görgüsüzlük

- * Görgüsüz olma durumu veya görgüsüzce davranış.

görk

* Güzellik, gösteriş.

görkem

* Göz alıcı ve gösterişli olma durumu, debdebe, ihtişam, tantana, haşmet.

görkemli

* Göz alıcı ve gösterişli, haşmetli, muhteşem, anıtsal.
* İri yapılı, iyice serpilmiş.

görklü

* Güzeli, gösterişli.

görme

* Görmek işi, rüyet.

görme açısı

* Bir cismin iki ucundan gelen ışınları gözün görme merkezinde meydana getirdiği açı.

görme gözesi

* Petek gözü oluşturan çok sayıda hücreden her biri, ommatidyum.

görme hücresi

* Görme gözesi.

görme işitsel eğitim

* Basılı eğitim gereçlerinin yanında daha çok görme ve işitme duyularına yönelik gereçlerden yararlanılarak yapılan eğitim.

görme!

* aşırılık anlatır.

görmece

* Görmek şartıyla.

görmediğe dönmek (veya görmemişe dönmek)

* tam bir sağlığa kavuşmak.
* başından geçmemiş gibi olmak.

görmek

* Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek.
* Anlamak, kavramak, sezmek.
* Yanına gidip konuşmak.
* Bir şey hakkında bir yargıya varmak, değerlendirmek.
* Belirli bir zamanın içinde bir olaya tanık olmak, yaşamak; izlemek.
* Yapmak, etmek.
* Kendisine yapılmak, bir davranışla karşılaşmak, maruz kalmak.
* Almak.
* Bir şeye erişmek.
* Çok değer vermek.
* Bir işleme uğramak.
* (yer için) Yüzü bir yöne doğru olmak, bakmak.
* Ziyaret etmek.
* Karşılaşmak, rastlaşmak.
* Gözlerin görmediği durumlarda başka duyu organlarıyla algılamak.
* Sahne olmak, geçirmek.
* (olumsuz) Bir işin hiç yapılmadığını belirtir.
* Saymak, herhangi bir şey gibi görmek.
* Gezmek.
* Vermek.
* Karşı oyuncunun yapacağı vuruşu önceden kestirip ona göre durum almak.

görmemezliğe gelmek

* görmemiş gibi davranmak.

görmemezlik

* Görmezlik.

görmemezlikten gelmek

* görmemiş gibi davranmak, aldırmamak.

görmemiş

* Birdenbire ulaştığı iyi duruma uymayan, görgüsüzce davranan.

görmemişin oğlu olmuş (çekmiş, çükünü koparmış)

* görgüsüz kimse ummadığı bir şeye erişince ne yapacağını şaşırır.

görmemişlik

* Görmemiş olma durumu veya görmemişçe davranış.

görmez

* Görme yetisi olmayan (kimse), kör, âmâ.

görmezden gelmek

* görmemiş gibi yapmak, farkında değilmişcesine davranmak.

görmezlik

* Görmemiş gibi davranma.

görmezlikten gelmek

* görmemiş gibi davranmak.

görmüş geçirmiş

* görgülü, geçmişte iyi günler yaşamış, gün görmüş, tecrübeli.

görmüşlük

* Bir şeyi görmüş olma durumu.

görmüşlük duygusu

* Kişinin, yeni bir yaşantıyı eskiden de yaşamış olduğu yolundaki duygusu.

görsel

* Görme ile, görme duygusuyla ilgili, görmeye dayanan.

görsel etkileme

* Görme yoluyla etkilenme yöntemi.

görsel işitsel

* Görme ve işitme duyularıyla ilgili olan, odyovizüel.

görsel işitsel çağrışım

* Görme ve işitme duyularına dayalı olarak oluşan çağrışım.

görsel işitsel eğitim

* Basılı eğitim gereçlerinin yanında daha çok görme ve işitme duyularına yönelik gereçlerden yararlanılarak yapılan eğitim.

görsel sanatlar

* Resim, oymacılık, heykelticilik, mimarlık gibi sanatlar, plâstik sanatlar.

görü

* Görme yetisi.

* Bir yerin çevreyi görme özelliği, nezaret.

* Dolaysız kavrama, birden kavrama.

görücü

* Evlenmek isteyen erkek için kız görmeye giden kimse, dünür.

görücü gitmek

* evlenecek erkek için kız görmeye gitmek.

görücülük

* Görücünün yaptığı iş.

görücüye çıkmak

* (evlenmesi söz konusu olan kız) görücüye görünmek.

görülme

* Görülmek işi.

görülmek

* Göz yardımıyla bir şey, bir varlık algılanmak, seçilmek.

* Gereken iş yapılmış olmak.

* Bir şeyin bulunduğu anlaşılmak, karşılaşmak, rastlanmak.

görülmemiş

* O güne kadar karşılaşmamış, şaşılacak nitelikte olan.

görüm

* Görme yetisi.

görümce

* Bir kadına göre kocanın kız kardeşi.

görümcelik

* Görümce olma durumu.

görümcelik yapmak (veya etmek)

* (görümce) geline kötü davranmak.

görümlük

* Yalnız görülmek için konulan nesne.

* Nişanlanan kıza, ilk kez görmeye gidildiğinde erkek tarafından takılan veya verilen armağan.

görümsetme

* Sinema filmlerinden kesilmiş bölüm.

* Ekrandaki müzik programlarında arka zemin olarak hazırlanmış görüntüler, klip.

göründü Sivas'ın bağları

* umutla beklenen sonuç ters yönde gelişti.

görünen köy kılavuz istemez

* belli gerçekler karşısında duraksamak yersizdir.

görüngü

* Duyularla algılanabilen her şey, fenomen.

görüngü bilimi

* Algılanan görüngeler öğretisi, olay bilimi, fenomenoloji.

görüngücülük

* Gerçek olanın yalnızca görüngüler olduğunu öne süren görüş, olaycılık, fenomenizm.

görünme

* Görünmek işi.

görünmek

- * Görülür duruma gelmek, görülür olmak.
- * İzlenim uyandırmak.
- * Benzemek, görünüşünde olmak.
- * Azarlamak.

görünmez

- * Görünmeyen, beklenmeyen.

görünmez kaza

- * Hiç umulmadık zamanda, umulmadık biçimde olan kaza.

görünmez olmak

- * gözden kaybolmak.

görüntü

- * Gerçekte var olmadığı hâlde varmış gibi görünen şey, hayalet.
- * Herhangi bir nesnenin mercekle, ayna gibi araçlarla oluşturulan biçimi; herhangi bir nesnenin bazı ışık olayları sonucu elde edilen biçimi, hayal.
- * Bir film üzerinde sıralanmış resimlerin gösterici yardımıyla görüntülüğe art arda düşürülmesi sonunda hareketin yeniden kurulmasıyla ortaya çıkan görünüş; görüntülük üzerindeki hareketli resimler bütünü.
- * Sayı doğrusu üzerinde bir sayıya karşı gelen nokta.
- * Manzara.

görüntüleme

- * Görüntülemek işi.

görüntülemek

- * Belirli bir konuyu buna en yakın görüntüler içinde tasarlamak, yaratmak, gerçekleştirmek.

görüntüleyici

- * Görüntülemeyi sağlayan alet.

görüntülük

- * Ekran.

görüntüsel

- * Görüntüye dayanan.

görünüm

- * Bir şeyin dıştan bakılınca görünen biçimi, görünme durumu, manzara.
- * Fiil kavramlarında oluş biçimi: Atıldı atılacak, düştü düşecek, gelmiş olmak, gidecek olmak gibi.

görünümlü

- * Görünümü olan.

görünür

- * Görünen, gözle görülebilen.
- * Belli, apaçık göze çarpan.

görünürde

- * Dıştan bakınca, görünüşe göre, ortada, meydana.

görünürlerde

- * Ortalıkta, meydana.

görünürlük

- * Görülebilen bir şeyin niteliği.

görünüş

- * Gözün ilk bakışta veya zihnin dolaysız olarak algıladığı şey.

- * Gerçeğe uymayan dış görüntü, zevahir.
- * Bulunulan bir yerden görülebilen alan, manzara.
- * Fillerin belirttiği oluşların süresi, gelişmesi ve bitmesiyle ilgili bütün biçimleri kapsayan gramer kategorisi.

görünüş almak

- * gibi, benzer görünmek.

görünüşte

- * Dıştan görüldüğüne göre, görünene inanmak gerekirse, görünene bakılırsa.

görünüştü kurtarmak

- * Bkz. zevahiri kurtarmak.

görüþ göreceği rahmet bu

- * göreceği iyiliğin bütünü, göreceği tek iyilik.

görüþ gözetmek

- * korumak, yardım etmek, mukayyet olmak.

görüþ

- * Gözle bir şeyi algılama yetisi.
- * Bir olay, varlık veya düşünce üzerinde varılan yargı, fikir.
- * (ceza evi, hastahane için) Ziyaret.

görüþ açısı

- * Bir şeyi görebilme alanı.
- * Bakış açısı.

görüþ ayrılığı

- * Bir görüş veya düşüncede farklı değerlendirmede bulunma, farklı düşünme.

görüþ bildirmek

- * bir konuda elde edilen düşünce ve tecrübeleri vermek.

görüþ birliği

- * Aynı görüş ve düşüncede olma.

görüþ sahibi

- * Görüş veya düşünce ileriye süren kimse.

görüþ tarzı

- * Düşünceleri açıklama biçimi.

görüþme

- * Görüşmek işi, mülâkat, müzakere.

görüþme yapmak

- * tartışmak, müzakere etmek.

görüþmeci

- * Görüşmeye giden kimse.

görüþmek

- * Buluşup konuşmak, konuşup sohbet etmek.
- * Dostluk, ahbablık etmek.
- * Bir iş, bir konu üzerinde karşılıklı düşünceleri ileri sürmek, müzakere etmek.

görüştürme

- * Görüştürmek işi.

görüştürmek

- * Görüşmelerini sağlamak.

görüştürölme

- * Görüştürölme işi veya durumu.

görüştürölme

- * Görüşmeleri sağlanmak.

görüölme

- * Görüölme işi veya biçimi.

görüölme

- * Görüşmek işi yapılmak, müzakere edilmek.
- * Herhangi biriyle görüşmek.

göstere göster

- * Açık açık, alenen.

gösteren

- * Gösterilenle birleşerek göstergeyi oluşturan ses veya sesler bütünü.

gösterge

- * Bir şeyi belirtmeye yarayan şey, belirti, im, işaret.
- * Bir aracın işlemesiyle ilgili bazı ölçümlerin sonucunu kendiliğinden gösteren araç, indikatör.
- * Bir durum ile ilgili çeşitli aşamaları gösteren liste.
- * Anlamla, biçimin, gösterenle gösterilenin kaynaşmasından oluşan dil birimi, belirtke.

gösterge bilimi

* İletişim amacıyla kullanılan her türlü gösterge dizgesinin yapısını, işleyişini inceleyen bilim, im bilimi, semiyoloji, semiyotik.

- * (matematiksel mantıkta) Göstergelerin dildeki kullanımları veya dille uygulanması.

gösteri

- * İlgi, dikkat çekmek için, bir topluluk önünde gösterilen beceri veya oyun.
- * Bir istek veya karşı görüşün, halkın ilgisini çekecek biçimde topluca ve açıkça yapılması, nümayiş.
- * Sinema veya tiyatrodaki film, oyun gösterme işi.
- * Birinin veya bir topluluğun kendi duygusunu gösteren sözü veya davranışı, tezahürat.

gösteri adamı

- * Gösterici.

gösteri yürüyüşü

- * Bir topluluğun duygulanını dile getirmek için ana yollar ve alanlarda yürüyerek yapılan gösteri.

gösterici

- * Gösterme özelliği bulunan.
- * Gösteri yapan, nümayişçi.
- * Fotoğraf, film vb. ni bir yüzeye yansıtmaya yarayan araç, projektör.

gösterilen

- * Gösterenin kavram yönü, gösterenle birleşerek göstergeyi oluşturan içerik.

gösteriliş

- * Gösterilmek işi veya biçimi.

gösterilme

- * Gösterilmek işi.

gösterilmek

- * Görülmesi sağlanmak.

gösterim

- * Görüntülerin gösterici yardımıyla bir yüzeye yansıtılması işi, projeksiyon.

* Sinema, tiyatro, konser gibi sanat dallarında verilen gösterilerden her biri, seans.

gösteriş

- * Gösterme işi veya biçimi.
- * Başkalarını aldatmak, şaşırtmak, korkutmak veya kendini beğendirmek için birinin yaptığı yapay davranış.
- * Göze çarpıcı nitelik, göz alıcılık.

gösteriş yapmak

- * başkalarını aldatmak, şaşırtmak, korkutmak veya kendini beğendirmek için yapay davranmak.

gösterişçi

- * Gösteriş yapmasını seven, gösteriş amacı güden.

gösterişçilik

- * Gösterişçi olma durumu.

gösterişe kaçmak

- * gösteriş yapmaya başlamak.

gösterişli

- * Gösterişi olan, göz alıcı, görkemli, saltanatlı.

gösterişlice

- * Biraz gösterişli, oldukça gösterişli.

gösterişlilik

- * Gösterişli olma durumu.

gösterişsiz

- * Gösterişi olmayan, mütevazı.
- * Gösteriş yapmayan.

gösterişsizce

- * Biraz gösterişsiz.

gösterişsizlik

- * Gösterişsiz olma durumu, sadelik, tevazu.

gösterme

- * Göstermek işi.
- * Teşhir, sergileme.

gösterme hakkı

- * Sinema, tiyatro, konser gibi görsel sanatlarda telif hakkı.

gösterme parmağı

- * Elde baş parmaktan sonraki parmak, işaret parmağı, şahadet parmağı.

gösterme sıfatı

- * Bir cismi gösterme yoluyla belirten sıfat, işaret sıfatı: Bu kitap, şu adam, o çocuk gibi.

gösterme zamiri

- * Varlıkların yerini, işaret yoluyla belirten zamir, işaret zamiri.

gösterme zarfı

- * Bir fiilin, bir ismin veya bir zarfın anlamını gösterme yoluyla sınırlayan zarf: İşte geldik. Ta uzaklara gitti gibi.

göstermeci

- * Cinsel organlarını gösteren ruh hastası, ut açıcı, teşhirci.

göstermecilik

- * Cinsel organlarını gösterme biçiminde görülen ruhî sapıklık, ut açıcılık, teşhircilik.
- * Kendini üstün gösterme çabası .

göstermek

- * Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.
- * Birini veya bir şeyi işaretle belirtmek.
- * Belirtmek, anlatmak.
- * Bir şeyin etkisi altında tutulmak.
- * Kanıtla inandırmak.
- * Öğretmek, açıklamak.
- * Yapmasını söylemek, görevlendirmek.
- * Güzelliğini ortaya çıkarmak, temsil etmek.
- * Herhangi bir biçimde değerlendirmeye yol açmak.
- * Sert bir biçimde karşılık vermek.
- * Görünmek, benzetmek.
- * Etmek.

göstermelik

- * Bir bütünün niteliğini anlatmak için bütünden ayrılıp verilen parça, örnek, numune, mostralık.
- * Gösterişi olan.
- * Gösteriş için yapılan.

göstertme

- * Göstertmek işi.

göstertmek

- * Göstermek işini yaptırmak.

göt

- * Anüs.
- * Alt taraf, dip.
- * Kaba et, kış, popo.
- * Güç veya yüreklilik.

götten bacaklı

- * kısa boylu.

götün götün

- * Geri geri, kışın kışın.

götürme

- * Götürmek işi.

götürmek

- * Taşımak, ulaştırmak veya koymak.
- * Bir kimseyi bir yere kadar yanında yürütmek.
- * Bir şeyi yakından uzağa götürmek.
- * Yerinden ayırıp uzağa atmak veya yok etmek.
- * Öldürmek.
- * Dayanmak, katlanmak, tahammül etmek.
- * Birinin yanında yürüyüp ona bir yere kadar arkadaşlık etmek.
- * Bir sonuca vardırmak.
- * Güvenlik görevlileri tarafından yakalanmak.
- * Kaybolmasına, yok olmasına yol açmak.
- * Yok olmasına sebep olmak, ifna etmek.
- * Tümüyle sahip olmak.

götürtme

- * Götürtmek işi.

götürtmek

- * Götürülmesini sağlamak.

götürü

* Toptan, olduğu gibi.

götürü iş

* Toptan yapılan iş.

götürü pazarlık

* Bir işin bütünü ile ilgili olarak fiyatı üzerinde anlaşma.

götürü tur

* Fiyatı, ulaşım, otel, gezi vb. hizmetlerin tamamını veya büyük bir bölümünü kapsayan tur.

götürücü

* Götüren, yönelten.

götürülme

* Götürülmek işi.

götürülmek

* Götürmek işi yapılmak veya götürmek işine konu olmak.

götürüm

* Dayanma, sabır, tahammül.

götürümlü

* Götürümü çok olan, sabırlı, mütehammil.

götürümsüz

* Götürümü az olan.

götürüş

* Götürmek işi veya biçimi.

gövde

* Bir şeyin asıl toplu bölümü.

* İnsan bedeni.

* Hayvanlarda baş, ayak ve kuyruktan, ağaçlarda kök ve dallardan geri kalan bölüm.

* (kasaplıkta) Kesilmiş hayvanın, sakatatları alındıktan sonraki durumu.

* Köklere yapım eklerinin getirilmesiyle ortaya çıkan türev.

gövde gösterisi

* Aynı amaçta birleşenlerin güçlerini göstermek için büyük bir kalabalıkla yaptıkları gösteri.

gövdelenme

* Gövdelenmek işi.

gövdelenmek

* Gövde oluşmak.

* (gövde için) Kalınlaşmak, belirgin duruma gelmek.

gövdeli

* İri yapılı.

gövdesel

* Gövde ile ilgili.

gövdesiz

* Gövdesi olmayan.

* Görünürde gövdesi olmayan.

gövdesizlik

* Gövdesi olmama durumu.

gövdeye atmak (veya indirmek)

* oburca yemek.

gövek

* Cevizin yeşil kabuğu.

gövel

* Yeşil başlı (ördek).

gövem

* Sığırlara dadanan zar kanatlı bir tür sinek.

gövem eriği

* Bkz. akdiken.

göveri

* Yeşillik, göverti, sebze, zerzevat.

göveriş

* Gövermek işi veya biçimi.

göverme

* Gövermek işi.

gövermek

* Yeşermek.

* Morarmak.

göverti

* Göveri, sebze, zerzevat.

göymek

* Yakmak.

göynük

* Yanık.

* Orman yakılarak açılan tarla.

* Güneşte yanmış.

* İyice olmuş (yemiş).

* Acısı olan, elemli.

göynüme

* Göynüme durumu.

göynümek

* Dertlenmek, üzölmek, içlenmek.

* Ham meyve olgunlaşmak.

göyük

* Yanık, yanmış.

* Hastalık ateşi, humma.

göyünme

* Göyünmek işi.

göyünmek

* Bkz. göynümek.

göz

* Görme organı.

- * (bazı deyimlerde) Görme ve bakma.
- * İyi veya kötü nitelikler, tutkular, duygular anlatan bakış.
- * Bakış, görüş.
- * Suyun topraktan kaynakıldığı yer, kaynak.
- * Delik, boşluk.
- * İçine girilen, öteberi konulan, bölümleri olan bir şeyin her bölmesi.
- * Çekme, çekmecelerin her biri.
- * Terazî kefesî.
- * Kıskançlık veya hayranlıkla bakıldığında bir şeye kötülük verdiğine inanılan uğursuzluk, nazar.
- * Sevgi, ilgi, gönül bağlantısı.
- * Ağacın tomurcuk veren yerlerinden her biri.
- * Bölüm, hane.
- * Bazı yaraların uç bölümü.

göz açamamak

- * yoğun işler yüzünden bir şeyle ilgilenme imkânı bulamamak.

göz açıp kapayıncaya kadar

- * çok kısa bir zamanda.

göz açtırmamak

- * başka bir iş yapmasına vakit veya imkân vermemek.

göz akı

- * Göz yuvarının dışını saran, katılgan dokudan oluşmuş, dayanıklı beyaz çeper.

göz alabildiğine

- * gözün görebileceği en uzak yerlere kadar.

göz alıcı

- * Güzelliği ile ilgi çeken, alımlı, göze çarpan.

göz almak

- * güzelliği ile dikkati çekmek; göz kamaştırmak.

göz altı kremi

- * Gözaltı morluklarını, torbalanmalarını gideren bir krem türü.

göz ardı etmek

- * gereken önemi vermemek.

göz aşısı

- * Dal üzerindeki gözelere yapılabilen ağaç aşısı.

göz aşinalığı

- * Uzaktan zaman zaman görmekten ileri gitmemiş tanışıklık.

göz atmak

- * kısaca bakıvermek.

göz aydına gelmek (gitmek)

- * birine kavuştuğu sevindirici bir durum dolayısıyla "gözün aydın" demeye gitmek.

göz bağıcı

- * Göz bağı yapan kimse, illüzyonist.

göz bağıcılık

- * Gözü aldatmak amacıyla özel olarak hazırlanmış araçlarla göz bağı yapma sanatı, illüzyonizm.
- * El çabukluğu ile göz boyama.

göz bağı

- * El çabukluğu ve ustalıkla gerçekte olmayan bir şeyi oluyor gibi gösterme işi.

* Akıl ve duyguları yanıltan sebep.

göz bankası

* Gereklikçe başkalarına aktarılacak için ölümlerinden hemen sonra gönüllülerin gözündeki saydam tabakanın alınıp saklandığı göz kliniği.

göz banyosu

* Göz hastalıklarının iyileştirilmesi için yapılan banyo.
* Hoşlanarak kadınlara bakma.

göz bebeği

* Işığın azlığına veya çokluğuna göre büyüyüp küçülen, gözde irisin ortasındaki yuvarlak delik.
* Çok sevilen, önem verilen (kimse vb.).

göz bilimi

* Gözün yapısının, çalışmasının ve hastalıklarının incelendiği hekimlik dalı, oftalmoloji.

göz boncuğu

* Nazar değmesin diye takılan göz biçimindeki boncuk nazar boncuğu.

göz boyamacılık

* göz boyamak işi.

göz boyamak

* kandırmak, yanıltmak; gösterişle aldatmak.

göz değmek

* uğursuzluk, kötülük getirdiğine inanılan kıskanç veya hayran bakışlar dolayısıyla kötü bir duruma düşmek.

göz demiri

* Gemilerin baş tarafında bulunan, her zaman kullanılan büyük çapa.

göz dikeği

* Pek çok istenerek üzerine düşülen şey.

göz dikmek

* bir şeyi ele geçirmek isteğine kapılmak.

göz dişi

* Üst çenedeki köpek dişlerinden her biri.

göz doldurmak

* görünüşü ile umulduğundan çok etkilemek.

göz doyurmak

* (bir şey) gözü, görünüşü ile umulduğundan çok etkilemek.

göz emeği

* Gözü çok yoran ince iş.

göz erimi

* Ufuk.

göz etçiği

* Gözün iç açısındaki kırmızı çıkıntı.

göz etmek

* gözle işaret etmek.

göz evi

* Bkz. göz yuvası.

göz gezdirmek

- * derinlemesine incelemekten okumak.
- * bir yeri, bir şeyi çabucak incelemek.

göz göre göre

- * belli ve apaçık olarak, herkesin gözü önünde.

göz görmeyince gönül katlanır

- * yakınınızda bulunmayanların özlemine, acısına daha kolay dayanabiliriz.

göz göz

- * üzerinde birçok göz (delik) bulunan.
- * oda oda.

göz göz olmak

- * üzerinde birçok göz (delik) oluşmak veya bulunmak.

göz göze

- * Bakışları karşılaşılarak.

göz göze gelmek

- * her iki tarafın bakışları karşılaşmak.

göz gözü görmemek

- * yoğun sis, duman, toz gibi sebeplerle hiçbir şey görülememek.

göz hakkı

- * Görülüp de imrenilebilecek yiyeceklerden, görenlere çıkarılan pay.

göz hapsi

- * Bir kimseye bulunduğu yerden ayrılmaması biçiminde verilen ceza.

göz hapsine almak

- * bakışlarını üzerinden ayırmamak, gözetlemek, hiçbir davranışını gözden kaçırmamak.

göz kadehi

- * Göz banyosu için kullanılan kadeh biçimindeki kap.

göz kamaştıracı

- * muhteşem, çok güzel, parlak, görkemli.

göz kamaştırmak

- * kuvvetli ışık veya parlaklık, kısa bir zaman için görüşü bulandırmak.
- * bir niteliğiyle hayran bırakmak.

göz kapağı

- * Göz yuvarlarının önünde bulunan, birbirine yaklaşarak gözü örten, kenarlarında kirpikler bulunan koruyucu organ.

göz kararı

- * Ölçü veya tartı ile değil, gözle oranlanarak belirlenen miktar.

göz kaş süzmek

- * dikkatle ve hissettirmeden bakışlarla kontrol altında tutmak.

göz kesesi

- * Gözlerin hemen altında derinin ve kasların bozulması sonucu oluşan şişkinlik.

göz kesilmek

- * bütün dikkatiyle bakmak.

göz kırpmadan

- * acımadan, merhamet etmeden.
- * hiç duraksamadan, hiç çekinmeden.

göz kırpma

- * göz kapağını kapayıp açmak.
- * başkasına söylediklerinin doğru olmadığını işaretle anlatmak için, benimsediği kimseye bakarak gözünü kapayıp açmak.

göz kırpmamak

- * hiç uyumamak.

göz koymak

- * bir kimseyi veya bir şeyi ele geçirmeyi istemek.

göz kulak olmak

- * gözetmek, korumak, bakmak.
- * görme, işitme yoluyla bilgi edinmeye çalışmak.

göz kuyruğu

- * Gözün şakak tarafındaki ucu.

göz kuyruğuyla bakmak

- * göz ucuyla bakmak.

göz memesi

- * Göz etçığı.

göz merceği

- * Gözün ön tarafında bulunan ve dışardaki cisimlerin görüntüsünün ağ tabaka üzerine düşmesini sağlayan mercek biçiminde saydam organ.

göz nuru

- * Görme yeteneği.
- * Değerli bir iş ortaya çıkarmak için gözleri çok yoran.

göz nuru dökmek

- * göz emeği harcamak.

göz nuru dökmek

- * fazla emek sarfetmek.

göz önü

- * Görülebilen, yakın yer.

göz önünde

- * apaçık, belirgin, aşikâr olarak.

göz önünde tutmak (veya bulundurmak)

- * herhangi bir durumun nasıl bir sonuca yol açacağını hesaba katmak, dikkate almak.

göz önüne almak

- * önceden düşünmek, hesaplamak, dikkate almak.

göz önüne getirmek

- * zihinde canlandırmak, tasarlamak.

göz pencere

- * Çatı katlarında veya kapı üstlerinde yuvarlak veya oval biçimli, genellikle süslü küçük pencere.

göz pınarı

- * Gözün burun tarafındaki ucu.

göz sevdası

* Yalnız bakmakla yetinilen aşk.

göz süzmek

* baygın ve anlamlı bakmak.

göz taşı

* Bazı göz, deri, bitki hastalıklarında ve bağcıkta kullanılan, koyu mavi renkte zehirli bir tuz, bakır sülfat (Cu SO4).

göz ucu

* Yan göz.

göz ucuyla bakmak

* belli etmemeye çalışarak başını çevirmeden yandan bakmak.

göz ucuyla bakmak

* yan gözle bakmak, farketirmeden gözlemek.

göz ucuyla görmek

* fark etmek.

göz ucuyla süzmek

* iyice tanımak, bilmek veya dikkat çekmek amacıyla hafif kısık gözle incelemek, bakmak.

göz var, izan var

* bir şeyin göz ve akıl yoluyla anlaşılacağını anlatır.

göz yıldırım

* gözünü korkutmak.

göz yoklaması

* Başkalarının dikkati onun üzerinde olmak, kendisini izleyenlerin değerlendirmesi dikkatlice görme, göz hapsinde tutma.

göz yummak

* kusurları görmemezlikten gelmek, hoş görmek, bağışlamak.
* umudunu kesmek, umutsuzluğa düşmek.

göz yummamak

* hiç uyumamak.
* hoş görmemek, bağışlamamak.

göz yuvarı

* Kafatasında bir çukur içine yerleşmiş bulunan, gözün yuvarlak olan parçası.

göz yuvası

* Göz yuvarlarının içinde bulundukları kemik oyuklardan her biri, göz evi.

gözaltı

* Birinin, güvenlik kuvvetlerince belli bir yerde belli bir süre alıkonulması, nezaret.

gözaltına almak

* birini güvenlik kuvvetlerince belli bir süre, belli bir yerde tutmak, nezarete almak.

gözaydın etmek

* güzel bir olay için kutlamak, iyi dileklerde bulunmak.

gözcü

* Gözlemek veya gözetlemek işini yapan kimse.
* Göz hekimi.
* Sınavda, sınavın kurallara uygun bir biçimde yapılmasını sağlayan kimse.

gözcülük

- * Gözcünün işi.
- * Göz hekimliği.

gözcülük etmek

- * kollamak, sağı solu kolaçan etmek.

gözdağı

- * Sonradan verilecek bir ceza ile korkutma, yıldırma, tehdit.

gözdağı vermek

- * sonradan verilecek bir ceza ile korkutmak, yıldırmak, tehdit etmek, caydırmaya çalışmak.

gözde

- * Benzerleri arasında nitelikleri sebebiyle üstün tutulan, beğenilen, önem verilen (kimse veya şey).
- * Önemli bir kimsenin beğendiği kadın.

gözden çıkarmak

- * bir mal, para, değer yargısı vb. maddî veya manevî varlığın elden çıkarılmasını kabul etmek.

gözden düşmek (veya düşürmek)

- * sevgi ve ilgiyi yitirmek (veya yitirtmek).

gözden geçirmek

- * okumak.
- * niteliğini anlamak için bir şeyin her yanına bakmak, incelemek, muayene etmek.
- * (araç, motor vb. için) çalışıp çalışmadığını inceleme, deneme, denetleme işi.

gözden gönülden çıkarmak

- * hiç önem vermemek, ilgisini kesmek.

gözden ırak olan gönülden de ırak olur

- * ayrı düşenlerin arasındaki sevgi de zamanla azalır.

gözden kaçırarak

- * dalgınlıkla görmemek.

gözden kaçmak (veya gözünden kaçmak)

- * görülmemek, farkına varılmamak.

gözden kaybetmek

- * görünmemek, ortadan çekilip gitmek.

gözden kaybolmak

- * ortadan çekilmek veya görünmez olmak.

gözden nihan olmak

- * görünmez olmak, kaybolmak.

gözden sürmeyi çalmak (veya çekmek)

- * hırsızlıkta çok becerikli, çok usta olmak.

gözden uzak tutmak

- * önem vermemek, arka plâna itmek.

gözden uzaklaşmak

- * ayrılıp başka yere gitmek, görünmez olmak.

göze

- * Hücre.
- * Su kaynağı.

göze almak

- * gelebilecek her türlü zararı ve tehlikeyi önceden kabul etmek.

göze batmak

- * aşırı derecede görünür olmak.
- * tedirgin etmek, uygunsuz veya yakışsız görünmek.
- * çekememezliğe yol açmak.

göze bilimi

- * Sitoloji, hücre bilimi.

göze çarpmak

- * dikkati üzerine çekmek.

göze diken olmak

- * herkesin kıskançlığı kendisine çevrilmek.

göze girmek

- * davranış ve yetenekleriyle ilgi ve önem kazanmak.

göze görünmek

- * belli, açık olmak.

göze görünmemek

- * ortaya çıkmamak, ortalıkta dolaşmamak, saklanmak.
- * kendisi var olduğu hâlde göz onu görememek.

göze göz

- * Aynı biçimde acısını çıkarma, misilleme.

göze yasak olmaz

- * bir kimseye veya nesneye bakılmasını kimse önleyemez.

göze yutarlığı

- * Vücuda giren mikropların yutar hücreler tarafından yutulup yok edilmesi, hücre yutarlığı, fagositoz.

göze zarı

- * Hücre zarı.

gözeler arası

- * Dokularda gözelerin arasında yer alan, hücreler arası.

gözeme

- * Gözemek işi.

gözemek

- * Kumaştaki deliği örerek kapatmak.
- * Dikilen bitkilerin seyrek yerlerini sıklaştırmak.

gözene

- * Kovandan bal alırken anılardan korunmak için başa giyilen, ön tarafı telden başlık.

gözenek

- * Delikli bir nesnenin deliklerinden her biri.
- * Bitkilerde solumun ve fotosentez için gerekli oksijen ve karbondioksit alış verişine, suyun buhar olarak dışarı atılmasına yarayan, yaprakların alt yüzeyinde çok sayıda bulunan, hücreler arasındaki mikroskobik deliklerden her biri, mesame.
- * Canlı dokularda dış deri üzerindeki küçük, basit açıklık, mesame.
- * Güneş yüzeyinde görülen küçük yuvarlak, kara lekelerden her biri.
- * Bir malzemenin içinde irili ufaklı boşlukların bulunması hâli süngerimsi görünüş.
- * Pencere.

* Bir işlemede, örgüde, ipliklerin kesilmesi, ayrı tutulması yoluyla oluşturulan boşluk, ajur.

gözenekli

* Gözenekleri olan.

gözeneklilik

* Gözenekli bir cismin niteliği.

gözeneksiz

* Gözenekleri olmayan.

gözeneksizlik

* Gözeneksiz olma durumu.

gözer

* Buğday, toprak gibi şeylerin elendiği iri gözlü kalbur.

gözetici

* Gözetme yapan, koruyucu, bakıcı, kollayıcı.

* Yanışılan aralarındaki açıklığa göre derecelendiren yanlışlık şartlarında, ellişer metre aralıkla dönemeçlere dizilen en az dört gözlemciden her biri.

gözetilme

* Gözetilmek işi.

gözetilmek

* Gözetmek işi yapılmak veya gözetmek işine konu olmak.

gözetim

* Gözetme işi, nezaret.

* Himaye.

* Gözaltı.

gözetime almak

* Bkz. gözaltına almak.

gözetiş

* Gözetmek işi veya biçimi.

gözetleme

* Gözetlemek işi.

gözetleme deliği

* Kapının dışındakileri görmeye yarayan ve kapı ortasında açılmış mercekli delik.

gözetlemek

* Birine veya bir şeye gizlice bakmak.

* Birinin yaptıklarını belli etmeden izlemek.

gözetleniş

* Gözetlenmek işi veya biçimi.

gözetlenme

* Gözetlenmek işi.

gözetlenmek

* Gözetlemek işi yapılmak.

gözetletme

* Gözetletmek işi veya durumu.

gözetletmek

* Gözetlemek işini birine yaptırmak.

gözetleyici

* Gözetlemek işini yapan (kimse).

gözetleyiş

* Gözetlemek işi veya biçimi.

gözetme

* Gözetmek işi.

gözetmek

* Korumak, bakmak, özen göstermek, himaye etmek.
* Önem vermek, göz önünde bulundurmak, ayrı tutmak.
* Kollamak, kayırmak, beklemek.
* Bir sonuca giderken bütün ayrıntı ve etkenleri dikkate almak.

gözetmen

* Okullarda öğrenciler arasında düzeni sağlamakla görevli kimse, mubassır.
* Film çalışmalarında yapımcı adına filmin sanat, teknik ve para yönünü düzenleyen kimse.

gözetmenlik

* Gözetmenin yaptığı iş.

gözettilme

* Gözettilmek işi.

gözettilmek

* Gözetmek işini yaptırmak, gözetmesini sağlamak.

gözü

* Ayna.

gözle görülür, elle tutulur hâle gelmek

* çok açık bir biçimde görülmek, herkes tarafından bilinmek.

gözle yemek

* bir şeye çok istekle ve dik dik bakmak.
* göz değdirmek.

gözleği

* Gözetleme yeri.
* Dağların yüksek yerlerinde nişan almak için ağaç veya taştan yapılan belli yer.

gözlem

* Bir nesnenin, olayın veya bir gerçeğin, niteliklerini bilmek amacıyla, dikkatli ve plânlı olarak ele alınıp incelenmesi, müşahede.

* İnceleme sonucu elde edilen değer, müşahede.

* Çeşitli araç ve gereçlerin yardımıyla olayların sebeplerini bilmek için uygulanan bilimsel yöntem.

* Bir yazı veya eseri yazmaya başlamadan önce konusuyla ilgili gerekli bilgi, deney, inceleme ve araştırma

yapma işi.

* Bir gök cismini veya olayını çıplak gözle veya bir araç yardımıyla izleyerek, görülen değerleri tespit etme işlemi, rasat.

gözlem evi

* Gök gözlemleri yapan, gök cisimlerini ve olaylarını inceleyen yer, rasathane, observatuvar.

gözlemci

* Dikkatle, eleştirici bir gözle gözlem yapan kimse, müşahit.

* Bir konferans, kongre vb. ne katılan, genellikle söz alma ve önerge verme hakkı olmayan, toplantıları kendi veya başkası adına izleyen kimse, müşahit.

gözlemcilik

- * Gözlemcinin yaptığı iş.

gözleme

- * Gözlemek işi, tarassut.
- * Gök bilimi veya meteorolojide özel araçlarla inceleme.

gözleme

- * Sacda veya yağda kızartılan, tatlı veya tuzlu bir hamur işi.

gözleme

- * Meralarda yağışın toprakla tutulması ve yem üretiminin artırılması amacıyla, 40-50 cm aralıklarla 15-20 cm çapında ve 7-8 cm derinliğinde çukurlar açılması.

gözlemeci

- * Gözleme yapan veya satan kimse.

gözlemecilik

- * Gözlemcinin işi veya mesleği.

gözlemek

- * Bir şeyin olmasını veya bir kimsenin gelmesini beklemek, intizar etmek.
- * Dikkatle bakmak, tarassut etmek.
- * İncelemek, araştırmak.
- * Gizlice bakmak, gözetlemek.

gözlemleme

- * Gözlemlemek işi.

gözlemlemek

- * Gözlemek.
- * Dış dünyadaki bir şeyi iyi bilmek için dikkati onun üzerinde tutmak, müşahade etmek.

gözlenme

- * Gözlenmek işi.

gözlenmek

- * Gözlemek işi yapılmak veya gözlemek işine konu olmak.

gözler önüne serilmek

- * görülmek, bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmak.

gözler önüne sermek

- * açıklamak, sergilemek, göstermek, tanıtmak.

gözleri açılmak

- * uyanmak.
- * Bkz. gözü açılmak.

gözleri bayılmak

- * uyku, istek gibi herhangi bir durum gözlerinden belli olmak.

gözleri berraklaşmak

- * bakışları daha canlı ve parlak olmak.

gözleri buğulanmak (veya bulutlanmak)

- * gözleri yaşararak çevreyi bulanık görmek.

gözleri çakmak çakmak (olmak)

- * ateşli hastalık veya öfkeden gözleri kızarmış ve parlamış olmak.

gözleri çekik

* gözleri şakaklara doğru gerilmiş olan.

gözleri çukura gitmek (veya kaçmak)

* aşırı yorgunluktan göz çevresi kararmak veya çökmek.

gözleri dolmak (veya dolu dolu olmak)

* ağlayacak kadar duygulanmak.

gözleri dönmek

* (aşırı ateşten veya can çekişirken) gözlerin renkli bölümü kapakların altında kalarak görünmemek.

* öfkesinde ne yaptığını bilmemek.

gözleri evinden (veya yuvalarından) uğramak (veya fırlamak)

* korku, öfke ve telâşi gözlerinden belli olmak.

gözleri fal taşı gibi açılmak

* büyük bir şaşkınlık veya öfkeden dolayı gözler doğal olmayan bir biçimde açılmak.

gözleri fıldır fıldır etmek

* şeytanca ve çapkınca bakmak.

gözleri ılık içinde (veya ışıklı)

* güçlü ılık yüzünden bakamamak.

* çok neşeli, mutlu, heyecanlı.

gözleri kamaşmak

* hayran olmak, büyülenmek.

gözleri kan çanağına dönmek (veya gözleri kanlanmak)

* uykusuzluk, yorgunluk, ağlama gibi sebeplerle gözleri çok kızarmak.

* sinirden, öfkeden, hiddetten gözleri irileşmek ve kızarmak.

gözleri kapanmak

* ölmek.

* çok uykusu gelmek.

gözleri kararmak

* baş dönmesi, açlık, yorgunluk gibi sebeplerle iyi göremez olmak.

gözleri parlamak

* gözlerinde sevinç ve istek belirlemek.

gözleri sulanmak

* gözlerine yaş gelmek.

gözleri süzülme

* göz kapakları hafifçe kapanmaya başlamak.

gözleri takılıp kalmak

* (bir şeyden) gözlerini ayıramamak.

gözleri velfecri okumak

* kurnazlığı gözlerinden belli olmak.

gözleri yaşarmak

* gözleri sulanmak.

* duygulanmak.

gözleri yollarda kalmak

* birinin gelmesini, merak, istek veya özlemle beklemek.

gözlerinde şimşek (veya şimşekler) çakmak

- * çok kızmak, öfkelenmek.
- * çok üzücü bir sebeple sarsılmak.

gözlerinden okumak

- * (birinin) içinden geçenleri bakışlarından sezmek.

gözlerine inanmamak

- * hiç umulmayan, hiç beklenmeyen bir şeyin görülmesi karşısında şaşırarak.

gözlerine uyku girmemek (veya gözlerini uyku tutmamak)

- * hiç uyuyamamak.

gözlerini (veya gözünü) oymak

- * birine çok kötülük etmek.

gözlerini açmak

- * uyanmak.
- * kendine gelmek, ayılmak.

gözlerini alamamak

- * bakışlarını ayıramamak.

gözlerini bayıltmak

- * gözlerini yarı kapamak.

gözlerini belirtmek

- * gözlerini, akı çok görünecek biçimde açmak.

gözlerini bitirmek

- * gözlerini aşırı yormak.

gözlerini devirmek

- * öfke ile bakmak.

gözlerini devirmek

- * öfke ile bakmak.

gözlerini dikmek

- * dikkatle bakmak, gözünü ayırmadan bir yere veya bir kimseye bakmak.

gözlerini fal taşı gibi açmak

- * şaşkınlıkla, hayretle bakmak.

gözlerini kaçırmak

- * biriyle göz göze gelmemek için gözlerini başka tarafa çevirmek.

gözlerini kan bürümek

- * Bkz. gözünü kan bürümek.

gözlerini kapamak

- * ölmek.

gözlerinin içi gülmek

- * çok sevindiği yüzünden, gözlerinden belli olmak.

gözlerinin içine kadar kızarmak

- * utancından yüzü çok kızarmak.

gözletme

- * Gözletmek işi.

gözletmek

* Gözlemek işini yaptırmak.

gözleyici

* Gözlemci, müşahit, rasıt.

gözleyiş

* Gözlemek işi veya biçimi.

gözlü

* Herhangi bir biçimde veya renkte gözü olan.

* Bölmesi veya gözleri olan.

* Deliği olan.

gözlük

* Görme bozukluğu olan gözlerin daha iyi görmesine veya gözleri korumaya yarayan, bir çerçeveye yerleştirilmiş çift camdan oluşan araç.

* Atların çevreden ürkmemeleri için gözlerinin iki yanına takılan siper.

* Gözene.

gözlük takmak

* gözlük kullanmak.

* iyi görmek, dikkat etmek.

gözlükçü

* Gözlük satan veya onaran kimse.

* Gözlük satma ve onarma işlerinin yapıldığı dükkân.

gözlükçülük

* Gözlük satma işi.

* Gözlüğe cam takma, gözlük çerçevesi onarma işi.

gözlüklü

* Gözlük takmış olan, gözlük kullanan.

gözlüklü yılan

* Kobra.

gözlüksüz

* Gözlüğü olmayan, gözlük takmamış olan.

gözsüz

* Gözü olmayan.

* Görmez, âmâ, kör.

gözü (veya gözleri) kararmak

* başı dönmek, hafif baygınlık geçirmek.

* umutsuzluğun veya aşırı bir isteğin etkisi altında ne yaptığını bilmez duruma gelmek.

gözü (veya gözleri) üstünde (kalmak)

* kıskançlık sebebiyle herkesin ilgisini çekmek.

* herkesin dikkatini çekmek.

gözü aç

* Doymak bilmeyen, aç gözlü.

gözü açık

* Uyanık, becerikli.

gözü açık gitmek

* gerçekleşmesini çok istediği bir dileğine erişmeden ölmek.

gözü açıklık

* fırsattan yararlanma, kurnazca davranma.

gözü açılmak

* iyiyi kötüyü veya kendisine yarayanı ayırt eder duruma gelmek.

gözü akmak

* gözü yaralanıp kör olmak.

gözü alışmak

* önceden iyi göremediği bir şeyi sonradan görür olmak.

* bir şey ilk etkisini yitirmek, yadırganmaz olmak.

gözü almamak

* bir işi becerebileceğine inanmamak, yadırganmaz olmak.

gözü arkada kalmak

* bırakılan bir şey veya kimse ile ilgili tedirginliği sürmek.

gözü bağı

* Aymaz, gafil.

* Sorup soruşturmaksızın, bakıp anlamadan.

gözü bağı olmak

* bağlanmak, tutulmak.

* büyülenmiş bulunmak.

gözü bir şeyde (veya bir şeyin üzerinde) olmak

* dikkati bir yerde toplanmak.

gözü bulanmak

* bulanık görmeye başlamak.

gözü büyükte olmak

* büyük emeller beslemek.

gözü çıkasica

* ilenç olarak söylenen söz.

gözü çıkmak

* gözün kör olsun.

gözü dalmak

* gözü bir noktaya dikili olarak dalgın bakmak.

gözü dışarda

* Evine, eşine bağı olmayıp başkalarıyla da ilişki kuran.

gözü doymak

* çok istenen bir şeyin yeterli miktarı elde edildikten sonra daha çoğunu istememek.

gözü dönesi

* "geberesi" anlamında bir ilenç.

gözü dönmek

* aşırı bir isteğin, öfkenin etkisiyle ne yaptığını bilmez duruma gelmek.

gözü dumanlanmak

* öfkeden gözü hiçbir şey görmez duruma gelmek.

gözü dünyayı görmemek

* hiç kimseye, hiçbir şeye önem, değer vermemek.

gözü gibi sakınmak (saklamak veya esirgemek)
* bir şeye aşırı ilgi göstermek, önemle bakıp korumak.

gözü gibi sevmek
* pek çok sevmek.

gözü gitmek
* bir şeyi istemeden görmek, elinde olmayarak bakmak.

gözü gönlü açılmak
* neşelenmek, ferahlamak.

gözü gönlü tok
* Bkz. gönlü tok.

gözü görmemek
* görmez olmak.
* belli bir şeyden başka bir şeyle ilgilenmemek.
* öfke sonucu en kötü şeyleri yapacak duruma gelmek.

gözü görmez olmak
* artık ona değer vermemek.

gözü göz değil
* iyi insan olmadığı yüzünden, bakışından belli oluyor.

gözü hiçbir şey görmemek
* heyecana kapılıp başka hiçbir şeyle uğraşamaz duruma gelmek.

gözü ısırmak
* bir kimseyi tanıyacak gibi olmak.

gözü ilişmek
* birdenbire veya istemeden görmek.

gözü kalmak
* elde edemediği bir şeye karşı isteği sürmek.
* elde edemediği bir şeyi kıskanmak.

gözü kapalı
* Düşünmeden, duraksamadan.
* Çevresinde olanlardan haberi olmayan.

gözü kapalı olmak
* çevresinde olup bitenin farkına varmamak, ilgisiz kalmak.

gözü kara
* Korkusuz.

gözü kaymak (veya kaçmak)
* gözünde hafifçe şaşılık bulunmak.
* istemeyerek bakıvermek.

gözü keskin
* Çok iyi gören.

gözü kesmek
* bir işi yapabilme konusunda kendisine veya başkalarına güvenmek.

gözü kesmemek
* bir işi yaparken kendine veya başkalarına güvenmemek.
* beğenip seçmemek.

gözü kızmak

* gözü hiçbir şey görmeyecek ölçüde öfkelenmek.

gözü korkmak

* daha önce geçirdiği kötü bir denemeden sonra birinden veya bir şeyden zarar gelebileceği kanısına varmak.

gözü kör olsun

* bazı zorunlu durumlarda zararı istemeyerek kabullenmeyi anlatır.

* ihtiyaç duyulan şeyin yokluğu karşısında söylenir.

gözü olmak

* bir şeyi ele geçirmek isteği beslemek.

gözü olmamak

* bir şeye sahip olmayı istememek.

* heves beslememek, fazla önem vermemek.

gözü önünde

* yanında, mevcudiyetinde.

gözü pek

* Korkusuz, yürekli, cesur.

gözü pek olmak

* korkmamak, yılgınlık göstermemek, çok cesur olmak.

gözü sönmek

* kör olmak.

gözü su içmemek

* güvenmemek.

gözü sulu

* Çok önemsiz olaylarda bile gözyaşlarını tutamayan.

gözü takılmak

* dikkati çeken bir şeyden bakışlarını ayıramamak.

gözü tok

* Paraya, mala düşkünlük göstermeyen, aç gözlülük etmeyen.

gözü toprağa bakmak

* ölmek üzere olmak.

gözü tutmak

* güvenmek, beğenmek.

gözü tutmamak

* güvenmemek, beğenmemek.

gözü uyku tutmamak

* uyuyamamak.

gözü yememek

* bir işi yapacak güç ve yeteneği kendinde bulamamak.

gözü yılmak

* daha önceden denediği için o durumla karşılaşmaktan korkmak, o işe girmekten çekinmek.

gözü yolda (veya yollarda) kalmak

* birinin gelmesini merak istek veya özlemle beklemek.

gözü yüksekte (veya yükseklerde) olmak

* bulunduğu durumdan çok üstün olan bir duruma ulaşma amacını gütmek.

gözükme

* Gözükmek işi.

gözükmek

* Görünmek.

gözüm çıksın (veya kör olsun)

* bir şeyin doğruluğuna inandırmak için edilen ant.

gözüm görmesin

* bana hiç görünmesin, yüzünü görmek istemem.

gözüm! (veya gözümün nuru)

* sevgi anlatan bir seslenme.

gözün aydın!

* sevinçli bir olay dolayısıyla kullanılan bir kutlama sözü.

gözünde

* bir kimseye göre, nazarında, indinde.

gözünde büyümek

* bir şey bir kimseye olduğundan güç veya önemli görünmek.

gözünde büyütme

* bir kimseyi olayı veya şeyi abartmak.

gözünde olmamak

* herhangi bir üzüntü veya zor durum dolayısıyla o şeye değer verecek durumda bulunmamak.

gözünde şimşek çakmak

* sert ve şiddetli darbe yüzünden göz önünde yıldızlar oluşmak.

* çok sevindiğini belli etmek.

gözünde tutmak

* çok özlemek.

gözünden kaçmak

* görememek, dikkat edememek.

gözünden kaçmamak

* dikkatle izlemek.

gözünden kıskanmak

* üzerine titremek, kollayıp gözetmek.

gözünden sürmeyi çalmak

* Bkz. gözden sürmeyi çalmak.

gözünden uyku akmak

* çok uykulu olmak.

gözüne bakmak

* Bkz. gözünün içine bakmak.

gözüne batmak

* çok gelmek, tedirgin etmek.

gözüne çarpmak

* görünür olmak, dikkati çekmek.

gözüne dizine dursun

* nankörlük eden kimseye söylenen bir ilenme.

gözüne girmek

* sevgi ve ilgisini kazanmak.

gözüne hiçbir şey görünmemek

* kendi derdi dolayısıyla hiçbir şeye değer vermemek.

gözüne ilişmek

* bir şeyi birdenbire, istemeden görmek.

gözüne karasu inmek

* karasu hastalığı yüzünden gözü görmez olmak.

* gelmesini çok istediği kimsenin uzun süre yolunu gözlemek.

gözüne kestirmek

* başarabileceğini ummak.

* zevkine uygun bulmak, hoşlanmak.

* uygun bulmak, elverişli görmek.

gözüne sokmak

* bir kimsenin görmediği veya bulamadığı bir şeyi, ona sert bir tavırla göstermek.

gözüne uyku girmemek

* hiç uyuyamamak, uykusuz kalmak.

gözünü (bir şeye) dikmek

* Bkz. gözlerini dikmek.

gözünü açmak

* uyanık, dikkatli bulunmak.

gözünü açmak

* görüşünü değiştiren bilgi vermek, uyarmak.

gözünü açmak

* kadın ilk cinsel ilişkiyi o erkekle kurmuş olmak.

gözünü açmak

* çevreyi tanımaya başlamak.

gözünü ağartmak

* Bkz. gözlerini belirtmek.

gözünü alamamak

* bir şeye, bir yere bakmakta iken, gözünü oradan başka bir yere çevirememek.

gözünü ayırmamak

* bir şeye sürekli olarak bakmaktan kendini alamamak.

gözünü bağlamak

* düşünce ve duygularını yanıltmak.

gözünü bürümek

* ondan başka hiçbir şeyi görmemek, tamamen ona bağlanmak.

gözünü çıkarmak

* beceriksizce davranmak, zarara uğratmak.

* iyisi dururken en kötüsünü seçmek.

gözünü daldan budaktan (veya çöpten) esirgememek (veya sakınmamak)

* tehlikeli işlere atılmaktan çekinmemek.

gözünü doyurmak

* bol bol vermek.

gözünü dört açmak

* aldanmamak için çok uyanık bulunmak.

gözünü gözüne dikmek

* başkasının gözüne sürekli olarak bakmak.

gözünü hırs bürümek

* çok fazla istemek, aşırı istemek.

* çok öfkelenmek.

gözünü kan bürümek

* adam öldürecek kadar öfkelenmek.

gözünü kapamak

* ölmek.

* görmezden gelmek.

gözünü kırpmadan

* çekinmeden, korkusuzca.

gözünü kin bürümek

* intikam alma duygusundan başka bir şeye önem vermemek.

gözünü korkutmak

* yıldırmaq.

gözünü oymak

* çok kötülük etmek.

gözünü sevdiğim

* okşamalık olarak kullanılır.

gözünü seveyim

* rica veya sevgi sözü.

gözünü toprak doyursun

* kendinden olan veya kendisine verilen şey ne kadar çok olursa olsun, bununla yetinmeyenler için ilenme olarak söylenir.

gözünü üstünden ayırmamak

* sürekli denetim altında bulundurmak.

gözünü yıldırmaq

* Bkz. gözünü korkutmak.

gözünü yummak

* Bkz. gözünün kapamak.

* ölmek.

gözünü yummak

* görmemezlikten gelmek.

gözünün bebeği gibi sevmek

* çok sevmek.

gözünün çapağını silmeden
* sabahleyin uyanır uyanmaz.

gözünün içine baka baka
* cesaret ve soğuk kanlılıkla.

gözünün içine bakmak
* bir kimsenin üstüne titremek.
* buyruğunu yerine getirmeye hazır bulunmak.
* bir arzunun gerçekleşmesi için gözleriyle birine yalvarmak.

gözünün kuyruğuyla (veya ucuyla) bakmak
* belli etmemeye çalışarak, başını çevirmeden yandan bakmak.

gözünün önünde olmak
* sürekli denetimi altında olmak.
* hiç unutmamak, olduğu gibi hatırlamak.

gözünün önünden geçmek
* hatırlamak.

gözünün önünden gitmemek
* bir türlü unutamamak.

gözünün önüne gelmek
* bir şeyi zihinde canlandırmak tasarlamak, hatırlamak.

gözünün üstünde kaşın var dememek
* birinin her davranışını hoş görmek.

gözünün yaşına bakmamak
* hiç acımamak, hiç merhamet etmemek.

gözüyle görmek
* bir olaya tanık olmak.

gözüyle tartmak
* kim ve ne olduğunu anlamak için dikkatle bakmak.

gözyaşı
* Gözyaşı bezlerinin salgıladığı, bazı etkilerle akan duru sıvı damlacıklarından her biri.

gözyaşı bezeleri
* Gözyaşı bezleri.

gözyaşı bezleri
* Gözyaşı ve göz kapağı bezlerine verilen ad.

gözyaşı etçiği

gözyaşı memesi
* Gözün iç açısındaki kırmızı çıkıntı.

graben
* \343 çöküntü hendeği.

grado
* Bir sıvının içindeki alkol derecesi.
* Derece.

gradosu düşmek

* itibarı azalmak; derecesi düşmek.

grafik

* Bir olayın, niceliğin çeşitli durumlarını göstermeye veya birkaç şey arasında karşılaştırma yapmaya yarayan çizgilerden oluşmuş şekil, çizge.

* Biçim, desen veya çizgilerle gösterme.

grafit

* Kurşun kalem ve bazı araç parçalarının yapımında kullanılan, yumuşak, kolay toz durumuna gelebilen, gri siyah renkli, yapay olarak billûrlaşabilen bir çeşit doğal karbon.

grafolog

* Yazı uzmanı.

grafoloji

* Yazı bilgisi.

grafometre

* Plânların yapımında, arazi üzerindeki açıları ölçmekte kullanılan araç.

gram

* C. G. S (santimetre, gram, saniye) sisteminde kilogramın binde biri değerindeki kütle birimi. Kısaltması gr.

gramağırlık

* Bkz. gramkuvvet.

gramaj

* Ağırlık ölçüsü, gram.

gramatikal

* Gramere, gramer kurallarına uygun.

gramer

* Dil bilgisi.

* Dil bilgisi kitabı.

gramerci

* Dil bilgisi uzmanı olan (kimse).

gramkuvvet

* Bir gram kütleyle 45° enlemindeki deniz yüzeyinde Yer'in uyguladığı kuvvet, gramağırlık.

gramofon

* Sesyazar, fonograf.

gramsantimetre

* Bir gram ağırlığında bir cismin bir santimetre yer değiştirmesini sağlayan enerji birimi, kilogram metrenin yüz binde biri.

granat

* Grena.

grandi

* Geminin baştan ikinci direği.

grandük

* Büyük bir düklüğün egemenine verilen ad.

* Çarlık Rusyasında prenlere verilen unvan.

granit

* Kuvars, feldspat, ortoklâz ve mika minerallerinden birleşmiş türlü renkte, billûrsu, çok sert bir tür kayaç.

granit gibi

- * güçlü, dayanıklı, sert.

granitleşme

- * İç kuvvetlerin etkisiyle yer yuvarlağı içindeki kayanın granite dönüşmesi.

granül

- * Bir maddenin en küçük tanesi.
- * Stoplâzmada bulunan küçük tanecikler.

granülin

- * Opalin türü.

granülit

- * Kuvars, feldspat, granit, Moskof camı gibi maddelerden birleşmiş billûr kayağan taş kütlesi.

gravür

- * Ağaç, metal veya taş bir yüzeye ayrı katlar hâlinde değişik renkli boyalar sürüldükten sonra üstteki katları yer yer kazıyarak alttaki renklerden yararlanma tekniği, kazıma resim.
- * Bu teknikle yapılmış resim.

gravürcü

- * Gravür yapan sanatçı.

gravürcülük

- * Gravürcünün işi veya mesleği.

gravyer

- * İsviçre'de yapılan bir çeşit san, yağlı peynir.

Grejuva

- * Rum ateşi.

Grek

- * Eski Yunanlı.
- * Eski Yunanlılarla ilgili, eski Yunanlılara özgü olan şey.

Grekçe

- * Eski Yunan dili.

grekoromen

- * Belden aşağısını tutmamak ve ayaklarla oyun yapmamak gibi kuralları olan güreş türü.

gren

- * Kâğıdın yüzeyinin pürüzlülük derece ve tipinin bir izlenimi.

grena

- * Nar çiçeği renginde bir süs taşı.
- * Alüminyum silikat ile kalsiyum, magnezyum, demir veya manganez gibi madenlerden birinin birleşmesinden oluşmuş çeşitli renkteki mineral.

gres

- * Rafine edilmiş bir yağlama yağı ile bir sabunun, istenen kıvama göre değişen oranlarda iyice karıştırılmasından elde edilen yarı koyu yağlama yağı, makine yağı.

gres pompası

- * Makine aksamını gresle yağlamak için kullanılan pompa.

gres yağı

- * Bkz. gres.

grev

* İş bırakımı.

grev gözcüsü

* Grevin seyrini kollayan kimse.

grev kırıcı

* Grevi kırma girişiminde bulunan kimse.

grev kırıcılığı

* Grevin etkisini azaltmak veya tamamıyla yok etmek amacıyla greve uğrayan iş verenin veya ona yardımcı olan bir başkasının yasal olarak yasaklanmış hareketlerde bulunması.

grev sözcüsü

* Grev boyunca grevle ilgili beyanlarda bulunmakla görevli kimse.

grev yapmak

* işi bırakmak.

grevci

* İş bırakımı yapan kimse, iş bırakımcı.

greyder

* Altında bulunan ve değişik açılarda çalışabilen bıçağı ile toprağı kesen veya yayan yol makinesi.

greyderci

* Greyder kullanan, yapan veya satan kimse.

greyfurt

* Turunçgillerden sıcak bölgelerde yetişen bir meyve ağacı (Citrus decumana).

* Bu ağacın kanarya sarısı renginde, tadı acımsı meyvesi, altıntop.

gri

* Kül rengi, boz.

gril

* Izgara.

grip

* Yorgunluk, kırıklık, kas ağrıları ve ateşle beliren, bulaşıcı, salgın hastalık, paçavra hastalığı, enflüanza.

gripli

* Grip hastalığına yakalanmış kimse.

grizu

* Normal sıcaklık ve basınçta kömür ocaklarında açığa çıkan ve büyük bölümü saf metandan oluşan, kolayca tutuşabilen gaz.

grizumetre

* Bkz. grizuölçer.

grizuölçer

* Maden ocaklarında havanın grizu oranını ölçmeye yarayan cihaz, grizumetre.

grosa

* On iki düzine.

groston

* Bir geminin kullanılan bölümünün ton birimi cinsinden karşılığı.

grostonluk

* Herhangi bir groston ölçüsünde olan.

grotesk

- * Eski Çağ Roma yapılarında bulunan tuhaf, gülünç figürlerden oluşmuş süsleme üslûbu.
- * Kaba gülünçlüklerden, tuhaf ve olmayacak şakalaşmalardan yararlanan, karışık görüntüleri, bağdaşmaz durumları şaşırtıcı biçimde birleştiren güldürü biçimi.

grup

- * Aynı yerde bulunan kimse ve nesneler bütünü, küme, öbek.
- * Görüşleri, çıkarları bir olan kimseler bütünü.
- * Ortak özellikleri olan varlıklar, nesneler bütünü.
- * Çeşitli sınıf veya birliklere bağlı elemanların, belirli bir taktik görevi gerçekleştirmek üzere, tek komutanın emri altında birleştirilmesinden oluşan kıta topluluğu.

grup grup

- * Birden fazla kişi veya nesnenin oluşturduğu küme, öbek öbek, posta posta.

grup mobilya

- * Benzer yapı ve görünüşteki elemanların kendi aralarında üst üste veya yan yana konulmasıyla elde edilen bir sistem mobilya.

gruplandırma

- * Gruplandırmak işi.

gruplandırmak

- * Gruplara ayırmak.
- * Dağınık olan şeyleri toplayarak grup oluşturmak.

gruplanma

- * Gruplanmak işi veya durumu.

gruplanmak

- * Grup grup olarak bulunmak.

gruplaşma

- * Gruplaşmak işi.

gruplaşmak

- * Grup oluşturmak, gruplara ayrılmak.

-gu

- * Bkz. -gi / -gi, -gu / -gü.

guano

- * Özellikle deniz kuşlarının pisliklerinin bir yerde uzun süreden beri birikip yığılmasıyla oluşan, azot ve fosfat bakımından zengin, gübre olarak kullanılan madde.

guarani

- * Paraguay para birimi.

guaş

- * Bir çeşit zamlı, mat sulu boya.
- * Bu boya ile yapılan resim.

Guatemalâh

- * Guatemalâ halkından olan kimse.

guatr

- * Boyundaki kalkan bezinin aşırı büyümesiyle beliren hastalık, guşa, cedre.

gudde

- * Bez, beze.

gudubet

* Yüzüne bakılmayacak kadar sevimsiz ve çirkin.

gudubetlik

* Gudubet olma durumu.

gufran

* Yarlıgama.

gugu çiçeği

* Bkz. hüsnüyusuf.

guguk

* Gugukgillerden, genellikle Avrupa'da yaşayan, dişileri başka kuşların yuvasına yumurtlayarak yavrularının bakım işini onlara gördüren, sırtı gri, karnı kahverengi beyaz çizgili, 35 cm boyunda, böcekçil bir kuş (Cuculus canorus).

* Birisiyle eğlenmek ve onu kızdırmak için çocukların bu biçimde çıkardıkları ses.

guguk gibi kalmak (veya oturmak)

* tek başına kalmak veya oturmak.

guguk yapmak

* birine guguk diye haykırmak.

gugukgiller

* Omurgalı hayvanların, kuşlar sınıfının bir familyası.

guguklu

* Guguklu saatin kısa söylenişi.

guguklu saat

* Saat başlarını ve buçukları bir guguk kuşunun açılan küçük kapıdan veya pencereden çıkması ve ötmesiyle bildiren saat.

gulaş

* Etli, salçalı bir Macar yemeği.

gulden

* Florin.

gulet

* İki direkli yelkenli bir savaş gemisi türü.

gulgule

* Gürültü, şamata.

gulu gulu

* Hindinin çıkardığı ses.

gulyabani

* Karanlık ve ıssız yerlerde, insanın gördüğünü sandığı korkunç hayalet.

-gun

* Bkz. -gın / -gin, -gun / -gün.

gurbet

* Doğup yaşanılmış olan yerden uzak yer.

gurbet acısı

* doğup yaşanılan yerden uzak olmanın verdiği üzüntü, sıkıntı.

gurbet çekmek

* doğup yaşadığı yerleri özlemek.

gurbet eli

* Bir kimsenin doğup büyüdüğü yerden başka yer.

gurbetçi

* Gurbete çıkan, geçimini gurbette kazanan kimse.

gurbetçilik

* Gurbetçi olma durumu.

gurbete (veya gurbet ellere) düşmek

* aile ocağından uzak bir yere gitmek.

gurbete çıkmak

* doğup yaşanılan yerden uzaklaşmak.

gurbetlik

* Gurbet.

gurbettede

* Gurbete düşmüş.

gurk

* Kuluçka.

* Erkek hindi.

gurk etmek

* tavuk kuluçkuya yatmak isterken veya yavrularını çağırırken gurk gurk diye ses çıkarmak.

gurk olmak

* kuluçkaya yatmak üzere bulunmak.

gurka yatmak

* tavuk civciv çıkarmak için yumurta üzerine oturmak.

gurklamak

* Kuluçka olmak.

* Erkek hindi kabarmak.

gurlama

* Gurlamak işi.

gurlamak

* Gurldamak.

gurme

* Damak zevki olan ve yiyeceklerini titizlikle seçen kimse.

guruldama

* Gurldamak işi.

gurldamak

* (sindirim yollarından bir sıvı geçerken) Gur gur diye ses çıkarmak.

gurultu

* Guruldama sesi.

gurup

* Bir gök cisminin (Ay, Güneş, yıldız) ufku altına inmesi.

* Özellikle Güneş'in batması, batış.

gurup etmek

* (Güneş için) batmak.

gurup rengi

- * Turuncuya çalan kırmızı.
- * Bu renkte olan.

gurur

- * Kendini beğenme, büyüklenme, kibir.
- * Övünme, kurum, çalım.
- * Onur, şeref.

gurur duymak

- * gururlanmak.

gurur gelmek

- * kurumlanmak.

gururlanma

- * Gururlanmak işi.

gururlanmak

- * Övünmek, büyüklenmek, kurumlanmak.

gururlu

- * Kendi kişiliğine önem veren, onurlu, mağrur.
- * Kurumlu, çalımli.

gururluca

- * Gururlu bir biçimde (olan).

gururuna ağır gelmek

- * kişiliğine zor gelmek, büyüklüğünün zedelendiğini düşünmek.

gururuna dokunmak

- * kişiliği zedelenmek, onuru kırılmak.

gururunu ayak altına almak

- * her türlü fedakârlığı göze alıp, taviz vermek, ilkelerden vazgeçmek.

gururunu okşamak

- * yüzüne karşı değerlerini belirterek bir kimseyi duygulandırmak.

gusletme

- * Gusletmek işi veya biçimi.

gusletmek

- * Gusül abdesti almak.

gusto

- * Beğeni, zevk.

gusül

- * İslâm dininin gerekli gördüğü durumlarda ve biçimde yıkanıp abdest alma, boy abdesti.

gusülhane

- * Eski evlerde, içinde yıkanılabilir biçimde yapılmış çinko kaplı küçük bölme.

guşa

- * Guatr, cedre.

gut

* Organizmadaki ürik asidin atılmayarak vücudun bazı yerlerinde, özellikle ayak baş parmağında, topuk ve eklem yerlerinde birikmesinden ileri gelen, ağrı ve şişlerle ortaya çıkan hastalık, damla hastalığı, nıkrıs.

guttasyon

* Kök basıncı ile yapraktan damlalar hâlinde dışarı su atılması.

guvernör

* Bir kamu kuruluşunu yöneten kimse.

-gü

* Bkz. -gı / -gi, -gu / -gü.

gübre

* Verimini artırmak için toprağa dökülen her türlü hayvan dışkısı, kimyasal veya bitkisel madde, kemre.

gübre böceği

* Kın kanatlılardan, gübre ile beslenen bir böcek cinsi (Onitis).

gübre gazı

* Gübreden elde edilen yanıcı gaz, biyogaz.

gübreleme

* Toprağa gübre dökme, gübre karıştırma.

gübrelemek

* Verimini artırmak için toprağa gübre dökmek.

gübrelenme

* Gübre dökülme.

* Gelişmesi, yetişmesi için her türlü imkânı sağlama.

gübrelenmek

* Gübre dökülmek.

gübreli

* Gübrenilmiş olan.

gübrelik

* Gübre konulan yer.

gübresiz

* Gübrenmemiş olan.

güce sarmak

* bir iş güç bir duruma gelmek, güçleşmek.

gücendirici

* Gücendiren, gönül kıran, inciten (biçimde).

gücendirme

* Gücendirmek işi.

gücendirmek

* Gücenmesine yol açmak, gönlünü kırmak, incitmek.

gücenik

* Gücenmiş, kınılmış, incinmiş, küskün.

güceniklik

* Gücenik olma durumu.

gücenilme

* Gücenilmek işi veya durumu.

gücenilmek

* Gücenmek işine konu olmak, herhangi bir kimseye gücenmek.

güceniş

* Gücenmek işi veya biçimi.

gücenme

* Gücenmek işi.

gücenmek

* Birinin beklenilmeyen bir davranışı veya sözü karşısında kırgınlık duymak, üzülmek.

gücü

* Bez tezgâhında ipliği ayarlayan tezgâh tarağı.

gücü gücüne

* Zorla, zorlayarak, güçlkle.

gücü gücüne yetmek (veya yetmemek)

* zorlukla.

* eldeki imkânlarla, ancak altından kalkabilmek, üstesinden gelebilmek.

gücü ipliği

* Dokumada kullanılan sağlam, kalın iplik.

gücük

* Kısa, bodur, gelişmemiş, güdük.

* Kuyruksuz, kuyruğu kesik (hayvan).

* Ağaç direklerin hazırlanması sırasında arta kalan kısa parça.

gücük ay

* Şubat ayı.

gücümseme

* Gücümsemek işi veya durumu.

gücümsemek

* Bir şeyin yapılmasını güç görmek, bir işi isteksiz yapmak.

gücün

* Dara dar.

* Güçlkle, ancak, zorla.

gücüne gİtmek

* gönü kırılmak, onuruna dokunmak.

gücüne koşmak

* bir sorunun kolay çözümü varken onu güçleştirmek.

güç

* Ağır ve yorucu emekle yapılan, müşkül.

* Yapılması zor, çetin.

* Zorlukla.

güç

* Fizik, düşünce ve ahlâk yönünden bir etki yapabilme veya bir etkiye direnebilme yeteneğı, kuvvet.

* Bir olaya yol açan her türlü hareket, kuvvet, takat.

* Sınırsız, mutlak nitelik.

* Büyük etkinliğı ve önemi olan nitelik.

* Birim zamanda yapılan iş.

- * Bir cihazın, bir mekanizmanın iş yapabilme niteliği.
- * Siyasî, ekonomik, askerî vb. bakımlardan etki ve önemi büyük olan devlet.
- * Bir ulusun, bir ordunun vb.nin ekonomik, endüstriyel ve askerî potansiyeli.
- * Yeterliğini ve güvenilirliğini kanıtlamış kimse.
- * Bir akarsuyun aşındırma ve taşıma yeteneği.
- * Bir toprağın verimlilik yeteneği.

-güç

- * Bkz. -gıç/, -giç, -guç/ -güç.

güç beğenir

- * her şeyden hoşlanmayan, zorlukla karar veren, müşkülpesent.

güç belâ

- * Zorlukla, güçlük çekerek.

güç birliği

- * Mevcut maddî ve manevî imkânları bir araya toplamak, güçleri birleştirme.

güç gelmek

- * bir şeyin yapılmasında zorluk ve sıkıntı ile karşılaşmak.

güç kaynağı

- * Enerji kaynağı.

güç mevkide kalmak

- * içinden çıkılması zor bir durumda bulunmak.

güçlendirici

- * Güç veren, güç katan.

güçlendirilme

- * Güçlendirilemek işi.

güçlendirilmek

- * Güçlü duruma getirilmek, güç kazanması sağlanılmak.

güçlendirme

- * Güçlendirmek işi.

güçlendirmek

- * Güçlü duruma getirmek, güç kazanmasını sağlamak.

güçleniş

- * Güçlenmek işi veya biçimi.

güçlenme

- * Güçlenmek işi.

güçlenmek

- * Güçlü duruma gelmek.

güçleşme

- * Güçleşmek işi.

güçleşmek

- * Güç duruma gelmek, zorlaşmak.

güçleştirme

- * Güçleştirmek işi.

güçleştirmek

* Güç duruma getirmek.

güçlü

- * Gücü olan.
- * Etkisi, önemi büyük olan, forslu.
- * Nitelikleri ile etki yaratan, etkili.
- * Şiddeti çok olan.

güçlü kuvvetli

- * Sağlığı, gücü, kuvveti yerinde olan.
- * Maddî ve manevî bakımlardan gücü, arkası, torpili olan.

güçlüğü (veya güçlükleri) yenmek

- * bir güçlüğü, zorluğu ortadan kaldırmak.

güçlük

- * Güç olan bir şeyin niteliği, zorluk.
- * Ağır ve yorucu emek, zahmet, meşakkat.
- * Engel.

güçlük çekmek

- * bir işi çok zor yapmak, zor bir durumla karşılaşmak.

güçlük çıkarmak

- * bir şeyin gerçekleşmesini engelleyici sebepler ileri sürmek.

güçlülle

- * Güç, kolay olmayan bir biçimde.

güçlülük

- * Güçlü olma durumu.

güçsünme

- * Güçsünmek işi veya durumu.

güçsünmek

- * Bir şeyi güç saymak.

güçsüz

- * Gücü olmayan, âciz.

güçsüz düşmek

- * gücü yetmemek.

güçsüzce

- * Güçsüz bir biçimde (olan).

güçsüzlük

- * Güçsüz olma durumu, güçsüze yakışacak davranış, kuvvetsizlik, aciz, iktidarsızlık.

güdek

- * Amaçlanan sonuç, güdülen şey.

güdeksiz

- * Bir amaca dayanmayan, garazsız.

güdeleme

- * Güdelemek işi.

güdelemek

- * Ardına düşmek, kovalamak, sürmek.

güderi

- * Genellikle geyik veya keçi derisinden yapılmış yumuşak ve mat meşin.
- * Bu meşinden yapılmış.

güderici

- * Güderi yapan veya satan kimse.

güdericilik

- * Güderi deri sanayii ve ticareti.

güderihane

- * Güderinin yapıldığı yer.

güderileme

- * Güderilemek işi.

güderilemek

- * Güderi işlemlerini yapmak.

güdü

saik.

- * Bilinçli veya bilinçsiz olarak davranışı doğuran, sürekliliğini sağlayan ve ona yön veren herhangi bir güç,
- * Kaynağı duygulanma değil, akıl olan sebep, saik.
- * Bir etkinlik veya işin gizli sebebi.
- * Bireyleri bilinçli ve amaçlı işlerde bulunmaya yönelten dürtü veya dürtüler bileşkesi, saik.

güdücü

- * Gütmek işini yapan kimse.
- * Çoban, sığırtmaç.

güdük

- * Eksik yanı olan, tamamlanmamış, kısa.
- * Kuyruğu kesik veya kopmuş.
- * Yetersiz, sonuç vermemiş.

güdük kalmak

- * büyüyememek, küçük, bodur kalmak.
- * bitmemiş, sonuç vermemiş durumda olmak.

güdükleşme

- * Güdükleşmek işi.

güdükleşmek

- * Güdük duruma gelmek.

güdüklük

- * Güdük olma durumu.

güdülenme

motivasyon.

- * Bireyin, işinin yönünü, gücünü ve öncelik sırasını belirleyen iç veya dış dürtücünün etkisi ile işe geçmesi,
- * Canlıda işe veya öğrenmeye geçme isteği.

güdülme

- * Güdülme işi.

güdülme

- * Gütmek işi yapılmak.
- * (bir kimse veya topluluk) Birinin düşünce ve amacı doğrultusunda yönetilmek.

güdüm

- * Yönetmek işi, idare.

* Bilişimde, bir olaylar dizisini, bir süreci veya bir aracı yöneltme ve düzenlemeyle ilgili işlevlerin bütünü.

güdüm bilimi

* Canlılarda ve makinelerde kontrol, iletişim ve işleyişi inceleyen bilim, kibernetik, sibernetik.

güdümcü

* Güdümcülüktən yana olan kimse.

güdümcülük

* Bir ülkenin ekonomi, tarım gibi işlerinde tutulan güdümlü yol.

güdümleme

* Bir görüş, kanı veya inancı benimsetme çabası.

güdümlemek

* Belli bir amaca veya inanca yönlendirmek.

güdümlü

* Güdülebilən, yönetilebilir.

* Belirli bir plân veya yönde yürütülen bir amacı, bir eğilimi yansıtan.

güdümlü sanat

* Belli bir siyasî ve toplumsal ideoloji doğrultusunda oluşturulan sanat.

güdümlülük

* Güdümlü olma durumu.

güfte

* Müzik eserlerinin yazılı metni, söz.

güfteci

* Güfte yazan kimse, söz yazarı.

güğüm

* Yandan kulplu, boynu uzun, genellikle bakırdan su kabı.

güherçile

* Tarımda gübre, hekimlikte ilaç olarak kullanılan, barut gibi patlayıcı maddeler yapımına yarayan, beyaz renkte ve ince billûrlar durumunda birleşik bir madde, potasyum nitrat (KNO₃).

gül

* Gülgillerin örnek bitkisi (Rosa).

* Bu bitkinin katmerli, genellikle kokulu olan çiçeği.

gül gibi

* çok iyi, çok güzel.

gül gibi bakmak

* geçimini para sıkıntısı olmadan sağlamak.

* iyi, temiz bakmak.

gül gibi geçinmek (veya yaşamak)

* çok iyi anlaşılmak, geçinmek.

* pek geniş olmayan bir imkânla rahat, sıkıntısız yaşamak.

gül rengi

* Gül rengine olan.

gül suyu

* Gül yağı elde edilmesi sırasında yan ürün olarak elde edilen kokulu ve renksiz sıvı.

gül üstüne gül koklamamak

* bir sevgili üstüne bir ikincisini sevmemek.

göl yağcı

* Göl yağcı çıkaran veya satan kimse.

göl yağcılık

* Göl yağcı çıkarma veya satma işi.

göl yağ

* Güllerin imbikten çekilmesiyle elde edilen gül suyunun üstünde toplanan kokulu yağ.

gölbadan

* Göl suyu serpmek için kullanılan, ağzı emzikli, armut biçiminde küçük kap.

gölbahar

* Kırmızı boya elde etmede kullanılan iyi bir cins toprak.

* Bir tavlâ oyunu.

gölbank

* Hep bir ağızdan ve makamlâ yapılan dua veya ant.

gölbeşeker

* Göl çiçeği ve şeker ile yapılan macun kıvamında bir çeşit reçel.

gölböceği

* Altın böcek.

gölçü

* Göl üreten kimse.

gölçülük

* Göl üretme işi.

göldeste

* Antoloji.

göldü gülecek

* Gülmek üzere olan, gülmeye hazır durumda, gülümser.

göldür güldür

* Çok gürültü ederek, yüksek ses çıkarak, hızla.

göldürme

* Göldürmek işi.

göldürmek

* Gülmesine sebep olmak.

göldürü

* Göldürme özelliği olan.

* İnsanların, olayların, durumların gülünç yönlerini belirten sahne eseri, komedi, fars.

göldürücü

* Gülmeyi sağlayan, gülmeye yol açan, komik.

güle güle

* Gülererek.

* Mutlu, güzel günlerde uğurlama için kullanılan seslenme sözü.

* "Üzüntüsüz bir hayat sürerek, gönül ferahlığı ile (giy, otur, kullan, büyüt...)" anlamında bir iyi dilek sözü.

güle oynaya

* sevinerek, neşe ile.

gülecen

* Sevimli ve cana yakın tavırları olan (kimse).

güleç

* Her zaman gülümseyen, mütebessim.

güleçlik

* Güleç olma durumu.

güleğen

* Güler yüzlü, çok gülen (kimse).

güler misin, ağlar mısın!

* hem gülünecek hem üzülmünecek nitelikteki şaşırtıcı olaylar karşısında söylenir.

güler yüz

* İçten ve yapmacıksız, yumuşak, okşayıcı davranış.

güler yüzlü

* Yakınlık gösteren, içten davranan.

güler yüzlülük

* Güler yüzlü olma durumu.

gülerim! (veya güleyim barıl!)

* yersiz görülen bir düşünceye karşı hafıfseme olarak söylenir.

gülerken ısımr

* görünürdeki iyiliğine güvenilmemesi gereken (kimse).

gülgiller

* Çilek, armut, elma, badem gibi türleri içine alan, ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, ömeği gül olan bir bitki familyası.

gülhatmi

* Ebe gümecigillerden, yaprakları geniş ve yuvarlak, çiçekleri büyük ve türlü renklerde olan, çok yıllık otsu bir bitki (Althaea rosea).

gülistan

* Gül bahçesi.

* Huzurlu, rahat ve zenginlik dolu (yer).

gülkurusu

* Kurutulmuş pembe gül rengi.

* Bu renkte olan.

güllâbi

* Akıl hastahanelerindeki hademelere verilen ad.

güllâbici

* Bkz. güllâbi.

güllâbicilik

* Güllâbicinin yaptığı iş.

güllâbicilik etmek

* birinin taşkın ve şımarık davranışlarına katlanarak yüzüne gülmek.

güllâç

* Nişastadan yapılan, çok ince kuru yufka; bu yufkadan hazırlanan tatlı.

* Tadı hoş olmayan toz durumundaki bazı ilâçların kolayca yutulabilmesi için bunların içine konuldukları, nişastadan küçük kap.

gülle

* Eskiden som taş veya demirden, yuvarlak bir biçimde yapılırken, günümüzde çelikten silindir biçiminde, bir ucu sivri olarak yapılan top mermisi.

* Atletizm yarışmalarında atılan pirinç veya pirinçten daha sert bir maddeden yapılan, erkekler için 7.257 kg, kadınlar için 4 kg olan madenî küre.

gülle atma

* Tek elle taşınan gülleyi ileriye doğru fırlatma.

* Gülleyi en uzağa atmak amacıyla yarışılan atletizm dalı.

gülle gibi

* çok ağır.

* hâlsiz, yorgun argın.

gülleci

* Top güllesi yapan kimse.

* Gülle atma sporu yapan kimse.

güllü

* Güllü olan.

güllük

* Gül bahçesi veya güllü çok olan yer.

güllük gülistanlık

* Bolluk ve rahatlık içinde olan (yer).

gülme

* Gülmek işi.

* Kahkaha.

gülme komşuna, gelir başına

* birinin başına gelen kötü bir durum senin de başına gelebilir.

gülmece

* Eğlendirmek, güldürmek ve birine, bir davranışa incitmeden takılmak amacını güden ince alay, mizah, humor.

* Gerçeğin güldürücü yanlarını ortaya koyan edebiyat türü, mizah.

gülmeceli

* İçinde gülmece nitelikleri bulunan (yazı, karikatür vb.), mizahî.

gülmek

* (insan) Hoşuna veya tuhafına giden olaylar, durumlar karşısında, genellikle sesli bir biçimde duygusunu açığa vurmak.

* Mutlu, sevinçli zaman geçirmek, eğlenmek, hoşça vakit geçirmek.

* Biriyle alay etmek.

* Dikkati çekecek derecede hoş ve sıcak görünmek.

gülmekten kınılmak (katılmak)

* aşırı derecede sarsılarak gülmek.

güllü seven dikenine katlanır

* insan sevdiği kimse veya sevdiği iş yüzünden gelecek sıkıntılara katlanır.

güllü tarife ne hacet, ne çiçektir biliriz

* birinin uygunsuz durumları sayılırken bunların öteden beri bilindiğini anlatmak için söylenir.

gülücük

- * Çocuk gülümsemesi.
- * Gülümseme, tebessüm.

gülük

- * Hindi.
- * Sebze yetiştirmek için açılan ocak.

gülümseme

- * Hafifçe gülme, tebessüm.

gülümsemek

- * Güler gibi olmak, hafifçe gülmek.

gülümser

- * Hafifçe gülümseyen, sevimli.

gülümseyiş

- * Gülümsemek işi veya biçimi.

gülünç

- * Alayı üzerine çeken, eğlence konusu olan, güldürücü, tuhaf, komik.

gülünçleşme

- * Gülünçleşmek işi, komikleşme.

gülünçleşmek

- * Gülünç duruma gelmek, komikleşmek.

gülünçleştirme

- * Gülünçleştirmek işi.

gülünçleştirmek

- * Gülünç duruma getirmek.

gülünçlü

- * Güldürücü, eğlendirici özellikleri bulunan (oyun, hikâye, söz).

gülünçlük

- * Gülünç olma durumu, komiklik.

gülünme

- * Gülünmek işi.

gülünmek

- * Gülmek işi yapılmak.
- * Alay edilmek.

gülüp geçmek

- * umursamamak, aldırmış etmemek, üzerinde durmamak.

gülüp oynamak (veya gülüp söylemek)

- * neşeli, sevinçli, keyifli, güzel vakit geçirmek.

gülüş

- * Gülmek işi veya biçimi.

gülüşme

- * Gülüşmek işi.

gülüşmek

- * Karşılıklı veya birlikte gülmek, birlikte şakalaşmak.

gölüşölme

* Gölüşölme işi veya durumu.

gölüşölme

* Karşılıklı veya birlikte gülünme.

gölüt

* Bir skece, revüye veya bir eğlence gösterisine eklenen gülünçlü sözler veya durumlar.

gölütçü

* Bir skeçte, revüde veya eğlence gösterisinde eklenen sözleri ve durumları hazırlayan kimse.

güm

* Derinden ve patlayıcı yankılı gürültü.

güm güm

* Yankılı gürültü sesinin tekrarlandığını anlatır.

güm güm atmak

* heyecanla vurmak.

güm güm etmek

* derinden yankılı ses olmak, ses çıkmak.

gümbedek

* Gümbürdeyerek.

* Beklenmedik bir zamanda, birdenbire.

gümbür gümbür

* Büyük bir gürültü ile.

gümbürdeme

* Gümbürdemek işi.

gümbürdemek

* Gümbür diye ses çıkarmak.

* (insan için) Ölmek, gümlüyip gitmek.

gümbürdetme

* Gümbürdetmek işi.

gümbürdetmek

* Gümbürdemesine yol açmak.

gümbürdeyiş

* Gümbürdemek işi veya biçimi.

gümbürtü

* Gümbürdeme sesi, gürültü.

gümbürtülü

* Gümbürtü sesi çıkaran.

güme

* Avcı kulübesi.

* Bostanda yapılan bekçi kulübesi.

güme gitmek

* boş gitmek, boş yere yok olmak.

* (insan için) boşu boşuna ölmek, hiç uğruna ölmek.

* değeri anlaşılmadan yitip gitmek.

gümeç

* Bal peteğini oluşturan altı köşeli gözeneklerden her biri.

gümeç balı

* Gümeciyile birlikte bulunan süzülmemiş bal.

gümele

* Bkz. güme.

gümleme

* Gümlemek işi.

gümlemek

* Güm diye ses çıkarmak.

* Sınıfta kalmak.

gümletme

* Gümletmek işi.

gümletmek

* Hızla vurmak veya çarpmak.

gümleyip gitmek

* beklenmedik bir zamanda ansızın ölmek.

gümrah

* (su, saç, ses gibi bir yerden çıkan şeyler için) Bol, sık, çok, gür.

gümrahlık

* Gümrah olma durumu, bolluk, sıklık, gürlük.

gümrük

* Bir ülkeye giren veya bir ülkeden çıkan mal ve eşya üzerinden alınan vergi.

* Bir verginin alınması işlemiyle uğraşan devlet kuruluşu.

* Bir ülkenin giriş ve çıkışında gümrük denetim ve gözetiminin yapıldığı yer.

gümrük kanunu

* Gümrük işlerini ve işlemlerini yasal bir düzen içinde toplayan kanun.

gümrük koymak

* engel olmak, kısıtlamak.

gümrükçü

* Gümrük görevlisi.

* Başkalarıyla ilgili eşyayı bir ücret karşılığında gümrükten çıkarma işini üzerine alan komisyoncu.

gümrükçülük

* Gümrük memurluğu.

* Gümrükten eşya çıkarma komisyonculuğu.

gümrükleme

* Gümrükleme işi.

gümrükleme

* (bir malın) Gümrükte giriş işlemini yapmak.

gümrüklendirme

* Gümrüklendirmek işi.

gümrüklendirmek

* (bir malın) Gümrük işlemlerini yaptırmak.

gümrüklenme

* Gümrüklenmek işi veya durumu.

gümrüklenmek

* Gümrüklemek işlemi yapılmak.

gümrüklü

* Gümrük vergisi ödenmesi gerekli olan.

* Gümrük vergisi ödenmiş olan.

gümrüksüz

* Gümrük vergisi ödenmesi gerekmeyen.

* Gümrük vergisi ödenmemiş, kaçak.

gümrükten mal kaçırır gibi

* bir işte gereksiz telâs ve ivedilik göstererek; herkesten saklamaya çalışarak.

gümül

* Susam ve ekin demeti veya yığını.

gümüş

* Atom sayısı 47, atom ağırlığı 107.88, yoğunluğu 10.5 olan, 9600 C ye doğru sıvı durumuna geçen, parlak beyaz renkte, kolay işlenir ve tel durumuna gelebilen element. Kısaltması Ag.

* Bu elementten yapılmış.

gümüş balığı

* Gümüş balığıgillerden, beyaza yakın gümüş renginde bir deniz balığı (Atherina presbyter).

gümüş balığıgiller

* Kemikli balıklar takımının, örnek hayvanı gümüş balığı olan bir familyası.

gümüş grisi

* Gümüş renginde olan.

gümüş rengi

* Gümüş parlaklığında, gümüşü andıran renk, gümüşî.

* Bu renkte olan.

gümüş sağ olsun, altın gidekosun

* eldeki şey, elde edilmesi güç olan daha değerli bir şeyden üstün tutulmalı.

gümüş servi

* Ayın suya yansmasıyla oluşan parıltılı görünüm.

gümüş yağmurcun

* Kuzey yarım kürenin en uç noktalarında yaşayan yağmur kuşu (Squatarola squatarola).

gümüşçü

* Gümüşü işleyen sanatçı veya gümüşten yapılmış eşya satıcısı.

gümüşçün

* Püskül kuyruklulardan, eski kitap sayfalarında, döşeme aralıklarında, şekerli maddeler ve tahta kırıntıları yiyerek yaşayan, vücutları küçük pullarla örtülü, kanatsız böcek (Lepisma saccharina).

gümüşgöz

* Para canlısı, açgözlü, cimri.

gümüşî

* Gümüş renginde olan.

gümüşîleşme

* Gümüş rengini alma.

gümüşleşmek

* Gümüş rengini almak.

gümüşleme

* Gümüşlemek işi.

gümüşlemek

* Gümüşle kaplamak veya süslemek.

* Gümüşün rengini andıran bir renk vermek.

gümüşlenme

* Gümüşlenmek işi.

gümüşlenmek

* Gümüşle kaplanmak.

* Gümüş gibi parıldamak.

gümüşletme

* Gümüşletmek işi.

gümüşletmek

* Gümüşle kaplatmak veya süsletmek.

gümüşlü

* Gümüşü olan, gümüşle kaplanmış veya süslenmiş olan.

gümüşsü

* Gümüşe benzer.

gümüşsüz

* Gümüşü olmayan.

gümüşü

* Bkz. gümüşî.

gümüşüleşmek

* Bkz. gümüşleşmek.

gün

* Güneş.

* Güneş ışığı.

* Gündüz.

* Yer yuvarlağının kendi ekseni etrafında bir kez dönmesiyle geçen 24 saatlik süre.

* İçinde bulunulan zaman.

* Zaman, sıra.

* Çağ devir.

* İyi yaşanmış zaman.

* Bayram niteliğinde özel gün.

* Çoğunlukla ev hanımlarının ayın belirli günlerinde konuk ağırlamak için yaptıkları toplantı.

* Tarih.

-gün

* Bkz. -gın / -gin, -gun / -gün.

gün ağarmak

* tan yeri aydınlanmak.

gün almak

* bir iş görmek için ilgili kişiden bir gün ayırmasını istemek, randevu almak.

* yaşını, günü gününe bitirmiş olmak.

gün atmak

- * davayı ileri bir tarihe bırakmak.
- * güneş doğmak.

gün balı

- * Güneşte bal koyuluğuna getirilmiş üzüm sırası.

gün balığı

- * Lâpinağillerden, kırmızı renkli, siyah benekli bir balık (Julis turcica).

gün batımı

- * Güneşin ufukta kaybolması, gurup.

gün batısı

- * Batı.

gün batmak

- * Bkz. güneş batmak.

gün bugün

- * içinde bulunduğun günü iyi değerlendire; bugün ne yapabilirsen kazancın odur.

gün çiçeği

- * Ayçiçeği, günebakan, gündöndü.

gün dikilmesi

- * tam öğle vakti, zeval.

gün dikilmesi

- * Tam öğle vakti, zeval.

gün doğmadan kimliği söylenmez

- * bir iş iyice belli olmadan sonucu hakkında yargı yürütülemez. Yarın ne gibi durumlar veya olaylar çıkacağını kimse bilmez.

gün doğmadan neler doğar

- * beklenmedik bir sırada umut verici durumlarla da karşılaşma imkânı vardır.

gün doğmak

- * sabah olmak.

gün doğmak

- * isteklerini gerçekleştirmek için iyi bir duruma erişmek veya eline olağanüstü bir fırsat geçmek.

gün doğusu

- * Doğu.
- * Doğudan esen rüzgâr.

gün dönümü

- * Gündüz ile gecenin eşit olduğu gün.

gün durumu

- * Güneşin açılımının en çok olduğu gün.

gün geçmek

- * güneş çarpmak.

gün gibi açık

- * çok açık, çok belli.

gün görmek

- * esenlik, bolluk, mutluluk içinde yaşamak.

gün görmemek

* sıkıntı içinde yaşamak.

gün görmez

* hiç güneş ışığı almaz (yer).

gün görmüş

* iyi yaşamış.

* birçok hayat tecrübesi bulunan (kimse).

gün günden

* günden güne, her gün biraz daha, giderek.

gün güne uymaz

* bir günün işleri, durumları, şartları başka bir gününe uymaz.

gün ışığına çıkmak

* açıklığa kavuşmak, aydınlanmak.

gün kavuşmak

* güneş batmak, akşam olmak.

gün koymak

* yapılacak bir iş için gün tespit etmek, belirlemek.

gün merkezli

* Güneş'in merkezine bağlı olan, Güneş'in merkezinden bakıldığı var sayılarak ölçülen (bir yıldızın koordinatları).

gün meselesi

* her an mümkün, sürekli gerçekleşebilecek durumda.

gün ola harman ola

* bir gün onun da zamanı gelir.

gün olur yılı besler, yıl olur günü beslemez

* ticarete kazanç, günü gününe uymaz.

gün ortası

* Öğle, öğle vakti.

gün tutulması

* Bkz. güneş tutulması.

gün yağmuru

* Güneş çıkmışken yağan iri damlalı yağmur.

gün yapmak

* (çoğunlukla ev hanımları) ayın belirli günlerinde konuk ağırlamak.

gün yayı

* Güneşin gök küresinde bir gün boyunca çizdiği çemberin ufuk üstünde kalan parçası.

gün yeli

* Doğu rüzgârı.

günah

* Dince suç sayılan iş veya davranış.

* Acımaya yol açacak kötü davranış, yazık.

* (bazı deyimlerde) Sorumluluk, vebal.

* Kabahat, hafif suç.

günah benden gitti (veya gitsin)

* "ben görevimi yaptım, bundan sonrası için sorumluluk kabul etmem" anlamında kullanılan söz.

günah çıkarmak

* (Hristiyanlarda) Tanrı'nın bağışlaması için papaza gidip işlediği günahları anlatmak.

* kötü davranışlarını, suçlarını açıklamak, anlatmak.

günah işlemek

* günah sayılan davranışta bulunmak.

günah keçisi

* Sürekli suçlanan, her gelenin öfkesini ondan çıkardığı kimse.

günah olmak

* yazık olmak.

günaha girmek

* dince suç sayılan bir iş yapmak.

günaha sokmak

* günah işlemesine yol açmak.

günahı (veya vebali) boynuna

* ben kaşmam, sorumluluk sana (veya ona) düşer.

günahı kadar sevmemek

* hiç sevmemek, nefret etmek.

günahına girmek (veya günahını almak)

* birisi için haksız olarak kötü düşünmek, kuşkulanmak; iftira etmek.

günahını çekmek

* birinin yaptığı veya birine karşı yapılan kötülüğün cezasını görmek.

günahını vermez

* çok cimri.

günahkâr

* Günah işlemiş, günahlı.

günahkârlık

* Günahkâr olma durumu.

günahlı

* Günahı olan.

günahsız

* Günahı veya suçu olmayan.

günahsızlık

* Günahsız olma durumu.

günâşık

* Ayçiçeği.

günaşırı

* Bir gün ara ile, iki günde bir.

günaydın

* Daha çok sabahları söylenen esenleme sözü.

günbegün

* Günden güne.

günberi

* Yer'in, Güneş'e en yakın bulunduğu nokta.

günce

* Günlük (I).

güncek

* Şemsiye.

güncel

* Günün konusu olan, şimdiki, bugünkü (haber, olay vb.), aktüel.

güncelik

* Günce yazılan defter, muhtra.

güncelleme

* Güncellemek durumu.

güncellemek

* Güncel duruma getirmek.

güncelleşme

* Güncelleşmek işi.

güncelleşmek

* Güncel duruma gelmek.

güncelleştirme

* Güncelleştirme işi.

güncelleştirmek

* Güncel duruma getirmek.

güncelliğini yitirmek

* süre aşımına uğrayarak önem ve değerini yitirmek.

güncellik

* Güncel olma durumu, aktüalite.

gündaş

* Bkz. gündeş.

gündeliğe gitmek

* günlük işler yaparak gelir sağlamak.

gündelik

* Her günü, yevmi.

* Her gün yayımlanan, her gün çıkan.

* Gün hesabıyla veya her gün ödenen para, yevmiye.

gündelikçi

* Gündelikle çalışan (kimse).

gündelikçi kadın

* Gündelikle ev işlerinde çalışan hizmetçi kadın.

gündelikçilik

* Gündelikçi olma durumu.

gündelikli

- * Gündelikle çalışan (kimse).

gündem

- * Meclis, kongre gibi toplantılarda görüşülecek konuların bütünü, ruzname.

gündem dışı

- * Toplantı programının dışında (kalan).

gündeme almak

- * bir kurul toplantısında görüşülecek konuları bir listeyle tespit etmek.

gündeme getirmek

- * bir toplantıda bir konuyu tartışmak, görüşmek için önermek.
- * bir konuya güncellik kazandırmak.

günden güne

- * Gün geçtikçe, gittikçe.

gündeş

- * Aynı günde olan.

gündöndü

- * Ayçiçeği.

gündüz

- * Günün sabahdan akşama kadar süren aydınlık bölümü, gece karşıtı.
- * Gündüz vaktinde.

gündüz feneri

- * Zenci, arap.

gündüz gözüyle

- * Gündüzün, gündüz vakti, gün ışığında, her şeyin açık seçik görüldüğü saatlerde.

gündüz külâhlı, gece silâhlı

- * gerçekte iyi olmadığı hâlde iyi gibi görünen kimseler için kullanılır.

gündüz yırtıcıları

- * Kuşlar sınıfından kartallar takımının, çengel gagalı, sivri ve kıvrık tırnaklı, iyi uçan kuşları içine alan bir alt takımı.

gündüzcü

- * Gündüz çalışan görevli.
- * Gündüz öğrenim gören öğrenci.
- * Gündüzleri içki kullanan kimse.

gündüzleri

- * Gündüz vakti.
- * Her gün.

gündüzlü

- * Okula gündüz giden, yatılı olmayan (öğrenci), neharî.

gündüzlük

- * Gündüze özgü.

gündüzsefası

- * Kahkaha çiçeği.

gündüzün

- * Gündüz vaktinde.

güne doğrulum
* Yönelim.

günebakan
* Ayçiçeği.

güneç
* Çok güneş alan yer.

güneğik
* Hindiba.

güneş
* (büyük G ile) Gezegenlere ve yer yuvarlağına ışık ve ısı veren büyük gök cismi.
* Bu gök cisminin yaydığı ışık ve ısı.

güneş açmak
* güneş bulutlardan sıynılıp görünmek.

güneş almak (veya güneş görmek)
* güneş ışınlarıyla aydınlanacak durumda olmak.

güneş balçıkla sıvanmaz
* herkesin bildiği gerçek inkâr edilemez.

güneş banyosu
* Vücudun her yanını veya bir bölümünü güneş ışınlarına tutma, güneşlenmek.

güneş batmak
* gün sonunda, güneş ufukta kaybolmak.

güneş çarpmak
* sıcak havada güneş altında çok kalmaktan hasta olmak.

güneş çavmak
* güneş yayılmak, güneş doğmak.

güneş dil teorisi
* Dilin türeyişi felsefesi, psikolojisi ve sosyolojisi alanında Atatürk döneminde ortaya atılan bir kuram.

güneş doğmak
* sabahleyin güneş ufuktan yükselmek.

güneş gözlüğü
* Gözü güneş ve çeşitli tabiat olaylarından korumaya yarayan alet.

güneş günü
* Güneş'in, Yer'in bir noktasındaki meridyen düzlemine arka arkaya iki kez girmesi için geçen zaman.

güneş hayvancıkları
* Kök bacaklılardan, ışın biçimindeki yalancı bacaklarıyla hareket eden bir hücreli hayvanlar takımı, günsüler.

güneş kremi
* Güneşlenme sırasında cildin kurumasını, aşım yanmasını ve çatlamasını önleyen bir tür özel krem.

güneş lekeleri
* Güneş yüzeyinde görülen siyah benekler.

Güneş saati
* Bir düzlem ortasına dikilmiş bir çubuğun, bu düzlem üzerine ayrı ayrı zamanlarda düşen gölgesine bakılarak saati gösteren bölümler çizilerek yapılmış araç.

Güneş sistemi

* Güneşle gezegenlerin oluşturdıkları dizge.

güneş sütü

* Güneşlenme sırasında cildin kurumasını önleyen, koruyucu, beyaz renkli bir tür makyaj malzemesi.

güneş tacı

* Güneş atmosferinin alevli bölümü.

Güneş takvimi

* Güneşin görünürdeki günlük ve yıllık hareketine göre düzenlenen takvim.

Güneş tekeri

* Güneşin gökyüzündeki iz düşümü olan parlak daire.

Güneş tutulması

* Ay'ın, Yer ile Güneş arasına girmesi yüzünden Güneşin yer yüzünden kararmış görünmesi, küsuf.

güneş yağı

* Güneşlenme sırasında cildin daha çabuk koyulaşması için kullanılan bir tür yağlı sıvı.

güneş yanığı

* Güneş ışınlarının insan teninde yaptığı esmerlik.

Güneş yılı

* Güneşin görünürdeki yıllık hareketine göre tanımlanan yıl.

güneşe karşı işemek

* saygı gösterilmesi gereken şeylere saygısızlık göstermek.

güneşi üzerine doğdurmamak

* güneş doğmadan önce yataktan kalkmak.

güneşin altında (veya güneşin altında)

* güneşin yakıcı ışınları altında.

güneşleme

* Güneşlemek veya güneşlenmek işi.

güneşlemek

* Güneş ışınlarından vücudun yararlanmasını sağlamak.

güneşlenme

* Güneşlenmek işi veya durumu.

güneşlenmek

* Güneş ışınlarından yararlanmak için kendini güneş altında bulundurmak.

güneşletme

* Güneşletmek işi.

güneşletmek

* (bir şeyi) Güneş ışığının etkisinde bırakmak.

güneşli

* Güneş ışınlarıyla aydınlanmış.

* (hava için) Açık, aydınlık.

güneşlik

* Güneş ışınlarına engel olan perde veya buna benzer gereç.

* Siperlik.

* Güneş ışınlannı alan (yer).
* Alıcı merceğini zararlı ışınlardan korumak için mercek önüne takılan ve merceğin önünde gölgeli bir alan sağlayan yardımcı donatım türü.

güneşsel

- * Güneşe ilişkin, Güneşle ilgili.
- * Güneşle birlikte doğan, Güneşle birlikte batan (gök cismi).

güneşsiz

- * Güneş ışınlarıyla aydınlanmayan, güneş ışınlannı almayan.
- * (hava için) Kapalı, bulutlu.

güneşsizlik

- * Güneşsiz olma durumu.

güneştopu

- * Bkz. Acem lâlesi.

güney

- * Solunu doğuya, sağını batıya veren kimsenin tam karşısına düşen yön, dört ana yönden biri, cenup, kuzey karşıtı.
- * Bu yönde olan, bu yönle ilgili, cenubî.
- * Güneş gören yer.
- * Lodos.

güney karamanı

- * Siyahtan kül rengine kadar değişen renklerde, kuyukları diğer karamanlara göre daha küçük, kuzularından bukleli post alınabilen ve Batı Toroslar bölgesinde yetiştirilen bir tür koyun.

güney noktası

- * Güney doğrultusunun ufuk üzerinde göğü deldiği nokta.

Güneybalığı

- * Güney yarım kürede bir takım yıldızın adı.

güneybatı

- * Güneyle batı arası yön.

güneydoğu

- * Güneyle doğu arası yön.

güneyli

- * Güney bölgelerinden olan (kimse veya topluluk), cenuplu.
- * Türkiye'nin güney illerinden olan (kimse).

güngörmez

- * Hiç güneş ışığı almaz (yer).

güngörmüş

- * İyi yaşamış.
- * Birçok hayat tecrübesi bulunan (kimse).
- * Çok yaşlı.

güngörmüşlük

- * Çok hayat tecrübesi olmak.

günindi

- * Gurup zamanı.
- * Batı.

günleme

- * Günlemek işi.

g nlemek

* G n  belirlemek, tarihlendirmek.

günlerce

* Birçok gün sürerek.

günlerden bir gün

* geçmiş zamanda bir gün, vaktiyle.

günleri gece olmak

* Çok kederlenecek bir duruma uğramak.

günleri sayılı olmak

*  l m  yakın olmak.

* bir yerde kalmak için ancak birkaç günü bulunmak.

gönlü

* Tarihli.

* Belli bir zamanla sınırlı.

günlük

* O günkü, o g nle ilgili.

*  zerinden gün geçmiş veya geçecek.

* Her gün yapılan, her gün yayımlanan, her gün çıkan.

* G n  gününe tutulan hatıra, günce, muhtıra.

* G n  gününe tutulan anı yazısı veya bu yazıları içine alan eser, günce.

günlük

* Tütsü için kullanılan bir çeşit ağaç sakızı.

günlük ağacı

* Asya'nın sıcak bölgelerinde (Styrax) ve Afrika'da yetişen (Boswelia) türlerinden günlük çıkarılan değişik cinsten ağaçlara verilen ortak ad.

günlük defter

* Bir işletmenin yaptığı i leri günü gününe geçirdiği defter, yevmiye defteri.

günlük g ne lik

* sıcak, ya ı sız ve güzel hava.

günlük g ne lik

* Açık ve bol ışıklı (yer veya hava).

günlük g ne lik görünmek

* sıkıntısız, sorunsuz, huzur ortamında bulunmak.

g nl k  

* Günlük yazan, günlük tutmuş ve yayımlamış olan kimse.

g n te

* Yer yörüngesinin Güneş'e en uzak bulunduğu nokta, ev .

g ns ler

* Bkz. g ne  hayvancıkları.

g nt n eşitliği

* Gece ile gündüzün eşit uzunlukta olması, ekinoks.

günü

* Kıskaçlık,  ekememezlik, haset.

* Zamanından önce doğan yavru .

günü birliğine

- * Günü birlik.

günü birlik

- * Bütün bir gün boyunca, gece kalmadan, sabah gidip akşamdan önce dönmek üzere.

günü dolmak

- * önceden belirlenmiş bir süreyi tamamlamak.
- * ömrünü tamamlamak, eceli gelmek.
- * hamilelikte çocuğun olması gereken süreyi tamamlamak, doldurmak.

günü geçmiş

- * eski tarihli.
- * son kullanma tarihi dolmuş olan yiyecek, bayat.

günü gününe

- * Tam vaktinde, her gün, gününde, tam gününde.

günü gününe uymaz

- * her zaman aynı durumda bulunmaz, kararsız.

günü yetmek

- * ölüm zamanı gelmek.
- * (gebe için) doğum vakti gelmek.

günücü

- * Kıskanç, hasetçi, hasut.

günücülük

- * Kıskançlık, hasetlik.

günüleme

- * Günülemek işi.

günülemek

- * Kıskanmak, çekememek, haset etmek.

günün adamı

- * O günlerde çok sözü edilen kişi.
- * Zamanın gereğine göre yön ve tutum değiştiren kimse.
- * Kendisinde zamanın gerektirdiği değerler bulunan kimse.

günün birinde

- * belli olmayan bir günde.

günü (veya günlerini) saymak

- * (kurtulamayacak hasta) son günlerini yaşamak.

günü beklemek

- * Bkz. günü (veya günlerini) saymak.

günü doldurmak

- * bir işin sona ermesi için gereken süreyi tamamlamak.

günü görmek

- * kötü bir sonla karşılaşmak, cezaya çarptırılmak.
- * çocuklarının iyi, mutlu günlerini görmek.
- * ay başı görmek.

günü göstermek

- * (tehdit yolu) cezalandırmak.

gününü gün etmek

* hiçbir şeyi dert edinmeyip gününü hoş geçirmek.

güpegündüz

* Ortalık iyice aydınlıkken, iyice gündüz iken.

güpgüzel

* Çok güzel.

gür

* Bol ve güçlü olarak çıkan veya fışkıran.

* Bol, verimli, feyyaz.

gür gür

* Bkz. gürül gürül.

gürbüz

* Sağlam, güçlü ve iyi gelişmiş, iri.

gürbüzleşme

* Gürbüzleşmek işi.

gürbüzleşmek

* Gelişmek, gürbüz duruma gelmek.

gürbüzlük

* Gürbüz olma durumu.

Gürcü

* Gürcistan halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

Gürcüce

* Gürcü dili.

güre

* Çiftleşmek isteyen kısırak veya dişi eşek.

* Bir yaşından üç yaşına kadar olan tay.

* Kuvvetli, dinç.

* Çekingen, korkak, ürkek.

gürecilik

* Bkz. devimselcilik.

güreş

* Belli kurallar içinde, güç kullanarak, iki kişinin türlü oyunlarla birbirinin sırtını yere getirmeye çalışması.

güreş etmek (veya tutmak)

* güreşmek.

güreş mayosu

* Güreşirken, güreşçilerin giydiği özel mayo.

güreş minderi

* Kapalı spor salonlarında güreşçilerin üzerinde güreştikleri, üstü yekpare kaplı olan kauçuk minder.

güreşçi

* Güreş yapan, güreşen kimse, pehlivan.

güreşçi köprüsü

* Vücudun, sırt yere dönük, avuçlar ve tabanlarda yay biçiminde dayalı bulunduğu durum.

güreşçilik

* Güreşle uğraşan spor dalı, pehlivanlık.

güreşilme

* Güreşilmek işi veya durumu.

güreşilmek

* Güreş yapılmak.

güreşme

* Güreşmek işi.

güreşmek

* (iki kişi) Türlü oyunlarla birbirinin sırtını yere getirmeye çalışmak.

güreştirme

* Güreştirmek işi.

güreştirmek

* Güreş yaptırmak.

gürgen

* Gürgengillerden, Karadeniz kıyılarındaki ormanlarımızda çok yetişen, kerestesi beğenilen bir ağaç (Carpinus betulus).

gürgengiller

* İki çeneklilerden, çiçek durumları tırtılsı; gürgen, huş, fındık, kızılâğaç gibi kerestelik ağaçları içine alan bir familya.

gürlek

* Çağlayan.

gürleme

* Gürlemek işi.

gürlemek

* Kalın ve gür ses çıkarmak.

* Beklenmedik bir zamanda ansızın ölmek.

gürleşme

* Gürleşmek işi.

gürleşmek

* Gür bir duruma gelmek.

gürleyiş

* Gürlemek işi veya biçimi.

gürlük

* Gür olma durumu.

* Verimlilik, feyiz.

güruh

* Değersiz, aşağı görülen, küçümsenen topluluk, derinti, sürü.

gürül gürül

* Bol ve gür çıkan veya akan şeylerin sesini anlatır.

gürüldeme

* Gürüldemek işi.

gürüldemek

* Çok hızlı ve gürültülü ses çıkarmak.

gürültü

- * Aralarında uyum bulunmayan düzensiz seslerin bütünü, patırtı, şamata.
- * Birçok kişinin karıştığı kavga, karışıklık veya tartışma.

gürültü bastırmak

- * gürültüden daha çok güçlü ses çıkarıp onu etkisizleştirmek.

gürültü çıkarmak (etmek, koparmak veya yapmak)

- * düzensiz ve rahatsız edici sesler çıkarmak.
- * kavga, karışıklık, tartışma çıkarmak.

gürültü çıkmak

- * kavga, tartışma karışıklık olmak.

gürültü patırtı

- * Kavga, gürültü.

gürültücü

- * Gürültü yapan veya gürültü çıkaran (kimse), velveleci.

gürültülü

- * Gürültüsü olan.
- * Karşık olaylarla dolu.

gürültülü patırtılı

- * Çok gürültülü ve karışık.

gürültüsüz

- * Gürültüsü olmayan.
- * Kimseyi tedirgin etmeyen veya kimsenin dikkatini çekmeyen.

gürültüsüzce

- * Gürültü yapmayarak, tedirginlik çıkarmayarak.

gürültüye (veya patırtıya) pabuç bırakmamak

- * korkutmalara aldırış etmeyip dilediği gibi davranmak.

gürültüye (veya patırtıya) vermek

- * gereksiz bir telâşa düşürmek.

gürültüye gelmek

- * (bir iş, bir düşünce vb.) telâş ve karışıklığa rastlayarak ilgi çekmemek, üzerinde durulmamak.

gürültüye getirmek (veya boğmak)

- * (bir işi, bir düşünceyi) telâş ve karışıklık yüzünden ilgi çekmez duruma getirmek.
- * söz kalabalığından, karışıklıktan yararlanarak istediğini elde etmek.

gürültüye gitmek

- * telâş ve karışıklığa rastlayarak değeri anlaşılmayıp unutulmak.

gürz

- * Silâh olarak kullanılan ağır topuz.

gütaperka

- * Sumatra'da ve çevresindeki adalarda yetişen büyük bir cins ağaçtan elde edilen, kablo yapımında kullanılan, kauçuğa benzer, zamlı bir madde.

gütme

- * Gütme işi.

gütmek

- * Hayvan veya hayvan sürüsünü önüne katıp otlatarak sürmek.
- * Bir düşüncüyü, bir duyguyu veya bir ilkeyi gerçekleştirmeye çalışmak.
- * Bir kimseyi, bir topluluğu kendi düşünce ve amacı doğrultusunda yönetmek, sevk ve idare etmek.

güttüğüm domuzu bana öğretme

- * yıllardır tanıdığım bir kimsenin huylarını da bilirim.

güve

- * Kurtçuğu deri, yapağı, yünlü kumaş ve dokuma yiyen pul kanatlılardan bir böcek (Tine pellionella).

güveç

- * İçinde yemek pişirilen toprak kap.
- * Bu kapta pişirilen yemek.

güvelâ

- * Açık yeşil, maviye çalar göz rengi.

güvelenme

- * Güvelenmek işi.

güvelenmek

- * Güve tarafından yenilmek.

güvem eriği

- * Bkz. akdiken.

güven

- * Korku, çekinme ve kuşku duymadan inanma ve bağlanma duygusu, itimat.
- * Yüreklilik, cesaret.

güven beslemek

- * güven duymak, inanmak, itimat etmek.

güven duymak

- * güvenmek, inanmak.

güven ışığı

- * Karanlık odada, çalışabilecek kadar ışık sağlayan, duyar katı etkilemeyen özel yapıda bir lâmbadan elde edilen ışık.

güven kazanmak

- * kendisine inandırmak.

güven mektubu

- * Bir elçinin, gittiği yerin devlet başkanına sunulması için kendi başkanınca eline verilen belge, itimat mektubu, itimatname.

güven oylaması

- * Göreve yeni başlamış veya görevini sürdüren hükûmetin tutumunu değerlendirmek için mecliste yapılan oylama.

güven vermek

- * güven duygusu uyandırmak, itimat telkin etmek.

güven yazısı

- * Güven mektubu.

güvence

- * Bir antlaşmada taraflardan birinin sorumluluğu üzerine alması, inanca, teminat, garanti.
- * Alınan sorumluluğa karşı olarak ortaya konulan şey.
- * Birinin şüphelerini dağıtmak için söylenen inandırıcı söz, teminat.

güvence akçesi

* Herhangi bir sorumluluk yerine getirilmediğinde karşı tarafça el konulacak olan para.

güvence vermek

* bir anlaşmada taraflardan biriyle ilgili olarak sorumluluğu yüklenmek, inanca vermek, teminat vermek, garanti vermek.

* bir sorumluluk karşılığı olarak (para vb.) ortaya koymak, inanca vermek, teminat vermek, garanti vermek.

güvenceli

* Güvencesi olan, güvence sağlayan, garantili.

güvencesiz

* Güvencesi olmayan, güvence sağlamayan, garantisiz.

güvenceye bağlamak

* teminat altına almak.

güvenç

* Güvenme duygusu, itimat.

güvendiği dağlara kar yağmak (veya güvendiği dal elinde kalmak)

* yardım veya yarar beklediği kimseden, yerden veya şeyden iyilik gelmemek.

güveni olmak

* güvenmek, inanmak.

güveni sarsılmak

* güveni kalmamak.

güvenilir

* Güven duygusu veren, güvenilen.

güvenilirlik

* Güvenilir olma durumu.

güvenilme

* Güven duyulma, güvenle bakılma.

güvenilmek

* Güvenle bakılmak, kendisine güven duyulmak.

güvenirlik

* Güvenilme durumu, güvenilir olma durumu.

güveniştir

* Güven duyma, güvenme.

güvenli

* Güven verici, emniyetli, emin.

güvenlik

* Toplum yaşamında kanunî düzenin aksamadan yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşayabilmesi durumu, emniyet.

güvenlik borusu

* Buharlı tesisatta basıncın belirli bir değerin üstüne çıkmasını önleyen U biçimli boru.

güvenlik görevlisi

* Güvenliği sağlamakla görevli kimse.

güvenlik vanası

* Buharlı tesisatta basınç belirli bir değerin üstüne çıkınca açılarak tesisatın güvenliğini sağlayan vana, emniyet supabı.

güvenme

* Güven duyma, güveni olma.

güvenme dostuna, saman doldurur postuna

* "dost sandığın birtakım kimseler sana kolaylıkla kötülük edebilirler" anlamında kullanılır.

güvenmek

* Güven duymak, güveni olmak, itimat etmek.

güvenoyu

* Göreve yeni başlamış veya görevini sürdüren hükûmetin tutumunu değerlendirmek için meclisin verdiği oy; itimat reyî.

güvenoyu almak

* hükûmetin tutumu meclisçe onaylanmak.

güvenoyu vermek

* hükûmetin tutumu ile ilgili olumlu oyu meclisçe kullanmak.

güvensiz

* Başkalarına güvenmeyen, itimatsız.

güvensizce

* Güvensiz bir biçimde, güvensiz olarak.

güvensizlik

* Güvensiz olma durumu, itimatsızlık.

güvensizlik duymak

* güvenmemek.

güvensizlik önergesi

* Hükûmetin uygulamalarına karşı gösterilen yazılı veya sözlü itimatsızlık.

güvercin

* Güvercingillerden, hızlı ve uzun zaman uçabilen, kısa vücutlu, sık tüylü, birçok evcilleşmiş türleri bulunan, yemle beslenen kuş (Columba).

güvercinboynu

* Yeşil, mavi ve pembe arasında dalgalanır gibi görünen renk.

güvercingiller

* Güvercin, kumru gibi kuşları içine alan geniş bir familya.

güvercingöğsü

* Yeşil ile mavi arasında böcek kabuğuna benzer dalgalı ve değişken renk.

güvercinler

* Güvercin, kumru gibi kuşları içine alan takım.

güvercinlik

* Evcil güvercin yetiştirmek için hazırlanmış yer.

güverte

* Gemide ambar ve kamaraların üstü.

güvey yemeği

* Erkek evi tarafından düğün akşamı akraba ve yakınlarla verilen yemek.

güvey,-i

- * Evlenmekte olan bir erkeğe, evlenme töreni sırasında verilen ad.
- * Bir kızın ailesinden olan büyüklere göre kızın kocası, damat.

güveyfeneri

- * Patlıcangillerden, kırmızı ve ekşimsi meyvesi idrar söktürücü olarak kullanılan, çok yıllık ve otsu bir bitki, gelin otu (Physalis alkekengi).

güveyi girmek

- * erkek için, evlenmek.
- * iç güveyi olarak, gelinin ailesinin evinde oturmak.

güveyi olmadık, ama kapı dışında bekledik

- * bir konuyu iyi bilmeyen ama yabancıları da olmayan kimseler tarafından kullanılır.

güveylik

- * Güvey olma durumu, damatlık.
- * Güvey için alınmış, yapılmış giysi, armağan.
- * Güvey iken kullanılan veya yapılan.

güvez

- * Mora çalan kırmızı.

güya

- * Sözde, sanki.

güz

- * (kuzey yarım küre için) Eylül, ekim ve kasım aylarını içine alan süre, sonbahar.
- * Eylül 22 ile Aralık 21 arasındaki mevsim.

güz çiğdemi

- * Acı çiğdem.

güz dönemi

- * Güz ayları.
- * Eğitim öğretimde ilk yarı yıl.

güz noktası

- * Güzün, gün-tün eşitliği anında güneşin gök ekvatoru çizgisi üzerinde bulunduğu nokta.

güzaf

- * Boş, anlamsız, beyhude (söz).

güzel

- * Biçimindeki uyum ve ölçülerindeki denge ile hoş giderek hayranlık uyandıran.
- * İyi; hoş.
- * Beklenene uygun düşen ve başarı düşüncesi uyandıran.
- * Soyluluk ve ahlâkî üstünlük düşüncesi uyandıran.
- * Görgü kurallarına uygun olan.
- * (hava için) Sakin, hoş.
- * Okşayıcı, aldatıcı, kandırıcı.
- * Pek iyi, doğru.
- * Hoşa giden, beğenilen, iyi, doğru bir biçimde.
- * Güzel kız veya kadın.
- * Güzellik kraliçesi.

güzel duyu

- * Estetik, bediiyat.

güzel duyuculuk

- * Estetikçilik, estetizm.

güzel duyusal
* Estetik.

güzel güzel
* Olağan bir durumda, herhangi bir sıkıntıya uğramadan.

güzel olmak
* güzelleşmek.

güzel sanatlar
* Edebiyat, müzik, resim, heykel, mimarlık, tiyatro gibi insanda coşku ve hayranlık uyandıran sanatlar.

güzel yazı sanatı
* Harflere güzel biçimler vererek yazma sanatı, hüsnühat, kaligrafi.

güzelayrat otu
* Patlıcangillerden, 100-150 cm yükseklikte, atropin denilen zehirli ilâcın çıkarıldığı pis kokulu, çok yıllık ve otsu bir bitki (Atropa belladonna).

güzelce
* Güzele yakın, güzel gibi.
* (güze'lce) İyice, adamakıllı.

güzelhatun çiçeği
* Bkz. nergis zambağı.

güzelim
* değer verilen, sevilen.
* teklifsiz bir seslenme olarak kullanılır.

güzelleme
* Halk edebiyatında konusu aşk olan, lirik bir şiir türü.
* Şen, sevinçli duyguları anlatan türkülerde özel bir ezgi.

güzelleşme
* Güzelleşmek işi.

güzelleşmek
* Güzel bir durum almak.

güzelleştirilme
* Güzelleştirilmek işi.

güzelleştirilmek
* Kendisine güzellik verilmek, güzel duruma getirilmek.

güzelleştirme
* Güzelleştirmek işi.

güzelleştirmek
* Güzellik vermek, güzellik kazandırmak.

güzellik
* Estetik bir zevk, coşku, hoşlanma duygusu uyandıran nitelik, hüsün.
* Okşayıcı söz veya davranış, iyilik, yumuşaklık.
* Ahlâk ve fikrî nitelikleriyle hayranlık uyandıran şey.
* Güzel olan bir kimsenin niteliği.

güzellik enstitüsü
* Kadınların yüz ve vücut bakımlarının yapıldığı yer.

güzellik kraliçesi

* Yüz ve vücut güzelliği göz önünde bulundurularak yapılan yarışmalarda birinciliği kazanan kız.

güzellik malzemesi

* Makyaj malzemesi.

güzellik müstahzarları

* Makyaj malzemelerinin genel adı.

güzellik salonu

* Kuaför.

güzellik yarışması

* Yalnız yüz ve vücut güzelliğinin ölçü olarak kabul edildiği yarışma.

güzellikle

* Okşayıcı söz veya davranışla, iyilikle.

güzergâh

* Yolüstü uğranılacak, geçilecek yer.

* Yol boyu.

* Çok geçilen yer, geçek.

güzey

* Az güneş alan, çok gölgeli kuzey yamaç.

güzide

* Seçkin, seçilmiş, seçme.

* Aydın, okumuş, seçkin (kimse).

güzlek

* Güz yağmuru.

* Güz mevsiminin geçirildiği yer.

* Havaların soğuması üzerine yaylalardan dönen hayvanların otlatılması ve bir süre barındırılması için ayrılmış, dağ eteklerinde bulunan mera.

güzleme

* Güzlemek işi.

güzlemek

* Güzü bir yerde geçirmek.

güzlük

* Güzün yapılan.

* Güzün ekilen tahıl.

güzün

* Güz mevsiminde.

ğ, Ğ

* Türk alfabesinin dokuzuncu harfi, ses bilimi bakımından, ince ünlülerle ön damak, kalın ünlülerle art damak ünsüzlerinin ötümlü ve yumuşağı. Yumuşak ge adı verilen bu harf, Türkçede kelimelerin başında hiç geçmediği gibi, sonunda da genellikle tek hecelilerde bulunur.

* Sınıflama ve sıralamalarda maddelerin sırası harfle gösterildiğinde dokuzuncu maddenin başına getirir.

H

* Hidrojen'in kısaltması.

h, H

* Türk alfabesinin onuncu harfi. He adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ötümsüz sızıcı gırtlak ünsüzünü gösterir.

* Nota işaretlerini harfle gösterme yönteminde si sesini gösterir.

ha

- * İstek uyandırmak için kullanılır.
- * (ha:) Şaşma anlatır.
- * (ha:) Dikkati çekmek, uyarmak için kullanılır.
- * (ha:) Bir şeyin birdenbire hatırlandığını veya kavrandığını anlatır.
- * (ha:) Soru bildirir.
- * Tekrarlanarak kullanıldığında eşitlik anlamı verir.
- * "Evet" anlamında kullanılır.
- * Bazen tekrarlanan bir emir kipinin tekrarları arasında yer alarak fiil ile anlatılan işin uzadığı ve bundan bıktığı bildirilir.
- * Neredeyse, hemen yakında.

ha babam (veya ha babam ha)

- * karşısındakinin çabasını artırmak için kullanılır.
- * sürekli olarak, hiç durmadan.

ha bire

- * Durmadan, ara vermeden, arka arkaya, sürekli olarak.

ha bugün ha yarın

- * neredeyse, kısa bir sürede.

ha deyince

- * istenilen anda.

ha Hoca Ali, ha Ali Hoca

- * değişik gibi gösterilen iki şeyin, gerçekte hiçbir başkalığı olmadığını anlatır.

ha şöyle

- * Bkz. hah.

ha şunu bileydin

- * "bunu çoktan anlaman, bilmen gerekirdi" anlamında kullanılır.

hab

- * Uyku.

habanera

- * Çok kıvrak bir Küba dansı.
- * Bu dansın müziği.

habaset

- * Kötülük, alçaklık.

habbe

- * Tahıl tanesi, evin.
- * Su kabarcığı.
- * Karagöz, Matiz, Külhanbeyi tiplerinin "yemek yemek" anlamında kullandığı söz.

habbesi kalmadı (veya habbesi yok)

- * hiç kalmadı, hiç yok.

habbeyi kubbe yapmak

- * önemsiz bir şeyi abartmak.

haber

- * Bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi, salık.
- * İletişim veya yayın organlarıyla verilen bilgi.
- * Bilgi.
- * Yükleme.

haber ajansı

* Yurt ve dünya olaylarını toplayıp yayımlayan kuruluş.

haber almak

* (kendisine) bildirilmek, öğrenmek, bilgi edinmek.

haber atlamak

* (gazetecilikte) bir haberi vaktinde yayımlayamamak.

haber bülteni

* Radyonun, televizyonun ve çeşitli haber ajanslarının yayımladığı, günün iç ve dış olayları konusunda kamuoyunu aydınlatıcı bilgiler veren kısa metin.

haber bürosu

* Bağlı bulundukları iletişim organlarına bölgesel haberleri iletmekle görevli birim.

haber çıkmamak

* (biri veya bir şey için) beklenen bilgi gelmemek.

haber deyince

* istenilen anda, çarçabuk.

haber geçmek

* teleks, telefon vb. ile bilgi iletimi yapmak.

haber göndermek

* herhangi bir araçla bildirmek.

haber kaynağı

* Haber alınan kişi ve yer.

haber kipi

* Bildirme kipi.

haber merkezi

* Bir yayın organının haberleri derleyip toplamak ve değerlendirmekle sorumlu ve yükümlü haber birimi.

haber salmak (veya yollamak)

* haber göndermek.

haber stüdyosu

* Ses düzeni, ses geçirmezlik özelliği ile radyo ve TV gibi yayın organlarında yalnız haber okunmak için ayrılmış özel bölüm veya oda.

haber uçurmak

* gizlice veya hemen haber göndermek.

haber vermek

* bildirmek, haber ulaştırmak.

* bir durumun, bir olayın belirtisi olmak.

haberci

* Haber getiren kimse, ulak.

* Bir durumun, bir olayın belirtisi.

* Muhbir, ihbar eden (kimse).

habercilik

* Bir haberi usulünce hazırlama ve yayın organlarında yayımlama işi.

haberdar

* Haberli, bilgili.

haberdar etmek

* haber vermek, bildirmek.

haberdar olmak

* bilgi edinmek, haber almak.

haberden haber ver

* (bir kimse veya bir konuda) bilgi ver.

haberi olmak

* bilgisi olmak, bilmek.

haberin olsun!

* herhangi bir konuda birine uyandı bulunmak için söylenir.

haberleşme

* Haberleşmek işi, iletişim, muhabere.

* Yazışma.

haberleşmek

* Karşılıklı olarak haber alıp vermek, iletişmek, muhabere etmek.

haberli

* Bir olay veya durum üzerine bilgisi olan, haberi olan.

* Haber vermiş veya almış (olarak).

haberlik

* Haber durumunda olan.

habersiz

* Haberi olmayan, haber almamış, hiçbir bilgisi olmayan.

* Haber vermeden, habersizce.

habersizce

* Haber vermeden, haberi olmadan, habersiz, gizlice.

habersizlik

* Haber alamama durumu.

Habeş

* Etiyopya halkından veya bu halkın soyundan olan kimse, Etiyopyalı.

* (küçük h ile) Derisinin rengi çok koyu esmer olan (kimse).

Habeşî

* Habeş.

habip

* Sevilen, sevgili.

* Hz. Muhammet.

habis

* Kötü, alçak, soysuz (kimse).

* (bazı hastalıklar veya urlar için) Kötücül.

habislik

* Habis olma durumu.

habitat

* Yerleşme, oturma.

* Bitkinin doğal olarak yetiştiği yer, yurt.

habitus

* Bitkinin yerindeki durumu, dallanması, köklerinin toprak içerisindeki dağılmasını belirten morfolojik görünüş.

hac

* Genellikle tek tanrılı dinlerde kutsal olarak tanınan yerlerin, o dinden olanlarca yılın belli aylarında ziyaret edilmesi.

* İslâmın beş şartından biri olan, Müslümanlarca zilhicce ayında Mekke'de yapılan Kâbe'yi ziyaret ve tavaf töreni.

hacamat

* Vücudun herhangi bir yerini hafifçe çizip, üzerine boynuz, bardak veya şişe oturarak kan alma.

* Hafif yaralama.

hacamat baltası

* Hacamat için kullanılan kesici küçük araç.

hacamat etmek (veya yapmak)

* hacamat yoluyla kan almak.

* hafifçe yaralamak.

hacamat şişesi

* Hacamat yapmak için kullanılan ağzı dibinden dar şişe.

hacamatçı

* Hacamat yapan kimse.

hacamatlama

* Hacamatlamak işi.

hacamatlamak

* Hacamat etmek, hacamat yapmak.

* Hafifçe yaralamak.

hacca gitmek

* Müslümanlar hac amacıyla Mekke'ye gitmek.

* Hristiyanlar kutsal sayılan yerlere gitmek.

haccetme

* Haccetmek işi.

haccetmek

* Müslümanlıkta hac zamanında Kâbe'yi ziyaret ve tavaf etmek.

* Hristiyanlar kutsal sayılan yerlere gitmek.

hacet

* Herhangi bir şey için gerekli olma; gereklilik, lüzum.

* Tanrı'dan veya kutsal sayılan kişiden beklenen dilek.

* Abdest (küçük veya büyük).

* İhtiyaç duyulan şey, gerekli şey.

hacet dilemek

* istekte bulunmak.

hacet görmek

* gerekli bulmak, gerekli saymak.

* ayak yoluna gitmek.

hacet kalmamak

* gereği olmamak.

hacet kapısı

* Dua etmek veya dilekte bulunmak için önünde durulan türbenin kapısı (penceresi).

hacet penceresi

* Bkz. hacet kapısı.

hacet tepesi

* Üzerinde yapılan duanın kabul olunacağına inanılan tepe.

hacet yeri

* Ayak yolu, abdesthane.

hacet yok

* gerekliliği yok, gerekli değil, istemez.

haceti olmak

* ayak yoluna gitmesi gerekemek.

hacetini yapmak

* küçük veya büyük abdest etmek.

hacı

* Din buyruklarını yerine getirmek için hacca gitmiş Müslüman.

* Kudüs'ü, Efes'i veya başka kutsal bir yeri ziyaret etmiş olan Hristiyan.

hacı bekler gibi beklemek

* büyük bir sabırsızlıkla beklemek.

hacı devesi

* Tek hörgüçlü deve.

hacı fışfış

* Arap halkından olanlar için kullanılan alaylı söz.

hacı olmak

* hacca gidip, haccın gereklerini yapmak.

hacı yağı

* Gül yağından çıkarılan, hacıların süründüğü özel koku.

hacıağa

* Büyük şehirlerde gereksiz, yersiz çok para harcayan taşralı zengin.

hacıağalık

* Hacıağa olma durumu.

hacıağalık etmek

* gereksiz yere, gösteriş için bol para harcamak.

hacıbektaş taşı

* Balgam taşı.

hacılar bayramı

* Kurban bayramı.

hacılar kuşağı

* Gök kuşağı.

hacılaryolu

* Samanyolu.

hacılık

* Hacı olma durumu.

hacısı hocası

* kim varsa, herkes, hepsi.

hacıyatmaz

* Yere nasıl bırakılırsa bırakılsın, dibinde bulunan ağırlık sebebiyle dik bir durum alan oyuncak.

* Çıkarları için, güç durumlarda kişiliğinden özveride bulunarak kendini çabucak toparlamayı beceren kimse.

hacıyolu

* Bkz. hacıaryolu.

hacim

* Bir cismin uzayda doldurduğu boşluk, oylum, cirim, sıyğı.

hacimli

* Hacmi olan, oylumlu.

hacimlice

* Biraz hacimli, oylumluca.

hacimsiz

* Hacmi olmayan, oylumsuz.

* Borsada gerçekleştirilen yetersiz tutarda alım satım.

hacir

* Kısıt, kısıtlılık.

hacir altına almak

* kısıtlamak.

* hastalık, bunama vb. sebeplerden ötürü davranışlarının nasıl sonuç vereceğini bilemeyen bir kişiyi mahkeme aracılığı ile mal ve mülk yönetimi bakımından kısıtlamak.

* Medenî Kanuna göre çeşitli haklarını kullanmaya yetkili olan kişinin bu haklarının mahkeme kararı ile elinden alınması, haklarını kullanma bakımından kısıtlanması.

Hacivat

* Karagöz oyununda kendini halktan üstün görme, bilgiçlik taslama, kitap dili kullanma gibi özentileri olan kimse.

haciz

* Bir alacağın ödenmesi için borçlunun parasına, aylığına veya malına icra dairesince el konulması.

haciz koymak

* borçlunun malına el koymak.

hacizli

* Haczedilmiş, mahcuz.

haczetme

* Haczetmek işi veya biçimi.

haczetmek

* Bir alacağın ödenmesi için borçlunun geçim ve mesleğinde gerekli olan şeyler dışında kalan para, aylık veya malına icra dairesince el konmak.

haç

* Hristiyanlığın sembolü sayılan ve birbirini dikey olarak kesen iki çizgiden oluşan biçim, istavroz, salıp.

haç çıkarmak

* Hristiyanlar sağ ellerini alın, karın, iki koltuk ve göğüs hizasına götürerek haç biçiminde tapınma işaretini yapmak, istavroz çıkarmak.

haçı suya atma

* Hristiyanların bir din töreni olarak kışın suya haç atmaları.

haçlamak

* Çarmıha germek.

haçlı

* Haçı olan.

Haçlılar

* XI. yüzyıl ile XII. yüzyıl arasında batılı Hristiyanlarca kutsal yerleri Müslümanların elinden almayı amaçlayan seferlere katılanlara verilen ad, ehlihalip.

haçvari

* Haç benzeri.

had

* Sınır, uç.

* Derece.

* (insan için) Yetki ve değer.

* Terim.

hâd

* Keskin; sivri.

* (hastalık için) Çabuk ilerleyen, ivergen, akut.

* Aşırı (bunalım, geçimsizlik gibi kötü durumlar için) şiddetli; gergin.

hadde

* Madenleri tel durumuna getirmek için kullanılan ve türlü çapta delikleri olan çelik araç.

hadde fabrikası

* Som demire çubuk, köşebent, levha, ray gibi biçimler verilen yapım evi.

haddeci

* Hadde işiyle uğraşan kimse.

haddeden geçirmek

* en küçük ayrıntısına kadar incelemek, dikkatle araştırmak.

haddehane

* Ham demir madeninin eritildiği büyük ocak, fırın.

haddeleme

* Haddelemek işi.

haddelemek

* Madenleri haddeden geçirerek, birtakım işlemler sonucu, istenilen biçime getirmek.

haddi hesabı yok

* pek çok, sınırı, ölçüsü yok.

haddi mi (veya haddine mi düşmüş)

* onun bunu yapmaya yetkisi veya yeteneği yoktur.

haddi olmamak

* (hakkı veya yetkisi) olmamak.

haddikıfayeyi bulmak

* yeterince olmak.

haddinden fazla

* gereğinden çok, aşırı.

haddini aşmak

* ölçüyü kaçırmak, aşırı gitmek.

haddini bildirmek

* sert bir karşılıkla uslandırmak, yola getirmek, cezalandırmak.

haddini bilmek

* kendi değer ve yeteneğini olduğundan üstün görmemek.

haddizatında

* Aslında.

hademe

* İş yerlerinde temizlik ve getir götür işlerine bakan görevli, odacı, müstahdem.

hademeihayat

* Din kuruluşlarında temizlik ve ayak işlerine bakan görevliler.

hademelik

* Hademe olma durumu veya hademenin görevi, odacılık.

hadım

* Kısırlaştırılmış, enenmiş erkek.

hadım ağası

* Harem ağası.

hadım etmek

* kısırlaştırmak, enemek.

hadımlaştırma

* Hadımlaştırmak işi.

hadımlaştırmak

* Eneyerek kısırlaştırmak.

hadımlık

* Hadım olma durumu.

hadi

* Bkz. Haydi.

hadi hadi

* "Kısa kes", "işini uzatma", "bizi aldatamazsın" anlamında kullanılır.

* Çabukluk, acele bildirir.

hadim

* Hizmet eden, hizmet edici; yarayan, yarar.

hadis

* Hz. Muhammed'in genel kural değerindeki söz ve davranışları.

* Bu söz ve davranışları inceleyen bilim.

hâdis

* Sonradan ortaya çıkan.

hâdisat

* Olaylar, hadiseler.

hadise

* Olay.

hadise çıkarmak

* olay çıkarmak.

hadiseli

* Olaylı.

hadisene

* Haydisene.

hâdisesiz

* Olaysız.

hadsiz hesapsız

* Sayılamayacak derecede çok.

haf

* Futbolda kalecinin önünde bulunan iki bekin önündeki üç oyuncudan her biri.

hafakan

* Sıkıntı, çarpıntı.

hafakanlar boğmak (veya basmak)

* sıkıntıdan bunalmak.

hafazanallah

* Kötü bir ihtimalden söz edilirken "Tanrı korusun" anlamında söylenir.

hafız

* Koruyan, saklayan.

* Kur'an'ı bütünüyle ezbere bilen ve okuyabilen kimse.

* Aptal, ahmak, bön.

* Bir şeyi anlamadan ezberleyen kimse.

hafıza

* Bellek.

hafıza kaybı

* Sinir sistemindeki bir arıza sebebiyle bilincin yitirilmesi.

hafızalı

* Hafızası olan.

hafızalı

* Seyrek taneli, kalın kabuklu, etli ve parlak altın sarısı renginde büyük taneli bir tür üzüm.

hafızasız

* Hafızası olmayan.

hafızayı yoklamak

* hatırlamaya çalışmak.

hafızıkütüp

* Kitaplık görevlisi.

hafızlama

* Hafızlamak işi.

hafızlamak

* Çok çalışmak, ezberlemek, ineklemek.

hafızlık

* Hafız olma durumu veya hafızın görevi.

* Aptallık, ahmaklık.

* Ezbercilik, bir şeyi anlamadan öğrenme özelliği.

hafı

* Gizli, saklı.

hafı celse

* Bkz. gizli oturum.

hafif

- * Tartıda ağırlığı az gelen, yeğni, ağır karşıtı.
- * Güç veya yorucu olmayan, kolay.
- * Ağır başlı olmayan, ciddi olmayan, hoppa.
- * (yiyecek için) Miktarı az, sindirimi kolay.
- * Kalınlığı veya yoğunluğu az olan.
- * Etkisi az olan.
- * Zorlu olmayan.
- * Önemli olmayan.
- * (uyku için) Çabuk uyanılan.
- * Çok dik olmayan (sırt, yokuş).
- * Gücü az olan, belli belirsiz.
- * Sıkıntısız, ferah.
- * Belli belirsiz.

hafif atlatmak

* kötü bir durumdan çok az bir zararla kurtulmak.

hafif gelmek

- * ağırlığı fazla olmamak.
- * önemsiz görmek, değer verilmemek.

hafif giyinmek

* az ve ince giyinmek.

hafif hafif

* Yavaş yavaş, ağır ağır.

hafif hapis cezası

* Ayrı hücreye kapatılmaksızın çektirilen hapis cezası.

hafif sanayi

* Çeşitli tüketim malları üreten sanayi.

hafif sıklet

* Güreşte 68 kg, boks ve halterde 67,5 kg olarak tespit edilmiş ağırlık.

hafif tertip

* Şöyle böyle, biraz, aşınığa kaçmadan.

hafif uyku

* Derin olmayan, kolayca uyanılabilen uyku.

hafif yollu

- * Üstü kapalı, kısa bir açıklamayla.
- * Davranışları ile içinde bulunduğu toplumun ahlâk anlayışına ters düşen (kadın), hafifmeşrep.

hafifçe

* Hafif olarak, hafif bir biçimde, belli belirsiz.

hafife almak

* küçümsemek, önemsememek.

hafifleme

* Hafiflemek işi.

hafiflemek

- * Herhangi bir sebeple eski ağırlığı azalmak.
- * Etkisi, gücü azalmak.
- * Bir sıkıntıdan kurtulmak, rahatlamak.

hafifleşme

- * Hafifleşmek işi.

hafifleşmek

- * Hafiflemek.
- * Ağır başlılığını yitirmek.

hafifleştirme

- * Hafifleştirmek işi.

hafifleştirmek

- * Hafiflemesine yol açmak.

hafifletici

- * Hafifletme özelliği olan.

hafifletici sebep, -bi

- * Suçun hafiflemesine sebep olan durum veya olay.

hafifletme

- * Hafifletmek işi.

hafifletmek

- * Hafiflemesine yol açmak, hafifleştirmek.

hafifleyiş

- * Hafiflemek işi veya biçimi.

hafiflik

- * Hafif olma durumu.
- * Rahatlık.
- * Davranışları içinde bulunduğu toplumun ahlâk anlayışına uymama durumu.

hafiflik etmek

- * Yakışksız bir davranışta bulunmak veya söz söylemek.

hafifmeşrep

- * Davranışları, içinde bulunduğu toplumun ahlâk anlayışına uymayan (kadın).

hafifseme

- * Hafifsemek işi, yeğniseme, istihfaf.

hafifsemek

- * Bir kimseyi veya bir şeyi önemsememek, yeğnisemek, istihfaf etmek.

hafifseyiş

- * Hafifsemek işi veya biçimi.

hafiften

- * Hafifçe, belli belirsiz, yavaş yavaş.

hafiften almak

- * Önemsiz bulup üzerine düşmemek, yeterince ilgilenmemek.

hafit

* Erkek torun.

hafıye

* Özel soruşturmalarla edindiği bilgileri ilgililere ileten kimse, detektif.

hafiyelik

* Hafıye olma durumu veya hafıyenin görevi.

hafniyum

* Atom numarası 72, atom ağırlığı 178,6 olan, az rastlanır bir element. Kısaltması Hf.

hafriyat

* Kazı.

hafriyatçı

* Hafriyat işi ile uğraşan kimse.

hafriyatçılık

* Hafriyatçının işi veya mesleği.

hafta

* Birbiri ardınca gelen yedi günlük dönem.

hafta arası

* Hafta içi her gün.

hafta arasında (veya içinde)

* iki pazar arasındaki günlerde.

hafta başı

* Haftanın ilk günü; genellikle pazartesi.

hafta içi

* Haftanın her günü.

hafta sekiz, gün dokuz

* tedirgin edercesine sık sık.

hafta sonu

* Haftanın son günleri, genellikle cumartesi ve pazar.

haftalık

* Haftada bir kez yapılan veya yayımlanan.

* Herhangi bir hafta süren.

* Haftada bir ödenen para.

haftalıkçı

* Ücretini haftadan haftaya alan (kimse).

haftalıklı

* Ücretini haftadan haftaya alan (kimse).

haftaym

* Futbolda 45'er dakikalık iki dönemin her biri, yarı.

* Bu iki dönem arasında kalan 15 dakikalık dinlenme süresi, ara.

hah

* Olması istenen veya beklenen bir şey olur olmaz duyulan sevinci ve onama duygusunu anlatır.

hah şöyle

* yapılan bir işin beğenildiğini anlatır.

haham

* "hikmet" Yahudi din adamı.

hahambaşı

* Bir ülkedeki Yahudi topluluğunun dinî başkanı.

hahambaşılık

* Hahambaşının görevi veya hahambaşına yardımcı olan teşkilât.

hahamhane

* Hahambaşının çalıştığı yer.

hahamlık

* Hahamın unvanı ve görevi.

hahha hahhah

* Alaylı yapmacıklı gülüş.

hahnyum

* Atom numarası 105 olan, kaliforniyum atomlarının, azot çekirdekleriyle bombardımanından elde edilmiş yapay element, nilsbohryum. Kısaltması Ha.

hail

* Engel.

haile

* Çok acıklı olay.

* Manzum biçimde yazılmış trajedi.

hain

* Hıyanet eden (kimse).

* Zarar vermekten, üzmekten veya kötülük yapmaktan hoşlanan (kimse).

* Bazen sitemli bir seslenme olarak kullanılır.

* Kötü bir niyet taşıyan.

hain hain

* Kötü bir biçimde.

haince

* Hain bir anlam taşıyan.

* Hain bir biçimde.

hainleşme

* Hainleşmek işi.

hainleşmek

* Haince davranır olmak.

hainlik

* Hain olma durumu veya haince davranış.

hainlik etmek

* (birine) haince davranmak, kötülük etmek.

haiz

* Bir şeyi olan, elinde bulunduran, taşıyan.

haiz olmak

* elinde bulundurmak, uygun olmak, taşımak.

haje

* Afrika'da yaygın kobra türü (Naja haje).

Hak

* Tanrı'nın adlarından biri.

hak

* Adalet.
* Adaletin, hukukun gerektirdiği veya birine ayırdığı şey, kazanç.
* Dava veya iddiada gerçeğe uygunluk, doğruluk.
* Geçmiş ve harcanmış emek.
* Pay.
* Emek karşılığı ücret.
* Doğru, gerçek.

hak

* Maden, ağaç, taş üzerine elle yazı veya şekil oyma.
* Kâğıttaki yazıyı kazıma.

hâk

* Toprak.

Hak dini

* İslâmiyet.

hak ediş

* Bir üretim veya yapım sırasında hak edilmiş durum veya para.

hak etmek

* bir emek karşılığı hakkı olan şeyi elde etmek, hak kazanmak.
* lâayık olduğu (kötü) karşılığı almak.
* bir başarı dolayısıyla ödüllendirilmek.

hak getire

* yoktur, bulunmaz, ne arar.

hâk ile yeksan etmek (veya olmak)

* (yapı, şehir vb. için) temelinden yıkıp harap etmek (veya olmak), bütünüyle ortadan kaldırmak (veya kalkmak).

hak kazanmak

* emeğin karşılığını alabilecek duruma gelmek.

hak kuşu

* İshak kuşu.

hak vermek

* birinin düşüncesini, davasını, iddiasını doğru bulmak.

hak yemek

* başkalarının hakkını vermemek.

hak yerini bulur (veya hak yerde kalmaz)

* haksızlık er geç ortaya çıkar.

hak yolu

* Doğruluk, doğru yol.

hakan

* Türk, Moğol ve Tatar hanları için "hükümdarlar hükümdarı" anlamında kullanılan bir unvan.
* Osmanlı padişahlarına verilen unvan.

hakanlık

* Hakan olma durumu.

- * Hakanın egemenliğindeki ülke.
- * Hakanın yönetimi.

hakaret

- * Onur kırma, onura dokunma, küçültücü söz veya davranış.

hakaret etmek

- * bir şeyi veya bir kimseyi aşağılık ve değersiz gösterecek biçimde davranmak.

hakaret görmek

- * ağır veya küçültücü davranış görmek, aşağılanmak.

hakaret saymak

- * bir sözü veya davranışı hakaret olarak kabul etmek.

hakaretamiz

- * Hakaret içeren, hakaret dolu.

Hakas

- * Rusya'daki Hakas Cumhuriyeti'nde yaşayan Türk halkı ve bu halktan olan kimse.

Hakasça

- * Hakas Türkçesi.

hakça

- * Doğrulukla.

hakçası

- * Doğrusu, doğru olanı.

hakem

- * Yargıcı.
- * Güreş, futbol gibi oyunlarda, oyunu yöneten sorumlu kişi.

hakem heyeti

- * Bazı ülkelerde yurttaşlardan seçilmiş ve mahkemede yargı görevini yapan geçici kurul, jüri.
- * Yanışma, münazara vb. nde en doğru ve kesin sonucu belirlemekle görevli kurul, yargıcılar kurulu.

hakem kararı

- * Sporda (özellikle güreş ve boksta) sonucun hakem veya hakemler tarafından ilân edilmesi.
- * Mahkemeler tarafından tayin edilen yeminli hakemlerin verdiği karar.

hakemlik

- * Hakemin görevi, yargıcılık.

hakeza

- * Bunun gibi, böyle.

hâkî

- * Yeşile çalar toprak rengi.
- * Bu renkte olan.

hakikat

- * Bir işin doğrusu, gerçek, asıl, esas.
- * Gerçeklik.
- * Gerçekten; doğrusu.

hakikat olmak

- * gerçek duruma gelmek, gerçekleşmek.

hakikaten

- * Gerçekten, sahiden, doğrusu da budur ki.

hakikatli

* Yakınlığı ve bağlılığı sürekli olan, vefalı.

hakikatsiz

* Yakınlığı ve bağlılığı sürekli olmayan, vefasız.

hakikatsiz çıkmak

* yakınlığı ve bağlılığı sürekli olmamak.

hakikatsizlik

* Hakikatsiz olma durumu, vefasızlık.

hakikî

* Gerçek.

* Niteliği değişmemiş, aslına uygun olan, gerçek olan.

hakim

* Bilge.

* Tanrı.

hâkim

* Egemenliğini yürüten, buyruğunu yürüten, sözünü geçiren egemen.

* Yargıç.

* Başta gelen, başta olan, baskın çıkan.

* Duygu, davranış vb. ni iradesiyle denetleyebilen (kimse).

* Yüksekten bir yeri bütün olarak gören.

* Benzerleri arasında güç ve önem bakımından başta gelen, dominant, başat.

hâkim olmak

* buyruğunu yürütmek, egemenliğini sürdürmek.

* etkili olmak, hükmetmek.

hakimane

* Bilgece.

hâkimane

* Buyururcasına, hükmedercesine.

hâkimiyet

* Egemenlik.

hâkimiyetimillîye

* Ulusal egemenlik, millî egemenlik.

hâkimlik

* Sözünü geçirme, buyruğunu yürütme durumu.

* Yargıçlık.

hakir

* Aşağı görülen, değersiz, hor.

hakir görmek

* önemsememek, değer vermemek, küçümsemek, küçük görmek, hor görmek.

Hakka erenler

* (dinde) Tanrı sırtına erişip manevî güç kazananlar.

hakkâk

* Hak (II) işleri yapan sanatçı, oymacı.

hakkaniyet

* Hak ve adalete uygunluk, doğruluk, nasfet.

hakketme

* Hakketmek işi.

hakketmek

* Maden, ağaç, taş üzerine elle yazı veya şekil oymak.
* Yazı ve şekilleri kazıyarak silmek.

hakkı geçmek

* birinin payından başkası almış olmak.
* birinde veya bir şeyde emeği olmak.

hakkı için

* kutsal şeyleri anlatan kelimelerden sonra getirilerek ant içmek için söylenir.

hakkı olmak

* payı, alacağı, hissesi olmak.
* sözünde, düşüncesinde, iddiasında haklı olmak.

hakkı ödenmez

* onun iyiliklerine, emeklerine karşılık olarak ne yapılsa azdır.

hakkı var

* doğru düşünüyor, doğru söylüyor, doğru davranıyor.

hakkıhıyar

* Seçme hakkı, muhayyerlik.

hakkıhuzur

* Bir toplantıda bulunma karşılığı alınan para, oturum ücreti.

Hakkın rahmetine kavuşmak (veya Hakka kavuşmak, Hakka yürümek)

* ölmek.

hakkında

* İlgili olarak, üzerine.

hakkından gelmek

* zor bir işi başarı ile sona erdirmek.
* yenmek, ölç almak veya cezasını vermek.

hakkını aramak

* hakkı olduğuna inandığı şeyi elde etmeye çalışmak.

hakkını helâl etmek (veya etmemek)

* hakkını, emeğini bağışlamak (bağışlamamak).

hakkını vermek

* gereğini bütün olarak yerine getirmek.
* birinin çalışmasının karşılığını gereğince değerlendirmek.

hakkını yemek

* birinin hakkı olan şeyi vermemek.

hakkısükût

* Susmalık, sus payı.

hakkıyla

* Gereği gibi, iyice.

haklama

* Haklamak işi.

haklamak

- * Bozmak, perişan etmek, yenmek.
- * Kırmak, bozmak.
- * Yiyip bitirmek.

haklaşma

- * Haklaşmak biçimi veya durumu.

haklaşmak

- * İki taraf birbirine hakkını verip, alacak verecekleri kalmamak, ödeşmek.

haklı

- * Hakka uygun, doğru, yerinde.
- * Davası, iddiası, düşüncesi veya davranışı doğru ve adalete uygun olan (kimse).

haklı bulmak

- * davasını, iddiasını, düşüncesini, davranışını doğru bulmak, yerinde görmek.

haklı çıkmak

- * davasının, iddiasının, düşüncesinin veya davranışının doğru olduğu anlaşılmak.

haklı olmak

- * davası, iddiası, davranışı, düşüncesi adalete uygun olmak.

haklılık

- * Haklı olma durumu.

hakperest

- * Haksever.

hakperestlik

- * Hakseverlik.

haksever

- * Doğru bildiği şeyden ayrılmayan (kimse), hakperest.

hakseverlik

- * Haksever olma durumu, hakperestlik.

haksız

- * Hak ve adalete uygun olmayan.
- * Davası, iddiası, davranışı, düşüncesi doğru ve yerinde olmayan (kimse).

haksız bulmak

- * bir iddiayı, düşüncüyü, davranışı doğru ve yerinde bulmamak.

haksız yere

- * Haksız olarak, hak etmediği hâlde.

haksızca

- * Hakka, adalete uymayan (biçimde).

haksızlık

- * Haksız olma durumu.
- * Hak ve adalete aykırılık.

haksızlık etmek

- * adalete aykırı davranmak, gadretmek.

hakşinas

* Haktanır.

hakşinaslık

* Haktanırlık.

haktanır

* Herkesin hakkını gözeten (kimse), hakşinas.

haktanırlık

* Haktanır olma durumu.

hakuran

* Kumru.

hakuran kafesi gibi

* birçok aralıkları, açıklıkları bulunan (oda, yer).

hal

* Çözme, çözülme; eritme; kanşık bir sorunun içinden çıkma, sonuca varma.

hal

* Genellikle üstü kapalı pazar yeri.

hal

* Tahttan indirme.

hâl

* Bir şeyin içinde bulunduğu şartları veya taşıdığı niteliklerin bütünü, durum, vaziyet.

* Davranış, tutum, tavır.

* Şimdiki zaman, içinde yaşanılan zaman.

* Güç, kuvvet, takat.

* Kötü durum, sıkıntı, dert.

hal çaresi

* Çözüm yolu.

hâl değişimi

* Bir yıldızın sıcaklığına, basıncına, yoğunluğuna, aydınlatma gücüne veya kütlesine ilişkin değişim.

hâl hatır sormak

* bir kimseye "nasılsınız, ne durumdasınız" anlamında nezaket sorusu yöneltmek.

hâl olmak

* kötü duruma düşmek, ölmek.

hâl ulacı

* Zarf-fiil.

hala

* Babanın kız kardeşi.

hâlâ

* Şimdiye kadar veya o zamana kadar, henüz.

hâlâ o masal

* hep aynı söz, aynı düşünce, davranış veya sorun.

Halaç

* İran'ın güneyinde yaşayan bir Türk topluluğu veya bu topluluktan olan kimse.

Halaçça

* Halaç Türkçesi.

halaoğlu

* (birine göre) Halanın oğlu veya çocuğu, halazade.

halâs

* Bir yerden, bir şeyden kurtulma, kurtuluş.

halâs olmak

* kurtulmak.

halâskâr

* Kurtancı.

halat

* Kenevirden yapılmış çok kalın ip.

halat çekme

* Bir halatı birer ucundan tutan iki tarafın birbirini çekmesiyle yapılan yarışma.

halâvet

* Sevimlilik, şirinlik, tatlılık.

halay

* Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde davul ve zurna eşliğinde toplu olarak oynanan bir halk oyunu.

halay çekmek (veya tepmek)

* halay oyunu oynamak.

halayık

* Kadın köle, cariye.

halayıklı

* Halayığı olan.

halayıklık

* Halayık olma durumu.

halaza

* Ekinler biçilirken tarlaya dökülen tanelerden ertesi yıl kendiliğinden yetişen ekin.

halazade

* Halaoğlu veya halakızı.

hâlbuki

* Oysa, oysaki.

hâlden anlamak (veya bilmek)

* bir kimsenin içinde bulunduğu güç durumu anlayarak, sezerek, anlayış göstermek.

haldır haldır

* Hızla ve ses çıkararak.

hale

* Ayın çevresinde görülen ışıık halkası, ağıl, ayla.

* Hristiyanlıkta aziz sayılanların resimlerinde başları çevresinde çizilen daire.

hâle yola koymak

* iyi bir düzen vermek, tertiplemek.

Halebî

* Halep halkından olan kimse.

Halebi ordaysa arşın burada
* bir iddiayı veya sözü abartılmış bularak kanıtını istemek için kullanılır.

halef
* Birinin ardından gelip onun yerine geçen kimse, ardıl, selef karşıtı.

halef selef
* Biri ötekinin yerini alma.

halef selef olmak
* biri ötekinin yerini almak, yerine geçmek.

halel
* Bozma, bozukluk.

halel gelmek
* bozulmak, zarara uğramak.

halel getirmek (veya getirmemek)
* zarar vermek, engel olmak, ket vurmak.

halel vermek
* bozmak, sarsmak.

haleldar
* Bozukluğu olan.

haleldar olmak
* bozulmak, sarsılmak.

halelenme
* Halelenmek işi.

halelenmek
* (Ay) Çevresinde ışık halkası oluşmak, ağullanmak.

haleli
* Halesi olan.

hâlen
* Şimdi, şu anda, bugünkü günde.

Halep çıbanı
* Şark çıbanı.

halet
* Durum.

haletiruhiye
* Ruhî durum, ruh durumu.

hal'etme
* Hal' etmek işi veya biçimi.

hal'etmek
* Tahttan indirmek.

halfa
* Buğdaygillerden, lifleri ip, çuval ve kâğıt yapımında kullanılan bir bitki (Sitipa tenacissima).

half-time
* Bkz. haftaym.

halhal

* Kadınların ayak bileklerine taktıkları bilezik.

halı

* Yere veya mobilya üstüne serilmek, duvara gerilmek için, çoğu yünden dokunan, kısa ve sık tüylü, nakışlı, kalın yaygı.

halıcı

* Halı dokuyan veya satan kimse.

halıcılık

* Halı dokuma sanatı veya sanayii.

* Halı alıp satma işi.

hali

* Boş, ıssız, تنها.

hâli (veya hâlleri) duman olmak

* kötü duruma düşmek.

hâli harap olmak

* bitkin, perişan olmak, kötü duruma düşmek.

hâli kalmamak

* gücü takatı, eski durumu olmamak.

hâli tavrı yerinde

* durumu, görünüşü, davranışı düzgün.

hâli üzere

* olduğu gibi.

hâli vakti yerinde

* paraca durumu iyi, zengince.

haliç

* Koy, körfez.

* Gelgit olayının belirgin olduğu yerlerde, bu olaydan doğan akıntıların etki yaptığı kıyılarda akarsu ağzlarının huni biçiminde genişlemiş durumu.

halife

kimse.

* Hükümdar.

* Osmanlı padişahlarının kullandıkları unvanlardan biri.

* Babıali kalemlerinde kâtip.

* Çok iyi yetişmiş, eğitilmiş kimse.

halifelik

* Halifenin görevi, hilâfet.

* Halife niteliği ve makamı.

* Halifenin egemenliği altındaki ülkeler.

hâlihazır

* Şimdiki durum, bugünkü durum.

hâlihazırda

* Bu günlerde, son zamanlarda.

* Şimdi, şu anda.

halik

- * Yaratıcı, yaratan, yoktan var eden.
- * Öz. (büyük H ile) Yaradan, Tannı.

Halil İbrahim bereketi

- * İbrahim Peygamber'i işaretle bolluk, refah anlatır.

halile

- * Doğu Hindistan'da yetişen bir bitki (Terminalia citrina).

halim

- * (insanlar için) Yumuşak huylu.

halim selim

- * Yumuşak ve doğru (kimse).

hâlinde

- * (görünümünde) olarak.

hâline bakmamak

- * kendisinin ne durumda olduğunu düşünmeden gücünü aşan işlere kalkışmak.

hâline gelmek

- * gibi olmak.

hâline köpekler gülüyor

- * çok kötü bir duruma düşenler için kullanılır.

hâlini almak

- * herhangi bir duruma gelmek.

halis

- * Katışık olmayan, katışiksız, saf.

halis muhlis

- * Katışiksız, eksiksiz, öz.

halisane

- * Her türlü çıkar düşüncesinden uzak olarak, temiz yürekle, içtenlikle.

halisüddem

- * Katışiksız, saf kan.

halita

- * Alaşım.
- * Birden çok öğeden oluşmuş karmaşık bir bütün.

haliyle

- * Olduğu gibi.
- * Olağan bir sonuç olarak, ister istemez.

halk

- * Aynı ülkede yaşayan, aynı uyrukta olan insan topluluğu.
- * Aynı soydan gelen, ayrı ülkelerin uyruğu olarak yaşayan insan topluluğu.
- * Bir ülke içerisinde yaşayan değişik soylardan insan topluluklarının her biri.
- * Belli bir bölgede veya çevrede yaşayanların bütünü.
- * Yöneticilere göre bir ülkedeki yurttaşların bütünü.
- * Aydınların dışında kalan topluluk.

halk

- * Yaratma.

halk adamı

* İçinden çıktığı halk kesiminin bütün özelliklerini yakından bilen, halk tarafından sevilen kimse.

halk ağzı

* Aynı lehçe içinde daha küçük ayrılıklar gösteren ve belli yerleşim bölgelerine özgü olan konuşma dili.

halk avcılığı

* Demagoji.

halk avcısı

* Demagog.

halk bilgisi

* Halk biliminin, çevreyi oluşturan canlı, cansız doğal nesnelerle ilgili inanç ve uygulamaları konu alan dalı.

halk bilimci

* Halk bilimiyle ilgili araştırma, derleme, incelemeler yapan kimse, folklorcu.

halk bilimi

* Bir ülkede yaşayan halkın kültür ürünlerini, sözlü edebiyatını, geleneklerini, törelerini, inançlarını, mutfağını, müziğini, oyunlarını, halk hekimliğini vb. ni inceleyerek, bunların birbirleriyle ilişkilerini belirten; kaynak, evrim, yayılım, değişim, etkileşim gibi sorunlarını çözmeye, sonuç, kural, kuram ve yasaları bulmaya çalışan bilim dalı, folklor, halkiyat.

halk bilimsel

* Halk bilimi ile ilgili, folklorik.

halk dili

* Halk ağzlarından ortak dile geçerek, ortak dildeki karşılığı ile birlikte dile bir çeşni katmak üzere yaygın bir biçimde kullanılan ağız özelliklerinin bütünü.

halk edebiyatı

* Adı belli olan veya olmayan kimselerin, halk ozanlarının yarattıkları şir, destan ve hikâye gibi edebiyat türlerine verilen ad.

halk etmek

* yaratmak.

halk evi

* Halk evleri kuruluşunun görev yaptığı yapı.

halk evleri

* Halkı eğitip millî birliğe ve ülküye yöneltmek amacıyla kurulmuş olan kuruluşlar.

halk matinesi

* Tiyatro, sinema vb. eğlence yerlerinin düzenledikleri ucuz matine.

halk müziği

* Yazılı hiçbir kurala dayanmadan, yalnızca işitme yoluyla kuşaktan kuşağa aktarılan, halkın ortak malı olan geleneksel müzik türü.

halk odası

* Küçük yerleşim bölgelerinde toplu görüşme için yapılmış küçük yer, oda.

halk okulu

* Halk için gerekli olan bilgilerin verildiği okul.

halk oylaması

* Büyük bir topluluğun türlü siyasi ve toplumsal sorunlar karşısında olumlu veya olumsuz görüşünü belirlemek için başvurulan oylama, referandum.

halk ozanı

* Halk içinde yetişen, deyişlerini genellikle sazla söyleyen, sözlü şir geleneğine bağlı ozan, aşık.

halk yardakçılığı

- * Halkı kışkırtma işi, tahrikçilik.

halk yardakçısı

- * Halkı kışkırtan, halkı kötü yola sevkeden kimse.

halka

- * Çeşitli metallerden veya tahtadan yapılmış çember.
- * Çember biçiminde çeşitli nesnelerden yapılmış tutturma aracı.
- * Değerli metallerden yapılan çember biçimindeki süs eşyası.
- * Su gibi sıvıların içine katı bir nesnenin düşmesiyle oluşan, gittikçe büyüyerek açılan çembere benzeyen

biçim.

- * Çember biçiminde dizilmiş topluluk.
- * Uykusuzluk, yorgunluk, üzüntü gibi sebeplerle göz altında beliren koyuluk.
- * Bir tür ufak, yağlı ve tuzlu simit.
- * Yerden yüksekliği ayarlanabilen aralıklara asılı iki halatın uçlarına takılan 18 cm çapında, 28 mm kalınlığında tahta veya deri kaplı iki demir halkadan oluşan asılma araçlarından her biri.

halka (veya âleme) verir talkını (telkini), kendi yutar salkını

- * verdiği öğüde kendi uymayan kimseler için kullanılır.

halka dizilişli

- * Aynı eksen çevresinde dizilmiş.

halka dönük

- * Halkın yararına olan.

halka inmek

- * halkın anlayış ve görüş düzeyinde olmak.

halka olmak

- * bir çember biçiminde dizilmek.

halka oyunları

- * El ele tutuşup çember biçiminde dizilerek oynanan oyunlar.

halka yay

- * Boru anahtarının iyi tutmasını sağlayan ve çevreyle anahtar kolu arasına konulan sarmal yay.

halkacı

- * Halka yapan veya satan kimse.
- * Lûnaparklarda şişe, sigara gibi nesnelere halka geçirmek yoluyla oyun oynatan kimse.

halkalama

- * Halkalamak işi.

halkalamak

- * Bir şeyi kıvrarak halka biçimine getirmek.
- * Bir yer veya şeyin çevresini çember biçiminde kuşatmak.

halkalanış

- * Halkalanmak işi veya biçimi.

halkalanma

- * Halkalanmak işi.

halkalanmak

- * Halka biçiminde oluşmak.

halkalayış

- * Halkalamak işi veya biçimi.

halkalı

- * Halkası olan.
- * Bir tür olta iğnesi.

halkalı damar

- * Bitkilerin gelişmesine yarayan halka biçimindeki damar.

halkalı gözler

- * Çevresindeki tenin rengi koyu olan gözler.

halkalılar

- * Sülüklerle solucanları içine alan sınıf.

halkamsı

- * Halka biçiminde olan.

halkavî

- * Halka biçiminde olan.

halkçı

- * Halkın yararı için uğraşan (kimse).

halkçılık

- * Bireyler arasında hiçbir hak ayrılığı görmemek, topluluk içinde hiçbir ayrıcalık kabul etmemek, halk adı verilen tek ve eşit bir varlık tanımak görüş ve tutumu, popülizm.
- * XX. yüzyılda Fransa'da ortaya çıkan, yoksul halkın yaşayışı ve duyguları üzerinde duran bir edebiyat çıkışı, popülizm.

halkiyat

- * Halk bilimi, folklor.

halkoyu

- * Büyük bir topluluğun türlü siyasî ve toplumsal sorunlardaki görüşünün alınması ve ona göre uygulamaya girilmesi için yapılan oylamada halkın bildirdiği olumlu veya olumsuz oy.

hallaç

- * Yünü, pamuğu yay veya tokmak gibi bir araçla kabartma, ditme işini yapan kimse, atımcı.

hallaç pamuğu gibi atmak

- * toplu durumda bulunan kişi veya nesneleri darmadağın etmek.

hallaçlık

- * Hallacın yaptığı iş, atımcılık.

hallenme

- * Hallenmek işi.

hallenmek

- * Yeni bir duruma girmek, değişmek.
- * Kendinden geçmek, bayılır gibi olmak.
- * Bir şeye karşı istek duymak. hallenip küllenmek kendi imkânlarıyla iyi kötü geçinip gitmek, kendi yağıyla kavrulmak.

halleşme

- * Halleşmek işi.

halleşmek

- * Karşılıklı dertlerini anlatmak, dertleşmek.
- * Bir şeyle yakından ilgilenmek.

halletme

* Halletmek işi.

halletmek

- * Güç görünen bir olay veya duruma çözüm yolu bulmak.
- * Çözmek.
- * Yoluna koymak, olumlu sonuca bağlamak.
- * Bir cismi bir sıvı içinde eritmek.
- * Bir yemeği yenecek duruma getirmek.
- * Cinsel ilişki kurmak.

hallice

- * Durumu benzerlerine göre biraz daha iyi olan.

hallihamur

- * İçinde bulunduğu şartlara uymak anlamına gelen hallihamur olmak deyiminde geçer.

hallolma

- * Hallolmak durumu.

hallolmak

- * Çözümlenmek, sonuçlanmak.
- * Bir sıvı içinde erimek.

hallolunma

- * Hallolunmak durumu.

hallolunmak

- * Çözölmek, sonuca bağlanmak.

halojen

- * Madenlerle birleşince tuz verebilen flor, klor, brom ve iyot elementlerine verilen ad.

hâlsiz

- * Hâli, gücü olmayan, bitkin, dermansız, takatsiz.

hâlsizce

- * Hâlsiz bir biçimde (olan).

hâlsizleşme

- * Hâlsizleşmek durumu.

hâlsizleşmek

- * Hâlsiz bir duruma gelmek.

hâlsizlik

- * Hâlsiz olma durumu, bitkinlik, dermansızlık, takatsizlik.

halt

- * Bir şeyi başka bir şeyle karıştırma.
- * Uygunsuz söz söyleme, uygunsuz iş yapma.
- * Uygun olmayan, beğenilmeyen şey.

halt etmek

- * uygunsuz bir söz söylemek, uygunsuz davranmak.

halt karıştırmak

- * uygunsuz davranışta bulunmak veya iş yapmak.

halt yemek

- * yakışksız ve kötü bir iş yapmak.

halter

- * Birbirine metal sapla bağlanmış iki gülle veya disklerden yapılmış araç.
- * Bu aracı iki elle kaldırmayı amaçlayan spor dalı.

halterci

- * Halter sporu yapan kimse.

haltercilik

- * Halterci olma durumu.

halûk

- * Temiz huylu, iyi ahlâklı.

halvet

- * İssız yerde yalnız kalma.
- * İssız ve kapalı yer.
- * Hamamlarda çok sıcak küçük yer.

halvet gibi

- * çok sıcak (yer, oda).

halvet olmak

- * görüşmek için yalnız kalıp içeriye kimseyi sokmamak.

halvethane

- * Eski saraylarda girilmesi yasak olan oda.
- * Eski tekkelerde dervişlerin yalnızca ibadet etmek ve çile doldurmak için kapandıkları oda.

Halvetî

- * İbadetlerini tenhada yapan bir tarikat.
- * Bu tarikattan olan kimse.

ham

- * (meyve için) Yenecek kadar olgun olmayan.
- * İşlenmemiş (madde).
- * İdmansız.
- * Gerçekleşme kolaylığı veya imkânı olmayan.
- * Kaba, toplum kurallarını bilmeyen, incelmemiş.

ham besî suyu

- * Kökler tarafından topraktan emilip yapraklara kadar çıkan besî suyu.

ham ervah

- * Yersiz, yakışsız söz ve davranışları olan kimse, çifğ adam.

ham gaz

- * İşlenmemiş gaz.

ham hayal

- * Gerçekleşmeyecek düşünce veya ümit.

ham hum

- * "Belirsiz birtakım sözler söylemek" anlamına gelen ham hum etmek deyiminde geçer.
- * Önemsiz, boş söz.

ham hum şaralop

- * düzenle veya el çabukluğu ile yapılan, kimsenin akıl erdiremediği iş.

ham madde

- * Bir ürün veya mal oluşturmak için gerekli maddelerin işlenmeden önceki doğal durumu.

ham payı

- * Zıvanalı geçmeleri sağlamlaştırmak amacı ile zıvanadan genellikle üçte biri oranında çıkarılan parça.

hamail

- * Omuzdan apraz olarak bele inen bağ, hamaylı.
- * Muska.

hamak

- * İki ağaç veya direk arasına asılarak içine yatılan ve sallanabilen, ağdan veya bezden yapılmış yatak, ağ yatak.

hamakat

- * Ahmaklık.

hamal

- * Ücretle yük taşıyarak geçinen kimse, taşıyıcı, yükü.

hamal camal

- * Hamal ve benzeri kimseler.

hamal semeri

- * Arkalık.

hamal sırtı

- * Sırtık hamallarının kullandığı ağaç.

hamala semeri yük olmaz

- * insana kendi işi ağır gelmez.

hamalbaşı

- * Hamallara başkanlık eden kimse.

hamaliye

- * Hamal ücreti, hamallık.

hamallığııı etmek (veya yapmak)

- * bir işin önemsiz, fakat ağır ve yorucu yükünü taşımak.

hamallık

- * Hamalın yaptığı iş.
- * Hamala verilen para, hamaliye.
- * Kaba ve ağır iş.
- * Gereksiz yere yüklenme.
- * Zihni gereksiz bilgilerle doldurma.

hamam

- * Yıkanılacak yer, yunak, ısı dam.

hamam anası

- * Kadınlar hamamında natırları yöneten kadın.
- * İri yarı, güçlü ve şişman kadın.

hamam bohçası

- * Kadınların arşı hamamına giderken çamaşırlarını veya eşyalarını koyduğu bohça.

hamam böceği

- * Hamam böceğiğillerden, temiz tutulmayan yerlerde üreyen zararlı bir böcek (Blatta orientalis).

hamam böceğiğiller

- * Düz kanatlılar takımına giren, örnek hayvanı hamam böceği olan bir familya.

hamam gibi

- * pek sıcak.

hamam kesesi

* Hamamda kiri çıkarmak için kullanılan kıldan veya kenevirden örölmüş ele geçebilen kese.

hamam otu

* Vücuttaki gereksiz kılları almak için çamur kıvamına getirilip sürölen toz.

hamam takımı

* Hamamda kullanılan havlu, kese, tas gibi gerekli araçlar.

hamam tası

* Banyo ve hamamlarda çeşmeden veya kurnadan su alıp dökünmeye yarayan yayvan kap.

hamam yapmak

* yıkanmak.

hamama giren terler

* bir işe girişen kimse, o işin güçlüklerini veya masraflarını göze almalıdır.

hamamcı

* Hamam işleten kimse.

hamamcı olmak

* gusöl abdesti alması gerekmek.

hamamcılık

* Hamamcı olma durumu veya hamamcının yaptığı iş.

hamamın namusunu kurtarmak

* görünüşünü kurtarmaya yönelik birtakım yetersiz çarelere başvurarak kötü bilinen bir yere onur kazandırmaya çalışmak.

hamamlık

* Bazı evlerde yıkanmak için ayrılmış, çoğunlukla içi ve yanları çinko kaplı, dolaba benzer yer.

hamarat

* Ev işlerinde çok çalışan ve becerikli kadın.

hamaratça

* Hamarat bir biçimde, hamarat gibi.

hamaratlaşma

* Hamaratlaşmak işi.

hamaratlaşmak

* Hamarat duruma gelmek, hamarat olmak.

hamaratlık

* Hamarat olma durumu.

hamarattaze

* Çalışkan, becerikli (olan).

hamaset

* Yiğitlik, kahramanlık, cesaret.

hamasî

* Yiğitlerden ve yiğitliklerden söz eden (destan, şiir).

hamaylı

* Bkz. hamail.

Hambelî

* \343 Hanbelî.

hamburger

* Bir tür köfteli ve yuvarlak ekmekli sandviç.

hamburgerci

* Hamburger yapan veya satan kimse.

hamdetme

* Hamdetmek işi veya biçimi.

hamdetmek

* Tanrı'ya şükretmek.

hamdüsena

* Tanrı'ya olan şükran duygularını bildirme.

Hamel

* Koç burcu.

hamhalat

* Kaba saba, görgüsüz.

* Verimsiz, çorak, kuru.

hamız

* Asit.

hami

* Gözeten, koruyan, koruyucu (kimse).

* Kayıran, kayıncı (kimse).

hamil

* Elinde bulunduran, üzerinde taşıyan.

* Destek, bindi.

hamil olmak

* üzerinde bulundurmak, taşımak.

hamile

* Gebe, yüklü, aylı.

hamilelik

* Gebelik.

* Hamile elbisesi.

hamilen

* Üzerinde taşıyarak.

hamilikart

* Tavsiye edildiği yazılı kartı, pusulayı taşıyan kimse.

haminne

* Yaşlı ve saygı duyulan kadınlara verilen unvan.

hamisiz

* Koruyucusu, kayıranı olmayan.

hamiş

* Mektup kâğıdının boş bir yerine yazılan ek düşünce, çıkma, not (post scriptum).

hamiyet

* Bir insanın yurdunu, ulusunu ve ailesini koruma çabası.

hamiyetli

* Hamiyeti olan.

hamiyetperver

* Hamiyetli, hamiyet sahibi.

hamiyetperverlik

* Hamiyet sahibi olma.

hamiyetsiz

* Hamiyeti olmayan.

hamiyetsizlik

* Hamiyetsiz olma durumu.

hamla

* Küreklerin bir kez suya daldırılıp çıkarılması.

* Bu biçimde sandalın aldığı yol.

* Kıçtan birinci oturak.

hamlacı

* Büyük sandal ve kayıklarda kıçtan birinci oturakta kürek çeken kimse.

hamlaç

* Üfleç.

hamlama

* Hamlamak.

* Çini toprağından yapılmış nesnelerin ilk pişirilişi.

* Bu pişirmenin yapıldığı fırın bölümü.

hamlamak

* Uzun zaman idman yapmamak, hareket etmemek yüzünden gücünü veya çevikliğini yitirmek.

hamlaşma

* Hamlaşmak durumu.

hamlaşmak

* Hamlamak durumu.

hamle

* İleri atılma, atılım.

* Saldırı, savlet.

* Satrançta ve damada taş sürme işi.

* Atak (II).

hamle etmek (veya yapmak)

* atılmak, saldırmak.

* önemli bir işe girişmek, bir işte başarı sağlamak için çaba harcamak.

hamleci

* Atılımcı.

hamletme

* Hamletmek işi.

hamletmek

* Bir sebebe yüklemek, yormak.

hamlık

* Ham olma durumu.

* İdmansızlık.

hamse

* Divan edebiyatında beş mesnevînin bir araya gelmesinden oluşan eser.

hamsi

* Hamsigillerden, Akdeniz, Karadeniz ve Batı Avrupa kıyılarında avlanan, 10-12 cm boyunda, ince uzun bir balık (Engraulis encrasicolus).

hamsi buğulama

* Hamsinin fırında pişirilen yemeği.

hamsi çorbası

* Hamsi ile yapılan çorba.

hamsigiller

* Kemikli balıkların hamsi, ringa, sardalye, tırsi balıklarını içine alan bir familyası.

hamsikuşu

* Baharat, un ve yumurtaya bulanarak yapılan hamsi tavaşı.

hamsili pilâv

* Hazırlanan iç pilâvın üzerine ayıklanıp temizlenmiş hamsilerin konulması ve fırında pişirilmesiyle yapılan bir tür pilâv.

hamsin

* Erbaından sonra gelen, 31 ocakta başlayan elli günlük kış dönemi.

hamt

* Tanrı'ya şükretme.

hamt etmek

* Tanrı'ya şükretmek.

hamt olsun

* "Tanrı'ya şükürler olsun" anlamında hoşnutluk anlatır.

hamule

* Yük.

* Kâğıt dolgu maddesi.

hamur

* Unun su veya başka sıvılarla yoğrulmuş durumu.

* (kâğıt için), Nitelik, tür.

* (ekmek ve hamur işleri için) İyi pişmemiş.

* Öz, asıl, maya.

hamur açmak

* yoğrulmuş hamuru inceltip yufka durumuna getirmek.

hamur boya

* Ressamın boya tablası üzerinde, resmine sürmek için hazırladığı hamur kıvamındaki yağlı boya.

hamur çorbası

* Hamur ile yapılan çorba.

hamur gibi

* yorgunluktan eli ayağı tutmaz.

* yiyeceklerin çok şişip bulamaç durumuna gelmesi.

hamur işi

* Hamurdan yapılan yiyeceklerin genel adı.

hamur tahtası

* Üzerinde hamur açılan tekerlek biçiminde ve kısa ayaklı masa, yastağaç.

hamur tatlısı

* Hamurla yapılan tatlıların genel adı.

hamur teknesi

* İçinde hamur yoğurmaya yarayan özel kap.

hamur tutmak

* hamur hazırlamak.

hamurcu

* Fırında hamur yoğuran (işçi), hamurkâr.

hamurculuk

* Hamurcunun işi veya mesleği.

hamurkâr

* Hamurcu.

hamurlama

* Hamurlamak işi.

hamurlamak

* Hamur sürmek.

* (kapaklı tencerenin kenarını buğu çıkmasın diye) Hamurla sıvamak.

hamurlanma

* Hamurlanmak işi.

hamurlanmak

* Hamura bulanmak.

hamurlaşma

* Hamurlaşmak işi.

hamurlaşmak

* Hamur kıvamı almak, gevşemek.

hamursu

* İyi pişmemiş, hamur gibi, hamurumsu.

hamursuz

* Yahudilerin, Hamursuz Bayramı dolayısıyla yapıp yedikleri bir çeşit mayasız çörek.

Hamursuz Bayramı

* Yahudilerin Mısır'dan çıkışlarını anmak amacıyla her yıl kutladıkları bayram.

hamurumsu

* Hamur kıvamında olan, iyi pişmemiş, hamursu.

hamut

* Araba koşumunda atların boyunlarına geçirilen ağaç veya üstüne meşin geçirilmiş çember.

han

* Osmanlı padişahlarının adlarının sonuna getirilen unvan.

* Doğu ülkelerinde yerli beyler ve Kırım girayları için kullanılan unvan.

han

* Yol üzerinde veya kasabalarda yolcuların konaklamalarına yarayan yapı.

* Büyük şehirlerde serbest mesleklerde çalışanların oda veya daire tutup çalıştıkları birkaç katlı yapı.

han gibi

* gereğinden çok geniş olan yer.

han hamam sahibi

* mülkü çok, varlıklı kimse.

han kapısından teğelti atmak

* defetmek, kovmak.

hanay

* İki ve daha çok katlı ev.

* Sofa, hol.

* Avlu.

Hanbelî

* İslâmlıkta sünnet ehli denilen dört mezhepten biri.

* Bu mezhepten olan kimse.

hancı

* Han işleten kimse.

hancı sarhoş yolcu şarhoş

* kimin ne yaptığı, ne ettiği belli değil.

hancılık

* Hancı olma durumu veya hancının yaptığı iş.

hançer

* Ucu eğri ve sivri, kamaya benzer, silâh olarak kullanılan bir tür bıçak.

hançer çiçeği

* Çiçekleri hançer sapını andırdığı için Lâtin çiçeğine verilen bir ad.

hançere

* Gırtlak.

hançerleme

* Hançerlemek işi.

hançerlemek

* Hançerle yaralamak veya öldürmek.

hançerlenme

* Hançerlenmek işi.

hançerlenmek

* Hançerle yaralanmak veya öldürülmek.

handan

* Şen, neşeli.

hande

* Gülme, gülüş.

handikap

* At yarışlarında binicilerle eyerin toplam ağırlığının, atların koşuyu kazanma şansını etkileyecek biçimde ayarlanması.

* Elverişsiz durum, engel.

handiyse

* Yakın zamanda, neredeyse, hemen hemen.

hane

- * Ev, konut.
- * Ev halkı.
- * Bir bütünü oluşturan bölümlerden her biri, bölüm, göz.
- * Ondalık sayı sisteminde bir sayının sağdan sola doğru rakamlarının derecelerine göre her birinin bulunduğu yer, basamak.
- * Klâsik Türk müziğinde, peşrev gibi saz parçalarının bölümlerinden her biri.
- * Birleşik kelimelerde ikinci kelime olarak bulunur, bina, yapı, yer, makam anlamlarını karşılar.

hanedan

- * Hükûmdar veya devlet büyüğü gibi bir kişiye dayanan soy, büyük aile.
- * Belli ve büyük soydan gelen.
- * Eli açık ve konuksever.

hanedanlık

- * Hanedandan olma durumu.

Hanefî

- * İslâmlıkta sünnet ehli denilen dört mezhepten biri.
- * Hanefî mezhebinden olan kimse.

Hanefîlik

- * Hanefî mezhebi.

hanek

- * Söz, konuşma.

haneli

- * Herhangi bir sayıda evi olan.
- * Herhangi bir sayıda hanesi olan.

hanelik

- * Herhangi bir sayıda evi olan, evlik.

hanende

- * Şarkı söylemeyi meslek edinmiş kimse, şarkıcı, okuyucu.

hanendelik

- * Hanende olma durumu, şarkıcılık, okuyuculuk.

hangar

- * Uçak, araba, tarım aracı, eşya gibi nesneleri barındırmaya yarar kapalı yer, sundurma.

hangar gibi

- * çok büyük ve geniş yer.

hangi

- * İki veya daha çok şeyden bir tanesini belirtecek bir cevap istemek için kullanılan soru sıfatı.
- * Fiili dilek veya şart birleşik zamanında olan cümlelerde, nesnenin veya cümlenin belirteni durumunda olduğunda nesnedeki kavramı genelleştirir.

hangi akla hizmet ediyor?

- * ne gibi bir düşünce ile böyle olmayacak, mantıksız bir iş yapıyor?.

hangi biri?

- * çok olanlardan hangisi.

hangi dağda kurt öldü?

- * kendisinden beklenmedik bir davranış karşısında şaşma ve sitem anlatır.

hangi peygambere kulluk edeceğini şaşırmak

* kimin sözünü yerine getireceğini bilemeyerek şaşkınlık içinde kalmak.

hangi rüzgâr attı?

* bir yere uzun süre uğramamışken beklenmedik bir zamanda gelenlere sitem yollu söylenir.

hangi taş pekse (katıysa), başını ona vur

* kendi kusuru yüzünden zor bir duruma düşen veya başkalarından yardım isteyen bir kimseye öfkelenildiğinde söylenir.

hangi taşı kaldırırsan, altından çıkar

* her işten anlar veya anladığı iddiasında bulunur.

* her işe karışır.

hangisi

* Birkaç kişi arasından kim veya birkaç şey arasından hangi şey.

hanım

* Kız ve kadınlara verilen unvan, bayan.

* Karı, eş.

* Kadınlığın bütün iyi niteliklerini taşıyan.

* Toplumsal durumu, varlığı iyi olan, hizmetinde bulunulan kadın.

hanım böceği

* Kırmızı kanatlılardan, kara benekli, kırmızı renkte, kurtçukları yediği için yararlı sayılan bir böcek, gelin böceği (Coccinella).

hanım evlâdı

* Nazlı büyütülmüş, çıtkınıldım kimse.

* Piç.

hanım hanımak

* Evine, çocuklarına, işine gereği gibi bakan, çevresiyle uyumlu (kadın, kız).

* Böyle bir kadına veya kıza yaraşır davranışları olan.

hanımanne

* Kayın valide.

hanımefendi

* Üstün bir saygı göstermiş olmak için kadın adlarının sonuna getirilir veya adların yerine kullanılır.

hanımefendilik

* Hanımefendi olma durumu ve özelliği.

hanımmeli

* Hanımmeligillerden tırmanıcı, korularda, çalılıklarda yetişen bir bitki (Lonicera caprifolium).

* Bu bitkinin güzel kokulu çiçeği.

hanımmeligiller

* İki çeneklilerden, örneği hanımmeli olan bir bitki familyası.

hanımgöbeği

* Bir çeşit hamur tatlısı.

hanımlık

* Hanım olma durumu ve özelliği.

hanımnine

* Bkz. haminne.

hanımparmağı

* İnce uzun, parmak biçiminde bir çeşit hamur tatlısı.

hani

- * Nerede, ne oldu, nerede kaldı.
- * Karşıdakinin daha önceden bildiği bir şey kendisine hatırlatılmak istenildiğinde kullanılır.
- * Verilen sözü hatırlatan sözün başına getirildiğinde sitem anlatır.
- * Bazen "barı" anlamında kullanılır.
- * "Doğrusunu söylemek gerekirse", "kaldı ki, üstelik" anlamlarında kullanılır.

hani

* Hanigillerden, Akdeniz'de yaşayan, alaca kırmızı renkli, beyaz etli, orta büyüklükte bir balık (Serranus cabrilla).

hani ya

- * hani.

hani yok mu

- * dikkati arkadan gelen söze çekmek için söylenir.

hanidir

- * ne vakittir, epey zamandır, çoktan beri.

hanigiller

- * İyi bilinen türleri hani ve yazılı hani olan kemikli balıklar takımı.

hanlık

- * Han olma durumu.
- * Hanın egemenliğindeki ülke.
- * Hanın yönetimi.

hant hant

- * "Rahatsız edecek biçimde bir şeye aşırı istek duymak" anlamında hant hant ötmek deyiminde geçer.

hantal

- * Kocaman, iri, kaba.
- * İşi, davranışları kaba ve yavaş.

hantallaşma

- * Hantallaşmak işi.

hantallaşmak

- * Hantal bir duruma gelmek.

hantallık

- * Hantal olma durumu.

hanüman

- * Ev bark, ocak.

hanümanını yıkmak

- * ocağını yıkmak, evini barkını dağıtmak.

Hanya

* "Haddini bilmek" anlamında Hanya'yı Konya'yı bilmek (veya anlamak) bilmemek (veya anlamamak) deyiminde geçer.

Hanya'yı Konya'yı anlamak

- * bir işin gerçek yönünü anlayarak aklı başına gelmek, akıllanmak.

Hanya'yı Konya'yı göstermek (veya öğretmek)

- * Bkz. dünyanın kaç bucak olduğunu göstermek.

Hanya'yı Konya'yı öğrenmek

- * Bkz. anlamak.

hap

- * Kolayca yutulabilmesi için küçük toparlak durumuna getirilmiş ilaç.
- * Bir içimlik afyon.

hap

- * (çocuk dilinde) Yutma sesi.

hap etmek

- * yemek, yutmak.

hapaz

- * Avuç.

hapazlama

- * Hapazlamak işi.

hapazlamak

- * Avuçlamak.

hapçı

- * Afyon vb. uyuşturuculara alışmış olan (kimse).

hapçılık

- * Uyuşturucu madde özelliği taşıyan haplara düşkün olma durumu.

hapı yutmak

- * kötü bir duruma düşmek.

hapır hapır, hapır hupur

- * İştahlı ve gürültülü bir biçimde (yemek).

hapis

- * Bir yere kapatıp salıvermeme.
- * Yasalara göre suçu belirlenen bir kimseyi ceza evine koyma cezası.
- * Cezaya çarptırılmış suçluların kapatıldıkları yer, ceza evi, hapishane.
- * Ceza evine kapatılmış kimse, mahpus.
- * Pulları salıvermemek, kapatmak temeline dayanan bir çeşit tavla oyunu.

hapis giymek

- * hapis cezasına çarptırılmak.

hapis yatmak

- * hükümlü olduğu süreyi hapishanede geçirmek.

hapishane

- * Hapis cezasına çarptırılanların kapatıldıkları yer, dam, ceza evi, kodes.

hapishane kaçkını

- * suçlu olup da henüz tutuklanmamış kimse.
- * kötü, serseri, hoyrat kimse.

hapislik

- * Hapiste bulunma durumu veya süresi.

haploit

- * Olgun bir üreme hücrelerinde bulunan kromozom takımı.

haploloji

- * Bkz. Orta hece yutumu.

hapsedilme

* Hapsedilmek işi.

hapsedilmek

* Hapsetmek işi yapılmak.

hapsetme

* Hapsetmek işi.

hapsetmek

* Bir suçluyu hapis haneye koymak.
* Bir yere kapatıp salıvermemek.
* Bir kimseyi veya bir şeyi boşu boşuna tutmak, alıkoymak.

hapsettirme

* Hapsettirmek işi.

hapsettirmek

* Hapsedilmesine yol açmak.

hapşırık

* Aksırık.

hapşırıklı

* Aksırıklı.

hapşıрма

* Hapşırma işi, aksırma.

hapşırmak

* Aksırmak.

hapşırtma

* Hapşırtmak işi.

hapşırtmak

* Aksırtmak.

hapşu

* Hapşırmaya sesi.

hapt

* "Bir tartışmada karşısındakini susturmak ve karşılık veremez duruma getirmek" anlamında haptetmek birleşik fiilinde geçer.

haptetme

* Haptetmek işi.

haptetmek

* Karşısındakini susturmak, cevap veremez durumda bırakmak.

har

* Birtakım ikileme ve deyimlerde çeşitli anlamlarla geçer.

har

* Sıcak, kızgın, yakıcı.

har gür

* tartışıp çekişme, tartışıp çekişerek.

har gür

* Bkz. har.

har har

* Gürültülü, bol ve sürekli olarak.

har hur

* karışıklık ve anlaşmazlık.

har hur

* Bkz. har.

har vurup harman savurmak

* düşüncesizce ve hesapsızca harcamak, bol bol harcayıp tüketmek.

hara

* At üretilen çiftlik, aygır deposu.

hara

* Hare.

harabat

* Yıkıntılar, harabeler, viraneler.

* (Divan edebiyatında) İçkili eğlence yeri, meyhane.

harabatî

* Maddî şeylere değer vermediği için üstüne başına özenmeyen, dağınık, derbeder.

* Vaktini meyhanelerde veya zevk ve sefada geçiren (kimse).

harabatîlik

* Harabatî olma durumu, dağınıklık, derbederlik.

harabe

* Eski çağlardan kalmış şehir veya yapı, ören, kalıntı.

* Yıkılmış veya yıkılmaya yüz tutmuş yapı, yıkı.

harabelik

* Harap olmuş yer, ören.

haraca bağlamak

* bir kimseyi belli zamanlarda kendisine belli miktarda para vermeye zorlamak.

haraca kesmek

* zorbalıkla para koparmak veya çıkar sağlamak.

haraç

* Osmanlı Türklerinde genel olarak toprak sahiplerinden devletçe alınan vergi.

* Osmanlı Türklerinde Müslüman olmayanların devlete ödemekle yükümlü oldukları vergi.

* Bir yerden, bir kimseden zorbalıkla alınan para.

haraç mezat satmak

* açık artırma ile satmak.

haraç yemek (veya almak)

* başkasının sırtından geçinmek.

haraççı

* Haraç toplamakla görevli olan kimse.

* Zor kullanarak bir yerden veya kimseden para sızdıran kimse.

haraççılık

* Haraççının görevi.

* Zor kullanarak bir yerden veya kimseden para sızdıran kimsenin yaptığı iş.

haraçlı

* Haraca bağlanmış, vergi ödeyen.

harakiri

* Japonlarda karnını bıçakla deşme yoluyla kendini öldürme.

harala gürele

* Telâş ile.

haram

* Din kurallarına aykırı olan, dince yasak olan.

* Yasak.

haram etmek

* o şeyden umulan yarar ve rahatı tattırmamak.

haram olmak

* bir şeyden gereği gibi yararlanamamak.

haram olsun!

* "hayrını görme, görmesin!" anlamında kullanılan bir söz.

haram para

* Yasa dışı yollardan kazanılan para.

haram yemek

* dinî inançlara aykırı olarak, haksız olarak bir şeye el atmak, sahip olmak.

harama uçkur çözmek

* nikâhsız olarak cinsel ilişkide bulunmak.

harami

* Hırsız, haydut.

haramilik

* Hırsızlık, haydutluk.

haramsız

* Haram olmayan, haram karışmamış.

haramzade

* Yasa dışı birleşmelerden doğan çocuk, piç.

haranı

* Büyük tencere.

harap

* Bayındırlığı kalmamış, yıkılacak duruma gelmiş, yıkkın, viran.

* Bitkin, yorgun, perişan.

* Çok sarhoş.

harap etmek

* harap duruma getirmek.

harap olmak

* harap duruma gelmek, haraplaşmak, perişan olmak.

haraplaşma

* Haraplaşmak işi.

haraplaşmak

* Harap duruma gelmek, viran olmak, perişan olmak.

haraplık

* Harap olma durumu, yıkınlık.

harar

* Çoğu kıldan dokunmuş, büyük çuval.

harar gibi

* içine çok şey alabilen, geniş, büyük eşyalar için kullanılır.

hararet

* Isı.

* Sıcaklık.

* Susama, susuzluk.

* Coşkunkluk, ateşlilik.

hararet basmak

* çok susamak.

* vücut ısısı artma.

hararet kesmek (veya söndürmek)

* susuzluğu gidermek.

hararet vermek

* susatmak.

hararetlendirme

* Hararetlendirmek işi.

hararetlendirmek

* Hararetlenmesine yol açmak.

hararetlenme

* Hararetlenmek işi.

hararetlenmek

* Isısı artmak.

* Canlanmak, kızışmak.

hararetli

* Isısı, sıcaklığı fazla olan.

* Coşkun, ateşli, canlı.

hararetli hararetli

* Yoğun ve heyecanlı bir biçimde, ateşli ateşli.

haraşo

* "iyi, güzel" Bir tür yün örgüsü.

haraza

* Kavga, gürültü, kanışıklık.

* Öfke, sinir.

haraza

* Sığırın öt kesesinden çıkan taş.

harbe

* Kısa mızrak.

* Harbi.

harbi

* Ateşli silâhların içini temizlemekte kullanılan çubuk, harbe.

* Doğru, hilesiz, temiz, mert.

harbî

- * Savaşla ilgili.
- * Osmanlı Devletiyle henüz barış durumunda bulunmayan, bir antlaşma yapmamış devletler ve bu devletlerin uyrukları.
- * Osmanlı ülkelerinde ticaretle uğraşan yabancı uyruklara verilen ad.

harbi basmak

- * doğru, hızlı yürümek.

harbi konuşmak

- * dosdoğru, gerçeği gizlemeden konuşmak.

harbilik

- * Doğruluk, temizlik, mertlik.
- * Ateşli silâhlarda harbinin yerleştirildiği yer.

harbiye

- * Savaş işleri.
- * (büyük H ile) Subay yetiştiren yüksek okul, harp okulu.

Harbiye Nezareti

- * Osmanlı İmparatorluğunda Millî Savunma Bakanlığına verilen ad.

Harbiyeli

- * Harp okulu öğrencisi.

harcama

- * Harcamak işi, parayı elden çıkarma, sarf.
- * Bir şey almak için elden çıkarılan para, gider.

harcama kalemi

- * Muhasebe işlemleri içinde en fazla satın alınan maddelerin bütünü.

harcamak

- * Bir iş görmek veya bir şey satın almak için parayı elden çıkarmak, sarf etmek.
- * Bir şey yapmak için kullanmak, tüketmek.
- * Birinin değer ve onurunu kırıcı bir durum yaratmak.
- * Manevî yönden kötü duruma düşürmek, feda etmek.
- * Yok olmasına, ölmesine sebep olmak.

harcanabilir

- * Harcanma özelliği olan.

harcanma

- * Harcanmak işi.

harcanmak

- * Harcamak işi yapılmak, harcamak işine konu olmak.

harcayış

- * Harcamak işi veya biçimi.

harcı

- * Ucuz, her keseye uygun.

harcı olmak

- * bir iş, birinin yapabileceği nitelikte olmak.

harcîâlem

- * Herkesin alabileceği, herkesin kullanabileceği, herkesin işine yarayan, her keseye uygun.
- * Hiçbir özelliği olmayan, yeniliği olmayan, basmakalıp.

harcırah

- * Yolluk.

harç

- * Harcanan para, masraf.
- * Resmî işlerde devlet veznesine ödenen para.
- * Yapıda tuğla veya taşların örgüsünü pekitmek, duvarları sıvamak için kullanılan, toprak, saman veya kum, kireç, çimento gibi şeyleri su ile kararak yapılan çamur, kaşıım.
- * Bir yemeğin yapılmasında kullanılan ve tat veren maddelerin bütünü.
- * Giysiler dikilirken kullanılan tamamlayıcı veya süsleyici şeyler.
- * Bahçıvanlıkta değişik nitelikteki toprak vb. maddelerin karıştırılmasıyla hazırlanmış toprak.

harçlı

- * Yapılması için harç ödenen.
- * Harç ile örülmüş.
- * Süslerle bezenmiş (giysi).

harçlık

- * Ufak tefek ihtiyaçlar için ayrılmış para.

harçsız

- * Harcı olmayan.

hardal

- * Turpgillerden 100-150 cm yükseklikte, sarı çiçekli, deriyi yakıcı nitelikte olan ve tohumu hekimlikte kullanılan, tadı acı ve bir yıllık bir bitki (Brassica nigra).
- * Bu tohumun toz durumuna getirilmiş veya sirke ile karıştırılarak yapılmış macunu.

hardal rengi

- * Kirli sarı renkte.

hardaliye

- * İçine hardal katılarak yapılan üzüm şırası.

hardallı

- * Hardalı olan.

hardallık

- * Hardal yapımında kullanılan malzeme.
- * Hardal konulan kap.

hardalsı

- * Uzun iki çenetli meyve.

hardalsız

- * Hardalı olmayan.

hare

- * Bazı nesne, canlı, göz vb. nde dalgalanır gibi görünen parlak çizgiler, meneviş, dalgır.
- * Üzerinde dalgalı çizgiler bulunan kumaş.
- * Çok sert taş, mermer.

harekât

- * Davranışlar, işler.
- * Belli bir amaç gözetilerek bir askerî birliğe yaptırılan manevra, çarpışma, çevirme, kovalama gibi işler.

hareke

- * Arap harfleriyle yazılmış metinlerde kısa ünlüleri göstermek için kullanılan işaret.

harekeleme

- * Harekelemek işi.

harekelemek

- * Bir ünsüze hareke koymak.

harekeli

- * Hareke konulmuş.

harekesiz

- * Hareke konulmamış.

hareket

- * Bir cismin durumunun ve yerinin değişmesi, devinim.
- * Vücudu oynatma, kıpırdatma veya kımıldanma.
- * Davranış.
- * Yola çıkma.
- * Belirli bir amaca varmak için birbiri ardınca yapılan ilerlemeler, akım.
- * Yer sarsıntısı, deprem.
- * Devinim.
- * (demir yollarında) Katarların düzenlenmesi ve hangi saatlerde yola çıkıp hangi duraklarda karşılaşılabileceklerini

düzenleme işleri.

- * Bir parçanın yavaşlık, çabukluk derecesi.
- * Kas ve eklemlerin, belli doğal şartlar içerisinde işlemleri sonucu vücut bölümlerinde düzenli ve olumlu etkilerle oluşturdukları yer değişimi.
- * Devinim.

hareket dairesi

- * Demir yollarında hareket işlerini düzenleyen, izleyen daire.

hareket etmek

- * yola gitmek, yola çıkmak.
- * vücudu oynatmak, kıpırdatmak veya kımıldamak, devinmek.
- * davranmak.
- * devinmek.

hareket noktası

- * Bir işin, bir yolculuğun vb.nin başladığı yer.
- * Bir sorunun incelenmesinde başlangıç olarak alınan nokta.

harekete geçirmek

- * bir işin yapılmasına sebep olmak, kımıldatmak, canlandırmak.

harekete geçmek

- * bir işi yapmaya başlamak, bitirmek amacı ile bir işe girişmek.

harekete getirmek

- * kımıldatmak, canlandırmak.

hareketlendirme

- * Hareketlendirmek işi.

hareketlendirmek

- * Hareketlenmesine yol açmak.

hareketlenme

- * Hareketlenmek işi.

hareketlenmek

- * Hareket kazanmak, harekete geçmek.

hareketli

- * Hareketi olan, yer değiştirebilen, devingen, müteharrik.
- * Canlılık gösteren, canlı, kıpırdak.

hareketlilik

* Hareketli olma durumu, devingenlik.

hareketsiz

* Hareket etmeyen, yerinden kılmıdamayan, durgun, durağan.

hareketsizlik

* Hareketsiz olma durumu.

harekî

* Hareket durumunda, devinim durumunda olan.

harelenme

* Harelenmek işi.

harelenmek

* Kılmıdadıkça üzerinde parlak çizgiler görünmek, dalgalanmak.

hareli

* Haresi olan.

harem

* Saray ve konaklarda kadınlara ayrılan bölüm.

* Bu bölümde oturan kadınların hepsi.

* Kan, eş.

harem ağası

* Osmanlı saraylarında ve büyük konaklarda haremle selâmlık arasında hizmet gören hadım, zenci köle, hadım ağası.

harem kâhyası

* Haremin alış verişine bakan erkek görevli.

haremlik

* Saray ve konaklarda kadınlara ayrılan bölüm, selâmlık karşıtı.

* Kanlık, eşlik.

haremlik selâmlık olmak

* bir yerde kadınlar ayrı, erkekler ayrı oturmak.

Harezmi yolu

* Bkz. algoritma.

harf

* Dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri.

harf atmak

* söz atmak, tanımadığı bir kadına uygunsuz sözler söyleyerek yaklaşmaya çalışmak.

harf çevirisi

* Transliterasyon.

harfendaz

* Onur kırıcı söz söyleyen.

harfendazlık

* Harfendaz olma durumu.

harfî harfine

* Tastamam, uygun, gerçekte olduğu gibi.

harfitarif

* Arapçada addan önce gelen ve adın belirli olduğunu gösteren elif, lâm harfleri, tanımlık.

harfiyen

* Harfî harfine, hiçbir değişiklik yapmadan.

harharyas

* Harharyasgillerden, boyu 2 m' yi bulan çok tehlikeli bir köpek balığı türü (Carcharhinus lamia).

harharyasgiller

* Köpek balıkları takımına giren bir familya.

harı başına vurmak

* çok kızmak; azmak, kendini tutamayacak duruma gelme.

harı geçmek

* kızgınlığı, sıcaklığı, hevesi, isteği veya öfkesi azalmak.

harıl harıl

* Aralıksız olarak, durmaksızın, bütün gücüyle.

harılanma

* Hanılanmak durumu.

harılanmak

* (hayvan) Huysuzlanmak, huysuzluk etmek.

harıldama

* Hanıldamak durumu.

harıldamak

* Gürültüyle ve sürekli olarak akmak; yanmak; çalışmak.

harıltı

* Hanıldarken çıkan ses.

harım

* Sebze ve meyve bahçesi.

* Tarla ve bahçe çevresindeki çit.

harın

* Bir şeyden huylanıp yürümeyen, geri geri giden (hayvan).

* Hain, huysuz.

* Obur.

haricen

* Dıştan, dışandan.

haricî

* Dışla ilgili, dıştan olan.

hariciye

* (devlet yönetiminde) Dış işleri.

* Ameliyatı veya tedaviyi gerektiren hastalıklarla ilgilenen hekimlik kolu.

* Hastahanelerde bu hastalıklarla ilgilenen bölüm.

hariciye nazırı

* Dış işleri bakanı.

hariciyeci

* Dış siyaset ile uğraşan meslek adamı.

* Hariciye hastalıkları uzman hekimi.

hariciyecilik

* Hariciyecî olma durumu.

hariç

* Dış, dışarı.

* Yabancı ülke, dışarı.

* Dışta kalmak üzere, dışında sayılmak üzere.

hariç olmak

* o işin içinde olmamak.

hariçten gazel okumak (veya atmak)

* bir konuyu iyice bilmeden, üzerinde görüş ve düşünce ileri sürmek.

* bir konuşmaya yersiz ve zamansız katılmak.

harika

* Yaradılışın ve imkânların üstünde nitelikleriyle insanda hayranlık uyandıran (şey).

* Çok büyük bir hayranlık uyandıran, eksiksiz, kusursuz, tam, mükemmel.

harikalar yaratmak

* hayranlık uyandıracak başarılar kazanmak.

harikulâde

* Eşi görülmemiş, şaşkınlık yaratıcı, olağanüstü.

* Çok güzel.

harikulâdelik

* Harikulâde olma durumu veya özelliği, olağanüstülük.

harim

* Girilmesi yabancıya yasak olan, kutsal tutulan, korunulan yer.

harir

* İpek.

haris

* İstekli, aç gözlü, bir şeyi çok fazla isteyen, hırslı.

harita

* Coğrafya, tarih, dil, nüfus vb. olgularla ilgili yeryüzünün veya bir parçasının, belli bir orana göre küçültülerek düzlem üzerine çizilen taslağı.

haritacı

* Harita yapan kimse, kartograf.

haritacılık

* Haritacı olma durumu.

* Çeşitli amaçlara yönelik haritaların yapım yöntemi, kartografi.

haritada olmak

* göz önünde bulundurulması gerekmek.

haritadan silinmek

* bir ülke, başka devletin hâkimiyeti altına girmek.

* (bir köy, kasaba) savaş veya deprem gibi bir olay sonunda yok olmak.

haritalık

* Haritaların saklandığı yer.

hark

* Bkz. ark.

harlak

* Hanlı ile akan su, çağlayan.

harlama

* Harlamak işi.

harlamak

* (ateş için) Kuvvetlenmek, harlı bir biçimde yanmak.
* Birden öfkelenerek bağırarak, birine çıkışmak.

harlatma

* Harlatmak işi.

harlatmak

* (ateşi) Kuvvetlendirmek, alevlendirmek.

harlı

* Kuvvetli, harıl harıl yanan.

harman

* Tahıl demetlerinin üzerinden düven geçirilerek tanelerin başaklarından ayrılması işi.
* Bu işin yapıldığı yer veya mevsim.
* Birçok çeşitten birer parça alıp yeni birleşim oluşturma işi.
* (kâğıtçılıkta) Selüloz açılması aşamasından başlayıp kâğıt veya karton sayfasının meydana gelmesine kadar kullanılan bir veya birkaç kâğıt hamuru ile diğer malzemelerin meydana getirdiği sulu süspansiyon.

harman çevirmek

* harmanlamak.

harman çorman

* Bkz. karman çorman.

harman dövmek

* ekin tanelerini saptan ayırmak işini yapmak.

harman etmek (veya yapmak)

* birçok çeşitten birer parça alıp yeni bir birleşim oluşturmak.

harman savurmak

* tahılı samandan ayırmak için dövülmüşünü rüzgâra karşı savurmak.

harman sonu

* Harmandan sonra kalan, toprakla karışmış tahıl.
* Büyük bir varlık veya işten sonra kalan bölüm.

harman sonu dervişlerin

* bir işin sonunda iyi pay alanlar için söylenir.

harman yeri

* Üzerinde harman dövülen, sıkıştırılmış sert toprak alan.

harmancı

* Harman işi ile uğraşan kimse.

harmancılık

* Harmancı olma durumu.
* Harmancının yaptığı iş.

harmandalı

* (Ege bölgesinde) Bir çeşit zeybek oyunu.

harmani

* Bütün vücudu saran, kolsuz ve bazen kukuletalı bir çeşit üst giysisi, pelerin.

harmaniye

* Bkz. harmani.

harmanlama

* Harmanlamak işi.

harmanlamak

* Harman etmek.

* Bir çember oluşturacak biçimde dolaşmak.

* (gemi) Az bir dümen açısıyla büyük bir eğri çizerek yürütmek.

harmanlanma

* Harmanlanmak işi.

harmanlanmak

* Tütün, çay, içki gibi şeylerin birkaç çeşidi birbirine katılıp karıştırmak.

* (Ay) Çevresinde ağıl oluşmak.

harmanlatma

* Harmanlatmak işi.

harmanlatmak

* Harman yaptırmak.

harmanlık

* Harman için gerekli eşya.

* Harman yeri.

harmoni

* Armoni.

harmonyum

* Dış görünüşü piyanoya benzeyen, körüğü ayakla işletilen küçük org.

harnup

* Keçiboynuzu.

harp

* Savaş.

harp

* Dik tutularak parmakla çalınan, üç köşeli ve telli, büyük çalgı, arp.

harp açmak

* Bkz. savaş açmak.

* Bir konuda güçlü biçimde mücadele etmek, bir konuyu şiddetle savunmak.

harp akademileri

* Türk Silâhlı Kuvvetlerine kumandan ve kurmay subay yetiştiren okullar.

harp dairesi

* Millî Savunma Bakanlığı'nda savaş gereçleri ile uğraşan daire.

harp malûlü

* Savaşta sakat kalmış asker.

harp okulu

* Türk Silâhlı Kuvvetlerine subay yetiştiren yüksek okul, harbiye.

harp zengini

* Savaş sırasında yolsuz kazançlar sağlayarak kısa sürede zengin olan kimse.

Harput köftesi

* Kıyma, ince bulgur ve fesleğen gibi değişik koku ve baharatla hazırlanan sulu köfteli yemek.

harrangürre

* Gürültü ile ve özensiz olarak.

harrup

* Harnup.

hars

* Tarla sürme.

* Kültür.

hart

* (ısırmak, yemek vb. için) Birden ve sert bir biçimde.

hart hart

* Sert ve kaba ses çıkararak.

hart hurt

* Ağız dolusu ısırarak ve ses çıkararak (yemek).

harta

* "Sırasız, saygısız davranışlarda bulunmak" anlamında hartası hurtası olmamak deyiminde geçer.

hartadak

* Ansızın ve sertçe (ısırmak, kapmak).

hartadan

* Bkz. hartadak.

hartama

* Kiremit yerine kullanılan veya kiremit altına konulan ince tahta.

harttadak

* Bkz. hartadak.

hartuç

* Merminin arkasından namluya sürülen bezden veya kartondan barut kesesi.

has

* Özgü, mahsus.

* Katışıksız, en iyi cinsten; saf.

* İyi nitelikleri kendinde toplamış olan (kişi).

* Osmanlı Devletinde yüz bin akçeyi aşan dirlik.

* Hükümdara özgü olan.

has un

* Kepeğinden bütünüyle ayrılmış birinci sınıf un.

hasa

* Bkz. hasse.

Hasanpaşa köftesi

* Fırında kaşar ve maydanoz, soğan kaşımı ile hazırlanan sosla pişirilen köfte.

hasar

* Herhangi bir olayın yol açtığı, kınılma, dökülme, yıkılma gibi zarar.

hasara uğramak

* zarar görmek, yıkılmak, harap olmak.

hasarlı

* Hasara uğramış.

hasat

* Ürün kaldırma, ekin biçme işi.

* Bu biçimde toplanmış ürün.

hasatçı

* Ürün kaldırma, toplama, ekin biçme işi ile uğraşan kimse.

hasatçılık

* Hasatçı olma durumu.

* Hasatçının işi.

hasbelkader

* Rastlantı sonucu olarak, tesadüfen.

hasbetenlillâh

* Tanrı için, Tanrı uğruna, Tanrı rızası için, hiçbir karşılık beklemeksizin.

hasbîhâl

* Söyleşi, sohbet.

hasbîhâl etmek

* söyleşmek, karşılıklı konuşmak, sohbet etmek.

hasbî

* Gönüllü ve karşılıksız yapılan.

* Sebepsiz.

hasbî geçmek

* (bir şeye) önem vermemek, ilgi göstermemek, kısa kesmek.

hasbîlik

* Gönüllü ve karşılıksız iş yapma, gönüllülük.

hasebi nesebi

* Soyu sopy.

hasebiyle

* Dolayısıyla, ...-dan / -den ötürü.

haseki

* Osmanlı Devletinde bir görevde eskimiş olanlara verilen unvan.

* Bostancı ocağının küçük dereceli subayları.

* Osmanlı sarayında karavaşlar arasından seçilen padişah gözdesi.

haseki sultan

* Padişahın çocuğu olan karavaş.

hasekiküpesi

* Dügün çiçeğigillerden bir süs bitkisi (Aquilegia).

hasenat

* Yararlı, iyi, güzel işler.

hasep

* Kişisel özellikler, nitelikler.

haset

* Kıskançlık, çekememezlik, günü.

haset etmek

* kıskanmak, çekememek, günölemek.

hasetçi

* Kıskanç, günücü.

hasetlenme

* Hasetlenmek işi.

hasetlenmek

* Kıskanmak, çekememek.

hasetli

* Haset dolu.

hasetlik

* Haset olma durumu, hasetçi davranış, kıskançlık, günücölük.

hasıl

* Yeni başak tutmaya başlamış yeşil ekin.

hâsıl

* Olan, ortaya çıkan; görünen.

hâsıl olmak

* ortaya çıkmak, türemek.

hâsıla

* Bir işten elde edilen sonuç.

hâsılat

* Ürün.

* Gelir, kazanç.

hâsılatlı

* Gelir getiren; ürün veren.

hâsılı

* Sözüñ kısası, kısacası.

hâsılı velkelâm

* Sözüñ kısası, kısacası, özetlersek.

hâsılıkelâm

* Bkz. hâsılı velkelâm.

hasım

* Düşman, yağı.

* Bir oyun, dava veya yarışta karşı taraf.

hasımca

* Hasım gibi davranarak.

hasımlık

* Hasım olma durumu.

* Düşmanlık, yağılık.

hasır

* Saz, kabuk, yaprak gibi bir bitki maddesiyle örölmüş taban veya tavan örtüsü.

* Tamamı veya bir bölümü böyle bir örgüden yapılmış olan.

hasır

* Ayırma, (bir şeyi) özgü kılma.

hasır otu

* Hasır otugillerden, bataklıklarda yetişen düz, ince uzun ve dayanıklı olan yaprakları kütük yapmaya, hasır ve zembil örmeye yarayan bir saz, zembil otu, semerci sazi, su kamışı, kofa, kiliz (Typha).

hasır otugiller

* Su kıyılarında yetişen, örneği hasır otu olan bir bitki familyası.

hasıraltı

* "Bir işi isteyerek, bilerek ve haksız olarak yürütmemek, örtbas etmek" anlamında hasıraltı etmek deyiminde geçer.

hasırcı

* Hasır ören veya satan kimse.

hasırcılık

* Hasır örme zanaatı veya satma işi.

hasırlama

* Hasırlamak işi.

hasırlamak

* Hasırla döşemek, üstünü hasırla örtmek.

hasırlanma

* Hasırlanmak durumu.

hasırlanmak

* Hasırla döşenmek, üstü hasırla örtülmek.

hasırlı

* Hasır olan, hasırla kaplanmış olan.

* Hasırla kaplanmış şişe.

hasis

* Cimri, pinti, kısmık.

* Bayağı, insanı küçülten, alçak.

hasislik

* Hasis olma durumu.

* Hasis davranış.

hasislik etmek

* cimrice davranmak.

hasiyet

* Özgülük, hassa.

* (yiyecek ve içecek için) Yarar, etki.

hasiyetli

* (yiyecek ve içecek için) Yararlı, etkili.

haslet

* İnsanın yaratılışından gelen özellik, huy.

haspa

* Kız veya kadınlara şaka veya alay yollu söylenen söz.

hasret

* Özlem.

hasret çekmek

* özlem duymak.

hasret gitmek

* özlemini çektiği, sevdiği bir yere veya kimseye kavuşmadan ölmek.

hasret kalmak

* özlemek.

hasretini çekmek

* çok özlemek.

* ihtiyaç duyduğu hâlde o şeyi elde edememenin üzüntüsü içinde bulunmak.

hasretli

* Hasreti olan, özlemlî.

hasretlik

* Sevilen bir şey veya kimseden ayrı kalma durumu, ayrılık.

hasretme

* Hasretmek işi.

hasretmek

* Bir şeyin bütününü birine, bir şeye ayırmak, vermek.

hasrolunma

* Hasrolunmak durumu.

hasrolunmak

* Bir şey bütünüyle birine verilmek, ayrılmak.

hassa

* Özgülük, özellik, hasiyet.

hassa askeri

* Hükümdarı korumakla görevli askerî sınıf.

hassas

* Duyum ve duyguları algılayan.

* Çabuk duygulanan, duygun, duyar, duyarlı, içli, alıngan.

* Çabuk etkilenen.

* Yapımı ve bakımı özen isteyen, aksamadan çok doğru çalışan, kesin ölçüler gerektiren işlerde kullanılan (alet).

hassas olmak

* duyarlı bulunmak, çabuk duygulanmak.

hassasiyet

* Hassaslık, duygunluk, duyarlık.

hassaslık

* Hassas olma durumu, hassasiyet.

hassaten

* Ayrıca, özellikle, bilhassa.

hasse

* Bir çeşit pamuklu kumaş, patiska.

hasta

- * Sağlığı bozuk olan, esenliği yerinde olmayan (kimse, hayvan).
- * Zihinsel yetenekleri bozulmuş olan.
- * Parasız, züğürt.

hasta bakıcı

- * Tedavi ile ilgili hekimin buyruklarını yerine getirip hastaya bakan hemşirelere yardım eden kimse.

hasta bakıcılık

- * Hasta bakıcı olma durumu.
- * Hasta bakıcının işi.

hasta etmek

- * hasta olmasına yol açmak.

hasta ol benim için, öleyim senin için

- * kişi kendisi için bir fedakârlıkta bulunan kimseye karşı sırası gelince daha büyük fedakârlıkta bulunur.

hasta olmak (veya düşmek)

- * hastalanmak.

hastahane

- * Hastaların yatırılarak tedavi edildikleri sağlık kurumu.

hastahanelik

- * Hastahaneye kaldırılacak durumda olan.

hastahanelik etmek

- * birini aşırı derecede dövmek.

hastahanelik olmak

- * hastahaneye yatmayı gerektirecek kadar hastalanmak.
- * çok dayak yemek.

hastahaneye kaldırmak (veya yatırmak)

- * tedavi amacıyla hastahaneye götürmek.

hastalandırma

- * Hastalandırmak işi veya biçimi.

hastalandırmak

- * Hasta etmek, hastalanmasına sebep olmak.

hastalanış

- * Hastalanmak işi veya biçimi.

hastalanma

- * Hastalanmak işi.

hastalanmak

- * Sağlığı bozulmak, esenliği yerinde olmamak, hasta olmak.

hastalık

maraz, esenlik karşıtı.

- * Organizmada birtakım değişikliklerin ortaya çıkmasıyla fizyoloji görevlerinin bozulması durumu, sayrılık,
- * Ruh sağlığının bozulması durumu.
- * Bitkilerin yapılarında görülen bozukluk.
- * Aşırı düşkünlük, tutku.

hastalık almak (hastalık kapmak veya hastalığa tutulmak)

- * bulaşıcı bir hastalığa yakalanmak.

hastalık tablosu

* Hastanın yatağının başında bulunan ve hastalığın seyrini gösteren levha.

hastalıklı

* Vücut direnci az olan, çabuk hastalanan, mariz.

hastası olmak

* bir şeye çok düşkün olmak.

hastel

* Daha ziyade gençlerin ve araştırmacıların konaklaması için yapılmış ve belirli kurallara göre yönetilen ekonomik tesisler.

hasut

* Kıskanç, güñücü.

haşa

* Belleme (II).

hâşâ

* Bir durum veya davranışın kesinlikle kabul edilmediğini anlatır.
* Dine aykırı görülen bir ihtimalden söz edilirken, zorunlu olarak kullanılır.

hâşâ huzurdan (veya huzurunuzdan)

* uygunsuz bir şey söylemek zorunda kalındığında bağışlanma dileği anlatır.

hâşâ sümme hâşâ

* "öyle olmasına ihtimal yok, öyle değildir" anlamında kullanılır.

haşarat

* Böcekler.
* Değersiz ve zararlı kimseler.

haşarı

* Çok yaramaz, ele avuca sığmayan (çocuk).
* Huysuz, azgın (hayvan).

haşarıca

* Biraz haşarı.
* Haşarıya yakışır biçimde, haşarı gibi.

haşarılaşma

* Haşarılaşmak işi.

haşarılaşmak

* Haşarı davranışlarda bulunmak.

haşarılık

* Haşarı olma durumu.
* Haşarıca davranış.

haşat

* Darmadağınık, işe yaramaz, bozuk, kötü.
* Yorgun, bitkin.

haşat etmek

* bozmak, kullanılmaz duruma getirmek.
* (birini) dövme, perişan etmek, aşırı ölçüde hırpalamak.

haşat olmak

* bozulmak, kullanılamaz duruma gelmek.
* yorulmak, perişan olmak.

haşatı çıkmak

- * bozulmak, işe yaramaz duruma gelmek.
- * çok yorulmak, bitkinleşmek.

haşefe

- * Başçık.

haşere

- * Böcek.

haşhaş

- * Gelincikgillerden, kapsüllerinden afyon, tohumlarından yağ çıkarılan bir yıllık ve otsu bir kültür bitkisi (Papaver somniferum).

haşhaş yağı

- * Haşhaştan çıkarılan ve yiyecek olarak kullanılan yağ.

haşhaşhane

- * Haşhaşın işlendiği yer.

haşıl

- * Dokumacılıkta kullanılan unlu veya çirişli sıvı.

haşıllama

- * Haşıllamak işi.

haşıllamak

- * Dokumayı unlu veya çirişli sıvıya batırmak.

haşım haşım

- * Haşlanmak fiili ile birlikte kullanılarak bu fiili pekiştirir.

haşır haşır

- * (sert ve kuru şeyler için) Haşırdarak, haşırtılı ses çıkarak.

haşır huşur

- * Haşırdarak, haşırtılı ses çıkarak.

haşırdama

- * Haşırdamak işi.

haşırdamak

- * Kâğıt, kolalı kumaş gibi sert şeyler birbirine sürtünürken kalın ve boğuk ses çıkarmak.

haşırtı

- * Haşırdarken çıkan ses.

haşırtılı

- * Haşırtısı olan, haşırdayan.

haşin

- * Sert, kırıcı, gönül kırıcı olan.

haşinleşme

- * Haşinleşmek işi.

haşinleşmek

- * Sertleşmek, gönül kırıcı davranışlarda bulunmak.

haşinlik

- * Haşin olma durumu, haşin davranış.

haşır

- * Toplanma, bir araya gelme.
- * Kıyamet gününde ölüleri diriltip mahşere çıkarma.

haşır neşir

- * Kaynaşma, bir arada olma.

haşır neşir etmek

- * kaynaştırmak, bir arada bulundurmak.

haşır neşir olmak

- * kaynaşmak, bir arada bulunup uğraşmak.

haşış

- * Hint kenevirinden çıkarılan esrar.
- * Kuru ot.

haşiv

- * Doldurma.
- * Yazıyı veya konuşmayı gereksiz ayrıntılarla uzatma.

haşiye

- * Bir yazı sayfasının altına, metnin herhangi bir noktasıyla ilgili olarak yazılan açıklama, dipnot.

haşlak

- * Kızgın, kaynar, çok sıcak.

haşlama

- * Haşlamak işi.
- * Haşlanarak pişirilen.

haşlamak

- * Bir şeyin üstüne kaynar su dökmek veya bir şeyi kaynar suya daldırmak.
- * Suda kaynatarak pişirmek.
- * (kaynar sıvı için) Yakmak.
- * (don, kırağı için) Bitkilere zarar vermek.
- * Dalamak.
- * Sertçe paylamak, azarlamak.

haşlamlılar

- * Bir hücrelilerden, vücutlarında hareketi sağlayan kirpiğimsi titrek tüyleri veya beslenme işini gören çekmeleri olan, çoğu sularda yaşayan ve ancak mikroskopla görülebilen hayvanlar sınıfı.

haşlanış

- * Haşlanma biçimi.

haşlanma

- * Haşlanmak işi.

haşlanmak

- * Haşlamak işi yapılmak.
- * Kaynar su vb. dökülmek, kaynar su vb. ile yanmak.

haşlatma

- * Haşlatmak işi.

haşlatmak

- * Haşlamak işini yaptırmak.

haşmet

- * Görkem.

haşmetli

- * Görkemli.
- * Hükümdarlara verilen unvan.

haşviyat

- * Sözde ve yazıda haşiv olan bölümler.

haşyet

- * Korku, korkma.

hat

- * Çizgi.
- * Yazı.
- * Ulaşım sağlayan bir taşıtın uğradığı yerlerin bütünü, yol, geçek.
- * Elektrik akımı taşıyan tel veya kablo sistemi.
- * Telefon, telgraf, televizyon gibi araçlarla iletişim sağlayan yol, kanal.
- * Sınır.
- * Yüzü biçimlendiren çizgi veya kınışıklık.
- * Vücut biçimi.

hat bekçisi

- * Demir yolunu, telefon, telgraf hatlarını gözetleyip koruyan görevli kimse.

hat çekmek

- * telefon, telgraf tellerini döşemek veya direklere germek.

hata

- * Yanlış, yanlışlık, yanlış.
- * İstemeyerek ve bilmeyerek yapılan yanlış, yanılma, yanlış.
- * Suç, günah, kusur.

hata etmek (veya işlemek)

- * yanlışlık yapmak; yanlışya düşmek.

hata vuruşu

- * Ceza atışı.

hatalı

- * Hatası olan, yanlışlığı bulunan.

hatasız

- * Hatası olmayan, yanlışlığı bulunmayan.

hataya düşmek

- * yanılmak.

hatıl

- * Duvarı berkitmek için taşların arasına yatay olarak yerleştirilen direk.

hatıllama

- * Hatıllamak işi.

hatıllamak

- * Duvarı hatılla güçlendirmek.

hatır

- * Düşünme, akılda tutma, hafıza, zihin, akıl.
- * Gönül, kalp.
- * Birine karşı duyulan saygı, sevgi.
- * Durum, keyif, hâl.

hatır almak

* Bkz. gönül almak.

hatır belâsı

* Sevgi, saygı duyulan biri için katlanılan sıkıntı.

hatır gönül bilmemek (saymamak veya tanımamak)

* saygı, sevgi duyduğu kimsenin gücenmesini bile göze alarak doğru bildiğini yapmak.

* kırıcı davranmak.

hatır hatır

* Sert şeyler kesilir, yenilir, koparılırken çıkan sesi anlatır.

hatır hutur

* Bkz. hatır hatır.

hatır için çiğ tavuk yemek

* bir kişiyi gücendirmemek için yapılması güç olan şeyleri bile yapmak.

hatır senedi

* Gerçek bir ticarî işleme ve bir alacağa dayanmayan, gerçek duruma uymayan, yalnız herhangi bir kişiye para sağlanması amacıyla düzenlenerek imzalanan senet.

hatır sormak

* Bkz. hâl hatır sormak.

hatıra

* Geçmişte yaşanmış çeşitli olaylardan belleğin saklandığı her türlü iz, anı.

* Andaç, anmalık, yadigâr.

hatıra (veya hatır ve hayale) gelmemek

* bir şeyin gerçekleşeceğini, olacağını hiç düşünmemek.

hatıra defteri

* İçine hatıraların yazıldığı defter.

hatırat

* Anılar, andaç.

hatırın için

* gönlü hoş olsun diye.

hatırın için

* yüzünden, sebebiyle.

hatırın kalmak

* gücenmek, kırılmak.

hatırın sayılır

* oldukça çok.

* önemli, saygın, saygıdeğer.

hatırına bir şey gelmesin

* bir düşüncede, sözde veya davranışta kötü bir amaç güdülmediğini anlatır.

hatırına gelmek

* hatırlamak, aklına gelmek.

hatırında kalmak

* unutmamak, hatırlamak.

hatırında olmak

* unutmamış olmak.

hatırında tutmak

* unutmamak.

hatırından (veya hatır ve hayalinden) geçmemek

* hiç aklına gelmemek, hiç düşünmemek.

hatırından çıkmamak

* sevdiği, saydığı birinin isteğini reddetmeyip gönlünü kırmaktan çekinmek.

hatırını hoş etmek

* sevindirmek, memnun etmek.

hatırını kırmak

* üzme, gücendirmek.

hatırını saymak

* gerekli saygıyı göstermek.

hatırını sormak

* hâl hatır sormak.

hatırlama

* Hatırlamak durumuna konu olmak, anımsama.

hatırlamak

* Bilinip unutilan bir şeyi akla getirmek, anımsamak.

hatırlanma

* Hatırlanmak durumu, anımsanma.

hatırlanmak

* Hatırlamak durumuna konu olmak, anımsanmak.

hatırlatma

* Hatırlatmak durumu, anımsatma.

hatırlatmak

* Birisinin unuttuğu bir şeyi aklına getirmek, anımsatmak.

* Birinin bir şeyi unutmamasını sağlamak, uyarmak.

hatırlı

* Hatırı sayılan, etkili, saygın.

hatırsız

* Hatırı sayılmayan, etkisiz, saygın olmayan.

hatırşinas

* Saygılı, hatır sayan, hatır kırmayan.

hatif

* Sesi işitilen fakat kendisi görülmeyen.

* Gaipden seslenir gibi haber veren melek.

hatiften gelmek

* gaipden ses gelmek.

hatim

* Sona erdirme, bitirme.

* Kur'an'ı başından sonuna kadar okumak.

hatim indirmek

- * Kur'an'ı başından sonuna kadar okuyup bitirmek, hatmetmek.

hatim sürmek

- * bitirmek için Kur'an'ı okumaya devam etmek.

hatime

- * Son, sonuç.
- * Bir eser veya yazının sonu, son bölümü.

hatime çekmek

- * son vermek.

hatip

- * Topluluk karşısında söz söyleyen kimse, konuşmacı.
- * Bir topluluk karşısında etkili, açık, düzgün konuşarak bir düşüncüyü anlatmada, bir duyguyu aşlamada yetenekli kimse.
- * Camilerde hutbe okuyan hoca.

hatiplik

- * Hatip olma durumu.

hatmetme

- * Hatmetmek işi.

hatmetmek

- * Sona erdirmek, bitirmek.
- * Kur'an'ı veya herhangi bir kitabı baştan sona kadar okuyup bitirmek, sona erdirmek.

hatmi

- * Ebegümecigillerden, bazı cinslerinin kök ve çiçekleri hekimlikte kullanılan çok yıllık otsu bir süs bitkisi, ağaç küpesi (Althaea officinalis).

hatta

- * Bile, hem de, üstelik, ayrıca.

hattat

- * El yazısı çok güzel olan sanatçı.
- * Mesleği hattatlık olan kimse.

hattatlık

- * Hattat olma durumu.
- * Hattat sanatı.

hattıhareket

- * Tutulan yol, tutulacak yol, davranış, tutum.

hatun

- * Kadın.
- * Bayan, hanım.
- * Eş, zevce.
- * Yüksek makamdaki kadınlara ve hakan eşlerine verilen unvan.

hav

- * Kadife, çuha, yün vb. nin yüzeyindeki ince tüy.

hava

- * Hava yuvarını oluşturan, bütün canlıların solunumuna yarayan, renksiz, kokusuz, akışkan gaz karışımı.
- * Meteorolojik olayların bütünü.
- * Canlılar üzerindeki etkisine göre hava yuvarının durumu.
- * Gökyüzü.
- * Çevreyi kuşatan boşluk.

- * Gökyüzü doğrultusunda.
- * Esinti.
- * Müzik parçalarında tür.
- * Müzik aletlerinden çıkan ses perdesi.
- * Keyif, âlem.
- * (görünüş, davranış, söz vb. için) Bir kimsenin durumunu belirten özellik.
- * Tarz, üslûp.
- * Durum, ortam, atmosfer.
- * Sonuçsuz, anlamsız, boş durum, davranış, söz vb.
- * Çekicilik, albeni, alım, cazibe.

hava açmak (veya açılmak)
* bulutlar dağılmak.

hava akımı
* Değişik sebeplerle atmosferde havanın yer değiştirmesi.

hava alanı
* Uçakların kalkıp inmesi için yapılmış düz, açık ve asfaltlanmış geniş yer, uçak alanı.

hava almak
* açık havada gezmek.
* umduğunu bulamamak, hiçbir şey kazanmamak.
* ferahlamak, açılmak, hoş vakit geçirmek.

hava almak
* içine hava girmek.
* ferahlamak, açılmak, hoş vakit geçirmek.

hava atışı
* Basketbol ve futbolda hakemin iki takımdan birer oyuncunun arasında topu havaya atarak, duran oyunu yeniden başlatması.

hava basıncı
* Yer yuvarını çevreleyen havanın yeryüzündeki bir alana uyguladığı kuvvet.

hava basmak
* Bkz. hava vermek.
* büyüklenmek, gururlanmak.

hava bilgisi
* Meteoroloji.

hava birliği
* Hava kuvvetleri içinde yer alan askerî birlik.

hava boşaltma makinesi
* Boşaltaç.

hava boşluğu
* Yeryüzündeki engebelerin havada doğurduğu yoğunluk farkları.

hava bozmak
* havada yağmur veya fırtına belirtileri gözükme.

hava bulanmak
* yağmur yağacak duruma gelmek.

hava çalmak
* her biri, birbiriyle çelişen, birbirine uymayan davranış ve düşüncede bulunmak.

hava çarpmak

* iklim ve rüzgâr olumsuz etkilemek.

hava değışimi

* Hastaların daha çabuk iyileşmesi, yorgunlukların giderilmesi gibi amaçlarla yapılan çevre değışikliği, tebdilihava.

* Havanın kapanması, açması, ısınması, soğuması gibi değışimlerin genel adı.

hava değıştirmek

* iklimi değışik bir yere gidip bir süre oturmak.

hava deliğı

* Bir şeyin içindeki havanın yenilenmesine yarayan delik.

hava durumu

* Meteoroloji ile ilgili olayların bütünü.

hava düzenleyicisi

* Kapalı yerlerde sıcaklık yönünden istenilen hava şartlarını sağlayan araç.

hava gazı

* Maden kömüründen çıkarılan, yakılarak ısı veya ısı sağlanan gaz.

* Boş lâf, önemsiz şey.

hava gazı beki

* Hava gazı ile çalışan lâmbanın ucu.

hava gazı fırını

* Hava gazı ile çalışan fırın.

hava gazı sayacı

* Hava gazı sarfiyatını ölçen alet, gaz sayacı.

hava haritası

* Hava durumlarının işlendiğı özel yeryüzü haritası.

hava hoş

* "bir şeyin olmasıyla olmaması arasında fark yok" anlamında kullanılır.

hava hukuku

* Havada ulaşımı düzenlemek için konulmuş hukuk kurallarının bütünü.

hava indirme

* Hava kuvvetlerine ait birliklerin hava yoluyla gerçekleştirdiğı harekât.

hava iyi (veya fena) esmek

* ortamla ilgili her türlü şart uygun (veya kötü) durumda olmak.

hava kaçırma

* (nesneler için) içindeki havayı tutamayıp dışarıya vermek.

hava kanalı

* Havayı bir yerden başka bir yere iletmede kullanılan kanal (boru).

hava kapağı

* Bir kanaldan geçen havanın niceliğini ayarlayan kapak.

hava kapanmak

* gökyüzü bulutlarla örtülmek.

hava kararmak

* güneşin batmasıyla ortalık yarı kararmak.

* gökyüzü iyice bulutlanmak.

hava kesesi

- * Balıkların aşağı ve yukarı inip çıkmalarını sağlayan, hava ile dolup boşalan kese.
- * Kuşlarda vücudun çeşitli yerlerinde bulunan ve akciğere bağlı olan boşluklar.
- * Birçok böceklerde trake boruları üzerinde yer almış olan hava dolu şişkinlikler.

hava köprüsü

- * Zorunlu durumlarda iki şehir veya ülke arasında hava yoluyla sağlanan sürekli ulaşım.

hava kuvvetleri

- * Ülkenin havadan savunulmasını sağlamak için uçak, helikopter, balon gibi araçlardan ve bunlarla ilgili yer hizmetlerinden, kuruluşlarından oluşan teşkilât.

hava küre

- * Hava yuvarı.

hava limanı

- * Şehirler veya ülkeler arası hava yolu ulaşımı için gerekli teknik ve ticarî kuruluşların bütünü.
- * Bu alt yapının yerleştirilmesini, işletilmesini ve geliştirilmesini sağlayan kuruluş.

hava meydanı

- * Hava limanı.

hava musluğu

- * Radyatörlerde oluşan soğuk havanın dışarı atılmasını sağlayan musluk.

hava oyunu

- * Bir mal fiyatının yükseleceği umuduyla o maldan, sözde ileride teslim alınmak üzere, bir parti satın almak ve vakit gelince bu malın pahalıya ucuzladığına göre fiyat farkını satıcıdan almak veya ödemek şeklinde girilen bir çeşit talih oyunu.

hava parası

- * Bir yeri kira ile tutabilmek için sahibine veya içindeki kiracıya ağıktan verilen para.

hava patlamak

- * fırtına çıkmak.

hava raporu

- * Hava durumu.

hava sahası

- * Bir devletin yalnız kendisinin kullanma hakkı olduğu, başka devletlerin ancak ilgili devletten izin alarak yararlanabileceği gökyüzü parçası.

hava süzgeci

- * Otomobillerde motora ve hava kompresörüne giden havayı süzmeye yarayan alet.

hava şartları

- * Hava durumu.

hava tahmini

- * Kısa bir süre için havanın nasıl olacağını bulma.

hava taşı

- * Gök taşı.

hava tebdili

- * Hava değişimi.

hava ulaşımı

- * Hava yolu ulaşımı.

hava üssü

- * Askerî havacılıkla ilgili plân ve programları düzenleyen merkez.

hava vermek

- * tekerlek vb. cisimleri hava ile şişirmek; şişkinliğini artırmak, hava basmak.
- * akciğerlere basınç altında hava veya oksijen doldurmak.

hava yastığı

- * Taşıtlarda kaza riskini azaltmaya yönelik hava basınçlı yastık.

hava yastıklı

- * Hava yastığı olan.

hava yolu

- * Hava taşıtlarının uçuş sırasında izlemeye zorunlu oldukları yol.

hava yolu ile

- * uçakla.

hava yolu ulaşımı

- * Hava taşıtlarıyla yolcu, yük vb. eşyaları taşıma işi.

hava yuvarı

- * Yer yuvarını kuşatan çeşitli gaz katmanlarından oluşan örtü, atmosfer.

havacı

- * Hava taşıtlarında görevli kimse.
- * Hava kuvvetlerine bağlı asker.

havacılık

- * Havacı olma durumu.
- * Havacının yaptığı iş, havada uçuş tekniği.
- * Hava seferlerini ve bu konu ile ilgili teknikleri inceleyen bilim dalı.

havacıya

- * Sığırdilgillerden, Akdeniz bölgesinde yetişen ve köklerinden kırmızı boya elde edilen çok yıllık otsu bir

bitki (Alkanna tinctoria).

- * Değer ve önemi olmayan, boş.

havada kalmak

- * yerden yüksekte bulunmak.
- * sonuca ulaşmamak.
- * bir iddia dayanaksız olduğundan kanıtlanmamak.

havadan

- * Emeksiz, açıktan.
- * Boş, değersiz.

havadan sudan (konuşmak)

- * gelişigüzel, dereden tepeden (konuşmak).

havadan sudan konuşmak

- * önemsiz konular üzerine konuşmak.

havadar

- * Havası bol, temiz olan (yer), yeleken, yeleç.

havadis

- * İlgi ile karşılanabilecek haber.

havaî

- * Hava ile ilgili, havada bulunan.

- * Açık mavi renginde olan.
- * Dilediği gibi davranan, uçar, hoppa.
- * Değersiz, boş.

havaî fışek

- * Törenlerde, geceleri yakılarak havaya uçurulan, renkli ışıklar saçan fışek.
- * Geceleyin düşman bölgelerini aydınlatmak amacıyla kullanılan fışek.

havaî mavi

- * Göğün rengi, açık mavi.
- * Bu renkte olan.

havaîlik

- * Havaî olma durumu, uçanlık, hoppalık.

havaiyat

- * Boş, değersiz iş ve sözler.

havalandırıcı

- * Kapalı bir yerin sürekli ve doğal olarak havalandırılmasını sağlayan alet veya düzen.

havalandırılma

- * Havalandırılmak işi.

havalandırılmak

- * Havalandırmak işi yapılmak.

havalandırma

* Kapalı bir yerin havasını değiştirmek amacıyla dışarıdan temiz hava girişini veya çeşitli araçlarla hava akımını sağlama işlemi.

- * Herhangi bir şeyi açık havada bir süre bırakma.

havalandırmacı

- * Havalandırma işini yapan görevli kimse.

havalandırmak

- * Havalanmasını sağlamak.

havalandırılmalı

- * Havalandırması olan.

havalanma

- * Havalanmak işi.

havalanmak

- * Temiz hava alması sağlanmak, havası değiştirilmek.
- * Yerden ayrılıp göğe uçmak.
- * (bir şey) Hava akımıyla yer değiştirmek.
- * Yerinde oturamaz duruma gelmek.
- * Beğenilmeyen davranışlarda bulunmak.

havalara uçmak

- * çok sevinmek.

havale

- * Bir işi bir başkasının sorumluluğuna bırakma, ısmarlama, devretme.
- * Banka, postahane vb.nin aracılığıyla gönderilen para.
- * Postahane, banka vb. nin aracılığıyla para gönderildiğinde, gönderenle alacak olanın adları ve para miktarı yazılı kâğıt, havale kâğıdı, havalename.
- * Gebelerde, küçük çocuklarda görülen bir çeşit çırpınmalı, bazen ateşli de olabilen hastalık.
- * Bir arsayı çevirmek, kapamak için çekilen perde veya duvar.
- * Yüksek ve büyük bir görünüşü olma.

havale etmek

- * bir şeyin alınmasını, yapılmasını bir kimseye bırakmak, ısmarlamak, devretmek.
- * yollamak, göndermek.

havale gelmek

- * postahane veya banka yoluyla para gelmek.
- * gebe ve çocuklara çoğu zaman bayılma, yüksek ateşle beraber çırpınma krizleri gelmek.

havale göndermek (veya yollamak)

- * postahane banka vb. aracılığıyla birine para ödemesini sağlamak.

havaleli

- * Havalesi olan.
- * Gereğinden çok yüksek, yıkılacak gibi olan.

havalename

- * Havale.

havalı

- * Herhangi bir nitelikte havası olan.
- * İyi, temiz hava alan, havadar.
- * Bir işi gereğince benimsemeyen, önemsemeyen.
- * Göz alıcı, çekici, albenisi olan.
- * Sıkıştırılmış hava ile çalışan (alet vb.).

havalı direksiyon

* Motorlu bir taşıtın direksiyon sisteminin hidrolik düzen ile kolayca hareket sağlayabilmesi özelliği veya durumu.

havalı fren

- * Hava basıncı ile yönetilen pistonlu fren.

havalı

- * Çevre, yöre, dolay.

havan

- * İçinde bir şey dövüp ufalamaya yarayan, tahta, taş, maden veya plâstikten yapılan kap.
- * Tütün kıyma makinesi.

havan dövücünün hınk deycisi

* başkasına yardım edecek veya yüreklendirecek gücü olmadığı hâlde öyle görünüp yarakçılık edenler için söylenir.

havan topu

- * Üstün atış gücüne sahip bir çeşit kısa namlulu top.

havanda su dövmek

- * boşuna uğraşmak.

havaneli

- * Havanda bir şeyi dövmeye yarayan tokmak.

havanın gözü yaşlı

- * nerede ise yağmur yağacak.

havarî

- * Yardımcı.
- * Hz. İsa'nın öğüt ve inançlarını yaymak işiyle görevlendirdiği on iki yardımcısından her birine verilen ad.
- * Bir öndere bağlı, onun düşünce veya inançlarını yayan kimse.

havarîlik

* Havarînin işi veya görevi.

havas

* Nitelikler, özellikler.

* Kendilerini halktan ayrı ve üstün sayan, kendilerinde bir çeşit ayrıcalık gören (kimseler), avam karşısı.

havâs

* Duyumlar, duygular.

havası olmak

* bir kimsenin albenisi veya cana yakınlığı olmak.

havası olmak

* o kimseye benzemek, o kimseyi hatırlatmak.

havasına uymak

* bulunduğı çevre ve ortamı benimsemek veya birinin huyunu almak.

havasını bulmak

* keyiflenmek, neşelenmek.

havasız

* Havas olmayan, hava almayan.

* Havas iyi veya yeterli olmayan.

* Göz alıcı, çekici olmayan.

havasızlık

* Havasız olma durumu.

havaya

* boşuna, sonuçsuz olarak.

havaya gitmek

* hiçbir şeye yaramamak, boşa gitmek.

havaya pala (veya kılıç) sallamak

* boşuna, gereksiz çaba harcamak.

havaya savurmak

* gereksiz yere harcamak.

havaya uçmak

* patlama dolayısıyla zarar görmek.

* havaya gitmek.

havayı bozmak

* bir topluluğun keyfini kaçırmak.

havhav

* (çocuk dilinde) Köpek.

havi

* İçinde bulunduran, kapsayan.

havi olmak

* içinde bulundurmak, içine almak, kapsamak, içermek.

havl

* "korku, korkma" anlamında can havliyle deyiminde geçer. \343 can.

havlama

* Havlamak işi.

havlamak

* (köpek) Bağrmak, ürümek.

havlanma

* Havlanmak durumu.

havlanmak

* Üzerinde hav oluşmak.

havlatma

* Havlatmak işi.

havlatmak

* Havlamasına sebep olmak.

havlayış

* Havlamak işi veya biçimi.

havlı

* Havlı olan.

* Havlu.

havlıcan

* Zencefilgillerden, aynı adla anılan kök sapları baharat olarak kullanılan ıtırılı bir bitki (Galanga officinalis).

havlu

* Kurulanmaya yarar havlı bez.

havlu atmak

* (oyunda) pes etmek.

havlucu

* Havlu dokuyan veya satan kimse.

havluculuk

* Havlu dokuma veya satma işi.

havluluk

* Havlu asmak için özel olarak yapılmış araç, havlu asacağı.

* Banyolarda havluların konulduğu küçük dolap.

* Havlu yapmaya elverişli olan, özel dokunuşlu pamuklu (kumaş).

havra

* Yahudi tapınağı, sinagog.

* Çok gürültülü yer.

havsala

* Kuş kursağı.

* Leğen.

* Zihnin bir şeyi anlama ve kavrama yetisi.

havsalası almamak

* aklı kabul edememek.

havsalası geniş

* Hoşgörüsü olan, hiçbir şeye aldınış etmeyen.

havsalasına sığmamak

* aklı almamak, kavrayamamak.

* kabul edememek.

havuç

* Maydanozgillerden, koni biçimindeki etli kökü için sebze olarak yetiştirilen iki yıllık otsu bir kültür bitkisi, yeregeen, prl (Daucus carota).

havuç suyu

* Havuç meyvesinin sıkılması ile elde edilen meyve suyu.

havuçlu kek

* İçinde havuç bulunan kek.

havuduyla yutmak

* Bkz. deveyi havuduyla yutmak.

havut

* Deve semeri.

havuz

* Su biriktirmek, yüzmek veya çevreyi güzelleştirmek gibi amaçlarla altı ve yanları mermer, beton ve benzeri şeylerden yapılarak içine su doldurulan, genellikle üstü açık yer.

* Kum, asit vb. konulan çukur yer.

* Büyük gemilerin onarılmak için çekildikleri yer.

havuzcu

* Otelde havuzla ilgili işlere bakan görevli.

havuzcuk

* İdrar borularının böbrekle birleştikleri yerde huni biçimindeki genişlik.

havuzlama

* Havuzlamak işi.

havuzlamak

* (gemi) Onarmak için havuza çekmek.

havuzlanma

* Havuzlanmak işi.

havuzlanmak

* (gemi) Onarılmak için havuza çekilmek.

havuzlu

* Havuzu olan.

havuzsuz

* Havuzu olmayan.

havvaanaeli

* Küçük beyaz iekli bir yıllık bir bitki (Anastatica hierochuntia).

havya

* Madenlerle yapılan kaynak işlerinde lehim eritmek için ateşle veya elektrikle kızdırılarak kullanılan, çoğunlukla eki biçiminde ucu bakır alet.

havyar

* Tuzla hazırlanmış yarı ezme durumunda, genellikle mersin balığı yumurtası.

havza

* Dağ veya tepelerle sınırlanmış, suları aynı denize, gle veya ırmağa akan bölge.

* Maden bölgesi.

* Tekne.

hay

* İyi dilek, azarlama, şaşma ve sevinç bildirmede kullanılır.

hay Allah

* iyi dilek.

hay hayı gitmek vay vayı kalmak

* sağlığını, gençliğini yitirerek sağlığından yakınır duruma gelmek.

haya

* Er bezi.

hayâ

* Utanma duygusu, utanç, utanma, sıkılma.

hayâ perdesi yırtılmak

* utanç duymamak.

hayal

* Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şey, düş, imge, hulya.

* İmge.

* Görüntü.

* Belli belirsiz görülen şey, gölge.

* Aydınlatılan bir perde arkasında deri veya kartondan yapılmış, hareket edebilen resimlere verilen ad ve bu resimlerle oynatılan oyun.

hayal gücü

* Zihnin hayal yaratma yetisi, düş gücü, imgeleme, muhayyile.

hayal bilim

* Bilim kurgu.

hayal düzeyi

* Hayal edebilme gücü, seviyesi.

hayal etmek

* bir şeyi zihinde tasarlayıp canlandırmak.

hayal gibi

* ince, zarif.

hayal kırıklığı

* Çok istenilen veya umulan bir şeyin gerçekleşmeyişinden duyulan üzüntü, düş kırıklığı.

hayal kurmak

* gerçekleşmesi istenen, özlenen şeyi düşünmek.

hayal meyal

* Belli belirsiz, açık seçik olmayan (durumda).

hayal olmak

* gerçekleştirilememek.

* geçmişte kalmak, hatıra olmak.

hayal oyunu

* Karagöz oyunu.

hayal seviyesi

* Hayal düzeyi.

hayalât

* Hayaller.

hayalbaz

* Hayalci, hayalî.

hayalci

* Bir şeyi gerçekleştirmiş gibi kabul edip zihninde tasarlayan kimse.

* Karagöz oynatan kimse, hayalî.

* Hayale kapılan, hayal kuran, hayalperest.

hayalcilik

* Hayal ile uğraşan kimse.

hayale dalmak

* dış dünyadan uzaklaşarak gerçekleşmesi istenilen şeyleri veya hatıraları düşünmek.

hayale kapılmak

* hayallerin etkisi altında kalmak.

hayalen

* Hayalî olarak.

hayalet

* Gerçekte var olmadığı hâlde bazen görüldüğü sanılan cin, peri, hortlak gibi görüntüler.

* Gerçekte var olmadığı hâlde varmış gibi görünen şey, görüntü.

* Belli belirsiz görülen şey, gölge.

hayalhane

* Karagöz oynatılan yer.

* Hayal kurma yeteneği.

hayâlî

* Utangaç, sıkılğan.

hayalî

* Hayal niteliğinde veya hayal ürünü olan, sanal.

* Karagöz oynatan kimse, hayalci, karagözcü.

hayalifener

* Resimli camları olan ve bu resimleri duvara yansıtan fenere benzer araç.

* Çok zayıf olanlar için şaka yollu kullanılır.

hayalifenere dönmek

* çok zayıflamak.

hayalinden geçirmek

* olmasını istemek, düşünmek.

hayallî

* Hayali olan.

hayalperest

* Sürekli hayal kuran, hep hayal peşinde koşan (kimse), düşçü.

hayalperestlik

* Hayalperest olma özelliği.

hayâsız

* Utanması olmayan, sıkılmayan.

hayâsızca

* Hayâsız (olarak), hayâsız (davranarak).

hayâsızlık

* Utanmazlık, sıklmazlık.

hayat

- * Yaşam, dirim.
- * Doğumdan ölüme kadar geçen süre, ömür.
- * Hayat biçimi, içinde yaşanan şartların bütünü, yaşantı.
- * Meslek ve durum.
- * Geçim şartlarının bütünü.
- * Canlılığı gösteren hareket, kaynaşma.
- * Yazgı, kader.
- * Canlı varlık; yaşamayı sağlayan şartların bütünü.
- * Bir kimsenin tarihî biyografisi, hayat öyküsü, hayat hikâyesi.

hayat

- * Genellikle köy ve kasaba evlerinde, üstü kapalı, bir veya birkaç yanı açık sofa.
- * Avlu.
- * Balkon.
- * Sundurma.

hayat adamı

- * Zamana kolayca uyan, her türlü güçlüğü yenmesini bilen kimse.

hayat ağacı

- * Soy ağacı, soy kütüğü.
- * Beyincığın kesitinde dıştaki boz madde bölümüne yayılarak dallanma gösteren ak maddenin oluşturduğu ağaç biçimi.

hayat arkadaşı

- * Eş, kan kocadan her biri.

hayat dolu

- * Yaşama isteği çok olan, neşeli, canlı.

hayat felsefesi

- * Hayatı anlama ve algılama biçimi.

hayat geçirmek

- * yaşamak, varlığını sürdürmek.

hayat hikâyesi

- * Bir kişinin hayatı boyunca geçirdiği önemli olaylar ve evreler, özgeçmiş, biyografi.

hayat kadını

- * Erkeklerin cinsel zevklerine para karşılığı hizmet eden ve bu işi meslek edinen kadın, fahişe, orospu.

hayat kavgası

- * Hayat mücadelesi.

hayat memet

- * Bkz. ölüm kalım.

hayat memet meselesi

- * Bkz. ölüm kalım meselesi.

hayat mücadelesi

- * Yaşamak ve geçinmek için harcanan emeklerin bütünü.

hayat okulu

- * Yaşanılan çevre ve zamanda karşılaşılan olayların tümü.

hayat pahalılığı

- * Yiyecek, içecek, giyecek gibi geçim maddelerinin pahalı olması.

hayat seviyesi

* Yaşama ve geçinme düzeyi.

hayat sigortası

* Bir kimsenin, yaşlılık çağında toptan kendisine veya mirasçılara ödenmek şartıyla yaptığı sigorta anlaşması, yaşam güvencesi.

hayat standardı

* Bir toplumda bireylerin mal ve hizmetlerden yararlanabilme, ihtiyaçlarını karşılayabilme düzeyi.

hayat şartları

* Hayat boyunca karşılaşılabilecek her türlü sosyal ve ekonomik durumlar.

hayat tarzı

* Yaşayış biçimi.

hayat vermek

* canlılık vermek, canlandırmak.

hayata atılmak

* geçim sağlamak üzere çalışmaya başlamak.

hayata bağlamak

* yaşamayı sevdirmek, hayattan kopmamak.

hayata gözlerini yummak (veya kapamak)

* ölmek.

hayata küsmek

* bezgin, kötümser olmak, yaşama isteğini yitirmek.

hayatı kaymak

* her işi ters gitmek, mahvolmak.

hayatın baharı

* gençlik çağı.

hayatına girmek

* yaşamında yer almak.

hayatını (birine) borçlu olmak

* biri tarafından ölümden kurtarılmış olmak.

* birinin yaşamı bir başkasının desteği ile sağlanmış olmak.

hayatını kazanmak

* geçimini sağlamak.

hayatını yaşamak

* her türlü baskıdan uzak, dilediğince, gönlünce yaşamak.

hayatî

* Hayatla ilgili.

* Büyük önem taşıyan, önemli.

hayatiyet

* Yaşama gücü, canlılık.

hayatiyetli

* Yaşama gücüyle dolu, canlı.

hayatta olmak

* yaşamak.

haybe

* Boş işe yaramaz, anlamsız.

haybeci

* İşsiz güçsüz, bedavadan geçinen (kimse).

haybeden

* Zahmet çekmeden, bedavadan.

haybeye kürek çekmek

* boş boşuna uğraşmak.

hayda

* Hayvanları harekete geçirmek için kullanılan söz.

* Şaşkınlık belirten ünlem.

haydalama

* Haydalamak biçimi.

haydalamak

* Hayvanı hızlandırmak için hayda diye seslenmek.

haydalanma

* Haydalanmak durumu veya biçimi.

haydalanmak

* Defedilmek, dehlenmek.

haydama

* Haydamak işi.

haydamak

* Çifte koşulan hayvanı sürmek, dehlemek.

* Kovmak, defetmek.

haydan gelen huya gider

* kolay ve emeksiz kazanılan şeyler elden kolay çıkar.

haydarî

* Dervişlerin giydiği, kolsuz, kısa, aba hırka.

haydarî yaka

* Yelek, hırka gibi giysilerin açık V harfi biçimindeki yakası.

haydi

* İsteklendirmek, çabukluk belirtmek için kullanılır.

* Kabul ve onama bildirir.

* İhtimal belirtir.

* Hafifseme, alay etme belirtir.

* Hoş görme anlamında kullanılır.

haydi canım sen de

* "böyle şey olmaz, sana inanmam" anlamında kullanılır.

haydi haydi

* Bol bol, kolay kolay.

* Olsa olsa, en çoğu.

haydi oradan

* kovmak, azarlamak için kullanılır.

* Bkz. haydi canım sende.

haydin

* İsteklendirme, davrandırma için kullanılır; haydi ünleminin birden çok kişiye seslenirken emir kipine göre aldığı biçim.

haydindi

* "Çabuk ol, acele et" anlamında kullanılır.

haydisene

* Haydi ünleminin buyurma, dilek bildiren pekiştirmeli biçimi.

haydut

* Silâhlı soygun yapan kimse, eşkıya, şaki.

* Yaramaz, sevimli çocuk.

haydut gibi

* insana korku veren, iri yarı (kimse).

* yaramaz ve sevimli çocuklar için kullanılır.

haydutluk

* Haydut olma durumu veya haydutça iş, şakilik, şekavet.

haydutluk etmek

* haydut gibi davranmak.

hayfa

* Eyvah, yazık, heyhat!.

hayhay

* "İsteyerek, seve seve, elbette" anlamlarında onama bildirir.

hayhuy

* Herkesin aynı anda konuşmasından veya eğlenmesinden oluşan gürültü.

* Boş ve sonuçsuz çaba.

hayıf

* Haksızlık, insafsızlık.

* Acınma, üzülmek.

* Vah! Heyhat! Yazık!.

hayıflanma

* Hayıflanmak işi.

hayıflanmak

* Acınmak, üzülmek, yerinmek, esef etmek.

hayın

* Hain.

hayır

* İyilik, karşılık beklenmeden yapılan yardım.

* İyi, hayırlı, yararlı, faydalı.

hayır

* Yok, öyle değil, olmaz anlamında onamama, inkâr kelimesi.

* Olumsuz cümlelerdeki olumsuz anlamı pekiştirir.

hayır beklememek

* iyilik ummamak, yararlı olacağını sanmamak.

hayır dememek

* cevap vermemek, bir şeyi geri çevirmemek.

hayır etmemek

* yararı olmamak.

* iyileşmemek, düzelememek.

hayır gelmemek

* yararlı olmamak.

hayır görmemek

* (o şey) kendisine yararlı olmamak.

hayır işlemek

* dine ve insanlığa uygun, iyi bir davranışta bulunmak.

hayır kalmamak

* işe yarar durumu kalmamak, artık işe yaramaz olmak.

hayır sahibi

* İyiliksever.

hayır yok

* (o şey) yararlı değil.

hayırdır inşallah

* anlatılan bir rüyayı iyiye yormak için kullanılır.

* şaşma ve merak veren olgular karşısında söylenir.

hayırdua

* İyi dua.

hayırdua etmek

* iyi dileklerde bulunmak.

hayırhah

* İyilik dileyen, iyilik isteyen, iyicil, hayırsever.

hayırhahlık

* İyilik isteme durumu.

hayırla anmak (veya yad etmek)

* ölmüş bir kimsenin ardından iyi konuşmak.

hayırlaşma

* Hayırlaşmak biçimi veya durumu.

hayırlaşmak

* Pazarlıkta anlaştıktan sonra birbirlerine hayır dilemek.

hayırlı

* Yararı, hayrı olan.

* Uğurlu, iyi, güzel.

hayırlı (veya hayırlısı) olsun

* iyisi, hayırlı olanı olsun.

hayırlısı ile

* hayırlı olanı dilemek için söylenir.

hayırperver

* İyiliksever, yardımsever, hayırsever.

hayırsever

* Yoksullara, düşkünlere, yardıma muhtaç olanlara iyilik ve yardım etmesini seven, iyiliksever, yardımsever.

hayırseverlik

* Hayırsever olma durumu, iyilikseverlik, yardımseverlik.

hayırsız

* Yararı olmayan, hayrı olmayan.
* Sevgi ve bağlılığını yitiren, vefasız.

hayırsızlık

* Hayırsız olma durumu.

hayıt

* Bkz. ayt.

hayız

* Kadınlarda aybaşı.

hayızdan nifazdan kesilmek

* âdetten kesilmek, doğurma özelliğini yitirmek, menopoza girmek.

haykırı

* Bağırma.

haykırış

* Haykırmak işi veya biçimi.
* Haykırma sesi.

haykırışma

* Haykırışmak durumu.

haykırışmak

* Birlikte haykırmak.

haykırma

* Haykırmak işi.

haykırmak

* Telâş, şikâyet vb. sebeplerle yüksek sesle bağırma.
* Çağırma, seslenmek.
* (durum veya nitelik) Çok belirgin olarak görünmek.

haykırtı

* Yüksek sesle acı acı bağırma, haykırma.

haykırtma

* Haykırtmak biçimi veya durumu.

haykırtmak

* Haykırmasına sebep olmak.

haylamak

* At ve benzeri hayvanları sürmek için seslenmek.

haylaz

* Hoşa gitmeyen davranışlarda bulunan (kimse), hayta.
* Çalışma gücü varken çalışmayan, aylaklık eden, tembel.

haylazca

* Haylaz gibi, haylaza yakışır biçimde.

haylazlaşma

* Haylazlaşmak durumu.

haylazlaşmak

* Haylaz bir duruma gelmek.

haylazlık

* Haylaz olma durumu veya haylazca davranış.

haylazlık etmek

* haylazca davranışlarda bulunmak.

hayli

* Epey, oldukça çok.

* Oldukça.

haymana

* Başboş hayvanların salındığı çayırılık.

* Tembel.

haymana beygiri gibi dolaşmak

* işsiz güçsüz dolaşmak.

haymana mandası

* Haymana öküzü.

haymana öküzü

* İri yarı ve tembel, işe yaramaz kimse.

haymatlos

* Vatansız.

hayra alâmet değil

* uğursuz sayılacak bir olay için kullanılır.

hayra karşı (olmak)

* iyilikle, hayırlı olması dileğiyle.

hayra yormak

* rüya veya olayı iyi bir durumun belirtisi saymak.

hayran

* Çok beğenen, hayranlık duyan.

* Birini beğenen, hayranlık duyan kimse.

hayran etmek

* (kendisini) beğendirmek.

hayran hayran

* Hayran olarak, kendinden geçerek.

hayran olmak (veya kalmak)

* (bir şey veya kimsenin) iyi, güzel veya olağanüstü durum ve davranışları karşısında zevk ve saygı duymak.

hayranlık

* Hayran olma durumu.

* Tutku, aşırı istek.

hayranlık duymak

* çok beğenmek, tutkuyla bağlanmak.

hayranlıkla

* çok beğenerek, hayran kalarak.

hayrat

- * Sevap kazanmak için yapılan iyilik.
- * Halkın yararlanması için yapılan okul, çeşme, han gibi yapılara verilen ad.
- * Sevap kazanmak için yapılmış olan.

hayret

- * Beklenmedik, garip bir şeyin sebep olduğu şaşkınlık, şaşırma.
- * Şaşılacak bir şey karşısında söylenir.

hayret etmek

- * şaşmak, şaşırmak, şaşakalmak.

hayrete (veya hayretlere) düşmek

- * şaşakalmak, şaşırmak.

hayretle

- * şaşkınlıkla, şaşarak.

hayrette (veya hayretler içinde) kalmak

- * şaşakalmak, şaşırmak.

hayrette bırakmak

- * şaşmasına sebep olmak.

hayretten donakalmak

- * çok şaşırmak, inanmamak.

hayrı dokunmak

- * yararlı olmak.

hayrı olmamak

- * iyiliği dokunmamak, yarar sağlamamak.

hayrını gör

- * yeni alınan bir şey için "güle güle kullan" veya kırgınlık, alay anlamında söylenir.

hayrola

- * "Ne var", "ne oluyor" anlamında kullanılır.

hayrülhalef

- * Hayırlı çocuk, hayırlı evlât.

haysiyet

- * Değer, saygınlık, itibar.
- * Onur, öz saygısı, şeref.

haysiyet divanı

- * Onur kurulu.

haysiyetine dokunmak

- * onuru incinmek.

haysiyetiyle

- * Dolayısıyla, sebebiyle.
- * Onuruyla.

haysiyetli

- * Değeri, saygınlığı olan.
- * Onurlu.

haysiyetsiz

- * Değeri, saygınlığı olmayan.
- * Onursuz.

haysiyetsizlik

- * Haysiyetsiz olma durumu, haysiyetsizce davranış.
- * Onursuzluk.

hayta

- * Osmanlıların ilk dönemlerinde eyalet askerlerinin uç boylarında görevli sınıflarından biri.
- * Serseri, külhanbeyi, kabadayı, holigan.

haytalık

- * Hayta olma durumu, serserilik, başıboşluk, külhanbeyilik, kabadayılık.

haytalık etmek

- * serserice davranışlarda bulunmak.

hayvan

- * Bitkilerden farklı olarak, duygu ve hareket yeteneği olan canlı yaratık.
- * İnsandan farklı olarak, dil ve akıldan yoksun canlı yaratık.
- * At, eşek, katır gibi türlü hizmetlerde kullanılan yaratık.
- * Akılsız, duygusuz, kaba, hoyrat (kimse).
- * Bir seslenme biçimi.

hayvan bilimci

- * Hayvan bilimi uzmanı, zoolog.

hayvan bilimi

* Biyolojinin, hayvanların yapı, görev, davranış ve sınıflandırmaları, yeryüzündeki dağılışıyla uğraşan bilim dalı, hayvanlar bilimi, zooloji.

hayvan gibi

- * akılsız, duygusuz, kaba.

hayvan koklaşa koklaşa, insan konuşa konuşa

- * insanlar konuşarak daha iyi anlaşılır.

hayvan kömürü

- * Kan ve kemik gibi organik maddelerden yapıp hekimlikte kullanılan kömür.

hayvanat

- * Hayvanlar.
- * Hayvan bilimi, zooloji.

hayvanat bahçesi

- * Genellikle her tür hayvanın doğal şartlarda beslendiği, korunduğu, sergilendiği büyük bahçe.

hayvanca

- * Çok kaba ve hoyrat (bir biçimde).

hayvancağız

- * Kendisine karşı şefkat ve acıma duyulan hayvan.

hayvancık

- * Ancak mikroskopla görülebilen çok küçük hayvan.
- * Hayvancağız.

hayvancılık

- * Evcil hayvanlara bakma ve yetiştirme işi.

hayvanî

- * Hayvanla ilgili, hayvansal.
- * Hayvanca.

hayvaniyet
* Hayvanlık.

hayvanlaşma
* İnsanlık erdemlerini yitirme, kabalaşma.

hayvanlaşmak
* İnsanlık erdemlerini yitirmek, kabalaşmak.

hayvanlaştırma
* Hayvanlaştırmak durumu.

hayvanlaştırmak
* Hayvan durumuna getirmek.

hayvanlık
* Hayvan olma durumu, hayvaniyet.
* Hayvanca davranma.

hayvanlık etmek
* hayvanca davranmak.

hayvansal
* Hayvanî.
* Hayvandan elde edilen.

haz
* Hoşa giden duygulanma, hoşlanma, zevk.
* Bir şeyden duyusal veya manevî sevinç duyma.
* Sürdürülmesi istenen ılımlı ve doygunluk veren coşku.

haz almak
* hoşlanmak, keyif almak.

haz duymak
* hoşlanmak.

haz vermek
* hoşlanmasını sağlamak.

haza
* Bu, şu, o.
* Etkisiz, kusursuz.

hazakat
* (hekimler için) Uсталık, uzluk.

hazakatlı
* Hazakat sahibi.

hazan
* Güz, sonbahar.

hazandide
* Görmüş, geçirmiş.
* Solgun, sararmış, solmuş.

Hazar

* VI.-X. yüzyıllar arasında Hazar Denizi'nin ve Kafkasların kuzeyinde yaşamış bir Türk boyu veya bu boydan olan kimse.

hazar

* Barış.

Hazarca

* Hazar Türkçesi.

hazarî

* Barışla ilgili.

hazcı

* Hazcılık ile ilgili olan.

* Hazcılığı benimseyen ve savunan kimse, hedonist.

hazcılık

* Zevki, insan hayatının tek değer ve amacı sayan, haz veren her şeyin iyi olduğunu kabul eden öğretisi, hedonizm.

* Hazza, fiziksel zevke hastalık derecesinde düşkünlük, hedonizm.

* Ekonomik etkinliğin, hazzın en yüksek derecesine varacak biçimde geliştirilmesi öğretisi, hedonizm.

hazfetme

* Hazfetmek durumu veya biçimi.

hazfetmek

* Gidermek, kaldırmak, çıkarmak, silmek.

hazık

* (hekimler için) Usta, uz.

hazım

* Sindirme, sindirim.

* Benimsenme, kabul edilme.

hazımlı

* Yersiz davranışlara, dokunaklı sözlerle aldırmaayan, içi geniş (kimse).

* Benimseyen, katlanan, kabullenen.

hazımsız

* Yediklerini kolay sindiremeyen.

* Yersiz davranışlara karşı susmak elinden gelmeyen (kimse).

* Benimseyemeyen, katlanamayan, kabullenemeyen.

hazımsızlık

* Sindirim sisteminin iyi çalışmaması durumu.

* Benimseyememe, katlanamama, kabullenememe.

hazın

* Kışlık yiyecek.

hazır

* Bir iş yapmak için gereken her şeyi tamamlamış olan, anık, amade, müheyya.

* Belli bir işe yarayacak, kullanılacak bir duruma getirilmiş.

* Belirli bir biçimde yapılmış olarak satılan, alıcı bekleyen, ısmarlama karşısı.

* Başına getirildiği fiilin bir fırsat sayıldığını anlatır.

hazır bulunmak (veya olmak)

* bir yerde var olmak, kendi bulunmak.

* bir şeyi hemen yapabilecek durumda olmak.

hazır çorba

* Önceden hazırlanmış ve paket hâlinde satışa sunulmuş çorba.

hazır değer

* Önceden belirlenmiş değer.

hazır etmek

* hemen kullanabilecek duruma getirmek.

hazır giyim

* Standart ölçülere göre seri olarak hazırlanmış ve satışa sunulmuş giyim eşyası.

hazır kahve

* Neskafe.

hazır kıta

* Gerektiği anda kullanılmak ve görevlendirilmek üzere hazır bulundurulan birlik.

hazır mezarın ölüsü

* her hizmeti başkalarından bekleyen tembelleri için söylenir.

hazır ol

* Askerlikte esas duruş denilen, ayakta, baş ve vücut dik, gözler ilerde, eller uyluklara yapışmış bir duruşa geçilmesi için verilen komut.

hazır ol duruşu

* Vücudun baş dik, göğüs ilerde, omurga ve bacaklar gergin, topuklar bitişik, kollar doğal yerinde, avuçlar uyluklarda olarak ayakta bulunduğu durum.

hazır olmak

* hazır durumda bulunmak.

hazır para

* Nakit, elde mevcut para, likit.

hazır yemek

* Kısa sürede hazırlanan ve genellikle ayaküstü yenilen hafif yiyecek.

hazır yiyeceği

* Önceden kazanılmış varlığı harcayan.

hazırda dağlar dayanmaz

* sürekli harcama, en büyük birikimleri bile eritir.

hazırda konmak

* başkasının emeğiyle ortaya çıkmış bir şeyden yararlanmak.

hazırcevap

* Gerektiğinde çabuk, yerinde cevaplar bulup veren.

hazırcevaplık

* Hazırcevap olma durumu.

hazırca

* Emek harcamadan her şeyi hazır olarak elde etmek isteyen kimse.

* Hazır giysi satılan yer veya satan kimse.

hazırcılık

* Her şeyi hazır bulmaya veya elde etmeye düşkün olma durumu.

hazırda

* yararlanılabilecek bir durumda, el altında.

hazırdan yemek

- * yenisini kazanmaksızın elindekini harcamak.

hazırlama

- * Hazırlamak işi.

hazırlamak

- * Bir şeyi kullanılacak, yararlanılacak duruma getirmek.
- * Bir şeyi ortaya koymak, gerçekleştirmek.
- * Önceden düzenlemek.
- * Gelecek için önlem almak, ihtiyaçları tespit etmek.
- * Sebep olmak, yol açmak.
- * Birini herhangi bir şeyi yapabilecek veya bir şeyi yüklenebilecek duruma getirmek.
- * Alıştırmak.
- * Bir maddeyi elde etmek.

hazırlanış

- * Hazırlanmak işi veya biçimi.

hazırlanma

- * Hazırlanmak işi.

hazırlanmak

- * Hazır olmak, kendini hazırlamak.
- * Hazır duruma getirilmek.

hazırlatma

- * Hazırlatmak işi.

hazırlatmak

- * Hazır duruma getirmek.

hazırlayış

- * Hazırlamak işi veya biçimi.

hazırlık

- * Hazırlanmak için gereken şeyler veya durumlar.

hazırlık devresi

- * Hazırlık dönemi.

hazırlık dönemi

- * Hazırlanmak için geçen süre.

hazırlık görmek

- * hazır olmak için gereken şeyleri toplamak veya durumları sağlamak.

hazırlık sınıfı

- * Öğrencilere, belli bir öğretim programını izlemek veya belli bir okulda okumak için gerekli temel anlayış, bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla bir okula, bir üniversiteye bağlı olarak açılan sınıf.

hazırlıklı

- * Bir şey için önceden hazırlanmış olan.

hazırlıklı olmak (veya bulunmak)

- * hazırlanmış olmak.

hazırlıksız

- * Bir şey için önceden hazırlanmamış olan.

hazırlıksız olmak (veya bulunmak)

- * hazırlanmamış olmak.

hazırlop

- * Sarısı katılaşıacak derecede kaynatılmış (yumurta).
- * Başkası tarafından hazırlanmış, sağlanmış, emeksiz, külfetsiz.

hazin

- * Açıklı, üzüntü veren, dokunaklı, hüznü.

hazine

- * Altın, gümüş, mücevher gibi değerli eşya yığını, büyük servet.
- * Değerli şeylerin saklandığı yer.
- * Gömülü veya saklı iken bulunan değerli şeylerin bütünü.
- * Devlet malı, parası veya bunların saklandığı yer.
- * Kaynak.
- * Büyük bağlılık duyulan, değer verilen şey veya kimse.
- * Devletin altın, döviz, bono ve nakit işlemlerini maliye ile birlikte düzenleme görevini üstlenen makam.

hazinedar

- * Bir hazineyi bekleyen, yöneten kimse.

hazinedarlık

- * Hazineyi yönetme görevi.

haziran

- * Yılın 30 gün süren altıncı ayı.

haziran böceği

- * Mayıs böceklerinden, tarım bitkilerine çok zarar veren kın kanatlı bir böcek (Amphimallus solstitialis).

hazire

- * Etrafı çitle çevrili ve girilmesi yasak yer.
- * Cami, türbe, tekke gibi yerlerde çevresi parmaklıklarla çevrili mezar yeri.

hazletmek

- * Gidermek, kaldırmak, çıkarmak, silmek.

hazmetme

- * Hazmetmek durumu.

hazmetmek

- * Sindirmek.
- * Hoşa gitmeyen bir davranışı karşılıksız bırakmak, içine atmak.
- * Katlanmak, dayanmak, sabretmek.

hazne

- * Hazine.
- * Bir şeyin toplandığı, biriktirildiği yer, depo.
- * Döl yatağı.

hazret

- * Kutsal sayılan kimselerin adlarının başına getirilen unvan.
- * Bir seslenme sözü.
- * Adı söylenmeyen bir kimseden söz edilirken kullanılır.

hazretleri

- * eskiden saygı duyulan kişilerin adlarını veya makamlarını gösteren söze başka unvanlarla birlikte getirilirdi.

hazzetme

- * Hoşlanma.

hazzetmek

- * Hoşlanmak.

hazzını çıkarmak

* zevkini çıkarmak.

He

* Helyum'un kısaltması.

he

* Türk alfabesinin onuncu harfinin adı.

he

* Evet.

he demek

* onamak.

heba

* Hiçbir işe yaramadan yok olma, boşa gitme.

heba etmek

* boşuna harcamak, ziyan etmek.

heba olmak

* boşa gitmek, ziyan olmak.

heba olup gitmek

hebenneka

* Zeki ve becerikli olmadığı hâlde kendini öyle sanan.

heccav

* Yergici.

hece

* Bir solukta çıkarılan ses veya ses birliği, seslem.

hece ölçüsü

* Hece vezni.

hece taşı

* Mezar taşı.

hece vezni

* Belirli sayıdaki hece kümelerine dayanan nazım ölçüsü, parmak hesabı.

hece yutumu

* Kelime içinde benzer hecelerden birinin düşmesi.

hececi

* Hece ölçüsüyle şiir yazan (şair).

* Millî Edebiyat döneminde hece ölçüsüyle şiirler yazan beş şairden her biri.

hececilik

* Hece vezni ile şiir yazma yanlısı olan kimse.

heceleme

* Heceleme işi.

heceleme

* Bir kelimenin hecelerini teker teker söylemek.

* İlk bakışta okuyamayıp heceleri teker teker okumak.

heceletme

* Heceletmek işi veya biçimi.

heceletmek

* Hecelemesini sağlamak.

heceli

* Herhangi bir sayıda hecesi olan.

hecelik

* Heceyi esas alan ses birimi.

hecin

* Çift parmaklılar takımının, devegiller familyasından, uzunluğu 3, yüksekliği 2 m kadar olan, sırtında besin depo etmeye yarayan tek hörgücü bulunan, hızlı yürüyen bir memeli türü (Camellus dromedarius).

hedef

* Nişan alınacak yer.

* Amaç, gaye, maksat.

hedef almak

* Bkz. nişan almak.

* ulaşılacak istenen amaca göre davranmak.

* (bir kimseyi, bir yeri) yıpratmak, eleştirmek amacıyla karşısına almak.

hedef kitle

* Verilmek istenen mesajın ulaşması hedeflenen bir grup veya topluluk.

hedef olmak

* hoş olmayan herhangi bir davranışa uğramak.

hedefleme

* Hedeflemek işi.

hedeflemek

* Hedef yapmak.

hedeflenmek

* Hedef durumuna gelmek.

heder

* Karşılığını alamama, boşa gitme, ziyan olma.

heder etmek

* boşuna harcamak, ziyan etmek.

heder olmak

* boşa gitmek, boşuna geçmek.

hedik

* Kaynatılmış buğday, bulgur, mısır vb. şeyler.

hediye

* Armağan.

* (kutsal kitaplar için) Fiyat.

hediye etmek

* armağan olarak vermek.

hediyeelik

* Armağan olarak verilecek değerde olan.

* Armağan olarak verilmek için hazırlanmış şey.

hedonist

* Hazcı.

hedonizm

* Hazcılık.

hegemonya

* Bir devletin başka bir devlet üzerindeki siyasî üstünlüğü ve baskısı.

hekim

* İnsanlardaki hastalıkları teşhis ve onları ilâçlarla veya bazı araçlarla tedavi eden kimse, doktor, tabip.

hekimbaş

* Osmanlı İmparatorluğunda sarayda hekimlik görevini yürüten en kıdemli, yetkili ve padişahın özel doktoru olan kimse.

hekimlik

* Hekimin yaptığı iş.

hektar

* Yüz ar (10.000m²) değerinde yüzey ölçü birimi (ha).

hektogram

* Yüz gramlık ağırlık birimi, bir kilogramın onda biri (hg).

hektolitre

* Yüz litrelik hacim ölçü birimi (hl).

hektometre

* Yüz metrelik uzunluk ölçü birimi, kilometrenin onda biri (hm).

helâ

* Ayak yolu, yüz numara, abdesthane, tuvalet.

helâk

* Ölme, öldürme, yok etme, yok olma.
* Bitkin bir duruma gelme veya getirme.

helâk etmek

* öldürmek, ortadan kaldırmak.
* aşırı derecede yormak, bitkin duruma getirmek.

helâk olmak

* yok olmak, ölmek.
* yorulmak, bitkin duruma gelmek.

helâl

* Dinin kurallarna aykırı olmayan, dince yasaklanmamış olan, haram karşıtı.
* Nikâhlı eş.
* Kurallara, geleneklere uygun (olarak).

helâl etmek

* Tanrı'yı tanık tutarak (bir şeyi) bağışlamak.

helâl olsun

* bir hizmet veya özverinin istenilerek yapıldığını, bundan pişman olunmadığını göstermek için kullanılır.

helâl süt emmiş

* doğruluktan ayrılmayan.

helâlî

* Ham ipekten dokunmuş bürümceğe pamuk ipliği katılarak elde edilen kumaş.

helâlden

* Helâl edilerek gönül hoşluğu ile.

helâlleşme

* Helâlleşmek işi.

helâlleşmek

* Alış verişte veya ayrılma sırasında hakkını birbirine bağışlamak.

helâlli

* Nikâhlı (eş).

helâlliğe almak

* biriyle evlenmek.

helâllik

* Nikâhlı eş.

* Helâl olan şey.

helâllik dilemek

* birinden hakkını helâl etmesini dileme.

helâllik vermek

* helâl etmek.

helâlühöş olsun

* yapılmış bir iyilikten, yardımdan söz edilirken buna pişman olunmadığını anlatmak için söylenir.

helâlzade

* Nikâhlı bir ana ve babadan doğmuş kimse.

* Doğruluktan ayrılmayan, helâl süt emmiş kimse.

hele

* "Özellikle", "hiç olmazsa", "her şeyden önce" anlamıyla, bir sözün başına veya sonuna getirilerek belirtilen şeyin ayrıcalığını anlatır.

* "Sonunda" anlamıyla geciken davranışları bildirmek için kullanılır.

* Uyarma, korkutma veya vaat anlatır.

hele bak

* şaşkınlık veya dikkati çekmek için söylenir.

hele bir

* Bkz. hele.

hele de

* üstelik.

hele hele

* Karşısındakini söylemeye isteklendirmek için kullanılır.

* Bir sözü pekiştirmek için kullanılır.

hele şükür!

* çok şükür.

helecan

* Yürek çarpıntısı, çarpıntı.

helecanlanma

* Helecanlanmak işi.

helecanlanmak

* Yürek çarpıntısına tutulmak.

Helen

* Grek.

Helenist

* Grek kültürü, tarihi, dili ve edebiyatı konularında uzman olan kimse.

Helenistik

* Büyük İskender'den sonraki Yunan sanatı, tarihi, kültürü ile ilgili olan.

Helenizm

* Grek uygarlığı.

* Grek olmayan ulusların Grek düşüncesinin etkisiyle gerçekleştirdiği uygarlık.

* Grekçe anlatım.

helezon

* Kıvrımlı, yılankavi biçim, helis.

helezonî

* Sarmal, yılankavi, helisel.

helezonlaşma

* Helezonlaşmak biçimi veya durumu.

helezonlaşmak

* Sarmal, kıvrımlı biçime gelmek.

helezonlu

* Helezonu olan, sarmal.

helik

* Duvar örülürken büyük taşların arasına konulan ufak taşlar.

helikoit

* Helis biçiminde eğri yüzey.

helikon

* Çalgı ağızlığı ve pistonu olan, boyundan geçirilerek tutulan, çember biçimli, üflemeli bakır çalgı.

helikopter

* Dik iniş ve çıkış yapabildiği için dar yerlerde de kullanılabilen tepeden pervaneli uçan taşıt.

helis

* Bir silindirin ana doğrularını sabit bir açı altında kesen eğri.

helisel

* Helis biçiminde olan, sarmal, helezonî.

helke

* Bakraç, kova, herke.

hellim

* Kıbrıs'ta yapılan bir çeşit beyaz peynir.

helme

* Fasulye, pirinç, buğday gibi taneler kaynatıldığında, nişastanın çökmesiyle oluşan koyu sıvı.

* Bazı bitkilerin kök, çiçek ve tohumlarında bulunan koyu kıvamlı madde.

helme dökmek

* (kaynatılmış tanelerin suyu için) koyulaşmak.

helme gibi

* iyice pişmiş.

helmelenme

* Helmelenmek işi.

helmelenmek

* Helme dökmek, helmesi çıkmak.

helmeli

* Helme durumunda olan (yemek).

helmintoloji

* Kurt bilimi.

helva

* Şeker, yağ, un veya irmikle yapılan tatlı.

helvacı

* Helva yapan veya satan kimse.

helvacı kabağı

* Kabakgillerden, tatlısı yapılan dışı boz, içi sarı renkli iri bir kabak türü kestane kabağı (Cucurbita maxima).

helvacı kökü

* Bkz. çöven.

helvacılık

* Helva yapma veya satma işi.

helvahane

* Genellikle helva pişirmekte kullanılan geniş ve az derin tencere.

* Sarayda mutfak içinde tatlıların yapıldığı özel bölüm veya oda.

helvalaşma

* Helvalaşmak durumu.

helvalaşmak

* Helva durumuna gelmek.

helvalık

* Helva yapımı için kullanılan malzeme.

helyodor

* Altın sarısı renğinde, berilden oluşan, kuyumculukta kullanılan bir taş.

helyograf

* Güneşten yayılan ısı miktarını ölçmeye yarayan alet.

* Güneşin ışıladığı saatlerin süresini tespit etmeye yarayan alet.

* Güneş ışınlarından yararlanan optik telgraf aleti.

helyoterapi

* Güneş ışınlarıyla tedavi.

helyum

* Atom numarası 2, yoğunluğu 0,13 olan, havada az miktarda bulunan bir soygaz. Kısaltması He.

hem

* Bir kimseyi uyarmak, bir şeyi açıklamak veya anlamı güçlendirmek için "özellikle", "zaten", "bir de", "şurası da var ki" anlamlarında kullanılır.

* Açıklayıcı nitelikte olan ikinci cümleyi birinciye bağlar.

* Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlar.

hem de

* anlamı güçlendirmek, bir veya daha çok ögeye bir başkasının da eklendiğini belirtmek için kullanılır.

hem de nasıl

* pek çok, üstün derecede.

* Özene bezene, büyük bir dikkatle.

hem İsa'yı hem de Musa'yı memnun etmek

* istekleri birbirine karşıt olan iki kişiyi birden hoşnut edecek bir davranışta bulunmak.

hem kaçır hem davul çalar

* çekinir görüldüğü işi yapmaktan vazgeçemez.

hem kel hem fodul

* ortada olan eksiklik ve yeteneksizliğine bakmayarak üstünlük taslayanlar için kullanılır.

hem nalına hem mihına (vurmak)

* karşıt olan iki yanı desteklemek.

hem suçlu hem güçlü

* gerçek suçlu kendi olduğu halde başkalarını suçlamaya çalışanlar için söylenir.

hem ziyaret hem ticaret

* biriyle görüşmeye giden kimsenin, bu gidişten yararlanarak başka bir işi de yapması durumunda söylenir.

hemati

* Kanın hemoglobinle renklenmiş al yuvar.

hematit

* Kırmızı veya esmer renkte olan doğal demir oksidinden oluşan bir mineral, kan taşı.

hematolog

* Kan bilimci.

hematoloji

* Kan bilimi.

hemayar

* Denk, eşit.

hemcins

* Aynı cinsten olan, türdeş, soydaş.

hemdert

* Dert ortağı.

hemen

* Hiç vakit geçirmeden, gecikmeden, çabucak.

* Aşağı yukarı; yalnız, sadece.

hemen hemen

* Nerede ise, az zaman sonra.

* Tam değilse bile ona pek yakın.

hemencecik

* Çarçabuk, anında.

hemfikir

* Aynı düşüncede, aynı görüşte olan, oydaş.

hemhâl

* Aynı durumda olan.

hemhâl olmak

* bütünleşmek, birliktelik özelliği göstermek.

hemhudut

* Sınırdaş.

hemodiyaliz

* Geçirgen bir zardan süzerek, zehirli artıkları ayıklamak ve kanı temizlemek için kullanılan tedavi yöntemi.

hemofil

* Kanaması dinmeyen, hemofili hastalığına tutulan (kimse).

hemofili

* Kanın pıhtılaşmasındaki bir bozukluğa bağlı kanama hastalığı.

hemoglobin

* Soluk alma aracıyla organizmanın hücreleri arasında oksijen ve karbon gazını iletmeyi sağlayan, birleşiminde demir, azot, oksijen, hidrojen, kömür ve kükürt bulunan alyuvarların en önemli maddesi.

hempa

* Kötü işlerde aynı amaçla ve birlikte hareket eden kimse, ayaktaş, omuzdaş.

hemşehri

* Aynı ilden olan kimse, memleketli.

* Arkadaş, ahbab anlamında bir seslenme sözü olarak kullanılır.

hemşehrilik

* Hemşehri olma durumu.

hemşire

* Kız kardeş, bacı.

* Diplomalı hasta bakıcı kadın.

hemşirelik

* Kız kardeşlik.

* Hasta bakıcılık.

hemşirezade

* Kız kardeşin çocuğu.

hemze

* Gırtlakta, ses tellerinin birbirine yapışması sonucu havanın akışını birdenbire engellemesiyle oluşan ve bir kesinti izlenimi veren ünsüz.

hemzemin

* Aynı düzeyde olan.

hemzemin geçit

* Kara yoluyla aynı düzeyde olan tren yolu geçidi.

hendek

* Geçmeye engel olacak biçimde uzunlamasına kazılmış derin çukur.

hendese

* Geometri.

hendesî

* Geometrik.

hengâm

* Hengâme.

hengâme

* Patırtı, gürültü, kavga.

hentbol

* Yedişer kişilik iki takımın topu elden ele geçirerek veya sürerek gol atmaları esasına dayanan bir spor türü, el topu.

hentbolcu

* Hentbol oynayan kimse.

henüz

* (olumlu cümlelerde) Az önce, daha şimdi, yeni.

* (olumsuz cümlelerde) Daha, hâlâ.

hep

* Hiçbiri dışta tutulmamak veya eksik olmamak üzere, bütün, tüm olarak.

* Sürekli olarak, her zaman, daima.

* (hepimiz, hepiniz, hepsi biçiminde iyelik ekleri alarak) Bir şeyi oluşturan parçaların bütünüdür.

hep beraber

* Birlikte.

hep bir ağız olmak

* söz birliği etmek, anlaşarak bir konuda aynı şeyleri söylemek.

hep bir ağızdan

* aynı anda pek çok kişi aynı şeyi (söyleyerek, konuşarak).

hep birden

* Toplu olarak.

hepatit

* Sarılık.

hepatoloji

* Karaciğerin anatomisini, fizyolojisini ve hastalıklarını inceleyen bilim dalı.

hepçil

* Hem hayvansal, hem bitkisel besinlerle beslenen.

hepimiz

* Bkz. hep.

hepiniz

* Bkz. hep.

heple hiç ilkesi

* tür, cins gibi evrensel bir konu üzerinde ileri sürülen olumlu, olumsuz bir yargının, o tür veya cinsin bütün bireyleri için doğru olması ilkesi.

hepsi

* Bütünü, tamamı, tümü, cümlesi, hep.

hepsi hepsi

* Tamamen, tam tamına.

hepten

* Tamamıyla, büsbütün.

hepyek

* Tavla oyununda zarların tek benekli yönlerinin üste gelmesi.

her

* Tekil isimlere tamlayan görevinde getirilerek birer birer olarak, "...-in hepsi" anlamını verir.

her aşın kaşığı

* her şeye karışan, her şeye burnunu sokan.

her biri

* Ayrı ayrı hepsi.

her boyaya girip çıkmak

* çeşitli işlerde kısa süre de olsa çalışmış olmak.

her boyayı boyadı bir fıstıkı yeşil (mi) kaldı?

* yapılması gereken bir şey varken, önemsiz, zorunlu olmayan şeylerle ilgilenildiğinde söylenir.

her daim

* Her zaman, daima.

her dem taze (olmak)

* yaşlı olduğu hâlde genç görünenler için söylenir.

* yıl boyunca yeşil yapraklı olan (bitki).

her derde deva

* birçok şeye çare olan.

her firavunun bir Musa'sı çıkar

* her zalimden insanı kurtaracak bir kurtarıcı çıkar.

her gördüğü sakallıyı babası sanmak

* görünüşe aldanmak.

her gün

* Sürekli, sürekli olarak.

her gün papaz pilâv yemez

* Bkz. papaz her gün pilâv yemez.

her hâlde

* Büyük bir ihtimale.

* Her durumda, ne yapıp yapıp, kesinlikle, mutlaka.

her horoz kendi çöplüğünde öter

* herkes ancak kendi çevresinde bir değer taşır ve sözünü orada geçirebilir.

her ihtimale karşı

* her türlü olasılığı düşünerek.

her işin (her şeyin) başı sağlık

* insanın yapacağı her şey vücut sağlığına bağlıdır.

her kafadan bir ses çıkmak

* bir konu üzerinde herkes rastgele konuşmak.

her koyun kendi bacağından asılır

* herkes kendi davranışlarından sorumludur, herkes kendi hatasının cezasını kendi çeker.

her kuşun eti yenmez

* herkes zorbalığa boyun eğmez, buna karşı gelecekler de çıkar.

her nasılsa

* beklenmeyen bir durumu belirtmek için kullanılır.

her ne hâl ise

* uzatmayalım, geçelim.

her ne ise (veya her neyse)

* ne olursa olsun, ne kadar ise, tutarı ne ise.

* konuyu kapatalım, olan olmuş, uzatmayalım.

her ne kadar

* başına getirildiği şartlı cümledeki yargının doğru veya doğal görüldüğünü, fakat bunun yeterli olmadığını anlatır.

her ne pahasına olursa olsun

* Bkz. ne pahasına olursa olsun.

her nedense

* sebebi bilinmez.

her şeyin yenisi, dostun eskisi

* dostluk eskidikçe güç ve değer kazanır.

her tarakta bezi olmak

* Bkz. kırk tarakta bezi olmak.

her telden çalmak

* her çeşit işi yapabilir durumda olmak veya birçok konuda bilgisi olmak.

her yerdelik

* Tanrı'nın her yerde ve her zaman bulunduğu inanan din ve fizik ötesi görüş.

her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır

* herkesin kendine özgü bir çalışma yöntemi, bir iş yapma biçimi vardır.

her yiğidin gönlünde bir aslan yatar

* herkesin kendine göre yüksek bir emeli vardır.

her yokuşun bir inişi, her inişin bir yokuşu vardır

* hayat boyunca yükselme ve düşme gibi durumlar kesin değildir, bunlar birbirinin ardından gelebilir.

her zaman

* Ara vermeden, sürekli, daima, sık sık.

hercaî

* Hiçbir şeyde kararlı olmayan (kimse), yelteke, gelgeç.

* Aşkta değişken, vefasız.

hercaî menekşe

* Menekşegillerden, mor, sarı, beyaz renkte, menekşeye benzer çiçekleri olan yıllık bir bitki, alaca menekşe (Viola tricolor).

* Bu bitkinin çiçeği.

hercaîce

* Hercaî gibi, hercaîye yakıştır (biçimde).

hercaîlik

* Hercaî olma durumu veya hercaîce davranış.

hercümerç

* Alt üst, karmakarışık, darmadağınık, allak bullak.

hercümerç etmek

* alt üst etmek, karıştırmak.

herek

* Asma, fasulye gibi sarılgan bitkilerin tutunması için yanlarına dikilen sırk, ispalya.

herekleme

* Hereklemek işi.

hereklemek

* Asma ve fasulye gibi sarılgan veya destek isteyen bitkileri hereğe bağlamak veya bu bitkilerin yanına herek dikmek.

hergele

* Bineğe veya yük taşımaya alıştırılmamış at veya eşek sürüsü.

* Terbiyesiz, görgüsüz kimseler için bir sövgü sözü olarak kullanılır.

hergeleci

* Yaban atlarına bakan kimse, yabanî at çobanı.

hergelelik

* Hergele olma durumu.

herhangi

* Belli olmayan, özellikleri iyice bilinmeyen, rastgele.

herhangi bir

* Belli olmayan, rastgele bir (kimse veya şey).

herhangi biri

* Belli olmayan, rastgele biri.

herif

* Güven vermeyen, aşağı görülen, bayağı kimse.

* Adam.

herifçioğlu

* Kızılan veya beklenmeyen bir işi yapan erkek.

herik

* Beyaz renkli, yağlı kuyruğu yukanda genişçe ve aşağıya doğru bir incelme gösteren, Karadeniz'in geçit bölgelerinde yetiştirilen, kaba karışık yapraklı bir tür koyun.

herk

* Sürüldükten sonra bir yıl dinlendirilen, nadasa bırakılan tarla.

herk etmek

* tarlayı sürüp dinlenmeye bırakmak.

herke

* Bakraç, kova.

herkes

* İnsanların bütünü.

* Olur olmaz kimseler, önüne gelen.

herkes gider Mersin'e, biz gideriz tersine

* bir işin bilerek ters yapıldığını, yolunda yapılmadığını anlatır.

herkes kaşık yapar, ama sapını ortaya (veya doğru) getiremez

* herkes bir iş yapar, ama istenildiği kadar güzel ve kusursuz olmaz.

herkesin arşınına göre bez vermezler

* genel kurallar herkesin istek ve ihtiyacına göre bozulamaz.

herkesin geçtiği köprüden sen de geç

* herkesin tuttuğu yoldan sen de git.

herkesin gönlünde bir aslan yatar

* Bkz. her yiğidin gönlünde bir aslan yatar.

herkesin tenceresi kapalı kaynar

* bir kimsenin durumu, içinde bulunduğu yaşayış şartları başkalarınca gereği gibi bilinemez.

herkesin yorulduğu yere han yapılmaz

* Bkz. herkesin arşınına göre bez vermezler.

herkeslik

* Alelâdelik, sıradan olma durumu.

herrü

* Bkz. ya herrü ya merrü.

hertz

* Bir saniyede bir titreşim yapan devirli bir olayın frekansına eşit frekans birimi. Kısaltması Hz.

herze

* Saçma, saçma söz, zevzeklik.

herze yemek

* yersiz söz söylemek veya gereksiz davranışta bulunmak.

herzevekil

* Kendisini ilgilendirmeyen işlere karışan (kimse).

* Saçma sapan, gereksiz konuşan (kimse).

hesaba almak (veya hesaba katmak)

* göz önünde bulundurmak, işini yürütürken o şeyi de düşünmek.

hesaba almamak (veya katmamak)

* önem vermemek.

hesaba çekmek

* bir kişiden, bir kuruldan yaptığı işler için açıklama ve savunma istemek.

hesaba dökmek

* sayıyla ilgili bir konuyu açıklığa kavuşturmak için kâğıt üzerinde hesaplamak.

hesaba gelmez

* sayılamayacak kadar çok.

* umulmadık, beklenmedik.

hesaba katılmak (veya katılmamak)

* göz önüne alınmak (veya alınmamak).

hesaba katmak

* dikkate almak, göz önünde bulundurmak.

hesabı kapamak

* alacak verecek bırakmamak.

hesabı kesmek

* alış veriş veya ilgiyi kesmek.

hesabı temizlemek

* borcunu ödemek.

hesabı yok

* sayılamayacak kadar çok, sayısız.

hesabına

* yönünden, için, ... adına, yararına.

hesabına gelmek

* yararına uygun, elverişli olmak.

hesabını (kitabını) bilmek

* tutumlu olmak.

hesabını almak

* bir iş sonunda hakkını almak.

hesabını görmek

* alacağını verip ilişkisini kesmek.

* cezalandırmak.

hesabî

* Hesabını iyi bilen, eli sıkı, hesaplı.

hesap

* Aritmetik.

* Matematiksel işlem.

* Alacaklı veya borçlu olma durumu.

* Ödenecek ücretin tutarı.

* Oranlama, tahmin.

* Bir girişimin, bir işin başarıya ulaşması için alınan önlemlerin bütünü.

* (isim tamlamalarında tamlanan olarak) "Tutum", "durum" veya "anlayış" anlamına gelir.

hesap açmak

* (banka) gereğinde çekilmek üzere yatırılan para için işlem yapmak.

* birine borçlanma imkânı tanımak, kredi açmak.

hesap cetveli

* Sayılar arasında birçok işlemlerin sonucunu kolayca bulmaya yarayan, iç içe yerleştirilmiş ve biri diğerinin üzerinde kayan iki parçadan oluşan cetvel.

hesap cüzdanı

* Bir bankada hesabı olanlara verilen, yatırılan ve çekilen paraların yazılmasına yarayan defter.

hesap çıkarmak

* alacakla vereceği kâğıt üzerinde karşılaştırmak.

hesap etmek

* bir işin kazancıyla giderini karşılaştırarak bir sonuca varmak.

* düşünmek, tasarlamak.

hesap etmek, kitap etmek

* bütün ayrıntılarıyla düşünmek.

hesap görmek

* alacakla vereceği karşılaştırtıp ödeşmek.

hesap günü

* Kıyamet günü.

hesap işi

- * Bir tür el işlemesi.
- * Hesabını bilme, hesap kitabını iyi yapma.

hesap kitap

- * Hesap sonunda, düşünüp taşındıktan sonra.

hesap kitap yapmak (veya etmek)

- * ayrıntılarıyla hesap edip düşünmek.

hesap özeti

- * Hesap sahiplerinin hesabına yatan ve söz konusu hesaptan çekilen miktarların dökümünü gösteren cetvel.

hesap sormak

- * bir konuda açıklama ve savunma istemek, sorumlu tutmak.
- * birini, birilerini yöntem veya yasa dışı davranışlarından dolayı sorguya çekmek.

hesap tutmak

- * alış verişle ilgili sayıları bir yere yazmak.

hesap uzmanı

- * Vergi yükümlülerinin dosyalarını incelemekle görevli Maliye Bakanlığına bağlı yetkili.

hesap vermek (veya hesabını vermek)

- * bir işin sorumluluğunu yüklenmek.
- * herhangi bir davranışın sebebini açıklamak, anlatmak.

hesapça

- * Hesaba göre, hesaba uygun olarak, tahmini.

hesapçı

- * Hesabını iyi bilen, tutumlu.
- * Çıkarını kollayan, davranışlarını buna göre düzenleyen (kimse).

hesaplama

- * Hesaplamak işi.

hesaplamak

- * Hesap işlemi yapmak, hesap etmek.
- * Bir şeyi, bir durumu ayrıntılı bir biçimde düşünmek, hesap etmek.

hesaplamak kitaplama

- * ayrıntılarıyla hesap edip düşünmek.

hesaplanış

- * Hesaplanmak işi veya biçimi.

hesaplanma

- * Hesaplanmak işi.

hesaplanmak

- * Hesap edilmek.

hesaplaşma

- * Hesaplaşmak işi.

hesaplaşmak

- * Birbirindeki alacakla vereceğin hesabını yapmak.
- * Karşılıklı olarak kozlarını paylaşmak.
- * Bir şeyin olumlu veya olumsuz yönlerini düşünürken, tartışarak bir yargıya varmak.

hesaplatma

* Hesaplatmak işi.

hesaplatmak

* Hesap ettirmek.

hesaplayış

* Hesaplamak işi veya biçimi.

hesaplı

- * Satın alınabilen, bütçeye uygun, ekonomik.
- * Parasını ölçülü harcayan, tutumlu.
- * Ayrıntılarıyla düşünülüp tasarlanmış, plânlı, rasyonel.
- * Ölçülü davranan, ölçülü.

hesaplı hareket etmek

* ölçülü davranmak.

hesaplı orun

* Ekonomik mevki.

hesaplıca

* Hesaplı (bir biçimde).

hesapsız

- * Hesabı tutulmayan.
- * Sayılamayacak kadar çok olan.
- * Önceden iyi düşünülmemiş, sonu belli olmayan.
- * Ölçsüz, tutumsuz, savruk, müsrif.

hesapsız kitapsız

- * Deftere geçirmeden veya belgeye bağlamadan.
- * Sorumsuz, ölçsüz.

hesapsızca

* Hesapsız (bir biçimde).

hesapsızlık

* Hesapsız olma durumu veya hesapsızca davranış.

hesapta olmamak

* daha önce düşünülen şeylerin dışında olmak.

hesaptan düşmek

* hesaptan, borçtan, alacaktan indirmek, çıkarmak.

heterogen

* Bkz. heterojen.

heterojen

* Ayrı cinsten.

heterotrof

* Dış beslenen.

heterotrofi

* Dış beslenme.

hevenk

* Bir ipe geçirilmiş veya birbirine bağlanmış yaş yemiş veya sebze bağı.

hevenkleşme

* Hevenkleşmek biçimi veya durumu.

hevenkleşmek

* Hevenk durumuna gelmek.

heves

* İstek, eğilim, arzu, şevk.

* Gelip geçici istek.

heves etmek

* bir şeye karşı istek duymak, eğilimli olmak.

hevesi kalmamak

* şevki kırılmak, isteği kalmamak.

hevesi kursağında (veya içinde) kalmak

* istediği, imrendiği şeyi elde edememek.

hevesine düşmek

* kuvvetle istemek.

hevesini almak

* istediği, imrendiği şeyi elde ederek ona doymak.

hevesini kırmak

* isteklerini, düşüncelerini engellemek.

* zevki kaçmak, hevesi kalmamak, şevki kırılmak.

heveskâr

* Hevesli, amatör.

heveskârlık

* Hevesli olma durumu.

hevesleniş

* Heveslenmek işi veya biçimi.

heveslenme

* Heveslenmek işi.

heveslenmek

* İsteklenmek, heves etmek, çok istemek, eğilim duymak.

hevesli

* Bir şeye veya bir işe istek duyan veya merak sarmış olan, istekli.

* Bir sanatı meslek edinmeksizin yalnız zevk için yapan kimse, özengen, amatör.

heveslisi

* çok isteklisi.

hevessiz

* Hevesi olmayan, istek duymayan.

hey

* Seslenmek veya ilgi ve dikkat çekmek için söylenir.

* Sitem, yakınma, azar, beğenme gibi çeşitli duygular anlatan cümlelerde de kullanılır.

hey gidi (hey)

* çeşitli duyguları pekiştirir veya özlem ve acınma bildirir.

heyamola

* Gemicilerin veya işçilerin birlikte bir şey çekerken "haydi çek, gayret" anlamında bir ağızdan yüksek sesle ve makamla söyledikleri söz.

heyamola ile

* bir işin ancak büyük güçlülere katlanılarak ve birçok kişinin yardımıyla yapılabileceğini anlatır.

heybe

* Binek hayvanının eyeri üzerine geçirilen veya omuzda taşınan, içine öteberi koymaya yarayan, kilim veya halıdan yapılmış iki gözlü torba.

* Sapı omuza geçirilebilen tek gözlü bir tür çanta.

heybeci

* Heybe yapan veya satan (kimse).

heybet

* Korku ve saygı uyandıran görünüş, mehabet.

* Büyüklük, ululuk, azamet.

heybetli

* Görünüşü korku ve saygı uyandıran.

* Büyük, ulu, azametli.

heybetlice

* Oldukça heybetli.

heyecan

* Sevinç, korku, kızgınlık, üzüntü, kıskançlık, sevgi gibi sebeplerle ortaya çıkan güçlü ve geçici duygu durumu.

* Coşku.

heyecan duymak

* heyecanlanmak.

heyecan vermek

* heyecan duymasına sebep olmak.

heyecana düşürmek

* heyecanlandırmak.

heyecana gelmek

* heyecanlanmak, heyecan duymak.

heyecana kapılmak

* aşırı derecede heyecan, coşku duymak.

heyecanlandırma

* Heyecanlandırmak işi.

heyecanlandırmak

* Heyecan duymasına sebep olmak.

heyecanlanış

* Heyecanlanmak işi.

heyecanlanma

* Heyecanlanmak işi.

heyecanlanmak

* Herhangi bir sebeple güçlü, geçici bir duygulanımdan etkilenmek.

heyecanlı

* Çabuk, kolay heyecanlanan (kimse), müteheyyiç.

* Heyecan veren.

* Heyecanla yapılan.

heyecanlılık

- * Heyecanlı olma durumu.
- * Aşırı duyarlı olma.

heyecansız

- * Çabuk, kolay heyecanlanmayan.
- * Heyecan vermeyen.
- * Heyecanla yapılmayan.

heyecansızlık

- * Heyecan verici olmama durumu.

heyelân

- * Toprak kayması, kayışa, göçü.

heyet

- * Kurul.
- * Astronomi.
- * Biçim, kılık, dış görünüş.

heyetiyle

- * Olduğu gibi, bütünüyle.

heyhat

- * Yazık, ne yazık!.

heyhey

- * Sinir bozukluğu, sinirlilik.

heyheyler geçirmek

- * büyük heyecanlar geçirmek.

heyheyleri tutmak (veya heyheyleri üstünde olmak)

- * çok sinirlenmek.

heykel

* Taş, tunç, bakır, kil, alçı gibi maddelerden yontularak, kalıba dökülerek veya yoğrulup pişirilerek biçimlendirilen eser, yontu.

heykel gibi

- * hareketsiz, duygusuz.
- * çok güzel (vücut).

heykelci

- * Heykel yapan sanatçı, heykeltıraş, yontucu.

heykelci kalem

- * Heykelticilerin taş, kil, alçı gibi gereçleri biçimlendirmek için kullandıkları kesici, düzeltici ve yontucu araç.

heykelcilik

- * Heykel yapma sanatı, heykeltıraşlık, yontuculuk.

heykelleştirme

- * Heykelleştirmek işi veya biçimi.

heykelleştirmek

- * Heykel durumuna getirmek.

heykelli

- * Heykeli olan.

heykeltıraş

* Heykeltıraş, yontucu.

heykeltıraşlık

* Heykel yapma sanatı, yontuculuk.

heyulâ

* Korkunç hayal.

heyulâ gibi

* pek iri, iri yarı.

hezaren

* Dügün çiçeğigillerden, hekimlikte kullanılan zehirli bir bitki (Delphinium).

hezaren

* Bambu.

* Bambu saplarından yapılmış.

hezaren örgü

* Bambu kabuklarından soyularak elde edilen liflerle veya sentetik malzemeyle yapılan özel bir örgü.

hezel

* Şaka, alay, mizah.

* Bir şiiri veya şiir parçasını şakalı bir anlatıma çevirme.

hezeyan

* Saçmalama.

* Sayıklama.

* Sabuklama.

hezeyan etmek

* saçmalamak.

hezimet

* Bozgun, yenilgi.

hezimete uğramak

* bozguna veya büyük bir yenilgiye uğramak.

hezliyat

* Hezel türünde yazılmış şiirler.

Hf

* Hafniyum'un kısaltması.

Hg

* Cıva'nın kısaltması.

hı

* Evet.

hıçkır hıçkır

* Hıçkırarak, hıçkırıklarla.

hıçkırık

* Çok yemek yeme veya sinirsel bir sebeple ve istemsiz olarak diyafram kasının kasılmasıyla hava akciğerlere geçerken boğazdan çıkan ve düzgün aralıklarla tekrarlanan ses.

* Ağlarken çıkan ses.

hıçkırık tutmak

* sürekli olarak hıçkırmak.

hıçkırış

* Hıçkırma işi veya biçimi.

hıçkırma

* Hıçkırma işi.

hıçkırma

* Boğazdan hıçkırık sesi çıkarmak.
* İçini çekerek ağlamak.

hıçkırtma

* Hıçkırtmak işi.

hıçkırtmak

* Hıçkırmasına sebep olmak.

hıdiv

* Osmanlı İmparatorluğu döneminde Kavalalı Mehmet Ali Paşadan sonra Mısır valilerine verilen unvan.

hıdivlik

* Hıdiv yönetimi veya makamı.
* Hıdiv yönetimindeki ülke.

hıdrellez

* Hızır ve İlyas peygamberlerin her yıl buluştuklarına inanılan 6 Mayıs günü.
* Her yılın 6 Mayıs gününde kutlanan geleneksel bayram.

hıfz

* Saklama.
* Ezberleme, akılda tutma.

hıfz etmek

* saklamak.
* aklında tutmak, bellemek.

hıfza çalışmak

* Kur'an'ı ezberlemeye çalışmak.

hıfzassıhha

* Sağlıklı yaşamak için alınması gerekli önlemlerin bütünü.
* Sağlık bilgisi, hijyen.

hık

* Hıçkırırken boğazdan çıkan ses.

hık demiş (anasının, babasının) burnundan düşmüş

* her durumuyla (anasına, babasına) çok benziyor.

hık mık

* Tereddüt gösterme, çekingen davranma.

hık mık etmek

* bir işten kaçınmak için bahaneler ileri sürmeye çalışmak.
* sorulan bir soruya açık bir anlamı olmayan, belirsiz cevaplar vermek.

hık tutmak

* Bkz. hıçkırık tutmak.

hılta

* Top durumundaki çiçekleri kuruduktan sonra sapları kürdan olarak kullanılan yabanî bir bitki.

hıltar

* Davar ve sığırların, boyunlarına takılan ip veya kayış.

hımbıl

* Uyuşuk, tembel.

hımbıllaşma

* Hımbıllaşmak durumu.

hımbıllaşmak

* Hımbıl gibi davranmak.

hımbıllık

* Hımbıl olma durumu.

hımhım

* Sesleri genizden çıkararak konuşan (kimse).

* Sesleri genizden çıkararak.

hımhımlık

* Hımhım olma durumu.

hımış

* Kerpiç veya tuğlayla örülmüş ahşap duvar.

hına

* Bkz. kına.

hıncahınç

* Ağzına kadar, tıka basa dolu (olarak), dopdolu.

hıncını çıkarmak

* Öç (veya öcünü) almak.

hınç

* Öç almayı güden öfke, kin, gayz.

hınç (veya hıncını) almak

* Öç (veya öcünü) almak.

hınçlı

* Hıncı olan, öfkeli.

hınçsız

* Hıncı olmayan, öfkesiz.

hınk

* Bkz. kahve dövücüsünün hınk deyicisi.

hınna

* Bkz. kına.

hınzır

* Domuz.

* Katı yürekli, kötü düşünen, gaddar.

* Genellikle hoşla giden bir davranış ve durum için şaka yollu söylenir.

hınzırca

* Hınzır (bir biçimde), kurnazca.

hınzırlaşma

* Hınzırlaşmak işi.

hınzırlaşmak

* Hınzır gibi davranmak.

hınzırlık

* Hınzır olma durumu.

* Muziplik.

hınzırlık etmek

* zarar verici, sinirlendirici, ters davranışta bulunmak.

hır

* Kavga, dalaş.

hır çıkarmak

* kavga, gürültü çıkarmak.

hıra

* Zayıf, çelimsiz, cılız.

* Çok yiyen, obur.

hırbo

* İri yarı (kimse).

* Sersem, salak ve kaba saba.

hırboluk

* Sersemlik, salaklık.

hırçın

* Belirli bir sebebi olmadan sinirlenip huysuzluk eden (kimse).

* (ses için) Tiz, öfkeli.

hırçınlaşma

* Hırçınlaşmak işi.

hırçınlaşmak

* Hırçınlık etmek, hırçın davranmak.

hırçınlık

* Hırçın olma durumu veya hırçın davranış.

hırçınlık etmek (veya yapmak)

* huysuzluk, terslik etmek.

hırdavat

* Kilit, reze, tel, çivi gibi metal eşya.

* Önemsiz, ufak tefek eşya, gereksiz eşya.

hırdavatçı

* Hırdavat satan kimse, nalbur.

hırdavatçılık

* Hırdavatçının işi, nalburluk.

hırgür

* Geçimsizlik, kavga.

hırgür çıkarmak

* kavga etmek, kavga çıkarmak.

hırl hırl

* Hırıltılı bir ses çıkararak.

hırıldama

* Hırıldamak işi.

hırıldamak

* Hırıltılı bir ses çıkarmak.

hırıldaşma

* Hırıldaşmak biçimi veya durumu.

hırıldaşmak

* Hırlaşmak.

hırıldayış

* Hırıldamak işi veya biçimi.

hırıltı

* Boğazdan herhangi bir sebeple boğuk çıkan ses.

* Gürültüyle çıkan ses.

* Geçimsizlik, kavga.

hırıltıcı

* Geçimsizlik çıkaran, geçimsiz (kimse).

hırıltılı

* Hırıltı çıkaran, hırıltısı olan.

hırızma

* Ayı, boğa gibi azgın hayvanların dudaklarına veya burnuna geçirilen demir halka.

* Burun kanadına takılan süslü, altın veya gümüş halka.

* Küpe.

hırka

* Önden açık, kollu, genellikle yünden üst giysisi.

* Daha çok soğuktan korunmak için giyilen, kumaştan, bazen içi pamukla beslenmiş, ceket biçiminde giysi.

* Dervişlerin giydikleri üst giysisi.

hırkalı

* Hırkası olan.

hırkasız

* Hırkası olmayan.

hırkayı başına çekmek

* bir köşeye çekilip çevresiyle ilgisini kesmek.

hırlama

* Hırlamak işi.

hırlamak

* Hırıltıyla ses çıkarmak.

* (köpek için) Saldırmadan önce hırıltıyla ses çıkarmak.

* Kızgınlıkla ters konuşmak.

hırlaşma

* Hırlaşmak işi.

hırlaşmak

* Karşılıklı hırlamak.

* Ağız kavgasına girişmek.

hırlatma

* Hırlatmak işi.

hırlatmak

* Hırlamasına sebep olmak.

hırlayış

* Hırlamak işi veya biçimi.

hırlı

* İşinde doğru, uslu, iyi (kimse).

* Yaramaz, şımarık, kötü (kimse).

hırlı mıdır, hırsız mıdır

* bir kimsenin âhlakı, kişiliği hakkında kuşku duyulduğunda kullanılır.

hırpalama

* Hırpalamak işi.

hırpalamak

* Örselemek.

* Dövmek.

* İtip kakmak, azarlamak veya yıpratmak.

hırpalanış

* Hırpalamak işi veya biçimi.

hırpalanma

* Hırpalanmak işi.

hırpalanmak

* Hırpalamak işine konu olmak veya hırpalamak işi yapılmak.

hırpalatma

* Hırpalatmak işi.

hırpalatmak

* Hırpalanmasına sebep olmak.

hırpalayış

* Hırpalamak işi veya biçimi.

hırpanî

* Perişan kılıklı, derbeder.

hırpanîlik

* Hırpanî olma durumu.

hırs

* Sonu gelmeyen istek, aşırı tutku.

* Öfke, kızgınlık.

hırs bürümek

* Bkz. gözünü hırs bürümek.

hırsını alamamak

* öfkesini yenememek.

hırsını yenmek

* öfkelenmemek için kendini tutmak.

hırsız

* Çalan (kimse), uğru.

* Bir tür olta iğnesi.

hırsız adım

* Çok sessiz, yavaş.

hırsız anahtarı

* Maymuncuk.

hırsız feneri

* Karşısındakini gösterip, taşıyanı göstermeyecek biçimde yapılmış önü camlı fener.

hırsız gibi

* kimseye görünmeden, gizlice.

hırsız kelepçe

* Ana su borusuna kaçak su alabilmek amacıyla bağlanan boru parçası.

hırsız yatağı

* Hırsızların gizlendiği yer.

* Çalınmış şeylerin saklandığı yer.

hırsıza yol göstermek

* birine bilmeyerek, anlamadan kötü bir işte yardımcı olmak.

hırsızlama

* Gizlice alınan başkasına ait (şey).

* Gizlice, kimseye sezdirmeden.

hırsızlık

* Çalma.

* Çalma suçu, sirkat.

hırsızlık etmek (veya yapmak)

* başkalarının parasını veya malını çalmak.

hırslandırma

* Hırslandırmak işi.

hırslandırmak

* Öfkelendirmek, kızdırmak.

hırslanmış

* Hırslanmak işi veya biçimi.

hırslanma

* Hırslanmak işi.

hırslanmak

* Çok kızmak, öfkelenmek.

hırslı

* Doymak bilmeyen, aşırı istekli, tutkulu, haris.

* Öfkeli, kızgın.

hırsız

* Hırsı olmayan.

hırt

* Sersem, budala, ahmak.

hırtapoz

* Sersem, aptal, şaşkın.

hırtapozluk

* Hırtapoz olma durumu.

hırtı pırtı

* Eski püskü veya işe yaramaz, değersiz eşya.

hırtlamba

* Perişan, derbeder kılıklı.

hırtlamba gibi giyinmek

* gereksiz yere üst üste ve gelişigüzel giyinmek.

hırtlambası çıkmak

* perişan bir biçimde giyinmiş olmak.

* (eşya için) çok eskiyip dökülür durumda olmak.

hırtlık

* Sersemlik, budalalık, ahmaklık.

Hırvat

* Hırvatistan Cumhuriyeti'nde yaşayan bir halk ve bu halkın soyundan olan kimse.

* Hırvatlarla ilgili, Hırvatlara özgü olan şey.

Hırvatça

* Hırvatların kullandığı Slav dili.

hısım

* Soyca veya evlilik sonucu aralarında bağ bulunanlardan her biri, akraba.

* Dede ve nineleri bir olanlardan her biri.

hısım akraba

* Yakın ve uzak bütün akrabalar.

hısmılık

* Hısım olma durumu, karabet.

hışıl hışıl

* Hışılta sesi çıkararak, hışıldayarak.

hışıldama

* Hışıldamak işi.

hışıldamak

* Hışıltılı ses çıkarmak.

hışıldatma

* Hışıldatmak işi.

hışıldatmak

* Hışıldamasına sebep olmak.

hışılta

* Sert ve sürekli çıkan ses.

hışılta

* (ses için) Hışıltısı olan.

hışıltısız

* Hışıltısı olmayan.

hışım

* Öfke, kızgınlık.

hışımına uğramak

* (birinden) zulüm görmek.

hışımlanma

* Hışımlanmak işi.

hışımlanmak

* Öfkelenmek, kızgın duruma gelmek.

hışımlı

* Öfkeli, kızgın, sinirli.

hışır

* Olmamış meyve (daha çok kavun, karpuz için kullanılır.).

* Coşkunluk gösteren, yaramaz (kimse).

* Aptal, sersem.

hışır hışır

* Hışırtı çıkararak.

hışırdama

* Hışırdamak işi.

hışırdamak

* Kâğıt, meşin, kumaş gibi nesneler birbirlerine sürtünürken, buruşturulurken ses çıkarmak.

hışırdatma

* Hışırdatmak işi.

hışırdatmak

* Hışırtı çıkartmak.

hışırdayış

* Hışırdamak işi veya biçimi.

hışır çıkamak

* (eşya) çok hırpalanıp örselenmek.

* insan ağır işlerle uğraşıp çok yorulmak.

hışırlık

* Hışır olma durumu.

hışırtı

* İnce cisimler hışırdarken çıkan ses, hışırdama sesi.

hışırtılı

* Hışırtısı olan.

hışırtısız

* Hışırtısı olmayan.

hışlama

* Hışlamak biçimi veya işi.

hışlamak

* Hışıldamak, hışılta sesi çıkarmak.

hıyaban

* İki tarafı düzgün ağaçlı yol veya bulvar.

hıyanet

- * Kutsal sayılan şeylere el uzatma, kötülük etme veya karşı davranma, hainlik, ihanet.
- * Güveni kötüye kullanma, aldatma, vefasızlık.
- * Vefasız.

hıyanetlik

- * Hıyanet.

hıyar

- * Kabakgillerden, uzun, iri meyveli, sürüngen, bir yıllık otsu bir bitki (Cucumis sativus).
- * Bu bitkinin ürünü.
- * Kaba saba, görgüsüz, budala.

hıyar

- * Bir şeyi seçmekte veya yapıp yapmamakta özgürlük.

hıyarağa

- * Görgüsüz, kaba saba, yontulmamış.

hıyarağalık

- * Hıyarağa gibi davranma.

hıyarağası

- * Hıyarağa.

hıyarık

- * Kasık lenf bezlerinin iltihaplanması.

hıyarıl

- * Bkz. hıyarık.

hıyarlaşma

- * Hıyarlaşmak işi.

hıyarlaşmak

- * Kaba saba, budalaca davranışlarda bulunmaya başlamak.

hıyarlık

- * Kaba saba, budalaca davranma durumu.

hıyarlık etmek

- * hıyarlaşmak.

hıyarşembe

* Baklagillerden, siyah renkte olan meyvelerinin içinde çekirdeklerden başka, hekimlikte kullanılan bir öz bulunan bitki, Hint hıyarı (Cassia fistula).

hız

- * Çabukluk, sür'at.
- * Bir hareketten doğan güç, şiddet.
- * Çaba, güç, gayret, takat.
- * Alınan yolun harcanan zamana oranı, sür'at.

hız almak

- * atlamak için geri çekilip birdenbire fırlamak.

hız vermek

- * hızını artırmak, hızlandırmak.
- * isteklendirmek.

hızar

- * Tahta ve kereste biçmeye yarayan, elektrik ve su gücüyle çalışan büyük bıçkı.

hızarcı

* Hızar işleten, hızarla kereste biçen kimse.

hızarcılık

* Hızarcının işi.

hızını alamamak

* hızla gidişini yavaşlatamamak.

* öfkesini yenememek, yatışmamak.

hızını almak

* şiddetini yenmek, yatışmak.

* yavaşlamak, hızını yitirmek.

hızını kaybetmek (veya yitirmek)

* etkisini, geçerliliğini yitirmek, hükmü kalmamak.

Hızır

* Halk inanışlarına göre ölümsüzlüğe kavuşmuş olduğuna inanılan ulu kimse.

* (küçük h ile) Çabuk davranan kimse.

Hızır gibi yetişmek

* birinin en sıkışık bir zamanında, beklemediği biri, yardımına yetişmek.

hızla

* Çabucak, çabuk, sür'atle.

hızlandırılma

* Hızlandırılmak işi.

hızlandırılmak

* Hız verilmek, hızı artırılmak.

hızlandırma

* Hızlandırmak işi.

hızlandırmak

* Hız verilmek, hızı artırılmak.

hızlanış

* Hızlanmak işi veya biçimi.

hızlanma

* Hızlanmak işi.

hızlanmak

* Hız almak, hızı artmak.

hızlı

* Çabuk, seri, sür'atli.

* Güç kullanarak, şiddetle.

* Yüksek sesle.

* İvedi olarak, ivedilikle.

* Uçarı, çapkın, hovarda.

hızlı akın

* Basketbolda karşı tarafın toparlanmasına fırsat vermeden, paslaşarak yapılan hızlı hücum, fast break.

hızlı hızlı

* Çabucak, ivedilikle.

hızlı hücum

* Hızlı akın.

hızlı sağanak tez geçer

* büyük bir hızla başlayan şeyler az sürer.

hızlı yaşamak

* eğlenceye aşırı düşkün olarak yaşamak.

hızlılık

* Hızlı olma durumu, sür'at.

hızölçer

* İvmeölçer.

hibe

* Bağışlama, bağış.

hibe etmek

* bağışlamak.

hicap

* Utanma, utanç, sıkılma.

hicap duymak (veya etmek)

* utanmak.

hicaz

* Klâsik Türk müziğinde düğâh perdesinde karar kılan bir makam.

* Klâsik Türk müziğinde do diyez notasını andıran perde.

hicazkâr

* Klâsik Türk müziğinde rast perdesinde karar kılan bir makam.

hiciv

* Yergi.

hicran

* Bir yerden veya bir kimseden ayrılma, ayrılık.

* Ayrılığın sebep olduğu onulmaz acı.

hicret

* Göç.

* İslâm takviminde tarih başı sayılan Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye göç etmesi.

hicret etmek

* göç etmek.

hicrî

* Tarih başı olarak hicreti kabul eden.

hicrî takvim

* Hicreti başlangıç olarak alan takvim.

hicvetme

* Hicvetmek işi.

hicvetmek

* Alay yoluyla yermek.

hicviye

* Yergi, taşlama.

hiç

- * Olumsuz yargılı cümlelerde fiilin anlamını pekiştirir.
- * Soru cümlelerinde belirsiz bir zamanı anlatır.
- * Bir soruya açık bir cevap verilmek istenmediğinde cevap cümlesinin başına getirilir.
- * Boş, değersiz, önemsiz olan şey veya kimse.

hiç de

- * kesinlikle, kat'iyen.

hiç değil

- * asla, kesinlikle.

hiç değilse (veya hiç olmazsa)

- * önemli olmasa bile, başka bir şey olmasa bile.
- * en az.
- * bari.

hiç kimse

- * Ortalıkta görünmeyen, bulunmayan insan.

hiç mi hiç

- * Kesinlikle, hiç.

hiç yoktan

- * hiçbir sebep veya zorunluk yokken, sebepsiz olarak.

hiçbir

- * Bir isimden önce getirilerek o ismin bildirdiği varlıktan bir tanesinin bile olmadığını anlatır.

hiçbiri

- * Olumsuz cümlelerde "bir tanesi bile" anlamında kullanılır.

hiççi

- * Hiççilik yanlısı, nihilist.

hiççilik

- * Bütün gerçek ve değerleri inkâr eden, gerçeğin, nesnel bir temeli olmadığını ileri süren görüş; her türlü gerçek varlığı inkâr eden aşırı bireycilik, yokçuluk, nihilizm.
- * Her türlü siyasî düzeni inkâr eden, toplumun birey üzerinde hiçbir baskısını kabul etmeyen görüş, yokçuluk, nihilizm.

hiçe saymak (veya hiçe indirgemek)

- * önemsememek, önem vermemek.

hiçleme

- * Hiçlemek durumu.

hiçlemek

- * Önem vermemek, yok saymak.

hiçleştirme

- * Kendini hiçleştirmek işi.

hiçleştirmek

- * Kendi benliğinde hiçliği kabul etmek.

hiçlik

- * Hiç olma durumu.
- * İnkâr sonucu, gerçekteki özelliklerinin, durumların ortadan kaldırılması sonucu bir şeyin var olmayışı, yokluk.

hiçten

- * Çok değersiz, önemsiz.
- * Gereği, yararı yokken veya karşılıksız olarak, yok yere.

hidatit

- * Birçok memelilerin ve insanın karaciğerinde gelişen ekinokok tenyasının lârvası.

hidayet

- * Doğru yol, hak olan Müslümanlık yolu.

hidayete ermek

- * Müslüman olmak, İslâm dinini kabul etmek.
- * gerçeği görüp kabullenmek, aklı başına gelmek.

hiddet

- * Öfke, kırgınlık.

hiddet etmek

- * öfkelenmek, kızmak.

hiddete kapılmak

- * öfkelenmek, kızmak.

hiddetlendirme

- * Hiddetlendirmek işi.

hiddetlendirmek

- * Kızdırmak, öfkelenmek.

hiddetleniş

- * Hiddetlenmek işi veya biçimi.

hiddetlenme

- * Hiddetlenmek işi.

hiddetlenmek

- * Kızmak, öfkelenmek.

hiddetli

- * Kırgın, öfkeli.

hiddetsiz

- * Kırgınlığı, öfkesi olmayan.

hiddetten kudurmak

- * çok öfkelenmek, aşırı derecede kızmak.

hidr-, hidro-

- * Birleşiminde hidrojen veya suyun bulunduğu gösteren ön ek.

hidra

- * Hidralar takımından, 1 cm uzunluğundaki, vücudu torba biçiminde, ağız çevresinde 6-10 dokunacı olan, tatlı su hayvanı (Hydra).

hidralar

- * Örnek hayvanı hidra olan selentereler bölümü.

hidrasit

- * Hidrojen ile bir metalsinin oksijensiz birleşmesinden oluşan asit.

hidratı

- * Su ile bir cismin verdiği birleşik.

hidratlı

- * İçinde hidrat bulunan.

hidrobiyoloji

- * Sıvıda yaşayan canlıların hayatını inceleyen bilim dalı.
- * Bu bilimle ilgili.

hidrodinamik

- * Sıvıya batırılmış katı cisimler üzerinde, onların hareketiyle ilgili olarak sıvıların gösterdiği direnci ve sıvıların hareketini inceleyen bilim dalı.
- * Bu bilimle ilgili.

hidroelektrik

- * Su elde edilen (elektrik), su gücüyle elde edilen enerji.

hidroelektrik santral

- * Su gücüyle çalışan makinelerle elektrik üreten merkez.

hidrofil

- * Sucul, susever.
- * Su böceği.

hidrofobi

- * Bkz. Su korkusu.

hidrofor

- * Suyu yapının üst katlarına çıkacak basıncı veren depo.

hidrograf

- * Hidrografi uzmanı.

hidrografi

- * Bir bölgedeki yer altı ve yer üstü sularının durumunu inceleyen bilim.
- * Bir bölgenin akarsuları, göllerinin bütünü.
- * Bir bölgedeki kıyılar, adaların topografyası.

hidrojen

- * Oksijenle birleşerek suyu oluşturan, atom numarası 1, rengi, kokusu ve tadı olmayan bir gaz. Kısaltması H.

hidrojen bombası

- * Ağır hidrojen atomları çekirdeklerinin kaynaşarak helyum durumuna girmesiyle elde edilen enerji temeline dayanan bomba.

hidrojenleme

- * Hidrojenlemek işi.

hidrojenlemek

- * Hidrojen ile birleştirmek.

hidrojeoloji

- * Yer altı sularının araştırılmasını ve elde edilmesini inceleyen yer bilimi kolu.

hidrokarbon

- * Karbon ve hidrojen birleşimi.

hidrokarbonat

- * Hidratlı bazik karbonat.

hidrokarbür

- * Hidrokarbon.

hidroklorik asit

* Hidrojen ve klordan oluşan, renksiz, havada beyaz dumanlar saçan, suda kolayca eriyen ve hayvan kemiklerinden jelatin, fosfor elde edilmesinde, çeliğin pasını gidermede kullanılan keskin kokulu bir gaz, tuz ruhu (HCl).

hidroksil

* Bir madenle birleştiği zaman hidroksit yapan atom grubu (OH).

hidroksit

* Bir maden üzerine suyun etkisiyle, yani bir hidroksil grubu ile bir madenin kaynaşmasından oluşan birleşik.

hidrolik

* Su ile ilgili.

* Su veya başka bir sıvı basıncıyla işleyen (makine, cendere vb.).

* Suların akışına uygulanan yasaları, suyun dağıtılması sırasında ortaya çıkan sorunları inceleyen bilim ve teknik.

hidroliz

* Bir molekölün su etkisiyle ikiye ayrılmasını sağlayan tepkime.

hidrolog

* Su bilimi uzmanı.

hidroloji

* Su bilimi.

hidrometre

* Suöler.

hidrosefal

* Hidrosefali olan.

hidrosefali

* Beyin omurilik sıvısının çoğalmasıyla, beyin kanıncıklarının büyümesine yol açan, bazen de kafatasının büyümesine sebep olan hastalık.

hidrosfer

* Su yuvarı.

hidrosiyanik

* Siyanojen ile hidrojenin birleşmesinden oluşan asit (HCN).

hidroskopi

* Yer altındaki suları arayıp bulma işi.

hidrostatik

* Sıvıların dengesini ve kaplar üzerine yaptıkları basıncı inceleyen fizik dalı.

* Sıvıların dengesiyle ilgili olan.

hidroterapi

* Bazı hastalıkları su ile tedavi etme, su tedavisi.

hidrozol

* Sıvı durumundaki koloitlere verilen ad.

hidrür

* Bir element veya birleşikle hidrojen birleşimi.

higrofil

* Nemcil.

higrometre

* Nemölçer.

higrometrik

* Nem ile ilgili, neme ilişkin.

higroskop

* Bir tür nemölçer.

higroskopik

* Nemçeker.

higrostat

* Nem denetimi.

higrotropizm

* Neme yönelim.

hijyen

* Sağlık bilgisi; sağlık koruma, hıfzıssıhha.

hijyenik

* Sağlık koruma ile ilgili, sağlık bilgisine uygun, sağlığa yararlı.

hikâye

* Bir olayın sözlü veya yazılı olarak anlatılması.

* Gerçek veya tasarlanmış olayları anlatan düz yazı türü, öykü.

* Aslı olmayan söz, olay.

hikâye birleşik zamanı

* Yalın zamanlı bir fiilin geçmişte yapıldığını anlatan kip. Türkçede bu birleşik zaman idi > -di ekiyle kurulur.

hikâye etmek

* ayrıntılarıyla anlatmak, söylemek.

hikâyeci

* Hikâye yazan, öykücü.

hikâyecilik

* Hikâye yazma veya anlatma sanatı, öykücülük.

hikâyeleme

* Anlatma, tahkiye.

hikâyelemek

* Anlatmak.

hikâyeleştirme

* Hikâyeleştirmek işi.

hikâyeleştirmek

* Hikâye durumuna getirmek.

hikem

* Hikmetler.

hikemî

* Felsefe ile ilgili; felsefî söz veya düşünce.

hikmet

* Bilgelik.

* Felsefe.

- * Sebep, gizli sebep.
- * Tann'nın insanlarca anlaşılamayan amacı.
- * Özlü söz, vecize.
- * Fizik.

hikmetinden sual olunmaz

- * sonucunun sebebi sorulmaz, araştırılmaz; Tann'nın yaratıcı gücü karşısında sebep aranmaz.

hikmetli

- * Bilgece.

hilâf

- * Aykırı, karşıt, ters.
- * Yalan.

hilâf olmasın

- * yanılmıyorsam.

hilâf yok

- * yalan değil, yalan yok.

hilâfet

- * Halifelik.

hilâfetçi

- * Halifeliğin sürdürülmesinden yana olan kimse.

hilâfetçilik

- * Hilâfetçi olma durumu.

hilâfıhakikat

- * Gerçek dışı.

hilâfsız

- * Yalansız, inanılmaz ama gerçek.

hilâl

- * Ayça, yeni ay.
- * Çocukların okuma öğrenmeye başladıklarında satır ve sözleri şaşırmamak için söz üzerinde gezdirdikleri ucu sivri, uzunca bir gösterme aracı.

hilâl gibi

- * ince ve düzgün (kaş).

hilâli

- * Hilâl biçiminde.

hilâllemek

- * Hilâl durumuna getirmek.

hil'at

kaftan.

- * Padişahların, gönül almak, ödüllendirmek için birine giydirdikleri değerli kumaş veya kürkten yapılmış

hile

- * Birini aldatmak, yanıltmak için yapılan düzen, dolap, oyun, desise, entrika.
- * Çıkar sağlamak için bir şeye değersiz bir şey katma.

hile hurda bilmez

- * kimseyi aldatmaz, doğru.

hile yapmak

- * aldatmak.
- * ıkar sağlamak amacıyla bir şeyin saflığını bozmak, değersiz bir şey karıştırmak.

hilebaz

- * Hileci.

hileci

- * Hile yapan, hile karıştıran, hilebaz, hilekâr.

hilecilik

- * Hileci olma durumu, hilekârlık.

hileşeriye

- * Çözümü güç bir hukukî sorunu hukuk kurallarını zedelemekten halletme.

hilekâr

- * Hileci.

hilekârlık

- * Hilecilik, dolandırıcılık.

hileli

- * Hilesi olan, içine hile karışmış, hile ile yapılmış.

hileli iflâs

- * Alacaklıları zarara sokmak amacıyla hileli işlemler yaparak gerçekleştirilen iflâs yolu.

hilesi, hurdası yok

- * yalanı, dolanı yok.

hilesiz

- * Hile yapmayan, düzen bilmeyen.
- * Hilesi olmayan, içine hile karışmamış.

hilkat

- * Yaradılış, fıtrat.

hilkaten

- * Yaradılıştan.

hilozoizm

- * Canlı özdekçilik.

hilye

- * Hz. Muhammed'in şekil ve şemâli yazılı levha.

himaye

- * Koruma, gözetme, esirgeme, koruyuculuk.
- * Kayırma, elinden tutma.

himaye etmek

- * korumak, kayırmak, gözetmek.

himaye görmek

- * (biri tarafından) korunmak, kayırlmak, gözetilmek.

himayeci

- * Korumacı.

himayecilik

- * Korumacılık.

himayesine almak
* koruyucusu olmak, korumak.

himayesiz
* Korumasız.

himen
* Kızlık zarı.

himmet
* Yardım, kayırma.
* Çalışma, emek, gayret.
* Lütuf.

himmet etmek
* yardım etmek, emek vermek.

himmetin var olsun
* teşekkür için söylenir.

hin
* Kurnaz, cin fikirli (kimse).
* Zaman, zamane.

hindi
* Tavukgillerden, XV. yüzyılda evcilleştirilerek Amerika'dan bütün dünyaya yayılan kümes hayvanlarının en büyüğü (Meleagris gallopavo).
* Aptal, şaşkın.

hindi gibi kabarmak
* gururlanmak, kurumlanmak, büyüklük taslamak.

hindiba
* Birleşikgillerden, yaprakları haşlanarak salata gibi yenebilen birkaç yıllık otsu bir bitki, güneğik (Cichorium endivia).

hindici
* Hindi yetiştiren ve satan kimse.

hindigiller
* Anavatanı Amerika olan tavuksu kuşlar takımı.

Hindistan cevizi
* Palmiyegillerden, tropikal bölgelerde yetişen bir ağaç (Cocos nucifera).
* Bu ağacın portakaldan büyük, çok sert kabuklu yemişi.

Hindolog
* Hindoloji bilgini.

Hindoloji
* Hint dilini ve kültürünü konu alan bilim.

Hindu
* Hindistan'ın resmî dili.
* Hindistan'ın Mecusî halkından olan kimse.

Hinduizm
* Tarihsel olarak daha sonra ortaya çıkan, niteliği bakımından Brahmanizmden daha katı olan bir din.

hinleşme
* Hinleşmek durumu.

hinleşmek

* Hin olmak, kurnaz olmak.

hinlik

* Hin, kurnaz olma durumu, kurnazlık.

hinoğlu

* Kurnaz.

hinoğlulu

* Çok kurnaz, her devrin şartlarına uyabilen kimse.

Hint armudu

* Mersingillerden, sıcak bölgelerde yetişen, meyvesi yenen, tahtası sert bir ağaç (Psidium).

Hint bademi

* Kakao.

Hint baklası

* Hint yağı ağacı, kene otu.

Hint bezelyesi

* Baklagillerden, sıcak ülkelerde yetişen, tohumları fasulyeye benzeyen bir bitki.

hint biberi

* Kırmızı biber.

Hint çiçeği

* Hindistana özgü bir tür çiçek.

Hint darısı

* Buğdaygillerden, doğu ülkelerinde ekilen, taneleri yenilen, darıya benzeyen bir bitki (Sorghum vulgare).

Hint domuzu

* Büyük Okyanus adalarında yaşayan, köpek dişleri boynuz gibi yukarı doğru kıvrık, iri yapılı bir domuz türü (Porcus babyrussa).

* Kobay.

Hint fıstığı

* Kürkas.

Hint fulü

* Beyaz renkli bir nilüfer türü, Mısır fulü (Nelubrium).

Hint gergedanı

* Hindistan'da bulunan bir gergedan türü.

Hint güreşi

* Karşıt yönde yan yana ve sırt üstü yatan bir çiftin, iç yandaki bacaklarını kenetleyerek birbirlerini çevirme çabası.

Hint hıyarı

* Hıyarşembe.

Hint horozu

* İspenç horozu.

Hint hurması

* Palmiyegillerden, taze filizleri Hindistan'da sebze gibi yenen, meyvesinden reçel yapılan çok sert bir ağaç (Borrassus).

Hint inciri

* Frenk inciri.

Hint ipeği

* Hindistan'da üretilen çok kıymetli bir tür ipek.

Hint irmiği

* Sagu.

Hint kamışı

* Bambu.

Hint keneviri

* Yapraklarından esrar elde edilen bir tür kenevir (Cannabis sativa).

Hint kertenkelesi

* İguana.

Hint kestanesi

* At kestanesi.

Hint kirazı

* Sumak familyasından, sıcak ülkelerde yetişen, zeytin büyüklüğünde yenilir bir meyvesi olan büyük bir ağaç, mango (Mangifera domestica).

Hint kobrası

* Gözlüklü yılan.

Hint kumaşı

* Hindistan'da dokunan ve batı ülkelerinde ender bulunan ipekli bir kumaş türü.

Hint mandası

* Çift parmaklılardan, uzunluğu 2 m, yüksekliği 1-80 civarında, ehlileştirilip çekim işlerinde kullanılan bir tür memeli.

Hint pamuğu

* Hindistan'a özgü bir pamuk türü.

Hint pirinci

* Buğdaygillerden, Hindistan ve Etiyopya'da yetiştirilen, taneleri pirinç yerine kullanılan bir bitki.

Hint safranı

* Zerdeçal.

Hint sarısı

* Mango yaprakları ile beslenmiş ineklerin sidiğinden elde edilen, kehribar sarısına yakın, özellikle yağlı boya resimde kullanılan bir boya.

Hint tavuğu

* Brahma ırkından gelen bir tür tavuk.

Hint yağı

* Kene otunun tohumlarından çıkarılan, hekimlikte ve sanayide kullanılan bir yağ.

Hint yağ ağacı

* İki çeneklilerden, tropik bölgelerde, 8-10 m. yüksekliğe ulaşabilen, çok yıllık, tohumları zehirli yağ elde edilen bir bitki (Ricinus communis).

Hint-Avrupa

* Hint-Avrupa dil ailesinde yer alan diller.

* Bu dilleri konuşan halk.

Hintçe

* Hint dili.

hinterlant

* Bkz. iç bölge, art bölge.

Hintli

* Hindistan halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

hiper

* Çok, aşırı, yüksek" anlamında kullanılan ön ek.

hiperbol

* Bir düzlemin odak denilen durağan iki noktaya uzaklıkları değişmeyen noktaların geometrik yeri olan eğri.

hiperbolik

* Hiperbol biçiminde olan, hiperbol ile ilgili.

hiperboloidal

* Hiperboloit biçiminde olan.

hiperboloit

* Hiperbole benzeyen.

* Hiperbolün iki ekseninden biri çevresinde döndürülmesiyle ortaya çıkan yüzey.

hipermarket

* Her türlü malın satıldığı geniş, büyük satış merkezi.

hipermetrop

* Cisimlerin görüntüleri ağ tabakanın gerisinde kaldığı için, yakını iyi göremeyen (göz).

* Gözleri böyle olan (kimse).

hipertansiyon

* Normalden yüksek olan atardamar basıncı.

hipnotizma

* İpnotizma.

hipnoz

* Uyku, ipnos.

hipoderm

* Alt deri.

hipodrom

* Yunan ve Roma'da at ve araba yarışlarının yapıldığı yer.

* At yarışları yapılan alan, koşu alanı.

hipoglisemi

* Aşırı hâlsizliğe, aşırı terlemeye, hafif baygınlığa yol açan, kanda normalden daha az şeker bulunması

hastalığı.

hipopotam

* Su aygırı.

hipopotamgiller

* Su aygırıgiller.

hipostaz

* Bazı felsefe ve din kuramlarının dayandığı temellerden her biri, uknum.

hipotansiyon

* Normalden düşük olan atardamar basıncı.

hipotenüs

* Bir dik üçgende, dik açının karşısında bulunan kenar.

hipotetik

* Varsayıma dayanan, varsayımlı, farazî.

hipotez

* İpotez, varsayım, faraziye.

hippi

* Toplumsal düzene ve tüketime karşı çıkan, derbederce yaşayan, örgütlenmemiş gençler topluluğu.

hippilik

* Hippi olma durumu.

hirfet

* Kunduracılık, duvarcılık, demircilik, marangozculuk, dokumacılık vb. küçük el sanatlarına verilen ad.

his

* Duygu.
* Duyu.
* Sezgi, sezme.

hisar

* Bir şehrin veya önemli bir yerin korunması için taştan yapılmış yüksek duvarlı ve kuleli, çevresinde hendekler bulunan küçük kale, kermen, germen.

hisar

* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.
* Klâsik Türk müziğinde rediyez notası.

hisarbuselik

* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

hisleniş

* Hislenmek işi veya biçimi.

hislenme

* Hislenmek işi.

hislenmek

* Duygulanmak.

hislerine kapılmak

* duygusal davranmak.

hisli

* Duygulu, içli.

hisse

* Pay.
* Bir olaydan çıkarılan ders.

hisse almak

* zarara uğramak.

hisse çıkarmak

* kendisiyle ilgili bulmak, alınmak.

hisse kapmak

* bir olaydan yararlı bir öğüt çıkarmak.

hisse senedi

* Ortaklık sermayesinin belirli bir parçasını değerlendiren belge, pay belgiti, aksiyon.

* Anonim veya komandit ortaklıklarda, ortaklık sermayesinin birbirine eşit bölümlere ayrılmış parçasından her birinin karşılığı olmak üzere, yasada gösterilen özelliklere uygun olarak düzenlenmiş değerli belge, pay belgiti, aksiyon.

hissedar

* Hissesi olan, paydaş.

hissedilme

* Hissedilmek işi.

hissedilmek

* Hissetmek işine konu olmak.

* Sezilmek.

hisseşayia

* Ortak mülkiyette ayrılmamış pay.

hisseşayialı

* Pay oranına göre bölümlere ayrılmamış olan, bütünü birkaç kişinin malı olan.

hisseli

* İçinde birkaç kişinin payı olan, paydaşlı, paylı.

hisset

* Cimrilik, pıntılık.

hissetme

* Hissetmek işi.

hissetmek

* Fiziksel bir uyarıyı duymak.

* Bir şeyden etkilenmek, duymak.

* Sezmek, farkına varmak, anlamak.

hissettirme

* Hissettirmek işi.

hissettirmek

* Hissetmesine sebep olmak, duyurmak, sezdirmek.

hissî

* Duygusal.

hissikablelvuku

* Ön sezi.

hissini vermek

* gibi gelmek, ... izlenimini uyandırmak.

hissiselim

* Sağduyu.

hissiyat

* Duygular, seziler.

hissiz

* Duygusuz.

hissizlik

* Duygusuzluk.

histerezis

* Doğa olaylarının gelişmesindeki gecikme.

histeri

* Bkz. isteri.

histerik

* Bkz. isterik.

histoloji

* Doku bilimi.

hiş

* "Hey, bana bak, sana söylüyorum" anlamında seslenme sözü.

hişt

* Hiş.

hit

* Liste başı.

hitabe

* Söylev.

hitaben

* Sözü birine yöneltmek, hitap yoluyla.

hitabet

* Etkili söz söyleme sanatı, söz sanatı.

hitam

* Son, bitim.

hitam bulmak

* sona ermek, bitmek.

hitam vermek

* bitirmek.

hitan

* Sünnet etme.

hitap

* Sözü birine veya birilerine yöneltme, seslenme.

hitap etmek

* seslenmek, ... -e karşı söylemek, söz yöneltmek.

Hitit

* M. Ö. XX.-XII. yüzyıllar arasında Anadolu'da, XII-VIII. yüzyıllar arasında Hatay ve Kuzey Suriye'de devletler kurmuş olan eski bir ulus, Eti.

Hititçe

* Hitit (Eti) dili.

Hititolog

* Hitit (Eti) dili, kültürü ve kalıntıları ile uğraşan bilim adamı.

Hititoloji

* Hitit (Eti) dili ve eserlerini konu alan bilim dalı.

hiyerarşi

* Makam sırası, basamak, derece düzeni.

hiyerarşik

* Hiyerarşiye özgü.

hiyeroglif

* Eski Mısırlıların kullandığı, bir resim ile bir kelimenin gösterildiği yazı, resim yazı.

hiza

* Doğru bir çizgi üzerinde bulunma durumu.

hizalama

* Hizalamak işi.

hizalamak

* Hizaya gelmek, hizasını bulmak.

hizaya gelmek

* düzgün sıra olmak.

* davranışlarını düzeltmek yola gelmek.

hizaya getirmek

* birinin davranışlarını düzeltmek, yola getirmek.

hizip

* Bölük, kısım.

* Bir topluluk, bir örgüt içinde inanç ve düşünce bakımından ayrılık gösteren yan tutmaya yönelik küçük topluluk, klik.

hizipçi

* Hizip oluşturan veya bir hizip içinde yer alan (kimse), klikçi.

hizipçilik

* Örgütlenmiş bir topluluğun içinde bütünlüğü bozacak biçimde yeni bir topluluk oluşturma.

hizipleşme

* Hizipleşmek işi, klikleşme.

hizipleşmek

* Hiziplere ayrılmak, klikleşmek.

hizmet

* Birinin işini görme veya birine yarayan bir işi yapma.

* Görev, iş.

* Bakım, özen, ihtimam.

hizmet akdi

* İş sözleşmesi, iş akdi.

hizmet eri

* Teğmen ve yukarısı üst düzey subayların hizmetinde bulunan er, emir eri.

hizmet görmek (veya etmek)

* iş görmek, çalışmak.

hizmet içi eğitim

* Bkz. iş başında eğitim.

hizmetçi

* Hizmet gören kimse.

* Belli bir ücretle ev işlerini yapmak için tutulan kadın.

hizmetçilik

* Hizmetçinin yaptığı iş veya hizmetçi olma durumu.

hizmete girmek

* çalışmaya başlamak.

* görev almak.

hizmeti dokunmak

* görevde bulunmak, iş yapmak.

hizmetinde olmak

* birinin yanında çalışmak, işlerini yapmak.

hizmetkâr

* Ücretle iş gören genellikle erkek işçi, uşak.

hizmetkârlık

* Hizmetkân n işi, uşaklık.

hizmetli

* Kapıcılık, odacılık gibi işlerde kullanılan kimse, müstahdem.

Ho

* Holmiyum'un kısaltması.

hobi

* Düşkü, aşırı ölçüde uğraşı alanı.

hoca

* Müslümanlıkta din görevlisi.

* Öğretmen.

* Medresede öğrenim gören sanıklı, cübbeli din adamı.

* Akıl öğretken, öğüt veren kimse.

hocalık

* Hoca olma durumu veya hocanın yaptığı iş.

hocalık etmek

* öğretmenlik yapmak.

* akıl öğretmek, öğüt vermek.

hodan

* Hodangillerden, çiçekleri hekimlikte kullanılan ve kökü kavrularak yenilen, bir yıllık ve otsu bir bitki, sığırdili (Borago officinalis).

hodangiller

* İki çeneklilerden, üzeri sert dikenlerle kaplı otsu ve ağaçsı bitkiler familyası.

hodbehot

* Kendi kendine, kendi kafasıyla, kendiliğinden, kimseye danışmadan.

hodbin

* Bencil, egoist.

hodbinlik

* Bencillik, egoizm.

hodkâm

* Bencil, egoist.

hodkâmlık

* Bencillik, egoizm.

hodpesent

* Kendini beğenmiş, bencil.

hodri

* "Kendine güvenen ortaya çıksın, işte meydan" anlamında hodri meydan deyiminde geçer.

hohlama

* Hohlamak işi.

hohlamak

* Ağzını yaklaştırıp soluğunu bir şeyin üzerine hızla vermek.

hokey

* Bir ucu kıvrık sopalarla çayır veya buz üzerinde iki takım arasında oynanılan top oyunu.

hokka

* Metal, cam veya topraktan küçük kap.

hokka gibi

* ufak ve düzgün (ağız).

hokka gibi oturmak

* (giysi için) vücuda iyice uymak.

* her yandan açıkça görünmek.

hokkabaz

* El çabukluğu ile birtakım şaşırtıcı olaylar yapmayı meslek edinen kimse.

* Başkalarını aldatarak yalan dolanla iş gören.

hokkabazlık

* Hokkabazın yaptığı iş.

* Yalan dolanla görülen iş.

hol

* Sofa.

holding

* Birçok ortaklığın pay senetlerini elinde bulundurarak onları denetimi altında tutan sermaye yatırım ortaklığı, ana ortaklık.

holdingleşme

* Holding durumuna gelme.

holdingleşmek

* Holding durumuna gelmek.

holigan

* Özellikle futbolda aşırı fanatizmi besleyen ve çevreye zarar veren taraftar veya kimse, serseri, hayta.

holiganlık

* Holigan olma durumu veya holiganın yaptığı iş.

Hollândaca

* Hollânda halkının kullandığı dil.

Hollândalı

* Hollânda halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

holmiyum

* Atom numarası 67, atom ağırlığı 164,94, oksidi açık sarı renkte, tuzları portakal sarısı renginde olan, seyrek bulunan bir element. Kısaltması Ho.

holosen

* IV. çağın en yeni dönemi.

holotüritler

* Deniz hıyarları.

homojen

* Bağdaşık, mütecanis.

* Bütün terimleri aynı derecede olan (çok terimli).

homojenlik

* Bağdaşık olma durumu.

homolog

* Bir başkasının tam olarak yerini tutan.

homolog kromozom

* Biri anadan diğeri babadan gelen ve aynı gen çiftine sahip kromozom.

homonim

* Eş adlı, eş sesli.

homoseksüel

* Eş cinsel.

homoseksüellik

* Eş cinsellik.

homoteti

* Merkez olarak alınan bir noktaya göre birer noktasının geometrik yerleri karşılıklı olarak aynı olan iki nokta grubunun durumu.

homotetik

* Aralarında homoteti durumu bulunan.

homur homur

* Homurdanarak.

homurdanış

* Homurdanmak işi veya biçimi.

homurdanma

* Homurdanmak işi.

homurdanmak

* Öfke, kızgınlık, can sıkıntısıyla anlaşılmas sesler çıkarmak.

* (taşıt, alet vb. için) Alışılmışın dışında bozuk ses çıkarmak.

homurtu

* Homurdanma sesi.

* Ayının çıkardığı ses.

homurtulu

* Homurtusu olan.

homurtusuz

* Homurtusu olmayan.

hona

* Erkek sığır.

Honduraslı

* Honduras halkından olan kimse.

hop

* Uyarma amacıyla kullanılır.

* Birden ve hızla yapılan işleri anlatır.

hop hop

* Bir davranışı engellemek veya uyarmak amacıyla söylenir.

hop oturup hop kalkmak

* Öfke, heyecan vb. duygular sebebiyle yerinde duramaz olmak.

hoparlör

* Elektrik dalgalarını ses dalgasına çeviren ve gerektiğinde sesi yükselten alet.

* Radyo, pikap, teyp vb. araçlarda sesi işitilebilecek duruma getiren alet.

hoparlörlü

* Hoparlörü olan.

hoparlörsüz

* Hoparlörü olmayan.

hoplama

* Hoplamak işi.

hoplamak

* Sevinçten, korkudan veya oyun için, bulunduğu yerde havaya doğru fırlamak.

* Büyük bir istekle.

hoplatılma

* Hoplatılmak işi.

hoplatılmak

* Hoplatmak işi yapılmak.

hoplatış

* Hoplatmak işi veya biçimi.

hoplatma

* Hoplatmak işi.

hoplatmak

* Hoplamasını sağlamak.

* Çocuğu koltuklarından tutup hafifçe havaya fırlatarak eğlendirmek.

hoplaya zıplaya

* Büyük bir sevinçle.

hoplayış

* Hoplamak işi veya biçimi.

hoppa

* Yaşına uymayan hafiflikler yapan, delişmen, serbest, koket, ağırbaşlı karşıtı.

hoppaca

* Hoppaya yaraşır (biçimde), hoppa gibi.

hoppadak

* Hemen.

hoppala

- * Küçük çocuklar atlarken onları yüreklendirmek için söylenir.
- * Şaşma ile birlikte kınama anlatır.
- * Bebeklerin içine konup zıplayarak eğlenmelerini sağlayan yaylı araç.

hoppala bebek

- * Çocukça davranışları olan kimselere söylenir.

hoppalık

- * Hoppa olma durumu veya hoppaca davranış.

hoppalık etmek

- * hoppaca davranışlarda bulunmak.

hopurdurma

- * Höpürdetme.

hopurdurmak

- * Höpürdetmek.

hor

- * Değersiz, önemi olmayan, aşağı.

hor bakmak (veya görmek)

- * değersiz saymak, değer vermemek.

hor görmek

- * bir kimseye değersiz gözüyle bakmak.

hor kullanmak

- * dikkat etmeyerek hoyratça kullanmak.

hor tutmak

- * birine karşı küçümseyici, incitici davranışlarda bulunmak.

hora

- * Birçok kişi tarafından el ele tutuşarak oyun müziği eşliğinde oynanan bir halk oyunu.

hora geçmek

- * beğenilmek, hoşla gitmek, makbule geçmek, kendisine verilen kimsenin çok işine yaramak.

hora tepmek

- * hora oynamak.
- * ayaklarını vurarak gürültü etmek.

horanta

- * Aile halkı.

horasan

- * Kiremit ve tuğla tozlarının kireç ve su ile karıştırılmasından elde edilen bir çeşit harç.

horasanî

- * Üst bölümü sanki taşıyacak biçimde yapılmış hoca kabağı.

Horasanlı

- * Horasan halkından olan kimse.

horhor

- * Gür ve ses çıkararak akan su.

horlama

* Horlamak işi (I) (II).

horlamak

* Uyku sırasında soluk alırken boğaz ve burundan gürültülü sesler çıkarmak.

horlamak

* Birinin gönlünü incitircesine davranmak.

horlanış

* Horlanmak işi veya biçimi.

horlanma

* Horlanmak işi.

horlanmak

* Hor görülmek.

horlayış

* Horlamak işi veya biçimi.

hormon

* İç salgı bezlerinden kana geçen ve organların işlemlerini düzenleyen adrenalin, insülin, tiroksin gibi uyarıcı maddelerin genel adı.

* Hormon görevinde kullanılan yapay madde.

hornblent

* Doğal alüminyum, kalsiyum, demir ve magnezyum silikatından oluşmuş, koyu yeşil veya kara renkte parlak bir amfibol türü.

horon

* Karadeniz bölgesinde kemeçe ile oynanan halk oyunu.

horon tepmek

* horon oyununu oynamak.

horoz

* Tavukgillerden, tavuğun erkeği olan kümes hayvanı.

* Ateşli silâhlarda çakmak taşına veya merminin kapsülüne vurmaya yarayan metal parça.

* Kapı zembereğinin mandalı.

* Kabadayı erkek.

horoz ağırlık

* Güreş, boks ve halterde 51-57 kg olarak tespit edilmiş ağırlık sınıfı, horoz siklet.

horoz akıllı

* Akılsız.

horoz dövüşü

* Özel olarak yetiştirilmiş iki horozun eğlence ve yarışma amacıyla dövüştürülmesi.

* Çömelik durumda karşılıklı iki kişinin elleriyle itişmeleri.

horoz evlenir, tavuk tellenir

* yeri yokken başkasının sevincine katılanlar için söylenir.

horoz fasulyesi

* Bir tür fasulye.

horoz gibi

* kabadayıca davranan erkekler için kullanılır.

horoz ibiği

* Horozun tepesinde bulunan etli kırmızı kısım.

- * Bkz. horoz ibiği.
- * (renk) Koyu, pembe, kırmızı.

horoz ibiği

- * Horoz ibiğigillerden, kırmızı çiçekleri horoz ibiğini andıran bir süs bitkisi (Amaranthus).

horoz kafalı

- * Horoz akıllı.

horoz karası

- * Bir çeşit üzüm.

horoz mantarı

- * Yenilebilen bir cins mantar (Cantherellus cibarius).

horoz ölür, gözü çöplükte kalır

- * yaşanılmış, alışılmış, erişilmiş bir durum veya makam yitirildikten sonra, yine o durum veya makamda gözü kalan kimseler için söylenir.

horoz siklet

- * Horoz ağırlık.

horoz şekeri

- * Horoz biçiminde, çeşitli renklerde yapılmış, ince tahta çubuğa takılıp satılan şeker.

horoz vakti

- * Sabahın erken saati.

horozayağı

- * Tüfekten boş kovayı çıkarmaya yarayan burgu.

horozbina

- * Horozbinagillerden, sırt yüzgeci uzun ve geniş, küçük bir balık (Blemnius).

horozbinagiller

- * Örnek hayvanı horozbina olan, kayalık deniz kıyılarındaki yaşayan kemikli balıklar familyası.

horozcuk otu

- * Turpgillerden, eskiden kuduzun ilacı sanılan, ıtırli bir dağ bitkisi, yaban teresi (Lepidium campestre).

horozdan kaçmak

- * (kadın için) erkeklerden uzak durmak, onlardan kaçmak.

horozgözü

- * Maydanozgillerden, beyaz veya pembe çiçekli bir bitki (Seseli tortuosum).

horozibiğigiller

- * Ispanaklar takımından, örneği horozibiği olan bitki familyası.

horozlanış

- * Horozlanmak işi veya biçimi.

horozlanma

- * Horozlanmak işi.

horozlanmak

- * Kabadayı tavrı takınmak, çalım satmak.

horozlar ötmek

- * sabah olmak.

horozlaşma

* Horozlaşmak işi.

horozlaşmak

* Kabadayılaşmak, kabadayı gibi davranmak.

horozu çok olan köyde sabah geç olur

* karışanı çok olan işlerden güç sonuç alınır.

horst

* Çöküntü hendeğinin yanındaki çıkıntılar.

hortlak

* Mezardan çıkarak insanları korkuttuğuna inanılan yaratık, hayalet.

hortlama

* Hortlamak işi.

hortlamak

* (yanlış bir inanışa göre) Ölü mezardan çıkmak.

* Herhangi bir sorun yeniden ortaya çıkmak.

hortlatma

* Hortlatmak işi.

hortlatmak

* Hortlamak işi yapılmak.

hortum

* Filde ve bazı böceklerde boru biçiminde uzamış ağız veya burun bölümü.

* Tulumba veya musluklara takılan genellikle plâstikten uzun boru.

* Hava veya suyun hızla dönüp sütun biçiminde yükselmesiyle oluşan, alanı dar bir siklon çeşidi.

hortum gibi

* çok uzun (burun).

hortum sıkmak

* (yangına) su sıkmak.

hortumlu

* Hortumu olan.

hortumlu böcekler

* Eş kanatlıları, yarım kanatlıları, tahta kurulanı içine alan, kan veya öz su emici birçok asalak türü bulunan böcekler topluluğu (Rhynchota).

hortumlular

* Pek çok türünün nesli tükenmiş olan, günümüzde filleri içine alan memeli hayvanlar alt takımı.

horul horul

* Horlama sesi çıkararak.

horuldama

* Horuldamak işi.

horuldamak

* Horlamak (I).

horuldayış

* Horuldama biçimi.

horultu

* Horuldama sesi.

hostes

- * Taşıtlarda ve özellikle uçaklarda yolcu ağırlayan genç kadın.
- * (bir toplulukta, kongrede vb. yerlerde) Katılanları ağırlayan, onlara kılavuzluk eden genç kadın.

hosteslik

- * Hostes olma durumu.
- * Hostesin görevi.

hoş

- * Beğenilen, duyguları okşayan, zevk veren.
- * Bununla birlikte.
- * Beğenilen, duyguları okşayan bir biçimde.

hoş bulduk

- * "hoş geldiniz" sözüne verilen karşılık.

hoş geldiniz

- * gelene söylenen esenleme sözü.

hoş görmek (veya karşılamak)

- * gücünecek veya karşılık verilecek bir davranışı hoşgörü ile karşılamak, anlayışla karşılamak, kusur saymamak.

hoş tutmak

- * birine iyi ve sevecenlikle davranmak.

hoşa gitmek

- * beğenilmek, bir kişiden veya bir şeyden hoşlanmak.

hoşaf

- * Şeker şurubunda, bütün veya dilimler durumunda kaynatılmış meyve, komposto.

hoşaf gibi

- * çok yorgun.

hoşafın yağı kesilmek

- * söyleyecek söz, verecek karşılık veya yapacak bir şey bulamayacak bir duruma düşmek.

hoşafına gitmek

- * hoşuna gitmek.

hoşafılık

- * Hoşaf yapmaya aynılmış veya elverişli.
- * Güçsüzlük, dermansızlık.

hoşbeş

- * Buluşanlar arasında hatır sormak amacıyla söylenen ilk sözler.

hoşbeş etmek

- * sohbet etmek.

hoşça

- * Hoş bir biçimde olan.
- * Hoş olarak, iyice, güzelce.

hoşça kal (veya kalın)

- * ayrılan kimsenin kalanlara söylediği bir iyi dilek sözü.

hoşgörü

- * Her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiği kadar hoş görme durumu, müsamaha, tolerans.
- * Bir boksörün ağırlık sınıfındaki ağırlığının kabul edilecek kadar azlığı veya çokluğu.

hoşgörücü

* Hoşgörülü, müsamahakâr, toleranslı.

hoşgörülü

* Hoşgörüsü olan, hoşgörüyle davranan, müsamahalı, toleranslı.

hoşgörülük

* Hoşgörü ile davranma durumu.

hoşgörüsz

* Hoşgörüsz olmayan, hoşgörü ile davranmayan, müsamahasız, toleranssız.

hoşgörüszlük

* Hoşgörüsz olma durumu, müsamahasızlık, toleranssızlık.

hoşhoş

* (çocuk dilinde) Köpek.

hoşkuran

* Çiçekleri dalları ıspanak gibi pişirilen bir yıllık otsu bir bitki, tülküyruğu (Amaranthus lividus).

hoşlanış

* Hoşlanmak işi veya biçimi.

hoşlanma

* Hoşlanmak işi.

hoşlanmak

* Hoşuna gitmek, hoş bulmak, sevmek.

hoşlaşma

* Hoşlaşmak durumu.

hoşlaşmak

* Hoş duruma gelmek.

* İyilik hissetmek.

* Birbirinden hoşlanmak.

hoşlaştırma

* Hoşlaştırmak işi.

hoşlaştırmak

* Hoşlaşmasını sağlamak.

hoşluk

* Hoş olma durumu, letafet.

* (bir sıfatıyla) Her zaman görülmeyen, iyiye yorulmaz durum.

hoşnut

* Bir davranış, bir durum veya bir kimseden memnun olan, yakınması olmayan.

hoşnut etmek

* memnun etmek.

hoşnut olmak

* memnun olmak, yakınmamak, şikâyetçi olmamak.

hoşnutluk

* Hoşnut olma durumu.

hoşnutluk getirmek

* memnun olduğunu göstermek.

hoşnutsuz

* Hoşnut olmayan.

hoşnutsuzluk

* Hoşnut olmama durumu.

hoşnutsuzluk getirmek

* memnuniyetsizlik göstermek.

hoşsohbet

* Güzel ve tatlı konuşan (kimse).

hoşt

* Köpekleri ürkütüp kaçırmak için çıkarılan ses.

hoşt hoşt

* Hoşt.

hoşuna gitmek

* biri beğenmek.

hoşur

* Değersiz, kaba, bayağı.

* Şişman, dolgun, güzel (kadın).

hot zot

* "Sert ve kötü davranmak" anlamında hot zot etmek deyiminde geçer.

Hotanto

* Güneybatı Afrika'da yaşayan ilkel bir boy.

hotoz

* Kadınların süs için saçlarının üstüne taktıkları, çeşitli renk ve biçimde yapılmış küçük başlık.

* Tavus kuşu, tavuk gibi kuşların başlarında bulunan tüyler.

hotozlu

* Hotozu olan.

hovarda

* Zevki için para harcamaktan kaçınmayan (kimse).

* Çapkın.

* Uygunsuz kadının paralı âşığı.

hovardaca

* Hovarda gibi, hovardaya yaraşır yolda, cömertçe, bol bol.

hovardalaşma

* Hovardalaşmak işi.

hovardalaşmak

* Hovarda gibi davranmaya başlamak.

hovardalık

* Hovarda olma durumu.

* Hovardaca davranış.

hovardalık etmek

* çapkınca davranmak, çapkınlık etmek.

* zevki için bol para harcamak.

hoayat

- * Kaba, kırıncı ve hırpalayıcı.
- * Güneydoğu Anadolu'da ve Irak'taki Türkler arasında tek başına söylenen bir çeşit ezgili deyiş.

hoayatça

- * Kaba (bir biçimde).

hoayatlık

- * Hoayat olma durumu.
- * Hoayatça davranış.

hoayatlık etmek

- * hoayatça davranmak.

hoayuk

- * Bostan korkuluğu.

hoazma

- * Hoazmak işi.

hoazmak

- * Kibirleşmek, burnu büyülemek.

hoaz

- * Dinlenmeye bırakılmış, birkaç yıl işlenmemiş tarla.

höduk

- * Görgüsüz, kaba, anlayışı kıt (kimse).
- * Korkak, ürkek.

hödukçe

- * Höduk gibi, görgüsüzce.

hödukleşme

- * Hödukleşmek biçimi.

hödukleşmek

- * Hödukçe davranmak.

höduklük

- * Höduk olma durumu.
- * Hödukçe davranış.

höduklük etmek

- * görgüsüzce ve kaba davranmak.

hö

- * Yaşlık, nem.

höllük

- * Bazı yerlerde kundak çocuklarının altına bez yerine konulan toprak.

höpürdetme

- * Höpürdetmek işi, hopurdurma.

höpürdetmek

- * Bir şey içerken ses çıkarmak, hopurdamak.

höpürtü

- * Höpürdetmek biçimi ve tarzı.

höpürtülü

* H p rt  ile ses çıkarma.

hörgüç

- * Devenin sırtındaki tümsek,  kıntı.
- * H rg ce benzeyen tümsek,  kıntı.

hörgüçlü

- * (deve için) H rg c  olan.

h st

- * At, katır, s  r gibi hayvanları, özellikle öküzü durdurmak için çıkarılan ses.
- * Bir kimseyi uyarmak için kullanılan kaba seslenme.

h  merim

- * Tuzsuz taze peynirden nişasta, pirinç unu konarak yapılan bir helva.

h t

- * Korkutmak veya dikkati kendi üzerine çekmek için söylenir.

h t demek

- * göz da ı vermek, korkutmak.

h yk rme

- * H yk rmek i i.

h yk rmek

- * Tarikattaki kimseler dua ederken kendilerinden geçerek hep bir ağızdan yüksek sesle ba rı mak.

h y k

- * Tarih boyunca türlü sebeplerle yıkılan yerleşme bölgelerinde, yıkıntıların üst üste birikmesiyle oluşan ve çoğu kez içinde yapı kalıntılarının g m l  bulunduğu yayvan tepe.
- * Toprak y  nı, k  k tepe.

Hristiyan

- * İsa Peygamber'in dininden olan kimse, İsevî, Nasran .
- * Hristiyanlarla ilgili, Hristiyanlara özgü olan ( ey).

Hristiyanla ma

- * Hristiyanla mak i i.

Hristiyanla mak

- * Hristiyan olmak, Hristiyanlığı kabul etmek.

Hristiyanla tırma

- * Hristiyanla tırmak i i.

Hristiyanla tırmak

- * Bir kimse veya topluluğu Hristiyan dinine sokmak, Hristiyan yapmak.

Hristiyanlık

- * Hristiyan dini, İsevîlik, Nasran lık.
- * Hristiyan dünyası.
- * Hristiyan olma durumu.

hristo

- * " aprazlama yapılan teyel" anlamına gelen hristo teyeli tamlamasında geçer, kaz ayağı.

hristo teyeli

- * Kaz ayağı.

hu

- * "Neredesin!, bana bak" anlamında daha çok kadınlar tarafından kullanılan seslenme sözü.

- * Dervişler arasında seslenme sözü.
- * (büyük H ile) Tanrı.

hu çekmek (veya demek)
* (tekkelerde, dervişler arasında) ayın sırasında sürekli olarak hu demek.

hububat
* Tahıl.

Huda
* Tanrı.

huda
* Hile, düzen.

hodayinabit
* Kendi biten, kendi kendine yetişen (bitki).
* Başboş büyümüş (kimse).
* Eğitim görmemiş, kendi kendini yetiştirmiş olan (kimse).

hudut
* Sınır.
* Uç, son.

hudut boyu
* Sınır boyu.

hudut dışı
* Sınır ötesi, sınır dışı.

hudut dışı etmek
* sınır dışı etmek, ülkeden dışarı çıkarmak.

hudutlandırma
* Hudutlandırmak işi.

hudutlandırmak
* Sınırlandırmak, sınır çekmek.

hudutlu
* Sınırlı, sınırlanmış.
* Sınırsız, sonsuz.

hudutsuz
* Sınırsız.

huğ
* Çubuk veya kamıştan yapılmış bağ ve bahçe kulübesi.

hukuk
* Toplumu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasalarn bütünü, tüze.
* Bu yasaları konu alan bilim.
* Yasalarn ceza ile ilgili olmayıp alacak verecek gibi davalarn ilgilendiren bölümü.
* Haklar.
* Ahbaplık, dostluk.

hukukçu
* Hukuku meslek edinen, hukukla uğraşan (kimse).

hukukçuluk
* Hukukçu olma durumu.

hukuken

* Hukukî olarak.

hukukî

* Hukuk ile ilgili, tüzel.

hukukî metroloji

* Metrolojinin, hukukî konuların gerektirdiği durumlarda, ölçme metotları, ölçme birimleri ve ölçme aletleri ile ilgili olan kısmı.

hukuklu

* Hukuk fakültesi öğrencisi olan (kimse).

hukuksal

* Hukukî.

hukuksuzluk

* Hukuksuz olma durumu.

hulâsa

* Özet, fezleke.

* Öz.

* Herhangi bir maddenin, alkol, eter gibi bir critici ile ayrılmış veya başka bir yol ile elde edilmiş etkili özü.

* Kısacası, sözün kısası.

hulâsa etmek

* özetlemek.

hulâsaten

* Özet olarak, kısaca.

huligan

* Holigan.

huliyat

* Kadın süs eşyası, asım takım, takı.

hulûl

* Gelme, gelip çatma.

* Girme, sinme.

* Geçişme, ozmos.

* Tanrı ruhunun herhangi bir bedene girdiğine inanmak.

hulûl etmek

* girmek, dahil olmak.

hulûs

* Gönül temizliği.

hulûs çakmak

* dalkavukluk etmek, yaranmaya çalışmak.

hulûskâr

* Temiz duygulu, içten.

* Dalkavuk, şakşakçı.

hulûskârlık

* Temiz duygululuk, içtenlik.

* Dalkavukça davranış.

hulya

* Kuruntu.

* Tatlı düş, hayal.

hulyalaşma

* Hulyalaşmak durumu.

hulyalaşmak

* Hulya durumuna gelmek.

hulyalaştırma

* Hulyalaştırmak biçimi.

hulyalaştırmak

* Hulya durumuna getirmek.

hulyalı

* Hayal kuran veya insanı hayal kurmaya sürükleyen.

hulyaya dalmak

* hayal kurmak.

humar

* İçki veya uyku sersemliği.

humbara

* Demir veya tunçtan dökülmüş, yuvarlak ve boş olan içine patlayıcı maddeler doldurulup havan topu veya el ile atılan yuvarlak bir tür bomba, kumbara.

humbara ocağı

* Humbara yapan veya savaşta humbara kullanan bölük.

humbaracı

* Humbara kullanan asker, kumbaracı.

humbarahane

* Humbara yapılan fabrika, kumbarahane.

* Humbaracı yetiştirmek amacıyla 1739'da açılan ilk Türk askerî okullarından biri.

humma

* Ateşli hastalık.

* Sıtma.

hummalı

* Humması olan.

* Sürekli, sıkı, yoğun, hararetili.

humus

* Bitkilerin çürümesiyle oluşan koyu renkte organik toprak.

humus

* İyice ezilmiş nohut, tahin ve baharatla hazırlanan bir yemek.

hun

* Kan.

hunhar

* Kana susamış, kan dökücü.

hunharca

* Hunhara yakışır bir biçimde.

hunharlık

* Kan dökücülük, zalimlik.

huni

- * Bir sıvıyı ağız dar bir kaba aktarmak için kullanılan koni biçimindeki araç.
- * Ağızlık.

hunnak

- * Boğak, anjin.

hunriz

- * Kan dökücü, kanlı.

hura

- * Bkz. hurra.

hurafe

- * Dine sonradan girmiş boş inanç.

hurç

- * Genellikle yelken bezinden veya meşinden yapılmış büyük heybe.

hurda

- * Parçalanmış, döküntü durumuna gelmiş.
- * İşe yarayamayacak derecede bozulup sakatlanmış, zarar görmüş.
- * Eski maden parçası.

hurdacı

- * Hurda alıp satan kimse.

hurdacılık

- * Hurdacının yaptığı iş.

hurdahaş

- * Onarılamayacak biçimde kırılıp parçalanmış, paramparça.

hurdahaş etmek

- * kırıp dökmek, parçalamak.

hurdahaş olmak

- * kırıp dökülmek, paramparça olmak.
- * aşırı ölçüde yorulmak.

hurdalık

- * Hurda yığını veya hurdanın atıldığı yer.

hurdası çıkmak

- * (eşya için) kullanılmayacak duruma gelmek, eskimek.

hurdaya çevirmek

- * işe yaramaz duruma getirmek.

huri

- * Cennette yaşadığına inanılan kızlara verilen ad.

huri gibi

- * çok güzel (genç kadın).

hurma

- * Hurma ağacının yemişi.

hurma ağacı

- * Palmiyegillerin eski çağlardan beri Kuzey Afrika'da kültürü yapılan örnek bitkisi (Phoenix dactylifera).

hurma tatlısı

* Hurma biçimi verilerek yapılan bir çeşit hamur tatlısı.

hurmalık

* Hurma ağacı çok olan yer.

hurra

* Batılı ulusların "yaşal!" anlamında kullandıkları ünlem.

huruç

* Çıkma, çıkış.

* Göç.

hurufat

* Harfler.

* Basımda, baskı işinde kullanılan metal veya başka bir maddeden yapılmış harf, rakam veya başka işaret

kalıplan.

* Dizgi işinde kullanılan harf türlerinin bütünü.

Hurufî

* Hurufîliğe mensup olan kimse.

Hurufilik

* Kur'an'ın harflerinden birtakım anlam ve yargılar çıkaran bir mezhep.

huruşan

* Coşkun.

husuf

* Ay tutulması.

husul

* Olma, oluş, oluşma, meydana gelme.

husul bulmak

* olmak, oluşmak, doğmak, çıkmak, meydana gelmek.

husumet

* Hasım olma durumu, düşmanlık, yağılık, hasımlık.

husumet beslemek

* hasım olmak, düşman olmak.

husumetkâr

* Düşmanlık besleyen, kin güden (kimse).

husus

* Konu, madde.

* Özellik, yön.

hususî

* Özel.

* Özel olarak, özel bir biçimde.

hususiyet

* Özellik.

* İleri derecede tanışıklık, ahbablık, yakınlık.

hususuyla

* Özellikle, hele.

husye

* Er bezi, testis.

huş

* Gürgengillerden, kerestelik bir ağaç cinsi (Betula).

huşu

* Alçak gönüllülük.
* Tanrı'ya boyun eğme, gönlü korku ve saygı ile dolu olma.

huşunet

* Sertlik, kabalık, kırılcılık.

hutbe

* Cuma ve bayram namazlarında minberde okunan dua ve verilen öğüt.

hutut

* Çizgiler.

huy

* İnsanın yaratılış ve ruh özelliklerinin bütünü, mizaç, tabiat.
* İçgüdü durumunu almış alışkanlık.

huy canın altındadır

* doğuştan gelen özellikler değiştirilemez.

huy edinmek

* (bir şeyi) alışkanlık durumuna getirmek.

huylandırma

* Huylandırmak işi.

huylandırmak

* Huylanması sebep olmak, huylanması yol açmak.

huylanış

* Huylanma biçimi.

huylanma

* Huylanmak işi.

huylanmak

* Kuşkulanmak, işkillenmek, pirlenmek, tedirgin olmak.
* (hayvan) Ürküp sinirlenmek.

huylu

* (herhangi bir nitelikte) Huyu olan.
* İşkilli, kuşkulu.
* (binek hayvanları için) Ürkek, sinirli.

huysuz

* Huyu iyi olmayan, geçimsiz, şirret.

huysuzca

* Biraz huysuz; huysuz (bir biçimde).

huysuzlanış

* Huysuzlanmak işi veya biçimi.

huysuzlanma

* Huysuzlanmak işi.

huysuzlanmak

* Huysuzluk etmek, huysuzca davranmak.

huysuzlaşma

* Huysuzlaşmak işi.

huysuzlaşmak

* Huysuz bir duruma gelmek.

huysuzlaştırma

* Huysuzlaştırmak işi.

huysuzlaştırmak

* Huysuz duruma getirmek.

huysuzluk

* Huysuz olma durumu.

* Huysuzca davranış.

huysuzluk etmek

* huysuzca davranışlarda bulunma.

huyu huyuna suyu suyuna (uygun)

* iki kişinin her yönden birbirine uygunluğunu anlatmak için kullanılır.

huyuna suyu gitmek

* onu kızdırmayacak veya ürkütmeyecek biçimde uysalca davranmak, alışkanlıklarına, isteklerine uygun davranışlarda bulunmak.

huzme

* Demet, ışın demeti.

huzmeli

* Işık saçan.

huzur

* Dirlik, baş dinçliği, gönül rahatlığı, rahatlık.

* (bazı deyimlerde) Ön, yan, kat, makam.

* (bir yerde) Bulunma.

* Padişah katı.

huzur evi

* Yaşlanmış kimselerin kaldığı, bakıldığı ve barındığı yer.

huzur hakkı

* Belli bir konuyu görüşmek için toplanan bir kurulun üyelerine ödenen para.

huzur vermek

* gönül rahatlığı, dirlik vermek, dinlendirmek.

huzurlu

* Huzuru olan, rahat.

huzursuz

* Huzuru olmayan, tedirgin, rahatsız.

huzursuzca

* Biraz huzursuz (bir biçimde).

huzursuzluk

* Huzursuz olma durumu.

* Huzursuzca davranış.

huzurunu kaçırmak

- * tedirgin, rahatsız etmek.

hüccet

- * Belgit.
- * Tanıt.

hücre

- * İnce bir zar içindeki protoplâzma ve çekirdekten oluşmuş, bir organizmanın yapı ve görev bakımlarından en küçük birliği, göze.
- * Küçük oda.
- * Tutukluların veya hükümlülerin yalnız olarak kapatıldıkları küçük oda.
- * Siyasî bir inançla gizli olarak çalışan bir örgütün genellikle aynı yerde çalışanlarının oluşturduğu topluluk.

hücre bilimi

- * Biyolojinin, hücrenin yapı, görev, çoğalma ve hayatıyla ilgili dalı, göze bilimi, sitoloji.

hücre yutarlığı

- * Vücuda giren mikropların yutar hücreler tarafından yutulup yok edilmesi, göze yutarlığı, fagositoz.

hücreler arası

- * Dokularda hücrelerin arasında yer alan, gözeler arası.

hücum

- * Saldırma, saldırın, saldırış.
- * Üşüşme, bir yere toplanma.
- * Sert eleştiri.
- * Gol atmak veya sayı kazanmak amacıyla yapılan akın, hamle.
- * İleri.

hücum etmek

- * saldırmak.

hücum oyuncusu

- * İleri uçta oynayan oyuncu.

hücuma kalkmak

- * (asker) siperden düşmana doğru fırlamak.

hücumbot

- * Bir tür küçük savaş gemisi.

hücumcu

- * Hücum eden, saldıran.

hükme varmak

- * iyice düşündükten sonra karar vermek.

hükmen

- * Hakem kararıyla.

hükmetme

- * Hükmetmek işi.

hükmetmek

- * Egemenliği altında bulundurmak.
- * Düşünme veya yargılama sonunda bir kaniya varmak.
- * Aklına esmek.

hükmi

- * Hükümle ilgili, tüzel.

hükmî şahsiyet

* Tüzel kişilik.

hükmolunma

* Hükmolunmak durumu.

hükmolunmak

* Hüküm verilmek.

hükmü geçmek (veya hüküm yürütmek)

* gücü yetmek, sözü geçmek.

* geçerli, etkili durumunu yitirmek.

hükmü olmak (veya olmamak)

* Önemi, geçerliliği, etkisi bulunmak veya bulunmamak.

hükmü parasına geçmek

* para ile dilediğini yapabilme gücünü kazanmak.

hükmü var (veya yok)

* geçerliliği, önemi olma veya olmama.

hükümünde olmak

* yerinde olmak, yerine geçmek, değerinde olmak.

hükûmet

* Devletin görevlerini yerine getirmesini sağlayan yetkili organ, bakanlar kurulu, kabine.

* Bir ülkenin yönetim kuruluşları.

* Devlet yönetimi.

* Hükûmet konağı.

hükûmet darbesi

* Bir ülkenin yönetim düzeninde değişiklik yapmak için zora dayanarak yapılan yasa dışı iş.

hükûmet erkânı

* İllerde ve daha küçük beldelerde başta vali veya kaymakam olmak üzere hükûmet işlerini yürüten kimse veya kimseler.

hükûmet etmek

* bir ülkenin yönetimini elinde bulundurmak.

hükûmet gibi

* güçlü, her dediğini yaptıran.

hükûmet kapısı

* Devlet dairesi.

hükûmet konağı

* İllerde ve daha küçük yerlerde, başta vali veya kaymakam olmak üzere, hükûmet görevlilerinin iş gördüğü yapı.

hükûmet kurmak

* bakanlar kurulunu oluşturmak.

hükûmet merkezi

* Başşehir, başkent.

hükûmet sürmek

* ülke yönetiminin başında bulunmak.

hükûmeti devirmek

* zor kullanarak devlet yönetiminde değişiklik yapmak.

hükûmeti kurmak

- * başbakan, hükûmet işlerinde görev alacak bakanlar kurulunu seçmek.

hüküm

- * Yargı.
- * Egemenlik, hâkimiyet.
- * Değer, aynı veya benzer nitelik.
- * Önem, geçerlilik.
- * Etki, hız, şiddet.
- * Karar.

hüküm giymek

- * mahkemece cezalandırılmak.

hüküm sürmek

- * iş başında olmak.
- * yaygın olmak.
- * (etki, hız vb.) sürmek, devam etmek.

hüküm vermek

- * iyice düşündükten sonra bir karara varmak.
- * bir suçluyu mahkûm etme.

hüküm yemek

- * mahkûm olmak.

hükümdar

- * Padişah, kral, hakan gibi taht sahibi devlet başkanı.

hükümdarlık

- * Hükümdar olma durumu.
- * Hükümdarla yönetilen ülke.

hükümferma

- * Hüküm süren, hükümdar.

hükümlü

- * Ceza hükmü verilmiş olan, mahkûm.

hükümlülük

- * Hükümlü olma durumu.

hükümrân

- * Egemen.

hükümrânlık

- * Egemenlik, hâkimiyet.

hükümsüz

- * Yürürlükten çıkarılmış, yürürlükten kaldırılmış, geçersiz, hükmü kalmamış.

hükümsüz kılmak

- * yürürlükten kaldırmak, iptal etmek.

hükümsüzlük

- * Hükümsüz olma durumu, geçersizlik.

hülle

- * Medenî Kanunun kabulünden önce, kocasından üç kez boşanan kadının, yine eski kocasıyla evlenebilmesi için yabancı bir erkeğe bir günlüğüne nikâh edilmesi.

hölleci

* Hölle yoluyla evlenme işini gerçekleştiren kimse.

hümanist

* İnsancıl.

hümanistleşme

* Hümanistleşmek durumu.

hümanistleşmek

* İnsancıl davranışlar ve düşünceler içinde olmak.

hümanizm

* İnsancılık, insanları sevmek ölküsü.

hümanizma

* Hümanizm.

hümayun

* Kutlu, mutlu.

* Padişahla ilgili.

* Türk müziğinde düğâh perdesinde karar kılan bir makam.

hüner

* Beceri isteyen ustalık, beceriklilik.

hüner göstermek

* becerisini, ustalığını ortaya koymak.

* herkesin yapamayacağı bir işi yapmak.

hünerli

* Hüneri olan (kimse).

* Hünerle yapılan (şey).

hünersiz

* Hüneri olmayan (kimse).

* Hünerle yapılmayan, hüner istemeyen (şey).

hüngür hüngür

* Yüksek sesle ve hıçkırarak hıçkırarak.

hüngürdeme

* Hüngürdemek işi.

hüngürdemek

* Yüksek sesle ve hıçkırarak ağlamak.

hüngürtü

* Hüngürderken çıkan ses.

hünkâr

* Osmanlılarda yalnız padişahlar için kullanılan bir unvan.

hünkârbeğendi

* Üzerine salçalı et konulan patlıcan ezmesiyle hazırlanan bir yemek.

hünnap

* Hünnapgillerin örnek bitkisi, yenilen meyvesi için özellikle Batı ve Güney Anadolu'da yetiştirilen dikenli bir ağaç, çiğde (Zizyphus jujuba).

* Bu bitkinin meyvesi.

hünnapgiller

* Ayrı ta yapraklı iki çeneklilerden, rneği hünnap olan ve sıcak ülkelerde yetişen bir bitki familyası.

h nsa

* Er dişi.

h r

* Özgür.

h r teŗebb s

* Özel girişim.

h rle

* Bir cins burçak.

h rl k

* H r,  zg r olma durumu.

hürmet

* Saygı.

hürmet etmek

* saymak, saygı göstermek.

hürmeten

* H rmetli olarak, saygılıca.

h rmetk r

* H rmetli.

hürmetli

* Saygılı.

* Oldukça büyük okkalı.

h rmetsiz

* Saygısız.

hürmetsizlik

* Saygısızlık.

hürmette kusur etmek

hürriyet

*  zg rl k.

hürriyetçi

* Hürriyeti benimseyen kimse.

hürriyetçilik

* Hürriyet yanlısı olan kimse.

hürriyeti seçmek

* baskıdan kurtulmak ve  zg r yaşamak için davranışta bulunmak.

hürriyetperver

* Hürriyetçi.

hürriyetsiz

* Hürriyetini yitirmiş.

hürriyetsizlik

* Hürriyetini yitirmiş olma durumu.

hürya

* Hep birden, cümbür cemaat.

hürya etmek

* bir yerden çıkmak veya bir yere girmek için hep birden atılmak.

hüryemez

* Bir çeşit elma.

hüseynî

* Klâsik Türk müziğinde dügâh perdesinde karar kılan bir makam.

* Klâsik Türk müziğinde mi notası.

hüsnü kabul göstermek

* iyi karşılamak, güler yüz göstermek.

hüsnühâl

* Bir kimsenin yaşayışında kötü bir şey bulunmama durumu, iyi hâl.

hüsnühâl kâğıdı

* Bir kimsenin yaşamında kötü bir şey bulunmadığını gösteren resmî kuruluşlarca verilen belge, iyi hâl belgesi.

hüsnühat

* Güzel yazı sanatı.

hüsnükabul

* İyi karşılama, güler yüz gösterme.

hüsnükuruntu

* Herhangi bir durumu safça kendinden yana iyiye yorma.

hüsnüniyet

* Herhangi bir kimse veya konuda hiçbir kötü düşünce beslememe, temiz yüreklilik, iyi dilek, iyi niyet.

hüsnüniyetle

* İyi niyetle.

hüsnütelâkki

* İyi karşılama, iyiye yorma.

hüsnüteveccüh

* Sevgi ve saygıyla yakınlık gösterme.

hüsnüyusuf

* Karanfilgillerden, bazı türleri bahçelere süs olarak dikilen bir bitki, gugu çiçeği (Dianthus barbatus).

hüsran

* Zarar, ziyan.

* Beklenilen şeyin elde edilememesi yüzünden duyulan acı.

hüsrana uğramak

* beklenilen sonucun elde edilmemesi sebebiyle çok üzülmek, acı çekmek.

hüsün

* Güzellik.

Hüt

* "Çok şişmek, kabarmak" anlamında kullanılan Hüt dağı gibi şişmek deyiminde geçer.

hüthüt

* Çavuş kuşu, ibibik.

hüve

* "Tamamı tamamına" anlamında hüvesi hüvesine sözünde geçer.

hüvelbaki

* "Baki kalan o' (Allah) dur." anlamında ve genellikle mezar taşlarına yazılan bir söz.

hüveyda

* Besbelli, açıkça, meydanda, aşıkâr.

hüviyet

* Kimlik.

hüviyet cüzdanı

* Kimlik belgesi.

hüzün

* İç kapanıklığı, gönül üzgünlüğü.

hüzün çökmek (veya içine bir hüzün çökmek)

* hüzünlenmek.

hüzüne kapılmak

* hüzünlenmek.

hüzünlendirme

* Hüzünlendirmek işi.

hüzünlendirmek

* Hüzünlü duruma getirmek.

hüzünleniş

* Hüzünlenmek işi veya biçimi.

hüzünlenme

* Hüzünlenmek işi.

hüzünlenmek

* Hüzünlü duruma gelmek, hüzün duymak.

hüzünlü

* Gönüle üzgünlük veren, iç kapanıklığına yol açan.

hüzünsüz

* Hüznü olmayan, şen (kimse).

hüzünsüzlük

* Hüzünsüz olma durumu.

hüzzam

* Klâsik Türk müziğinde segâh perdesinde bir makam.

hüzzam beşlisi

* Klâsik Türk müziğinde birleşik makamların beşlilerinden biri.

-ı / -i, -u / -ü

* Fillerden isim türeten ek: yaz-ı, diz-i, doğ-u, öl-ü vb.

-ı / -i, -u / -ü

* Fillerden sıklık çatısı türeten ek: kaz-ı-mak, sür-ü-mek vb.

-ı / -i, -u / -ü

* Belirli nesne yapan yükleme (akuzatif) eki: kapı-y-ı, ev-i, kutu-y-u, kötü-y-ü vb.

-ı / -i, -u / -ü

* Ünsüzle biten kelimelere eklenen 3. kişi iyelik eki: kaş-ı, diş-i, kol-u, göz-ü vb.

ı, I

* Türk alfabesinin on birinci harfi. I adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından kalın, düz, dar ünlüyü gösterir.

* Majüskülü Romen rakamlarında 1 sayısını gösterir.

-ıcı / -ici, -ucu / -ücü

* Fiilden "yapan, eden" anlamında sıfat türeten sıfat-fiil eki: yap-ıcı, gid-ici, uç-ucu, böl-ücü. Bu ekle yapılmış isimler de vardır: gör-ücü, sat-ıcı vb.

ıçığı cıçığı

* İçi dışı, hepsi.

ıçığını cıçığını çıkarmak

* incelenmemiş, elden geçirilmemiş hiçbir yerini bırakmamak, didik didik etmek.

* bir konuyu en küçük ayrıntılarına kadar incelemek, eleştirmek.

ıçığını cıçığını sormak

* (bir kimsenin) soyunu sopunu, huyunu suyunu iyice öğrenmek için araştırmak.

ığıl

* Belli olmayacak kadar yavaş akan su.

ığıl ığıl

* Ağır ağır, yavaş yavaş.

ığırp

* Bir tür delikli balık ağı, ırıp.

* Yalan, düzen.

ığırp çekmek

* balık yakalamak için atılmış ığırpı yukarı çıkarmak.

ığırp çevirmek

* yalan dolanla bir şeyden yararlanmak.

ığırp kayığı

* Beş çifte kürekli balıkçı kayığı.

ıh

* Deveyi çöktürmek için çıkarılan ses.

ıhı

* İşte.

ıhlama

* Ihlamak işi.

ıhlamak

* Hastalıktan veya yorgunluktan inler gibi ıh sesi çıkarmak.

ıhlamur

* Ihlamurgillerden, kerestesi beğenilen, büyük bir gölge ağacı (Tilia).

* Bu ağacın kurutularak çay gibi içilen güzel kokulu çiçeği.

ıhlamurgiller

* İki çeneklilerden, örneği ıhlamur ağacı olan bir bitki familyası.

ıhma

* İhmak işi.

ıhmak

* (deve) Çöküp oturmak.

ıhtınlma

* (deve) İhtınlmak işi.

ıhtınlmak

* (deve) Çöktürülerek oturtulmak.

ıhtırma

* (deveyi) İhtırmak işi.

ıhtırmak

* (deveyi) Çöktürüp oturtmak.

-ık / -ik, -uk / -ük

* Fillerden sıfat türeten ek.

ıkıl ıkıl

* Boğulur gibi, sıkıntı ile soluyarak.

* Güçlkle, zorla.

ıkına sıkına

* Büyük güç harcayarak, kendini zorlayarak.

* Çekinerek, sıkılarak.

ıkına tıkına

* Sıkılarak, zorluk çekerek.

ıkındırma

* İkindirmek işi.

ıkındırmak

* İkinmasına yol açmak.

ıkınıp sıkınmak

* bir iş yapabilmek için kendini çok zorlamak.

ıkınma

* İkinmek işi.

ıkınmak

* Herhangi bir sebeple soluğunu içinde tutarak kendini zorlamak.

* Peklikte veya doğum sırasında kasları zorlayarak soluğunu tutmak.

ıkıntı

* İkinmek işi.

-ıkla- / -ikle-, -ukla- / -ükle-

* Bazı fiillerden sıklık çatısı türeten ek: say-ıkla-, did-ikle-, sür-ükle- vb.

ıklama

* İklamak işi.

ıklamak

* Yük altında güçlkle solumak.

* Ağlarken bunılır ve soluğu kesilir gibi iç çekmek.

ıklaya sıklaya

* büyük çaba harcayarak, kendini elden geldiği kadar zorlayarak.

ıklım tıklım

* Alabildiğinden de çok, ağzına kadar dolu, çok kalabalık.

-ıl

* Bkz. -I (I).

-ıl

* Bkz. -I- (II).

ılgama

* Ilgamak işi veya durumu.

ılgamak

* Atı dört nala sürmek.

ılgar

* Dizginleri koyuverilmiş atın dört nala koşması.

* Atla ansızın yapılan dolu dizgin saldırı.

ılgar etmek

* ılgarlamak.

ılgarcı

* Ilgarla düşman toprağına saldıran kimse.

ılgarlama

* Ilgarlamak işi.

ılgarlamak

* (bir ülkeye) Ilgarla saldırmak.

ılgım

* Çölde, uzaktan su gibi görünen ışık yanıltmacı, yalgın, pusu, serap.

ılgım salgım

* Belli belirsiz.

ılgın

* Ilgıngillerden, Akdeniz bölgesinde yetişen bir ağaç veya ağaççık cinsi (Tamarix).

ılgıncar

* Kuş kirazı.

ılgıngiller

* Örnek bitkisi ılgın olan, ayrı taç yapraklı iki çenekli bitkiler familyası.

ılgıt ılgıt

* (esinti ve akış için) Yavaş yavaş.

-ılı / -ili, -ulu / -ülü

* Filden sıfat türeten ek: sar-ılı, ser-ili, kur-ulu, ört-ülü vb.

ılıca

* Suyu sıcak olarak yerden çıkan hamam, kaplıca, çermik, kudret hamamı.

ılıcak

* Az ılık, ılıkça.

ılık

* Soğukla sıcak arası, ne soğuk ne de sıcak.

ılık ılık

* İlk olarak.

ılıkça

* Biraz ılık.

ılıklaşma

* Ilıklaşmak işi.

ılıklaşmak

* İlk duruma gelmek.

ılıklaştırma

* Ilıklaştırmak işi.

ılıklaştırmak

* İlk duruma getirmek, ıltmak.

ılıklık

* İlk olma durumu.

ılım

* İstek ve tutkularla ölçülü davranma erdemi, ölçülülük, itidal.

ılma

* Ilımak işi veya durumu.

ılmak

* Ilınmak.

ılıman

* Sıcaklığı çok yüksek veya çok düşük olmayan (yer), mutedil.

ılımlı

* Aşırılığa kaçmayan, ölçülü, mutedil.

* Siyasette aşırı görüşler arasında ortalama bir görüşü savunan.

ılımlılık

* Ilımlı olma durumu, mutedillik.

ılındırma

* Ilındırmak işi.

ılındırmak

* İlk duruma getirmek.

ılınma

* Ilınmak durumu.

ılınmak

* İlk duruma gelmek, ılmak.

ılıştırma

* Ilıştırmak işi.

ılıştırmak

* Sıcak suya soğuk veya soğuğa sıcak su katarak ılık duruma getirmek.

ıltma

* ıltmak işi.

ıltmak

* İlk duruma getirmek.

ılkı

* Bkz. yılkı.

ıltar

* Çoban köpeklerinin boğazına takılan çivili demir.

-ım

* Bkz. -m (I).

-ım

* Bkz. -m (II).

-ım

* Bkz. -m (III).

ımızganma

* İmızganmak işi.

ımızganmak

* Uyku ile uyanıklık arası bir durumda bulunmak, uyuklamak.

* Kararıp söner gibi olmak.

-ımtırak

* Bkz. -mtırak.

-ın-

* Bkz. -n-.

-ın / -in, -un / -ün

* Fiillerden isim ve sıfat türeten ek: yığ-ın, ek-in, dol-un, sök-ün vb.

-ın / -in, -un / -ün

* Belirtili isim tamlaması kuran ek.

-ınca / -ince, -unca / -ünce

* Fiillerden zarf-fiil türeten ek: yap-ınca, gel-ince, ol-unca, gör-ünce vb.

ıncalız

* Turşusu yapılan bir tür küçük yaban soğanı.

-ıncı / -inci

* Bkz. -ncı / -nci.

-ınç / -inç, -unç / -ünç

* Bkz. -nç.

-ıntı

* Bkz. -ntı / -nti, -ntu / -ntü.

-ıp / -ip, -up / -üp

* Fiillerden bağlama zarf-fiil türeten ek: yaz-ıp, gel-ip, otur-up, gül-üp, oy-na-yıp, bekle-yip vb.

ıpıl ıpıl

* Pırıl pırıl.

ıpsıslak

* Çok ıslak, her yanı ıslak.

ıpsız

* Çok ıssız, ıssız.

ır

* Bkz. yır.

-ır / -ir, -ur / -ür

* Ünsüzle biten birçok fiile eklenen geniş zaman eki: al-ır, ver-ir, ol-ur, gör-ür vb.

ıra

* Seciye, karakter.

ırak

* Uzak.

ırak

* Klâsik Türk müziğinde, aynı adla anılan ve kalın fa diyez notasını andıran perdedeki makamlardan biri.

ırakça

* Biraz uzak, uzak gibi.

ırakgörür

* Dürbün.

* Teleskop.

ıraklaşma

* Iraklaşmak işi.

Iraklaşmak

* Uzaklaşmak.

Iraklı

* Irak halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

ıraklık

* Uzaklık.

ıraksak

* Birbirinden gittikçe uzaklaşan (ışınlar, çizgiler).

ıraksak mercek

* Üzerine düşen birbirine paralel ışınları yanlara doğru kırarak birbirinden uzaklaştıran mercek.

ıraksama

* Iraksamak işi, istibat.

* Iraksak olma durumu.

ıraksamak

* Bir şeyin gerçekleşmesini uzak görmek, olacağına pek inanmamak, istibat etmek.

ıraksınma

* Iraksınmak işi veya durumu.

ıraksınmak

* Uzak bulmak.

ıralama

* İralamak işi.

ıralamak

* Belirli bir ıra ile belirtmek, karakterize etmek.

ırama

* İramak işi.

ıramak

* Uzaklaşmak, uzamak, ara açılmak.

ırgalama

* Irgalamak işi.

ırgalamak

* Yerinden oynatıp, sallamak, sarsmak.

* İlgilendirmek.

ırgalanma

* Irgalanmak işi veya durumu.

ırgalanmak

* Irgalamak işi yapılmak, sarsılmak, sallanmak.

ırgama

* Irgamak işi.

ırgamak

* Çabuk olmak, davranmak.

* Oynatmak, kımıldatmak.

ırganma

* Irganmak işi veya durumu.

ırganmak

* Sallanmak, kıpırdanmak.

ırgat

* Tarım işçisi, rençber.

* Yapı işçisi.

* Gemilerde ve yapılarda yatay kollarla ve birkaç kişi tarafından çevrilen bocurgat.

ırgat gibi çalışmak

* çok ağır bir işte çalışmak.

ırgat pazarına döndürmek

* karışık ve dağınık bir duruma getirmek.

ırgatbaşı

* Irgatlardan sorumlu kimse.

ırgatlık

* Irgat olma durumu, rençberlik.

ırp

* Bkz. ıgırp.

ırk

* Kalıtsal olarak, ortak fiziksel ve fizyolojik özelliklere sahip insanlar topluluğu.

* Bir canlı türünde aynı karakteri taşıyan canlıların oluşturduğu alt bölüm.

* Soy.

ırk ayrımı

* Bireylerin, toplumsal kümelerin veya toplumların ırk özelliklerinden dolayı eşit olmayan işlemler karşısında bırakılmaları, ayrı tutulmaları, dışlanmaları, sınırlandırılmaları veya üstün tutulmaları.

ırk bilimi

* Etnoloji, ırkiyat.

ırk birliği

* Irk esasına dayalı birlik.

ırkçı

* Irkçılık yanlısı olan (kimse).

ırkçılık

* İnsanların toplumsal özelliklerini biyolojik, ırksal özelliklerine indirgeyerek bir ırkın başka ırklara üstün olduğunu öne süren öğretisi.

ırkî

* Irkla ilgili.

ırkiyat

* Etnoloji.

ırksal

* Bkz. ırkî.

ırktaş

* Aynı ırktan olan kimse.

ırlamak

* Bkz. yırlamak.

ırmak

* Çoğunlukla denize dökülen, özellikle genişliği ve taşıdığı su niceliği bakımından en büyük akarsu, nehir.

ırmak roman

* Bir olayın, geniş bir zaman diliminde geçtiği bir çağı, bir toplumun geniş bir görünümünü veren çok uzun roman, nehir roman.

ırmaklaşma

* İrmaklaşmak işi veya durumu.

ırmaklaşmak

* İrmak durumuna gelmek, ırmak gibi akmak.

ırz

* Bir kimsenin, başkaları tarafından dokunulmaması ve saygı gösterilmesi gereken iffeti.

ırz düşmanı

* Cinsel zevki için her türlü yasa ve töreleri çiğnemekten çekinmeyen kimse.

ırz ehli

* Namuslu, iffetli, temiz kimse.

ırzına geçmek

* zor kullanarak bir kimseyi cinsel zevkine alet etmek, tecavüz etmek.

ırzını bozmak

* ırzına geçmek.

ısfahan

* Klâsik Türk müziğinde düğâh perdesindeki makamlardan biri.

ısı

* Bir cismin uzamasına, genleşmesine, buharlaşmasına, erimesine, sıcaklığının artmasına, bir iş yapmasına sebep olan fiziksel enerji, hararet.

* Doğal vücut sıcaklığı, hararet: İnsan vücudunun doğal ısısı 36,5° C dir.

* Hastalığın etkisiyle ortaya çıkan vücut sıcaklığı.

* Sıcaklık.

ısı cam

* İki cam plâkanın çevresel olarak metal bir ara ıtısı yardımıyla birbirine bağlanması temeline dayanan bir madde.

ısı dam

* Hamam.

ısı kuşak

* Sıcak kuşak.

ısı ölçümü

* Çeşitli olaylar sırasında açığa çıkan, ısı miktarının ölçülmesini konu alan fizik dalı, kalorimetri.

ısı yayımı

* Hareket eden nesnelerle belli nicelikte ısının taşınması olayı, iletim, konveksiyon.

ısı yuvarı

* Sıcaklığın gittikçe yükseldiğı 100-300 km yükseklikler arasındaki hava yuvarı katmanı, termosfer.

ısıalan

* Oluşumu sırasında ısı alan (birleşme, tepkime), endotermik.

ısıcak

* Sıcak.

* Hamam.

ısıdenetir

* Bir yer veya nesnenin ısınısını kendiliğinden düzenleyen, aynı derecede olmasını sağlayan cihaz, termostat.

ısıl

* Isı ile ilgili, termik.

ısın

* Bir kilogram suyun sıcaklığını bir derece yükseltmek için gereken ısı miktarı, kalori.

ısındırma

* Isındırmak işi.

ısındırmak

* Isınmasını sağlamak, sıcaklık kazandırmak.

* Birinin bir şeye alışmasını, ilgi duymasını sağlamak.

ısınış

* Isınmak işi veya biçimi.

ısınma

* Isınmak işi.

ısınma ısısı

* Bir cismin bir gramının sıcaklığını bir santigrat derece yükselten ısı miktarı.

ısınma koşusu

* Özellikle serin havalarda, vücut çalışmalarına başlamadan önce kasları ısıtmak, böylece kas kopmalarını önlemek için yapılan hazırlayıcı hafif koşu.

ısınmak

* Sıcak duruma gelmek.

* Üşümesini gidermek.

* Yadırgamaz olmak, hoşlanır olmak, alışmak.

ısıt

* Bkz. isot.

ısıölçer

* Cisimlerin ısınma ısını ölçmeye yarayan âlet, kalorimetre.

ısıracak it dişini göstermez

* kötülük edecek kimse önceden haber vermez.

ısırgan

* Isırgangillerden, her tarafı sert tüylerle kaplı, tüyleri kırılınca kanınca asidi denilen çok kaşıntıdırıcı bir madde çıkartan bir ot (Urtica).

ısırgangiller

* İki çeneklilerden, örneği ısırgan otu olan, yapışkan otu, rami gibi birtakım türleri içine alan bitki familyası.

ısırgın

* İsilik.

ısırcı

* Isıran, dişlerini batıran.

* (kumaş, yün için) Dalayan, kaşıntıdırıcı.

* (rüzgâr için) Sert, soğuk.

ısırk

* Isırılan yerde kalan iz.

* Bir kezde ısırılan.

ısırlma

* Isırlmak işi.

ısırlmak

* Dişleri arasında sıkılmak veya koparılmak.

ısırlılık

* Bir kezde ısırlı olacak miktar.

ısıрма

* Isırmak işi.

ısırmak

* Dişleri arasına alıp sıkmak.

* Dişleriyle koparmak.

* (rüzgâr, soğuk için) Sert esmek, keskin bir biçimde etkilemek.

* (kumaş için) Dalamak, kaşıntıdırıcı.

ısırtma

* Isırtmak işi.

ısırtmak

* Isırmasına sebep olmak.

ısıtıcı

* Bir nesnenin, daha çok bir akışkanın sıcaklığını, kullanmadan önce arttırmaya yarayan alet.

ısıtılma

* Isıtılmak işi.

ısıtılmak

* Isıtmak işi yapılmak.

ısıtıp ısıtıp önüne koymak

* daha önce geçmiş bir olayı, bir işi, ileri sürülmüş bir düşünceyi sık sık tekrarlamak.

ısıtış

* Isıtmak işi veya biçimi.

ısıtma

* Isıtma işi, teshin.

* Sıtma.

ısıtmak

* Sıcak duruma getirmek.

* Çekici, olumlu, hoş bir duruma getirmek.

ısıveren

* Isı açığa çıkaran, çevresine ısı salan (birleşme, tepkime), ekzotermik.

ısıyayar

* Bir akışkanda ısıyı her tarafa eşit olarak yaymaya yarayan alet, konvektör.

ıska

* Boşa çıkarma, rast getiremememe.

ıska geçilmek

* gözden kaçırmak, atlamak, değerini ve önemini anlamamak.

ıska geçmek

* hedefe rast getirememek.

* üzerinde durmamak, önem vermemek, atlamak.

ıskaç

* Yelkenli gemilerde direklerin alt uçlarının içine oturtulduğu yuva.

ıskala

* Bir bestede kullanılabilecek aynı türden sesler kümesi.

* Genellikle ölçü aletlerinde gösterge çizelgesi.

* Gam.

ıskala yapmak

* çalgı perdelerine parmak alıştırmak.

ıskalama

* Iskalamak işi.

ıskalamak

* Hedefe rast getirememek.

ıskara

* Bkz. ızgara.

ıskaralık

* Bkz. ızgaralık.

ıskarça

* Bir limanın gemi kalabalığı içindeki durumu.

* Bir şeyi tıka basa doldurma.

ıskarmoz

* Gemilerin kaburgalarını oluşturan eğri ağaçların adı.

* Kürek takmak için kayık ve sandalın yan kenarına dikine yerleştirilmiş ağaç çubuk.

ıskarmoz

* Vücudu yuvarlak, uzunca, pullu, burnu sivri, küçük palamut boyunda bir balık (Sphyaena sphyaena).

ıskarpelâ

* Bkz. ıskarpelâ.

ıskarta

* Bazı iskambil oyunlarında kullanılması gerekmediğinden bir yana bırakılan kâğıtlar.
* Herhangi bir sebep dolayısıyla değerini kaybetmiş (mal).

ıskartaya çıkarmak (veya ayırmak)

* değersiz bularak bir yana atmak, işe yaramadığı için ayırıp bir yana koymak.

ıskartaya çıkmak

* değersiz sayılarak bir yana atılmak.

ıskat

* Düşürme, aşağı atma.
* Düşürülme.
* Ölenlerin kılınmamış namazları ve tutulmamış oruçları için verilen sadaka.

ıskatçı

* Iskat verilen kimse.
* Mezarlık dilencisi.

ıskonto

* İndirim, tenzilât.
* Süresi dolmamış bir senedin, faiz ve komisyonu düşürülerek karşılığında eksikliğine alınması, kırdırma.
* Senedin saymaca değeri üzerinden yapılan indirim.
* (söz için) Bir bölümünü söylenmemiş sayma.

ıskonto etmek

* indirim yapmak.
* (söz için) bir bölümünü söylenmemiş saymak.

ıskontolu

* İndirimli, tenzilâtlı.
* Bir bölümü söylenmemiş sayılan.

ıskontosuz

* İndirimsiz, tenzilâtsız.

ıskota

* Büyük yelkenleri yönetmek için kullanılan ip.

ıskuna

* Brikten küçük, iki direkli bir çeşit yelkenli gemi.

ıslah

* Düzeltme, iyileştirme.
* Bir hayvan veya bitki türünden daha iyi verim alabilmek amacıyla yapılan işlem.

ıslah etmek

* iyi bir duruma getirmek, iyileştirmek, düzeltmek.
* yola getirmek.

ıslah evi

* Suç işleyen çocukları ıslah etmek ve eğitmek amacıyla ceza yasasına göre işleyen kurum, ıslahhane.

ıslah olmaz

* düzelmez, iyileşmez.

ıslahat

* Daha iyi duruma getirmek için yapılan değişiklik, düzeltme veya iyileştirme, reform.

ıslahatçı

* Reformcu.

ıslahatçılık

* Reformculuk.

ıslahhane

* Islah evi.

ıslak

* Suya batırılmış veya üzerine su dökülmüş olan.

ıslak karga

* Çok ıslanmış, sırlıklam olmuş.

* Çok korkan, çekingen, ürkek.

ıslak sıçan

* Islak karga.

ıslak zemin

* İnşaat sektöründe mutfak, banyo, tuvalet gibi suyla teması olan bölümlerin yüzeyi.

ıslaklık

* Islak olma durumu.

ıslama

* Islamak işi.

ıslamak

* Islatmak.

ıslanış

* Islanmak işi veya biçimi.

ıslanma

* Islanmak işi veya durumu.

ıslanmak

* Islak duruma gelmek.

ıslatıcı

* Yapıştırmadan önce pulları, zarfları, etiketleri ıslatmaya yarayan araç.

ıslatılma

* Islatılmak işi.

ıslatılmak

* Islatmak işi yapılmak, ıslak duruma getirilmek.

ıslatış

* Islatmak işi veya biçimi.

ıslatma

* Islatmak işi.

ıslatma suyu

* Bazı maddelerin çeşitli amaçlarla işlenmesinde kullanıldıktan sonra değişik yöntemlerle ayrılan ve çözünmüş besin maddeleri içeren sıvı.

ıslatmak

* Islak duruma getirmek.

- * Dayak atmak veya ağır hakarette bulunmak.
- * Mutlu bir olayı içki ile kutlamak.

ıslık

- * Dudakların büzülerek veya parmağın dil üzerine getirilmesiyle çıkarılan ince ve tiz ses.
- * İnce ve tiz ses.

ıslık çalmak

- * ıslık sesi çıkarmak.

ıslıklama

- * Islıklamak işi.

ıslıklamak

- * Birine karşı ıslık çalarak sevilmediğini, istenmediğini veya beğenilmediğini belli etmek.

ıslıklanış

- * Islıklanmak işi veya biçimi.

ıslıklanma

- * Islıklanmak işi.

ıslıklanmak

- * Islıklamak işi yapılmak veya ıslıklamak işine konu olmak.

ıslıklı

- * Islık çıkaran.
- * Islık gibi çıkan.

ıslıklı ünsüz

- * Dilin ön orta bölümünün bir tür oluk biçimini almasıyla oluşan ünsüz: s, z, ş, j.

ısmarlama

- * Ismarlamak işi, sipariş.
- * Ismarlanarak yaptırılan.
- * İçten olmayan, baştan savma.

ısmarlamak

- * Bir şeyin yapılmasını veya getirilmesini, bu işlerle uğraşan birine söylemek, sipariş etmek.
- * Parasını kendi ödeyerek başkaları için yiyecek veya içecek getirilmesini söylemek.
- * Kendi için bir şey alınmasını başkasına söylemek.
- * Bir şeyin, bir kimsenin bakılmasını, korunmasını birine veya birinin gözetilmesine bırakmak, emanet etmek.
- * Bir işin yapılmasını, bırakılmasını veya o işten vazgeçilmesini söylemek.

ısmarlanma

- * Ismarlanmak işi.

ısmarlanmak

- * Bir şeyin yapılması veya getirilmesi birine söylenmek.

ısmarlatma

- * Ismarlatmak işi.

ısmarlatmak

- * Ismarlamak işini yaptırmak.

ıspanak

- * Ispanakgillerden, yapraklarından sebze olarak yararlanılan bir bitki (Spinacia oleracea).

ıspanakgiller

- * İki çeneklilerden, örnek bitkisi ıspanak olan, pazı, pancar gibi başka türleri de içine alan bir familya.

ıspanaklar

* Şekerci boyasıgiller, horoz ibiğigiller, ıspanakgiller familyalarını içine alan iki çenekli bitki takımı.

ıspanaklı

* İçinde ıspanak bulunan (yiyecek).

ıspanaklı börek

* Haşlanan ıspanağın suyu süzildükten sonra süzülmesi, yağ, soğan ve salçayla kanştırılıp hamurun içine konulmasıyla yapılan ve pişirilen börek.

ıspanaklı yumurta

* Haşlanmış ve yağda hafif kavrulmuş ıspanağın içine yumurta kınılması ile hazırlanan yemek.

ısparmaça

* Deniz içinde birkaç zincirin birbirine dolaşması.

Isparta gülü

* Isparta yöresinde yetişen kendine özgü kokusu ve değişik renkleri ile tanınan bir tür gül.

Isparta halısı

* Isparta yöresinde el tezgâhlarında dokunan ve çok tutulan bir tür halı.

ıspatula

* Cerrahîde, ev işlerinde, duvarcılıkta vb.de kullanılan, bir maddeyi kazımaya, yaymaya yarayan küçük bir kürek veya ucu keskin olmayan bükülen bir bıçak biçiminde metal, ağaç, kemik vb. maddelerden yapılmış araç.

ıspavli

* Gemilerde kullanılan bir çeşit kalın sicim.

ıspazmoz

* Aşırı titreme, kasılma.

ıspazmoza tutulmak

* aşırı derecede titremeye başlamak.

ısrar

* Direnme, ayak direme, üsteleme, üstünde durma.

ısrar etmek

* bir konuda, bir düşüncede sürekli direnmek, ayak diremek.

* çok istemek.

ısrarla

* ısrarlı bir biçimde.

ısrarlı

* Üstünde durulan, çok istenen.

ıssız

* Kimse bulunmayan veya az kimse bulunan, tenha.

* Yalnız, kimsesi olmayan.

ıssız kalmak

* ıssızlaşmak, tenhalaşmak.

ıssızlaşma

* İssızlaşmak işi.

ıssızlaşmak

* İssız duruma gelmek, tenhalaşmak.

ıssızlık

* Issız olma durumu, yalnızlık, tenhalık.

ıssızlık çökmek

* ıssız, تنها duruma gelmek, tenhalaşmak.

ıstaka

* Bkz. isteka.

ıstakoz

* Istakozlardan, suda yaşayan, birinci ayak çifti güçlü iki kısaç durumunda gelişmiş bulunan, sevilen beyaz eti için avlanan, iri bir böcek (Homarus vulgaris).

ıstakoz ağı

* Kabuklu deniz hayvanlarını avlamakta kullanılan küçük ağ.

ıstakoz gibi

* çok kırmızı.

ıstakozlar

* On ayaklılar takımına giren, örnek hayvanı ıstakoz olan bir familya.

ıstakozluk

* Istakozları saklamak için deniz kıyısında yapılan özel bölüm veya havuz.

ıstampa

* Ağaç, metal vb. üzerine oyulduktan sonra bir yere basılan biçim.

* Bu tür biçim veya resimleri basmaya yarayan kalıp, damga, mühür.

* İçinde, mühür veya damga gibi şeyleri mürekkeplemeye yarayan mürekkepli çuha bulunan kutu.

ıstampa resim

* Ağaç, bakır gibi yüzeylere oyulan ve tuvale basılan resim sanatı.

ıstampacı

* Istampacı yapan veya satan kimse.

ıstampacılık

* Istampacının işi veya mesleği.

ıstampalama

* Istampalamak işi.

ıstampalamak

* Ham madeni sıcakta veya soğukta istenilen kalıba sokarak şekillendirmek.

ıstanbulin

* Bkz. istanbulin.

ıstar

* Halı, kilim dokunan tezgâh.

ıstavroz

* Bkz. istavroz.

ıstıfa

* Ayıklanma.

ıstılah

* Terim.

* Herkesin anlamadığı özel anlamda kullanılan söz.

ıstılah paralamak

* herkesin anlamadığı ağıdalı bir biçimde konuşmak.

ıstırap

* Acı.

* Üzüntü, sıkıntı, keder.

ıstırap çekmek

* ağrı ve acı içinde kıvrınmak, aşırı derecede üzülmek.

ıstıraplı

* İstırap veren, acılı, sıkıntılı.

ıstırapsız

* İstırap olmayan, acı veya üzüntü vermeyen.

ıstırar

* Çaresizlik, mecburiyet, zorunluk.

ıstırarî

* Mecburî, zorunlu.

-ış / -ış, -uş / -üş

* Fiillerden isim türeten ek: al-ış, gel-ış, bul-uş, gör-üş, anla-y-ış, bekle-y-ış, solu-y-uş, yürü-y-üş vb.

-ış / -ış, -uş / -üş

* Bkz. -ş-.

ışığa doğrulum

* Işık etkisiyle bir bitkinin büyüme hareketi, fototropizm (Işığa doğrulum bazen ışığa göçüm, fototaktizm yerine kullanılır).

ışığa göçüm

* Bir hücrelilerde birdenbire aydınlanma sonucu görülen tepkime, fototaktizm, fototaksi.

ışığı altında

* bir durum veya düşüncenin konuyu aydınlatmasından yararlanarak, onu göz önünde tutarak.

ışık

* Cisimleri görmeyi, renkleri ayırt etmeyi sağlayan fiziksel enerji, erke, ziya, nur, şavk.

* Yüksek derecede ısıtılan cisimlerin (akkorluk) veya çeşitli enerji biçimleriyle uyarılan cisimlerin (gaz ışığı) yaydığı gözle görülen ışıma.

* Bir yeri aydınlatmaya yarayan araç.

* Mutluluk, sevinç veya zekâdan doğan, özellikle yüzde ve gözlerde beliren parlaklık.

* Yol gösteren, aydınlatan kimse, düşünce, eser vb.

* (resim sanatında) Işıklı, parlak yer.

ışık akısı

* Birim yüzeyinden, birim zamanda geçen ışık enerjisi.

ışık aylası

* Herhangi bir gök cismini çevreleyen ışıklı halka.

ışık aynası

* (fotoğrafçılıkta) Işığı yansıtmak için ışık kaynağının önüne konulan nesne.

ışık bacası

* Yapıların içine ışığın iyi girebilmesi için bırakılan baca.

ışık çanağı

* Sahneyi aydınlatmak için değişik açılardan ışığın gelmesini sağlayan çukur madenî yansıtıcı.

ışık eğrisi

* Değişken bir yıldızın parlaklığının görünmesini veren grafik.

ışık göçüm

* Bitkilerde protoplazmanın ışığa gösterdiği tepki.

ışık gölge

* (resimde) Işıklı ve gölgeli bölümlerin birbirine göre dağılımını gösteren kısımlar.

ışık hızı

* Işığın bir saniyede aldığı yol.

ışık ışını

* Yayılan ışığın izlediği doğru.

ışık korkusu

* Bazı canlıların ışıktan korkma duygusu.

ışık küre

* Bkz. ışık yuvarı.

ışık ölçümü

* Fiziğin, ışık miktarının ölçülmesini ve cisimlerin ışığı iletme, yansıtma, dağıtma gibi özelliklerini inceleyen bölümü, fotometri.

ışık tutmak

* bir yeri ışıkla aydınlatmak.

* düşüncesiyle kılavuzluk etmek, konuyu aydınlatıcı düşünceler söylemek, tutacağı yolu göstermek.

ışık yılı

* Işığın bir yılda aldığı yol.

ışık yuvarı

* Güneşte, dışarıya ışık veren katman, ışık küre, fotosfer.

ışıkçı

* Sinema filmlerinin çekiminde veya tiyatro, opera, bale gibi gösteri sanatlarında sahnenin aydınlatılması için gerekli ışık ve elektrik işlemini düzenleyip yapan kimse.

ışıkçılık

* Işıkcının işi veya mesleği.

ışıkkesen

* Karanlık odalara girip çıkarken bu yerlere ışık sızmasını önleyen düzen.

ışıklama

* Çevirim sırasında, aydınlatılmış olan konunun görüntüsünün duyar kat üzerine belirli bir süre düşerek etkilemesi.

ışıklandırılma

* Işıklandırılmak işi.

ışıklandırılmak

* Işıklandırılmak işi yapılmak veya ışıklanması sağlanmak.

ışıklandırma

* Işıklandırmak işi, aydınlatma.

ışıklandırmak

* Işıklı duruma getirmek, aydınlatmak.

ışıklanma

* Işıklanmak işi.

ışıklanmak

* Işıklı duruma gelmek, aydınlanmak, ışımak.

ışıklı

* Işığlı olan, aydınlık, ışıklandırılmış, nurlu, nuranî.
* Neşe veren, sevinç yaratan, mutlu.

ışıklılık

* Bir optik cihazda, cisme çıplak gözle veya cihazla bakıldığında, ağ tabakadaki birim yüzeyi etkileyen ışık miktarları arasındaki oran.

ışıkölçer

* Işık şiddetini veya enerjisini ölçen araç, fotometre.
* Bir ışık kaynağının, belli uzaklıkta oluşturduğu aydınlığı ölçme işinde kullanılan araç, fotometre.

ışiksiz

* Işığlı olmayan, karanlık.

ışiksizlik

* Işıksız, ışıktan yoksun olma durumu.

ışıl

* Işıklı.

ışıl ışıl

* Titrek ve parlak bir ışık saçarak.
* Parıltılı, ışıltılı.

ışıl ışıl bakmak

* sevinçten gözleri parıl parıl olmak.

ışıl küf

* Sığır, domuz ve insanlarda ışıl küflüce hastalığına yol açan, ışıl küflerin örnek türü olan asalak mantar (Actinomyces bovis).

ışıl küfler

* Çeşitli türleri, insan ve hayvanlarda asalak yaşayan talli bitkiler takımı.

ışıl küflüce

* Evcil hayvanlarda, özellikle sığırlarda, ışıl küflerden ileri gelen ve insanlara da bulaşabilen ilkel mantar hastalığı.

ışılak

* Parıltı.

ışılama

* Işılamak durumu veya biçimi.

ışılamak

* Işıldamak, parlamak.

ışılama

* Işılatmak işi veya biçimi.

ışılatacak

* Parıldatmak.

ışıldak

* Karanlıkta bir hedefi aydınlatmak için kullanılan dar, uzun bir ışın demeti çıkaran ışık kaynağı, projektör.
* Parlayan, ışıltılı.

ışıldama

* Işıldamak işi.

ışıldamak

* Titrek, parlak bir ışık saçmak, parıldamak.

ışıldatma

* Işıldatmak işi.

ışıldatmak

* Işıldamasını sağlamak, ışıltılı parlatmak, parıldatmak.

ışılta

* Hafif ışık.

* Bir şeyin ışıldarken saçtığı ışık.

ışılta

* Işıltısı olan, ışıltı yapan.

ışınma

* Işımak işi, ışıklanma, aydınlanma.

* Işınım.

ışınmak

* Işıklanmak, aydınlanmak.

* Işık saçmak.

ışın

* Bir ışık kaynağından çıkarak her yöne yayılıp giden ışık demeti, şua.

* Işın etkin özdoklerin saçıkları alfa, beta, gama ışınlarından her biri.

* Bir noktadan çıkıp sonsuza giden yarımlı doğrudan her biri.

ışın bilimci

* Işın bilimi uzmanı, radyolog.

ışın bilimi

* Işık, elektrik ve ısı ışınlarının uygulama alanlarını inceleyen bilim dalı, radyoloji.

ışın etkin

* Işın etkinliği olan, radyoaktif.

ışın etkinlik

* Alfa, beta veya gama ışınlarını yayma özelliği, radyoaktivite.

ışınım

* Işın veya tanecik yayımı, radyasyon.

* Uzayda yayılan bir dalgayı oluşturan öğelerin bütünü, radyasyon.

* Bir enerjinin ışık demeti durumunda yayılması, radyasyon.

* Isının, bir kaynaktan ışın ve dalga hareketi yoluyla yayılması, radyasyon.

ışınım akısı

* Birim düzeyden birim zamana geçen ışınlım.

ışınım alıcısı

* Işınımına karşı hassas araç veya gereç.

ışınım basıncı

* Işınımın birim düzeye birim zamanda yüklediği itme gücü.

ışınım dengesi

* Bir yüzeyde oluşan ışınlımın denkliği.

ışınımölçer

* Bir kaynağın bütün dalga boylarındaki toplam ışımasını ölçen araç, bolometre.

ışınlama

* Işınlamak işi.

ışınlamak

* Işın (bilim kurguya göre) gücüyle bir varlığı, atomlara ayırarak görünmez duruma getirmek veya atomlarını birleştirerek bir varlığı yeniden yaratmak.

* Virüslerden başka mikroorganizmaların, özellikle mikropların bulaşmasını azaltmak amacıyla yiyecek maddelerini hafif iyonlaştırıcı ışınlarla tutmak.

ışınlandırma

* Işınlandırmak işi.

ışınlandırmak

* İnsan, hayvan veya herhangi bir materyalin röntgen, gamma veya nötron gibi ışınlarının etkisinde kalmak.

ışınlanma

* Işınlanmak işi.

ışınlanmak

* Işınlamak işine konu olmak veya ışınlamak işi yapılmak.

ışınlayıcı

* Yapısında bir ışıma kaynağı bulunan ve bir maddeyi ışınlamaya yarayan (araç).

ışınlı

* Işın veren, ışın saçan.

ışınılar

* Bir hücreli hayvanların, kök bacaklılar sınıfına giren, protoplazmalarından, hareket ve duyu organı olarak yalancı ayak salan takım.

ışınölçer

* Işıkların enerjiye dönüşmesini gösteren araç, radyometre.

ışıntı

* Işıklı, ışıltı.

ışıntı lâmbası

* Işık saçan lâmba.

ışıtım

* İçine yağ konularak ucundaki fitil sayesinde ışık elde edilen kandil.

ışıtma

* Işıtmak işi.

ışıtmak

* Işık saçmak, ışıklandırmak.

ışkı

* Deri, tahta kazımakta kullanılan, iki ucu saplı eğri bıçak.

ışkın

* Bir ravent türü.

ışkırlak

* Karagöz'ün başlığı.

ıştır

* Ispanakgillerden, sapları etli bir ot, yaban pazısı (Blitum capitatum).

-1t-

* Bkz. -t- (III).

-1t / -it, -ut / -üt

* İsimlerden sıfat türeten ek: yaş-1t, eş-it vb.

-1t / -it, -ut / -üt

* Fillerden isim türeten ek: an-1t, geç-it, um-ut, göm-üt vb.

1tır

* Güzel koku.

* Itır çiçeği.

1tır çiçeği

* Sardunyagillerden, yaprakları güzel kokulu, çiçekleri türlü renklerde bir süs bitkisi (Pelargonium radicola).

1tır yaprağı

* Süsleme sanatında 1tır yaprağı biçiminde oluşturulan ve kullanılan motif.

1tırı

* Güzel kokulu, muattar, ıtırî.

1tlak

* Saliverme, koyuverme.

1tlak olunmak

* ad verilmek, adı olmak.

1tlak üzere

* genel olarak.

1tnap

* Sözü boş yere uzatma.

1trah

* Dışarı çıkarma, dışarı atma.

1trah etmek

* vücuttan dışarı atmak.

1tırşahî

* Sultanlara özgü güzel koku.

1tırî

* İtırî, kokulu.

1triyat

* (sürünülecek) Güzel kokular.

1triyatçı

* Güzel kokular, makyaj malzemesi satan kimse veya yer.

1triyatçılık

* Itriyatçı olma durumu.

1ttıla

* Bilgi edinme, öğrenme.

1ttırat

* Birbirini izleme, birbiri arkasından gelme, düzenli sıralanma.

ıvır zıvır

* Küçük, önemsiz (şey).

ıydiye

* Bayram kutlaması.

* Bayramlarda din ve devlet büyüklerine sunulan kaside.

-ız

* Bkz. -z (I).

-ız

* Fiilden sıfat türeten ek: tık-ız vb.

-ız / -iz, -uz / -üz

* İsim soyundan yüklemelere, fiillerin türlü kip ve zamanlarına eklenen çokluk 1. kişi eki: iyiy-iz, yorgun-uz, üzgünüz, al-ır-ız, bil-ir-iz, gid-iyor-uz, görür-üz, al-acağ-ız, gör-eceğ-iz, çalış-malı-y-ız vb.

ızbandut

* Görünüşü ve davranışı ile korku veren (iri yanı adam).

* Rum korsanlarına verilen ad.

ızbandut gibi

* çok iri, cüsseli (erkek).

ızgara

* Metal çubukların, ağaç dallarının aralıklı sıralanmasıyla yapılan parmaklık veya kafes biçiminde araç.

* Et, balık, köfte gibi yiyecekleri pişirmekte kullanılan araç.

* Bu araç üstünde pişmiş.

* Pisliklerin su yollarını tıkamasını önlemek veya havalandırmak amacıyla su yollarının veya havalandırma çıkışları üzerine konulan kafesli veya parmaklıklı demir.

* Futbol ayakkabısı altında bulunan iri başlı kabara.

ızgara demiri

* Kazan ızgarasını meydana getiren demir çubuklardan her biri.

ızgara köfte

* Kıyma ve özel baharatların karıştıkları ve yoğurularak hazırlanan, ızgarada pişirilen bir tür köfte.

ızgara parmaklığı

* Yüzen cisimleri ve yaprakları tutmak için, bir barajda, yükleme odasında basınçlı boru ağzının önüne eğik olarak yerleştirilen demir parmaklık.

ızgara yatağı

* Katı yakıtlı madenî bir ocağın, içine ızgaranın yerleştirildiği kısmı.

ızgaralı

* Izgarası olan.

ızgaralık

* Izgara yapmaya elverişli (et).

ızgarasız

* Izgarası olmayan.

ızgın

* Tohumlarından yağ çıkarılan bir bitki (Eruca cappadocica).

ızrar

* Zarar verme, zarara sokma.

ıztırıp

* Bkz. ıstrap.

ıztırar

* Çaresizlik, ihtiyaç.

i

* İyot'un kısaltması.

-i

* Bkz. -ı / -i (II).

-i

* Bkz. -ı / -i (III).

-i

* Bkz. -ı / -i (IV).

-i

* \343 -ı / -i (I).

-i hâli

* Bkz. belirtme durumu, yükleme durumu.

i, İ

* Türk alfabesinin on ikinci harfi. İ adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından ince, düz, dar ünlüyü gösterir.

iade

* Alınmış bir şeyi geri verme.
* Verilen bir şeyi almayarak geri çevirme, reddetme.
* Karşılıklı olarak yapma, mukabele etme.

iade edilmek

* geri verilmek, geri çevrilmek.

iade etmek

* geri vermek, geri çevirmek.
* karşılık olarak yapmak, mukabele etmek.

iadeiziyaret

* Daha önce yapılan ziyaretin karşılığını verme.

iadeli

* Kendisine ulaştırılan kimseden, gönderene iletme için imza alınan.
* Divan edebiyatında her beytin son sözünü sonraki beytin ilk sözü yapma biçiminde ortaya çıkan söz sanatı, buna iade de denilmiştir.

iadeli taahhütlü

* Bkz. iadeli.

iane

* Yardım.
* Yardım amacıyla toplanan para.

iare

* Eğreti verme, ödünç verme.

iaşe

* Yedirip içirme, besleme, bakma.

iaşe etmek

* yedirip içirmek, beslemek, bakmak.

iaşe ve ibate

* Besleme, yedirip içirme ve barındırma.

ibadet

* Tanrı buyruklarını yerine getirme, Tanrı'ya yönelen saygı davranışı, tapınma.

* Âyin, kült.

ibadet de gizli, kabahat de

* yapılan iyiliklerin göstermelik olmaması, işlenen suçların, ayıplarının açığa vurulmaması için kullanılır.

ibadet etmek

* Tanrı buyruklarını yerine getirmek, Tanrı'ya yönelen saygı davranışlarında bulunmak, tapınmak.

ibadetgâh

* İbadet yeri, ibadethane.

ibadethane

* İbadet edilen yer, tapınak.

ibadullah

* Tanrı'nın kulları.

* Pek bol, pek çok.

ibare

* Bir düşünce anlatan bir veya birkaç cümlelik söz.

ibaret

* Oluşan, meydana gelen.

ibaret olmak (veya kalmak)

* -dan /-den oluşmak, meydana gelmek.

* ancak bu kadar olmak.

ibate

* Barındırma.

ibate etmek

* barındırmak.

ibda

* Yaratma, yoktan var etme.

ibdaî

* Orijinal.

ibibik

* Çavuş kuşu, hüthüt.

ibik

* Horoz, hindi vb.nin tepesinde bulunan kırmızı deri uzantısı.

* Bazı kemiklerde bulunan ve kasların tutunmasına yarayan, çizgi durumunda pürtüklü çıkıntı.

* Emzik.

* Köşe, kenar, uç.

ibikli

* İbiği olan.

ibiksi

* İbiğe benzer.

ibis

* Leyleksilerden, Afrika ve Batı Asya'nın sulak yerlerinde yaşayan bir kuş, Mısır turnası (İbis aethiopica).

ibiş
* Orta oyununda çoğu kez aptal uşak rolünü oynayan komik.
* Şapşal, palyaço.

ibiş gibi
* yüz ve davranışları gülünç olan kimseler için söylenir.

iblâğ
* Ulaştırma, erişirme.
* Bir şeyin miktarını artırma.

iblâğ etmek
* ulaştırmak, erişirmek.
* bir şeyin miktarını artırmak.

iblis
* Şeytan.
* Kötü, düzensiz.

iblisane
* İblis gibi.

iblisçe
* Şeytanca, kötülük düşünerek.

iblisçilik
* İblise bağlanma ve tapınma.
* İblisçe davranma.

iblisçilik etmek
* iblisçe davranmak.

ibne
* Eş cinsel ilişkide pasif erkek.
* Kırgınlıkla hakaret yollu söylenen söz.

ibnelik
* İbne olma durumu.
* İbne gibi davranma durumu.

ibra
* Aklama, temize çıkarma.

ibra etmek
* aklamak.

ibraname
* Aklama belgesi.

İbranca
* İbranîce.

İbrani
* Eski Yahudilere verilen ad.

İbranîce
* Bugün İsrail'de kullanılan Samî dili.

ibraz
* Ortaya koyma, gösterme, meydana çıkarma.

ibraz etmek

* ortaya koymak, göstermek, meydana çıkarmak.

ibre

* Ölçü aletlerinde sayı veya işaret göstermeye yarayan hareketli iğne.

* Çam, ardıç, sedir gibi ağaçların yaprağı.

ibret

* Yanlış, kötü davranışlardan sakınmayı sağlayan olgu veya bu gibi olgulardan alınması gereken sonuç, ders.

* Çirkin, kötü, acayip.

ibret almak

* ders almak.

ibret olmak

* ders olmak.

ibretimiz

* İbret verici, ibret dolu.

ibreten

* İbret olsun diye.

ibretiâlem

* Herkes, başkaları.

ibretiâlem için

* başkalarına örnek olsun diye.

ibretin kudreti

* çok acayip ve çirkin.

ibretlik

* Ders alınacak nitelikte olan.

ibrik

* Su ve sulu şeyler koymaya yarayan kulplu, emzikli kap.

ibrikçi

* İbrikle su taşıyan, döken kimse.

* İbrik yapan veya satan kimse.

ibriktar

* Sarayın leğen, ibrik gibi eşyalarından sorumlu olan görevli.

ibriktar usta

* Sarayın harem dairesinde leğen ve ibriklere bakan ve padişahın özel hizmetini gören kimse, karavaş.

ibrişim

* Kalınca bükülmüş ipek iplik.

ibrişim kurdu

* İpek böceği.

ibzal

* Esirgmeden bol bol verme, yapma veya söyleme.

ibzal etmek

* esirgmeden bol bol vermek, yapmak veya söylemek.

icabet

* Bir çağrıyla yerine getirme, bir çağrıya gitme.

* Bir buyruk veya isteğe uyma, kabul etme, razı olma.

icabet etmek

- * çağrı üzerine gitmek.
- * bir buyruğa, bir isteğe uygun olarak davranmak.

icabına bakmak

- * gereğini yerine getirmek.
- * bir kimseyi yok etmek, ortadan kaldırmak.

icabında

- * Gerekince, gerekirse.

icap

- * Gerek, gereklik, ister, lüzum.
- * Olumlama.

icap etmek

- * gerekmek.

icap ettirmek

- * gerektirmek.

icapçı

- * Nöbeti hastahanedede değil, evde tutan ve her an hastahanededen çağrılacak vaziyette bekleyen doktor.

icar

- * Kira.

icara vermek

- * kiraya vermek.

icat

- * Yeni bir şey yaratma, bulma.
- * Gerçekmiş gibi gösterme çabası.

icat çıkarmak

- * hoş görülme yen yeni bir huy, davranış göstermek veya yadırganan bir yol tutmak.
- * ortaya gereği olmayan bir sorun atmak.

icat etmek

- * ilk kez yeni bir şey yaratmak.
- * bir şeyi gerçekmiş gibi göstermek.

icatçı

- * İcat eden, bulan, kâşif, bulucu.

icaz

- * Az sözle çok şey anlatma.

icazet

- * İzin, onay, onaylama.
- * Diploma.

icazet almak

- * izin, onay almak.
- * diploma almak.

icazetname

- * İzin belgesi, onay belgesi.
- * Diploma.

icbar

* Zorlama, zorunda bırakma.

icbar etmek

* birine istemediği bir işi zorla yaptırmak, zorlamak, zorunda bırakmak.

-ici-

* Bkz. -ıcı.

iciği ciciği

* Bkz. ıcığ cıcığı.

icmal

* Özet, kısaltma.

icmal etmek

* özetlemek.

icra

* Yapma, yerine getirme, (bir işi) yürütme.

* Bir müzik eserini oluşturan notaları sese çevirme.

* Borçlunun alacaklıya karşı yapmak veya ödemekle yükümlü bulunduğu bir şeyi adlî bir kuruluş aracılığıyla yerine getirme ve adliyenin bu işle görevli dairesi.

icra etmek

* yapmak.

* bir müzik eserini söylemek veya çalmak.

İcra ve İflâs Hukuku

* Alacaklının devlet gücünün yardımıyla alacağına nasıl kavuşacağını düzenleyen hukuk dalı.

icra vekili

* Bakan.

icraat

* Yapılan işler, çalışmalar, uygulamalar.

icraata geçmek

* uygulamaya veya çalışmaya başlamak.

icraatçı

* Uygulayan, çalışan, yapan kimse.

icracı

* Bir buyruğu yerine getiren kimse.

* İcranın verdiği kararları uygulayan görevli.

* Bir konserde bir eseri çalan veya söyleyen kimse.

icraya vermek

* alacağın borçludan alınabilmesi için icraya başvurmak.

iç

* Herhangi bir durumun, cismin veya alanın sınırları arasında bulunan bir yer, dahil, dış karşıtı.

* Oyuk olan veya oyuk sayılabilen şeylerin boşluğu.

* Cisimlerin yüzeyleri arasında kalan her nokta.

* (toplulu bir durumda bulunan) Kimse veya nesnelerin arasında bulunan kimse veya nesne.

* Ten ile dış giysiler arası.

* Kabuğu olan veya dışı kabuk durumunda bulunan yiyeceklerde kabuğun sardığı bölüm.

* Pirinç, soğan ve baharatla hazırlanan, dolmalarda kullanılan karışım.

* Mide, bağırsak, kanın.

* Akıl, gönül, irade gibi insanın manevî varlığını oluşturan şeylerden herhangi biri.

* Bir ülkede, şehirde, toplulukta vb.de olan veya yapılan.

* (somut kavramlarda) İki veya ikiden çok şeyde merkeze daha yakın olan.
* İnsanın manevî varlığıyla ilgili olan.
* Muhteva.
* Değişik yemeklerde kullanılmak üzere et ile sebzelerin ince kıyımının karıştırılması ve yoğrulmasıyla meydana getirilen karışım.

iç açıcı

- * Gönü ferahlatıcı.
- * Umut veren, iyi bir durumda olan.

iç açmak

- * gönüle ferahlık vermek, gönü ferahlatmak.

iç ağa

- * Vezirlerin gözde uşağı.

iç asalak

- * Konakçının içinde yaşayan asalak.

iç bağlamak

- * Bkz. iç tutmak.

iç bakla

- * Yaş baklanın tanesi.

iç barış

- * Ailede veya toplumda iç huzuru sağlama.

iç başkalaşım

- * Püskürük magmalanın, soğurdukları kültürlerin etkisi altında, birleşimlerinden oluşan başkalaşım.

iç bellek

- * Bilgisayarın giriş çıkış kanalları kullanılmaksızın erişebildiği bellek.

iç bölge

- * Bir limanı ithalat ve ihracat etkinlikleri bakımından besleyen, ona çeşitli ulaşım yollarıyla bağlı, dar veya geniş bölge, hinterland.

iç bulantısı

- * Mide bulantısı.

iç bükün

- * Bazı yabancı dillerde Arapça ilim, muallim, âlim, talim sözlerinde olduğu gibi kelimenin içinde oluşan büküm.

iç cep

- * Palto, pardösü, ceket gibi giysilerin iki ön parçasına açılan cep.

iç cümle

- * Bir cümle içinde tümleş gibi kullanılan başka bir cümle.

iç çamaşırı

- * Fanilâ, kilot gibi tene, içe giyilen giysi.

iç çekmek

- * üzüntüyle göğüs geçirmek; hıçkıkla ağlamak, ahlamak.

iç çokgen

- * Bütün köşeleri aynı çember üzerinde olan çokgen.

iç denge

- * Ruhî durum, psikolojik yapı.

iç deniz

* Boğazlarla ana denize bağlı olan deniz.

iç deri

* Bitkilerin kök, sap ve yapraklarında kabuğun iç bölümü, endoderm.

* Sindirim ve solunum kanallarının iç yüzlerini ve sindirim kanalına bağlı bezlerin (karaciğer, pankreas) içini örten tabaka, endoderm.

iç donu

* Tene giyilen don.

iç dünya

* Bireyin ruhî yaşamının bütünü.

iç ek

* Bazı dillerde kelime kökünün içine giren ek.

iç etmek

* eline geçen bir şeyi sahibine bildirmeyerek kendine mal etmek.

iç evlilik

* Evlenecek kimsenin eşini, kendi boy veya soyu içinden seçmesi kuralına dayalı evlilik biçimi, endogami.

iç geçirmek

* derin soluk alarak üzüntüsünü belli etmek, içini çekmek.

iç gezegen

* Yörüngesi yer yörüngesinin içinde kalan gezegen (Merkür, Venüs).

iç gıcıklamak

* istek uyandırmak.

* huylandırmak.

iç göbek

* Çiçeklerin dişi organında yumurtacık ile kabuğu arasındaki bağ.

iç güvey

* Karsının ailesinin evinde oturan damat.

iç güveyi

* Bkz. iç güvey.

iç güveyi girmek

* karısının ailesinin evinde oturmak üzere evlenmek.

iç güveyinden hâllice

* "nasılsın" sorusuna şaka yollu "oldukça iyiyim" anlamında verilen karşılık.

iç güveylik

* İç güveyi olma durumu.

iç güveysi

* Bkz. iç güvey.

iç harp

* İç savaş.

iç hastalıkları

* Bkz. dahiliye.

iç hastalıkları uzmanı

* Bkz. dahiliyeci.

iç hat

- * Yurt içi ulaşım yolu.
- * Yurt içi iletişim.

iç ıstııcı

- * Mutluluk veren, neşelendiren.

iç içe

- * Birbirinin içinde, kanşık bir durumda, birbirine çok yakın.
- * Biri ötekinin içinde veya birine ötekinden geçilen.

iç işleri

- * Bir ülkede iç işleri bakanlığının sorumluluğundaki işler.
- * Bir kurum, kuruluş vb.nin yönetimiyle ilgili işler.

iç kapak

- * Kitabın dış kapaktan sonra gelen, adını ve bazı özelliklerini içeren sayfa.

iç kavuz

- * Buğdaygil çiçeğinin erkek ve dişi organlarını içerisinde tutan ve başakçık eksenine aşağıdan ve dış taraftan bağlanmış olan kavuz.

iç kulak

- * Kulağın işitme sinirlerinin bulunduğu bölümü.

iç kuyu

- * Yer altında, ocak katları arasında bulunan ve ağız yer üstüne açılmayan kuyu türü.

iç lâstik

- * Arabalarda dıştaki koruyucu lâstiğın içinde bulunan ve hava ile doldurulan lâstik, şambriyel.

iç merkez

- * Depremın başladığı yer olarak kabul edilen nokta.

iç mimar

- * Bir yapının içini süsleyen, düzenleyen ve döşeyen sanatçı, dekoratör.

iç mimari

- * Bir yapının içini süsleme ve döşeme sanatı.

iç mimarlık

- * Bir yapının içini süsleme ve döşeme sanatı, dekoratörlük.

iç odun

- * Ağaç gövdesinin kendi çevresinde bulunan, sertleşmiş ve odunlaşmış hücrelerden oluşan, genellikle koyu renkli bölümü.

iç oğlanı

- * Osmanlı İmparatorluğunda, saraylarda türlü devlet hizmetleri için aday olarak yetiştirilen gençlere verilen ad, celep.

iç pazar

- * Ülke içinde yapılan satış.

iç pilâv

- * Tavla zarı büyüklüğünde doğranmış kuzu ciğeri, fıstık, pirinç, kuş üzümü, yağ ve baharat kullanılarak pişirilen bir pilâv türü.

iç plâzma

- * Bir hücreli canlılarda protoplâzmanın merkez bölümüne verilen ad.

iç politika

* Bir devletin kendi sınırları içinde kamu işlerinin örgütlenmesine ve yönetime ilişkin uyguladığı siyaset.

iç salgı

* Vücuttaki salgı bezlerinin doğrudan doğruya kana karışacak yolda çıkardıkları salgı, endokrin.

iç salgı bezi

* Salgısı bir boşaltım kanalı yerine doğrudan doğruya kana karışan bez.

iç salgı bilimi

* İç salgı bezlerinin gelişmelerini, işlevlerini, hastalıklarını inceleyen biyoloji ve tıp dalı, endokrinoloji.

iç savaş

* Bir ülke içinde çıkan savaş, dahilî harp.

iç ses

* Kelimenin ön ses ve son sesi arasında kalan ses veya sesler.

iç ses düşmesi

* Kelime içindeki bir ünsüzün kaybolması.

iç su

* Denizlerden uzak bölgelerde bulunan göl veya göletler.

iç ters aç

* İki paralel doğruyu kesen üçüncü bir doğrunun iki yanında ve paralellerin içinde altı üstlü ortaya çıkan dört açıdan her biri.

iç turizm

* Halkın kendi ülkesinde yaptığı gezi.

iç tutmak (veya iç bağlamak)

* yemişin içi oluşmak.

iç tümce

* İç cümle.

iç türeme

* Kelimenin aslında bulunmayan bir ünlünün veya ünsüzün iç seste belirmesi.

iç tüzük

* Bir kuruluş, meclis, kurum vb.nin iç işlerini düzenleyen tüzük.

iç yarıçap

* Düzgün bir çokgenin içine çizilen dairenin yarıçapı.

iç yüz

* Herkesçe bilinmeyen, anlaşılmayan ve görünenden büsbütün başka olan sebep veya nitelik, mahiyet, zamir, küh.

iç zar

* Çiçek tozunu saran iki zardan içte olanı.

içbükey

* Yüzeyi düzgün ve pürüzsüz çukur biçiminde olan, obruk, mukaa, konkav.

içe bakış

* Deneğin bilincinde olanları izleyerek ruh süreçlerin özellik ve nitelikleri hakkında bilgi vermesi durumu.

içe dönük

* Gerginlik ve çatışma durumlarında kendi içine kapanarak başkalarından kaçan (kimse).

içe dönüklük

* Kişinin dikkat ve ilgisinin, dış çevreden çok, öncelikle kendi duygu ve yaşantıları üzerinde toplanması durumu.

içe kapanık

* Dış dünyaya karşı ilgi ve ilişkisi güçsüz, içine kapanık (kimse).

içe kapanıklık

* İçer kapanık olma durumu.

içe yöneliklik

* Gerçeklerden kaçınarak hayal olaylara bağlılığı geliştirme ve düşünceleri, daha çok dileklerin yönetmesine bırakmak durumu, otizm.

içecek

* İçilen her şey, meşrubat.

* İçilmeye elverişli.

içecek suyu olmak

* o yere gitmesi kısmet olmak.

içeri

* İç yan, iç bölüm.

* Belirtilen durumunda, iç, iç yüzey.

* İç yüzeyde, iç bölümde olan.

* İç yana, iç yana doğru.

* Gönül, yürek.

* Hapishane.

içeri girmek

* bir iş veya alış verişte zarar etmek.

* hapse girmek.

içeride olmak

* zarar etmiş olmak, borçlanmış olmak.

* hapishanede olmak.

içeriden evlenmek

* Bkz. iç evlilik.

içerik

* Bir şeyin içinde bulunan öğelerin bütünü, muhteva.

* Bir anlatımda verilmek istenen öz; düşünce, duygu ve imgelerin bütünü.

* Herhangi bir ruhî süreç veya düşünsel işlevi oluşturan öğelerin bütünü.

* Bir cümle veya yargıda açıkça söylenmemekle birlikte var olduğu anlaşılabilen, zımnî.

içerikli

* Herhangi bir nitelikte, konuda içeriği olan.

içerisi

* Bkz. içeri.

içeriye atmak (almak veya tıkamak)

* hapsetmek.

içeriye dalmak

* kapalı bir yere hızlıca girmek.

içeriye düşmek

* hapse girmek.

içerlek

- * Yanındakilerden daha içerde, daha geride bulunan.
- * İçine çökmüş, derinde olan.

içerleme

- * İçerlemek işi.

içerlemek

- * İçin için öfkelenmek; kırılmak.

içerleyiş

- * İçerlemek işi veya biçimi.

içerme

- * İçermek işi, tazammun, ihtiva.

içermek

- * İçine almak, içinde bulundurmak, ihtiva etmek.
- * Bir şey, başka bir şeyin varlığını gerektirmek, biri ötekini ister istemez düşündürmek, tazammun etmek.

içgüdü

- * Bir canlı türünün bütün bireylerinde akıl ve düşünceden bağımsız olarak, doğuştan gelen bilinçsiz her türlü hareket ve davranış, insiyak, sevkıtabî.
- * Organizmayı o türe özgü olan bir amaca ulaşmaya sürükleyen davranış eğilimi.

içgüdülü

- * İçgüdüsü olan, insiyakî.

içgüdüsel

- * İçgüdü ile ilgili, insiyakî.

içi (veya midesi) kazınmak (veya kıyılmak)

- * açlıktan midesinde eziklik duymak.

içi açılmak

- * güzel bir şey karşısında sıkıntısı dağılmak, ferahlamak.

içi alaylı, dışı kalaylı

- * dış görünüşü iyi, ancak içi bozuk (kimse).

içi almamak

- * midesi kabul etmemek.
- * sakıncalı gördüğünden veya beğenmediğinden, bir işi yapmak istememek.

içi bayılmak

- * çok acıkmak.
- * çok şekerli veya yağlı yiyecek ağır gelmek.

içi beni yakar, dışı eli (veya seni) yakar

- * dış görünüşü ile başkalarının hoşuna giden bir şey veya durumun gerçekten kötü yönleri olduğunu belirtmek için kullanılır.

içi bulanmak

- * kusacak gibi olmak.

içi burkulmak (veya içi sızlanmak)

- * bir şeye çok üzülme.

içi cız etmek

- * ansızın içi sızlamak.

içi çekmek

* istek duymak.

İçi çıfıt çarşısı

* her işte aklından türlü kötülükler geçiren.

İçi dar

* Beklemeye dayanamayan, tez canlı, sabırsız.

İçi daralmak

* sıkılmak, bunalmak.

İçi dayanmamak

* Bkz. içi götürmemek.

İçi dışı bir

* düşündüğünü açıkça söyleyen, gizli bir düşüncesi olmayan, iki yüzlü olmayan, özü sözü bir.

İçi dışına çıkmak

* kusmaktan çok rahatsız olmak.

* bir taşta, kötü yol sebebiyle çok sarsılıp kusmak.

İçi erimek

* kaygı duymak, çok üzölmek.

İçi ezilmek

* üzülmek, yüreğı burkulmak.

* sıkıntı ve heyecan içine düşmek.

İçi geçmek

* istemeden kısa bir süre uyuyuvermek.

* bir işe yaramaz duruma gelmek.

* yaşlılıktan, güçsüzlükten isteksiz olmak, hiçbir şeye ilgi duymamak.

* kavun, karpuz vb. yenmeyecek biçimde içi bozulmuş olmak.

İçi geniş

* Sabırlı, rahat, huzurlu, gamsız, tasasız.

İçi gitmek

* içi sürmek.

* bir şeyi yapmayı veya elde etmeyi çok istemek.

İçi götürmemek

* (acıklı bir durum karşısında) dayanamamak.

* kıskanmak, çekememek.

* vicdanına sığdıramamak.

İçi hop etmek

* birdenbire heyecanlanmak.

İçi ısınmak

* hoşlanmak, sevmek.

İçi içine geçmek

* tedirgin olmak.

İçi içine sığmamak

* telâş, sabırsızlık, coşkunluk göstermekten kendini alamamak.

İçi içini yemek

* istediğini yapamamak yüzünden üzülmek; dert etmek.

İçi kabul etmemek

* (bir şeyden) midesi bulanmak.

ıi kalkmak (veya kabarmak)

* iğrenerek bulantı duymak.

* taşkın bir ağlama duygusu içinde bulunmak.

* duygulanmak, heyecanlanmak.

ıi kan ağlamak

* çok üzüntü duymak.

ıi kapanmak

* sıkılmak, bunalmak.

ıi kararmak

* sıkılmak, bunalmak; hiçbir şeyden tat alamaz olmak.

* umutsuzluğa düşmek.

ıi paralanmak (veya parçalanmak)

* birine acıyarak çok üzölmek.

ıi pır pır etmek

* Bkz. ıi vık vık etmek.

ıi rahat etmek

* kaygı duyulacak bir konu bulamadığını öğrenerek ferahlamak.

ıi sıkılmak

* bunalmak.

ıi sızlamak

* bir şey veya kişi için çok üzölmek.

ıi sürmek

* ishal olmak.

ıi tez

* Aceleci, sabırsız, yavaş yapılan işten sıkılan.

ıi titremek (veya titrememek)

* özen göstermek.

* çok üşömek.

* duygulanmak.

ıi vık vık (fık fık veya pır pır) etmek

* sabırsızca, tedirgin davranmak.

ıi yağ bağlamak

* Bkz. yüreği yağ bağlamak.

ıi yanmak

* çok susamak.

* büyük bir acı vb. sebebiyle çok üzölmek.

ıici

* İçmek işini yapan (kimse).

* İçkici, ayyaş, akşamcı.

ıicilik

* İçmeyi alışkanlık hâline getirmek işi.

ıiiliş

* İçilmek işi veya biçimi.

içilme

* İçilmek işi.

içilmek

* İçmek işi yapılmak.

içim

* İçmek işi veya biçimi, içiş.
* Bir yudumda içilecek miktar.
* Bir şey içilirken alınan tat.

içimli

* İçimi herhangi bir nitelikte olan.
* İçimi iyi, lezzetli.

içimlik

* İçilecek miktarda olan.

için

* Amacıyla, maksadıyla.
* Sebep ve sonuç belirtir.
* -dan / -den dolayı, ... -dan / -den ötürü.
* Özgü, ayrılmış.
* Düşüncesince, kendince, göre.
* Hakkında.
* Oranla, göz önünde tutulursa.
* Karşılığında, karşılık olarak.
* Uğruna, yoluna.
* Süre belirtir.
* Ant deyimleri yapar.

için için

* İçinden, açığa vuramayıp, yavaş yavaş, gizli gizli.

için için gülmek (veya gülümsemek)

* belli etmeden, gizli gizli gülmek.

için için kaynamak

* aşırı heyecan, gözü peklik ve hareket içindeyken bunu belli etmemek.

için için yanmak

* yanması sürmek; (ateş için) farkına varılmadan yanmak.
* dışı vurmadan çok üzülme.

içinde

* Süresince, zarfında.
* Ortamında.
* Kendisinden önceki söze "çok" anlamı verir.

içinde duymak

* hissetmek, varlığını algılamak.

içinde kaybolmak

* göze çarpmak.
* (giysi için) çok büyük gelmek.

içinde yüzmek

* olumlu veya olumsuz bir durumun aşırı derecesinde bulunmak.

içindekiler

* Bir kitabın veya derginin baş veya son bölümüne konulan, kişi, konu, yer adı vb. ni yer numarasıyla belirten liste, fihrist.

* Bir kitap, dergi, gazete, mektup vb.nin içinde bulunan konular veya kapsadığı şeyler, münderecat.

içinden bir şeyler kopmak

* ruhundaki güzellikler yitmek, iç acısı duymak.

içinden çıkmak

* karışık bir işin güçlüklerini yenebilmek, üstesinden gelmek.

içinden geçirmek

* bir şeyi yapmayı düşünmek.

içinden geçmek

* düşünmek, aklından geçmek.

içinden gelmek (veya gelmemek)

* bir şeyi yapmak için içten bir istek duymak (veya duymamak).

içinden gülmek

* sezdirmeden eğlenmek.

içinden kan gitmek

* Bkz. içi kan ağlamak.

içinden konuşmak (veya demek)

* kimsenin duymayacağı kadar yavaş sesle konuşmak.

içinden okumak

* ses çıkarmadan okumak.

* sessiz bir biçimde sövmek.

içinden pazarlıklı (veya içten pazarlıklı)

* sinsî.

içinden yanmak

* çok istemek, sabırsızlık göstermek.

içine almak

* kapsamak.

içine ateş atmak

* aşırı acı, sıkıntı veya üzüntü verecek davranışta bulunmak.

içine ateş düşmek

* büyük bir acı ve üzüntünün etkisi altına girmek.

içine atmak

* sıkıntısını kimseye belli etmemek.

* yapılan bir kötülüğe karşı sesini çıkarmamakla birlikte, bunu unutmamak.

içine baygınlıklar çökmek

* sıkıntı, fenalık basmak.

içine çekilmek

* Bkz. kabuğuna çekilmek.

içine çekmek

* soluk almak.

* bilincine varmak, anlamak.

içine dert olmak

* bir şeyi yapmamaktan dolayı üzülmek.

içine doğmak

* hiçbir belirtiye dayanmadan, bir işin olacağını veya olduğunu önceden sezinlemek, malûm olmak.

içine dokunmak

* dertlendirmek, üzmek.

içine etmek

* Bkz. içine sıçmak.

içine hüzn çökmek

* kederlenmek, hüznlenmek.

içine işlemek

* duygulanmak, etkilenmek, dokunmak.

içine kapanmak (veya içine çekilmek)

* çevresindeki kişilerle ilgi kurmamak, duygulanını kimseye açmamak.

içine kurt düşmek

* kendisine zararı dokunacak bir durum meydana geleceğinden kuşkulananmak.

içine oturmak

* çok etkilemek, çok üzmek.

içine sıçmak

* bozup berbat etmek, içine etmek.

içine sinmek (veya sinmemek)

* isteğince olduğu için huzur ve mutluluk duymak (duymamak).

* içi rahat etmek (etmemek).

içine sokacağı gelmek

* birini çok sevmek.

içine tükürmek

* bir şeyi bozup berbat etmek.

içini açmak

* derdini anlatmak, içini dökmek.

içini bayıltmak (veya kıymak)

* (tatlı) ağır gelip artık yiyememek.

* çok konuşarak veya ağır davranarak birini usandırmak.

* yoğun olarak hissetmek.

içini boşaltmak

* sıkıntı ve derdini söylemek; öfkesini açığa vurmak.

içini çekmek (iç çekmek veya iç geçirmek)

* üzüntüyle veya özlemle derin soluk almak.

içini çürütmek

* ruhunu karartmak, bezdirmek, yıldırmaq.

içini dökmek

* derdini anlatmak, iç dünyasındaki duygu ve düşüncelerini bir bir anlatmak.

* ferahlamak, rahatlamak.

içini ezmek

* üzüntüsünü, sıkıntısını duymak.

içini karartmak

* bunalıma veya sıkıntıya sokmak, endişeye düşürmek.

içini kemirmek

* bir üzüntüden rahatsızlık duymak, tedirgin olmak.

içini kurt yemek (veya kemirmek)

* sürekli bir kaygı içinde bulunmak.

içini okumak

* birinin gizli, saklı düşüncelerini anlamak.

içini parçalamak (veya parça parça etmek)

* çok üzülmek, aşırı derecede sıkılıp harap olmak.

içini sarmak

* sürekli düşünmek, hep onunla meşgul olmak.

içini sıkmak

* sıkıntı vermek.

içini yakmak

* çok üzülmek.

içini yemek

* çok üzülmek.

içinin (veya yüreğinin) yağı erimek

* telâş veya kaygı ile üzülmek.

içinin ateşi küllenmek

* acısı, hüznü, kederi son bulmamak, sürmek.

içirik

* Yatak doldurmaya yarayan yün, pamuk, kılık gibi şeyler.

içirilme

* İçirilmek işi.

içirilmek

* İçmesi sağlanmak.

içiriş

* İçirmek işi veya biçimi.

içirme

* İçirmek işi.

içirmek

* İçmek işini yaptırmak, içmesini sağlamak.

içirtme

* İçirtmek işi.

içirtmek

* İçmek işini yaptırmak.

içiş

* İçmek işi veya biçimi, içim.

içit

* İçilecek Şey.

iitim

* Vücuda Şırınga ile sıvı verme işi, zerk.

işitme

* İitmek işi, zerk.

iitmek

* Sıvıyı Şırınga vb. ile vücuda vermek, zerk etmek.

içki

* İçinde alkol bulunan içecek.

* İçki içme işi.

içki lemi

* İçkili yemek eğlentisi.

içki masası

* İçki sofrası.

içki psikoza

* Alışkanlık hâlinde ve aşırı derecede içki kullanmanın yarattığı ağır bunalım.

içki sefası

* İçki lemi.

içki sofrası

* İçki içilen sofa.

ikici

* İçki yapan veya satan kimse.

* İçkiye düşkün kimse, içici.

ikicilik

* İçki yapma veya satma işi.

* İçkiye düşkün olma durumu.

ikili

* İçki içmiş olan.

* İçki içilen.

* İçki içmiş olarak.

içkin

* Varlığın içinde bulunan, varlığın yapısına karışmış olan, mündemiç.

* Yalnızca bilinçten olan, yalnızca bilinç içeriği olarak var olan (Şey), mündemiç.

* Deney içinde kalan, deneyi aŐmayan (Şey).

* Dünya içinde, dünyada olan (Şey).

içkinlik

* İçkin olma durumu.

ikisiz

* İçki içmemiŐ olan.

* İçki içilmeyen.

* İçki içmemiŐ olarak.

içkiyi bırakmak

* içki içmekten vazgeçmek.

işlem

* Bir kavramın çaĐrıŐtırdıĐı kapsama giren niteliklerin veya taşıdığı özelliklerin bütünü, tazammun.

* Bir nesnenin içeriğini oluşturan şey.

içlendirme

* İçlendirmek işi veya durumu.

içlendirmek

* İçlenmek işini yaptırmak.

içlene içlene

* Sürekli içine atarak.

içleniş

* İçlenmek işi veya biçimi.

içlenme

* İçlenmek işi.

içlenmek

* Kimseye belli etmeden bir şeyi kendine dert etmek, duygulanmak.

* Tanelenmek, iç tutmak.

içler (veya yürekler) acısı

* (durum, olay vb.) çok acıklı, çok üzücü.

içler acısı

* Çok acıklı, üzüntü veren, dramatik.

içli

* (taneli sebze veya kuru yemişler için) İçi dolu.

* Kolay duygulanıp incinen, duygulu, hassas, hisli.

* Duygulandıran, etkili.

içli dışlı

* Hiç gizli işi olmayan, apaçık, olduğu gibi, senli benli, aşırı teklifsiz.

içli dışlı olmak

* karşılıklı olarak candan ve içten davranmak, teklifsiz görüşmek.

* kız ve oğullarını karşılıklı olarak evlendirmek.

* karşılıklı olarak resmî davranışlardan uzaklaşmak, candan ve içten davranmak.

içli dışlılık

* İçli dışlı olma durumu.

içli köfte

* Yağsız kıyma ile ince bulgur iyice yoğrulup içi oyularak yumurta biçiminde hazırlanan ve içerisine kavrulmuş soğanlı kıyma konduktan sonra haşlanan veya kızartılan bir çeşit köfte.

içlik

* İçe giyilen çamaşır, iç gömleği.

içlilik

* Duygulu olma durumu, duygululuk.

içme

* İçmek işi.

* Bkz. İçmeler.

içme suyu

* İçilebilecek nitelikte olan su.

içmece

* İçmeler.

içmek

- * Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.
- * Sigara, nargile vb.nin dumanını içe çekmek.
- * (bir şey bir sıvıyı) İçine çekmek, emmek.
- * İçki kullanmak.

içmeler

kaynak. * İçinde birtakım mineraller ve tuzlar bulunan, suyu ilâç olarak ve çoğunlukla iç sürdürmek için içilen

içre

- * İçinde.
- * Arasında, içinde.

içrek

* Belirli bir insan topluluğunun dışında kimseye bildirilmeyen, yalnızca sınırlı, dar bir çevreye aktarılan (her türlü bilgi, öğreti), batınî, dışrak karşıtı.

içsel

- * İçle ilgili, içe ilişkin, dahilî.

içsiz

- * (taneli sebze veya kuru yemişler için) İçi olmayan.
- * Muhtevası olmayan, kuru, anlamsız.
- * İç lâstığı olmayan, tubeless.

içten

- * Yürekten, candan, samimî.
- * En önemli, can alıcı noktasından.

içten evlilik

- * Bkz. iç evlilik.

içten içe

- * Gizli gizli, belli etmeden.

içten pazarlıklı

- * Gizli niyetini açıklamayan.

içtenlik

- * İçten olma durumu, içten davranış, samimîlik, samimiyet.

içtenlikle

- * İçten bir biçimde, samimiyetle.

içtenlikli

- * İçten, samimî.

içtenliksiz

- * İçten olmayan, samimiyetsiz.

içtenliksizlik

- * İçtenliksiz olma durumu, samimiyetsizlik.

içtensiz

- * İçten olmayan, samimiyetsiz.

içtensizlik

- * İçten olmama durumu, samimiyetsizlik.

içtepi

* Bkz. tepi.

içtihat

* Görüş, özel görüş, anlayış, kavrayış.

* Yasada veya örf ve âdet hukukunda uygulanacak kuralın açıkça ve tereddütsüz olarak bulunmadığı konularda, yargıcın veya hukukçunun düşüncelerinden doğan sonuç.

içtikleri su ayrı gitmemek

* sıkı fıkı dost, arkadaş olmak.

içtima

* Toplanma, toplantı.

* Askerlerin silâhlı ve donatılmış olarak toplanmaları.

* Kavuşum.

içtima etmek

* toplanmak.

içtimâî

* Toplumla ilgili, toplumsal, sosyal.

içtimaiyat

* Toplum bilimi, sosyoloji.

içtimaiyatçı

* Toplum bilimci, sosyolog.

içtinap

* Sakınma, çekinme, kaçınma.

içtinap etmek

* sakınmak, çekinmek, kaçınmak.

içyağı

* Geviş getiren hayvanların karnı boşluğunda iç organlarını saran kalın yağ, şahım.

idadi

* Eskiden lise derecesindeki okullara verilen ad.

idadiye

* İdadî.

idam

* Ölüm cezası.

* Ölüm cezası verilen kimseye uygulanan infaz işlemi.

idam cezası

* Ölüm cezası.

idam etmek

* verilen ölüm cezası hükmünü yerine getirmek.

idam sehpası

* Darağacı.

idame

* Sürdürme, devam ettirme.

idame etmek

* sürdürmek, devam etmesini sağlamak.

idamlık

- * Ölüm cezası ile cezalandırılmış olan (kimse).
- * Ölüm cezası gerektiren.

idare

- * Yönetme, yönetim, çekip çevirme.
- * Ülke işlerinin yürütülmesi, kamuya ilişkin hizmetlerin bütünü.
- * Bir kurum veya kuruluşun yönetildiği yer.
- * Bir kurumun işlerini yürüten kurul.
- * Tutum.
- * İdare kandili veya lâmbası.
- * Hoşgörme, yetinme, göz yumma.

idare etmek

- * yönetmek, çekip çevirmek.
- * tutumlu kullanmak.
- * yetmek, yetişmek.
- * (alış verişte) elvermek, yeterli olmak, kurtarmak.
- * göz yummak, hoş görmek.
- * örtbas etmek.

idare hukuku

* Kamu yönetimi içinde yer alan kuruluşları ve bunların işleyişlerini, kişilerle ilişkilerini ve sorumluluklarını inceleyen, düzenleyen hukuk dalı.

idare kandili

- * Az ışıık veren küçük gaz lâmbası.

idare lâmbası

- * İdare kandili.

idarece

- * İdare yönünden, idare tarafından.

idareci

- * Yönetici.
- * İdare eden, hoşgörülü.
- * Becerikli, tutumlu.

idarecilik

- * İdareci olma durumu.
- * İdarecinin görevi, yöneticilik.

idarehane

- * Gazete, dergi gibi yayım kurumlarında yazı işlerine bakılan yer, yönetim yeri.
- * Bir işi veya kuruluşu yönetenlerin bulundukları yer, büro.

idareimaslahat

- * Bir işi, gerektiği gibi değil de günün şartlarına göre yapma; işi olurluna bırakmak.

idareimaslahat etmek

- * bir işi gelişigüzel yapmak.

idareimaslahat politikası

- * Bir işi olurluna bırakma tutumu.

idareimaslahatçı

- * Bir işi sağlam bir temele oturtmadan o günün şartlarına göre yapan (kimse).

idareli

- * İdare etmesini bilen, iyi yöneten.
- * Tutumlu.
- * Tutuma elverişli, ekonomik.

idaresini bilmek

- * yerine göre harcamak, tutumlu davranmak.

idaresiz

- * İdare etmesini bilmeyen, gevşek, beceriksiz (kimse).
- * Tutumsuz.

idaresizlik

- * Gevşeklik, beceriksizlik.
- * Tutumsuzluk.

idareten

- * İdare etmek üzere.

idarî

- * Yönetimle ilgili, yönetsel.

iddia

- * İleri sürülerek savunulan düşünce, sav.
- * Kendinde olmayan bir yeteneği, bir durumu varmış gibi gösterme.
- * Dediginde direnme, inat.

iddia etmek

- * sözünde direnmek, bir iddia ileri sürmek.

iddiacı

- * Dediginde, iddiasında haksız da olsa direnen, inatçı (kimse).

iddiacılık

- * İddiacı olma durumu.

iddialaşma

- * İddialaşmak işi.

iddialaşmak

- * Karşılıklı iddiaya girmek.

iddialı

- * Bir iddiası olan.
- * Kendine çok güvenen.

iddianame

- * Savcılığın soruşturma sonunda elde ettiği kanıtları ve iddialarını içinde topladığı, mahkemede okunan yazı.

iddiasız

- * Bir iddiası olmayan; alçak gönüllü, mütevazı.

iddiasızlık

- * İddiasız olma durumu.

iddiaya tutuşmak

- * karşıt iddialarda bahse girmek.

ide

- * Bkz. idea.

idea

- * Uzay ve zamanın ötesinde, öznenin dışında, kendiliğinden var olan, duyularla değil, yalnızca ruhen algılanabilen asıl gerçeklik, düşünce, fikir.

ideal

- * Ülkü, mefkûre.
- * Düşüncenin tasarlayabileceği bütün üstün nitelikleri kendinde toplayan.
- * Yalnız düşünce ile kavranabilen.

idealist

- * Ülkücü.
- * İdealizm öğretisine bağlı filozof.

idealistlik

- * İdealist olma durumu.

idealize

- * İdeal durum.

idealize etmek

- * ideal duruma getirmek.

idealizm

- * Ülkücülük.
- * Bilgide temel olarak düşünceyi alan ve varlığı insan düşüncesinin kurduğunu kabul eden öğretilerin genel adı.

idealleştirme

- * İdealleştirmek işi.

idealleştirmek

- * İdeal duruma getirmek.

idealsiz

- * İdeali olmayan.

idefiks

- * Saplantı, sabit fikir.

identik

- * Özdeş.

ideolog

- * Bir felsefi veya toplumsal öğretilere sistemli biçimde bağlanan kimse.
- * Bir ideolojinin akıl hocalığını yapan kimse.

ideologlar

- * Düşsel bir ideale bağlı olan kimseler.
- * Fransa'da fizik ötesini ortadan kaldırarak manevî bilimleri antropolojiye ve psikolojiye dayandırmayı amaçlayan, Condillac'a bağlı felsefe okulunun taraftarlarına verilen ad.

ideoloji

- * Siyasî veya toplumsal bir öğreti oluşturan, bir hükûmetin, bir partinin, bir grubun davranışlarına yön veren politik, hukukî, bilimsel, felsefî, dinî, moral, estetik düşünceler bütünü.

ideolojik

- * İdeoloji ile ilgili.

idil

- * Kır yaşamı içinde aşk konusunu işleyen kısa şiir.

idiopati

- * Kapan duyuğu.

idiş

- * Bkz. içdiş.

idman

- * Vücudun gücünü artırmak için yapılan alıştıırma, spor, jimnastik.
- * Herhangi bir duruma veya şeye alışkanlık kazanma.

idman yapmak

- * beden hareketleri yapmak.

idmancı

- * İdman yapan sporcu.

idmanlı

- * İdman yaparak çeviklik kazanmış olan (kimse).
- * Herhangi bir şeye alışmış ve onu yadırgamaz duruma gelmiş olan (kimse).

idmansız

- * İdman yapmamış olan, idmanı olmayan, çevikliği olmayan, ham.
- * Bir işe, bir duruma henüz alışmamış olan, acemi.

idrak

- * Anlama yeteneği, anlayış, akıl erdirmeye.
- * Erişme, ulaşma.
- * Algı.

idrak etmek

- * akıl erdirmek, anlamak, kavramak.
- * erişmek, ulaşmak.

idraksiz

- * Anlayışsız, ahmak.

idraksizlik

- * İdraksiz olma durumu, anlayışsızlık.

idrar

- * Böbreklerde kandan süzülerek idrar yollarıyla dışarıya atılan sıvı, sidik.

idrar zoru

- * İdrar torbasında biriken idrarı dışarı atmada zorluk çekme, sidik zoru.

idris ağacı

- * Meyvesi hoş kokulu, kerestesi güzel bir kiraz türü, kokulu kiraz, mahlep (Prunus mahaleb).

idris otu

- * Bir tür ayrık otu.

ifa

- * Bir işi yapma, yerine getirme.
- * Ödeme.

ifa etmek

- * yapmak, yerine getirmek.
- * ödemek.

ifade

- * Anlatım.
- * Deyiş.
- * Bir duyguyu yüz aracılığıyla anlatan belirtilerin bütünü.
- * Mahkemede tanık ve sanıkların olay hakkında sözlü açıklamaları.
- * Dışa vurum.

ifade etmek

- * anlatmak.

* önem taşımak.

ifade vermek

* bir olayla ilgili olarak gördüğünü, bildiğini yetkili veya ilgili kimseye söylemek.

ifadelendirme

* İfadelendirmek işi.

ifadelendirmek

* Anlamlandırmak, bir şey anlatır duruma getirmek.

ifadesini almak

* sorguya çekmek.
* görgü tanığının anlattıklarını yazmak.
* üstün gelmek; yenmek; tepelemek.

iffet

* Cinsî konularda ahlâk kurallarına bağlılık, sililik.
* Namus.

iffetli

* İffetini koruyan, sili, afif.

iffetsiz

* İffetini korumayan, silisiz.

iffetsizlik

* İffetsiz olma durumu, silisizlik.

ifil ifil

* (rüzgâr, kar için) Hafif, kesintili ve yavaş bir biçimde.
* Efil efil.

ifildeme

* İfildemek işi veya durumu.

ifildemek

* Hafifçe titremek; ürpermek.

iflâh

* Kötü, güç bir durumdan kurtulma, iyi bir duruma gelme, onma.

iflâh etmek

* kötü bir durum veya hastalıktan kurtarmak.

iflâh olmak

* onmak, düzelmek.

iflâh olmamak

* onmamak.

iflâhı kesilmek

* çaresiz kalmak.

iflâhını kesmek

* gücünü tüketmek, bir daha düzelemeyecek bir duruma getirmek.

iflâs

* Borçlarını ödeyemediği mahkeme kararı ile tespit ve ilân olunan tüccarın durumu, batkı.
* Yenilgiye uğramak, değerini yitirme.

iflâs anlaşması

* İflâs ile ilgili alınan karardan sonra borçların ödenmesine ilişkin anlaşma.

iflâs bayrağını çekmek (veya borusunu çalmak)

- * (ticarette) batmak.
- * her şeyini yitirmek.

iflâs davası

- * İflâs işlerine bakan mahkemelerde açılan dava.

iflâs etmek

- * (bir kimse veya kuruluş için) mahkeme kararıyla anaparasını yitirdiği açıklanmak, batmak.
- * (düşünce, iddia, tez, kimse vb.) yenilgiye uğramak, değeri düşmek.

iflâs masası

- * İflâs davasının açıldığı anda borçların birleştirildiği durum.

ifna

- * Yok etme.
- * Tüketme.

ifna etmek

- * yok etmek.
- * tüketmek.

ifrağ

- * Bir şeyi başka bir biçime, çevirme.
- * Boşaltım.

ifrat

- * Herhangi bir konuda çok ileri gitme, ölçüyü aşma, aşırı davranma, taşkınlık.

ifrat derecede

- * Aşırı ölçüde.

ifrat tefrit

- * Olumlu ve olumsuz anlamda en uç noktalar.

ifrat tefritte kalmak (veya bulunmak)

- * en uç noktalarda bulunmak.

ifrata kaçmak

- * çok ileri gitmek, aşırı davranmak.

ifrata vardırmaq

- * bir şeyin ölçüsünü kaçırmak.

ifraz

- * Bir arazinin bölünmesi, parsellere ayrılması.
- * Salgı.

ifraz etmek

- * bir araziye bölmek, parsellere ayırmak.
- * salgılamak.

ifrazat

- * Vücuttan çıkan kan, irin, ter gibi şeyler, salgılar.

ifrit

- * Doğu masal ve efsanelerinde, kötü ve korkunç cin.
- * Öfkeli, ortalığı birbirine katan kimse.

ifrit kesilmek (veya olmak)

* çok öfkelenmek, çok kızmak.

ifritleşme

* İfritleşmek işi veya durumu.

ifritleşmek

* İfrit olmak.

ifsat

* Düzeni bozma, kanışıklık çıkarma.

* Kargaşalık.

ifşa

* Herhangi gizli bir şeyi, açığa çıkarma, yayma.

ifşa etmek

* gizli bir şeyi ortaya dökmek, açığa vurmak, yaymak, ilân etmek, afişe etmek, reklâm etmek.

ifşaat

* Gizli bir şeyi ortaya çıkarmak için yapılan açıklamalar.

ifta

* Herhangi bir işlemin veya eylemin din kurallarına uygun olup olmadığı konusunda ilmiye mensuplarının fikir beyan etme yetkisi, fetva verme.

iftar

* Oruç açma, oruç bozma.

* Oruç açma zamanı.

* Ramazanda akşam yemeği.

iftar etmek

* oruç bozmak.

iftar sofrası

* Ramazanda akşam ezanı okununca oruç açmak için hazırlanmış sofrası.

iftar tabağı

* Ramazanda genellikle lokantalarda yemek öncesi iftar açmak için genişçe bir tabağa dizilmiş yiyecekler.

iftar topu

* İftar zamanını bildirmek amacıyla patlatılan top.

iftar vakti

* Ramazanda oruç açma zamanı.

iftar yemeği

* Ramazanda oruç açmak için hazırlanan yiyecek ve içeceklerin tümü, iftar sofrası.

iftar zamanı

* İftar zamanı.

iftariye

* İftar için hazırlanmış çerez ve yiyecek.

iftariyelik

* Ramazanda iftar açmak için ilk ağızda yenilecek ve içileceklerin tümü.

iftarlık

* Oruç açmak için hazırlanan yiyecek.

* İftarda yenmeye elverişli.

iftihar

* Övünme, kıvanma, kıvanç, övünç.

iftihar etmek

* kıvanç duymak, övünmek.

iftihar listesi

* Övünç çizelgesi.

iftihara geçmek

* okuldaki başansı ve iyi davranışları sebebiyle üstün öğrenci seçilmek, övünç çizelgesinde yer almak.

iftira

* Kasıtlı ve asılsız suç yükleme, kara çalma, bühtan.

iftira etmek (veya atmak)

* bir suçu birinin üzerine atmak, kara çalmak, kara sürmek.

iftiracı

* Kara çalan, iftira eden (kimse), müfteri.

iftiracılık

* İftiracı olma durumu.

iftiraya uğramak

* kasıtlı ve asılsız suç yüklenmek.

iguana

* İguanagillerden, 1-2 m boyunda, Amerika'nın tropikal bölgelerinde yaşayan, sırtında dikenli çıkıntılar bulunan, pullu, büyük sürüngen, Hint kertenkelesi (Iguana tuberculata).

iguanagiller

* Sürüngenler sınıfından, örnek hayvanı iguana olan bir familya.

iğ

* Pamuk, yün gibi şeyleri eğirmekte kullanılan, ortası şişkin, iki ucu sivri ve bunlardan biri çoğu kez çengelli ağaç araç, eğirmen, kirmen.

* Araba okunun ekseni.

* Değirmen taşının ortasında bulunan ve yukarıdaki üst taş geçiren demir eksen.

* Bkz. iğ iplik.

iğ ağacı

* Ana yurdu Asya'nın dağlık bölgeleri olan, bazı türlerinde yaprakları kışın dökülen, odunu tornacılık ve kaplamacılıkta kullanılan, kömürü ile kara kalem resim yapılan küçük bir ağaç (Evonymus).

iğ iplik

* Mitoz bölünme sırasında oluşan iğ biçimindeki uzantı.

iğ yağı

* Yüksek hızlı ve az yüklü parçaların yağlanması için kullanılan, düşük viskoziteli bir yağ.

iğbirar

* Gücenme, güceniklik, kırgınlık.

iğci

* İğ kullanan, yapan veya satan (kimse).

iğde

* İğdegillerin örnek bitkisi olan bir ağaç (Elaeagnus).

* Bu ağacın zeytin biçiminde, kabuğu kırmızıya çalan sarı renkte, beyaz unlu, tadı mayhoş yemişi.

iğdegiller

* İki çeneklilerden, örneği iğde olan bitki familyası.

iğdemir

* Marangozlukta ağaç delmek için kullanılan çelik araç.

İğdir

* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

iğdiş

* Erkeklik bezleri çıkarılarak veya burularak erkeklik görevini yapamayacak duruma getirilmiş olan (hayvan ve özellikle at).

iğdiş etmek

* hayvanlarda erkeklik bezlerini çıkarmak veya körletmek, burmak, enemek.

iğfal

* Aldatma, ayartma, kandırma, baştan çıkarma.

* Bir kadını aldatma, baştan çıkarma.

iğfal etmek

* aldatmak, kandırmak, baştan çıkarmak.

* bir kadını aldatmak, baştan çıkarmak.

iğlik

* İçinde herhangi bir sayıda iğ bulunan.

iğmek

* Bkz. eğmek.

iğne

* Dikiş dikmeye yarayan, ince, ucu sivri, bir ucunda iplik geçecek deliği bulunan çelik araç.

* İki şeyi birbirine tutturmaya yarar ince, uzun, ucu sivri, metal araç.

* Toplu iğnenin süs olarak kullanılan türü.

* Altındaki iğne ile tutturulan süs eşyası.

* Bazı araçların ucu sivri parçaları.

* Kaslar veya damar yoluyla vücuda sıvı bir ilâcı vermek için kullanılan araç, enjektör, şırınga.

* Zerk yolu ile vücuda verilen ilâç.

* Vücuda bu yolla ilâç verme işi.

* Dokunaklı söz.

* Bazı böceklerde bulunan savunma organı.

* Oltanın ucundaki küçük çengel.

* Bitkilerde yumurtacıla tepecik arasındaki sapçık.

iğne ardı

* İğneyi, çıkış noktasının gerisinden saplayıp daha ileriden çıkararak yapılan aralıksız dikiş veya nakış türü.

iğne atsan yere düşmez

* çok kalabalık.

iğne deliği

* İğnenin arkasında iplik geçirilen delik.

iğne deliği gibi

* küçücük.

iğne deliğinden Hindistan'ı seyretmek

* küçük bir olaydan büyük anlamlar çıkarmak.

iğne deliğine girmek

* kimsenin bulamayacağı bir biçimde gizlenmek, saklanmak.

iğne ile kuyu kazmak

* yetersiz araçlarla, sürekli ve sabırlı çalışmalarla çok güç olan veya çok ağır yürüyen bir işi başarmaya çalışmak.

iğne ipliğe dönmek

* çok zayıflamak.

iğne oyası

* İğneyle değişik biçimli veya düğümlü ilmekler oluşturularak ve bunlar birleştirilerek yapılan oya.

iğne üstünde oturmak

* Bkz. diken üstünde oturmak.

iğne yapmak (veya vurmak)

* iğne ile vücuda sıvı bir ilâç vermek.

iğne yaprak

* Çam türlerinde görülen, ince uzun, sivri uçlu yaprak.

iğne yapraklılar

* Kozalaklılar.

iğne yastığı

* İğnelik.

iğne yurdu

* İğne gözü, iğne deliği.

iğne yutmuş ite (veya maymuna dönmek)

* zayıf ve bitkin duruma gelmek.

iğneci

* İğne yapan kimse.

iğnecik

* Bazı omurgasız hayvanlarda rastlanan silis veya kalkerden oluşmuş, iğne biçiminde küçük çıkıntı.

* Deniz teknelerinde dümen menteşesi.

iğnecilik

* İğnecinin yaptığı iş.

iğneden ipliğe kadar

* ne kadar eşya varsa, her şey.

iğnedenlik

* İğnelik.

iğneleme

* İğnelemek işi.

iğnelemek

* İğne ile tutturmak.

* Üstü kapalı olarak onur kırıcı, üzüntü verici söz söylemek.

iğnelenme

* İğnelenmek işi.

iğnelenmek

* İğnelemek işi yapılmak, veya iğnelemek işine konu olmak.

* İğne batar gibi acı duyulmak.

iğneleyici

* Kırıcı, dokunaklı (söz veya davranış).

* Kırıcı bir biçimde.

iğneleyiş

* İğnelemek işi veya biçimi.

iğneli

* İğnesi olan.

* İğne ile tutturulmuş, iğnelenmiş.

* Kırıcı, gücendirici; dokunaklı, onur kırıcı, kinayeli.

iğneli fıçı

* Çok sıkıntı ve üzüntü veren durum veya şey.

iğneli söz

* Dokunaklı, kırıcı söz.

iğnelik

* Üzerine iğne saplanan küçük yastık, iğnedenlik, iğne yastığı.

iğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batırmak

* hoşlanılmayan bir davranışı başkalarından önce kendinde denemek.

iğrenç

* İğrenme duygusu uyandıran, tiksindiren, müstekreh.

iğrençlik

* İğrenç olma durumu.

iğrendirme

* İğrendirmek işi.

iğrendirmek

* İğrenmesine yol açmak.

iğrenen

* Her şeyden iğrenme huyu olan.

iğrenenlik

* İğrenen olma durumu.

iğrenilme

* İğrenilmek işi veya durumu.

iğrenilmek

* İğrenmek işi yapılmak.

iğreniş

* İğrenmek işi veya biçimi.

iğrenme

* İğrenmek işi.

iğrenmek

* Bir şeyi tiksindirici bulmak, istikrah etmek.

* Aşağılık, bayağı bulmak, tiksınmek.

iğrenti

* İğrenme.

iğreti

* Bkz. eğreti.

iğretileme

* Bkz. eğretileme.

iğretilik

* Bkz. eğretilik.

iğri

* Bkz. eğri.

iğrilik

* Bkz. eğrilik.

iğrilmek

* Bkz. eğrilmek.

iğritmek

* Bkz. eğritmek.

iğtinam

* Ganimet yoluyla alma, yağma.

ihale

* Bir işi veya bir malı birçok istekli arasından en uygun şartlarla kabul edene bırakma, eksiltme veya artırma.

ihale etmek

* bir işi en uygun görülene bırakmak.

ihaleye çıkarılmak

* eksiltmeye (veya artırmaya) çıkarılmak.

iham

* Kuruntuya düşürme.

* İki anlamı olan bir sözün akla en az gelen anlamının amaçlanarak kullanılması ve anlamı güçlendirmesi

sanatı.

ihamet

* Hıyanet, hainlik.

* Sevgide aldatma, sadakatsizlik.

* Gerekğinde yardımda bulunmama, bir kimsenin güvenini yok etme.

ihamet etmek

* hainlik, kötülük etmek.

* (kan, koca için) aldatmak.

ihanete uğramak

* aldatılmak, sadakatsizlik görmek.

ihata

* Kuşatma, sarma, çevirme, çevreleme.

* Kavrayış, anlayış.

ihata etmek

* çevirmek, çevrelemek, kuşatmak, sarmak.

* kavramak, anlamak.

ihatalı

* Alanı geniş.

* Kavrayışlı, anlayışlı.

ihbar

* Bildirme, bildirim, haber verme.

* Suçlu saydığı birini veya suç saydığı bir olayı yetkili makama gizlice bildirme, ele verme.

ihbar etmek

- * bildirmek, haber vermek.
- * bir suç u veya suç luyu yetkili makama gizlice bildirmek.

ihbar tazminatı

- * Bildirim ödencesi.

ihbarcı

- * Haber veren, bildiren kimse.
- * Muhbir.

ihbarcılık

- * Muhbirlik.

ihbariye

- * Haber verme kâğıdı, bildirim, ihbarname.
- * Haber verme ücreti.

ihbarlama

- * İhbarlamak işi.

ihbarlamak

- * İhbar etmek.

ihbarlı

- * Önceden bildirilmiş, haber verilmiş.

ihbarname

- * Haber verme kâğıdı, bildirim, ihbariye.

ihdas

- * Ortaya çıkarma, meydana getirme.
- * Kurma.

ihdas etmek

- * ortaya çıkarmak, meydana getirmek.
- * kurmak.

ihlâl

- * Bozma, zarar verme.

ihlâl etmek

- * bozmak, zarara uğratmak.

ihlâs

- * Temiz sevgi ve yürekten bağlılık.
- * Saf ibadet.

ihlâslı

- * İhlâsı yerinde ve sağlam olan (kimse).

ihmal

- * Gereken ilgiyi göstermeme, boşlama, savsaklama, savsama, önem vermeme.

ihmal edilmek

- * unutulmak, yok sayılmak, kaldırılmak.

ihmal etmek

- * savsamak, savsaklamak, boşlamak, önem vermemek.

ihmalci

* Savsak, ihmalkâr.

ihmalcilik

* İhmalci olma durumu.

ihmalkâr

* Savsak, ihmalci.

ihmalkârlık

* Savsaklama.

ihnaklama

* Sıkıştırma.

ihracat

* Bir ülkenin ürettiği malları başka bir ülkeye veya ülkelere satması, dış satım.

ihracatçı

* İhracat işleriyle uğraşan, dış satımcılık.

ihracatçılık

* İhracat işleriyle uğraşma, dış satımcılık.

ihraç

* Çıkarma, dışarıya atma.

* Üretim fazlasını yurt dışına satma.

ihraç edilmek

* ilişkisi kesilmek, çıkarılmak.

ihraç etmek

* çıkarmak, dışarı atmak.

* üretim fazlası malı yurt dışına satmak.

ihram

* Eskiden Yunanlıların, Romalıların, günümüzde de Berberîlerin büründükleri geniş, beyaz, yünlü çarşaftan

giysi.

* Kâbe'ye girerken hacıların örtündükleri dikişsiz bürgü.

* Yün yaygı.

ihrama girmek

* hac görevini yerine getirmek üzere ihram giymek.

ihramdan çıkmak

* hac görevini tamamladıktan sonra giyilen ihramı çıkarmak.

ihraz

* Kazanma, elde etme, erişme.

ihraz etmek (veya eylemek)

* kazanmak, elde etmek, erişmek.

ihsan

* İyilik etme, iyi davranma.

* Bağışlama, bağışta bulunma.

* Bağışlanan şey, kayra, lütuf, inayet, atıfet.

* Karşılık beklemeden yapılan yardım, iyilik.

ihsan etmek (veya buyurmak)

* bağışta bulunmak, bağışlamak.

ihsanî hümayun

* Padişah tarafından yeteneği veya başansı dolayısıyla birine verilen görev, rütbe veya ödöl.

ihşas

- * Üstü kapalı anlatma, sezdirme, ima.
- * Duyum.

ihşas etmek

- * sezdirmek, ima etmek.

ihtar

- * Uyarma, dikkat çekme, uyarı.
- * Bir şeyi birine hatırlatma.

ihtar etmek

- * hatırlatmak, uyarmak, dikkatini çekmek.

ihtarname

- * Resmî ihtar yazısı, protesto.

ihtida

- * Başka bir dinden çıkıp Müslüman olma.

ihţifal

- * Anma töreni.

ihţikâr

- * Vurgunculuk, vurgun, spekülâsyon.

ihţilâç

- * Çırpınma.

ihţilâç etmek

- * çırpınmak.

ihţilâf

- * Ayrılık, anlaşmazlık, aykırılık, uyuşmazlık.

ihţilâfa düşmek

- * anlaşamamak, bozuşmak, uyuşamamak.

ihţilâl

- * Bir devletin siyasî, sosyal ve iktisadî yapısını veya yönetim düzenini değıştirmek amacıyla hukuk kurallarına ve kanunlara uymaksızın cebir ve kuvvet kullanarak yapılan geniş halk hareketi, devrim.
- * Kargaşalık, düzensizlik, karışıklık.
- * Köklü değışim.

ihţilâlcı

- * İhtilâl yanlısı ve ihtilâl yapan kimse, devrimci.

ihţilâlcilik

- * İhtilâlcı olma durumu, devrimcilik.

ihţilâm

- * Düş azması.

ihţilâs

- * Aşırma, özellikle para aşırma, aşırıtı.

ihţilât

- * (hastalık, başka bir hastalıkla) Karışma.
- * Karşılaşıp görüşme.

ihtilât etmek (veya yapmak)

* hastalık başka bir hastalığa dönmek.

ihtimal

* Bir şeyin olabilmesi durumu, olabilirlik, olasılık.

* Belki, ola ki.

ihtimal ki

* olabilir ki, belki.

ihtimal vermemek

* bir şeyin gerçekleşeceğini, olabileceğini hiç düşünmemek.

ihtimalî

* Olabilen, olası, belkili.

* Belkili.

ihtimaliyet hesabı

* Bkz. ihtimaller hesabı.

ihtimaller hesabı

* Olasılıklar hesabı.

ihitimam

* Özen, özenme, dikkatli davranma, itina.

* İyi, özenli bakım.

ihitimam etmek (veya göstermek)

* özen göstermek, dikkatle davranmak.

ihтира

* Yeni bir şey bulma, türetme.

ihтира beratı

* Bilinen araç, gereçlerle ve yaratıcı güçle yeni bir şey bulana, bulduğu şeyden bir süre yalnız kendisinin yararlanması için devletçe verilen belge.

ihтиram

* Saygı.

ihтиram birliğı

* Devlet büyüklerini, yüksek makamlardaki kumandanları karşılamak ve uğurlamakla görevli birlik, tören birliğı.

ihтиram duruşu

* Saygı duruşu.

ihтиram kıt'ası

* İhtiram birliğı.

ihтирас

* Aşım, güçlü istek.

* Tutku.

ihтирасlı

* Aşım istekli.

* Tutkulu.

ihтираз

* Çekinme, sakınma.

ihтиsap

* Belediye memurunun işi ve dairesi.

ih̡isar

- * Sözü kısa kesme, kısaltma.
- * Bir metinden gereksiz ayrıntıları çıkarma.

ih̡isas

- * Duygu.
- * Duygulanma.

ih̡isas

- * Uzmanlık, uzmanlaşma.

ih̡isas yapmak

- * belli bir konuda özel eğitim görmek, uzmanlaşmak, ihtisaslaşmak.

ih̡isaslaşma

- * İhtisaslaşmak işi.

ih̡isaslaşmak

- * Herhangi bir konuda uzmanlaşmak.

ih̡işam

- * Büyüklük, göz alıcılık, gösterişlilik, görkem.

ih̡işamlı

- * İhtişamı olan.

ih̡tiva

- * İçine alma, içinde bulundurma, içirme.

ih̡tiva etmek

- * içine almak, içinde bulundurmak, içermek, kapsamak.

ih̡tiyaca cevap vermek

- * ihtiyacı karşılamak.

ih̡tiyacı olmak

- * gereksemek, gereksinmek.

ih̡tiyaç

- * Gerekseme, gereksinme.
- * Güçlü istek.
- * İhtiyaç duyulan şey.
- * Yoksulluk, yokluk.

ih̡tiyaç duymak

- * bir şeyi kendisi için gerek saymak.

ih̡tiyar

- * Yaşlı, kocamış olan (kimse).
- * Baba veya anne.

ih̡tiyar

- * Seçme.

ih̡tiyar etmek

- * yaşlandırmak, kocaltmak.

ih̡tiyar etmek

- * seçmek, üstün tutmak.
- * katlanmak.

ihthiyar heyeti

* Köy tüzel kişiliğinde, muhtar başkanlığında görev yapan kişilerden oluşan yetkili organ.

ihthiyar meclisi

* Bkz. ihthiyar heyeti.

ihthiyar olmak

* yaşlanmak.

ihthiyarcık

* Yaşlılara karşı acıma ifadesi olarak kullanılır.

* Zavallı, yaşlı (kimse).

ihthiyarî

* İsteğe bağlı, seğmeli olan, seğimlik.

ihthiyarlama

* İhtiyarlamak işi, yaşlanma.

ihthiyarlamak

* Yaşlı ilerlemek, yaşlanmak, kocamak.

* İhtiyar görünüşü almak, ihtiyar görünmek.

ihthiyarlatma

* İhtiyarlatmak işi.

ihthiyarlatmak

* İhtiyar olma durumuna gelmesine sebep olmak.

ihthiyarlayış

* İhtiyarlamak işi veya biçimi.

ihthiyarlık

* İhtiyar olma durumu, yaşlılık.

* Her bakımdan güçsüzlük, yetersizlik, zayıflık.

ihthiyarlık sigortası

* Bkz. yaşlılık sigortası.

ihthiyarsız

* Seğmesiz, irade dışı.

* Dşnmeksizin, elde olmadan.

ihthiyat

* Herhangi bir konuda ileriye düşünerek lęl davranma, sakınma.

* Gereğinden fazla olup saklanan, yedek.

* Savaş sırasında harekâtnın gelişmesine etkide bulunmak için her an savaşa girebilecek biçimde hazır bulundurulan birliklere verilen ad.

ihthiyat akçesi

* Yedek akçe.

ihthiyat kaydı ile

* doğruluğu şüpheli görülerek.

ihthiyaten

* Her duruma, her ihtimale karşı, ilerisini düşünerek.

ihthiyatî

* İlerisi düşünülerek yapılan.

ihtiyatî tedbir

- * İlerisi düşünülerek alınan önlem(ler).
- * Yargılama öncesi yasal organlarca alınan önlem(ler).

ihtiyatkâr

- * Sakıngan, ihtiyatlı.

ihtiyatkârlık

- * İhtiyatlı olma durumu.

ihtiyatlı

- * Herhangi bir konuda ileriye düşünerek ölçülü davranan, önlem alan, sakıngan, ihtiyatkâr.

ihtiyatlı bulunmak

- * beklenmedik sonuçlara karşı hazırlıklı olmak.

ihtiyatlı davranmak

- * uyanık olmak, düşünerek davranmak.

ihtiyatlı olmak

- * herhangi bir konuda ileriye düşünerek ölçülü davranmak.

ihtiyatsız

- * İhtiyatlı davranmayan.

ihtiyatsızlık

- * İhtiyatsız olma durumu.

ihtiyatsızlık etmek

- * önlem almadan davranmak.

ihzaz

- * Titreşme, titreşim.

ihvan

- * Yakın dostlar, arkadaşlar.
- * Aynı okul veya tarikattan olan kimseler.

ihya

- * (yeniden) Canlandırma, diriltme.
- * Çok iyi duruma getirme, geliştirme, güçlendirme.
- * Yeni bir güç, umut, erinç verme.

ihya etmek

- * canlandırmak.
- * mutluluğa kavuşturmak.
- * mamur bir duruma getirmek.

ihya olmak

- * mutluluğa kavuşmak; daha iyi bir duruma gelmek.
- * mamur bir duruma getirilmek.

ihzar

- * Hazırlama, hazır etme.

ihzarî

- * Hazırlık niteliğinde olan, hazırlayıcı.

-ik

- * Bkz. -ık/ -ik.

ika

* Yapma, etme.

ika etmek

* yapmak, işlemek.

ikame

* Yerine koyma, yerine kullanma.
* Ayğa kaldırma, ayakta durdurma.
* (dava için) Açma.
* Yerine konulan, yerine geçen (şey).

ikame etmek

* yerine koymak.
* ayakta durdurmak.
* dava açmak.

ikame mallar

* Birbirlerinin yerine geçen, konulabilen mallar.

ikamet

* Bir yerde oturma eğleşme.

ikamet etmek

* bir yerde oturmak, eğleşmek.

ikamete memur edilmek

* sürgün cezası verilmek.

ikametgâh

* İkamet edilen, oturulan yer, konut.

ikametgâh ilmühaberi

* Konut belgesi.

ikametgâh kâğıdı

* Bkz. ikametgâh ilmühaberi, konut belgesi.

ikaz

* Uyarma, uyarı, dikkat çekme, ihtar, tembih.
* Uyandırma.

ikaz etmek

* uyarmak, dikkat çekmek.

ikbal

* Baht açıklığı veya yüksek bir makama, duruma erişmiş olma durumu.
* İstek, arzu.
* Padişaha veya şehzadeye eş olmaya aday, gözde cariye.

ikbal düşkünlüğü

* Önce iyi bir yaşantısı varken gözden düşerek yoksul olma durumu.

ikbal düşkün

* Önce iyi bir yaşantısı varken gözden düşerek yoksulluğa mecbur kalan kimse.

ikbali sönmek

* daha önce iyi olan durum veya işi bozulmak.

ikdam

* Gayretle çalışma, sürekli uğraşma.

ikebana

* Belli kurallara göre yapılan çiçek düzenlemesi.

iken

* Esnasında, ...-dığı / -diği hâlde, ...-dığı / -diği zaman.

iki

* Birden sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 2, II.
* Birden bir artık.

iki ahbap çavuş

* her yerde hep birlikte görülen, birbirinden ayrılmayan iki arkadaş için şaka yollu söylenir.

iki anlamlı

* İki anlama gelen veya iki şekilde yorumlanabilen.
* Bkz. ikircil.

iki anlamlılık

* İki anlama gelme veya yorumlanabilme durumu.
* İkircil.

iki arada bir derede (kalmak)

* sıkışık, zor şartlar altında (kalmak).

iki arada kalmak

* birbirine karşıt iki kişi arasında ne yapacağını bilemeyerek şaşırarak.

iki ateş arasında (kalmak)

* zor bir durumda karar verememek.

iki ayağını bir pabuca sokmak

* birini bir işi hemen yapması için çok sıkıştırmak.

iki ayaklı

* İki ayağı olan (hayvan veya eşya).

iki ayaklılık

* İki ayaklı olma özelliği veya durumu.

iki başlı

* İki başlı olan.

iki başlılık

* İki başlı olma durumu.
* Yönetimde birden fazla yetkiye sahip olma.
* Yönetimde birden çok kişinin müdahalesi sonunda işlerin sarpa sarması.

iki baştan olmak

* bir şey, her iki tarafın aynı şeyi istemesiyle, iyi niyetiyle gerçekleştirilebilmek.

iki bir

* Oyunda, zarlardan birinin bir, öbürünün iki benekli olan yüzünün üste gelmesi.

iki buçukluk

* Çeyrek lira değerinde para.
* Maçlarda oyun sahasının dışına çıkan topları getiren kimse, top toplayıcı.

iki büküm

* Beli bükük, öne doğru eğik.

iki büküm olmak

* (yorgunluk, hastalık, yaşlılık gibi sebeplerle) beli bükülmek, öne doğru eğilmek.
* (riyakârlık, dalkavukluk, gerçek olmayan saygı gibi sebeplerle) iki kat olup öne eğilmek.

iki cambaz bir iptе oynamaz

* kurnazlıkta eşit olan iki kimse birbirlerini aldatamaz.

iki cami arasında kalmış beynamaz (veya bînamaz)

* iki yoldan hangisini tutacağını şaşırmış kimseler için kullanılır.

iki canlı

* Gebe, yüklü, hamile.

iki canlılık

* İki canlı olma durumu.

iki cihan

* Dünya ve ahret, İslâm inancına göre bu dünya ve ebedî olan öteki dünya.

iki cihanda

* Bu dünyada ve öteki dünyada.

iki cinslikli

* Bkz. iki eşeyli.

iki çenekliler

* (Jessieu'nün bitki sınıflamasına göre) Tohumlarında iki çenek bulunan kapalı tohumlu bitkiler sınıfı.

iki çenetli

* Çatladığında kabuğu iki çenete ayrılan (meyve).

* İki parçalı kavkısı birbirine kaslarla bağlı yassı solungaçlılardan midye, istiridye gibi (hayvan).

iki çenetliler

* İki çenetli kabuklu yumuşakçalar sınıfı.

iki çıplak bir hamama yakışır

* iki yoksul kimsenin birbiriyle evlenmesinin uygun olmayacağını anlatmak için kullanılır.

iki çift lâf (lâkırdı veya söz) etmek

* birkaç söz söylemek.

iki çifte

* Kürek yarışlarında sancak ve iskelesinde ikişer küreği olan tekne.

iki dilli

* İki ayrı dilde olan.

iki dillilik

* İki ayrı dile sahip olma veya iki ayrı dili okuyup yazma gücünde ve becerisinde olma.

* İki dilin bir arada konuşulduğu bölge veya ülke.

iki dirhem bir çekirdek

* çok güzel ve özenli giyinmiş.

iki düzlemli

* İki düzlemin kesişmesinden oluşan (açı).

iki el bir baş için

* ancak kendi geçimini sağlayabilenler, başkalarına yardım edecek bir durumda değildir.

iki eli (birinin) yakasında olmak

* kıyamette ondan davacı olmak.

iki eli böğründe kalmak

* çaresiz kalıp ne yapacağını bilememek.

iki eli kanda (veya kızıl kanda) olsa

* elindeki iş ne kadar önemli olursa olsun.

iki eli şakaklarında düşünmek

* derin derin düşünmek.

iki eli yanına gelmek

* ölerек Tanrı katına çıkacağı için yalan söylemek.

iki eşeyli

* Erkek ve dişi eşey organları bir arada bulunan, iki cinslikli.

iki evcikli

* Erkek ve dişi çiçekleri ayrı ayrı bitkilerde bulunan (bitki).

iki fazlı

* Aralarında devrenin dörtte biri kadar faz farkı olan (aynı frekans ve genlikte iki alternatif akım veya gerilim).

iki geçeli

* Karşılıklı iki sıra olarak, iki yanlı.

iki gönül bir olunca samanlık seyrân olur

* birbirini sevenler için zenginlik önemli değildir.

iki gözü iki çeşme ağlamak

* sürekli veya çok ağlamak.

iki gözüm (iki gözümün nuru)

* okşayıcı bir sesleniş olarak kullanılır.

iki hırtı, bir pırtı

* aşırı yoksulluğu anlatır.

iki kanatlılar

* Çift kanatlılar.

iki kaptan bir gemiyi batırır

* bir iş, iki taraftan gelen buyruklarla yürütülemez.

iki karpuzu bir koltuğa sığdırmak

* aynı anda iki işi veya görevi yapmak.

iki kat olmak

* iki büküm olmak.

iki katlı

* Üst üste iki katı olan.

iki kere iki dört eder

* gerçekliğinden şüphe edilmeyecek kadar açık.

iki kulak bir dil için

* çok dinleyip az söylemeli.

iki lâfı bir araya getirememek

* düşündüğünü doğru dürüst ifade edememek.

iki lâkırdı etmek

* iki çift lâf etmek.

iki lâkırdıyı bir araya getirmek

* Bkz. iki lâfı bir araya getirememek.

iki nokta

* Üst üste konmuş iki nokta biçimindeki noktalama işareti (:).

iki paralık

* Değersiz, önemsiz.

iki paralık etmek

* değerini, onurunu düşürmek.

iki paralık etmek

* değerini, onurunu düşürmek.

iki paralık olmak

* değerini, onurunu yitirmek.

iki paralık olmak

* değerini, onurunu yitirmek.

iki parmaklı

* İki parmağı olan (hayvan).

iki rahmetten (veya iyilikten) biri

* (çok acı çeken ağır hastalar için) iyileşme veya ölüm.

iki satır lâf etmek (veya konuşmak)

* dostça biraz söyleşmek.

iki seksen uzanmak

* bir çarpma, vurma sonucu boylu boyunca serilmek.

iki söz bir pazar

* uzun boylu pazarlık etmeden.

iki sözü (veya lâkırdıyı) bir araya getirememek

* düşündüğünü düzgün bir biçimde anlatamamak, iki lâfı bir araya getirememek.

iki şekilli

* Birbirinden farklı iki biçimde billûrlaşan.

iki şıktan biri

* iki seçenekten, iki çözüm yolundan biri.

iki tek

* Kürek yarışlarında sancak ve iskelesinde ayrı ayrı oturaklarda ve sadece birer küreği olan tekne.

iki tek atmak

* iki kadeh içki içmek.

iki telli

* İki teli olan bir çeşit saz.

iki terimli

* Toplama (+) veya çıkarma (-) işaretiyle birbirine bağlanan iki terimden oluşan cebirsel anlatım.

iki terimli

* Bkz. iki terimli.

iki ucu boklu değnek

* ne yönden bakılırsa bakılsın çözülmesi çok güç iş veya durum.

iki ucunu bir araya getirememek

* gelirle gideri denkleştirememek, işleri düzene koyamamak.

iki yakası bir araya gelmemek

* geçim sıkıntısından bir türlü kurtulamamak, borçtan kurtulamamak.

iki yakasını bir araya getirmek

* maddi sıkıntıdan kurtulup rahata ermek.

iki yaşayışlı

* Hem suyun içinde, hem karada yaşayabilen, amfibi.

iki yüzlü

* İki tarafı olan veya iki taraflı kullanılan.

ikici

* İkicilik felsefesini kabul eden, düalist.

ikicilik

* Birbirinden ayrı, birbirinden bağımsız, birbirine geri götürülemeyen, birbirinin yanında veya karşısında bulunan iki ilkenin varlığını kabul eden görüş, düalizm.

ikide bir (veya ikide birde)

* ara sıra, sık sık.

ikilem

* İki önermesi bulunan ve her iki önermenin vargısı olan tasım, kıyasımukassım, dilemma: Fatih'in, babası II. Murat'a yolladığı bir haber güzel bir ikilem örneğidir.

* İnsanı istenmeyen seçeneklerden birini, çoğunlukla iki seçenekten birini izlemeye zorlayan tartışma, sorun veya usa vurma durumu.

ikileme

* İkilemek işi.

* Anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılması: Yavaş yavaş, irili ufaklı, aşağı yukarı gibi.

ikilemek

* Bir şeyin sayısını ikiye çıkarmak.

* Tekrarlamak, yinelemek.

* Tarlayı iki kez sürmek.

ikilenme

* İkilenmek işi.

ikilenmek

* İkilemek işi yapılmak.

ikileşme

* İkileşmek işi.

ikileşmek

* Sayısı ikiye çıkmak.

ikiletme

* İkiletmek işi.

ikiletmek

* İkilemek işini yaptırmak.

ikili

* İki parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden iki tane bulunan.

- * İskambil, domino gibi oyunlarda iki işareti bulunan (kâğıt veya pul).
- * İki yan arasında yapılmış.
- * İki çalgı veya iki ses için düzenlenmiş müzik parçası, duo.
- * İki kişiden oluşmuş topluluk.
- * At yarışlarında aynı koşunun birincisi ile ikincisini tahmin ederek oynanan veya alınan bilet.

ikili çatı

- * İki görevde de kullanılabilen çatı; alınmak, toplanmak, sanılmak sözlerinin hem dönüşlü, hem de edilgen çatı olarak kullanılması gibi.

ikili kök

- * Hem isim kökü, hem fiil kökü gibi kullanılan kök.

ikili oynamak

- * karşı olan yanlardan hem birini hem öbürünü destekler görünmek.
- * at yarışlarında birinci ile ikinciye tahmin edip para yatırmak.

ikili ünlü

- * Hecede yan yana bulunan iki ünlü, diftong.

ikili yatak

- * İki kişinin yatabileceği tek parça yatak.

ikilik

- * İkişer bir arada, iki taneden oluşmuş, iki tane alabilen.
- * Görüş veya düşünce için, ikiye bölünmüş olma durumu.
- * İki değişik kullanımı veya uygulaması olma durumu.
- * Birlik notanın ikide biri uzunluğunda nota.
- * İki kuruşluk gümüş akçe.

ikinci

- * İki sayısının sıra sıfatı.
- * Sırada önem bakımından birinciden sonra gelen.
- * Yeni, bir başka.
- * Birinciden sonra gelen kimse veya nesne.
- * Değer ve kalitece birinciden sonra gelen.

ikinci çağ

- * Yeryüzünün yaklaşık yüz elli milyon yıllık çağı, mezozoik.

ikinci ferik

- * Tümgeneral.

ikinci gelmek

- * bir yarışmada birinciden sonraki dereceyi almak.

ikinci yarı

- * Futbolda iki dönemden son olanı.

ikinci zaman

- * İlk zaman olan paleozoyik ile üçüncü zaman arasındaki jeoloji ile zaman birimi, mezozoyik.

ikinci zar

- * Bitkilerde tohumu örten zarların dıştan ikincisi.

ikincil

- * Sırada önem bakımından ikinci derecede olan, tali, sekunder.

ikincil grup

- * Birbirleriyle ilişkileri şahsî olmayan, resmî ilişkilere dayanan etkileşmelerle ilişki içine giren ikiden fazla insanın oluşturduğu topluluk.

ikincilik

* İkinci olma durumu veya derecesi.

ikindi

* Öğle ile akşam arasındaki süre.

* İkindi vakti kılınan namaz.

ikindi ezanı

* İkindi namazına çağrı için okunan ezan.

ikindi namazı

* İkindi süresi içinde kılınması gereken namaz, ikindi.

ikindi vakti

* İkindi için belirlenen süre.

ikindi zamanı

* Bkz. ikindi vakti.

ikindiden sonra dükkân açmak

* bir işe başlamakta geç kalmak.

ikindiüstü

* İkindiye doğru.

ikindiüzeri

* Bkz. ikindiüstü.

ikindiyyin

* İkindi vaktinde.

ikircik

* İşkil.

* Kararsızlık, tereddüt.

ikirciklenme

* İkirciklenmek işi.

ikirciklenmek

* İşkillenmek.

* Kararsız olmak.

ikircikli

* İşkilli.

* Kararsız, mütereddit.

ikirciklik

* İkircikli olma durumu, tereddüt.

ikircil

* İki anlama da gelen ve iki türlü yorumlanabilecek nitelikte olan.

ikircim

* İkircik.

ikircimli

* İkircikli.

ikircimlik

* İkirciklik.

ikisi bir kapıya çıkmak

* aynı sonuca varmak, aynı sonucu doğurmak.

ikisini bir kazana koysalar kaynamazlar

* aralarındaki anlaşmazlık o kadar büyüktür ki onları uzlaştırma çaresi bulunamaz.

ikişer

* İki sayısının üleştirme sıfatı, her defasında ikisi bir arada olan, her birine iki.

ikişer ikişer

* Her defasında ikisi bir arada olarak.

ikişer olmak

* ikişer ikişer sıraya dizilmek.

ikiyüzlü

* Özü sözü bir olmayan, riyakâr, mürâî.

* İki yanı da kullanılabilen.

ikiyüzlülük

* İkiyüzlü olma durumu, riyakârlık, mürâilik.

* İki yüzlü olma durumu.

ikiz

* Bir doğumda dünyaya gelen iki (kardeş).

* Aynı çiçekte oluşmuş birbirine yapışık iki meyve.

* Birbirine tamamen benzeyen, eş.

ikiz anlam

* Bir anlatımın, iki türlü anlam verecek biçimde kurulmuş olması.

ikiz anlamlı

* İkiz anlamı olan.

ikiz doğurmak

* herhangi bir işte çok sıkıntı çekmek.

ikiz ünlü

* Aynı ünlünün yan yana bulunması: yok > yook.

ikiz ünsüz

* Aynı ünsüzün yan yana bulunması: hissî.

ikizkenar

* İki kenarı eşit olan.

ikizkenar üçgen

* Yalnız iki kenarı birbirine eşit olan üçgen.

ikizkenar yamuk

* Paralel olmayan iki kenarı eşit yamuk.

ikizler

* Zodyak üzerinde, Boğa ile Yengeç burçları arasında bulunan burç, Zodyak.

ikizleşme

* İki diş arasındaki bütün dokuların bitişmesiyle oluşan diş anomalisi.

ikizli

* İkizleri olan (ana).

* İki kollu (araç).

* Kendisinden iki anlam çıkarılabilen, ikiz anlamlı (anlatım).

ikizlilik

* İkizli olma durumu.

iklim

* Yeryüzünün herhangi bir yerinde, hava yuvar olaylarının ortaklaşa gerçekleştirdikleri etkilerin uzun yılların ortalamasına dayanan durumu.

* Ülke, diyar.

iklim bilimci

* İklim bilimi uzmanı, klimatolog.

iklim bilimi

* İklimleri inceleyen bilim, klimatoloji.

iklimleme

* Yapıların sıcaklık, nem ve temizliğini sağlamaya, gerekli hava akımını gerçekleştirmeye ilişkin işlem.

iklimleme cihazı

* İstenilen iklimleme şartlarını sağlayan alet, klima.

ikmal

* Eksik bir şeyi tamamlama, daha iyi duruma getirme, bütünleme.

* Bitirme.

* Cümlelerin veya dizelerin anlamını sonra gelen cümle veya dize ile tamamlama.

ikmal etmek

* bütünlemek, tamamlamak.

* bitirmek.

ikmal imtihanı

* Bkz. bütünleme sınavı.

ikmale bırakmak

* bütünlemeye kalmasına sebep olmak.

ikmale kalmak

* okulda bütünlemeye kalmak.

ikna

* Bir konuda birinin inanmasını sağlama, inandırma, kandırma.

ikna etmek

* inandırmak, kandırmak.

ikna olmak

* inanmak, kanmak.

ikon

* Ortodokslarda İsa, Meryem veya ermişlerin tahta üzerine mumlu ve yumurtalı boyalarla yapılmış dini içerikli resimlerine verilen ad.

ikona

* Bkz. ikon.

ikonografi

* İkonların tanıtılması ve açıklanması.

ikrah

* Tiksime, iğrenme.

ikrah etmek

* tiksirmek, iğrenmek.

ikrah getirmek

* tiksınmeye, iğrenmeye başlamak.

ikrahlık

* İkrah etme durumu.

ikram

* Konuğu ağırlama.
* Bir şeyi armağan olarak verme, sunma.
* Alış verişte satıcının alıcıya yaptığı indirim.
* Sunulan şey.

ikram etmek

* (konuğu) bir şeyle ağırlamak, (konuğa) bir şey sunmak.
* fiyatta indirim yapmak.

ikram görmek

* (konuk için) ağırlanmak.

ikramcı

* İkramda bulunmayı seven, mükrim.

ikramiye

* Bir yerde çalışan kimselere genellikle kazançtan dağıtılan veya iyi çalıştıkları için verilen aylık dışı para.
* Piyangoda bir kimseye çıkan para veya nesne.

ikramiyeli

* İkramiyesi olan.

ikrar

* Saklamayarak söyleme, açıkça söyleme.
* Bildirme.
* Benimseme, onama, kabul, tasdik.

ikrar etmek

* açıkça söylemek, kabul etmek.

ikrar vermek

* söz vermek.

ikraz

* Borç veya ödünç verme.

ikraz etmek

* ödünç vermek.

iksir

* Eskiden hayatı ölümsüzleştirmek, madenleri altına çevirmek gibi olağanüstü etkileri olduğuna inanılan sıvı.
* İç ferahlatıcı ilâç veya içki.
* Aşk ilham eden büyülü içki.

iktibas

* Ödünç alma.
* Alıntı.

iktibas etmek

* ödünç almak.
* alıntılama.

iktidar

* Bir işi yapabilme gücü, erk, kudret.

* Bir işi başarabilme yetki ve yeteneği.
* Devlet yönetimini elinde bulundurma ve devlet gücünü kullanma yetkisi; bu yetkiyi elinde bulunduran kişi ve kuruluşlar.

iktidardan düşmek

* devlet yönetiminde yetkiyi başka bir partiye bırakmak zorunda kalmak.

iktidarsız

* Gücü, yeteneği olmayan, beceriksiz, yetersiz.
* Cins gücü olmayan (erkek).

iktidarsızlaşma

* İktidarsızlaşmak durumu.

iktidarsızlaşmak

* İktidarsız duruma gelmek.

iktidarsızlık

* Güçsüzlük, beceriksizlik, yetersizlik.
* (erkek için) Cinsî gücü olmama durumu.

iktifa

* Yetinme; kanma.

iktifa etmek

* yetinmek; kanmak.

iktiran

* Yaklaşma.
* (bir yere) Ulaşma, erişme.

iktiran etmek

* ulaşmak, erişmek.

iktisaden

* Ekonomik olarak, ekonomi bakımından.

iktisadî

* Ekonomik.

iktisadiyat

* Bir devletin ekonomik durumu.

iktisap

* Kazanma, edinme, edinim.

iktisap etmek

* kazanmak, edinmek.

iktisat

* Ekonomi.

iktisat etmek (veya yapmak)

* para artırmak, tutumlu davranmak, tasarruf etmek.

iktisatçı

* Ekonomi uzmanı, ekonomist.

iktisatçılık

* Ekonomi uzmanlığı.

iktisatlı

* Aşırı harcama yapmayan veya gerektirmeyen (kimse, şey), tutumlu.

iktisatsız

* Aşırı harcama yapan veya gerektiren (kimse, şey), tutumsuz.

iktiza

* Gerekli olma, gerekme.

iktiza etmek

* gerekmek.

il

* Merkezî yönetimin, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara, kamu hizmetlerinin gereklerine göre, ülke üzerinde yayılmış, bir vali yönetimindeki en önemli bölümü, vilâyet.

-il

* Bkz. -ıl / -il.

-il-

* Bkz. -ıl- / -il.

ilâ

* -den ...-e kadar.

ilâç

* Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için, türlü yollardan kullanılan madde, em, deva.

* Çare, önlem.

ilâç için ... yok ...

* hiç yok.

ilâç yapmak (veya hazırlamak)

* gerekli maddeleri kullanarak reçetede belirtilen dozda ilâcı ortaya koymak.

ilâç yazmak

* reçete yazmak.

ilâçlama

* İlâçlamak işi.

ilâçlamak

* İlâç sürmek.

* Mikroplardan arındırmak, zararlı böceklerden korunmak amacıyla ilâç püskürtmek veya sıkmak.

ilâçlanış

* İlâçlanmak işi veya biçimi.

ilaçlanma

* İlâçlanmak işi.

ilâçlanmak

* İlâçlamak işi yapılmak veya ilâçlamak işine konu olmak.

ilâçlı

* İçinde ilâç bulunan.

* İlâçlanmış.

ilâçlık

* İlâç, yapmak için ayrılmış, ilâç yapmaya yarar.

ilâçsız

* İlâcı olmayan.

* İlâçlanmamış.

ilâçsızlık

* İlâçsız olma durumu.

ilâh

* Tanrı.

* Bir alanda yaratıcılığı ile hayranlık uyandıran, çok beğenilen, çok tutulan.

ilâh gibi

* çok yakışıklı (erkek).

ilâhe

* Tanrıça.

ilâhi

* "Bu ne hâl", "ne tuhaf" gibi şaşma, sitem bildirir.

ilâhî

* Tanrı'ya özgü, tanrısal.

* Çok güzel, mükemmel.

* Tanrı'yı övmek, ona dua etmek için yazılıp makamla okunan nazım.

ilâhiyat

* Allah'ın varlığı ve nitelikleriyle ilgili konular ele alan felsefenin bir kolu, Tanrı bilimi, teoloji.

ilâhiyatçı

* Tanrı bilimci, teolog.

ilâhlaşma

* İlâhlaşmak işi.

ilâhlaşmak

* Yücelmek; çok beğenilmek, hayranlık uyandıran bir duruma gelmek.

ilâhlaştırma

* İlâhlaştırmak durumu veya biçimi.

ilâhlaştırmak

* İlâh durumuna veya biçimine getirmek.

ilâm

* Bildirme, anlatma.

* Bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren resmî belge.

ilâm almak

* mahkeme kararını bildiren belgeyi almak.

ilâm etmek

* bildirmek.

ilâmaşallah

* Sonu gelmeyecek bir zamana kadar.

* Sitem veya alay yollu "maşallah" yerine kullanılır.

ilân

* Duyuru.

* Açıkça bildirme, açıkça duyurma.

ilân etmek

* bir durumu yayım yoluyla duyurmak.

* bir durumu yaymak.

* açıkça bildirmek.

ilân tahtası

* Duyuruların üzerine yazıldığı veya yapıştırıldığı düz levha, pano.

ilân vermek

* Çeşitli basın yayın organlarıyla bir durumu duyurmak, açıklamak.

ilâncılık

* Ticarî bir amaçla geniş topluluklara tanıtılmak istenen bir şeyi basın ve yayım yoluyla duyurma işi.

ilânen

* Duyuru yoluyla.

ilânıaşk

* Karşı cinse aşkını bildirmek işi.

ilânıaşk etmek

* (bir erkek bir kadına veya bir kadın bir erkeğe) kendisini sevdiğini söylemek.

ilânihaye

* Sonsuza kadar.

ilârya

* Gümüş balığının küçüğü.

ilâve

* Katma, ekleme, ulama, ek.
* Eklenmiş, katılmış parça.
* Arttırma, büyütme, abartma.
* Ek.

ilâve etmek

* eklemek, katmak, ulamak.

ilâveli

* Eki olan.
* Abartılmış, yalan katılmış, mübalâğalı.

ilâveten

* Ek olarak, ek yoluyla, ekleyerek.

ilbay

* Vali.

ilca

* Zorlama, zorunda bırakma.

ilca etmek

* zorlamak, zorunda bırakmak.

ilçe

* Yönetim bakımından yurt bölümlemesinde ilden sonra gelen bölüm, kaymakamlık, kaza.

ilçebay

* Kaymakam.

ile

* Kelimenin sonuna geldiğinde birliktelik, işteşlik, beraberlik, araç, sebep veya durum anlatan cümleler yapmaya yarar.

* Bazı soyut isimlere getirilince durum bildiren zarflar oluşturur.

* Cümle içinde aynı görevde bulunan iki ögeyi birbirine bağlamaya yarar.

ilelebet

* Sonsuzluğa değin, sürgit.

ilen

* İle.

ilenç

* İlenmek amacıyla söylenen söz, ilenme, beddua.

ileniş

* İlenmek işi veya biçimi.

ilenme

* İlenmek işi, beddua.

ilenmek

* Bir kimse için kötü dilekte bulunmak, beddua etmek.

iler tutar yeri olmamak (veya kalmamak)

* çok dağınık, kötü, bozuk veya berbat bir duruma gelmek.

ilerde

* İleride.

ileri

* Herhangi bir şeye göre daha ötede olan yer, geri karşıtı.

* Bir şeyin ulaşılacak yönü.

* Henüz gelmemiş zaman, gelecek, sonra.

* Önde bulunan.

* Doğrusundan daha çok gösteren (saat).

* Önceki, evvelki.

* Benzerlerini geride bırakmış.

* "Amaca doğru durmadan yürü" anlamına.

* Öne doğru, ileri doğru.

* Temel duruşta ayak uçlarının gösterdiği yön.

ileri (veya öne) sürmek

* öne doğru yürütmek.

* bir düşünceyi veya tasarımı önermek, serdetmek.

ileri almak

* öne almak.

* (saat için) önceki vakte almak, öne ayarlamak.

ileri atılmak (veya çıkmak)

* öne doğru çıkmak.

ileri geçmek

* öne geçmek.

* üstün bir makama geçmek.

ileri gelenler

* Bir topluluğun önemli, sözü dinlenir, saygın kişileri, eşraf.

ileri gelmek

* sebep olmak, oluşmak, bağlı bulunmak, doğmak, meydana gelmek.

ileri geri

* Herhangi bir konuda dikkat etmeme, ayrıntılan düşünmeme.

ileri geri etmemek

* uzun boylu tartışmadan, sorgu sual etmeden.

ileri geri konuşmak (lâflar etmek veya söylemek)

* yersiz ve gönül kıracak biçimde konuşmak.

ileri geri söz (etmek veya söylemek)

* yersiz, yakışksız söz.

ileri gitmek (veya varmak)

* söz ve davranışta ölçü dışına çıkmak, gereksiz, aşırı davranışta bulunmak.

ileri görüş

* Daha sonra olabilecekleri düşünmek işi.

ileri görüşlü

* İleri görüşü olan (kimse).

ileri götürmek

* (bir durum veya davranış için) ölçüyü aşmak.

ileri uç

* Futbolda ileri hat, hücum mevki, forvet.

ileri uç oyuncusu

* Futbolda ileri uçta oynayan sporcu, golcü.

ilerici

* İlerlemeden yana olan; ileri düzeydeki toplumsal ve siyasî gelişmeleri benimsemiş olan (düşünce, kimse vb.), terakkiperver.

ilericilik

* İlerici olma durumu, ilerici davranış.

ileride

* Gelecekte, gelecek zamanda.

* Ötede.

ilerisi

* Daha ön tarafı.

* Geleceği, ötesi.

ilerisine gitmek

* bir işin sonuna kadar gitmek.

ilerisini gerisini hesaplamamak (veya düşünmemek)

* herhangi bir konuda çok ve ayrıntılı düşünmeden hareket etmek, tedbirsizce, ihtiyarsızca davranmak.

ileriyi görmek

* Bkz. uzağı görmek.

ilerlek

* İlerlemiş, ileriye varmış.

ilerleme

* İlerlemek işi.

* Terfi, terakki.

* Daha iyi, daha yetkin, daha değerli, daha yüksek bir duruma doğru basamak basamak oluşan gelişme,

terakki.

ilerlemek

* Bulunduğu yerden daha ileriye gitmek; yol almak.

* (vakit için) Geçmek.

- * Daha güçlü, daha etkili duruma gelmek.
- * Daha iyi, daha yüksek bir düzeye, aşamaya erişmek, gelişmek, terakki etmek.

ilerletme

- * İlerletmek işi.

ilerletmek

- * İlerlemesini sağlamak, ilerlemesine yol açmak.

ilerleyici

- * İleri giden, ilerleyen.

ilerleyici benzeşme

- * Kelimede önceki sesin sonraki sesi etkilemesi.

ilerleyiş

- * İlerlemek işi veya biçimi.

ileti

- * Bildirme yazısı, mesaj.

iletici

- * İletme özelliği olan (şey).

iletiliş

- * İletilmek işi veya biçimi.

iletilme

- * İletilmek işi.

iletilmek

- * İletmek işi yapılmak.

iletim

- * İletmek işi.
- * İletken şeylerden ısı veya elektriğin geçmesi.
- * Isı yayımı, konveksiyon.

iletiş

- * İletmek işi veya biçimi.

iletişim

- * Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme, iletişim.
- * Telefon, telgraf, televizyon, radyo gibi araçlardan yararlanarak yürütülen bilgi alış veriş, bildirişim, haberleşme, iletişim.

iletişim ağı

- * İletişim araçlarının birbirleriyle ortak bağlantı kurma veya iş birliği sağlama durumu veya düzeni.

iletişim araçları

- * Toplumda sözlü veya yazılı haber alma imkânını sağlayan teknik araçlar.

iletişim merkezi

- * Bildirişim ve haberleri toplam ve değerlendirme bürosu.

iletişim ortamı

- * Bildirişim, haberleşme veya iletişim imkânlarının sağlandığı ortam, medya.

iletişme

- * İletişmek işi veya durumu.

iletişmek

* Bir durumu karşılıklı olarak iletmek, karşılıklı olarak haber alıp vermek.

iletken

* Akım, ısı, ses vb. geçiren (madde), nakil, yalıtkan karşıtı.

* Elektrik akımı, ısı, gaz vb. ni bir yerden başka bir yere aktaran (madde, şey).

iletken damarlar

* Bitkilerde hucrelere besin maddelerini ileten borucuklar.

iletkenlik

* İletken olma durumu.

iletkei

* Bir açıyı lmeye ve başka bir yerde aynı açıyı çizmeye yarayan, yarım çember biçimindeki araç, minkale.

iletme

* İletmek işi.

iletmek

* Götürmek, ulaştırmak, nakletmek.

* Elektrik akımı, ısı, gaz vb. ni bir yerden başka bir yere götürmek.

ilga

* (varlığını) Kaldırma.

ilga etmek

* (varlığını) ortadan kaldırmak.

ilgeç

* Edat: Ev gibi huzur köşesi olmaz. ocuk sabaha karşı uyudu.

ilgeli

* İlgeci olan, edatlı.

ilgeli tmle

* Edatla kurulmuş tmle, edatlı tmle.

ilgi

* İki şey arasında bulunan herhangi bir bağlılık, ilişki, alka, taallk.

* Dikkati öncelikle belirli bir şey üzerinde toplama eğilimi.

* Belirli bir olay veya etkinliğe yakınlık duyma, ondan hoşlanma ve ona öncelik tanıma.

* Kimyasal şartlar eş veya birbirine çok yakın olduğuında ögelerin birbirleriyle birleşmede gösterdiği seçicilik.

ilgi alanı

* Bir kişi veya kuruluşun ilgilendiği konular.

ilgi çekici

* İlgiyi, dikkati üzerinde toplayan.

ilgi çekmek (toplamak veya uyandırmak)

* evresinde ilgiyi, dikkati ve merakı üzerine toplamak, alka çekmek, alka toplamak veya alka uyandırmak.

ilgi duymak

* bir işe, bir olaya, bir kimseye önem vermek, yakınlık duymak.

ilgi eki

* Bağlantı kavramı veren ek. Türkçede bu kavram isim görevli kelimeye -ki ekinin bağlanmasıyla sağlanır. Bu ek ünlü uyumlarına aykırı düşer ve çoğu kez kalma durumuyla kalıplaşır.

ilgi görmek

* ilgi çekmek.

ilgi göstermek

* ilgisini esirgememek, belli etmek.

ilgi toplamak

* ilgisini yoğunlaştırmak, belli etmek.

* ilgi görmek.

ilgileme

* İlgilemek işi.

ilgilemek

* İki parçayı birbirine eğreti olarak dikmek, teyellemek.

ilgilendiriş

* İlgilendirmek işi veya biçimi.

ilgilendirme

* İlgilendirmek işi.

ilgilendirmek

* İlgisini çekmek, önem vermek veya bir şeyle ilgili kılmak.

* İlişkin olmak.

* Elverişli, uygun bulmak.

ilgileniş

* İlgilenmek işi veya biçimi.

ilgilenme

* İlgilenmek işi.

ilgilenmek

* Birine karşı yakınlık duymak veya göstermek, alâkalanmak.

* Bir şeye karşı merak duymak.

* Bir konu üzerinde çalışmak, uğraşmak, bir şeyi çekici bulmak.

ilgili

* İlgilenmiş olan, ilgisi bulunan, alâkalı, alâkadar, müteallik.

ilgililik

* İlgili olma durumu, mensubiyet.

ilginç

* İlgi uyandıran, ilgi ve dikkat çekici olan, enteresan, alâkabahş.

ilginçleşme

* İlginçleşmek işi veya durumu.

ilginçleşmek

* İlginç duruma gelmek.

ilginçlik

* İlginç olma durumu.

ilgisini kesmek

* bir kimse veya şeyle bütün bağlarını koparmak, ilişkisi kalmamak, alâkayı kesmek.

ilgisiz

* İlgisi olmayan veya ilgilenmeyen, kayıtsız, aldırmaz, alâkasız, lâkayt.

ilgisizlik

* İlgisiz olma durumu, aldırmazlık, alâkasızlık.

- * İlgi göstermeme durumu.
- * Gönlün sevgi veya nefret gibi duygulardan soyutlanmış olması durumu, kayıtsızlık, lâkaydı.

ilhak

- * Katma, bağlama, ekleme.
- * Egemenliği altına alma.

ilhak etmek

- * katmak, bağlamak.
- * egemenliği altına almak.

ilham

- * Esin.
- * Tanrı'nın, peygamberlerin yüreğine doldurduğu tanrısal âleme özgü duygu ve düşünceler.

ilham almak

- * esinlenmek.

ilham etmek (veya vermek)

- * içe doğmasına sebep olmak, esindirmek.

ilham kaynağı

- * Esinlenmeyi ve içe doğmayı sağlayan şey.

ilham kaynağı olmak

- * hayal dünyasını beslemek.

ilham perisi

- * Sanatçılara esin verdiği var sayılan peri.

ilhan

- * Bir ilhanlığın başında bulunan hükümdar, imparator.
- * İran Moğollarında hükümdarın unvanı.

ilhanlık

- * İlhan olma durumu.
- * Kendi topraklarında oturan çeşitli ulusları egemenliği altına toplayan devlet biçimi, imparatorluk.
- * Böyle bir devletin yönetimi altındaki ülkelerin bütünü.

-ili

- * Bkz. -ılı / -ili.

iliğine (veya iliklerine) kadar

- * her şeyini, bütün varlığını etkileyecek biçimde.

iliğine işlemek (veya geçmek)

- * çok ıslanmak; çok üşümek.
- * bütün varlığını kaplamak, çok etkilenmek.

iliğine kadar ıslanmak

- * çok ıslanmak.

iliğini (veya iliğini kemiğini) kurutmak

- * canından bezdirecek kadar sıkıntı vermek.

iliğini kemirmek

- * çok etkilemek.
- * sömürmek.

ilik

- * Giysilerin, yorgan çarşaflarının, yastık kılıflarının vb.nin gereken belirli yerlerine iplikle örülerek, parça geçirilerek veya biye ile yapılan küçük yarı.

ilik

* Kemiklerin iç boşluklarını dolduran yağlı madde.

ilik gibi

* çok lezzetli, (genellikle et için) iyi pişmiş.
* çok güzel, istek uyandıran (kadın veya kız).

ilikçi

* İlik açan kimse.

ilikçilik

* İlik açma işi veya mesleği.

ilikleme

* İliklemek işi.

iliklemek

* Bir şeyin düğmesini iliğine geçirmek.

iliklenme

* İliklenmek işi.

iliklenmek

* İliklemek işi yapılmak.

iliklerinde duymak

* benliğinde iyice duymak.

ilikleyiş

* İliklemek işi veya biçimi.

ilikli

* İliği olan.
* İliklenmiş.

iliksiz

* İliği (I, II) olmayan.

ilim

* Bilim.
* Ayrıntı, özellik, nitelik, hassasiyet.

ilim adamı

* Bilim adamı.

ilim kadını

* Bkz. bilim adamı.

ilimcilik

* Bilimcilik.

ilinek

* Bir şeye mecbur olarak bağlı olmayan, onun özünde bulunmayan, rastlantı ile olan nitelik, araz.

ilineksel

* İlinekle ilgili olan, öze ilgili olmayan.

ilinti

* İki şey arasında ilgi, ilişki.
* İnsanlar arasındaki bağ.
* İç sıkıntısı.

* Seyrek dikiş, teyel.

ilintileme

* İlintilemek işi veya durumu.

ilintilemek

* İki parçayı eğreti olarak seyrek dikişle elde dikmek, teyellemek, ilgilemek.

ilintili

* İlgisi, ilişkisi, bağı, ilintisi olan.

ilistir

* Süzgeç.

ilişig'i kalmamak

* ilgisi, bağılılığı olmamak.

ilişig'ini kesmek

* hiçbir ilgisi kalmamak, bağlantılarını koparmak.

ilişik

* İliştirilmiş, eklenmiş, bağlanmış, merbut.

* Bir şeye ilgili, ilişkin, ait.

* İlgî, bağılılık, ilişki, münasebet.

* Eklenmiş olan bölüm.

ilişikli

* İlişig'i olan, ilişkin.

ilişiksiz

* İlişig'i olmayan.

ilişilme

* İlişilmek işi.

ilişilmek

* İlişmek işi yapılmak.

ilişken

* Deniz dibinde batık ve atıkların oluşturduğu tabaka.

ilişkenli

* İlişken özellik bulunduran.

ilişki

* İki şey arasında karşılıklı ilgi, bağ, münasebet, temas.

* Bağlantı, temas.

ilişki kurmak

* bağlantı sağlamak, ilgi sağlamak.

ilişkilendirmek

* İlişkili duruma getirmek.

ilişkili

* İlişkisi olan.

* İlgili olarak.

ilişkin

* İlgisi, ilişig'i olan, bağlı, ilgili, ait, merbut, müteallik.

ilişkisiz

* İlişkisi olmayan.

ilişkisizlik

* İlişkisiz olma durumu.

ilişme

* İlişmek işi.

ilişmek

* Hafifçe dokunmak, takılmak.
* Elini sürmek, dokunmak.
* Bir şeyin kenarına kısa bir süre için oturmak.
* Karışmak, rahat vermemek, müdahale etmek.
* Değınmek, sözünü etmek.
* Şaka etmek.

iliştirilme

* İliştirilmek işi.

iliştirilmek

* İliştirmek işi yapılmak; eğreti takılmak, hafifçe tutturulmak.

iliştirme

* İliştirmek işi.

iliştirmek

* İlişmesini sağlamak; bağlamak, tutturmak; eğreti takmak, hafifçe tutturmak.

ilk

* Zaman, sıra, yer ve önem bakımından ötekilerden önce gelen, son karşıtı.
* Herhangi bir şeyin en önde olanı, önce geleni.
* Birinci olarak, en başta.

ilk adım

* Başlangıç.

ilk ağızda

* Önce, öncelikle, ilk iş olarak, her şeyden önce.

İlk Çağ

* En eski zamanlardan başlayarak milâdî 476, Batı Roma İmparatorluğunun çöküş yılına kadar süren çağ.

ilk dördün

* Ayın, yeni ay evresinden bir hafta sonra yarım daire biçiminde görüldüğü evre.

ilk elden

* Baştan başlayarak; dolaysız, aracısız.

ilk gösteri

* Sahneye konulan oyunun ilk temsili, prömiyer.

ilk göz ağrısı

* ilk doğan evlât.
* ilk sevilen, âşık olunan kimse.

ilk kânun

* Aralık.

ilk önce

* Önce, en önce, en başta.

ilk örnek

* Kök tip.

ilk plânda

- *  nce, en önde.
- * başlangıçta.

ilk sezi

- * Bir konuda edinilen ilk ve yalın bilgi.

ilk teşrin

- * Ekim.

ilk ve son

- * Tek, yeg ne.

ilk yardım

- * Tedavisi gereken kimselerin ilk bakımlarında uygulanan basit tedavi.
- * Tehlikeli ve anı durumlarda uygulanan ilk ve ivedi tedavi işlemi.
- * Bu işlemin uygulandığı yer.

ilk yardım hastahanesi

* Anıden rahatsızlananlar veya kazada yaralananlara ilk tıbbı müdahalenin yapılabileceği nitelikte donatılan hastahane.

ilk yarı

- * Futbol, basketbol vb. karşılaşmalarda iki devreden ilki.

ilkah

- * D lleme, döllenme.
- * Aşılama.

ilkah etmek

- * döllemek.
- * aşılamak.

ilkbahar

* (kuzey yarım küre için) Mart, nisan ve mayıs aylarını içine alan zaman aralığı. Gök biliminde 21 Mart ile 22 Haziran arası, ilkyaz, bahar.

ilke

- * Temel düşünce, temel inanç, umde, unsur, prensip.
- * Temel bilgi.
- * Başka şeylerin kendisinden türediği ilk madde,  ge, unsur.
- * Her türlü tartışmanın dışında sayılan öncül, mebde, prensip.
- * Davranış kuralı.

ilkeci

- *  lkelerine bağlı (kimse).

ilkecilik

- *  lkeci olma durumu.

ilkel

- * İlk durumunda kalmış olan, gelişmesinin başında bulunan, iptidaî, primitif.
- * Zaman bakımından en eski olan, iptidaî, primitif.
- * (şanatta) Yalın bir nitelik gösteren, yapmacıksız olan, primitif.
- * Özellikle XIV-XV. yüzyıllarda İtalyan ressamlarına, Orta  ağ sonlarında Avrupa ressamlarına verilen ad.
- * Eğitimsiz, kültürsüz, görgüsüz.

ilkel memeliler

* Bazı sınıflandırmalara göre memeliler sınıfının tek delikliler ile soyu tükenmiş olan bazı ilkel yapılı memelileri içine alan bir alt sınıfı.

ilkel toplum

* Yazılı kültürü bulunmayan, sanayileşmemiş, şehirleşmemiş tarım toplumu.

ilkelce

* İlkel (bir biçimde).

ilkelciler

* İlkelcilik yanlısı olan sanatçılar.

ilkelcilik

* Avrupa sanatının çağımıza kadar geçirdiği gelişmelerden habersiz görünen, ilkel ulusların sağlam, kaba, saf, yalın biçimli sanatını benimseyen görüş, primitivizm.

* İllellik özlemini ileri süren düşünce akımlarının genel adı, primitivizm.

ilkeleşme

* İlkeleşmek işi.

ilkeleşmek

* İlke durumuna gelmek.

ilkelleşme

* İlkelleşmek işi.

ilkelleşmek

* İlkel bir durum almak veya ilkel bir duruma gelmek.

ilkelleştirme

* İlkelleştirmek işi veya durumu.

ilkelleştirmek

* İlkel duruma getirmek.

illellik

* İlkel olma durumu, iptidaîlik.

ilkesel

* İlke ile ilgili.

ilkgüz

* Eylül ayı.

ilkin

* Başta, başlangıçta, önce, iptida.

ilkokul

* Zorunlu öğrenim çağındaki kız ve erkek çocuklarının temel eğitim ve öğretimini sağlamak için devletçe açılan veya açılmasına izin verilen beş yıllık okul.

ilköğrenim

* İlköğretim.

ilköğretim

* Birkaç öğretim basamağından oluşan örgün eğitim sisteminin, okuma yazmayı, aritmetiği, iyi bir yurttaş olmak için gerekli temel bilgi ve becerileri kazandıran sekiz yıllık ilk basamağı.

ilkten

* İlk önce.

ilkyaz

* Ilkbahar, bahar.

illâ

* İlle.

illâki

* İlle.

illâllah

* Usanç ve bezginlik anlatır.

illâllah demek

* usanmak, bıkmak, bezmek.

illâllah etmek

* usanmak, bıkmak.

ille

* Ne olursa olsun, hangi şartta olursa olsun, her hâlde.

* Hele, özellikle.

* Yoksa, olmazsa.

ille velâkin

* Gel gelelim, bununla birlikte.

illegal

* Yasa dışı, yasaya aykırı.

illet

* Hastalık.

* Hastalık derecesine varan alışkanlık.

* Bozukluk.

* Kızdıran, sinirlendiren şey veya kimse.

* Sebep.

illet etmek

* sinirlendirmek, kızdırmak.

* sakatlamak.

illet olmak

* çok sinirlenmek, çok kızmak.

illetine uğramak

* hastalık derecesinde düşkün veya tutkun olmak.

illetli

* Hastalığı olan.

* İkide bir aksaklık gösteren.

illî

* Nedensel.

illiyet

* Nedensellik.

illüstrasyon

* Resimlerle süsleme.

* Kıtâp içindeki bir yazıyı açıklayan veya süsleyen resim.

illüzyon

* Yanılsama.

illüzyonist

* Göz bağcı.

illüzyonizm

* Göz bağcılık.

ılme

* İlmek (II) işi.

ilmek

* İlmik.

ilmek

* Hafif bir düğüm yaparak bağlamak.
* Halı dokurken düğümleri bağlamak.
* Değmek, dokunmak.

ilmekleme

* İlmeklemek işi.

ilmeklemek

* İlmek durumuna getirmek.

ilmî

* Bilimsel.

ilmî ahlâk

* Töre bilimi.

ilmiahlâk

* Bkz. ahlâk bilimi, etik.

ilmihâl

* Din kurallarını öğrenmek için yazılmış kitap.

ilmik

* Çözülmesi kolay düğüm, eğreti düğüm.

ilmik atmak

* ilmik yapmak.

ilmikleme

* İlmiklemek işi.

ilmiklemek

* Eğreti düğümle bağlamak.

ilmiklenme

* İlmiklenmek işi.

ilmiklenmek

* İlmikle tutturulmak.

ilmikli

* Kolay çözülür biçimde düğümlenmiş.
* Herhangi bir sayıda düğümü, ilmiği olan.

ilmiksiz

* Kolay çözülemeyen biçimde düğümlenmiş.
* İlmiği olmayan.

ilminden anlamak

* bir işin, aracın veya konunun uzmanı olmak.

ilmini almak

- * Bir işin özelliklerini, işleyişini, en ince ayrıntılarına kadar iyice öğrenmek.

ilmiye

- * Din işleriyle uğraşan hocalar sınıfı.
- * Din işleriyle uğraşanların mesleği.

ilmühaber

- * Birinin yer, hâl, medenî durumu vb.ni gösteren resmî belge, hâl kâğıdı.
- * Bir şeyin teslim alındığını gösteren belge, alındı kâğıdı.

ilsizleşmek

- * Yurtsuz, vatansız kalmak.

iltibas

- * Birbirine çok benzeyen iki şeyin karışması, andırışma.

iltibasa yol açmak

- * karışıklığa sebep olmak.

iltica

- * Güvenilir bir yere sığınma, sığınma.

iltica etmek

- * sığınmak.

iltica hakkı

- * Bkz. sığınma hakkı.

iltifat

- * Yüzünü çevirerek bakma.
- * Birine güler yüz gösterme, hatırını sorma, tatlı davranma, ilgilenme.
- * İlgi gösterme, rağbet etme.
- * Söz söylerken, daha çok etki sağlamak için beklenmedik bir anda sözü, konu ile çok yakından ilgili birine veya bir şeye yöneltme.

iltifat etmek

- * ilgilenmek, saygı göstermek.
- * beğenmek, rağbet etmek.

iltifatlı

- * Yüze gülen, gönül alan.

iltihabî

- * İltihapla ilgili, yangılı.
- * İltihabı olan, yangılı, iltihaplı.

iltihak

- * Katılma.

iltihak etmek

- * katılmak.

iltihap

- * Vücudun mikroplara karşı koymak için herhangi bir yerine fazla kan hücumu ile orada şişkinlik, kırmızılık, ısı ve ağrı ile beliren irin toplanması, yangı.

iltihaplanma

- * İltihaplanmak işi, yangılanma.

iltihaplanmak

- * Bir doku veya bir organda iltihap toplamak, yangılanmak.

iltihaplı

* İltihabı olan, yangılı.

iltihapsız

* İltihabı olmayan, yangısız.

iltimas

* Haksız yere, yasa ve kurallara uymaksızın kayırma, arka çıkma.
* Birine herhangi bir konuda öncelik ve ayrıcalık tanıma.

iltimas etmek (veya geçmek)

* kayırmak; korumak.

iltimasçı

* Kayırıcı, arka.

iltimasçılık

* Kayırma işi, kayıncılık veya kayırmacılık.

iltiması olmak

* arkası, kayırıcısı olmak.

iltimaslı

* Kayırılan (kimse) veya kayınırlarak yapılan (iş).

iltisak

* Kavuşma, bitişme, birleşme ile ilgili olan.
* Bitişken (dil).

iltisakî

* İltisak olma durumu.

iltisakî diller

* Bitişken diller.

iltizam

* Kayırma, bir tarafı tutma.
* Gerekli bulma.
* Kesenek.

iltizam etmek

* keseneğe almak.

iltizamcı

* Kesenekçi, mültezim.

iltizamî

* İsteyerek, bilerek yapılan.

ilzam

* Cevap veremez duruma getirme, susturma.

ilzam etmek

* susturmak.

im

* İşaret.
* Alâmet.

-im

* Bkz. -m (I).

-im

* Bkz. -m (II).

-im

* Bkz. -m (III).

im bilimi

* Gösterge bilimi.

ima

* Dolaylı olarak anlatma, üstü kapalı olarak belirtme, işaretleme, anırtırma, ihsas.
* Açıkça belirtilmeyen, dolaylı olarak anlatılan şey.

ima etmek

* dolaylı anlatmak, anırtırmak, ihsas etmek.

imaj

* İmge.

imal

* Ham maddeyi işleyip mal üretme.
* Yapım.

imal etmek

* ham maddeyi işleyerek bir mal üretmek.

imalât

* Ham madde işlenerek yapılan her türlü mal.
* İşlenerek yapılan üretim.

imalât resmi

* Baskılı devre levhasının delikler, yanklar, profiller desenler ve onların yerleri ile son durumları gibi bazı özelliklerini belirten bir resim.

imalâtçı

* Ham madde işleyerek mal üreten kimse veya kuruluş.

imalâtçılık

* İmalâtçının işi veya mesleği.

imalâthane

* Ham maddelerin işlenerek, mal olarak piyasaya sürülecek duruma getirildiği iş yeri, yapım evi.

imale

* Bir tarafa yatırma, eğme.
* Kısa okunması gereken heceyi ölçüye uydurmak için uzun okuma.

imale etmek

* eğmek, çevirmek.

imale yapmak

* kısa heceyi uzun okumak.

imalı

* Üstü kapalı, örtülü (söz veya davranış).

imam

* Cemaate namaz kıldırın kimse.
* Müslümanlıkta mezhep kuran kimse.
* Hz. Muhammed'den sonra onun vekilliği görevini üzerine alan halifelere verilen unvan.
* Bazı küçük İslâm devletlerinde devlet başkanı.

* En önde bulunan, önder.

imam evi

* Kadınlara özgü ceza evi.

imam kayığı

* Tabut.

imam nikâhı

* İslâm dinî kurallarına göre kıyılan dinî nikâh.

imam nikâhlı

* İmam nikâhı olan.

imam osurursa, cemaat sıçar

* yöneticilerin kötü bir iş yapmaları, onların buyruğundakilerin daha kötü bir iş yapmalarına yol açar.

imam suyu

* Rakı.

imambayıldı

* Bir çeşit zeytinyağlı patlıcan yemeği.

imame

* Tespihlerin baş tarafına geçirilen uzunca parça.

imamet

* İmamlık.

imamlık

* İmam olma durumu.

* İmamın görevi.

iman

* Dinin ortaya koyduğu doğmalara inanma, din inancı, kutsal inanç, inanç, itikat.

* İslâm dinine inanma.

* Güçlü inanç, inan.

iman etmek

* Tanrı'ya, dine inanmak.

* güçlü bir inanç duymak.

iman getirmek

* gönül ızasıyla Müslümanlığı kabul etmek.

* yürekten inanmak.

iman sahibi

* İnanmış, iman etmiş kimse.

iman tahtası

* Göğüs kemiği.

imana gelmek

* Müslümanlığı kabul etmek.

* en sonunda doğruyu söylemek.

* sonradan bir şeyi kabul edip uymak.

imana getirmek

* Müslümanlığı kabul ettirmek.

* istenilen biçimde davranmayı zorla kabul ettirmek.

imanı gevremek (kısa söyleyişle)

* çok yorulmak veya sıkıntı çekmek.

imanı yok (kısa söyleyişle)

* acımasız, insafsız.
* kahrolası!

imanım (kısa söyleyişle)

* "kardeş, arkadaş!" anlamında bir sesleniş.

imanına kadar (kısa söyleyişle)

* ağzına kadar, son kertesine kadar, tıka basa, alabildiğince.

imaniye

* İncancılık, fideizm.

imanlı

* İmanı olan, inançlı, mutakit.
* İnsaflı, vicdanlı.

imansız

* İmanı olmayan, inançsız, inansız.
* İnsafsız, acımasız.

imansız gitmek

* Tanrı'ya inanmadan ölmek.

imansız peynir

* Yağı alınmış süt, peynir veya yoğurt.

imansızlık

* İmansız olma durumu, inançsızlık, inansızlık.

imar

* Bayındırlık.
* Bayındır duruma getirme, geliştirme.

imar etmek

* bayındır durumuna getirmek, bayındırlaştırmak, geliştirmek.

imaret

* İmarethane.

imarethane

* Yoksullara ve öğrencilere yiyecek dağıtmak için kurulmuş hayır kurumu.

imbat

* Yazın, gündüz denizden karaya doğru esen mevsim rüzgârı, deniz yeli.

imbik

* Damıtmaya yarayan, damıtma işinde kullanılan araç, damıtıcı.

imbikten çekmek

* damıtmak.

imbisat

* Yayılma, genişleme.

imbisat etmek

* yayılmak, genişlemek.

imdada (veya imdadına) koşmak (veya yetişmek)

* çok zor ve tehlikeli bir anda yardım etmek.

imdat

- * Tehlikede olana yapılan yardım.
- * Yetişin! Kurtarın.

imdat etmek

- * tehlikede olan birine yardım etmek.

imdat ummak

- * yardım beklemek.

imdatçı

- * Yardım işinde görevlendirilmiş insan.
- * İmdada gelen, yardıma koşan.

imdi

* "Buna göre", "şu hâlde", "artık", "şimdi" sözleri gibi, başına getirildiği cümleyi önceki cümlelerin bir sonucu durumuna sokar.

imece

* Kırsal topluluklarda köyün zorunlu ve isteğe bağlı işlerinin köylülerce eşit şartlarda emek birliğiyle gerçekleştirilmesi.
* Birçok kimsenin toplanıp el birliğiyle bir kişinin veya bir topluluğun işini görmesi ve böylece işlerin sıra ile bitirilmesi.

imek

- * Bkz. ek fiil.

imge

- * Zihinde tasarlanan ve gerçekleşmesi özlenen şey, düş, hayal, hülya.
- * Duyu organlarının dıştan algılandığı bir nesnenin bilince yansıyan benzeri, hayal, imaj.
- * Duyularla alınan bir uyaran söz konusu olmaksızın bilinçte beliren nesne ve olaylar, hayal, imaj.

imgeci

- * İmgeyi öne alan, imgeye önem veren (kimse, düşünce vb.).

imgelem

- * Geçmiş yaşantılara özgü öğelerle şimdiki yaşantı arasında bağ kurma gücü, muhayyile.
- * Bir nesneyi, o nesne (karşımızda) olmaksızın tasarlama yetisi, muhayyile.

imgeleme

- * İmgelemek işi, tahayyül.

imgelemek

- * Bir şeyin imgesini zihinde canlandırmak, tahayyül etmek.

imgelenme

- * İmgelenmek işi.

imgelenmek

- * İmgelemek işine konu olmak.

imgeli

- * İmgeye dayanan, imgesi olan.

imgesel

- * İmge ile ilgili, hayalî.

imha

- * Ortadan kaldırma, yok etme.

imha ateşi

* Bir savařta dūřman ordusunu yok etmek amacıyla karadan, havadan ve denizden açılan ateř.

imha etmek

* ortadan kaldırmak, yok etmek.

imiğine sarılmak

* (bir iş için) birini çok sıkıştırmak.

imik

* Boğaz, gırtlak.

imitasyon

* Taklit, taklit etme.

imkân

* Yararlanılan uygun şart veya durum, olanak.

imkân vermek

* uygun şart veya durum sağlamak.

imkânı yok

* olanaksız, olamaz.

imkânsız

* İmkânı olmayan, olma veya geręekleřme durumu bulunmayan.

imkânsızlaşma

* İmkânsızlaşmak işi.

imkânsızlaşmak

* İmkânsız duruma gelmek, olanaksızlaşmak.

imkânsızlık

* İmkânsız olma durumu, olanaksızlık.

imlâ

* Yazım.

* Doldurma, doldurulma.

imlâ etmek

* birine söyleyip yazdırmak.

* doldurmak.

imlâ yanlışı

* Yazıda yapılan yanlış, yazım yanlışı.

imlâya gelmemek

* (bir řey veya dūřünce) düzenlenemeyecek kadar karıřık olmak, yönteme uyamayacak bir durumda olmak.

imleğ

* Fiziksel bir olayı kendiliğinden tespit edip çizen araç, kaydedici.

imleme

* İmlemek işi, ima.

imlemek

* İm koymak, imle göstermek.

* Dolayısıyla anlatmak, ima etmek.

immoral

* Töretanmaz.

immoralizm

* Töretanımazlık.

immünoloji

* Bağışıklık bilimi.

imparator

* Bir imparatorluğu yöneten kimse, ilhan.

imparator otu

* Maydanozgillerden, baharlı ve yakıcı olan kökü hekimlikte kullanılan bir ot (Peucedanum imperatoria).

imparatoriçe

* İmparator karısı.

* İmparatorluğu yöneten kadın.

imparatoriçelik

* İmparatoriçe olma durumu veya unvanı.

imparatorluk

* İmparator olma durumu veya unvanı, ilhanlık.

* Kendi topraklarında oturan çeşitli milletleri egemenliği altında toplayan devlet biçimi.

imrahor

* Padişah ahırlarına ve onlarla ilgili gereçlere bakmakla görevli kimse.

imren

* Görülen bir şeyi veya benzerini edinme isteği, gıpta.

imrence

* Herkesçe imrenilen şey veya kimse.

imrendirme

* İmrendirmek işi.

imrendirmek

* İmrenmesine yol açmak.

imrenilme

* İmrenilmek işi.

imrenilmek

* İmrenmek işi yapılmak.

imreniş

* İmrenmek işi veya biçimi.

imrenme

* İmrenmek işi, gıpta.

imrenmek

* Beğenilen, hoşlanılan bir şeyi edinme veya bir yiyeceği yeme isteğini duymak.

* Beğenilen bir kişi veya şeye benzemeyi istemek, gıpta etmek.

imrenti

* İmrenme, gıpta.

imroz

* Vücudu beyaz, baş ve ayaklarda siyah lekeler bulunan, küçük cüsseli, uzun ve ince kuyruklu, kaba karışık ve uzun yapağlı, Gökçeada ve kısmen Çanakkale ilinde yetiştirilen bir koyun türü.

imsak

- * Bir şeyden el çekerek nefesine hâkim olma, perhiz.
- * (ramazanda) Oruca başlama zamanı.
- * Cimrilik.

imsak etmek

- * bir şeyden el çekerek nefesine hâkim olmak.

imsak vakti

- * Orucun başlama saati veya zamanı.

imsakiye

- * Ramazanda imsak zamanını yerel saate göre gösteren çizelge.

imsakli

- * Cimri.

-imtırak

- * Bkz. -mtırak.

imtihan

- * Sınav.
- * Direnme, dayanışma, güç gerektiren, sonuçta bir deney kazandıran zor durum.

imtihan etmek

- * bilgi derecesini ölçmek.
- * denemek, sınamak.

imtihan olmak

- * bilgisi ölçülmek.
- * denenmek, sınanmak.

imtihan vermek

- * sınanmak; tehlikeli ve zor bir durumdan zarar görmeden iyi bir sonuca ulaşmak.

imtihana çekmek

- * bilgisini ölçmek.
- * denemek, sınamak.

imtina

- * Kaçınma, sakınma, çekinme.

imtina etmek

- * bir şeyi yapmaktan kaçınmak, çekinmek.

imtisal

- * Bir örneğe göre davranma, uyma, benzemeye çalışma.
- * Alınan buyruğa bütünüyle uyma.

imtisal etmek

- * uymak, benzemeye çalışmak.

imtisas

- * Emme, emerek çekme soğurma.

imtiyaz

- * Başkalarına tanınmayan özel, kişisel hak veya şart, ayrıcalık.
- * Fabrika kurmak, maden işletmek vb.için bir kişi veya kuruluşa devlet tarafından verilen özel izin.
- * Gedik.

imtiyazlı

- * Ayrıcalığı olan, ayrıcalık tanınan, ayrıcalıklı.

imtiyazsız

- * Ayrıcalığı olmayan, ayrıcalık tanınmayan, ayrıcalıksız.

imtizaç

- * Karşabilme.
- * Birbirini tutma, uyum sağlama, uygunluk.
- * İyi geçinme, uyuşma.
- * Kaynaşma.

imtizaç etmek

- * bağdaşmak, uyuşmak.

imtizaçsız

- * Uyumsuz.

imza

- * Bir kimsenin, bir yazının altına bu yazıyı yazdığını veya onayladığını belirtmek için her zaman aynı biçimde yazdığı ad veya işaret.
- * İmzalamak işi.
- * Herhangi bir dalda ün yapmış yazar, sanatçı.

imza atmak (veya bir şeyi) imza etmek

- * imzalamak.

imza günü

- * Yazarların satışa çıkan eserlerini hatıra olarak imzaladıkları gün.

imza kâğıdı

- * İş yerlerinde çalışanların giriş ve çıkışlarının denetlenmesi amacı ile üzerine imzalarını attıkları kâğıt.

imza sahibi

- * Bir yere imza atan kimse.
- * Bazı sanat ve meslek kollarında sağlam bir yeri olan, değerini her zaman kabul ettirmiş kimse.
- * Gazete, dergi gibi yayımlarda, adını kullanarak yazı yazan kimse.

imza sirküleri

- * İmza örneğinin bulunduğu imza.

imza toplamak

- * bir dilekçeyi veya öneriyi, destekleyenlere imzalatmak.

imza töreni

- * Antlaşma veya sözleşmelerde ilgili tarafların belgelere imza atması ve birbirlerini kutlaması.

imza vermek

- * imza atmak.

imzalama

- * İmzalamak işi.

imzalamak

- * Bir yazı veya belgeye imzasını yazmak, imza atmak.
- * İmza veya işaretle eserin yazarı veya yaratıcısı olduğunu belirtmek.
- * Bir kimseye, hatıra olarak sunulan esere imza atmak.

imzalanış

- * İmzalanmak işi veya biçimi.

imzalanma

- * İmzalanmak işi.

imzalanmak

* İmzalanmak işi yapılmak.

imzalatma

* İmzalatmak işi.

imzalatmak

* İmza attırmak.

imzalayış

* İmzalamak işi veya biçimi.

imzalı

* İmza edilmiş.

* (yazı, eser için) Yazarı belirtilmiş.

imzasız

* İmza edilmemiş.

* Yazan belirtilmemiş.

imzayı basmak (veya çakmak)

* imzalamak, imza etmek.

in

* İndiyum'un kısaltması.

in

* Yaban hayvanlarının kendilerine yuva edindikleri kovuk.

* Mağara.

in

* İnsan.

-in

* Bkz. -ın / -in (I).

-in

* \343 -ın / -in (II).

in cin

* olumsuz fiillerle birlikte "hiç kimse, hiçbir canlı varlık" anlamına gelir.

in cin top oynamak (veya in cin yok)

* hiçbir canlı varlık bulunmamak.

in gibi

* dar ve karanlık (yer).

-in hali

* Bkz. tamlayan durumu.

in misin, cin misin

* genellikle masallarda "insan mısın, cin misin?" anlamında kullanılır.

inada binmek (veya bindirmek)

* Bkz. iş inada binmek.

inadı tutmak

* çok direnmek.

inadına

* Terslik olsun diye.

* Gereğinin, istenilenin tersine.

inak	* Dogma.
inakçı	* Dogmacı.
inakçılık	* Dogmacılık.
inaksal	* Dogmatik.
inal	* Kendisine inanılan kimse.
inam	* Emanet, vedia.
inan	* İnanmak işi. * Bir kimse veya şeyin doğruluğunu, büyüklüğünü ve gücünü sarsılmaz bir duygu ile benimseme, iman,
itikat.	
inan olmaz	* güvenilmez.
inan olsun	* bana inan, inan ki.
inanca	* Güvence.
inancılık	* Temel gerçeklerin akılla kavranamayacağını, ancak inan yoluyla elde edilebileceğini savunan öğretilerin genel adı, imaniye, fideizm.
inanç	* Bir düşünceye gönülden bağlı bulunma. * Tanrı'ya, bir dine inanma, iman, itikat. * Birine duyulan güven, inanma duygusu. * İnanılan şey, görüş, öğreti.
inançlı	* İnancı olan, imanlı, itikath, mutekit.
inançlılık	* İnançlı olma durumu.
inançsız	* İnancı olmayan, imansız, itikâtsiz.
inançsızlık	* İnançsız olma durumu, imansızlık, itikatsızlık.
inandırıcı	* İnandıran, inandırma özelliği olan, mukni.
inandırıcılık	* İnandırıcı olma durumu.
inandırılma	

* İnandırılmak işi.

inandırılmak

* İnanması sağlanmak.

inandırma

* İnandırmak işi.

inandırmak

* İnanmasını sağlamak.

inanılma

* İnanılmak işi.

inanılmak

* İnanmak işi yapılmak.

inanılmaz

* İnanılması çok güç veya imkânsız olan.

* Az rastlanan, olağanüstü.

inanırlık

* İnanılabilir bir şeyin niteliği.

* İnanma eğilimi.

inanış

* İnanma.

* İnanılan şey.

inanlı

* İnanı olan, bir şeye bütün varlığıyla inanmış bulunan, imanlı, mümin, mutekit.

inanma

* İnanmak işi.

inanmak

* Bir şeyi doğru olarak benimsemek.

* Birini doğru sözlü olarak bilmek, güvenmek.

* Bir şeyin varlığını, doğruluğunu kabul etmek.

* Sevecek, güvenecek ve bağlanacak en yüksek varlık olarak bilmek, iman etmek.

* Kanarak aldanmak.

inanmazlık

* İnanmaz olma durumu.

inansız

* İnanı olmayan, imansız.

inansızlık

* İmansız olma durumu, imansızlık.

inat

* Bir konuda direnme, ayak direme, diretme, direnim.

* Birine karşı çıkmak, karşı düşünce ileri sürme.

* İnatçı.

inat etmek

* direnmek, direktmek, ayak diremek.

inatçı

* Direngen, ayak direyici.

inatçılık

* İnatçı olma durumu, direngenlik.

inatlaşma

* İnatlaşmak işi, dayatışma.

inatlaşmak

* Karşılıklı inat etmek.

* İnat etmek.

inayet

* İyilik, kayra, atıfet, ihsan, lütuf.

inayet etmek (veya eylemek)

* iyilik ve yardım etmek, kayırmak, lütfetmek.

inayet ola

* "Allah versin" sözü gibi dilencileri savmak için kullanılır.

inayette bulunmak

* inayet etmek.

ince

* Kendi cinsinden olanlara göre, dar ve uzun olan, kalınlığı az olan, kalın karşıtı.

* Taneleri ufak, iri karşıtı.

* Küçük ayrıntılan çok olan, aşırı özen gerektiren, kaba karşıtı.

* (sıvılar için) Akışkanlığı çok olan, yoğun ve koyu olmayan.

* Düşünce, duygu veya davranış bakımından insanın sevgi ve saygısını kazanan, zarif, kaba karşıtı.

* (ses için) Tiz, pes karşıtı.

* Hafif, gücü az.

* İyiden iyiye, eni konu ayrıntılı.

-ince

* Bkz. -ınca / -ince.

ince ağız

* Verem.

ince ayırım

* En küçük ayrıntısına kadar inme, çalar, nüans.

ince bağırsak

* Sindirim borusunun mideden kalın bağırsağa kadar olan yiyeceklerin sindirilmesi görevini yapan bölümü.

ince donanma

* Hafif gemilerden kurulmuş donanma.

ince eleyip (veya eğrip) sık dokumak

* bir şeyi en küçük ayrıntılarına kadar araştırmak, gözden veya elden geçirmek.

ince gül yağı

* Su buharı dağıtmasıyla elde edilen soluk sarı renkli, gül kokulu bir sıvı.

ince hastalık

* Bkz. ince hastalık.

ince hastalık

* Akciğer veremi.

ince ince

* Belli belirsiz, pek belli etmeden, hafif hafif.

ince iş

- * Nakış.
- * Özenli ve hesaplı davranış.

ince kesim

- * Kemikleri ince ve zayıf.

ince saz

- * Türk müziğinde keman, ney, tambur, kemençe, ut, kanun, daire gibi çalgılardan ve okuyuculardan oluşan fasıl yapan topluluk.

ince ses

- * Titreşim sayısı çok olan ses; tiz ses.

ince sıva

- * Kaba sıva üzerine ince kum ve çimento karışımıyla yapılan düzgün sıva.

ince tutkal

- * Uygun sıvılarla akıcılığı artırılmış sıvı tutkal.

ince ünlü

- * Dilin ileriye sürülmesiyle ön damakta oluşan ünlü: e, i, ö, ü.

ince yağ

- * Yakıt olarak veya yağlamada kullanılan akışkan nitelikteki mineral yağ.

ince yapılı

- * Narin, nazik, zayıf.

ince zar

- * Beyni, omur iliği saran zarların en altta olanı.

incecik

- * Çok ince.
- * İnce bir biçimde, ince olarak.

incecikten

- * Belli belirsiz.

inceden

- * İnce yapılı.

inceden inceye

- * Ayrıntılara inerek, önem vererek, titizlikle, titizce.
- * Hafif, belirsiz, tiz olmayan bir sesle.

inceleme

- * İncelemek işi, tetkik.
- * Bir bilim veya sanat konusunu her yönüyle geniş biçimde açıklayan eser veya yazılı tetkik.

incelemeci

- * İnceleme yapan kimse.

incelemek

- * Bir işi veya bir şeyi ele alıp özelliklerini, ayrıntılarını inceden inceye, özenle anlamaya, öğrenmeye çalışmak, tetkik etmek.

inceleniş

- * İncelenmek işi veya biçimi.

incelenme

- * İncelenmek işi.

incelenmek

* İncelemek işi yapılmak.

inceletiş

* İnceletmek işi veya biçimi.

inceletme

* İnceletmek işi.

inceletmek

* İncelemek işini başkasına yaptırmak, birinin incelemesini sağlamak.

inceleyici

* İnceleyen, araştırma yapan (kimse), müdekkik.

* Bir şeyin özelliklerini anlamak amacı taşıyan bakış.

incelik

* İnce olma durumu.

* İnce davranış gösterme, zarafet, nezaket.

* Bir işin herkesçe görülemeyen nitelikleri.

* Ayrıntı.

inceliş

* İncelmek işi veya biçimi.

incelme

* İncelmek işi.

incelmek

* İnce duruma gelmek.

* Davranışları incelik kazanmak, kibarlaşmak.

* Zayıflamak.

* (sıvı için) Koyu durumdan akışkan duruma gelmek, akışkanlığı artmak.

inceltici

* Boyaların yoğunluğunu azaltmak, sulandırmak amacıyla kullanılan kimyasal birleşimlerin genel adı, tiner.

inceltiş

* İnceltmek işi veya biçimi.

inceltme

* İnceltmek işi veya durumu.

inceltme işareti

* Düzeltme işareti.

inceltmek

* İnce duruma getirmek.

incerek

* Zayıfa yakın, incecik.

inci

* İstiridye gibi bazı kavrıklı deniz hayvanlarının içersinde oluşan, değerli, küçük, sert, sedef renginde süs

tanesi.

* Yanlışlığı sebebiyle gülünç olan söz veya cümle.

* İncilerden oluşan takı.

-inci

* Bkz. -ncı / -nci.

inci balığı

* Sazangillerden, pullarından inci yapılan küçük bir balık (Alburnus alburnus).

inci çiçeği

* Zambakgillerden, temren biçimindeki yaprakları arasında ince bir sap üzerinde küçük çan biçiminde beyaz çiçekler açan bir süs bitkisi, müge (Convallaria).

inci gibi

* küçük, temiz, güzel ve düzgün.

inci saçmak

* birbirinden güzel sözler söylemek.

inci taşı

* Feldspat cinsinden, suyu az ve eridiği zaman inciye benzeyen taneleri olan yanardağ kaynaklı cam.

incik

* Bacağın, diz kapağından topuğa kadar olan bölümü.

* Bazı bölgelerde diz, ayak bileği, baldır veya kaval kemikleri de bu adla anılır.

incik boncuk

* Değersiz ufak tefek süs eşyası.

incik kemiği

* Diz kapağından topuğa kadar olan kemik.

İncil

* Hz. İsa'ya indirildiğine inanılan kutsal kitap.

incinme

* İncinmek işi.

incinmek

* Çarpma, sıkışma, burkulma gibi etkenlerle vücudun bir yeri ağrı verir duruma gelmek.

* Birinin herhangi bir davranışı yüzünden üzüntü duymak, gücenmek, kılmak.

incir

* Dutgillerden, asıl yurdu Akdeniz kıyılan olan, yaprakları geniş dilimli bir ağaç (Ficus carica).

* Bu ağacın etli, tatlı yemişi.

incir çekirdeğini doldurmamak

* çok az veya çok önemsiz.

incir kuşu

* Kuyruksallayangillerden, en çok incir ve başka yemişlerle beslendiği için zararlı sayılan ve avlanan küçük bir kuş (Anthus trivialis).

incirlik

* İncir yetiştirilen alan, incir bahçesi.

* İncir ağaçları çok olan yer.

incirsi meyve

* Gerçek bir meyve olmayan, yumurtalıklardan değil, çiçeklikten oluşan incire benzer meyve.

incitici

* İnciten, dokunaklı, gönül kırıcı (söz veya davranış).

incitilme

* İncitilmek işine konu olma veya incitmek işi yapılma.

incitilmek

* İncitmek işi yapılmak.

incitiş

* İncitmek işi veya biçimi.

incitme

* İncitmek işi.

incitmebeni

* Kanser.

incitmek

* İncitmesine yol açmak.

* Kötü söz veya davranışla birini kırmak, üzme.

incizap

* Çekme, çekilme.

* Cazibeye tutulma, ilgi duyma.

inç

* Uzunluğu 2,540 cm olan İngiliz uzunluk ölçü birimi, parmak, pus.

-inç

* Bkz. -nç.

indeks

* Dizin.

* Bir gelişimi gösteren nicelikler veya değerler arasındaki ilişki.

indeterminist

* Belirlenmezci.

indeterminizm

* Belirlenmezcilik.

indî

* Herkesçe kabul edilebilecek bir temele bağlanamayıp yalnız bir kişinin kendi kanısına dayanan.

indifa

* (yanardağlarda) Püskürme.

* Kızamık, kızıl vb. hastalıklarda vücutta kırmızı lekeler görölme.

* Baş kaldırma, isyan etme, ayaklanma.

indifa etmek

* (yanardağ) püskürmek.

indifaî

* (yanardağ için) Püskürten.

* Döküntülü (hastalık).

indikatör

* Gösterge.

indinde

* (bir kimseye) Göre, yanında.

indirgeme

* İndirgemek işi, irca.

indirgemek

* Daha kolay ve yalın duruma getirmek.

* Bir maddenin oksijenini alarak oksit özelliğini yok etmek, irca etmek.

* Bir işlemi daha kısa veya daha yalın bir biçime sokmak, irca etmek.

indirgen

* Oksit durumundaki cisimlerin oksijenini alma veya daha düşük bir oksitleme derecesine indirme özelliği olan (madde).

indirgenebilir

* Daha düşük bir oksitleme derecesine indirilebilen.

indirgeniş

* İndirgenmek işi veya biçimi.

indirgenlik

* İndirgen olma durumu.

indirgenme

* İndirgenmek işi.

indirgenmek

* İndirgemek işi yapılmak.

indirgeyici

* İndirgemek işini yapan, yapabilecek özellikleri taşıyan (madde).

indirilme

* İndirilmek işi.

indirilmek

* İndirmek işi yapılmak.

indirim

* Fiyatta yapılan değer düşürümü, tenzilât, iskonto.

indirim yapmak

* Fiyatta değer düşürümü yapmak, iskonto yapmak.

indirimli

* Fiyatında değer düşürümü yapılmış, tenzilâtli, iskontolu.

indirimli satışlar

* Yılın belirli aylarında, belli bir süre için, sanayi odalarının onayıyla yapılan değer düşürümlü satışlar.

indiriş

* İndirmek işi veya biçimi.

indirme

* İndirmek işi.

* İndirmek işi.

indirme-bindirme

* Trafikte minibüs, taksi vb. küçük araçlara yolcuların indikleri veya bindikleri durak.

indirmek

* Yüksekten, sarp ve kötü yerden veya yukarıdan aşağıya inmesini sağlamak.

* Bir taşıt veya binek hayvanından aşağıya almak.

* Azaltmak, düşürmek.

* Hızla vurmak.

* Kapamak.

* (yağmur, sis için) Birdenbire bastırmak.

* Kırmak, tahrip etmek.

indirtme

* İndirtmek işi.

indirtmek

* İndirmek işini yaptırmak.

indis

* Bir harf üzerine konulan işaret.

* Bir harf, benzer fakat yine de değişik biçimlerde iki veya daha çok kez kullanılmak istendiğinde, harfin üstüne veya altına eklenen ayırıcı işaret.

* Bir kökün derecesini göstermek için kök işaretinin kolları arasına konulan sayı.

indivüalist

* Bireyci.

indivüalizm

* Bireycilik.

indiyum

* Atom ağırlığı 114,8 olan, gümüş parlaklığında, kurşundan daha kolay ezilen yumuşak bir element.

Kısaltması İn.

indükleç

* İndükleme akımı elde etmeye yarayan araç.

indükleme

* İndüklemek işi, endüksiyon.

* Tüme varım, endüksiyon.

indükleme akımı

* İndükleme yoluyla elde edilen elektrik akımı.

indükleme makinesi

* İndüklemeyle oluşan elektrik akımlarını üreten makine.

indüklemek

* Kapalı bir devreyi, şiddeti her an değişen bir manyetik alanın içine koyarak onun üzerinde bir elektrik akımı oluşturmak.

indüksiyon

* Bkz. İndükleme.

İnebolu kütüğü

* Karadeniz'de kereste taşımakta kullanılan bir tür küçük mavna.

ineç

* Tekne.

İnegöl köftesi

* İnegöl yöresine özgü bir tür köfte.

inek

* Dişi sığır.

* Aptal, bön.

* Çok çalışan öğrenci.

* İbne.

inek yağı

* İnek sütünden yapılan katı yağ.

inekçi

* Sütünü ve süt ürünlerini satmak için inek besleyen kimse.

inekçilik

* İnek besleme işi.

inekhane

* İneklerin barındığı yer.

inekleme

* İneklemek işi.

ineklemek

* Çok çalışmak, çok çalışarak öğrenmek, hafızlamak.

ineklik

* İnek ahır.

* Bönlük.

* Aşırı çalışmaya rağmen anlayamama durumu.

inen

* Bkz. ilen.

ineze

* Bkz. eneze.

infak

* Nafaka verip bir kimsenin geçimini sağlama.

infaz

* (bir yargıyı) Yerine getirme, uygulama.

* Birine sözünü geçirme.

infaz etmek

* yargı kararını yerine getirmek, uygulamak.

infial

* Birine içerleme, gücenme, kızgınlık duyma.

* Herhangi bir şeyden etkilenme.

* Edilgi.

infial uyandırmak

* kızgınlığa yol açmak, öfke yaratmak.

infiale kapılmak

* kızgınlık, öfke duymak.

infilâk

* Güçlü bir biçimde patlama.

infilâk etmek

* patlamak.

* birdenbire şiddetle ortaya çıkmak.

infinitezimal

* Sonsuz küçük nicelikleri inceleyen (matematik kolu).

infirak

* Ayrılma.

infirat

* Topluluktan ayrı durma.

infiratçı

* Yalnızcı.

infiratçılık

- * Yalnızcılık.

infisah

- * Bozulma, yürürlükten çıkma.
- * Dağılma.
- * Kokuşma.

infisah etmek

- * yürürlükten çıkmak; bozulmak.
- * dağılmak.
- * kokuşmak.

informatik

- * Bilişim.

İngiliz

- * İngiltere halkından olan kimse.
- * İngiltere'ye veya İngiliz halkına özgü olan (şey).

İngiliz anahtarı

- * Somunları gevşetmeye veya sıkıştırmaya yarayan ve çeneleri paralel olarak açılıp kapanan kısıkaç.

İngiliz ipi

- * Bkz. İngiliz sicimi.

İngiliz sicimi

- * Çok sağlam, sık bükümlü sicim.

İngiliz sicimi (veya ipi) ile asılmak

- * bir işi ustasına yaptırmak.

İngiliz siyaseti

- * Soğuk kanlılık ve kurnazlıkla bir işi yapma veya yaptıрма.

İngiliz tuzu

- * İç sürdürücü olarak kullanılan magnezyum sülfatı.

İngilizce

- * Hint-Avrupa dil ailesinden, İngiltere'de, biraz farklı biçimiyle A.B.D., Kanada, Avustralya ve İngiliz uygarlığını benimsemiş olan ülkelerde kullanılan dil.
- * Bu dile özgü olan.

ingin

- * Çevresine göre alçakta bulunan, münhat.
- * Solunum, sindirim gibi aygıtların veya bazı organların içini örten ince zarın iltihaplanıp sıvı salması, dumağı, nevazil, zükâm, nezle.

inginlik

- * İngin olma durumu.
- * Güçten düşme, yaşlanma, inhitat.

inha

- * Resmî bir göreve atama veya bir üst aşama için yazılan yazı.

inha etmek

- * atamak için öneride bulunmak.

inhibitör

- * Depolanan benzinlerde gazlaşmayı, yağlama yağlarındaki renk değişmesini, türbin yakıtlarında korozyonun istenmeyen etkilerini önlemek veya geciktirmek gibi amaçlar için kullanılan, petrol ürünlerinde doğal olarak bulunan veya çok küçük oranlarda sonradan katılan bir madde.

inhidam

* Çökme, yıkılma.

inhilâl

* Dağılma, bölünme, parçalanma.

* (görev) Açılma.

* Ayrışma, erime.

inhilâl etmek

* dağılmak.

* (görev) açılmak.

inhimak

* Bir şeye aşırı düşkünlük gösterme, kapılma.

inhina

* Eğrilme, bükülme.

* (birine) Baş eğme, yumuşaklık gösterme.

inhiraf

* Sapma, başka bir tarafa meyiletme.

inhiraf etmek

* sapmak.

inhisar

* Tekel.

* Tek başına sahip olma.

inhisar etmek

* yalnız ...üzerine olmak, yalnız... için olmak, ...-den dışarı çıkmamak, bir şeyle sınırlanmak.

* verilmek, tanınmak.

inhisara almak (veya inhisarına almak)

* tekeline almak.

inhisarcı

* Tekelci.

inhisarcılık

* Tekelcilik.

inhisarında olmak

* tekelinde olmak.

inhitat

* Çökme, gerileme, alçalma.

* Güçten düşme, inginlik, yaşlanma.

inhitat etmek

* çökmek, gerilemek.

ini

* Kayın birader.

inik

* İnmiş, indirilmiş.

inik deniz

* Gelgit sırasında sular çekildiğinde denizin durumu.

inikâs

- * (ışık için) Yansıma, yansı.
- * (ses için) Yankılama, yankılanma, yankı.
- * (piyasada) Tepki veya etki.

inikâs etmek

- * yansımak.
- * yankılanmak.

inikat

- * Toplanma, birleşim.
- * Anlaşma, kararlaştırma.

inildeme

- * İnildemek işi.

inildemek

- * İnlemek.

inildetme

- * İnildetmek işi.

inildetmek

- * İnlemesine sebep olmak.

inildeyiş

- * İnildeme işi.

inileme

- * İnilemek işi.

inilemek

- * İnlemek.

inilme

- * İnilmek işi.

inilmek

- * İnme işi yapılmak.

inilti

- * İnleme sesi.

inilti

- * İnleme sesiyle yüklü, inlemeli.

inim inim

- * Sürekli olarak inlemeyi anlatır.

inim inim inlemek

- * sürekli olarak inlemek.
- * çok sıkıntıda olmak.

inim inim inletmek

- * birini büyük sıkıntıya sokmak.

inisiyatif

- * Öncecilik, üstünlük.
- * Gerekli kararları almayı bilen kişinin niteliği.

inisiyatifi ele almak (veya geçirmek)

- * önceliğe, üstünlüğe sahip olmak.

inisiyatîfîni kullanmak

* gerekli kararları öncelikle almak.

inisyâl

* İlk satırın ilk harfinin büyük puntoda ve süslü yazılarla dizilme işlemi.

iniş

* İnme işi veya biçimi.

* Yukarıdan aşağıya gittikçe alçalan eğimli yer, yokuş karşıtı.

* Gerileyiş, çöküş.

* Araçlı jimnastikte, atlayarak veya hızlanarak araçtan ayrılma durumu.

iniş aşağı

* İnişte aşağıya doğru.

iniş çıkış

* Engebeli olan.

iniş yokuş

* Hem inişi hem çıkışı olan.

inişli

* İnişi olan, bayır aşağı.

inişli çıkışlı

* Hem inişi hem çıkışı olan (yol).

inişli yokuşlu

* İnişli çıkışlı.

inkâr

* Yaptığını, söylediğini, tanık olduğunu saklama, gizleme, yadsıma.

inkâr etmek (veya inkârdan gelmek)

* yaptığı bir işi, söylediği sözü veya tanık olduğu bir şeyi yapmadığını, bilmediğini, görmediğini söylemek, yaptığını saklamak, yadsımak.

inkârcı

* İnkâr eden kimse.

inkârcılık

* İnkârcı olma durumu.

inkıbaz

* Toplanma, büzülme.

* Sıkıntı, keder.

* Peklik, kabızlık.

inkıbazlık

* İnkıbaz olma durumu.

inkılâp

* Bir durumdan başka bir duruma geçiş, dönüşüm.

inkılâp etmek

* (bir durumdan başka bir duruma) dönüşmek.

inkılâpçı

* İnkılâp yanlısı veya inkılâp yapan (kimse).

inkılâpçılık

* İnkılâpçı olma durumu.

inkıraz

* Batma, dağılma, çöküş, yok olma, son bulma.

inkıraz bulmak

* batmak, çökmek, dağılmak, yok olmak, son bulmak.

inkıraza uğramak

* batmak, dağılmak, çökmek, yok olmak.

inkısam

* Bölünme, taksim edilme.

* Parçalanma.

inkıta

* Kesilme, kesinti.

inkıtaa uğramak

* kesilmek.

inkıyat

* Boyun eğme, uyma.

inkıyat etmek

* boyun eğmek.

inkısar

* Kınılma.

* Gücenme, gönlü kırılma.

* İlenme, ilenç.

inkısar etmek (veya inkısar da bulunmak)

* ilenmek.

inkısar ı tutmak

* ilenci gerçekleşmek.

inkısar ı hayal

* Beklediğini, umduğunu bulamamaktan doğan düş kırıklığı, hayal kırıklığı.

inkışaf

* Gelişme, gelişim.

* Açığa çıkma.

* Açınım.

inkışaf etmek

* gelişmek.

inkışaf ettirmek

* geliştirmek.

inleme

* İnlemek işi.

inlemek

* Açı, üzüntü belirten kesik sesler çıkarmak.

* Gür, uğultulu, yankılı ses çıkarmak.

inletme

* İnletmek işi.

inletmek

- * İnlemesine yol açmak.
- * Çok eziyet vermek, eziyet çektirmek.

inleyiş

- * İnlemek işi veya biçimi.

inme

- * İnme işi.
- * Vücudun bir bölümünde hareket ve hissetmenin kalkması, felç, nüzul.

inme inmek

- * (vücudun bir yerinde) hareket ve hissetme kalmamak, felç gelmek.

inmek

- * Yukarıdan aşağıya doğru gelmek, çıkmak karşıtı.
- * Bir taşıt veya binek hayvanından yere basmak.
- * Dağ, tepe gibi yüksek bir yerden gelmek.
- * (bir yerden başka bir yere) Gitmek, varmak.
- * Konaklamak.
- * Alçalıp eski durumuna dönmek.
- * Fiyatı düşürmek.
- * Değeri düşmek.
- * Vurmak.
- * Yıklmak.
- * İnme gelmek.
- * Bir yeri kaplamak, basmak veya bir yerden akmak, kaymak.
- * Uzamak, ulaşmak.
- * Ağmak.
- * Sayısı azalmak.

inmeli

- * Bir tarafında inme bulunan, meflûç.

inorganik

- * Cansız olan.
- * Organik olmayan, anorganik.
- * Hücrelerin cansız bölümleri.
- * Organlardaki bozukluktan ileri gelmeyen hastalık.

inorganik kimya

- * Canlıların dışında, yer kabuğunu oluşturan, bütün kimyasal maddeleri inceleyen kimya dalı.

insaf

- * Merhamete, vicdana veya mantığa dayanan adalet.
- * "Acı, düşün" anlamında kullanılır.

insaf etmek

- * acımak, hakkını tanımak.

insafa gelmek

- * acımasız ve haksız tutumdan vazgeçmek.

insafına kalmış

- * (bir şeyin) bir kimsenin doğruluğuna, adaletine ve isteğine bağlı olduğunu belirtir.

insaflı

- * İnsaflı olan, acıyarak, hakkını vererek davranan, vicdanlı, imanlı.

insaflılık

- * İnsaflı olma durumu.

insafsız

* İnsafı olmayan, vicdansız, imansız.

insafsızca

* İnsafsız bir biçimde, gaddarca.

insafsızlık

* İnsafsız olma durumu, insafsızca davranma, vicdansızlık.

insafsızlık etmek

* acımamak, insafsızca, vicdansızca davranmak.

insan

* Memelilerden, iki eli olan, iki ayak üzerinde dolaşan, sözle anlaşılan, akıl ve düşünme yeteneği olan en gelişmiş canlı.

* Bu türden olan canlı.

* Huy ve ahlâk yönünden üstün nitelikli (kimse).

* Belirsiz zamir gibi de kullanılır.

insan ayağı değmemiş (veya basmamış)

* içine insan girmemiş, içinde insan olmayan.

insan biçimcilik

* İnsanın niteliklerinin başka bir varlığa, özellikle Tanrı'ya aktarılması, antropomorfizm.

insan bilimci

* Antropolog.

insan bilimi

* Antropoloji.

insan bilimsel

* Antropolojik.

insan coğrafyası

* Beşerî coğrafya.

insan eli değmemiş (veya dokunmamış)

* bakımsız kalmış yer.

insan eti yemek

* birini çekiştirmek.

insan evlâdı

* İyi insan, iyi kimse.

insan gibi

* insanlara yaraşır biçimde.

insan gönlünün artığını söyler

* insanlar şaka yaparken içlerinden geçeni yansıtır.

insan hâli

* Olabilir, hoş karşılamak gerekir.

insan içine çıkmak

* toplum içine karışmak, başkalarıyla ilişki kurmak.

insan konuşa konuşa, hayvan koklaşa koklaşa

* insanlar konuşarak birbirlerini daha iyi anlarlar.

insan kurusu

* Çok zayıf.

insan kuş misali

* uzakça bir yere gidildiğinde söylenir.

insan müsveddesi

* Bir insanda bulunması gerekli niteliklerden yoksun olan.

insan sarrafı

* Bkz. adam sarrafı.

insanbaşı

* İnsan kafalı, androsefal.

insanca

* İnsana yakışır biçimde, insanî.

* İnsan bakımından.

insancı

* İnsancıl.

insancıl

* İnsan seven.

* İnsanla ilgili.

* İnsana değer veren.

* İnsancılık yanlısı olan, hümanist.

insancılık

* Eski Yunan ve Lâtin kültürünü en yüksek kültür örneği olarak alan ve Orta Çağın skolâstik düşüncesine karşı XIV.yüzyılda doğan felsefe, bilim ve sanat görüşü, hümanizm, humanizma.

* İnsanlık sevgisini, insan ululuğunu en yüce amaç ve olgunluk sayan öğreti, hümanizm, humanizma.

insancılaşma

* İnsancılaşmak işi.

insancılaşmak

* İnsancıl duruma gelmek.

insangiller

* Fosil hâlinde yaşayan insanı kapsayan familya.

insanımsılar

* İnsana benzer yaratıklar, insansılar, antropoitler.

insanın adı çıkacağına canı çıksın

* haklı veya haksız yere adı bir defalık kötüye çıktı mı, ondan sonra yaptıkları hep o gözle değerlendirilir.

insanî

* İnsana, insanlığa yakışan, insanca.

insaniçincilik

* İnsanı evrenin merkezi sayan, bütün öbür yaratıkların insan için yaratılmış olduklarını söyleyen dinî nitelikli öğreti, antroposantrizm.

insaniyet

* İnsanlık.

insaniyet namına

* insanlığa yakışır duygulara uyarak.

insaniyetli

* İnsanlığı olan, insan, mürüvvetli.

insaniyetsiz

* İnsanlığı olmayan, mürüvvetsiz.

insaniyetsizlik

* İnsaniyetsiz olma durumu.

insanlaşma

* İnsanları maymunlardan ayıran evrim süreçlerinin hepsi.

insanlaşmak

* İnsanca davranma özelliği kazanmak, insana yaraşır biçimde davranmak.

insanlık

* Bütün insanları içine alan varlık.

* İnsanı insan yapan, insanın doğasını oluşturan niteliklerin hepsi.

* İnsanın değerini, saygınlığını veren öz, insana yaraşır yaşama ve düşünme ilkesi.

* İnsanı sevmek, insan sevgisi, insancıl olma.

insanlık etmek

* insana yaraşır biçimde davranmak.

insanlık hâli

* Olabilir, hoş karşılamak gerekir, insan hâli.

insanlıktan çıkmak

* çok zayıflamış olmak.

* insana özgü niteliklerini yitirmek.

insanoğlu

* İnsan, âdemoğlu.

insanoğlu çiğ süt emmiş

* insanlardan tam bir doğruluk beklenmez.

insansı

* İnsana benzeyen, insanı andıran, antropoit.

insansılar

* Maymunları ve insangilleri içine alan maymunlar alt takımı, insanımsılar, antropoitler.

insanüstü

* İnsan gücünü ve yeteneklerini aşan, fevkalbeşer.

insektaryum

* Bilimsel amaçlarla böcek inceleme, saklama, koruma yeri.

insicam

* Düzgünlük, tutarlık, bağdaşım.

* Tutarlık.

insicamlı

* Düzgün, tutarlı.

insicamlılık

* Tutarlılık.

insicamsız

* Birbirini tutmayan, tutarsız.

insicamsızlık

* İnsicamsız olma durumu.

insiraf

* Bükün.

insirafî

* Bükülgen (dil).

insiyak

* İçgüdü, sevkıtabî.

insiyakî

* İçgüdülü, sevkıtabî.

instant coffee

* Bkz. hazır kahve.

inşa

* Yapı kurma, yapı yapma, kurma.
* (düz yazı, şiir) Kaleme alma, yazıya dökme.
* Düz yazı, nesir.

inşa etmek

* kurmak, yapmak.

inşaat

* Yapı, yapı işleri.
* Yapmak işi, yapım.

inşaat çivisi

* Çapı 2-7 mm, boyu 4-20 cm arasında değişen, başlı ve tepesi tırtıllı çivi.

inşaatçı

* Yapı işlerini yöneten teknik görevli.
* Yapı ustası.

inşaatçılık

* İnşaat işleriyle uğraşma.

inşallah

* Allah "Tanrı dilerse" anlamında dilek anlatır.

inşallahla maşallahla

* çaba harcamadan, tevekkülle.

inşat

* Şiir okuma, şiir söyleme.
* Bir şiiri, bir edebiyat eserini topluluk önünde, yüksek sesle ve gerektiği biçimde okuma.

inşat etmek

* bir şiiri, bir edebiyat eserini yüksek sesle okumak.

inşirah

* İç açılması, gönül açılması, ferahlık.

inşirah bulmak

* iç açılmak, ferahlamak.

intaç

* Bir işi sonuçlandırma, sona erdirme, bitirme.

intaç etmek

* sonuçlandırmak, bitirmek.

intak

- * Konuşturma söyletme.
- * Kişileştirilen varlıklara, hayalî yaratıklara söz söyletme sanatı, dillendirme.

intan

- * Mikroptan ileri gelen hastalık.
- * Kokuşma, kötü kokma.

intan

- * Mikropla oluşan, mikroplu.

intaniye

- * Mikropla bulaşan hastalıklar.

intaniyeci

- * Mikroplu hastalıklar doktoru, uzmanı.

integral

- * Parçalardan oluşmuş bütün.
- * Türevi bilinen fonksiyon.

integral denklemi

- * Bir değişkenin bilinmeyen fonksiyonunu ve bu fonksiyonun bulunduğu belirli integrali birbirine bağlayan denklem.

integral hesapları

- * Sonsuz integrallerin bulunması ve onların uygulanması ile ilgili yöntemleri kullanan matematik dalı.

integrasyon

- * Bilinen bir diferansiyelin denklemini çözme işlemi.
- * Bir diferansiyel denklemi çözme işlemi.

integre

- * Entegre.

intelekt

- * Entelekt.

intelektalizm

- * Entelektalizm.

interferometre

- * Girişimler.

interferometri

- * Girişim lme.

interferon

- * Hücrelerin virüslere karşı oluşturdukları özel savunma maddesi.

interkinez

- * Çekirdeğin iki bölünme devresi arasındaki dinlenme durumu.

interkoneksiyon

- * Birçok elektrik şebekesi arasında bağlantı kurma.

intermezzo

- * Serbest bir biçimde yazılmış olan ve kendi kendine bir bütün oluşturan müzik eseri.

-inti

- * Bkz. -ıntı / -nti.

intiba

* İzlenim.

intibah

* Uyanma, uyanış.

intibak

* Çevreye veya bir duruma uyma.

* İki şeyin ölçülerinin birbirini tutması.

intibak etmek

* uymak, alışmak.

intibaksız

* Yaşadığı çevreye veya duruma uymakta güçlük çeken.

intibaksızlık

* Çevreye uymama durumu.

intifa

* Yararlanma, faydalanma.

intifa hakkı

* Başkasına ait bir maldan yararlanma, başkasına ait bir malı kullanma hakkı.

intiha

* Son, sona erme, sonu gelme.

intihabat

* Seçimler.

intihal

* Aşıрма.

intihap

* Seçim, seçme.

intihar

* Bir kimsenin toplumsal ve ruhsal sebeplerin etkisi ile kendi hayatına son vermesi.

* Hayatını tehlikeye düşürecek aşırı davranış veya iş.

intihar etmek

* kendini öldürmek.

intikal

* Bir yerden başka bir yere geçme, geçiş.

* Anlama, kavrama.

* Miras olarak babadan oğula kalma.

intikal etmek

* yer değiştirmek.

* anlamak, kavramak.

* miras olarak babadan oğula kalmak.

intikam

* Öç.

intikam almak

* Öç almak.

intikamcı

* Öç almaya çalışan.

intisap

- * Bağlanma.
- * Girme.
- * Kapılanma.

intisap etmek

- * bağlanmak.
- * girmek.
- * kapılanmak.

intişar

- * Yayılma.
- * (gazete, dergi) Çıkma, yayımlanma.

intişar etmek

- * yayılmak, dağılmak.
- * yayımlanmak.

intizam

- * Düzenli, düzgün olma.

intizamlı

- * Düzgün, düzenli.

intizamsız

- * Düzensiz, düzeni olmayan, kaşık.

intizamsızlık

- * Düzensiz olma durumu, düzensizlik, kaşıklık.

intizar

- * Bekleme, gözleme.
- * İlenme, beddua, inkisar.

intizar etmek

- * beklemek, gözlemek.
- * ilenmek, beddua etmek.

inzal

- * İndirme, indirilme.

inzibat

- * Sıkı düzen.
- * Silâhlı kuvvetlerde, ordudaki düzeni sağlamak amacıyla görevlendirilmiş er.

inzibatî

- * Sıkı düzeni sağlayıcı, düzene bağlayıcı, insan davranışlarını sınırlayıcı, düzenleyici, baskı altına alıcı.

inzibatsız

- * Sıkı düzeni olmayan, düzensiz, başıboş.

inzimam

- * Katılma, ulanma, eklenme.

inzimam etmek

- * katılmamak, eklenmek, ulanmak.

inziva

- * Toplum hayatından kaçıp tek başına yaşama.
- * Dış dünyayla bütün bağlarını keserek Tanrıyla birleşebilmek için insanın kendi içine kapanması.

inzivaya çekilmek

* toplumdan kaçıp, hiçbir şeyle ilgilenmeyerek tek başına yaşamak.

ip

* Dokuma maddelerinin bükülmüş liflerinden yapılan bağ.

* (bazı bölgelerde) İplik.

* Asarak öldürme cezası.

-ip

* Bkz. -ıp / -ip.

ip atlamak

* ipin iki ucunun tutularak çevrilmesiyle, ipe ayağını ve başını değdirmeden zıplamak.

ip cambazı

* İki direk arasında, yüksekte gerilmiş ip üzerinde gösteriler yapan cambaz.

ip merdiven

* İpten örülmüş, çoğunlukla gemilerde kullanılan merdiven.

ip takmak

* birinin kötülüğü için çalışmak.

ip torba

* Pazar filesi.

ip torbalı

* Elinde pazar filesi olan.

ipçi

* İp üreten, yapan veya satan kimse.

ipçik

* Bitkilerin erkek organlarında başçığı çiçeğe bağlayan ince sap.

ipçilik

* İpçinin işi veya mesleği.

ipe çekmek

* asarak öldürmek.

ipe dizmek

* boncuk gibi şeyleri ipliğe geçirmek.

ipe gelesice

* "asılarak öl" anlamında bir ilenme.

ipe gitmek

* ölüme gitmek.

ipe sapa gelmeyen (veya gelmez)

* akla yakın olmayan veya birbirini tutmayan.

ipe un sermek

* geçersiz birtakım sebepler ileri sürerek istenilen işi yapmaktan kaçınmak.

ipek

* İpek böceği kozaları çözülerek çıkanlan ve dokumacılıkta kullanılan çok ince, esnek ve parlak tel.

* Bu telden yapılmış.

ipek ağacı

* Ekvatorial bölgelerde yetişen, kerestesi ipek görünüşünde, sarı parlak, değerli bir mobilya ağacı.

ipek böceği

* Kanatları pullu böcekler sınıfından, ördüğü kozalardan ipek elde edilen, dut yaprağı ile beslenen bir cins kelebeğin tırtılı (Bombyx mori).

ipek böceği kelebeği

* Tırtıllarının ördüğü kozalardan ipek elde edilen kelebeklere verilen genel ad.

ipek böcekçiliği

* İpek ipliği veya ipek böceği yumurtası elde etmek amacıyla ipek böceği yetiştirmek ve koza elde etmek işi.

ipek çiçeği

* Semizotugillerden, güzel çiçek açan bir bitki cinsi (Portulaca grandiflora).

ipek gibi

* çok ince, parlak ve yumuşak.

* güzel, iyi huylu.

ipek matı

* Cilâ veya vernikle ağaç üzerinde oluşturulan, ipeği andıran yarı parlak görünüş.

ipeka

* Altın kökü.

ipekçi

* İpek böceği yetiştiren veya ipek satan kimse.

ipekçilik

* İpek böceği yetiştirme veya ipek alıp satma işi.

ipekhane

* Kozaların, ipek çilesi durumuna getirilmesi için işlendiği yer.

ipekli

* İpekten yapılmış veya içinde ipek bulunan (kumaş).

ipham

* Belirsizlik, kapalılık.

* Etkisini artırmak için anlamın bilerek, isteyerek kapalı bırakılması.

ipi (birinin) eline geçmek

* yönetimi başkasının eline geçmek, kontrolü başkasının elinde bulunmak.

ipi çözmek

* ilgisini kesmek.

ipi çürük

* Güvenilmez (kimse).

ipi kırık

* Serseri, sorumsuz.

ipi kırmak

* savuşup gitmek.

ipi koparmak

* bağlı bulunduğu kuruluşla veya yakınlığı bulunan kişi ile ilişkisini kesmek.

ipi sapı yok

* birbirini tutmaz, yersiz, anlamsız.

ipil ipil

* Parlak bir ışıkla yanarak, bir sönüp bir parlayarak.

ipileme

* İpilemek işi.

ipilemek

* Az ışıkla yanmak.

ipilti

* Hafif esinti.

ipin ucunu kaçırarak

* yönetimde veya bir şeyi kullanmada gereken ölçüyü yitirmek.

ipince

* Çok ince, incecik.

ipini çekmek

* birini ölçülü davranmaya zorlamak.

ipini kırmak

* azmak, ele avuca sığmaz bir durum almak.

ipini koparan

* başıboş kalan.

ipipullah

* Kimsesi, malı mülkü olmayan kimse.

ipipullah, sivri külâh (kalmak)

* yalnız, kimsesiz, hiçbir şeysiz (kalmak).

ipiyle kuyuya inilmez

* kendisine güvenilmez.

ipka

* Yerinde, önceki durumunda bırakma.

* Sınıfta bırakma.

ipka etmek

* yerinde bırakmak, kaldırmamak, değiştirmemek.

ipka kalmak

* sınıf geçmemek.

iple çekmek

* sabırsızlıkla beklemek.

iplemek

* Saygı göstermek, değer vermek.

iplememek

* saygı göstermemek, değer vermemek, önem vermemek, aldırış etmemek.

ipleri birinin elinde olmak

* o işi el altından yönetmek.

iplicik

* Sığruların soluk borularına yerleşen ve ara konakçısız bulaşan, en çok 8 cm uzunluğunda akciğer kıl kurdu (Dictyocaulus viviparus).

ipliği pazara çıkmak

* kötü nitelik ve suçları ortaya çıkmak.

iplik

* Pamuk, keten, yün, ipek, naylon vb.dokuma maddelerinin uzun, ince liflerinden her biri.

* Bu liflerin birlikte bükülmüş ve çekilmiş durumu.

* Fasulye gibi sebzelerin veya bazı meyvelerin lifi.

iplik çekmek

* kumaştan iplik çıkarmak.

* iplik eğirmek.

iplik iplik

* Tel tel.

* Yol yol.

iplik kurdu

* İpsiler sınıfına bağlı türlerden her biri.

iplik solucanlar

* İpsiler.

iplikçi

* İplik yapan veya satan kimse.

iplikçilik

* Dokuma liflerini iplik durumuna getirmek için yapılan işlemlerin bütünü.

* İplik satma işi.

iplikhane

* Ham bitki liflerinin iplik yapıldığı yer.

ipliklenme

* İpliklenmek işi.

ipliklenmek

* Tel tel olmak, lif lif olmak.

ipliksi

* İpliğe benzer.

ipnotize

* İpnnotizma yoluyla uyutulmuş, etki altında kalmış.

ipnotize etmek

* ipnotizma yoluyla birini uyutmak.

ipnotize olmak

* ipnotizma yoluyla etki altında kalmak; yarı uykulu duruma gelmek.

ipnotizma

* Sözle, bakışla, telkin yoluyla sağlanan bir tür uyku.

ipnotizmacı

* İpnnotizma ile uğraşan kimse.

ipnotizmalı

* İpnnotizma edilmiş (kimse).

ipnoz

* Sözle, bakışla telkin yapılarak sağlanan bir çeşit uyku durumu, hipnoz.

ipotek

* Bir gayrimenkulün bir borca karşı teminat oluşturmasını gerektiren ve aynı bir hak mahiyetinde olan gayrimenkul rehin, tutu, rehin.

ipotek etmek

* rehinde bırakmak, rehine koymak.

ipotekli

* Rehinde bulunan, rehine konulmuş.

ipotetik

* Varsayıma dayanan, farazî.

ipotez

* Bkz. hipotez.

ipsi

* İp veya iplik biçiminde olan.

ipsi solucanlar

* Solucanların, çoğu insan ve hayvanlarda asalak olarak yaşayan, ince uzun vücutlu bir sınıfı.

ipsiler

* İpsi solucanların bir dalı, iplik solucanlar.

ipsiz

* İpi olmayan.

* Haylaz, serseri, hayta.

ipsiz sapsız

* Birbirini tutmaz, yersiz ve anlamsız.

* Serseri, hayta.

iptal

* Yararlıktan, kullanıştan kaldırma, silme, bozma.

* Herhangi bir hükmün geçersiz olduğunu gerekçeleri ile göstererek çürütme.

iptal etmek

* kullanıştan kaldırmak; bozmak.

* hükümsüz bırakmak, çürütmek.

ipten kazıktan kurtulmuş

* her türlü kötülüğü yapacak yaradılışta olan (kimse).

ipten kuşak kuşanmak

* yoksul düşmek.

iptida

* Başlangıç.

* Bir işe başlama.

* (i'ptida:) Önceleri, en önce, ilk önce.

iptidaî

* İlkel.

* İlkokul.

iptidaî mektep

* İlkokul.

iptidaîlik

* İptidaî olma durumu.

iptidaları

* Önceleri.

iptilâ

* Düşkünlük, tıryakılık.

iptizal

* Bayağılaşma, ayağa düşme.
* Bir şeyi sürekli olarak kullanma.

ipucu

* Aranılan gerçeğe ulaştırabilecek iz.

ipucu vermek

* aranılan gerçeğe ulaştırabilecek şeyle ilgili, onu bulmaya yarayan bilgi vermek.

ir

* İridyum'un kısaltması.

-ir

* Bkz. -ır / -ir.

irade

* İstek, dilek.
* Buyruk.
* Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü.
* İstenç.

irade beyanı

* Bir sonuca yönelmiş irade açıklaması.

irade dışı

* İradesiz.

irade kaybı

* Bkz. irade yitimi.

irade yitimi

* Karar verme, dikkat, istekli kımıldama gibi zihin veya beden etkinliğine ilişkin işleri yapamamaktan doğan sinir yorgunluğunda görülen bir belirti, abulî, istenç yitimi.

iradeci

* İrade yanlısı.

iradecilik

* İstenççilik.

iradeli

* İradeye dayanan, iradî.

iradesiz

* İrade dışı, gayriiradî.

iradesizlik

* İradesiz olma durumu, istençsizlik.

iradimesel

* Bir düşüncüyü atasözleri, özdeyiş vb. ile güçlendirme.

iradî

* İradeli, istençli.

iradiye

* Bkz. İstenççilik.

İranist

* İran dili ve kültürü ile uğraşan kimse.

İranistik

* İran dili ve kültürü araştırmaları.

İranlı

* İran halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

irap

* Düzgün konuşma.

irapta mahalli yok

* hiçbir değeri ve önemi yok.

irat

* Gelir.

* Gelir getiren mülk.

* Söyleme.

irat etmek

* söylemek.

irca

* Eski biçimine sokma, çevirme.

* Döndürme.

* İndirgeme.

irca etmek

* eski biçime sokmak, çevirmek, döndürmek.

* indirgemek.

irdeleme

* İrdelemek işi.

irdelemek

* Bir konunun incelenmesi ve eleştirilmesi gereken bütün yönlerini birer birer incelemek, araştırmak, tetkik ve tettebbu etmek, mütalâa etmek.

irfan

* Bilme, anlama, sezme, kültür.

* Gerçeğe ulaştırıcı güçlü sezgi, varış, varışlılık.

iri

* Olağandan daha hacimli, olağanı aşan büyüklüğü olan.

iri iri

* büyük, çok iri.

iri kıyım

* İri kıyılmış.

* İri yapılı, gövdeli.

iri lâf

* Abartılı söz.

iri yarı

* İri yapılı.

iribaş

* Kuyruksuz kurbağanın yumurtadan yeni çıkmış kurtçuğu.

irice

* İriye yakın, biraz iri (kimse veya şey).

iridyum

* Atom ağırlığı 193,1 atom numarası 77, yoğunluğu 22,4 olan ve plâtin filizlerinde bulunan değerli bir element. Kısaltması İr.

irileşme

* İrileşmek işi.

* Bazı organların hastalık sonucunda olağan dışı büyümesi durumu.

irileşmek

* İri bir duruma gelmek.

irili ufaklı

* Büyük küçük karışık.

irilik

* İri olma durumu.

irin

* Organizmanın herhangi bir yerinde iltihaplanma sonunda ölmüş hücre artıklarından ve bozulmuş ak yuvarlardan oluşan, mikrop lu veya mikropsuz, genellikle sarımtırak renkte koyuca sıvı, cerahat.

irinlenme

* İrinlenmek işi, iltihaplanma, cerahatlenme.

irinlenmek

* İrin oluşmak, iltihaplanmak, cerahatlenmek.

irinli

* İrin toplamış, cerahatli.

irinti

* Elek ve kalbur üzerinde kalan iri taneler.

* Hayvanların beğenmeyerek yemedikleri iri saman.

iris

* Saydam tabaka ile göz merceği arasında bulunan, ince, kasılabilen bir zardan oluşan, gözün renkli bölümü, süsen.

iriş

* Arış.

irkiliş

* İrkilmek işi veya biçimi.

irkilme

* İrkilmek işi.

irkilmek

* Ürkerek geri çekilir gibi olmak veya şaşırıp duraklamak.

* (vücudun bir yeri) Dışarıdan gelen bir uyarıcının etkisiyle kanlanıp şişmek, taharrüş etmek.

* (akan bir şey) Bir engel karşısında duraklayıp birikmek.

irkiltici

* İrkilmeye sebep olan.

irkiltme

* İrkiltmek işi veya durumu.

irkiltmek

* İrkilmesine sebep olmak.

irkinti

* Su birikintisi.

* Ürperme, tiksinti.

* Korku, çekinme.

irkme

* İrkme işi veya durumu.

irkmek

* Birikmek.

* Biriktirmek, toplamak.

* Tiksilmek.

İrlandalı

* İrlanda halkından olan (kimse).

irmik

* Sert buğdaydan elde edilen, taneleri iri, glütence zengin un.

irmik helvası

* İrmik, çam fıstığı, yağ ve şeker karışımıyla hazırlanan bir tatlı türü.

ironi

* Dolaylı ve alaylı anlatım, mizah.

irrasyonizm

* Hayatta ve bilgilerde akıl dışı öğelere tek yanlı olarak ağırlık veren sevgi, duygu ve iç güdüler, bilginin kaynağı sayan görüş, akıl dışıcılık.

irrasyonel

* Akıl dışı, gayriaklı, us dışı.

irrealist

* Gerçek dışı.

irredantizm

* Dil, gelenek, görenek ve çeşitli kültür değerleri bakımından bir birlik gösterdiği hâlde ana yurt dışında kalmış halkın yaşadığı toprakları ana yurt sınırları içine almak düşüncesi.

irs

* Kalıtım, soya çekim.

irsal

* Gönderme, yollama.

irsalât

* Gönderilen şeyler, gönderiler.

irsaliye

* Bir yere gönderilen eşyanın listesi, gönderme belgesi.

irsen

* Kalıtım yoluyla.

irsi

* Kalıtımla geçen, soydan kalma, soydan geçme, kalıtsal.

irsiyet

* Soya çekim, kalıtım, veraset.

irşat

* Doğru yolu gösterme, uyarma.

irşat etmek

* doğru yolu göstermek, uyarmak.

irtibat

* Bağlantı, bağlı olma.

irtibat kurmak

* bağlantı sağlamak.

irtica

* Gericilik.

irticaî

* Gericilikle ilgili gerici (davranış, tutum).

irtical

* Bir manzumeyi veya sözü birdenbire düşünmeden, içine doğduğu gibi söyleme, doğaç.

irticalen

* İçine doğduğu gibi söyleyerek, doğaçtan.

irtifa

* Yükseklik.

* Yükselti.

irtifak

* Dayanma.

irtifak hakkı

* Başkasının arsa, yol, bahçe gibi taşınmaz bir malından belirli bir yolda yararlanma hakkı.

irtihal

* (öbür dünyaya) Göçme, ölme.

irtihal etmek

* ölmek.

irtikâp

* (kötü iş) Yapma, kötülük etme.

* Yıyıcılık, rüşvet alma.

* Yalan söyleme, hile yapma.

irtisam

* Resmi çıkma, resmi çizilme.

* İz düşümü.

irtişa

* Rüşvet alma, rüşvet yeme.

is

* Dumanın değdiği yerde bıraktığı kara leke.

* Sürme.

isabet

* (bir yöne doğru atılan şey için) Hedefe varma, hedefi vurma.

* (piyango vb.) Şans oyunlarında, kazanma, çıkma, vurma.

- * (öneri, düşünce, söz için) Yerinde olma, yanılmazlık.
- * Güzel rastlantı.
- * "Çok güzel", "iyi oldu!" gibi anlamlarda kullanılır.

isabet almak

- * vurulmak, yaralanmak.

isabet etmek

- * nişan alınan yere değmek, rastlamak.
- * çıkmak.
- * yerinde iş görmüş olmak.

isabet oldu

- * yerinde, tam isteğe uygun.

isabetli

- * Yerine düşmüş, yerinde, uygun.

isabetsiz

- * Yerinde olmayan, uygun olmayan, yersiz.

isaf

- * (bir dileği, isteği) Yerine getirme.

isal

- * Ulaştırma.

isale

- * Akıtma.

is'at

- * Kutlama.

is'at etmek

- * kutlamak.

İsa'yı küstürdü, Muhammed'i memnun edemedi

- * iyilik edeyim derken kimseyi memnun edemedi.

ise

ise tutmak

- * dumana tutup karartmak.

İsevî

- * Hz. İsa' nın yaydığı dinden olan, Hristiyan.

İsevîlik

- * Hristiyanlık.

isfendan

- * Akçağaç.
- * Akçağaçtan yapılmış olan.

isfenks

- * Bkz. Sfenks.

ishak kuşu

- * Bataklık baykuşu.

ishal

- * Sürgün, iç sürme, ötürük, amel.

ishal olmak

* amel olmak, sürgün olmak.

ishalli

* İshali olan.

isilik

* Terlemekten veya sıcaktan vücutta meydana gelen küçük pembe kabartılar, ısırgın.

isim

* Ad.

* Kişi, insan.

* Canlı ve cansız varlıkları, duygu ve düşünceleri, çeşitli durumları bildiren kelime.

isim cümlesi

* Yüklemi isim soyundan olan veya ek fiile kurulan cümle.

isim çekimi

* İsimlere iyelik eklerinin getirilmesi.

isim durumu

* İsim hâli.

isim gövdesi

* İsim ve fiil köklerinden yapım ekleriyle türetilen ve isim olarak kullanılan gövde.

isim hakkı

* Bir ticarethanenin veya malın adını kullanma karşılığında talep edilen hak, patent hakkı.

isim hâli

* Başka bir kelime ile ilgi kurmak için, ismin yalın olarak veya ek olarak girdiği durum.

isim koymak

* ad koymak, tesmiye etmek.

isim kökü

* Bir ismin eklerine bölünemeyen anlamlı en küçük parça.

isim tabanı

* İsim kök ve gövdelerinin çekim eki almamış hâli.

isim tamlaması

* İki veya daha çok isim soyundan kelime ile kurulmuş olan tamlama.

isim vermek

* ad vermek.

isim yapmak

* bir alanda ün kazanmak, ün almak.

isimcilik

* Adcılık.

isimden türeme fiil

* İsim kökünden fiil yapım ekiyle yapılmış fiil gövdesi.

isimden türeme isim

* İsim kökünden yapım ekleriyle türetilen isim gövdesi: Ev-cil, göz-cü-lük vb.

isimlendirme

* İsimlendirmek işi.

isimlendirmek

- * Adlandırmak, ad koymak.

isimli

- * Adı olan, ad almış.

isimlik

- * İsmi yazıldığı plâketin konulduğu yer.

isimsiz

- * Adı olmayan, ad almamış.
- * Yaptığı iş bilinmesine karşılık kendi bilinmeyen, adsız.

iskalârya

- * Çarmıhların halat basamakları.

iskambil

- * Bir yüzünde sayılar veya resimler bulunan, çeşitli oyunlar oynamaya yarayan kart, oyun kâğıdı.
- * Bu kartların 52 tanesinden oluşan deste.
- * Bu kart destesiyle oynanan oyun.

iskambil kâğıdı

- * İskambil.

iskambil kâğıdı gibi devrilmek

- * birer birer ve birbiri ardı sıra devrilmek.

iskân

- * Yurtlandırma, yerleştirme.
- * Yurtlanma, yerleşme.

iskân etmek

- * (ev, yurt) kazandırmak, boş bir yere insan yerleştirmek.

iskandil

- * Denizin derinliğini ölçme.
- * Bu iş için kullanılan araç.
- * İşin iç yüzünü öğrenme, bilgi toplama, sorup soruşturma.

iskandil etmek

- * deniz derinliğini ölçmek.
- * bir işin iç yüzünü araştırmak, bilgi toplamak.
- * gözetlemek, çevreyi kollamak.
- * sorup soruşturmak, araştırmak.

İskandinav

- * Kuzey Avrupa yarım adalarının bütünü.
- * İskandinavyalı.

İskandinav dilleri

- * Germen dillerinin kuzey kolundaki dillere verilen ad.

İskandinavyalı

- * İsveç, Norveç, Danimarka ve Finlandiya'da oturan halk ve bu halkın soyundan olan (kimse).

iskarpelâ

- * Tahta, metal veya taşı işlemeye yarayan çelik araç.

iskarpin

- * Ökçeli, konçsuz ayakkabı.

iskarto

- * Yapağı kırıntısı.

iskele

- * Deniz taşıtlarının yanaştığı, çoğu tahta ve betondan yapılmış, denize doğru uzanan yer.
- * Kıyıya yanaşan deniz aracına doğru uzatılan eğreti küçük köprü veya gemiye çıkmayı sağlayan merdiven.
- * Vapur uğrağı olan şehir veya kasaba.
- * İçerlerde bulunan bir yerin kendine en yakın olan deniz taşıtı uğrağı veya demir yolu durağı.
- * Yapıların dışında sıvama, boyama veya onarım için keresteden kat kat kurulan, çalışma sırasında üstüne

çıkılan çatki.

- * Geminin sol yanı.
- * Işıkların yerleştirilmesi, ışıkçıkların dolaşabilmesi için stüdyolarda tavana yakın yerde duvarı çepeçevre saran

çıkıntı.

iskele almak

- * (gemi) merdivenleri kaldırılıp harekete hazırlanmak.
- * bir erkek, bir kadına sarkıntılık etmek.

iskele babası

- * Yanaşan gemileri bağlamak için rıhtıma konmuş dökme demir veya betondan silindir.

iskele kelepçesi

- * İnşaatın dış yüzeyine kurulan iskeleyi birbirine bağlamaya yarayan bağlantı parçaları.

iskele kuşu

- * Yalıçapkını, emircik.

iskelet

- * İnsan ve hayvan bedeninin kemik çatısı, teşrih.
- * Yumuşak bölümleri dökülmüş, ölü bir vücudun kemiklerinin bütünü.
- * Bir şeyi oluşturan temel çatı.
- * Çok zayıf.
- * Bir eserin genel plânı.
- * Kuru, çıplak.

iskelet gibi

- * çok zayıf.

iskelet mobilya

- * Esas taşıyıcı kısımları masif ağaç malzemeden yapılan ve oturma grubuna giren koltuk, kanepeler, sandalye, kolçaklı sandalye, sallanan koltuk vb. mobilya.

iskeleti çıkmak

- * çok zayıflamak.

iskemle

- * Arkalıksız sandalye.
- * Üstüne sigara tablası, çiçek vazosu gibi şeyler konulan küçük masa.
- * Sandalye.

iskerlet

- * Dikenli salyangoz.

iskete

- * Serçeğillerden, gagaları dişli, zararlı böcek ve kurtlarla beslenen, güzel sesli bir kuş (Parus ater).

iski

- * Bkz. ski.

İskitçe

- * İskitlerin dili.

İskitler

* MÖ. VIII-VII. yüzyıllarda Orta Asya'dan Güney Rusya'ya göç eden bir kavim.

İskoç

* İskoçya halkından olan kimse.
* İskoçya yapısı, İskoçlara özgü olan.

İskoçça

* İskoç dili.

İskoçyalı

* İskoç halkından olan kimse, İskoç.

iskolâstik

* Bkz. skolâstik.

iskonto

* Bkz. ıskonto.

iskorbüt

* C vitamini eksikliğinden ileri gelen ve dermansızlık, zayıflık ve diş etlerinin iltihabı gibi belirtilerle kendini gösteren hastalık.

iskorçina

* Birleşikgillerden, lezzetli kökleri sebze olarak kullanılan, Akdeniz bölgesinde çok yetiştirilen bir bitki (Scorzonera).

iskorpit

* İskorpitgillerden, iri başlı, yüzgeçlerinde yakıcı dikenleri bulunan, eti beğenilen bir balık (Scorpaena scrofa).

iskorpitgiller

* Omurgalılardan, örnek hayvanı iskorpit olan, sırt yüzgeçleri zehirli bezlere bağlı güçlü dikenlerle donanmış, bütün denizlerde rastlanan balıklar sınıfı.

iskota

* Yelkenleri açmak ve tutmak için alt köşelerine bağlanan halat, zincir ve palangadan oluşan donanım.

İslâm

* İslâmiyet.
* Hz. Muhammed'in yaydığı dinden olan (kimse), Müslüman.

İslâm gizemciliği

* Tasavvuf.

İslâm hukuku

* Din temeline dayanan hukuk, şariat.

İslâmcı

* Müslümanlığın esaslarını sadece dinî hayatta değil, hukukî, iktisadî ve siyasî düzenlemelerde de geçerli kılmak isteyen kimse.

İslâmcılık

* İslâmcı olma durumu.

İslâmî

* İslâm diniyle ilgili olan.

İslâmiyet

* Hz. Muhammed'in yaydığı din, Müslümanlık.

İslâmlaşma

* İslâmlaşmak işi.

İslâmlaşmak

* Müslüman olmak.

İslâmlaştırma

* Müslüman olmasını sağlama.

İslâmlaştırmak

* Müslüman yapmak.

İslâmlık

* Müslümanlık.

İslâv

* Slav.

İslâvca

* Slavca.

İslâvcılık

* Slavcılık.

İslâvist

* Slavist.

İslâvistik

* Slavistik.

İslâvlaştırmak

* Slavlaştırmak.

isleme

* İşlemek işi.

islemek

* İşe tutup karartmak.

islenme

* İşlenmek işi.

islenmek

* İşli duruma gelmek.

isli

* İşli olan, islenmiş, is bulaşmış.

* İş verecek biçimde.

isli küf

* Toprakta ve gübreliklerde çürükçül yaşamakla birlikte kulak, burun, akciğer asalağı olarak da gelişebilen asklı mantar (*Aspergillus fumigatus*).

islim

* Gücünden yararlanmak için elde edilen buhar, istim.

islim arkadan gelsin

* Bkz. istim arkadan gelsin.

İsloven

* Sloven.

ismen

* Adını belirterek, adını söyleyerek, adını vererek.

ismet

- * Ahlâk kurallarına bağlı kalma durumu, sililik.
- * Dürüstlük, temizlik.

ismetli

- * Ahlâk kurallarına bağlı, ismet sahibi.
- * Dürüst olan.

ismetsiz

- * Ahlâk kurallarına aykırı davranan.
- * Dürüst olmayan.

ismi çıkmak

- * ünlü olmak.
- * kötü bir ün yapmak.

ismi geçmek

- * adından söz edilmek, bahsedilmek, adı geçmek.

ismi var cismi yok

- * sözü edilen bir kimse veya şeyin gerçekte var olmadığını anlatır.
- * adı olmasına karşılık görevini, etkinliğini yerine getirmeyen.

isini cisini almak

- * adını, kimliğini belirleyip kaydetmek.

isini cisini bilmemek

- * hiç tanımamak.

ismiyle cismiyle

- * Bkz. adıyla sanıyla.

isnaden

- * Dayanarak.

isnat

- * Bir düşüncüyü, bir konuyu bir kişi veya sebebe dayandırma, yükleme, atfetme.
- * Karacılık, iftira.

isnat etmek

- * dayandırmak.
- * kara çalmak; iftira etmek.

isnat grubu

- * Sıfatların isimden sonra gelmesiyle oluşan ve genellikle deyim olarak kullanılan kelime grubu.

ispalya

- * Herek.

ispanya

- * Boyacılıkta kullanılan tebeşir tozu.

İspanyol

- * İspanya halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).
- * İspanyol halkına özgü olan.

İspanyol dansı

- * İspanyollara özgü, hareketli bir tür dans.

İspanyol müziği

- * İspanyollara özgü bir tür müzik.

İspanyol nezlesi

* Paçavra hastalığı.

İspanyolca

* Hint-Avrupa dillerinden, İspanya'da, Brezilya dışındaki Lâtin Amerika'da ve İspanyol uygarlığını benimsemiş ülkelerde kullanılan dil.

ispanyolet

* Pencere kanatlarını kapadıktan sonra sürgülemeye yarayan ve ortasında her iki yana işleyen tutacak yeri bulunan uzun demir sürgü.

ispanyolet kilit

* Elbise dolabı, büro dolabı vb. eşyaların kapaklarına takılan, sürgü kolları ile kapağın altından ve üstünden kilitleme yapan gömme kilit çeşidi.

ispari

* İzmaritgillerden, kurşun renginde bir balık (Sargus annularis).

ispat

* Tanıt ve kanıt göstererek bir şeyin gerçek yönünü ortaya çıkarma, tanıtlama, tanıt.

ispat etmek

* kanıtlamak.

* tanıtlamak.

ispati

* İskambil kâğıdında sinek.

ispatlama

* Kanıtlama.

* Tanıtlama.

ispatlamak

* Kanıtlamak.

* Tanıtlamak.

ispatlanış

* İspatlanmak işi veya biçimi.

ispatlanma

* İspatlanmak işi.

ispatlanmak

* Tanıtlamak işi yapılmak, tanıtlanmak.

ispatlayış

* İspatlamak işi veya biçimi.

ispatlı

* Tanıtlanmış.

ispatlı şahitli

* Gerçek yönü gösterilen, tanıtılı ve kanıtlı.

ispazmoz

* Bkz. spazm.

ispenç

* Bodur bir cins horoz veya tavuk.

* Tanımla uğraşan Hristiyan uyruktan alınan bir tür vergi.

ispenç horozu

* Ufak tefek olduğu hâlde kabadayılık taslayan.

ispençiyari

* Eczacılık.

ispendek

* Levrek balığının küçüğü.

ispermeçet

* Balinalardan ve özellikle ispermeçet balinasının başından çıkarılan, mum yapımı ve kozmetik sanayiinde kullanılan beyaz bir madde.

ispermeçet balinası

* Balinalardan, büyüklüğü bakımından balinaya benzeyen, alt çenesindeki geniş dişiyle ondan ayrılan deniz memelisi, kaşalot (Physeter catodon).

ispinoz

* İspinozgillerden, gagası kısa ve koni biçiminde, sırt tüyleri yeşilimsi mavi, boynu ve karnı kırmızı renkte, güzel sesli bir kuş (Fringilla coelebs).

ispinozgiller

* Kanarya, saka, serçe, ispinoz gibi ötücü kuşları içine alan göçmen kuşlar familyası.

ispir

* At veya araba uşağı.

ispiralya

* Gemi kamaralarını aydınlatmak için güvertelerde açılan küçük yuvarlak camlı kaporta.

ispirto

* Etil alkol.

* İçki.

ispirto ocağı

* İspirtoluk.

ispirotcu

* İspirto içen kimse.

ispirotlu

* İspirtosu olan.

ispirotluk

* İspirto yakan küçük ocak, ispirto ocağı, kamineto.

ispiertosuz

* İspirtosu olmayan.

ispit

* Jant.

ispiyon

* Birinin sırlarını, davranışlarını, düşüncelerini gözleyip başkalarına bildirerek çıkar sağlayan (kimse).

ispiyoncu

* İspiyon.

ispiyonculuk

* İspiyonun yaptığı iş.

ispiyonlama

* İspiyonlamak işi.

ispiyonlamak

* Birinin sırlarını, davranışlarını, düşüncelerini gözleyerek yetkili kişilere bildirmek.

ispritizma

* Ruhun ölmediğine inanan, gereğinde ölülerin ruhlarıyla ilişki kurulabileceğini ileri süren inanış, ruh çağırma.

ispritizmacı

* İspiritizma ile uğraşan kimse, ruh çağırıcı.

ispritizmacılık

* İspiritizmacının işi.

israf

* Gereksiz yere para, zaman, emek vb.yi harcama, savurganlık, tutumsuzluk.

israf etmek

* gereksiz yere harcamak, savurganlık etmek, tutumsuzluk etmek.

israfa kaçmak

* gereksiz yere aşırı harcamalarda bulunmak.

İsrafil

* İslâm inanışına göre kıyamet gününü öttüreceği boru ile bildirecek olan melek.

İsrailli

* İsraill halkından olan (kimse).

istadya

* Uzakta bulunan iki noktanın arasını ölçmekte kullanılan araç.

istalagmit

* Bkz. stalagmit.

istalaktit

* Bkz. stalaktit.

İstanbul efendisi

* Genellikle İstanbul'da oturan kibar, saygılı, alçak gönüllü, olgun, çelebi ve yardımsever kimse.

İstanbul kekiği

* Trakya, Batı ve Güney Anadolu'da yetişen sık tüylü, beyaz ve pembe çiçekli, kuvvetli kokulu, çok yıllık bir bitki (Origanum heracleoticum).

istanbulin

* Tanzimat'tan Meşrutiyet'e kadar Türkiye'de kullanılan, yakası kapalı bir tür erkek ceketi.

istasyon

* Tren durağı.

* Araştırma kuruluşu.

* Satış, bakım, aşı gibi işler yapılan kuruluş veya yer.

istasyon yapmak

* duraklamak, beklemek.

istatistik

* Bir sonuç çıkarmak için olguları yöntemli bir biçimde toplayıp sayı olarak belirtme işi, sayımlama.

* Bir dizi olayın veya sayı ile gösterilen olguların yöntemli öbekleştirilmesine dayanan ve ilkelerini olasılık kuramlarından alan, matematiğin uygulamalı dalı, sayım bilimi.

istatistikçi

* İstatik uzmanı, sayılamacı, istatikle uğraşan (kimse).

istavrit

* Uskumrugillerden, pulsuz ve az kılçıklı bir balık (Trachurus trachurus).

istavrit azmanı

* Orkinos balığına yanlış olarak verilen ad.

istavroz

* Haç.

* Sıhhi tesisatta kullanılan dört girişli bağlantı borusu.

istavroz çıkarmak

* Bkz. haç çıkarmak.

istediği gibi at koşturmak (düz oynatmak)

* keyfince, istediği gibi davranmak.

istek

* Bir şeye duyulan eğilim, arzu.

* Yerine getirilmesi (başkasından) istenilen şey, talep.

* İstek ve niyet kavramı veren isteme kipi. Türkçede bu kip fiil kök veya gövdesine -a/-e eki getirilerek

kurulur.

* Belirli bir ihtiyacı karşılayacağı düşünülen nesne veya duruma karşı duyulan özlem, arzu.

istek duymak

* bir şeye karşı eğilim duymak, arzulamak.

istek uyandırmak

* İstemesine, arzu duymasına yol açmak.

istek yutumu

* Kökü ve gövdesi ünlü ile biten isteme kiplerinde, aynı ünlüden birinin düşmesi.

isteka

* Bilardo oyununda kullanılan değnek.

* Bkz. İstika.

* Basım evlerinde kitap formalanını kırmak, katlamak için kullanılan tahta veya kemikten yapılmış araç.

isteklendirici

* İstek uyandıran, teşvikkâr.

isteklendirme

* İsteklendirmek işi, teşvik.

isteklendirmek

* Birinde, bir şey yapma isteğini uyandırmak, özendirmek, teşvik etmek.

istekleniş

* İsteklenmek işi veya biçimi.

isteklenme

* İsteklenmek işi.

isteklenmek

* Bir şeye karşı istek duymak, heveslenmek.

istekli

* Bir şeye karşı isteği olan.

isteksiz

* Bir işi yapmaya isteği olmayan, gönülsüz.

isteksizce

* İstek göstermeden, isteksiz olarak.

isteksizlik

* İsteksiz olma durumu.

istem

* Bir kimseden bir şeyi yapmasını veya yapmamasını isteme, talep, arzu.
* İrade veya isteğin eylem durumunda belirmesi.

isteme

* İstemek işi.

isteme kipleri

* Dilek, istek, gereklik ve emir kavramları veren kipler.

istemek

* İstek duymak, arzulamak.
* Bir şeyin kendisine verilmesini veya yapılmasını söylemek, dilemek.
* Görmek istediğini bildirmek.
* Gerek olmak.
* Evlenmek dileğinde bulunmak.

istemeye istemeye

* İstemeyerek, gönülsüzce.

istemli

* Yapılıp yapılmaması insanın kendi isteğine bağlı olan.
* Bir istek üzerine veya isteyerek yapılan.

istemseme

* İradeyi etkileyebilecek güçte olmayan, gelip geçici isteme.

istemsiz

* İstenmeden yapılan.
* İstemeyerek yapılan.

istemsizlik

* İstemsiz olma durumu.

istenç

* İrade, istek.
* Davranışlarla ilgili tepilerden bir bölümünü tutup ötekileri eyleme dönüştürme gücü, irade.

istenç dışı

* İradesiz, irade dışı, gayriiradî.

istenç yitimi

* Bkz. irade yitimi.

istenççi

* İstenççilik yanlısı.

istenççilik

* Akla ve bilmeye değil de iradeye üstünlük tanıyan, ruhsal olayların ve bilgi sürecinin temelinde iradeyi gören bilim dışı öğretisi, iradiye, voluntarizm.

istençli

* İradeyle yapılan, iradî.

* Herhangi bir dış zorunluluk söz konusu olmadan belirli bir durum karşısında girişilecek eylemi kararlaştıran ve uygulayabilen, iradeli.

istençsiz

- * İradeyle yapılmayan, istenci olmayan, istenç dışı, irade dışı, iradesiz.
- * Yapılması istenmediği hâlde yapılan (davranış), irade dışı, gayriiradî.

istençsizlik

- * İradesiz olma durumu, iradesizlik.

istenilme

- * İstenilmek, istenmek işi.

istenilmek

- * İstemek işi yapılmak.

istenme

- * İstenmek işi.

istenmek

- * İstenilmek.

istenmeyen durum

- * Karşılaşılması beklenilmeyen durum, karışıklık, komplikasyon.

istenmeyen kişi

- * İyi karşılanmayan kişi (Persona non grata).

ister

- * Bir şeyin yapılabilmesinin veya olabilmesinin bağlı olduğu şey, gerek, icap, lüzum.
- * Cümledeki görevleri aynı olan kelimelerin ayrı ayrı her birinin başına getirilerek herhangi birinin onanmasında sakınca olmadığını anlatır.

ister istemez

- * Zorunlu olarak, elinde olmadan.
- * Yan gönüllü olarak, biraz mecbur olarak.

ister misin?

- * ya olursa.

isteri

* Duyu bozuklukları, türlü ruh karışıklıkları, çırpınma, kasılmalar ve bazen inmelerle kendini gösteren bir sinir bozukluğu, histeri.

isteri nöbeti

- * İsteri sıkıntısının yaşandığı süre.

isterik

- * İsteriye tutulmuş olan, histerik.

istetme

- * İstetmek işi.

istetmek

- * İstemek işini başkasına yaptırmak.

isteyenin bir yüzü, vermeyenin iki yüzü kara

- * birinden bir şey isteyen biraz utanır ama isteği yerine getirmeyen daha çok utanmalıdır.

isteyiş

- * İstemek işi veya biçimi.

istiane

* Yardım isteme.

istiane etmek

* yardım istemek.

istiap

* (içine) Alma, (içine) sığdırma.

istiap etmek

* içine almak, sığdırmak.

istiap haddi

* Deniz, kara ve hava taşıtlarının yük ve yolcu miktarlarını belirleyen sınır.

istiare

* Ödünç, borç veya eğreti alma, ödünçleme, metafor.

* Bir şeyi anlatmak için ona benzetilen başka bir şeyin adını eğreti olarak kullanma, eğretileme: "Bu adam hayatının sonbaharında" cümlesinde sonbahar kelimesi yaşlılığı anlatan bir istiaredir.

istibat

* Olmasını uzak görme, imkân vermeme, uzaksama, ıraksama.

istibat etmek

* uzaksamak, ıraksamak.

istibdat

* Uyruklarına hiçbir hak ve özgürlük tanımayan sınırsız monarşi, despotluk, despotizm.

istical

* İvedilik, acele etme, müstaceliyet.

istical etmek

* ivmek, acele etmek.

isticar

* Kira ile tutma, kiralama.

isticar etmek

* kiralamak.

isticvap

* Sorguya çekme, sorgu.

istida

* Dilekçe, arzuhal.

istidaname

* Resmî bir makama yazılan dilekçe yazısı.

istidat

* Yaradılıştan gelen veya sonradan edinilmiş yetenek.

* Yeteneği olan kimse.

istidatlı

* İstidadı olan.

istidatsız

* İstidadı olmayan.

istidlâl

* Bir konuda kanıtlara dayanarak sonuç çıkarma.

* Çıkarım.

istidlâl etmek

* kanıtlara dayanarak bir sonuca varmak.

istif

* Üst üste eşya konularak yapılan düzgün yığın.

* Kereste, tahta gibi ağaç ürünlerini kurutmak veya bekletmek amacı ile belirli düzenlerde üst üste dizerek yapılan yığın.

* Stok.

istif etmek

* yıkılmayacak bir biçimde, düzgünce yerleştirmek.

* stok etmek.

istifa

* Kendi isteğiyle görevden ayrılma.

* İşten ayrılma isteğini bildiren dilekçe.

istifa etmek

* (işinden) çekilmek.

istifade

* Yararlanma, faydalanma.

istifade etmek

* yararlanmak.

istifaname

* Bir görevden kendi isteğiyle ayrıldığını belirten dilekçe.

istifayı basmak

* herhangi bir sebeple görevinden ani bir kararla çekilmek.

istifçi

* Malları, eşyayı istif eden görevli.

* İstifçilik yapan, stokçu.

istifçilik

* İstif yapma işi.

* İleride bulunmayacağı veya pahalılaşacağı düşüncesiyle çok mal yığarak piyasada sıkıntıya yol açma, stokçuluk.

istifham

* (zihinde beliren) Soru.

istifini bozmamak

* aldınış etmeyip durum ve davranışını hiç değiştirmemek.

istifleme

* İstiflemek işi.

istiflemek

* Düzgün bir biçimde üst üste yığmak.

* Stok etmek.

istifleniş

* İstiflenmek işi veya biçimi.

istiflenme

* İstiflenmek işi.

istiflenmek

* İstiflemek işi yapılmak.

istifleyiş

* İstiflemek işi veya biçimi.

istifrağ

* Kusma.

istifrağ etmek

* kusmak.

istifsar

* Bir şeyin açıklanmasını, aydınlığa kavuşmasını isteme, anlamaya çalışma, sorma.

istifsarıhatır

* Hâl hatır sorma.

istiğfar

* Tanrı'dan suçlarının bağışlanmasını dileme; tövbe etme.

istiğfar etmek

* tövbe etmek.

istiğna

* Önerilen bir işe karşı nazlanma, nazlı davranma.

* Doygunluk, gönül tokluğu.

istiğrak

* Dalma, içine gömülme, dalınç.

istihale

* Biçim değiştirme.

* Başkalaşma.

* Başkalaşım.

istihale etmek

* biçim değiştirmek.

* başkalaşmak.

istihare

* Bir inanışa göre, girişilecek bir işin hayırlı olup olmadığını rüyadan anlamak için abdest alıp dua okuyarak uyuma.

istihareye yatmak

* girişilecek bir işin hayırlı olup olmadığını rüyadan anlamak için abdest alıp dua okuyarak uyumak.

istihbar

* Haber ve bilgi alma.

istihbar etmek

* haber almak, duymak, öğrenmek.

istihbarat

* Yeni öğrenilen bilgiler, haberler.

* Bilgi toplama, haber alma.

istihbarat dairesi

* Haber alma dairesi.

istihbarat servisi

* Haber alma işlerini yürüten iş yeri.

istihdaf

* Amaçlama, hedef alma.

istihdaf etmek

* amaçlamak.

istihdam

* Bir görevde, bir işte kullanma.

istihdam etmek

* bir işte, bir görevde kullanmak.

istihfaf

* Küçümseme, hor görme, hafifseme.

istihfaf etmek

* küçümsemek, hor görmek, hafifsemek.

istihkak

* Hakkı olma, hak kazanma.

* Hizmet karşılığı kazanılan hak (para).

istihkâm

* Düşman saldırısını durdurmak, düşmana karşı savunma yapmak amacıyla düzenlenmiş yer.

* İstihkâm işleriyle uğraşma, istihkâmcılık.

istihkâm sınıfı

* Savaşan birliklerin saldırısını kolaylaştıran, savunma gücünü artıran, yapı işleriyle uğraşan teknik askerî sınıf.

istihkâmcılık

* İstihkâm sınıfının yaptığı iş.

istihkar

* Hor görme, aşağılama.

istihkar etmek

* hor görmek, aşağılamak.

istihlâk

* Tüketim.

istihlâk etmek

* tüketmek.

istihraç

* (anlam, sonuç) Çıkarma, çıkarsama.

istihraç etmek

* sonuç çıkarmak.

istihsal

* Çıkarma, elde etme.

* Üretim, üretme.

istihsal etmek

* elde etmek.

* üretmek.

istihza

* Gizli veya ince alay.

istihza etmek

* alay etmek, alaya almak.

istihzalı

* İstihzası olan.

istihzar

* Hazırlama.

* Hatırlama, anımsama.

istika

* Ayakkabıların altını parlatmak için kunduracıların kullandığı kemik, isteka.

istikamet

* Doğrultu, yön.

istikamet vermek

* yön vermek, yöneltmek.

istikbal

* Karşı çıkma, karşılama.

* Gelecek (zaman), atı.

istikbal etmek

* karşılamak.

istiklâl

* Bağımsızlık.

istikra

* Tüme varım.

istikrah

* Tiksime, iğrenme.

istikrah etmek

* tiksirmek, iğrenmek.

istikrar

* Aynı kararda, biçimde sürme, kararlılık.

* Yerleşme, oturma.

* Denge.

* Ödemeler dengesinde, istihdamda düzen.

istikrar bulmak

* karar kılmak.

* yerleşmek.

istikrarlı

* İstikrarı olan, dengeli, kararlı.

istikrarlılık

* İstikrarlı olma durumu.

istikrarsız

* İstikrarı olmayan, dengesiz, kararsız.

istikrarsızlık

* İstikrarsız olma durumu, dengesizlik, kararsızlık.

istikraz

* Ödünç alma, borçlanma.

istikraz etmek

* ödünç para almak, borçlanmak.

istikşaf

* Araştırma.

* Açınsama.

istilâ

* Bir ülkeyi silâh gücüyle ele geçirme.

* Yayılma, kaplama, sarma, bürüme.

istilâ etmek

* bir ülkeyi silâh gücüyle ele geçirmek.

* yayılmak, kaplamak, sarmak, bürümek.

istilâcı

* İstilâ eden (kimse, devlet).

istilâcılık

* İstilâcı olma durumu.

istilzam

* Gerekirme, gerekme.

istilzam etmek

* gerekli bulmak.

istim

* İslim.

istim arkadan gelsin

* önce istenilen iş yapılsın, gereken şartlar sonradan yerine getirilsin.

istim üstünde olmak

* (buharla işleyen araçlar için) kalkmaya hazır duruma gelmek.

istimal

* Kullanma.

istimal etmek

* kullanmak.

istimara

* Ölçme, değerlendirme.

* Bir kabın hacmini veya alabileceği miktarı hesaplama.

istimator

* Gümrüklerde mallara değer biçen görevli.

istimbot

* Filika büyüklüğünde, isimle işleyen deniz teknesi, çatana.

istimdat

* İmdat isteme, yardıma çağırma.

istimdat etmek

* yardıma çağırarak, yardım istemek.

istimlâk

* Kamulaştırma.

istimlâk etmek

* kamulaştırmak.

istimna

* Onanizm.

istimrar

* Sürüp gitme, süreklilik.

istimzaç

* Bir kimsenin huyunu, kişiliğini tanımak için araştırma.

* Sorma, yoklama.

istimzaç etmek

* sormak, yoklamak.

istinabe

* Davanın görülmekte olduğu mahkemeye gönderilmek için başka bir yerde bulunan bir tanığın oradaki mahkeme tarafından ifadesinin alınması.

istinaden

* Bir görüşe, bir düşünceye dayanarak, dayanılarak, güvenerek.

istinaf

* Mahkemenin verdiği kararın kabul etmeyerek, bunu istinaf mahkemesine götürme.

istinaf mahkemesi

* Sulh ve asliye mahkemeleri benzeri ilk derece mahkemeler ile temyiz mahkemeleri arasında yer alan ikinci derecede yüksek mahkeme.

istinas

* Yadırgamaz olma, alışma, ısınma.

istinat

* Dayanma, yaslanma.

* Güvenme, kuvvet alma.

* Bir şeyi kanıt sayma.

istinat duvarı

* Toprak veya yapının kaymasını önlemek için yapılan, direnç sağlayan duvar.

istinat etmek

* dayanmak, yaslanmak.

istinatgâh

* Dayanacak, güvenecek, sığınacak yer, dayanak.

istinga

* Yelkenleri toplamak için kullanılan halat.

istinga etmek

* (yelkenleri) toplamak.

istinkâf

* Çekinme, geri durma, sakınma.

istinkâf etmek

* çekinmek, geri durmak, sakınmak.

istinsah

* Bir şeye bakarak aynıısını yazma.

istinsah etmek

- * bir şeye bakarak aynısını yazmak, kopya ederek örnek çıkarmak.

istintaç

- * Sonuç çıkarma.
- * Bir büyük önermeden küçüğe ve sonurguya, yasalardan olaylara, nedenden sonuca giderek sonuç çıkarma.

istintaç etmek

- * sonuç çıkarmak.

istintak

- * Sorgu.
- * Sorguya çekme.

istintak etmek

- * sorguya çekmek.

istirahat

- * Dinlenme, rahat etme.

istirahat etmek

- * dinlenmek.

istirdat

- * Geri alma.
- * (bir yeri) Yeniden ele geçirme, geri alma, kurtarma.

istirham

- * Yalvarma, merhamet dileme.

istirham etmek (veya istirhamda bulunmak)

- * yalvarmak, dilemek, rica etmek.

istiridyе

* Yassı solungaçlılar sınıfından, güçlü kaslarla birbiri üzerine kapanan iki çeneti olan, eti beğenilen bir deniz yumuşakçası (Ostrea edulis).

istiskal

- * Soğuk davranışlarla hoşlanmadığını belli etme.

istiskal etmek

- * hoşnutsuzluğunu belli ederek soğuk davranmak.

istismar

- * İşletme, yararlanma.
- * Birinin iyi niyetini kötüye kullanma.
- * Sömürme.

istismar etmek

- * işletmek, yararlanmak.
- * birinin iyi niyetini kötüye kullanmak.
- * sömürmek.

istismarcı

- * Birinin iyi niyetini kötüye kullanan (kimse).
- * Sömürücü.

istismarcılık

- * İstismar etme işi.

istisna

- * Bir kimse veya bir şeyi benzerlerinden ayrı tutma.
- * Genelden ayrı, kural dışı olma, ayrıklık.
- * Ayrı tutulan kimse veya şey.

istisna etmek

- * ayırmak.

istisnâî

- * Benzerlerine uymayan, kural dışı olan, ayrıklı.

istisnasız

- * İstisnası olmadan, ayrıksız, ayncasız, bilâistisna.

istişare

- * Danışma.

istişare etmek

- * danışmak.

istişare heyeti

- * Danışma kurulu.

istitrat

- * Söz arasında, sırası gelmişken, antreparantez.

istiva

- * Birden çok şeyin birbirine eşit ve denk olması.

istiva hattı

- * Ekvator.

istizah

- * Herhangi bir konuda açıklayıcı bilgi isteme, bir sorunun açıklanmasını isteme.
- * Gensoru.

istizah etmek

- * sorulan soruya açıklayıcı bilgi istemek, bir sorunun açıklanmasını istemek.

istizan

- * Yetki isteme, izin isteme.

istizan etmek (veya eylemek)

- * yetki istemek, izin istemek.

istop

- * Stop.
- * Ebenin topu havaya atması, diğerlerinin kaçışması ve ebe tarafından topla vurulması biçiminde oynanan bir oyun.

istop etmek

- * durmak, çalışmamak.

istor

- * Stor.

istralya

- * Gemide direk ve çubukları baş tarafından, yani burundan tutan halat.
- * Geminin kaburgalarını birbirine bağlayan demir kuşak.

istrongilos

- * İzmaritgillerden, Akdeniz'de yaşayan, eti lezzetli bir balık (Smaris vulgaris).

İsveççe

* İsveç dili.

İsveçli

* İsveç halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

İsviçreli

* İsviçre halkından olan (kimse).

isyan

* Herhangi bir amaçla kurulu düzene veya devlet güçlerine karşı gelme, baş kaldırma, ayaklanma.
* Bir düzene veya emre boyun eğmeme, uymama, itaat etmeme.

isyan bayrağını açmak

* karşı gelmek, baş kaldırmak.

isyan etmek

* ayaklanmak.
* kabullenmemek, razı olmamak.

isyancı

* Baş kaldırmacı (kimse), asi.

isyancılık

* İsyancının işi.

isyankâr

* Baş kaldırmacı, isyancı.

isyankârlık

* İsyankâr olma durumu, baş kaldırmacılık, asilik.

iş

* Bir sonuç elde etmek, herhangi bir şey ortaya koymak için güç harcayarak yapılan etkinlik, çalışma.
* Bir değer yaratan emek.
* Birinden istenen hizmet veya birine verilen görev.
* Sanayi, ticaret, tarım, maliye vb. alanlara ilişkin ekonomik etkinliklerin bütünü.
* Kamu yararına yapılan işler.
* Herhangi bir yere düzen verici, günlük yaşayışı sağlayıcı her türlü çalışma.
* Geçim sağlamak için herhangi bir alanda yapılan çalışma, meslek.
* İş yeri.
* Ticarî anlaşma, alış veriş.
* Herhangi bir maksatla kurulan düzen.
* Bazı deyimlerde "yarar, çıkar" anlamında kullanılır.
* Yapılan şey, davranış.
* Nakış, örgü gibi elde yapılan şey.
* Emek, işçilik, ustalık.
* İşlem.
* Sorun, konu, mesele, maslahat.
* Gizli sebep veya maksat.
* Bir kimseye özgü olan görüş, anlayış.
* Bir kuvvetin uygulanma noktasını hareket ettirirken harcadığı güç.

-iş

* Bkz. -ış / -iş (I).

-iş

* Bkz. -ş- / -ş-.

iş (birinden) bitmek

* işin sonuçlanması hâli ondan beklenilmek.

iş (birine) kalmak

* işin bitmesi için asıl gayret birine düşmek.

iş (güç) edinmek

* bir şeyi görev olarak üstlenmek.

iş açmak

* uğraştırıcı, gereksiz bir durumun ortaya çıkmasına sebep olmak.

iş adamı

* Ticaret veya sanayi alanında kazanç sağlamak amacıyla para yatıran kimse.

* Kâr sağlamada becerikli ve başarılı kimse.

iş akdi

* Bkz. iş sözleşmesi, hizmet akdi.

iş alanı

* Çalışılacak, kazanç sağlanacak dal.

iş ayağa düşmek

* iş, sorumsuz ve yetkisiz olanların elinde kalmak.

iş başa düşmek

* kendi işini kendi görme zorunda kalmak.

iş başı

* (iş yerlerinde) İşe başlama.

iş başı yapmak

* (iş yerinde) işe başlamak.

iş başında eğitim (görmek veya yapmak)

* işçinin işini yaparken uğraşısında olduğu kadar iş görgüsü, iş güvenliği, işçi sağlığı, iş yönetimi konularında da yetiştirilmesi, hizmet içi eğitim.

iş bırakımcı

* İş bırakımı yapan kimse, grevci.

iş bırakımı

* İsteklerini iş verene kabul ettirmek için işçilerin, işlerini hep birden bırakması, grev.

iş bilen, kılıç kuşananın

* becerikli olanlar kazanır.

iş bilimi

* İnsanın işine uymasını, amaca göre çalışmasını düzenleyen inceleme ve araştırmaların bütünü, ergonomi.

iş bilmek

* becerikli olmak.

iş birliği

* Amaç ve çıkarları bir olanların oluşturdukları çalışma ortaklığı, teşrikimesai.

* Bir işin çeşitli işçilerce yapılması.

iş birliği yapmak

* amaç ve çıkarları bir olanlarca çalışma ortaklığı kurulmak.

iş birlikçi

* Herhangi bir alanda çıkar sağlama amacını güden kimse veya kuruluşlarla ilişki kuran (kimse, kuruluş vb.).

iş birlikli

* İş birliği ile, ortaklaşa yapılan.

iş bitirmek

* bir işi iyi bir sonuca ulaştırmak.

iş bölümü

* Bir işi, iki veya daha çok kişi arasında bölme.

* Bir toplumsal üretim düzeni içindeki değişik görev ve hizmetlerin, toplumun üyeleri, kümeleri arasında karşılıklı bağımlılık ilişkileri içinde bölünmesi.

iş çatallanmak

* bir işte güçlükle karşılaşmak.

iş çevirmek

* gizli, dolambaçlı bir iş yapmak.

iş çığrından çıkmak

* amacından saparak düzeltilmesi güç bir durum almak.

iş çıkarmak

* çok iş yapmak.

* gereksiz, uğraştırıcı bir işe yol açmak, sorunlara sebep olmak.

iş dayıya düştü

* Bkz. gayret dayıya düştü.

iş değil

* bir şeyin çok kolay olduğunu belirtir.

* kınama belirtir.

iş donu

* Şalvar.

iş düşmek

* birinin iş yapması gerekemek.

iş edinmek

* bir şeyi görev, meslek olarak kabul etmek.

iş eri

* Elinden iyi iş gelen, becerikli kimse.

iş etmek

* aldatmak, birine beklemediği bir davranışta bulunarak onu zarara sokmak.

iş görmek

* iş yapmak.

* iş yapmaya uygun olmak.

iş göstermek

* yapması için birine iş vermek, iş buyurmak.

iş gücü

* Bir insanın yararlı şeyler üretmek için harekete geçirmek zorunda olduğu fiziksel ve düşünsel yetilerinin tümü.

iş güç

* Yapacak belli bir şey, görev, meşguliyet.

iş güç sahibi

* Bir işi, bir görevi olan.

iş günü

* Yasayla tespit edilmiş olan çalışma günü.

iş hanı

* Birden çok iş yerinin bulunduğu çok katlı bina.

iş inada binmek

* bir işi yapmakta direnmek.

iş işlemek

* nakış yapmak.

iş işten geçmek

* bir işi gerçekleştirme imkânı kalmamış olmak.

iş kadını

* İş adamı.

iş karıştırmak

* fesat sokmak.

* zararlı bir iş yapmak.

iş kazası

* İş yerinde meydana gelen ve işçiyi bedenen veya ruhen etkileyen olay.

iş ki

* yeter ki.

iş kolu

* Ekonomik etkinliklerin sınıflandırılması sonucu birbirine benzeyen veya aynı nitelikte olan çalışma dallarından her biri.

* Bu dalların herhangi birinde çalışanların bütünü.

iş merkezi

* İş yerlerinin yoğun olduğu bölge.

* Bir ticaret ortaklığının yönetildiği yer.

iş mi?

* yapılan bir şeyin beğenilmediğini, küçümsendiğini bildirir.

iş ola

* "sanki iş görmüş!" anlamında bir hafifseme sözü.

iş olacağına varır

* bir soruna aldırmamayı, ne yapılırsa yapılsın yine aynı sonuca ulaşılacağını anlatır.

iş olsun diye

* gereksiz bir hareketi belirtmek için kullanılır.

iş saatleri

* Çalışma saatleri.

iş sarpa sarmak

* iş, içinden çıkılması zor bir duruma girmek.

iş sözleşmesi

* İşçilerle iş veren arasındaki ilişkileri düzenleyen yöntem ve şartları kapsayan sözleşme, iş akdi, hizmet akdi.

iş tutmak

* iş yapmak, çalışmak.

iş vermek

* birine yapacak iş göstermek.

* gönlü olduğunu gösterecek davranışlarda bulunmak, pas vermek.

iş yapmak

* çalışmak.

iş yeri

* Bir görevin yapıldığı yer.

* İşçinin iş sözleşmesine göre çalıştığı yer.

iş yok

* o şeyden yarar beklememeli.

iş'ar

* Yazı ile bildirme.

işaret

* Anlam yükletilen şey, anlamlı iz, im.

* Belirti, gösterge, levha, tabelâ, alâmet.

* El, yüz hareketleriyle gösterme.

işaret etmek

* bir şeyi, bir durumu el, yüz hareketleriyle anlatmak, göstermek.

* belirtmek.

işaret parmağı

* Elde, baş parmaktan sonraki parmak, şahadet parmağı, gösterme parmağı.

işaret sıfatı

* Bkz. gösterme sıfatı.

işaret vermek

* bir araç kullanarak bir şeyi belli etmek.

işaretçi

* İşaret veren kimse.

işareti saymak

* belirti ve gösterge olarak kabul etmek.

işaretleme

* İşaretleme işi.

işaretleme

* Bir şeye işaret koymak, bir şeyi işaretle belirtmek.

* Belirtecek biçimde hareket etmek.

işaretlenme

* İşaretlenme işi.

işaretlenmek

* Bir şeye işaret konulmak.

işaretleşme

* İşaretleşme işi.

işaretleşmek

* Birbirine işaret etmek.

* Uzak bir yerden, bilgi vermek için özel bir düzene göre türlü işaretler kullanmak.

işaretli

* İşareti olan, işaretle belirlenmiş olan.

işaretsiz

* İşareti olmayan.

iş'arı

* İşaretle ilgili.

* Bilgi olarak.

iş'arı oy

* Parmak veya el kaldırarak verilen oy.

işba

* Doyurma.

* Doyma.

işbu

* Bu, özellikle bu.

işçi

* Başkasının yararına bedenini, kafa gücünü veya el uzluğunu kullanarak ücretle çalışan kimse.

* Toplu olarak yaşayan böceklerde üreme yeteneğinde olmayan, topluluğun işlerini gören dişi veya erkek.

işçi sigortası

* Bkz. sosyal sigorta.

işçilik

* İşçi olma, işçi niteliğinde olma durumu.

* Yaptığı iş karşılığı işçiye verilen ücret.

* İşçi emeği, yapılış, işleme niteliği.

işe bak!

* Şaşınlacak bir durum karşısında kullanılır.

işe girmek

* göreve başlamak.

işe karışmak

* herhangi bir konuda katkıda bulunmak, görev almak.

işe koşmak

* birine iş yaptırmak.

işe uygun

* Yapılan işe elverişli, işe yarar.

işe yaramak (veya yaramamak)

* elverişli olmak.

işe yarar

* Becerikli, elverişli, işe uygun.

işeme

* İşemek işi.

işemek

* İdrar torbasında biriken idrarı dışarı atmak, çiş yapmak.

işenmek

* İdrar torbasında biriken idrar dışarı atılmak.

işetme

* İşetmek işi.

işetmek

* İşemesini sağlamak, işemesine yol açmak, çış yaptırmak.

işgal

* Bir yeri ele geçirme.
* (bir kimseyi) İşten alıkoyma, engelleme, oyalama.
* Uğraştırma.

işgal etmek

* bir yeri ele geçirmek.
* işten alıkoymak, oyalamak.
* Uğraştırmak.

işgalci

* İşgal eden, ele geçiren.

işgalcilik

* İşgal etme işi.

işgaliye

* İşgal edilen yere ödenen ücret veya vergi.

işgaliye resmi

* Pazar yerlerinde veya toplu ticarî iş yerlerinde satıcının işgal ettiği yer için ödediği ücret veya kira bedeli.

işgüder

* Maslahatgüzar.

işgüderlik

* Maslahatgüzarlık.

işgüzar

* Eli işe yatkın, becerikli.
* Gereği yokken, daha çok kendini göstermek için işe karışan.

işgüzarca

* İşgüzar bir biçimde, işgüzara yakışır durumda olarak.

işgüzarlık

* İşgüzar olma durumu.

işgüzarlık etmek

* işgüzarca davranmak.

işi (bir şeye) vurmak

* işi değiştirmek.

işi ...e dökmek

* işi değiştirip bir başka biçime çevirmek.

işi ...e vurmak

* gerekenden başka biçimde davranmak, ... gibi görünmek.

işi aksi gitmek

* istenilen sonucu elde edememek.

işi Allah'a kalmak

* güç şartlar altında, kimseden yardım umudunun kalmadığı bir durumda bulunmak.

işi anlamak

* gizli bir şeyi, bir sorunu anlamak.

iş azıtmak

* yanlış ve aşırı yollara sapmak.

iş başından aşmak (veya aşkın olmak)

* pek çok işi olmak.

iş bitmek

* işi sona ermek.

* hâli, gücü kalmamak.

iş bozmak

* yapılan anlaşmayı, verilen sözü tutmamak.

iş bozulmak

* yapmakta olduğu işten gereği kadar kazanç sağlayamaz olmak.

iş ciddiye almak

* soruna önem vermek.

iş çıkmak

* başka bir işle meşgul olmak.

iş duman

* İş ve durumu kötü.

iş düşmek

* birinin yardımına ihtiyaç duymak.

iş gücü bırakmak

* yaptığı işten uzaklaşmak.

iş ileri götürmek

* beklenenden daha aşırı davranışlar içine girmek.

iş iş olmak

* işi yolunda olmak.

iş ne?

* ne işi var?.

iş olmak

* yapacak bir şeyi bulunmak.

* işi istediği gibi bitirmek.

* uğraşma zorunda olmak.

iş oluruna bırakmak

* iş belli bir amaca göre değil de, kendi akışı içinde yürütmek.

iş pişirmek

* aralarında gizlice anlaşmak.

iş rast gitmek

* şans yardımıyla işi iyi, istediği gibi olmak.

iş resmiyete dökmek

* (bir iş veya durum için) resmî bir yola sokmak, resmî bir nitelik vermek.

iş savsaklamak

* işi yavaşlatmak, gereken önemi göstermemek.

iş tatlıya bağlamak

* sorunlu bir işi, iyi bir biçimde çözmek.

iş temizlemek

* sorunu çözmek.

iş tıkmında

* İş çok uygun, çok iyi.

iş uzatmak

* bir işi sonuçlandırmamak.

iş üç nalla bir ata kaldı

* eline önemsiz bir imkân geçince büyük işlerin düşüne kapılanlar için söylenir.

iş(m) iş kaşığ(m) gümüş

* iş tam istediği yolda.

işin alayında olmak

* bir işe gereken önemi vermemek, dalga geçmek.

işin başı

* bir işin en önemli noktası.

işin içinde iş var

* (bir işin) iç yüzü başka.

işin içinden çıkamamak

* başaramamak, sorunu çözümleyememek.

işin içinden çıkmak (veya sıyrılmak)

* bir şeyi anlamak, bir sorunu çözümlmek.

* güç bir sorunu çözemeyince kestirip atmak.

* bir konudan veya işten uzak durmak, kaçmak.

işin kolayına kaçmak

* derinliğine araştırmadan basit olarak düşünmek, yüzeyde kalmak, tembellik etmek.

işin kötüsü (veya fenası)

* üst üste gelen tersliklerde kullanılır.

işin mi yok

* "önemli değil, boş ver" anlamında kullanılır.

işin rengi değişmek

* konu başka biçimde gelişmek, öncekinden farklı davranmaya başlamak.

işin tuhafı

* "Anlaşılamayan, garip olan" anlamında kullanılır.

işin ucu

* bir işin kökeni.

işin ucu birine dokunmak

* o işten dolayı olarak zarar görmek.

işin üstesinden gelmek

* güç bir işi başarmak, sonuçlandırmak.

işinden olmak

* görevini yitirmek; görevinden atılmak.

işine bak!

* görevini, işini sürdür.

* sen karışma.

işine gelmek (veya gelmemek)

* çıkarına, amacına, düşüncesine uygun olmak (veya olmamak).

işine göre

* çıkarına uygun.

işine koyulmak

* işini yapmayı sürdürmek.

işini bilmek

* nereden, nasıl yararlanacağını bilmek, çıkarını bilmek.

işini bitirmek

* öldürmek.

işini görmek

* görevini yapmak.

* dövmek.

* öldürmek.

işini uydurmak

* kurnaz, açık göz davranarak işine istediği gibi biçim vermek.

işini yoluna koymak

* işi veya görevi olumlu olarak yürütmek, sıkıntı çekmeden gerçekleştirmek.

işinin adamı

* çalıştığı işte başarı sağlayan, işinin gerektirdiği nitelikleri taşıyan kimse.

işitilme

* İşitilmek işi.

işitilmek

* Duyulmak.

işitilmemiş

* O güne değin duyulmamış, şaşılacak, olağan dışı (şey).

işitim

* İşitme duyusu, işitme yetisi.

işitiş

* İşitmek işi veya biçimi.

işitme

* İşitmek işi.

* Duyma, sema (II).

işitme kesesi

* Suda yaşayan bazı omurgasız hayvanlardan, işitme taşını içinde bulunduran akışkan sıvılı organ, otosist.

işitme taşı

* Omurgalılarda ve bazı omurgasızlarda denge organı olan, iç kulakta bulunan kalker parçacıkları, otolit.

işitmek

* Kulakla algılamak, duymak.

* Haber almak.

* Kendisine söylenilmek.

işitmemezlik

* İşitmezlik.

işitmezliğe getirmek (veya işitmezlikten gelmek)

* işitmemiş, duymamış gibi davranmak, aldırmmamak.

işitmezlik

* İşitmemiş, duymamış gibi davranmak.

işitsel

* İşitimle ilgili.

işittirme

* İşittirmek işi.

işittirmek

* İşitmesini sağlamak, duyurmak.

işkâl

* Güçleştirme, zorlaştırma, çetinleştirme.

işkâl etmek

* güçleştirmek, zorlaştırmak, çetinleştirmek.

içkembe

- * Gevişgetirenlerin ilk ve en büyük mide bölümü.
- * Kasaplık hayvanlarda midayı oluşturan bölümlerin bütünü.
- * İşkembeden yapılan.
- * Mide.

içkembe çorbası

* Temizlenmiş ve önceden haşlanmış işkembenin tavla zarı büyüklüğünde doğranmasından sonra un, sirke, sarımsak kaştırılarak hazırlanan bir çorba türü.

içkembe suratlı

* Çopur.

işkembeci

* İçkembe veya içkembe çorbası satan kimse.

işkembecilik

* İşkembeci olma durumu veya işkembecinin işi.

işkembeden atmak (veya söylemek)

* uydurarak söylemek.

işkembeli

- * İşkembesi olan.
- * (çorba, yemek için) İçinde içkembe bulunan.

işkembesi geniş

* Hoş görülmeyecek şeyi de hoş gören, hazımlı.

işkembesini düşünmek

* Öncelikle karın doyurmayı düşünmek.

işkembesini şişirmek

* oburca yemek yemek.

işkembesiz

- * İşkembesi olmayan.
- * Beğenilmeyecek nitelikteki şeyleri de beğenen (kimse).

işkence

- * Bir kimseye maddî veya manevî olarak yapılan aşırı eziyet.
- * Düşüncelerini öğrenmek amacıyla birine uygulanan eziyet.
- * Aşırı gerginlik, sıkıntılı durum, azap.
- * Vidalı bir tür sıkıştırma aracı.

işkence etmek (veya yapmak)

- * maddî veya manevî eziyet çektirmek.

işkenceci

- * İşkence yapan.

işkenceye sokmak

- * maddî veya manevî sıkıntı vermek, zora sokmak.

işkil

- * Kötü bir durumla karşılaşma sanısı, kuşku, kuruntu, vesvese.

işkillendirme

- * İşkillendirmek işi.

işkillendirmek

- * İşkillenmesine yol açmak.

işkillenme

- * İşkilli duruma gelme, pireneme.

işkillenmek

- * İşkilli duruma gelmek, pirenmek.

işkilli

- * İşkil içinde bulunan, kuşkulu, kuruntucu, vesveseli, müvesvis.

işkilli büzük dingilder

- * gizli bir ayıbı olanların herhangi bir sözden alınarak kendilerini ele verdiklerini anlatır.

işkilli olmak

- * işkil duymak, tedirgin durumda olmak.

işkillilik

- * İşkilli olma durumu, vesveselilik.

işkilsiz

- * İşkil içinde bulunmayan, kuşkusu olmayan, vesvesesiz.

işkilsizlik

- * İşkilsiz olma durumu.

işkine

- * Gölge balığıgillerden, Akdeniz'de yaşayan, vücudu yassı, pullu, eti lezzetli bir balık (Sciaena umbra).

işlek

- * Çok işleyen, canlı, hareketli.
- * Özenmeden, çabuk yazıldığı hâlde okunaklı ve güzel olan (yazı).

işlek ek

- * Kelime türetmede sık kullanılan yapım eki.

işleklik

- * İşlek olma durumu.

işlem

* Bir işi sonuçlandırmak için yapılan iş veya uygulamaların hepsi, muamele.
* Sayıları karşı karşıya getirip belirli birtakım kurallara uygun olarak, birbiri üzerine etkilendirme yöntemi.
* Madde üzerinde her türlü değişim yapma işi, muamele.
* Ham veya ara malları ve maddeleri fiziksel, kimyasal değişikliklerle daha uygun, kullanılabilir duruma getirme, muamele.

işlem hacmi

* Borsada gerçekleştirilen alım satımların toplam tutarı.

işlemci

* Bilgisayar programlarının herhangi bir dilinde yazılmış programı, bilgisayarda işletmeyi sağlayan programlar topluluğu.

* Bir bilgisayarda verilen komutları yorumlayan ve yürüten birim.

işleme

* İşlemek işi.

* İnce ve süslü el işi, nakış.

* Herhangi bir konuyu ele alarak inceleme.

* İnce ve süslü işlenmiş.

* Bir filmdeki gizli görüntüyü ortaya çıkarmak için, gümüş bromürlü tabakanın laboratuvarında çeşitli kimyasal işlemlerden geçirilmesi.

işlemeci

* Elle oyma, nakış vb. yapan kimse.

işlemecilik

* İşlemecinin işi.

işlemek

* Bir şeye emek vererek onu daha elverişli bir duruma getirmek.

* (ince ve süslü şeyler için) Yapmak, nakışlamak.

* İçine girmek, etkilemek, nüfuz etmek.

* İyi çalışmak, müşterisi bol olmak.

* Durağan durumdan hareketli duruma geçmek, çalışmak.

* Herhangi bir konuyu ele alarak incelemek, öğretmek.

* Düşüncelerini herhangi birine etki yaparak benimsetmek.

* İşlek, etkin durumda olmak.

* (çıban) Olgunlaşma yolunda olmak.

* (yara) Kapanmak.

* Gidip gelmek.

* Hesapları veya kayıtları düzenli olarak tutmak veya gereken yere aktarmak.

işlemeli

* Üstünde işlemler bulunan.

işleniş

* İşlenmek işi veya biçimi.

işlenme

* İşlenmek işi.

işlenmek

* İşlemek işi yapılmak.

işlenti

* İşleme yöntemi.

işler açılmak

* piyasa canlanmak.

işler becermek

* zararlı, gizli işler yapmak.

işlerlik

* Gereken sonucu verecek nitelikte çalışma durumu.

işletilme

* İşletilmek işi.

işletilmek

* İşletmek işi yapılmak.

işletiş

* İşletmek işi veya biçimi.

işletme

* İşletmek işi.

* Tarım, sanayi, ticaret, bankacılık gibi iş alanlarında, kâr amacıyla bir sermaye yatırılarak kurulan kurum.

* Bu kuruluşu verimli bir duruma getirip kazanç sağlama yöntemi.

* İş yeri.

işletme defteri

* Yalnız gelir ve giderlerin yazıldığı defter.

işletme şirketi

* Gaz, su, elektrik vb. hattını veya dağıtım hattı ve donanımını işleten, şahıs, firma, halk şirketi veya kuruluş.

işletmeci

* Bir fabrikayı veya gelir getiren bir kuruluşu yöneten kimse.

* Yapımcıdan işletme hakkını alarak, filmleri oynatanlara kiralayıp dağıtan kimse.

işletmecilik

* Bir işletmeyi yönetme.

* Bağımsız bir bütçe ile yönetilen devlet işletmesi.

işletmek

* İşlemesini sağlamak, çalıştırmak.

* Bir şeyi, bir kimseyi, bir yeri kullanarak veya çalıştırarak yarar sağlamak.

* Şaka ve birtakım yalanlarla sezdirmeden birini kandırmak veya onunla eğlenmek.

işletmen

* Operatör.

işletmenlik

* Operatörlük.

işlev

* Bir nesne veya bir kimsenin gördüğü iş, iş görme yetisi, görev, fonksiyon.

* Bir yapının gerçekleştirilebileceği ve onu başka yapılardan ayırt etme imkânı veren eylem türü, fonksiyon.

işlev yitimi

* El, kol vb. düzenli hareketleri yapma yetersizliği, apraksi.

işlevci

* İşlevi yerine getiren (kimse veya nesne).

* Bir işletmede yapılacak işlerin kararlarının alındığı bölüm.

işlevcilik

* Toplumu, her bir ögesi belli bir işlev yapan karşılıklı bağılıklar ve etkileşmeler düzeni olarak gören, toplumu tek başına belirleyen herhangi bir temelin bulunmadığını savunan akım, görevcilik, fonksiyonalizm.

* Algının öncelikle ihtiyaçlar ve coşkulara dayalı etkinliklerin sonucu olduğunu savunan görüş, görevcilik, fonksiyonalizm.

işlevsel

* İşlevle ilgili.

işlevsiz

* İşlevi olmayan.

işlevsizlik

* İşlevsiz olma durumu.

işleyim

* Sanayi, endüstri.

işleyiş

* İşlemek işi veya biçimi.

işli

* Üzeri nakışlı.

işlik

* Atölye.
* Gömlek.

işlik orun

* İş adamlarına özgü yer, biznes klâs.

işmar

* El, göz veya baş ile yapılan işaret.

işmar etmek (veya geçmek)

* el, göz veya baş ile işaret etmek.

işporta

* Gezici satıcıların mallarını koymaya yarayan yayvan sepet veya bu işi gören, ona benzer araç, sergi.
* Açıkta yapılan satış.

işporta malı

* Değersiz, niteliksiz mal.

işportacı

* İşporta ile mal satan satıcı.

işportacılık

* İşportada mal satma işi.

işportaya düşmek

* değerini yitirmek, herkes tarafından kullanılmak.

işret

* İçki.

işsiz

* İşli olmayan.

işsiz güçsüz

* Yapacak hiçbir işi olmayan veya iş tutmayan.

işsiz güçsüz kalmak

* bulunduğu iş yerinden ayrılarak geçimini sağlayacak durumda bulunmamak.

işsizlik

* İşsiz kalma, iş bulamama durumu.
* Bir iş yeri için durgunluk dönemi.

iştah

- * Yemek yeme işteği.
- * İstek, arzu.

iştah açmak

- * yemek işteğini artırmak.

iştah kapamak (veya kesmek)

- * yemek işteğini azaltmak.

iştaha gelmek

- * arzulamak.

iştahı açılmak

- * yemek işteği artmak.

iştahı kabarmak

- * işteği çoğalmak, heveslenmek.

iştahı kapanmak (veya kesilmek)

- * yemek işteği yok olmak.

iştahı olmak

- * yemek işteği fazla olmak.

iştahlandırma

- * İştahlandırmak işi.

iştahlandırmak

- * İştahını uyandırmak, iştahlanmasını sağlamak.

iştahlanma

- * İştahlanmak işi.

iştahlanmak

- * İştahı uyanmak veya artmak.
- * İşteği, arzusu artmak.

iştahlı

- * İştahlı olan, boğazlı.
- * İstekli, arzulu.
- * İsteyerek.

iştahlılık

- * İştahlı olma durumu.

iştahsız

- * Yemek yeme işteği olmayan, boğazsız.
- * İsteksiz.

iştahsızlık

- * İştahsız olma durumu.

işte

- * Gösterilirken veya bir şeye işaret edilirken söylenir.
- * Anlatılan bir sözün sonucuna gelindiğini gösterir.
- * Anlatılan şeye dikkat çekmek için kullanılır.

işten (bile) değil

- * çok kolay.

işten el çektiirmek (veya çektilirmek)

* görevden uzaklaştırmak (veya uzaklaştırılmak).

işten güçten kalmak

* herhangi bir sebeple çalışmamak, çalışamamak.

işteş

* Fiilde ortak olan.

işteş çatı

* Bir fiilin birden çok özne tarafından karşılıklı, ortaklaşa yapıldığını belirten çatı, müşareket. Türkçede bu çatı ş- ekiyle kurulur.

işteş fiil

* Bir isim birden çok özne tarafından karşılıklı, ortaklaşa yapıldığını belirten fiil, müşareket fiili.

işteşlik

* İşteş olma durumu.

iştial

* Tutuşma, parlama, alevlenme.

iştial etmek

* tutuşmak, parlamak, alevlenmek.

iştigal

* Uğraşma, ilgilenme, meşgul olma.

iştigal etmek

* uğraşmak, ilgilenmek, meşgul olmak.

iştihâ

* İştah.

* Cinsel istek veya arzu.

iştihar

* Ün salma, tanınma.

iştihâsı yerinde olmak

* yemesi, içmesi ve yaşaması düzenli olmak.

iştikak

* Yanılmış bir şeyin bir bölümünü alma.

* Aynı kökten çıkma, türeme.

* Aynı kökten gelen kelimeleri bir arada kullanma sanatı.

iştira

* Satın alma.

iştira etmek

* satın almak.

iştirak

* Ortaklık, ortak olma, ortaklaşma, paydaşlık.

* (bir işte) Yer alma, paydaşlık etme.

* (bir işe, bir düşünceye) Katılma.

iştirak etmek

* katılmak.

* ortak olmak.

iştirakçi

* Ortaklık eden, ortak olan, katılan kimse.

* Sosyal güvenlik bakımından bir sandığa veya benzeri bir kuruma bağlı olan memur işçi.

iştiyak

* Göreceği gelme, özleme.
* Güçlü istek, arzu.

iştiyak duymak

* göreceği gelmek, özlemek.

iştiyaklı

* İştiaakı olan.

işve

* Kadınların ilgi çekmek, gönül çekmek için takındıkları hoş, aldatıcı tavır, kınıtma, naz, cilve, eda.

işveli

* Nazlı, cilveli, edalı.

işveren

* İşçileri ücretle çalıştıran gerçek veya tüzel kişi, patron.

işyar

* Bir işle görevli olan kimse, görevli, memur.

it

* Köpek.
* Değersiz, terbiyesiz kimse.

-it

* Bkz. -ıt / -it (I).

-it

* Bkz. -ıt / -it (II).

-it

* Bkz. -t-.

-it

* \343 -ıt / -it (I).

it canlı

* Zora, sıkıntıya dayanan, dayanıklı.

it dişi domuz derisi

* sevilmeyen iki kişi arasındaki anlaşmazlıktan duyulan hoşnutluğu anlatır.

it elli

* Ayakları dışarıya dönük (hayvan).

it gibi çalışmak

* çok çalışmak, yorulmak.

it hıyarı

* Acı elma, acı hıyar, ebuçhil karpuzu.

it ite (buyurur), it de kuyruğuna

* yüksünülen bir iş ondan ona bırakıldığında söylenir.

it izi, at izine karışmak

* Bkz. at izi it izine karışmak.

it kopuk

* Değersiz, terbiyesiz, aşağılık (kimse).

it kuyruğu

* Kenarları düz şerit gibi yapraklı ve saplarının ucu koçanı andıran, başak çiçekli, otsu bir bitki (Phleum).

it sürüsü kadar

* gereğinden çok, oldukça kalabalık.

it ürür, kervan yürür

* gerçekleşmesi doğal olan işlere, durumlara karşı çıkılsa da engellenemez.

it üzümü

* Patıçangillerden, 20-50 cm yüksekliğinde, bazı ilâçların yapımında kullanılan bir yıllık otsu bir bitki, köpek üzümü, tülki üzümü.

* Böğürtlen (Solanum nigrum).

ita

* Verme, ödeme.

ita âmiri

* Ödemeye yetkili kimse.

ita emri

* Hükûmetçe verilen ödeme emri, verile buyruğu.

itaat

* Söz dinleme, boyun eğme, buyruğa uymak.

itaat etmek

* söz dinlemek, boyun eğmek, verilen buyruğa uymak.

itaatkâr

* Söz dinler, itaat eder, itaatli.

itaatli

* Söz dinler, buyruğa uyar, itaatkâr.

itaatsiz

* Söz dinlemez, buyruk dinlemez, kendi başına buyruk olan (kimse).

itaatsizlik

* İtaatsiz olma durumu veya itaatsizce davranış.

itaatsizlik etmek

* söz dinlememek, boyun eğmemek, buyruğa uymamak.

italik

* Üstten sağa doğru eğik olan (basım harfi).

İtalyan

* İtalya halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

* İtalyan halkına özgü olan.

İtalyanca

* Hint-Avrupa dil ailesinden İtalya'da konuşulan dil.

itap

* Paylama, azarlama.

itap etmek

* paylamak, azarlamak.

itboğan

* Kaplanboğan.

itburnu

* Yaban gülünün meyvesi.

itçe

* İt gibi, terbiyesiz bir biçimde, ite benzer.

itdirseği

* Arpacık.

ite atsan yemez

* çok kötü, berbat.

ite kaka

* (kaba ve hoyrat bir biçimde) İterek; zorla.

* Güçlük(ler)le.

ite ot, ata et vermek

* Bkz. ata et, ite ot vermek.

iteği

* Un elerken dökülmemesi için yere serilen örtü.

itekleme

* İteklemek işi.

itekleme

* Sürekli itmek, kakmak.

iteleme

* İtelemek işi.

itelemek

* Sürekli itmek, arka arkaya itmek.

itelenme

* İtelenmek işi.

itelenmek

* İtelemek işi yapılmak.

itenek

* Piston.

iterbiyum

* Atom numarası 70, atom ağırlığı 173,04 olan, değerli bir element. Kısaltması Yb.

itfa

* Söndürme.

* Sönüm.

* Bir borcu azar azar ödeyerek kapatma, sönüm.

itfa etmek

* söndürmek.

* ödemek, sönümlemek.

* sönümlemek.

itfaiye

* Yangın söndürme kuruluşu.

* İtfaiye aracı.

itfaiye aracı

* Yangın söndürmek üzere özel olarak donatılmış motorlu araçlar.

itfaiyeci

* Yangın söndürme kuruluşunda görevli kimse, yangın söndürücü.

itfaiyecilik

* İtfaiyecinin işi.

ithaf

* (birinin) Adına sunma, armağan etme.

ithaf etmek

* (birinin) adına sunmak, armağan etmek.

ithaf yazısı

* Bir kitabın veya eserin bir kimseye sunulduğunu belirten yazı, ithafname.

ithafname

* İthaf yazısı.

ithal

* İçine alma.

* Bir ülkeye başka ülkelerden mal getirme veya satın alma.

ithal etmek

* içine almak.

* bir ülkeye başka ülkelerden mal getirmek.

ithal malı

* Yurt dışından getirilen mal.

ithalât

* Bir ülkeye başka bir ülkeden mal getirme veya satın alma.

* Bir ülkeye başka bir ülkeden alınan malların bütünü.

ithalâtçı

* İthalât yapan kimse.

ithalâtçılık

* İthalatla uğraşma, dış ülkelere mal satın alma veya getirme işi.

itham

* Suçlama, suçlu görme.

itham etmek (veya ithamda bulunmak)

* suçlamak, suçlu görmek.

ithamname

* Suçlama yazısı.

iti

* İtici güç, ilham verici.

iti öldürene sürükletirler

* çığırından çıkmış olan bir işin düzeltilmesi, bu işe yol açan kimseye düşer.

itibar

* Saygı görme, değerli, güvenilir olma durumu, saygınlık prestij.

* Borç ödemede güvenilir olma durumu, kredi.

itibar etmek

- * saygı göstermek, saymak değer vermek.
- * göz önünde bulundurmak, dikkate almak.

itibar görmek

- * sayılmak, kendisine değer verilmek.
- * aranmak, istenmek.

itibar mektubu

- * (bir kimseye) Kredi açılması için bir yere yazılan mektup.

itibara almak

- * göz önünde tutmak, hesaba katmak.

itibardan düşmek

- * saygınlığını yitirmek.

itibaren

- * - ...den başlayarak, ...-den sonra, ...-den beri.

itibarıyla

- * -den sayılmak üzere.
- * Bakımından.

itibarî

- * Gerçekten öyle olmadığı hâlde öyle sayılan, saymaca.

itibarî hizmet zammı

- * Ağır ve tehlikeli işlerde çalışan görevlilerin fiilî hizmet sürelerine eklenen süre.

itibarî sayfa

- * Saymaca sayfa.

itibarlı

- * İtibarı, değeri olan, saygın.
- * Kredisi olan.
- * Gözde olan, önemli sayılan.

itibarsız

- * İtibarı, değeri olmayan.

itibarsızlaşma

- * İtibarsızlaşmak işi.

itibarsızlaşmak

- * İtibarsız duruma gelmek, saygınlığını, değerini yitirmek.

itibarsızlık

- * İtibarsız, değersiz olma durumu.

itici

- * İtme işini yapan.
- * Soğuk, benimsenilmeyen, sevimsiz, sevilmeyen, beğenilmeyen.

iticilik

- * İtici olma durumu.

itidal

- * Aşırı olmama durumu, ılımlılık, ölçülülük.
- * Soğukkanlılık.

itidal sahibi

- * Ölçülü, ılımlı (kimse).
- * soğukkanlı.

itidalini kaybetmek

- * aşırılığa kapılmak soğukkanlılığını yitirmek.

itidalini muhafaza etmek

- * kendini aşırılığa kaptırmamak; kendini tutmak.

itidalli

- * Ölçülü, ılımlı, soğukkanlı, mutedil.

itikâf

- * Kendini bir konuya verme.
- * Dünya işlerinden vazgeçip bir yere kapanma, ibadet etme.

itikâl

- * Aşınma, erozyon.

itikât

- * İnanma, inan.
- * İnanç, iman.

itikatlı

- * İtikadı olan, inançlı, imanlı.

itikatsız

- * İtikadı olmayan inançsız, imansız.

itikatsızlık

- * İtikatsız olma durumu inançsızlık, imansızlık.

itilâ

- * Yükselme, yücelme.

itilâ etmek

- * yükselmek, yücelmek.

itilâf

- * Anlaşma, uyuşma, uzlaşma.

itilâf etmek

- * anlaşmak, uyuşmak, uygun olmak.

itilâfçı

- * Anlaşma, uyuşma yanlısı olan (kimse).
- * Meşrutiyet döneminde Hürriyet ve İtilâf Cemiyeti üyesi veya yanlısı olan kimse.

itilâfçılık

- * İtilâfçı olma durumu.

itiliş

- * İtilmek işi veya biçimi.

itilme

- * İtilmek işi.
- * İğrenç, ayıp veya elde edilemez görünen düşüncelerin kişide bilinç altına sürülmesi.

itilmek

- * İtmek işi yapılmak.

itimat

* Güven, güvenç.

itimat beslemek

* güven duymak, güvenmek.

itimat etmek

* güvenmek.

itimat mektubu

* Güven mektubu, itimatname.

itimat telkin etmek

* güven vermek.

itimatlı

* Güvenilir.

itimatname

* Güven mektubu, itimat mektubu.

itimatsız

* Başkalarına güveni olmayan, güvensiz.

* Güven vermeyen.

itimatsızlık

* Güvensizlik.

itin götüne (veya kışına) sokmak

* rezil etmek.

itin kuyruğunda

* pek çok, pek bol.

itina

* Özen, ihtimam.

itina etmek

* özenmek, özen göstermek.

itinalı

* Özenli.

itinasız

* Özensiz.

itinasızlık

* Özensizlik.

itiraf

* Başkalarınca bilinmesi sakıncalı görülen bir gerçeği saklamaktan vazgeçip açıklama, söyleme, bildirme.

itiraf etmek

* başkalarınca bilinmesi kendi için sakıncalı görülen bir gerçeği saklamaktan vazgeçip açıklamak, söylemek, bildirmek.

* kabul etmek.

itirafçı

* İtiraf eden (kimse).

itiraz

* Bir düşünce veya kararı benimsemeyerek karşı çıkma.

* Söylenecek söz, karşı söyleme.

itiraz etmek

* bir düşünce veya kararın karşıtını ileri sürmek, karşı çıkmak.

itirazcı

* Her şeye karşı çıkan, muteriz.

itirazsız

* İtiraz etmeden, karşı çıkmadan, olduğu gibi.

itiş

* İtmek işi veya biçimi.

itiş kakış

* İterek.

itişip kakışmak

* birbirini itmek.

* birbirini iterek şakalaşmak.

itişme

* İtişmek işi.

itişmek

* Birbirini itmek.

* Birbirini iterek şakalaşmak.

itiştirme

* İtiştirmek işi.

itiştirmek

* İtişmek işini yaptırmak.

* Kınıldatarak itmek.

itiat

* Alışkanlık, huy.

itiat etmek (veya edinmek)

* alışkanlık hâline getirmek.

itizar

* Özür dileme.

itizar etmek

* özür dilemek.

itki

* Tepi.

itlâf

* Öldürme, yok etme, telef etme.

itlâf etmek

* öldürmek, yok etmek, telef etmek.

itlenme

* İtlenmek işi.

itlenmek

* Terbiyesizce davranmak.

itleşme

* İtleşmek işi.

itleşmek

* İtlenmek.

itlik

* İt olma durumu veya itçe davranış.

itmam

* Bitirme, tamamlama.

itmam etmek

* bitirmek, tamamlamak.

itme

* İtmek işi.

itmek

* Bir şeyi güç uygulayarak ileri götürmek.

* (kapı, pencere vb. için) Güç uygulayarak açmak veya kapamak.

* Bulunduğu yerden aşağı düşürmek.

* Sürüklemek, sevk etmek.

* Bir cisim, belli bir yakınlıktaki başka bir cismi kendisinden uzaklaştırmaya zorlamak, çekmek karşısı.

itminan

* İnanma, güvenme.

itriyum

* Atom numarası 39, atom ağırlığı 88,92 olan, seryum filizlerinde bulunan, gri renkli, 4,6 yoğunluğunda değerli element. Kısaltması Y.

itriyumlu

* Özünde itriyum bulunduran.

ittırat

* Tekdüze olma durumu, düzenlilik.

ittifak

* Anlaşma, uyuşma, bağlaşma.

* Oy birliği.

ittifak etmek

* anlaşmak, uyuşmak, bağlaşmak.

ittifakla

* Oy birliği ile.

ittihat

* Birleşme, birlik kurma, bir olma.

ittihat etmek

* birleşmek.

ittihatçı

* Birleşme, birlik oluşturma yanlısı olan (kimse).

* Meşrutiyet döneminde İttihat ve Terakki Cemiyeti üyesi veya yanlısı olan (kimse).

ittihatçılık

* İttihatçı olma durumu.

ittihaz

* Sayma, tutma.

* Alma.

ittihaz etmek

- * saymak, tutmak, ... olarak görmek.
- * almak, gerekeni yapmak.

ittirme

- * İttirmek işi veya durumu.

ittirmek

- * İtmek işini yaptırmak.

ittisal

- * Bitişme.
- * Dokunma, değme, temas etme.

ivaz

- * Ödün.
- * Karşılık.

ivazlı

- * Ödünlü.
- * Karşılığı olan.

ivazsız

- * Ödünsüz.
- * Karşılıksız.
- * Edim.

ivdirme

- * İvdirmek işi.

ivdirmek

- * (hareket durumunda olan bir nesnenin hareketini) Çabuklaştırmak.

ivecen

- * Çabuk davranma alışkanlığında olan, iveğen, evenen, aceleci, acul.

ivecenlik

- * İvecen olma durumu, acele, acelecilik.

ivedi

- * Çabuk davranma zorunluluğu, acele.
- * Çabuk yapılan, ivedili, acil, müstacel.

ivedilenme

- * İvedilenmek işi.

ivedilenmek

- * Tez canlılık etmek, acele etmek, istical etmek.

ivedileşme

- * İvedileşmek işi.

ivedileşmek

- * İvedi duruma gelmek.

ivedileştirme

- * İvedileştirmek işi.

ivedileştirmek

- * İvedi duruma getirmek.

ivedili

* Çabuk, hemen yapılması gereken, evgin, müstacel.

ivedilik

* Çabuk, hemen yapılma gerekliliği, müstaceliyet, isticâl.

ivedilikle

* Tez elden, çabuk yapılma gerekliliğiyle, müstacelen.

iveğen

* İvecen.

* Çabuk ilerleyen, hâd, akut.

ivesi

* Beyaz vücutlu, kahverengi, kirli sarı veya siyah başlı, tek parçalı yuvarlak ve yağsız bir ucla son bulan yağlı kuyruklu, kaba karışık yapağılı, yaygın olarak Güney Doğu Anadolu bölgesinde yetiştirilen, süt verimi yüksek bir koyun türü.

ivgi

* Ağaç oymaya yarar kesici araç.

ivinti

* Çabukluk, hız, sür'at.

ivinti yeri

* Akarsuların, yataklarındaki çok eğimli bölgelerde köpürerek, kaya döküntüleri arasından hızla aktıkları yer.

ivme

* İvmek işi.

* Hareket eden nesnenin küçük bir zaman içinde hızında oluşan değişimin bu zamana oranı.

ivmek

* Çabuk davranmak, acele etmek.

ivmeölçer

* Bir hareketin ivme niceliğini belirten, taşıtın hızlanmasından doğan sarsıntıları, titreşimleri gösteren araç, hızölçer, akselerometre.

ivmeyazar

* Bir hareketin ivmesini çizerek belirleyen araç, akselerograf.

iye

* Kendisinin olan bir şeyi, yasaya uygun olarak dilediği gibi kullanabilen kimse, sahip.

iyelik

* Kendisinin olan bir şeyi yasa çerçevesi içinde istediği gibi kullanabilme hakkını taşıma durumu, sahiplik, mülkiyet.

iyelik eki

* İsim soylu kelimeye eklenerek kime veya neye ait olduğunu bildiren ek, mülkiyet eki.

iyelikli tamlama

* İyelik eklerinden birini almış tamlama.

iyesi olmak

* bir şeyi elinde bulundurmak, yasaya uygun olarak dilediğince kullanabilmek, sahip olmak.

iyi

* İstenilen, beğenilen nitelikleri taşıyan, beğenilecek biçimde olan, kötü karşıtı.

* Bol, yararlı, kazançlı.

* Uğurlu, hayırlı, iyilik getiren.

- * Esen, sağlıklı.
- * Yerinde, uygun.
- * Yeterli, yetecek miktarda olan.
- * İstenilen, beğenilen, yerinde, yararlı, uygun bir biçimde.

iyi (veya temiz) iş altı ayda çıkar

- * doğru dürüst yapılması istenen iş uzun zaman ister.

iyi etmek

- * iyileştirmek, hastalıktan kurtarmak.
- * uygun, yerinde bir davranışta bulunmak.
- * soymak, parasını, malını almak.

iyi gelmek

- * yaramak.
- * (giyecek için) üstüne olmak, uygun olmak.
- * uğurlu gelmek.

iyi gitmek

- * (bir iş) yolunda olmak.
- * yakışmak.

iyi gözle bakmamak

- * hakkında iyi düşünmemek.

iyi gün

- * Refah ve huzur içinde geçen zaman.

iyi gün dostu

- * Dostlarının sıkıntılı zamanlarında onlardan kaçan kimse.

iyi gün dostu olmak

- * sadece iyi günlerde görünmek.

iyi hâl

- * Bir kimsenin yaşayışında kötü ve sakıncalı bir durum olmama hâli, hüsnühâl.

iyi hâl belgesi

- * Bir kimsenin yaşayışında kötü bir şey bulunmadığını veya sabıkasız olduğunu gösteren, resmî kuruluşlarca verilen belge, hüsnühâl kâğıdı.

iyi hoş (ama)

- * bir görüşe karşıt bir düşünceyi söylerken kullanılır.

iyi iş (doğrusu)

- * beğenilmeyen bir olay, bir durum karşısında şaşkınlığı anlatır.

iyi kalpli

- * Başkaları için hep iyilik düşünen.

iyi ki

- * güzel bir rastlantı olarak, ne mutlu.

iyi kötü

- * Ne çok uygun, ne de çok aykırı, şöyle böyle.

iyi niyet

- * Herhangi bir kimse veya konuda hiçbir kötü düşünce beslememe, hüsnüniyet.

iyi olmak

- * hastalıktan kurtulmak, iyileşmek.
- * yerinde olmak.

* uygun gelmek.

iyi saatte olsunlar

* cin ve perilerden söz edilirken kullanılır.

iyi söylemek

* övmek.

iyi yürekli

* Bkz. iyi kalpli.

iyice

* İyiye yakın.

* Çok, gereği gibi, nerdeyse tamamen.

iyicene

* Tam olarak, adamakıllı.

iyicil

* İyilik etmeyi seven, hayırhah.

* (hastalık için) Sonu iyi, tehlikesiz, kötücül olmayan.

iyiden iyiye

* Adam akıllı, çok iyi, gereği gibi.

iyileşme

* İyileşmek işi.

iyileşmek

* İyi duruma gelmek.

* Hastalıktan kurtulmak, sağlığı yerine gelmek, salâh bulmak.

iyileştirme

* İyileştirmek işi, ıslah.

iyileştirmek

* İyileşmesini sağlamak, sağlığına kavuşturmak, tedavi etmek.

* Eksikliğini, bozukluğunu gidermek, ıslah etmek.

iyiliği dokunmak

* yararlı olmak, yararını görmek.

iyilik

* İyi olma durumu, salâh.

* Karşılık beklenilmeden yapılan yardım, kayra, lütuf, kerem, ihsan, inaye.

* Sağlığı yerinde olma durumu, esenlik.

* Yarar veya elverişlilik, nimet.

iyilik bilmek

* kendisine yapılan iyiliği unutmamak.

iyilik etmek (veya yapmak)

* yararlı işler yapmak, yardımcı olmak.

iyilik görmek

* maddî, manevî yardım görmek.

iyilik güzellik

* Sağlıklı olma durumu, iyilik sağlık.

iyilik perisi

* Maddî, manevî yardımda bulunan (kimse).

iyilik sağık

* Nasılsınız sorusuna karşılık olarak sağıklı ve iyi durumda bulunduğunu anlatır.

iyilikbilir

* Değerbilir, kadirşinas.

iyilikbilirlik

* Değerbilirlik, kadirşinaslık.

iyilikçi

* Herkesin iyiliğini isteyen, herkese iyilik etmesini seven, hayırhah, hayırsever.

iyilikçilik

* İyilikçi olma durumu.

iyilikle

* Tatlı dille, iyi davranışla.

iyiliksever

* İyilikçi, hayırsever.

iyilikseverlik

* İyiliksever olma durumu, hayırseverlik.

iyimser

* Genel olarak her düşünce ve işi iyi olarak değerlendiren, kötümser karşıtı, nikbin, optimist.

iyimserlik

* Genel olarak her düşünce ve işi iyi olarak değerlendiren bir tutum veya kişilik özelliği, nikbinlik, optimizm.
* Her şeyi en iyi yanından gören, her durumda iyi bir çıkış yolu uman dünya görüşü, nikbinlik, optimizm.
* İnsanlığın ilerlemesine, bütün durum ve şartların iyiye gideceğine inanan öğretilerin genel adı.

iyisi

* en doğru olanı.

iyisi mi

* yapılacak en doğru, en uygun olan iş.

iyiye çekmek

* bir düşünce veya olayı olumlu yönüyle değerlendirmek.

iyiye iyi, kötüye kötü demek

* hatır için söz söylememek, dürüst olmak.

iyodür

* İyodun bir element veya bir birleşikle verdiği birleşim.

iyon

* Bir veya daha çok elektron kazanmış veya yitirmiş bir atom veya bir atom grubundan oluşmuş elektrik yüklü parçacık, yükün.

iyon yuvarı

* Yer atmosferindeki atom ve moleküllerin güneş ısınlısıyla iyonlaştığı 80-400 km yükseklikler arasındaki katman.

iyonik

* İyonlardan oluşan, iyonlarla ilgili.

iyonlanma

* İyonlaşma.

iyonlaşma

* Moleküllerin parçalanmasıyla veya atomlara, moleküllere, molekül gruplarına elektron katılması veya çıkarılmasıyla iyonların oluşması.

iyonlaştırma

* İyonlaştırmak işi.

iyonlaştırmak

* Bir ortamda iyonlar oluşturmak.

iyot

* Atom numarası 53, atom ağırlığı 126,92 olan, tabiatta, deniz suyunda sodyum iyodür durumunda rastlanılan, bazı deniz bitkilerinde de çokça birikmiş olarak bulunan, mavimsi esmer renkte katı bir element. Kısaltması I.

iyotlama

* İçme sularındaki mikropların iyot etkisiyle giderilmesi.
* Organik bir birleşikte hidrojenin iyotla yer değiştirmesi.

iyotlu tuz

* Homojen karıştırılmış en az % 0,007 iyot içeren yemek tuzu (NaCl).

iz

* Bir şeyin geçtiği veya önce bulunduğu yerde bıraktığı belirti, nişan, alâmet.
* Bir şeyin dokunmasıyla geride kalan belirti.
* Bir olay veya bir durumdan geride kalan belirti, ip ucu, emare.
* Bir olay, bir durum veya yaşayıştan geride kalan belirti, eser.
* Bir düzlemin başka bir düzlemlerle veya bir doğru ile kesişmesinden doğan ara kesit.

-iz

* Bkz. -z (I).

-iz

* \343 -z (II).

-iz

* \343 -ız (III).

iz bırakmak

* etkisini kalıcı duruma getirmek.

iz düşümlü

* İz düşümü olan.

iz düşümsel

* Bir düzlem üzerine iz düşürülen biçimlerin bozulmasından kalan (özellikler).

iz düşümü

* Bir ışık kaynağından çıkan ışınlarla ekran üzerinde görüntü oluşturma, projeksiyon.
* Bu biçimde oluşturulan görüntü, projeksiyon.
* İz düşümü düzlemi denilen bir düzlem üzerinde, bazı geometri kurallarına uygulanarak bir cismin gösterilmesi, irtisam, mürtesem.

iz sürmek

* izlemek, arkasından gitmek, takip etmek.
* av sırasında hayvanın ayak izlerine bakarak gittiği yeri bulmaya çalışmak.

izabe

* Madenleri ergitme, sıvı durumuna getirme.

izabe fırını

* Maden ergitme ocağı.

izabe noktası

* Madenin sıvı duruma getirildiği derece.

iz'aç

* Bunaltma, tedirgin etme, baş ağrıtmama, can sıkma.

iz'aç etmek

* bunaltmak, tedirgin etmek, baş ağrıtmak.

izafe

* (bir şeye veya bir kimseye) Bağlama, mal etme, yakıştırma.

* Katma, ekleme, ilâve etme.

izafe etmek

* bağlamak, yüklemek, mal etmek.

* katmak, eklemek, ilâve etmek.

izafet

* Bağlantı, görelilik.

izafeten

* (bir şeye veya kimseye) Bağlanarak, dayanarak, ilişik olarak, mal edilerek.

* (bir kimsenin adına) Saygı göstermek amacıyla.

izafî

* Bağlı, bağlantılı, görelilik, görecelik, nispi rölâtif.

izafilik

* Bağlı olma durumu, bağlantılı olma durumu, görelilik, görecelik.

izafiye

* Bağlantıcılık, görecelik, rölâtivizm.

izafiyet

* Bağlantılılık, görelilik, bağluluk, görelilik, rölâtivite.

izah

* Açıklama.

izah etmek

* açıklamak, ayrıntılı bilgi vermek.

izahat

* Açıklamalar.

izahat vermek (veya izahatta bulunmak)

* açıklamalarda bulunmak, ayrıntılı bilgi vermek.

izahlı

* Açıklamalı.

izale

* Yok etme, giderme.

izale etmek

* yok etmek, gidermek.

izaleişüyu

* Bir mülk üzerindeki ortaklığı giderme.

izam

* (bir kimseyi) Gönderme, yollama.

izam

* Olduğundan büyük gösterme, büyütme, abartma.

izam etmek

* büyütme, abartmak.

izamik

* Bağlı olma durumu, bağıntılı olma durumu, görelilik, görecelik.

iz'an

* Anlayış, anlama yeteneği.

iz'an etmek

* anlayışlı davranmak, düşünmek.

iz'anı yok

* anlayışsız, kavrama yeteneği zayıf.

iz'anlı

* Anlayışlı, düşünceli.

iz'ansız

* Anlayışsız, düşüncesiz.

iz'ansızca

* Anlayışsız (bir biçimde); akılsızca, düşüncesizce.

iz'ansızlık

* Anlayışsızlık, düşüncesizlik.

izaz

* Ağırılama.

izaz etmek

* ağırlamak.

izazüikram

* Saygı gösterme ve ağırlama.

izbe

* Basık, loş, nemli, kuytu (yer).

* Sapa.

izbelik

* İzbe yer.

izbiro

* Çeşitli yükleri yukarı çekmek için halattan yapılmış sapan.

izci

* İz güderek aradığını bulabilen kimse, keşşaf.

* Dayanışma ve yardımlaşma duygularını geliştirmek, ruhça ve bedence güçlendirilmek için kamplarda ve okullarda eğitilen genç.

izcilik

* İzci olma durumu veya izcinin yaptığı iş.

* Gençleri ruh ve bedence sağlam ve yararlı bir biçimde yetiştirmeyi amaçlayan dünya çapındaki spor ve eğitim örgütü.

izdiham

* Aşırı kalabalıkta sıkışma, yığılma.

izdivaç

* Evlenme.

izdivaç etmek

* evlenmek.

izdüşüren

* Bir biçimin bir düzlem üzerindeki iz düşümünde, biçimin her noktasını iz düşümüyle birleştiren (doğru).

izhar

* Belirtme, gösterme, açığa vurma.

izhar etmek

* açığa vurmak, belirtmek, göstermek.

izi belirsiz olmak

* iz bırakmadan ortadan çekilmek.

izi silinmek

* ortadan yok olmak, kaybolmak.

izin

* Bir şey yapmak için verilen veya alınan özgürlük, müsaade, ruhsat, icazet, mezuniyet.

* Bir kimseye çalıştığı yerce verilen tatil.

izin almak

* bir şey yapmak için onay sağlamak.

izin çıkmak

* bir şey yapmada serbest bırakılmak.

izin istemek

* bir şeyi gerçekleştirmek amacı ile onay almaya kalkmak.

izin koparmak

* üst makamdan güçlkle izin almak.

izin vermek

* birini bir şey yapmada serbest bırakmak.

* işine son vermek, hizmetinden çıkarmak.

izinden yürümek

* birine içten bağlanarak onun başladığı işi aynı anlayışla sürdürmek.

izine basmak

* gözden uzaklaştırmayarak ne yaptığını gözetlemek.

izine dönmek

* bir karar veya yargıdan geri dönmek, bir karardan vazgeçmek, rücu etmek.

izine düşmek

* av hayvanlarının, gittiği yolu izleyerek arkalarından gitmek.

izine uymak

* düşünce ve davranışlarını benimsemek.

izini düşürmek

* iz düşümünü çıkarmak.

izini kaybetmek

* bir kimse hakkında bilgi alamamak.

izinli

* İzin alarak belli bir süre için bir yerden ayrılmış, mezun.

izinname

* Bırakma veya çıkarma kâğıdı.

* Bir nikâhın kıyılması için kadı tarafından verilen izin kâğıdı.

izinsiz

* Ceza olarak hafta sonu veya tatil günü çıkmasına izin verilmeyen (asker veya yatılı öğrenci).

* Bu cezanın adı.

* İzin almadan.

izinsizlik

* İzinsiz olma durumu.

izlek

* Keçi yolu, patika.

izlem

* İzlemek işi, izleme, takip.

izleme

* İzlemek işi, takip.

izlemek

* Birinin veya bir şeyin arkasından gitmek, takip etmek.

* (zaman, süre, sıra vb. için) Sonra gelmek, arkasından gelmek; olmak.

* Bir olayın gelişimini gözden geçirmek.

* Eğlenmek, görmek, öğrenmek için bakmak, seyretmek.

* Belirli bir yönde gitmek.

* Gözlemek, incelemek.

* Belirli bir tutum, davranış veya düşünceyi benimsemek.

* Bir şeye uymak, bağlı olmak.

* Herhangi bir olayla ilgilenmek.

izlence

* Program.

izlenim

* Bir durum veya olayın duyular yolu ile insan üzerinde bıraktığı etki, intiba.

* Uyarıların, duyu organları ve ilişkili sinirler üzerindeki etkileri veya belirli bir durumun kişi üzerindeki çözümlememiş bütün etkisi, intiba.

izlenim vermek

* etki bırakmak.

izlenimci

* İzlenimcilik yanlısı olan (sanat veya sanatçı), empresyonist.

* Kesin bir doğruluğu olmayıp duyumlara, izlenime dayanan.

izlenimcilik

* Doğayı, gerçekte olduğu gibi bütün ayrıntılarına bağlı kalarak değil, ondan edinilen izlenimin ölçüsüne göre anlatan; doğrudan doğruya gerçeği, nesneyi değil de, onun sanatçıda uyandırdığı duyumları veren sanat akımı, empresyonizm.

* Sanatta, dış etkilerin içe yansımaları, içte izler bırakması ve bu izlere dayanarak sanat eserlerini yaratması.

izleniş

* İzlenmek işi veya biçimi.

izlenme

* İzlenmek işi.

izlenmek

* İzlemek işi yapılmak, takip edilmek.

izletilme

* İzletilmek işi.

izletilmek

* İzlenmesi sağlanmak.

izletme

* İzletmek işi.

izletmek

* İzlemek işini yaptırmak.

izleyici

* İzlemek işini yapan (kimse).

izleyiş

* İzlemek işi veya biçimi.

izmarit

* İzmaritgillerden, pullu ve kılçıklı bir çeşit ufak balık (Maena smraris). Küçük boy olanlarına koncur, irilerine kanal izmariti denir.

* İçilmiş sigara artığı.

izmaritgiller

* Örnek hayvanı izmarit olan kemikli balıklar familyası.

izmihlâl

* Yıkılma, çökme.

İzmir köfte

* Kıyma, soğan, maydanoz, ıslatılmış ekmek içi, yumurta, domates, yeşil biber, sarımsak ve yağ kullanılmasıyla hazırlanan ve kısık ateşte pişirilen bir yemek türü.

İzmir köftesi

* İzmir köfte.

izobar

* Eş basınç.

izobar eğrisi

* Bkz. eş basınç eğrisi.

izohips

* Eş yükselti.

izohips eğrisi

* Bkz. eş yükselti eğrisi.

izolasyon

* Yalıtım, tecrit.

izolâtor

* Yalıtkan.

izole

* Yalıtılmış, tecrit edilmiş.

izole bant

* Akım geçirilecek çıplak elektrik tellerini, birbirlerinden veya başka iletkenlerden yalıtmaq için kullanılan sargı.

izole etmek

- * yalıtmaq.
- * yalnız bırakmaq.

izomer

* Aynı oranlarda birleşmiş aynı elementlerden oluşan, fakat moleküllerinde atom gruplaşmaları değişik olduğu için birbirlerinden farklı özellikler gösteren (maddeler).

izomeri

- * Cisimlerin niteliği.

izomerik

- * İzomeri ile ilgili olan.

izomerleşme

- * Bir maddenin bunun izomeri olan başka bir maddeye doğrudan doğruya veya kimyasal bir etkiyle geçme.

izometri

- * Eşölçüm.

izomorf

- * Eş biçim.

izomorfik

- * Eş biçimli.

izomorfizm

- * Eş biçimlilik.

izomori

- * Eş biçim.

izomorlik

- * Eş biçimli.

izoterm

- * Eş sıcak.

izoterm eğrisi

- * Bkz. eş sıcak eğrisi.

izotop

- * Yalnız atomlarının kitleleri yönünden birbirinden farklı olan (aynı kimyasal element).

izzet

- * Büyüklük, yücelik, ululuk.

izzetinefis

- * Onur, öz saygı.

izzetinefse dokunmak

- * onuruna dokunmak; gücüne gitmek.

izzetinefsine yedirememek

- * onursuz kalmayı kabul edememek, düşkünlüğü veya zavallılığı reddetmek.

izzetüikbal

- * Saygınlık.

izzetüikram

* Ağırılama.

j J

* Türk alfabesinin on üçüncü harfi. Je adı verilen bu harf ses bilimi bakımından fışılmalı ötümlü diş eti ünsüzünü gösterir.

jagar

* Bkz. jaguar.

jaguar

* Kedigillerden, Orta ve Güney Amerika'da yaşayan, postu, iri benekli memeli türü (Felis onca).

jaketatay

* Resmî ziyaret ve davetlerde erkeklerin giydikleri, arkası yırtmaçlı, etekleri uzun ve ön köşeleri yuvarlak kesilmiş ceket.

jaketataylı

* Jaketatayı olan.

jakoben

* Fransa'da Aziz Dominicus tarikatına bağlı rahip ve rahibelere verilen ad.

jakobenizm

* Jakoben yanlısı olma.

jakuzi

* Sağlık havuzu.

jale

* Gece yağan ve yapraklara konan ince nem, çığ, kırağı.

jalûzi

* İçeriden görülmeksizin dışarıyı görmeyi sağlayan, şerit biçiminde metal veya plâstik levhalardan yapılmış bir tür pencere kapama düzeni, şerit perde.

jambon

* Tuzlama veya dumanlama yoluyla hazırlanmış domuz budu veya kolu, domuz pastırması.

jambonluk

* Jambon yapmaya elverişli domuz eti.

jandarma

* Yurt içinde genel güvenliği ve kamu düzenini korumakla görevli, yasa ve nizamların koyduğu hükümlerin yürütülmesini ve bunlara dayanan hükûmet emirlerinin yerine getirilmesini sağlayan silâhlı askerî kuvvet.

* Bu kuvvette görevli olan kimse.

* Açıkgöz.

jandarmalık

* Jandarmanın görevi.

* Açıkgözlülük.

janjan

* Yanardöner, şanjan.

janjanlı

* Yanardöner olan.

janr

* Çığır, tarz, cins.

jant

* Taşıtlarda, l stiklerin takıldığı tekerleğin çember biçimindeki bölümü, ispit.

Japon

* Japonya halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

* Japon halkına özgü olan ( ey).

Japon armudu

* İki  enekliler sınıfından olup Japonya'da ve Çin'de yetişen bir bitki türü.

Japon bezi

* Japonya'da üretilen bir bez.

Japon denizi

* Büyük Okyanus'ta Japon takımadalan Kore kıyıları ve Sovyet uzak do usu arasında yer alan deniz.

Japon elması

* Japonya'ya özgü bir bitki türü.

Japon g l 

* Kamelya.

Japon hurması

* Trabzon hurması.

Japon kakt s 

* S tle en.

Japon sarmaşı ı

* Asma illerden, ana yurdu Çin ve Japonya olan, s l klerinin ucu duvarlara tutunmak için genellikle daire biçiminde genişlemiş olan sarılıcı bir süs bitkisi (Ampelopsis japonica).

Japonca

* Japon dili.

japone

* Uzun kollu kadın giysisi için omuz kesimi olmayan, bol ve geniş.

* (kadın giysisi için) Kolsuz.

jargon

* Dar bir çerçeveye özgü dil, argo.

jarse

* Esnek dokunmuş ipekli veya yönlü bir kumaş.

* Bu kumaştan yapılan veya esnek  r lm   (giyecek).

jartiyer

* Çorapları dizin altında veya üstünde tutmaya yarayan l stikli ba .

je

* Türk alfabesinin on üçüncü harfinin adı.

jel

* Tedavi amacıyla kullanılan jöle yapısında bir krem türü.

jel tin

* Daha çok hekimlik ve foto raf ılıkta kullanılan, hayvanların kemik ve kıkırdak gibi dokularından veya bitkisel yosunlardan elde edilen saydam, renksiz, kokusuz bir madde.

jel tinleme

* Jel tinlemek i i.

jelâtinlemek

* (bir yeri veya şeyi) Jelâtin ile kaplamak.

jelâtinli

* Jelâtinden yapılmış veya jelâtinle kaplanmış.

jeloz

* Bkz. Agaragar.

jen

* Gen.

jenerasyon

* Kuşak, nesil.

jeneratör

* Üreteç, dinamo.

jenerik

* Bkz. tanıtmaya yazısı.

jenosit

* Soy kırımı, katliam.

jeodezi

* Yer ölçme bilgisi.

jeodinamik

* İç (volkan, deprem vb.) ve dış (aşınma) etkenlerle yer kabuğunda oluşan değişikliklerin incelenmesi.

jeofizik

* Yer yuvarlağını ve atmosferi etkileyen doğal fiziksel olayların incelenmesi.

jeofizikçi

* Jeofizik uzmanı.

jeokimya

* Yer kabuğunu oluşturan kimyasal öğelerin tümü.

jeolog

* Yer bilimci.

jeoloji

* Yer bilimi.

jeolojik

* Yer bilimi ile ilgili.

jeomorfolog

* Jeomorfoloji uzmanı.

jeomorfoloji

* Yeryüzü engellerini ve aşınma ile ilgili gelişimleri inceleyen bilim.

jeopolitik

* Coğrafya, ekonomi, nüfus vb.nin bir devletin politikası üzerindeki etkisi.

* Bir devlette bir bölgede uygulanan politikayla o yerin coğrafyası arasındaki ilişki.

* Bir devletin saldırgan nitelikteki genişlemesini, ekonomik ve siyasî coğrafya açısından haklı kılmaya yönelik siyasî öğretisi.

jeosantrik

* Yer özekçil.

jeosantrizm

* Yer özekçilik.

jeosenklinal

* Yer kabuğunun uzun bir süre çöken, buna bağlı olarak kat kat kalın tortullarla dolmuş bulunan bölümü.

jeosismik

* Bir patlama sonucu, derinlemesine yayılan dalgaların incelenmesi yoluyla (yeryüzü katmanlarındaki madenleri) araştırma yöntemi.

jeotermal

* Sıcaklığı, yer içinde kalmaya veya buradan geçmeye bağlı olan ısı.

jeotermal enerji

* Yer altından çıkan sıcak su veya sıcak su buharından elde edilen enerji.

jeotermi

* Yerkürede oluşan ısı olaylarının incelenmesi.

* Yerküreyle ilgili ısı şartlarını (sıcaklıkların dağılımı, ısı alış veriş vb.) inceleyen jeofizik dalı.

jeotermik

* Jeotermi ile ilgili.

jeotropizma

* Yere yönelim.

jersey

* Sarı ve kahverenginden esmere kadar değişen renkte et tutmayan, kemikleri belirgin, sakın bakışlı bir kültür ırkı sığırt.

jest

* Herhangi bir şeyi açıklamak için genellikle el, kol veya baş ile yapılan içgüdüsel veya iradeli hareket.

* Genellikle yerinde yapılan ve beğenilen davranış.

jet

* Tepkili uçak.

jet gibi

* hızla, son sür'atle.

jet motoru

* Yüksek basınçla ve çok büyük hızla gaz akışını püskürtme sistemiyle en yüksek düzeyde itme gücü yaratan motor, tepkili motor.

jet yakıtı

* Jet motorlarının çalışma sistemine göre ayrıştırılmış renksiz benzin.

jeton

* Telefonda, türlü oyunlarda garsonların kasa ile hesaplaşmasında para yerine kullanılan küçük, metal veya plâstik marka.

jeton geç düşmek

* konuşulan veya sözü edilen konuyu geç anlamak, geç intikal etmek.

jetoncu

* Jeton satan kimse.

jig

* Bir Orta Çağ çalgısı.

jigolo

* Geçimi yaşlı ve zengin bir kadın tarafından sağlanan genç, erkek sevgili, tokmakçı.

jigolo tutmak

* (yaşlı, zengin bir kadın) genç bir erkekle ilişki kurmak.

jigololuk

* Jigolo olma durumu.

jikle

* Motorlu taşıtların yüksek devirde çalışması için fazla benzin akışını sağlayan alet.

jile

* Daha çok kadınların blûz üzerine giydikleri yelek.

jilet

* İnce çelikten yapılmış, iki yanı keskin tıraş bıçağı.

jilet gibi

* çok keskin.

jimnastik

* Vücudu çevikleştirmek ve güçlendirmek için yapılan alıştırma türünün tümü, idman, kültürafizik.

* Erkeklerde, yer alıştırma türleri, barparalel, barfiks, halkalar ve kulplu beygir; kadınlarda yer alıştırma türleri, eşit olmayan çubuklar, barfiks, denge kalası alıştırma türlerini içeren yarışma disiplini.

jimnastik yapmak

* vücudu çevikleştirmek ve güçlendirmek için hareket yapmak.

jimnastikçi

* Jimnastik yapan sporcu.

* Jimnastik öğretmeni.

jin

* Bkz. cin.

jinekolog

* Jinekoloji uzmanı hekim, nisaiye uzmanı.

jinekoloji

* Kadın organizmasını ve cinsel organlarını fizyolojik, morfolojik ve patolojik bakımdan inceleyen bilim, nisaiye.

* Kadın hastalıklarını konu edinen tıp dalı, nisaiye.

jip

* Bkz. cip.

jips

* Alçı taşı.

jiujitsu

* Güçten çok yönetime dayanan, çıplak elle savunma tekniği; Japon güreşi.

jiujitsucu

* Jiu-jitsu yapan sporcu.

jogging

* Kırdada, ormandada vb. yerlerde yapılan koşu sporu.

jokey

* Bkz. Cokey.

jorjet

- * B r m c k g r n   l , çok bükümlü, genellikle pamuk iplikleri ile dokunmuş bir kumaş.
- * Bu kumaştan yap lm   olan.

jöle

- * Meyve suyunun  ekerle kaynat lmas yla istenilen yoğunlukta elde edilmiş  ekerleme.
- * Et suyunun soğuduktan sonra gevşek ve esnek bir kıvam almış durumu.
- * Sa ın düzgün bir biçimde uzun süre kalmasını sağlayan ya lı, parlak ve yap  kan madde.

j n

- * Genç.
- *  nemli rollerde oynayan genç oyuncu, j npr miye.

j npr miye

- * J n.

judo

- * Jiuitsudan geli mi , sil hs z olarak, tutmalara, fırlatmalara, hareketsiz bırakmalara dayanan Japon kökenli d v   sporu.

judocu

- * Judo yapan kimse.

jul

- * Bir cisim üzerine uygulanan bir newtonluk kuvvetin uygulama noktasını, kendi doğrultusunda bir metre de   tiren i  birimi.

jurnal

- * Biriyile ilgili olarak yetkililere verilen k t leme, ihbar yazısı.
- * Günlük.

jurnal etmek

- * biriyle ilgili olarak yetkililere k t lemek, ihbar yazısı vermek veya böyle bir bilgiyi iletmek.

jurnalci

- * Jurnal ederek yetkililere, yöneticilere yaranmaya çalışan (kimse).

jurnalcilik

- * Jurnalcinin yapt  ı i .

jurnalleme

- * Jurnallemek i i.

jurnallemek

- *  ik yet etmek, i piyonlamak.

juro

- * İkinci  a ın triasla kretase arasında kalan dönemi.

j bile

- * Eski Ahit'e göre, Yahudilerde, elli yılda bir 'Tanrı'ya ve dinlenmeye ayrılan yıl.
- * Katoliklerde, Roma'ya hacca gidenlerin, kilisece günahlarının tam olarak ba   land  ı yıl.
- * Evliliğin elliinci yılında düzenlenen kutlama  enli i.
- * Bir meslekte uzun bir süre başarılı olarak çalışanlar için düzenlenen tören.

Jüpiter

- * Gezegenlerin en b y    ve Güneş'e yakınlık bakımından be incisi, Erendiz, M   teri.

j pon

- * Giysi altına giyilen etek, i  etek.

jüri

- * Seçiciler kurulu, seçici kurul.

* Yargıcılar kurulu.

jüt

* İhlamurgillerden, Hindistan ve Bangladeş'te yetişen, ip ve çuval yapımında kullanılan, liflerinden yararlanılan bir bitki (Cochorus capsularis).

* Bu bitkinin liflerinden yapılan dokuma.

K

* Potasyum'un kısaltması.

-k

* Bkz. ık / ik, uk / ük.

-k

* \343 -ak / -ek.

k, K

* Türk alfabesinin on dördüncü harfı. Ke adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından ince ünlülerle ön damak, kalın ünlülerle art damak patlayıcı ünsüzlerinin ötümsüzünü gösterir.

kaba

* Özensiz, gelişigüzel yapılmış, zevksiz, sakil.

* Taneleri iri.

* Terbiyesi, görgüsü kıt, nezaketsiz.

* Terbiyeye, inceliğe aykırı, çirkin, kötü.

* Hafif olduğu hâlde kalın veya hacimli.

* Kuyruk sokumunun iki yanındaki şişkin yer.

kaba düzen

* Şöyle böyle üstünkörü yapılan iş.

* Çalgıları pes seslere akort etmek işi.

kaba et

* Kuyruk sokumunun her iki yanındaki şişkin yer.

kaba kâğıt

* Bir şey sarmak için kullanılan kalın kâğıt.

kaba kurgu

* Filmin son durumuna yer vermek üzere seçilen çekimlerin senaryodaki sıralanışa göre birbirine eklenerek oluşturulan ilk kurgusu.

kaba kuşluk

* Öğleden bir iki saat önceki zaman.

kaba kuvvet

* Yasa dışı işlerle bir amaca ulaşmak için zorbalık yaparak veya güç kullanarak tutulan yol.

kaba saba

* Görgüsü.

* Özensiz.

kaba sakal

* Gür ve geniş sakallı.

kaba sıva

* İnce sıvadan önce duvarlarda bulunan pürüzleri doldurup kapatmak için yapılan sıva.

kaba sofu

* Dinî kuralları yanlış yorumlayarak ibadet ve düşüncede aşırılığa kaçan.

kaba şiş

* Kaba kulak.

kaba taslak

* Bir şeyin ayrıntılarına girmeden ana çizgilerini belirten.

kaba Türkçesi

* Açıkçası, tam anlamıyla.

kaba yapı

* Bir binayı dış etkenlere karşı koruyup ayakta tutan temel, ana duvarlar, kirişler, çatı vb. nden oluşan asıl gövde.

kaba yel

* Lodos.

kababurun

* Sazangillerden, ırmak ve göllerde yaşayan, eti kılçıklı küçük bir balık (Chondrostoma nasus).

kabaca

* Kaba bir biçimde.

* İrice, büyükçe.

* Yaklaşık.

kabadayı

* Korkusuz, iyi dövüşen, kendine özgü namus kurallarının dışına çıkmayan kimse.

* Babayiğit, koçak.

* Bir şeyin en iyisi, başta geleni.

kabadayıca

* Kabadayıya yakışır bir biçimde, kabadayı gibi.

kabadayılanma

* Kabadayılaşmak, kabadayılanmak işi.

kabadayılanmak

* Kabadayılık etmek, kabadayı gibi davranmak.

kabadayılaşma

* Kabadayılaşmak işi.

kabadayılaşmak

* Kabadayı gibi davranmak, kabadayılık etmek.

kabadayılık

* Kabadayı olma durumu veya kabadayıca davranış.

kabadayılık etmek

* kabadayı gibi davranmak.

kabadayılık taslamak

* kabadayı gibi davranmak, kabadayı gibi görünmeye çalışmak.

kabahat

* Uygunsuz hareket, çirkin, yakışsız davranış, suç, kusur, töhmet.

* Hafif hapis, para cezası veya meslek ve sanattan alıkonulma ile cezalandırılan hafif suç.

kabahat bulmak

* bir kusur, suç aramak.

kabahat etmek (veya işlemek)

* suç olacak, kusur sayılacak bir iş yapmak.

kabahat samur kürk olsa, kimse sırtına almaz
* hiç kimse suçlu olduğunu kabul etmek istemez.

kabahati (birine veya bir şeye) yüklemek
* işlediği bir suçu başkasının üzerine atmak.

kabahatli
* Kabahati olan, kusurlu, suçlu, töhmetli.

kabahatlilik
* Kabahatli olma durumu.

kabahatsiz
* Kabahati olmayan, kusursuz, suçsuz.

kabahatsizlik
* Kabahatsiz olma durumu.

kabak
* Kabakgillerden, birçok türleri olan bir bitki (Cucurbita).
* Bu bitkinin türlerine göre yemeği ve tatlısı yapılan ürünü.
* Esrarkeşlerin kullandığı bir çeşit nargile.
* Bilgisiz, görgüsüz, kaba.
* (kavun, karpuz için) Ham, tatsız.
* Tüysüz, dazlak.
* (taşıt lastikleri için) Tırtılları aşınarak yüzeyi düzleşmiş olan.
* Kabak kemane.
* Kısa boynuzlu hayvan.

kabak (birinin) başına (veya başında) patlamak
* birçok kimsenin ilgili olduğu bir olaydan, yalnızca bir kimse zarar veya ceza görmek.

kabak çekirdeği
* Bal kabağının tohumu.
* Genellikle vakit geçirmek için yenilen kuru yemiş çeşidi.

kabak çıkmak (karpuz, kavun vb. için)
* ham çıkmak.

kabak çiçeği
* Süs eşyası.

kabak çiçeği gibi açılmak
* utangaçlıktan çabucak sıyrılarak aşırı ölçüde serbestlik göstermek.

kabak gibi
* tüysüz, çıplak, her tarafı açık.

kabak kafalı
* Saçları dökülmüş, dazlak.
* Saçları ustura ile kazınmış.
* Aptal, budala.

kabak kemane
* Gövdesi uzunlamasına ikiye bölünen su kabağının üzerine ince bir deri gerilerek yapılan, üç telli, yayla çalınan bir halk çalgısı.

kabak tadı
* Beğenilmeyen, bıkınlık veren durum.

kabak tadı vermek
* bıktırmak, usanç vermek, tatsız gelmeye başlamak.

kabak tadı vermek

* bıkkınlık veya sıkıntı oluşturmak.

kabak tatlısı

* Soyulmuş, çekirdekleri çıkarılmış ve parmak kalınlığında bal kabağının ağır ateşte uzun süre pişirilmesi ve üzerine ceviz serpilmesiyle hazırlanan bir tatlı türü.

kabakçı

* Kabak yetiştiren veya satan kimse.

kabakgiller

* İki çeneklilerden, kabak, kavun, karpuz, hıyar gibi cinsleri içine alan, geniş yapraklı, sürüngen ve sarılgan bir bitki familyası.

kabaklama

* Kabaklamak işi.

kabaklamak

* Ağaçların gençleşmesi için dallarını budamak.

kabaklaşma

* Kabaklaşmak işi.

kabaklaşmak

* Saçları dökülmek, dazlaklaşmak.

* (taşıt lâstikleri için) Tırtılları aşınıp yüzeyi düz bir duruma gelmek.

kabaklık

* (karpuz, kavun için) Hamlık.

* (baş için) Tüysüzlük, dazlaklık.

* Bilgisizlik, görgüsüzlük.

kabakulak

* Tükürük bezlerinin, özellikle kulak altı bezlerinin iltihaplanmasıyla beliren bulaşıcı, salgın ve ateşli bir hastalık.

kabakulak olmak

* bu hastalığa yakalanmak.

kabakulak otu

* Loğusa otu, zeravent.

kabala

* Yahudilerde, yazılı olarak konulmuş olan Tanrı kanunlarının yanında, ağızdan ağza geçen din buyruklarının, İbranî felsefesinin ve efsane yazılarının bütünü.

* Bir öğretinin yandaşlarının bütünü.

* Doğaüstü varlıklarla ilişki kurma sanatı.

kabala

* Götürü, toptan.

kabalacı

* Kabala konusunda uzmanlaşmış kimse, kabala ile uğraşan kişi.

kabalacı

* Kabala (II) iş yapan kimse.

kabalak

* Birinci Dünya Savaşında Osmanlı ordusunda kullanılmış olan, şapkaya benzeyen bir tür başlık.

kabalak

* Kabak yaprakları biçiminde etli ve tüylü yaprakları olan, kırlarda ve su kenarlarında yetişen bir bitki.

kabalaşma

* Kabalaşmak işi.

kabalaşmak

* Kaba bir duruma gelmek.
* Kabalık etmek.

kabalaştırma

* Kabalaştırmak işi.

kabalaştırmak

* Kaba bir duruma getirmek, kabalaşmasına sebep olmak.

kabalık

* Kaba olma durumu.
* Kaba davranış, nezaketsizlik, huşunet.

kabalist

* Kabalacı (I).

kabalizm

* Kabala (I) yanlısı sanat akımı.

kaballama

* Kaballamak işi.

kaballamak

* Maden ocaklarında galerileri ağaçlarla pekiştirmek.

kaban

* Dik yokuş.
* Tepe.

kaban

* Kalçaya kadar uzunluğu olan, paltoya benzeyen üst giysisi.

kabana

* Genellikle otelin ana binasının dışında, plâj veya havuz kıyısında bir oda.

kabara

* Dayanıklılık sağlamak amacıyla, ayakkabıların altına çakılan, iri başlı demir çivi.
* Süs olarak odaların ahşap bölümlerine, türlü biçimler yapmak için çakılan iri başlı, sarı çivi.

kabara kabara

* Gittikçe kabarak, coşarak.
* Böbürlenerek, gururlanarak.

kabaralı

* Kabara çakılmış olan.

kabarcık

* İçi su veya hava dolu ufak kabartı veya kürecik.
* Vücutta oluşan sivilce gibi küçük şişkinlik.
* (metal biliminde) Sıvı veya katıların içinde oluşan gaz hacmi.
* Kabartı.

kabarcıklı

* Kabarcıklı olan.

kabarcıklı düzeç

* İçinde hava kabarcığı bırakılmış su dolu bir cam silindir ve bir tahta yataktan oluşan, düzlem veya doğruların yataylığını belirleyen alet, tesviye ruhu.

kabare

- * Çeşitli gösterilerin yapıldığı eğlence yeri.
- * Meyhane.

kabare tiyatrosu

* Daha çok güncel konuları işleyici, yerici, taşıyıcı biçimde ele alan skeçlerin oynandığı, monologların, şarkıların ve şiirlerin söylendiği küçük tiyatro.

kabareci

- * Kabare oyuncusu.

kabarecilik

- * Kabare işletmek veya kabarede oynamak işi.

kabarık

- * Kabarmış olan.
- * Çıkıntısı olan, tümsekli.

kabarık deniz

- * Gelgit olayında, sular yükseldiğinde denizin durumu.

kabarıklık

- * Kabank olma durumu, şişkinlik.

kabarış

- * Kabarmak işi veya biçimi.

kabarma

- * Kabarmak işi.
- * Duygulanma.
- * Kendini üstün görme, büyüklük taslama.
- * Ay ve Güneş'in çekim etkisiyle, büyük denizlerde sulanın yükselmesi, met.

kabarmak

- * Ağırlığı artmadan hacmi büyümek.
- * (sıvılar için) Yağışlardan veya kaynamaktan taşmaya yüz tutmak.
- * Niceliği artmak, büyümek.
- * Şişmek, genişlemek.
- * (hayvanlar için) Tüyleri dikilmek.
- * (kumaş için) Üzerinde tüyler oluşmak, havlanmak.
- * Islanıp veya ısınıp yerinden kurtulmak.
- * (deniz) Dalgalanmak, büyük dalgalar oluşmak.
- * Bulanmak.
- * (öfke, sevgi gibi bazı duygular için) Gittikçe güçlenmek.
- * Kafa tutmak, öfkelenip üstüne yürüyecek gibi davranmak.
- * Böbürlenmek, gururlanmak.

kabartı

- * Tümsek, çıkıntı, kabarmış yer.

kabartıcı

- * Kabartma maddesi, kabartma tozu.

kabartılı

- * Kabartısı olan.
- * Belirgin.

kabartma

- * Kabartmak işi.

- * Bir biçimin veya bir süslemenin düz yüzey üzerindeki çıkıntısı.
- * Kil, alçı, taş gibi işlenebilir gereçleri girintili çıkıntılı yüzeyler durumunda biçimlendirerek yapılmış olan eser, rölyef.
- * Kabartılarak yapılmış olan.

kabartma tozu

- * Pasta, çörek vb. hamur işlerinde kabarmayı sağlayan toz, sodyum bikarbonat.

kabartmak

- * Kabarmasını sağlamak, kabarmasına yol açmak.
- * Toprağı tırmık vb. bir araçla karıştırmak, alt üst etmek, yumuşatmak.

kabartmalı

- * Kabartması olan.

kabasını almak

- * biçim verilecek bir maddenin gereksiz bölümlerini gidermek.
- * bir yeri veya bir şeyi gelişigüzel, üstünkörü temizlemek.

kabına sığmamak

- * duygularına engel olamayıp taşkın davranışlarda bulunmak.

kâbına varamamak

- * değerce birinden pek aşağı olmak.

kabız

- * Kavrama, tutma.
- * Alma.
- * Peklik, sürgün karşıtı.

kabız olmak

- * peklik olmak.

kabızlık

- * Kabız olma durumu.

kabil

- * Olabilir, mümkün.

kabil

- * Türlü, gibi, benzer.
- * Tür, cins.

kabil değil

- * imkânsız, imkânı yok.

kabile

- * Ebe.

kabile

- * Boy.

kabilinden

- * gibi, türünden, çeşidinden.

kabiliyet

- * Yetenek.

kabiliyetli

- * Yetenekli.

kabiliyetsiz

* Yeteneksiz.

kabiliyetsizlik

* Yeteneksizlik.

kabin

- * Küçük, özel bölme.
- * Gemilerde, uçaklarda, uzay gemilerinde küçük bölme.
- * Plâjda soyunma yeri.

kabine

- * Bakanlar kurulu.
- * Hekim muayenehanesi.
- * Kabin.
- * Helâ.

kabine çekilmek

* bakanlar kurulu görevini bırakmak.

kabine düşmek

* herhangi bir sebeple bakanlar kurulu görevini bırakmak zorunda kalmak.

kabir

* Mezar, sîn.

kabir azabı

* Büyük üzüntü, sıkıntı.

kabir azabı çekmek

* çok sıkılmak, üzülmek.

kabir suali

* Uzun ve bıktırıcı soru.

kabl

* Önce, önceki.

kablelmilât

* Milâttan önce.

kablelvuku

* Olmadan önce.

kablo

* Elektrik akımı iletiminde kullanılan ve yalıtkan bir madde ile sarılı bulunan metal tel.

kablocu

* Kablo döşeyen kimse.

kablolu

- * Kablosu olan.
- * Kablo aracılığıyla işlevini yapan (araç, gereç).

kablolu yayın

* Televizyon yayınının kablo, cam iletken ve benzeri bir fizikî ortam üzerinden halkın alması maksadıyla abonelere ulaştırıldığı yayın türü.

kabotaj

* Bir ülkenin iskele veya limanları arasında gemi işletme işi.

kabotaj bayramı

* Deniz ticaretini teşvik amacıyla her yılın temmuz ayında kutlanan bayram.

kabotaj gemisi

* Kabotaj hatında çalışan gemi.

kabotaj hakkı

* Türk kara sularında, Türkiye'deki akarsu ve göllerde gemi bulundurma, bunlarla gidiş geliş ve taşıma yapma hakkı.

kabristan

* Mezarlık, gömütlük, sinlik.

kabuğu dışına çıkmak

* içinde bulunduğu ortam veya durumdan ayrılmak.

kabuğuna çekilmek

* dışarıyla olan ilişkilerini kesmek, kimse ile görüşmemek.

kabuğunu çatlatmak (veya kabuğunu kırmak)

* içinde bulunduğu güç, olumsuz veya kötü durumdan kurtulup rahatlamak.

kabuk

* Bir şeyin üstünü kaplayan ve onu dış etkilere karşı koruyan, kendiliğinden oluşmuş, sertçe bölüm, kışır.

* Ekmeğin pişme sırasında içinden daha çok sertleşen dış bölümü.

* Bir sıvı veya atmosferi dıştan saran, sert katman.

* Bir hayvanı dıştan örten kitinli, kalkerli, silisli, kemiksi veya boynuzsu örtü, kavkı.

* Deri üzerinde bir yaranın veya sivilcenin kurumasıyla oluşan sertçe bölüm.

kabuk bağlamak (veya tutmak)

* üstünde kabuk oluşturmak, kabuklanmak.

kabuk bilimi

* Kabukları inceleyen bilim dalı.

kabuk böcekleri

* Kın kanatlılar takımına giren, kabuğun hemen altındaki odun katını kemirerek oyan ve böylece birçok orman ve meyve ağacının kurumasına yol açan familya.

kabuk değiştirme

* Yenilenme.

kabuk gibi

* (kumaş için) sağlam sert.

kabuk kahvesi

* Antep fıstığı kabuğunun öğütülmüş ve hafifçe kavrulmuşu ile yapılan ve kahveye benzer içecek.

kabuk yönetim

* İçi, iç yapısı belli olmayan, belirsiz kalan yönetim.

kabuklanma

* Kabuklanmak işi.

* Bir lâv akıntısı veya bir lâv gölü yüzeyinin katılaşması.

kabuklanmak

* Kabuk oluşmak.

kabuklaşma

* Kabuklaşmak işi.

kabuklaşmak

* Kabuk durumunu almak, kabuk gibi sertleşmek.

kabuklu

* Kabuğu olan.

kabuklu bit

* Koşnil.

kabuklular

* Kabukları, yapılarındaki kireçli tuzlar dolayısıyla sertleşmiş bulunan, solunum aygıtları balıklara benzeyen, çok hücreli hayvanlardan eklem bacaklılar sınıfı.

kabuksu

* Kabuğa benzeyen.

kabuksuz

* Kabuğu olmayan.

kabuksuz yumurtlatmak

* bir işi ivedilikle yaptırıp eksik kalmasına yol açmak.

kabul

* Bir şeye isteyerek veya istemeyerek razı olma.
* (konukları veya işi olanları) Yanına sokma, katına alma.
* Sunulan bir şeyi, armağanı alma.
* Bir öneriyi uygun bulma, onaylama.
* Bir yere alınma.
* Rıza veya izin, akseptans.

kabul etmek

* bir şeye isteyerek veya istemeyerek razı olmak.
* yanına, katına almak.
* bir armağanı almak.
* onaylamak.

kabul eylemek

* kabul ettirmek.

kabul günü

* Ev hanımlarının konuk ağırladıkları belirli gün.

kabul kredisi

* Kabulün vadesinden önce poliçeyi kabul eden bankaya belirli bir tarihte belirli bir meblâğın ödeneceğine dair anlaşmadan sonra bankanın açtığı kredi.

kabul odası

* Büyük konak veya dairelerde konukların oturtuldukları büyük oda.

kabul salonu

* Resmî konukların ağırlandığı büyük konuk salonu.

kabul töreni

* Resmî konukları karşılama töreni.

kabul yeri

* Bkz. kabul odası; kabul salonu.

kabullenme

* Kabullenmek işi.

kabullenmek

* Kabul etmek.
* Hakkı yokken veya istemeyerek kendine mal etmek.

kaburga

- * Eğe kemiklerinin oluşturduğu kafes.
- * Bkz. Eğe.
- * Gemilerde dış kaplamanın dayandığı iskelet.

kaburgaları çıkmak (veya sayılmak)

- * Çok zayıf olmak.

kâbus

- * Karabasan.
- * Acı, sıkıntı, korku veren.

kâbus basmak (veya çökmek)

- * büyük sıkıntı, korku duymak.

kâbus gibi

- * kâbusa benzer, kâbusu andıran.

kâbuslu

- * Karabasan dolu, sıkıntılı ve korkulu.

kabuz

- * Yalan, palavra.

kabuzcu

- * Yalancı, palavracı.

kabz

- * El ile tutma, kavrama.
- * Azrail tarafından ruh teslim alınma, ölme.
- * "Alma" anlamında "ahzükabz" teriminde kullanılır.

kabza

- * Tutulacak yer, tutak, sap.

kabzımal

- * Meyve ve sebze üreticileri ile satıcılar arasında aracılık eden kimse, komisyoncu.

kabzımallık

- * Kabzımal olma durumu.
- * Kabzımalın yaptığı iş.

kacak

- * Bkz. kap kakak.

kaç

- * Herhangi bir şeyin niceliğini sormak için kullanılan soru sıfatı.
- * (cümle, soru cümlesi olmadığında) Birçok.

-kaç / -ke

- * Bkz. -ga / -geç.

kaç para eder?

- * neye yarar, ne değeri var?.

kaç paralık (adam veya şey)

- * değersiz.

kaç parça olayım!

- * (birçok işler karşısında) hangi birine yetişeyim!.

kaç zamandır

* belirsiz, fakat çok zamandan beri, çoktan beri.

kaça

* (fiyat için) Ne kadara?.

kaça kaç

- * Bir yarışmada tarafların aldığı sayı veya derecenin oranını belirtir.
- * Yarışma, tartışma, kavga ve benzeri gibi durumlarda tarafların oranını belirtir.
- * İki kişinin karşılıklı olarak gizlice sayı yazıp tahmin etmesine dayanan bir oyun.

kaça patlamak

* ne kadara mal olmak, fiyatı ne olmak.

kaçacak delik aramak

* korku ile saklanacak yer aramak.

kaçak

- * Bağlı bulunduğu yerden veya yasadan kaçan, uzaklaşan kimse.
- * Yasaca yapılması yasak olan veya yapılması için gerekli izin alınmayan.
- * Yasaca belirtilmiş gerekli gümrük ve vergileri ödenmeden bir yere sokulan veya bir yerden çıkarılan.
- * Bir kaptan, bir borudan gaz, sıvı veya bir telden akım kaçması.
- * Yasalara, kurallara uymayarak, gizlice.
- * Gizlice kaçırılmış olan mal veya madde.

kaçak güreşmek

* asıl konuya girmeksizin başka şeylerden söz etmek veya politikada sık sık düşünce değiştirip esas amacını gizlemek.

kaçakçı

* Yasalara karşı gelerek bir yere mal sokan, bir yerden mal kaçırarak veya bir yerde satan kimse.

kaçakçılık

- * Bir devletin yasalarına karşı gelerek yapılan ticaret.
- * Bir ülkeye gizli olarak, gümrüğü ödenmemiş, yasaklanmış mal sokma işi.
- * Gizli olarak, sezdirmeden kaçırma işi.

kaçaklık

* Kaçak olma durumu.

kaçamak

- * Hoş görülmeyen bir şeyi ara sıra yapma.
- * Bir şeyi belli etmeden, gizlice yapmaya çalışma.
- * Bir şeyden kaçınma yolu.
- * Kaçacak yer, özellikle çobanların sürüyü barındırmak, saklamak için yaptıkları yer.

kaçamak

* Mısır unundan yapılan yağlı bir yemek.

kaçamak yapmak

* hoş görülmeyen şeyi gizlice ara sıra yapmak.

kaçamak yol

* Bir sorundan kendisini kurtarmak için gelişigüzel ileri sürülen özür.

kaçamak yolu

* Kaçamak yol.

kaçamaklı

* Kesin olmayan, yargı bildirmeyen ve her iki tarafa da çekilebilen (söz, cevap, davranış).

kaçan balık büyük olur

* elden kaçınlan fırsat gözde büyütülür.

kaçan kaçana

* Peşpeşe kaçma.

kaçanın anası ağlamamış

* tehlikeden kaçan kazançlı çıkmış.

kaçar

* Kaç soru sıfatının üleştirme biçimi.

kaçgöç

* Dinî bir anlayışla bazı Müslüman kadınların erkeklere görünmemeleri, bir arada oturup konuşmaktan kaçınılmaları.

kaçı

* Ne kadar, kaç kişi.

kaçık

* (bir yana) Kaçmış, kaymış.
* İlmeği kaçmış (çorap vb.).
* Bazı davranışları delice olan.
* (çorap vb. nin) İlmeği kaçmış yeri.

kaçık öz

* Uygun olmayan ortamda büyüme sonucu ağaç özünün ortadan kaçık biçimde oluşması.

kaçıkça

* Biraz kaçık.
* Kaçığa benzer, biraz deli gibi, deliye benzer.

kaçıklık

* Kaçık olma durumu.
* Delice, kaçıkça davranış.

kaçılma

* Kaçılmak işi.

kaçılmak

* Kaçmak işi yapılmak.
* Çekilmek, savulmak.

kaçımsama

* Kaçımsamak işi.

kaçımsamak

* Bir işi yapmamak için sözde sebepler yaratmak.

kaçımsar

* Kaçamak yolu arayan, kaçamağa sapan.

kaçın kur'ası

* birinin kolay kolay aldanmayacak kadar görmüş geçirmiş olduğunu anlatmak için söylenir.

kaçıncı

* Kaç soru sıfatının sıra biçimi.
* (cümle, soru cümlesi olmadığında) Çok kez, birçok kez.

kaçıngan

* Geri duran, girişken olmayan, insan içine girmek istemeyen, insanlardan kaçan, çekingen.

kaçınganlık

* Geri durma, isteksiz davranma.

* Kaçınan olma durumu.

kaçınılmaz

* İstek ve irade dışında olan.

kaçınma

* Kaçınmak işi.

kaçınmak

* Herhangi bir işi yapmaktan veya özverili davranmaktan geri durmak, imtina etmek.

kaçıntı

* Erken doğan kuzu.

* Sızıntı, kaçak.

kaçırga

* İşe yaramaz, yaşlı hayvan.

kaçırılma

* Kaçırılmak işi.

kaçırılmak

* Kaçırarak işi yapılmak veya kaçırarak işine konu olmak.

kaçırış

* Kaçırarak işi veya biçimi.

kaçırma

* Kaçırarak işi.

kaçırmak

* Kaçmasını sağlamak veya kaçmasına imkân yaratmak.

* Bir işi belirlenen zamanda yapamamak.

* Zor kullanarak yanında götürmek.

* Yararlanamamak; bir daha ele geçmemek üzere yitirmek.

* Gitmek, kaçmak zorunda bırakmak.

* Çalmak, kimsenin haberi olmadan götürmek, aşırarak.

* Yasal olmayan yoldan bir ülkeye mal sokmak veya çıkarmak.

* Ölçüyü, sınırı aşmak, fazlasına gitmek.

* Sızdırmak.

* İstemeyerek abdestini yapmak.

* Delirmek.

* Bir araç veya âletle iş görürken aracı iyi kullanamama yüzünden herhangi bir zarara yol açmak.

* Birini veya bir şeyi göstermemek.

* Yanışan bir koşucu diğer bir koşucu tarafından hızla geçilip arayı açmak.

* Futbol veya basketbolda savunduğu oyuncuyu boş bırakmak, pas almasına fırsat vermek.

kaçırtma

* Kaçtırmak işi.

kaçırtmak

* Kaçırarak işini yaptırmak.

* Birinin kaçırılmasına sebep olmak.

kaçış

* Kaçmak işi veya biçimi.

* Yanışan bir koşucunun veya bir kümenin diğer yarışçıları hızla geçmesi.

kaçışılma

* Kaçışılmak durumu.

kaçışma

* Kaçışmak işi.

kaçışmak

* Hep birden kaçıp dağılmak.

kaçkın

* (İsim tamlamalarında belirtilen olarak) Bir yerden veya bir işten kaçmış kimse.

* İnsanlardan uzak durmak, insan içine çıkmamak isteyen kimse.

kaçlı

* Sayısı kaç, hangi sayıdan.

* Bir kimsenin hangi tarihte doğduğunu, okulu bitirdiğini veya asker olduğunu belirtmek için kullanılır.

kaçlık

* Kilo, lira, metre, adet gibi ölçü anlatan nesnelerin hangisinden olduğunu belirten (soru sözü).

* Kaç yaşında.

kaçma

* Kaçmak işi, firar.

kaçmak

* Kimseye bildirmeden bulunduğu yerden ayrılmak, firar etmek.

* Hızla koşup bir yere saklanmak.

* Kendini göstermemek, rastlatmamaya çalışmak.

* Kaçınmak.

* Sızmak.

* İpliği kopmak.

* Girmek.

* Bir yana doğru kaymak.

* Görünmeden gitmek, savuşmak, sıvışmak.

* Hızlı koşmak.

* Yok olmak.

* Yaklaşmak, benzetmek, andırmak.

* (kadınlar için) Kaçgöçe uymak.

* (kız, kadın için) Yasalara ve aile isteklerine karşı gelerek evlenmek için evinden ayrılmak.

* (renk için) Ağarmak, uçmak.

* Yanışçı diğerlerinden hızla ayrılıp arayı açmak.

* Futbol veya basketbolda engelleyen adamdan kurtulmak veya pas alabilmek için boş alana koşmak.

* Bazı nitelik bildiren sözlerle birlikte "olmak" anlamıyla yardımcı fiil gibi kullanılır.

kaçmaklık

* Kaçmak durumu.

kaçmaktan kovalamaya vakit olmamak

* Önemli işler yüzünden başka işlere yetişememek.

kaçmaz

* İlmiklerin kaçmasına imkân vermeyen.

kaçta

* (saat için) Ne zaman?.

kaçurga

* \343 kaçırğa.

kadana

* Bir cins iri at.

kadana gibi

* iri yarı (kadın).

kadar

- * Ölçüsünde, derecesinde.
- * Büyüklüğünde, genişliğinde.
- * Dek, değin.
- * Gibi.
- * Denli.
- * Süre belirtir.
- * Miktar, derece.
- * Gösterme sıfatlarından biriyle bir sayıdan sonra geldiğinde kesinlikle belli olmayan bir niceliği belirtir.

kadastro

* Bir ülkedeki her çeşit arazi ve mülklerin yerinin, alanının, sınırlarının ve değerlerinin devlet eliyle belirlenip plâna bağlanması işi.

kadaströlama

* Kadaströlamak işi veya durumu.

kadaströlamak

* Kadastroğunu yapmak.

kadaströlanma

* Kadastrolanmak işi veya durumu.

kadaströlanmak

* Kadastroğu yapılmak.

kadastroya geçmek

* kadastroğu yapılmak.

kadavra

* Tıp öğretiminde, üzerinde çalışmak için hazırlanmış, ölü insan veya hayvan vücudu.

kadavralaşma

* Kadavralaşmak işi.

kadavralaşmak

* Kadavra durumuna gelmek.

kadayıf

* Undan yapılan, tatlı olarak tüketilen türlü biçimlerde yiyecek.

kadayıfçı

* Kadayıf yapan veya satan kimse.

kadayıfçılık

* Kadayıf yapma veya satma işi.

kadeh

* İçki içmeye yarar küçük bardak.

* Kadehte bulunan içki.

kadeh arkadaşı

* Birlikte içki içilen kimse.

kadeh arkadaşlığı

* Birlikte içki içilen kimseyle oluşan dostluk.

kadeh kaldırmak

* herhangi birini veya bir şeyi onurlandırmak için içmeden önce kadehleri yukarı kaldırmak.

kadeh tokuşturmak

* içki içerken karşılıklı bir sevgiyi belirtmek amacıyla, içmeden önce kadehleri birbirine dokundurmak.

kadeh  ik

* Me  e, fındık, g  r  gen gibi a  a  larda, meyve sapının geni  şlemesiyle olu  an ve meyveyi ortasına kadar i  ine alan k    k kadeh bi  imindeki olu  um.

kadehda  

* Birlikte i  ki i  meyi seven kadeh arkada  ı.

kadem

* Ayak, adım.

* Ayak, fut.

* U  ur.

kademe

* A  ama, basamak.

* Motorlu ara  ların bakım ve onarım i  lerinin yapıldı  ı birim.

kademe ilerlemesi

* Devlet memurunun olumlu sicil almak   artıyla bir yıllık terf   etmesi.

kademe kademe

* Basamak basamak, derece derece.

kademeleme

* Kademelemek i  i.

kademelemek

* Kademeli bir bi  imde d  zenlemek.

kademelendirme

* Kademelendirmek i  i.

kademelendirmek

* Kademeli duruma getirmek.

kademelenme

* Kademelenmek durumu.

kademelenmek

* Kademeli duruma gelmek.

kademeli

* A  amalı, basamaklı.

kademesiz

* Kademesi olmayan.

kademhane

* Ayakyolu, hel  .

kademli

* U  urlu.

kademli olsun!

* u  urlu olsun!.

kademsiz

* U  ursuz.

kademsizlik

* U  ursuzluk.

kader

- * Alın yazısı, yazgı.
- * Genellikle kaçınılmaz kötü talih.

kader birliği

- * İyi ve kötü günleri, aynı sonu paylaşma durumu.

kader birliği etmek

- * her zaman ve her yerde, her durumu birlikte yaşamak, her şeyi paylaşmak.

kaderci

- * Alın yazısına inanan ve ondan yana olan, fatalist.

kadercilik

- * Yazgıcılık, cebriye, fatalizm.

kadere boyun eğmek

- * yazgısını, talihini kabul etmek.

kaderin cilvesi

- * talihin, beklenmedik bir anda ortaya değişik bir durumu ortaya çıkarması.

kaderiye

* Kader anlayışını inkâr ederek, insanların irade ve hareket özgürlüklerinin bulunduğunu ileri süren İslâm felsefesi.

kadersiz

- * Kaderi olmayan.
- * Kötü talihi olan.

kadı

* Tanzimat'a kadar her türlü davalara, Tanzimat'la Medenî Kanun arasındaki dönemde ise yalnız evlenme, boşanma, nafaka, miras davalarına bakan mahkemelerin başkanlarına verilen ad.

Kadıköy taşı

- * Kuvars ve opal liflerinden oluşan, mühür ve süs eşyası yapımında kullanılan, yarı billûr silis.

kadılık

- * Kadı olma durumu veya kadının görevi.
- * Bir kadının davalarına baktığı il sınırları içindeki bölge.

kadın

- * Dışı cinsten erişkin insan, erkek veya adam karşısı.
- * Evlenmiş kız.
- * Bayan anlamında kullanılan bir unvan.
- * Analık veya ev yönetimi bakımından gereken erdemleri olan.
- * Hizmetçi.

kadın avcısı

- * Kadınları baştan çıkaran erkek.

kadın berberi

- * Kadınların saçını kesen ve saç tuvaleti yapan berber, kuaför.

kadın evi

* Yoksul, mağdur veya başka bir özelliği dolayısıyla muhtaç durumda kalan kadınların geçici olarak barındıkları ev.

kadın hareketi

- * Bkz. feminizm.

kadın hastalıkları

- * Kadın cinsel organlarını ve bunlarla ilgili hastalıklarını inceleyen bilim dalı, jinekoloji.

kadın kadına

- * Yalnız kadınlar arasında, kadınlar başbaşa.

kadın kadıncık

- * Evinin işini iyi yöneten, hanımefendi, terbiyeli, ağırbaşlı (kadın).

kadın olmak

- * kızlığını yitirmek.
- * (kadın) evini, kocasını yönetmesini iyi bilmek.

kadın terzisi

- * Kadın elbiseleri diken terzi.

kadın ticareti

- * Kız çocukları ile kadınların ülkeler arasında gizlice kaçırılıp satılması.

kadınana

- * Tecrübeli, yaşlı, saygı gösterilen kadın.

kadınbudu

- * Yumurtaya bulanarak yağda kızartılan bir tür pirinçli köfte.

kadınca

- * Kadına yakışır (biçimde).
- * Kadın gibi, kadına benzer.

kadıncağz

- * Kendisine karşı şefkat ve acıma duyulan kadın.

kadıncık

- * Küçük kadın; zavallı kadın.

kadıncıl

- * Kadınlara düşkün, kadın düşkünü, zendost.

kadındüğmesi

- * Süs bitkisi olarak yetiştirilen, düğme biçiminde çiçek açan otsu bir bitki.

kadıngöbeği

- * Kızartılarak yapılan, ortası çukurca, bir tür yumurtalı hamur tatlısı.

kadınımsı

- * Kadına benzeyen.

kadının fendi, erkeği yendi

- * kadınlar kurnazlıkta erkeklerden üstündürler.

kadının yüzünün karası erkeğin elinin kınası

- * yolsuz ilişkiler kadınlar için hoş karşılanmadığı hâlde erkekler bu gibi ilişkilerden övünme payı çıkarırlar.

kadınlar hamamı

- * Herkesin aynı anda ve yüksek sesle konuşmasıyla çok gürültü edilen yerler için söylenir.

kadınlaşma

- * Kadınlaşmak işi.

kadınlaşmak

- * Kadına benzer bir durum almak.

kadınlı

- * Kadını olan.

kadınlı erkekli

- * Kadın erkek karışık olarak.

kadınlık

- * Kadın olma durumu.
- * Kadının gerekli erdem ve nitelikleri taşıması durumu.

kadınnine

- * Büyük anne.
- * Yaşı epey ilerlemiş kadın.

kadınsal

- * Kadına özgü ve kadınla ilgili.

kadınsı

- * Kadına özgü olan, kadına yaraşır.
- * Kadın davranışlı, kadına benzer (erkek).

kadınsılaşıma

- * Kadınsılaşmak durumu.

kadınsılaşmak

- * Kadın özelliği kazanmak.

kadınsılık

- * Kadınsı olma durumu.
- * Kadın özelliği kazanmak.

kadınsız

- * Kadını bulunmayan.
- * Karısı olmayan, eşsiz.

kadıntuzluğu

- * Bkz. sanı çalı.

kadırga

- * Hem yelken, hem kürekle yol alan, özellikle Akdeniz'de kullanılmış bir savaş gemisi.

kadırga balığı

- * Bkz. ispermeçet balinası.

kadidi çıkmak

- * çok zayıflamak, bir deri bir kemik durumuna gelmek.

kadife

- * Yüzeyi belirli uzunlukta bırakılmış ham madde lifleriyle kaplı, parlak, yumuşak kumaş.
- * Kadifeden yapılmış, kadife ile kaplanmış.

kadife çiçeği

- * Birleşikgillerden, çiçekleri genellikle parlak sarı renkte ve kadife görünümünde bir süs bitkisi (Tagetes).

kadife gibi

- * (ses, ten vb. için) yumuşak, pürüzsüz ve parlak.

kadifeleşme

- * Kadifeleşmek işi.

kadifeleşmek

- * Yumuşamak, samimî olmak.

kadifeleştirme

* Kadifeleştirmek işi.

kadifeleştirmek

* Kadifeleşmek işini yaptırmak.

kadifelik

* Kadife gibi olma durumu.

* Kadife yapmaya elverişli olan.

kadifemsi

* Kadifeyi andıran, kadife görünümünde olan.

kadim

* Başlangıcı olmayan, eski, ezeli.

kadim dost

* Eski dost.

kadimi

* Sürekli.

kadinne

* Bkz. kadinnine.

kadir

* Değer, kıymet.

* Bir yıldızn parlaklık bakımından bulunduğu basamak.

kadir

* Güçlü, gücü yeter, erkli.

* "Her şeye gücü yeter" anlamında Tanrı'nın sıfatlarından biri.

Kadir Gecesi

* Ramazan ayının kutsal sayılan yirmi yedinci gecesi.

Kadir Gecesi doğmuş

* Çok şanslı, kısmetli kimseler için söylenir.

kadir olmak

* güçlü olmak, gücü olmak, gücü yetmek.

kadirbilir

* Değerbilir.

kadirbilirlik

* Değer bilirlilik.

kadibilmez

* Değerden anlamayan, değerbilmez.

kadibilmezlik

* Kadibilmez olma durumu.

Kadir

* şeyh Abdülkadir Geylanı'nın kurduğu tarikata girmiş olan kimse.

Kadirlik

* şeyh Abdülkadir Geylan tarafından XI. yüzyılda kurulan bir tarikat.

Kadiriye

* Kadirlik.

kadirşinas

* Değerbilir, iyilikbilir.

kadirşinaslık

* Değerbilirlik, iyilikbilirlik.

kadit

* Çok zayıf.

* Güneşte veya hafif alevde kurutulmuş et.

kadmiyum

* Atom numarası 48, atom ağırlığı 112,40 olan, 320° C' de ergiyen, 8.6 yoğunluğunda, gümüş beyazlığında, elektrik ve seramik sanayiinde kullanılan yumuşakça bir element. Kısaltması Cd.

kadmiyumlu

* İçinde kadmiyum bulunan.

kadran

* Saat, pusula gibi araçlarda, üzerinde yazı, rakam veya başka işaretler bulunan düzlem.

kadrat

* (basımcılıkta) Dizgide harfler arasına konulan yazısız metal parçası.

* (basımcılıkta) Dizgi işinde kullanılan bir aralık ölçüsü birimi.

kadril

* Eski salon danslarından biri.

* Bu dansın müziği.

kadrini anlamak

* değerinin farkına varmak.

kadrini bilmek

* değerini bilmek, yararlanmak.

kadro

* Bir kamu kuruluşunun, bir işletmenin, denetim veya yönlendirme işlerini gerçekleştirenler ve bunların taşıdığı ödev, yetki ve sorumlulukların hepsi.

* Bu kişi ve sorumlulukları sayı, nitelik ve aşamalarıyla gösteren çizelge.

* Bu çizelgedeki yer.

* Bisiklet ve motosiklette iskeleti oluşturan metal bölüm.

kadrolandırma

* Kadrolandırmak işi veya durumu.

kadrolandırmak

* Kadroda yer almak.

kadrolaşma

* Kadrolaşmak durumu.

kadrolaşmak

* Yeniden kadro oluşturmak.

kadrolu

* Kadrosu olan, kadroya girmiş olan.

kadrosuz

* Kadrosu olmayan.

kadrosuzluk

* Kadrosuz olma durumu.

kadük

* Değerini, önemini yitirmiş, eskimiş.

kadük olmak

* yasama meclisinin değişmesi ile önceden sunulan yasa tasarıları değerini yitirmek.

kadüklük

* Gerçek durumu sonradan ortaya çıkan bir hukukî işlemin son bulması.

kaf

* Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.

kafa

* Baş (özellikle insan başı), ser.

* Hayvanlarda genellikle ağız, göz, burun, kulak gibi organların bulunduğu vücudun en ön bölümü.

* Görüş ve inançların etkisi altında beliren düşünme ve yargılama yolu, zihniyet.

* Kavrama ve anlama yeteneği, zekâ, zihin.

* Bellek.

* Çocuk oyunlarında kullanılan zıp-zıp taşının veya cevizin büyük boyu.

* Mekanik bir bütünün parçası.

kafa atmak

* kavga sırasında karşıdakinin yüzüne, sert ve şiddetli bir biçimde kafayla vurmak.

kafa bulmak

* içki içmek.

* alay etmek.

kafa cilâlamak

* içki içmek.

kafa çekmek

* Bkz. kafayı çekmek.

kafa çıkışı

* Futbolda topa, kafa ile yapılan vuruş.

kafa değiştirmek

* Bkz. kafayı değiştirmek.

kafa dengi

* Görüş ve anlayışları birbirine uymuş kimselerden her biri.

kafa dinlemek

* zihni yoran sorunlardan uzak kalmak.

kafa eskitmek

* zihni yoran sorunlarla sürekli uğraşmak.

kafa göz yarmak

* beceriksizlik göstermek.

kafa içi

* Bkz. kafatası.

kafa işçisi

* Beyin gücü ile ortaya eser koyan, araştıran, inceleyip eleştiren kimse.

kafa kafaya vermek

* iki veya birkaç kişi bir kenara çekilip konuşmak.

* baş başa vermek.

kafa kâğıdı

* Nüfus cüzdanı, nüfus kâğıdı, hüviyet.

kafa kalmamak

* zihin yorularak çalışmaz olmak.

kafa koçanı

* Bkz. kafa kâğıdı.

kafa kol

* Güreşte bir tür oyun.

kafa kola almak

* güreşte kafa ve kolu birlikte kavrayarak rakibi çevirmek.

* etkisi altına alıp kandırmak.

kafa patlatmak

* bir konu üzerinde pek çok düşünmek.

kafa sallamak

* ikaz etmek için başını iki yana veya öne arkaya hafifçe eğmek.

* baş sallamak.

* doğru veya yanlış her şeye evet demek.

kafa şişirmek

* gürültü veya gevezelikle bir kimseyi tedirgin etmek.

kafa tutmak

* boyun eğmemek, karşı gelmek, diklenmek.

kafa ütölemek

* çok lâf edip tedirgin etmek.

kafa yapmak

* dalga geçmek.

kafa yok!

* akıl, düşünce yok; akılsız!

kafa yormak

* bir iş, bir konu üzerinde çokça düşünmek.

kafaca

* Kafa bakımından, düşünceye göre.

kafadan

* zihinden, belleğini kullanarak.

kafadan atmak

* bir konu üzerinde inceleme yapmadan, rastgele konuşmak, uydurmak.

kafadan bacaklılar

* Yumuşakçaların, baş bölgelerinde sert bir gagası ve çekmenli sekiz kolu bulunan önemli bir sınıfı.

kafadan gayri müsellâh

* akılsız, aklında bozukluk olan.

kafadan kontak

* Düşüncesiz, mantıksız iş gören.

kafadar

* Görüş ve anlayışları birbirine uyan kimselerden her biri.

kafadarlık

- * Kafadar olma durumu.

kafadaş

- * Kafadar.

kafadaşlık

- * Kafadaş olma durumu.

kafalı

- * Kafası olan.
- * Kafası herhangi bir biçimde olan.
- * Bilgili, kavrayışlı ve anlayışlı.

kafası almamak

- * anlayamamak, kavrayamamak.
- * zihin yorgunluğu sebebiyle anlayamaz duruma gelmek.
- * olabileceğine inanmamak.

kafası boş

- * Cahil.

kafası bozulmak

- * öfkelenmek, kızmak.

kafası bulanmak

- * bir olay karşısında aklı karışmak, anlayamaz, kavrayamaz duruma gelmek.

kafası bulutlu

- * Biraz, sarhoş.

kafası çalışmak

- * Bkz. kafası işlemek.

kafası çatlak

- * Yan deli, aptal.

kafası dönmek

- * (sıkışık bir durumda) sersemlemek.
- * kızıp öfkelenmek.

kafası dumanlanmak

- * çok dalgın olmak.
- * sarhoş olmak.
- * esrar içmiş olmak.

kafası dumanlı

- * Hafif sarhoş.
- * Çözemediği karışık düşüncelerle kafası yorgun.

kafası durmak

- * zihin yorgunluğundan düşünemez olmak.

kafası düzelmek

- * doğruyu ve iyiyi bulmak.

kafası ile oynamak

- * takım sporlarında arkadaşlarının durumunu göz önünde tutarak, en iyi fırsatı değerlendirecek, iyice düşünerek, bedenini fazla yormadan oynamak.

kafası işlemek

* aklı, zekâsı yerinde olmak, bir konu üzerinde iyi düşünebilir olmak, kafası çalışmak.

kafası iyi

* İçkiden veya esrardan sarhoş olan (kimse).

kafası kazan olmak

* Bkz. kafası şişmek.

kafası kıyak

* Kafası iyi.

kafası kızmak

* öfkelenmek.

kafası kontak

* Deli, çıldırmış, çılgın.

kafası küflü

* Çağının gerisinde kalmış, gerici.

kafası örümcekli

* Düşüncesiz, kaba, anlayışsız.

* Gerici.

kafası sersem sepet (olmak)

* gürültü ve uğultudan zihni yorulmuş (olmak).

kafası şişmek

* zihni yorulmak.

* gürültüden tedirgin olmak.

kafası takılmak

* zihni sürekli olarak bir şeyle uğraşmak.

kafası tembel

* Alık, budala, basireti olmayan.

kafası yerinde olmamak

* gereği gibi düşünecek durumda olmamak.

kafası yerine gelmek

* kendini toparlamak, kendine gelmek.

kafasına dank etmek (veya demek)

* bir olay sebebiyle birden ayrılmak, doğruyu anlamak.

kafasına geçirmek

* atıp, fırlatıp başına geçirmek.

kafasına koymak

* kararını önceden vermiş olmak, önceden şartlanmak, bir şey yapmaya kesin karar vererek zamanını beklemek.

kafasına sığmamak

* Bkz. akıl erdirememek.

kafasına söz girmemek

* çok aptal veya inatçı olmak.

* önemsememek.

kafasına uymak

* Bkz. aklına uymak.

kafasına vur, ekmeğini elinden al
* uysal ve sessiz kimseler için söylenir.

kafasına vura vura
* zorla, isteyip istemediğine bakmadan.

kafasına vurmak
* (içki) çok etkilemek.

kafasında şimşek çakmak
* \343 beyinde şimşek çakmak.

kafasında tutmak
* bir şeyi unutmamak, aklında tutmak.

kafasından çıkarmak
* bir şeyi unutmak veya ondan vazgeçmek.

kafasından geçirmek
* belli belirsiz düşünmek.

kafasını dinlemek
* başını dinlemek.

kafasını ezmek
* zararlı olabilecek bir hareketi, bir durumu başlangıçta yok etmek, etkisiz duruma getirmek.

kafasını kaldırmak
* karşı gelmek, baş kaldırmak.
* yoğun bir biçimde düşünmek veya çalışmak.

kafasını kaşıyacak vakti olmamak
* Bkz. başını kaşıyacak vakti olmamak.

kafasını kırmak
* iyice dövmek, pataklamak.

kafasını kullanmak
* akıllıca davranmak.

kafasını kurcalamak
* zihnini meşgul etmek, düşündürmek.

kafasını sokmak
* barınabilecek bir yere yerleşmek, başını sokmak.

kafasını taştan taş çarpmak
* Bkz. başını taştan taş çarpmak.

kafasını toplamak
* sağlıklı düşünebilir olmak.

kafasını tütsülemek
* Bkz. kafayı tütsülemek.
* sarhoş etmek.

kafasını uçurmak
* kellesini uçurmak.

kafasını vurmak
* bir kimsenin kafasını kesmek.

kafasının bir tahtası noksan olmak

* akıl durumunda bozukluk olmak.

kafasının dikine gitmek

* hiçbir öğüde kulak asmayarak aklına koyduğunu yapmak.

kafasının etini yemek

* sürekli rahatsız etmek.

kafasının kontağı atmak

* çok sinirlenmek, öfke ile dolmak.

kafasız

* Kafası olmayan.

* Düşünüşü, anlayışı ve kavrayışı kıt olan, anlayışsız, kavrayışsız.

kafasızlık

* Kafasız olma durumu, anlayışsızlık, kavrayışsızlık.

kafatasçı

* Kafatasçılıktan yana olan kimse, görüş.

kafatasçılık

* İnsanları kafataslarının biçimine göre değerlendiren görüş.

kafatası

* İnsanda ve omurgalılarda içinde beyin bulunan, başın kemik bölümü.

kafaya çıkmak

* topa kafayla vurmak için sıçramak.

kafayı (yere) vurmak

* hastalanıp yatağa düşmek.

* uyumak için yatmak.

kafayı bulandırmak

* önceki düşünceleri alt üst etmek, değiştirmek.

kafayı bulmak

* sarhoş olmak, neşesi, keyfi yerine gelmek.

kafayı çalıştırmak

* kafayı işletmek.

kafayı çekmek

* içki içmek.

kafayı değiştirmek

* düşüncesini kanaatini değiştirmek.

kafayı dinlemek

* sessiz ve sakin kalıp düşünmek.

kafayı işletmek

* doğru ve iyi düşünmek.

kafayı tütsülemek

* sarhoş olmak.

kafayı üşütmek

* delirmek, çılgınlaşmak.

kafayı yemek

- * aşırı yorgunluktan bunalıma düşmek.

Kafdağı

- * Genellikle masalarda yer alan, dünyayı çevrelediğine inanılan, arkasında cinlerin, perilerin bulunduğu var sayılan, zümrüitten dağ.

kafe

- * Bkz. kahve.

kafein

- * Kahve ve çaydan elde edilen, hekimlikte kullanılan, uyarıcı niteliği olan bir madde.

kafes

- * Aralıklı telden, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış, genellikle taşınabilir koyacak.
- * Vahşî hayvanlar için demir çubuklarla yapılmış taşınabilir bölme.
- * Çapraz çubuklarla ve aralıklı olarak yapılmış, pencerelere takılan siper.
- * Cami ve tekke gibi yerlerde kadınlara ayrılan yer.
- * Ahşap yapıların direk ve çatmalardan oluşan kaplama tahtaları dışında kalan iskeleti.
- * Hapishane.

kafes gibi

- * zayıf, kuru veya delik deşik.

kafes teli

- * Tel çitlerde kullanılan veya bir makine aracılığıyla kafes yapımında gerekli olan ince, galvanizli tel.

kafesçi

- * Kafes yapan veya satan kimse.
- * Birini aldatarak çıkar sağlayan (kimse).

kafese girmek

- * aldatılıp kendisinden çıkar sağlanmak.
- * hapse girmek.

kafese koymak

- * aldatıp çıkar sağlamak.

kafesleme

- * Kafeslemek işi.

kafeslemek

- * Çıkar sağlamak için birini aldatmak.

kafesli

- * Kafesi olan veya kafes biçiminde olan.

kafesantan

- * İçkili, çalgılı kahvehane.

kafeterya

- * Müşterilerin kendi kendilerine servis yaptıkları lokanta.
- * Kahve ve benzeri içecekler satılan yer.

kâffe

- * Bütün, tamam, hep, cümle.

kâffesi

- * Bütünü, hepsi, tamamı.

kâfi

- * Yeterli, yetecek ölçüde olan.
- * Yeter, yetişir, artık istemez!.

kâfî gelmek

- * yetmek, yetişmek.

kafîle

- * Birlikte yolculuk eden topluluk.
- * Aynı yöne giden taşıt veya yolcu topluluğu, konvoy.
- * Sıra ile gönderilen şeylerin her bir bölümü.

kâfîr

- * Tanrı'nın varlığını inkâr eden (kimse).
- * Genellikle Müslüman olmayanlara verilen ad.
- * Acımasız, zalim.
- * Sevilen birine takılma, sitem yollu kullanılır.

kâfiristan

- * Kâfir ülkesi, Müslüman olmayanların yaşadığı yer.

kâfirleşme

- * Kâfir gibi olma.

kâfirleşmek

- * Kâfir gibi olmak.

kâfîrlik

- * Kâfir olma durumu.

kafiye

- * Şiirde dizelerin sonunda tekrarlanan ve aynı sesi veren hecelerin benzeşmesi, uyak, (halk edebiyatında)

ayak.

kafiyeli

- * Kafiyeli olma durumu, uyaklı, mukaffa.

kafiyesiz

- * Şiirde kafiye kuralına uymayan, uyaksız.

Kafkasyalı

- * Kafkasya halkından olan (kimse).

kaftan

- * Çoğu ipek bir çeşit uzun, süslü üst giysisi.

kaftancı

- * Kaftan yapan veya satan kimse.

kâfur

bir madde.

- * Çok beyaz.

kâfur ağacı

- * Defnegillerden, Uzak Doğu'da yetişen, kâfur elde edilen ağaç (Cinnamonum camphora).

kâfuru

- * Bkz. kâfur.

kâgir

- * Taş ve tuğladan yapılmış olan.

kağan

* (hakan sözünün eski biçimi) Hanların bağlı olduğu devlet başkanı, imparator.

kağanlık

* Kağan olma durumu.

* Kağanın yönetimindeki ülke.

kâğıda dökmek

* yazıya geçirmek.

kâğıt

* Hamur durumuna getirilmiş türlü bitkisel maddelerden yapılan, yazı yazmaya, basmaya, bir şey sarmaya yarayan kuru, ince yaprak.

* Yazılı kâğıt yaprağı, pusula, tezkere.

* Yazılı sınav kâğıdı.

* İskambil kâğıdı.

* Kâğıt para.

* Kâğıttan yapılmış.

* Belge ve doküman.

* Menkul kıymetler borsasında işlem gören tahvil, hisse senedi gibi malî değeri olan senet.

kâğıt açmak

* iskambil kâğıtlarını oyunculara dağıttıktan sonra koz olacak kâğıdın yüzünü çevirmek.

kâğıt ağacı

* Kâğıt dutu.

kâğıt balığı

* Kâğıt balığıgillerden, gövdesi kâğıt gibi ince ve saydam, üzerinde üç siyah benek bulunan kemikli bir balık (Trachypterus trachypterus).

kâğıt balığıgiller

* Kemikli balıklardan, örnek hayvanı kâğıt balığı olan, ince gövdeli, gümüşî renkli balık familyası.

kâğıt dutu

* Dutgillerden, Çin'de ve Japonya'da yetişen, kabuğundan kâğıt yapılan bir ağaç (Broussonetia papyrifera).

kâğıt gibi (olmak)

* kanı çekilip benzi solmak.

kâğıt helvacı

* Kâğıt helvası yapan veya satan kimse.

kâğıt helvası

* Tekerlek biçiminde, ince, yassı ve gevrek bir çeşit helva.

kâğıt kaleme sarılmak

* hemen yazmaya başlamak.

kâğıt kebabı

* Kemiksiz koyun eti, domates, biber, soğan ve baharat karışımının yağlı kâğıt içerisine konarak fırında pişirilmesi yoluyla hazırlanan bir kebab türü.

kâğıt oynamak

* iskambil kâğıtlarını kullanarak çeşitli oyunlar oynamak.

kâğıt oyunu

* İskambil kâğıdı ile oynanan oyun.

kâğıt torba

* Ambalajlamada kullanılan, gerektiğinde özel makinelerde dikilerek hazırlanan ve kâğıttan yapılan torba.

kâğıt üzerinde (üstünde) kalmak

* yapılması düşünülmüş olduğu hâlde yapılmamak.

kâğıtçı

* Kâğıt yapan kimse.

* Kâğıt ve yazı gereçleri satan kimse.

kâğıtçılık

* Kâğıtçı olma durumu.

* Kâğıt sanayii.

kâğıtlama

* Kâğıtlamak işi.

kâğıtlamak

* Kâğıtla kaplamak, kâğıt yapıştırmak.

kâğıtlanma

* Kâğıtlanmak işi.

kâğıtlanmak

* Kâğıtla kaplanmak.

kâğıtlı

* Kâğıdı olan.

kâğıtlık

* El altında bulundurulacak kâğıtları koymaya yarayan, gözlere ayrılmış bir çeşit kutu.

* Kâğıt yapmaya uygun olan.

kâğıtsı

* Kâğıda benzer, kâğıt görünüşünde.

kağnı

* İki tekerlekli, tekerlekleri tek parça, dingili tekerlekle birlikte dönen öküz arabası.

kağnı gibi (gitmek)

* çok yavaş (gitmek).

kağnı mazısı

* Kağnının iki tekerleğini birbirine bağlayan ve onlarla birlikte dönen, baltayla kabaca yontulmuş kütük.

kağşak

* Eskimiş, gevşemiş, dağılmaya yüz tutmuş (eşya, yapı).

kağşama

* Kağşamak işi.

kağşamak

* Eskimek, dağılmaya yüz tutmak.

* Herhangi bir şey ek yerlerinden ayrılmak, oynamak.

* İhtiyarlamak.

* Zayıflamak, gevşemek, güçsüzleşmek.

kâh

* Bazen, kimi vakit, bazı bazı, gâh.

kahhar

* Kahredici, kahreden, yok edici.

kahr

* Yok etme, ezme, perişan etme, mahvetme.

* Derin üzüntü veya acı, sıkıntı.

kahır (veya kahrını) çekememek

* birinin huysuzluğuna veya verdiği sıkıntıya katlanamamak.

kahır (veya kahrını) çekmek

* uzun süre sıkıntıya katlanmak.

kahır yüzünden lütfu uğramak

* birine kötülük olsun diye yapılan bir iş, tersine onun iyiliğine yardım etmek.

kahırlanma

* Kahırlanmak işi.

kahırlanmak

* Çok ve için için üzölmek, kederlenmek.

kahırlı

* Çok üzüntüsü veya acısı olan.

kâhil

* Erişkin.

kâhillik

* Erişkinlik.

kâhin

* Doğüstü yollardan gizli, bilinmeyen şeyleri, geleceğı bilme iddiasında bulunan kimse.

kâhinlik

* Kâhin olma durumu veya kâhince söz, kehanet.

kahir

* Kahredici, zorlayan.

* Baskın gelen, ezen, ezici.

kahir ekseriyet

* Ezici çoğunluk.

kahir kuvvet

* Ezici, baskın güç.

kahkaha

* Gülerken çıkan ses.

kahkaha atmak

* yüksek sesle güölmek.

kahkaha çiçeğı

* İki çeneklilerden, çoğı kenarları mavi bir çizgi ile çevrili beyaz, mavi, pembe veya morumsu çiçekler açan, bir veya çok yıllık, tırmanıcı ve otsu bir süs bitkisi, gündüzsefası.

kahkahadan kınılmak

* çok güölmek.

kahkahayı basmak (koparmak veya salıvermek)

* kendini tutamayıp yüksek sesle güölmek.

kahpe

* Orospu.

* Dönek.

kahpe dölü

* Bkz. kahpenin dölü.

kahpe felek

* (talih ve kader için) "Rast gelmeyen, yâr olmayan" anlamında kullanılır.

* Kadere ve talihe küskünlüğü anlatmak için kullanılır.

kahpece

* Kahpe gibi, kahpeye yaraşır (biçimde).

kahpecik

* Küçük kahpe.

* Oynak, kımtkan.

kahpelenme

* Kahpelenmek işi veya durumu.

kahpelenmek

* Kahpelik etmek, kahpece davranmak.

kahpeleşme

* Kahpeleşmek işi veya durumu.

kahpeleşmek

* Kahpece davranmak.

kahpelik

* Kahpe olma durumu.

* Kahpece davranış.

kahpelik etmek

* sözünden dönerek birine kötülük etmek.

kahpenin dölü

* Piç, soysuz.

kahraman

* Savaşta veya tehlikeli bir durumda yararlık gösteren kimse, alp, yiğit.

* Bir olayda önemli yeri olan kimse.

unvanı.

* Roman, hikâye, tiyatro ve benzeri edebiyat türlerinde en önemli kişi.

kahramanca

* Kahramana yaraşır (bir biçimde), yiğitçe.

kahramanlaşma

* Kahramanlaşmak işi.

kahramanlaşmak

* Kahraman durumuna gelmek, yiğitleşmek.

kahramanlık

* Kahraman olma durumu.

* Kahramanca davranış, yiğitlik.

kahretme

* Kahretmek işi.

kahretmek

* Ezmek, perişan etmek.

* Çok üzmemek.

- * Kendine dert etmek, içlenmek, çok üzülmek.
- * İlenmek, beddua etmek.

kahreyleme

- * Kahreylemek işi.

kahreylemek

- * Üzülmesine sebep olmak.

kahreyleyiş

- * Kahreylemek işi veya biçimi.

kahrı çekilir

- * katlanılabilir, katlanmaya değer.

kahrı çekilmez

- * huysuz veya çok sıkıntılı.

kahrından ölmek

- * çok üzülmek.
- * aşırı üzüntü, ölümüne sebep olmak.

kahrolası

- * Yok olası, perişan olası (kimse, şey, durum).

kahrolma

- * Kahrolmak işi.

kahrolmak

- * Çok üzülmek, içlenmek.

kahrolsun!

- * "yok olsun; mahvolsun" anlamında ilenme bildirir, yaşasın karşıtı.

kahroluş

- * Kahrolmak işi veya biçimi.

kahvaltı

- * Genellikle sabahları ve ikindi üstü yenilen hafif yemek.
- * Bu biçimde düzenlenmiş yemek.

kahvaltı etmek

- * hafif yiyeceklerle karın doyurmak.

kahvaltıcı

- * Otellerde kahvaltı işlerini yapmakla görevli kimse.

kahvaltılık

- * Kahvaltıda yenen (yiyecek).

kahve

- * Sıcak iklimlerde yetişen, kök boyasıgillerden bir ağaç (Coffea arabica).
- * Bu ağacın meyve çekirdeği.
- * Bu çekirdeklerin kavrulup dövülmesiyle, çekilmesiyle elde edilen toz.
- * Bu tozla hazırlanan içecek.
- * Kahve, çay, ıhlamur, bira, nargile içilen, hafif yiyecekler bulunduran, tavla, domino, bilârd, kâğıt oyunları vb. oynanan yer, kahvehane, kafe.

kahve ağabeyi

- * Kahve ağası.

kahve ağası

* Kahvehane ve benzeri yerlerde sözü geçen ve ağırlığı olan kimse.

kahve cezvesi

* İçinde kahve pişirilen metal kap.

kahve değirmeni

* Çekirdek durumundaki kahveyi öğütmeye yarayan, elle veya elektrikle işleyen araç.

kahve dibeği

* Kahve çekirdekleri dövmek ve çöplerini ayıklamaya yarayan içi oyuk taş veya ağaç kap.

kahve dolabı

* Kahve kavrulan döner kap.

kahve dövücünün hınk deyicisi

* Bkz. havan dövücünün hınk deyicisi.

kahve falı

* Kahve içildikten sonra fincanda kalan telvenin aldığı biçimlere bakarak geleceğe ilişkin tahmin, varsayım veya görüşleri açıklama.

kahve fincanı

* Kahve içmeye yarayan kulplu veya kulpsuz küçük kap.

kahve kaşığı

* Kahve karıştırmak için yapılan ve kullanılan küçük kaşık.

kahve makinesi

* Kahve çekmek veya öğütmek üzere özel yapılan otomatik makine.

kahve ocağı

* Kahve, iş yeri, han gibi yerlerde kahve vb. pişirilen yer.

kahve parası

* Bahşiş.

kahve tabağı

* Kahve fincanının altına konulmak üzere yapılmış tabak.

kahve takımı

* Cezve, fincan, tabak vb. oluşan takım.

kahve tepsisi

* Üstünde kahve fincanlarını vb. ni taşımaya yarayan sapsız, düz, küçük kap.

kahveci

* Kahve üreten veya satan kimse.

* Kahve işleten veya kahve pişirip satan kimse.

kahvecilik

* Kahve üretme veya satma işi.

* Kahve pişirme veya kahve işletme işi.

kahvehane

* Kahve, çay, ıhlamur, bira, nargile içilen, tavla, domino, bilârd, kâğıt oyunları vb. oynanan yer, kahve.

kahvehaneci

* Kahvehane işleten kimse.

kahverengi

* Kavrulmuş kahvenin rengi.

* Bu renkte olan.

kâhya

- * Konak, çiftlik vb. yerlerde türlü işleri yapmakla görevli kimse.
- * Esnaf kuruluşlarında lonca başkanı.
- * Başkasının işine karışan kimse.
- * (motorlu taşıtlar için) Değnekçi.

kâhya kesilmek

- * olur olmaz her işine karışmak.

kâhyalık

- * Kâhya olma durumu.
- * Kâhyanın görevi.
- * Kâhyaya verilen ücret.
- * Kendisini ilgilendirmeyen işlere karışma durumu.

kâhyalık etmek

- * kâhyalık görevinde bulunmak.
- * her şeye karışmak.

kaide

- * Kural.
- * Taban, duraç, ayaklık.
- * Kalça.

kaideci

- * Kurallara bağlı, kuralcı.

kaideli

- * Kurallı.

kaidesiz

- * Kuralsız.
- * Tabanı olmayan.

kail

- * Söyleyen.
- * İnanmış, aklı yatmış.

kail olmak

- * inanmak; razı olmak.

kaim

- * (başka bir şeyin yerine) Geçen.
- * Ayakta duran, var olan.
- * (Tanrı için) Her zaman var olan.

kaim olmak

- * yerine geçmek.

kaime

- * Buyruk, resmî kâğıt, ferman.
- * Kâğıt para, kâğıt lira, kayme.

kaimelik

- * Kâğıt para cüzdanı.

kâin

- * Bulunan, olan.

kâinat

- * Evren.

- * Dünya.
- * Herkes.

kak

- * Elma, armut gibi meyvelerin kurutulmuşu.
- * Zayıf ve kuru.

kak

- * (kaya ve ağaç oyuklarında) Su birikintisi.

kaka

- * (çocuk dilinde) Kötü, çirkin.
- * Pislik, dışkı.

kaka yapmak

- * (bebek için) büyük abdest yapmak.

kakaç

- * Tuzlanmış kurutulmuş yiyecek.
- * Manda pastırması.

kakalama

- * Kakalamak işi.

kakalamak

- * Sürekli çekiştirmek, itmek, kakıp durmak.
- * (alış verişte) Aldatmak, kötü mal satmak, kazıklamak.

kakalamak

- * (bebek) Kakasını yapmak.

kakalanma

- * Kakalanmak işi.

kakalanmak

- * Kakalamak işine konu olmak.

kakalanmak

- * Kaka ile kirlenmek.

kakao

- * İki çeneklilerden, Amerika'nın sıcak bölgelerinde yetişen bir ağaç, Hint bademi (Theobroma cacao).
- * Bu ağacın meyve çekirdeği.
- * Bu çekirdeklerin öğütülmesiyle elde edilen toz.
- * Bu tozdan su veya sütle hazırlanan içecek.

kakaolu

- * İçinde kakao bulunan.

kakaolu kek

- * İçinde ağırlıklı olarak kakao bulunan kek.

kakavan

- * Kendini beğenmiş, sevimsiz, düşüncesiz, bilgisiz, budala.

kakavanlık

- * Kakavan olma durumu; kakavanca davranış.

kakavanlık etmek

- * kakavanca davranmak.

kakıç

* Balık avında kullanılan, ucu demir kancalı bir çeşit zıpkın.

kakılıp kalmak

* beklemek zorunda kalmak, hiçbir yere gidememek.

kakılma

* Kakılmak işi.

kakılmak

* Kakmak işi yapılmak.

kakım

* Sansargillerden, yazın esmer kırmızı, kışın beyaz renkli kürkü değerli, etçil hayvan, as, ermin (Mustela erminea).

kakıma

* Kakımak işi.

kakımak

* Bir kimsenin yaptığı işin beğenilmediğini kendisine sert sözlerle söylemek; öfkelenmek, kızmak, darılmak, paylamak.

kakınç

* Öfke, kızgınlık.

* Bkz. başına kakınç etmek.

kakıntı

* Sözü dinlenmeyen, rezil, itilip kakılan kimse.

kakır kakır

* Kakırtı sesi çıkararak.

kakır kakır gülmek

* sesli ve sürekli gülmek.

kakırca

* Fındıkfaresi adıyla bilinen küçük memeli hayvan.

kakırdak

* Kuyruk yağının eritildikten sonra kalan gevrek posası, kıkırdak.

kakırdak poğaçası

* Kakırdaktan yapılan çörek.

kakırdama

* Kakırdamak işi.

kakırdamak

* Kakır kakır diye ses çıkarmak.

* Kurumak.

* Ölmek.

kakırtı

* Kuru şeylerin birbirine sürtünmesinden veya kırılmasından çıkan ses.

kakış

* Kakmak işi veya biçimi.

kakışma

* Kakışmak işi.

* Bazı sözlerde, söz öbeklerinde, cıkakları yakın seslerin art arda gelmesi sonucu söyleyişin güçlüğe uğraması, kulağı rahatsız etmesi, tenafür, kakofoni.

kakışmak

* Dürtüşmek, itişmek.

kakıştırma

* Kakıştırmak işi.

kakıştırmak

* Sürekli ve hafif hafif kakmak.

kaklık

* (kaya ve ağaç oyuklarında) Su birikintisi.

kakma

* Kakmak işi.

* Ağaç üzerinde veya diğer ahşap malzemede, mobilyada, belirlenmiş desen ve çizimlere göre oyulmuş yuvalara gümüş, sedef gibi süs maddeleri kakılıp oturtularak yapılan.

kakma aşısı

* Tepesi düzgün şekilde kesilmiş ağacın bir kenarında açılan üçgen biçimindeki yarığa, ucu aynı şekilde yontulmuş kalemin yerleştirilip aşısı bağı ile bağlanması ve aşısı macunu ile örtülmesi şeklinde uygulanan bir kalem aşısı.

kakmacı

* Kakma işleri yapan usta.

kakmacılık

* Kakmacı olma durumu.

* Kakmacının işi ve sanatı.

kakmak

* İtmek, vurmak.

* Kakma yapmak.

* Vurarak dar bir yere sokmak.

kakmalı

* Üzerinde kakma işi bulunan.

kaknem

* Çirkin, huysuz.

* Kuru, sıksa.

kakofoni

* Kakışma, tenafür.

kaktüs

* Kaktüsgillerden, yaprakları yayvan ve dikenli, güzel, parlak renkte çiçekler açan bir bitki, atlas çiçeği (Cactus).

kaktüsgiller

* İki çelenklilerden, sıcak ve kurak ülkelerde yetişen, gövdesi, yaprakları etli ve dikenli bir bitki familyası, atlas çiçeği.

kakule

* Zencefilgillerden, sıcak iklimlerde yetişen ıtır bir bitki (Elettaria cardamomum).

* Bu bitkinin bahar olarak kullanılan tohumu.

kakuleli

* İçine kakule katılmış.

kakum

* Bkz. kakım.

kâkül

* Alnın üzerine düşen kısa kesilmiş saç, perçem.

kâküllü

* Kâkülü olan.

kal

* Bir alaşımdaki madenlerin erime derecesi farkından yararlanarak bunları birbirinden ayırma işlemi.

kal

* Söz, lâkırdı, lâf.

kala

* (uzaklık veya herhangi bir saat başı için) Kalarak.

kala kala

* Bütünü, olup olacağı, en sonunda.

kalaazar

* Malta humması.

kalaba

* Kalabalık.

kalabalık

* Çok sayıda insan topluluğu.

* Gereksiz, kaşık seyler topluluğu.

* Sayıca çok.

kalabalık ağızlı

* Geveze, bilir bilmez konuşan.

kalabalık etmek

* gereksiz olarak yer doldurmak.

kalabalıkça

* Biraz kalabalık.

kalabalıklaşma

* Kalabalıklaşmak işi.

kalabalıklaşmak

* Kalabalık duruma gelmek.

kalafat

* Geminin kaplama tahtaları arasını üstüğü ile doldurup ziftleyerek su geçirmez duruma getirme işi.

* Aşağısı dar, yukarısı geniş bir çeşit yeniçeri başlığı.

* Osmanlı İmparatorluğunda vezir veya yüksek mevkide devlet adamlarının giydikleri bir başlık.

* Onarma, tamir etme.

kalafat yeri

* Gemi ve kayıkların onarıldığı yer.

kalafata çekmek

* gemiyi onarmak için karaya çekmek.

* azarlamak, paylamak.

kalafatçı

* Gemi ve kayıkları kalafat eden kimse.

kalafatçılar

* Tersane halkını oluşturan bölüklerden her biri.

kalafatçılık

- * Kalafat yapma işi.

kalafatlama

- * Kalafatlamak işi.

kalafatlamak

- * Geminin kaplamasını kalafatla onarmak.
- * Onarılmak, çeki düzen verilmek.

kalafatlanma

- * Kalafatlanmak işi.

kalafatlanmak

- * Kalafatlanmak işi yapılmak.

kalafatsız

- * Kalafatı çıkmış.

kalak

- * Burun, burun ucu.
- * Gelin tacı.
- * Tezek yığını.

kalakalma

- * Kalakalmak işi.

kalakalmak

- * Bir şey veya durum karşısında şaşırarak.
- * Güç durumunda kalmak.

kalamar

- * Mürekkep balığının bir türü (Loligo vulgaris).

kalamata

- * Bir tür etli ve büyük zeytin.

kalamın

- * Doğada az bulunan, güç işlenen, hidratlı çinko silikat.
- * Havada, yüksek ısıda işlenen metal parçaların yüzeyinde oluşan oksit katmanı.

kalamit

- * Amfibol cinsinden bir mineral türü.
- * İlk Çağ ağaç taşı.

kalan

- * Kalmak işini yapan.
- * Artan, mütebaki.
- * Bir çıkarmanın sonucu.
- * Bölme işleminde bölünenden artan sayı.

kalandır

- * Dokunmuş kumaş ve bezleri buhar altında veya belli bir ısıda silindir arasından geçirerek ütöleme, parlatma, istenilen boy ve ene göre çekirip germe.

kalandır makinesi

- * Kalandır işini yapan makine.

kalandırıcı

- * Kalandır işini makine aracılığıyla yapan kimse.

kalanlı bölme

- * Bölünenden artanın, sıfırdan farklı bir sayı olduğu bölme işlemi.

kalantor

- * Gösterişi seven, varlıklı (kimse).

kalantorca

- * Kalantor gibi, kalantora uygun düşen biçimde.

kalantorluk

- * Kalantor olma durumu.

kalas

- * Kalın biçilmiş uzun tahta.
- * Ahşap yapılarda giriş olarak kullanılan kalın biçilmiş uzun tahta.
- * Kaba, anlayışsız, kereste.

kalas gibi

- * kaba, kibar veya nazik olmayan, incelikten yoksun olarak.

kalastıra

- * Gemilerde cankurtaran filikalarını oturtmak için güvertelere konulan sehpa.

kalavra

- * Ölçeksiz ayakkabı, yemeni.
- * Deriden yapılmış eşya.

kalavrahane

- * Kundura atölyesi.

kalay

- * Atom numarası 50, atom ağırlığı 118,7 olan, gümüş beyazlığında 232°C' de eriyen, 7,29 yoğunluğunda, kolay işlenebilen, yumuşak bir element. Kısaltması Sn.
- * Kalaylanmış bir kabın üzerindeki alaşım tabakası.
- * (insan için) Aldatıcı görünüş.
- * Sövme, küfür.

kalay balık

- * Balık avlamada oltanın ucuna yerleştirilen madde.

kalaycı

- * Kap kalaylayan kimse.
- * Üstünkörü iş yapan, sahtekâr.

kalaycılık

- * Kalaycının işi.
- * Sahtekârlık.

kalaydan çıkmak

- * kalaylanmak.

kalayhane

- * Kalaycının çalıştığı yer.
- * Kalay işlerinin yapıldığı yer.

kalayı basmak

- * adamakıllı küfretmek.

kalaylama

- * Kalaylamak işi.

kalaylamak

- * Oksitlenmeden korumak için bir metal parçasını veya kabı kalay tabakası ile kaplamak.
- * Eksiklikleri, kusurları görünüşte gizlemeye çalışmak.
- * Çok sövmek.

kalaylanma

- * Kalaylanmak işi.

kalaylanmak

- * Kalaylanmak işi yapılmak veya kalaylamak işine konu olmak.

kalaylatma

- * Kalaylatmak işi.

kalaylatmak

- * Kalaylamak işini yaptırmak.

kalaylı

- * Kalaylanmış (kap).
- * İçinde kalay bulunan.
- * Gösterişi ve süsü yapay olan.

kalaysız

- * Kalaylanmamış (kap).
- * Kalayı kalmamış (kap).
- * İçinde kalay bulunmayan.

kalbe doğmak

- * Bkz. içine doğmak.
- * kalbine doğmak.

kalbe dokunmak

- * acı veya üzüntü vermek.

kalbe işlemek

- * derin üzüntü uyandırmak.

kalben

- * İçten, gönülden olarak, yürekten.

kalbî

- * İçten, yürekten, gönülden (gelen).

kalbi ağzına gelmek

- * çok heyecanlanmak, korkmak, endişelenmek.
- * yüreği ağzına gelmek.

kalbi çarpmak

- * kalbi çok vurmak.
- * çok heyecanlanmak.
- * yüreği çarpmak.

kalbi dayanmamak

- * aşırı heyecan, üzüntü, yorgunluk veya herhangi bir hastalık yüzünden kalbi durmak, ölmek.
- * yüreği dayanmamak.

kalbi ferahlamak

- * yüreği ferahlamak.

kalbi kararmak

- * inancını kaybetmek.
- * yüreği kararmak.

kalbi kırık

* Üzgün, ümitsiz.

kalbi parçalanmak

* çok üzülmek, yüreği parçalanmak.

kalbi sızlamak

* üzüntü duymak, acımak, yüreği sızlamak.

kalbi temiz

* Kötü niyeti ve düşüncesi olmayan.

kalbi yerinden oynamak

* heyecanlanmak, yüreği yerinden oynamak.

kalbi yıkmak kolay, yapmak zordur

* insanları kırmak ve üzme, mutlu etmekten daha kolaydır.

kalbi yırtılmak

* acı duymak.

kalbine doğmak

* içine doğmak.

kalbine girmek

* sevgisini kazanmak.

kalbine göre

* başkaları için beslediği duygulara göre.

kalbini açmak

* duygularını, düşüncelerini açık açık birine söylemek; içini dökmek.

kalbini çalmak

* sevgisini kazanmak, kendine âşık etmek.

kalbini doldurmak

* yüreğini sevgiyle ısıtmak.

kalbini eritmek

* merhametini çekmek, yumuşatmak.

kalbini kazanmak

* kalp kazanmak.

kalbini kırmak

* üzme, incitme, kalp kırmak.

kalbini okumak

* birinin duygu ve düşüncelerini, niyetini anlamak.

kalbiyle konuşmak

* düşüncelerini, duygu ağırlıklı bir biçimde anlatmak.

kalbur

* Tahıl ve başka iri taneli maddeleri elemek için kullanılan büyük delikli veya seyrek telli elek.

kalbur gibi

* delikleri olan, delik deşik.

kalbur kemiği

* Alın kemiğinin arkasında, kalbur gibi küçük delikleri olan, kafa tasının alt ve ön bölümünü oluşturan kemik.

kalbura çevirmek

* delik deşik etmek.

kalbura dönmek

* delik deşik olmak.

kalburabastı

* Beze biçimine getirilmiş hamur parçasının yassılaştırılıp ortasına ceviz içi ve yağ konmasıyla fırında pişirilen ve piştikten sonra üzerine soğuk şeker şerbeti dökülen bir tatlı türü.

kalburcu

* Kalbur yapan veya satan kimse.

* İş, bir şeyi kalburdan geçirmek olan kimse.

kalburculuk

* Kalburcunun işi.

kalburdan geçirmek

* kalbur yardımıyla ayırmak, elemek.

kalburla su taşımak

* verimsiz, sonuçsuz bir işle uğraşmak.

kalburlama

* Kalburlamak işi.

kalburlamak

* Kalburdan geçirmek.

kalburlanma

* Kalburlanmak işi.

kalburlanmak

* Kalburdan geçirilmek.

kalburlatma

* Kalburlatmak işi.

kalburlatmak

* Kalburdan geçirtmek.

kalburüstü

* Seçkin, sivrilmiş.

* Değerli, güzel, başarılı.

kalburüstüne gelmek (veya kalburüstü kalmak)

* benzerleri arasında sivrilmiş olmak, seçkin duruma gelmek.

kalcı

* Kal işi yapan kimse.

kalça

* Vücudun bacakla böğür arasındaki iki yana doğru çıkıntılı bölümü.

kalça kemiği

* Yassı, geniş, girintisi ve çıkıntısı çok olan, leğen veya kemik çatının ön ve yan bölümlerini oluşturan bir çift kemik, oma.

kalçalı

- * Kalçası olan.
- * Kalçası geniş olan.

kalçalık

* Davulcuların, davulun sürtünmesine karşı giysilerini korumak amacıyla sol kalçalanna koydukları deri parçası.

kalçasız

- * Kalçası olmayan.
- * Kalçası dar olan.

kalçete

- * Elle örülerek yapılan yassı halat.

kalçın

- * Üstüne başka bir şey giyilmek için abadan veya meşinden yapılan çizme biçiminde ayak giysisi.

kalçını

- * Kalçın yapan veya satan kimse.

kaldı ki

- * Bundan başka, bununla birlikte.

kaldıraç

* Az bir güç ile büyük bir yükü kaldırmaya yarayan, bir dayanma noktası üzerinde hareket edebilen, inip kalkabilen sert çubuk, manivelâ.

kaldıran

- * Kaldırmak işini yapan.
- * Bazı organları yukarıya doğru kımıldatan kaslara verilen ad.

kaldırıcı

- * Ağır bir yükü kaldırmak veya çok kısa mesafelerde yerini değiştirmek için kullanılan araç, krikö.

kaldırılış

- * Kaldırılmak işi veya biçimi.

kaldırılma

- * Kaldırılmak işi.

kaldırılmak

- * Kaldırmak işi yapılmak.

kaldırım

- * Yollarda taşlarla yapılan döşeme.
- * Yaya kaldırımı, trotuvar.

kaldırım çiğnemek

- * Şehirde yaşayarak görgüsü artmak.

kaldırım işçisi

* Kum, çimento veya hazırlanmış yataklar üzerine parke taşı, beton blok, tuğla veya bordür taşı döşeyen kimse, kaldırımcı.

kaldırım kabadayılığı

- * Adı ve basit, seviyesiz, yersiz veya gereksiz güç gösterisi.

kaldırım kabadayısı

- * Basit, seviyesiz veya ucuz kahramanlık gösterisinde bulunan kimse.

kaldırım mühendisi

- * İşsiz güçsüz sokaklarda dolaşan kimse.

kaldırım süpürgesi
* Sürtük.

kaldırım taşı
* Kaldırım döşemeye elverişli olan sert bir taş türü.

kaldırım yosması
* Kaldırım süpürgesi.

kaldırıma düşmek
* önemini, değerini yitirmek.
* ucuz fiyatla sokakta satışa çıkarılmak.

kaldırımcı
* Kaldırım döşeyen kimse.
* Dolandırıcı, yankesici.

kaldırımcılık
* Kaldırım döşeme işi.
* Dolandırıcılık, yankesicilik.

kaldırımları arşınlamak
* işsiz güçsüz dolaşmak.

kaldırımlı
* Kaldırımı olan.

kaldırımsı
* Oluşu, kaldırım görünüşünü andıran (doku).

kaldırımsız
* Kaldırımı olmayan.

kaldırış
* Kaldırmak işi veya biçimi.

kaldırma
* Kaldırmak işi.

kaldırma kolcusu
* Haddelenmekte olan sıcak metali gelberi ile kaldırıp paso makinesine girişi sağlayan kimse.

kaldırmak
* Bulunduğu yerden almak.
* Yukarı doğru hareket ettirmek.
* Yükseltmek.
* (ürün için) Toplamak, taşımak.
* Çekmek, taşımak.
* Katlanmak, tahammül etmek.
* Uygun gelmek, götürmek, yakışmak.
* Bir kuruluşun çalışmasına son vermek, feshetmek, lâğvetmek.
* Hastayı hastahaneye yatırmak.
* (ölü için) Gerekli töreni yaparak gömmek.
* Çalmak, aşırnak.
* Alıp başka yere götürmek; toplamak.
* Uyandırmak.
* Piyasadan çekmek.
* Elin ulaşamayacağı yere koymak; saklamak.
* Kaçırnak.
* İyi etmek, iyileştirmek.
* Bir şeyden çokça satın almak.

- * Tayin etmek, atamak.
- * Yok etmek, ortadan silmek.

kaldırtma

- * Kaldırtmak işi.

kaldırtmak

- * Kaldırmak işini yaptırmak.

kale

* Düşmanın gelmesi beklenebilen yollar üzerinde, askerî önem taşıyan şehirlerde, geçit ve dar boğazlarda güvenliği sağlamak için yapılan kalın duvarlı, burçlu, mazgallı yapı.

* Genellikle bir düşüncenin savunulduğu, sürdürüldüğü yer.

* Takımla oynanan bazı top oyunlarında topun sokulmasına çalışılan yer.

* Satranç tahtasının dört köşesine dikilen, tahtanın bir tarafından diğer tarafına kadar düz olarak boş hanelerde gidebilen kale biçiminde taş.

kale almamak

- * önem vermemek, hesaba katmamak, ilgisiz kalmak, sözünü etmeye değer bulmamak.

kale bedeni

- * Kalenin burçları arasında yer alan üstü mazgal ve siperlerle örülmüş kalın duvar.

kale çizgisi

- * Futbol vb. top oyunlarında, oyun alanının sınırlarını gösteren ve kale hizasında olan çizgi.

kale gibi

* çok büyük, sağlam (yapı).

* kendisine güvenilen güçlü (kimse).

kale vuruşu

* Futbolda topun karşı takım oyuncularından kale çizgisi dışına çıkarılması sonunda, genellikle kaleci aracılığıyla oyuna yeniden başlanması için yapılan atış.

kalebent

- * Kale dışına çıkmamaya hüküm giyen suçlu.

kalebent etmek

- * suçluluğu yüzünden mahkûm etmek.

kalebentlik

- * Kalebent olma durumu.

kaleci

- * Bazı oyunlarda kalenin önünde duran, topun kaleye girmesini önlemekle görevli oyuncu.

kaleci eldiveni

- * Top tutmayı kolaylaştıran kalın eldiven.

kalecilik

- * Kaleci olma durumu veya kalecinin görevi.

kalem

* Yazmak, çizmek gibi işlerde kullanılan çeşitli biçimlerde araç.

* Resmi kuruluşlarda yazı işlerinin görüldüğü yer.

* Yontma işlerinde kullanılan ucu sivri veya keskin araç.

* Çeşit.

* (bazı deyimlerde) Yazı.

* Yazar.

kalem açacağı

- * Kurşun kalemlerin ucunu açmaya yarayan araç, kalemtıraş.

kalem açmak

* kalemin ucunu yontup kullanılabilir bir duruma getirmek.

kalem aşısı

* Ucu kalem gibi kesilmiş çubukla yapılan ağaç aşısı.

kalem beyi

* Kalem efendisinden daha üst görevli.

kalem çekmek

* gereksiz olduğunu belirtmek için üstünü çizmek.

kalem efendisi

* Kalemde çalışan görevli yazman, kâtip.

kalem erbabı

* Yazar.

kalem işi

* Elle yontularak veya çizilerek işlenmiş.

kalem kaşlı

* İnce ve düzgün kaşlı.

kalem kavgası

* Yazılanla birbirine sataşma, polemik.

kalem kömürü

* İyi cins mangal kömürü.

kalem kulaklı

* Kulakları dik ve düzgün (at, geyik, vb.).

kalem kutusu

* İçinde kalem bulunan küçük kutu.

kalem oynatmak

* yazı yazmak.

* bir yazıyı düzeltmek.

* bir yazıda değişiklik yapmak.

kalem parmaklı

* Parmakları uzunca, düzgün ve buruşuksuz.

kalem pil

* İnce, uzun ve küçük pil.

kalem sahibi

* İyi yazı yazabilen, edip.

kalem şuarası

* Divan şiiri tarzından etkilenen okur yazar halk şairi.

kalembek

* Bir cins kokulu sandal ağacı, yalancı öd ağacı.

* Bir cins mısır.

kaleme (veya kaleme kâğıda) sanılmak

* hemen yazmaya başlamak.

kaleme almak

* (bir konuyu) yazı durumuna getirmek, yazıyla anlatmak.

kaleme gelir

* yazılabilir veya anlatılabilir.

kaleme gelmemek

* yazılır veya anlatılır gibi olmamak.

kalemi olmak

* herhangi bir nitelikte yazı yazabilmek.

kaleminden çıkmak

* herhangi biri tarafından yazılmak.

kaleminden kan damlamak

* yazıları acı ve dokunaklı olmak.

* etkili yazmak.

kalemis

* Bir tür misk faresi (Civet tictis).

kalemiyle yaşamak (veya geçinmek)

* geçimini yazılarıyla sağlamak.

kalemkâr

* Tavan ve duvarlara kabartma gibi görünen resimler yapan sanatçı.

kalemkârlık

* Kalemkâr olma durumu veya sanatı.

kalemlik

* Kalem koyacağı, kalem kutusu.

kalemşor

* Yazılanla sürekli olarak başkalarına saldıran yazar.

kalemtıraş

* Kamış kalemleri açmak için kullanılan, uzun saplı küçük bıçak.

* Kurşun kalemlerin ucunu açmak için kullanılan türlü biçimlerdeki keski.

kalender

* Gösterişsiz, sade yaşamaktan yana olan, alçak gönüllü (kimse), ehilidil, rint.

* Özensiz giyinmiş, kılıksız.

* (kâğıtçılıkta) Aslında yalnız birisi tahrikli üst üste konulmuş belirli sayıda silindirden meydana gelen ve düzgün yüzeyli kâğıt üretmek için kullanılan bir makine.

kalenderce

* Kalendere yakışır (bir biçimde).

kalenderî

* Bir halk şiiri türü.

* Bu şiirin, halk şairlerince yapılmış bestesi.

Kalenderiye

* Dünya malına, gösterişe önem vermeyen bir İslâm tarikatı.

kalenderleşme

* Kalenderleşmek işi.

kalenderleşmek

* Kalenderce davranmak veya yaşamak.

kalenderlik

- * Kalender olma durumu.

kalensöve

- * Sivri tepeli külâh.
- * Bitkilerde kökün ucunu örten koruyucu bölüm, yüksük.

kaleska

- * Dört tekerlekli, hafif, bir tür gezinti arabası.

kalevî

- * Alkalik, antiasit.

kalevra

- * Bkz. kalavra.

kaleydoskop

- * Bir ucu buzlu camla kapatılan, metal veya mukavvadan bir boru içine yerleştirilmiş aynaların aracılığıyla, boru içine konulmuş renkli küçük cisimlerin ve görüntülerin oluşturduğu çeşitli biçimleri gösteren araç, çiçek dürbünü.

kaleyi içinden fethetmek

- * davasını karşı taraftan birinin yardımıyla kazanmak.

kalfa

- * Aşaması çırakla usta arasında bulunan zanaatçı.
- * Ustalıktan yetişme mimar yardımcısı.
- * Saraylarda ve büyük konaklarda halayıkların başında bulunan kadın.
- * İlkokullarda hoca yardımcısı.
- * Çocukları evlerinden alarak okula, okuldan evlerine götüren kimse.

kalfalık

- * Kalfa olma durumu veya kalfanın işi.
- * Kalfa ücreti.

kalgıma

- * Kalgıma işi.

kalgımak

- * Sıçramak, fırlamak, şaha kalkmak.
- * Öfkeyle kalkmak.
- * Çapkınlık, serserilik yapmak.

kalhane

- * Kal işi yapılan yer.

kalıba dökmek

- * dökmeçilikte erimiş madeni kalıbın içine akıtmak.

kalıba vurmak

- * biçimi bozulmuş bir şeyi düzeltmek için kalıba geçirmek.

kalıbı değiştirmek (veya dinlendirmek)

- * ölmek.

kalıbı kıyafeti yerinde

- * görünüşü gösterişli olan kimse.

kalıbını basmak

- * bir şeyi güvenle doğrulamak.

kalıbının adamı olmamak

* görünüşünden beklendiği gibi olmamak.

kalıcı

- * Sürekli, daimi, geçici karşıtı.
- * Her zaman geçerliğini sürdürecektir olan.
- * Bir süre için belli bir yerde kalan, mihman.

kalıcı ruj

- * Uzun süre dayanıklılığını koruyan ruj.

kalıcılık

- * Kalıcı olma durumu.
- * Mıknatıslayan etki kalktıktan sonra da mıknatıs olarak kalabilen cisimlerin özelliği.
- * Tözün kendi bağımsızlığı içinde var olma biçimi, tözün var oluşunu sürdürmesi ilkesi, ayrılmazlık karşıtı.

kalıç

- * Orak.

kalık

- * Kalmış, artmış, eskimiş.
- * Evlenme çağı geçmiş, evde kalmış (kız).

kalıklık

- * Eksiklik, noksanlık.

kalım

- * Kalmak işi.
- * Bkz. Ölüm kalım.

kalımlı

- * Kalıcı, yok olmayan, ölümsüz, zevalsiz, bakî, payidar.

kalımlılık

- * Kalımlı olma durumu.

kalımsız

- * Kalımlı olmayan, kalıcı olmayan, yok olacak, fanî.

kalın

- * (cisimlerde) Uzunluk ve genişlik dışında üçüncü boyutu çok olan, ince karşıtı.
- * Enli ve gür.
- * Düzlem biçimindeki şeylerde, iki yüz arasındaki uzaklık kendi cinsindekilere göre çok olan.
- * Yoğun, akıcılığı az olan.
- * Etili, dolgun.
- * (ses için) Gür.

kalın

- * Gelin olacak kıza verilen para veya armağan, ağırlık.

kalın

- * Mayalı hamurun parçalara ayrılıp ve tandırda pişirilmesiyle elde edilen ekmek türü.

kalın bağırsak

- * Sindirim borusunun ince bağırsaktan anüse kadar ortalama 1,5 m uzunluğundaki bölümü.

kalın kafa

- * Budala, aptal, anlayışsız.

kalın kafalı

- * Geç veya güç anlayan, gabi.

kalın kafalılık

* Kalın kafalı olma durumu.

kalın ses

* Titreşim sayısı az olan.

kalın ünlü

* Dilin geri çekilmesiyle art damakta oluşan ünlü: a, ı, o, u.

kalın yağ

* Ham petrolden elde edilen, makinelerin hareketli bölümlerini yağlamakta kullanılan yoğun yağ, ağır yağ.

kalınca

* Kalına yakın.

kalınlaşma

* Kalınlaşmak işi.

kalınlaşmak

* Kalın duruma gelmek.

kalınlaştırma

* Kalınlaştırmak işi veya durumu.

kalınlaştırmak

* Kalın duruma getirmek.

kalınlıatma

* Kalınlıatmak işi.

kalınlıatmak

* Kalınlaştırmak.

kalınlık

* Kalın olma durumu.

* (cisimler için) Uzunluk ve genişlik dışında üçüncü boyut.

kalınma

* Kalınmak işi veya durumu.

kalınmak

* (bir kimse için) Kalmak.

kalıntı

* Artıp kalan şey, bakiye.

* Bir kentten veya mimarlık eserinden artakalan bölüm, yıkıntı, harabe, enkaz.

* İz, işaret.

* Bir toplum, kültür, uygarlık vb.den artakalan şey.

kalıp

* Bir şeye biçim vermeye veya eski biçimini korumaya yarayan araç.

* Genellikle küp biçiminde bir kalıba dökülerek yapılmış olan.

* Biçki modeli, patron.

* Belirli bir biçim.

* Gösterişli görünüş.

* Biçim, durum.

kalıp gibi

* durumunu bozmadan.

kalıp gibi oturmak

* (giysi) vücuda tam uymak.

kalıp gibi serilmek

* (yorgunluktan) upuzun yatmak.

kalıp gibi uyumak

* kımıldamadan uzun ve derin bir uyku uyumak.

kalıp kesilmek

* olduğu gibi kalmak.

kalıp kıyafet

* Dış görünüş.

kalıp sigarası

* Sigara sarma makinesinden çıkmış sigara.

kalıpcı

* Kalıp yapan veya satan kimse.

* Görevi herhangi bir şeyi kalıba vurmak olan kimse.

* (yapı işlerinde) Beton kalıplarını yapan kimse.

kalıpcılık

* Kalıpcının yaptığı iş.

kalıplama

* Kalıplamak işi.

kalıplamak

* Biçimi bozulmuş bir şeyi düzeltmek için kalıba geçirmek, kalıba vurmak.

kalıplanma

* Kalıplanmak işi.

kalıplanmak

* Belli bir kalıp verilmek, kalıba vurulmak.

kalıplaşma

* Kalıplaşmak işi.

kalıplaşmak

* Belli bir biçim almak, klişeleşmek.

* Görevini yitirmek: birisi, hepsi kelimelerindeki -i iyelik eki kalıplaşmıştır.

kalıplaşmış

* Durumunu sürdüren, belli bir durumun dışına çıkmayan.

kalıplatma

* Kalıplatmak işi.

kalıplatmak

* Kalıba vurdurmak.

kalıplı

* Kalıplanmış olan.

* Düzgün, biçimli.

kalıplı kıyafetli

* Gösterişli, bakımlı.

kalıpsız

* Kalıplanmış olan.

* Biçimsiz, düzgün olmayan.

kalıpsız kıyafetsiz

* Gösterişsiz, bakımsız.

kalıptan kalıba girmek

* çıkar sağlamak için her duruma uymak.

kalır yeri yok

* ayrımsız, farksız.

kalış

* Kalmak işi veya biçimi.

kalıt

* Ölen bir kimseden yakınlarına geçen mal veya mülk, miras.

* Kalıtım yoluyla geçmiş olan şey.

* Görenekler yoluyla yerleşmiş olan tutum veya davranış biçimi.

kalıtçı

* Bir kalıttan yasalar gereğince yararlanan kimse, mirasçı, varis, muris.

kalıtım

* Çevre etkileriyle köklü olarak değiştirilemediğine inanılan özelliklerin, döllenme sırasında, dişi ve erkeğin kromozomları yoluyla bir kuşaktan ötekine geçmesi, soya çekim, irsiyet, veraset.

kalıtım bilimi

* Bitki, hayvan ve insanların kalıtım olaylarını inceleyen bilim, genetik.

kalıtımsal

* Soydan geçme, soydan kalma, kalıtımla ilgili, ırsî.

kalıtsal

* Kalıtımsal, ırsî.

kalıtsallık

* Kalıtsal olma durumu.

kaliborit

* Hidratlı doğal sodyum ve magnezyum boratı.

kalibraj

* Ayarlama.

kalibrasyon

* Ölçü, ayar.

kalibrasyon testi

* Doğru ölçüm için yapılan, uygulama veya işlem.

kalibre

* Mermilerde, ateşli silâhlarda çap.

kalifiye

* Bir şeyi yapabilme niteliğini ve ustalığını kazanmış olan, nitelikli.

kalifiye işçi

* İstenilen nitelikleri taşıyan, iyi yetişmiş usta işçi, nitelikli işçi, vasıflı işçi.

kaliforniyum

* Atom numarası 98, atom ağırlığı 244 olan, aktinit grubundan yapay bir radyoaktif element. Kısaltması Cf.

kaligrafi

* Harfleri güzel biçimler vererek yazma sanatı, güzel yazı sanatı, hüsnühat.

kaliko

* Pamuk iplikleriyle yapılan ilk cilt bezi.

kalinis

* Bir tür yağmur kuşu, su tavuğu.

kalinos

* Levreğe benzer bir balık.

kalipso

* Jamaika'dan yayılmış, iki zamanlı bir dans.

* Bu dansın müziği.

kaliptra

* Kökün büyüme bölgesinin üzerini örten yüksük şeklindeki koruyucu doku.

kalite

* Bir şeyin iyi veya kötü olma özelliği, nitelik.

* (Fransızcada kullanılmaz) Üstün nitelikli.

kalite çemberleri

* Bir iş yerinde işin daha etkili ve verimli yapılabilmesi için, bilgi akışının hızlanması, bilgi paylaşımının artması sayesinde, gönüllülerin ekipler oluşturması.

kalite kontrolü

* Her türlü malın üretiminin başlangıcından mal çıkışına kadar nitelik ve özelliğinin belirlenmesi için yapılan analiz ve denetim.

kalite riski

* Alıcının, vanş yerine gelen malının kalitesi için yüklendiği riziko.

kaliteli

* Nitelikli.

kalitesiz

* Niteliksiz.

kalitesizlik

* Niteliksizlik.

kalk borusu

* Bir kıyıya veya bir gemideki tayfaları uyandırmak için belirli saatte boru ile verilen işaret.

kalkan

* Oktan veya kılıçtan korunmak için savaşçıların kullandığı korunmalık.

* Toplum olaylarında güvenlik görevlilerinin çeşitli saldırı araçlarından kendilerini ve başkalarını korumak için kullandıkları, özel olarak yapılmış korumalık.

* Koruyucu.

kalkan

* Yan yüzergillerden, büyük, yassı, derisi düğme veya çivi denilen birtakım sivri kemiklerle örtülü, beyaz etli balık (Scophthalmus maximus).

kalkan balığı

* Kalkan.

kalkan balığıgiller

* Denizlerin kumlu, çamurlu diplerinde yaşayan, yassı bedenli, kemikli balıklar familyası.

kalkan bezi

* Gırtlığın ön ve alt bölümünde bulunan, salgısını kana veren, çok damarlı, önemli bir bez, tiroit.

kalkan böcekleri

* Bir çok türü, tanım ve orman bitkilerinde asalak olarak yaşayan, kın kanatları kalkanımsı böcekler familyası.

kalkancık

* Tohum içerisinde embriyonu besli dokuya bağlayan, onu besin deposundan ayıran ve besin maddelerini absorbe ederek embriyona veren zar gibi ince ve kalkan şeklinde bir parça.

kalker

* Kireç taşı.

kalkerleşme

* Kalkerleşmek işi.

kalkerleşmek

* (toprak) Kireçlenmek.

kalkerli

* Birleşiminde kireç taşı bulunan.

kalkersiz

* Birleşiminde kireç taşı bulunmayan.

kalkık

* Düzeyine göre yüksekte olan.
* Kabararak yerinden ayrılmış.
* Dik durumda, ucu yukarı doğru olan.

kalkıklık

* Kalkık olma durumu.

kalkındırma

* Kalkındırmak işi.

kalkındırmak

* Kalkınmasını sağlamak, kalkınmasına yol açmak.

kalkınış

* Kalkınmak işi veya biçimi.

kalkınma

* Kalkınmak işi.
* İyileşme, şifa bulma.

kalkınma hızı

* Belirli iki tarih arasında ekonomide büyüme veya gelişme durumu.

kalkınmak

* Durumunu düzeltmek, aşamalı bir biçimde gelişmek, ilerlemek.

kalkıp kalkıp oturmak

* Öfkesini vücut kıvılcıklarıyla belli etmek.

kalkış

* Kalkmak işi veya biçimi.

kalkışa geçmek

* (uçak) havalanmak için pistten ayrılmak.

kalkışılma

* Kalkışılmak durumu.

kalkışılmak

- * Kalkışmak işine konu olmak.

kalkışma

- * Kalkışmak işi.
- * İsyan, ayaklanma, kıyam.

kalkışmak

- * Yetenek, imkân ve gücü aşan bir işe girişmek.
- * Girişmek, başlamak.

kalkma

- * Kalkmak işi.

kalkmak

- * Oturuş durumundan dik duruma gelmek, doğrulmak.
- * Uyanarak yataktan ayrılmak.
- * Gitmek üzere yerinden ayrılmak.
- * Yukarı doğru yükselmek.
- * (taşıklar için) Yola çıkmak.
- * Uçmak.
- * Yerinden ayrılp yol almaya başlamak.
- * (hayvan) İki art ayağı üzerinde dik durum almak.
- * Kabarmak, ayrılmak.
- * (kapak, örtü) Kaldırılmak, alınmak.
- * Derlenip götürülmek.
- * İyileşerek gezecek duruma gelmek.
- * Varlığı, hayatı son bulmak.
- * Yok olmak, artık bulunmamak.
- * Girişmek, başlamak, davranmak, yeltenmek.
- * Geçerli olmamak, geçerliğini yitirmek, geçmez olmak.
- * Uygulanmaz olmak.
- * Güncelliğini yitirmek.
- * Geçmek.
- * Başka yere gitmek, taşınmak.
- * Ayakta beklemek.

kalkojen

- * Periyodik dizgede, altıncı gruptaki oksijen, kükürt, selenyum, tellür, polonyum elementlerinin genel adı.

kalkolitik

- * Bakırın kullanılmaya başlamasıyla nitelenen (tarih öncesi dönem).

kallavi

- * Vezir ve sadrazamların giydikleri bir çeşit kavuk.
- * Çok iri, kocaman.

kallavi fincan

- * İri, kulpsuz fincan.

kallem

- * "Allem etmek, kallem etmek" sözünde geçer.

kalleş

- * Sözünde durmayıp bir işin yüzüstü kalmasına yol açan; birine gizlice kötülük eden.

kalleşçe

- * Kalleşe yaraşır (biçimde).

kalleşlik

- * Kalleş olma durumu veya kalleşce davranış.

kalleşlik etmek

- * sözünde durmayarak döneklilik etmek; birine gizlice kötülük etmek.

kalma

- * Kalmak işi.
- * Herhangi bir kimseden veya bir dönemden kalmış olan.

kalma durumu

- * İsim soyundan bir sözün, taşıdığı kavramda bulunuşunu bildiren durum. Türkçede bu durum -da / -de, -ta / -te ekleri ile bildirilir, -de hâli, lokatif.

kalmak

- * Olduğu yeri ve durumu korumak, sürdürmek.
- * (zaman, uzaklık veya nicelik için) Belirtilen miktarda bulunmak.
- * Konaklamak, konmak.
- * Oturmak, yaşamak, eğlenmek.
- * Hayatını sürdürmek, yaşamak.
- * Varlığını korumak, sürdürmek.
- * Oyalanmak, vakit geçirmek.
- * Sınıf geçmemek.
- * İşlemez, yürümez duruma gelmek.
- * Geriye atılmak, ertelenmek.
- * Görevi veya yetkisi içinde olmak, düşmek, durumu itibarıyla aşağı seviyede bulunmak.
- * Bir şeyle kaplanmak, bir şeye bulanmak.
- * Bir işi belli bir noktada bırakmak, ara vermek.
- * Geçmek.
- * Geri kalmak, yapamamak.
- * Belli bir gelirle geçinmek zorunda bulunmak.
- * Yetinmek.
- * (olumsuz olarak) Olmak, meydana gelmek.
- * Olmak, herhangi bir durumda bulunmak.
- * Herhangi bir durumu sürdürmek.
- * Kök veya gövdeleri sonuna -e (-a) eki almış fiillerle sürerlik bildiren birleşik fiiller oluşturur.
- * Bazı -ip ekiyle yapılmış zarf fiillerden sonra da gelerek sürerlik bildirir.

kalmalı

- * Kalma durumunda olan.

kalmalı tümleş

- * Çoğu kez filin, bazen de ismin anlamını tümleyen ve kalma durumunda bulunan dolaylı tümleş.

kaloma

- * Demir atmış bir geminin zincirinin su içindeki bölümü.

kalomel

- * Tatlı sülümen.

kalori

- * Normal atmosfer basıncında, ısınma ısısı 15°C' lik suyunkine eşit olan bir cismin, bir gramının sıcaklığını 10°C yükseltmek için gerekli ısı miktarına eşit olan ısı birimi.

- * Besinlerin, dokular içinde yanarak vücudun sıcaklık ve enerjisini sağlama değerleri de kalori ile ölçülür.

Kısaltması Kal.

kalorifer

- * Merkez ve depo durumunda olan bir kazandan çıkan sıcak hava, su veya buharı, borularla dolaştırmak yoluyla bir yapının her yanını ısıtan araç veya tesisat.
- * Radyatör.

kalorifer borusu

- * Kalorifer ısısını ileten boru.

kalorifer dairesi

* Kalorifer kazanının bulunduğu bölüm.

kalorifer kazanı

* Kalorifer suyunun içinde bulunduğu kazan.

kalorifer peteği

* Kalorifer ısısını oda içinde dağıtan metal bölüm.

kaloriferci

* Kalorifer döşeyen veya onaran kimse.

* Kaloriferi yakan kimse.

kalorifercilik

* Kalorifer döşeme veya onarma işi.

* Kaloriferi yakma görevi.

kalorimetre

* Isıölçer.

kalorimetri

* Isı ölçümü.

kaloş

* \343 galoş.

kaloşsuz

* \343 galoşsuz.

kalotip

* Yan saydam durumdaki kâğıt üzerinde fotoğraf negatifleri elde etme yöntemi.

kalp

* Göğüs boşluğunda, iki akciğer arasında, vücudun her yanından gelen kanı akciğerlere ve oradan gelen temiz kanı da vücuda dağıtan organ, yürek.

* Kalp hastalığı.

* Sevgi, gönül.

* Bir ülkenin, bir kuruluşun işleyiş, yönetim ve varlığını sürdürme bakımından en önde gelen yeri.

* Duygu, his.

kalp

* Bir durumdan başka bir duruma çevirme, dönüştürme.

kalp

* Düzme, sahte, geçmez (para).

* Yalancı, kendine güvenilmeyen.

* İşe yaramaz, tembel.

kalp acısı

* Büyük üzüntü.

kalp ağrısı

* Aşktan doğan üzüntü.

kalp akçe

* Sahte metal veya kâğıt para.

* Yaramaz kimse.

kalp aksesi

* Kalp krizi.

kalp çarpıntısı

* Kalbi veya kalbinin çalışması bozuk olan kimse.

kalp etmek

* bir durumdan başka bir duruma çevirmek, dönüştürmek.

kalp kalbe karşıdır

* sevgi karşılıklıdır.

kalp kası

* Kalbin ana duvarını çeviren ve düzenli hareket edeb kas örgüsü.

kalp kazanmak (veya fethetmek)

* ince bir davranış veya güzel bir sözle birinin sevgisini kazanmak; ilgisini çekmek.

kalp kırmak

* gönül kırmak, incitmek.

kalp krizi

* Kalbin normal çalışmasını birdenbire engelleyen, önlem alınmazsa ölüme yol açan rahatsızlık.

kalp olmak

* sahte, düzme olmak.

kalp olmamak

* acıma duygusu olmamak.

kalp sektesi

* Kalbin birdenbire durması.

kalp spazmı

* İrade dışı kalbin kasılıp gevşemesi ve bundan doğan rahatsızlık, kalp sıkışması.

kalp yarası

* Yürek yarası.

kalpak

* Kesik koni biçiminde deri, kürk veya kumaştan yapılmış başlık.

kalpakçı

* Kalpak yapan veya satan kimse.

kalpakçılık

* Kalpak yapma veya satma işi.

kalpaklı

* Kalpak giymiş.

kalpaklık

* Kalpak yapmaya elverişli.

kalpazan

* Sahte para basan veya piyasaya süren kimse.

* Yalan ve hile ile iş gören (kimse).

kalpazanlık

* Kalpazan olma durumu veya kalpazanca iş.

kalpçi

* Kalp hastalıkları uzmanı (hekim).

kalplaşma

* Kalplaşmak işi.

kalplaşmak

* (bir kimse) eviklik, doğruluk veya çalışkanlığını yitirmek.

kalplık

* Düzmelik, sahtelik.
* İş yapma isteksizliği.

kalpli

* Kalp hastalığı olan.

kalpsiz

* Acıması olmayan, katı yürekli, duygusuz, acımasız, merhametsiz.

kalpsizlik

* Katı yüreklilik, acımasızlık, duygusuzluk, merhametsizlik.

kalsa (veya kalırsa)

* herhangi birinin kanısınca.
* elinden gelse, elinde olsa.

kalseduan

* Yapısında billûrlaşmış kuvars ve biçimsiz silis bulunan, mavimsi beyaz renkte bir cins akik, Kadıköy taşı.

kalsemi

* Kanda bulunması gerekli kalsiyum miktarı.

kalsifikasyon

* Kireç taşı hâline dönüşme.

kalsit

* Billûrlaşmış doğal kalsiyum karbonatı.

kalsiyum

* Atom numarası 20, atom ağırlığı 40,80, yoğunluğu 1,55 olan, 845°C'de eriyen, kireç ve alçının birleşimine giren, sarımsı beyaz bir element. Kısaltması Ca.

kalsiyum fosfat

* Üç kalsiyum atomu içeren ve formülü $Ca_3(PO_4)_2$ olan fosfat.

kalsiyum karbonat

* En az % 38 kalsiyum içeren bir ürün.

kalsiyum klorür

* Hidroklorik asidin kimyasal formülü $CaCl_2$ olan kalsiyum tuzu ve bunun hidrotlaştırılmış biçimi.

kalsiyum oksit

* Kalsiyumun kimyasal formülü CaO olan kireç taşının kalsinasyon ürünü.

kalsiyumlu

* Birleşiminde kalsiyum bulunan.

kalsiyumsuz

* Birleşiminde kalsiyum bulunmayan.

kaltaban

* Namussuz.
* şarlatan, yalancı, hileci.

kaltabanlık

* Kaltaban olma durumu.
* Kaltabanca davranış.

kaltak

- * Üzeri meşin, halı gibi şeylerle kaplanmamış olan eyerin tahta bölümü.
- * Kuskunsuz eyer.
- * İffetsiz, namussuz kadın.

kaltakçı

- * Kaltaklık yapan kimse.

kaltaklık

- * Toplumca hoş karşılanmayan davranışlarda bulunan kadının durumu.
- * Böyle bir kadına yakışır davranış.

kalubelâ

- * Arapça "evet dediler" anlamında.

kalubelâdan beri

- * dünya kurulalı beri, çok eskiden beri.

Kalvenci

- * Kalvenizmi benimseyen.

Kalvencilik

* Tanrı ile kul arasına hiçbir otoritenin giremeyeceğini, Hristiyanlığın eski sadeliğine dönmesini savunan I. Calvin tarafından ileri sürülen Protestanlığın özel bir kolu.

Kalvenizm

- * Kalvencilik.

kalya

- * Sadeyağ ile pişirilen bir çeşit kabak veya patlıcan yemeği.

kalyon

- * Yelkenle ve kürekle yol alan savaş gemilerinin en büyüğü.

kalyoncu

- * Kalyon eri.
- * Deniz eri.

kam

- * Bkz. şaman.

kâm

- * Dilek.
- * Zevk, mutluluk, tat.

kâm almak

- * umduğunu ve istediğini elde etmek, dilediği biçimde zevk almak, keyfini çıkarmak.

kama

- * Silâh olarak kullanılan, ucu sivri, iki ağzı da keskin uzun bıçak.
- * Açılmış olan boşluklarda tavan ve yanlardan taş veya cevher parçalarının düşmesini önlemek amacıyla tahkimat elemanları üstüne veya arkasına yerleştirilen bir tahkimat parçası.
- * Kütüğü yarmak için kullanılan ucu sivri, yassı, enli çivi, takoz, kısı.
- * Topun gerisini kapayan kapak.
- * Oyunda kazanılan her parti.
- * Oyunda sayı.

kama basmak

- * oyunda yenmek.

kamacı

- * Kama yapan veya satan (kimse).
- * Top kaması yapan veya onaran kimse.

kamacılık

- * Kamacının işi veya mesleği.

kamalama

- * Kamalamak işi.

kamalamak

- * Kama ile yaralamak.

kamalı

- * Kaması olan.

kamamsı

- * Kamaya benzeyen, kama biçiminde olan.

kamaço

- * Yükleme, aktarma, elden ele geçirme.

kamaço etmek (veya edilmek)

- * yüklemek, aktarmak, elden ele geçirmek.

kamara

- * Gemilerde oda.
- * İngiltere yasama meclisi.

kamaramsı

- * Kamaraya benzeyen, kamara gibi, kamarayı andıran yer.

kamarillâ

- * Bir büyük güç sahibini perde arkasından yöneten kimse.

kamarot

- * Gemilerde yolcuların hizmetine bakan görevli.

kamarotluk

- * Kamarotun görevi.

kamasız

- * Kaması olmayan.

kamaşma

- * Kamaşmak işi.

kamaşmak

- * (göz) Güçlü bir ışıık sebebiyle bakamaz olmak.
- * (diş) Ekşi bir şey sebebiyle uyuşup tedirginlik vermek.

kamaştırma

- * Kamaştırmak işi.

kamaştırmak

- * Kamaşmasına sebep olmak.

kamber

- * Sadık köle.

kambersiz düğün olmaz

- * her toplantıda veya her işin içinde bulunmak merakında olanlar için yarı sitem, yarı şaka olarak söylenir.

kambersiz düğün olmaz

* her toplantıda veya her işin içinde bulunanlar için alay yollu söylenir.

kambium

* Çift çenekli bitkilerin gövde ve kökünde yer alan, yeni odun ve soymuk tabakalan oluşturarak bitkinin kalınlaşmasını sağlayan ve meristem hücrelerinden meydana gelen tabaka.

kambiyo

* İki ayrı ülke parasının birbiriyle değiştirilmesi.

* Herhangi bir yerdeki bir alacağın tahsili, bir borcun ödenmesi veya bir yerden toplanan para ve para yerine geçen taşınabilir değerlerin başka bir yere aktarılması için yapılan işlemin bedeli.

* Bu işlemin yapıldığı yer.

kambiyo ajanı

* Borsalarda müşterilerin alım ve satım yapmalarını sağlayan kişi veya kuruluş.

kambiyo cirosu

* Döviz kurunun, poliçenin ciro edilmesi ile sabit duruma getirilmesi.

kambiyo senedi

* Poliçenin birinci kopyası veya aslı.

kambiyocu

* Kambiyo işleriyle uğraşan kimse.

kambiyoculuk

* Kambiyo işlemleri.

kambriyen

* Birinci Çağın ilk dönemi ve bu dönemde oluşmuş yer katmanları.

kambriyen öncesi

* Yeryüzü tarihinde Birinci Çağ'dan daha eski, dağların ve magma olaylarının olduğu uzun bir zaman süresi, prekambriyen.

kambur

* Bel kemiğinin, göğüs kemiğinin eğilmesi veya raşitizm sonucu sırtta ve göğüste oluşan tümsek.

* Bazı hayvanların sırtındaki çıkıntı.

* Kamburu olan (kimse).

* Yapı veya eşyada dışarıya doğru eğilme.

* Sıkıntı, dert.

kambur felek

* (talih ve kader için) Sitem yollu kullanılır.

kambur kambur

* \343 kambur zambur.

kambur üstüne kambur (veya kambur kambur üstüne)

* sıkıntı ve tersliklerin üst üste geldiğini anlatır.

kambur zambur

* Kambur ve eğri büğrü.

kambura

* Kitapların ciltlenmesiyle sırt bölümünde oluşan yuvarlaklık.

kambura makinesi

* Ciltçilikte, kitapların sırtını yuvarlaklaştırmak ve sırt kenarlarını düzgünce oluşturmakta kullanılan makine.

kambura vermek

* ciltlenecek kitabın sırtını, formlar dikildikten sonra çekiç veya makine yardımıyla yuvarlaklaştırmak.

kambura yatmak

* ayakta duran birini sırt üstü düşürmek için arkasında iki büklüm olup gizlice eğilmek ve başka birinin onu önden üzerine itmesini sağlamak.

kamburlaşma

* Kamburlaşmak işi.

kamburlaşmak

* Kambur duruma gelmek.

kamburlaştırma

* Kamburlaştırmak işi.

kamburlaştırmak

* Kambur duruma getirmek.

kamburluk

* Kambur olma durumu.

* Tümseklik.

kamburu çıkmak

* sırtı kambur olmak.

* (eğilerek yapılan işler için) çok çalışmış olmak.

* ihtiyarlamak.

kamburumsu

* Az kambur, kambura benzer.

kamburunu çıkarmak

* (insan, kedi vb.) sırtını tümsek duruma getirmek.

kamçı

* Bir ucuna ip, deri vb. bağlı vurma, dövme aracı.

* Bir ucu bir yere bağlı, öbür ucu herhangi bir işte kullanılmak için serbest bırakılan halat.

* Spermatozoitlerde ve bazı tek hücreli hayvanlarda hareketi sağlayan ipliksi organ.

kamçı çalmak (veya vurmak)

* kamçılama.

kamçı kuyruk

* İyi cins kıvrık koyun.

kamçıbaşı

* İpek artıklarından elde edilen ve dokumacılıkta kullanılan iplik.

kamçılama

* Kamçılama işi.

kamçılama

* Kamçı ile vurma.

* (yağmur, kar, rüzgâr) Hızla çarpmak.

* Etkinliğini artırmak; hızlandırmak; isteklendirmek, özendirmek, teşvik etmek.

kamçılanış

* Kamçılanma işi veya biçimi.

kamçılanma

* Kamçılanma işi.

kamçılanmak

* Kamçı ile dövülmek.

kamçılaşmak

* Kamçı durumuna gelmek.

kamçılama

* Kamçılama işi.

kamçılama

* Kamçılama işini yaptırmak.

kamçılama

* Kamçılama işi veya biçimi.

kamçılı

* Kamçısı olan.

* Zor kullanan.

kamçılar

* Bir hücreli hayvanların, hareket organları kamçı biçiminde olan bir sınıfı.

kame

* Değişik renkli üst üste iki katmandan oluşan ve üstteki katmanına kabartma bir desen yapılan değerli taş.

kamelya

* Çaygillerden, büyük, beyaz, pembe veya kırmızı renkte çiçekler açan, dayanıklı yapraklı bir bitki. Japon gülü. Çin gülü (Camellia japonica).

kamer

* Ay.

kamer balığı

* Ay balığı.

kamera

* Alıcı, fotoğraf makinesi.

* Bir çekime başlanırken, yönetmenin alıcıyı çalıştırmaları için verdiği buyruk.

kameraman

* Alıcı yönetmeni.

kamerî

* Ayla ilgili.

kamerî ay

* Ayın tam bir devriyle hesap edilen veya ayın hareketine göre düzenlenen süre.

kamerî takvim

* Bkz. ay takvimi.

kamerî yıl

* Bkz. ay yılı.

kameriye

* Bahçelerde yazın oturulmak için yapılan, kafes biçiminde, kubbeli, üstü yeşilliklerle sarılan süslü çardak.

kameriyeli

* Kameriyesi bulunan.

kamersiz

* Aysız, ayı olmayan.

Kamerunlu

* Kamerun halkından olan.

kamet

* Boy, endam.

* Camide namaza kalkmak için okunan ezan.

kamet getirmek

* (cemaatin namaza kalkması için) müezzın, ezanın "namaza kalkınız" anlamındaki sözlerini okumak.

kameti artırmak

* bağırarak konuşmak.

kamga

* Yonga.

kamış

* Buğdaygillerden, sulak, nemli yerlerde yetişen, boğumlu, sert gövdesi olan bitkilere verilen ad (Phragmites australis).

* Bu bitkiden yapılmış.

* Erkeklik organı, penis.

kamış atmak (veya koymak)

* birine oyun etmek, arabozanlık etmek.

kamış kalem

* Yazı yazmak için kullanılan ince kamıştan yapılmış kalem.

kamış kemik

* Baldırın arka tarafında yer alan ince uzun kemik.

kamış kulak

* Kulakları ince, düzgün ve dik at.

kamışçık

* Kuyumcuların kullandığı üfleç.

kamışlı

* Kamışlı olan.

kamışlık

* Kamış çok olan yer.

kamışsı

* Gövdesi kamış gibi boş ve boğumlu olan.

kamikaze

* (İkinci Dünya Savaşı yıllarında Japonya'da) İntihar uçağı.

kâmil

* Yetkin, erişkin, eksiksiz, ağırbaşlı, mükemmel.

kâmilin

* Büsbütün, toptan, hep birden.

kamineto

* Küçük ispiro ocağı, ispiroluk.

kamkaz

* Kesme özelliğini yitirmiş, körleşmiş, keskin olmayan bıçak, orak vb. araç.

kamp

* Çadır veya baraka gibi eğreti araçlardan oluşturulan konak yeri.

- * Bu yerde konaklama.
- * Tutsakların veya siyasî sürgünlerin toplanıldığı yer.
- * Belli bir düşünce çevresinde birleşen topluluk.

kamp kurmak

- * kamp için kalınacak yerde gerekli düzeni sağlamak.

kampa girmek (veya kamp yapmak)

- * genellikle yanışma öncesi, yarışmaya gerektiği gibi hazırlanmak.

kampana

- * Çan.

kampana çalmak

- * (gemi, istasyon gibi yerlerde) belirli vakitlerde çan çalmak.

kampanacı

- * Düzenbaz, hilekâr, sahtekâr.

kampanya

- * (politika, ekonomi, kültür gibi alanlarda) Belirli bir süredeki etkinlik dönemi.

kampanyacı

- * Kampanyaya katılan kimse.

kampçı

- * Kamp kuran, kampta kalan kimse.

kampçılık

- * Kamp kurma işi.
- * Kamp hayatı.

kamping

- * Kamp kurma yeri.

kamplaşma

- * Kamplaşma durumu.

kamplaşmak

- * Kamplara ayrılmak, bölünmek.

kampus

- * Şehir dışında kurulmuş bir üniversitenin alanı ve yapıları, yerleşke.

kamu

- * Hep, bütün.
- * Bir ülkedeki halkın bütünü, halk, amme.

kamu davası

- * Kamu adına savcının açtığı dava, amme davası.

kamu düzeni

- * Bütün toplumu ilgilendiren düzen.

kamu güvenliği

- * Bir devlette zabıta hizmetleriyle halka sağlanan can ve mal güvenliği.

kamu hizmeti

- * Devlet ve öteki kamu tüzel kişileri tarafından halkın genel ve ortak ihtiyaçlarının karşılanması.

kamu hukuku

- * Devlet ile kişi arasında karşılıklı olarak hak ve ödevleri düzenleyen hukuk kolu, amme hukuku.

kamu idaresi

* Kamu yönetimi.

kamu kesimi

* Devlet eliyle yürütülen ekonomik işlerin bütünü.

kamu kurumu

* Belirli kamu hizmetlerini yerine getirmek amacıyla oluşturulan kamu tüzel kişisi.

kamu personeli

* Devlet hizmetinde çalışan kişiler.

kamu sağlığı

* Bir toplumda büyük halk kitlelerinin sağlık koşulları açısından içinde bulunduğu durum.

kamu sektörü

* Bkz. kamu kesimi.

kamu tanrıcı

* Tüm tanrıcı, panteist.

kamu tanrıcılık

* Tüm tanrıcılık, panteizm.

kamu yararı

* Devletin ihtiyaçlarına cevap veren ve bu ihtiyaçları karşılayan, devlete yarar sağlayan değerler bütünü.

kamu yönetimi

* Devletin yönetim faaliyetlerinin faydalı ve verimli bir biçimde düzenlenmesiyle uğraşan bilim dalı, amme idaresi.

kamuflâj

* Örtme, saklama, gizleme, peçeleme, alalama.

kamufle

* Görünmeyecek, tanınmayacak biçimde örtülmüş, saklanmış, gizlenmiş, alalanmış, maskelenmiş.

kamufle etmek

* gizlemek, maskelemek, alalamak, peçelemek.

kamulaştırılma

* Kamulaştırılmak işi.

kamulaştırılmak

* Kamulaştırmak işi yapılmak.

kamulaştırma

* Kamulaştırmak işi, istimlâk.

* Devletleştirme.

kamulaştırmak

* Taşınmaz bir malı sahibinden satın alarak kamuya mal etmek, kamu yaranna almak, istimlâk etmek.

* Devletleştirmek.

kamuoyu

* Bir sorun üzerine halkın genel düşüncesi, halk oyu, amme efkârı, efkârumumiye.

kamuoyu oluşturmak (veya yaratmak)

* bir düşüncüyü yaygınlaştırmak ve halkın dikkati o düşünce etrafında toplamak ve yoğunlaştırmak.

kamus

* Büyük sözlük.

kamusal

* Kamu ile ilgili.

kamusallaşma

* Kamusallaşmak işi.

kamusallaşmak

* Kamusal duruma gelmek.

kamutay

* (dil inkılabının ilk yıllarında) Türkiye Büyük Millet Meclisinin genel kurulu.

kamyon

* Motorlu büyük yük taşıtı.

* Kamyonun taşıyabildiği mal, kimse vb.

kamyoncu

* Kamyonla taşıyıcılık yapan kimse.

* Kamyon kullanan sürücü.

kamyonculuk

* Sahip olduğu kamyonu başkası aracılığıyla çalıştırma işi.

* Kamyon sürücülüğü.

kamyonet

* 1500 kilogram yük taşıyan küçük kamyon, pikap.

kamyonetçi

* Kamyonet kullanan kimse.

kamyonetçilik

* Taşımacılıkta kamyonet kullanma işi.

kan

* Atardamar ve toplardamarların içinde dolaşarak hücrelerde özümleme, yadımlama görevlerini sağlayan plâzma ve yuvarlardan oluşmuş kırmızı renkli sıvı.

* Soy.

-kan / -ken

* \343 -gan / -gen.

kan ağlamak

* büyük bir üzüntü içinde bulunmak.

kan akçesi

* Birini yaralayandan alınıp yaralanana veya ölenin mirasçılara verilen para.

kan akıtmak

* kurban kesmek.

kan akmak

* kanlı çarpışma olmak.

kan aktarımı

* Hasta veya yararlıya, kendi veya uygun başka bir kan grubundan damar yoluyla kan verme, kan nakli, transfüzyon.

kan alacak damarı bilmek

* nereden veya kimden çıkar sağlanabileceğini bilmek.

kan almak

* bir damardan bir miktar kan çekmek veya akıtmak.

kan bağı

* Aynı soydan gelme durumu.

kan bankası

* Gereğinde hastalara aktarmak için sağlam kimselerden alınan kanların saklandığı yer.

kan basıncı

* Bkz. tansiyon.

kan başına sıçramak (veya beynine çıkmak)

* çok sinirlenip öfkelenmek.

kan beynine çıkmak

* çok sinirlenmek, hiddetlenmek, kontrolü yitirmek.

kan bilimci

* Kan bilimi uzmanı, hematolog.

kan bilimi

* Kanın morfolojik, fizyolojik, kimyasal ve genetik açıdan incelenmesi.

* Kan hastalıkları bilimi, hematoloji.

kan boğmak

* beynine kan hücumuyla ölmek.

kan çanağı gibi

* Bkz. gözleri kan çanağına dönmek.

kan çekmek

* yüz ve huy, ana veya baba tarafının yüzüne ve huyuna benzemek.

* (akraba için) yakınlık duymak.

kan çıbanı

* Kıl kökünden başlayarak deri altı dokusunu saran ve deride şişkinlikle beliren irinli kabartı.

kan çıkmak

* kan dökülmek, cinayet işlenmek.

kan davası

* Geçmişte, aralarında cinayetten, kan akmış olmaktan veya başka bir sebepten kökleşmiş bir düşmanlık bulunan iki ailenin karşılıklı kan gütmesi.

kan doku

* Plâzması ve taşıdığı yuvarlar bakımından bir doku gibi görünen kana, doku bilimine verilen ad.

kan dolaşımı

* \343 dolaşım.

kan dökmek

* ölüme yol açmak, cana kıymak.

kan gelmek

* kanamak.

kan gitmek

* büyük abdestini ederken kan gelmek.

* (kadınlarda) aybaşı çok kanlı olmak.

kan gövdeyi götürmek

* çok kan dökülmüş olmak.

kan grubu

* Bireyde serum ve alyuvarların taşıdığı antijen veya antikorların türüne göre ayırıcı özellikler taşıyan grup.

kan gütmek

* kan dökerek öç almak istemek.

kan istemek

* öldürülen bir kimsenin öcünün alınmasını istemek.

kan kanseri

* Kanda akyuvarların olağanüstü çoğalmasıyla beliren bir hastalık, lösemi.

kan kardeşi

* Birinin kanını emerek veya yalayarak kardeşlik andı içmek yoluyla kardeş olanlardan her biri, ant kardeşi.

kan kaybetmek

* herhangi bir sebeple vücuttan çok kan akmak.

kan kırmızı

* Çok kırmızı.

* üstün, yaman.

kan kusturmak

* çok eziyet çektirmek.

kan kusup kızılca şerbeti içtim

* çok eziyet çektiği hâlde durumunu iyi göstermek.

kan nakli

* \343 kan aktarımı.

kan olmak

* insan öldürülmek.

kan olmak

* aralarında kan davası bulunmak.

kan otu

* Gelincikgiller familyasından kan kırmızı renkte çok yıllık zehirli bir bitki.

kan oturmak

* bir damarın çatlamasıyla sızan kan, dokular arasına akıp kalmak.

kan parası

* Diyet.

kan plâzması

* Kanın hücrelerarası sıvı maddesi.

kan portakalı

* İçki kırmızı bir portakal türü.

kan revan içinde

* her yanı kana bulanmış.

kan serumu

* Kanın çökmesinden sonra üstünde kalan sıvı kısmı.

kan taşı

* Hematit.

kan ter içinde (kalmak)

* çok terli, yorgun ve perişan bir durumda (kalmak).

kan tere batmak

* kan ter içinde kalmak.

kan tutmak

* kan görünce bayılmak.

* (adam öldüren kimse) şok geçirmek.

kan unu

* Kıl, mide içeriği, idrar ve benzeri yabancı maddeden arı temiz, taze hayvan kanından normal işleme elde edilmiş, genellikle koyu, siyaha benzer bir renkte, suda çözünmeyen kurutulmuş bir ürün.

kan vermek

* (hastaya, yaralıya) kan aktarmak.

* kan nakli için kan aldirmek.

kan yürümek

* bir organda aşırı kan birikmek.

kana

* Geminin çektiği suyu göstermek için baş ve kış bodoslamaları üzerine konulan işaretler.

kana boyamak (veya bulamak)

* kan içinde bırakmak.

kana kan

* birinin öldürülmesinden sonra, öldürenin öldürülerek ceza verilmesi.

kana kan istemek

* öldürenin öldürülmesini istemek.

kana kana

* Kanıncaya kadar, doya doya, içine çeke çeke.

kana susamak

* öldürme hırsı duymak.

kanaat

* Elindekenden hoşnut olma durumu, kanıklık, yeter bulma, yetinme, fazlasını istememe, doyum.

* Kanma, inanma.

* Kanış, kanı, inanç, düşünce.

kanaat etmek

* yetinmek.

kanaat getirmek

* kanmak, aklı yatmak, inanmak.

kanaatkâr

* Azla yetinen, elindeki ile yetinen, kanık, kanaatli, yetingen.

kanaatkârlık

* Azla yetinme durumu, kanıklık, yetingenlik.

kanaatli

* Elindeki ile yetinen, kanık, yetingen.

Kanada geyiği

* Kuzey Afrika'da yaşayan iri gövdeli geyik türü (Cervus Canadensis).

Kanada kavağı

- * Kuzey Afrika'da yetişen uzun bir kavak türü.

Kanadalı

- * Kanada halkından olan kimse.

kanadı altına almak (veya birinin üstüne) kanat germek

- * korumak, himayesine almak.

kanadı kolu

- * akrabası, en yakınları.
- * koruyucusu, desteği.

kanadiyen

- * Kanadalı tuzak avcılarının ceketlerine benzeyen içi kürklü veya pamuklu, şal yakalı, kemerli kruvaze ceket.
- * Yaz aylarında giyilen bol ve geniş dikimli astarsız hafif ceket.

kanal

- * Bazı bölgeleri sulamak, kurutmak amacıyla veya gemilerin işlemesine elverişli, insan eliyle açılmış su yolu.
- * İki kıyı arasındaki dar ve derin deniz.
- * İçinden damar, sinir veya bir sıvı geçen yol.
- * Telefon, telgraf, televizyon gibi araçlarla iletişimi sağlayan yol, hat.
- * Tahtanın liflerine dik yönde açılan kırlangıç kuyruğu biçimli girinti.

kanalcık

- * Küçük kanal.
- * Bir organizmadaki küçük kanal.

kanalcıklı

- * Kanalcığı olan.

kanalet

- * Küçük kanal.

kanalıyla

- * Bir kimse veya bir şey aracılığıyla, yoluyla, eliyle.

kanalizasyon

- * Pis ve atık suların özel kanallar aracılığıyla belli merkezlerde toplanıp atılmasını sağlayan sistem, şebeke.

kanama

- * Kanamak işi, nezif.

kanamak

- * Vücudun herhangi bir yerinden kan akmak, kan gelmek, kan kaybetmek.
- * (manevi acılar için) Yeniden etkisini duyurmak, depreşmek.

kanamalı

- * Kanaması olan.

kanara

- * Bkz. kesim evi, mezbaha.

kanarya

- * İspinozgillerden, yeşilimsi veya sarı tüylü, koni biçiminde küçük gagalı, ötücü kuş (Serinus canaria).

kanarya çiçeği

- * Çan çiçeğigillerden, sarı renkli bir çiçek (Tropaeolum peregrinum).

kanarya otu

- * Çuha çiçeğigillerden, tohumları kafes kuşlarına yem olarak verilen bir bitki (Alsine media).

kanaryalık

- * Kanarya yetiştirilen yer.

kanasta

- * Bir tür kâğıt oyunu.

kanat

- * Kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ.
- * (balıklarda) Yüzgeç.
- * Bir uçağın havada durmasını sağlayan taşıyıcı aerodinamik güçlerin etkilediği yatay yüzey.
- * Kapı, pencere, dolap gibi dikine açılıp kapanan şeylerin kapağı.
- * Yan, taraf.
- * Meclis, parti gibi topluluklarda düşünce yönünden özellik gösteren taraflardan her biri.
- * Fırıldak biçiminde olan şeylerde kol.
- * Bkz. Angıç.
- * Savaş düzenindeki ordunun iki yanından her biri, cenah.
- * Futbol, hentbol vb.takım oyunlarında hücum hattının sağ ve sol uçlarında yer alan oyuncular.

kanat açmak

- * birini korumak, himaye etmek.

kanat alıştırmak

- * bir işe alışmaya çalışmak.

kanata

- * Ağzı geniş tek kulplu su kabı.

kanatçık

- * Küçük kanat.
- * Baklagillerin çiçek tacında bulunan, yan iki taç yapraktan her biri.
- * Kuşların eğreti kanadı; baş parmak ve birinci parmak kemiklerine bağlı teleklerinin bütünü.

kanatış

- * Kanatmak işi veya biçimi.

kanatlandırma

- * Kanatlandırmak işi.

kanatlandırmak

- * Çok sevinmesine sebep olmak.

kanatlanış

- * Kanatlanmak işi veya biçimi.

kanatlanma

- * Kanatlanmak işi.

kanatlanmak

- * Uçmaya başlamak.
- * Uçmak, kanat açmak.
- * Çok sevinmek.

kanatlı

- * Kanadı olan.

kanatlılar

- * Böceklerin kanatlı olanlarını içine alan alt sınıf.

kanatma

- * Kanatmak işi.

kanatmak

- * Kanamasına yol açmak veya kanamasını sağlamak.

kanatsız

- * Kanadı olmayan.

kanatsızlar

- * Böcekler sınıfının kanatsız olan en ilkel biçimlerini kapsayan alt sınıfı.

kanava

- * \343 kanaviçe.

kanaviçe

- * El işleri için kullanılan seyrek dokunmuş keten bezi.
- * Bu bezin üzerine yapılmış olan işleme.
- * Çuval olarak kullanılan kendirden veya kenevirden yapılmış seyrek bez.

kanayan yara olmak

- * sürekli sıkıntı, üzüntü ve zarar veren bir durumda olmak.

kanayış

- * Kanamak işi veya biçimi.

kanbiyit

- * Hidratlı doğal demir silikat.

kanca

- * Bir şey çekmeye yarar ucu demir çengelli çubuk.

kancabaş

- * Altı veya sekiz çift kürekle çekilen, dar, uzun bir çeşit kayık.

kancacı

- * Metal zincir imalatında palet zincirlerine monte edilebilmesi için palet zincirlerinin uçtaki baklalarına özel

kanca takan kimse.

kancalama

- * Kancalamak işi.

kancalamak

- * Kancayı bir şeye takmak.
- * Kancayı atıp çekmek.
- * Bir kimse veya şeyin üzerine bıkıtıracak kadar düşmek.

kancalanma

- * Kancalanmak durumu.

kancalanmak

- * Kanca ile tutulmak, kancaya takılmak.

kancalı

- * Kancası olan.

kancalı iğne

- * Çengelli iğne.

kancalı kurt

- * İpsiler familyasından, 10 mm boyunda, ağzı çift çengelli, ince bağırsaklarda yaşayan asalak solucan.

kancasız

- * Kancası olmayan.

kancayı takmak (veya atmak)

- * bir kimsenin kötülüğü için uğraşmak.

kancık

- * (hayvanlarda) Dişi.
- * Dönek, güvenilirmez.
- * Kadın.

kancıkça

- * Döneklik ederek, gizlice kötülükte bulunarak.

kancıklık

- * Kancık olma durumu.
- * Kancıkça davranış.

kancıklık etmek (veya yapmak)

- * döneklik, kalleşlik etmek.

kancıl

- * Kanda yaşayan asalak.

kancur

- * İzmarit balığının küçüğü.

kançılar

- * Elçiliklerde, konsolosluklarda yazı ve evrak işlerini yürüten görevli.

kançılarlık

- * Kançılar eliyle yönetilen işler.
- * Bu işlerin görüldüğü yer.

kançılarya

- * Elçilik ve konsolosluklarda yönetimle ilgili görevlilerin bütünü.
- * Bu görevlilerin çalıştığı yer.

kandamlası

- * Asya ve Avrupa'da ılıman bölgelerde yetişen kırmızı veya sarı çiçekli otsu bir bitki (Adonis).

kandaş

- * Aynı kanı taşıyan, aynı soydan olan.

kandaşlık

- * Kan birliği, soy birliği.

kandelâ

- * Işık yoğunluğu birimi, mum. Kısaltması cd.

kandıra ağacı

- * Mine çiçeğigillerden, ıtırı bir süs bitkisi (Lipia citriodora).

kandıra otu

- * Buğdaygillerden, çok yıllık, sürünücü, otsu bir bitki (Calamagrostis).

kandırıcı

- * İnandırıcı.
- * Aldatıcı.
- * İçme isteğini giderici.

kandırıcılık

- * Kandırıcı olma durumu.

kandırılış

* Kandırılmak işi veya biçimi.

kandırılma

* Kandırılmak işi.

kandırılmak

* Kandırmak işi yapılmak.

kandırış

* Kandırmak işi veya biçimi.

kandırma

* Kandırmak işi.

kandırmaca

* Kandırmak amacıyla yapılan düzen.

kandırmak

* Kanmasını sağlamak, inandırmak, ikna etmek.

* Aldatmak.

* İçme, yeme isteğini karşılamak.

kandidoz

* Pamukçuk.

kandil

* İçinde sıvı bir yağ ve fitil bulunan kaptan oluşmuş aydınlatma aracı.

* Çok sarhoş.

* Kandil gecesi.

kandil çiçeği

* Civanperçemi.

kandil çöreği

* Kandillerde yapılp satılan geleneksel çörek.

kandil gecesi

* Berat, miraç, regaip ve mevlit (Hz. Muhammed'in doğum yıl dönümü) geceleri.

kandil günü

* Kandil gecesinden önceki gün.

kandil simidi

* Kandil günlerinde yapılp satılan bol susamlı simit.

kandil yağı

* Kötü cins zeytinyağı.

kandilci

* Cami ve minarelerin kandillerini yakan kimse.

* Kandil yapan veya satan kimse.

kandilin yağı tükenmek

* hayat sona ermek, ölmek.

kandilisa

* Yelkenleri yerlerine çekmekte kullanılan halatların genel adı.

kandilleşme

* Kandilleşmek işi.

kandilleşmek

* Birbirinin kandil gününü kutlamak.

kandilli

- * Kandili olan.
- * Çok sarhoş.

kandilli küfür

- * İştirilmedik, çok ağır bir sövgü.

kandilli selâm

- * El etek öperek, yerlere kadar eğilerek verilen selâm.

kandilli temenna

- * Eli eğilip yere kadar uzatarak ve başa götürerek verilen selâm.

kandillik

- * Kandillerin konulduğu yer.
- * Kandil günü ile ilgili.

kanepe

- * Birkaç kişinin oturabileceği genişlikte koltuk.
- * Genellikle çay ve kokteyller için hazırlanan, peynir, sucuk, salam gibi şeylerle süslenen çok küçük ekmek.

kangal

- * Tel, kurşun boru gibi uzun ve bükülebilir şeylerin halka biçiminde sarılmasıyla yapılan bağ.
- * Bu biçimde bükülmüş şeylerin her bir halkası.

kangal

- * Deve dikenini.

kangal köpeği

* Çoban köpeği olarak yetiştirilen, burnu ve ağzı siyah, kulakları düşük, kuyruğu sırtına doğru düzgün kıvrım yaparak duran, Anadolu'da Sivas yöresinde yetiştirilen ve çok tutulan bir tür köpek.

kangallama

- * Kangallamak işi.

kangallamak

- * Kangal durumuna getirmek.

kangallanma

- * Kangallanmak işi.

kangallanmak

- * Kangal durumuna getirilmek.

kangren

- * Vücudun bir yerindeki dokunun ölmesi.

kangren olmak

- * vücudun bir yerindeki dokular ölmek.
- * kangrenleşmek.

kangrenleşme

- * Kangrenleşmek işi.

kangrenleşmek

- * Kangren olmak.
- * Bir durum veya iş düzelmeyecek duruma gelmek, uzamak.

kangrenleştirme

- * Kangrenleştirmek durumu veya biçimi.

kangrenleştirmek

* Kangren durumunun ortaya çıkmasına sebep olmak.

kangrenli

* Kangreni olan.

kanguru

* Kangurugillerden, iri, otçul, memeli, ön ayakları kısa, art ayakları ile kuyruğu uzun ve güçlü, başı küçük, Avustralya'da yaşayan keseli hayvan; dişisinin karnında yavrularını taşıyacak bir kesesi vardır (Macropus giganteus).

kangurugiller

* Memelilerden, sıçrayıcı, keseli hayvanlar familyası.

kanı

* İnanılan düşünce, kanaat.

kanı ayaklı

* Evli kadın.

kanı başına çıkmak (veya sıçramak veya toplamak)

* çok öfkelenmek.

kanı bozuk

* Soysuz.

kanı donmak

* donakalmak; çok şaşırmak.

kanı ısınmak

* (birine karşı) yakınlık duymak.

kanı içine akmak

* derdini dışa vuramamak.

kanı kanla yumazlar, kanı suyla yurlar

* kötölük, kötölük yapılarak düzeltilmez, ancak iyilik yapılarak ortadan kaldırılır.

kanı kaynamak

* coşkun ve kıpırdak olmak.

kanı kaynamak

* çabucak sevgi duymak.

kanı kurumak

* çok usanmak, çok bıkmak.

kanı pahasına

* yaralanmayı veya ölümü göze alarak.

kanı sıcak

* Sevimli, kendini çabuk sevdiren.

kanı sulanmak

* kansaslığa uğramak.

kanı temizlenmek

* öldürülenin arkasından, öldüren kişi veya yakınlarından birini öldürerek öç almak.

kanık

* Elindekinden hoşnut olan, azla yetinen, yetingen, kanaatkâr.

* Tok gözlü.

kanıklanma

* Kanıklanmak işi.

kanıklanmak

* Edindiği bir şeyi yeter bulmak, yetinmek, kanaat etmek.

kanıklık

* Elindekinden hoşnut olma durumu, kanaat, kanaatkârlık.

kanıkma

* Kanıkma işi.

kanıklamak

* Kanmak, gönlü kanmak.

kanıksama

* Kanıksamak işi.

kanıksamak

* Çok tekrarlama sebebiyle etkilenmez olmak; alışmak.

* Bıkkınlık getirmek, usanmak.

kanıksayış

* Kanıksamak işi veya biçimi.

kanıma göre (veya kanımca)

* düşünceme, inancıma göre.

kanına dokunmak

* çok sinirlendirmek.

kanına ekmek doğramak

* birinin ölümüne yol açarak sevinmek.

* birini küçük düşürmek, birine zarar vermek.

kanına girmek

* birini öldürmek veya öldürtmek.

* (bir kızın) kızlığını bozmak.

kanına susamak

* belâsını aramak.

kanını emmek

* insafsızca sömürmek.

kanını içine akıtmak

* sıkıntısını belli etmemek.

kanını kaynatmak

* heyecanlandırmak, coşturmak.

kanını kurutmak

* canından bezdirmek.

kanını yerde koymak

* birini öldüreni ölümle cezalandırmamak.

kanırma

* Kanırmak işi.

kanırmak

* (bir şeyi) Eğip zorlayarak yerinden çıkarmak veya çıkarmaya çalışmak.

kanırtma

* Kanırtmak işi.

kanırtmaç

* Bir şeyi kanırtmak için kullanılan değnek veya araç, bir tür kaldıraç.

kanırtmak

* Büküp zorlayarak yerinden oynatmak.

kanısında olmak

* inancında olmak, kanaatinde olmak.

kanış

* Kanı, kanaat.

* Aldanış, kanma.

kanıt

* Bir şeyin doğruluğu, gerçekliği konusunda kanı verici belge, delil.

* Sonurguya ulaşan bir usamlamanın dayandığı gerçek, delil.

* Kanı verici öğe; anlaşmazlık konusu olan şeyde, yargıcın kanılarını oluşturan şey.

kanıtlama

* Kanıtlamak işi.

kanıtlamak

* Bir şeyin gerçek yönünü kanıtlı ortaya koymak, ispat etmek.

kanıtlandırma

* Kanıtlandırmak işi.

kanıtlandırmak

* Bir düşüncüyü, bir savı yeterli delillerle doğrulamak, belgelemek ve açıklamak.

kanıtlanış

* Kanıtlanmak işi veya biçimi.

kanıtlanma

* Kanıtlanmak işi.

kanıtlanmak

* Kanıtlamak işi yapılmak, ispat edilmek.

kanıtlı

* Kanıtlı gösterilmiş, müdellel.

kanıtsama

* Kanıtsamak işi.

kanıtsamak

* Kanıt, belge veya delil olarak kabul etmek.

kaniya varmak

* belli bir kanı edinmiş olmak.

kaniyla ödemek

* yaptığıının cezasını hayatıyla ödemek.

kani

* Kanmış, inanmış.

kani olmak

* inanmak, kanmak.

kaniş

* Uzun, kıvrıkcık tüylü bir cins köpek.

kankan

* Kadınların oynadığı hareketli bir Fransız dansı.

kankurutan

* Adam otu.

kanlama

* Kanlamak işi.

kanlamak

* Kana bulamak.

kanlandırma

* Kanlandırmak işi.

kanlandırmak

* Kanlanmasını sağlamak.

kanlanma

* Kanlanmak işi.

kanlanmak

* Kan bulaşmak.

* Kanı çoğalmak.

* Bir organda kan birikmek.

kanlı

* Kan bulaşmış.

* Kanı olan.

* Kan dökülmesine sebep olan.

* İsteyerek kan dökmüş olan (kimse), hunriz, katil.

* Kanlanmış olan.

* Kanı yoğun olan, demevi.

* Kan davasında taraf olan.

kanlı basur

* Dizanteri.

kanlı bıçaklı

* Birbirlerini öldürecek kadar düşman olma.

kanlı bıçaklı olmak

* aralarında herhangi bir sebepten dolayı birbirini öldürecek kadar düşmanlık bulunmak.

kanlı canlı

* Sağlıklı, sapasağlam, vücut sağlığı yüzünden belli olan.

kanlı katil

* Çok insan öldürmüş veya birini vahşice öldürmüş katil.

kanlı yaş(lar) dökmek

* büyük üzüntüyle ağlamak.

kanlılık

* Kanlı olma durumu.

kanlısı olmak

- * birinin katili olmak.

kanma

- * Kanmak işi.

kanmak

- * Söylenilen sözün, anlatılan konunun doğruluğuna inanmak.
- * (tatlı sözlere) Aldanmak.
- * (soyut veya somut olarak) Bir ihtiyacı, bir isteğini yeteri kadar karşılamış olmak, doymak.
- * Yetinmek, iktifa etmek.

kanmazlık

- * İhtiyacı veya isteğini yeteri kadar karşıladığı hâlde yeterli bulmamak.

kano

- * Kürekle yürütülen dar, uzun, hafif tekne.

kanon

- * Belirgin aralıklarla ilerleyen iki veya daha çok sesin taklidiyle oluşan bütün.

kanotiye

- * Düz kenarlı şapka.

kansa

- * Bkz. konsa.

kanser

- * Bir organ veya dokudaki hücrelerin düzensiz olarak bölünüp çoğalmasıyla beliren kötü ur, incitmebeni.

kanser bilimi

- * Kanser hastalıklarını inceleyen tıp dalı, kanseroloji.

kanserleşme

- * Kansere dönüşme.

kanserleşmek

- * Kansere dönüşmek, kanser durumunu almak.

kanserleştirme

- * Kanser yapıcı, kanser üretici.

kanserli

- * Kanser niteliğinde olan.
- * Kansere yakalanmış.

kanserojen

- * Kanserleştirici.

kanseroloji

- * Kanser bilimi.

kansız

- * Kanı olmayan.
- * Kan dökmeden yapılan.
- * Kanı az olan, çok kan kaybetmiş olan, anemik.
- * Duygusuz ve korkak.

kansız ameliyat

- * Kanama olmayacak derecede kan dolaşımı dondurularak gerçekleştirilen ameliyat.

kansız cansız

* Kanı az olan, zayıf, bitkin.

kansızlaşma

* Kansızlaşmak işi.

kansızlaşmak

* Kanı azalmak, kansız kalmak.

kansızlık

* Kanda alyuvar sayısının ve hemoglobin miktarının azalmasından ileri gelen bir hastalık durumu, anemi.

* Duygusuzluk, korkaklık.

* Soysuzluk.

kant

* Şeker ve limonla içilen sıcak su.

kantar

* Ağırlık sıfırken yatay duran bir kaldırıcı koluna dik olarak tutturulmuş bir ibrenin sapmasıyla kütleleri

tartan araç.

* Tartılacak kütle, alttaki çengele takılınca sarmal bir yaya bağlı olan ve normal olarak sıfırı gösteren bir okun, yanlarda gösterilmiş ağırlık birimleri hizasına gelmesiyle kütle ağırlığını belirleyen bir tür tartı aleti, el kantarı.

* Baskül.

* 56,452 kg ağırlığında veya kırk dört okkalık bir ağırlık ve sığa birimi.

kantar ağası

* Çarşı ve pazarlarda tartı araçlarını denetleyen görevli.

kantar kabağı

* Su kabağı.

kantar kolu

* Üzerinde kantar topunun bulunduğu ve hareket ettiği demir çubuk.

kantar topu

* Kantarda bir ağırlık tartılırken, dengeyi sağlayan kantar kolu üzerinde hareket ettirilebilen metal küre.

kantara çekmek (veya vurmak)

* (bir şeyi) tartmak.

* birini sınama.

kantarcı

* Kantar yapıp satan kimse.

* Çarşıya, pazara getirilen şeyleri tartıp vergisini toplayan görevli.

kantarcılık

* Kantarcının yaptığı iş.

kantarı belinde

* gözü açık, aldatılmaz.

kantarın topunu kaçırmak

* ölçüyü kaçırıp aşırı davranmak.

kantariye

* Çarşıya, pazara getirilen şeylerden alınan tartı vergisi.

kantarlama

* Kantarlamak işi.

kantarlamak

* Kantarla ağırlığını ölçmek.

* Düşünüp taşınmak.

* Birini denemek, sınamak.

kantarlı

* Ağır sövgü, ağır sövmek" anlamına gelen kantarlı küfür ve kantarlıyı savurmak deyimlerinde geçer.

kantarlı küfür

* Ağır sövgü.

kantarlık

* Kantar ölçüsünde olan.

kantarma

* Azılı atları zapt etmek için dillerini bastıracak biçimde yapılmış demir araç.

kantaron

* Kızıl kantarongillerden, hekimlikte kullanılan, sarı çiçekli, acı köklü, küçük bir bitki (Gentiana lutca).

* Birleşikgillerden, sarı, mavi, kırmızı çiçekli türleri bulunan otsu bir bitki (Centaurea). Bu cinsin tahıl tarlalarında sık rastlanan mavi çiçekli bir türü, peygamber çiçeği, belemir (Centaurea cyanus).

kantat

* Kahramanlık veya din konularında yazılıp bestelenen şiir veya bu şiirin orkestra eşliğindeki tek veya çok sesli bestesi.

Kantçı

* Kant'ın felsefesine ilişkin veya Kant felsefesi yanlısı olan.

Kantçılık

* Kant felsefesi öğretisi.

kantin

* Kışla, fabrika, okul gibi yerlerde yiyecek ve içecek maddelerinin satıldığı yer.

* Bu gibi kurumlarda işletilen ve yalnız o kuruma bağlı kimselerin yemek yediği lokanta.

kantinci

* Kantin işleten kimse.

kantincilik

* Kantin işletme işi.

kantiyane

* Kızıl kantarongillerden, hekimlikte iştah açıcı olarak kullanılan bir tür bitki (Gentiana).

kanto

* Tuluat tiyatrolarında oyundan önce genellikle kadın sanatçıların şarkı söyleyip dans ederek yaptığı gösteri.

* Bu gösteri sırasında söylenen şarkı.

kantocu

* Kanto söyleyen kadın.

kantoculuk

* Kantocunun yaptığı iş.

kanton

* İsviçre Konfederasyonunu oluşturan devletlerden her biri.

kantonit

* Doğal bakır sülfürü.

kanun

* Yasa.

* Geçerli olan kural.

kanun

* Dikdörtgen biçiminde, bir köşesi kesik, yassı bir sandık üzerine gerilmiş tellerden oluşan, tırnak adı verilen çalgıçlarla çalınan ince saz çalgısı.

kânun

* Yılın ilk (kânunuevvel) ve son (kânunusani) ayı.

kanun adamı

* Yöneticiliği sırasında kanunlara uymaktan vazgeçmeyen kimse.

kanun dışı

* Yasa dışı.

kanun hükmünde kararname

* Bakanlar Kurulunca yayınlanan ve kanun değerinde olan karar.

kanun koyucu

* Kanun yapma veya kanun koyma yetkisi olan.

kanun lâhiyası

* Kanun tasarısı.

kanun maddesi

* Kanun, tüzük ve yönetmeliklerinin ayrı ayrı hükümlerinin gösteren bölüm, bent, fıkra.

kanun sözcüsü

* \343 yasa sözcüsü.

kanun tasarısı

* Hükûmetin Büyük Millet Meclisine sunulmak üzere hazırladığı onaylanmamış, yürürlüğe konmamış kanun.

kanun teklifi

* Meclis üyelerinin Büyük Millet Meclisine sunulmak üzere hazırladıkları kanun örneği.

kanun yoluyla

* kanuna göre, kanunun belirttiği gibi.

kanuncu

* Kanun çalan kimse, kanunî.

* Kanun yapan veya satan kimse.

kanunen

* Yasa gereğince, yasal olarak.

kanunî

* Yasaya uygun, yasal, yasalı.

kanunî

* Kanun çalan, kanuncu.

kanuniyet

* Yasa olma gücünü kazanma.

kanuniyet kesp etmek

* yasa niteliğini kazanmak, yasa durumu almak, yasalaşmak.

kanunlaşma

* Kanunlaşmak işi, yasalaşma.

kanunlaşmak

* Yasalaşmak.

kanunlaştırılma

* Kanunlaştırılmak işi veya durumu.

kanunlaştırılmak

* Yasalaştırılmak.

kanunlaştırma

* Yasalaştırma.

kanunlaştırmak

* Yasalaştırmak.

kanunname

* Yasa kitabı.

kanunsuz

* Yasası olmayan, yasadız.

* Yasaya aykırı.

kanunsuzluk

* Yasaya aykırılık, yasadızlık.

kanunuesasi

* Anayasa.

kânunuevvel

* Aralık ayı.

kânunusani

* Ocak ayı.

kanyak

* İspirto derecesi yüksek, özel kokulu, sarımtırak renkte bir tür içkinin patent adı, konyak.

kanyon

* Bir akarsuyun kalkerli bir alanda oyarak oluşturduğu derin, dar boğaz, kapuz.

kaolin

* Arı kil.

kaolinit

* Arı kilin temel maddesini oluşturan hidratlı alüminyum silikat.

kaolinli

* Birleşiminde arı kil bulunan.

kaos

* Evrenin düzene girmeden önceki biçimden yoksun, uyumsuz ve karışık durumu.

* Karışıklık, kargaşa.

kap

* İçi gaz, sıvı veya katı herhangi bir maddeyi alabilen oyuk nesne.

* Kap kacak.

* Türlü şeylerin taşınması veya saklanması için kullanılan torba, kılıf, çanta, sepet, sandık vb.

* Kapak, cilt.

* Kabin içindeki yemek, çeşit.

kap

* Gövdeyi omuzların üstünden çepeçevre saracak biçimde yapılmış olan bir tür üst giysisi.

* Kadınların giydiği kolsuz üstlük.

kâp

* Aşık kemiği.

kap kacak

* Tencere, tava, sahan gibi mutfak eşyası.

kapacık

* Bkz. kapakçık.

kapağı atmak

* sıkıntısız, rahat bir yere sığınmak, kaçıp kurtulmak.

kapak

* Her türlü kabın üstünü örtmeye veya bir deliği kapamaya yarayan nesne.

* Dolap, sandık gibi şeyleri örtmeye yarayan parça.

* Kitap, defter gibi şeylerin en üstüne geçirilen kılıf.

* Biçilen ağaç kütüklerinin iki yanından çıkan düzgün olmayan tahta.

* Zıvanada iki dış yan parça.

kapak atmak

* aşırı, tıka basa dolmuş olmak.

kapak bıçkıcısı

* Kapak bıçkısında çalışan işçi.

kapak bıçkısı

* Kaba tahtaları boylamasına biçen ve düzelten, birkaç testereli bıçkı tezgâhı.

kapak kızı

* Resimli dergilerin kapak resimleri için poz veren genç kız.

kapak tahtası

* Biçilen tomruğun tahtalarından en dışta kalan tahta parçası.

kapak takımı

* Alafranga tuvaletlerde tuvaleti örten kapak, oturak ve vidaların bütünü.

kapak taşı

* Lâğım, su yolu vb. nin gereken yerlerinde bırakılan deliğin üzerini örten geniş ve yassı taş.

* Mezarlarda en üstte bulunan taş.

kapak yıldızı

* Resimli dergilerin kapak sayfaları için fotoğrafı çekilen ünlü kimse.

kapakçık

* Küçük kapak.

* Yürekte veya damarlarda kanın veya başka sıvıların geri dönmesini önleyen supap durumunda küçük

kapak.

kapaklanma

* Kapaklanmak işi.

kapaklanmak

* Bulunduğu yerden yüzüstü düşmek.

* (yelkenli tekne) Güçlü rüzgâr veya ansızın gelen sağanak etkisiyle devrilmek.

kapaklı

* Kapağı olan.

* Bkz. gizli kapaklı.

kapaklık

* Kapak taşı.

* Kapak yapmağa övgü.

kapaksız

- * Kapağı olmayan.
- * Görgüsüz, terbiyesiz.

kapalı

- * Kapanmış olan, açılmamış, mestur.
- * Geçilmez durumda olan.
- * (iş yeri için) Çalışma süresi sona ermiş.
- * Baş örtülü (kadın).
- * Açık ve kesin söz kullanmadan söylenen, müphem.
- * Gizli, saklı.
- * Dışa dönük yaradılıştan olmayan.
- * (giyecek için) Açık olmayan.
- * (hava için) Bulutlu, karanlık.

kapalı bölge

- * Ulaşım, ekonomi, nüfus hareketleri ve iletişim bakımından dışarıyla bağlantısı bulunmayan yer.

kapalı çarşı

- * Dükân ve ara yollarının üzeri tonoz ve kubbelerle örtülü çarşı.

kapalı devre

- * İçinden sürekli akım geçen elektrik devresi veya televizyon sistemi.

kapalı duruşma

- * Mahkemede görevlilerden ve izinli olanlardan başkasının bulunmadığı duruşma.

kapalı duruşma yapmak

- * duruşmaları gizli sürdürmek.

kapalı geçmek

- * (bir konuda) önemli noktaya değinmemek.

kapalı gişe

- * Bütün biletleri satılmış olan.

kapalı hava

- * Bulutlu hava.

kapalı hece

- * Ünsüzle biten hece: Kalk, bak gibi.

kapalı kalp ameliyatı

- * Kalbin fizyolojik çalışması durdurulmadan yapılan kalp ameliyatı.

kapalı kutu

- * İçindekini belli etmeyen, sır saklayan.
- * Niteliği gizli kalan.

kapalı olmak

- * iş yapmamak.
- * ilgisiz kalmak.

kapalı oturum

- * Gizli celse.

kapalı rejim

- * Dış ülkelerle ilişki kurmayan siyasî düzen.

kapalı tohumlular

- * Açık tohumlularla tohumlu bitkileri içine alan bitkiler âleminin bir alt şubesi.

kapalı tribün

* Açık sahadaki spor müsabakalarında seyircileri yağmurdan ve güneşten korumak için özel olarak üstü kapatılmış bölüm.

kapalı yer korkusu

* Dar ve kapalı yerlerde duyulan kaygı veya korku, klostrofobi.

kapalı yetişmek

* toplum hayatına girmeden, kanışmadan yetişmek.

kapalı yüzme havuzu

* Kapalı bir mekân içine alınmış, suyu ısıtılan, yüzme sporunun yapıldığı havuz.

kapalılık

* Kapalı olma durumu.

* Anlatımın açık ve kesin olmama özelliği, ipham.

kapama

* Kapamak işi.

* Taze soğan ve marulla pişirilmiş kuzu eti yemeği.

* Üst baş, giyecek takımı.

* Kapatma.

kapamacı

* Hazır giysi takımı satan kimse.

kapamaç

* Kilit, sürgü, toka gibi unsurları kapalı tutmaya yarayan düzeneç.

kapamak

* Bir açıklığı örtmek için, bir şeyi, açık yerin üzerine getirmek.

* (hava için) Bulutlarla kaplanmak, sıkıntılı bir hâl almak, bir şeyin görünmesine engel olmak.

* Geçiş engellemek.

* Tıkamak, içini doldurmak.

* (su, elektrik için) Gelişini kesmek.

* Çalışamaz, görev ve iş yapamaz duruma getirmek.

* Üzerinde durmamak, bir şey üzerinde konuşmayı bırakmak.

* Bir yere sokup dışarı çıkmasına engel olmak, hapsedmek.

* Ortalıktan alıp saklamak.

* Karşılama, denk gelmek.

kapana

* Bazı hayvanları yakalamak için kullanılan, hayvanın ayağının değmesiyle işleyen tuzak.

* Düzen, hile.

* Pazara satılmak üzere gelen yiyecek maddelerinin tartıldığı resmî büyük kantar ve bu kantarın bulunduğu yer.

kapana duygu

* Yalnız başına ilerleyen, öbür hastalıklı durumlara bağlı olmayan hastalık, idiopati.

kapana kapana

* Alıcısı çok.

kapana kapana

* bir şeyin yağma edildiğini veya çok ucuz fiyatla satıldığını anlatır.

kapana kurmak

* bir hayvanı tuzağa düşürmek için kapana hazırlamak.

kapana düşmek (girmek, kısılmak, kaymak, tutulmak veya yakalanmak)

* içinden çıkılmaz bir duruma düşmek, ele geçmek.

kapana düşürmek (veya kıstırmak)
* hile ile yakalamak.

kapana sıkıştırmak
* birini zor durumda bırakmak.
* birini düzenle ele geçirmek.

kapanca
* Küçük kapan.
* Düzen, hile.

kapanca
* Tütün fidelerini örtmek için kullanılan hasır veya ottan örtü.

kapancı
* Kapanın başında bulunan görevli, tartıcı.

kapalık
* Kapanmış.
* İç karartıcı, ruh sıkıcı.
* Kaçınık.

kapalılık
* Kapanık olma durumu.
* İç karartıcı olma durumu.

kapanın elinde kalmak
* çok istenir ve aranır olmak.
* bir şeyden ancak çabuk davranabilenler yararlanmak.

kapanış
* Kapanmak işi veya biçimi.

kapanıçe
* Padişah ve yüksek rütbeli din ve devlet görevlilerinin giydiği kolsuz, geniş yakalı kürk.

kapanma
* Kapanmak işi.

kapanmak
* Kapalı duruma gelmek.
* Dışarı ile ilişkisini kesmek.
* Çalışamaz, etkinliğini sürdüremez duruma getirilmek.
* Son verilmek, kesilmek.
* Yüzü, gövdesi bir yere gelecek biçimde eğilmek.
* Tatile girmek.
* (yara için) İyileşmek.
* (göz için) Kör olmak.
* Gökyüzü bulutlanmak.

kapantı
* Patlayıcı ünsüzün oluşmasından önceki boğumlanma noktasının kapanması: Kap, kat, top gibi.

kapari
* Yemişinden turşu yapılan gebre otunun bir adı.

kaparo
* Pey akçesi.

kaparo vermek
* bir kimseye pazarlığında anlaşılmış bir paranın küçük bir bölümünü önceden vermek.

kaparolu

* Kaparosu olan.

kaparosuz

* Kaparosu olmayan.

kaparoz

* Yolsuzca veya zorla elde edilen mal.

kaparozcu

* Yolsuzca veya zorla birinin malını ele geçiren (kimse).

kaparozculuk

* Kaparozcu olma durumu.

kaparozlama

* Kaparozlamak işi.

kaparozlamak

* Yolsuzca veya zorla birinin malını ele geçirmek.

kapasite

* (bir şeyi)İçine alma, sığdırma sınırı, kapsama gücü.

* Bir kondansatörün elektrik yığma sınırı, sığa.

* Anlama, kavrama yeteneği.

kapasiteli

* Kapasitesi olan.

kapasitesiz

* Kapasitesi olmayan.

kapatılış

* Kapatılmak işi veya biçimi.

kapatılma

* Kapatılmak işi.

kapatılmak

* Kapatmak işine konu olmak veya kapatmak işi yapılmak.

* Ortadan kaldırılmak, feshedilmek.

* Bir yerde tutulmak, hapsedilmek.

kapatış

* Kapatmak işi veya biçimi.

kapatma

* Kapatmak işi.

* Bir erkekle nikâhsız yaşayan kadın, kapama, metres.

* Yolsuz olarak değerinden aşağı elde edilmiş (mal).

* Basketbolda, elinde top olmayan bir oyuncunun pas almasına veya ilerlemesine engel olma.

kapatmak

* Kapamak.

* Yolsuz olarak bir malı değerinden aşağı bir karşılıkla elde etmek.

* Bir kadınla nikâhsız yaşamak.

* Yayımlarını yasak etmek, yayımına son vermek.

* Bütün masrafları üzerine alıp isteği doğrultusunda ve başkalarını içeri almadan eğlenmek.

* Bitirmek, unutturmak, söz edilmesini engellemek.

kapattırma

* Kapattırmak işi.

kapattırmak

* Kapatmak işini birine yaptırmak.

kapçak

* Uzun saplı büyük kanca.

kapçık

* Küçük kap.

* Kovan.

* Tahıl tanelerinde çanak.

kapçık meyve

* Meşe palamudu, ceviz gibi açılmayan, tek taneli kuru meyve.

kapçıklı

* Kapçığı olan.

kapelâ

* Şapka.

kapı

* Bir yere girip çıkarken geçilen ve açılıp kapanma düzeni olan duvar veya bölme açıklığı.

* Bu açıklıktaki açılıp kapanan kanat.

* Gelir, geçim, kısmet sağlayan yer, kaynak veya imkân.

* Gidere yol açan ihtiyaç.

* (tavla oyununda) İki pul üst üste getirilerek karşı oyuncunun o haneyi kullanmasına engel olan yer.

* Ev gezmesi için gidilen yer.

* Devlet dairesi.

* Çok yakın zaman.

* Resmî daire.

kapı (bir) komşu

* bitişikte oturan komşu.

kapı açmak

* bir şeyin sözünü etmek veya bir işe başlamak.

* pazarlığa çok yüksek bir fiyatla başlamak.

kapı ağası

* Av dışında padişahın yanında bulunan iç ağaların en büyüğü olan görevli.

* Sadrazam kapısının iç düzenini sağlamakla yükümlü görevli.

kapı ağzı

* Kapının hemen yanı.

kapı almak (veya yapmak)

* tavla oyununda bir haneye üst üste iki pul getirmek ve o hanenin karşı oyuncu tarafından kullanılmasını engellemek.

kapı aralamak

* bir konuya giriş yapmak, karşısındakini hazırlamak.

kapı aramak

* ev ziyareti yapmak istemek.

kapı baca açık (veya kilitli)

* korunmasız veya korunmuş (yer).

kapı çuhadarı

* Osmanlı devlet teşkilâtında ayak işlerinde, özellikle postacılık görevinde kullanılan kimse.

kapı dışarı etmek

* kovmak, dışarı atmak.

kapı duvar

* Çalındığında açılmayan kapı; ses seda çıkmayan yer.

kapı gibi

* iri vücutlu (kimse).

kapı halkı

* Sadrazam, vezir, eyalet valileri, beylerbeyleri gibi devlet büyükleri yanında hizmet gören kimselere verilen genel ad.

* Zengin ve büyük bir evde çalışanların bütünü.

kapı kadar

* eni ve uzunluğu çok olan.

kapı kâhyası

* \343 kapı kethüdası.

kapı kapamaca

* Tamamıyla, toptan, hepsi, hep birden.

kapı kapı aramak

* her yeri aramak.

kapı kapı dolaşmak (veya gezmek)

* ev ev gezmek.

* her devlet dairesine baş vurmak.

kapı karşı

* birbirine çok yakın iki komşu durumu.

kapı kethüdası

* Osmanlı egemenliği altındaki beyliklerin, yabancı devletlerin, eyalet valilerinin, vezir ve beylerbeylerinin devletle ilgili işlerine bakan görevli.

kapı kolu

* Kapıyı açmaya veya kapamaya yarayan, genellikle metalden yapılmış nesne.

kapı komşu

* Birbirine çok yakın veya aynı sokak içinde evi olan komşu.

kapı kulu

* Osmanlılarda, devletten ödenek alan, sürekli görev yapan atlı ve yaya askerlerden oluşan teşkilât.

kapı mandalı

* Kapının kapalı tutulmasına yarayan demir veya tahtadan araç.

* İşe kanştırılmayan, kendisine önem verilmeyen kimse.

kapı oğlanı

* Kapı çuhadarı yamağı.

* Elçiliklerde çevirmen yardımcısı.

kapı perdesi

* Rüzgâr ve soğuktan korunmak için, kalın kumaştan veya deriden yapılmış örtü, perde.

kapı tokmağı

* Kapıyı çalmakta kullanılan metal parça.

kapı yapmak

- * bir şey istemek veya söylemek için karşısındakini önceden başka sözlerle hazırlamak.
- * ev gezmesi yapmak.
- * (tavla oyununda) bir haneye üst üste iki pul getirerek karşı oyuncunun pullarının ilerlemesine engel olmak.

kapı yoldaşı

- * Aynı yerde ve görevde çalışanlardan her biri.

kapıcı

- * Daire, otel, apartman gibi büyük yapılarda bekçilik, temizlik, alış veriş gibi işlerle görevli kimse.
- * Osmanlı devlet teşkilâtında saray kapılarını bekleyen görevli sınıfı.

kapıcık

- * Yumurtacığın tepesinde bulunan ve yumurtacık zarlarının iyice bitişmemesinden oluşan ağzı.

kapıcılık

- * Kapıcının işi.

kapıda kalmak

- * içeri girememek.

kapıdan çevirmek

- * geri döndürmek, kabul etmemek.

kapıdan kovsan bacadan düşer

- * yüz­süz, arsız kimseler için söylenir.

kapıkule

- * Eski kale ve saraylarda iki yanında korunma kuleleri bulunan anıtsal kapı.

kapılandırma

- * Kapılandırmak işi veya durumu.

kapılandırmak

- * Kapılanmasını sağlamak.

kapılanma

- * Kapılanmak işi.

kapılanmak

- * Bir işe girmek; o işte uzun süre kalmak.

kapılar yüzüne (üzerine, üstüne) kapanmak

- * istenilen şeye ulaşma imkânı verilmemek.

kapıları açık tutmak

- * herhangi bir konuda ilişkiyi kesmeden anlaşma ortamını sürdürmeye çalışmak.

kapıları kapamak

- * bütün ilişkileri kesmek veya anlaşma ortamını ortadan kaldırmak.

kapılğan

- * Kolayca etkilenen, her şeye çabuk kapılan.

kapılğanlık

- * Kapılğan olma durumu.

kapılı

- * Kapısı olan.
- * Bir işte çalışan; özellikle resmî bir işte çalışan.

kapılış

- * Kapılmak işi veya biçimi.

kapılma

- * Kapılmak işi.

kapılmak

- * Kapmak işine konu olmak.
- * Sürüklenmek.
- * Birine güvenip boş bulunarak aldanmak.
- * Tutulmak, bağlanmak.
- * Bir şeyin veya kimsenin güçlü etkisinde kalmak.

kapının ipini çekmek

- * Bkz. kırk kapının ipini çekmek.

kapıp koyuvermek

- * ihmal etmek.

kapısı açık

- * konuksever.

kapısı açık

- * Her isteyenin geldiği, konuk olduğu yer.

kapısına kilit vurmak

- * girilip çıkılmasını önlemek için bir yeri kapamak.
- * bir yerin çalışmasına son vermek.

kapısını aşındırmak

- * yanına çok sık gitmek.

kapısını çalmak

- * (birine) başvurmak.

kapısını yapmak

- * Bkz. kapı yapmak.

kapısız

- * Kapısı olmayan.
- * Bir işi olmayan.

kapış

- * Kapmak işi veya biçimi.
- * Kapışma.

kapış kapış

- * Büyük bir istek göstererek.

kapış kapış gitmek

- * çok çabuk satılmak, çok istenir olmak.

kapış kapış yapmak

- * üstüne atılmak, rağbet göstermek.

kapışılma

- * Kapışılmak işi.

kapışılmak

- * Kapışmak işi yapılmak.
- * Çok istenilmek.

kapışma

- * Kapışmak işi.

kapışmak

- * Birlikte bir şeyin üzerine üşüşüp aceleyle almak, kapmak.
- * Kavgaya tutuşmak.
- * Kavgaya girmek.
- * (güreşte) Hırsla güreşe girmek.

kapıştırma

- * Kapıştırmak işi.

kapıştırmak

- * Kapışmak işini yaptırmak veya bu işin yapılmasına sebep olmak.

kapıya dayanmak

- * gelip çatmak.
- * bir şey elde etmek için bir yeri, bir kimseyi zorlamak, göz korkutmak.

kapıyı açmak

- * bir işe veya bir konuya öncelikli olarak başlamak.
- * bir işte başkalarına örnek olmak.

kapıyı büyük açmak

- * çok masraflı bir işe girişmek veya hesapsız harcamak.

kapıyı göstermek

- * kovmak, uzaklaştırmak.

kapık

- * Rublenin yüzde biri değerindeki para.

kapital

- * Sermaye, ana mal.

kapitalist

- * Sermayedar, ana malcı.

kapitalistleşme

- * Kapitalistleşmek durumu.

kapitalistleşmek

- * Kapitalist duruma gelmek.

kapitalistleştirme

- * Kapitalistleştirmek işi.

kapitalistleştirmek

- * Kapitalist duruma getirmek.

kapitalizasyon

- * Anaparaya dönüştürmek işi.

kapitalizm

- * Anamalcılık.

kapitone

- * İçi pamuk veya yün vatka ile doldurularak dikilmiş, döşemelik veya giyim eşyası yapımında kullanılan

kumaş.

- * Bu kumaştan yapılmış veya bu biçimde dikilmiş.

kapitülasyon

- * Bir ülkede yurttaşların zararına olarak yabancılara verilen ayrıcalık hakları.

kapkaç

- * Kapıp kaçmak yoluyla yapılan bir çeşit hırsızlık.

kapkaççı

- * Belli etmeden para vb. şeyleri çalıp kaçan (kimse).
- * Üstünkörü iş gören, işe gereken önemi vermeyen, baştansavma, alelâde.

kapkaççılık

- * Kapkaççı olma durumu.

kapkara

- * Her yanı kara.
- * Kömür gibi kara, simsiyah.

kapkaranlık

- * Çok karanlık.

kaplam

- * Bir kavramın ve o kavramı dile getiren terimin içerdiği varlıkların ve bireysel olayların bütünü, kapsam, şümul.

kaplama

- * Kaplamak işi.
- * Bir şeyin dışına süsleme veya koruma amacıyla geçirilen başka maddeden kat.
- * Üstü herhangi bir başka maddeyle kaplanmış olan.
- * Kalınlığı 5 mm den az, ince ağaç levha.

kaplamacı

- * Gümüş, altın gibi değerli madenlerle kaplama işi yapan kimse.

kaplamacılık

- * Kaplamacı olma durumu.
- * Kaplamacının işi veya mesleği.

kaplamak

- * Her yanını örtmek, istilâ etmek.
- * Çepeçevre sarmak.
- * Bir kabın, bir kılıfın, bir örtünün içine almak.
- * Yayılıp doldurmak, etkisinde bırakmak.
- * Bastırmak.
- * Bir yüzeyi döşemek, başka bir nesne ile örtmek.
- * Kaplama adı verilen ince ağaç levhaları, değişik yöntemlerle hazırlanan tablalara yapıştırmak.
- * Bir madeni bir başka madenle kimyasal bir yöntemle örtmek.
- * Bir kimsenin veya bir şeyin nitelikleri herkesçe bilinir olmak.
- * (duygular için) Doldurmak.

kaplamalı

- * Bir şeyle kaplanmış.

kaplamalı mobilya

- * Yüzeyleri ağaç, plâstik ve benzeri levhalarla kaplanmış mobilya.

kaplamalı

- * Birçok şeyleri kaplamı içine alan.

kaplamsal

- * Kavramla ilgili bütün özellikleri bir arada bulunduran.

kaplamsallık

- * Kaplamsal olma özelliği.

kaplan

* Kedigillerden, enine siyah çizgili, koyu sarı postu olan, Asya'da yaşayan çevik ve yırtıcı hayvan (*Felis tigris*).

kaplan atlaması

* Çift ayakla sıçrayıp kazanılan uçuş hızıyla araç veya canlı engeller üzerinden aşıldıktan sonra, karşıdaki yardımcının omuzlarına dayanıp, hız keserek ayak üstü düşme.

kaplan böcek

* Başka böceklerle beslenerek tarım için çok yararlı olan kaplan böcekler familyasının örnek türü (*Cicindela campestris*).

kaplan böcekler

* Çok zararlı böcekleri oburca avlayarak, bitki, hayvan ve insan sağlığına yardımcı olan, güzel renkli, kın kanatlı böcekler familyası.

kaplan derisi

* Deri sanayiinde çok tutulan ve kadın giysisi yapımında kullanılan deri.

kaplanboğan

* Boğan otunun bir türü, itboğan (*Aconitum napellus*).

kaplanış

* Kaplanmak işi veya biçimi.

kaplanma

* Kaplanmak işi.

kaplanmak

* Kaplamak işi yapılmak.

kaplatış

* Kaplatmak işi veya biçimi.

kaplatma

* Kaplatmak işi.

kaplatmak

* Kaplamak işini yaptırmak.

kaplayış

* Kaplamak işi veya biçimi.

kaplı

* Kaplanmış olan.
* Altındaki göstermeyecek kadar çok olan.
* Kabı olan.

kaplıca

* Ilıca.

kaplıca

* Taneleri ufak bir cins buğday (*Triticum monococcum*).

kaplıcalık

* Kaplıcaya uygun, kaplıcada kullanmaya yarayan (şey).

kaplık

* Kap kakak koymaya yarayan yer.
* Defter, kitap gibi şeyleri kaplamaya yarayan.
* Herhangi bir kap dolduracak kadar olan.

kaplumbağa

* Kaplumbağalardan, çok sert ve kemiksi bir kabuk içinde yaşayan, ağır yürüyüşlü, dört ayaklı, sürüngen hayvan (Testudo).

kaplumbağa gibi

* soğukkanlı ve yavaş hareket eden kimseler için kullanılır.

kaplumbağa yürüyüşü

* Çok ağır yürüyüş.

kaplumbağalar

* Sürüngenlerden, kara ve deniz kaplumbağalarının türlü cinslerini içine alan takım.

kapma

* Kapmak işi.

* Hile ile elde edilen.

kapmaca

* Kapma.

* Bkz. köşe kapmaca.

kapmak

* Birdenbire yakalayarak, çekerek almak.

* Isırıp parçalamak.

* Koparmak, kıstırmak.

* İşitir işitmez veya görür görmez bellemek ve öğrenmek.

* (yer için) Ayırmak, tutmak.

* Bulaşmış olmak, geçmek.

kapnisit

* Hidratlı doğal alüminyum fosfat.

kaporta

* Kaput veya ön kapak (otomobilde).

* Motorlu taşıtlarda bütün taşıtı örten, genellikle sacdan yapılmış örtü.

* Gemi içinin aydınlanması ve hava alması amacıyla güvertede açılmış bulunan camekânlı yer.

kaportacı

* Otomobil kaportalarını onaran usta.

kaportacılık

* Kaporta yapma veya onarma işi.

kapriçyo

* Çalgı veya ses için bestelenmiş, serbest biçimde parça.

kapris

* Geçici, düşüncesizce, değişken istek.

kapris yapmak

* değişken, geçici isteklerde bulunarak huysuzca davranmak.

kaprisli

* Kaprisi olan.

kaprisiz

* Kaprisi olmayan.

kapsam

* Sınırları içine başka konuları veya anlamları alma durumu, şumul.

kapsama

* Kapsamak işi.

kapsama alanı

- * Telsiz telefonlarda konuşmanın yapılabileceği alan.

kapsamak

- * İçine almak, sınırları içine almak, şamil olmak.

kapsamına alma (veya alınma)

- * içine alma (alınma), şümullendirme (şümullendirilme).

kapsamını genişletmek

- * (bir şeyin) sınırları içine giren öğeleri genişletmek, şümullendirmek.

kapsamlı

- * Kapsamı olan.
- * Kapsamı geniş olan, şümüllü.

kapsayıcı

- * Bütün özellikleri ve incelikleri içine alan tanım, kısır döngü karşıtı.

kapsız

- * Kabı olmayan.
- * Kaplanmamış olan.

kapsül

- * Şişe kapağı.
- * Ateşli silâhlarda horozun veya iğnenin çarpmasıyla ateş alan, bir tür özel barutla dolu, küçük, yuvarlak

metal parça.

- * Oyuncak tabancalarda kullanılan, şerit biçiminde iki kâğıt tabaka arasına konmuş patlayıcı madde.
- * Lâboratuvarlarda kullanılan yarım küre biçimindeki kap.
- * Bazı bitkilerde tohumları içinde taşıyan kuru kabuk.
- * Bir organı veya yapıyı çevreleyen kese biçiminde zar.
- * Bazı ilâçların, kolay yutulmak üzere içine konulduğu, ilâcın yapısını etkilemeyen jelâtinden kap.
- * Raflı mobilyalarda rafları taşımak için yan tablalara açılan deliklere çakılan ortası delik ve silindirik biçimli

metal veya plâstik araç.

- * Oturma mobilyalarının, masa, sehpa gibi eşyaların ayaklarının altına çakılan, genellikle üç tırnaklı veya ortadan çivili, tepesi bombeli, kalın sacdan pres yapılarak elde edilen araç.

kaptan

- * Gemi yönetimiyle ilgili en yüksek görevli.
- * (spor oyunlarında) Takım başı.
- * Kaptan pilot.
- * Balkanlarda çete savaşı yapan milis gücünde çarpışan kimse, efe.

kaptan köprüsü

- * Kaptanın gemiyi yönettiği, geminin üst katında bulunan bölüm.

kaptan köşkü

- * Kaptan köprüsü.

kaptan paşa

- * Bkz. kaptanıderya.

kaptan pilot

- * Uçak komutanı.
- * Şehirler arası yolcu otobüslerinde sürücü.

kaptanıderya

- * Osmanlı devletinde deniz kuvvetlerinin en büyük askerî ve idarî âmiri.

kaptanlık

- * Kaptan olma durumu.

* Kaptan mesleği ve aşaması.

kaptıkaçtı

- * Yolcu taşımakta kullanılan motorlu küçük taşıt.
- * İskambil kâğıtlarıyla oynanan bir tür oyun.
- * Kapıp kaçarak yapılan hırsızlık.

kaptırma

- * Kaptırmak işi.
- * Marangozlukta kullanılan küçük el testeresi.

kaptırmak

- * Ele geçirmesine, kapmasına yol açmak.
- * Vücudun herhangi bir organı, bir kaza sonucunda makine tarafından ezilmek veya koparılmak.
- * Yanlış bir davranış sonucu birine uygun imkânı sağlamak, fırsat vermek.
- * Elinden kaçırmak.

kapuçın

- * Lâtin çiçeği.

kapuska

- * Etli lâhana yemeği.

kaput

- * Asker paltosu.
- * Otomobil, kamyon gibi motorlu taşıtlarda motoru örten açılır kapanır biçimde yapılan kapak, kaporta.
- * Cinsî ilişkilerle geçebilecek hastalıklardan korunmak veya kadının gebe kalmasını önlemek için erkeklerin

kullandığı ince, saydam bir çeşit kılıf, prezervatif, kondom.

kaput

- * İskambilde hiç el vermeden yenme.
- * Kötü, bozuk.

kaput bezi

- * Pamuktan düz dokuma, Amerikan bezi.

kaput etmek

- * kâğıt oyununda karşısındakini tek sayı almak imkânından yoksun bırakmak.

kaput gitmek (veya olmak)

- * kâğıt oyununda hiçbir sayı alamamak.
- * hiçbir sınavı verememek.

kaputluk

- * Kaput yapmak için kullanılacak (kumaş).
- * Kaputların konulduğu yer.

kapuz

- * Dar ve derin boğaz, geçit.
- * İçine girilmeyen sık orman.

kapüşon

- * Başlık.

kar

- * Havada beyaz ve hafif billûrlar biçiminde donarak yağın su buharı.

kâr

- * Alış veriş işlerinin sağladığı para kazancı.
- * Yarar, fayda.
- * Maliyet fiyatıyla satış fiyatı arasındaki fark.

kar baykuşu

* İskandinavya ve kuzey kürede yaşayan koyu renk benekli büyük baykuş (Nyctes scandica).

kâr bırakmak

* kazanç getirmek.

kar çiçeği

* Süsengillerden, beyaz ve pembe çiçekler açan soğanlı bitki (Leuconium).

kar diken

* Diş otugillerden, pembe çiçekli bir tür çalı (Acantholimon echinus).

kâr etmek

* kazanç elde etmek, yarar sağlamak.

* etki yapmak.

* iyi gelmek, etkisi iyi olmak.

kâr etmemek

* yararı olmamak, etki yapmamak.

kâr getirmek

* bir şey para kazandırmak.

kar gibi

* temiz, beyaz.

kâr haddi

* Kazanç sınırı.

kar helvası

* Pekmez karıştırılmış kar.

* İcat edenlerin bile beğenmedikleri şey.

kar ispinozu

* Asya ve Avrupa'nın yüksek yerlerinde, karlık bölgelerde yaşayan serçeye benzer küçük ötücü kuş (Montifringilla nivalis).

kâr koymak

* bir şeyin maliyet fiyatı üzerine kâr payını katmak, kazanç koymak.

kar kuşu

* Serçegillerden, karlı dağların doruklarında yaşayan, bacakları ve parmakları tüylü bir kuş (Plectrophenax nivalis).

kar kuyusu

* Yazın kullanılmak üzere içinde kar saklanan kuyu, karlık.

kâr merkezi

* Bir işletmenin veya şirketin kendi kâr veya zararlarından sorumlu olarak çalışan, yerine göre tamamen bağımsız davranabilen birimi.

kâr payı

* Herhangi bir malın maliyet fiyatı üzerine konulan ve satıcıya kalan kazanç.

* Bir işletmenin maliyet giderleri ve zararları çıkarıldıktan sonra kalan net kârın pay senedi başına düşen bölümü, temettü hissesi.

kâr paylaşımı

* Bir işletmenin ve şirketin yıl sonu kârlarından çalışanlarına, bir teşvik yöntemi olarak, pay verilmesi.

kar sapanı

* Kayarken kayak uçlarını birbirine yaklaştırmak, arka uçlarını ise birbirinden uzaklaştırmayla sağlanan frenleme durumu.

kar yağmak

* kar yere düşmek.

kâr zararın kardeşidir

* ticarete sadece kâr etmek düşünülmez, zarar da edilebilir.

kara

* Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü, toprak.

kara

* En koyu renk, siyah, ak, beyaz karşıtı.

* Bu renkte olan.

* Esmer.

* Çoğu kez tür belirtmeye yarar.

* Kötü, uğursuz, sıkıntılı.

* Yüz kızartıcı durum, leke.

kara ağızlı

* Kara çalıcı, iftira eden.

kara baht

* Kara yazı.

kara borsa

* Piyasada olmayan malın gizlice yüksek fiyatla alınıp satılması işi.

kara borsacı

* Kara borsacılık yapan kimse.

kara borsacılık

* Kara borsacı olma durumu.

kara borsaya düşmek

* bir mal gizlice alınıp satılır olmak.

kara boya

* Zaç yağı, sülfürik asit.

kara bulut

* Koyu esmer renkte büyük yağmur bulutu, nimbus.

kara cahil

* Çok cahil.

kara cümle

* Aritmetikte dört işlem.

kara çalmak

* birine iftira etmek.

kara çavuş

* Bir tür üzüm.

kara damaklı

* İnatçı, aksi.

kara davar

* Her yaştaki kıl keçi veya kıl keçi sürüsü.

kara düzen

* Halk müziğinde bağlama çalış türlerinden biri.

kara elmas

- * Kayaları delmekte kullanılan siyah elmas, karbonado.
- * Maden kömürü.

kara et

- * Kastan oluşan yağsız et.

Kara Evli

- * Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

kara fırın

* İçinde odun yakılmak suretiyle ekmek pişirilen, yüksek ateşe dayanıklı tuğlalardan yapılmış ve pişirme süresi modern fırınlardan daha uzun olan fırın, taş fırın.

kara gün

- * Üzüntülü, sıkıntılı zaman.

kara gün dostu

- * Sıkıntılı günlerde de dostluğunu sürdüren ve yardımcı olan kimse.

kara haber

- * Ölüm veya felâket haberi.
- * Kötü, üzücü veya sıkıntı yaratan haber, bilgi.

kara haber tez duyulur

- * kötü haber çabuk duyulur.

kara humma

- * Tifo.

kara iklimi

- * Gece ile gündüz, yaz ile kış arasındaki sıcaklık farkı çok, yağışı az iklim.

kara kafalı

- * Batı Avrupa ülkelerindeki insanların oralarda çalışan Türk işçilerine taktıkları ad.

kara kalem

- * Resim yapmada kullanılan kömür kalem.
- * Kömür kalemiyle yapılan (resim).

kara kaplı kitap

- * Tanık olarak alınan kitap.

kara kara düşünmek

- * çok üzüntülü olmak, düşünceye dalmak.

kara kaş

- * Kaşları kara ve gür olan.

kara kedi geçmek

- * birbirinden soğumak, aralarına soğukluk girmek.

kara kehribar

- * Süs eşyası yapımında kullanılan parlak, siyah linyit, oksidiyon taşı.

kara keme

- * Yer mantarı.

kara kış

- * Kış ortası, kışın en şiddetli zamanı, zemheri.
- * Çok sıkıntılı durum veya zaman.

kara koca

* Saçı ağarmamış yaşlı kimse.

kara kovan

* Arıların fennî kovan yerine içine petek oluşturdıkları sazdan, çamurdan veya sepetten kovan.

kara kullukçu

* Yeniçeri ocağı bölüklerinde odaları ve odaya gelen konukların ayakkabılarını temizlemek, yemek kaplarını yıkamak gibi işlerle görevli er.

kara kurbağası

* Kurbağalardan, karalarda yaşayan, yumurtalarını suya bırakan amfibyum.

kara kuru

* Esmer ve zayıf.

kara kusmuk

* İçinde bol kara kan bulunan kusmuk.

kara kutu

* Uçaklarda pilotların konuşmalarını ve kuleden gelen mesajları alıp saklayan bir araç.

kara kuvvet

* Din bağnazlığının oluşturduğu gerici ve tehlikeli güç.

kara kuvvetleri

* Bir ülkeyi karadan gelecek saldırı ve tehlikeye karşı korumak amacı ile kurulan askerî teşkilât.

* Silâhlı kuvvetler içinde yer alan kara ordularının tümü.

kara liste

* Zararlı veya sakıncalı diye belirlenen veya cezalandırılmaları düşünülen kimselerin listesi.

kara maşa

* Zayıf, esmer, ufak tefek kadın.

kara mili

* 1609 m uzunluğundaki ölçü.

kara mizah

* Yalnız güldürmeyi değil, daha çok düşündürmeyi ve yergiyi amaçlayan mizah.

kara para

* Yasa dışı yollardan sağlanan kazanç.

kara pazar

* Piyasada olmayan malların gizli olarak yüksek fiyatla satıldığı yer.

kara saban

* Derine inemediği için toprağın altını gereği kadar üstüne getiremeyen ilkel bir saban.

kara sarı

* Sarıya çalan siyah.

kara sevda

* Umutsuz ve güçlü aşk.

* Kişinin belirli bir sebep olmadan çöküntü durumuna girip çevreden gelen uyaranlara kapanması, güçlü suç ve günah duyguları içine düşmesi durumu, melihulya, melânkoli.

kara sevdalı

* Kara sevdaya tutulmuş, melânkolik.

kara su

* Ağır akan su.

kara suları

* Bir devletin deniz kıyıları boyunca egemenliği altında tuttuğu belli genişlikte su şeridi.

kara sürmek

* Bkz. kara çalmak.

kara tahta

* Okullarda tebeşirle üzerine yazı yazılan, çoğu tahtadan, siyah ve geniş levha.

kara tren

* Tren.

kara vapuru

* Demir yolu taşıtı.

kara yağız

* Sağlıklı, gürbüz, güçlü.

kara yazı

* Kötü talih, kara baht.

kara yel

* Kuzeybatıdan esen, genellikle soğuk, bazen fırtına niteliğinde yel, keşişleme karşıtı.

kara yeli

* Yaz geceleri karadan denize doğru esen yel.

kara yer

* Mezar, sin, gömüt.

kara yolu

* Yerleşim merkezlerini karadan birbirine bağlayan yol.

kara yosunları

* Çiçeksiz bitkiler sınıfından, nemli yerlerde yetişen, birleşim veya spor verme yoluyla üreyen, pek çok türleri bulunan bir bitki familyası.

kara yosunu

* Çayır ve ormanlarda yumuşak bir bitki oluşturan çiçeksiz bitki, temriye.

kara yüz

* Utanç verici, yüz kızartıcı durum.

kara yüzlü

* Suçlu, lekeli, günahkâr.

karaağaç

* Kara ağaçgillerin örnek bitkisi olan, kerestesi değerli bir ağaç (Ulmus).

karaağaçgiller

* İki çeneklilerden, yaprakları dişli, çiçekleri demet durumunda ve meyveleri kapçık meyve olan, kara ağaç, çitlembik gibi cinsleri içine alan bitki familyası.

karaardıç

* Güney Avrupa'da yetişen bir ardıç türü (Juniperus sabina).

karaasma

* Loğusa otu, zeravent.

karabacak

* Pancar fidelerinde gelişerek, fidenin ölümüne veya cılız kalmasına yol açan ve yerleştiği bölgeleri kara beneklerle örten asklı mantar.

* Bu mantarın sebep olduğu hastalık.

karabakal

* Karatavukgillerden, kara renkli ardıç kuşu (*Turdus pilaris*).

karabaldır

* Baldırıkara.

karabalık

* Tatlı su kayası.

karaballık

* Birtakım böceklerin çıkardıkları şekerli sıvıya yapışarak yaprak, filiz ve meyvelerin kurum karası bir renkte kaplanmasına yol açan ilkel mantar.

* Bu mantarın sebep olduğu hastalık.

karabasan

* Sıkıntılı ve korkulu düş, kâbus.

* Bir kimsenin içinde bulunduğu karmakarışık, sıkıntılı ruh durumu.

karabaş

* Rahip, keşiş.

* Evlenmemiş, evlenmek istemeyen erkek.

* Çoban köpeği.

* Kışa dayanıklı sert buğday.

* Balı babagillerden, çiçekleri mavi veya menekşe rengine başakçıklar durumunda olan ıtırli bir bitki (*Lvendula staechas*).

* Bir hücreli özel bir asalağın, hindinin karaciğerine yerleşerek yaptığı, büyük ölçüde ölümlere yol açan kümes hastalığı.

karabatak

* Karabatak gillerden, balıkla beslenen, gagası uzun ve sivri, kara tüylü bir deniz kuşu (*Phalacrocorax*).

karabatak gibi

* bir görünüp bir ortadan kaybolan (kimse).

karabatak giller

* Leyleksiler takımının, örnek hayvanı karabatak olan bir familyası.

karabet

* Yakınlık.

* Hısımlık.

karabiber

* Karabibergillerin örnek bitkisi olan, zeytinsi, meyvelerin taneleri yuvarlak, yaprakları kalp biçiminde, tırmanıcı bir bitki (*Piper nigrum*).

* Bu bitkinin baharat olarak kullanılan kuru ve siyah tanesi.

* Sevimli ve ufak tefek esmer güzeli.

karabibergiller

* Taçsız iki çeneklilerden, karabiberle türlerini içine alan bir bitki familyası.

karabina

* Namlusu genellikle yivli, kısa ve hafif bir tüfek.

karabinyer

* İtalyan jandarmalarına verilen ad.

karabuğday

* Karabuğdaygillerden, tohumları için yetiştirilen, bir yıllık bitki (Fagopyrum).

karabuğdaygiller

* Taçsız iki çeneklilerden, ravent, kuzukulağı, kurtpençesi, çobandeğneği ve karabuğday gibi sapsız boğumlu, çiçekleri başak veya salkım durumunda bazı türleri hekimlikte kullanılan bitkileri içinde toplayan bir aile.

karaburçak

* Baklagillerden, hayvan yemi ve gübre olarak kullanılan bir tür, kışne (Ervum ervilla).

karaca

* Rengi karaya yakın olan, esmer.

karaca

* Geyikgillerden, boynuzları küçük ve çatallı bir av hayvanı (Capreolus).

karaca

* Üst kol.

karaca darısı

* Buğdaygillerden, hayvanlara yedirilmek için ekilen bir bitki (Panicum milliaceum).

karaca kemiği

* Bkz. kol kemiği.

karaca kuruca

* Esmer, zayıf ve çelimsiz bir biçimde.

karaca ot

* Bir çöplene türü (Helleborus niger).

* Çörek otu.

karacı

* Kara kuvvetlerine bağlı (subay, astsubay veya er).

karacı

* Birine işlemediği bir suçu veya kendisinde bulunmayan bir ayıbı yükleyen, kara çalan, iftiracı, müfteri.

karacılık

* Karacı olma durumu, müfterilik, iftira.

karaciğer

* Karın boşluğunun sağında bulunan, öd salgılayan, şeker depolayan, iri, açık kahve rengi organ.

karaçalı

* Hünnapgillerden, kurak yerlerde yetişen, çiçekleri altın sarısı renğinde, dikenli bir bitki, çalı diken (Paliurus spinosa).

* İki kişinin arasına girerek ilişkileri bozan kimse.

karaçalılık

* Kara çalısı çok olan yer.

karaçam

* Bir tür çam (Pinus nigra).

Karaçayca

* Karacaylıların konuştuğu Türk dilinin bir kolu.

karaçayır

* Buğdaygillerden, çimen biçiminde veya geniş çayır olarak yetiştirilen bir park bitkisi (Lolium).

Karaçaylı

* Karaçay halkından olan (kimse).

karada ölüm yok

* bundan sonra herhangi bir sıkıntı ile karşılaşma ihtimali yok.

Karadağlı

* Karadağ halkından olan (kimse).

karadağlı

* Bir tür toplu tabanca.

Karadeniz'de gemilerin mi battı?

* çok düşünceli ve durgun görünen kimselere söylenir.

karadul

* Sokması büyük acı veren, iri, esmer, zehirli örümcek (*Latrodectus mactans*).

karadut

* Siyah renkte olan dut.

karafa

* Uzun boyunlu, kulpsuz küçük rakı sürahisi.

karafaki

* Bkz. karafa.

karafatma

* Kın kanatlılardan, böcek, kurt ve sümüklü böceklerle beslenen, tarıma yararlı, parla siyah renkli bir böcek (*Carabus*).

karagevrek

* Bir çeşit üzüm.

karagöz

* Deve derisinden veya mukavvadan kesilip boyanmış insan biçimlerini beyaz bir perde üzerine arkadan ışıltı vererek yansıtmaya yoluyla oynatılan oyun.

* (ilk harf büyük) Bu oyunda halk görüşünü ve duyusunu veren kimse.

karagöz

* İzmaritgillerden, 25-30 cm uzunluğunda, enli, boz renkli, beyaz etli bir balık (*Sargus sargus*).

karagöz oynatmak

* komik bir durum yaratmak.

karagözcü

* Karagöz oyunu oynatan kimse, hayali.

* Karagöz oyununda kullanılan boyanmış insan biçimlerini yapıp satan kimse.

karagözcülük

* Karagözcünün mesleği.

karagözlük

* Güldürüp eğlendirecek davranış.

karagözlük etmek

* güldürüp eğlendirecek davranışlarda bulunmak.

karagül

* Karakul.

karağ

* Ateş karıştırmaya yarayan, eğri uçlu demir çubuk.

karağı

* Tavukkarası.

karahalile

* Doğu Hindistanda yetişen bir bitkinin olgunlaşmasında önce toplanan ve kurutulan 1-3 cm uzunluğuunda, iğ biçiminde siyah renkli, sert, kokusuz taneleri (Fructus Myrobalani).

Karahanlı

* Orta Asya'da kurulmuş eski bir Türk devleti ve bu devleti kuran soy.

karahindiba

* Birleşikgillerden, uzun ve dişli yapraklı, çiçekleri sarı ve kömeç biçiminde bir bitki (Taraxacum).

karaigñe

* Bir çeşit iğneli karınca.

Karaim

* Çoğunluğu Türk soyundan olan ve çoğu Polonya ve Litvanya topraklarında oturan bir Musevî topluluğu, Karay.

Karaimce

* Karaim Türkçesi, Karayca.

karakabarcık

* Kara yanık, yanıkara şarbon.

karakaçan

* Eşek.

karakafes

* Sığır diligillerden, çiçekleri beyaz ve menekşeye çalar kırmızı renkte, eczacılıkta kullanılan bir bitki, eşek kulağı (Symphytum).

Karakalpakça

* Karakalpakların konuştuğu Türk dilinin bir kolu.

karakarga

* Kuzgun.

karakaş

* Vücudu beyaz, ağız, burun, göz etrafı, kulak ve tırnakları siyah, bazen vücutlarında da siyah lekeler bulunan, yağlı kuyruğunun uç kısmı akkaramanlara göre fazla sarkık ve daha ziyade Güney Doğu Anadolu bölgesinde yetiştirilen bir tür koyun.

karakavak

* 35 m ye kadar yükselebilen, kabuğu koyu renkli bir kavak türü (Populus nigra).

karakavuk

* Hindiba.

karakavza

* Yaban havucu.

karakeçi

* Sazana benzer bir tatlı su balığı (Barbus fluviatilis).

* Kıl keçisi.

karakılçık

* Kılçıkları siyah olan, kırmızı veya beyaz, sert taneli buğday.

karakol

- * Güvenliği sağlamakla görevli kimselerin bulunduğu konut.
- * Huzuru ve güvenliği sağlamak işin hkmete bağlı her türlü silhl kuvvet, kol, devriye.

karakol gemisi

- * Kara sularında güvenliği sağlamak ve gözcülük yapmak işin dolaşan küçük gemi.

karakol gezmek

- * karakol göreviyle dolaşmak, devriye gezmek.

karakolluk

- * Karakolla ilgili.

karakolluk olmak

- * kavga sonucu karakola gitmek zorunda kalmak.

karakoncolos

- * Çocukları korkutmak işin kendisinden söz edilen, gerçek dışı bir yaratık, umacı, hayalet.
- * Çok çirkin kimse.

karakter

- * Bir nesnenin, bir bireyin kendine özgü yapısı, onu başkalarından ayıran temel belirti ve bireyin davranış biçimlerini belirleyen ana özellik, z yapı, seciye.
- * Bir kimsenin veya bir insan grubunun tutumu; duygulanma ve davranış biçimi.
- * Üstün, manevî zellik.
- * Basımda harf türü.
- * Bireyin kendi kendisine egemen olmasını, kendi kendisiyle uyum işinde bulunmasını, düşünüş ve hareketlerinde tutarlı, sağlam kalabilmesini sağlayan özellikler bütünü.
- * Bir eserde duygu, tutku ve düşünce yönlerinden ele alınan kimse.

karakteristik

- * Bir kimse veya nesneye özgü olan (ayırıcı nitelik), tipik.
- * Bir logaritmanın tam birimler anlatan bölümü.

karakterize

- * Ayırıcı niteliği ortaya konulmuş, ayırt edilmiş.

karakterize etmek

- * ayırıcı niteliğini ortaya koymak, ayırt etmek.

karakterli

- * Herhangi bir karakteri olan.
- * Karakteri sağlam olan.

karakteroloji

- * İnsanlarda karakterin gelişmesini ve özelliklerini inceleyen bilim dalı.

karaktersiz

- * Karakteri kötü olan.

karaktersizlik

- * Güvenilir karakteri olmama durumu.

karakucak

- * Kökeni Orta Asya'ya kadar uzanan, en eski, yağ sürülmeden, serbest biçimindeki geleneksel Türk güreşi.

karakul

- * Asıl yurdu Buhara'da Karakul bölgesi olan ve yurdumuzda da yetiştirilen, tüyleri uzun ve kıvrıcık bir cins koyun.

karakulak

- * Kedigillerden, çakala benzer vahş bir hayvan (Caracal melanotis).

karakulak

- * Osmanlı İmparatorluğunda emir çavuşu, haberci.

karakuş

- * Kartal türünden karakuşlara verilen ad.

karakuş

- * Atların ayaklarında şiş yapan bir hastalık.

karakuşî

- * Kanun, kural, mantık ölçülerine dayanmayan.

karalâhana

- * Yaprakları koyu yeşil olan bir tür lâhana.

karalâhana çorbası

- * Karalâhana yapraklarının ince ince kıyılmasından sonra tere yağı, kuru fasulye, mısır yarması ve baharat ile pişirilmesiyle hazırlanan sulu bir yemek.

karalama

- * Karalamak işi.
- * El alıştırmak için çok tekrarlanarak yazılan yazı.
- * Üstünde düzeltmeler yapılan, temize çekilmemiş yazı taslağı, müsvedde.
- * Leke sürme, kötülük yükleme.

karalama defteri

- * Karalamaların yapıldığı defter, müsvedde defteri.

karalamak

- * Boya veya kalemle birtakım şekiller çizerek bir yeri kirletmek.
- * Bir yazının üzerini çizerek onu geçersiz kılmak.
- * Taslak olarak yazmak veya çizmek.
- * Leke sürmek, kötülük yüklemek, iftira etmek.
- * Hızlı ve acele olarak yazmak.

karalanma

- * Karalanmak işi.

karalanmak

- * Karalamak işi yapılmak.
- * Kara duruma gelmek.
- * Leke sürülmek, kötülük yüklenmek.

karalar bağlamak (veya giymek)

- * yas tutmak.

karalatma

- * Karalatmak işi.

karalatmak

- * Karalamak işini yaptırmak.

karalayış

- * Karalamak işi veya biçimi.

karaleylek

- * Leylegillerden, gagası aşağı doğru kıvrık, tüyleri kara, uzun bacaklı bir kuş, çeltik gagası (Ciconia nigra).

karalı

- * Karası (II) olan.
- * Üzeri kalemle karalanmış.

karalı beyazlı

- * Üzerinde hem kara hem beyaz bulunan.

karalık

- * Kara olma durumu.
- * Karaya çalan leke.

karaltı

- * Uzaklık veya karanlık sebebiyle kim veya ne olduğu seçilemeyen, belli belirsiz, koyu renkli biçim.
- * Hafif karanlık, leke.

karama

- * Karamak işi.

karamak

- * Hor görmek.
- * Karalamak, kara çalmak, lekelemek.
- * Kötülemek, yermek.

karaman

- * Orta Anadolu'da yetiştirilen, kuyruğu iri ve yağlı bir tür koyun.

karamandola

- * Daha çok ayakkabı yüzü yapılan bir çeşit sağlam ve parlak kumaş.
- * Bu kumaştan yapılmış.

Karaman'ın koyunu sonra çıkar oyunu

- * bir şeye tam güvenmeyip ileride nasıl olacağını beklemek gerekir.

karambol

- * Bilardo oyununda istaka ile vurulan bilyenin öbürlerine dokunması.
- * Çarpışma, birbirine çarpma, karışıklık, karmaşa.

karambole getirmek

- * karışıklıktan yararlanarak birini aldatmak.
- * bir işi aşırı bir çabuklukla yaparak gereken özeni göstermemek.

karamelâ

- * Eritilmiş ve birazı yakılmış şekerle yapılan şekerleme.

karamsar

- * Kötümser, bedbin, meys, pesimist.

karamsar olmak

- * kötümserliğe kapılmak, bedbin olmak.

karamsarlaşma

- * Kötümserleşme.

karamsarlaşmak

- * Kötümserleşmek.

karamsarlaştırma

- * Karamsarlaştırma işi.

karamsarlaştırmak

- * Karamsar etmek.

karamsarlık

- * Kötümserlik, meysiyet, bedbinlik, pesimizm.

karamuk

* Karanfilgillerden, ekin tarlalarında biten, yaprakları karşılıklı, çiçeği pembe mor renkte, zararlı bir bitki (Agrostemmagithago).

* Vücutta kara renkli kabarcıklara sebep olan bir hastalık.

* Koyunlarda görülen bir tür hastalık.

karamusal

* Çifte demir atıldığında geminin dönmesiyle zincirlerin kanşmasını önlemek için kullanılan x biçiminde ve firdondüye bağlı zincir düzeni.

Karamusal (veya Karamürsel) sepeti

* önemsiz kimse veya şey.

Karamusal (veya Karamürsel) sepeti sanmak

* bir kimse veya şeyi ufak, önemsiz saymak.

karanfil

* Karanfilgillerden, güzel renkli çiçekler açan bir süs bitkisi (Dianthus caryophyllus).

* Mersingillerden, Molük adalarında, Filipinler'de ve Hindistan'da yetişen bir ağaç (Caryophyllus aromaticus).

* Bu ağacın karanfil yağı elde edilen ve baharat olarak kullanılan, ağız kokusunu gideren, acımsı, koyu renkli, küçük çivi biçimindeki tomurcuğu.

karanfil yağı

* Karanfilin tomurcuklarından elde edilen uçucu yağ.

karanfilci

* Karanfil yetiştiricisi.

karanfilgiller

* İki çeneklilerden, örnek bitkisi karanfil olan, çöven, karamuk, sabun otu ve benzeri cinsleri içine alan bir familya.

karanfili sıkmak

* tehlikelere ve güçlüklerle göğüs gerebilmek.

karanlığa gömülmek

* koyu karanlık içinde kalmak.

* büyük sıkıntı ve keder içinde kalmak.

karanlığa kalmak

* varılacak yere varmadan akşam olmak.

karanlığı deşmek (veya yırtmak)

* karanlıkta görmeye çalışmak, aydınlığa çıkmak için çaba harcamak.

* Büyük sıkıntı ve üzüntüden kurtulmak için çabalamak.

karanlık

* Işığı olmayan, bütünü veya bir parçası ışıktan yoksun olan.

* Işık olmama durumu.

* Gereğince anlaşıp bilinemeyen, ne olacağı, sonu belli olmayan (durum).

* Yasalara, töreye uygun olmayan; karışık.

* Üzüntü, sıkıntı, perişanlık.

karanlık basmak (veya çökmek)

* (hava) kararmak.

karanlık etmek

* bir şeyin önünde durarak görünmesine engel olmak.

karanlık oda

* Fotoğraf camı banyosu, röntgen muayenesi gibi işlerin yapıldığı ışıksız oda.

karanlıkta göz kırpma

- * bir şeyi anlatmak isterken karşısındakinin anlayamayacağı bir işaretle bulunmak veya bir söz söylemek.

karantina

- * Bulaşıcı bir hastalığın yaygın olduğu bir yerden gelen kişileri, gemileri ve malları geçici olarak ayırma biçiminde alınan önlem.
- * Hastahanelerde, yatacak hastaların kayıt ve kabul edildikleri yer.

karantina müddeti

- * \343 karantina süresi.

karantina süresi

- * Karantina için gerekli olan ve öngörülen süre.

karar

- * Bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargı.
- * (herhangi bir durum için) Tartışılarak verilen kesin yargı.
- * Bu yargıyı bildiren belge.
- * Değişmeyen, düzenli durum, düzenlilik, yöntemlilik.
- * Türk müziğinde, taksim yaparken ana makama dönüş.
- * (hava için) Değişmez olma.
- * Tam ölçüsünde, ne az ne çok.

karar almak

- * bir davayı, bir sorunu sonuca bağlamak.

karar altına almak

- * karar vermek, kararlaştırmak.

karar bulmak

- * kararlı bir durum almak; yatışmak.

karar kılmak

- * birçok şeyi deneyip birini seçmek.

karar vermek

- * bir sorunu karara bağlamak, kararlaştırmak.

karara bağlamak

- * bir davayı, bir sorunu çözümlmek, sonuçlandırmak.

karara kalmak

- * (dava için) görüşülmesi bitip yargıcın kararını beklemek.

karara varmak

- * bir konuda anlaşmak, bir şeyi kararlaştırmak.

karargâh

- * Bir birlik veya kurumun, kumandan ile yardımcı şube ve bölümlerinden oluşan kuruluş.
- * Ordunun uzun bir süre veya geçici olarak konakladığı yer.
- * Durulan veya kalınan yer.

kararınca

- * Gerekli olduğu ölçüde.

kararında bırakmak

- * ölçüyü aşmamak.

kararış

- * Kararmak işi veya biçimi.

kararlama

- * Kararlamak işi.
- * Kararlayarak (yapılan), tahmini.

kararlamadan

- * Kararlama yoluyla, görmeden.

kararlamak

- * Ölçü ve tartıya dayanmaksızın, gözle oranlayarak hesaplamak, tahmin etmek.

kararlaşma

- * Kararlaşmak işi.

kararlaşmak

- * Bir şey için karar verilmek.

kararlaştırılma

- * Kararlaştırılmak işi.

kararlaştırılmak

- * Kararlaştırmak işi yapılmak.

kararlaştırma

- * Kararlaştırmak işi.

kararlaştırmak

- * Bir konunun, bir işin herhangi bir yolda yapılmasıyla ilgili kesin düşünce belirtmek, tayin etmek.

kararlı

- * Kararında direnen, kararını değiştirmeyen, kesin karar vermiş olan.
- * Düzenli, dengeli, ölçülü, istikrarlı.

kararlı dalga

- * \343 duraklı dalga.

kararlı denge

- * Bir güç etkisiyle hareket ettikten sonra gene aynı duruma gelen cisimlerin konumunu anlatır.

kararlılık

- * Kararlı olma durumu, istikrar.

kararma

- * Kararmak işi.
- * Görüntülerin gittikçe kararır görünmez duruma geçmesine dayanan bir noktalama çeşidi.

kararmak

- * Rengi karaya dönmek, siyahlaşmak.
- * (ışık) Sönmek, kısılmak veya gücü azalmak.
- * (ateş) Sönmeye yüz tutmak.
- * (iç, ruh gibi sözlerle) Kederlenmek, canı sıkılmak.
- * Niteliğini yitirmek.

kararname

- * Cumhurbaşkanının onayladığı hükûmet kararı.
- * Bakanlar Kuruluna verilen yetkilere dayanarak alınan karar.
- * Bu kararı bildiren resmi yazı.

kararsız

- * Kararı olmayan, karar vermekte güçlük çeken, bir kararda durmayan; duruksun, mütereddit.
- * Düzensiz, istikrarsız.

kararsız denge

- * Denge durumundaki cismin küçük bir yer değiştirmesiyle bozulan denge.

kararsızlık

- * Kararsız olma durumu, tereddüt.
- * Düzensizlik, istikrarsızlık.

karartı

- * Karaltı.
- * Kararmış yer, siyahlık.

karartılma

- * Karartılmak işi veya durumu.

karartılmak

- * Karanlık duruma getirilmesini sağlamak.

karartma

- * Kararmak işi.
- * Savaş durumunda düşman uçaklarından korunma amacıyla ışıkları örtme veya söndürme biçiminde alınan önlemlerin bütünü.

karartmak

- * Rengini karaya çevirmek, esmerleştirmek, siyahlaştırmak.
- * Karanlık duruma getirmek.
- * (ışığı) Kısımak veya örtmek.
- * Kötü bir duruma getirmek.

karasakız

- * Zift.

karasal

- * Kara (I) ile ilgili, berri.

karasal iklim

- * Bkz. kara iklimi.

karasal kumul

- * Deniz kıyısından uzak, çöllerde oluşan kumul.

karasal oluşuk

- * Yer kabuğunun kara bölümündeki katmanlarında olan oluşuk.

karasığır

- * Orta Anadolu'da yetişen, sert ve kurak iklime dayanıklı, küçük yapılı bir sığır türü.

karasinek

- * Böcekler sınıfının çift kanatlılar takımından, insan ve evcil hayvanların kanını emen, görünüşü ev sineğine benzeyen bir eklem bacaklı türü (Stomoxys calcitrans).

karasu

- * Çoğunlukla gözün iç basıncın çoğalmasıyla kendini gösteren, körlüğe sebep olabilen bir göz hastalığı, glokum.

karaşın

- * Esmer, sarışın karşımı.

karataban

- * İpek böceklerinde geniş çapta ölüme yol açan kelebek hastalığı.

karatavuk

- * Karatavukgillerden, tüyleri kara, meyve ve böceklerle beslenen ötücü kuş (Turdus merula).

karatavukgiller

* Omurgalı hayvanların kuşlar sınıfından, ardıç kuşlarını ve kızılkuşukları içine alan bir familya.

karate

* Ayak ve yumruk vuruşları üzerine kurulu, Japon kökenli bir dövüş yöntemi.

karateci

* Karate yapan kimse.

karaturp

* Turpgillerden, etli, iri beyaz köklü çok yıllık bir bitki (Raphanus sativus var niger).

karavan

* Bir otomobilin arkasına takılan, insan taşımaya yarayan, tekerlekli, üstü kapalı araç.

karavana

* En çok orduda erlerin yemeğini dağıtmada kullanılan, çok miktarda yiyecek alan, kenarları dik, derince

metal kap.

* (genellikle orduda veya yatılı okul ve ceza evlerinde) Yemek.

* İnce, yassı elmas.

* Atış taliminde hedef tahtasını bile vuramama.

karavana borusu

* Yemek vaktinin geldiğini bildiren boru sesi.

karavana çıkmak

* yemek hazırlanmak veya gelmek.

karavanacı

* Karavanayı taşıyan (asker).

* Hedef tahtasını vuramayan kimse.

karavanadan yemek

* toplu durumda aynı kaptan yemek.

karavaş

* Savaşta tutsak edilen veya satın alınan ve sahibinin üzerinde tam bir kullanma hakkı bulunan kadın.

karavaşlık

* Karavaş olma durumu.

karavel

* Çift motorlu bir uçak türü.

karavelâ

* Büyük deniz teknesi.

* Gemilerde denizcilik kurallarına aykırı durum.

karavide

* Bkz. kerevit.

karaya

* Eczacılıkta kullanılan ve çürümeyen bir bitki.

karaya ayak basmak

* deniz, göl vb. den karaya çıkmak.

* deniz taşıtından karaya çıkmak.

karaya çıkarmak

* göl veya denizden karaya çıkmasını sağlamak.

karaya düşmek

* (deniz içinde bulunan bir şey) akıntı veya dalga ile kıyıya atılmak.

karaya oturmak

* (gemi) denizin sığ bölümüne saplanıp kalmak.

karaya vurmak

* denizden karaya atılmak.

karayaka

* Doğu Karadeniz kıyı bölgesinde yetişen, uzun kuyruklu, beyaz renkli koyun türü.

karayandık

* Deve dikenli.

karayanık

* Karakabarcık, yanıkara, şarbon.

Karayca

* \343 Karaimce.

karayılan

* Boyu uzun, başı iri pullarla örtülü, zaranı hayvanları yediği için tanıma yararlı, tehlikesiz bir yılan (Coluber).

karbojen

* Bileşiminde yüzde 95 oksijen ve yüzde 5 karbondioksit bulunan gaz karışımı.

karboksil

* Organik asit grubunda bulunan -COOH formülündeki tek değerli köklere verilen ad.

karboksilik

* Korboksilli.

karboksilli

* Yapısında bir veya birçok karboksil koku bulunan (maddeler), karboksilik.

karbon

* Atom numarası 6, atom ağırlığı 12 olan, doğada elmas, grafit gibi billûrlaşmış veya maden kömürü, linyit, antrasit gibi şekilsiz olarak bulunan element. Kısaltması C.

karbon dönemi

* Birinci çağın dördüncü dönemi ve bu dönemde oluşmuş yer katmanları, karbonifer.

karbon kâğıdı

* Aynı zamanda hem yazmak hem de kopya çıkarmak için yazı kâğıtlarının arasına konulan bir yüzü boyalı kâğıt.

karbonado

* Kara elmas.

karbonat

* Karbonik asidin bazlarla birleşerek oluşturduğu tuzların genel adı.

* Sodyum bikarbonat.

* Genellikle sindirimi kolaylaştırmak için suya katılan kimyasal birleşim.

karbonatlama

* Karbonik asit alabilen maddelere bu gazı vererek onları karbonat durumuna dönüştürme.

karbonatlamak

* Karbonat durumuna dönüştürmek.

karbonatlı

* İçinde karbonat olan.

karbondioksit

* Renksiz, kokusuz, yoğunluğu 152,0°C de ve 36 atmosfer basıncında kolayca sıvılaşıan ekşimsi tatta bir gaz (CO₂).

karbonhidrat

* Yağlar ve yumurta akı maddeleri yanı sıra, insan ve hayvanların organik besinlerinden en önemlisi olan organik kimya birleşiklerinin genel adı.

karbonifer

* Karbon dönemi.

karbonik

* Karbonla ilgili olan.

karbonik asit

* Bir karbonla iki oksijenin birleşmesiyle oluşan bir gazın suda erimiş durumuna verilen ad. Bu gaz, organik veya başka karbonlu maddelerin çürümesinden, yanmasından, bitkilerin ve canlıların solunumundan oluşur.

karbonil

* Birleşme değeri 2 olan karbonmonokside verilen ad.

karbonit

* Karbon grubundan basit madde.

karbonizasyon

* Hayvansal lifler içinde bulunan bitkisel kısımların veya selülozik liflerin giderilmesi için asitlerle sıcaklık etkisi altında işlem görmesi.

karbonlama

* (metalürjide) Çeliğe karbon verme işlemi.

karbonlamak

* Bir maden veya alaşımı karbon bakımından zenginleştirmek.

karbonlaşma

* Karbonlaşmak işi.

karbonlaşmak

* Karbon durumuna gelmek, kömürleşmek.

karbonlu

* Birleşiminde karbon bulunan.

karbonmonoksit

* 0,97 yoğunluğunda, renksiz, kokusuz bir gaz. Bol miktarda ısı açığa çıkararak mavi bir alevle yanar ve hava ile birleşerek bir çok uygulama alanı olan patlayıcı bir karışım oluşturur (CO).

karborundum

* Aşındırıcı madde olarak kullanılan silisyum karbürün ticaretteki adı.

karbür

* Karbonun başka bir elementle birleşmesinden oluşan madde.

karbüratör

* Patlamalı motorlarda akaryakıtı buharlaştırıp hava ile karışmasını sağlayan cihaz.

karbürleme

* (metalürjide) Madenî bir ürünün karbon bakımından zenginleştirilmesi.

karcığar

* Klâsik Türk müziğinde hareketli bir makam.

karda yürüyüp (gezip) izini belli etmemek

- * kimsenin sezemeyeceği biçimde gizli iş çevirmek.

kardaş

- * Kardeş.

kardelen

- * Nergisgillerden, baharda çok erken çiçek açan ve eczacılıkta kullanılan soğanlı bir bitki (*Galanthus nivalis*).

kardeş

- * Aynı ana babadan doğmuş, veya ana babalarından biri aynı olan çocukların birbirine göre adı.
- * Yaşça küçük olan kardeş.
- * Aralarında çok değer verilen ortak bir bağ bulunanlardan her biri.
- * Seslenme sözü olarak kullanılır.

kardeş kanı

- * Soy ve ırk bakımından aralarında yakınlık bulunma, kan bağı.

kardeş kardeş

- * Dostlukla, dostça, sevgiyle.

kardeş kardeşi atmış, yar başında tutmuş

- * kardeşler ne kadar geçimsiz olsa, kötü bir durumda birbirlerine yardım ederler.

kardeş kavgası

- * Bir ülkede yurttaşların birbirlerine karşı düşüncelerinden doğan silâhlı çatışma.

kardeş okul

- * Bir okulun, toplumsal ve kültürel bakımdan yardıma ihtiyaç duyduğu için seçtiği ve türlü yardımlarda bulunduğu okul.

kardeş parti

- * Belli bir ortak amaca yönelen siyasî toplulukların her biri.

kardeş payı

- * Yan yarıya bölüşme; eşit paylarla bölüşme.

kardeş şehir

- * Ülkemizdeki bir şehirle yabancı bir ülkedeki bir şehir arasında ilişkileri özel olarak geliştirmeyi ve yakınlaştırmayı kabul eden şehirlere verilen genel ad.

kardeşçe

- * Kardeşe yaraşır (biçimde), dostça, içtenlikle.

kardeşkanı

- * Kardeşkanı ağacından alınan, hekimlikte ve boyacılıkta kullanılan, koyu renkte bir sakız.

kardeşkanı ağacı

- * Baklagillerden, en çok Asya'nın sıcak bölgelerinde yetişen bir ağaç (*Draceane draco*).

kardeşlenme

- * Kardeşlenmek işi.

kardeşlenmek

- * (ekin için) Bir kökten birkaç sap birden üremek.

kardeşlik

- * Kardeş olma durumu, uhuvvet.
- * Kardeş kadar yakın sayılan kimse, yakın dost.
- * Seslenme sözü olarak kullanılır.
- * Birlik, beraberlik.

kardeşlik etmek

* kardeş gibi hareket etmek, kardeşçe davranmak.

kardırma

* Kandırmak işi.

kandırmak

* Karmak işini yaptırmak.

kardinal

* Papayı seçen, danışmanlığını yapan baş papazlardan her biri.

kardinal kuşu

* İspinozgillerden parlak, kırmızı renkli, iri gagalı, tepelikli, ötücü bir kuş türü (Cardinalis cardinalis).

kardinallik

* Kardinal olma durumu.

* Kardinalin görevi veya makamı.

kardiyak

* Kalple ilgili.

* Kalp hastalığı olan kimse.

kardiyograf

* Kalbin hareketlerini, grafik biçiminde kaydeden cihaz, elektrokardiyograf.

kardiyografi

* Kalp hareketlerini kaydetme yöntemi, elektrokardiyografi.

kardiyogram

* Kardiyografin kaydettiği kalp hareketlerinin çizgilerle gösterilmiş grafiği, elektrokardiyogram.

kardiyolog

* Kalp hastalıklarında uzmanlaşmış hekim.

kardiyoloji

* Anatomi, fizyoloji ve patolojinin kalp ile ilgili bölümleri.

kardiyopati

* Kalp hastalıklarının genel adı.

kardiyoskleroz

* Bazen atardamar sertleşmesiyle birlikte görülen kalp dokusu sertleşmesi.

kardiyoskop

* Kalp kasılmalarının incelenmesine yarayan cihaz.

kardiyoskopi

* Kalp kasılmalarının kardiyoskop ile dinlenmesi.

kare

* Kenarları ve açıları birbirine eşit olan dörtgen, dördül, murabba.

* Bu biçimde olan.

* İskambil oyunlarında aynı türden dört kâğıdın bir araya gelmesi.

kare kare

* Kareleri olan, kareli.

karekök

* Karesi verilen bir sayıya eşit olan sayı.

karekök almak

* bir sayının kare kökünü hesaplamak.

kareleleme

- * Karelemek işi.
- * Herhangi bir çokgenle eş değerli bir kare çizme; eş değer bir kare ile hesaplama.
- * Bir resmin, büyüterek veya küçülterek kopyasını çıkarma yöntemi.

karelemek

- * Karelere ayırmak.
- * Bir resmi büyütme veya küçültme işleminden sonra asıl örneğin oranlarını kopyasında da elde etmek için bir resmi eşit sayıda karelere ayırmak.

kareli

- * Karelere bölünmüş, üstünde kareleri olan; damalı, satrançlı.

karesel bölge

- * Karenin sınırladığı düzlemsel bölge.

karesi

- * bir sayının kendisiyle çarpımı.

karesini almak

- * bir sayıyı kendisiyle çarpmak.

karfiçe

- * Orta boy demir çivi.

karga

- * Kargagillerden, kanatları geniş, tüyleri kara renkte, tarla ve bahçelere çok zarar veren kuş (Corvus).

karga

- * Bir şeyin asıl durumunu yitirerek, baş aşağı olması.
- * Yelkenleri toplama.

karga bok yemeden

- * çok erken bir saatte.

karga burun

- * Burnu karga gagasına benzeyen (kimse).

karga düleği

- * Acı hıyar.

karga etmek

- * tulumbanın kurumuş kösele supaplarını ıslatarak şişirmek için üzerinden su döküp kolu işletmek.
- * bir geminin serenlerini daha az yer tutsun diye veya yas belirtisi olarak eğik bir duruma getirmek.

karga gibi

- * çok zayıf ve esmer.

karga tulumba

- * Birkaç kişi birini yakalayıp elleri üstünde havaya kaldırarak.

karga tulumba etmek

- * birkaç kişi, birini kollarından bacaklarından tutup kaldırmak.

karga yürüyüşü

- * Çömelmış olarak, çift ayakla sıçrayarak yapılan yürüyüş.

kargabeyni

- * Pekmezle tatlı yoğurt kaştırılarak yapılan yiyecek.

kargaburnu

- * Uçları karga gagası gibi kıvrık olan araçların ortak adı.
- * Tel bükme için kullanılan ve uçları sivri koni biçiminde olan metalden bir tür kısıkaç.
- * Sanayide küçük ve yuva içine yerleştirilmiş vidaların sökmeye yarayan ince, uzun ağızlı alet, kargaburun.
- * Kapı mandalı.

kargabüken

- * Bitişik taç yapraklı iki çeneklilerden, yaprakları karşılıklı, çiçekleri talkım durumunda olan, meyvesi zehirli bir ağaç (Strychnos nux-vomice).
- * Bu ağacın striknin elde edilen tohumu.

kargacık burgacık

- * (yazı için) Çarpık, düzensiz.

kargadelen

- * Kabuğunun çok gevrek olması dolayısıyla kolay kırılan bir tür badem.

kargagiller

- * Kuşlar sınıfının, ötücü kuşlar takımından, örnek hayvanı karga olan kuşlar familyası.

kargasekmez

- * Çok ıssız, sarp (yer).

kargaşa

- * Kışkırtma ve karışıklık yoluyla toplumda ortaya çıkan düzen bozukluğu, anarşi.
- * Karışıklık, düzensizlik.

kargaşa çıkarmak

- * gürültü patırtıya yol açmak.

kargaşacı

- * Kargaşa çıkaran (kimse).

kargaşalık

- * Kargaşa durumu.

kargı

- * Gövdesi 5-6 m yüksekliğe erişebilen çok yıllık bir bitki (Arundo donax), kamış saz.
- * Dyalanlarda büyük balıklar için kullanılan demir kanca.
- * Silâh olarak kullanılan, ucu sivri ve demirli uzun mızrak.

kargılama

- * Kargılamak işi.

kargılamak

- * Kargı ile yaralamak veya öldürmek.

kargılık

- * Fişeklerin konulduğu meşin kuşaklı fişeklik.
- * Kamış yetişen yer.

kargıma

- * Kargılamak işi, lânet.

kargımak

- * Birine, Tanrı'nın, insanların sevgi ve ilgisinden yoksun kalıp nefretlerine uğraması dileğinde bulunmak, ilenmek, lânet etmek, lânetlemek.

kargın

- * Eriyen karların oluşturduğu akarsu.
- * Karla karışık yağın yağmur.

kargın

* Marangozlukta kullanılan bir tür büyük rende.

Kargın

* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

kargış

* Kargımak işi veya bu maksatla söylenen sözler, lânet, telin, beddua, alkış karşıtı.

kargış etmek (veya vermek)

* kargımak, kargışlamak, lânet etmek.

kargışlama

* Kargışlamak işi.

kargışlamak

* Kargımak.

kargışlı

* Tanrı'nın ve insanların nefretine, lânetine uğramış, mel'un, lânetli.

kârgir

* Bkz. kâgir.

kargo

* Yük taşıyan gemi.

* Uçak, gemi vb.bir taşıtla taşınan eşya, yük.

kargocu

* Kargo işiyle uğraşan kimse.

kargoculuk

* Kargocunun yaptığı iş.

karha

* Bkz. ülser.

karı

* (genellikle iyelik ekleriyle) Bir erkeğin evlenmiş olduğu kadın, eş, refika, zevce.

* Kadın.

* Yaşlı, ihtiyar.

karı ağızlı

* Dedikodu yapan (erkek).

karı gibi

* korkak, döneke (erkek).

karı koca

* Birbirleriyle evlenmiş kadın ve erkek.

karı kocalık

* Karı koca olma durumu.

kârı olmamak

* yapabileceği iş olmamak.

kark

* Kar yağmış bir alana bakma sonucu ortaya çıkan göz kamaşması.

* Karlı bir alana bakma sonucu kamaşmış (göz).

karık

- * Bağ ve bahçe sulamak için açılmış su yolu, ark.
- * Bu arklar arasında kalan toprak parçası.
- * Sabanla açılan izi.

karıklama

- * Meralarda yüzey akışını önlemek ve toprak nemini uzun süre koruyarak vejetasyonu geliştirmek için, 1-1,5 m aralıklarla 10-15 cm kesitinde tesviye eğrilerine paralel küçük hendeklerin açılması.

karıklamak

- * Kank (I) açmak.

karıkma

- * Kankmak işi.

karıkmak

- * (göz) Fazla ışıktan kamaşmak.
- * (göz) Kar yağmış bir alana bakmaktan kamaşmak.

karılaşma

- * Karılaşmak işi.

karılaşmak

- * (erkek için) Huyları kadın huylarına benzemek, kadın gibi davranmak.

karılı

- * (herhangi bir nitelik veya nicelikte) Karısı olan.

karılı kocalı

- * Karı koca birlikte.

karılık

- * Kadın olma durumu.
- * Evli kadının kocasına göre olan durumu veya görevi.

karılık etmek

- * (evli bir kadın) kocasına olan görevini yerine getirmek.
- * (erkek için) döneklik etmek, hile yapmak.

karılma

- * Karılmak işi.

karılmak

- * Karmak işi yapılmak, karışmak.
- * (hayvan) iftleşmek.

karım köylü

- * Karısı köylü.
- * Kılıbık.

karıma

- * Karımak işi.

karımak

- * Yaşlanmak, kocamak, ihtiyaşlamak.

karın

- * İnsan ve hayvanlarda gövdenin kaburga kenarlarından kasıklara kadar olan n bölgesi.
- * Dl yatağı, rahim.
- * (bazı şeylerde) şiş ve içi boş bölüm.
- * Mide.
- * İ, gönül, akıl, kafa.
- * gelen ve yansı mış dalgaların girişimiyle oluşan duraklı dalgalarda en büyük genlikte titreşen noktalar.

karın ağrısı

- * Karında duyulan ağrı.
- * Çekilmez, sevilmeyen kimse veya adı, niteliği bilinmeyen şey.

karın boşluğu

- * Kaburga kemikleriyle kalça kemiklerinin arasında vücudun her iki yanında bulunan bölge.

karın çatlağı

- * Karın fıtığı.

karın doyurmak

- * geçinmek.

karın zarı

* Karın boşluğunun içini, bu boşluğun içinde bulunan bağırsakları, öbür organları kaplayan ve tutan zar, periton.

karın zarı iltihabı

- * Bkz. karın zarı yangısı.

karın zarı yangısı

- * Karın zarının had veya kronik iltihabı, peritonit, karın zarı iltihabı.

karınca

- * Zar kanatlılardan, birçok türü bulunan böceklerin genel adı (Formica).
- * Madenlerde, döküm sırasında arada hava kalmaktan veya pastan ileri gelen ufak boşluk.

karınca asidi

- * \343 formik asit.

karınca belli

- * Beli çok ince olan.

karınca duası

- * Bereket getirdiğine inanılan dua.

karınca duası gibi

- * çok küçük, sık ve okunaksız (yazı).

karınca kaderince

- * Bkz. karınca karınca.

karınca karınca

- * Az da olsa, elinden geldiği kadar.

karınca kuşu

- * Karıncayiyen.

karınca kuşugiller

- * Karıncayiyengiller.

karınca yuvası

- * Karıncaların barındığı yer.

karınca yuvası gibi kaynamak

- * çok kalabalık ve hareketli olmak.

karıncaezmez

- * Çok merhametli, ince duygulu (kimse), karıncaincitmez.

karıncaincitmez

* Bkz. karınca ezmez.

karıncalanış

* Karıncalanmak işi veya biçimi.

karıncalanma

* Karıncalanmak işi.

karıncalanmak

* Bir yere, bir şey üzerine karınca üşüşmek.

* Vücudun bir yerindeki uyuşukluktan sonra, kan dolaşımının başlamasıyla o yerde karıncalar dolaşır gibi bir izlenim uyanmak.

* (metal yüzeylerde) Pas yüzünden yer yer ufak delikler oluşmak.

* Aşırı zihin yorgunluğundan dolayı bir şeyi, bir durumu kavramada zorluk çekmek.

karıncalar

* Zar kanatlıların, karınca adı altında toplanan ve beş bin kadar türü sayılan bir dalı.

karıncalı

* İçinde, üstünde karınca bulunan.

* (metal için) Pahlı veya dökülme sonucu küçük delikleri olan.

karıncasever

* Karınca yiyerek geçinen ve karınca yuvası çevresinde yaşayan böcek.

karıncayı bile ezmemek (veya incitmemek)

* çok merhametli, ince duygulu olmak.

karıncayıyen

* Karıncayıengillerden, Avustralya'da yaşayan, karıncayla beslenen bir memeli türü (Echidna acule ata).

karıncayıengiller

* Örnek hayvanı karıncayıyen olan, vücutları kirpi dikenli, ağızları boru biçiminde uzamış, karıncayla beslenen bir familya.

karıncık

* Vücudun çeşitli organları içinde bulunan boşluk.

* Kalbin alt bölümünde bulunan ve biri (sağdaki) akciğerlere, öbürü (soldaki) vücuda pompalanacak kanı almaya yarayan iki boşluğa verilen ad.

karından ayaklılar

* Karından bacaklılar.

karından bacaklılar

* Yumuşakçalardan, karınlarındaki etli, yassı pul biçimindeki uzantıları bacak gibi kullanarak ve sürünerek yürüyen salyangoz, sümüklü böcek vb. yi içine alan kabuklu hayvanlar sınıfı.

karındaş

* Kardeş.

kârını tamam etmek

* öldürmek.

karının saçlısı, tarlanın taşlısı

* kadının saçlısı ile tarlanın taşlı olanı makbuldür.

karınlama

* Karınlamak işi.

karınlamak

* (gemi için) Yanını dayamak.

karınlı

- * Karnı büyük ve çıkıntılı olan.

karınma

- * Karınmak işi.

karınmak

- * Sallanarak, karışmak.
- * Çiftleşmek.

karınsa

- * Kuşların tüy değiştirme zamanı.

karıntası

- * Pastırmacılıkta hayvanın göbek etlerine verilen ad.

karıntı

- * Anaforlarda oluşan çevrinti.
- * Geminin yanından vurarak gemiyi sarsan dalga.

karısı ağızlı

- * Karısının düşüncelerini benimseyip davranışlarını ona uyduran (koca).

karısı köylü

- * Karısının yakınlarını benimseyip kendi yakınlarını unutan erkek.
- * Kılıbık.

karış

- * Parmaklar birbirinden uzak duracak biçimde gergin duran elde, baş parmak ve serçe parmakların uçları arasındaki açıklık.

karış karış

- * Her yanını ve inceden incele.

karışanı görüşeni olmamak

- * işine kimse karışmamak, özgür olmak.

karışık

- * Aynı nitelikteki şeylerden oluşmuş.
- * Karışmış olan, düzensiz, dağınık, intizamsız.
- * Saf olmayan.
- * Halk inancına göre cin ve perilerle ilişkisi olan.
- * Çalkantı, kargaşa, gerginlik içinde olan.
- * Anlaşılması güç olan, açık seçik olmayan.

karışıklık

- * Karışık olma durumu, teşevvüş.
- * Kalabalık, düzensizlik vb. nin yol açtığı kargaşa.

karışılma

- * Karışılmak işi.

karışılmak

- * Karışmak işi yapılmak, müdahale edilmek.

karışım

- * Karışmış olanın durumu.
- * Birden çok şeyin karıştırılmasıyla elde edilen şey.
- * İki veya daha çok maddenin kimyasal tepkimeye girmeden bir araya gelmesi, mahlût.

karışlama

- * Karışlamak işi.

karışlamak

- * Karışla ölçmek.

karışma

- * Karışmak işi.
- * Engelleme, araya girme, müdahale.
- * Düzeni bozulma.

karışmak

- * İki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirinin içinde dağılmak, birbirinin içine girmek.
- * Düzensiz, dağınık olmak.
- * Bulanmak, duruluğunu yitirmek.
- * Açıklığını yitirmek, anlaşılması güçleşmek.
- * Engellemek, araya girmek; müdahale etmek.
- * Bir araya gelmek, katılmak.
- * İlgilenmek, müdahale etmek, el atmak.
- * Yetkisinde bulunmak, bakmak, iş edinmek, işi olmak.

karıştırıcı

- * İki veya daha çok maddeyi birbiri içinde dağıtmaya, karıştırmaya yarayan araçların genel adı, mikser.
- * Çeşitli besin maddelerini karıştırma veya çarpma işinde kullanılan araç veya âlet, mikser.
- * Ortaklığı birbirine katan, fitneci, müfsit.

karıştırıcılık

- * Karıştırıcı olma durumu, fitnecilik.

karıştırılma

- * Karıştırılmak işi.

karıştırılmak

- * Karıştırmak işi yapılmak.

karıştırış

- * Karıştırmak işi veya biçimi.

karıştırma

- * Karıştırmak işi.

karıştırmak

- * Karışmak işini yaptırmak.
- * İçinde ne olduğunu anlamak veya aradığını bulmak amacıyla elle yoklamak.
- * Yemeği dibinin tutmaması için kaşıkla alt üst etmek.
- * Kurcalamak, oynamak.
- * Okumak, araştırmak, incelemek.
- * Göz atmak, üstünkörü okumak.
- * Ayırt edememek, tam olarak seçememek.

kari

- * Okuyucu, okur.

karides

- * Denizlerde veya tatlı sularda yaşayan yüzücü, orta büyüklükte kabuklu türün adı.

karides ağı

- * Karides avlamakta kullanılan bir tür ağ.

karidesçi

- * Karides satan veya yakalayan (kimse).

kariha

- * Düşünme gücü.

karikatür

* İnsan ve toplumla ilgili her tür olayı konu alarak abartılı bir biçimde belirten, düşündürücü ve güldürücü resim.

* Beceriksizce yapılmış şey, taslak.

karikatürcü

* Karikatür çizen sanatçı, karikatürist.

karikatürcülük

* Karikatür çizme sanatı.

karikatürist

* Karikatürcü.

karikatürize

* Karikatür durumuna getirilmiş olan.

karikatürize etmek

* karikatürleştirmek.

karikatürleştirme

* Karikatürleştirmek işi.

karikatürleştirmek

* Karikatür durumuna getirmek.

* Bir şeyin, bir olayın belirtilmesi gereken özelliklerini bozarak, yererek, gülünç duruma getirerek anlatmak.

karikatürlük

* Karikatür çizmeye yarayan araç, gereç, karikatür yapmak için kullanılan malzeme.

* Karikatür konusunu oluşturan olay.

* Karikatür olma durumu.

karina

* Gemi omurgası.

* Gemi teknesinin su içinde kalan bölümü.

karina etmek (veya karınaya basmak)

* gemiyi karinası ortaya çıkacak biçimde bir yanı üzerine yatırmak.

karinalılar

* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfının hemen bütün kuşları içine alan büyük bir bölümü.

karine

* Karışık bir iş veya sorunun anlaşılmasına, çözümlenmesine yarayan durum, ipucu.

* Belirti.

karine ile anlamak

* sözün gelişinden çıkarmak.

kariyer

* Meslek, uzmanlık.

kariyer yapmak

* uzmanlık alanında çalışmak, uzmanlaşmak, ihtisas yapmak.

karizma

* Büyüleyicilik, etkileyicilik.

karizmatik

* Büyüleyici, etkileyici.

karkara

* Uzun bacaklılardan, bataklık bölgelerde yaşayan, kışı sıcak ülkelerde geçiren, başı sorguçlu turna.

karkas

* Demirli betonla yapılmış yapı.
* Kemikli sığır eti.

karlama

* Karlamak işi.

karlamak

* Kar yağmak.

karlanma

* Karlanmak işi veya durumu.

karlanmak

* Kar ile örtülmek, kar ile kaplanmak.

karlı

* Üstünde kar bulunan.
* Kar yağan.

kârlı

* Kârı olan, kazançlı.

kârlı iş

* İyi para getiren iş veya çalışma alanı.

karlık

* Kar kuyusu.
* Dış hasır örgüsüyle kaplı, içinde kar veya buz koymak için bölmesi bulunan, soğutucu olarak kullanılan büyük şişe.

Karluk

* Eski Türk boylarından biri.

karma

* Karmak işi.
* Aynı türden olan öğelerin karıştırılmasıyla oluşmuş, muhtelit.

karma eğitim

* Erkek ve kız öğrencilerin aynı okulda bir arada okumalarını sağlayan eğitim.

karma ekonomi

* Özel ve kamu kesimlerini kaynaştırma amacını güden, her iki kesimin birlikte girişimlerini ön gören ekonomi siyaseti.

karma okul

* Karma eğitim uygulanan okul.

karma sergi

* Birçok ressamın eserlerini sergilediği yer.

karma tamlama

* İsim tamlamasındaki isimlerden birinin veya ikisinin sıfat almasıyla kurulan tamlama: Tok evin aç kedisi. Yeşil köşkün lâmbası gibi.

karmaç

* Yapı işlerinde harcı karmaya yarayan alet, mikser.

karmak

- * Karıştırmak, birbirine katmak.
- * Toz durumundaki bir şeyi sıvı ile karıştırarak çamur veya hamur durumuna getirmek.

karmakarış

- * Çok karışık, karmakarışık.

karmakarış etmek

- * çok karışık duruma getirmek.

karmakarış olmak

- * çok karışık duruma gelmek.

karmakarışık

- * Dağınık, düzensiz, çok karışık.
- * Huzursuz, kararsız, karmaşık.

karmakarışık etmek

- * çok karışık duruma getirmek.

karmakarışık olmak

- * çok karışık duruma gelmek.

karmalık

- * Karma olma durumu.

karman çorman

- * Çok karışık ve düzensiz.

karman çorman etmek

- * çok karışık ve düzensiz duruma getirmek.

karman çorman olmak

- * çok karışık ve düzensiz duruma gelmek.

karmanyola

- * Şehir içinde ıssız yolda ölümle korkutarak yapılan soygunculuk.

karmanyolacı

- * Karmanyola yoluyla adam soyan kimse.

karmanyolacılık

- * Karmanyolacı olma durumu.
- * Karmanyola yoluyla soygun yapma işi.

karmaşa

- * Karmaşık olma durumu.
- * Hastalıklı davranışları ortaya çıkaran, kişinin bilincini az çok şartlandıran, genellikle çocukluk döneminde kazanılmış, baskı altında tutulmuş hatıra, duygu ve düşüncelerin bütünü, kompleks.

karmaşık

- * İçinde aynı cinsten bir çok öge bulunan, birbirine az çok aykırı bir çok şeylerden oluşan, mudil.
- * Çözeltide kendisine oluşturulan parçalara iki yönlü olarak ayrışan bir iyon veya birleşik, kompleks.

karmaşık sayı

- * Kesirleri ondalık sayının tersine olarak çeşitli birimlere göre bölünlenmiş sayı.

karmaşıklaşma

- * Karmaşıklaşma işi.

karmaşıklaşmak

- * Karmaşık duruma gelmek.

karmaşma

* Karmaşmak işi.

karmaşmak

* Bir şey başka bir şeyle birleşerek karışık durum almak.

karmaştırma

* Karmaştırmak işi.

karmaştırmak

* Karmaşık duruma getirmek.

karmık

* Çay ağzında yapılmış olan balıkçı büğeti.

* Mersin balıklarının denizden nehirlerle üremek için geçişleri sırasında avlanmalarında kullanılan ve nehir ağızlarına kurulan çok iğneli bir olta takımı.

karmuk

* Büyük kanca.

karnabahar

* Turpgillerden, çiçekleri etli ve tanecikli bir görünüşte olan, yaprakları lâhana yaprağına benzeyen, sebze olarak kullanılan bir bitki (Brassica oleracea botrytis).

karnabit

* Karnabahar.

karnaval

* Hristiyanların büyük perhizden önce et kesiminde renkli, komik ve şaşırtıcı kılıklara girerek yaptıkları şenlik ve eğlence dönemi.

* Bu dönemde yapılan eğlence.

karnaval maskarası

* Karnavala katılan gülünç giyimli kimse.

* Gülünç, abartmalı giyimli, süslü kimse.

karnaval maskesi

* Karnavalda takılan gülünç maske, maskara.

karne

* Öğrencilere dönem sonlarında okul yönetimlerince verilen ve her dersin başarı durumu ile devam, sağlık, yetenek ve genel gidiş durumlarını gösteren belge.

* Gereklikçe koparılıp kullanılmak için hazırlanmış biletlerin oluşturduğu defter.

* Bkz. sağlık karnesi.

karnı aç

* Açılmış.

karnı burnunda

* Gebeliği çok ilerlemiş, doğumu yakın.

karnı büyümek

* hamile kalmak.

karnı geniş

* Gamsız, tasasız.

karnı tok

* bu sözlerle kanılmadığını, önem verilmediğini anlatmak için kullanılır.

karnı tok sırtı pek

* geçimi iyi, para sıkıntısı olmayan kimseler için kullanılır.

karnı zil çalmak

- * çok ackmış olmak.

karnıkara

- * Bötölce.
- * Kötü yürekli (kimse).

karnından konuşan

- * \343 vantrilok.

karnından konuşmak (veya söylemek)

- * işitilemeyecek kadar alçak sesle söylemek.
- * uydurarak söylemek.

karnını doldurmak

- * gebe kalmak.

karnıyank

- * Bir tür kıymalı patlıcan yemeği.
- * Matbaacılıkta her sayfayı çift sütun olarak düzenleme.

karni

- * Lâboratuvarda, damıtma işlerinde kullanılan, geniş karınlı, dar ve eğri boyunlu cam kap.

karnivor

- * Et obur, et yiyen canlı.

karo

- * Oyun kâğıtlarının küçük, kırmızı, baklava biçimli benekli olan, orya.
- * Betondan, dört köşe döşeme taşı.

karoser

- * Otomobilde, mekanizmayı oluşturan motor, makine, tekerlek ve şasi gibi bölümlerin dışında kalan, görünen dış bölüm.

karpit

- * Asetilen gazı çıkarmakta kullanılan, karbonla kalsiyum birleşği madde (CaC₂).

karpit lâmbası

- * Karpitin su etkisiyle asetilen gazı vermesi ve bu gazın yakılmasıyla ışık elde edilen lâmba.

karpuz

- * Kabakgillerden, sürüngen gövdeli bir bitki (Citrullus vulgaris).
- * Bu bitkinin iri ve sulu meyvesi.
- * Karpuz biçiminde yuvarlak ve iri şey.
- * Kadın memesi.

karpuz fener

- * Şenliklerde kullanılan toparlak kâğıt fener.

karpuzcu

- * Karpuz satan kimse.

karpuzculuk

- * Karpuz yetiştirme veya alıp satma işi.

karsak

- * Köpekgillerden, soluk kahve rengi, karnı beyaz tüylü, kısa kulaklı, postundan kürk yapılan bir memeli türü (Vulpes corsac).

kârsız

* Kâr olmayan, kazançsız.

karst

* Kayaçların erimesiyle yer altı akıntıları olan, kireç taşı ve dolomit bölgesi.

karstik

* Karst özelliği taşıyan, karst ile ilgili.

karşı

* Bir şeyin, bir yerin, bir kimsenin, esas tutulan yüzünün ilerisi.

* Yol, deniz, ırmak vb. nin öbür kıyası veya yanı.

* Ön, kat, huzur.

* Bulunan yere göre önde, ileride olan.

* Karşıt, zıt, muhalif.

* Yüzünü bir şeye doğru çevirerek.

* Karşılık olarak, mukabil.

* İçin, hakkında.

* (zaman anlatan kelimelere) Doğru, sularında.

karşı akın

* Karşı takımın yaptığı bir akını durdurup hemen akına geçme işi, kontratak.

karşı çıkmak

* dışardan gelenleri karşılamaya gitmek.

* bir düşünceye katılmamak, cephe almak.

karşı devrim

* Bir devrimi yıkmayı ve onun ürünlerini ortadan kaldırmayı hedefleyen hareket.

karşı durmak

* direnmek, dayanmak, boyun eğmemek.

karşı düşürüm

* Anti-damping.

karşı gelim

* Karşıtlık.

karşı gelmek

* boyun eğmemek, baş kaldırmak.

karşı görüş

* Bir teze karşı veya iddiaya karşı yeni ve değişik önerme getirme.

karşı karşıya

* Yüz yüze.

karşı karşıya gelmek

* birden karşılaşmak.

karşı koymak

* direnmek, dayanmak, boyun eğmemek.

karşı olmak

* birine veya bir düşünceye katılmamak, karşıt olmak.

karşı olum

* Birbirinin karşısında bulunan, birbirini karşılıklı olarak dışta bırakan kavram veya yargı arasındaki bağlantı, tekabül.

karşı oy

* Kırmızı oy.

* Muhalefet etme, karşı gelme.

karşı sav

* Bir çatışkının ikinci terimini oluşturan düşünce veya önerme, antitez.

karşıcı

* Karşılamaya çıkan kimse, karşılayıcı.
* Karşı düşüncede olan.

karşıcılık

* Karşıcı olma durumu.

karşıdan karşıya

* Bir yandan öbür yana.
* Karışmaz görünerek, uzaktan.

karşılama

* Karşılamak işi, istikbal.
* Trakya ve Marmara bölgesinde oynanan bir halk oyunu veya bu oyunun müziği.

karşılama töreni

* (önemli bir kimse için) Bir yere gelişi sırasında o yerin yöneticileri ve halkınca yapılan kabul töreni.

karşılamak

* Dışardan gelen bir kimseye karşılayıcı olarak çıkmak, istikbal etmek.
* Karşılık olmak, denk gelmek, tekabül etmek.
* Söylenen, yapılan, bildiren bir şeyi olumlu veya olumsuz bulmak.
* Önlemek, durdurmak.
* Boksta karşı oyuncunun yumruklarını savmak.

karşılanış

* Karşılanmak işi veya biçimi.

karşılanma

* Karşılanmak işi.

karşılanmak

* Karşılamak işi yapılmak.

karşılaşma

* Karşılaşmak işi.
* İki sporcu veya iki takım arasında, karşılıklı olarak kazanmak amacıyla yapılan yarışma, müsakaba.

karşılaşmak

* Karşı karşıya gelmek, rastlaşmak.
* (iki sporcu veya iki takım için) Yarışmak.

karşılaştırılma

* Karşılaştırılmak işi.

karşılaştırılmak

* Karşılaştırmak işi yapılmak.

karşılaştırma

* Kişi veya nesnelerin benzer veya aynı yanlarını incelemek için kıyaslama, mukayese.

karşılaştırma derecesi

* Daha, çok, fazla, ziyade gibi kelimelerle kavramların karşılaştırılıp üst derecede gösterilmesi.

karşılaştırmacı

* Karşılaştırmalı edebiyat veya dil bilimi uzmanı.

karşılaştırmak

- * Karşılaştırmak işini yaptırmak.
- * Kişi veya nesnelerin benzer veya ayrı yanlarını incelemek için kıyaslamak, mukayese etmek.
- * (dikişte) Giysinin bir yanına yapılan işlemi, eşitlik sağlamak amacıyla öbür yanında uygulamak.

karşılaştırmalı

- * Karşılaştırma yolu ile yapılmış olan, mukayeseli.

karşılaştırmalı dil bilgisi

- * Akraba dilleri ve lehçeleri karşılaştırarak inceleyen dil bilgisi.

karşılaştırmalı dil bilimi

- * Karşılaştırma yöntemiyle çeşitli diller arasındaki ilişkileri, benzerlikleri belirleyip dil ailelerini tespit etmeyi amaçlayan inceleme.

karşılaştırmalı edebiyat

- * Karşılaştırma yöntemiyle çeşitli edebiyatlar arasındaki ilişkileri, benzerlikleri tespit etmeyi amaçlayan bilim dalı, mukayeseli edebiyat.

karşılayıcı

- * Gelen birini karşılamaya çıkan kimse.
- * Önleyen.
- * Yerine getiren, yapan.

karşılayış

- * Karşılamak işi veya biçimi.

karşılık

- * Bir davranışın karşı tarafta uyandırdığı, gerektirdiği başka davranış, mukabele.
- * Bir dildeki bir sözü başka bir dilde aynı anlamda karşılayan söz.
- * Cevap, yanıt.
- * Bir şey alınırken karşı tarafa verilen başka şey, bedel.
- * Bir iş için ayrılmış para, ödenek, tahsisat.

karşılık vermek

- * (küçük büyüğüne) karşı gelmek.
- * cevap vermek, yanıt vermek.

karşılıklı

- * İki kişi veya iki topluluğun arasında geçen ve karşılaşılan harekete eş değer bir hareketle beliren, müteakabil.
- * Birbirine karşı bulunan.
- * Birbirlerine karşılık olarak.
- * Birbiriyle ilgili olarak.

karşılıklı yapraklar

- * Sapların her düğümünde karşılıklı olarak ikişer ikişer bulunan yapraklar.

karşılıksız

- * Karşılığı olmayan.
- * Karşılık gerektirmeyen.
- * Karşılık verilmeyecek.

karşılıksız aşk

- * Bir tek kişinin kendince yarattığı aşk, tek yanlı aşk.

karşılıksız çek

- * Ödenecek paranın bankadaki hesapta olmadığı çek.

karşılıklı bulunmak

- * cevap vermek.

karşın

* Rağmen.

karşısına almak

* birinin düşünce ve tutumuna katılmadığını belli etmek.

karşısına geçmek

* karşı düşünceye katılmak.

* karşı partiye, guruba gitmek.

karşıt

* Nitelik ve durumları birbirine bütbütün aykırı olan, zıt, kontrast.

karşıt anlamlı

* Anlamları birbirinin karşıtı olan (söz): Aşağı yukarı, ileri geri, siyah beyaz, dar geniş, büyük küçük gibi.

karşıt duygu

* Bazı kişilere, veya varlıklara karşı duyulan ve belirli bir sebebe dayanmayan hoşnutsuzluk durumu, antipati.

karşıtçı

* Karşı çıkan, karşı olan, aleyhtar.

karşıtçılık

* Bir işe, davranışa veya düşünceye karşı olma durumu, aleyhtarlık.

karşıtlama

* Karşıtlamak işi.

karşıtlamak

* Bir iddiaya zıt olarak başka bir iddia ileri sürmek.

karşıtlaşma

* Karşılaştırmak işi.

karşıtlaşmak

* Birbirine karşıt olmak.

karşıtlı

* Karşıtlık, zıtlık gösteren, tezatlı.

karşıtlık

* Karşıt olma durumu, zıddiyet, mübânenet, tezat, kontrast.

* Bir teoremin karşıtının da doğru olması durumu.

* İki organ, iki sistem arasındaki görevlerin zıt olması durumu.

* Başkalarının istek, dilek veya buyruklarının tersine davranma eğilimi.

kart

* Gençliği ve körpeliği kalmamış.

kart

* Düzgün kesilmiş ince karton parçası.

* Bir kimsenin kimliğini gösteren, kutlamalarda veya kendini tanıtmada kullanılan, çoğunlukla beyaz, küçük,

ince karton parçası, kartvizit.

* Açık mektuplaşmada kullanılan, bir yüzü adrese, öbür yüzü yazıya ayrılmış olan karton parçası.

* Kartpostal.

* Bazı yerlere girmek veya bazı şeylerden yararlanmak için verilen, kimliği belirten belge.

* Oyun kâğıdı.

kart basmak

* işçiler iş yerine giriş ve çıkışta gelip gittikleri bir makine aracılığı ile belirtmek.

kart çıkarmak

* hakem kural dışı hareket eden oyuncuya uyarı veya cezalandırma amacı ile sarı veya kırmızı kart göstermek.

kartal

* Kartalgillerden, genel olarak kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek kayalıklar üzerinde kuran, iri bir yırtıcı kuş (Aquila).

kartal ağacı

* Dulaptal otugillerden, Hindistan'da yetişen, odunu öd ağacı gibi kokan bir ağaç.

kartalgiller

* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfının, kartallar takımının gündüzyırtıcıları alt takımına giren büyük bir familyası.

kartallar

* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfının karinalılar bölümüne giren bir takım.

kartallı

* Kartalı olan.

* Üzerinde kartal resmi bulunan.

kartallı eğrelti otu

* Yurdumuzun kıyı bölgelerinde sık rastlanan, yaprak sapının enine kesiti mikroskop altında iki başlı bir kartalı andıran, büyük yapraklı bir eğrelti türü (Pteridium aquilinum).

kartalma

* Kartalmak işi.

kartalmak

* Yaşlanmak, kartlaşmak.

kartaloş

* Kartlaşmış, yaşı geçkin.

kartaloş

* Bkz. kartaloş.

kartça

* Gençliği azalmış, yaşı geçkince.

karteks dolabı

* Bilgi kartlarının bulunduğu kutu veya çekmecelerin içinde muhafaza edildiği, ayrıca ön kısmı düz veya stor kapak ile kilitlenebilen mobilya.

kartel

* Tekelci sermaye piyasasında, birtakım ticaret, üretim kuruluşlarının, daha çok kazanmak veya başka kuruluşlara karşı tutunabilmek gibi amaçlarla aralarında kurdukları dayanışma birliği.

kartel

* Gemilerde içlerine içme suyu konulan, ortası basık, küçük fıçı.

kartelâ

* Tombala gibi bazı oyunlarda sayıların yazılı olduğu kart.

* Tulûat tiyatrosunun kapısına asılan tabelâ.

kartelleşme

* Kartel kurma işi.

kartelleşmek

* Kartel kurmak.

Kartezyen

* Dekartçı.

Kartezyenizm

- * Dekartçılık.

kartlaşma

- * Kartlaşmak işi.

kartlaşmak

- * Kart duruma gelmek.

kartlık

- * Kart olma durumu.

kartograf

- * Haritacı.

kartografi

- * Haritacılık.

kartografik

- * Haritacılıkla ilgili.

karton

- * Kâğıt hamuruyla yapılan, ayrıca içinde bir veya birkaç lif tabakası bulunan kalın ve sert kâğıt.
- * On paket sigarayı bir araya getiren ambalaj.
- * Tombala oyununda çekilen numaraların işaretlendiği kart.
- * Kamu kurum veya kuruluşlarında imzaya sunulan evrakların yerleştirildiği ciltli büyük defter.
- * Seri hâlinde canlandırılan, karakterleri hayvan olan çizgi film.

kartoncu

- * Karton işi veya eşya yapan veya satan kimse.

kartonlama

- * Kartonlamak işi.

kartonlamak

- * Karton yerleştirmek veya kartonla kaplamak.

kartonpiyer

- * Yapıları kabartmalarla bezemek için çoğunlukla duvar ve tavan ara kesitleriyle tavan göbeklerinde kullanılan, sertleştirilmiş mukavva veya kırıtkı alçı.

kartonumsu

- * Karton görünümünde veya sertliğinde olan.

kartopu

- * Kardan yapılmış ve sıkıştırılmış yuvarlak.
- * Beyaz ve tombul.
- * Hanımeligillerden, birçok türü süs bitkisi olarak yetiştirilen, zeytinimsi, meyvemsi, kırmızı renkte bir ağaççık (Viburnum).

kartotek

- * Kartlar üstüne işlenmiş bilgilerin düzenli bir dizgeye göre derlenmesi.
- * Bu biçimde derlenmiş kartların saklandığı kutu, dolap vb.

kartpostal

- * Genellikle dik dörtgen biçiminde ince kartondan yapılmış, bir yüzü resimli posta kartı, kart.
- * (fotoğrafçılıkta) 9x12 cm boyutlarındaki resim.

kartpostalcı

- * Kartpostal basan veya satan kimse.

kartuk

* Büyük tarla tarağı.

kartuş

* Merminin, içine barut doldurulmuş silindir biçimindeki bölümü.
* Dolma kalem içine yerleştirilen mürekkep dolu tüp.

kartvizit

* Kart (II).

Karun

* Din kitapları ve efsanelerde geçen, çok zengin olduğu söylenen kişi.
* (küçük k ile) Çok zengin kimse.

karyağıdı

* Üstü benek benek beyaz olan (kumaş).

karye

* Köy.

karyokinez

* Çok hücreli canlılarda hücrenin belli evrelerden geçerek çoğalması, mitoz.

karyola

* Üzerine yatak yapıp yatılan tahta veya metal kerevet.

kas

* Tellerden oluşan ve kasılarak vücut hareketlerini sağlayan organ ve bu organın telse dokusu, adele.

kas doku

* Canlının hareketini sağlayan, kasılabilen telleri kapsayan hücreler topluluğu.

kas tutukluğu

* İşe alıştırılmamış kasların çalışma durumunda duyulan ağrı ve sızı.

kasa

* Para veya değerli eşya saklamaya yarayan çelik dolap.
* Ticarethanelerde para alınıp verilen yer.
* Bazı oyunlarda oyunu yönetme veya para karşılığında fiş verme işi.
* Vagon, kamyon veya traktörün yük taşımak için şasiye bağlanmış üst bölümünü oluşturan parça.
* Tahta veya sentetik maddelerden yapılmış, dört köşe, sağlam ambalaj parçası, sandık.
* (basımcılıkta) Dizgi harflerinin konulduğu gözlerden oluşan tabla.
* Kapı ve pencerelerin sabit olarak tutturulduğu asıl çerçeve.
* Biribiri üzerine istif edilerek yüksekliği ayarlanabilen atlama aracı.

kasa defteri

* İşletmelerde günlük alış veriş hareketlerinin kaydedildiği defter.

kasa fişi

* Satın aldığı mal veya hizmet için ödediği para karşılığında müşteriye yazar kasadan çıkarılarak verilen küçük kâğıt belge.

kasa sayımı

* Günlük kasa mevcudunun, kasanın devredilmesinden önce, sayılıp belirlenmesi.

kasaba

* Şehirden küçük, köyden büyük, henüz kırsal özelliklerini yitirmemiş olan yerleşim merkezi.

kasabacık

* Küçük kasaba.

kasabalı

* Kasaba halkından olan.

kasacı

* Veznedar, vezneci.

kasadar

* Ticarî kuruluşlarda kasada oturup para alıp veren kimse.

kasalama

* Kasalamak işi.

kasalamak

* Kasalara yerleştirmek.

kasalanma

* Kasalanmak işi.

kasalanmak

* Kasalara yerleştirmek.

kasalı

* Kasası olan.

kasalık

* Kasa yapımına elverişli ince dilinmiş tahta.

kasap

* Sığır, koyun gibi eti yenecek hayvanları kesen veya dükkânında perakende olarak satan kimse.

* Bu alış verişin yapıldığı dükkân.

* Kan dökücü, hunhar.

kasaphane

* Kesim evi, mezbaha, kanara.

kasaplık

* Kasap olma durumu veya kasabın yaptığı iş.

* Kesim evine gönderilip kesilmek için ayrılmış (hayvan).

* Kan dökücülük, hunharlık.

kasar

* Bkz. kastar.

kasara

* Geminin baş ve kıç tarafında, asıl güverteden yüksek olan kısa güverte.

kasatura

* Sığır gibi, tüfeğin namlusu ucuna takılan veya bel kayışına asılı olarak taşınan bir çeşit bıçak.

kasavet

* Üzüntü, tasa, kaygı, sıkıntı.

kasavet çekmek

* üzülmek, tasalanmak.

kasavet etmek

* üzülmek, kaygılanmak.

kasavetlenme

* Kasavetlenmek işi.

kasavetlenmek

* Kasavet sahibi olmak.

kasavetli

* Üzüntülü, sıkıntılı, tasalı, kaygılı.

kasavetsiz

* Üzüntüsüz, sıkıntısız, tasasız, kaygısız.

kasayı devretmek

* İşletmelerde nöbetleşe çalışan kasadarlar kasa mevcudunu birbirine aktarmak.

kâse

* Cam, çini, toprak vb. den yapılmış derince çanak.

kâsecik

* Küçük kâse.

* Kulağın dolambacında bulunan ve lenf ile dolu olan küçük zarsı organ.

kâseletme

* Kâseletmek işi.

kâseletmek

* Kâse kullanarak iş yapmak.

kasem

* Ant içme, yemin etme.

kaset

* İçinde, görüntü ve seslerin kaydedildiği, gerektiğinde yeniden kullanılmasını sağlayan bir manyetik şeridin bulunduğu küçük kutu.

kasetçalar

* Ses kaydetmeden, sadece kaset çalan araç.

kasetçi

* Kaset satan kimse.

kasetçilik

* Kasetçinin yaptığı iş veya meslek.

kasık

* Vücudun karın ile uyluk arasındaki bölümü.

kasık bağı

* Kasık bağı yapan veya satan kimse.

kasık bağı

* Fıtığı içeride tutmak için kullanılan bağ.

kasık biti

* Genellikle üreme organları çevresindeki kıl diplerinde yerleşen bir tür bit (Phthirus pubis).

kasık çatlağı

* Kasık fıtığı.

kasık otu

* Karanfilgillerden, saz biçiminde ince sapları olan, güzel çiçekler açan, kasık yaralarına yararlı sayılan bir bitki (Herniaria hirsuta).

kasıl

* Kasla ilgili olan, adalı.

kasıl duyumlar

* Kasların iradeli kasılmasıyla ortaya çıkan hareketlerin düzenlenmesine yardım eden duyumlar.

kasılğan

* (kas ve organik dokular için) Kasılma özelliği olan, kasılabilen.

kasılğanlık

* Kasılğan olma durumu.

kasılış

* Kasılmak işi veya biçimi.

kasılma

* Kasılmak işi, büzülme, takallus.

kasılmak

* Kasmak işi yapılmak.
* Büzülüp kasılmak, takallüs etmek.
* Büyüklenmek, kurumlanmak, gururlanmak.

kasım

* Yılın 30 gün çeken on birinci ayı, son teşrin, teşrinisani.
* Kışın başlangıcı sayılan 8 kasım günü başlayıp hıdrellezin ilk günü olan 6 mayısa kadar altı ay süren dönem.

kasım kasım

* Kasılmak hareketiyle birlikte "çok büyüklenmek, kurum satmak, gururlanmak" anlamında kullanılır.

kasımpatı

* Birleşikgillerden, çiçekleri iri, katmerli ve türlü renkte, sonbahardan kışa değin açan bir süs bitkisi, krizantem (Chrysanthemum).

kasınç

* Kaslarda ağırlı kasınma, kramp.

kasınma

* Kasınmak işi.

kasınmak

* Kasılıp kalmak.
* Büyüklenmek, kibirlenmek, kendini beğenmek.

kasıntı

* Giyeceği daraltmak veya kısaltmak için yapılan eğreti dikiş.
* Büyüklenme, kurum, gurur.
* Büyüklelen, gururlanan ve bunu davranışlarıyla belli eden (kimse).

kasıntılı

* Kasıntısı olan.
* Büyüklelen, kurumlu, kibirli, gururlu.

kasıntısız

* Kasıntısı olmayan.
* Büyüklelenmeyen, kurumlu, gururlu davranmayan.

kasıp kavurmak

* baskı yaparak veya kıyıcı davranışlarla bir topluluğu ezmek, zulmetmek.
* çok zarar vermek, mahvetmek.
* çok etkilemek, hüküm sürmek.

kasır

* Köşk.

kasırga

* Hızı saatte 120 km yi aşan çok güçlü fırtına.

* Duyguların patlak verışı, büyük heyecan, coşku.

kasıt

- * Amaç, istek, maksat.
- * Öldürme, yaralama veya zarar vermek isteme, kötü niyet.

kasıtlı

- * İsteyerek, bilerek yapılan, maksatlı.

kasıtsız

- * İsteyerek, bilerek yapılmayan, maksatsız.

kaside

* On beş beyitten az olmayan, bütün beyitlerin ikinci dizeleri en baştaki beyit ile kafiyeli bulunan ve çoğu kez büyükleri övmek için yazılan divan edebiyatı manzumesi.

kasideci

- * Kaside yazan şair.
- * Birine yaranmak amacıyla aşırı övgüde bulunan kimse.

kasidehan

- * Kaside okumayı meslek edinmiş kimse.

kasis

- * Kara yolunda oluşmuş çukurlar ve tümsekler.
- * Bir yolun doğrultusunu dik kesen bir yandan öbür yana geçen ark.

kasiyer

- * Kasa başında oturarak para alıp kasa fişi veren kimse, kasadar.

kask

- * Darbelerden başı korumak için, sertleştirilmiş sentetik maddelerden yapılmış sağlam başlık.

kaskatı

- * İyi katı, çok katı.
- * Acımasız, hoşgörüsüz.
- * Kıpırdamaksızın, hareketsiz veya donmuş olarak.

kaskatı kesilmek

* aşırı coşku, soğuk, korku, üzüntü vb. karşısında hareket edemeyecek, bir şey söylemeyecek duruma gelmek, donup kalmak.

kasket

- * Genellikle erkeklerin giydiği, önü siperli başlık.

kasketçi

- * Kasket yapan veya satan kimse.

kasketçilik

- * Kasketçinin işi veya mesleği.

kasketli

- * Kasketi olan.

kasketsiz

- * Kasketi olmayan.

kasko

- * Taşıtların uğrayacakları kazadan doğacak zararların karşılanması için yapılan sigorta.

kaslaşma

- * Kaslaşmak durumu.

kaslaşmak

- * Kas durumuna gelmek.

kaslı

- * Kasları gelişmiş olan, adaleli.

kasma

- * Kasmak işi.

kasmak

- * Kısaltmak.
- * Daraltmak.
- * Baskısı altında tutmak.

kasnak

- * Enli çember.
- * Kalbur ve tel gibi şeylerin tahta çemberi.
- * Nakış işlemek için gergef gibi kullanılan, kumaşı germeye yarayan, tahtadan çember.
- * Pehlivanların giydikleri kışpetin bele gelen bölümü.
- * Makinelerde, bir milden başka mile hareket geçiren kayışların takıldığı demir çember.
- * Kıyılan oluk biçiminde pervazlı, metal ve tahtadan yapılmış çember.
- * Bir sütunun gövdesini oluşturan silindir biçimindeki taşların her biri.

kasnak işlemek

- * kasnakta nakış işlemek.

kasnakçı

- * Kasnak, elek, ölçek gibi tahta işleri yapan kimse.

kasnaklama

- * Kasnaklamak işi.

kasnaklamak

- * Kasnak içine almak, çemberlemek.
- * Kollarını dolayarak kavramak.
- * Yapılarda, betonun şişmesini önlemek ve direncini artırmak için, sıkıştırılmış betonun çevresini metalden bir kasnak içine almak.

kasnı

- * Çadıruşağı, şeytantesi ağacı gibi bitkilerden elde edilen bir zamk.

kassız

- * Kası olmayan.
- * Adelesiz.
- * Kasları gelişmemiş olan.

kast

- * Bkz. kasıt.

kast

* Ayrıcalıklar bakımından yukarıdan aşağıya doğru kesin ölçülerle sınırlanmış bulunan, en koyu biçimiyle Hindistan'da görülen toplumsal sınıfların her biri.

kastanyet

- * Parmaklara takılarak çalınan bir tür zil.

kastanyola

- * Bir çarkın dişlerine takılıp geriye doğru dönmesini önleyen dil.
- * Akan gemi zincirini sıkarak durdurmak için kullanılan, güverte locasının altına konmuş, hareketli demir

kol.

kastanyola yuvası

* Bir çarka kastanyola için açılmış dişlerin arası.

kastar

* Pamuk ipliğini veya bezini bol ve soğuk su ile yıkayarak ağartma işi.

kastarcı

* Kastar işini yapan kimse.

kastarcılık

* Kastar yapma işi.

kastarlama

* Kastarlamak işi.

kastarlamak

* Pamuk ipliğini veya bezini bol ve soğuk su ile yıkayarak ağartmak.

kastarlı

* Kastarlanmış olan.

kasten

* Kasıtlı, bile bile ve isteyerek.

kastetme

* Kastetmek işi.

kastetmek

* Amaçlamak, amaç olarak almak; demek istemek.

* Kötülük etmek, kıymak, zarar vermeyi istemek.

kastı olmak

* ona karşı kötülük etmek, zarar verme isteği beslemek.

kastî

* Kasıtlı olarak, bilerek, isteyerek (yapılan).

kastor

* Kunduz.

* Kunduz kürkü.

* Bu kürkten yapılmış.

kasvet

* Sıkıntı, iç sıkıntısı.

kasvet basmak (veya çökmek)

* çok sıkılmak, içi daralmak.

kasvet vermek

* sıkıntı vermek.

kasvetli

* İç sıkıcı, sıkıntılı.

kasvetsiz

* Sıkıntı olmayan, iç sıkmayan.

kaş

* Gözlerin üzerinde kemerli birer çizgi oluşturan kısa kıllar.

* Kemerli ve çıkıntılı şey veya yer.

* Sarp kayalık, uçurum.

* Eyerin ön ve arkasındaki çıkıntılı bölüm.

* Duvar, bağ ve bahçelerde toprak yığarak yapılan sınır, set.

kaş çatmak

* kızmak, öfkelenmek.

kaş göz etmek

* kaş, göz işaretleriyle bir şey anlatmaya çalışmak.

kaş göz işareti yapmak

* kaş ve gözle birşeyler anlatmak, dikkat çekmek.

kaş ile göz, gerisi söz

* yüz güzelliğinde kaş ile gözün önemini belirtir.

kaş jölesi

* Kaşın düzgün görünmesini sağlayan bir madde.

kaş yapayım derken göz çıkartmak

* işi düzeltmeyin derken büsbütün bozmak.

kaş yıkamak

* kaş çatmak.

kaşağı

* Hayvanları tımar etmek için kullanılan, sactan, dişli araç.

* Sırtı kaşımak için kullanılan uzun saplı, ucu kaşık veya ek biçiminde, tırnaklı araç.

kaşağılama

* Kaşağılamak işi.

kaşağılamak

* Tımar etmek için hayvana kaşağı sürmek.

kaşağılanma

* Kaşağılanmak işi.

kaşağılanmak

* Kaşağılanmak işi yapılmak.

kaşağılatma

* Kaşağılatmak işi veya durumu.

kaşağılatmak

* Kaşağılamak işini yaptırmak.

kaşalot

* İşpermeçet balinası.

* Aptal, budala.

kaşan

* (hizmet veya binek hayvanları için) Durup işeme.

kaşan yeri

* Uzun yolda hayvanların durup işedikleri ve biraz dinlendikleri yer.

kaşandırma

* Kaşandırmak işi.

kaşandırmak

* Hayvanı durdurup işetmek.

kâşâne

* Büyük, süslü köşk, saray gibi yapı.

kaşanma

* Kaşanmak işi.

kaşanmak

* (hizmet ve binek hayvanları için) Durup işemek.

kaşar

* Koyun sütünden yapılan, tekerlek biçiminde, sarımtırak, yağlı bir peynir.
* Oyunda açığöz, kurnaz olan kimse.

kaşar peyniri

* \343 kaşar.

kaşarlanma

* Kaşarlanmak işi.

kaşarlanmak

* Bir işte, bir hareketle çok tecrübe kazanmak.
* Hoşa gitmeyen bir harekete veya bir işe alışarak artık ondan üzüntü duymaz olmak.

kaşarlı

* Kaşarla yapılmış.
* Kaşarlanmış.

kaşbastı

* Başa ve alna bağlanan bağ, çatki.

kaşe

* Damga, mühür.
* Toz ilâçların içine konulduğu, yutulmaya uygun, güllâçtan küçük kap.

kaşeksi

* Bütün beslenme işlevlerinin bozulmasıyla oluşan ileri derecede zayıflık.

kaşeleme

* Kaşelemek işi.

kaşelemek

* Resmî bir belgeyi kaşe ile damgalamak, mühürlemek.

kaşelenme

* Kaşelenmek durumu.

kaşelenmek

* Kaşelemek işi yapılmak.

kaşeletme

* Kaşeletmek işi.

kaşeletmek

* Damgalatmak, mühürletmek.

kaşeli

* Kaşesi olan.
* İşverenin, kendisine başkaca bir yükümlülüğü olmadan, çalışma süresine göre ücret verdiği (kimse).

kaşık

* Sulu veya bazı ufak taneli yiyecekleri ağza götürmeye yarayan, saplı sofraya aracı.
* Ucu içneli kaşık biçimindeki olta.

kaşık atmak (veya çalmak)

* iştahla veya çabuk yemek.

kaşık çalımı

* Ortalığın kararmaya başladığı zaman, akşam yemeği zamanı.

kaşık düşmanı

* Kadın, eş.

kaşık havası

* Orta Anadolu bölgesinde kaşık çalınarak oynanan bir halk oyunu veya bu oyunun müziği.

kaşık kadar

* çok küçük.

kaşık kaşık

* Kaşıkla ölçerek.

* Birbiri ardınca ve kaşıkla.

kaşık otu

* Turpgillerden, iskobüte karşı kullanılan, yaprakları kaşığı andıran, güzel çiçekler açan bir bitki (Cochlearia officinalis).

kaşık oyunu

* Yurdumuzun birçok bölgesinde, parmaklar arasına sıkıştırılmış tahta kaşıklar ile şıkırdatılarak çok hareketli bir biçimde oynanan halk oyunu.

kaşık sallamak

* yemek yemek.

kaşıkçı

* Kaşık yapan veya satan kimse.

* Şimşir, kemik, bağa gibi şeylerden kaşık oyan, süsleyen zanaatçı.

kaşıkçı kuşu

* Pelikan.

kaşıkçılık

* Kaşık yapma ve satma işi.

kaşıkçın

* Ördeklerden, gagası kaşık biçiminde, tüyleri ak, kara, kahve rengi, ayakları kırmızı bir kuş (Spatula clypeata).

kaşıkla yedirip sapıyla (gözünü) çıkartmak

* yaptığı bir iyiliği hiçe indirecek kötülükte bulunmak.

kaşıklama

* Kaşıklamak işi.

kaşıklamak

* Kaşıkla yemek.

* (kaşıkla yenen yemek için) Severek, iştahla yemek.

kaşıklanma

* Kaşıklanmak işi veya durumu.

kaşıklanmak

* Kaşıkla yenmek.

kaşıklayış

* Kaşıklamak işi veya biçimi.